

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
že maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot ryncka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
7 ap. Stwórtlétta předpła-
ta pola wudawarja 75 up.
a na kral. saks. posče
8 f nsl.

Wopshijecje: Majnowsche. — Swetne podawki. — Salisski krónpryz Albert. — Se Serbow: S Budyschina. S
Jeschiz. S Malejchez. S Bulez. Pschispoljenje redakcije. S Easa. — Pschilopl. — Hans Depla a Mots
Tunka. — Nawěstnik.

A nawiedzenju.

Egi žami czesczeni wotebjesarjo Serbskich Nowinow, fotſiz chzedža
sa nje na přenje schtwórtlēto 1873 do předka placic, njech nětko 75 ap. w
wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Serbske Nowiny
psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam borsy ſka-
ſac̄. Na schtwórtlēto placza tam Serbske Nowiny 85 ap. Na prusich póstach
Serbske Nowiny tež wjazy njeplacza hac̄ na ſakſich a ſa pschinjesczenje do domu
placzi ſo ſakſkim póstam schwórtlētnje jenož 13 ap.

Hac̄ dotal ſmědžachu ſo Serbske Nowiny na pōſeze naſfrótscho jenož schwórtlētnje na 3 měſazh ſkasac̄.
Po nowſchim poſtajenju moža pak ſo tajſe ſkasania nětko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz ſcas. W nadžiſi, ſo
mohlo ſkasanie na krótschi čas w hōdz bycz, my tajſe poſtajenie ſi tutym k ſjawnemu nawiedzenju dawam.

Skončnje proſhym tyč, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſkac̄ dadža, ſo byču ſebi je radscho na pōſeze ſamym
ſkasali; dokež frankowanje ſa lěto něhdje 18 nsl. kloſtaje.

Redakcia.

A nowemu lětu 1873
pschejemy naſchim lubym czitarjam
wſcho ſtowje a ſbože, Boži mér a
Božu hnadi, ſpokojneho a wjeſteleho
ducha a dobre ſpodobanje nad Serb-
ſkimi Nowinami. Šwérnym ſer-
bam pschejemy, ſo byču w ſwojej
ſwérnoſci njezuſtali, ſtabym pak, ſo
byču ſo w luboſći k ſerbskej narod-
noſci poſylnili, tak ſo by ſo jich
Šerbiſto hanibowac̄ njetrjevalo.

Redakcia.

nje ſeoatalniji kommando nad karliſtſkimi ſběžkarjemi
na ſo wſal. Duž móže njeſokoj w ſhpaniſtej
hiſhce doſho trac̄.

London, 31. decembra. Po powjesczach, kij
ſu tudomne nowiny „Times“ ſe ſhpaniſteje do-
ſtale, ſo tam boja, ſo ſo ſběžkarſto pod přezom
Alfonſom ſ nowa powjetſchi.

Rom, 31. decembra. General de Corcelles,
kij je ſa noweho poſtanča na bamžowym dworje
wot pschedzyd ſranzowſkeje republiky pomjenowaný,
je dženža ſem pschijet.

Peterburg, 30. decembra. Dla khorosje
ruskeho krónpryzy je khejorsla wulka hońtwa wot-
ſtoražena a woſebni knieža žane bale njeſotdzerža. —
Němska reformetska zyrkej we wulkej morskej haſy
je ſo zyle wotpaliſta.

Peterburg, 1. decembra. Š krónpryzon
(naſlědnikom) ſo polepſchuje, ſymiza ſtajnje wo-
tebjera.

Barlin, 1. januara. Na ſłowa, ſ fotrymiz
je ſo bamž 23. decembra pscheſzivo němſku ſhęgo-
rej wuprajil, ſo tudy hiſhce ſtajnje ſpomina. Wyshe
ſakona, ſ fotrymiz ſo zivilne mandželſtvo pschikaze, ſo
tež ſakon pschihotuje, tak maja ſo pschichodnje tajzy
wuc̄ic̄, kij chzedža poſdžiſcho duchoſni bycz.

Majnowsche.

Barlin, 2. januara. Kral je hrabju Roona
ſa polneho marshala a ministra-pſchedzydu pomje-
nował. General Kamecke budže naſſlerje minister
wójny.

Barlis, 31. decembra. Ssem je powjescz
pschisla, ſo je Alfonſ, jedyn pryz ſ wuñateje
kralowskeje ſhpaniſteje ſwójby, w ſhpaniſkej kraji-

Śwētne podawki.

Gałska. Teho majestosz̄ kral Jan je dotalnego pschedzydu zwickauskiego appellazionskiego ſuda, H. V. Clemensa, sa pschedzydu appellazionskiego ſuda w Draždānach pomjenował. (Wón bē w swoim čaſu direktor budyskigo woſkriegnogo ſuda.) Teho runja je dotalny aſeſor E. F. Auerter w Döbelnje sa žudniſkigo radzičela pschi budyskimi woſkriegnym ſudze pomjenowany.

Kral Jan je węſteho Becka se Siebenlehma, kij bē teho dla, dokež bē jeneho člowjeka ſlōzowala, i ſmjerici wot-ſudzeny, i čaſztiwoſtej ſhostarni (Buchthaus) wobhnadził.

Kral Jan je komornikemu portiercu Smiſej ſkotu, i ſaſkužbennemu rjadej ſluſhazu medaillu spožezł. (Smiſ je, jeli ſo njemolimy, i Worklez.)

W Kamjeniu je ſo 22. decembra 20letny rekrut Gärtner s Ramnowow woſkriegnym a to teho dla, dokež ſo jemu psches mēru po domje ſtyſlaſche.

W Kunnersdorfie pola Bjernaciz je ſo 26. decembra fajma, ſublerieſ Eiflerej ſluſhaza a 29. ſop rožli wopschi-jaſa ſpalika. Wohen je ſaloženy. Wona njebe ſawęſčena.

Pruſy. Wóndano je bamž Pius ſ wotrymi ſkowa na to ſwarik, kaſ ſo w tu khwili pschedzivo ſatholeſkej zyrki w Němzach ſalhadza a je ſo pschi tym tež nad němſkim kniejerſtwami a wjetchami hórko woſczejowala. Teho ſkowa ſu tak ranjaze, ſo ſebi je němſke nowiny wotcziſhczecj njeſwaſihu a wone ſo němſkemu khejzorej a jeho ministerſtu mało lubja, haj, khejzor je ſ nim jara njeſpolojny. Wón je teho dla poruczik, ſo ma ſaſtupjeſ němſkego khejzortwa, na bamžowym dworze pschedzywaj, Nom wopuſchičiſ a je ſo tón po taſlim do Němzow wróciſk. — S Barlina piſaja nětko, ſo budze wotmolojenje kniejerſtwa na bamžowe ſkowa w tym woſtacj, ſo ſo tak rucze hacž možno ſalonu wudadža, kij prawa krajnego kniejerſtwa a zyrkwe twjerdze poſtaja, to rěla, ſo ſo móz kniejerſtwa nad zyrkwi hiſhce boſe powjetſchi. Duž drje ſo njemolimy, hdyž węſhčimy, ſo budze ſnadž hízom lětſa tak mjenowane ſiſilne man-đelſtvo psches ſalon pschicafane, mjenujy, ſo mataj ſo dwaj ſluſhjenaj předy wot ſwētneho ſaſtoinika ſwērowaſz dač, haež ſmětaj do zyrkwe i wērowanju hicž.

Minister ratarſtwa, L. Selchow, kij je hízom psched někotrym čaſom wo puſhčenje ſe ſluſzby proſyk, je pola krala ſwoju prôſtwu waspjetowala. — Minister prawdy, L. Leonhardt, je ſo na někotre dny do Hannovera podač.

Na namjet franzowskigo ministerſtwa je němſke kniejerſtvo pschiswoliko, ſo ſo na němſkoſfranzowskich mjesach wot 1. januara t. l. daſe žane puſzowanske wopisima (paſky) wot puſzowarjow polaſacj njeſtrebaja, ſo ſmě ſo po taſlim kóždy bjes paſa ſ Němzow do franzowskeje a ſ franzowskeje do Němzow podacj.

Němſke zyrkwinſke nowiny „Allgemeine Evangelische

Kirchenzeitung“ wóndano nastawoſ wosſewichu, w ſotrym ſo bjes druhim ſlēdowaze ſkowa namakaču: „Pſchichod ſo pſchezo bole ſamrdežuje; pſchetož zyrke ſuwa pſchezo bole jako ſtatna jata. Njeſbožomne woſowanje ſ romilej zyrkwi, do ſotrehož ſu hízom tak hukoko ſapanysli, pſchi-nejſe tež ſa naſchu zyrke hubjene pſody. Nowe Faſtſke ſalonodatſtvo hroſy ſe ſalonami, ſotrež evangeliſku zyrke hiſhce bole do putow ſwojeſa, dyžli katholiku atd.“

Němſta khejzorka je wóndano ruski wulkolnjeznu Heſenu, kij je we Varlinje ſhorjeka, w jeſe wobydlenju wopytaka.

W naſtupanju nowego woſkriegnogo porjadka, kij je hízom wudatý, budze minister ſnatskomnych naſežnoſciov hñhdow ſa to ſhuklowacj, ſo by tónle nowy porjad tak rucje hacž možno do ſiwojenja ſtipicj možk.

Awſtria. Psched někotrym čaſom bē Thiers, pschedzyda nětčiſhce ſranzowskeje republiki, prajk, ſo drje je pruſki kral w swoim čaſu hotowy był i wójnje ſ Franzowſami, ſo pak je tola khejzor Napoleon a jeho ministerſtvo na tym rına, ſo je wójna bjes Němzami a Franzowſami tak rucze wudyrka a ſo ſu ju Franzowſojo pſchihrač dyrbjeli, dokež Napoleon i temu njeje doſč pſchihotowaný był. Ma to je potom Napoleonowym prędawſki minister Gramont wotmolwic, ſo je Napoleon derje doſč i wójnje pſchihotowaný był, ale ſo je ju pſchihrač dyrbjek, dokež jemu Awſtria njeje i pomož pſchisfka, hacž runje ſtaſ jemu tehdomny awſtriski kanſtej Veuf a muherſki ministerpschedzyda Andraſy tajlu pomož ſluſkoy. A Gramont je pſchisponnik, ſo ma wón wotpiſmo wot dweju depeschow, w kotrejmaž je taſke ſluſjenje wuprajene.

Taſke wuprajenie je nětko Veufej a Andraſyjej jara wopale, hdyž w tu khwili po wobſtejenjach čaſka wudawataj, jak ſyftaj ſtajnje najlepſeſej pſchiczeſej Pruskeje byloſ ſo wonaj ſo we wſchelakich nowinach na wſchelake waſhuje džiwnje wiſetaj, ſo byſtaj ſo i taſkeho njeſlu-boſweho wuprajenja někal wuwikoj. To pak je po prawym gýle njeſpotriebne, pſchetož ſnata węž je, ſo je Awſtria w čaſu ſapoczątſa němſkoſfranzowskeje wójny na wójnſke pſchihoty 30 millionow ſchēbnalow waſika, ſo ſo pak na wójnje teho dla wobdělicj njemóžſe, dokež bē ruski khejzor awſtriskemu wosſewicj dač, ſo hñdom ruske wójſko awſtriske mjeſy pſchekrocji, jeli awſtriske wójſko Napoleonej i pomož poſzehnje.

Ruſſia. Ruſſi wjeliki kajaſ naſlēdnik (krón-prung) je wóndano na thſus (hukowazu khoroszej) čežlo ſhorik, tola ſha ſo po nowſkih depeschach, ſo ſo i nim hðnje polepiſhuiſe.

S Orenburga piſaja, ſo ſu doſč wulſe bandy ſe ſuſodneje Chivy do orenburgskeje ſtepy pſchicahnyli, hdyž ſu puſzowarjow wurubili, tóſſhco ſtegicow ſara-

szli a ich skłt żobu wsałi. Duż budżet wjetſke rusle wójsko na Chiru poſkane.

Franziska. Tało bę pſchedźba Chiers 28. decembra jendziesiętnego poſkana woptyak, so wón nělak woſuny a do istwy panę. To pał jemu nieżo ſchodziło njeje, pſchetoż wón mōże swoje džeko tak derje woſtaracj, kąt předę.

Sopanika. S tuteho kraja pišaja, so je tam kralowe wójsko ſało někotre karliſki bandy ſbiło, ale so by s tym ſbezkarſtwo ſlōnjenie bylo, wo tym hisčeje nieżo węſte ſkyſherz njeje.

Sakſki

Kronprynz Albert,

najstarski syn Jego Mojestosze krala Jana a Jeje Mojestosze kralowej Amalii so 23. augusta 1828 w Draždjanach narodził a doſta w ſwiatel ſkycerzy, imienia: Biedrich August Albert.

Hisčeje ſara mokdy ſtudowaſche wón piłne wedomoſeje a ryče a poſdžischo tež herblu ryč, pſchetoż ſa čas jeho pſchewania w Budyschinje mējſche jemu k. r. c. Smoleń nědže poſkra ſet herblu hodžiny dawacj. Wón chce nědž ſwojemu ludej dobry a sprawny kral być, a teho dla naukly wón tež herblu ryč.

Najradſko wuwojeſche so pał jako mokdzeni we wojerſkich węzach. Ćedom 20 ſet ſtarý mējſche ſkadnoſc, to, ſtoł bę w tajkim naſtupanju naukly, tež praktiſy naſoſić. Pſchetoż tehdom, w lęce 1848, wudzri wójna ſ Danami a tež ſakſke wójsko do Schleswig-Holsteina ejehnische. Kronprynz Albert, kij ſebi pſches dohladnoſc a ſmužitoſc wyskýchich wojerſkich wjetzigerow pſchi poſnacje dobu, doſta bóry wjetſche kommando. Najkratniſcha bitwa bę tež tehdom woſoko dūppelskich ſchanzow, wo ſotrych ſebi myſlaču, so so dobyč njeſča: ale Kronprynz Albert běſte ſe ſwojimi wojakami żobu bjes tymi, kij tamniſche ſchanz dobuchu. Tuto dobyče pał w zykiej wójni najwažniſche, pſchetoż pſches to bu danſli kral k mērſčenjeniu nufowanu.

Cjesczeny a ſławieny wrdeži so Albert do wózneho kraja a woženi so w lęce 1853 ſ prynzeſhnu Karolu Waſorowu, džonku Gustava Waſy, prynza ſ prijedawoſczej ſchwedſkej kralowſkej ſwóiby, kij jako general w awſtriskim wójsku ſtejſche.

Albert bę so we wójnskich wedomnoſcach pſchego bōle wudopſoñnik a doſta po časzu najwyſkóſche wjetzertwo wójska.

(Slōnjenje)

Ze Serbow.

Budyschina. Na ſwietnej wuſtajenzy, kotaž so lětka w Winje woſdžerſt, budżet tež jene woſdželenje,

hđež budžet ſkihi wuſtajene, kotaž so pſchi ſchulſkej wueſbje trjebaſa. Duż je budyſka kralowska kraliſka direkcia tu woſcheje kħwalby hōdnú prógu na so wſaka a te herblſke wueſbne ſkihi, kij so w evangeliſkih herblſkih ſchulach trjebaſa, tež na wiſku wuſtajenju poſkaka. Hač je so to ſe ſtrony kapholskeje ſchulſkeje wyskonoſeje ſ katholikiſti herblſli mi wueſbnymi ſkihami ſtako, njeje nam hiſčeje ſnate. Tež njeſemý, ſhoto ſtaj k. wojerowſſi a roſborſki ſuperintendent w tajkim naſtupanju ſejtinikoſ.

Budysčina. My mamy pſchego hiſčeje rjane čopko a tež najbole jaſne wjedro a je wone w tydzie preñich dnjach mēbaža januara ſkoro hiſčeje čoplisiche, hač w decembri běſte. Šchtwórk bę 4 a piatki 5 gradow čopkoty.

Veſchi. Póndželu 23. decembra 1872 je so na tudomnych ſezomnoſcach jena, ſublerjej E. W. Klingſtej ſkuſchaza a 45 ſop rožli a 2 ſop ſkromy woſtchijaza ſajma woſpalita.

Maleſchcz Tudy je so 29. decembra bróžen, ſublerjej a wjeſnemu ryčtarjej Janej Heleſchcz ſkuſchaza, woſpalita. Wona bę hale pſchec někotrymi ſtamci maſhivne-natwarjenia a je so wysche wuleje dželby drjewa a ſkromy nědž 120 ſop rožli a 10 ſop woſha ſpalito. Woheń tak ſylnje woſoko so hrabasche, so ſo tež ani wjeſaza maſhina, kij tam ſtejſche, pſomjenjam wutorhnež njeſomjeſche. Maſlerje je woheń ſakozeny. Šaweſczenie niežo njebe.

Bukcz. W ſandženym lęce je so w naſcej woſadze narodžilo 143 džeczi, a to 73 synków a 70 džowcjeſłów; bjes nimi dwaj poraj dwójniſłów, 5 morwo-narodženych a 10 njemandzelskich. — Wumrjeko je 90 woſobow, jako 46 muſich a 44 ženskich; bjes nimi 35 džeczi a 55 woſroſenych. Bjes poſlenſkih 10 njezenjenych, 18 mandzelskich muſów, 8 mandzelskich hoſpoſow, 6 wudowow a 13 wudowow. Po ſtarobje wumrjeku bjes 20—30 lětami 5 woſobow, bjes 30—40 l. 3 woſ., bjes 40—50 l. 7 woſ., bjes 50—60 l. 10 woſ., bjes 60—70 l. 13 woſ., bjes 70—80 l. 12 woſ., a bjes 80—90 l. 5 woſobow. — Pſchipo wjeſanym bu 65 porow, woſ ſotrych bu 32 porow w naſchim Božim domje, 33 porow pał druždze werowanych. — Boje woſka ſanje wuji 7097 woſobow, bjes ſotrymij bę 131 doma woſrajanych a 86 latechumjenow. — Tón dobrociſiwy Bož, kij ſo w ſandženym lęce nad namí njeje njeſopſaſaneho woſtajik, budž tež w nowym lęce ſ naſcej lubej woſadu!

He.

Pſchiſpo mjenje redačije. My najpodwoſniſko proſzymy, ſo býchu ſo nam tajſe powieſcje tež ſ druhich herblſkih woſadow bóry poſkaka.

Saza. Sa naſce wuwoſnjenie ſarske měſio je woſ ſkij ſollatora k. duchomny Kuring w Wochoſach jako ſaraf powołany a ſo najklejje 1. meje ſent pſchebhydl.

Přílopk.

* S Dražbjan pišaja, so je šo pschistajenje herbstskich čjeladníkow, kotrež so tam hewal dzen do hod blisko hosczenza i skotemu lawej mějše, lětža w tak mjenowanym „ballhausu“ bylo. Pschistajerjow bě wjese, ale čjeladníkow mało.

* S Londona pišaja, so je tam po tych dołho tražých deschčach skónečnje sažo jažne wjedro sastupilo: „Druhi dzen hodow bě kražný dzen, hdjež móžachu so po tych wěžnych deschčach a kurjawach i města Londona tola sažo w parkach pschelhadzowac̄. Zbylý dzen bě kaž rjanz našení dzen. Čjopýchč bukujuw trjeba njebe a na hatach, hdjež so loni hody po lodze wožachu, tón krčz i čjokmami jézdjachu, haj mjetle šo tu a tam polasachu.

* S Australije pišaja, so je tam wěstý Hume i wierzoru wot Darvina jara rjane paſtrvíčja a jedyn jéfor nadeschók, kij je psches 70 jendzelskich mil dołhi.

* S Mažauskleje pišaja: Pschi podkopach blisko Braunfelsa běchu šo w jenej khejz pječjo herjerjo sa

bledo šmyli, so býchu wobjedowali. Jedyn wot nich b' předn tsi dynamitowe patrony na někotre schézepu na kachle poškodil, so by je wužusčil. Pošdžiščo pał, jało czi hemjerjo runje sa blidom kachacha, ta jena patrona se schézepow panu a s tymaj druhimaj rošlečja. Psches to kachle na drobne kuski rosskočicu a schýrjo herjerjo buchu na mějše sarazeni, jedyn pał na tažle wažnje wobschodzeny, so drie tež dołho wjazy živý njebudže. Jemu stej wobej nosy motražené.

* Njedaloko Thuma (w Gaffsej) je wódano někton schrymparja Rothena sarasyk a wurubik. Rothen, kij bě někotre měkaz blisko Chemniča džekal, bě šo wot tam i 30—40 toleremi saškuženje sdí na dompuč po-dak, so by hody doma všebyk, ale na puczu šu jeho rubježništi sarasyli a jemu pjenješy wsali.

* W Bolhenu (w němiskej Rothringslej) je wónano mandzeljsla polizaja Winklera schtvrnili porodžila a to dweju hólzow a dwé holzy. Macz a wsčě schýrji džecíj šu zyle strowe.

Kak

r o z o m

Hans Depla

w ótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

***

škréjetaj.

***

Hans Depla. Maj wšach pocjinaja nětko tež wjazy sdwórlimoſcie abo höſlichleitý žadač.

Mots Tunka. Hm, na wšach Serbja datovo wjedža, kac̄ moja šo sadžerječ, hdži s ludžimi hromadu pschińdu.

H. D. To šo šamo wě, to ja nješenju!

M. S. Schto dha měniſh?

H. D. Nô, ja běž psched dlěškim čašu, ja wjazy nješém, hac̄ bě kermaſchu abo poſdžiſcho, w jenej wšy njedaloko Wulſich Šchparow a tam běchu tehdy reje.

M. T. A schto dale?

H. D. Na te reje tež jedyn hospodař se šwojej mkodej hospoſu pschińde a jało jedyn druhi hospodař i njej pschistupi, so by s njej porejwač, dha jeje mandzeljski rjekn, so někton i njej rejwac̄ nješmje, kij ſebi to pschi nim njeuprošy.

M. T. Glej wſchal tola.

H. D. A mkodej hólzam wón s žyka s njej rej-wac̄ nješa a ſlubi jim palenza, jeli ju na počoi wostaja.

M. T. Kac̄ wjese palenza je dha jim potom dák?

H. D. Nô, jenož pôlk!

W Budysch in je, 1. januara 1873.

S tutym dowolam ſebi czesczonym Serbam f nawjedzenju dacz, fo bym na dzenſniſchim dnju te wot knjega Rudolpha Hölzera tudy na rožn ſerbſkeje a ſchulerskeje haſy hacz dotal wjedzene

kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe a spirituosowe kſlamy kupil a pod firmu

Heinrich Lindner

dale powjedu.

Wo to proſcho, fo by ſo dowierjenje, mojemu prjedomnikę spožczone, tež na mnie pſchenjeſto, dawam to ſhubjenje, fo budu ſo na wsche waſchnje prózowacz, ſebi to ſamo ſdzerzeč.

S pocžeczowanjom

Heinrich Lindner.

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawie.

S tutym f nawjedzenju dawam, fo my ſa pjeniesy, kiž ſo pola naš f sadanjenju ſapoſoža,
pſchi ſchěſćemęhaſcznym w uſpojedzenju . . . . . 4 $\frac{1}{2}$,
pſchi tſimęhaſcznym w uſpojedzenju . . . . . 4 $\frac{1}{2}$,
pſchi jenoměhaſcznym w uſpojedzenju . . . . . 3 $\frac{1}{2}$,
pſchi naſadpłaczenju f krótkim, knadž wſchednym w uſpojednym čaſom . . . . . 3 $\frac{1}{2}$,
dane dawam. — Sadanjenje ſo f dñiom ſapoſoženja pjenies ſapocžuje.
W Budysch in je, na bohatę haſy f napſheczę poſta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawie.

Wot dzenſniſcheho dnja ſu muſowe kſlany, f Wulſki Mlynam
buschaze, na ſadnej bohatej haſy w domje knjega ſchleicžerskeho miſchtra
Wilhelma a w domje ſwudowſeneje knjenje Fiebiger oweſe kſchiwje f na-
pſheczja noweje měſchczauſkeje ſchule.

Budyska ſuſnowa fabrika a khumſchtuſi młyń prjedy C. O. C. wiórbik.

We wudawarni Serb. Nowinow je někto ſaſo do-
ſtacj: Druha ſahrodka kwětkoſta. 1 nſl. — Čorný
ſoſ a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nſl. — Bohumil.
2 $\frac{1}{2}$ nſl.

Hoſjaje, cjeſože, wowcze, koſaze, koſlaze, mordarſke,
tlohoſaze, ſoječe a karniſlowe kože a kožki kupuje po naj-
wyhſciſcih placzisnach.

Gustav Rauda
na garbarskej haſy ejo. 426.

Na ryczerſkuble w Hoſnjowje mó-
žetaj dwaj konjazaj wotrocžaj hny-
dom ſlužbu doſtacj.

Sporschke (Mutterkorn)
hiſhceje pſhezo kupuje

Pomož! Wěſta pomož!
Eklad rheumatiſmuſowej žalby w buſchwiſach po
20 nſl. a 1 tl., hojozu žalbu ſa ranj, pomjenowanu
diwotworu žalbu, truch po 5 nſl., wot wobſedzerja
dracjiny J. G. Kräha w Zeiku ma jenož ſa Budyschiu
a woſolnoſci knjeg Heinr. Jul. Linck.

L. Hochheimer & Co. w Zeiku, jeniežy pſhe-
dawarjo ſa Němzh a wukraj.

Czěſku bruniſu
Brücka, Duxa, Mariashcina a Schönefelda
pſchedawa hiſhceje po starych placzisnach
Heinr. Jul. Lincka.

Želesolijsnja a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje blisko dwórnischeża

porucza kniesom ratarjam swoje zyle wobserne

ratarſke maschin wſchech družinów a cžini jich woſebje na swoje

młoczące maschin

s witymi bicžemi s kowaneho želeſa fedžbnych.

Tute wumłocza do cžista ſorna ſe ſkoni, bjes roſbieža ſornow, tak ſo moje ſo ſito, ſo tajlej maschinu wumłoczeni, uvaſlepje ſu wuſyču naſožiež.

W o p i ſ m a :

Głowne pſchiposnacze. Podpiſani lublerjo cžuja ſo nuzenii, kniesomaj Goetjes & Schulze, wobſedzjerjomaj želeſolijsnje a fabriki ratarſkich maschinow w Budyschinje, najwjetſche pſchiposnacze dac̄ ſa ſitowe, młoczące a ſykanowe maschin, kotrej ſu wot njeju ſupili. Woſebje ſu ſitomłoczące maschin ſu witymi gypam̄ jara praktiſzy konſtruowane a mkočja wone wſche ſita, jaſo: dječzel ab. ſe ſkoni woſebje cžijeſe, niewobſekorja ſorna, tak ſo ſkoni jenož ſito ſu maschinu mkočzeni, wuſyvali. Wt̄ mōžemy teho dla kniesom Goetjes & Schulze ſa jeju ratarſke maschinu najwjetſche pſchiposnacze wuprajecz a jadamy tež, ſo by wona tafle naſche pſchiposnacze jeju maschinow ſa wſchech lublerjow woſjewikoſi.

Julius Höentscher w Klein-Neudorfje p. Grottau, Carl Müller w Halbendorfje p. Grottau, Carl Scholz w Tarnau p. Grottau, G. Sambal w Tharnau p. Grottau ab. ab. ab.

Dolsche referenzu: rycerlublik O. Höhnel w Ulbersdorfje p. Sebniz, lublik Schreiber Barkach, rycerlublik Dilling na Bynejzach, lublik Beer w Sczijezach, rycerlublik Schmidt nad Hösnizu, lublik Biebrach w Trzibjenzach, lublik Fanhauer w Bobolzach, lublik Röber w Hornej Linje, rycerlublik Tholuck nad Wyhzej, hōſcjenzur Gutscha w Wosporku, J. Lippitsch w Scherachowje, O. Claus w Dalizach, lublik Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Borszczę, lublik Schokta w Hruboczizach, lublik Jakub Přech w Sczijezach, Mikawisch Nobel w Czornezach, lublik Wawrik w Nulniz, lublik Lorenz w Dalizach, lublik Bēbrach w Lejne, L. Lukas w Khoriezach, rycerlublikli najen Šulha w Njeſhwacziidle, lublik Schlöger w Nalojdach, rycerlublik Jamno, lublik Schorsch w Jeniezach, J. Adler w Radworju, Peter Röchzant w Radestezach, lublik Zur w Njeſelcizach, lublik Simon w Debſezach.

Kniesomaj maschinſfabrikantomaj Goetjes - Schulze w Budyschinje na jeju požadanie rad wobſwedcjam, ſo rěnia mkočzata maschina, mi wot njeju twarjena, wſchitkim ſoborym požadanjam doſež cžini. Wona roſdžela ſorna, ſkoni a pluwy, koſy cžijeſeji wumłoczi a ſorna uſerani, je ſylnie a derje

twarjena a ma lóhli a mérui lhód, tak ſo moju tóx fabrikat kójdemu porucžicj.

Rycerlublik Demjan, 20. januara 1869.

Theodor Lanß.

Kniesej maschinſfabrikantaj Goetjes & Schulze w Budyschinje ſtaj mi mkočzatu maschinu předžne wulſeže natwaritoj, kotrej w nastupanju lóhleho, mérneho hicza mojim ſadanjam doſpolnje doſež cžini. Ta móžu teho dla jeju fabrikat kniesom ratarjam jenož najlepje porucžicj.

Rycerlublik Krakez, 26. junija 1869.

Bruno Menzuer.

Ta mi nepodpiſam ſ tutym wobſwedcjam, ſo ſtaj mi kniesom Goetjes & Schulze w Budyschinje mkočzatu maschinu natwaritoj, ſ kotrej ſymp w thch tſjoch lětach, hōdež ju trjebaſ, hōle ſpoloženj, ſtož ſ tutym po prawdze wobſwedcjam.

W Bělczezach, 15. junija 1871. Jan Réſal.

S połnej ſpołojnoſci mi ſu mkočzatu maschinu ſ gopelom, ſ fabriki ratarſkich maschinow Goetjes & Schulze w Budyschinje ſupjenn, wſchitkim collegam, ſiž cžedža mkočzatu maschinu, wſche požadania doſpielnoſzu mēc̄, najlepje porucžicj.

W Hornej Linje, 16. junija 1871.

Hendrik Doda.

Wucžah: Moja parna maschina cžeri pôdla ſ gratowym požaſom mkočzatu maschinu, wot M. Goetjes & Schulze twarjena, kotrej w nastupanju ſoleho mérneho hicza, cžisteho mkočzenja a hewak lepſcha býci njeſože ab. ab.

W Husz. Hrabja Schall. E. Ullrich, inspektor.

Wopíšmo. Tež ſ maschinſtwarjeſtne kniesom Goetjes & Schulze w Budyschinje naſymu 1870 ſupjenej mkočzatej maschine cžo. 2 mi ſu jenož najlepſche wopíšmo dac̄, pſchetoz pſci cžistym mkočzenju je wona tež jara twjerda, dolež pſci poſleum mkočzenju pſchenzy twjerdy brónin hōſdž pſches nju djeſeſe, katrej wona na ſruchi ſbi a jej paſ to nježo njeſkodjeſeſe. Tuto wobſwedcę

Grottau, 14. februara 1871.

O. Grob, měſciečjanſki starší.

Službu doſpolaſowazh bureau (Dienst Nachweisungs-Bureau) w Gotschwiku pola Draždjan je hotony ſerbskich cželadnikow kždý cžož najlepje wobſtaracj.

A. Barthel
rodzeń blisko Budyschyna.

Ratholſki Poſol cžo. 1. je wuſchol.

Dicoma koncenzionirowaną daloko
wumoladu poſzluſujo hojaza žalba,
kotrej je ſo najbóle ſkóz ras jaſo dobra wopokaſala
porucža ſo w jerdach po 3 uſl. a po 12 np.,

wot hrodoſteſkeje haptvki.

Tauninterpentin

psche

wiež, rheumatismus a nervowe hłowubolenje

w bleschach po 1 tl. a 12½ nbl.

Na pschedan w Budyschinje w hrodowskej haptih.

Każdu dżelbu rożowane ho lenu kapi mechanika lan op schedzen op schadowa w Hajnizach.

Powschitkomna ażekuranza w Trieście

(Assicurazioni Generali)

sawesciuję pschi rukowaniskim fonda wot:

34 millionow 232,691 schéznałow 44 krajzarjow awstr. czista

- a) tworh, mobiliye, žnienske ptohy a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe salony dowoluja, twarjenja wszech držinow psche wohnjowu schlodu;
- b) posicjuje sawescjenja na žiwjenje człowiekol na najwschelsche waschnje sa najtulsche twjerde prämije a wustaja polich po pruslim lourancze.

Towarstwo w apaczi w lécie 1871 12,327 schłodowanjow summu wot 4 millionow 808 thaz 619 schéznałow a 7 krajzarjow.

Na kójdemu wukasjanu a k wobstaranju sawescjenjow poruczeja so jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Karl August Berger w Kettlizach.

Dr. med. Hoffmannowy bělý selowny bróstfryrop

w swojej dość snatej wnbjernej wożebnosći jako
hojazg frédk psche sahorjene krka, psche dhybawosć,
sažwanje, schijnu bruuawu, katorrh a torhazg
kashel.

W bleschach po 1 tl., 15 nbl. a 7½ nbl. maja
jón stajnje prawdziwy na pschedan:

w Budyschinje knies Rudolph Hösler; w
Seifheuersdorffje knies Ernst Donath; w
Schérachowje knies Herd. Pech; w Neugers-
dorffje knies Rasmund Herbrich; w Ebersbachu
knies August Ernst; w Klukishu knies Ernst Postel;
w Nowosalzu knies Rich. Bamberg; w Ra-
mienzu knies Hermann Kästner; w Cybawje
knies J. G. Müller; w Bislopizach knies Bernh.
Kunza; w Žitawje knies Herd. Müller jun.;
w Ledzborzach knies E. Jordan; w Ostriku
privil. haptyla.

Tena kowarska leżomnoſć je se ſwobodneje ruki
na pschedan a je wcho dalshe ſhonicz we wudawani Šerb. Nowinow.

Psche bróstbolenje.

Wiele lét ničach ja jara wobcežne bróstbolenje,
ſjenocjene s hroñym kashelom, kij mi nôzny wotpocjink
stajnje lažesche. Po naloženju wschelskich domjazch frédk-
low, kij pak wschitke bjes wuziška wostachu, wobrocjich so
i G. A. W. Maherowemu brósthrepej i Wroclawja a
po pschetrjebanju jenož 2 bleschow bym ja k mojemu naj-
wjetschemu džiwanju (ja dwélowach s wopredla, so budze
mi, jako muzej wot 76 lét tajka mala dželba moju stro-
woſc̄ ſažo dac̄ móz) wot mojego hroñnego kashela a
wobcežneho bróstbolenja zyle wužwobodzen. Ja wérju
teho dla so mam prawo, kójdemu G. A. W. Maherowym
brósthrep na najlepje poruczicž.

W Namyslowie (w Schles.)

Noch sen. rukajzat.

Jenož prawdziwy maja jón w bleschach po 8 nbl.,
15 nbl. a 1 tl. na pschedan.

Heinr. Jul. Gucka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Hinne, haptylar w Hernhucze,
Jos. Gößmann w Schérachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptylar Gerischer w Ostriku,
Schölk w Wotrowje a
Schumann w Budestezach.
haptylar Dr. Guskat w Malejach.

Dwé sprawnej dželcerſkej ſwójkje möđetej na
knjezim dworje w Malej Borszczit traſaze dželo a
wobydlenje dostacž.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie

28. decembra 1872.

Prawdziwa Glöcknerska czechnita a hojaza żałba*) ma na schachtlicznych schtempel M. Ringelhardt, psches swoju spłachnu a hojazu móz zławna, poruczena psche wiecz, drjenje w subach, salfy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschę wotewrjene, rosdziawze, rosdzielome, wosabite, wopalene, taž tež sifilitske czervjenja, bolaze leżenje, sahorjenja,jacze-llisny, żoldlowe widliszeja atd. atd.

*) Za $2\frac{1}{2}$ nſl. dostacz w budyskomaj haptkomaſ, taž tež nimale we wszech městach Hornej a Delnej Egiſy.

Drzewowa tara.

W leszczanskim a manjowskim drzewnischęju pschi budyskim schubeju steja hiszceje pliedowaze ſuché palne drzewa na pschedan:

150 stohow po 3 Rm. hójusjaných ſchęzepow,
stoh po 4 tl. $12\frac{1}{2}$ nſl.,

200 stohow po 3 Rm. hójnowych pſenikow,
stoh po 2 tl. 10 nſl.,

200 kopa waležlow, kopa po 2 tl. $2\frac{1}{2}$ nſl.
Zschabran w Leszce,
dohladowar drzewnischęja.

Drzewowa aukzia.

Piatk 10. januara 1873 dopołdnja w 10 hodzinach bużę ko poła podpiżaneho něhdę 60 dolskich hromadow pschi ſchęzepow do Budyschina a pschi tselnischęju ſ napschecza polvernika na pschedzowanje pschedawacj. — Wuměnjenja ko předp. wosjewja.

W Hownjowje.

Döring.

Najwjetſcheje ważnosće ſa
na wocžomaj bědných. Wam a Bohu džakuju ko ſa taj 2 flakonaj Wascheje Dr. Whitowej wodzicžli. Moja žona bě 6 njebož na sahorjenje wocžow thora, 4 króz wschedźne threpku, ſcžini jeje wocži jaſne a ſhlnne, a po wontrjebanju tſecžeho flakona bu wona zble ſtrowa. Kleszwen 15, 1, 1872. J. Kischniewsky. — Tuta prawdziwa Dr. Whitowa wodzicžka wot Fraugotta Ehhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringskej podla ſwojeje wulkeje ſwetoſławje conceſhionowana, wot I. 1822 naſlepski ludowý a domojazh ſredl — niž lekarſtvo — ſnata a zławna a ma ju w flakonach po 10 nſl. na pschedan knies **Emil Menzner** w hrodowskej haptkzy w Budyschinie.

We wubawarni Serb. Nowinow je ſa 2 nſl. na pschedan:

Tón knies a čzi Evangelij w roſpróſhenju.
Prédownanie, na lětnym ſwjeczenju Gustav-Adolfskeho towarzſtwa ſrijedu 25. septembra 1872 džeržane wot Dr. phil. Kalicha, fararja w Hornym Wujesdzie.

Dwoz:	Płaćizna w pŕerezku			
	na wikačach,		na bursy,	
	nížsá.	wyšsá.	najnižsá.	najwyšsá.
Pscheniza 50 ſlogr.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Różka = =	4 10 —	4 21 —	4 10 —	4 24 —
Zecjmieni = =	3 —	3 —	3 4 —	3 6 —
Worſz = =	2 19 5	2 23 5	2 22 —	2 25 —
Wroc̄ = =	2 2 —	2 4 —	2 2 5	2 4 —
Woka = =	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—
Jahy = =	4 28 —	5 —	—	—
Hejdusčka =	6 2 —	6 7 5	—	—
Kopaszkomy =	—	—	—	—
Łane ſzymjo =	—	—	—	—
Butry 1 =	— 24 —	— 26 —	—	—
Zent. ſyna =	1 —	1 4 —	—	—

Gzabi po želesnizy:

S Budyschina do Dražđan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nož 2 h. 35 m.; w nož 3 h. 55 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kämjenja do Kadeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Kadeberga do Kämjenja: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Weżera płaczeńsche w Barlinje:

spiritus 18 tl. — $18\frac{1}{2}$ tl., pscheniza 66 — 92 tl., rožka 40 — 59 tl., cepitowy woli (ujecziſczeny) 22 tl. 10 nſl.

Statne papſery a afzije.

Sakſe wot 1855 3 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{1}{2}$ B., 84 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{1}{2}$ 97 $\frac{1}{2}$ G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., před. satſ. ſchles. jel. afz. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., před. lub. jit. 83 B., Bund. Anl. 1870 5 $\frac{1}{2}$ B., landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 86 G., kuž. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowiedzne 99 do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowiedzne 94 G. — Afzije: Lipſto - dražđi, 238 bž. — Creditanst. w Lipſtu 186 B., ſatſ. bank 181 B., hornotuž. bank 111 G., wiſte bankowi 91 $\frac{1}{2}$ (18 nſl. 3 np.) — Lubijſte — Budyske papjerniki 166 bž., ſebn. pap. 106 B., ſ. masch. fabr. Hartm. 111 B., budyske ſułn. a wulkomuſke ſułn. 93 G., kuž. masch. fabr. B. 110.

Serbske Nowiny.

Za nowiški,
kaj maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
7 np. Štvortlētna předpla-
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saka. pósée
8½ nsl.

Wopſchijecje: Majnowsche. — Swētne podawali. — Sakske krónprz Albert. — Se Serbow: S letlisleje herbsleje
woſadu. S Budětej. S Budyskina. S Malez. S Wojerez. S Kotez. S Brēshny. — Pschilopl. — Čyr-
twinsle powjescje. — Nawěſhtniſ.

K nawiedzenju.

Egi ſami čeſczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža
ſa nje na prěnje ſchtwórtlēto 1873 do vredfa placic̄, njech nětko 75 np. w
wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny
psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórsy ſka-
ſac̄. Na ſchtwórtlēto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach
Serbske Nowiny tež wjazy njeplacza hac̄ na ſakſich a ſa pschinjeſzenje do domu
placzi ſo ſakkim póstam ſchwórtlētuje jenož 13 np.

Hac̄ dotal ſmedžachu ſo Serbske Nowiny na poſcje najrōtſcho jenož ſchwórtlētuje ſkaſac̄. Po nowſkim
poſtajenju moja pak ſo taſke ſkaſanja nětko tež na 2 měhazoj, haj na 1 měhaz ſtaſ. W nadžii, ſo mohlo taſke
ſkaſanje na krótschi cjaſ w hōbz bycz, my taſke poſtajenje ſ tutym ſ ſjawnemu nawiedzenju dawamy.

Slonečne proſhym tyč, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtaſi dawja, ſo byču ſebi je radſho na poſcje ſamym
Kotall; botelj frankowanie ſa ſteo učbje 18 nsl. kloſtaje.

Redakcia.

Majnowsche.

Chiselhurst, 9. januara. Prjeda-
wski franzowſki khézor Napoleon je
dženža pschipoldnju 64 lēt starý wumrjet.

Win, 8. januara. Winſte nowiny praja, ſo
wérno njeje, ſo je khézor hrabju Beusta ſe ſtužby
puſhçíſ.

London, 8. januara. ſ Petersburga je hrabja
Ghumalow ſem puſhçíſ a ſo bórsy ſ minifrej
Granville podat, ſo by ſ nim wuſadžowanje džeržaſ. Wón je wot ruskeho khézora najſkerje teho dla po-
ſtaný, ſo by ſo ſ jenželskim ministerſtwom wujednało,
fak matej ſo Kuhowſka a Jendželska w nastupanju
aſiſtich naležnoſćow ſadžerzec̄, ſo ſo jič dla nje-
byſtej ſwadžitej.

Vayonne, 8. januara. Karliſiſzy ſběžkarjo ſu
kruch jeleſnizy bjes Mirandu a Vilbaom ſkaſyli.

Petersburg, 8. januara. Wjeliski knjas na-
glédnik je ſaſo prawje dobrú nōz mēt. Symiza je
ſo nimale zyle ſhubila, puls je ſkoro normalny;
tež je ſpōſnac̄, ſo mož ſaſo pschibjeraja.

Lipſt, 9. januara. Tudy ſo powjeda, ſo je
dotalny puſhçýda budyského appellazionskeho ſuda,

knjes E. F. Nöſki, ſa puſhçýdu lipſkeho appellazion-
ſkeho ſuda pomjenovaný.

Draždjan, 7. januara. Ministerſtwo je dru-
hej komorje kralowſki dekret ſ wujednanju prjodl-
potožito, po kotrejž by ſo wot Krippena psches
Sebniz a Nowe Město jeleſniza na krajne khóſty
twaric̄ měla.

Draždjan, 8. januara. Prěnja komora je
puſci druhim wuſadžowanju ſchulſkeho ſakona ſchul-
ſtemu kollatorſtwu ſpanyc̄ data.

Draždjan, 8. januara. Sa tvarjenje krippen-
ſko-budyskéje jeleſnizy žada ministerſtwo 5 millionow
600,000 toſet a maja ſo tute pjenjesy ſ hotoweho
krajneho ſamōženja wſac̄.

Win, 5. januara. Wejera ſmý tudy lohle
ſemjerzenje měli. (W Gubinje ſu je na tym ſa-
mym dnju tež puſnili.)

Strasburg, 7. januara. Wejera je ſo kruč
tudomneho lyceja wotpaſit a je ſo profesor Dr.
Seeger puſci tym ſaduſy.

Varlin, 8. januara. Awstriſki khézor je Gra-
montoweho powjedanja dla němſkeju khézorej ſam
ſamolwjaſy liſt piſat.

Gwētne podawki.

Sakſka. Cži mchodži ludžo, kži maja lēža do rekrutirowanja hčž, maja ho wot 15. januara hacz do 1. februara t. l. swojemu gmejuskemu prijódſtejerjerel prijódſtajic a swoje narodne wopisimo (Geburtschein), kaž tež tak mjenowanym „Gestellschein“, ſobu pſchinjeſej abo to wſciwko wot starskich abo formindow pola gmejuskeho prijódſtejerja wobstarac̄ dacz. A ſchtóz wot thā, kži lēža k rekrutirowanju pſchindu, ho w tym lēže do jenego druheho muſtrowaniſkho wokrejza pſchebhdli, ma to swojemu gmejuskemu prijódſtejeriei wosſewic̄. — Cži, kži chzedža jako dobrowolniq̄ lēža ſkužic̄ a teho dla pruhowanje wobſtač, maja ho taſleho pruhowanja dla hacz do 28. februara pſchi kommiſji pſchipowſejc̄.

W Dſtriigu běchu ho tſi holczki na mkyňsku kuku podake, tam na hromadu klozow ſaleſke a ho po nich koſike. Pſchi tym bě ho jedyn kloz dele kulič, tu jemu holczku dozaghnit a jej hkoru roſmijat, tak ſo wona na mšeze morwa moſta.

Pruſy. W druhej komorje ho wónzano ministrow praschachu, ſhto ma to na ſebi, ſo je wjetch Bismarck pſchedbhdſto w ministerſtwie ſložit. Na to minister Eulenburg wotmolwi, ſo to dale niežo na ſebi nima, hacz ſo je ſebi Bismarck ſ them swojo ſkužbu poſložic̄ chýk, dokež te džekla tych wſchelakich, jemu poručených ſaſtojniſtow, na žane waschnje wjazp ſam wobstarac̄ niemože. Hewak pſchiftaji wón, ſo budje pruske ministerſtwo tež dale we wſchém po Bismarckowej myſli ſlutkowac̄, hdyž tež Bismarck wjazp minister-pſchedbhdſta njeje.

Minister ratarſtwa Selchow na žane waschnje wjazp w ſkužbje wofſtac̄ noſuze a duž naſſlerie hrabja Königsmarck, dotalny wyskſhi präſident w Poſnanskej na jeho město pſchlnđe.

Varlinjske konſistorſtvo je tamniſcheho duchowneho Dr. Sydowa wotbadžiko, dokež „cžijte a niſtaſene ſkovo Bože po wuſnacu evangeliſte zyrkweje pſchipowſedak njeje.“ Sydow je na wyskſhu zyrkwinu radu appellirowak.

Wjetch Bohuſław Radziwill je wumrjet. Wón bě hígom wot mchodých lēt ſ netejiſkim pruskim kralom w dobrym pſchezelſtwe. Katholicka ſtrona wjele na nim ſhubi, pſchetož ſam horlivy katholik, wón tule ſtronom ſhweru ſe ſkowom a ſlukom podpjerac̄.

Rhēzor-tral je wjetch Bismarckej rjad čorneho hodlerja ſ brilliantami (drohimi lamjenjemi) ſpožc̄it. (To je naſwořebniſchi pruski rjad abo orden.)

Salon, kajle nowe němske ſlěborne a drobne pjenjeſy maja ho pſchihodnje bicz, ho w februari wurađowac̄ počnje, ſo by ho rajchstagej w prawym čaſu prijódlokoſtac̄ možk.

Tſi starske džecži pruskeho krónprynza ſu ho do

Barlina wróžite, wón ſam pak je ſ knjenju mandželskej a mchodjimi džecžimi w Wiesbadenje wostak.

Do Barlina je w tyčle dnjach tójskto rekrutow ſ Elſaſa pſchijelo, lotykh bórsy k tym regimentam roſdželicu, hdyž maja ſkužic̄.

W ſtria. Gaſtupjerjo cželſkeho ſuda ſu ho w nowinach pſchezivo nowemu raijhſratſkemu wolbnemu ſalonu wuprajili, wosſewujujo, ſo by wón, hdyž ho we Winje wurađi a potom do ſiwenjenja ſtupi, najwjetſha neprawda pſchezivo cžekemu ludej był. Wóni dale praſa, ſo je tónle nowy ſalon jenož k temu wumyſleny, ſo byhu awstrijszy Němcy druhe awstrijske ludy híſhceje bóle podcžiſhčowac̄ možli, hacz je ho to dotal ſtak.

Grabja Beuſt, fotremuž prijedawſki Napoleonowym minifter Gramont winu dawa, ſo je ſ prijedawſkim wuherſkim minifterm Andraſhjom 1870 franzowſkemu khejorej pomoz awstrijskemu khejora pſchezivo pruskiemu kralej ſlubil a potom ſkovo nježeržat, něko wotmolwjenje na tajle powiedanje pſchihotuje. — (Beuſt mže wotmolwic̄, ſchtóž chze, wón budje pſchezo pſchimowac̄ dyrbječ, ſo ma Gramont prawje.)

Ruſowſka. Wjeliki knjas-naſlēdnik (ruſki krónprynz), kži bě na thſus cžezlo ſkhorit, ſo něko ſpěšnje poſlepſhuje, tak ſo je nadžija, ſo bórsy wotkhorje.

Franzowſka. Minifter finanzow Chze hízom w bližſkim čaſu na ſchwórtu milliardu wójnskeho ſarunania 200 millionow frankow do Barlina poſkac̄.

Wónzano bě hoscjina pola němſkeho poſkazja, na fotrež ſo tež pſchedbhd ſhiers a někotri franzowſki minifterſto wobdželicu.

Jendželska. Prijedawſki franzowſki khejor Napoleon híſhce pſchezo w Chislehurſtu pſchebhw. Wón je ſebi w tyčle dnjach ſamjen, kži je ho jemu w pučerju natworit, roſmijac̄ daž a pſchi tym wulke bołosje pſchetrac̄ dyrbjat.

Amerika. Sa ſchłodowanje, fotrež ſu wobndlerjo amerikaneſte unije pſches rubjeſnu kódž Alabama měli, ma ſim něko Jendžella 15 millionow dollarow ſapkaſc̄; pſchetož jendželske minifterſtwo bě pſchimowac̄, ſo je ho tale kódž w čaſu amerikaneſte w ójny w Jendželskej natwarika a woſrónika.

Sakſki krónprynz Albert, (Słonczenje.)

W lēže 1866 wudyri, kaž wěſje, wójna bjes awstrijskim khejoram a pruskim kralom. Bjes wóſſkami, kži ſ khejoram džecžu, běſche tež ſakſte: ale ſawěrno jenieſte, kži ſa swoju wěz ſtejeſte. W bitwie pola Kralowęſkeho hrada budžiſte zyke awstrijske wóſſko ſhubjene bylo, njebudžiſte ie krónprynz Albert ſe ſwojimi Sakſkami pſched

Pruski wobrók a żami Pruszy jeho teho dla sianowje sa mudreho a smužiteho generała pschiropošnacu. Awstrijski khejor pak wo nim praji: „Hdy budzicu wšichy moji generalojo tažzy dobri wjedniokojo byli, tak krónprynz Albert, dha njebudzicu Pruszojo nad nami dobyli, hacž runje maja lepsche tſelby a wjele wjazzy wojskow. Božu žel, so ho tež moji wojozy njeſtu tak djerzeli, tak Salſojo, kiz w najwjetšim wóhnju smužice stejachu a nje-pſcherzelej ſójdu ſuſl jemje ſ drohej krewju pſchedachu.

Lédom schyri lěta trajesche ſčodli měr, pſchetož w juliu 1870 naſta wójna bjes franzowskej a Prussej, a Salſojo, kiz buchu 1866 i ſwiaſtej ſ Pruszami nufowanı, dyrbjachu ſ nimi na wójnu cjahnzej. Krónprynz Albert věſche tež tudy jich wjedni, jako 12. armeja stejachu Salſzy pod wjſchchim wjedzenjom prusleho prynza Vjedricha Korle. Naukrainiſcha a to gravelotſta bitwa bu najbole pſches Salſow dobyta a po tutej bitwje dosta ſakſti krónprynz wjedzerſtvo nad několymi pruskiſ armeeſorpsami. Pſches ſpomnjenu bitwu bu wójſko franzowskeho marshala Bazaina do twierdžiſny Męka ſahnate a tam wot Pruszoſ pod prynzom Vjedrichem Korlu woblehnjene. Na to ho ſbytne němſke wójſla na Paris ſczahowacu, ſo buchu druhe, wot marshala Mac-Mahona wjedzene wójſko ſbite. Tón bě ho na belgiske miestu ſczahny, ſo by ho rukam Němzow wuſuny a Bazaina w Męku wumohé. Pola Sedana pak bu wot Němzow a bjes nimi tež wot Salſow wobjedzeny a i podbaču nufowaný. Něk běchu wſchē franzowske wójſla ſbite a ſakſti krónprynz czechuſke ſobu pſched Paris, kiz pak ho hnydom podzjihnych nočzysche. Halle kónig januara 1871 padže tuto město. Salſzy wojažy ho potom ſe ſwojim wjedzerjom ſławent domoj rrebcjich a krónprynz Albert dosta jako myto ſa ſwoje wulke ſakſužy marshalſtvo w němſsim wójſku, najwjetſhu čejſej, kotrž ho jemu doſtač ſojeſte.

J. Lubinski.

Ze Serbem.

S letliskej herbskeje woſody, 30. decembra 1872. Koſta běſte ſo ſeža ſtudna Boža nōz w naſchej ſetliskej zyrli, kotrž tón nowy l. kaplan Voigt djerzeſte l. Koſte ſmy my dotal rjone Boža ſkužby te Bože, nož učeli a kaſla bě to ſeža khuda a njewoſchewoza Boža ſkužba w naſchej rjanej zyrli! Jane pređowanje nje-běſte na ſwiatym měſeje, laž je dotal pſchego bylo, ale jenož krótká němſla ryc̄ pſched woſtarjom, kotrž něhdje djerzeſej minutow trajesche. Potom bě wſcho. A herbska woſada njeſte ani ſene jenichle ſkowcilo doſtača. Tale Boža ſkužba je dotal pſchego tež herbska byla, ale ſeža bě po taſlím jenož němſla.

Tež hýžom ſutry a ſwiatki njeſte l. kaplan Voigt Jane herbske myſhpory djerzak. Šwiedzen ſwiatého Jana

teho ſchcjenila ſchysche wón ſ mozu a ſ gwaltom ſahnac a my njebudzicu tehdom na Jane, hdyž naſci ſtar ſerbsy ſužo tol rady i Wožemu blidu djeſa, Janu Božu ſkužbu a Jane ſwiate woſkaſanje ſwječicu mohli, hdy budzicu naſci knies farač na ſwiate město njeſtupit a nam pređowanje a Boža woſkaſanje njeđeržač. A netole ſaſo tu ſužu Božu nōz Jane ſkowcilo w ſerbsk ryc̄! Tež Boži djeſa njeſte l. kaplan Voigt ſadu ſerbsk myſhpory djerzak.

Chydzka dha herbsy ſužo w ſetliskej woſadje taſtele wuſubjenje ſwojich Božich ſkužbow ſebi dale lubicu dac̄? Šmě dha l. kaplan Voigt činic̄, ſtož wón chze? Hdy dha ſu egi herbsy zyrli ſtři vriodlstejerio, kiz maja naſci ſerbsku woſadu ſaſtupic̄? Hdy buchu čile němi byli, dha dyrbí zyka herbska Lujza wjedzec̄ a ſhonic̄, tak my ſerbska pſchiróſcheni ſm̄y, hdyž ſo l. kaplan Voigt na taſle waſhnie pſchec̄iwo nam ſerbam ſadjerz, a to moža wſchizy, kiz ſu ſemjachy byli, woſhwedcic̄.

S Buděſtež. Tudy je ho w ſandženym lěče 136 djerzji narodžito, bjes nimi 19 njeſmandželskich. Wumrjeko je 86 woſobow; pſchipowjedanych bu 76 porow, wot koterhj bu 48 tudy wěrowanych. Spowiednych ſuži bě 5400.

S Budyschin. W ſandženym počlež ſu ſo w jaſlej herbskej Lujzy pſchi duchovnych a wučerſtich měſtach ſledowaze pſheměnjenja ſtare: l. diałonus Guda w Lubiju bu ſa archidiaconu poſyſheny; l. wučer ſchyna w Wjelkomie je wumrjek; l. wallrofski wučer ſawok Alexander Ryc̄ek bu 3. wučer w Buděſtezach; l. Jan Miežka bu wučer w Bětej. Emeritirowac̄ je ſo dakt l. wučer Jan Urban w Hnachezach a na jeho město je l. I. R. Schuster, dotalny wučer w Polpicy, pſchischok. Na počipanſke wučerſte město je dotalny ralečjanſki 2. wučer l. Nowak a na jeho město je dotalny klukſhanſki pomožny wučer l. Gräfa pſchischok. Knies Kaplet bu wučer w Nachlowje. Děmal je ſerb l. Jan August Měrczin, 3. wučer w Algersdorſje (w němſtej Lujzy), 2. wučerſte město tam doſtač.

S Ralež. W ſandženym lěče bě tudy 4844 ſpo-wjednych ſuži a to 4211 herbskich a 633 němſkich, 822 wjaz hacž loni, nijenuž 624 ſe herbske a 128 wjaz ſ němſkeje woſady. Narodžito je ſo 118 djerzji a to 61 holszow a 57 holszow, 24 wjaz, dyžli loni, bjes nimi 3 pory dwójnikow, 7 morwonarodžennych a 18 nje-mondželskich. Pſchipowjedanych bu 60 porow, 23 wjaz dyžli loni, a bu 26 porow tudy wěrowanych. Wumrjeko je 85 woſobow, 24 wjaz dyžli loni.

S Wojerex nam piſaja, ſo je tež tamniſki l. ſuperintendent Karaš ſa ſrat. prusle knjejerſtvo wſchick němſke a herbske wučebne knihi, kiz ſo w ſchulach wojerowſkeho woſtejha trjebaja, napíſac̄ měr. Duz ſebi myſliſč dowoſamy, ſo je ſo to tež winskeje wuſtejczy

dla stak a so ho tam po taikim tež pruske herbske schulske knigi wustaja, shtož by jara žadacj bylo, dosekli su pruske herbske schule wjele lepje se herbstimi schulstimi knihami wobstarane, hajz salisse.

S Notez. W naszej wosadze je so saudzene lěto 22 džecji narodžilo a to 13 synkow a 9 džowcježlow, bjes nimi 1 njemandzelle; pshipowjedanjo w bě 13 a wérowanja běchu 3; semrjelo je 7 woskowow, spowiednych ludži bě 922. (W l. 1871 bě 18 narodženych (2 njemandzellei), 9 pshipowjedanjow a 3 wérowanja, 13 pohrebów a 953 spowiednych.)

S Bréshny. Tudy je so 5. januara sahe rano w domsich lowarja Granicha jena komora a pôdlańska swia wupalika, domske žame buchu pak pshci haschenju woschłodzene. Wohen je pshes to woskot, so bě hrjada do wuhnja satwarjena a so tam sapalika a potom dale žehlika.

Přílopk.

* Rheižor je porucjil, so ma ho tym wotdželenjam němiskeho wójska, kiz su w požlenjej wójni franzowske kanony, khorhoje a hodlerje dobyle, 10,170 dukatow čezneho myta wuplačzilo. Wot tuthych pjenjes dostanie pshci saliskim wójsku: 1. grenadierregiment No. 100 sa 2 kanonu 120 dukatow; 5. infanterieregiment No. 104 sa 1 kanonu a 1 khorhoj 100 dukatow; 8. infanterieregiment No. 107 sa $1\frac{1}{2}$ kanony 90 dukatow; regiment tsélzow No. 108 sa 2 kanonje 120 dukatow; 2. jägerbataillon No. 13 sa 4 kanony 240 dukatow; 1. regiment jézdnych sa $\frac{1}{2}$ kanony 30 dukatow; feldartillerieregiment No. 12 sa $\frac{1}{2}$ kanony 30 dukatow.

* Hac̄ do 14. decembrač. l. je so sa 410 millionow 88,300 markow nowych němisch skothych pjenjes nabiko a to 339 millionow 115,780 w dwazycjimarlowistich a 70 millionow 972,520 w džefacjimarlowistich kruchach. (Marka je 10 nsl., duž placi dwazycjimarla 6 tl. 20 nsl. a džefacjmarla 3 tl. 10 nsl.) Nowe drobne pjenjesy so tež lěša bicž poczmu, ale hokle potom, hdyž je w taikim nastupanju salon wot rajchstaga wuradzeny.

* Na ratarškej spytanslej staziji w Pomorezač su wondano tež pshopytowali, shto je jako piza sa slot lepshe, hac̄ runkliza abo kubotak (Strunkraut) a su namakali, so je 100 puntow runklizy tak dobre, kaj 200 puntow kubotaka.

* Wschitlich ludži a fastojnikow, kiz maja na salisch krajnych železnizach cžnicz, je wšchich do hromady něhdje 16,000.

* Sa konſche lěto hornolužiski bank najſterje 8 prozentow, sjenocjene budyske papjerniki 12% (% to je: prozentow) a lužiska maschinowa fabrika 8% dividendy dadža. Alzionario hornolužiskeho banka su wondano pshci klownej ſhremadžisnje, w Žitawje wotdžeržanej wob-

sanli, so ma ho bankowy kapital wo 1 million tolet powjetſtvič.

* W Krimmitschawje je so 29. decembra wuske tisichowe twarjenje tamniſcheje Wippertz a Wiebez wolmupschadowanje se wšchemi maschinami a ſkadam i ſpalita. Wohen je dopoldnia w 10 hodzinach wuskoč a to pječja pshes to, so bě gas s róty wustupi. Schlodowanje so nimale na 200,000 tolet woblicza a matej je magdeburgske a nowe barlinske wohen ſawěſcjaže towarzſtwo placjic.

* Se Sittarderhosa pola Kölnu nad Rheinom piša, so su tam 27. decembra meisske bruki pshed wjetorom tak woskoto lětali, kaj hewak w nalečzu.

* Piwarzy, kiz lejal (Lagerbier) warja, su s něcjeſchej ſymu jara njeſpoloſni, pshetoz woni ſa wustudzenje ſwojego piwa lód nuſnje trjebaja a mjerſnyc tola nočze.

Cyrkwińskie powjesce.

Wérowanaj:

Michałska chrkej: Jan August Piwarz, sahrodnik-najek w Lubiju, s Mariu Herknerz ſe Židowa.

Krēui:

Pětrowska chrkej: Kora Ota, Jana Ernsty L. Schmidta, seminariskeho wychwicheho wuczerja, s. — Hana Helena, Jana Augusta Hornapa, wobylcerja, dž.

Michałska chrkej: Maria Selma, Jana Bohuwéra Robla, wobylcerja w Hrubějczicach, dž. — Ida Paulina, Biedricha Augusta Hulečja, lowarskeho mischtra na Šsokolzy, dž. — Jan August, Jana Michałka, wobylcerja w Hownjowje, s. — Jan August, n. s. w Hownjowje. — Hana Maria, Augusta Kobanje, lamjenekamarja w Delnej Šinje, dž. — Maria Mładlena, n. dž. w Wurizach. — Herman Kurt, Jana Frýtše, wobylcerja pod hrodom, s. — Ota Wilibald, Ernsty Biesolba, kublerja w Čselanach, s. — Kora Jan, n. s. w Nadžanezach. — Maria Mładlena, n. dž. w Wurizach. — Maria Hilžbjetja, Jana Nowala, wobylcerja na Židowje, dž. — Augusta Theresia Hilžbjetja, F. C. H. Fiedlerja, kublerja w Wurizach, dž. — Hana Maria Martha, n. dž. na Židowje. — Amalia Augusta, n. dž. w Bobolzach. — Amalia Augusta, Jana Hundala, wobylcerja w Makym Wielkowje, dž.

Katholiska chrkej: Jurij Pawoł, Handrija Gudij, kublerja w Hornej Šinje, s.

Zemrjeći:

Ójet 20. decembra: Jan Łowka, wobylcer w Něwhezach, 44 l. (wumrje w Mathezach.) — 22., Hanža, njebo Michałka Lorenza, kublerja w Bréšowje, wudowa, 80 l. 1 m. 24 d. — 23., Maria Amalia, Jana Schönselba, žimnoſcjerja w Wulſkim Wjellowje, dž., 14 d. — 24., Hana Handrija Michałka, khežlarja w Mnischonzu, dž., 21. 2 d. — 28., Hana Kryſtiana, Bohuwéra Pjetški, měſčejana a sahrodnika, dž., 6 l. 11 m. — Han Hadam Wicjas, měſčejan, khežer a krczmar, 54 l. 2 m. — 29., Emma Maria, Jafuba Kubjale, wobylcerja, dž., 3 m. 21 d. — Hanža rodž. Měrczinez, njebo Jana Bohota, khežlarja w Nječornje, wudowa pod hrodom, 71 l. 7 m. 20 d. — 23., Maria Amalia, Jana Schönselba, žimnoſcjerja we Wulſkim Wielkowje, dž., 14 d. — 26., Hana Helena, Jana Křižanka, khežlarja w Jeňkezach, dž., 2 m.

Pschipoſnac̄e.

Knjeſej haptikarjej Dr. Kubale w Klitschvorſie.

Wot Höhenbergerowe ho Tannin-Terpentina*) hym jara dobre ſtukowanje uſhonit, bolesci je ſo ſkoro zble ſhubila, ja proſchu hiſcze wo 1 bleſchu.

Heiligenree, 29. ſeptembra 1872.

E. Ritschle.

*) Na pschobau w bleſchach po 1 tl. a 12½ nſl. w Budyschinje w krodoſteſkej haptih.

Wot dženſniſcheho dnja ſu mukowe khlamy, f Wulfim Mlynam kuschaze, na ſadnej bohatej haſy w domje knjeſa ſchleinczefskeho miſchtra Wilhelma a w domje ſwudowſeneje knjenje Tiebigeroweje kſchiwje ſ na- pſchecza noweje mēſcezanskeje ſchule. Woboje khlamy wſedze f. A. Krüger.

Budyska ſuſnowa fabrika a ſhumſchtuh mlyn
prjedy C. G. E. Mörbig.

Wuſtajenje biblijſich wobraſow (Bethlehem.)

Czeſczenym Serbam Budyschina a wokolnoſcie ſ tutym najpodwołniſcho wofſewjam, ſo hym tež lětſa moju wuſtajeniu biblijſich wobraſow na tudomnej kupniſy w 2. poſkodze ſaſo ſradował. Vies wſchelakini ponowjenymi wobraſami, ja woſebje na podawisnu „Khrſtus po ſwojim horjefatču vichor a morjo ſměruje“ ſedźne činju. Wuſtajenja je wot 1. rōczneho dnja hodoſ wſchēdne, nježelu a kwiaty džen wot 4 do 9, a wſchēdny džen jenož mot 6 do 8 hodzinow k dobrociwemu wobbladowanju wotewrjena. Gaſtup po 2 nſl., džecji 1 nſl.

Wo prawje kſlne wophtowanje najpodwołniſho proſhy

J. Jäger.

Saſſke woheňſawěſczaſe ſjenoczeńſtwo w Chemniku.

My ſ tutym k ſjawnemu naujedzenju dawam, ſo hym

naſchu agenturu w Budęſtezech

knjeſej pschekupzej H. Lehmannie tam

porucžili.

w Chemniku, 7. januara 1873.

Direkcia.

Ritter. B. Kopf.

Na prijödkſtejaze wofſewjenje džiwaſo porucžam ſo ſ tutym jako agent tuteho ſjenoczeńſtwo k wobſtaranju ſawěſczenjow psche wōhniſe ſchłodowanje na mobilisach, tworach, maſchinach a pschedmjetach ratarſta.

Tuto ſjenoczeńſtwo najwujitniſche ſawěſczeniſke wuměnjenja poſlicja, wſhomóžno tunju prāmiju woblicja a ſawěſczenym ſobuſtarowam na lětnych dobytkach džel bracj dawa.

Wuhotowanym ſ prospektami, ſtatutami, ſawěſczeniſkiſi formularami a ſ zbla ſ materialemi, kotrež wukazanje wo bhczu a wotpoſlabanju tuteho ſjenoczeńſtwo dawaſa, mam ja te ſame ſtajnie ſ naujedzenju ſawěſczenje pytaſe publiki pschihotowane.

W Budęſtezech, 7. januara 1873.

Džiwočaſke ſerbſke ev. luth. miſionske towarſtvo ſměje, dali Böh, jutſje nježelu 12. januara popołdnju w dwemaj ſhromadžiſnu.

Petr Mlonl.

Zena holečka ſe wſy, kotaž chze wot jutrow abo tež předjy jenu tudomnu ſchulu abo tež druhiu wucžbu wophtacj, može wobhdlenje a zyrobu doſtač. Wſcho dalsche je ſhonič na ſchulſkih hrjebjach čzo. 651 pola f. thſcherſkeho miſchtra Luža.

H. Lehmann, pschekupz.

My kupuſem ſetko rjan, dobrý jeczmień, a ſo poſſiczenja w comptoiru naſcheje piwarnje wſchēdne horjebjeru. Piwarska komuna w Budyschinje.

Zara kupowanu hóſtu buſtru (Gebirgsbutter) hym ſaſo doſtač a porucžam ju k dobrociwemu wobledžbowanju.

No Židovje 238.

Eraſt Puschka.

Dweju thſcherſkeju (twarskeju dželacjerjow) pyta

G. Schulze wudowa w Budyschinje.

Tež može tam jutry jedyn wucžomnik město doſtač.

Tež može pola ſiedlarja Kopf w Klusku hnydom město doſtač.

Kontor

głównie follekijskie f. s. krajuje lotterije G. E. Heydemann w Budyschinje

je wot 2. januara w domje čo. 140 na głównym torhoscheju.

Mój kontor sa bankodžela wostanie ujepschemieniu jenož w dotalnym pschebytku na hrodowskej haſy 337.

W Budyschinje, 1. januara 1873.

G. E. Heydemann.

W Budyschinje, 1. januara 1873.

S tutym dowolam ſebi čeſčenym Čerbam k nawiedzenju dac̄, ſo bym na dženjinskim dnju te wot knjega Rudolpha Hölzera tudy na rožku herbskeje a schulerſkeje haſy hac̄ dotal wiedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe a spirituosowe ſklam⁹ kupit a pod firmu.

Heinrich Lindner

dale powiedu.

Wo to proſcho, ſo by ſo dowerjenje, mojemu předomnikej spožczenie, tež na mnie pschenjeſko, dawam to ſlubjenje, ſo budu ſo na wsche waschnje próżowac̄, ſebi to ſamo ſdżerzec̄.

S poczeczowanjom

Heinrich Lindner.

Safſſe wohensawęſeſzaze ſjenoczeńſtwo w Chemniſzu.

Wid ſ tutym k nawiedzenju dawamy, ſo je knjeg Friedr. Aug. Kistner, agenturu naſceho ſjenoczeńſtwo ſložil a ſo bym ju

knjesej pschekupzej Joh. Trgt. Schulze
porucili.

W Chemniſzu, 7. januara 1873.

D r e f z i a.

Ritter. B. Kopf.

Na přjodlſtejaze wosiemjenje djiwajo poruczam ſo ſ tutym jako ogent tuteho ſjenoczeńſtwo k wobstaranju ſawęſcjeniom psche wohnjowe ſkłodewanje na mobilisach, tworach, maſhinoach a pschedniſetach rotarſtwa.

Tuto ſjenoczeńſtwo najwuzlitnicze ſawęſcjenie wuměnjenja poſticia, wſhomiožno tunju prämiju woblicza a ſawęſcjenym ſobustowanu na lénnych dobytkach djiel brac̄ dawa.

Wuhotowanu ſ prospectami, statutami, ſawęſcjeniſimi formularami a ſ zyla ſ materialemi, kotrež wukłanje wo byc̄ a wotpohlađanju tuteho ſjenoczeńſtwo dawaja, mani ja te ſame ſtajnje k nawiedzenju ſawęſcjenie pytaſeje publiki pschekupowane.

W Budyschinje, 7. januara 1873.

Joh. Trgt. Schulze, pschekupz.

Niebo Janej Hodanej Wieżasiej

w Budyschinje.
† 28. decembra 1872.

Tak by Ty, mój Wieżaśo,
Bijomi psches zmijercz wotwołany —

A jno, luby pshecjelo!

Seriedu tydien pohriebany,

A mając tam na Tuchorju

Swój row — szarpu komorku.

Duż něk Twoje cętka spi
Czisze tam we kłodnym rowie,

Hacj Twój sbęžnik wubudzi

Saſo Cze po kwojim skłowie,

Hdyż ta truba poſlenna

Klinieczek budze do żywota.

Twoja dusza ta paſ je

Wysche żywota poſbehniena

Do tej węcznej' ſbźnoſcie,

Psches krej Chrysta wobhnadziena,

Ta ſej węſcie nieſzada

Wjazh i nam tu do żywota.

Haj, Ty domoj do njebla

A Twojom' lubom' nanej dżesħe,

Kiž po' kwojol' Sbóznila

Nimale poſ lěta běſte,

Cón Cze wiegle witaſte:

Luby hyno Hodanie!

Ale Twoja mandzelska

Grudnie płacieſe něk wo Tebie;

Ach ta wobha wudowa,

Kak by wona wołok ſebje

Hiſheje rady měka Cze,

Boh paſ Tebie prječ wſat je.

Tak tej grudnie płakaču

Twoje lube ſchytci džecji,

Hdyż ho wone dželachu

Wot Tebie tu na tym żywecje,

Wot kotorhj paſ jeno ſi

Běchu doma pschi Tebi.

Starsci hyn paſ tudy njeſ,

Wón je tam we zjazm kraju

W Petersburghu w Ruszowskej,

Hdzej joh' jara lubo maju,

Dokelž jeho wědomnoſć

Trjebaja tam nusnje doſcji.

Bratsja, ſotra, psheczeljo —

Wschizy, lotſiž Tebie ſnaja,

Haj tej ja hyn ſrudzik ho,

Wschizy ho tak ſpodziwaja,

So Cze Boh jno wokat je,

Mohť rjez, bje-wſchej' khorofscje.

Ty paſ, ſrudna wudowa,

Njeplacj! Boh je hiſheje ſiwn,

Boh je luta dobrota!

Njeplacj! Boh je dobrociw,

Proſch joh' hdyż cži ſtyſko je,

Wón żywój troſči Cži poſzczeli.

Kak je Wam tej něklo ſi
Wurudzene ſchytci džecji,
Ssynaj dwaj a džowgħ dwe,
Něk Wy na tym zjnym ſwecji
Miloh' wjazg nimačege,
Kiž ſaſi naū, Waſ ſluuje.

Duž ho ſ Bohom troſčtujcie, ſ
Grudna wudowa a džecji
A to tola wepoſnucje,
So tej węcznejne njeſſicje w ſwecji,
Junu, ſnabż ſa krotki czas
Sjednoczi Boh ſaſo Waſ.

Ša naſ ſwichtlich paſ njech je
Tuta zmijercz to pschiwoſonje:
Wopomni, wopomni, cļowiecje,
Kak ho druhdy nahele stanje,
So budžes hriech wokant;
Duž budž stanje hotowy.

Tak dha ſpi něk, psheczeljo,
Czisze Twoje zmijertne ſpanje,
Hacj nam junu żywita ho
Tamtne krafzne ſbōzne ranje,
Hdzej naſ Boh wſħetek wubudzi
A na węczne ſjednoczi.

Petr Mloni.

Łekarszy psche broſtbolenje poruczenij.

Ja podpiſany ſ tutym wobħviedżam, ſo je G. A. W. Maherowý broſtħrop ſ Wroclawia wote minje ha-
meħo, liž ja bijom někotre miexaż na katarthalisku affel-
zju bronchijew cjerpu, kaž tej wiċċelakim pazientam wote
minje ordinirowanu a ſ najlepšim wuzjiskom nałożenij.
Woħbejje ma ſo G. A. W. Maherowý broſtħrop džecżom
poruczicj, liž na kaſchel a ſajwanje cjerpa.

Med. Dr. J. N. Auerbach

wolrijekný lekar.

Zenož prawdziwy maja jón w blesħach po 8 uſl.,
15 uſl. a 1 tl. na poſchedan.

Heinr. Jul. Finck w Budyschinje,

W. Notha w Lubiju,

P. Kinn, haptikar w Hernhucje,

Jos. Löbmann w Schērachowje,

Ed. Hiese w Nowosalzu,

haptikar Gerischer w Ostrizu,

Scholta we Wotrowje a

Gehman w Budestezaħ.

haptikar Dr. Gutzsch w Rakezach.

S tutym lubosuſje proſchu, ſo býku wſħiżi cži
njeſnajomini psheczeljo, liž maja Michalej Schlezyp
w Blōzanach hiſheje pjenjesy ſa ſwinje płacieſe,
tola tak dobri býli a tajse pjenjesy mi hacj
hem do Blōzan abo knjeſej Janej Schlezyp w
Pschiwecjizach pschedopodali. Dokelž te ſame dla khor-
ofscje mojego mandzelskego wopominane býcz nje-
moža, dha nadzijsam ho teho, ſo je tej nichon nje-
ſapowiedzi, ſo bý ſo to ſamo w dobrym mērje a
poſkoju ſtacj möhlo.

Marja Schlezyna w Blōzanach.

Na lětnemu dnju

pschicženjenja k. wucžerja Kubizy do Bolborz.
9. januara 1873.

Jako my našeho něčijisčeho knjesa wucžerja Kubizy 9. januara 1872 na mjesach schulskeho wotrješa witačimy, wupraji pschi tajkim witanju zprawimy prjodkstejet k. Jan Halas Horneho Hunjowa w jara rjanej a huijazej ryczi tu nadžiju, so netko w našej schuli — hač runje frjedž symy — sa schulske džecži rjane našeczo nastanje, w kotrymž budža wone pschibjerac̄ tak derje we wědomnoſcach kaž na bohabojoſczi. A tajke našeczo je nam tež wo prawdze ſefšadžalo, pschetoz se spohđivanjom, ale tež ſ wutrobitym wjezelom ie ſo mnū podpihanym wjele starſčich ſpoſnalo, tak wjele ſu ſchulske džecži ſa jene jenice ſe leto pola naſeho k. wucžerja Kubizy ſapſhijale a na wukle. So to praju ja w mjenje druhich ſobu našemmu wýšokocžesčenemu k. wucžerzej Kubizy najhorzyschi džak a pscheju ſ wutroby, ſo by wón ſtajnje pschi dobřej ſtrowoſcji wostal a ſo žeňje wot našnjedželit.

Jan Korla Nowak
w Słonej Borsc̄zji.

Drzewowa aukzia.

Na ſchuchowſkim reviru zhe bliſko ſchufeta njedalo zyhelnice budže ſo

piatki 17. januara 1873

rano wot 8 hodžinow 70 loſow ſtejazeho twarskeho a palneho drzewa pod wuměnjeniem, psched aufzju wosie wjominymi, na pschewadžowanje pschedawac̄.

Chromadžina na pschedawanskim měſcie.

Müller.

W wudawarni Serbskich Nowinow ſu ſa 2 ngl. na pschedan: Eſi khelushe, ſiž wopſhimaju wobhladanie ſchecžianske zyrkwe na ſemi w kwětce Božeho ſkowa, dale wujtne ſtejbowanje na ſpěchňe bězou a přeci khatagu ſachovnoſcji a wobžarowaze ſnamio ſwětlnych a ſwětelaze pschibhywanje pobožnych, we wobkdebowanju něčijisčeje mlodžiny, wchém ſubowarja m Božeho ſkowa poſlikzene. Spíbane a wudate k lěpſche mu miſt on ſta.

Drzewowa aukzia.

Wutoru 14. januara dopoldna wot 10 hodžinow budže ſo na wujesdzanskim ležowym reviru pschi ſucžanskim pucju něhdje 90 ſop ſučich ſnadniſčich kbojnowych walčekow, tak tež něhdje 50 dolních hrromadow wuleſhowanego drzewa ſa hotowe pjeniſh na pschedadžowanje pschedawac̄.

W Delnym Wujesdzie, 11. januara 1873.

Hajnile ſarjadniſtwo.

Ajchowane
Decimalne mostowahi,
tebo runja toſlawohi, měrh ſa žita, wuhlo atd., židloſke waſt ſ blacha, žyna, kopora a moſasa porucja po najtunischiſch placziſnach.

W Budyšinje.

Jul. Rob. Richter,
na ſchulerſkej haſy 5.

Buſicžanske ratarſke towarzſto
pondželu 13. januara popoldnu w 3 hodžinach.
Pſchedyda.

Dželacžerjo pytani.

Dwě poriadnej, picju njeppodatej dželacžerskej familiſi mōžetej na knjezim dworje w Nadžanezech pschi dobri ſoje hnydom abo jutři wobydlenje darmo dostac̄.

Horjase, ejelaze, wowcze, koſaze, koſlaze, mordarske, tħorjaze, ſaſecze a karniſlowe kože a kožli ſupuje po najwýſčiſch placziſnach.

Gustav Randa

na garbarſkej haſy cjo. 426.

Ola horjedac̄ ſtuſlowanja čgu ja moju ſchijaza maſchinu tunjo pschedac̄. Wona je jara ſylna, hiſhce w najlepſchim riedje a ſa koždeho, ſiž tajku maſchinu trjeba, jara kmana.

Na Židowje 238.

G. Burscha.

We wudawarni Serb. Nowinow je netko ſah ſo doſtac̄: Druha ſahrodka kwětkoſta. 1 ngl. — Čjorný kož a dróſna. 1., 2. a 3 ſber, po 1 ngl. — Bohumil. 2½ ngl.

Dwě ſprawnej dželacžerskej ſwójbje mōžetej na knjezim dworje w Małej Borsc̄zji trajaze dželo a wobydlenje doſtac̄.

Piacizna ſitow a produktow w Budyšinje
4. januara 1873.

Dowoz:	Piacizna w přerézku					
	na wikach,		na bursy,			
4993 měchow.	nížka.	wysza.	najniža.	najwyšza.		
Pscheinja 50 kilogr.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	
Kožka	4 5 —	4 20 —	4 10 —	4 23 —		
Gejmjen	3 2 —	3 6 5	3 5 —	3 6 5		
Wólk	2 20 —	2 21 5	2 20 5	2 26 —		
Brok	2 2 —	2 4 —	2 2 5	2 4 —		
Wola	— —	— —	— —	— —		
Raps	— —	— —	— —	— —		
Dahly	4 28 —	5 —	— —	— —		
Hejdusicha	6 2 —	6 7 5	— —	— —		
Kopachkomy	— 23 —	— 25 —	— —	— —		
Lane ſymjo	— —	— —	— —	— —		
Butry	1 —	20 —	22 —	— —		
Zent. ſymna	1 —	1 2 5	— —	— —		

Serbske Nowiny.

Za nawěltki,
tia maja so w wudawafri
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kókde číslo płaci
7 np. Stwórlétne předplatna
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pósse
8½ nsl.

Wopſchijecje: Majnowsche. — Napoleon III. — Swétné podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Mikowa. S rossborskeho woltreja. S Hatkow. S Dolheje Vorscheje. S Kotez. — Serbske pišmowistwo. — Psihilopl. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnil.

Napoleon III.,

prjedawski franzowſli khězor, je, kaž hízom tydženja spomnichym, w jendjelskim městaschtu Chiselhurstu 9. januara dopołdnja w 11 hodžinach wumrjet. Jemu bě ſo, kaž ſo to tež druhim ludjom niz jara rědko stanje, kamuscht w pucheru natvorit, kiz běſe Napoleonie po času tak wobčeſny, ſo wón wjazg ani derje ſedzeſz ani měrnje lejeſz ujemójeſche. Duž jemu lekarjo radzachu, ſo by ſebi taſti kamuscht ſi naporjadkom, mudrje doſez wumyſlenpm, tak na drobne roſmiascz dak, ſo by woda taſti drob ſi pucheru wunjeſz uidočka a Napoleon potom ſaſo ſpoločniſcho žiwý bycž moħt. Wón do teho swoli, dolež bě jemu ſnate, ſo je ho roſteſzenje taſleho kamusulta husto doſez bje-wſcheho wobſchloženja ſtato. Lekarjo teho dla tu węz ſcjinichu a wona bě ſo hacj do wěſteje měry po ſdaczu derje radzika. Woni běchu jeho pak prjedy chloroformirowali, ſo wón ujeby wulke bołosze mět, to rěla, woni běchu jemu wěſty dujsk uchacj dali, wot ko-trehož bě wón na lhwili wſcho cjuče ſhubil.

Jako bě Napoleon nělotre dny wotpoczyňk a ſi jeho ſtrouſceju derje doſez ſtejeſche, dha lekarjo wobſankuſhu, te ſruskli 'am-ſchla, kiz běchu w pucheru wostake, na drobny proch roſmiascz. Woni Napolesna teho dla 9. januara rano wopylachu a jako wiđzacha, ſo wón ejiſche a měrnje ſpi, dha poſtaſiſhu, ſo tutu operaciju pſchipot-dnu ſcjinja. Ale bórſy po 10 hodžinach počza wutroba ſlabſho a ſlabſho bić a wokolo 11 hodžinach jeje ſluklo-wanie zdale ſasta — a wón bě morwy.

Lekarjo khězorku Eugeniju ſahe doſez ſi kožu mrějaz-zeho khězora ſamokachu a wón je, jako bě na krótki čas ſi womory wotluzik, khězorzy nělotre ſtowa ſchepnyka potom, wobdaty wote wſchěh ſwojich ſastojnikom a ſlužobníkow w rukomaj khězorki ejiſche wuſkny. Šinjerz tak nahe ſuſtupi, ſo měnjaču, ſo je Napoleon ſaſo do womorow ſapanyk, ale po lhwili ſtoſnachu, ſo je zdale morwy. Děho jenicki syn, prynz Napoleon, pſhi ſmjerzej pſchitomny ujebe, dolež ſo pola jeneho wuczerja wuſčeſche.

Napoleonowe čeſlo bě pěndželu a wutoru wuſtajene

a bu hrjedu do chiselskileje katolskileje zvrljwe pod to město, hdjež wón ſemſchach ſedjeſche, khowane.

Majnowsche.

Chiselhurst, 15. januara. Bohrjebne wobrjedny ſapocžaku ſo dženſha dopołdnja w 11 hodžinach, hdjež pohrjebny čzah dom wotemrjecja wopuſčci. Psihiſladowarjow bě něhdje 12,000, kiz ſo wſchitzy měrnje a pſchitomny ſadžeržaku. — Čeſlo lejeſche w dwěmaj kaſčezomaj; ſnutſkomny kaſčcz je wo-lojany, ſwolkowny ſi mahagonijoweho vrjewa. Na ſwolknym bě kralowska króna, wulki ſkłeborny kſhiz a ſkłedowaze ſklowa: NAPOLEON III. — Empereu des François — Né à Paris le 20. Avril 1808 — Mort à Camden Place Chislehurst — le 9. Janvier 1873. — R. I. P. — To rěka: Napoleon III., khězor Fransowſow, narodzeny w Parisu 20. ſaperleje 1808, wumrjet w Camden Place Chiselhurstu 9. januara 1873. Nječ wotpocžuje w měrje (Requiescat in pace).

Draždany, 15. januara. W paradyhych ſach kralowskeho hrodu bě wczera wulka kralowska hoſcjiina, na kotruž běchu wſchěh ministrjo, kaž tež wſchě ſobustawh wobeju kumorow kralowskeho ſejma pſcheproſchene.

Odeša, 14. januara. Tudomny theater je ſo dženſha wotpaliſ. Wón bě ſawěſčeny. Schkoda woblicja ſo na 165,000 rublow.

Win, 15. januara. Khězor a khězorka ſtaj khězorzy Eugeniji ſwoje ſobuzelenje nad wotemrjeczem jeje khězorského mandželského wuprajicž datoj.

Lipſk, 15. januara. Kralowskaj pryzaj ſtaj ſo wczera rano na ehrenbergſki revir na hońtu podaloj. Kujeni krónpryñzežyna Karola tež ſem pſchijedže.

London, 15. januara. Russi wurdanu poſlanz hrabja Schuwalow je wczera po la kralowje Viktorije audienzu měl.

Gwētnie podawki.

Sałska. W Grošporiczu je wóndano jedyn 10-létny hólczez tehs dla wo žiwjenje pschišok, dokež bě jemu jedyn snat⁹ palen⁹ piez dał. Tón hólczez bě potom na dompuču w pjanosceži do jeneho pschérowa panyk a tam, hacž runje w tym pschérowje žana woda njebe, tak pschermek, so dyrbjescze wón najsaſtra wutmręcž.

W Draždjanach bu 13. januara rycznik Poland i Giltnej kloſtarni wotkudżeny, dokež bě pjenjeſy pschelſčiwit.

W Seifhenneredorfie je ho 8. januara Michelez dom wotpalič a je ho pschi tym Michelowa spalika, jako chyžsche někotre smaci pkomjenjam wutorhmež.

W kralowſkim hrodje bu 8. januara prěni wulki dwórski bal wotdjerzany. Wyšsche kralowſleje swójsky bě něhdze 500 knježich pschitomnych.

Štož nowy ſchulski ſalon naſtupa, dha hishče w tu khwili njewěmy, hacž ſtej ho prěnja a druha komora w jeho naſtupanju we wschém tak ſjednakę, so budže tutón ſalon w swojim časzu do žiwjenja ſtupicž móz. My praſachymy psched někotrym časom, so móže ſo to jenož na to waschnje ſtacž, hdyz prěnja komora dotalne kollaturſle право puſheži a druha dotalnej wěru-wuſnajerskej ſchuli dalshe wobſtacze ſpožęſi. Prěnja komora je kollaturſle prawa puſchczka, ſchto pak je druha wežera w naſtupanju wěruwuſnajerskej ſchule poſtaſjka, to nam hishče ſnate njeje.

Krónprynz Albert a prynz Jurij ſtaj ho 13. januara do Lipska podačo, so byſtaj ho někotre dny na wulki hóntwach tammischeje woſolnoſcieje woſdželikoj.

Prusy. Ministerſtwu je w tyčle dnjac̄ druhéj komorje i naſvedzenju dał, so je minister ratarſtwa Selchow ſe ſlužby ſtupiš a so je kral hrabju Königs-marla na jeho město powołak. — Druha komora w tu khwili krajny budget (praž: budžet) to rěla krajne dołhodn⁹ a wudawki wuradžuje. — Minister finanzow je namjet ſtaſik, so bu ſo jemu požconla wot 112 millionow tolef i powięſtchenju a wudospołnenju pruskich krajnych železnizow pschitwolita. — Rajhstag najſterje 10. měrza w Varlinje hromadu ſtupi.

Hacž budže ſa ſemrjeteho franzowſleho khějora tež na dworje němskeho khějora a po taſtim tež na dworje druhich němskich wjerchow želene, to hishče měste njeje.

Awſtria. Khějor je porucík, ſo ma ſo ſa njebo khějora Napoleona III. na khějorskim dworje 12 dnjow žarowacž.

Grabja Beuſt je přjedawſhemu franzowſkemu poſtanzej a ministroj Gramontej, liž je praſik, ſo ſtaſ Beuſt a Andražy Franzowſkej pomoz pschecžwo Pruskej ſlubiloſi a potom ſwoje ſkowa nježerzakoj, wulke wotmoloſjenje w belgiskich nowinach dał, hdzej ſo po móžnoſci ſ winy wutwicž pyta. Gramont je někto woſjewik,

ſo Beuſt na jeho wotmoloſjenje tež wotmoli a dale poſaze, ſo Beuſt ſwoje ſkowa džeržak njeje.

Khějor je ſ Beschta do Wina pschiſek. — W rajhſtagu budže ſo bôrſy wo nowy wólbny ſalon jednač, liž je tak pschitowany, ſo bydu rakuſzy Skowjenjo, hacž runje je jich wiaz, dylli tamniſich Němzow, tola tym tež dale podziſnjeni woſtali.

Muſowſka. Š nowa piſaja, ſo je wójna pschecžwo Chivje wobſanknena wéz a ſo tsi rufle wójska na Chivu poczahnu a ſo ſo jenemu tutych wójskow wjeliki knjas (Großfürst) Vladimir pschitankje. — Š naſledníkom (krónprynzom) ſo tak polepschuje, ſo bôrſy wotkhorje.

Franzowſka. W tutym kraju je Napoleonowa ſmierz doſež ryežow načinika. Nekotiſi jeho pschi ſhonienu poſteſe jeho wotemrježa hanjachu, druzh po ſdacežu wutrobnje wo njeho žaruja a ſ teho, kāl wjele ludzi je ſo na jeho pschewodjenje podako, je widječ, ſo je wón w Franzowſkej pschero hishče ſara wjele pschecželov měk. — Pschedkyda Thiers je wſchitlim generalam a wyſchlam, liž chyžku ſo na Napoleonowym khowanju woſdželicž, i temu dowołnoſcž dał.

Jendželſka. Ma poſrjebie Napoleonu ſu ſo tež jendželszy kralowſzy prynzojo woſdželili. — Na kralowſkim jendželskim dworje ſo 12 dnjow wo njeho žaruje. (Na italskim teho runja.)

Gsobuſtarowý Napoleonoweſe ſwójskie ſu wſchitke do Chislehurſta na pschewodjenje khějora pschiſeli, jako prynz Napoleon starski, kardinál Bonaparte, prynzehyna Muratowa, prynzehyna Mathilda atd. — Italski kral je tſjoch wyſchlow jako ſtaſupjerjow italskeho wójska na Napoleonoweho pschewodjenje poſkak ſ džakomnoſcie ſa to „ſo je Napoleon ſaſojenje italskeho kraleſtwa ſpomózik a ſjenoczenje italskich krajow podpjerak.“ Š Franzowſleje je wjele ſtow wyſchlow pschiſelo a hewal tež psches 1000 druhich ludzi.

Italia. Profesjarjo romskeho universiteta italskemu kralej hacž dotal pschiſahu poddanoscze a gwernoſcie pschiſahali njeſhu. Duž je ſo jim w tyčle dnjac̄ woſjewiko, ſo tak dołho wutwicž njeſmiedža, hacž ſu taſke požadanie italskeho knježerſtwa dopjelnili.

Šwedska. Ša ſemrjeteho khějora Napoleona III. je na kralowſkim dworje ſelenje, 21 dnjow trajaze, poſružene. Napoleon bě wuj ſchwedſleje kralowſe-wudowy.

Španiſka. Grabja Montijo, wuj khějorki Eugenije, je ſo do Chislehurſta podač.

Bo nowiſkich poſteſezach karliſtſke ſběžlarſke bandy ſ nowa ſkylne pschibjeraja.

Šalon, po kotrej ma ſo ſchlovinstwo w ſhpaniſkich kolonijach ſahnacž, ſo najſterje ſ wulkej wjetſchinu ſa dobry ſpoſnaje. Kral a ministerſtwu ſebi w taſtim naſtupanju wſchu próžu dawataj.

Ze Serbow.

S Budysina. Sađjene lěto bě w tudomnej pětrowské wosadje 4852 spowiednych ludži (1041 wjaz dyžli 1871); narodžiko je šo 420 džecži (84 wjaz dyžli loni), bjes nimi 221 hóležlow a 199 hóležlow, 58 njemandželskich, 9 morworodžených, 6 porow dwójniłow. Pschi powiedaných bu 188 porow (49 wjaz dyžli 1871) a werowaných 91 porow. — Semrječko je 338 wošobow (66 mjenje dyžli 1871).

W michaelské wosadje je sađjene lěto 9393 spowiednych (646 wjaz dyžli 1871). Narodžiko je šo 174 džecži (24 mjenje dyžli 1871), bjes nimi 98 synkow a 76 džowczechlow, 1 por dwójniłow, 24 njemandželskich a 12 morwonarodžených. Pschi powiedaných bu 109 porow (22 wjaz dyžli 1871) a wot nich 60 porow tudy werowaných. — Semrječko je 165 wošobow (19 mjenje dyžli 1871).

W katholské wosadje je šo narodžiko 108 džecži (11 wjaz dyžli 1871) a to 62 mušeho a 46 ženského rodu, bjes nimi 17 njemandželskich a 8 morwonarodžených. Pschi powiedaných bu 82 porow (24 wjaz dyžli 1871) wot kotrejž bu 24 tudy werowaných. Semrječko stej 102 wošobie (5 mjenje dyžli 1871) a spowiednych ludži bě 3001 (664 mjenje dyžli 1871).

Po tajkim je šo w tyčle tříoch wosadach sađjene lěto narodžiko 702 džecži a to 381 hóležlow a 321 hóležlow, bjes nimi 99 njemandželskich (18 wjaz dyžli 1871), 29 morworodžených (5 wjaz dyžli 1871) a 7 dwójniłskich porow. Pschi powiedanowych bě 369 a werowanowych 175, semrjetých 605 a spowiednych 17,246. Po tajkim bě w sađjennym lěće narodžených 70 wjaz dyžli 1871, pschi powiedanowych 112 wjaz, werowanowych 41 wjaz a spowiednych 1024 wjaz, semrjetých pak 100 mjenje.

S Mikawą. Bur Wicjas s Radischowla, kotrejž schtvrtek týdzenja wot jow s fóru schézlerka, někde 30 centnarjow czechého, dale jedžesche, je nědaloko naščeje wýši s wosa panýk a je jemu koto psches hólow schézlerka, tak jo je wón wot teho tak jara wobškodženy byl, so je bórsy wumrječ dyrbjač. Dolež bě wón panýk, dha nočnýchmu jemu ludžo jecž dacž, ale wón řebi ryječez nje-dasche, haj, hacž runje bě hízom jedyn króč s wosa panýk a bjes wobškodženja stanýk, dha řebi tola njebe radžicž dake a bě sažo na wós saléšk.

S rößborského woli ježa. Ruijs kandidat duchownstwa J. B. Kruschwiza s Dokheje Vorschče je kředž decembra končeho lěta swoje vruhování pro ministerio w Brózławju s wubjernej khywalbu wobstak, je tam 18. decembra wot l. generalnego superintendenta Dr. Erdmanna duchownu kwyčzisnu dostak ta někto w Nowym Městce (w Hornej Schlesynské) tamníchego l. fararja sasiupuje, kotrehož je Božia ruciła sasaka. Wón ma tam tež na gym-

nasiu evangelskim gymnaſtastam kychesčiansku wucžbu podawacž. Ruijs kandidat Kruschwiza pak w Hornej Schlesynské njemostanje, ale že ho sažo do Sserbow vróćicž, tak bórsy hacž ho jemu k temu skladnosć posicji.

S Hatkow. Tudy je schtvrtek 9. januara wóhen wudýrik a domske Mikawská Schöný do procha a popjela pschewobrocžit. Wóhen je psches to nastak, so šu Schöniz male džecži, kiz běchu same doma, se sapalskami hrájkale a pschi tym skomu w kožu sapalise.

S počnázneje stroný Dubrawow 13. januara. Pschichodnu kředu drje šo wucžini, hacž Horschow pschi kholmjanské wosadje wostanje abo šo do Hósnizy safaruje. Do Kholma ma Horschow dale, hacž do Hósnizy a tam hízom se schulu klesča. Je šo wóto wusarowanje hízom wjèle jednako, ale hacž dotal učjo njedowujednako. Wjèle hóležlow, wjèle myšležlow.

Nějrh.

S Dokheje Vorschče. Sađjeneho Michala našeh dotalny pomozny wucžer l. Gusschlo, rodjený s Tranow, do Kholma sa kantora a wucžerja czechniesche, dolež je dotalny kantor a wucžer l. Kella wuskužbu dostak. My ſmy teho dla wot Michala ſem bjes pomoznega wucžerja, pschetoz kaž w Němzach, tak tež w Sserbach na wucžerjach pobrachuje. W Kholme pak drje šo hischeze herbszy předuje, ale w schuli šo tam wjazy herbszy njewucžesche w času slukowanja l. Kelli. — (Vidjo mjenja, so to k jeho wěcznej nječeſci ſkuži, so je wón jako Sserb Sserbstwo w kholmjanské schuli se wšchem gwaktom sahanjak; hacž pak je řebi s tym pola sprawnych Němzow žaneho džala ſkuži, wo tym hischeze niejo ſkuželi njeſkym.)

S Kotez. Tudy 9. januara wjecžor w 10 hodinach w domje, kowarjej Hirchej ſkužazym, wóhen wudýri a je s pôdlaňskej bróžnju do procha a popjela pschewobrocži. W tutym domje bydlesche tež 70letny wjehny wajštar Milanja, kiz je pschi wudýrenju wohnja nojsterje wot muchnoče hízom twierdze ſpák, dolež bě wo dnjo dwójzy w Wósporku pobyt, a teho dla plomjenjam, ſpěchnje wokolo ſo hrabazym, wucželnicz njemöžesche, ale w nich ſrudnu ſmjerč namala. Šdykli jeho czeché naſajtra tam ležach, hdež bě jeho kožo ſtalo. Milanjowe ſmachi a domjaza nadoba wudowý Dürričhoweje, tam, tež bydlazeje, ſu ſo wšichle ſpalise a wysche teho 2 roky. — Pak je wóhen wusčot, nam ſnate njeje.

Serbse pismowstwo.

I. Pschedženak. Protvka sa Sserbow na lěto 1873. Dostacž ſa $2\frac{1}{2}$ nžl. we wudawarni Sserbſkých Nowinow. Tuta protvka je ſo sažo jara derje radžika a wysche sameho protvčného wotdželenja, kotrejž časové píšeminenja lěta 1873, hermani a wjedro wopſčija,

wusnamjenja so wona s tym, so ma wszech njeđeje a swjate dny czerwene cziszczone. Tara powuczony a sabawazy je jeje pschidaw, lotrehoz krasne a s dzela jara hnujaze powiedancza su se 4 wjetshimi wobrasami wudebjene a s 1 mjenischim. Też namakam w pschidawku sapiš falkich herbskich wżow, tak wjele ma kózda kózow a wobhdlerjow a hdze ma swoju poszku expediliju; tola su někotre wžy wuwołajene, jato: Bosankzy, Bréscw, Sarzej, Sswortezz a Worzyn. A jeli by znadz hiszce žana druha wjeż pobrachowaka, dha zo prophy, so by zo to we wudawarni Sserb. Nowinow wosjewiko, a tak w pschichodnym lege porjedzież mohlo. A lētu budze też sapiš pruskich herbskich wżow pschidaw.

Přílopk.

* W sañdzenym číspie je wosjewjene, so je zo s daso snajej pjenjeñistej firmu G. E. Heydemann, kiz ma tež firmu w Lubiju, pschemenjenje stalo a my mózemy w tajsim naštupanju hiszce učasto pschistajic. Wjeñuijz wjelesažkubny wjedzec tuteje firmy L. Gustav Eduard Heydemann sen., rycerz atd. je starobr dla wustupie, teho runja tež jedyn dželbjerjer, knies Jurij Hendrich Reinhardt, sa to pak byn dotalneho chefa, knies Rudolph Eduard Heydemann, kiz bě hžom 20 lēt zoburziedzec skutkowanja, tu žamu firmu G. E. Heydemann w Budyschinje a w Lubiju zyle njepschemjenju dale powiedze a je zo draždzanski wechslerbank (Günther a Rudolph) psches sapokozenje kapitala pschi tej firme wobdzeli. Kniesej M. Schäfer w Lubiju a L. M. Urbanej tudz, lotraž stal 21 a 14 lēt zobudzeczerzej firmy, kiz tež L. M. Chrigel w Lubiju, kiz je někotre lēta w tudomnym kontorze swēru džekat, je prokura data. — Hkowna lotteria L. falkise krajne lotterije, lotraž bu naspomnjenym, hacž do 31. decembra L. I. w pomienowanym bankowym domje psched 15 lētami wot lotterijowej direkçije poruczena, wostanje w shromadnym wobszedzenju a zo njepschemjenja dale wjedze. Tola pschispolinamy, so ma zo sa nju pschi listach a pjenjeñich pozytkach takie adresowac: „An die Haupt-Collection der L. S. Landeslotterie G. E. Heydemann in Bauzen.“ — Pschebyt bankoweho a wechslerweho skutkowanja wostanje w dotalnym domje na hradowej hžy 337, hkowna kellegia je pak dla njedostaatk městnosće na hkowne torhschejo 140 (do Grimmez domu) pschepokozena. — Tutej doposanej a renommerowanej firme tež pod tajsimi pschemenjenymi wobstejeniami dotalne wschestronek dowérjenje tež dale pobrachowacz njebudze.

* S Neapela (w Italiskej), hdzež je hewal wjele czo- plischo, hacž pola naš, pišaja, so maya tam lēta wubjeme rjane wjedro, tak so je hžom težo žadu sestrawko, so zo jara tunjo pschedawa.

* Wschelszy ludžo ſebi myſla, so budze lētusche lēto hubjene, dokež je syma jara lipra. Ale to hiszce wěste njeje; pschetog syma wot 1833 i 1834 bě na nětichishu symu jara podobna a tola je lēto 1834 jene s naj-pkodniſich tutego lētstota bylo.

* W Wieselburgu (w Wuheriskej) bě 3. a 6. januara semjerenje a 8. w Triescze.

* W Endzelczej maja s nowa deshejkojte wjedro a woda tamniſich rěkow pocjina teho dla sažo psches brjohi ſkupac.

* We Waltersdorffje pola Lusowa w tu lhwilu jētra knježa a teho dla tam kózdeho, kiz na nje wumrje, rucež pohrjebaja. Něk je zo pak druhi djen hodom itko, kiz „žagnit“ powieda, so tam jena 18lētna holza wumrje, lotruž bortsy i pohrjebej swoblekachu a potom čelo na desku pokojichu, so bydu je nasajtra rano ſhowali. Ale blisko 12 hodzinach w nožu pocja zo to čelo hibačz. Nana, kiz pschi čele ſedzecze, wulki strach ſaja, ale jeho strózele zo bortsy do wježela pschewobrociczu, pschetog to holejo stanu s deſki a pocja ryečež. Duž je lhetije ſako do kojo donjeſechu a zo s nim tak polepſchuje, so najeſterje pschi živjenju wostanje.

* Dokesz su w tak mjenowanym herblim (katholiskim duchownym seminaru w Praž jētra wudrile, dha su seminaristajo) na někotry čas do Sakskeje domoj puschein. Vjes tym, kiz na jētra ſchorichu, ſtaj dwaj Sserbai.

* W Sungeru (w Persiskej) je ſrijedž septembra wulke ſemjerenje bylo, pschi lotrymž je na 1500 člo-wjekow wo ſwjenje pschischko.

* W Litoku je zo 15. januara jena nowa, 4 poſkody wžgoka ſhěja ſažypnyka, lotraž hiszce zyle wutwarjenia nieb. A njebožu ničton pschischok njeje, dokež tam runje ničton njeběſche.

* S Badenskeje pišaja, so su zo tam w tyčle dnjach kastojeſli volasake. W Stajermarkskej su pak wón-dano nowu trawu ſklik.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. „Cjaž su pjenjeſi“ praja Endzelczenjo a duž pytaſi čjaž derje wužic, ale woni pschi tym ſwiaty djen ſwēru ſwječza.

Mots Tunka. Hm, to ja tež jeneho Endzelczenja w Sserbach wém.

H. D. Tak dha tón čjaž wužije?

M. T. No, wón njedzeli psched zprktwu ſteji a ſemſcherjam ložy pschedawa.

H. D. Aj aj, tón dže zyle wopak čini a nij tal, kiz Endzelczenjo.

M. T. To zo mi tež ſda.

Š. D. Klimowczenjo ſu dje vječja jara ſbojowmu
hontwou měli!

M. T. Ale tak dha to?

Š. D. Nō, woni ſu zyky djen na hontwje byli
a njeju nicio ſčeli.

M. T. To dje je tola njeſboje!?

Š. D. Počalaſi jeno; napoſledku jeneho ſajaza
namataču a tón měleske ſmjerſkej muſči.

M. T. Aj aj na tajke ſboje!!

Tannin-Terpentin

psche

wic̄, rheumatismus a nervowe boleuje

w bleſchach po 1 ill. a 12½ nſl.
na pschedan w Budyschinje w hrodowskej haptih.

Wot dženſniſcheho dnja ſu mukow e khlam̄, f Wulſkim Mlynam
kuschaze, na ſadnej bohatej haſhy w domje knjeſa ſchleinčerskeho miſchtra
Wilhelma a w domje ſwudowjenie ſnjenje Fiebigero weje ſſchiwie ſ na-
pſhecia noweje měſchczanskeje ſchule. Woboje khlamp wjedze f. A. Krüger.

Budyska ſuſnowa fabrika a ſhumſchtuh mlyn
priedy E. G. G. Mörbiſ.

Kózdu dželbu rožowanego lenu ſupi mechaniska lan opſchedzeno pſcha-
downja w Hajnizach.

Drzewowa aukzia.

Schtwórk 23. januara budje ſo na bělohorskim,
worzyńſkim a njechoriſkim reviu wulka dželba twerdych
ſtejazych loſow a dohich hromadow na pſchedawacj. Légnh pjenies ſo pſci pſchidhrjenju hnydom
ſaplacji. Wuměnenja ſo na termiji wosſewia.

Šchromadžisna dopoldnia w 9 hodzinach pſci bělo-
horskim mýnje.

A Žwar.

Ajchowane Decimalne moſtumahi,

teho runja toſlawohi, měrh ſa žito, wuhlo atv., ſídloſte
wohi ſ blacha, zyna, ſopora a mořafa porucja po naj-
tunischiſych placisnach.

W Budyschinje.

Jul. Rob. Richter,
na ſchulerſkej haſhy 5.

Dželaczerjo phtani.

Dwe porjadnej, piču njeſpodatej dželaczerſkej ſami-
ſiſi mòžetej na knježim dworje w Nadžanezach pſci dobrej
ſje hnydom abo jutry wobyljenje darimo doſtači.

Dwaj abo tſio ſchulerjo mòža wot jutrow pod ſpo-
dobnymi wuměnenjem ſyrovu a wobyljenje doſtači pola
Mittschworeje na róžowej haſhy č. 618 po 2 ſtihomaj.

Phtaja ſo
drainirowazh dželaczerjo ſa trajaze dželo na rycer-
kuſlo w Maſeſchezaſ.   Dželowjedzer.

W mojich kolonialtworowych a ci-
garowych khlamach móže jutre jedyn
wuc̄zomnik, fiž je ſerbſkeje rycze mózny,
ſaſtupicž.

Carl Pötschka
na ſwonknej lawſkej haſhy.

Na moje kolonialtworowe a cigar-
rowe khlamp phtam ja f jutram jeneho
wuc̄zomnika, fiž je ſerbſkeje rycze mózny.

Moritz Mörba
na mjaſowym torhoschczu.

Na jene wjetſche kubko bliſto ſowimatscha ſo hiſcjeje
wjszby wetroczkow a džomkow pſci w hysokie ſdji phtam,
fiž móža hnydem naſtupicž. Pſchipowjedzenje jutſie nje-
djelu 19. januara rano wot 9 hacj 3 hodzinow popo-
dnju poła wudowu Friedlerjeweje pſci mjaſowych hětkach
čjo. 35 po 1 ſkotje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſkow dopokaſan, ſ naj-
lepſich ſelow a torjenow pſchihotowaných pólver, po jenej
abo po dwemaj kžizomaj wſchēdne kruwom abo wo-
lam na přenju pižu nažhpant, pſchisporja wobzernoscj,
płodzi wjele mloka a ſadzwa jeho woliſnjenje. Pakcži
placji w 4 nſl. a je ſ doſtaču

hrodowskej haptih w Budyschinje.

Katholſki Posol č. 2. je wuſhol.

Želeſoliſeruſja a maſchinowa fabriča Goetjes & Schulze w Budyschinje bliſko dwórnischeja porucza knjegam ratarjam ſwoje zpyle woſjerne ratarske maſchinu wſchěch družinow a czini jich woſebje na ſwoje

młoczące maſchinu

ſ witymi bicžemi ſ kowaneho želeſa ſedzbnycb.

Tute woſlocza do czista ſorna ſe ſkomy, bjes roſbieja ſornow, tak ſo može ſo žito, ſ tajkej maſchinu woſloczene, uanaſlepje k wuſyču nałożicž.

W o p i ſ m a :

Gławne pschiposnacze. Podpiſani lublerjo cjuja ſo nuczeni, knjegomaj Goetjes & Schulze, woſkerberjomaj ſeſoliſeruſja a fabriki ratarſkich maſchinow w Budyschinje, najwjetſche pschiposnacze dacz ſa žitow, mlóčzate a ſyhanjowe maſchinu, kotrej ſu wot njeju kupili. Woſebje ſu žitomlóčzate maſchinu ſ witymi ſypamy jara praktiſzy konſtrurowane a mlóčca wonc wſchě žita, jalo: dżeczel atd. ſe ſkomy woſebje czijſcie, niewobſkorja ſorna, tak ſo ſkomy jenož žito ſ maſchinu mlóčzene, woſhywali. Wty možem ſe dla knjegow Goetjes & Schulze ſa jeju ratarſke maſchinu najwjetſche pschiposnacze wupraſici a ja- danu tež, ſo by wonaſ tajke naſte pschiposnacze jeju maſchinow ſa wſchěch lublerjow woſjewitkoj.

Julius Hoenther w Klein-Neudorfje p. Grottau, Carl Müller w Halbendorfje p. Grottau, Carl Scholz w Larun p. Grottau, G. Sambal w Tharnau p. Grottuſ atd. atd. atd.

Dalsche referenzh: rycerlubler D. Höhnle w Albersdorffje p. Sebniz, lubler Schreiber Zarlach, rycerlubler Dilling na Bynejzach, lubler Beer w Sczijezach, rycerlubler Schmidt nad Hösnizu, lubler Bjebrach w Trzibjenzach, lubler Hanauer w Boholzach, lubler Kober w Hornej Kinje, rycerlubler Cholud nad Wyſolej, hofczerzar Gutſcha w Woſportku, J. Lippitsch w Scheradowie, D. Claus w Dalizach, lubler Guda w Dalizach, J. Seiler w Hornej Berscheji, lubler Schokta w Hruboczizach, lubler Jakub Pzech w Sczijezach, Milkawitsch Nobel w Čornejach, lubler Wawrik w Nulnicy, lubler Lorenz w Dalizach, lubler Běbrach w Lejnje, L. Lukas w Khorjezach, rycerlublerſki naſenl Gutha w Njeſhwacziidle, lubler Schläger w Nakojdach, rycerlublo Jamno, lubler Schorsch w Jeńezach, J. Adler w Radworju, Petr Kschizank w Budestezach, lubler Žur w Njebelejzach, lubler Simon w Debhezach.

Knjegomaj maſchinuſfabrikantomaj Goetjes - Schulze w Budyschinje na jeju požadanie rad woſhwedczam, ſo rěnja mlóčzata maſchina, mi wot njeju twarjena, woſhitliskim ſdobnym požadanjem doſcji czini. Wona roſdžela ſorna, ſkemu a pluwy, kroky czilſeje woſlęcji a ſorna njerani, je ſylnuje a derje

Hoſjase, czelaze, wowcje, koſaze, koſlaze, mordarske, tkhorjaze, ſajecze a karniklowe koje a kózli kupuje po najwoſhchich placjach.

Gustav Nanda
na garbarskej haſy čjo. 426.

W mylnje we Zahowje ſo wot netk kózdu wutoru a ſrjedu polij biſe.

twarjena a ma loſhi a mérny lhód, tak ſo moju tón fabrikat kózdemu porucicž.

Rycerlublo Demjan, 20. januara 1869.

Theodor Vanh.

Knjegaj maſchinuſfabrikantaj Goetjes & Schulze w Budyschinje ſtaj mi mlóčzatu maſchinu hrjedzineje muſtoſeje naſwarikoſ, kotrej w naſtrupanju loſhleho, mérneho hieja mojim žabianjam doſpoluje doſcji czini. Da moju teho dla jeju fabrikat knjegam ratarjam jenož najlepje porucicž.

Rycerlublo Krakez, 26. junija 1869.

Bruno Meuzner.

Ja niſej oſpiſany ſ tutym woſhwedczam, ſo ſtaj mi knjegaj Goetjes & Schulze w Budyschinje mlóčzatu maſchinu naſwarikoſ, ſ kotrej ſymp w tych tých létach, hdej ſu trjebach, ſyple ſpołojenj, ſtož ſ tutym po prawdze woſhwedczam.

W Béležezach, 15. junija 1871. Jan Résal.

S połnej ſpotkajnoſciu moju mlóčzatu maſchinu ſ gopelom, ſ fabrikat ratarſkich maſchinow Goetjes & Schulze w Budyschinje kupjenn, woſhitliskim kollegam, ſiž čidžda mlóčzatu maſchinu, wſchě požadania dopielnizu mécji, najlepje porucicž.

W Hornej Kinje, 16. junija 1871.

Hanns Döda.

Wuežah: Moja parna maſchina ejeri podla ſ gratowym poſtaſom mlóčzatu maſchinu, wot ll. Goetjes & Schulze twarjena, kotrej w naſtrupanju leleho mérneho hieja, ejisteho mlóčzenja a hewal lepſha kveč njeſmaje atd. atd.

W Husz, Hrabja Schall. E. Ulrich, inspektor.

Wopifmo. Tež ſ maſchinuſtwarjencie knjegow Goetjes & Schulze w Budyschinje naſymu 1870 kupjenej mlóčzatej maſchinie čjo. 2 možu jenož uajlepſhe wopifmo dacz, pſchetog pſchi čiſtym mlóčzenju je wona tež jara twjerdza, dokež pſchi poſleum mlóčzenju pſcheňaz twjerdz hóſdaj pſches nju džeshe, latycz wona na ſtruci ſbi a jej paſ to nježo njeſthodjeſe. Tuto woſhwedczę

Grottau, 14. februara 1871.

G. Grob, měſciejanski starschi.

We wudawarni Serb. Nominoe je někto ſaſo doſtač: Druha ſahrodka kwětkoſta. 1 nbl. — Černy kóz a dróſka. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nbl. — Bohumil. 2 ½ nbl.

Jedyn wučžomnik može pola ſedlarja Kopf w Klukſchu hýdom město doſtač.

Wulfi ſtlaš czaſznikow (ſegerjow) J. G. Schneider

na ſmuckomuej lawſkej baſhy čo. 134 pódla tórma.

Ja ſym ſwoj ſtaſt czaſznikow jara bohacze powjetſchit
a mam we wſchēch družinach czaſznikow wulfi wubjerf,
taſ ſo móžu kózde požadanje dopſelnicz. Ptaczisny ſu naj-
tunishe a kózdy czaſnik je naſzwerniſcho wotzehnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulfi wubjerf, prawdziwych ſlěbornych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtočaných rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placzisnje najtunischo.

Tež pſchiſpominam hiſcheče, ſo ſym ſerbſkeje rycze runje tak
mózny, faž němſkeje.

S pocjescjowanjom

J. G. Schneider,
czaſniſat.

Mój kontor ſa banko džěla woſtanje ujepſhemě,
ujeuň jenož w dotalnym pſchebytku na hrodoſkej
baſhy 337.

W Buduſchinje, 1. januara 1873.

G. E. Heydemann.

Kontor

błowneje kollektije k. s. krajneje lotterije

G. E. Heydemann w Buduſchinje

je wot 2. januara w domje čo. 140 na bławnym
torhoscheju.

Buduſka
filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Š tutym ſ navjedzenju dawam, ſo my ſa pjenjeſy, kiz ſo pola naſ ſ sadanjenju ſapoſoža,	:	:	:	:	:	:	4 $\frac{1}{2}$ ♂,
ſpsi ſhēſzmeħacjnym w upowjedzenju	:	:	:	:	:	:	4 ♂,
ſpsi tſimēħacjnym w upowjedzenju	:	:	:	:	:	:	3 $\frac{1}{2}$ ♂,
ſpsi jenomeħacjnym w upowjedzenju	:	:	:	:	:	:	3 ♂,

dane je dawam. — Sadanjenje ſo ſ dnjom ſapoſoženja pjenjeſ ſapoczuje.

W Buduſchinje, na bohatej baſhy ſ napſteczja poſta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Rajwesczischi předk psche katarrhy.

Ja bym G. A. W. Maherow bróksyrop i Wrót-
gławia w mojej praxi huko nałożował a jón pschi ka-
tarrhalistich a kołstotazich niespodobnoscach w dychazich
organach jako předk spośna, kij niz jenoj keschel pomjen-
schi, ale tež kołstotanie w schi wotstroni a wotkaſco-
wanje polozji, wysche teho pak hiszczęsje derje kłodzi.

Cjorna Woda. Dr. Med. Josef Lang,

l. arzwoj. wotkresny a jelesniż plekar.n

Jenoj prawdziwy maja jón w bleschach po 8 nsl.,
15 nsl. a 1 tl. na pshedan.

Geir. Jul. Günke w Budyšinie,

W. Notha w Lubiju,

W. Künne, haptylek w Hernhucze,

Jos. Löbmann w Schräckowje,

Ed. Hiese w Nowosalzu,

haptylek Gerischer w Ostriżu,

Schulta we Wotrowje a

Lohmann w Budeſtezach.

haptylek Dr. Gultsch w Nalezach.

W wudawarni Serbskich Nowinow bu sa 2 nsl. a
pshedan: Tki kherlusche, kij wopshimoju wobhlađanje
kheszczianske zhirkwe na semi w kwětle Božeho kłowa-
dale wujitne ledźbowanie na spěšnje běžazu a přečej
khwatazu sachodnosej a wobjarowaze snamo kwětnich a
swjekelaze pshibhwanje pobožnych we wobledźbowaniu
něczijschej młodiny, wschem lubowarjam Božeho kło-
wa a posłicjene. Spikane a wudate k lěpschemu i kli-
onistw a.

Namakanu bu jeryn na woblekar (Lieberzieher) na
puczu wot Bischwejz do Hucziny. Tón, kij je jón shu-
bić, móže jón sało dostac̄ pola Nutnicjanskeho w
Bjerezach.

Wschě družinu palenža
woſebneje dobroſeje porucza po piczolkach, kaž tež
po jenotliwym po jara tunich placzisnach.

Herrmann Kunack
na bohatej hřebi pôdla pôsta.

Lužičan płaći we wudawařni Serb. Nowinow połlētnje $7\frac{1}{2}$ nsl., na němskokhéžor-
skich pôstach z přinjesenjom do domu połlēt-
nje 10 nsl., bjez přinjesenja $8\frac{1}{2}$ nsl. — Je-
notliwie płaća čísla 1. 3. 5. 7. 11 po 13 np.
a čísla 2. 4. 6. 8. 10. 12 po 12. np.

Lužičan čo. 1 je wušok

a wopřija: 1) K nowemu lětu. Spěw wot Seilerja.
2) Někotre južno-serbske bajki z luda. Před. J. B.
Pjech. 3) Dopomnječe na njezapomnitého knjeza
Handrija Seilerja z jeho samsnych słowow. Podał
Jórdan. 4) Słowo wo čehnidbje. Spisat J. Skala.
5) Šolta. Wot J. E. Smolerja. 6) Naši zemrjeći z
lěta 1872. Zestajał K. A. Jenč. 7) Z Budyšina a z
Lužicy. Wot Fiedlerja. 8) Słowjanski rozhlad. Po-
dawa M. Hórnik. 9) Listowanje.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje.

11. januara 1873.

Dowoz:	Plaćizna w pterézku			
	na wikač, na bursy,		níža. wyša. najniža. najwyša.	
5107 měchow.	tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np.	tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np.	tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np. tl. nsl. np.	
Pszenica 50 kilogr.	4 5 — 4 20 — 4 13 9 4 23 —			
Rogla — —	3 5 — 3 7 5 3 6 5 3 8 —			
Ječmien — —	2 20 — 2 21 5 2 20 — 2 23 —			
Bowę — — /	2 2 — 2 4 — 2 2 5 2 5 —			
Hróč — —	— — — — — — — — — — — —			
Wola — —	— — — — — — — — — — — —			
Raps — —	— — — — — — — — — — — —			
Zabky — —	4 28 — 5 — — — — — — — —			
Hejdusčla — —	6 3 — 6 7 5 — — — — — —			
Kopackomy — —	— 23 — 25 — — — — — — — —			
Lane hýmo — —	— — — — — — — — — — — —			
Butry 1 — —	— 20 — 22 — — — — — — — —			
Zent. hýna — —	1 — — 1 2 5 — — — — — —			

Czahi po jelesnizv:

S Budyšina do Dražđan: Rano 6 hodžinow
45 minutow; dopoldnia 9 h. 15 m.; pshipolnju 1 h. 5 m.;
popolnju 4 h. 15 m.; wjecjor 8 h. 20 m.; w nož 2 h.
35 m.; w nož 3 h. 55 m.

S Budyšina do Chorjelza: rano 7 h. 45 m.;
dopoldnia 10 h. 30 m.; popolnju 3 h. 20 m.; wjecjor 6 h.
50 m.; wjecjor 9 h. 35 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeniza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.;
dopoldnia 8 h. 10 m.; pshipolnju 12 h. 50 m.; popolnju
4 h. — m.; wjecjor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjeniza: dopoldnia 8 h. 20 m.;
dop. 11 h. 19 m.; popolnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.;
wjecjor 9 h. 49 m.

Wciera placzische w Barlinje:

spiritus 18 tl. — $18\frac{1}{2}$ tl., psheniza 66—92 tl., rožka
40—59 tl., cępilowy woli (nječiszceny) 22 tl.
10 nsl.

Statne papjery a afzije.

Sakle wot 1855 3 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{1}{2}$ B., 84 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852
4 $\frac{1}{2}$ 97 $\frac{1}{2}$ G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., před. sak. silej. žel. akč. 4 $\frac{1}{2}$
100 B., před. lub. žit. 83 B., BUND. UNL. 1870 5 $\frac{1}{2}$ —
B., landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 86 G., luž. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowjedzne 99
do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowjedzne 94 G. — Afzije: Lipsko-dražđa,
238 bž. — Creditanst. w Lipsku 186 B., sak. bank 181 B.,
hornosluž. bank 111 G., wienske bankowli 92 $\frac{1}{2}$ (18 nsl. 4 $\frac{1}{2}$ np.) —
Lubijské — Budyšle papjerniki 166 bž., sebn. pap. 106 B.,
l. masč. fabr. Hartm. 111 B., budyšle žuln. a wulkomlynsle
saz. 93 G., luž. masč. fabr. B. 110.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
tisíč maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedac, piaci so
wot ryncka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóide číslo placi
7 np. Stwórlétna předpliza
ta pola wudawafni 75 np.
a na kral. saks. posob
8½ nsl.

Wopshijecje: Majnowsche. — Napoleon III. — Swéne podarki. — Szejmsski depis. — Se Serbow: S
Khrósczic. Z Malic. Z Motrowa. S Wjelcina. S Kupoje. — Serbske pismowistwo. — Pschilopl. — Hanß
Depla a Mots Tunla. — Czytwinie powjesze. — Nawéshčnik.

Napoleon III, (Postrajowanje.)

szakym mjenom: Karla Louis Bonaparte, je so 20. ha-
perleje 1808 jako druhý syn tehdomnišeho hollandského krála,
bratra řežora Napoleona I., narodil. Jeho mací bě
Hortensia, pschirodna džowka Napoleona I. (prénjeho).
Jako teho 1815 wotbadilku a na luku Helenu — jako
do jasna — pôžlaku, dyrbjescie tej Louis Napoleon,
tehdy halle 7 let starý, franzowsku wopshijecji-a by-
dleske se swojej macerju napřed v němšim měsíce
Augsburgu, potom pak w Schwajzarské, hdež wopshichu
wojersku školu w Thunu wophtowasche. Po revoluziji
leta 1830, hdež bu bourbonská familia s franzowského
královského tróna wucháčzana a s kraja wohnata, wón
noweho franzowského krála Louis Filippa prosheshe,
so by jemu wrózzenje do franzowského pschiswolik, ale tón
jemu to sapovjedzi. W hledowazm lèče so wón na
tehdomnej italskej revoluziji wobdželi a tehdy jeho star-
ší bratr wumrje. Wot teho časa so Louis Napoleon
sa herbu franzowského tróna djerjeshe. Wón teho
dla w lèče 1836 w Straßburgu revoluziju pscheczivo
Louis-Filippej sapocza, ale ta so njeradzi a wón bu
sajath. Franzowski král pak jeho kruče njehostasche,
ale jeho do Ameriki wupokala, swotkal so Louis Na-
poleon bôršy do Schwajzarského wrdeži, so by pschi wote-
mrjeczu swojeje macerje pschitomny byl, kotruž jara lu-
bowasche. Tola Louis Filipp jeho pschebýwanie w Schwaj-
zarské njezjerpišche, duž so wón do Jendželského psche-
hydi, hdež wot 1838 hæz 1840 bydleshe.

W tutym lèče žebí wón s nowa revoluziju psche-
ciwo franzowskemu králej wumyhlí a se wschelakimi to-
warschemi s Jendželské do franzowského pschimôrského
města Boulogne pschijedje. Ale wón bu s nowa sajath
a t časjivostnímu jaſtu wotkudžen. Jako bě 6 let
na twerdžisnje Hanii ſedjač, wón 1846 jako murjer
pschewobelekny wot tam do Jendželského četných, swotkal
so po revoluziji leta 1848, hdež bu Louis-Filipp s Fran-
zowského wohnath, do Parísa poda. Jemu tam mjeno

Napoleona I. wjèle pomhaſte, pschetoj dokež teho w
franzowskej pschego hisceje wýsoko česczachu, dha tež
Louis-Napoleona s powšichtkomnej pscheczlnosćju witaču.
Wón bu jako sapožtanž do franzowského řejma wuswo-
leny a 20. decembra 1848 sa pschedzhyd franzowskéje
republiky wuswoleny.

(Slónčzenje.)

Rajnowsche.

Petersburg, 22. januara. Wjelika knjagini
Helena Pawłowna, rodžena württembergská pryn-
zešyna, sawostajena wudowa wjelikeho knjasa Mi-
chala Pawłowicza je wežera popožnju wumrječa.
Wona sawostaji jeniczku džowku, kiz je mandžesska
mecklenburgského wójwody Jurja.

Řežor Wylem najškerje w měšazu haperleji hem
pschijedže, so by řežorskú swójbu wopptal.

Barlin, -22. januara. Králewski dwór dla
wotemrjecza ruſkeje prynzešyny Heleny Pawłowny
14 dňow, a dla wotemrjecza řežora Napoleona
8 dňow žaruje.

Paris, 21. januara. Tudomne nowiny po-
wjedaja, so je ministerstwo 16., 17. a 18. januara
s nowa 150 millionow frankow wot schtvrteje
milliardy wójnského sarunaja do Barlina poſtalo.

Versailles, 22. januara. Dla mordowa-
nja a sapalenja sa čažk komuny w Parísu buču
Benonillat, Decamp a Benot po wusudženju į
římjerči dženža satſeleni.

Draždžany, 22. januara. Na ministerstwo
žu se wschelakich mestow petizije poſtale, se by wone
nowemu schulskemu ſakonej do žitjenj a stupicž dako.

Barlin, 22. januara. Pruski krónpryz a
jeho knjeni mandžesska najškerje hæz do měrza w
Wiesbadenje wostanjetaj.

Gwētnie podawki.

Saksa. Wuradżowani w nastupanju nowego schulskeho salona su skonczone, ale hacz won do zivjenja stapi, to hiszceze węste njeje. W drugiej komorze be najwaznische jednanje wo § 6, pschetoż w tym mējescze so postajicż, hacz ma schula pschichodne konfesionalna abo nienkonfesionalna byc. Hacz dotal je pola nasz schula konfesionalna byc, to reča: schule su po wēruwusnaczu abo po konfesji dżeczi, do njeje khodzacych, srijadowane, to je, my mamy pał evangelske, pał katholske schule a maya so po tajkim w nich wuczbh pał evangelskeje pał katholskeje zyrlwie wuczbh. Ministerstwo a prēnja komora dzyskciej, so by w Saksej schula tež dale konfesionalna wostala, ale w drugiej komorze postany bylna strona, to traz sa to wotowasche, so by schula pschichodne nienkonfesionalna byc, to reča: so bytu do jeneje a teje sameje schule evangelske, katholske, nowokatholske, židowske atd. dżeczi khodzicych smiele, s jenym słowom, so so nieby na to jana waznoszej kladka, kajleho wēruwusnacza żane dżeczo je. — A pschi wotkłosowanju bęsche skonczenie 41 sapoškanzow sa nienkonfesionalnu a jenoż 37 sa konfesionalnu schulu. Wjes poğlenshimi bęsche tež k. sapoškanz Kest-Strauch, pschetoż won tež sa to hrošowasche, so by so tež pschichodne w naschiq schulach s wuczbu nabožiny tak mēlo, kaž je to dotal byc.

Przedawski minister Dr. C. A. Weinlig, bratr budyskoho medicinalnego radzicza Dr. Weinliga, je 19. januara wumrejek a bu 21. januara pod wulim dżel-branionu hlowany. — Dotalny wychschi złonsti inspektor C. M. Ghelich w Eibensteinku je sa wychsicheho złonstego radzicza pomjenowany.

Prusy. Niedzelu 19. januara buchu te hlorhoje a hodlerje (ich je 86), kotrej je pruske wojsko w san-dzenej franzowskiej wojnie dobyto, w zwiedzeniim wojsklim czahu do potsdamskeje wojerskeje zyrlwie pschinjene a tam k dopomnjenju na tajku sbożomnie wiedzenu wojnu wupoznijene. Khedor-ral, kralowzy prynzojo a wjeli generalow będu pschitomni, tež będu deputazije se wszech-sakich regimentow pschiscke. Khedor pschi tym pěknu rycz dżerzische a pschi hoscinje skawu na pruske wojsko wunjege.

W pruskim sejmje so w tyhle dniach wo nowy salon jednacze, po lotrymż ma so kralowstwi bud sa zyrlwin-ske należnosće postajicż. Dwanaście sapoškanzy ryczachu pscheczjivo iakożeniu tajkeho budu, prajizy, so budze won jenoż snamjo podejziszeżowania zyrlwie, dokelż ma po prawym zyrlie swoje należnosće żama rjadowacż. Sedmio sapoškanzy ryczachu pał sa tón salom, prajizy, so so psches njón dale nieżo dozpicz nima, hacz to, so by zyrlie gwētnych ludzi pscheczjehacż niemóhta.

Austria. We wschelakich austriiskich krajacach so w tu khwilu petizije podpisuju, w lotrymż so khedor proky,

so nieby nowy wolny salom wobtwjerdzit, kotrejki chedja na wisskim rajchsrathu wujednacż, dokelż by tajki salom jenoż austriiskim Némzam wósho prawo do ruk dał, bruhe austriiske ludzi pał żakożne podejziszeżowat.

Grabja Beust be wondano wot khēzora na hoscinu pscheproszheny a duż ludzo ménja, so won dla swojego sluktowanja w czazu poğlenje franzowskeje wojny pola austriiskeho khēzora do njehnadn panyk njeje. — (Wie-niży grabja Beust, kij so hewal pschetoż sa jara horli-wego Némza wudawasche, bęsche tehdom k temu radzik, so by austriiske wójsko Franzowsam pscheczjao Némzam pemhalo; schtoż pał bu s tym sadżewane, so rusli khēzor s tym hrošesche, so swoje wojjsko na mēscze na Austriju poscjele, jeli chze ta franzowskiej pomhacż.)

Ruśwyska. Grabja Schuwakov, tij be wot khēzora teho dla do Zendzelskeje poğlany, so by s Zendzelskim ministerstwom waschnie wujednacż, po lotrymż mohlt Ružojo a Zendzelczenjo w frēnjei Ustii po swojej wot sluktowanju a pschi tm tolai ani Ružowstej ani Zendzelskij nelaž żaneje kichiby njeziniciż, je so domoj wróćik a pieczę Zendzelskim kniejerstwom wósho nusne wuradzik.

Bo porucznoſeži khēzora Alexandra ma so na khēzor slim russim dworje dāe niedzeli wo Napoleona III. żarowacj.

Minister finanzow je wosjewiš, so je Ružowsta lont wjazy krajnych dochodow (nutspchindženja) mēla, dyżyt wudawskow. Sbyt je psches 27,000 rublow.

Franzowyska. Ministerstwo je pschiswolike, so zmie so w zyrlwach wopomnjenje njebo khēzora Napoleona III. stacj; tola je wone nowinam sakasako, jeho syna s imenom Napoleona IV. pomjenowacj. — General Trochu, kij w czazu woblehnjenja Parisa tam kommandirowasche, je ministerstwo proky, so by jeho se klužby pscheczjelo.

Vendzeliska. Przedawsha franzowska khēzorka Eugenia je w tyhle dniach s pscheczjemi jeje njebo mandzelskoho wuradżowanie dżerzaka, kajku politiku by napoleonksa strona w nastupanju franzowskeje wobkedażowacż mēla. Tola pał so hiszceze nicżo węste wucziniko njeje.

G Londona pižaja, so jendzelske ministerstwo nieżo pscheczjivo temu njezmieje, hdzj Ružowsta Chiwu na czasz wobkadi a s tym dozpicz, so Chiwejsojo do russich krasinow wjazy żane rubjeżne nadpadły njezini, ale to Zendzelska czerpież njebudże, jeli chzeo ruske kniejerstwo hebt Chiwu na wschón czasz podcizbnyej.

Amerika. W naranskich krajinach amerikanskje uniye su bylne deszceze sastupile a so tam teho dla powodzenja boja. Criesla żclesniiza hijom pod wodu steji.

Indianorjo, kij so Medolojo imenuja, su jene wotdjelenje wojska sbili. Kniejerstwo je netko wjetšhe wojsko no nich poğlalo.

Ssejmiski dopis.

Po dokhim a wullim pshihotowanju je druga komora 17. a 18. januara w nastupanju nowego schulsteho salona swoje sloneczne wothklowanie szczenika a ho w jeho najwaznischich wustawach s wjetshinu hlosow pshereczlow nijemu wupravila. Tola pak je pshego mōjno, so tuton salon hiszceze do ziwienia stupi, jeli to ministerstwo chze. Mjenujzy, hdzj je salon, komoromaj i wujednanju prijodlpozony, wot kōzdeje komory hinal wurdzene, dha ho wot szemja deputazije wustwolitej, so byshtej wobej komorje i jenemu wobsanknienju szednakej, a hdzj ho potom jeju szednanski sluk wot wobelu komorow pshiposnaje, dha je nowy salon hotowy. Miesiednatej ho pak deputaziji, dha ho potom salon hiszceze jedyn raskozdej komorje prijodlpozoi a po tym, hacj wothklowanie wupanje, won pshepanje abo do ziwienia stupi.

Pichi schulstym salonu be ho wot kōzdeje komory hinasche wobsanknienie stato a jednania bjes deputazijowej tez s wjetsha podermo byse, pshetoz kōzda wrosta na wobsanknienjach swojeje komory stejo a jalo ho potom salon s nowa kōzdej komorje prijodlpozoi, dha najprjedy prēnja komora wuprati, so hinal wobsankacz nijemöje a nochze, hacj je to prijedy cziniaka. A dakej ho prēnjej komorje tez ministerstwo pshianky, dha druhzej komorje jenoj wshche wrosta, ho pak wobsanknienjam prēnjej komory pshianky abo salon facznyej. Wona je połekansche szczenika, ale, kaj my horla prajačmy, dha je pshego hiszceze mōjno, so ton salon do ziwienia stupi, hdzj to ministerstwo sejze.

Mjenujzy hdzj stej — po wshchach runje wulkadowanych jednaniach — w nastupanju nowego salona tajna komora a ministerstwo pshes jene, dha može tajni salon po § 92. trajneje wustawy (Verfahung) hiszceze do ziwienia stupicj, jeli ho w tej druhzej komorje s najwaznischim szeczinam szopstanzow sa ménjenje tamueje komory a ministerstwa wuprati. Taja szeczina dyrkjesche 17. a 18. januara w druhzej komorje 26 abo 27 szopstanzow wopshiecz, ale dakej tam 32, 37 a tez wjazy sa ministerstwo a vrénju komoru hlosowasche, dha je salon po prawym pshecziszczenyu a jeli ministerstwo chze, dha szmē jeniu do ziwienia stupicj dacj, hdzj tez je wjetshina druhzej komorow psheczilovo prēnjej komorje a ministerstwu hlosowala. Hacj pak ministerstwo to szczeni, to ho hiszceze prajecj nijeda.

Jeli pak ho nowy salon wada, dha chzu lubym Sserbam hundom jeho najwaznische nowe postajenia rofestajec a w tuchy nowinach i psheczelniemu nawedzenju dacj.

H. Kerk. (Strauch.)

Ze Serbow.

Z Krósczic. We naszej farſlej wosadze narodzi so we zañdzenym lécje 105 dżeczi a to 50 holiczakow a 55 holcjakow; 95 wosobow je wumrjelo, a to 41 mužskoho a 54 ženskoho splaha. Pshipowiedanjow be 34, z nich buchu 22 porow we naszej farſlej cyrkwi tez weroوانych. A Bożomu blidu be 8900 wosobow.

Z Malbic. We zañdzenym lécje je we naszej wosadze so narodzilo a su w naszej farſlej cyrkwi kschezene: 49 dżeczakow; mjez nimi be 22 holiczakow a 27 holcjakow. Semrjethy be 37 wosobow, mjez nimi 20 mužskoho a 17 ženskoho splaha. Po tajkim je so 12 wjac narodzilo hacj wumrjelo. Pshipowiedalo je so wshch hromadze 23 porow, a z tychsamych je 7 porow jow weroowaných.

Z Wotrowa. We zañdzenym lécje je we naszej farſlej cyrkwi swiatu kschezencu dostało 11 (mandzelskich) dżeczakow, 9 holiczakow a 2 holczech. Khowane bu na nasich kerkow 19 czelow, (5 wumrjedu na jétra, 2 pshes njebozo wo ziwienju pshiszbęszta), 1 bu z Krósczanskiej wosadz i nam khowany), 9 czelow dorosczanych a 10 dżeczi. Pshipowiedanjow bu 10 porow, 1 por bu pola nas weroowaných. A Bożomu blidu su byli 1706.

Z Wjelczina. Wjczor 16. januara dżeczke tuđomy totka Kora Gürter po czimje po kawie pshes ręczku wo wby, pshci czimj s kawu dele padje a szbi sziju slemi, tak so je naisslerje na mēcje morwy wostak. Jego czelko halie nasajtra ranio namalachu.

Z Kupoje. Tudomny 70letny dżeczke Jan Nunlich je 19. januara na dompuću w pjanosći do reki Sprjewje pangt a ho w njej tepik.

Serbske pismowstwo*).

(Potracywanje s č. 3.)

II. Ton Knies a czi Evangelij w rospredzenju. Prédowanje na létym zwiedzenju Gustav-Adolphskeho towarzystwa śrijedu 25. septembra 1872 w Malejszach, dżerzane wot Dr. phil. Kalicha, fararja w Hornym Wujesdze. — Dostacj sa 2 nbl. we wudawarni Sserb. Nowinow, kaj tez s wjetshim pshim wshchem salistich ev. lutherisch fararjach — Knies farar Kalich w tuthym prédowanju najprjodzy w pēknej, kōzdemu Sserbej sróshmiwej ryczi wukladuje, kajte towarzystwo je horla

*) Pod tymie napisom chzymy po czaszu w sh̄ nowisze serbske knihy i krótki, tola pak na dožahaze waschnje po nich w opšici jeczu rospomnicz, njech su wot spisowarjow kajlehožuliz wero-wusnacza (pshetoz Sserb. Nowin) ho w Sserbach w sh̄ uđe cjtaja), a hdzj knadz ho to nam szamy dōczi njealezi, tam s dobremo wotpohladanu lubjerady zusti pomoz wujzjemy. Dn̄j tajkego sluka dla wshch serbskich spisowarjow nalejne proshymy, so bychu nam swoje literatissle plody dobrociwje poślatz chyli.

Redakcia.

Spomnjený hvojedec v Maleschzach sridowato a cjo ho dla ho tajke towarzstwo gustav-adolfske towarzstwo mjenuje. Wón dale na salakde skowow hvo. Marka 8, 1—9 rospomina, tak je temu knjesej Evangelické w rospříšenju bjes wusnajersemi druheje wery žel, so dla nje-dostatka zyrlwje a schule nisu cjerpi a tak hubjene je husto to město, kdež hvoju Božu kružbu džerža. Potom powjeda wón, tak tón knjese sbudži wutroby, so bychu tajkim Evangelickim pomhake a roseftaja, tak je gustav-adolfske towarzstwo nastalo, kotrehož wotpohladanje je, Evangelickim w rospříšenju pomhac̄. Sklončne pak i. farar Škalich wukouje, tak tón knjese zohnuje tajku pomož, so plody pschinječe, a wobhvedeje, so je gustav-adolfske towarzstwo hžom psches 2000 evangelickich woždow s pjenjejnej podpjeru swjegslite, jim 356 zyrlwów, 169 kapalnów a wjese farow a schulow natwarilo. — My možemy tole predowanje kždemu s dobrým prawom poruczic̄!

Přílopk.

* V Varšava rízaja, so ſu tam 19. januara wi-deli, tak ho psched potsdamskimi wrotami 15 bacžonow horla wołoko wjerchęše.

* W Szczecinie bě ho psched dleščim cjašom jedyn móst, kž blisko Kolože ſa ſeleſniu twarjachu, ſa-kypty. Po někotrym cjašu počazku jón ſi nowa twa-rice a wón bě nimale hotowy, jalo ho wéndano ſažo ſažypny a pschi tym 15 džekacjerow farasy.

* W Budysčinje 20. januara barometer tak niſko ſtejeſche, ſo ſebi ludjo myſlachu, ſo ſemjerjenje abo he-wak nějaká druhá ſtrachnosć pschinđe. Ale nježo ho njeſta a ſi druhich ſtronow w tajkim nastupanju tež nježo wajne hlyſczej njeſte. (Barometer je ſchlenza, na wje-dromu ſchlenzu podobna. Wona cjeſloſć powětra (lofta) pschipowjeda.)

* W Praž je ho 15. januara jedyn nowy dom ſažypny, kž bě tak daloko hotowy, ſo běchu hžom ſbě-halti. Tjto murjerjo wostachu morwi, dwaj běžtaj cjeſlo ranjenaj a jedyn lohko.

* Jeden jendželski wjedrowěſčejec, ſi mjenom James Budley praji: „Véto 1873 budže najžohnowanshe w tu-zym lětstotku. Zito ho jara bohacze radži, wina budže jara wjese, wjazy hæz w lécje 1834.“ Wón che pschi-chodnu wernoſć hvojeho wěſčenja ſi tym dopolasac̄, když wukladuje, ſo ſu wulce wetry měſaza novembra a decembra ſymu wohnali, tak ſo budža konz februara ſichtomu ležec̄ a ſo žane mjenjenje wjazy njebudže.

* W jených podkopach w Dillthalu bě ho podzemſta roda njenadžujz do jeneho ſchacha pschedrka a tam gjoch hewjerjow tepka a dweju cjeſlo ranika.

* W Straßburgu je žona jeno němſkeho ſastojuila,

kž bě ho ſe hvojim mužom ſwadžka, ſi mjenjenje hwo-jim 3 džec̄om ſi jedom ſawdaka, ſo buhu wot nana morwe namakane; wona ſama je ho naiflerje tež morita, tola pak hifšeje jeje cjeſlo namakali njeſtu.

* Na Napoleonowe pschewodženje do Chislehursta bě tež deputacija franzovskich džekacjerow pschischa. Něko-drusy džekacjerjo w Parizu ho na to wobčejuja, ſo je tajka deputacija na pschewodženje ſchka a tam w jich mje-nje rycza.

* Ševoje cjeſlenje ſi twjerdzisny ſama je Napoleon III. ſam na tajkele wasčnje wobíhak: „Ham bě wot 400 wožakow wobwachowany, wot kotrehož běchu 60 ſtajni na ſtrazi (na wasčne). Hewal běchu we hlow-nych wrotach pschezo tſjo bězny, wst kotrejuž tam dwaj wo dnjo a w nožy ſtejeſchtaj. Duž mějach najprjódzy teju ſjeback, potom mějach psches dwór pod woſnam ſkommandanta pschenč a ſlonečnje psches druhe wrota, wot wožakow wobhädene hici. Draſtu k pschewobleka-nju na to wasčnje dostač, ſo mój ſlužobník ſebi draſtu jeneho murjerja, kž runje w bliſkoſci mojeho wobhdenia džekac̄u, wobſtara. Ja ſo tule murjerjowu draſtu wo-blečech a ſebi jeho drjewjane ſtupnje wobuch, potom ſebi tež hifšeje moju brodu wotruhach a ſi jenež deſku na ramjenju mój ſtrachny lhôd nastupich. Mój ſlužobník mějeho djes tym murjerjam wino porjedzic̄ dach a jich tak pschi ſebi ſdžerječ a tola mje deſla pschi ſlhođe je-dyn ſetka, ja pak tu deſku psched moje woblečo džeržach, tak ſo je wón widzec̄ nježoſte. Tak pschi prěnjeſ ſtrazi nimo džec̄, ja tež tak cjeſnach a dach wýſhe teho mojej tebakkowej trubzy dele panac̄ a ho potom ſa njež ſhliſh. Wysk, kž tam pôdla ſtejeſche, runje jedyn liſt cjaſtasche a teho dla na mnje njeležbowasche. Potom mje někotri džekacjerjo ſetkaču, kž ſi tajke ſedžbnoſćju na mnje hladachu, ſo ſebi hžom myſlach, ſo ſym ſhu-bjeny. Tola ſlonečnje jedyn ſawoka: „To džē je Ber-trand!“ a mi bě pomhane. Zalo běch ſi twjerdzisny won, ſtupach ſe wchém lhwaſtím a pschiwěſčech ho ſi woſom, kotrež bě mój ſlužobník wobſtarač, bbrsy do Saint-Duen-tina. Tam ho druhu draſtu woblečech, džec̄ pěſchi psches město a dach ho ſi extrapóſtom do Cambraya wjesc̄. Wot tam pschinđech bjes ſažewka do Belgiskeje — a běch ſwobodny.

* W Wormsu bě 19. januara ſohle ſemjerjenje, kž Janu ſchodusu načinilo njeſte.

* W Přibiu ſažaja, ſo je khějor-král tamniſchej zyrlwje 15 centnarjow mjeđe ſi franzovskich lauenow ſi nowym ſwonam darit.

* W Parizu mějachu 19. januara wjec̄or ſylne nje-wjedro a bkyſ ſe do wjehelalich khějow dyrit. Dejchž ho jara liſeſche a wetr bě jara wulsi.

Kak
Hans Depla

rozom

a

Mots Tunka

w ótřitaj

a

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Wójna njeje, ale bitwy so tola druhdy stanu.

Mots Tunka. Ta hiszheje niczo tajse blyszchal njeizym.

H. D. Ale ja, pschetoż hdny wóndano do jeneje wby dliſto żeleznizy pschinidzech, dha tam džiwnu węz powiedachu.

M. T. Kaisu dha to?

H. D. Hlaj, do tamniszheje korejmy běchu so něktoſi ſechali a ſebi ſchlemejku vorjedzic̄ dali, wulžy burio a ſodrožnizy. A jedyn podrožnik bě durje kylne ſac̄znič, na cžoz bě ſo korejmarka tak roshněwaka, ſo bě jemu ſ rečkom bjes wozći praſka. Wón teho dia ſe ſtwy cželaſche, ale wonka w thěti jeho wona tak pierjeſche, ſo wón jenož tak rejeſche, — a naſajtra bě wón wſchén roſdrapaný.

M. T. Bescheſli dha jeho ſadyn ſozor roſdrapan.

H. D. Haj, a to módry.

Hans Depla. Działowano Bohu, ſo mamy mér a poſoļ!

Mots Tunka. Haj wſchal, wójna drje njeje, ale mér a poſoļ tola tež wſchudże njeje.

H. D. Koi dha to?

M. T. Hlaj, w Jamach je ſedyn pěkný a sprawny młodzeńz ſ Klétkow a dokež je dobrý syn, dha tež druhdy wjechor po dokonjanym džele ſwoju ſwójsbu w Klétkach wopryta.

H. D. To je pěknje!

M. T. To ja tež praju, ale jamowska pschasa je hinczheje myſkle, ta to nočze čerpic̄, dokež je w jeho stariszeju domje tež pschasa. Duž ſu holiczli jamowſteje pschasy holiczlam klenjanſteje pschasy wóndano wójnu pschi-powiedzike a tež na nje pschicžahnyké.

H. D. Mějachu dha ſanony ſobu?

M. T. Naſſterje drje, ale wot tſelenja tola niczo njeje blyſchez bylo, dokež bě ſim ſohlo doſć polver ſmolnyk, ale wſele wjazý ludžo jenož ſchjeboť blyſchaču.

H. D. Hm, džiwne węzy!

Cyrkwińskie powjeſcē.

Wěrowanaj:

Pětrowſka chrkej: Moriz Barthſch, murjerſki polier w Draždjanach, ſ Hanu Scheblez.

Michałska chrkej: Jan Knjež, wobydler w Eufu, ſ Hanu Nowakę ſe Sajdowa. — Jan Bohuwěr Schotka, džefac̄jer w maschinowej fabrizy a wobydler w Dježnikezach, ſ Mariu Gubiz ſ podhroda. — Ernst Winkler, w Hrubo-ec̄zach, ſ Mariu Nalej ſe Sahorja.

Ktěení:

Pětrowſka chrkej: Korla August Ota, Handrij Wi-čaja, wobydler ſ. ſ.

Michałska chrkej: Emma Paulina, Handrij Förlterja, wobydlerja pod hrodom, dž. — Ernst Jan August, Michałska Měřscha, lamjenjerubarskeho mischtra w Čejmerizach, ſ. — Maria Hanja Hilžbjetja, Handrij Augusta Pětzki, rěbarja na Židowje, dž. — Hana Křyſtiana, Jana Bohumila Schuhmanna, wobydlerja na Židowje, dž. — Maria Klara Josefinia, Hendricha Geldnera, murjerja pod hrodom, dž. — Korla August, Bohuſkawa Augusta Wolfa, wobydlerja w Wurizach, ſ.

Zemirjeći:

Djen 3. januara: Marja Madlena, n. dž. w Wurizach 14 v. — ſ., Handrij Ernst, Jana Milkawſha, wobydlerja, ſ. 6 n. —

Ca wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stozky w Bremenje je mie tudy jaká wuežahowanskeho agenta postasiež dala a ſo ja teho dla wſchitkim, kij chzedja ſo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschebydlic, i najpodwolnitskim ſlužbam porucjam, i tym ſlubjenjom, ſo budu kózdeho wuežahowarja naſtunischo a naſzwernischo na město jeho požadania mobstaracj vytacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Magdeburgske wohén ſawěſčaze towarzſto ſe ſakladnym kapitalom wot pięciu millionow toleć pruſk. Couranta

w 5000 aktijsach po 1000 tl., kotrež ſu do ſpołkne wudate, poſtſijima po tunich, twierdyh pramijsach ſawěſczenia psche woňijowu ſchodu tak derje w městach kaž na wſach na hibite poſchedmjeſtach.

W tunjosczi swojich pramijsowych poſtojenjow wone niže żaneho druheho sprawnego towarzſta nijesteji, tež poſticia wone pschi ſawěſczenju na dleſchi ezaſ hódný dobytk.

Pschi ratarſtich ſawěſczenjach ſo ſawěſczenym tóſichto i lepschemu počiſwoli.

Schłodowanje psches wuraženie gosa ſo tak ſaruna, kaž woňijowe ſchłodowanje.

Sawěſczeniſte formularzy, kaž tež exemplary powſchitomnych ſawěſczeniſtich wuměnjenjow móga ſo pola podpiſaneho agenta koždy ezaſ darmo doſtač, kotryž budze pschi napiſanju ſawěſczenia ſtajniſte i pomozh hotowy a budze wſchitke požadane mułożenia dawacj.

W Budyschinje, na hornczerskej haſh.

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jak do poſokane picje i poſozenju pschi wobeżejnoscjach w ſlědſtwie hubjeneho poſhetlaczia w ſoldku, hámorr. hoidalnych "obeżejnoscjow a ſažwanja, wot medicinskich autoritätow poruczenj a ſe wſchitkimi wopisami pschi poſnoſtach.

Na poſchedaní maja jón w originalnych bleſchach po 10 nſl:

- we Wehrsdorſſe knies E. Aug. Schmidt,
- Seifenhennersdorſſe f. Ernst Donath,
- Scherachowje f. Carl Swoboda,
- Neugersdorſſe f. Raimund Herbrick,
- Ebersbachu f. Aug. Ernst,
- Lubiju f. Reinheld Reiß,
- Budyschinje f. Wilh. Jacob a f. Rud. Hölder,
- Nowosalzu f. Richard Bamberg,
- Kamjencu f. Herm. Käſtner,
- Chbawje f. J. G. Müller,
- Viſkoplizach f. Bernh. Kunza.
- Rakezach f. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach f. E. Jordan,
- Źitawje f. Fr. Müller ju.,
- Wosporku f. Bernh. Hilbenz.

Howjase, cjeſože, wowcje, ſoſože, ſoſlaže, mordarske, tložarje, ſajecje a karniſlowe lože a kózli ſupuje po najwyſſiſtich placiſnach.

Gustav Nanda
na garbarskej haſh čjo. 426.

Heur. Meisel, ök. inspektor, wſchi agent magdeburgſkeho wohén ſawěſczazetowarſta.

Leſarske wopisimo.

Podpiſane wobkweđejo, ſo ſo G. A. W. Maherowym brótſhroy i Brotzlawia pschi chroniſtich bronchial katarach, pschi cheoniskej dybawoſci, pschi chron. larynegitis a pschi wſchitkach dybawoſci organow dobroczerski wupokasowske, czohož dla ſo nojlepje porucza.

Königswart w Čechach.

Andr. Heßler,

Inj. Metternichski w okrjeſny lekar. Genož prawdziwy maja jón w bleſchach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl. na poſchedaní.

Heur. Jul. Linck w Budyschinje, w. Rotha w Lubiju,

P. Kanne, hapiłyat w Hernhucie,

Jos. Höbmauer w Scherachowje,

Ed. Giese w Nowosalzu,

hapiłyat Gerischer w Oſtrihu,

Schulte we Wotrowje a

Lehmann w Budějzech.

hapiłyat Dr. Gultsch w Rakazach.

Ajchowane decimalne moſtowahi, tebo runja toſtawohi, měř ſa žita, wuhlo atd., ſidloſne wahl i blacha, zyna, kopora a možafa porucja po najuniſtich placiſnach.

W Budyschinje.

Jul. Nob. Richter,
na ſchulerſkej haſh 5.

We wudawarni Serb. Nowinow je něko ſažo doſtač: Druha ſahrodka kwětlojta. 1 nſl. — Čejnor ſoř a drózna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nſl. — Bohumil. 2½ nſl.

41⁰₂ wypożyczone listy (Anlehnsscheine) communal-banka krałestwa sakskeho w Lipsku

w apointach po 100 tl., którež so tež, po królewskim sakskim ministerialnym wukasie wot 20. oktobra 1871., wot formindow l. səpoloženju samozemja jich poruczenych nałożic̄ krajedža, ku so podpiszanemu bankej po 100½ % i wuwac̄zom danje wot 1. januara 1873 na pschedan̄ pschedodali.

W Budyschinje, 17. januara 1873.

Krajnostawski bank.

Pschedosnac̄je.

Enjesej Th. Höhenbergej we Wroclawju.

Za prošku wospjet najpschedczelnischo wo 1 bleschu

tannin-terpentina*)

a nadziju so, so budze pošljenja, pschedož mój rheumatismus je snamjenicze wotewsal.

Alt-Kemnitz p. Hirschberga, 17. oktobra 1872.

A. Bed.

*) Na pschedak w bleschach po 1 tl. a 12½ nsl. w Budyschinje w hrodowskej haptih.

Wschē druzinh palenza

woszneje dobroſeże porucza po piczelskach, kaž tež
po jenotlitwym po jara tunich placzisnach.

Hermann Kunack
na bohatej hazy pôdla pôsta.

W mojich kolonialtworowych a ci-
garowych khlamach móže jutry jedyn
wuczomnik, kij je ſerbſteje rycze mózny,
ſastupic̄. Carl Pötschka

na swonknej lawskiej hazy.

Sa moje kolonialtworowe a cigar-
rowe khlamy vytam ja k jutram jencho
wuczomnika, kij je ſerbſteje rycze mózny.

Moritz Morba
na miastowym torhoschczu.

Dickowa koncenzionirowana daloko
wuwolana spodzivnje hoſaza žalba,
kotraž je so najbole kózdy ras jako dobra wopolskaſta
porucza so w žerdach po 3 nsl. a po 12 np.,
wot hrodowskeje haptih.

Porzedzenja czasnikow (legerow) kózdeje druzinh
hroatich tylów atd. so sprednie a derje pod jenolétnym
rulewanju w mojich czasnikarskich klamach wobstaraja.
Na snutkownej lawskiej hazy cjo. 34 pôda.
torma.

J. G. Schneider.

5 tl. myta.

S někotreho čjaza hem ku so mi wospjet mkode duby
a brsy wotršale. Schiož móže mi w taſkim nastupanju
taſku powieszc̄ dac̄, so mózu teho wotršarja ſudniſzy
khostac̄ dac̄, doſlanje horne myto.

W Tjelanač pola Budyschina.

Petr Lehmann.

Drjewowa aukzia.

Na hermančanskim reviru budze so pónđzelje 27. ja-
nuara sa hotove pienięsh na pschedzadownje pschedawac̄:

142 schtuk mjeſtich klozow,

99 " klozow sa rôb,

19 stehow schjepeweho drjewa,

8 " kuleč'oweho drjewa,

20 " pienikow,

24 " ſytkowych hromodow a

450 tawſtowych kamjenjow a po tséhu.

Šhromadžsna w hermančanskim hosceniu depo-
dnia 1/9 hezinow. Schimrigls.

Lužičan płaći we wudawańi Serb. No-
winow połlētnje 7½ nsl., na němskokhézor-
skich pôstach z přinjesenjom do domu połlēt-
neje 10 nsl., bjež přinjesenia 8½ nsl. — Je-
notliwie płaća čišla 1. 3. 5. 7. 11 po 13 np.
a čišla 2. 4. 6. 8. 10. 12 po 12. np.

Žiwnoſež na pschedan̄.

Žiwnoſež w dobrym riedje se 24 kózami ležomnoſc̄zow,
jalo 18½ l. pola, 4 l. kuli a 1½ l. ſadoweje ſahrody,
je cjo. 4 w Čejchowje pola Huczinh se ſwobodneje
kuli na pschedan̄.

Drzewowa aukzia.

W tudemnym bukowym leśowym reuiru, we wodzeleniu „pschi schwinczich jamach” ma so schtört 30. januara

120 Rm. jadrojich bójnowych pjenów,
20,00 walczków tajleje walczinę
sa hotowe pjenișy na pschewadżowanje pschedawacj. — Sapoczątk dopołnja $10\frac{1}{2}$ hodzinow.

W Minakale, 22. januara 1873.

Grabincka Ginfiedelska inspefzia.

Drzewowa aukzia.

Srzedu 5. februara budże ho na libuchowskim a czichonckim reuiru 80 hacj 90 drzewowych lozów, i wjetsha dołich hromadow na pschewadżowanje pschedawacj. — Sapoczątk rano w 9 hodzinib pschi małowelskikh mjesach, hożež budża wuměnjenja wosjewjene.

Porschiske

ratarſſe towarzſtwo

niedzielu 26. januara popołdnju w 5 hodzinach.
Dzienski porjad: Jusifikačia lētnego sličjbowania.
Wujebnanje pschiphom. Sapišanje akcijow na kupjenje mločazjeje lokomobile. Pschednosć l. hamtskeho skotekarja Walthera. Pschedhyda.

Schphiele

w najwjetshim wubjerku a po wschomōzno tunich placisnach porucza Rudolph Wilhelm. na serbskej haſy.

Dwaj abo tsjo schulerjo móža wot jutrow pod spodnymi wuměnjeniami zyrobu a wobydlenie dostacj pola Mlitaschowej na rożowej haſy cjo. 618 po 2 skhodomaj.

Rhežja cjo. 8 w Blohaszczach i $4\frac{1}{2}$ körza pola a kuli je pschewenjenja dla na pschedan.

Wschodalsche je shonicz pola J. Langi tam.

Jedyn kon, Zlētny lisčak (Fuchs), twierdy cjaħar a flott, ie, dokož je wysche, pola podpisaneho w Bosanszach na pschedan. M. Ponich.

Wurēsane, kaž tež wuczeħane wložy ho po najwyschnej placisnje kupuja na jerjowej haſy cjo. 275 po 2 skhodomaj.

Wotrocžkow a dżowiķi, kaž tež konjazch phta pschi wysokej svidje sa draždansku a tudemnu wolnosć pchistajaza żona Hehnoldowa w jehneczu.

Jedyn heđlany kon bu sańżeny schtört rano namanki a móže ho soho dostacj pola klublerja Rencja w Wuriżach.

Djenşa pschipołnju w 12 hodzinach wusny naſch dobrý mandželski a nan

Injes Jan Michal.

Zeho showanje smieje ho niedzielu popołdnju w 3 hodzinach.

W Budyšinje 22. januara 1873.

Strudni sawošajent.

Wat redaltara.

Kniesej Ch. Lehmanuej w Serbinje. Knihy atb., wot Wasz slasane, ho pschihotuſa. — Kniesej R. w Draždjanach: Wasz wulladowažy dopis, ho w blijskim čiſle Sserbskich Nowinow wocijscej.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšin 18. januara 1873.

Dowoz: 5441 mēchow.	Plaćizna w pterézku na wikač, na bursy,			
	niżła.	wysła.	najniżła.	najwyšła.
Pscheniza 50 kilogr.	4 8 —	4 23 —	4 12 —	4 23 —
Mozla	3 1 8	3 5 —	3 2 —	3 5 —
Ječmien	2 19 7	2 23 3	2 21 5	2 25 —
Wowa	2 — —	2 2 5	2 — —	2 2 5
Hroch	— — —	— — —	— — —	— — —
Wola	— — —	— — —	— — —	— — —
Naps	— — —	— — —	— — —	— — —
Zahy	— — —	4 27 —	5 —	— — —
Hejdusčka	— — —	6 5 —	6 10 —	— — —
Kopaszkom	— — —	23 —	25 —	— — —
Lane hymjo	— — —	— — —	— — —	— — —
Butry	1 — —	20 —	22 —	— — —
Bent. hyma	1 — —	1 2 5	— — —	— — —

Gzabi po želesnizv:

W Budyšina do Draždjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopołnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wjecžor 8 h. 20 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 3 h. 55 m.

W Budyšina do Šhorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 35 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

W Kamjenzja do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołnja 8 h. 10 m.; pschipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 4 h. — m.; wjecžor 7 h. — m.

W Radeberga do Kamjenzja: dopołnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecžor 9 h. 49 m.

Weżera placishe w Varlinje:

spiritus 18 tl.— $18\frac{1}{2}$ tl., pscheniza 66—92 tl., rožka 40—59 tl., cępikowy woli (njecžisczeny) 22 tl. 10 ngl.

Serbske Nowiny.

Za nawěški,
z kili maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamoiwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóde číslo plati
7 np. Swórtelna předpka-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wopſchijecje: Napoleon III. — Majnowsche. — Swétnie podawki. — Szejmisi dopis. — Sakse ratarstke creditne te-
warstwo. — Se Serbow: S Budyschina. S Brésova. S Nowych Voranę. S Radworja. S Kettiz. Z Ko-
lowa. S Wojerej. — Serbske pišmowstwo. — Psihiopl. — Nawěštnis.

Napoleon III., (Počrakovanie.)

Zotrehoj běchu 1848 sa pschedbydu franzowskeje republiky wušwolili, bě drje psihiyahat, so dže tažlu republiku stajne salitowacj a psihišporječ, ale wón swoju pschedbahu hubjenje djerješte. Wón wójsto na swoju stronu scjahny a s jeho pomozu tyč pschedbiny, kij s republiku swérne měnjaču. Majwetsche krejpscheleče sta so w tažlém nastupanju 2. decembra 1851 a wot teho dňa mějše wón wšchu móz w swojimaj rukomaj, tak so dyrbjachu jeho hnydom na 10 lét sa pschedbydu postajieč. Někto wón na to dječasche, so by so fa khjora Franszowskej scjinit. Vrenja komora franzowskeho kejma jeho w tym podpierasche a wuprají, so ma so franzowske khjorstvo saložič. Duj žadyn djiw njebe, so jeho Franszowsko sa khjora wušwolichu a wón franzowskli khjorski hrón hžom 2. decembra 1852 nastupi.

Dokelž bě Louis Napoleon franzowsku republiku sahnak, dha drje jeho wšchitz wječhojo radlubje sa franzowskeho khjora psihiostachu, ale wón tola žanu prynęzhu so mandelskemu dostaci njemějše a so teho dla s wožebnej španiskej semianku, Eugeniju hrabinku Montijo wojeni, kotrak jemu 16. měrza 1856 syna porodži, kij je hisčje živ.

Jako běchu Louis-Napoleona sa sapoštanja do franzowskeho kejma wušwolili, dha je wón tehdom sjanje pschedbahu, so budje když čas k lepschemu franzowskeje republiku wuřadzowacj a slitolowacj, a jako běchu jeho sa pschedbydu tuteje republiky pomjenovali, dha wón sažo pschedbahu, so budje naležnosće franzowskeje republiky stajne se wšchej swérnosčju a sprawnosće rjadowacj, republiku žamu pak swérku salitowacj. Ale wón je psihi tym dwójzy khak, všetkoj Louis-Napoleon je swoje sa poštanstvo a pschedbydstwo jenož k temu naložil, so by hebi pucj k saloženju khjorstwa wutubak a khjorski hrón sa hebjie dobge. To je so jemu derje radžito, ale jako cježnaj muž so wón psihi tym wopolasak njeje, všečkoj wón je psihe wšchej Evropu swoje kłowo žamak a republikanskemu stronu, kotrak běšče salitowacj blubik, i

mječjom a tsčelu wukorjenicj pytať a wjele tyčaz (taw-
syn) ludži do kmjercje, do jaſtwa abo na njeſtrove
kupy sahnak, hdjež dyrbjachu sa krótki čas konz wjacj.
Wón bu drje jako franzowskli khjor widjeny a mžuž
wječh, ale žanu prawu lubosč a cjeſci wón nihde
(Počrakovanie.)

Majnowsche.

Petersburg, 29. januara. K živječzenju narodneho duja khjzora Alexandra (17. haperleje) so w tutym leže wjele wožebniſche a tež wojeriske psihihoty cjinja, dokelž němcki khjzor psihiyedže.

Newyork, 29. januara. Njeſchecjelske skut-
lowanja indianarjow w oregonskej krajinje dale a
bole psihišteraja. Swojiby tamniſkich ratarjow
do twerdžisnow cječaja, dokelž so nadpadow indi-
anarjow boja. — Tudy je so tak mjenowany na-
zionalny theater wotpališ.

Počzina, 30. januara. Wežera stej so
tudy jene podlanske twarjenje psihičupza Schieblera
a jena Wagnera kólnja wotpalita.

Subrnicka, 28. januara. Wežera bu w
tudomnych Grobez podkopach džetacjor Jan Balzak
tak sašypnjeny, so bě na měsče morwy. Wobke-
džet podkopkom, kij blisko Balzarja stejše, se ži-
wjenjom woteńdže.

Draždžany, 29. januara. Sa njebo rusku
wjeliku knjagini Helenu so na kralowskim dworje
1 tydzenj želi.

Madríd, 27. januara. Dokelž karlistiske řež-
karſke bandy s nowa s wjetšej mozu wustupuja,
dha dže pječza kral žam psihežimo nim cjaħnyc.

Prahá, 28. januara. Polizia podpišanje pe-
tizijo psihežimo nowemu wobnemu ſalonu na ſtar-
nych městach njeczečpi, tež wýšnosć ludove ſho-
madžisny njeſchiswoli, w ktrychž ţzedža psihežimo
spomnjenemu ſalonej ryčecj.

Cwētnie podawki.

Gałska. Ministerstwo je w tytyle dnjači wobanku, so nowemu schulskemu salonu do žiwienia stupicj da, hacj runje bę wjetšina druheje komory konfesionalnej schule dla pszechciwo niemu hkołowaku. Bjes kužiskimi sapoškanzami druheje komory bę drje l. Kett-Strauch tón jeniekj, kotrý sa konfesionalnu schulu hkołowasche.

Kral Jan je poruczil, so ma ho na królowiskim dworze 3 njeđele wo ujebo khjora Napoleona III. želicj. (Drugi němcy wjetchojo dadja tež wo njego žarowacj.)

W Králowje pola Rinsborka su ho 22. januara wjeczor domile a kolnja sahrodnika J. G. Kuntscha a domile a brójeni sahrodnika Hauswaldta wotpalite. Wóhen je na kubi psches dżerawu muhen wuschoł. — Talo khjeler F. E. Bücker i Bohry, kij bę po królowiskim wóhnju tam na straži bycž dyrbjak, w nozy 25. januara w 12 hodzinach domoj pschińcje, dha ho w jeho swie palešče, kijo, tam stejaze, bę hizom spalene a jeho mandjelska a tfiléne dżezo běshtej ho w nim wobej spalitoj. Tak je ho taile nješvoje stacj mikoło, njeje snate.

W Draždjanach je emeritowaný dwórski prédar a budysli tachanistki-krnes l. Heida 25. januara wumrjek a bu 27. januara w pschitomnoſci l. biskopa Forwerka khowaný.

W Lipsku je ho 27. januara w nozy jedyni mody człowiek i nělotnymi druhami młodymi ludzimi někal swadźik a pschi tym schlechtersteho H. H. Schliedera, 20 lét stareho, tak straschnje klo, so tón na měscie morwym wosta.

W królowiskim hrodze bu 22. januara druhi létuschi bal wotdżeržany a bę psches 300 krnjich na njón psche-proschenyj.

Na želenszny namka 23. januara wjeczor 33lénny schaf-nar Korn na to waschnje swoju žmiercz, so bę i wosa wustupił a potom někal do tak mjenowaneho wulkeho mosta bliško Kamjenica tak straschnje drasnyk, so dyrbjesche borsy wumrjek.

W Burkersdorfje je ho 29. decembra wjeczor fajma, 92 top pschenyj wopschijaza a rycherclublerzej Dr. Pfeifferej kleszcha, wotpalika. Wón bę sa 1012 toleć sawescena.

Prušy. Na pruskim hejmje sta ho wóndano praschenje (interpellazia) na ministra snutskomnyh naležnoſciow, hacj wón wę, so ho i narańcich krajinow pruskeho kraestwa psche wóchu mérę ludzi do Ameriki pszechciahuje a hacj móže krnjestwo pszechciwo temu něškto ejmiej. Minister wotmolwi, so wón tu węz derje snaje a so ho pszechciwo njei nicho druhe ejmiej njeda, hacj w Pruskej wóchu tak krajeńe sriadowacj, so budje ho kózdemu w tutym kraju tak derje lubicj, so ſebi do Janeho druheho żadacj njebudje.

Wóndano, pschi wuradżowanju wudawków ministra

swonkownych naležnoſciow, bę tež wjetch Bismark do jednanjow druheje komory pschischoł. Pschi tutej skladnoſci wón roſestaja, čoho dla je pschedźdystwo w ministerſtwie ſkozik a so wetero njeje, hdyž ludzo praja, so w pruskim ministerſtwie někto žana prawa pszechenoſci njeknježi.

Evangelicka wyschicha žyrwina rada w Barlinje je na pruski hejm pišmo poſkaka, w kotrymž wulladuje, so evangelska žyrlej tež tón kuss mozy ſhubi, kotrej hiszczę w tu khwilu ma, jeśli maja ho te salonje, kotrej je ministerſtwu žyrwinyh a duchownych naležnoſciow dla hejmje i wuradżenju prjodkpozjiko, tež na ewangelsku žyrlek nakoža.

Prinz Albrecht je ho se sakſe-altenburgskej prynzeſhynu Mariju ſlubie i směje i njej 19. haperleje twaž.

W Mezu je ho 19. januara pomnik poſwjeſcik, kotrej je tam préní armeeorps tym wojskam stajicj dat, kij su w poſlenjej wójnje psched tutej twjerdzisne poſyli a wumrjeli. General Manteuſſel pschi tym pěknú rycz džerzecze.

Austria. S Ciech, i Tyrola, se Steiermarka a tež hiszczę i drugich krajow někto bjes pschestsja petizije na khjora ſejelu, w kotrychž proſcha, so by wón nowy rajchrathski wosbný salon njeſchiswolik. (Tutón salon ho w wienskim rajchrathu halle kónz februara wuradżowacj počzina.)

Němcy khjor najskerje w měhazu juliju do Wina pschijedje, so by tamniſche ſwétu wustajenju wobhladowak. Tehdys tam lohlo doſez tež ruski khjor budje, teho runja tež jendželski krónprynz.

Ruſowſka. Na ruskim khjorskim dworze ho wosmiretu wjelicu knjagini 3 měhazy žaruje. — Krónprynz (naſlēdnik) Alexander Alexandrowicz je ſaſo ſtrony.

Grabja Schuwakow, kij bę po porucznoſci khjora w Lodznie pobyl a tam hrjedźnoaſiatſkih krajow dla i jendželskim ministerſtwom jednak, je ho wóndano ſaſo do Petersburga wrotcik. Borsy potom bu pod pschedźdystwo khjora wójnla rada džerzana a wobſanki, so ma ho na chiwaskeho khana (wjetcha) wjetſche wójſko poſkacz, kij ma jeho tak ſbicj, so bychu potom woſolne, pod ruskim krnjestwom stejaze kraje, psched rubjejnymi uadpadami Chiwesow mér melli.

Jendželjenjo ho wo hrjedźnoaſiatſke naležnoſci teho dla tak jara staraja, doſelj ſo boja, so budje Ruſowſka po časzu wſchē tamniſche kraje pod ſwoje krnjestwo nusowacj a potom ſnadž tež požadanje ſa ſužodnymi krajem i jendželsleje Indije ſacjuje.

Sphoniſka. W tutym kraju maja ho pschiszoſcie i karliſtiskim ſběžkarjemi bicj. Králowſle wójſko jich tež najbóle kózdy króz ſbije, ale borsy potom ſo ſaſo nowe bandy poſkaja.

Szejmiski dopis.

Dokelj je druga komora salskego sejmu salon facijska, lotrž bě jej wot ministerstwa i wojednaniu prjodkpoloženj, so bychu ſo psichodne po nim dawac̄ měli, a dokelj wona tež namjet, lotrž je w tajim nastupanju komiſja 2. komory ſčinika, ſa dobre ſpoſnača njeje, dha ſdasche ſo, ſo pschi starym waschnju dawlidawanja dale wofstanje. Ale nětko je jena druga depuzacia ſ dotalnych wuradžowanow a hewal ſe ſwojeje ſtrony ſalon ſa psichodne dawlidawanje wudžekala a ſwoj wudžek ſobustawam wobeju komorow i nadwiedzenju data. W přenjej komorje a knadž tež wot ministerstwa by ſo drje tuton nowoſestajan ſalon ſa dobrý ſpoſnač, hac̄ pak tež wot druheje komory, to ſo w ſwojim časzu počaje.

Njech to budje, kaž budje, dha čzerny bjeſ tím naſchim lubym ſberbam te najwazniſce poſtajenia ſ tuteho ſ nowa wudžekaneho dawkskeho ſalona roſestajec̄. Wón wopſchija 74 paragrafom a dželi je na wunoſchny dawk (Ertragsteuer) a na dohodny dawk (Einkommensteuer). Do wunoſchneho dawka ſkuſcheja wſchē wunoſchki ſ ležomnoſcjom a ſ wupožejnych kapitalijow, wſchlaſe renty, kaž tež wſchē wunoſchki ſ pschekupſta, wifowanja a fabrikow, dale tež ſe wſchēho wiedzeniſkeho, wumjelſkeho atd. ſkuſowanja. Wſchē runje ſpoſnjenie dohody měke ſo po dawkskich jenoſczač ſrjadowac̄ a by na 1 tolet wunoſchka ſ ležomnoſcjom a rentow 1 dawksla jenoſć pschiſčka, ſ remjeſniſta a pschekupſta pak na 1 tl. 10 ngl. tež jena. (Pſchi dotalnym dawlidawanju je 10 ngl. wunoſchka 1 dawksla jenoſć.)

Štož něk tón druhí dawk, mjenujy dohodny dawk nastupa, dha ma ſo ſa njón kójdemu jeho nutspchindzenje njech je wot ležomnoſcjom, danje, ſdy, wifowanja atd. wot wěſteje komiſji wobliczic̄ abo by to po prawym kójdym ſam ſčinicz měk. Njedozvi pak tutto nutspchindzenje 600 tl., dha nima ſo ſ zyka žadyn dohodny dawk dawac̄, ale wofstanje pſchi horka ſpoſnjenym wunoſchnym dawku. Hdz̄ej pak nutspchindzenje 600 tl. pſchiſtu, tam ſaſtupi dohodny dawk, pſchi lotrž ſa pak ſo temu, kiz jón da, wſchón doh po jeho dani, wſchá renta atd. k jeho kópschemu wotczahny. tak ſo wón jenož wot ežtſteho nutspchindzedja dawk da. Duž bychu dohodny dawk jenož wypožy ſaſtojnicy, wutzy pſchekupzy, kublerjo atd. dawac̄ měli a wunoſchny dawk by wſchēh mjeniſkich ratarjow, remjeſnikow a pſchekupzow trjeſtit, dokelj woni ſtěnje 600 tl. dohodow nimaja.

Tole wſchō ſo jara derje ežita a poſkucha, ale my tola njeſem, hac̄ je ta wěz tež tak derje mjenjena; pſchetož pſchi wunoſchnym dawku, lotrž tola jenož mjeniſkich ludži trjeſti (dokelj 600 tl. nutspchindzenja nimaja), njeſmy ſo žadyn doh, žana renta wotczahny, tak ſo

mjeniſki dawlidawat pſchi ſwojim dawaniu njeby ſwoju dan wotczahny moč.

Hac̄ budje ſo tež dla taſte poſtajenie druhej komorie ſpodsobac̄, hdžej tola jenož po prawym ſastupjerio luda do teje wěznu rycza, to nam jednanja wo teſle naſeznoſci vorsy poſafaja.

H. Kett. (Strauch.)

Salske ratarſke kreditne towarſtvo.

W Salskej je ſo psched několymi lětami towarſtvo ſaklojko, lotrž ſ ratarſkich wjetſich a mjeniſkich wobkeſdjerjow a ſ gmejnou wobſteji. Tuto towarſtvo je hac̄ do decembra lěta 1870 něhdje 2 millionaj tolet ſwojim ſobustawam (ratarjam a gmejnám) na to waschnje vožciko, ſo ſo jiu požejene pjenesy njeſupowiedza (ujekun-diguja), ale ſo ſo požejeny kapital ſ placzenjom ſameje danje ſa 51 lět zyke wotpkaſi. Tole towarſtvo drje tež wupowiedne kapitalije wupožejuje, ale ſlepje je, ſo ſebi jedyn njeſupowiedne požci. Hewal móže tež kójdym ſobustaw towarſtva pod wěſtym wuměnjeniem pjenesy na krótki čas požejene doſtač, ſtož je jara wužitne, hdžej je něchtón kubko abo živonoſcz ſupit a na měſce placzenje dyrbí, ſwoje ſamkne pjenesy pak hnydom hromadu ſhnac̄ njeſmíže.

Šobustaw móže kójdym ſamostatny wobkeſdjer ležomnoſcje byc̄, kiz ſ najmjenjša $\frac{1}{4}$ altra wobkeſdji, a hewal tež wjeſne, ſchulſke a zyrkwinſke gmejny, a kójdym ſobustaw tež po wěſtej mérje na dohyltu towarſtva džel bjerje. Štož eže do towarſtwa ſtupi, tón ma ſo nojprjodžy na najblíſſcheho dōwěrnika (Vertrauenſmann) ſpoſnjeného towarſtwa wobročic̄, kiz wſchó nuſne pola di-rektorija w Dražđanach wobſtara. A hdžej potom něchtón jako ſobustaw ſaſtupi, dha ma 1) 2 tl. ſaſtupneho pjenesa ſaplačic̄, 2) ſa kontofnili 2 $\frac{1}{2}$ ngl. ſaplačic̄ a 3) jenu ſakkadnu kapitalijowu dželbu wot 50 tl. ſakozic̄ a 4) ſa kódty ſarjadowanja (Verwaltung) ſobu rukowac̄. Sa kójdym ſakkadnu dželbu wot 50 tl. móže ſobustaw 1000 tolet wot towarſtwa požejenyh doſtač; tola mjeje trieba, ſo ſo tele 50 tl. na měſce dadža, ale ſmědja ſo tež lětnje ſ 5 tolerjem ſ nutspkečic̄, hdžej potom towarſtvo požejowazemu ſobustawej, hdžej předy požejec̄ pſchindže, hac̄ je 50 tolet dopjetník, teſlo ſ ſakkadnej dželbe pſchi požci, kaž hſtſe pobračuje.

So by towarſtvo ežim wjazg pjenes i wupožejenu měko, je ſebi wone tež naſutowarnju (Sparkasse) ſakoziko, wot lotrzej jedyn ſa ſapožejene pjenesy lětnje 4 prozentu abo tež $4 \frac{1}{2} \%$ dan doſtanje a je tež po § 78 statutor wot wyschnoſcze wotpuſtejene, ſo ſmědja tež ſaſtojnica, zyrkwinſke a ſchulſke inspečzije (vrijdkeſtejerſtwa), kaž tež formindy kapitalije ſwojich wustawow a

poručených dječji do nasutovarnje falkskeho ratařského kreditného banka na sadanjenje sapkožic.

(Počrakování.)

Ze Serbow.

S Budyschyna. K česeku narodnemu dnu svu-
dotvorenje falkskeje královské Marje tudomna vojenska
hudžba, po hřazach vokoło chajajo pónđelu rano pěknú
reveru mohdžerja.

S Budyschyna. Vot sandženeje njedžele 26. ja-
nuara wér wot počnožy a s časami tež s ranja duje
a je mjeršenje fastupiko, tola njeje šuma hač dotal
kruta byka, pschetoz najsymničho běsche 6 gradow a to
w noži wot njedžele k pónđeli. Wutoru je řnečk pa-
nyk a wot teho časobu šuma bjes 3 – 4 gradami stejše.
— Dokelž pivarnje a hospičený hřizom dawno na lód
čakaja, dha so někto naležne wot to staraja, so by
žebej jeho bōrž po možnosti vjele nahromadžic mohli.

S Brēšowa. Hač runje je někto symničho, dha
bě tola hřizom dženja rano 30. januara stadskeho wot
22 schörzow hem pschičezalo, kotrež posdžischo dale
na delnu stronu Eužíž ležeske.

S Nových Boran. Tudomny 74letny wu-
mjenat Michal Budar pomjenovaný Nobel bu 24.
januara w jenych lečkach njedaloko Makroho Bělksowa
morov namakaný. Po sejinenym napraschowanju hodži
so prajíž, so je wón pschičoldnu tuteho dnia po bré-
sowě hatoš ře hospičej wuschoł a so je w naspemnje-
ných lečkach tež někotre hatožli wotřený, pschi čimž je
jeho Božo rucižla tak živinje sajača, so je bōrž wumrjet.

S Radwora. Pola nas narodži so loni 64 dječji
(26 hólzow a 38 holzow), wumrjelo je 45 wošobow, nimi
nimi 20 dječji. Pschičowiedanych bě 25 porow, tudy
wěrowanych 9 porow. K božomu blidu je bylo 1828
a to 1750 w Radworju 78 w Gdžeri.

S Ketyliz. W sandženym lečje běsche w nashej
wořadže 5739 spowiednych ludži, bjes nimi 159 wo-
prajených a 109 konfirmandow (52 hólzow a 57 holzow);
narodžilo je so 160 dječji (83 žynkow a 77 džow-
čickow bjes nimi 34 njemandželskich a 10 morvorodžených;
semrjeko je 179 wošobow, 95 muſteho a 84
žonskeho rodu; pschičowiedanych bu 91 porow, wot
kotrychž bu 54 porow tudy wěrowanych. M.

Z Kulowá. W zařízenym lečje 1872 je so w
kulowskej wořadže narodžilo: w měsíce (w Kulowé)
50 hólzatkov a 42 holzatkow, na wsach 12 hólzatkov
a 16 holzatkow, hromadže 71 hólzatkov a 58 holzat-
kov = 129 dječji. Wjez nimi su: tsojí dwójnikojo
(we měsíce), 11 dječji z cužby a 11 njemandželske dječji

z města (na wsach Jane) a 1 z cužby. — Wumrjeko
je: w měsíce 58 wošobow mužskoho a 54 wošobow žón-
skeho splahu; na wsach 33 wošobow mužskeho a 37 wo-
šobow žónskeho splahu, = hromadže 91 wošobow mu-
žskoho, 91 wošobow žónskeho splahu = 182 wošobow.
Po tažim je 53 votewrjethch wjazy hač narodženyh.

K. P.

S Wojserez. Tudy su so 17. januara wječor
w 8 hodžinach domske a pôdanske twarjenja rôlnego
měschejana Schňyp a demske týscheriskeho mîschtra
Krausy wotpalike.

Serbske pismowstwo*).

(Počrakování s č. 4.)

III. Čsi kherlusche, kij wopšimaju wobhlaďanje
khesčijanske žyrkaje na seml w kretke Božeho ſtowa,
dale wujitne ředžbowanie na spěšnje bězazu a přeč
khwatazu sachodnosć a wobjarowaze snomjo kretnych a
swjehelaze pschičbowanie pobožnych we wobkedybowaniu nět-
čiščej mělodžiny, wšchem lubowarjam Božeho ſtowa a
poslícene. Spižane a wudate k levschemu mision-
stwa. — Dostacj we wudawarni Sserb. Nowinow ſa
2 nsl. s požyku $2\frac{1}{2}$ nsl. — Tuta rjenje čiščejana knižta
wopšihi w swojim prénim, 40 schésczynčlatych řtueč-
kow dokhím kherlusku historiju khesčijanske žyrkaje tot
jeje spotžatka hač do nětčiščeho časobu, s evangelsko-
lutherskeho stejnitscheza wopšianu. Druhi, 11 řečom-
čynčlatych řtuečkow dokhím kherlusku wopšice časobu člow-
ského živjenja s jich wšchelakini pschemenjenjemi a budje
so wobjebe star řečim ludžom lubičz. Šestajec tutych
řtioch kherlusich ſo mjenovat njeje, tola ſhoniym ſ
prénjeje řtuečki druhého kherluscha, ſo je hřizom khetro
starý, pschetoz wón tam praji: „Hdyž na mjesach her-
skoh kraja — Živjenje mi ſeſchadža — Hdyž ſo řeta
spečinaku — Tuteho řetstvityka atd.“ — Tsecji kher-
lusku wopšihi rospominanje staroſciwého nana, kij ſo
najbóle na mědoseč méri, ſajſa Bohu ſel! husto je a
kaſka Bohu česekl bjez dyrbjaka. Tutoň kherlusku je
mědoseči jara wujitny čitacj.

* Dokelž nělotrýkuliž nikoho nima, ſotřimž by ſebi tu abo
zamnu knižtu s Budyschyna pschičnej dat, dha ſumy někto tu wěz
tak řečadowali, ſo može ſebi kódy ſ frankirowanym liſtom knižtu
we wudawarni Sserb. Nowinow ſajſa, tón 2 nsl. řaplači, řtouž pak čeze je wot tam
frank ſotřilane dostanie, hdyž w swojim liſtě píraciſmu knižku pod tež
wyskoſci ſotřele, káž je k ſlowam „ſ požyku na poſčeze“ pschi-
čajena. Řtouž ſebi po tažim „Čsi kherluske we wudawarni Sserb.
Nowinow ſajſa, tón 2 nsl. řaplači, řtouž pak čeze je wot tam
frank ſotřilane měč, tón tam w frankirowanym liſtě $2\frac{1}{2}$ nsl.
poſčeze.“

Thuringia,

wohensaweschaze towarzwo w Erfurtu.

S tuthm k siawnemu nawjedzenju dawam, so je pschelupz knies A. Dorschau w Klusku agenturu herejscheho towarzstwa poruczeniu dostal.

W Lipsku, 15. januara 1873.

C. Schneider,
generalny polnomoznyk Thuringije.

Na horejsche wosjewjenje dzivajo poruczam so k wobstaranju wohensawesczenjow po najtunischich twierdych pramijach bjes doplaczowanja a sbum k wudzlenju koydeho požadaneho wukasana hotowy.

W Klusku, 15. januara 1873.

A. Dorschau.

Gymnste nadwoblekarje (Ueberzieher)
a jopy, fiz su bischeze na skladze, kaž tež druhe artikle, porucza, so by s nimi wurumowal, po jara poniznych placisnach

Adolf Weiß
s napschecza noweje měscheczaniskeje schule.

Gwinjazh schmalz.

na slépschu tworu, na spodwolnischto porucza
w Budyschinje Heinrich Lindner
na rózku herbiskeje a schuleriskeje haszy.

Pradziwy, prostary žitne palenz
bl. po 11 ngl.

prawdziwy stary žitny palenz,
liter po 64 np.
porucza jako stajne jara żadanu
w Budyschinje Heinrich Lindner
na rózku herbiskeje a schuleriskeje haszy.

2 schulerzej možetaj wot jutrow zyrobu a wobydlenie
dostacj na swonkownej lawskiej haszy čzo. 748 po 1 skhodze.

Soberskeho tunje khlamy

w poprjanzowej haszy.

Ja mam wulki wubjert drosczenischczow na pschedan,
jako: lüstry, orleans, ripzy, mohair, lama,
neapolitan h nepuschatzh eilenburgski battu, mordoczischane schorzuhi, wschelake rjane czorne lüstry
k konfirmacionskej droscze, kaž tež jara wjele druhich artiklow po wujadne najtunischich placisnach.

J. Soberski. Tunje khlamy w poprjanzowej haszy.

K jutram abo tež předy pytam jeneho wuczomnika sa moje kolonialtwoe, cigarrowe
a spirituosowe khlamy.

W Budyschinje.

Heinrich Lindner.

Holzy, fiz chzedza wot jutrow budysce schule moph-
towacj, moža zyrobu a wobydlenie dostacj na swonkownej
lawskiej haszy čzo. 744 delka.

Wot pschichodneje boboth budja sało dostacj:
Spewy sa herbske schule. Preñi sešiwki.

Ginzel & Ritscher

na swonknej lawskiej 798, na wulkej bratrowskej haszy 204
poruczataj k dobrocziwemu wobledżbowaniu.

Chosej, we wulkim wubjerku po 100, 105, 110, 115,
120, 130, 140 np., pici 5 puntach bischeze tunsko,
zhly zolor, w kebelach po 52, 54, 55, a 56 np.,
drobny zolor po 40, 44, 48 a 50 np.,
rajz, bělý a wulkosornath po 16, 18, 20, 24, 30,
40 np., lepshe druziny pschi 5 pt. tunsko.

kruph, buny, jahly, poczki, hroch atd. najtunische,
pétroleum a swęcenje w zhlym a po jenotslywym naj-

tunische;

na slépschu braunschweigstu runkliżon musu po 18 np.,
na slépsche polnojerje, schtulu po 4, 5, 6, 7 a 8 np.,
po kopach wot 25 np., w kudach najtunische;

tobak w roloch a rěsone najtunische;

cigarrh derje wosležane a s zhla so běle žehlaze, schtulu
wot 4 np., 25 schtuk po 5, 6, 7, 7½, 8, 9, 10, 12 ngl.,
sa sachopshedawarjow 100 schtuk po 18, 20, 22½, 25,
30, 33 ngl., atd., we wulkim a dobrym wubjerku;
žitn̄ palenz po jenotslywym a w zhlych cžwigach naj-

tunische;

rum, liqueurh, jednore a woszene dwójne palenzh,
liter po 4½–6 ngl., sa khlamerjow a hosczenzarjow
wjele tunische

Jeneho wuczomnika pyta

Aug. Eßlein, schweski mischtir
na žitnych vilach w Budyschinje

Jena milota herbska knjezna dobreje nawjedzitecze a szdžtanoscze, katraž že pschelupstwo
nawuknycz abo so w nim wudokonjecz, može w taj-
kim nastupaniu spodekne město a s dobom tež psche-
byt w familiji teho pschelupského domu dostacj.

Adrezyj njech so we wudawarni Sserb. Nowi-
now woteadža.

Ga wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stoký w Bremenje je miej tuđy jaką wuežahowanskego agenta postajicj dala a ho ja teho dla wschiłkim, kij chzeda ho do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajinę pschebydlič, k najpodwolniscim glijbam porucjam, i tym blubjenjom, so budu kóždeho wuežahowarja naistunischo a naisswernischo na město jeho požadania wobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Stutym i nowjedzenju dawam, so my sa pjenesj, kij ho pola nas i sadanjenju sapoloža, pschi schesczměsacznym w upowiedzenju : . . . . . 4¹/₂, pschi třimešcacznym w upowiedzenju : . . . . . 4¹/₂, pschi jenoměsacznym w upowiedzenju : . . . . . 3¹/₂, pschi nasadpłaczenju s krötskim, znadz wsgednym w upowiednym časom : 3¹/₂,

dane dawam. — Sadanjenje ho s dajom sapoloženja pjenes sapoznaje.

W Budyschinje, na bohatej haſy i napisce pôsta.

Filiala horniolužiskeho banka w Žitawje.

Tannin-terpentin

wiež, rheumatismus a nervowe hlowubolenje

w bleschach po 1 tl. a 12¹/₂ uſl.

Na pshedan w Budyschinje w hrodowskej haptyle.

Wat 20 lét hem stajnje khorowath, phtach pomoz wote wsichch starých snatych domijszych frédkow, schtoj wje wjele pjenes khochtowasche a nicjo njeponhäsche. Jako w sadzeyuhm uleczu saho khor lejach a nicjo njeponhäsche, spytach s G. A. W. Maherowym bróskshropem i Wrótkawja. Po wutrjebanju jenož 3 bleschow a s Bozej pomozu bym někto tak wuštrwienj, so móžu někto uječejsche djéla ejnicj. Tola moje wopisimo ie kwérnej prawdje a bym ja stajnje hotowy na to pschihačej.

Neusalza, 1862. Jan Striegel, pscheknjz.

Jenož prawdziwy mają jen w bleschach po 8 uſl., 15 uſl. a 1 tl. na pshedan.

Heine. Jul. Linck w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
V. Hanne, haptylar w Hernhucje,
Jos. Höbmann w Schérachowje,
Ed. Hies w Nowosolzu,
haptylar Gerischer w Ostriku,
Scholta we Wotrowje a
Sehmann w Budestezech.
haptylar Dr. Hultsch w Nakazach.

W mojich kolonialtworowych a cigarrowych khamach móže jutry jedynu wuežomnik, kij je herbskeje rycze mózny, fastupicj.

Carl Pötschka
na swonknej lawskiej haſy.

Prawdziwa Oldmerska ejehuita a hojaza žalba*) ma na schachtliczny schtempel M. Ringelhardt, psches swoju svěschnu a hojazu móz klawna, poruczena psche wiež, drjenje w subach, salfy, lischawu, turjaze woka, wosabjenje, psche wsich wotewrjene, rosdžawaže, rosdželome, wosabite, wopalene, kóž tež fistlitše ezerpijenja, bolaze leżenie, sahorjenia, soczelisny, żoldkowe widliszcja atd. atd.

*) Sa 2¹/₂ uſl. dostacj w budyskomaj haptyle, kóž tež nimale we wsichch městach Hornej a Delnej Buzizy.

Najwjetšeje wažnosće sa na wocžomaj hédnych. Dr. Whiteweje wodjeſki sa wocži bym hakle někto našojeſz počzał, a dyrbu ho wo prawdje wusnacj, so ho mojej wocži djéla wote dnja bole pochlujujeſej. Herbesthal pola Nachna 24. l. 72. Herm. Zepernik. — Tuta prawdziwa Dr. Whiteweje wodjeſka wot Traugotta Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringskoj podla swojeje wulkeje kwětosławje concessionirowanā, wot l. 1822 najlepši ludowý a domjodž frédl — níz lekarstwo — snata a klawna a ma ju w flakonach po 10 uſl. na pshedan knjes Emil Menzner w hrodowskej haptyle w Budyschinje.

Wojewjenje,

ratarstu wustajenju w Budyschinje 27. a 28. meje 1873 nastupaze.

§ 1.

Ratarsta wustajenja skotu, ratarstwih a hajništch maschinow a naporjadow, wupłodow a potriebow, kaj tež druhich, s ratarstwom a hajništrom w swiaſku stejazhnych rjemjeſniſtich pschedmjetow směje ſo 27. a 28. meje tuteho leta na tſelnisčju psched ſralowſlimi wrotami w Budyschinje.

§ 2.

Stocjata a pschedmjet, ſa tule wustajenju poſtaſene, preñſche po liczbje, rodn a ſplahu, poſleſche ſ poždanjom potriebneho měſtina ſa wustajenje, maja ſo hacj do 1. haperleje pola podpiſaneho woſrjeſneho ſekretaria pižnje pſchipowjescz, pſchi lotrym ſu cjiſčjane formularu wot 15. febrara t. l. k doſtačju.

§ 3.

Š wustajenju ſo

prämirowanie najwoſebniſtich wustajenſtich pschedmjetow kaj tež wuſoſowanje ſjenoci. Prämije (cjezne myta) wobſteja ſe ſloty a ſlēborny medailow. Prämije ſmiedza jenož wobſedjerjo tajich ſtocjatow doſtač, lotſiž moža dopolacj, ſo ſu je ſam i wotkubali abo ſo je ſ najmjeſtch 6 měſazow do dnia psched wustajenju wobſedza. Sa maschin a riemjeſtne pschedmjet ſo jenož jich wunamakarjo prämiiruja. K wuſoſowanju ſo jenož taſte wěžy kupla, ſiž ſu 27. meje wo prawde wustajene byle.

§ 4.

Ložy k lotteriji po 15 nſl. moža ſo wot 1. měrza t. l. pſches pobocjne ratarſke towarſtwa doſtač. Poſtajenje dla wetewſacj dobytkow, na ložy něhdje panhwsčich, abo dla jich pſchepanjenja pſchi ſanjerodženym wetewſacju, ſu ložam ſamym pſchipicjichcane.

§ 5.

Ša wěſte wukhowanje wustajenych pschedmjetow a ſa potriebnu wodu ſa ſtocjata budže starane. Piza budže ſo na wustajniſcheju pſchedawacj. Ša wustajene ſtocjata a pschedmjet ſo ſe ſtroný woſrjeſneho towarſtwa žan, rukowanje njeda.

§ 6.

Wuſtajerjo na wustajniſcheju žane wudawki placjicj nimaja, ſ wuwſacjom ſaſtupneho pieniſe; tola tež tónle woſhadowarjo ſkotu a cji, kotrym je woſkewzowanje wustajenych pschedmjetow poruczeue, dacj ujetrjebaſa.

W Budyschinje, 22. januara 1873.

Ratarſke woſrjeſne towarſtvo ſa ſral. ſaks. hornolužiske markhrabinstwo.
Grobja zur Lippe, pſchedzyla.
Schenk, woſrjeſny ſekretar.

Schpihele

w najwjetſhim wubjerku a po wſhomóžno tunich placjisnach porucza Rudolph Wilhelm.
na ſerbſkej haſy.

Powjase, cjeſaze, wowcze, koſaze, koſlaze, mordarſte, tkhorjaze, ſajecze a karniſlowe kože a ſkózli kupuje po najwysčich placjisnach.

Gustav Randa
na gardarſkej haſy čjo. 426.

Wurēſane, kaj tež wucjeſane wkožy ſo po najwysčej placjisnje kupuja na jerjowej haſy čjo. 275 po 2 ſlubomoj.

Za mam 10 pcjotowych kočjow na pſchedan, ſiž ſu wſhitke w dobrym riedze, ale jenotliwie je pſchedacj nočju. Geli teho dla jeryn pcjotar na kupjenje ſmihleňu, tón ujech ſo wobroč na mlynka Gröſchela w Lemischowje pola Huczinę.

We wudawarni Serb. Nowinow je nětko ſaſo doſtač: Druha ſahroda kwětkojta. 1 nſl. — Černy ſob a dróſka. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nſl. — Bohumil. 2 ½ nſl.

Ajchowane Decimalne moſtomahi,

teho runja taſlawohi, měrh ſa žita, wuhlo atd., ſidloſte wohi ſ blacha, zyna, ſopora a moſa ſa porucza po najtunisčich placjisnach.

W Budyschinje.

Jul. Rob. Richter,
na ſchulerſkej haſy 5.

Žiwnoſcz na pſchedan.

Žiwnoſcz w dobrym riedze ſe 24 ſoržami ležomnoſcjoj, jako 18 ½, 1. pola, 4 l. ſuki a 1 ½ l. ſadoveje ſahrody, je čjo. 4 w Čejchowje pola Huczinę ſe ſwoboduje ruki na pſchedan.

Deđyn mlody čłowjek, ſiž čze ſekretar ſa ſaſo doſtač, moža pola podpiſaneho huydom město doſtač.

Schneider w Měrkowje.

We wudawarni Serb. Nowinow je ſa 2 nſl. na pſchedan:

Tón knjes a eži Evangelij w roſpróſchenju. Pređowanje, na ſeſtym ſwjeczenju Gustav-Adolfskeho towarſtwa ſrijedu 25. ſeptembra 1872 djeržane wot Dr. phil. Kalicha, fararja w Hornym Wujesbie.

Płacizna žitowę produktow w Budyšinie.
25. januara 1873.

Dowoz:	Płacizna w pferézku na wikach, ua bursy,			
5567 měchow.	níža.	wysza.	najniższa.	najwyższa.
Pscheniza 50 kilogr.	4 3 5 4 21 5	4 11 —	4 23 —	
Rožla = =	3 3 7 3 6 5	3 4 —	3 6 5	
Decimjén = =	2 21 — 2 23 3	2 22 —	2 25 —	
Wosz = =	2 — — 2 4 —	2 — —	2 4 —	
Hroš = =	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	
Wola = =	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	
Mapse = =	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	
Jahy = =	4 28 — 5 — —	— — — — — —	— — — — — —	
Hejduschka = =	6 5 — 6 10 —	— — — — — —	— — — — — —	
Kepaškomy = =	23 — — 25 — —	— — — — — —	— — — — — —	
Zane syunjo = =	— — — — — —	— — — — — —	— — — — — —	
Butry 1 = =	23 — — 24 — —	— — — — — —	— — — — — —	
Bent. hyna = =	1 — — 1 2 5	— — — — — —	— — — — — —	

Drzewowa aukzia.

Na desnohorčanskim kniežim reviru budje še
schtwórtl. 6. februara
dopoldnia wot 9 hodžinow pschi puču, s Wulsteje
Dubrawy do Sderja w jedzązym dželba schłowrjenczo-
wych dolchich hromadow pod wuměnjenjem, pscheb
termiju wosjewiomnymi sjanje na pschedadžo-
wanje pschedawcz.

W Małej Dubrawzy, 1. februara 1873.
Sorge, hajník.

Drzewowa aukzia.

Schtwórtl 6. februara t. l. dopoldnia w 10
budje še na bartskim reviru
175 lhojuowych abrēsowych dolchich hromadow
na pschedadžowanje pschedawcz. Schromadžisna w
Dubrawzy.

W Barcze 29. januara 1873.

Wiedemann,
wyschi hajník.

F. A. Bohma, rešbar

w Budyšinie na swonkej lawskiej hazi czo. 754,
porucza še i wudželaniu marmorowych, granitowych a
pěšlowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Sklar hotowych pomnikow, sprawne poženjenje,
tunje płaczisny.

Katholicki Posol czo. 3. je wuschoł.

A w a g u y w ē n e g l

czechemu nawożeni

Ernstey Bartkej w Budyšinje

a jeho česknej niewiescie

Hańži Bartkec z Minakała

z wierowanskemu swyedzenju 4. februara 1873.

Dzien krasny dženja Wamaj swita,
Cii nawożen a njewesta!

Wšho Waju dženja mile wita
Tu do swjateho mandželstwa!

Ach synki swojow Wamaj praja:
Nětki stupiaj s Bohom i wotkarju,
Hlej wschitzu, kij Waj' lubo maja,
Soo modla i Bohu sa Waju.

Niech njebjo wschal še Wamaj změwa
Na pocju teho živjenja,
Niech róžow wjele rjanych scěwra,
To Wamaj Boh niech wobradža.

O kniežce daj, so žehnowanie
By wschědne pschischtlo do domu,
Haj so ho lóžde lube ranje
Niech powjetši se nadžiju.

O pschinjež Timaj hwěsda miče
Wschal swojo tu najkrasniche,
A Waju nízky njepohila
Tu žane horjo pschichodne.

Hdyž něhdyn pak Waj' čas tu wuādže
A věčko seinske swój kónj ma,
Niech duscha Waju i Bohu dôdaje
A swójnoscež wěčnu wužiwa.

So je nasch dobrý a lubowany jeniecki ghy,
Korla August Dorjan po dlescej lhorowatoscej
28. januara rano w 1 hodžinje 27 lét starý mu-
mríek, a so bu jeho wotemrjete cíelo 31. januara
z požlenjem wotpozinkoj pschewodžane, to my s
tutym lubym pscheczelam a snatym se želnoscjowej
wutrobu i naviedzenju dawamy.

Na Židowje 1. februara 1873.

Grudni Jawoštajeni.

Handrij Dorjan, krawski mischt.

Wot redaktora.

Vorjedzenje. Cz. 2. Sserb. Nowinow na stronje
16 ma rěkacj: Korla August Nowak se Gsloñeje Vorschje.
Sserbske nowinow möža še nětko tež jeno- a dwaj-
měšacjne na pôstze sfusacj.

Serbske Nowiny.

Za noweški,
wóz maja so w wudawarfi
Serb. Nowin. pri bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kókde číšlo płaci
7 np. Stwórlétua předpła-
ta pola wudawarja 70 np.
a na kral. saks. pósce
81 nsl.

Wopschijecje: Napoleon III. — Najnowsche. — Swétnie pobawki. — — Sakske ratarske freditne towarzstwo. — Se
Serbow: S Budyschina. S Njezwacjida. S Kupoje. S Lubija. — Psihlop. — Hanž Depla a Mota Tunka.
— Nawěščniki.

Napoleon III., (Pozracyowanje.)

Napoleon III. derje cjuješće, so w kraju pschećjivo
njemu dla jego żadkaweho stuklowanja pschećjivo repu-
bliży a republikanarjam wulka njełubosć ińježi, ale wón
też wjedzisće, tak moht ju njeſklódnu scjintę. Bohacz-
kow, kij wóz gwoje samōjenje tſhepotachu, wón s tym
śmierowa, so żadyn njeſpoloj w kraju nječerpjeſće, ale
wschēk njeſtěnikow na ſurowe waschnje podkocjt: psche-
tupow wón s tym fa to dobu, so jím swobodne w-
lowanie shotowa, wulki džel džekaweho luda pak jemu
teho dla pschipanu, doleſi wón w Parisu a druhdje
wulki twarby pschikasa, pschi lotrych mjejachu džekacjerjo
a rjemjeknizh wulku dobru saſkužbu. A so by skončnje
Franzowskej něchto wudželiš, schtož by ho wóshem Franz-
owsam derje spodobało, so by jim sladnosć i doba-
njenju wojskſteje khrasby a wójnsku ſławu poſtciſl, w
tutym ſebi Napoleon III. tež dobru radu wjedzisće.

Ruski khejor Wilekawscy bě ho s turkowſkim ſulta-
tonom swadzik a jendželske minifteſtiwo bě jemu ſlužiſo,
so niežo pschećjivo temu nima, hdyž jeho poſhota. Duž
ruski khejor Turkam wójnu pschipowſedži, Napoleonu pak
ſdashe ho to dobra ſladnosć byč, so by na lohle waschnje
fa Franzowſow wójnsku ſławu dobył. Wón wjedzisće
Jendželjanow i temu naryczej, so s Franzowsami jalo
ſaklowarjo Turkowſkeje wuſtupichu, a awstriſkeho khejora
wón naſčejuwa, so tón wulki wójſto do Moldawy a
Walicheje poſgla. Ruſojo drje turkowſle wójſto ſodje
we synopſkim pschitarje ſpalichu, ale s wójſtom woni
po kraju do Turkowſkeje cjaħnyci njeſtějachu, doleſi bě
awstriſle wójſto wot awstriſlič mjeſow hač do ciorneho
morja turkowſle mjeſy wobhađiko. A jako Jendželska
a Franzowska gwoje wójnske ſodje pschećjivo Ruſam
wupokša, dyrbjaču eži wſchudzom zofacj a wójna so s
tym ſkonči, so bu ruſla twjerdziſna Sebastopol wot
Franzowſow a Jendželjanow dobyta a so Ruſojo wo
mér proſchaču.

To ho Franzowſam lubjeſće, pschetož woni běchu
ſebi s tym wójnsku ſławu dobyli a jich khejor bě se

gwojim mudrym ſtuklowanjom Turkowſtu, hžom poſkowru,
ſdjeržak a wýsće teho Napoleona I. na Rukowſej wje-
ejek. Ale pschi tym ſabužu woni, so bě jich tale wójna
nimale 100,000 muži a 1000 millionow frankow khor-
towak.

(Pozracyowanje.)

Najnowsche.

London. Wónano jendželska ſodž Northfleet,
na kotrejž bě wósho do hromady 412 ludzi a wojele
ſchénow a druhich wézow fa jenu australiſku želeſnizu,
s londonskeho pschitawa wujedże, so by wósho do
Australije pschewjesta. Wjetſki džel ludzi běchu
džekacjerjo, kij džyžu na ſpomnjenej želeſnizu dže-
lač, a jich žony a džeczi. Taſo běſhe ta ſodž do
morskeje wuſciny bjes Jendželskej a Franzowſkej
pschijela, ktraž ho kanal mjenuje, wona ſkredu ty-
dzejuja w nozy něhdež 2 morskej mili wot broha
ſtejo wosta. Něhdež wokolo 10 hodžinow wjeczor
pytny ſtraž (wacha), kij na tej ſodži běſhe, so jena
wulki parolodž runje na nju jědže.

Stražnik teho dla ſe wóſhej možu woſaſče, ale
to niežo njeponhaſche, pschetož ſa někotre woſkom-
knjenja kuta parolodž taſ ſylnje do Northfleeta
pragny, so tale ſodž na měſeje na kruchi džeshe.

Ludžo, kij wſchiky w prěním ſpanju ležachu,
pytaču drje, tak byču ſo ſmjerče wobroli, ale
327 dyrbjeſche ſo tepič a jenož 85 buchu wot
druhich ſodžow, kij běchu i pomocy pschijela, psched
ſmjerču wumógenych. Ta parolodž pak, ktraž bě
taſke ujeſbože pichihotowala, je ſpěšnje wotjela.

Draždjan y, 6. februara. Knjeni
kralowa je w nozy mjenje kaſchlowa-
la. Wona je pak jara ſlaba. Sy-
miza wotebjera.

Gwētne podawki.

Saksa. Prēnja komora je nowy salon, tak a po kajej mērje býchu ho psichodnje w kraju dawki dawacj mēli, s wulcej wjetšinu sa dobry spošnaka, pschetoz jeno 9 sapoštanow pschezjivo temu hkožowacj. Několik tuón salon, hšicze do wurdzowanja druheje komory pschidze a je hšicze niewěste, hacj jón ta sa dobre spošnaje, kaž bu na to tydzenja w „hejm̄skim dopiszu“ spomnjenie. Druha komora je w prēnskich dajach tuteho tydzenja dla wschelalich nowotwarjomnych železnjow jednaka; někotre ho pschiswolici, někotre pak niz. Djes pošlen-ſchimi je tež ta, kotoruž chyžu wot Lubija do Rēcijy twaricj.

S Dražbjan pižaja wot 3. februara: Knjeni kralowa je na akutny satarrh pluzow ſhorječka, dokež běše ho několik sasymnika. Rhorosč žama drje jara zhlina njeje, tola so ſhmiza khetsje ſahnacj njeđa, ſtož je pscheto wěstej mērje straſčne, dokež je knjeni kralowa hžom 72 lét stara. — Duž je ho knjeni krónpryncezhna Karola, kotoruž bě ho do Sigmaringen na wopytanje podata, wot tam 1. februara do Dražbjan wróćila.

W Oberoderwižu stej ho 29. decembra wjetor Wenzelz brójnja a lehelnischco wotpaličej.

Prusy. Druha komora je artikel 15. krajneje wustawy (Verfaßung), kaž je po požadanju ministerſtwa pschedzkanu, s wulcej wjetšinu sa dobry spošnaka. Wón budje teho dla pschihodnje něhdje talle rěčacz: Evangelika a romskolatholicka zyrkej, kaž tež býže druhe nabožinske towarzystwa swoje naležnosće kamostatne rjada duje a sarijaduje, wostanje pak statnym (krajowym) salonam a statowemu dohadowaniu (Aufficht) podežišnjene. Hewak postaji salon, kajle prawo ma kraj w nastupanju wuwuczenja, postajenia a se ſkužby puškezenja duchownych a postaji tež mjesy zyrtwinskije disciplinarskie možy.

Do pruskeho hejma je hacj dotal něhdje 2000 petiziow poželanyc, wjetški bžel je pschecjivo tym nowym, zyrtwiniue naležnosće nastupazym salonam ſkoženj. Ale wone žaneho ploba njeſchimieju, dokež druha komora tola sa te nowe salony hkožuje.

Rajchstagej budje najslerje salon prodkpołożeny, po kotorymž ſmějet ho twjerdzisny Spandau a Rüſtein powjetšic, a požilnic, dotalne twjerdzisny Scheczjin, Münden, Erfurt, Wittenberg, Rosel, Grauden, Kolberg a Stralsund dyrdja pak ſańcz, tak so budja pschihodnje wotwrijene města.

W rajchstagu budje ho sa ſhromadne němske wójsko 10 millionow lětnje wjazg ſabacj, dokež 225 tolet na lěto sa wojska njebožaka. Duž ma ho pschihodnje 250 tl. na lěto na wojska pschiswolici.

Dohody města Barlina ſu sa lěto 1873 na po-

ſchesta milliona tolet, wudawki pak na počwosma milliona wobliczene. Duž něhdje 2 millionaj tolet pobrachujetaj, kotrej pjenjeh mojo několiko barlinszy wobydlerja nowdaci.

A w ſtria. Tudy ho několiko w nowinach wschědnje najbole wo tym ryczi, hacj khějor nacjist (Entwurf) nowego rajchsrathſteho wolbnego salonu sa dobry ſpošnaje, a, jeli ho to stanje, hacj ho wón potom w rajchsrathu ſamym pschezjischci. Na khějora ho w tu ſhwili tak derje s awstriſlích ſkowjanskich, kaž tež s tamniſlích němskich krajow petiziſ ſcetu, w kotorych prosča, ſo bu tón nowy wólbny salon njeſchiswolik. A hdyž awstriſle židowske-němske nowiny wudawaja a druhé wukrajne nowiny po nich dale powiedaja, ſo je taſlích petiziſ makr a ſo njeje khějorej hódno na nje džiwacj, dha to wěrno njeje; pschetoz w ſkowjanskich Čechach žane město a žana wjazg wjazg njeje, kiz tajku petiziſ podpižata njeje a ho po taſlim podpižma po millionach lieža. Tak je tež w ſkowjanskiej Morawie (Mähren), w němskej Tyrolskej, w Dalmatskej, Krajnſkej, Schtajermarkſkej atd.

Wudowa předaduſcheho khějora Franza je čeſko khora a w nastupanju khějora Ferdinand, kiz je něcjiſchemu awstriſkemu khějorej thrón wotſtupiſ a wot teho čjaku najbole w Brasy pschebywa, ho tež powjeda, ſo drje wjazg dohko ſiwy njebudje.

Sastupjerjo města Prahi ſu jenodobnje wobſankli, ſo ho petiziſ pschecjivo nowemu rajchsrathſtemu wolbenemu salonu ſchisanknu.

Lubowe ſhromadzisny, kiz chyžu w Čechach spomnjenego salonu dla, wotbžerječ, je wjchnoſej wſchudzom ſalaſake a tu a tam na te měſtneče, hdež měſaču býč, wjèle wójsko a žandarmow poſkaka. W Brasy teho dla wſcho tamniſche wójsko jedyn zyky djen wobronjene po haſach wokolo czahasche abo w kasarnach k bitwie pschihowane ſtejetche.

Nušovska. S petersburgſkých nowinow je wi-đeč, ſo ſu ho djes Nušovskej a Bendželskej jednanja dla ſriedjnoſiatſlích naležnosćow hžom psched tſjomi lětami ſapocjake a ſo ſu několiko k ſpoložnosći wobeju ſtronow wujednane.

W bližiſhim naſčju perſiſti ſchach (kral) do Petersburga pschedje a čze potom tež Win, Barlin a Paris wopkacj. Psches kaſpiſke morjo powjese ſo wón na ſwojej ſamnej, s 5 kanonami wobrjenej a hewak naj-kragniſko wuhotowanej parolobži a jena rufa wójnska parolobži budje jeho pschewodječ.

Frangowſka. Kommiſhia frangowſkeho hejma, ko-träj ma wujednacj, tajku móz ma pschedzda, ministerſtvo a hejm mēz, je pschidze republiſ ſlonečnje ſwoju wolu wuprajka. Ale tón ſe wschěm ſtož čze wona, ſ polojom njeje, a duž wona několiko ſačo ſ nowa dale wuradjuje.

Bendželska. S tuteho kraja pižaja, ſo je ſylny

měr, kij je w noz̄y wot njezdzele l' pōndželi wēk, kōbjam na morju wjese schody načinik a někotre sahnbič.

Zendželsle nowiny, kij frjedjnoasijskich načeňuščow dla k̄wiliu na Kukowstu kwarjačku, ū ho někto směrowe, spôsnawski, so Kukowska Zendželskej w Asiji ja-neje schody cjińcej nočze a njemöje.

Ta paročđi, korač je kōdž Northfleet pschejela a potom dale jéla, njepomhawski tym, kij běchu psches to do kmjertnuho stracha pschishe, je njevodschlodžena de jeneho schpaniščeho pschistawa pschijela. Wona rča „Murillo“ a klušča jenemu towarzstwu. Hacj jeje sapitān janu schtrafu doslanje, to je hischeže njewěste, do-člž pječja žadyn salon sa tajli pad njeje.

Skoty kwaž nježelju 9. malača rožla.

Ach, wostač stejo, luba duscha
A hladaj vjenčka ſady ſo,
A wopomn ſola, koj ſo klušča,
Schis na tebi Boh cjińak jo;
Haj, pschehadj ſo we duchu ſash,
Do létow twojej mchodſeje,
Ach, hdyž ſu tamne rjane cjaſh —
Te mlađe lěta ſbojomne.

Rak ſu ſo rucje pominkę
Te lěta rjane, ſbojomne,
Hdyž tež ſu druhdy cježke byfe:
Boh wſchal mi hnadrje pomhak je.
Djenč spominam pak ſe ſrđobu
Na tamn ſbojomniški cjaſh,
Hdječ, moja luba macjé, ſ tobu
Svym ſwijecjik tón naj' prěni kwaž.

A vjenča něklo ſestarjeny,
Haj, jako starý nan a džed,
Vjes tebie, — haj, koj wopuschcjeny —
Ja vjenča ſa pječidžekat lět
Někly ſkłniwy a murudjeny,
So je Boh psches kmjerci dželik naš,
Pak w duchu ſ tobu ſjednoczeny
Ja ſwijecju vjenč ſaj' ſkoty kwaž.

Duž ſ nowa vjenča na kerchowje
Twój luby ſow ja wopytam
A ſ nowa tež pschi twojim ſowje
Tak horze ſpły popfalam.
O! ſpi něk derje luba macjé!
Ja na myšlach cje pschezo mam
A mi ſo ſamo wot ſo ptečje,
Hdyž na tebie ja ſpominam.

Haj, ſpi něk derje, luba macjé,
Šonadž bōršu — lube dječji, wj
Wjje pōdla njeje pohrjebacze,
Hdječ pschi' ſej' ſparnej' ſomorzy
Šeſj ja tež žadam wotpocžowacj,
Hacj junu na tém wulšim dnju
Naj' Boži hlož b'dže ſafko wokacj
S toh' ſowa l' wěčnom' žitjenju.

O! jene ſbōjne kragne ranje,
Hdyž junu tón dječ ſahwita,
Hdječ dopjelni ſo naſche ſpanje,
A Boh naš ſ ſowa ſamoka,
Haj, tehdž ſ nowa ſjenoczeni
Sso čzemyň wěčnje ſradowacj,
W tej ſbōjnoci tam pſchekraſnjeni,
Kij Boh nam ſ hnady budže dač.

Petr Mlček.

Sakſle ratarsle kreditne towarzſtu.

(Slončenje.)

Tuto towarzſtu ſwojim ſobuſtawam tež na krótku k̄wiliu pjenesy početi, tola niz mjenje dygli 25. II. — Dokelž požehwot pjenesy w ſostawonyh liſtach doſtanje, dha móže je w tajlich papjerach tež naſad ptečje. Tat mjenowana krótska počionka ma ſo po 6 měsazach naſad ſapkačje, móže ſo pač tež na nowe 6 měsazh podleſhjej.

Tara wujitne móže tuto towarzſtu ſa někotrujkuſli ſchulſtu gmejnu abo zyrkwinu wohadu byc̄. Mjenuj, jena ſchulſta gmejna ma nowu ſchulu twaricj, korač hnadž wulku ſummu k̄hoschtuje a něčijſke ſobuſtaw ſchulſteje gmejny dyrbja ju ſapkačje, hacj runje jim to ejeſto panje. Tudy móža ſebi pojhacj, hdyž ſebi ta ſchulſta gmejna tu nuſnu ſummu pola towarzſwa pojeſti a ſa nju jenož lětnje dan ptečje, ſ ſotrej ſobu ſo ka-pitál ſa 51 lět ſam ſapkačji. Čleho dla dyckeli wj hmydom wſče ſapkačje!?!? Nječ vje naſche dječji, kij ſměja ſo tak we wſchém ſejje, hacj hmy ſo my mieli, tež ſwój mač ſjel l' temu dadža. — Abo jena wohada ma zyrkej pſchettwarič abo nowu faru twaricj abo někajku druhu twarbu wujojeſci, — ta tež naſlěvje ſejini, hdyž ſebi tón nuſny kapital pola kreditneho towarzſwa početi; hdyž potom dale njež cjińic nima, hacj lětnu danu po-řadnje ptečje a ſa 51 lět je kapital ſ tutej danju ſobu ſapkačeny.

A ſaz tudy, tak tež we wſchelakim druhim naſtupanju tole towarzſtu dobrý wujitk poſtieč. Duž ſo, Šerbia, wo nje ſtarajeſe!

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž je ſo pōdla teho kruha naſhpow (walow) kij wot gymnaſija hacj do ſwolných bohatych wrotow dožaha, tōſſečto nowych domow natwa-ritu a ſo jich lětka hischeže wjazy natwari, dha je měſch-čjanska rada wobſanka, ſo ma ſo tónle kruh walow hacj do měsaza ſeptembra t. l. wotnoſy. Vipp, kij na tutym walu ſteja, je kajes Kraň, wobſedzeč bu-dyſſeho polvernika ſa 1100 tolet kupert a ſu ſo te ſame ſandženu ſrjebu puſchejcz pojeſto. Najſterje jedyn mač kruh wala ſtejo wostanje, ſo byču ſ njeho horku ſho-

towali, s kotrejz bydu czi, kiz so pschelhabjeja, dobrý wuhlad na hory meli; pschetož městuosz bjes walslej dróhu a měschanslej murju budže do promenadov psche-wobroczena. Też je wobsanknijene, so s rózowej haſy nowa dróha s města won powiedze a to nimo poknózneje murje Bussinheimez sahrody psches dželbu Valdewegez sahrody.

S Budyschina 6. februara. Hjom požlenje dny ſaňdženeho tydženja ſu ſebi tudomni hofchenzjaro a měsch-ſcjanſka piwarnja s rěki, s hatow a kužow lđd woſyci dali, ſchtož možachu jeho jenož doftacj a ſu s tym tež hač do dženitſcheho dnja poſracowali, hač runje je w noz̄i wot njezdze i pónđeli ſe ſylnym wětrom czopilſche wjedro ſastupiko. Tuto je tež, hač runje je ſo wětr po krótkim časzu ſlehyk, dale wutrako, tak ſo mamý wo dnjo pschezo 3—4 grady czoploty.

S Njezwacjida. W naſcej woſadze běſte w lécie 1872 ſpojednyh ludži. 4838, jato 4366 Sserbow a 472 Němzow. Narodzenyh: 149, mjenujy 80 hólzow a 69 holzow. Semrjetyh: 93, 51 mužſich a 42 žónſkich. Wérowaných 32 porow.

S Kupuje. Tudomne rycerlubko je knes August Fischer, direktar ſjenoczených budyskich papernikow, ſa 163,000 toler ſuplik.

S Lubija. Jedyn naſcih najbohaciſſich měſčjanow, knes pschelupz Bohlanek, je psched učloreny dñami wumrje. Pschi jeho hlowanju bu jedyn druh tubemny jara bohoty měſčjan, i. pschelupz Reichel, wot Bozeje ruczki ſajaty, tak ſo jeho morweho domoſtchinieſzechu.

Bohlank je ſo, jeli ſo njemolimy, wot herblskich starſich w Klétnom narodjic, hdež ſebi hlamarnju ſakozí. Poſdžiſcho ſupi won hlamarſtwo w Budęſezach, kotrež tam nětlo i. pschelupz Simon wobſedzi.

Přílopk.

* Do jených hlamow bliſto hſižneje zyrkwe w Draždjanach ſu ſo 24. januara w noz̄i paduſči nutſamali a tam něhdje 200 tl. kranzli.

* Pschi požlenim poſodženju je ſo w Schleswig-Holſteinje 62 konjow a ſrebjetow, 742 howjadow, 556 ſwiní a 654 woſow tepiko. Rybažy na ſyčach a druhim gracie 27,000 tl. ſchłoduju.

S poknózneje Ameriki piſajia, ſo je w krajinje Minnesota wulki hněh paňk, čjohož dla je tam wjete ludži a něčto ſtom ſlotu wo živjenje pschisiko.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Na kwažy a na kermusku ja rad hlobju.

Mots Tunka. Uj, tu hluvo njeſhy; na kwažu ſo mi tež lubi, woſkebje hdyž je taſki, kaž tón, na koſtrym ſwondano w delnym kraju běch.

H. D. Kajti dha to běſte?

M. T. Ně jara duschny, pschetož wſchitko bě wu-

bjeſne: ludžo, jěž a piče, a na poſledku bě ſajecja pječen a na tu bě tež knes groſa pscheproſcheny.

H. D. Uj aj tola!

M. T. A ta pječen bě tež jara dobra, ale — pſyť bě pschi njež naſlepſchi woſtał.

H. D. Hm.

Ga konfirmadow

porucža:

czorne ſukno a bucklin,
luſtre a rips czorneje a bruneje barby
ſchlipſy a rubiſhka

we wulfim wubjerku a po najtunischičh placzisnach

Eduard Hartmann
na ſnutſkominej lawſkej haſy.

Thuringia,

w o h e n ſ a w e ſ c z a z e t o w a r ſ t w o w E r f u r t u.

S tuhym k ſlawnemu nawiedzenju dawam, ſo je knies C. H. Seeliger w Hodžiju agenturu horejscheho towarzwa porucženu doſtał.

W Lipſtu, 5. novembra 1872.

C. Schneider,
generalny połnomóznič Thuringije.

Na horejsche woſjewjenje džiwaſo porucžam ſo k wobſtaranju woheňſaweſczenjow po najtunischičh twier-
dych prāmijach bjes dopłaczowanja a ſhim k wudželenju kózdeho požadaneho wuſaſana hotowý.

W Hodžiju 5. februara 1873.

C. H. Seeliger.

Drjewowa aukzia.

Na ſichaňskim reviru budža ſo na pſchedawacj:
pónđzelu 10. februara t. I. khójnowe wuſe-
ſowane drjewo w dolhich hromadach, kotrej ſo
woſzevje k ploſtam hodži, mot 10 hodžinow w tak
mjenowanej malej holi;

ſchtwarti, 13. februara t. I. khójnowe ſchto-
mowe drjewo w ſtejazých ložach, ſapocžatk dopołdnja
w 10 hodžinach pſci konſhim drjewniſchezu;

pjatki, 14. februara t. I. t w j e r d e palne drjewo
w dolhich hromadach a ſtejazých ložach. ſapocžatk
rano w 9 hodžinach pſci zphelniczi.

Wuměnjenja ſo na dnjach aukzijow woſjewja.
Schöna.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 11. februara t. I. budža ſo na hr-
o-điſčę a nſki reviru

2 ſchrélowaj ſchtomaj,
55 bréſowých, wolschowých a woſyžowých wu-
žitlowých fruchow,

184 taſkich dolhich hromadow a
40 khójnowých dolhich hromadow na pſched-
zowanje pſchedawacj.

Shromadžisna rano w 9 hodžinach na ſuſach
ſady piwarnje.

W Hrođiſču, 4. februara 1873.
E. Zettwiz.

Drjewowa aukzia

w Droždiju.
Wutoru 11. februara budža ſo na tudom-
nym reviru

230 dolhich hromadow,
42 ſtejazých ložow, bjes nimi
26 k wurodowanju

pod někotrymi, pſched aukziju woſjowjomnymi wu-
mienjenjemi na pſchedawacj.

Shromadžisna rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow w tak mje-
nownym dole.

W Droždiju 6. februara 1873.

Hein, hajnič.

Palne drjewo na pſchedan.

Nehdže 50 kloſtrow ſuſich khójnowých pjeńkow
je na knježim ſčezeńež anſkim leſowym reviru na
pſchedan.

Quaſla, drjewowy doſladować.

Tena mloda ſerbſka luſežna dobreje nawje-
džitoſće a ſbzělanoſće, kotrej čze pſchekupſtvo
nawuſnycz abo ſo w nim wudokonječ, móže w taj-
kim nastupanju ſpodobne město a ſ dobowem tež pſche-
byk w ſamiliji teho pſchekupſkeho domu doſtač.

Adreſy nječ ſo we wudawarni ſſerb. Nowi-
now wotedadža.

Wulli czorný poſ, pod bruchom bělý a ſ bělej wo-
puſchu je ſo wondano pſchidwaſ a je ſaſo doſtač w
Nowych Maſkezach pola M. V jedricha.

Wulfi ſtlađ cjaſnikow (ſegerjow) J. G. Schneider

na ſnutſkomuej lawſkej haſhy cjo. 134 pódla tórmu.

Ja þym ſwój ſtlađ cjaſnikow jara bohacze powjetſchit
a mam we wſchēch družinach cjaſnikow wulki wubjerf,
tač ſo móžu kózde požadanje dopielnicz. Placziſny ſu naj-
tunishe a kózdy cjaſnik je najſwěrniſcho wotčeňený.

Rukowaze pišmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulki wubjerf prawdziwych ſlěbornych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtocjaných rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placziſne naſtunischo.

Tež pſchiſpominam hischacze, ſo þym ſerbſkeje ryeže runje tak
mózny, kaž němſkeje.

S pocjedzowanjom

J. G. Schneider,
cjaſnikat.

Powſchitkomna aſekuranza w Trieſcje (Assicurazioni Generali)

ſawěſciuje pſchi rukowanſkim fóndsu wot:

34 millionow 232,691 ſchěſnakow 44 kraſzarjow awſtr. cziſta

- a) twor, mobilite, žneuſke ploidy a t. d., kaž tež, když to krajowe ſalonky dovoluju, tworjenja wſchēch družinow pſche wohnjowu ſchodu;
- b) poſlikuje ſawěſcienna na živjenje čłowiekow na najwſchelalsche waschnie ſa naſtunishe twjerde
prámiſje a wustaſa polich po pruſkim ſouraněze.

Towarſtvo w ſplacji w ſečce 1871 12,327 ſchodoivanjow ſummu wot 4 millionow 808 týaz
519 ſchěſnakow a 7 kraſzarjow.

K kózdemu wukasanju a k wobstaranju ſawěſcijenjow porucjeja ſo jalo agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Kettlaſach.

Šoberſkeho tunje khlamy

w poprijanowej haſhy.

Ja mam wulki wubjerf draszczeniſčejow na pſchedan,
jalo: lüſtry, orleans, ripsy, mohair, lama,
neapoliſtaiň njepuſtečajat eilenburgſki lattin,
módročiſtečane ſchorzuchi, wſchelake rjane cjrne lüſtry
i konfirmacionske draszeje, kaž tež jara wjele družich ar-
tillor po wurdadne naſtunischič plaečiſnach.

J. Šoberſki. Tunje khlamy w poprijanowej haſhy.

Hólzy, liž chydejja wot jutrow budyske ſchule wopy-
towac, móža zbrobu a wobydlenje doſtacj na ſwonkow-
na lawſkej haſhy cjo. 744 deſka.

Jedyn mloby čłowjek, liž chye towarſtvo na wulknici,
móže pola podpihaneho hnydom město doſtacj.
Schneider w Měrlowje.

F. A. Böhma,

rěſbar

w Budyschinje na ſwonej lawſkej haſhy cjo. 754,
porucja ſo k wubjelaniu marmorowych, granitowych a
pěſkowzowych

robových pomníkow.

NB. Sklar hotových pomníkow, sprawne poſluženje,
tunje placziſny.

Schpihele

w najwjetſchim wubjerku a po wſchomóžno tunich
placziſnach porucja Rudolph Wilhelm.
na ſerbſkej haſhy.

(Pschioposlane.)

Anjeni Matth. Ringelhardtowej rodz. Glöcknerz w Gohlisu.

W Schorjelu 25. 11. 72.

Wubudżenj psches Wasche wosjewjenja w nowinach, kym ja Waschu Glöcknersku czechniu a hojozu żalbu*) tak derje pschi mojej kwoibje, laž tež pschi drugich ludzoch nalożował, so bych bo w jeje skutkowanju pschiwecjil. Ja czuju bo nuczeny, Wam kowudżelicz, so je skutkowanje Wascheje żalby wsče moje wotczalo-wanja pschierejchila a ja ju teho dla wschemu drugim, w pschedawaniu bwyazym żalbam pschi facjellisnach, facjellich salach, smierstnach, wotemrjenych ranach, briodach sahorjenych ranach, atd. prjodkczajnu. Ja budn lubjerad a s polnym prawom Waschu żalbu jako wohebną a wubjerny domiązg a hoizach średl, hdzej bo k temu skladności poslicji, poruczęcę

S poczesczowanjom

G. Müller, aptekar.

*) Sa $2\frac{1}{2}$ ngl. dostacj w hrodowskej laž tej měščejanskiej haptihy w Budyschinje.

Skutkowanje pschi festarjenej wieži.

Wyżokoczeżenj knies Höhenberger!

S tuthm praju kwoj najwutrobnischī dżak sa tannin-terpentin, mi połkaną; ja móju Wam, moi kueje, i najwjetshom wieżelu kowudżelicz, so ku bo po wutrjebanju 1. bleſche moje satashne bolesce a facjellisna hora polepschile ja kym s radoſeju plakala. Ta wiež je pak psche wschu měru stara a w shi-badłach ku male kuejli, kij mi pschi lejdytm hibnjenju wjele bolesce cjinia; dokež czuju, so móże bo mi s tym pomhacj, hiszceze wo 1 bleſchu najpodwołnischu proſchu. S najwjetshim poczesczowanjam Wascha Wam wudowa Hahnova.

Bischedorf p. Hale, 7. junija 1872.

W bleſchach po 1 tl. a po $12\frac{1}{2}$ ngl. na pschedan w Budyschinje w hrodowskej haptihy.

Ginzel & Ritscher

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jało dopokasane picje i polóżenju pschi wobeżnoſczech w kiedźtwe hubjeneho pschetkacza w żoldku, hámorr- i hoidbalnych wobeżnoſczech a sajwanja, wot medicin-ſkich autoritätow poruczeny a se wschellimi wopis- mami pschioposnati.

Na pschedan maja jón w originalnych bleſchach po 10 ngl:

- we Wehrsdorffie knies C. Aug. Schmidt,
- Seifhennersdorffie i. Ernst Donath,
- Scherachowje i. Carl Swoboda,
- Nengersdorffie i. Raimund Herbrich,
- Ebersbachu i. Aug. Ernst,
- Lubiju i. Reinhold Reiß,
- Budyschinje i. Wilh. Jacob a i. Kub. Hölszer,
- Nowofalzu i. Richard Bamberg,
- Kamjencu i. Herm. Kästner,
- Cybawje i. J. G. Müller,
- Bisslopiačach i. Bernh. Kunza.
- Rakęzach i. Dr. Paul Hultsch,
- Ledžborzach i. E. Jordan,
- Źitawje i. Fr. Müller jun.,
- Wosporsku i. Bernh. Hilberz.

na swonkej lawskiej 798, na wulkej bratrowskej haptihy 204 poruczataj i dobrocziwemu wobkedybowaniu.

Chosej, we wulkim wubjerku po 100, 105, 110, 115, 120, 130, 140 np., pschi 5 puntach hiszceze tunſcho, zhyt zolot, w kehelsach po 52, 54, 55, a 56 np., drobny zolot po 40, 44, 48 a 50 np., rojš, běly a wullosornaty po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np., lepsche druzinych pschi 5 pt. tunſcho.

Kraph, buny, jahly, hoezki, brog atd. najtunischo, pétroleum a hwezgenje w zhytym a po jenotliwym naj-

tunischo;

najlepshu braunschweigstu runksizwa muku po 18 np., najlepsche polnojerje, schtuku po 4, 5, 6, 7 a 8 np., po kopach wot 25 np., w kudach najtunischo;

toval w rołach a rějane najtunischo;

cigarry derje wosležane a s zhyta bo běle jehlaze, schtuku wot 4 np., 25 schtuk po 5, 6, 7, $7\frac{1}{2}$, 8, 9, 10, 12 ngl., sa sašopschedawarjow 100 schtuk po 18, 20, $22\frac{1}{2}$, 25, 30, 33 ngl., atd., we wulkim a dobrym wubjerku;

žltu palenz po jenotliwym a w zhytých cžwizach naj-

tunischo;

rum, liquenry, jednore a wohebne dwójne palenz, liter po $4\frac{1}{2}$ —6 ngl., sa klamarjow a hoscjeluzarjow wjele tunischo

Jedyn wojskarski móže pschi wyżolej ſeję pola pod-pisaneho město doſtacj.

Wonajrski mischtir J. E. Gaud
w Hodžijsiu.

Lekarske poruczenje.

G. A. W. Mayerow^h broßhop s Wratislawia je píši lhoroscích dychazích organov (krka, dychavy, a jeje wotnošlow) a píši koſtowanju a karathm káchelu, s tými husta ſienocjenymi, w týchle dželach dobrý ſmerowazh kredl, kž píši ſamých ſastarjených, ſaňkých katarach hifcze dobru ſlužbu cíjni. Ale tež ludjo, kaž

lamjenjerubarjo,
rēbarjo,
mhajh,
pjekarjo,
twinszjy molerje,
murerjo atd.

lotrž dželo ſobu píšinjebe, ſo wjehale njeleboſne, dychazím organam ſchłodne wěski, kaž drobný proch atd. do ſo ſrěvacj dyrba, ſ czebož w pomjenovaných organach lhorowatocje naſtač moža, tež tucži budža G. A. W. Mayerow^h broßhop, w prawym čaſu a po prawym waſchaju nałożenj, ſ wujitkom nałożecj.

Dſchaž 1863. Med. Dr. G. Gerſäder

pratk. lekar a ſudniſki ranlekar.

Zenož prawdziwym maja jón w bleschach po 8 nřl., 15 nřl. a 1 tl. na píchedan.

Heinr. Jul. Šimka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
J. Kinni, haptikar w Hernhucie,
Jos. Schmann w Scherachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptikar Gerischer w Oſtrig, Šchotka we Wotrowie a
Schmann w Buděſezacj.
haptikar Dr. Gultsch w Ralezach.

Ke wotſtronjenju ſnídlow ſi tuthni mojim cjeſcenym wotſberjerjam ſaho k naſvedzenju dawam, ſo ſu moje khamy na torhosceju poſla k. píchedupza Hilbenza po 1 ſchode.

We Wosporku. F. Winter, cjaſnikar.

NB. Cjaſnik i (ſegerje) wſchēch družinow najtunischo píchedawam. — Porjedzenja ſo sprawne a derje wobſtaraja.

F. W.

Nowe jereje,

kopu po 15 a 20 nřl. perueža

Hermann Kunack
na bohatej hažy podla poſta.

Shrop,

para ſkodki a cjeſce ſkodzaj, punt po 20 a 24 np. ma na píchedan.

Hermann Kunack.

Bukicžanske ratarſke towarzſwo

póndzelu 10. februara popołonju w 3 hodzinach.

Píchednosch k. direktařia Měhnerta wo ſaffsim ratarſkim kreditnym towarzſwie a jeho vycj ſo punt 4 hodzinow ſapocžne. Hoſcjo ſu witani.

Píchedkyda.

Gustav Lehmanu

ſo cjeſcenym ſserbam Budyschin a woſloñocje jaſa Klempnar

porucja a lubi píši wſchēch artiſtach, kaž tež píši twarſich dželach ſprawne poſkljenje.

Wobhdenje píši nowej měſtečanskej ſchuli.

Amerikanski poſč (tucžno)

w týchle dnjac dostańu a je k dobrociwemu wobledžbowanju porucžam.

Na Židow i čjo. 238.

E. Purſha.

Zena ſhěza

ſ 3 akrami 6 prutami poſla a ſ brožnu je na píchedan w rybjazej hažy čjo. 869.

Najlepſchi amerik. ſwinjazy ſchmalz punt po 62 np. ſhym dostač a porucžam jón k dobrociwemu wobledžbowanju.

Na Židow je čjo 238.

E. Purſha.

Nowe cjeſke Lubočałowe ſymjo

(Strunktrautlamen)

ſetuscheje woſebje derje radženeje tworž porucža.

C. A. Midan.

Sfótny pólver ſ cjerſtwych ſelow,
Korneuburgski ſfótny pólver,
Pólver píſche fólk, ſ
Pólver píſche pripotawu proſatow,
Lockwižski valſam,

Ziſchankowy ſalſowy pólver
porucža
hrodoſwska haptika
w Budyschine.

Plaćizna ſitow a produktow w Budyschine

1. februara 1873.

Dowoz: 5567 měchow.	Plaćizna w přerézku				
	na wikach,	na bursy,	nizša.	wysza.	najniža.
Pscheuza 50 filogr.	4 3 5	4 21 5	4 11	4 23	
Rozla	3 3 7	3 6 5	3 4	3 6	5
Decijnien	2 21	2 23 3	2 22	2 25	
Worſ	2	2 4	2	2	4
Hořč					
Woka					
Raps					
Zahy	4 28	5			
Hejduschka	6 5	6 10			
Kopaszkony					
Lane ſymjo					
Butry	1	23	24		
Zent. ſymja	1	1 2	5		

Serbske Nowiny.

Za nowěški,
žiž maja so w wudawani
herb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamówity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóde čílo placi
7 np. Stwórlętna przedpa-
ta pola wudawaria 76 np.
a na kral. saks. pásce
83 nsl.

Wopshijecje: Napoleon III. — Majnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Schprejz.
S Kratz. S Kubisz. S Kęciz. Se Žitowa. — Gęjszli dopis. — Sserbske pismowstwo. — Pschilepl.
— Cyrlinske powjesze. — Nawęschni.

Napoleon III., (Polracjowanje.)

S tym, so bě ho Napoleonej radžko, Ružowemu w
krumskiej wojni je ponijk, bě ſebi wón wulku ważnosće po
wszech Europie dobył. Pschetož laž ho někto Ružowskeje
ſtradžu boja, tak ho tehdy psched ruskim khejorſtwom
ſjawnje bojaču a duž ho wschemu swętej niemalo lubje-
ſche, so běchu Franzowosojo a Vendjeſeňenjo Ružow trochu
potorili. Na kóžde Napoleonowe ſtowu někto ſ naj-
wjetſchej ſedźbnoſcju poſłuchachu, a jało wón nowe lěto
1859 awstrijskemu poſłanzej w Parizu rękný, so ſe ſtuk-
wanjom awstrijskeho knijejerſtwa w jeho italskich krajac ſ
poſojom njeje, dha hnydom węſčaču, ſo ſ Awstriji
wójna wudzi.

Napoleonowe wuprajenje, ſo ma kóžda norodnoſc
połne prawo, ſo zwobodniſe roſtijec, ſo italskemu ludu
derje ſpodoſoſche a jeho ſadanie, awstrijske knijejerſtvo ſ
Italije węſčačec a ſe wſchelakich italskich krajinow jene
ſeniczle italskie krajeſtvo ſhotowach, wulzy jara powjetſchi.
Piemontſki kral taſke požadanie podpjerac, a ſo k temu
hotowaſche, ſo by jemu ſ brónju w ruzi doſc̄ czinił, ſelt
by jemu Napoleon węſtu pomoz ſlubil. To tón
bórsy ſzini, praſzy, ſo dyrb̄ Italia hac̄ do adriatskeho
morja zwobodna byc̄; wójna ſo awstrijskemu khejorſt-
wic̄ipowſedze a ſienoſzeni Italzy a Franzowosojo awstrijske
wójsko ſbiciu, tak ſo dyrb̄sche awstrijski khejor lombardſki
kraj wotſtupic̄. Wjes tym běchu tej neapelſki kral a
wschē druzi wjenski Italzy wjerojo psched ſběſkarjem
a piemontſkim wójskom swoje kraje wopuſčec, dyrb̄eli
a piemontſki kral ſo ſa italskemu krala powyschi, wſche
italske kraje do swojeje ruki doſtaſhki, ſ wuſwacjom
venezianskeho a batohoweho krajam.

Taj budžiſche wón tež lohlo doſc̄ doſtač mohł, ale
to ſo niesta, dokež ſo Napoleon swojego ſtowa wo
zwobodnej Italiji kajeſche a italskemu kraju dalsku po-
mož ſarjekuy. Venezianska w awstrijskej ruzi wosta. To
Italskich jara miersaſche a jało dyrb̄aču jemu jeho
doſtalu pomoz ſ wotſtupjenjom Savojskeſe a Nižy ſapka-

ćic̄, dha bě miersaſje hifche ſwetsche, kiz ſo do wul-
keho hněwa pschedzivo Napoleonej pschedwobroči, jało
wón Rom ſ franzowſkim wójskom wobſadziej da, ſo
jón Italzy njebyhu wobſadziej mohli.

A tutón hněwa je jemu w lěci 1870 ſe plody njeſt, ſac̄
runje bě italski kral ſobu psches jeho ſtowu 1866
tež Veneziansku doſtał, laž je Napoleon III. tež to w
lěci 1870 wotpoſkuſic̄ dyrb̄at, ſchtó bě ſ krymſtej
wójnu pschedzivo Ružowskej ſawinował.

(Polracjowanje.)

Majnowsche.

Draždjan, 12. februara. S knjenju kra-
lowej je ſo tak polepszito, ſo ſo žane powjesze
wo jeje khoroszczi wjazh njejudawaja.

Rom, 12. februara. Kóž „Roma“ je ſo na
puč do Liſabona podał, ſo by wot tam dotalneho
ſchpaniſkeho kraja, kiz je hijom do Liſabona (w Por-
tugali) pschijet, do Italije pschedwefela. Zena druha
kóž je ſo do Valencije podała, ſo by kralowych do-
mazých ſaſtojnikiow a czeladniſkow do Italije dowefela.

Madrid, 11. februara, wjeczor. Kral, kiz je
ſo wot ſchpaniſkeho thróna wotřekný, že jutſe
rano ſe ſwojej zwójbu Schpaniſku wopuſčecic̄.

Madrid, 11. februara w nozy. Schpaniſki
kraj je wobſanknył, ſo ma wěſta liczba ſejmickich
ſapoſklañzow kraja hac̄ na mjesy kraja pschedwobržic̄.
Dale bu wobſanknjene, ſo budže Schpaniſka někto
ſaſo republika a bu tež nowe ministerſtvo wuſwoleny,
kotrehož pschedzypa je Figueras.

Barlin, 12. februara. Ministerſtvo ſu po-
djęſje měli a w nim wuſdżowali, ſchtó ma ſo dla
poruka ſapoſklańza Laskera czinić, kotrež je wón
pschedzivo ministrzej pschedupſtwa wuprajit. Kral je
ſ Bismarkom a Noonom tež dla tež ryczał.

Śwētne podawki.

Sakſka. Se ſchorjenej knjeni kralowej ſo pěknje polepſhuje. Wona može ſaſo ſměrje ſpací a možy tež ſi nowa pſchibjeraja.

Gennesiſka wōjwodka (prynzeſyna-džowka naſcheju kralowſkeju mandjeſteju) je na powojeſč, ſo je leje knjeni maej ſtrachnje ſchorjela, 6. februara ſ Italijske do Draž-đan pſchijeka.

Na wabjenje někotrych braždjanſkych wucjerjow ſu ſakſy ſl. wucjerjo pſched królikom čaſhom petiziju podpišali, w kotrejž ministerſtwu wo to proſta, ſo by nowemu ſchulſtemu ſalonej do ſimjenja ſtupic̄ dako. Tule petiziju je 2320 ſakſkych wucjerjow podpišalo a ſda ſo, ſo ſo t nim hifcze někotre ſta pſchivadža.

Prusy. Wiele powiedania je po wſčech Němzach ryc̄ ſapoſtanzy Laskera načinika, w kotrejž je wón w pruſlim hejmje móndano motry poruk nad tym wuprají, ſo ſebi wykozy knježa a tež wykozy krajni ſaſtojnicy ſ tym na lóhle waſčnje pjenjes nadobudža, ſo ſebi wot miniftra dowolnoſči t twarjenju někajteje želeſnicy mu-probkyz wjedža a tajku dowolnoſči potom ſa wykozu ſummu pſchedadža. Taſo tajſich knježich mjenowaſche wón wjetka Virona, wjetka Putbuža a wykozeho kralowſkeho ſaſtojnika Wagenera, kž je najwojſchi ſaſtojniki minifterpſchedhedy, tak ſo ma husto doſč tež pſchitup t krajej. W ſwojej ryc̄ pomjenowaſche Lasker tež miniftri pſchitupſta, hrabi Škenolitz, ſo je wón ſe ſwojim lohkim dowolnoſčdawanijom na tym wina, ſo je ſo tajke jebarſte twarjenje želeſnicy, taž je wot Dr. Straußberga w ſwojim čaſku ſapocžate, dale bole w kraju roſſchirito, ejehož dla je wjelje ludži wjelje pjenjes ſhubito. Straußberga mjenowaſche wón najhōrſcheho paducha, kž je žakoſne njeſbože w kraju načinik a potom ſwoju ſtronu ſchok.

Minifter Škenolitz wjelje kmaneho wotmoſtvič nje-možeshe a lajkež je Wagener poſdžiſho wotmoſtviſenje na Laskerowe porukowanje w nowinach wojewit, to tež wjelje hōdne njeſe. Ale ſo kral teho dla tuteju wobeju mužow hnydom ſe ſtužby pufci, kaž ſebi někotryhluſiž myžli, to my njeſewimy; krajic̄ paž ſo hōdži, ſo móhlo to, hōdž ſudniſtvo tu węz do ruk ſoſmje, ſa njeſu ſtrachniſcho býc̄.

Studentojo evangeliſkeho duchownſtwa na universitetu w Kralowzy (Königsberg) ſu pſchiciwo nowemu ſalonu, po kotrejž móhli ſo woni tež wot druhich ludži, hač wot profeſorow duchownſtwa w duchownych wězach pruhowac̄, protest ſapložili a jón na pruſki hejm poſkalt. To ſamo ſu studentojo ev. duchownſtwa na universitetu w Göttingenu ſčinili a tež tajzy pruſzy studentojo, kž w Lipiku ſtuduja.

Pruſzy biſkopojo ſu na pruſki hejm višmo poſkalt,

w kotrejž w uaftrupanju tych nowych zyrkwiſtich ſalonow bjes druhim praſa: Jeli ſo tele ſalonu ſa dobre ſpoſnaia, dha je žadyn katholicki kſchecſijan bjes najhōrſcheho ranjenja ſwojeſe wěry pſchipofnač a ſo jim podežiſnyč njeſože.

Na khejorskim hrodže bě 6. februara pſchony val, na kotrejž bě něhdže 1600 hoſceji pſcheproſchenych.

Hač dotal ſu Françoſojo 3350 millionow frankow wójnſkeho ſarunaja ſaplačili a maja po tajkim hifcze 1650 millionow ſaplačiž. Se ſaplačenych pjenjes je ſo hifcom 2700 millionow na wójnſke hifcze wudako, tak ſo je nětlo jenož 650 millionow wjſche. A dokež ſebi wójsko, invalidy, twjerdžiſny atd. hifcze wjelje pjenjes žadaja, dha drje jenož něhdže 700 abo 800 millionow frankow bjes němſke kraje t roſdželenju pſchindže, ſtož je po prawym tola žakoſne mało; pſchetož jedyn frank je něhdže 8 nřl.

Awſtria. Khejorka Karolina, ſchtwórta mandjeſka a wudowa njebo khejora Franza je 9. februara we Winje 80 lét ſtara wumrjeka. Wona bě starša pſchirodna ſotra ſwudowjenye pruſkeje kralowſeje Hiltibjety, kaž tež ſakſkeju kralowſeju Amalije a Marie. (Teje wotemrjeca dla ſo tež na ſakſkym a pruſlim kralowſkim dworje wěſty čaſh želi.)

Khejor je pſchitwolič, ſo ſmě ſo nowy rajchſratſki wobnug ſalon w rajchſratu do wurađowanja wſač. Jeli budža polſzy ſapoſtanzy ſ Galizijske ſa njón hkoſowac̄, dha jón ministerſtwu pſchecžiſtvi.

Ružowſka. Versiſki ſchach (kral), kž w naſeſcu do Petersburga pſchijedžie, budže ſ dwěmaj prynzomaj w khejorskim hrodže býdliž, jeju 50 ludži ſylnie pſchewodženſtvo paž w najlepſhim hoſcenizu.

Wjeliki knjaž Miklawſh Konstantinowic̄ a wjetch Eugen Maximilianowic̄ ſo w bližſtym čaſku na puež podataj, ſo byſttaſi ſo na čaſku ruikeho wójska pſchecžiwo Chiwe wobdzeliſkoj. — Žendželjenjo ſu nětlo ſ tym ſpolojom, ſo ſzedža Ružojo Chiweſow ſa ſich ru-ſjenje poſhostac̄.

Schpaniſka. Kral je miniftram wojewit, ſo wjazg ſchpaniſti kral býc̄ nožce, dokež Schpaniſhy ſtaſinje bjes ſobu wojuja, ſtož ſo žanemu čegeñemu knježerjej ſpo-dobac̄ njeſože. A jaſo kral ſa iſi dny hinaſtehe myžli njeſu, dha je hejm jeho wotřeſtviſenje wot ſchpaniſkeho throna ſa dobre ſpoſnał. Duž budže Schpaniſta drje ſaſo republika.

Ze Serbow.

S Budyschina, 13. februara. Thđenja jaſo 6. februara vižactví, ſo mamy pěkný čaſh a 3—4 grady čopkoty. Ale to je ſo 7. t. m. pſheměnko, pſchetož na tutym dnu mějachmy 2 gradaj ſylny a ta je w blé- dowažnych dnuach pſchibjeraka, tak ſo mějachmy w dženbat-

ſchej noz̄ 8—9 gradow ſymy. A bjes tym je tež pčeliu ſněžk pančk, tak ſo ho hižom nimale zýky týdženj ſe ha- njemí ſejšdžicj hodži.

S Buduſchiná. Pruhovanje tých, kij ſu ſo ſe ſteſtupeňu do 6. klasy tudomneho evangelskeho ſeminara ſamotvili abo ho hiſteče ſamotvoja, ſměje ſo 15. měrza t. l. rano wot 8 hodžinow.

Se Šaprejz ſymy halle w týchle dnjach ſhonili, ſo je tamniſchi farar t. duchowny Dr. Nowotny wón- dano wumrjet, a ſo je jeho pſherodzeňe wutoru týdženja bylo. Wón je krótki čas předy Božu ſtěžbu w řeſu měl a ſo na vucu tak ſaſymník, ſo je potom ſtrachne ſchorječ a wumrječ dyrbjal. Wón ſawostaji, jeli ſo njemolimy, pječ njerorozjeňych džecji.

Jeho knjeni mandželska je ſeni tež po krótkej khe- roſeji wumrječa. Wina jeje ſmicerje bě dživna a jeje wotemrječe cílum bôlc ſe wobžarowanju. Ju bě mjenujz jena muča do hornej huby ſaſyka, ſotraž bě předn naſiſkerje na moravym ſtvorjenju ſedžala a ſo ſe njeho tak mjenovaneho cíelového jeda naſrěbača. Tónle jěd bě wona potom pſchi ſaſnjenju do cílowſteje ſrmě pſchi- měchala, ſe jehož bě ſo jěd po wſchech žílač dale bole roſſhéril a ſe temu dowjedě, ſo bě ſpomnjenia knjeni wot teho w krótkim časlu wumrječ dyrbjalca.

W pruſkih hornolužiſkih ſſerbach ſu po taſkim někto tsi farſke města wuprōſnjenie, mjenujz w ſbjelsku, řeſu a Šchprejzach a kandidatow duchownſta, kij moža ſo hn̄dom ſa fararjow wuſwolici, moja tam jenož dweju; pſchetož tſecji pruhovanje pro ministerio halle po někotrym časlu ſejni.

S Krakez. Pónđelu wjerzor bjes 7 a 8 hodži- nami je ſo na tudomnych ležomnoſczech jena, knjesej ry- czerklublerzej Menznerz ſtuschaſa a tójskto kop ſtomu wopſchijaza ſajma wotpalika. Wohen je naſiſkerje ſafo- ſenj abo tola někak ſanjerodženj.

S Kubſchiz. Pjatki týdženja 7. februara pýtnychu, ſo ſo w brózni tudomneho ſahrodnika Bergmannna poli. ſe wulku ſbožu běſehe wohen w ſapocžatu a měřeſehe ſo teho dla ſahazyc, předy haež bě wjetſcha ſkłoda neſtača. Tež tuton wohen je ſohlo doſeč ſaſozenj.

S Kęcijy. Wónđano wobhury ſo tuhy na je- leſniſych jedyn džekacjach, runje jako čah pſchijedže, kij jeho ped toleka hrabny, ſotraž jemu wobej noſy wotřesných. Wón dyrbjeſehe tón ſamý džen wumrječ.

Se Žyłow a bramborski herbſki zaſnik pſche, ſe bu tam 31. januara rano na khečebeſlej ſchęzejz w holi džekacjach Jurij Rinja moravu namakaný. Wón bě džen předy w khečebeſu byl, duž domoſi jara wu- ſtač, ſo wotpočowanja dla ſynt a pſchi tym ſmjerſnýl.

S ſejmíſli dopis.

S Draždjan, 12. februara. Saňđenu pónđelu a wutoru buchu wot ſaſleho ſejma wſchitke ſalonje wo nowych ſudniſtwach a ſaſtojnſtwach, kož tež ſalon, nowy gmejnſki porjed wopſchijazy, ſe doňahazej wjetſchinu hko- kow ſa dobre ſpojnaté. Duž moža ſo někto wot wýſh- noſce pUBLIČOWACJ, kaž a hdyž wona chze, ſtož pak tola, ſe wuroſacjom noweho gmejnſkeho porjada, tak kheſſe njebudje. Pſchi tym dowołany ſebi na ta ſpominieč, ſo bu tež runje ſe tajlej wjetſchinu hkoſow poſtaſene, ſo ſměje po tym nowym gmejnſkim porjedzie gmejnſki prjód- ſtejer to pokne prawo, dla wſchelalejeg njeponkuſhnoſce a wſchelaleho poligajſkeho pſcherodzeňa, tam, kotrehož to naſtupa, kheſtanje haež do 10 tl. na poſkožicj. Tež ſměje wón prawo, njeměrnila ſeſanlanj, hdyž ſo tón hinal njepodwoli. Tola ma ſo wſchitke kheſtanje po mžnoſci ſe vjenjeſami ſtač a hdyž dyrdi ſo někton wot gmejnſkeho prjódſtejerja arretirowacj, dha ma ſo arretirowany na měſce abo tola w 24 hodžinach na pſchijeku ſudniſtwu poſklacj.

Po taſkim by bjes předawſčin a pſchichodnym čaſhom tón wulki roſdžel byl, ſo tón poſok, kij dotal po poli- zaja džeshe, hdyž bě ſo ſeſanlanje ſtač, pſchichodne vagabonda abo njeměrnila hn̄dom na ſudniſtwu poſiedeſe.

Wſchitke tele a podobne ſakrocženja gmejnſkeho prjódſtejerja maja ſo jako přenja iuſtanča wobhladacj a kózde njepodciknjenje w taſkim naſtupanju wopſepodacze ſykeje naležnoſce na ſudniſtwu ſa ſobu cíehnje. Duž njeby ta wěz ſa gmejn ſak ſtrachna byla, ſo měle hn̄dom po ſamježenju noweho ſalonja wulki maživne jaſtwa twarieč — a hnadi tola potom žaných wobhylcerjow do nich doſtak njebych.

H. Kerk. (Strauch.)

Serbske pismoſtwo*).

(Poſtacjowanje ſe č. 5.)

Psalmy, z hebrejskeje ryče přełožil Jan Laras. Z přidačom lačanskich nyſporynych psalmow. Z nakładom M. Hórnika. 1872. — We wudawarni ſſerb. Nowinow ſa 15 nžl. S po- ſkyku po poſeče 17 nžl.

Tuton pſcheložl pſalmow wuſnamjenja ſo pſched druhimi taſkimi ſerbſkimi pſcheložlami ſe tym, ſo ſu pſalmu ſe hebrejskeje ryče — to je ſe teje ryče pſcheložene, w lo-rejz běſhu wote wſcheho ſapocžatka piſane. Tich pſcheložl je, kaž je hižom herka prajeny, kandidat profesiury, t. Jan Laras ſe Lejn a w tu kheviſu domjazy wu- cječ w ſſuej (w Schlesynſkej) a naſkadniſl je t. farar M. Hórnik w Buduſchinje, wobaj pak ſtaj tu knižu t 25letnemu jubileju ſſerbowi, herbſkeho ſtudentſkeho

towarstwa w Prasę wudakoj. Ryćz pschekozka je dobra herbska a bje-wschego pschimēska tak mjenowaneho něm-skeho artikla; hewal je tež pschi niedokonjaných škowjechach krótkie herbske futurum trjebane, po taikim niz tak, kaž su je druzi pschekozko po němskim waschnju s pomozu pomoznego škowjecha wopak tworili. — Schtóż dže teho dla psalmu hwéru s hebreejske do císteje herbskeje rycze pschekozene cítačz, tón njech ſebi I. Lazarowu pschekozku — a won budze wěſeje s nim spojoſeny.

Přílopk.

* W Draždjanach ho někto dwé hromadje fröscjenej fotſje polaſujetej. Wonej ſtej ho w lèzje 1851 w Ameriqz wot jony jeneho ſchlowy narodžikej a ſtej cíemneje barby. Wonej wſchitko jenak ſacjujetej, wobej w tej ſamej mi-nucze wužnijetej a w tym ſamym wołomilnjenju wotwieditej. Wonej pěkuje doſcz ſpěvatej a rejiwatej a jendzelske knihy a nowiny rad cíitatej, dokelž je jendzelska rycz jejn maczerna rycz.

* Do jeneho polizaſſkeho lokala we Winnje pschindže wondano jedyn čłowjek a žabasche ſebi ſchlezenu wina a jako jemu praſachu, so tam wino njeſchedawaja, bě won tež s poſjom, lehny ho na jenu kawku a wuſny. Vjes tym pschindže tam jedyn polizaſ, kiz w nim wuwokaneho paducha ſpěſna a jeho teho dla bórsy wubudži a do jaſtra wotwiedje. Na puču ho jeho wopraſha, tak je jenož tak htupy břez móhč, so je runje do jeneho polizaſſkeho pschewyka pschischoč, a wotmoſwi tón paduch: „Hdyž ho jedyn ſtajnie na polizaſſwach a w korejmach wołoto wala, dha drje žadyn džiw njeje, hdyž jedyn jenu s druhim pscheměni.“

* We Warszawje je kholera zyle ſaſtaka. Na uju bě tam ſhorjeko 1102 a wumrjeko 464. Tež we wſchech druhich polſkih měſtach a wſach je kholera ſaſtaka, s wuwacjou někotrych, hdež tež bylnje wotebjera.

* W Smarazu ho na tamniſkim tórmje runje, jako tam někotri ſwonjachu, dwaj cíejkaj ſwonaj s roſch-tow, na kotrychž wiſaſtaj, wutorhnyſtaj a dele pa-nyschtaj. Pschi tym dwieju hózjom na měſcje ſaraňſtaj a 6 druhich ſtrachnie wobſchlođiſtaj.

* Sa tych, kiz buchu na brjohu naranscheho morja wot powodzenja wobſchlođeni, je ho hačz dotal něſto psches 1 million tolef namdako; to pak k ſarunaju jich ſchlođy njeſbahá.

* We Wuherſkej bě jedyn mědy čłowjek ſwojeho nana teho dla, dokelž jemu tón žiwnoſci wotſtupicj noč-zyſche, tak bě, so tón nimale duha ſpusciſci. Na jeho wokanje jemu ſužodža k pomozy pschibějachu a psched tymi tón ſyn na kubju cíelný, kiz bě počna ſkomu a ſyna. Dalo won wibjeſche, so jeho tam tola dožahnu, dha ſkomu ſapali, so by w tej měſcheniſu pschi wobhuju

ſterje cíelnyci mohk. Ale won tym ſudjom tola do ruk padže, kiz jeho s kíjem a ſynewymi widkami tak blijaču, ſo won morwy wosta. Vjes tym pak ho 6 khejow wotpali.

* Na hrodje Planiku ſta ho 4. februara hrobie wutrubjenje. Mjenujz do tamniſcheje kanzilie wjechor w 7 hodzinach tijo mužeo ſaſtupiſu. Dwaj wot nich ho na teju dwieju ſaſtojnikow, kiz tam běſtaj, walsichtaj a jeju s lohkej próz uſhemōdjeſchtaj, tcegi rubiſhnik pak s vjenjeſzneho ſhamora muhraba, ſchtož mójeſche jenož doſtač a potom hětſje ruce wſchicu cíelnycu a tež híſcheje wuſležení njeſzu. Woní běchu ſa 12,000 tolef kouponow ſobu wſali, kotrej pak drje njebudža pschedacj móž, dokelž ſu jich cízka pjenecniſam híſom wosjewjene. Hewal je ho radžiko, něhdje 1000 tolef hotovych pjenies wotnijesč a 29,000 tolef papjerjaných pjenies, kotrej ſu pak pschi ſpěšnym cíčlanu njeſalo ko hrodu ſhubili.

* Dalo ſaložer wulſeho wohnja w Eppingenu (w Badenskej) ſu jeneho murjerja ſadžili. Won je ho tu-teho pschedupjenja wuſnak a wylie ſeho prajík, ſo je tež na někotrych druhich wohnjach wina. Jedyn druhí murjer na kotrej w taikim nastupanju tež tukachu, je wosjewik, ſo je jedyn wohén ſaložik a to teho dla, ſo byču twarž wjetſku ſdu dawacj dybjeſci.

* S Darmstadta piža wot 5. februara, ſo ſu tam híſom na někotrych dnjach s nowa ſemrjenje měſti, ale ſo to tak bylne bylo njeje, kaž w předawſkich lětach. Pschi lóždym ſarjenju je podſemſli bobot ſyſticeſz.

Cyrkwiſke powjesče.

Wěrowani:

Pětrowſka chrkej: Jan August Kreh, wohyder w Sberju, s Hanu Terniſej. — Kora Klemens Giezel, hantboiſt pschi nižſhim ſchabje 4. infanterieregimenta No. 103, s Hanu Chrystianu Šchleſcjerzej. — Jan August Kulka, ſormat a ſeleſolijer w kužiſkej maſchinowej fabriky, s Helenu Förſtarzej. — Kora August Schenk, wethladowat wosow na žitaroſlim dworniſcheju, s Mariju Theresiju Hennigez.

Michałska chrkej: Jan August Sommer, pohonej w Ratarjezach, s Mariju Sobiz tam. — Bohuwer Ernst Haſa, wohyder na Židowje, s Hanu Madlenu Hefmannež tam. — Michał Höhna, pohonej w Hornej Kinje, s Mariju Nowalež ſe Šajbowa. — Jan Rychtar ſe Nowych Böſchiz, s Madlenn Henczej ſe Šreſčina. — Jan August Glauch ſe Małbež, s Hanžu rođ. Schneidez ſwudowjenej Maczlowej w Něwjeſzach.

Katholicka chrkej: Michał Rychtar, fabrikſki dželacjer ſe Madlenu Redžic ſe Židowa.

Křečeni:

Pětrowſka chrkej: Mał Pawoł, Handrija Bohuwerā Ralingſta, wohyderja, ſ. — Helena Martha, Pětra Rjela, měſčejana a khějerja, dž. — Jan August, Jana Wieža, wohyderja, ſ.

Michałska chrkej: Ernst August, Hendricha Wesera,

lowatja-wobyczajera w Makszach, s. — Ernst Bohuwér, Handrija Pjetschki, wówejeho mischtra w Czichonczech, s. — Ernst Kurt a Martha Emma, n. dwójniški por pod hrodom. — Chrystiana Selma, Pětra Urbana, khežnala w Delnej Kinje, dž. — Jan August, Jana Nowaka, wobydlerja w Hrubelczech, s. — Hana Emma, Jana Adolfa Hausera, khežnerja na Židowje, dž. — Kerla August Herman, Jana Augusta Kranza, khežnerja a murjerja na Židowje, s. — Jan August Jurij, Jurja Hetmana, khežnala w Brézowje, s. — Helena Wilhelmina Ernestina, Jan Schorscha, lublerja w Jeńkzech, dž. — Marja Martha, Jana Petritska, khežnerja na Židowje, dž. — Marja Martha, Jana Wiczasa, wobydlerja na Židowje, dž. — Marja Chrystiana Paulina, Jana Kofra, murjerja na Židowje, dž. — Marja Martha, Kerle Augusta Wenzela, khežnerja na Židowje, dž. — Hana Helena, n. dž. w Hornej Kinje.

Katholicka žirkej: Marja Martha, Franzia Müllerka, wóslí na Židowje, dž. — Marja Augusta, n. dž. s Hněwhezem. Jurij Jozef Robert, Hendricha Jurja Baherna, najeňka w Hrubelczech, s. — August Hermann Moritz, Pětra Adolfa Augusta Dobraka, czeſtle, s. — Jan August, Jana Augusta Merečinla, žiwosćerja w Hrubelczech, s. Hana Hilžbjetka, Michala Zura, měſćecjana a khežnerja, dž.

Zemrjeći:

Djeń 7. januara: Ernst Wylem Klingst, lubler w Je-

schizach, 49 l. — 9., Marja, njebo Jana Vipki, lublerja a wumjeňlarja w Hruboczech, sawostajena wudowa, 70 l. 4 — 12., Jurij Midel, džetacjer w Měrkowje 44 l. — 13., Hana Chrystiana, Handrija Pětscha, khežnerja a murjerja na Židowje, manželska, 57 l. — 15., Jan Jakub Wiczas, džetacjer s Madworja, 20 l. — 16., Franz Pawok, Jakuba Sarenka, wojsnarskeho mischtra a khežnerja na Židowje, s., 8 m. — 17., Handrij Schleńczer, džetacjer w Boszczach, 70 l. — 19., Ernst Kurt a Emma Martha, n. dwójniški por pod hrodom, 11 d. — 22., Jan Michalk, měſćecjan, 78 l. 6 m. — 28., Kerla August Doržan, krawski pomožnik na Židowje, 26 l. 11 m. 16. d. — 30., Madlena Schleńczerjez s Jeńkem 47 l. — Marja Helena rodž. Bacžek, njebo Kerle Bieliga, měſćecjana a pschelupza we Wojerezach, sawostajena wudowa, 84 l. 9 m. — Hana Helena, Jana Schcjepanka, wówejeho mischtra w Delnej Kinje, dwójniška dž., 2 l. 5 m. 12 d. — Hanža rodž. Kolliz, Franzia Hille, schwëza a khežnerja w Mnišoncu, sawost. wudowa, 68 l. — 31., Motij Euschejanški, wobydler, 92 l. — 2. februara: Handrij Helas, wobydler s Libochowa, 49 l. — 3., Marja Jeremiaszowa 63 l. — 4., Wocžl, wumjeňkar w Bělczech, 83 l. — Marja rodž. Schmeigerez, dželena Donathowa s Czichonc, 50 l. 4 m. — 5., Marja, Jana Ernsta Niujka, wobydlerja na Židowje, dž., 1 l. 11 m.

Kak

re zom

Hans Depla

wótřituj

a

Mots Tunka

ludzi pôdla

škréjetaj.

Mots Tunka. Po ežmje ho rělow hladaj, Hanžo, hewak móje ho cji seńč, kaž wón danjo jenemu Kimočanej.

Hanž Depla. Kak dha je ſebi tón pscheladak?

M. T. Hlaj, wón bě ho wjeezor na pucj wudač, wróciž ho pak, so by hischce ras ja džesćjom pochladač; pschi wrócenju bě pak pucj miğnyk a do wodn trzechik.

H. D. Hlej wſčak tola!

M. T. A hacj runje jemu woda hacj do ſchiije džesče, dha měſeche ta wěz tola tež ſwój wužitk.

H. D. Kaiski jenož to?

M. T. Nō, wón bě ſebi ſchi tež ſkádnoscjí ſwój pjež wupkotač.

H. D. Ale njebudž tola tak mušmějchazý, Motsko! Schibalo ty!

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawie.

S tutoym k namjedzenju dawam, so my sa pjenesib, kij bo pola naš k sadanjenju sapoloža,
 pschi schézjméhaczym w upowiedzenju . . . . . $4\frac{1}{2}$ z.
 pschi třiméhaczym w upowiedzenju . . . . . $4\frac{2}{3}$,
 pschi jenoméhaczym w upowiedzenju . . . . . $3\frac{2}{3}$,
 pschi nadoploczenju s krótskim, knadž wschédnym w upowiednym časom . . . . . $3\frac{1}{3}$
 danje dawam. — Sadanjenje bo s dnjom sapoloženja pjenes sapocžne.
 W Budyschinje, na bohatej hazi s napícheča pošta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawie.

Pomož pschi wieži.

W nalečju mie wież kurowje nadpadże a to tak holostaje, so mi pschi wschéch naložených krédkach
 sa čas 6 krócz 24 hodzinow jene spanje do woczów njeprichodze; duž kúpic jenu bleschu tannin-terpen-
 tina*) wot Th. Höhenbergera, fabrikusobchodzera we Wrótkawju, wunamakaneho a borsy pýtuch jeho
 dobre skutkowanje. Sa 2 dnaj běchu bo holosze nimale bjes kléda shubile. Dotelž tole spodzivne,
 spěchue wskrowjenje jenož naloženju tannin-terpentina pschi piškuju, dha hinal njezdou, wschitlim na
 wież abo na rheumatismus čerpjazym tutón krédk poruczic.

Sollwitt husumského wokrjeza (w Schleswig-Holsteinskei), 6. meje 1872.

*) W bleschach po 1 tl. a po $12\frac{1}{2}$ ngl. na pschedan w Budyschinje w hradowskéj haptihz.

Psche faschel.

So je jena blescha kláwnego G. A. W. Mayero-
 weho bróskhropa s Wrótkawja wot jara dolheho a klá-
 uchoho faschela, psche lotrých běch hizom wsché domjaze
 krédk podarmo naložifa a trjevala, zdele wukwobordil,
 to po prawdze wobhwédczam a G. A. W. Mayerowym
 bróskhrop kójdemu poruczam.

Paulina Brücknerowa.

Reichenbach p. Žitawę 1862.

Jenož prawdziwy maja jen w bleschach po 8 ngl.,
 15 ngl. a 1 tl. na pschedan.

Heinr. Jul. Haska w Budyschinje,
 W. Rotha w Lubiju,
 P. Anne, haptikar w Hernhucje,
 Jos. Löbmann w Schräckowje,
 Ed. Hiele w Nowosalzu,
 haptikar Serischer w Ostríku,
 Scholka we Wotrowje a
 Lehmann w Budestezech.
 haptikar Dr. Hultsch w Malezach.

Voruczenie.

Cjesczenym Sserbam Budyschina a wobroczsje s
 tutoym k dobrocziwemu wobkembowanju wosjewjam, so
 hym herbskeje rzeże mózny a so ja wsché kontakty, kaj
 tež dołgne listy a wschelake druhe písma festajam a proshu
 jich najpodwolnischcho, so bychu bo pschi potriebje taikich
 wézow na mnie wobroczic chyli.

W Budyschinje 30. januara 1873.

Privatecist Richter
 na Hoschiz hazi čzo. 701 po 1 slhodze.

Katholicki Poset čzo. 3. je wuschol.

Sa kupowarjow twarskeho drjewa.

Na rycerkuble w Hermanezach nad Sprewju — wot
 budyskeho dworniszcza 3 hodziny a s twjerdej ru-
 nej dróhu hacz tam — pschiindu hishcze w tutoym
 měszazu:

někotre sta shtomow khójnoveho twarskeho a
 wužitkoweho drjewo hacz dc 45 Cm hrjedziny
 a runje tejko klozow hacz do . . . Cm horneho psche-
 reska (bjes hukow a najlepšee dobroscze) na sjawne
 waschnje na pschedawanje a leża hizom někto k wob-
 hladzaniu pschibotowane.

Džený hameje aufzije budze teho runja w tu-
 tych nowinach hishcze wosjewjent.

Réšak je wo wshy, jenož 10 minutow wot
 drjewniszcza sdalený.

Wschó dalszhe je na knježim dworje tam shonicz.

W Hermanezach n. S. 10. februara 1873.

G. Schimmrigl.

Wurésane, kaj tež wuejekane dwojki bo po najwyšs-
 schej placisjne kupuja na jerjowej hazi čzo. 275 po
 2 slhodomaj.

Jeneho wuejomnika hnydom pyta
 hózkar Emil Elegel
 na jitnej hazi.

Na rycerkuble w Schczénzji pola Malez staj
 dwaj czehnitaj wotaj, jedyn tříletny a dwaj dwo-
 létnej bykaj na pschedan.

Sa konfirmandow

porucza:

czorne ſukno a bucklin,
luſtre a rips czorneje a bruneje barby
ſchlipſy a rubiſchka

w eſtym wubjerku a po najtunijſich placzisnach

Eduard Hartmann
na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Dr. med. Hoffmannowy

bělý

ſelowny bróſtſyrop

w ſwojej doſci ſnatej wubjernej woſebnosći jako
hojaz hředk psche ſahorjene krka, psche výbaſoſči,
ſažwanje, ſchijuu brunawu, ſatarrhę a torhažh
laſchel.

W bleſbach po 1 tl., 15 nſl. a 7½ nſl. maja
jón ſtajneje pravejſiv na pſchedan:

w Budyschinje knies Rudolph Hölzer; w
Seiſhennersdorſſe knies Ernst Donath; w
Schérachowje knies Ferd. Pech; w Neugers-
dorſſe knies Raimund Herbrich; w Ebersbachu
knies August Ernst; w Aluſku knies Ernst Postel;
w Nowoſalzu knies Rich. Bamberg; w Ra-
mienzu knies Hermann Käſtner; w Eßbawje
knies J. G. Müller; w Biſkodizach knies Bernh.
Kunz; w Žitawje knies Ferd. Müller jun.;
w Ledžborzach knies E. Jordan; w Oſtrihu
privit. haptly.

Nowe jereje,

topu po 15 a 20 nſl. porucza

Hermann Kunack
na bohatej haſy podla ſosta.

Šyrop,

jara klodki a čiſcie ſtečjuz, punt po 20 a 24 np. ma
na pſchedan.

Hermann Kunack.

Gustav Lehmann

po čejſczenym ſerbam Budyschina a woſolnoſće jako
klempnar

porucza a lubi pschi wſwěv artiſtach, laž tež pschi twar-
ſkich dějſtach ſprawne poſtuženje.

Wobhdlenje pschi nowej měſcežanskiej ſchule.

Zedyn mločy čłowiek, ſiž dže ſi warſtwo naukuſnych,
może pola podpiſanego hvidom město doſtač.

Schneider w Měrtowie.

Prawdziwa Glöcknerska czechita a hojaza žalba*)
ma na ſchachtliczny ſchtempel M. Ringelhardt, psche
ſwoju ſvētchnu a hojazu móz ſlawna, poruczena psche
wiez, drjenje w ſubach, ſalhy, liſhawu, ſurjaze
woka, woſabjenje, psche wſchē wotewrjeue, roſdža-
waze, roſdželome, woſabite, woſalene, laž tež ſi-
litſte čejvjenja, bołaze leženje, ſahorjen;a, ſacze-
liſnih, żoldkowe wiſliſcheža atd. atd.

*) Sa 2 ½ nſl. doſtač w budyskomaj haptlykomaj,
laž tež nimale we wſchēh měſtach Hornej a Delinej
Eujizy.

F. A. Böhma,

rēſbar

w Budyschinje na ſtronknej lawſkej haſy čjo. 754,
porucza ſo k wudželanju marmorowych, granitowych a
pěklowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Sifat hotowzych pomnikow, ſprawne poſtuženje,
tunje placzisny.

Soberskeho tunje khlamy

w poprjanowej haſy.

Ja mam wulti wubjerk draszczeniſcžow na pſchedan,
jako: luſtry, orleans, ripsy, mohair, lama,
neapolitain h nepuichat h eilenburgski kattun,
módročiſtežne ſcherzuchi, wſchelake rjane čorne luſtry
i konfirmationskej drasze, laž tež jara wjele druhich ar-
tislow po wurjadne najtunijſich placzisnach.

J. Soberski. Tunje khlamy w poprjanowej haſy.

Zena kheža

ſ 3 akrami 6 prutami pola a ſ bróžnju je na pſchedan
w rybjaſej haſy čjo. 869.

Zena mtoda ſerbska kuježna dobreje nauje-
džitoſće a ſdželanoſće, ſotraž dže pſchekupſtwo
naukuſnych abo ſo w nim wudokonječ, može w taj-
kim naſtupanju ſpodobne město a ſ dobow tež pſche-
kyk, w ſamiliji teho pſchekupſkeho domu doſtač.

Adreſy njech ſo we wudawarni ſerb. Nowi-
now wotedadža.

Wupschedawanje.

Srjedu 19. a schtвortk 20. februara smѣje ѿ lѣtusche wupschedawanje wschelakich w placzisnje ponizennych wuresnich tworow.
W Budyschinje.

August Grukner.

Möblowy magazin

wot Augusta Jaunasho, thscheriskeho mischtra w Budyschinje na herbskej haszы czo. 20. porucza ѿ s wulkim wubjerkom mѣsto w po naturje a molowanych, kaž tež se wschelakimi sortami rohrowych stolzow po najtunischich placzisnach.

NB. Tež može tam jedyn wuczomnik do wuczby stupicj.

Autzija twarskeho drjewa na bělohomežanskim reviru.

Dzѣlba wot nѣhdze 600 schtomow twarskeho drjewa, 10—15 metrow dohoscje a 20—20 centimetrow pschemery, wšcho najwubjernishe jadriwe drjewo, budze ѿ schtвortk 27. februara dopoldnia wot 10 hodzinow, w nydžanski m drjewnisheju, ujedalošte železnizy, pod wuměnjeniemi, w termiji wossjewomnymi na pschedadżowanje pschedawacj.

A. Felsel, wycschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Pjatk 21. februara dopoldnia w 10 hodzinach budze ѿ dzѣlba walczinowych hromadow na reviru ryčerkluba w Plužnikuzach a to pschi hatach na pschedadżowanje pschedawacj. Wuměnjenja budžet psched aukziju wossjewjenje.

Drjewowe aukzije.

W tudomnych injezich ležbach budje drjewo sa hotove pjenjesy na bléadowazhch dnjach na pschedadżowanje pschedawacj a to:

srjedu 19. februara

w minakoffskim ležowym reviru we wodzelenju „w czernischach”;

schtвortk 20. februara

w hatkowym ležowym reviru we wodzelenju „w djeleńzu”:

204 Rem. twierdyh a mjehlích schcjetow,

51 - khoinowych pjeukow,

95. twierdyh malejkow,

19 schmélowych klozow.

Gapocžak na woběmaj dnjema dopoldnia w $\frac{1}{2}$ 10 hodzinow.

W Minakale, 12. februara 1873.

Grabinska Einsiedelska inspekcia.

Wossjewjenje.

Pobjisanie piwarne ju nušowane, dla drožszych, i piwowarjenju trěbnych wupkowow, kaž tež dla wjetšcheje dželanskeje svb placzisnu ſwojich jednorycznych piwow wot 15. februara wo 10 už na tunu powyspicij.

Piwarnje

w Pręcjezach, Husz, Hartshawje, Mnišonzu, Pózlowach, Čerwienych Noſlizach, Porčowach, Bokowzu a Wjeleczinje.

Psichodonu srjedu 19. februara wuđe k 400lětnemu narodnemu dnju hwědarja Kopernika (Copernicus) mala herbska knižka: Vorjedzene hwědarstwo a Millawský Kopernik. — Dostacj we wudawarni Sserb. Now. ja 1 užl., s pošylku na posje 1½ užl.

Amerikanske tuczno, ſyre a ſuschene
amerikanski ſwinjazyk ſchmalz
dosta w nowej pošylzy a porucza najtunischo
J. T. Reimann
s napschecja teatra.

Holžy, kij chzedja wot jutrow budyske ſchule wophtowacj, moža zprobu a wobydlenje dostacj na ſwontownej lawskiej haszы czo. 744 delta.

Jeneho wuczomnika

pyta kowacki mischt Werner na ſwontownej lawskiej haszы czo. 802.

Kedibuj!

Ziwnosć czo. 8 w Libochowje pola Budyschina je na pschedan.

Jeneho thscheriskeho wuczomnika pyta Hermann Wenck na herbskej haszы czo. 11.

Jedyn kruwjazyk wós s deſkami a ſchlaſſzeugem a jedyn puk s kolesami je w Khełnje czo. 42 na pschedan.

Serbske Nowiny.

Za nawoštki,
kti maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde číslo plati
7 np. Stwórtletna předpla-
ta pola wudawaria 76 np.
a na kral. saks. pósse
8½ nsl.

Wópschijecje: Napoleon III. — Majnowsche. — Swétnie podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Véleje
Wody. S Horneje Hórkí. — Serbske pišmowstwo. — Pschilopk. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Napoleon III., (Slónčjenje.)

My prajachmy w soñženym cíbile, so je Napoleonej III. jeho njeprzeczelnoſć pszechciwo Ružowskej ſte plody njeſta. Wón bě, kaž wémę, na tym wina, so ho krymska wójna ſapocja, kotař ſa Ružowſku njeſbožomne wupany, a to jemu Ružojo ſabrej njeſmžachu. A hdyž bě ſo w lécje 1870 wot Napoleona pruslemu králej wójna pschipowjedźika, dha bě po radze hrabje Veufa a wuherskeho miniftra Andraſza awstrijski ihžor hotowy, tež ſe ſwojeſte ſtrony pruslemu králej wójnu pschipowjedźic. Hrabja Veufi k temu czérjeſche, dokej prusle knježerſtvo ſ zykej mozu hidjeſche a ſo nadzjeſche, ſo dla lěta 1866 nad Bismarckom wjeſcic mōž, a Andraſz bě ſa wójnu pszechciwo Pruslej dokej běſche hžom na 30 lět ſtajnje dobrý pscherz ſ Napoleonom był.

Ale awstrijske wójsko dyrbjeſche pełnje ſ měrom doma woſtač, hacz runje bě na wójnske pschihoty hžom nědže 30 millionow ſchěnakow wudatych; pschetož ruſi ihžor ſo dopomni, kažku ſchodu je Napoleon III. Ružowskej načzinik a duž wón awstrijskemu ihžorkej prajic̄ da, ſo na tym dnju, hdyž awstrijszy wojazy pruske mjesy pscheliupja, wón ſwojim ruſlim wojačkam awstrijske mjesy pschelkocjeſc da. Awstrijski ihžor dyrbjeſche teho dla wot wójny pszechciwo Pruslej wothladač, tak ſo mōjeſche wſcho pruske wójsko na Napoleonona czahnyje. To pak bě woſbeje wina, ſo bučn Franzowſojo tak ihěſje ſbicji a ſo Napoleon III. kraj a thrén ſhubi; pschetož wón teho pomozuila njeſta, kotrehož bě ſo nadzak, a dyrbjeſche někto wotpozucjeſc, ſhlož bě ſ krymskej wójnu pszechciwo Ružowskej ſawinowač.

A jelj budjeſche Napoleon III. hžom dawno prjedy do teho ſwolik, ſo by italſki kral Rom a romski kraj do ſwojeſte ruki wſac̄ ſměk, dha budjeſche ſo ſnadž lohlo doſč ſtač mōhlo, ſo budjeſche jemu italſki kral pszechciwo Němcam pomhač. Ale tak tón jenož na Napoleon nowe njeſboje kakaſhe, ſo by potom Rom wſac̄ moh. Duž je tež to ſa Napoleonu ſte plody njeſto, ſo ital-

ſtemu králej ſwoje ſkovo djeržak njeje, kotremuž bě prjedy ſhubit, ſo čhe jemu ſyku Italiju do ruky dac̄.

Majnowsche.

Dražbjan, 19. februara. Minister kultuſa Dr. Gerber je hischje pschego ſhorowaty. Wyſche wſchelakich wuczerſtich towarſtow je ſo hacz dotal 2400 ſakſtich wuczerjow ſa wudacie ſoweho ſchulſteho ſakona wuprajilo.

Varlin, 19. februara. Němſki rajchſtag ſo drje najſterje halle ſrjedž haperleje ſapocžne.

Toruń, 19. februara, dopoldnia. Pod jara ſylnym wobdzělenjom je ſo dženſka ſhwedzeň ſchtyriſtaletnego Kopernikoweho narodueho dnja ſapocžak. Wjele univerſitow a wědomnoſtnej ſjenoczeńſtrow je ſwojich ſastupjerjow k tutemu ſhwedzenju poſkato.

Stuttgart, 19. februara. Králova mac̄ je czežko ſhorjela.

London, 19. februara. W jenych ſtaffordſhirskej kamjentowuhlowych podkopkach je ſo wczera podſemſki gaſ ſapaliſt a je psches to nědže 40 ludži wo živjenje pschisčlo.

Madrid, 19. februara. Castelar, minister ſwonkownych naležnoſćow, je na wſče knježerſtwa piſmo poſlat, w kotrymž je prajene, ſo je ſo kral Almadelo ſchpaniſkeho thróna debrowolne wotrjekt a ſo je ſo w Schpaniſkej teho dla nowe knježitwo ſaložic̄ dyrbjało. Pschi praschenju, kajke? je ſo ſpoſnało, ſo je ſa Schpaniſku w tu khwili republika ſknježitwo najſlepſche a duž ſu ſastupjerjo kraja republiku proklamirovali.

Řenjeſtwo Rottwerndorf pola Birný pyta 8—10 nježenjenych konjazyc̄, kiž móža bóry abo poſbzisčo do ſlužby ſtupic̄. Šda lětneje 50 hacz 60 tolet. Czi, kiž wo to rođa, njeſt nježelju 2. měrza rano wot 9 hacz do 12 hodžinow na měſčanſku winowu pinzu w Budyschinje pschindu.

Stiller.

Świetne podawki.

Saksla. Doleż je knjeni kralowa sało wotkhořela, dha bu sandżenu njedzelu dopołdnja w katholickiej dwórskiej zyrki w Draždjanach Te Deum laudamus (Eje Boże Jhwalimy) śpiewane. Kiemski běchu tež psichli kral Jan, knjeni genuesišla wójwodka a wóchę prynzojo a prynzechny kralowského domu.

Druha komora měsice wóndano wuradżowanje w nastupanju wschelakich jelesnizow, kotrej chzedja wschelazh ludjo twaric, a bu wobsanknijene, so změ ministerstwo twarbu 21 bliże pomjenowaných jelesnizow w swoim času psichiswoleč.

Sakslí hejm budje najskerje konz měsaza februara wobsanknijeny. Dowuradžie ma ho hischje salón, nowe dawidzianje nastupazh, psichiswoleč i twarjenju několika nowych jelesnizow a i twarbie žudniſkich domow w Draždjanach.

Prynz Gurij, kij bě ho wóndano do Wina na psichiswolečje njebo předadyskéje awstrijské khejzor Karoliny podak, je ho wot tam sało wrócił.

Prusy. Prynz Adelbert, kij je pruski kralowski dom pschi khowanju njebo awstrijské khejzor Karoliny hastupil, je ho 18. februara s Wina do Barlina wrócił. — Russi wjeliki knjas Miklawsch Konstantinowicz sandżenu njedzelu s Nižy do Barlina psichisiedže, hdež pak doho njewosta, ale ho bórsy na pucz do Petersburga poda, swotkal ho i temu ruskuemu wójsku psichisankne, kij na Chiru poczehnuje.

Whez sapoškanza Lassera, w kotrej wón wóndano w druhei komorze wschelakich wýžszych kniežich jebarského waschnja pschi ſalozenju nowych jelesnizow wobsloržowasche a ministri finanzow porukowasche, so wón lohlošmyhliwie dowolnoſcę i twarjenju jelesnizow dawa, je to dozvika, so je kral komisiju postajik, kij ma tu naležnoſcę kweru psichephatač. Tuta komisija wobsteji se schyrcioch kralowskich ſastoňnikow, s dweju sapoškanzow prěnjeje a s dweju druheje komory. W druhei komorze bu Lassler do tuteje komisije wuswoley. — Jeho rycz, kotrąž bu bórsy cziszczena, so jara bylnje pschedawa a bě jedyn jenicki barlinski knihilupz wot njeje hacj do sandženeje njedzele něhdze 15,000 exemplarow pschedek.

Minister finanzow je na hejm to žadanje ſtajik, so by ho 700,000 tolef i polepszenju ſdy elementarſkich wuežerjow, 240,000 tolef ſa gymnaſialnych wuežerjow, 43,000 ſl. ſa emeritirowanych wuežerjow a 37,000 ſa wuežerſke préparandy psichiswoleč.

Kronpryz ho ſe swojej kwójbu w překich dnjach měrza s Wisbadena do Barlina pschedydl.

Austria. Nowy rajchsrathský wolny salón je wot ministerſtwa rajchsrathei ſamemu i dalschemu wuradżowanju psichepodat. — Polscy sapoškanzy s Galizije san-

dženu ſrijedu hischje njewojedzachu, hacj moja ho na taſlim wuradżowanju wobdželic abo niz. Ministerſtvo jich psches wschelake ſredki i wobdželenju nawabich pyta. Mjenujz cěšzy, tyrolzy a wschelazh druzh němzy ſapopškanzy, laž tež ſapopškanzy s Dalmacije atd. teho dla na rajchsrath psichisli njeſku, dolež wo tej węzny nječo wjedzec nochzeda a hdyž nětko tež Polazy přejec wostanu, dha ſ teje węzny nječo byc̄ njezdje: pschetol dwoe tserginije wschelazh ſapopškanzow dyrbí w rajchsrathu psichisloňych byc̄, jeli ma ho taſli nowy ſalon poſtaſic̄.

S Prahi ſ nowa w nowinach pišaja, ſo drje předadyská awstrijská khejzor Ferdinand, kij tam bydlí, ſkoro wumrje.

Franzowska. Republikanska ſtrona w Franzowſtej je psches to, ſo je ſchpaniſle kraleſto ſ nowa do republiky pschewobročene, wiazy mozy dobyča. — Thiers, pschedyda franzowſkeje republiky, hischje pschego nječo kmane ſ komisiju franzowſkeho ſejma wujednak njeje. Wona chze jeho móz pomjeniſcie, wón pak do teho ſwolcič nočze.

Schpaniſla. Kral Amadeo (Bohumil), kij je ho wóndano ſchpaniſkeho hróna wotjek, je ho do Ližabona podak, ſo by wot tam do swojeho wózneho kraja — do Italijs — wotjek. Amadeo njeje kwój hrón ſnadž teho dla wopuszczic̄ dyrbíat, dolež je hlyupz abo njeckmany kral byc̄, nē, wón je swoju ſtronu ſchol, ſo ſebi ſe wſchelazh ſwoju sprawnoſcę, ſlutniwoſcę a roſomnoſcę ſuboc̄ ſchpaniſkeho luda dobyčz njemožesche; pschetol hacj runje běchu jeho ſchpaniſzy ſ wulcej wjetſchinu ſa krala wuswoili, dha ho tola potom na to mjerſachu, ſo je jich kral zuſnili. A wón móžesche ſwoje kniežtwo najdražniſcho wjesci, jich dowerjenje ſo jemu tola njeſchewobroči a duž wón ſa dobre ſpoſna, ſchpaniſlu wopuszczic̄ a ho ſało i ſwojemu nanej, italskemu ſcalej, wrócił.

Ze Serbow.

S Budyschia. Wot tudomneho wotkřeſneho ſuda bu 18. februara fabrikant C. L. Böhma ſe Sohlanda jebarského bankrota dla i blétnej khostarni wotkudženy.

S Budyschia, 20. februara. Njebo je ho dženka wujahniko a ſkónczlo rjenje kwěcji, ale w khejzorſku hischje pschego mjerſnje.

S Bělej ſe Wody pola Mujałow. So ſu tež běs ſchecſijanami tajzy, kotrých ſruba a ſabalka wutroba ſamých pohanov a njerofomne ſтворjenja psichisreči, to widžimy ſe ſlutla, kij je ho pola nuž podak. Tudomny bur Tursk bě 17. februara wot mujałowského ſudniſtwa w rječasach wusankau do jaſtwa wotkudženy a to morbarsta dla. Turschowa druha žona, kotrąž na porodje wumrje, ſawoftaji dowerječiſlu a ta bě

někt nimale 2 lježe stara. Něhdje pšched tydjenjom rě-
časche, so je spomnjene džecjo wumrjeko a bu tež po
řeřeřeřijanskim waschnju pohriebane. Tulasche so pak
hýdom pšchi pohriebje a hýrom předy, so džecjo njeje
naturiskeje kmjereje wumrjeko, ale so je sabite. Pšche-
čeljo semrjetjeje žony tu wěz k wýchodnosti wosjewimku a
bu džecjo sandženu vobdželu sažo s rowa wusběhnjene a
wot rošboršleho volkješneho lělarja Dr. Hausmanna s
Nisleje a Dr. Prochna s Mužakowa pšchehladane. Na-
maka so 11 wschelastich ranow na ejče džecja; bjes
druhim bě jena ruzčka pšchebita, jena noha wutorhnjena,
řeřiškij pšchebita a bróst a hlowa jakostne sbitej. Po
wuprajenjach jeneje kružobneje džowlí a druhich gweđlow
je spomnjeny Juršč pšchečiwo sabitemu džecju hýrom
předy jakostne hrubý byk a njeje možno wše te hruso-
seje wopisacj, kiz je wbohe džecjo čerpicj a snječj mělo.
Hýzo někotre čašy předy je Juršč džecjo tak svik, so
wjazh hlobičj njemžesche a dokež bě widjetj, so drje
čaš živjenja bědne wostanje, da bu sabite.

Hýrom předy bu jedyn hólz wot přenjeje žony Jurščej
hrubeho a njeromnemho hlobstanja dla wot wýchodnosti
wsatý a pšchečelam pšchepodaty a dyrbješce Juršč sa
nješ saštaranske pjenjesh pšacjicj. Kajtu schraſu tón
tal hrubý a njelšeřijanski nan doštanje, to w swojim
čašu wosjewimy.

S Horne je Hórk. Wóndano tudy wosli bijaču
a bě Henclez džomota s Wjelcžina tak blisko k pěstam
stupika, so ju palejne koko hrabny a jedyn ras koko wo-
koto šobu wsa. Münlez kyn, to wuhadowški, khwata-
čažy pšchisloči a saštawu dele pšcheči, tak so koko stejo
wosta, dokež je woda wjazh nječerješce. Ta holčka bu
na tajse waschnje jakobneje kmjereje wutorhnjena a njeje
so jej žana druha schloda staka, hacž so bu jej draſta
mjenje bôle ródrjena.

S Budyschin a, 20. februara. Se železniz džen-
ha pšchipočnu wulsi železny parny lotok — něhdje 350
centnarjow čežki — na kamjentu hašu pšchisločetu, so
byčhu jón dale wjesli a skónečne po garbarskej hašy a
dale pšches podhrodo do Mördíčez fabriti dojvesli. Ale
jalo s tym wosom, do kotrehož bě 10 toni sapštehni-
nych, nimo řebskeje katholskeje gyrlje jedječku, dha so
pošlenja wósla roškama. S wulsemu sbožu bě tam
hórsy teſlo pomožy, so so lotok dele walicj njemžesche.
Tón wós su šebi wosjebe se Žitawý poječili a čedža
jón někto pječja na to waschnje porječiez, so jedyn
Židowęzan, kiz ma tež tajki čežki wós, kruh teho ſa-
meho poječji, pšchetoj hewak móh tón lotok wjele dnjow
na kamjentej hašy steječ, a tak šnadi jenož někotre dny
traje, so budža s nim dale jecj móž.

Serbske pismowstwo.

(Potracjowanje s č. 7.)

Porječene hýždarſi a Miklašch Kopernik
nik. Š 400letnomu narodnomu dnju M. Kopernika wo-
pišak Michal Hórník. Budyschin 1873. S nátkadem
M. Hórnika. We wudawarni Serb. Nowinow doſtarž
sa 1 ngl. a ma tón, kiz ſebi tule knížku listne ſlaſa
a čze ju franko po pôſeje poſklanu měč, ſwojemu ſtejſ
sa 15 np. frankomarkow pšchiptočicj. Na dnju 19. fe-
bruara 1873 je 400 let, so je so ſławny polski hýždaſ
Miklašch Kopernik w měſeje Torunje (w Pruskej) na-
rodil a je so tam teho dla sandženu ſrijedu k dopom-
njenju na njeho wulsi ſwiedzeni ſtejſk, na kotrymž ſo
wueženi mužojo s Italijs, Franzowskeje, Vendjelskeje, s
Němzow, s Ružowſkeje a s druhich krajow wobdželiču.
M. Kopernik je mjenujy najprije wunamalaſ a dopo-
laſat, so ſo ſemja wołko ſkónza wojerezi, niz pak ſkónzo wo-
łoko ſemje, laž předy wuežachu a měňachu. Kac je wón to
dopolasaſ, to je w tež knížy na ſara ſrošmliwe waſč-
nie roſefiajané a k temu je tež wopisanje jeho živjenja
pšchitodate.

Přílopk.

* Se Smvny pišaja, so je ſo tam wónanjo jedyn
hoſejež, kiz bě pšchi mórfli ſrjohu na ſokach natwarje-
ny, do morja ſaſkyňk a ſo je ſo pšchi tym něhdje ſto
člowjekow tepiko.

* S Newyorka je powieſć pšchisločka, so je na ſodji
„Henri Jones“ wohén wudyrík a ju ſahubík. Pšchi tym
je 22 člowjekow wo živjenje pšchisločko a 442 valow
bašwym ſu ſo ſpalike.

* W Lichtensteinje ſwječesche wěſty Langa ſe ſwo-
jej mandjelskej ſwoj 75letny mandjelski jubiläum. Wón
je 103 let starý, wona pak 98 let a ſtaj wobaj hýčje
zyle ſtrowaj.

* S Nagy-Köröſa (we Wuherſkej) pišaja, so ſu ſo
tam ſtajneho deſteča dla někotre lohlotwarjene domy
ſaſkypte.

* Wot lubijskeho volkješneho ſuda bu 14. februara
18 letny ſakz E. J. Wagner padučſtwa dla k 1 letnemu
jaſtwin wothudženy.

* Wjetſchi džel europiſkych wjetřow je ſhpaniſku
republiku pšchipočnaſ. W Šhpaniſkej ſamej je ſo no-
woſakoženje tuteje republiky bje-wscheye hary ſtak. Šežli
níhdje žane njebeču.

* W Traſtevere (w Italſkej) je ſo ſene towarzis-
to ſakojíko, kotrež hudyhm ludžom, kotrež ſwójba ſo ſ na-
rodzenjom džecji powjetſchi, 50 frankow k řepjchemu dari,
ale ſ tym wuměnjenjom, ſo ſwoje nowonarodžene džecji
ſhcežicj dacj njezmjedža.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

rozom

wótritaj

ludzi pôdla

skrejetaj.

* * *

Hans Depla. Nieweskha, Mots, wo twojim
waju sa Wojerezami niejo?

Mots Tunka. O haj, pschetož ja hym wôndano
wołt njeho list dostak.

H. D. Chto dha cji pišasche?

M. T. No, wón na mlynkow storzejche, so jim
jito sa dotalne myto wjazy mlêczej njehadja.

M. T. A wón dale pišasche, so chzeda ſebi teho
dla burja ſami wêtrniski a schrótowe mlyny twaricj.

H. D. Hm!

Pilni tklzy a dżelaczerki móža pschi dobrej ſdzi
trajaze dżelo dostacz.

Budyska ſuknowa fabrika a thumſchtu mlynu
prjedy C. G. E. Mörbig.

Soboto 8. februata bu w Budyschinje 7 měchow
a 1 por wupoduschaných bunzlów na wopacjny wós
położene, a prophy ſo, je dobrociuwe we wudawarni ſserb.
Nowinow wokedacj.

Kedibii!

Worješchinowé, frusčwinowé, lipowe a wišč-
nowje drjewo kpuje po wyższej płaczisnje

wuzitkodrjewowa pschelupiza

August Zimmermann

w Budyschinje na nowych hrjebjach (Neugraben) 713.

Gustav Lehmann

so czesczenym ſserbam Budyschina a wokołoſcze jaſo
Klempnar

porucza a lubi pschi wšichc artiflach, kaž tež pschi twar-
ſich dželach sprawne poſtuženje.

Wobydlenje pschi nowej měchžanskej ſchuli.

H. D. Dha drje budža potom w heli ſedjo ſchrótow-
wecj, kaž hym to w Poljskej widjal.

M. T. Né, to niz, ale woni chzeda ſ wokom
wjerejcz.

H. D. Budželi pał jim taſki ſchrótowaný chleb
tež ſkodziej?

M. T. Cjoho dla niz? Wjehalo Polakam tež ſkodji.

H. D. Hlej wſhak tola! Dha ſnadž ta węz ſpo-
dobanie namaka?

M. T. O haj, to ſo njehoj.

F. A. Böhma, rěšbar

w Budyschinje na swojnej lawſtej haſh čj. 754,
porucja ſo k wudželanju marmorowych, granitowych a
pěſtowzowych

rowowych pomnikow.

NB. Sklad hotowych pomnikow, sprawne poſtuženje,
tunje płacisnub.

Aufzija twarskeho drjewa na bělochomečauſkim rebiru.

Dželba woł něhdze 600 ſchtonow twarskeho
drjewa, 10—15 metrow dolkoscje a 20—20 centi-
metrow pschemery, wšichc najwubjernishe jadriwe
drjewo, budže ſo ſchtwotk 27. februara dopoldnja
woł 10 hodzinow, w nýdžanski m drjewniſčezu,
njedaloko ſeleſniſy, pod wuměnjenjemi, w termiji
woſjewjomnymi na pscheladžowanje pschedawacj.

A. Felfsel, wyschši haſnul.

Zeneho wučomnila hyhdom pyta
föžkar Emil Flegel na jítnej haſh-

Ca konfirmandow

porucza:

czorne ſukno a bukſtin,
luſtre a rips czorneje a bruneje barby
ſchlipſy a rubiſchka

we wulſim wubjerku a po naſtunischiſch placzisnach

Eduard Hartmann
na ſnuteſkomnej lawſkej haſzy.

Möblowny magazin

wot Augusta Jannascha, tyſcherſkeho miſchtra w Budyschinje na ſerbſkej haſzy čjo. 20.
porucza ho ſ wulſim wubjerkom m ö b lo w po naturje a moſowanych, kaž tež ſe wſchelakimi ſortami rohro-
wych ſtolzow po naſtunischiſch placzisnach.

NB. Tež móže tam jedyn wuczomnik do wuczby ſtipicž.

Akoloniałtworowe a ſpirituosowe thlamy

Carl Noof

na žitnej haſhy
porucza: prawdziwe würzburgſke runſtingowe ſymko
ejiſceſkłodzzych amerikanski ſwinjazych ſchmalz,
dobry zolorowoh ſyrop, punt po 20 np.,
rajsz, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 36, a 40 np.,
zolor, punt po 56, 60 a 64 np., w leheſach po 52,
53 a 54 np.
huche droždze, czerſtwe, punt po 11 nſl.,
thoſej derjeſkłodzzych, punt po 106 np., 11 11½ nſl.,
12 a 12½ nſl.
petroleum, punt po 26 np., pſchi 3—5 pt. po 24 np.
ſweczenje raffinirowane, punt po 44 np.,
cigar, 100 ſchtuk po 22, 23, 24, 25 a 30 nſl.,
jereje, najlepsze, kopu po 1 tl. 10 nſl., tunu ſa 15 tl.
huchene jereje, wſchēdzie czerſtwe,
wſchē druziny ſkłodzich a ejiſzych valenzow w zylkym a
po jenotliwym jaru tunjo.

Drjewowa aukzia

na maleſchanskim rebitru.

Schwörtl 27. februara t. l. maja ho drjewa le-
tuſkich niſkoleſkowych drjewonischczow — něhdze
80,00 ſestajanych walczkow — pod hewaſſich wu-
mienjenjac̄h na pſchedadzowanie pſchedawac̄ a to
rano wot 8 hodz. pſchi maleſchanskim mlynskim hacze,
,, „ 10 „ pſchi forbarku Fleißigu,
a poſdžischo w poſchiffiſkich leſkach
piat 28. februara do poſoldnja wot 10 hodzinow na
bręſynskiej holi 42 hromadow ſkabeſho a ſylneſho wu-
leſhowaneho drjewa.

W Maleſchach 20. februara 1873.

Sachſka, wyſchischi hajniſ.

Aukzia.

Bližſchu ſrjedu 26. februara t. l. do poſoldnja w 9
hodzinach budze ho w Lupoj w tamniſkiej ſahrodniskej žiwno-
ſci čjo. 19 wſchon žiw a morw inventar, jako 3 ſruwy,
pjerina, 2 hſopodarſkaj wosaj, rolny a hſopodarſki grat,
taž tež něhdze 70 kop rožki, 10 kop ſkomy, 70 centnarjow
ſyna, běrný, rępy, hnój atd. ſa hetowe pjeniſy na pſchedadzowanie pſchedawac̄. Müller a Säuberlich.

Drjewowa tara.

Na turjanſkim burſlim rebitru pſchi bartſkej Daloſej
pola Biſteſcje ſu na pſchedau: 50 ſtohow huchich thoſnowych ſchcjeſow po 5 tl. 17 nſl. 5 np.
200 ſtohow měſchanego drjewa po 3 tl. 12 nſl 5 np.
200 ſtohow pjenikow po 1 tl. 22 nſl. 5 np.
200 kop walczkow po 1 tl. 22 nſl. 5 np.

W Delnej Woſeſchnicy 15. februara 1874.

Trang. Förster, drjewokupz.

Na pſchedau

je měſčcjański ſorbark čjo. 582 w Budyschinje ſ
domski, bróžnu a wulſej ſahrobu, taž tež polne par-
zelle čjo. 62, 121 a 421 Hornburgſkeho plana a je wſchō
dalsche pola wobſedjerſki ſameje abo we wudawarni ſeſeb.
Nowinow ſhoničz.

Wta ho pſchi wypoſej ſdje nětko abo t. l. haperleſe
jena starſka ſſerbowka, jako pěſtoncza liž ſwoju
kluſbu ſwědomniſcie ſastac̄ wě. Samolwjenja móža ho
po G. K. 196 na Annoneen-Expedition von
Haagen ſtein & Vogler in Leipzig poſklač abo we
wudawarni ſſerb. Nowinow wotedac̄.

Na ryčerſkble w ſchcjeńy pola Rakez ſtaj
dwaj czechuitaj wołaj, jedyn tſileňy a dwaj dě-
lennaj bylaſ na pſchedau.

Krajnostawski bank.

Spomiswołeniom królewskiemu komisarja so po § 6 bankowych wustawkow wot 16. junija 1857 wobbankaza bilanza na lęto 1872 s wuměnjeniom pruhowanja a justifikacije sliczbowanja banka za 1872 s tym spomiswołeniom wosjewio, so su knieza stavu sliczbowanje, wo sariadowanju krajnostawskiego banka na lęto 1871 położene, po statutarisch postojenjacch justificirawali.

W Budyschinje, 31. decembra 1872.

Direktorium krajnostawskiego banka królewskiego hornolužiskiego markhrabinstwa.
f. Roeben.

Bilanza.

Wozkomadwazhte sliczbowansle lęto wot 1. januara hacż 31. decembra 1872.
Activa. Passiva.

	tołet.	sl. np.		tołet.	sl. np.
Hypotheckle konto (kapital).			Per fundacijiski kapital-konto.		
Wobstatk ult. dec. 1871	5,738975	tl.	Sakładny kapital banka ult. dec. 1872.	580000	—
Wschibylk w lęcje 1872	237325	—			
	5,976300	tl.			
Woblytk	222030	—	Per konto walutoworne.		
Hypotheckle żadanki ult. decembra 1872.	5,754270	—	Wobstatk ult. decembra 1871	4,103048	tl. 22. 5.
			Skad w l. 1872	1,015502	= 25. 6.
Hypotheckle konto (dai).			Dai, le kapitalej		
ult. decembra 1872 sawostate resty .	12749	1 2	dýrjena	110672	= 1. 2.
Swonkue hypoth. konto (kapital.)				5,229223	= 19. 3.
Wobstatk ult. decembra 1871 356750 tl.	316150	—	Wupłacjene w lęcje		
Woblytk w lęcje 1872	40600	—	1872	664330	= 10. 8.
Konto fastawskich listow.			Per fastawskich listow kreacijiski konto.	4,564893	8 5
Wschibylk w lęcje 1872	115510	tl.	Wobstatk tych hacż ult. dec. 1871 kursiro-		
Woblytk	115510	—	wazych fastawskich listow 2,028120 tl.		
Konto bankowkom konto D.			W lęcje 1872 kassowanych		
Wobstatk w bankowkach IV. emisjije	5300	—	a saniczenych	115510	tl.
f l. 1869 Ser. X. La. H. à 10 tl.				1,912610	—
ult. dec. 1871	7200	tl.	Per banknotow kreacijiski konto. B.		
Wot tych w lęcje 1872 dla na-			Ult. decembra 1871 coursirowane		
sadwscią notow II. a III. emisjije			bankowki II. emisjije Lit. G.		
do cyrkulacie stajene	1900	tl.	po 5 tl.	4300	tl.
Reservirowane bankowki VI. emisjije	620063	12 5	W lęcje 1872 l saniczenju		
jało pscieżiwnoćz tych po kreac.			najad wsate	900	—
konto B. a C. hiszczęce coursiro-			Ult. decembra 1872 hiszczęce		
wazych starzych bankowkow.			coursirowane bankowki II.		
Konto effektow.			emisjije Lit. G. 3400	tl.	
Wobstatk ult. dec. 1871 433173 tl. 14. 2.	165500	—	Per banknotow kreacijiski konto C.		
Wschibylk w lęcje 1872 229631 = 18. 8.			Ult. decembra 1871 kursirowane		
	662805	tl. 3. -	bankowki III. emisjije Lit. H.		
Woblytk	42741	= 20. 5.	po 10 tl. 2900	tl.	
Konto kapital-debitorow.			W lęcje 1872 l saniczenju 1000 =		
Saldo ult. dec. 1871	175600	tl.	ult. decembra 1872 hiszczęce		
Wschibylk w lęcje 1872	20400	—	coursirowane bankowki III.		
	195000	tl.	emisjije Lit. H. 1900	tl.	
Woblytk	30500	tl.		5300	—
Konto torrentne konto.			Per banknotow kreacijiski konto D.		
Saldo ult. dec. 1871 163411 tl. 10. 9.	263311	29 7	W lęcje 1869 kierowane nowe ban-		
Wschibylk w l. 1872 791556 = 25. 8.			lowki IV. emisjije po 10 tl. Ser. X.		
	954968	tl. 6. 7.	Lit. H. po 10 tl.		
Abgang	691656	= 7. -	Per fastawnych listow dai wułnpne konto.		
			Ult. dec. 1872 hiszczęce wuptaczomne		
			koupony fastawnych listow		
Transport	7,137344	13 4		19729	13 7
				8,082532	22 2

Activa.

	Transport.	toler.	fl.	np.
Konto pożernje.		7,137344	13	4
Wobstatk ult. dec. 1871	625358 fl.			
Pschibyl w lècze 1873	1,612377 =			
	2,237735 fl.			
Wotbytl	1,339430 =	898305		
Leżomnostne konto.		133450		
Wobstatk ult. dec. 1882		133450		
Licitalnych pjenjes-depositse konto.				
Saldo ult. dec. 1871 604 fl. 12. —		548	18	
Wotbytl w l. 1872 55 = 24. —				
Kauçijow depositse konto.				
Położene kauçije w hetowych pjenjach a papjeraç ult. decembra 1871.		13920 fl. —. —		
Pschibyl w l. 1872 8330 = —. —				
	21283 = —. —			
Wotbytl	4610 = —. —	16673		
Rassa-konto.				
Wobstatk kassu ult. decembra 1871				
	613791 fl. 12. 1.			
Pschilhod w l. 1872 3,730103 = 20. —				
	4,343895 fl. 2. 1.			
Wotlhod	3,876278 = 28. 8.	467616	3	3
Interimne konto.				
Saldo ult. december 1872		19973	6	5
		8,672910	11	2

Passiva.

	Transport.	toler.	fl.	np.
Per konto kauçijow.				
Wobstatk w vjeniejszych papjeraç ult. dec. 1871		11953 fl.		
Pschibyl w lècze 1872		9330 =		
		21283 fl.		
Wotbytl		4610 =		
		250000		
Per reserve-fondsle konto.				
Wobstatk ult. decembra 1872.				
Per kapital kreditorow konto.				
Saldo ult. dec. 1871 266175 fl. 9. 9.				
Pschibyl w l. 1872 68992 fl. 27. 3.				
	335168 fl. 7. 2.			
	15323 = 29. 7.			
		319844	7	7
Conto à Nuovo.				
Dajomna, hiszceje njewupfajomna dañ				
	42150 fl. —. —			
Tuteje dostajomneje 38289 fl. —. —				
		3860	11	3
		8,672910	11	2

Dobytłowe a schłodowaze konto.

Debet.

	toler.	fl.	np.
Sa dañ sa składki w nalutowańi	164950	15	8
Sa teho runja na wudate sastawne listy	84007	26	4
Sa sariadowanje s dobom sa sriadowansle hóstly drodzansleje filiale	18940	23	1
Sa dawki, wobcejnosće, pensjje atd.	6349	11	7
Sa spesh na bankowli		25	
Sa provisjje		526	12
Ejisth, w prijedstejazej bilanžy hizom repar- tirowanh dobytk	62752	23	3
	337597	22	8

W Budyschinje, 31. decembra 1872.

Direktorium krajuostawskeho banka kralowskeho hornolužiskeho markhrabinstwa.

§ Löben.

Grieg.

Dückardt.

Businelli.

Amerikanske tuczno, syre a buschene

taž tež

amerikanski hwinjazy schmalz
dosta w nowej pochyłz a porucza najtunischo

J. T. Reimann
§ napszecza teatra.

Kredit.

	toler.	fl.	np.
Sa dañ w hypothekslich žadanlow	248041	6	7
Sa nju wot effektow	32955	27	5
Sa nju wot sastawlskich listow	1166	11	2
Sa dañ pschi pożernji 39250 fl. 6. 6.			
Teho runja wot diversow 53046 = 26. 9.			
	92397 fl. 3. 5.		
Wot teho sa dañ sa składnemu kapitala, kauçijow a kapital-kreditorow	38227 fl. 11. 2.	54169	22
Sa salētnjene koupony fast. listow	73	6	
Sa dobytk na coursu effektow	1191	14	5
	337597	22	8

Šaidzenu ſrijedu 19. februara wuñde i 400letnemu norodnemu dnju hwěsdarja Kopernika (Copernicus) mala herbla knižka: Porjedzene hwěsdarstwo a Millawské Kopernik. — Dostacj we wudawarni Sserb. Now. sa 1 ngl., i pochyłku na poſte 1½ ngl.

Jedyn kruwjazy wos i deſtami a ſchlaffzeugom a jedyn pluh i koleſtami je w Khelnje čzo. 42 na pschedau.

W kheži fujeſa pschelupza Carla Noacka.

Majnowsche ſa naſteo w

jaquetach a jeczlaſch

ſa konfirmandow, džeczi a wotroſczenych poruczam ja naſtunischo w wſchelakich tlaninach a barbach we wullim wubjertu k dobrociwemu wobledzbowanju

H. Kahrſer

firma: J. Hartmann na ſitnej hafy 52.

Wulla dželba cjemnych lufkow, mohatrow, alpacca a atlaſha po naſtunischiſch placzisnach porucza.

H. Kahrſer

firma: J. Hartmann na ſitnej hafy.

Chmle jaqueth a jaſi, liž ſu mi hiſhce na ſkładze wſtale, ſa tu placzisnu pschedawam, kaž mie ſa-
meho khoschtuſa.

H. Kahrſer

firma: J. Hartmann na ſitnej hafy 52.

Drjewowa aukzia

na ryczerkule w Hermancezach nad Sprewju.

Džiwajo na wojewjenje wot 10. februara t. l., w tuthch nowinach wotcziszczone ſo tam naſpom-
nijena aukzia pödželu 24. februara t. l. wſcje ſmeje.

Sa hotowe pjeniſey budža ſo pschedawac̄:

195 ſtomow twarskeho a wujitkoweho drjewa,

254 lozow a rorow,

17 ½ ſtoha ſhczepow,

42 ſtohow pjenikow,

47 ſbytlowych hromadow.

Chromadzisna na kniežim dworje. Sapocžat dopoldnia w 9 hodžinach.

W Hermancezach, 18. februara 1873.

E. Schimmrigl,
hajnik.

Drjewowa aukzia.

Pöndželu 24. februara t. l. dopoldnia w 10 ho-
džinach budža ſo na bartſkim reviru pschi ręzy hjes
Rakojdami a Bartom

30 ſylnych wolschowych wujitkowych kruſow

a

34 wolschowych dolnih hromadow pschedawac̄.

W Barze 20. februara 1873.

Wiedemann, wyschſhi hajnik.

Zeneho wuczomniſta

pyta ſowar Schueider w Ruchlowje.

Restaurazija w Czichonzech.

Blijschu wutoru k poſtnizam reje a pschipoda bližy
a ihſej. Najpscheczelniſch poſcheproſchuje

E. Säuberlich.

Lekarske poruczenje.

Podpiſanu ſ tutym wobhwedcja, ſo bym G. A. W.
Maherowu bróſkhyrop ſ Wrothka wja tak derje pschi
mojich ſamných džeczoch, kaž tež pschi wſchelakich drugich
woſhobach, a to ſahalky ſatarrh, trajazh laſchel, ſažwanje
plujow, cjezki dych ſ woſebnym effektom a ſluſkowanjom
naložowal a pschisafowaſ, po taſlim, liž maja na taſle
njespodobnoſcie cjerpicz ſ wěſtoſcu poruczeſi možu.

Bemorno.

Ignatius Horvath,

Injezi primaſialny lekar.

Jenož prawdziwy maja ſon w bleschach po 8 uſl.,
15 uſl. a 1 tl. na pschedan.

Heinr. Jul. Šimka w Budyſchinje,

W. Rothe w Lubiju,

P. Kanne, hapiylar w Hernhucje,

Jos. Šobmann w Scheračowje,

Ed. Hiese w Nowoſalzu,

hapiylar Geriſher w Oſtricu,

Scholtia we Wotrowje a

Schmann w Budeſtezech.

Drjewowa aukzia.

Wutoru jako 25. februara t. l. dopoldnia wot
10 hodžinow budža ſo na del'no wujefdzanski m
leſowym reviru, pschi wowczeſnijach na tak imeno-
wanych Huojnach, wjazy lozow brēſowych a wol-
ſchowych ſbytkow, kaž tež toſſto brēſowych dolnih
hromadow ſa hotowe pjeniſey na pschedawac̄je
pschedawac̄.

W Delnym Wujeſdze 20. februara 1873.

Hajniſke ſarjadniſtwo.

Džensa rano w 5 hodžinach buſtaj přez zbo-
žomny narod stroweje džowčički wulecy zwjeseleñaj

W Lipinach, 15. februara 1873.

Korla Šolta, wuceř,

Amalia Schołtowa

rodź. Handrikec.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kil maja so w wudawatni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, piaci se
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawat

J. E. Smoler.

Kóide číslo placi
7 np. Stwórlétna předpla-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wopshieccje: Najnowsche. — Swetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Subnicjli. — Psihlopt.
— Hanß Depla a Mots Tunla. — Nawěštnil.

Krippensko-Schandawsko-Budyšla železniza.

Hjom wjazg hacz 20 lét so wo to jedna, so by tak derje s połodniščej, taž tež s potokznej stronu železniza do Budyschina wjedka. Najprjódzg so jara sa to džekasche, so by so železniza s Budyschina do Kroczebusa twarika. A hacz runje by tale twarba jara wužitna a pschi tym tež jara tunja byta, dha je kroj bjes Budyschinom a Kroczebusom pschezo hisčje bjes železnizy, dokelž prusle knježerstwo hacz dotal žanu dowolnoſcę i jeje twarjenju dako ujeje.

So bu so železniza s Budyschina horje do Škanknowa twarika, sa to bu wjese połdzischo sluskowac počeli. Wschelake towarzista bu wo dowolnoſcę i twarjenju težle železnizy prophyte a ju tež dostake, tola pak pod wuměnjenjemi, kotrež dopjelnicz njemóžachu abo nočných. Duž tež na połodniščej stronje se železnizu niciož njebu.

Halle w nowishim časzu je hwěsda nadžije sešlhdaja, so so twarba železnizy na težle stronje borsy pocznie. Njenujzg halle ministerstwo kamo tu wěz do ruky wosmje a čze wot Krippena (w bliskoſći Bodenbach) psches Schandawu, Sebniz, Nowe Město, Kersnii do Budyschina železnizu twaricž. Tale železniza směje drje hinaſki pucž, hacz ta, kotrež běchu na Škanknow wotmyhili, ale wona budže sa budysku wokolnoſcę dla lóžscheho pschiwoſa čeſteje brunizh a samjeniteho wuhla jara wužitna, a wyshe teho može so s njei tež železniza wot Škanknowa ſem ſjenocžicž.

Deputacija druheje komory, kotrež je tu wěz pschehdala, je někto tón namjet ſtajka, so by ſejm knježerstwu móz dał, tule železnizu twaricž a na to s krajneho samoznenja 5 millionow 150.000 tl. nakožicž. Wona dale i temu radži, so ſy ſejm ministerstwu porucžit, tule železnizu sa 4 lěta dokonczej a tón ſtruh bjes Budyschinom a Kroczebym w tmt samym časzu wutwaricž, hdzej budže južnolužiſta (südlausitzer) železniza hotowa a po njej na jene dobo s južnolužiſkej železnizu, s kotrejž so wonz ſjenocži, jěſdzenje ſapocžecž.

Szejm a knježerstwo budžetaj drje po žadanju depu-
tejje čjinicž.

Najnowsche.

Draždjaný, 27. februara. Druha komora je dženža twarbu noweje železnizy wot Krippena psches Schandawu, Sebniz, Nowe Město a Kroczebym do Budyschina pschiwolila a tež twarjenje mosta psches Kobjo, ale jenož ſa železnizu, už pak ſa wosy a konje, prajizy, ſo ſměje ſo tajki móst pschi-
chobnje žam woſebje twaricž. Tež bu pschiwolene, ſo ſmě ſo s čeſteje stronu wot Škanknowa do Sohlanda železniza twaricž. (Na tajke waſčnje bu so Budyschin najprjódzg s čeſkej železnizu, psches Bodenbach wjedžazu, ſjenocžit a potom tež s čeſkej ſchwjernej železnizu, ſiž psches Rumburg atd. do Prahi wjedže.

Varlin, 27. februara. Khežor je porucžit, ſo maja ſo ſubostawy němſkeho rajchstaga 12. měrza w Varlinje ſhromadžicž a tam potom wschelake nowe ſakony wujednacž.

Paris, 26. februara. Tudomne nowiny po-
wjedaja, ſo je němſki khežor wſch wuměnjenja, pod
kotrymž čze franzowſke knježerſtvo pſatu milliardu
wójuſkeho ſarunanja placicž, ſa dobre ſpōſnat a ſo
teho dla němſke wojsko borsy po doplacenju ſchtwór-
teje milliardy, to je w juniju lětuſcheho lěta, Frans-
zowſku zple wopusčicži.

London, 26. februara. Awstriski poſklanz, hrabja Beust, je ſo ſa wčerawſkim ſem wróćzit.

Mničow, 26. februara. Po dohlim ſapje-
ranju je kral ſkónczne do teho ſwolit, ſo ma bojer-
ſke wojsko tak dræſcžicž, taž prusle.

Gwétne podawki.

Salska. Skóneżnie drje budžetej w tychle dnjač wobej komorje salskeho sejma w nastupanju twarby noweje trippenšlo-schandawoslo-budysleje żeleśnizy wuradżowanje bjerzecj a po radze deputacije, k temu postajenneje, knježerstwu poruczicj, so by tule żeleśnizu tak rucze, hact mōjno, na krajne khósty twaricj dako.

Draždianski jutrovny hermanek smieje so pôndželu po njejeli Lütare, keď tej hľadovanej dnja, po tajsim 24., 25. a 26. mérza a pschedhermanek ihšcherjow, bētnarjow, a möblepschedarvarjow budže 20., 21. a 22. mérza. Njedželu Lütare jalo 23. mérza budže w draždjan kej ihšijnej zyrtvi herbska Božia služba sa evangelistich Eser-
bow wotbieriana.

W Grodzisku pola Źitawy je so 20. februara w noz̄ Schmidte dom a 22. februara wo počnoz̄ Gründerez bróžen w Lubiju wotpalika. Teho runja je 22. februara wiezor rohē domsle a bróžen kralza E. T. Hoferichtera w Hornym Kumwaldze do procha a popiela pschewobroscil.

Snajmo, i kotrej bataillonej a i kotrej kompanijj jadyn wojsk skusza, budje psychichodnje też w sałkimi wóslu tasse, taż w pruskim hizom je. Kompaniowe cijisko (Nummer) na mègę też wjazg njebudje, ale budje to na kneslu tak njenowaneje ramienjoweweje lapki widzecj.

Na lipjskim universitetu w tu chwilu někotre knježny s wukraja studuja. Tena tajka studentka, ruskowka knježna Hanna Jewrejnowa s Petersburga, je wóndane prawisniste pruhowanje se wóshej cjeſciu wobstaka a ſebi tež potom cjeſne imeno doktora prawisnictwa (doctor juris) dobyła.

Sakski sejm budje najskerje 6. měržy skončený. — Psiči škodnosći královského školeho kwaža je bo w kraju 43,000 tolet jalo královskí stipendiatksi kapital sa studentow nahromadzil. Král Jan je někol poštajil, so maja tajzy saksky studentojo, kij žu psiči maturitatnym pruhowanju přenju censuru dostali a njesamožitoscze dla pomožy potřebni, lětne 200 tolet bjeniejszeje podpisy s danje tuteho kapitala dostaci, jeli wo to prosča.

Prušky. W^m druhéj komorje ho wóndano wo pschi-
swolenje wschelatich pjenjes sa wóyskche zyrkwinsele sa-
stojnista jednasche. Néloisi sapožkanzy ménjaču pschi-
tucej skadnošći, so by ho evangelista wóyskche zyrkwinia
rada horjebéhnyka, dokež hisczeje k temu pschisckia njeje,
so by sa evangelistu zyrelj trébne srjadowanje sežinika a
jei s tym k temu pomhata, so by wona wéstü žamo-
statnosz dostaka a ho žama srjadowacj móhka. Mi-
nister kultusa pak sa to ryczesche, so by tuta zyrkwinia
rada dale mostaka a to wožebje teho dla, dokež smjeje
w blijskim časzu dožahaze synodalne srjadowanje psche-
njeſz, k čemuž budje ho pschiswolenje sumnij wot

25,000 toleč jadač. Na to bu sa wyschu zdržinu
radu sa go nědje 29,000 toler pščiswoleñych. Vjenjeſy ſa
ermelandſke biskopſtwo bučn tež pščiswolene a to bje-
wſchēch dalskich ryčow, dokež referent na to polaſowaſte,
ſo drje je kniejeſtvo ermelandſkemu biskopej wulku dželbu
tuthč vjenjeſ sapowjedziko, a ſo won po tajkim janu
ſdu njedostara, tola paſ ſo pſched hudniſtwom wudo-
laſa, ſchtó ma prawje, dokež je ermelandſki biskop kniejeſ-
tvo ſwojeſe sapowjedzeneſe ſdy dla wobſkorjik. (Kniejeſ-
tvo mjenujy praji, ſo je ermelandſki biskop krajnym
ſalonam njepočtuſhny a ſo teho dla i ſchrafie wot
kniejeſtwa žaneje ſdy doſtači niekme.)

Po skóńczonych sapisach je ho połasało, so je nemise wójsko w posłenje wóinje 127,897 muži jało morwych, ranjenykh a shubenykh schłodowało, bjes nimi 5254 wojsców a lěkarjow.

Raz druga, tak je tež prenja komora dweju saperzhanzow do komisiji wuſwolita, kiž ma pſcherptaež, hacž je šo pſchi pſchwolenu l' twarbe nowych železnizow wſcho sprawnie cijniko. Kral je tež 4 wſchich ſaflojnikow do tuteje komisije wuſwolit, tak ſo wona ſ 8 mužow wobsteji. Druga komora je Lassera a saperzhanza Köllera wuſwolita a Laffer ſ zykelo kraja gwedczenja wo njeporjadlach pſchi ſakozjenju nowych železnizow dostawa a wozebie ſu jemu wſhoyz pomorszy ſemjenjo wjeleſkobudzieliſi.

Minister finanzen (pieniężnych nałożnoścę) saudżen
tydzień drugiej komorze woszemi, so je ḡ krajuńch dawłow
končkeho lęta pišes 20 millionow toler sbytkuńch wo-
staka. Wón proszecze psci tutej składności wo dowol-
nośc, so by ḡ tuteho sbytku bjes druhim sferje a lepiej
nimale 13 millionow krajuńch dolha wurdźnje sapkacjiz
gmęć. A dolež je jemu ḡ temu hizom pišes 7 milli-
onow toler psciwołenyh, dha by wo lętę pišes 20
millionow toler prusleho krajuńch dolha sapkacjiko, nje-
dwiąjo na to, so go jeho też wurdźnje tójsko milli-
onow sapkacji.

Po fakonju, kij ma blijski rajhestag wujednacj, maya ho pschichodnje hleborne pjetjomarki (1 tl. 20 ngl.), marki (10 ngl.), a po marki (5 ngl.) bitz; s druheje miedze val 10nowarje, 5nowarje, 2nowarje a pjeniezki (1 np.). Tolerje ho po tajstim wjazg bitz njebudza. Tak wjele, hacj ho kózde lèto nowych pjenjes wuda, tejko ho starh nutejzehnje.

Němški rajchstag šo najsskerje l 9. měrza hromadn
pomeka.

A wóstria. Krónprynz Rudolf a prynzebyna Gisela stań móndano w psichotomności i kieżorsleje swójby wot biskopa Kutschlera sakrament firmowanja dostałoj. Prynzebyna Gisela zo wuda a jeje mandżelstsi budże jedyn bayerski prynz. Rważ budże pieża hżom po jutrach.

Polsky sapożłanzy i Galizje chętne i rajchsrathka

fiupicj, jeli ho jim jich žadanja Galizije dla předy nje-dopjelnja, hach ho nowy wolny salon dowuradži.

Ružowška. Knježestwo dže w Galakawje (w Atrymje) pchistaw (Hafen) sa wójnsle kódże sakožicj a jen pchies jedyn kanal se sebastopolstom pchistawom sje-nozicj. — W Petersburghu je ho wónzano wulki nowy ewangeliski hospitál swjedženijy wotewrik.

Franzowska. Dokelž je bjes tak imjenowanym monarchistami njejednota wudyrka, dha je lohko móžno, so ho Thiersowe požadanja dla postajenja možy, liž ma pchichodnje pchchedžyda republiki, hejm a ministerstwo mécj, sa dobre sposnaja. Jeli ho to stanje, dha by s tym franzowska republika wjetšu wěstoscj wobstacza dobýka.

Schpaniſſka. Hacj runje ſebi nowe republikanske ministerstwo wſchu prózu dawa, so by mér a porjad w kraju ſbzjerjaku, dha drje pak w Schpaniſſej bórsy ſažo njemér wudyr; pchetož pchimwizarjo starých kralovskich ſchpaniſſich ſwojbow pchihoty k temu cjinja, so bychu ſchpaniſſki hrón ſ nowa ſakožicj móhli, a komunistojo tež ſa tym ſteja, so bychu ſa ſebje wjetſhu móž dobyli.

Ze ſerbow.

S Budysčina. Pchii ſkadnosci swjedženja, lotrj ſudomne towarzſtvo „Biežada“ 19. februara wotdjerja, ſponni jedyn ſobustaw bjes druhim na Miłkawſcha Kopernika a ſo ho na tutym dniu jeho 400letny narodny djen ſwjeczi. Wón dale rjetay, ſo je Kopernik po dohím pchepytanju a myšlenju je ſwojim wótrym roſomom prén i bjes wſchitkimi wuchěnymi zykelo ſwéta dopolaſak, ſo ho ſemja woſoko ſkónza wjerczi. Wón počala tež hiſhče na to, ſo je Kopernik Poſak a po taſkim ſeklowjan a ſo nam ſerbam, liž ſumy tež ſeklowjenjo, derje pchisteji na Kopernikowe ſakluby wo wědomnosć a duchowne poſraczowanje ſ pojeſczowanjem ſponacj. Ta rycj ſo derje lubjeſche.

Se ſubernicžki. Iako 21. februara dapołdnja hejveč Jan Bartſch na tudomnyh podkopakach „Eufatia“ dželafše, ſo njezapzy tójscho brunizy dele ſuny a jeho tak do hłowu praſuny, ſo dyrbjeſche naſajtra ſumrječ. Wón bě 33 lét starý.

Přílopk.

* W Aspinwallu ſtej ho 18. januara bostoniskej hódi „Orient“ a „Royal Arch“ wot wulkeho wětra penurieki.

* Saňdeny tydjeni běchu wulke ſruchi wuherskeje na-wjerczorneje železnicy tsi, ſchyrk ſóheje wýhoto ſe ſněhom ſawete.

* W Barlinje ſu ſebi piwarzy, hospicjazario, kondi-

tarjo atd. w poſleñſkim cjaſu něhdje 5 millionow centnarjow lodu hromadu nauwoſnej dali. Khoſty ſa džeko a ſór woblicja ſo na 300,000 tolef.

* Sa cjaſi wiſleje ſwětneje muſtaſenjy budje tam tež jedyn rufki theater (džiwadło), lotrj dže wopyto-warjow wukſajeſy ſe ſpěwami, rejeſmi a draſtami, lajſež je Ružo moja, ſnatych ſchinicj.

W Striegawje w Schleskiſkej je ſo 19. februara jena 11létne holcja ſhubika a ſda ſo, ſo ſu ju zgani, liž tam tež běchu, ſobru wſali.

* W Czechach je ſo Kopernikow 400letny narodny djen w 170 mestach a wjetſich wžach ſe ſpěwom, hujdu a rycemi ſwjeczil. Barliński, lipſki, parifſki, romski a hiſhče ūkotryzuliž druhí universitet je na Kopernika na tutym dniu tež ſwjedženijy ſponinaſ. Nektar universiteta w Prahy, liž je Němeč, njeje pchiswolik, ſo by ſo tež tam ſwjedženila ryc na Kopernika džerjaka a to najkerje teho dla niž, dokelž je Kopernik ſlowjanſkeho rodu.

* Š Chemižka pižaja, ſo je tam 21. februara jena žona ſe ſwojim 11létnym ſynom do rěti ſloczka a ſo tam tepika. Jeje muž, lotremuž bě jejna džowka vrajka, ſto dže macj ſchinicj, drje ſhēſje rucze ſa ſwojej žonu pchiběža a ſa njeſ do rěti ſloczki, ſo by ju a ſynla pched ſmjerſcu ſepjenja wumohk, ale wón budžiſche ſo ſam tepik, hdy jeho ludzi ſ wody wucžahnuſi njebudžiſku. Wón je ſo tak ſaſymník, ſo někto na ſmjerč ſhory leži.

Na thuringſkej železnicy ſaňdenu ſobotu njeſaloſto Barnecka cjaſ ſ ſoliſ ſloczji, dokelž bě ſo želesna wobruč jeneho ſoka maschinu ſlemika. Lokomotivuvedjet Frickmann pchii tym ſmjerč namaka, druzý ſaſtojnijy a pućowarjo pak ſe ſnadnym wobſchloženjom abo jenož ſe ſamym ſtrachom wotendžet.

* Na pueju wot Budysčina do Wileſcicina je 21. februara wjeczor woſoko 7 hodžinow jedyn cjlowjek poſleſkeho poſelniſta njeſaloſto nowych Bobolz nadpanał, a jeho ſ nožom ſkok. Dokelž pak je ſo tón poſelniſk trucze woſaral, dha je tón cjlowjek cjeſnycj dybjaſ.

* W Voigtschainje běſche pched ūkotrym cjaſom jedyn ſlažený poſ dweju konjow jeneho tamniſcheho kublerja kubnyk. Dokelž bórsy Jane ſnamjenja khorosze njeſoſaſtaj, dha jeju hromadje ſtejo wostajichu. Ale po cjaſu ſo tola jedyn ſlaſy a dyrbjaſu jeho ſatſelicj a po ūkotrych dnjac tež druh, lotrehož tež bórsy morichu. Wobaj konjej běſtaj jara rjanej a něhdje 800 tolef hódnaj.

* W Dumfriesu w Schottlandſkej wónzano 5 džeczi wo živojenje pchindže, jalo čyžku jene druhé džeczo, liž bě ſo na lode pchepanyko, ſ wody wucžahnuſi.

* Š kupř Samoſa pižaja: Něhdje zde tydjen ſa ſobu tu ſemja rji a tchepoze. Wobydlerjo ſu w naj-

wjetšim strachu živi a žu s hrebolic̄ dolinow na horj horje čeli, kdjež pod zeltami pschebywaſa. Nětore wžy ſu wot ſemijenja ſtejene, hac̄ pak ſu pschi tym ludjo wo živjenje pschiseli, to ſuate njeſe.

* Profesbarjo univerſiteta w Romje ſu wobſanli, ſo ma ſo Kopernikej, kiž je tam nehdyn někotry čas ſtu- doval, w měſečje Romje hédny wopomni ſtajic̄.

Hans Depla a Mots Tunka.

M. T. Tale wž je jenož hmeſčna, luby bratſje, ale ja ču eji druhu wž wo jenež žonje w ſowjeſčnizg povjedac̄, kiž pak je hroſna?

H. D. Što dha, žona je hroſna?
M. T. Né, to ja prajic̄ nočju, ale ſtoj wona- cíni, to je hroſne.

H. D. Ale ſho dha?
M. T. Né, wona je njeſtvrerna a ſa jenym dru- himi kledzi.

H. D. Je dha tón rjeſchi, hac̄ jeſe muž?
M. T. To ja njewém, ale tak wjele wém, ſo ma čerwene ližo.

We wudawarni Šerb. Novinow je nětlo ſaſo do- ſtac̄: Druha ſahroba kwětloſta. 1 nžl. — Číorný ſog a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nžl. — Bohumil. 2 1/2 nžl.

Sa konfirmandow

kaž tež ſa doroscjenych knjeſow porucžam ja ſ prjodſtejazym pruhowanjanu wulki wubjerf nowonashiteje čorneje draſty po najtunischič placzisnach.

Adolf Weiss

ſ napshecža noweje měſchczanskeje ſchule

Destillazionske khlamy Ad. Rámscha pſchi faſernje ſ tutym ſwoje jednore a dwójne valenz, liqueur, kaž tež wožebje čiſczenie cžiſte pa- lenzy ſ tutym nanajlepje poruczeja a je pſchi wotewſac̄u w zylým kaž tež w jenotliwym po najtunischič placzisnach pſchedawaja.

Nojvjetscheje wažnoſće ſa
na wočjomaj bědnich. Knjeſej Traugottej
Ehrhardtej w Gr. Breitenbachu w Thüringſkej ja njepožadany wobſwědczam, ſo je mi Dr. Whitowa wožic̄ka, wot njeho ſhotowana, hýrom dwójzy wožebnu hlužbu wopofaſala a mojej bo- lazej wočji doſpołnuje ſohojita. Ja móžu ju ſójdemu na wočjomaj bědnemu poruclic̄ Beulenroda, 15. 2. 1872. Heinrich Schüppel. Tuta prawdžiwa Dr. Whitowa wožic̄ka wot Traugotta Ehrhardta w Gr. Breiten- bac̄u w Thüringſkej podla ſwojeje wulſeje kwětloſlawje conſeſſionirowanā, wot 1. 1822 najlepſhi lindowh a dom- jož ſredſ — niz ſelarſtwu — ſnata a ſlawna a ma ju w ſakonach po 10 nžl. na pſchedan knjeſ **Emil Menzner** w hrſdowskej haptizz w Budyschinje.

Kowarňa we ſomſlu pila Minakata ſ kózom pola a je wſchém gratom je na pſchedon. Kipz trjeba jenož 3--400 toler ſaplačic̄ a móža te druhe ſupnje pjeniſhy ſtejo waſtač. Wſho dalshe je ſhonic̄ pola wobſedzerja Haſera tam.

K jutram phtam ja ſa moje kolonialtworowe a ſpiri- tuſiwe khlamy jeneho, ſ dobrymi ſchulſtmi wědomno- ſćemi wuhotowaneho a herbſkeſe rycze mózneho mlodeho človjeka ſa wočjomnika.

August Vorlo.
na ſwotneſ ſawiskej haſy.

Pſchedawanje palneho a wužitkowe- drjewa na pſchedadžowanje.

- I. Na nowowjeſčanskim reviru wutoru 11. měrza t. I. doſołdnja wot 10 hodiñow:
63 kbojnowych a ſchrélowych kblinych kuſčigow,
120 bréſowých dolich hromadow, ſ vžela wužitkowe drjewa ſa wojnarjow wopſhijoſych,
16 wolschowých dolich hromadow,
80 kbojnowych hromadow,
  - II. Na dubjanskim reviru hrjedu 12. měrza t. I. do- ſołdnja wot 10 hodiñow:
2 hrabow wužitkowaj fruchaj,
42 bréſowých teho runja,
31 wolschowých teho runja,
77 wožyzowých teho runja,
125 Rcm. bréſowých ſchcžepow,
4 - - ſlonowých ſchcžepow,
10 - - wolschowých ſchcžepow,
54 ſtoklow bréſowých a wolschowých walczkow.
- Numenjenja ſo pſched ſapocžatkom aufzijow wofjewja. W Barcje, 27. februara 1873.

Wiedemann, wſchſchi hajnit.

Wondako jenu ſobotu bu wot jeneje holz̄ jena plato- towa móſchen ſhubjena, w kotrejž bě 5 toler a nětore ſlěborne pjenies. Sprawny namakat čyžk je ſa dobre myto we wudawarni Šerb. Novinow wotedacz.

Krajnostawski bank.

Krajnostawskiej nalutowarni

so dla wobliczenja danje

wot 10. haeč ſobu do 31. měrza t. I. ujefutkuje.

Druhe džela banka ujecjerja psches to žaneho pschetorhjenja.

Wypłaczenie nalutowarskie danje stanje so wot 1. haeč ſobu 30. ſaperleje t. I.

W Budyschinje, 20. februara 1872.

Krajnostawski bank kralowskeho ſakſkeho hornolužiskeho markhrabinstwa.
j Koeben.

Wosjewjenje.

Dokelž ſu ſa ratarſke kreditne towarſtvo w ſakſkim krajeſtwie we wotjezu budyskeho ſudniſkeho hamta knježa kubler Jan Schmola w Lejchawje, ležomnoſcjer Fr. Ernst Klöger w Nowych Porſchizach, kubler Schpotka w Letonju; kubler Rütschla w Koblizach, kubler Albert w Nachlowje a hejmſki ſapoflanz Stranch w Nadezach jako dowěrnicy (Vertrauensmänner) peſtajeni, kymy pola knjeſa pschelupza W. Mattheis na hospitalſkej haſy w Budyschinje ſtukowarnju (Geschäftsſtelle) ſa naſche towarſtvo ſałozili.

Spominjeni knježa wſchitke ſtukowanja ſ direktorijo mabo ſ bankom towarſtwa, woſebje horjebranje nowych ſobustawow, nutſplaczenje pjenjes, pschedawanie ſaſtawnych a kreditnych listow, proſchenja wo požečonku atd. wobstaraja a wſchē požadane wukasanie dadža.

Nalutowarske ſkadi (Spareinlagen) ſo tež wot tajkich horjebreru, kiz ſobustawu ujeſzu, a ſo wote dnja nutſplaczenja ſ 5 prozentami ſadanja.

W Draždjanach, 13. februara 1873.

Direktorium ratarſkeho kreditneho towarſtwa w ſakſkim krajeſtwie.

. Karl Mehnert.

Mojim čeſcjenym wotebjerjerjam ſ tutym najpodwoſniſcho i naſydenju dawam, ſo kym klempnarske khlamy mojego ujebo muja knjeſej Richardej Müllerzej wotſtupila. Sa dewerjenje, mojemu ujebo mužeji wopokaſane, najlepje džakujo, proſchu ſ tutym, ſo by ſo to ſamo tež jeho noſklednikej spojczilo.

Š poczeſcjowanjom

Anna ſwindowjena Lehmanowa.

Na horejsche džiwaſo dowolam ſebi, čeſcjenym Sſerbam Budyschina a wokloſcje najpodwoſniſho wojewicj, ſo kym

klempnarske khlamy ujebo knjeſa

Carla Lehmanua

kupiſ a proſchu, ſo bychu dewerjenju mojemu předomnikoj spojczenu, tež na mnie dobrociwje pschericj dali, pschetož ja budu ſo ſtojnje wo to prójowacj, ſo bych požadania jeneho ſoždeho najlepje a najsprawniſcho dopjelnit.

Š poczeſcjowanjom

W Budyschinje 25. februara 1873.

Richard Müller
ſadu ſtareje měſtečjanſteje ſchule.

Pomož pschi rheumatismu a nervowym hłowubolenju.

Knjeſej Th. Höhenbergej we Brótklawju.

Najpodwoſniſcho Waſ proſchu, mi na měſceje Waſcheho tannin-terpentina*) psche rheumatismus 2 bleschi po 12½ užl. poſklacz a ſebi placíſnu na poſeje ſaplaczicj dacj. Za tón ſredk psche rheumatismus naſožam a kym pschi tym pschipadnje namakał, ſo je tež dobrý ſredk psche jenobocžne nervowe hłowubolenje.

Najpodwoſniſcho Fisſher, wylſki hajnik.

Erſrod h, koſelskeho knježerſtwa, 5. novembra 1872.

*) W bleschach po 1 tl. a po 12½ na pschedan w Budyschinje w hrodowskej haphthzy.

Ca wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stožký w Bremenje je mje tudy jala wuežahowaniskeho agenta postajicj dala a so ja teho dla wscitlim, kiz chzedja so do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschechylidz, k najpodwolniscim skuzbam porucjam, s tym skubjenjom, so budu soždeho wuežahowarja naistunischo a najswernischo ua město jeho požadania wobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

W chěži knjesa pschefupza Carla Noacka.

Nojnowsche sa naléto w

jaquetach a jecžlach

sa konfirmadow, džecži a wotroſczenych porucjam ja naistunischo w wsczelakich tkaninach a barbach we wscilim wubjerku k dobrociwemu wobkewzbowanju

H. Raffser

firma: J. Hartmann na žitnej hachy 52

Wulka dželba cjemnych lüſtrow, mohatrow, alpacca a otkaza po naistunischih placzisnach porucja

H. Raffser

firma: J. Hartmann na žitnej hachy.

Möblowy magazin

wot Augusta Dannaicha, tyc̄heriskeho mischtra w Budyschinje na ſerbſkej hachy čjo. 20.
porucja so s wulkim wubjerkom i d blou po naturje a molowanych, kaž tež se wsczelakimi sortami rohro-
wych stolzow po naistunischih placzisnach.

NB. Tež može tam jedyn wuežomnik do wuežby stupicj.

Dr. med. Hoffmannowy
hełh
selowy bróſtſyrop

w ſwojej doſc̄i snatej wubjernej woſebnoſci jaſo
hojzych ſredk psche ſahorjene krlo, psche dybawoſež,
ſažwanje, ſchijau brunawu, ſatarrhj a torhož
kaſchel.

W bleschach po 1 tl., 15 nſl. a 7½ nſl. maja
jón ſtajneje prawdziwych na pschedan:

w Budyschinje knjes Rudolph Höſzer; w
Seiffennerdorfje knjes Ernst Donath; w
Scherachowje knjes Ferd. Peč; w Neugers-
dorfje knjes Raimund Herbrich; w Ebersbachu
knjes August Ernst; w Aluſchku knjes Ernst Postel;
w Nowosalzu knjes Rich. Bamberg; w Ra-
mjenzu knjes Hermann Käſiner; w Chbawje
knjes J. G. Müller; w Biskopizach knjes Bernh.
Kunza; w Žitawje knjes Ferd. Müller jun.;
w Lebzborzach knjes E. Jordan; w Oſtrihu
privil. haptyla.

Kolonialtworowe a spirituousowe khamy

Carl Noack

na žitnej hachy

porucja: prawdziwe würzburgſke runklinozwe kymjo
cziszecklodzajh amerikaſki kwinjazh ſchmalz,
dobry zolorowh ſyrop, punt po 20 np.,
zajh, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 36, a 40 np.,
zolor, punt po 56, 60 a 64 np., w kehlech po 52,
53 a 54 np.

ſuhe droždje, cjerſtwe, punt po 11 nſl.,
khoſej derjeſkodzajh, punt po 106 np., 11 11½ nſl.,
12 a 12½ nſl.

petroleum, punt po 26 np., pschi 3—5 pt. po 24 np.
kwęczenje raffinirowane, punt po 44 np.,
cigarh, 100 ſchtuf po 22, 23, 24, 25 a 30 nſl.,
jereje, najlepſche, kopu po 1 tl. 10 nſl., tunu ſa 15 tl.
kuſtene jereje, wſchēdne cjerſtwe,
wſchē družiny ſkodlik a cziszych palenzow w zylum a
po jenotliwym jara tunjo.

Na rycerſkuble w Schc̄enzy pola Rakez ſtaſ
dwaj czechnitaj wolaſ, jedyn tſiletny a dwaj děw-
ſetnaſ bylaſ na pschedan.

Zeneho wuežomnika

pyta kowar Schneider w Rachlowje.

Wosjewjenje,

ratarstu wustajenju w Budyschinje 27. a 28. meje 1873 nastupaze.

§ 1.

Ratarsta wustajenja skotu, ratarstich a hajnißich maschinow a naporjadow, wupkodow a potrjebow, koz tež druhich, s ratarstwom a hajnißtowm w swiaſku stejazch rjemjeñskich pschedmijetow smieje ho 27. a 28. meje tuteho leta na tselnischem psched kralowskimi wrotami w Budyschinje.

§ 2.

Slocjata a pschedmijety, sa tule wustajenju postajene, preñsche po liczbje, rodu a splatu, poßlerische s požadanjom potrjebnega mestna sa wustajenje, maja ho hacj do 1. haperleje pola podpisaneho volkrijesnega sekretarja piñne pschipowjeci, pschi kotymz su cijicjezane formularji wot 15. febrnara t. l. k dostacju.

§ 3.

Na wustajenju ho prämiirwanje najwoßebnischich wustajenßich pschedmijetow koz tež wulošowanje sjenocji. Brämiije (cjezne mpta) wobsteja se skothch a klebornych medaillow. Brämiije kmenđa jenož wobkredjerjo taikich skocjatow dostaci, kotsiz móža dopokasacj, so su je žami wotkubali abo so je s najmjeñsha 6 měhazow do duja psched wustajenju wobkredjerja. Sa maschinu a rjemjeñne pschedmijety ho jenož jich wunamakarjo prämiiruju. Na wulošowanju ho jenož taikie wězhy kupja, tiz su 27. meje wo prawde wustajene byle.

§ 4.

Lošy k lotteriji po 15 ngl. móža ho wot 1. mérza t. l. psches pobocjne ratarste towarzista dostaci. Postajenje dla wotewscjia dobytkow, na lošy nehdje panhypich, abo dla jich pschedpanjenja pschi sanjerobženym wotewscjiju, su lošam žamym pschipicjicjezane.

§ 5.

Na wěste wulhowanje wustajených pschedmijetow a sa potrjebnu wodu sa skocjata budje starane. Piza budje ho na wustajnischiju pschedawacj. Na wustajene skocjata a pschedmijety ho se stronj volkrijesnega towarzista žane rukowanje njeda.

§ 6.

Wustajerjo na wustajnischiju žane wudawki placjicj nimaja, s wuwscjom sadupnega pjenjesa; tola tež tõnle wothladowario skotu a cji, kotymz je wobkredžowanje wustajených pschedmijetow poruczene, dacj njetrjebaja.

W Budyschinje, 22. januara 1873.

Ratarste volkrijesne towarzisto sa kral. saks. hornolužiske markhrabinstwo.
Hrabja zur Lippe, pschedsyda. Schent, volkrijesny sekretar.

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Na tutym s navjedzenju dawam, so my sa pjenjesy, tiz ho pola naš k sadanjenju sapoloža,	4 $\frac{1}{2}$ 9,
pschi schesczmeħacjum w upowjedzenju	4 $\frac{1}{2}$ 9,
pschi tkimħacjum w upowjedzenju	3 $\frac{1}{2}$ 9,
pschi jenomħacjum w upowjedzenju	3 $\frac{1}{2}$ 9,
pschi nasadplacjenju s krofshim, k Nadz wskednem w upowjednym cjaħom	3 9

danje dawam. — Sadanjenje ho s dnjom sapoloženja pjenjes sapočnje.

W Budyschinje, na bohatej hašy s napsciecia pôsta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Kedžbu!

Worjeſchinowy, kruſčwinowe, lipowe a wiſchnowje drjewo kupuje po wyższej placjicji

wužitlodrjewowa pschedkupniza

August Zimmermann
w Budyschinje na nowych hrjebjach (Neugraben) 713.

Zeneh o wuc̄zomnikla hn̄dom phta
löžkar Emil Flegel na žitnej hašy.

Dicowa koncepcionirowana daloko wuwolana spodžiwnje hojaza žalba,
kotraž je ho najbóle kóždy ras jako dobra wopokasata,
porucza ho w żerkach po 3 ngl. a po 12 np.,
wot hrodowskeje bapthki.

Pilni kkalzy a dželacjerki móža pschi dobrej jdzi trajaze dželo dostaci.

Budyska žulnowa fabrika a khumſchtuh mlynu
prjedy C. G. E. Mörbiz.

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter

jako doposadane picje k polozjeniu pschi wobejznosecjach w blidstwie hubjeneho pschettacza w zoldku, hämorrhoidalnych wobejznosecjow a sazwanja, wot medicinskich autoritatow poruczeny a se wschelsimi wopisommi pschiyosnath.

Ra pschedan maja jon w originalnych blestach po 10 nsl:

- we Wehrdorffje knies C. Aug. Schmidt,
- Seiffenversdorffje f. Ernst Donath,
- Scherachowje f. Carl Swoboda,
- Neugersdorffje f. Raimund Herbrick,
- Ebersbachu f. Aug. Ernst,
- Lubiju f. Reinhold Reiß,
- Budyšchinje f. Wilh. Jacob a f. Rud. Höller,
- Nowosalzu f. Richard Bamberg,
- Ramjeuzu f. Herm. Rästner,
- Gydawje f. J. G. Müller,
- Bislopizach f. Bernh. Kunza.
- Ralezach f. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach f. E. Jordan,
- Zitawje f. Fr. Müller jun.,
- Wosperku f. Bernh. Hilbenz.

Psche bróstholenje.

Wdyž vech hizom psche dwé lecji na satroszne bróstowe a pluzowe bolesce czerpit, njemózecze żadna wot tych mnogich, wote mnie naloženich grédkow moje czerpenje tak položicj, hacj G. A. W. Maherowj brósthlyrop i Brótkaława. To dobrym zwiedomnijom wobkvedejo.

Freiw albau.

Eduard Vohl.

Jenož prawdziwy maja jon w blestach po 8 nsl, 15 nsl. a 1 tl. na pschedan.

- Heinr. Jul. Gracka w Budyšchinje,
- W. Astha w Lubiju,
- P. Kinn, haptylar w Hernhucie,
- Iss. Göbmann w Scherachowje,
- Ed. Giese w Nowosalzu,
- haptylar Gerischer w Ostriyu,
- Schokla we Wotrowje a
- Schmann w Budestezach.
- haptylar Dr. Gultsch w Ralezach.

Schwajzarzli skotuh a wuzitlowy pólver
w napłodzenju dobreho miota w paczkaach po 5 nsl; ;
prawdziwy schmrékojohlinowy äther

(Fichtennadeläther),

węsty a spomojazh naturski hojazh przed psche wiej, rheumatismus, nervowu słaboscj atd. vorucza w blestach po 7½ nsl.

męszejanska haptyla
w Budyšchinje.

Drjewowa aukzia.

W tudnym knejzim bukowiskim leżowym
reviru we woldżelenju „pschi holcim hacje” budże zo
wtornu 11. mérza t. I.

70 lošow stejazeho żylneho kójnowocho schtomowego
drjewa sa hotowe pjenesy na pschedadżowanje
pschedawacj. Sapoczątk dopoldnia ½ 10 hodzinow.
W Minakale 26. februara 1873.

Hrabinska Ginsiedelika inspekcia.

Drjewowa aukzia.

Pondżelu 3. mérza t. I. dopoldnia wot 10 hodzinow budże zo w Pschiwczizach něhdje 140 lisczodrjewowych dolich hromadow, a wtorku 4. mérza t. I. pschi ręcznym brjohu w Maleczizach 30 lisczodrjewowych dolich hromadow pod wuměnjenjemi w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenesy sjanie na pschedadżowanje pschedawacj. Shromadzisuje w pschiwczanskim hosczenzu a w knejznej koreźni w Maleczizach.

W Drčnjo wje 22. februara 1873.

A. Weißbach, wustawski hajnik.

Drjewowa aukzia.

Wtorku 4. mérza t. I. budże zo na sderjaniskim reviru 70 twjerdzych, 70 mjehlikh, s džela selenych, s džela žufchizowych dolich hromadow, taž tež 20 ležazych lešow žylniščo mjehleho drjewa sa hotowe pjenesy na pschedadżowanje pschedawacj.

Shromadzisna rano w 9 hodzinach w piwarni w Brémjenju.

Hajnicki dom w Sderju, 25. februara 1873.

G. Petrenz.

Róże, taž tež pletwa sa njewiesh a kmotrow su rjane a tunje na pschedan w schtryparskich thlamach hauensteinskeje abo butrowiskeje hažn.

Wdyž wuzomnik može vola vodpišaneho hny dom abo jutru fastupicj.

A. Gastein, jchewissi mischt na gitnych wifach w Budyšchinje.

Dżowka phytana.

Holza s dobrymi wopisommi, kiz je hizom w kuchni žlužila a ma losci a ichik i warjenju, zo s 1. haperlejc na rycerku w Blužnikzech phta.

Weneck (Kränzchen) w Khašowje
njedzcu 2. mérza,
hdjež budże s nowopieczenymi tkanzami a s kosejem
pošlużecj.

Kipper.

Serbske Nowiny.

Za noweški,
dilis maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatých
vrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kołde čiasto placi
7 np. Stwórtletna předpila-
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pôsob-
e 8½ nsl.

Wopshijecje: Najnowsche. — Swetne pedawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Hornejey Bulojny. Se Smjeczkej.
Se Stwieschina. S Kluksha. — Serbske piśmisto. — Psihilop. — Hanß Depla a Mots Tunla. — Nawęschtnik.

Najnowsche.

Wiesbaden, 5. měrza. Někto je postajene, so
ho pruski krönprynz se swojej mandželskej knjenju a džez-
ćimi pónđelu 10. měrza wot jow do Varlina wróci.

Win, 5. měrza. Druhe wurdżowanje nowego
rajskrathského wolsnego ſakona ho ſchtwórk 6.
měrza ſapocźnje.

Madrid, 5. měrza. W nowinach „Imparcial“
su ho wojazy, kiž su w krajinje Lerida pſćecjiwo
karliſtiskim ſbězkarjam poſtani, swojim wysčkam
ſarjekli a nočzedja jim poſtlučacj.

Lizabon, 3. měrza. Dotalny ſchpaniſki kral,
drugi kyn něčjichého italskeho krala, je se swojej
knjenju mandželskej a džezimi, do italskeje lóđe,
kem poſtanje, ſtupiſ a do Italije wotjel. Por-
tugisſka kralowska ſwójba a miniftri jo jich hacj do
pſćistawa pſćewodžachu, hóđež jich zuſy a portugi-
ſiske wójnske lóđe ſ wutſelenjem ſ kanonow poſtro-
wicu. Šchpaniſzy wysčzy a wysčozh ſaſtojnizy,
kiž běchu jich do Lizabona pſćewodžili, ho na to do
Madrida (ſchpaniſkeho hlowneho města) wróciſi.

Stockholm, 4. měrza. (Šchwedſki) pryz
Milkawſch August, ſ kotymž ho węzera po ſvaczu
polepſchowasche, je ſańdzenu nōz ſ nowa ſhorjel a
je dženſha dopoſdnja wumrjet.

Belgrad, 4. měrza. Dotalny ſekretar w mi-
nisterſtwie ſnutſkomnyh naležnoſčow, Koſta Iova-
nowicj, je ſa miniftra ſjawneho wuczeńſta po-
mjenowany.

Varlin, 4. měrza. Khljor je na namjet wysč-
ſcheje zhrſtineje rady pſćiswolit, so ma ho njeđzelu
po wrócenju krönprynza do Varlina we wchěch
zhrſtivach kraja džalna modlitwa ſa Jeſo wutkho-
rjenje wotbjerzecj.

Varlin, 6. měrza. Wubjerk drožkarſkeho ſje-
nocięſtwa swoje ſobuſtawu napomina, ſo býchu
swojim wosam ſaſo jěſdziecž dali, dokež ſebi to
Khljor-kral žada.

Rom, 5. měrza. Psihiwjeſenje ruskeje khl-
jorki ho 18. měrza w Florenzu wotčaluje.

Paris, 6. měrza. Psichedlyda Thiers bě węzera
lohko ſhorit, tola možesche pſchi muradžowanjacj
miniftrów podla bycž.

Madrid, 4. měrza. Konſtituirowały ſejm,
to je ſejm, kiž nowe ſrijadowanie Šchpaniſkeje ſa-
konicy poſtaji, najſkerje 1. meje hromadu ſtupi.
Wolby do njeho ſtann ho 10. haperleje.

Varlin, 5. měrza. Šapoſtlanz Lasker je tak
daloko wotbjerje, ſo možesche ho na węzeraſwchini
poſedzenju pſćepytowazeje komiſiije wobdželicj.

Na namjet knjejerſtwa je druha komora wob-
ſanknyła, ſo maja ſapoſtlanzy pruskeho ſejma wſchēnje
5 toleč ſarunanja doſtač. Hacj dotal doſtawaču
2 tolerjej.

Paris, 4. měrza. Wojerſki ſud je tſjoch kom-
muñtow, kiž běchu we wulkim krajnym hrodze „pa-
lais royal“ w Parisu wohén ſaložili, ſ ſmierci
wotbudiſi.

Draždjan, 6. měrza. ſſejm budje wot
Jeſo majestoscje krala Jana ſameho pónđelu 10.
měrza pſćipolnju w 12 hodžinach w kralowskim
hrodze na ſwiedzenne ſaſhne wobſanknjeny.

Petersburg, 5. měrza. Kommiſia, kiž mě-
jeſche ſalon wuradžicj, ſak doho ma w Rukowſkej
wojerſka ſlužba tracj, je poſtajila, ſo ma aktívna
ſlužba 6 lét a reſervna 9 lét, po tajkim ſ zyla 15
lét tracj a ſo ho ničton ſ wojerskeje ſlužby wu-
kupicj njeſhmě. Ćzi, kiž ſtudija, trjebaſa jenož pož
lěto pod brónju ſacj. Hdyž je ničton 36 lét, dha
ho wjazj do wójſka powołacj njemože.

Washington, 3. měrza. Ěudy bě dženſha ſ
cjeſczej teho, ſo dotalny psichedlyda amerikanskeje unije,
knjes Grant, ſwoje nowe psichedlydſtvo naſtupi,
zyle město poſzwęczenie a bě pola psichedlyd ſal,
wot wjaz dyžli 1000 hoſci wopptanę.

Śwētne podawki.

Sakſka. Tej prēnja komora je sañdżenu wutoru wobsankuſka, so ma ho krippenſko-ſchandawſko-budyska želeſniſa ſterje a lepie tvaricę. Duž je ta węz nětlo ſłončjuſe węſta a je ſenož k żadaniu, so by ho s twarjenjom bōrſy ſapocjaſk ſtaſ, pſchetoſ ſyta tvarba budje 4 lęta tracę.

Kral Jan je poſtajik, so ma ho nětejſiſhi ſakſki hejm djenſha ſobotu 9. mēra wobsankuſcę.

Lipſti universitet je tym lipſkim studentam, kiž ſu w poſlenię wōjnje paſyli, we wulſej universitetskiej ſali jara rjany poſnik ſtajicę daſ. Wón je 85 centnarjow cježli a na pređnej ſtronje ſteja w ném ſtej rycze te ſłowa: We wōjnje pſheciſiwo Franzoſskej 1870 a 1871 wu- mrjechu ſmijercę ſa wózny kraj naſchi towarzhojo: — Na to ſleduju po alfabeće imena tych studentow, kotrejz ſ dopomjenju je tón poſnik ſtajeny.

W Schönbachu ſu ho 23. februara w noz̄y woſoko 12 hōdžinow ſublerjeſ E. G. Brōſeſej domiſle a wſchē pōdlanske tvarjenja wotpalite.

W miſionkskiej porzellanowej fabriky nětlo pſches 600 ludzi džeka a nadžkane porzellanowe ſudobje ma ſakſki ſylny wotbjerſ, ſo ničio wjaz na ſkad (Lager) njeſpochodje, tak ſo ho tež žene autiſje ſ porzellanowym ſudobjom wjaz wotbjerječ ujemoža, kož bē to hewal waschnie.

W Nowym Mēſcie a w Sębniku bē wulſe wjehile, jaſo ſhonichu, ſo je tvarba krippenſko-budyskeje želeſniſy w hejwe wobsankuſena, a woni ſu tež ſ belerami tſeleli.

Wobez komorje ſakſkeho hejma ſtaj pſchiswolikoſ, ſo ſmiedža ho broniernja (Zeughaus) a wſchile laſerny a druhe wojerſte domy ſ Draždjan won pſhepoſkoječ a to něhde tam, hdyž k ranju wot Draždjan pſchi ſromje draždanskie hole jena ſchanza njedaloko ſakſko-ſleſyňſkeje želeſniſy leji. Taſke pſheſydenje a pſhetwarjenje nimale 6 millionow toſet khorſtuje, pſchetoſ w Draždjanach je 37 wojerſkich tvarjenjow, tele tvarjenja ſzne pak potom, hdyž ſu nowe natwarjene, kraj k ſwojemu lepſhemu pſchedacę a ſ teho węſcie doſež wulſi pjenjeſ ſcęhnie.

Deputacija porucja, ſo by ho ſalon, nowe waschnie dawlidawania naſtupozy, ministerſtu naſad daſ a ſo by jón tole pſchedječko a pſchihodnemu hejmej k ſlonečnemu wujednaniu prijodlpoložito.

Prušy. Khjor a khjorka ho ſańdżenu njedzelu na poſwecjenju noweje tak mjenowaneje zionſkeje zyrkwe w Varlinie wobdzeliſtajaj.

R powitanju krónprynza, kiž ſu w bližiſhim czaſu do Varlina wróci, khedža tamniſki ſtudentojo rjany ſallowy czaſ ſrjabowacę.

Dolež je ſapoklanz Laster ſchorik, dha ta komiſia, koṭraj je k pſheptanju dorolnoſcjom k tvarbje želeſni-

zow poſtajena, tak ſpěchunje džekarę uſemboje, ſož by ne- ſotryjaliſi jadak.

W Varlinie tak mjenowane brojkarjo (formani, kiž ludzi woža) hýjom nětore dnę wjaz njeſeſdja, dolež ſo jim węſie nowe poſtajenia poſtigje njeſpobodovaſa. Won tehoſla ſtrikuſa (praj ſtrikuſa). Haž budzi jich po- litiſja k jědzenju nuſowac̄ mōz, to njeſewemy.

Wětusche manövry pruskeho wojska maja ſo hač do 15. ſeptembra ſlonečječ. Krajna wobora (landwehra) ſo na nich wobdzeliſi nima. Mužſtwa reſervy, kiž k in- fanteriji, k jegerjam a tsélgam ſtuscheja, ſmiedža tež doma wostac̄.

Dawki, ſotrej ſo k lepſhemu ſykeho němſkeho khjorſtwu dawaja, jaſo gło, piwny a palencowy dawki atd., ſu toni 12 millionow toſet wjaz wunjeſli, hač bē prijed woblieſene. Duž ſměje rajchstag poſtajic̄, ſto ma ho ſo taſtim wulſim ſbytkom cjinic̄.

Lipſki drachlerski miſchtir Bebel, kiž ſo k ſozialno- demokratſkej ſtronje džerži, je dla nětorej pſhestupjenjow w ryczi a piſmje k dleſhemu jaſtowu wotkudjeny. Wón bē hýjom prijed rajchtagſli ſapoklanz a pſched nětorym czaſom ſu jeho w jenym ſakſlim woſnym woſrjeſu ſažo ſa taſleho ſapoklanza wuſwolili. Duž dže ſapoklanz Sonnemann na rajchstag tón namjet ſtajic̄, ſo by ho Bebel na czaſ rajchtagſkich wuſadzowanjow ſ jaſtowu pſchic̄iſt a na jednanjach rajchstaga wobdzeliſt.

Auſtriſle wojsko. Wot lęta 1861, hdyž je amſtrisle khjorſtwo nowu konſtituſiju dosta, je wone pod 10 ministrami- pſchedydam i 79 ministrow mēko, kiž ſu ſ wjetſcha hiſtice wſchilu ſitci a lętnu penſiju wot 4000 ſchēna- low doſtawaja.

Auſtriſle wojsko, hdyž je połne, ma po nowſhini poſtajenju 800,000 muži we pſchilic̄ a ſo ſa uje lętnie 55,645 rekrutow a 5564 muži dopielnijazeje reſervy trjeba.

Ruſſo wojsko. Ruſſla akademia w Petersburgu je Miſkarwſha Kopernika 400lętny narodny džen ſ ryczem a drugim wachnjam vělnje ſwjeſzka. — We Warliwje měſciejanskie a khjorskie ſaſtojnizy, kož tež rjemjeſniſte jednoty (innonti) ſ khorhojemi a drugiej pſchu w rjany czaſu pſched Kopernikow poſnik pſchic̄eſtu, hdyž bu rycz džeržana a ſpěw wuſpěkany. Wjeſtor bē město poſwecjenie a w džiwaſle ſo tak mjenowane ſiwe wobras̄, Kopernika naſtupe, prijodſtajachu.

Se Saratowa piſaſa, ſo je wjetſki knjas Miſkarwſha Konstantinowicz do Turkeſtana wotjēt, ſo by ho na wōjnje pſheciſiwo Chiwie wobdzeliſt, a ſ Petersburga je do Chiwa wotjeſic̄ p.čiſtka, ſo dže ruſſi khjor wot 1. junija hač do 1. julija tamniſke ſupjele wužić.

Franzowſka. W franzowſkim hejmeje praj Thiere, ſo je ſ tym ſ poſojom, ſtajic̄ je hejmla derutazia w naſtupanju mogu pſchedydy, ministerſtu a hejma poſia- ſka, a pſchispomni, ſo by w tu ihely na dojſtne

sakojenje republike njejedna, ale wo sakojenje konservativne, mérneje republike: sakojenje kralestwa abo kraljorštva w Francoskej ho pak někto stacj njemóje.

Schanisla. Nowiny ministerstwa nětčischeje schpaniskeje republike drje pišaja, so je tam wózho w dobrym porjadku, ale s druhich nowinow je widzecj, so ho w traju žakoňa měscheňa sapocjina a so je tam mako lubji, tiz wýšnoseži poštuchaja. Wschelake politiske strony njemér a něpokoj sakojuju a wózko pocjina tež řabkač: duž drje na Schpanislu najskerje hubjene čezy pščindu. — Předawšći kral Amadeo je 3. měrza s Lisabona do Italije wotjēt.

Ze Serbow.

Svudyschina. Rieberowe kumštnorajtarſke sjenochěstwo dže tuži híšeče do jutrow swoje přjodl-stařenja činicj a w haperlejí a mezi budje ho w tudomnym theatru 12 operow hracj.

Svudyschina. Tudemne sjenochene pařerniki swojim aktionarjam sa přenje léto slukowanja pječja dividendu wot 13 prozentow dadja.

Svorneje Vukojny. Předawšemu wojskeli Handrijej Wackerej je 25. februara w budyskej hojerui t. Dr. Friedlein ſenu luku s leweje nohi wuchahný, totřaz tam hízom wot léta 1849 težesche, hdyž bě ju w časlu tehdomnišeho draždjanſkeho sběrka Wackerej, tiz zehdom pščeviwo ſběrkarjam wojovalaše, někton do nohi třelit.

Svorneje Vukojny. Tudy je ho 24. februara ſublet C. F. V. Knauth w čejlich myšlach ſam wojovaly. Wón ſavostaji mandželsku a ſchyri makolétkne džecjí.

Se Smjeklez. Jeho majetosć kral Jan je tudomnemu staršemu muzej Miklawſchej Bobilej ſlebornu, t ſaſtejbnemu rjadej ſlechazu medaillu spožejík.

Se Stwieschin a. W noz̄i wot 1. t 2. měrza je tudomny ſublet a gmejnslí přjodlstejet R. swoje živjenje s wojovalenjemi ſkonečk. Wón bě hewal ſamožity a wſchudze čeſčenju muž, ale jako bě ho jemu w ſaňdženym léčju to njeſbože ſtalo, so ho pſchi třelenju ſam tak ſrant, so potom wot teho jene wózko ſhubi, dha pocja wón čejlich myšlow byz, tiz ſu jeho t ſmicerži nawaſite. Wón ſavostaji wudowu a pječ makolétkny džecjí.

Svlukſha. Wondano je tudy jena 16-létna holza wumrječka, kotrejž ſmicerž ma njeſchđnu winu. Wona bě mjenoviz pſchi ſapocjatu léto na 1.—janski knježi dwór čahynka a jako tam přenju nōz w swojim ſou ſpashe, dha wot teho wotueji, so ho někto na jeje poſtehčijo wali. Wona ho jara ſtrži, ale tola s ruku wokolo ho hrabny a pſchi tym někto koſmate

nakrabny, tak se ho híšeče wjèle hole ſtrži a s ſchlečenjom a wokanjom s komorę čekaj. Potom ho poſala, so hajnikow hóntsli pog w koju lej. Wózho ho ſdatše dobre vyz, ale vózky widliſcheja na tu holzu ſhodiachu, tiz ju tak dohlo pſčeviwo ſhodila, hacj dyrbjeſche wumrječi.

Svudyschina. Sserbska Boža ſkujba ſa evangeliſtich Sserbow w Draždjanach a wokolnoſcji ſměje ho ſelha w tamniſkej ſchiljnej zyrki na ſkébowazých njeđelach: njeđelu Váture, 23. měrza; 1. n. po hwj. Trojiz, 15. junija; 15. n. po ſwj. Trojiz, 21. septembra a 2. n. adventa, 7. decembra 1873.

Serbiske pismowſtwo.

(Překlakovanie s c. 7.)

Bjes knižlami, lotrej ſu ho w požlenich latach ſa ſchule wudake, buchn wožebje „Spěw ſa ſerbiske ſchule,” ſhromadžene wot t. kantora Vjeſkarja a wudate ſa naſtakdom towarſtwa Maczijh ſerbskeje w Budyschinje ſi džalom wſtané. Tyhle ſpěwov ſtaj dwaj ſechtwalaj wuſčknj, lotrejuz tóždý wožebity zykl twori a ho tež wožebje doſtačj može. Runje je přenje ſechtwil hízo we 3. ročnízenym wudawku wuſčhoč, w Lipſku rjenje a bjes ſmolkow čiſiččany. Nowe ſu tam ſpěw: Rheinla ſtraž, Horze ſadanje ſa meju, Maſedžuburanje, Bohrjebz ſpěw, Horjeſtawanje, Reſponsorije atd. Spominjenja hódne je, ſo je tónle ſechtwil tež w katholſkej ſerbskej orthograſiji wuſčhoč jako „wudawč za katholſke ſchule,” lotrej dotal ſadyn tažli ſchulſti herbfloremſti ſpěwnič njeřejaču. W katholſkim wudawku ſu město reſponsorijom tsi ſpěw ſi druhého ſechtwila. Šechtwil w evangeliſkim abo w katholſkim wudawku pſchedawa ſo po 2 ngl. 5 np.

M. H.

Přílopk.

* W Smichowje pódla Prahi wondano pſtyňku, ſo we wobydlenju fabrikſkeho džekacerja Hardta njeſtava, hacj runje bě hízom w 10 hodžinach dopočdnja. Duž ſtviue durje ſ možu wotewrichu a naděndzechu, ſo ſu Hardt a jeho mandželska, kaj tež jeho dwé džowzy wot 17 a 19 let morwi. Nan ležesche bliſlo duri a matž njeſalo ſe jeho woſna, tež džowzy pak híšeče we koju. Želarske pſčevitane dopolasa, ſo je jich ſamjetowu hóly ſas morik, pſchetoz w kachlach wjèle, híšeče žahleho popjela ležesche, roka pak bě ſe baſami tak ſanjegeča, ſo dym njeby won možk, ale bě do jſtov ſtupak.

* W nowinach „Neuer Sozialdemokrat“ jedyn rjemeſnik wosjewja, ſo je „natura“ jemu a jeho mandželskej ſtrowu holicu wobradžila.

* Žendjelskeje pišaja, ſo ſu tam wulce deſteče

se gýlnami wétramí byše. Wusle kruhí jelesnizowu ku pšches 1000 wobudserjow, hýzom pšches ménja ani wotpewjene a tokste murje spowalane. Schloba je bléjski časť fanknjenia, hóleža pak wot konza januara, hdyž je so wuchet druhdje pšchesydlisk.

*. S Arnšberga piňaja, so w Freinohlu, hdyž je

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

Rozom

wotritaj

*

ludzi pödla

škřetaj.

* * *

H. D. To njeje pěknje, hdyž žona wot muža ejela

M. T. Haj, wona pšches to jenož řebí a muzej hanbu ejini a jej ničo nijepomha, hdyž by ſo tež po ezmje k swojemu mužej wróciſka.

H. D. Schto dha pak Ty ménisch?

M. T. Nô, to bě w swojim časzu w jenej bôle delnej wýhy jena mandželska hwojeho dozej pěknego mandželskeho wopuscízka a ſo k swojemu bratrej pšchesydlisk. Pšchi tym bě pak tež swoje smaci a jenu kruwu a koſu ſobu wšaka.

H. D. Hlej wšakal tola!

M. T. Tola posdžischo ſo domažachu, ſo ſmě tej ſločecí wšakal halle potom bracj, hdyž je roswérowana, a ſ zyla drje ſo wona ſaſeſte, ſo bě hwojeho muža wo-

pšchesízka a duž ſo něhdje po 3—4 njeđelach ſaſo k njemu wróciſi.

H. D. To bě mudrje!

M. T. Haj, to ja tež praju, ale to bě ſměſhne, ſo dýzku jejni ludžo tu wěz pšched ſwětom potaſtej, tak ſo dýrbjeſke ſo ta žona wjeſor k swojemu mužej wróciſk.

H. D. Haj, to bě ſměſhne!

M. T. Nê, ſměſhne to njebe, ale dýzne. To pak bě ſměſhne, ſo tu kruwu a koſu, kotrui bě žona přejz wotwiedka, ſkradžu w plonwoſu ſaſo pšchiwjeſechu.

H. D. Ha ha ha ha brr! Ale ſchto dha ludžo k temu ménjachu?

M. T. Boni ſ wjeſkoſcje tſělachu.

Pěſtoncža pýtana.

Pſchistojna a ſwěrna holza, kž je ſ najmjeňsha 20 lét ſtara, pyta ſo do domu jeneho lipſčanſkeho pſchelupza, hdyž ſo dobra ſda dawa a hdyž je ſwěrna ſlužomnička wýpozý wažena, k 1. haper-jeje ſa pěſtoncžu. Wſcho dalishe je pola k. fararja Dr. Kalicha w Hornym Wujesdže, kž tamny dom derje ſnaje a poruczuje, abo we wudawarni Šerbskich Nowinow ſhonicž.

Lužičan čo. 2 je wusoł.

Wosjewjenje.

Wot 8. měrza t. l. ja kózdu ſobotu ſ frachtowym wosom do hosczenza k ſtotej hwěſdze w Budyschinje pſchijedu a porucža ſo k ſwěrnemu wobstaranju frachtow a hewaſſich pozytkow ſa Wojerezy a wokolnoſcž. Duž proſču, ſo byču inje ſ prawje wjele poruczenjemi pocžesczili. Gustav Leder.

Dýžba brěſtowych dohlich hromadow, kóz tež pjeint k wurodowanju budža ſo vjatki 14. měrza dopołdnja w 10 hodzinach pſchi Wadezach na pſcheſadzowanje pſcheda- wacj. Wuměnjenja ſo pſched aufziju wosjewia.

H. Benedix.

Wozjewjenje.

Po § 6. wustawow krajinskeho sjenoczenstwa sa snutkowne misjonstwo w Budyschinje so tu wosjewja, so jeho wubjerk w ton czas s podpisanych wobstawa.

Beno i Wazdorf nad Ssolschezami, pschedzhyda.

H. Imisch, farar w Hodzji, mestopischedzhyda.

Rycznik Alexander Scheuk nad Zornoselami, polkadril.

M. W. V. Würdert, P. Prim. w Lubiju, pschedzhyda.

Profezar Dr. Otto Kreukler, rektor w Budyschinji, pschedzhyda.

s Bejschmick, kniezerski rychzhyda w Budyschinje, pschedzhyda.

J. H. Goltz, farar w Rakjach, pismawiedzer.

J. J. Schenck, farar w Lewaldzie, pismawiedzer.

Ratarste kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie.

Horjebranie hobustawow, nutspłaczenie pienies, pschedzawanie fastawnych a kreditnych listow, proszenja wo pożczeniiski atd. sa ratarste kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie, so wote mnie kózdy czas wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pieniezne skladki (Spareinlagen) so tež wot tajich horjeberu, kiz hobustawu njejzu, a so wote dnia nutspłaczenia 4 prozentami sadzania.

W. Mattheis na hospitalskiej hachy w Budyschinje.

Aukzia howjaseho skotu a koni.

Na rycerkuble w Borszach budu ja wysche wosta-wazh skot s jeneho burskeho klubu, wote mnie pschedzupjeneho, pónedzjal 11. mérza t. l.

na pschedzadzowanje pschedzawacj dacj a to:

2 ejeznitej konej a bjes nimi oksku, kiz najposdji-scho sa 2 njezdeli fréjbo porodzi,

5 kruwom, bjes nimi 2 sejznej,

4 jatozby, bjes nimi 2 wýhokoscjelnej,

6 jenoletnych wózow,

1 koñ;

jeli so hódzi, dam tež wjazb, woþebje tuczny skot na pschedzadzowanje pschedzawacj,

kt czemuž w schemu kupow arjow pschedzocham.

Rycerclubo Borszach. s Döring.

Hózby, kiz chzeda měszechanske schule wóptowacj, a holzby, kiz chzeda schicj wóptowacj, móza wóbydlenje a zy-robu tunio dostacj w Dornschnabel czo 633 po 1 skhodze.

Pyta so

wot podpisaneho k 1 haperleje jena holza, kotaž móže kuchini samostatnije prjedkstacj a je k kózdemu dželu swolniwa.

Herrmann Lehmann,
mydlar na hornejerskej hachy.

Sa jene drajdžanske pschedziske khamy so huydom abo tola borsy iedyn sprawny a swolniw! mody muž něhdje 20 let starý, pschi dobrzej sđzi, zdrobjie a wóbydlenju jako marthelskar a dželacjer pyta. Wscho dalsche je shonicz pola mydlarja Lehmannna pschi laſerni czo. 456 w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 11. mérza pdpołdnju w 2 hodzinomaj budje so dželba brézowego drjewa w stéjazch losach pola pod-pisaneho we Wyhóej blisko Czornoboga na pschedzadzo-wanie pschedzawacj. Jan Rosel, kuhter.

Dwé pilnej a róðnej familiji dželacjerskich ludzi móžetaj na rycerkuble w Hornejowje huydom fastupicj.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 11. mérza t. l., dopołdnja w 9 hodzinach budje so na koniecjaniskim reviru

60 brézowych a wóslcowych dolkich hromadow,

35 brézowych wójtowych kruchow,

6 stejazch lipow,

5 wóchnowych schtomow

na pschedzadzowanje pschedzawacj. Shromadzisna w korejmje

H. Dietrich.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym kniezim ležowym drjebjanskim reviru budje so pschedzodny

schtwort k 13. mérza

120 mjełkich a 40 twjerdyh dolkich hromadow sa hotowe pieniesy na pschedzadzowanje pschedzawacj.

Sapoczałk rano w 9 hodzinach w „Dolhaču” pschi koniecjanisko-psowjaniskim puežu.

W Minakale 5. mérza 1873.

Grabiniska Ginsiedelska inspekcia.

Drjewowa aukzia.

Schtwortk, 13. mérza t. l., dopołdnja w 9 ho-dzinach, budje so na hermancjaniskim reviru něhpje

130 lošamistejazeho hójnoweho drjewa k klozam, ry-helam, k twarskemu a palnemu drjewu so hódzazejeho

— na pschedzadzowanje pschedzawacj. Na dobre wot-wóznenje drjewa (pschi kolbicjanisko-budyskej drósy)

so woþebje kózbowe cjni. — Shromadzisna na kn-pjenje smyšlenych: w Krügarjez hósejenu w Her-manezach, dopołdnja $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow.

W Rakjach, 5. mérza 1873.

Handrij Müller.

Sa konfirmandow

Każ tež sa dorosłych fuijew porucjam ja ſt prjodſtejazym pruhowanjam wulki wubjerf nowonaschiteje czorneje drasty po najtunisich placisnach.

Adolf Weiss

s napscheczo noweje měschčanskeje ſchule.

W thěži fuijewa pschekupza Carla Roacka.

Rajnowsche ſa naleto w

ſa konfirmandow, děčí a wotroſených porucjam ja najtunischo w wſchelalich tleninach a barbach we wulki wubjerf ſt dobrociwemu woblebjbowanju

H. Raufer

firma: J. Hartmann na žitnej habsy 52

Wulka dželsba čženných lüſtrow, mehatrow, alpacca a atlaša po najtunisich placisnach porucja

H. Raufer

firma: J. Hartmann na žitnej habsy.

Pschedawanie palneho a wuzitkowego drjewjana pschedadžowanje.

I. Na nowowěſčanskim reviru wuloru 11. měrza t. l. do polednia wot 10 hodjinow:

63 khōjnowych a schmrékowych ſylnych ſuſchizow,
120 bréſowých dolchich hromadow, ſ džela wuzitkowe
drjewa ſa wojnariow wopſchijazhých,
16 wolschowých dolchich hromadow,
80 khōjnowych hromadow,

II. Na dubjanskim reviru hrébu 12. měrza t. l. do polednia wot 10 hodjinow:

2 hrabowaj wuzitkowaj ſruchaj,
42 bréſowých teho runja,
31 wolschowých teho runja,
77 woskowých teho runja,
125 Rem. bréſowých ſchcijepow,
4 " ſlonowých ſchcijepow,
10 " wolschowých ſchcijepow,
54 ſtoſow bréſowých a wolschowých walcjow.

Wuměnjenja ſo psched ſapocžatkom aufzijew wosſewſa.

W Barce, 27 februara 1873.

Wiedemann, wyschjchi hajnil.

Jedyn krawſki može pschi dobrej ſdzi traſaze džeto
poſa mie doſtačj.

J Schulze na garbarskej habsy čjo. 390.

Ojwocžanske ev. luth. herbſte miſioniske towarſtvo
ſměje jutſje poſołdnu w dwěmaj ſhromadžiſnu.

Petr Mlouk, piſmawejder.

Tóſiſto hrubeje brnūzhy (grobe Braunkohle), křiž je
ſuſha a dobra, ſorž po 5 nřl. ma na pschedan
J. Scholte w Khwacjizach.

Jedyn leſtownych ſchijz ſ zjynka je tunjo na pschedan.
Wſho dalsche je ſhonicz w klempnarſkikh klamach ſadý
ſtarzej měſchčanskeje ſchule.

Colonialtworowe a spirituoſowe ſklamy

Carl Roack

na žitnej habsy

porucja: prawdziwe würzburgſte ruklinzowe ſymia
ejiſezechlodžaž amerikanski ſwinjazh ſchmalz,
dobry zolorowý ſyrop, punt po 20 np.,
zajš, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 36, a 40 np.,
zolor, punt po 56, 60 a 64 np., w ſkeleſach po 52,
53 a 54 np.

ſuſhe droždje, cjerſtwe, punt po 11 nřl.,
lhofej derjezechlodžaž, punt po 106 np., 11 11½ nřl.,
12 a 12½ nřl.

petroleum, punt po 26 ap., pschi 3—5 pt. po 24 np.
ſwěčenje raffinowane, punt po 44 np.,
cigar, 100 ſchtuk po 22, 23, 24, 25 a 30 nřl.,
jereje, najlepſche, ſopu po 1 tl. 10 nřl., tunu ſa 15 tl.
puſčene jereje, wſchědnje cjerſtwe,
wſchě družiny ſtôdkich a cíſkých paſenjow w zjlym a
po jenotliwym jara tunjo.

Jedyn čžerny poſ ſrěnjeje wulſcje, ſtuſ, křiž ma
prěnje pažli věle, „kuſou“ pomjenowany, je ſo ſobotu
taro ſhubit. Tón, kořenuj je ſo pschiwdač, cžvyl jeho
w Delanach cžo. 14 ſa ſarunanjje wotedacj.

Na pucju wot jaſončanskije dróhi do Budyschina je
go ſaſdenu ſobotu něchto psches 5 tolet pjenies ſhubilo.
Sprawný nomar ſchvyl je ſa dobre myto we wudawarni
Serb. Nowinow wotedacj.

Schwajzarſki ſlótun a wuzitkowy pólver
ſ naploženju dobreho miola w paſcikach po 5 nřl.;
prawdziwy ſchmrékojohlinowy äther

(Fichtennadeläther),

wěſty a ſpomožazh naturſki hojazh ſrěk psche wič, rheu-
matismus, nerwou ſlaboſc̄ atd. porucja w bleſchach
po 7½ nřl. **měſchčanska haptyle**
w Budyschinje.

Krajnostawski bank.

Krajnostawskiej nalutowarnej

so dla wobliczenja danje

wot 10. hacę żobu do 31. märza t. l. ujescutkuje.

Druhe dzęla banka nieszerpią psches to żaneho pschetorhujenja.

Wyplaczenie nalutowarskie danje stanje so wot 1. hacę żobu 30. haperleje t. l.

W Budyschinje, 20. februara 1872.

Krajnostawski bank kralowskeho saksskeho hornolužiskeho markhrabinstwa.
s Löben.

Destillationske khlamy Ad. Rämscha pschi fakernje s tutym swoje jednore a dwójne valenz y, liqueury, każ też wożebje cziszczone cziste valenz y s tutym nanajlepje poruczeja a je pschi wotewsczu w gylym faz też w jenotliwym po najtunisich placzisnach pschedawaja.

Fizikatne wopisimo.

G. A. W. Maherowb broszbrop, mi s pruhowanju a pschepytanju pschepodath, jenoż s masojtch, vegetabilisch, w zokorje warjenych substanzow. Wsichtke jeyo dzelby maja smierowaze, kaschlowanie a kosłotanie w schiji pomjenschazu móz a móże so teho dla w kódej starobie jiwjenje psche latarrhalisie wobczeżnoscje s wuzitkom nakożicj.

We Wroclawiu.

(L. S.)

Dr. C. W. Glose,

kral. unkrjeshny fizikus, sanitetny radiczel a rycer czerwienego hodlerja.

Jenoż prawdziwy maja jón w bleschach po 8 ngl. 15 ngl. a 1 tl. na pschedau.

Heinr. Jul. Günther w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Klinne, haptylak w Hernhucie,
Jos. Fößmann w Schräckowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptylak Gerischer w Ostrigu,
Schottka we Wotrowje a
Schmann w Budestezach.
haptylak Dr. Hultsch w Rakezach.

Drjewowa aukzia.

W tudomnym kijejzim bukowiskim leżowym reviru we wotdżelenju „pschi holczim hacje” budże so wutoru 11. märza t. l.

70 lożow stejazeho kylueho kłojnowocho schtomoweho drjewa sa hetowe pjenjesy na pschepadżowanje pschedawacj. Sapoczątk dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodzinow.

W Minakale 26. februara 1873.

Hrabinska Ginsiedelika inspefzia.

Náže, laž też pletwa sa ujewiesty a kmotrow su rjane a tunje na pschedau w schrymparskich khlamach hauensteinskieje abo butrowskieje hasy.

Glöcknarska eżchnita a hojata žalba*)

je we wszech padach jaso wożebna poruczicj. Ja ham kym ju pschi hämorrhoidalne kuli nalożał, skutowanje bę jara dobre; pschetoż hdżez mi klawni kelerjo pom hacj nijemeżacbi, je mie tale žalba w krótkim czasu wot mojego doholétnego czerpienia wumohla. Wjazh mojich swójbnych a pscheczelow suju psche wież, dréne, wotwierzeni ranę a wosabjene stawy triebali a sta so jahenje kózey ras tak rucze, so so dżiwachimb. Weno niszczela w żanym domie pobrachowacj.

Joseph Baum,

w polskim Lesznie (prov. pos.) Breitestr. 20.

*) Sa $2\frac{1}{4}$ ngl. dostacj w budyskomaj haptylomaj, toż też nimale we wszech městach Hornej a Delnej Lužicy.

Na puczu wot Komorowa dale dele po mužakowskiem schüßeju je so saatzeno żobotu 1. märza toschka s 15–20 toler pjenes shubila, bjes kotymiz bęchtaj 2 papierjanek tolerjej, na kschij s bęcej papieru hromadu słepienoj. Na tym kschiju bęchu někotre czorne kmuški a 44 napisane. Te druhe pjenesi bęchu tolerje a nowe schěznaki a něshto drobnych pjenes. W tej toschzy bę też jedyn exemplar Sserbskich Nowinow a notizki s imienom teho, kij je te pjenesy shubil. Namakač dostenje 5 tolęc myta, hdżez je pola njeho abo we wudawarni Sserbskich Nowinow woteda.

Jedyn zyle dobre kijejssi wós se schłenczajnymi weknam i ma na pschedau J. Rěsač w Bělczejzach.

W jutrom namaka jena pilna a ródną holza klužbu pola rěnika Kunze na Hoschiz hasy (Goschwitz) w Budyschinje.

Wosjewjenje.

Doleż fu sa ratarſke kreditne towarſtvo w ſakſkim kraju we wokrjeſu budyſkeho ſudniſkeho hamta knieža kubler Jan Schmola w Leſchawje, ležomnoſczer Fr. Ernst Alöker w Nowych Poſchizach, kubler Schpotla w Lešonju; kubler Möthſchla w Koblizech, kubler Albert w Račlowie a ſejmicki ſapozlanz Strauch w Rodezach jako dowěrnicy (Vertrauensmänner) poſtajeni, kmy poła knieža pschelupza W. Mattheis na hospitalskiej haſzy w Budyſchinje ſlutkowarnju (Gefäßstelle) ſa naſche towarſtvo ſaložili.

Spomnjeni knieža wſchitke ſlutkowanja ſ direktoriom abo ſ bankom towarſtwa, woſebje horjebranje nowych ſobuſtawow, nutſpłaczenie pjenies, pschedawanie ſaſtawnych a kreditnych liſtow, proſchenja wo požczenku atd. wobſtaraja a wſchę požadane wukasanje dadža.

Nalutowarske ſtadki (Spareinlagen) ſo tež wot taſkich horjebjeru, kij ſobuſtawy njeſtu, a ſo wote dnja nutſpłaczenia ſe 4 prozentami ſabania.

W Drąždjanach, 13. februara 1873.

Direktorium ratarſkeho kreditneho towarſtwa w ſakſkim kraju.

Karl Mehnert.

Buſicžanske ratarſke towarſtvo

vondželu 10. mérza popołdnju w 3 hodžinach.

Rosprawa jeneho ſobuſtawa wo dawkach a gmejnſkim porjadku.

Pschedbyda.

Drjewowa aukzia.

na hermancžanskim reviru.

Wutoru 11 mérza 1873 budža ſo ſa hotowe pjeniesy na pschedzawanie pschedawacj:

12 brēſowych wužitkowych kruchow,

163 " " jerdži,

6 1/4 ſtoha brēſowych ſchęzepow,

3 ſtohi wolschowých ſchęzepow,

9,25 ſtokow brēſowych a wolschowých walczkow a ſchtož je wot požlenjeje aukzije wyshe wostało, wjenujzby

41 ſtohow khōjnowych pjenekow,

48 hromadow khōjnjanych ſbytkow.

Schimrigl.

Dželaczerjo pytani.

Dwé porjadnej familiſi dželawych ludzi možeteſi pschi dobrę ſdži traſaze dželo a wobydlenje darmo doſtacj na ſuſejim dworje w Nadžanezach.

Kedžbu!

Worjeſchinowy, kruchwinowe, lipowe a wiſchijowe drjewo kupuje po wyſokiej płatſzinje

wužitkodrjewowa pschedupnia

August Zimmermann
w Budyſchinje na nowych hrjebjach (Nengraben) 713.

Khějnista žiwnoſć czo. 17 w Džiwocžizach poła Žiczeńka je ſe ſwobodneje ruki na pschedan.

Għabi po želesniz:

Š Budyſhina do Draždjan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschedupniu 1 h. 5 m.; popołdnju 4 b. 15 m.; wjecjor 8 h. 20 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 3 h. 55 m.

Š Budyſhina do Šhorjebla: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 20 m.; wjecjor 6 h. 50 m.; wjecjor 9 h. 35 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

Š Ramjeñza do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschedupniu 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecjor 7 h. — m.

Š Radeberga do Ramjeñza: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecjor 9 h. 49 m.

Płatſzna ſitow a produktow w Budyſchinje.

1. mérza 1873.

Dowoz: 5654 mēchow.	Płatſzna w pierzku na wikaſ, na bursy,			
	nizba.	wysza.	najniža.	najwyšza.
Wyszczna 50 kilogr.	4 5 —	4 19 9	4 5 —	4 21 4
Rožla	2 28 6	3 3 3	3 3 —	3 5 —
Iecjmen	2 21 5	2 24 1	2 20 —	2 25 —
Worž	2 — —	2 2 5	2 — —	2 2 5
Gróch	— — —	— — —	— — —	— — —
Wola	— — —	— — —	— — —	— — —
Raps	— — —	— — —	— — —	— — —
Zahty	4 27 —	5 —	— — —	— — —
Hejdusčla	6 10 —	6 12 —	— — —	— — —
Kopackomy	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane ſymja	— — —	— — —	— — —	— — —
Butry	1 — —	24 —	26 —	— — —
Zent. ſymna	1 — —	1 2 5	— — —	— — —

Serbske Nowiny.

Za nowěški,
z 1. maja so w wudawafui
Serb. Nowin. při bohatych
erotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawat

J. E. Smoler.

Kóde čísto płaci
7 np. Stwórléttna předpře-
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pôsć
8 np. nsl.

Wopshiecie: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Wulich Debęz. S Noweje Wsy.
S Delncho Wujesda. — Pschilopl. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěw. — Nawěštmis.

Najnowsche.

Darmstadt, 11. měrza. W pošlenjej nozy
bě tudy pschi bylnym wetrje semjrženje czucz a rano
w 3 hodzinač so sažo jedyn stork sta.

Madrid, 10. měrza. Karlistišzy sběžkarjo so
jedyn viadukt (wyšske haczenja s mostom) połnožnej
zelesniży skashli a jedyn czah se wschemi listami sajeli.

Barlin, 11. měrza. Polny marschal hrabja
Wrangel budže 30. měrza swój 50letny generalski
jubiläum swiecžic; pschetoz w lécze 1823 bu wón
sá generalmajora pomjenowaný.

Na rajchstagu chedža zło na khofej ua 7 tl.
powyschic. (Hac̄ dotal dawa so sa centnar khofeja 5 tl. 25 nsl. zla.)

Stuttgart, 11. měrza. Kuijeni macz něcži-
scheho württembergského kraja, Paulina Therese
Louisa, je 10. měrza popołdnju wumrjela. Wona
je so 4. septembra 1800 narodžila a bě džonka
württembergského prynza L. F. Alexandra.

Barlin, 12. měrza. Jene tudomne nowiny
pišaja: „Powjescze wo žentwje młodsccheho jen-
dželského prynza s wjelikej kniažnu Marju Alexandrovnu, jenicekjej prynzežnyudžowku ruskeho khězora
Alexandra II., su wérne; slub so bórsh wosjewi.“

Paris, 11. měrza. Někotre nowiny pišaja, so
prynz Napoleon, syn njego khězora Napoleona III.,
netko w Jendželskéj pschewyaz, na pscheprošchenje
awstrijského khězora na swětlu wustajenju w Winje
pschijedž.

Sobustawy žuda, kotsiz maja polneho marshala
Bazainu žudžic, su hžom postajeni a budža jich
mijena bórsh wosjewjene.

Lubij, 11. měrza. Město Lubij je ležomnosć
wot 3 akrow sa nowy tudomny wuczerski seminar
a jeho sahodu darito.

W opořt, 12. měrza. Blízsche skutne wili tudy
směja so 19. měrza.

Stuttgart, 12. měrza. Po nowschim poſta-
jenju budže czelo njego kraloweje-maczerje pjatk po-
połdnju do zyrkweje pschewyecene, hdzej budże czelna
rpež džeržana; wot tam budże do Ludwigsburga
pschewodžene a tam khowane.

Paris, 12. měrza. Po powjesczach se San-
Sebastiana bu něhde 2000 karlistiškich sběžkarjow
blisko Monreala w krajinje Navarra wot republi-
kanskeho wójska sbitych a shubichu wjele morwych
a ranjenych. Jenia druha, wot Sorrety koman-
dirowana karlistiška banda je tež sbita a shubi 23
morwych, bjes lotryniž běše žam Sorreta.

Versailles, 11. měrza. Hac̄ do džen-
ischedho dnja je 500 millionow na sichtwórtu mil-
liardu sapłaczenych. Thiers, kiz je sažo zyle strowy,
je pschecžiwo temu, so by so jemu městopšchedsyda dat.

Wulk i Welfow, 10. měrza. Sa noweho
wuczerja tudy je pječza t. Hermann Hilbrig,
dotal wuczer w Zelenjowje pola Kamjenza wuswoleny.

Tara palneho drjewa

w lěscžanskich a manjowskich drjewniščezach.
Psched Lěskej pschi mužakowsko-wadysskim schuseju steji
hisczce stare kuche drjewo na pschedan:

schczejepiane drjewo, stoh 3 Cm. po 4 tl. 5 nsl.
pienkowe drjewo, stoh 3 Cm. po 2 tl. 5 nsl.
walczki, kopa po 1 tl. 20 nsl.

Zhabran, dohladowat.

Ptaja so wotrožjy a džowlí pschi wýsokoj ſuji,
tež ptja so jena familia dželawych ludži, hdzej muž na
hodziniu (ſchtundu) 15 np. a žona 8 np. sahluži. Hewak
destanjetaj dželbu běrnov a wobhdlenje darimo.
Pschistajaza žona Heinoldowa w Budyschinje.

Murjerjo a handlangarjo
pilni a khmani pola podpišaneho trajaze a derje
placjene dželvo dostamu.

W Budyschinje.

Carl Schneider,
murjerški mischtr.

W Nowej Jasenicy je khěja čzo. 48 s pokra ſkorom
pola a se žadowej sahodu na pschenajecze. Wum-
njenja su pola wobžebjerja tam ſhonicz.

Śwētne podawki.

Gałska. Śewjedzienſte wobſanknjenje ſejma ſta ſo ſandženu póndżelu pschiopoldniu w dwanaćich hodzinach, jalo bē ſo prjedy w 10 hodzinach w evangelskej dwórkowej zyrki ſejmiskim ſapkoſkazow wot dwórkowego pređarja Dr. Langbeina pređowanje dżeržako na ſakadze ſkowor Žofuy: „Ja a mój dom, my chzemy temu Knjeſu ſku-žicę. — Néhdje $\frac{3}{4}12$ hodzinow ſhromadžicu ſo ſhobi-ſtawu wobeju komorow w naródknej paradnej ſali 2. poſlhoda kralowsleho hrodu, hdzej hizom knieža tſecjeje, ſchwořteje a piateje klasy dwórkowego porjada a někoſi druhu knieža ſtejachu. Jalo bēſhe potom wychodſci cere-moniſli miſchtr zuſyčh poſkazow, na kralowskim ſakſlim dworje pschebywaczyh do ſale pschiowiedi, bē parady marsh ſkyſhcej jako ſnamjo, ſo ſo kral bliži. Psched nim najprjódzy do ſale ſtupicu knieža miniftrjo a knieža prěnjeje a druheje klasy dwórkowego porjada, komorniž a adjutantojo, ſa nim džeschtaj ſtronprynz Albert a prynz Jurij, lotraž, jalo bē ſo kral na thrón poſhyňt, i jeho prawicy a lewicy ſtejefchtaſ. Pschi ſaſtuſjenju do ſale ſo kralej tſirkózna ſkawa wunjeſe.

Potom kral wobſankazu rycę djerzſeſe, w lotrež ſ krótka na wſcho ſpomni, ſhoto je ſo ſa čaſ poſlenjeho ſejma nowych ſalonow a drugich poſtajenjow wujednakto a praji ſapoſtanbam napoſledku wutrobnie božemje.

Po ſlōczenju kralowje rycę ſtupi jedyn wychodſci ſaſtojniſk psched ſtuſjenje thróna a čiataſche, ſhoto je ſo ſ tych poſtenjom, kij buchu wurađene, hizom wutwiedko a ſhoto ma ſo hiſceje wuwieszc. W tajkim naſtupanju ſo woſjewi 1) ſo budža twarbz pschiowolenych ſeleſnizow tak borsy hac̄ možno ſapocjate, 2) ſo budža pschihoth i ſestajenju ſalonu i nowemu porjadkej dawkiſdawania ſe wſcej pilnoſcę po wuprajenju ſejma ſa pschihothny ſejm ſcziñjene; 3) ſalon, ſrijadowanie ſaſtojniſtow ſa ſnitslowne ſariadowanie (Verwaltung) naſtupaze-miſchczanski a gmejn-ſki porjad, ſalon dla ſakzenja evangelsko-lutherskeho kraj-neho konſistoriwa budža borsy woſjewiene, hdzy pał maja do žiwenja ſtupicę, to ſo poſdžischo poſtaj; 4) hac̄ ma ſo nowy ſchulſki ſalon do ſlutka ſtajicę, ſo poſdžischo wobſanknje; 5) ſarunanje ſa piwarnje a ménny dla prawi-ſnow, jim wſatych, ſo stanje, 7) pschihothnemu ſejmej ſo ſalon prjódpoſkoſi, koſla ma penſija ſa krajnych ſaſtojniſkow, duchovnich, wuczerjow a jich ſaſtoſtajenych brycz atd.

W Obersriedersdorfje je 5. mérza wjekor w hródi wohu wudýrik, kij bu drje ſbožomnje poduſchen, ale dwaj konjei, wěstemu Knäbigej ſkulſhazaj, ſtaj ſo w konjemu ſadužkój. Tyczli Knäbigowy kon je pał wot kura hiſceje khoru.

Na lubijskim dwórnichcęju bu wónzano jena mokda hoſza, jalo chzysče do wosa ſupicę, ſo by do Žitawy

jeka, tak wot Božeje ruciſti ſajata, ſo na měſeje morwa wosta.

Gałſte krajne ſeleſnizy ſu loni 11 millionow 687,562 tl. wunjeſke (320,827 tl. wjaz dyžli lěto prjedy), pri-vatne ſeleſnizy pał 485,273 tl. (115,132 tl. wjaz dyžli 1871).

Po namjetu ministerſtwa a po pschiowolenju ſejma budje hizom po lětuchich jutraci nowi wuczerſti ſeminar w Dubiu wotewrjeny.

Dot lipſkeho pschihažnho ſuda bu 11. mérza student Wildenhayn, kij je psched někotrym čaſom jeneho druheho tamniſcheho ſudenta w duelli ſatſelik, ſa njewinowateho ſpólnat.

Pruſy. Poſelſtwo, lotrež je japońſli khejor do Europej poſtač, je wónzano ſ Pariba do Varliina pschi-jeſeo. — Teho runja je woſebity poſkaz ſ Persiſkeje do Varliina pschiſt, ſo by pschiſt persiſkeho krala pschi-powjedzik. Wón ſo po někotrym čaſu do Pariba a Londona poda. Je hizom psches 1000 lét, ſo žadyn persiſki kral miſy ſwojeſho kraju pschiertožik njeje.

Pruſki ſtronprynz je ſo ſe ſwojej knjenti mandželskej 11. mérza ſ Wiesbadena, hdzej khorowatoſcje dla dleſhi čaſ pschebywacze, do Varliina wrócił. Khejor-kral a jeho knjenti mandžella, wjele wychodſci kralowskich a ineschczanskich ſaſtojniſkow a hiſceje wjazy ludu jeho na dwórnichcęju witaſče.

Druha komora je ſalon, kij zyrkej zyle pod roſ-kaſowanje krajneho kniejerſtwa dadža, ſa dobre ſpoſnaka, teho runja je ſo to wot prěnjenje komory ſ najmjeiſcha w prěnim woſkoſowanju ſtak. Dolež tute ſalon ſa-ſada, ſo dyrbi ſoždy, kij čje w němſkim khejorſtwe duchovný bryc, tež prjedy w Němzač ſtudowac, dha móže ſo lohko ſtac, ſo ſo tak mjenowaný katholſki du-chovný herbſki ſeminar ſ Prahi do jeneho němſkeho universiteskeho města pschiopoſoži.

Minister kultuſa je psched někotrym čaſom porucjil, ſo ma ſo we wſchelakich poſliſi wychodſci ſchulach khej-ſczianska wucžba, kij ſo tam hac̄ dotal poſli wudže-lesche, někto němſki wucžie. Poſnanſki (poſenski) arzbifkop je pał wónzano wucžerjam tajleje wucžby pschi-kaſak, ſo dyrbja ju tež dale poſli wucžie. Duž je mi-niſter někto wobſanknje, ſo ma ſo ſpomnjený arzbifkop tajleje pschiilaſnie dla do ſudniſkeho pschierytanja wſac̄.

Khejor-kral je 12. mérza němſki rajchſtag w Varliine ſ rycę wotewrlik, w lotrež tež bjes druhim na to spo-uni, ſo budje ſo němſke woſjlo, hac̄ dotal hiſceje w Franzowſkej ſtejaze, borsy domoj wróciſcie móz, dolež čje Franzowſka wójnske ſarunanje wjele prjedy ſapkačicę, hac̄ bē wucžinjene.

Wüſtria. Winsti rajchſraty je nowy rajchſratyſti woſnich ſalon, lotrež móz ministerſtwa jara powjetſki, ſa dobrý ſpoſnak. — Khejorka je ſo ſ Wina na khejor-

slí hrod Gödöllö pschedzyslka. — W Praszy bu Čech Dr. Běstí sa měščjanostu wuswoleny. Wón je taži tež hžom psched někotrymi létami pobyl.

W Praszy su něhdje psched 7 měšazami wěsteho J. Skrejschowského žadzili, w kotrehož čjischczerni ho němſle, ale w čjelskim duchu pižane nowiny „Politik“ wudawaja. Tute nowiny su jara mudrie pižane a pschi kždej skladnoscji njeprawdoſeje a njesdobnoſeje němſleje a madzarskeje, w tu khwilu w Awstriji knježazeje strony wotkrywaja. Teho dla by je tale strona rad sahnac̄ daka, ale dokež to nježde, dha čjazyche s najmjeñšha Skrejschowského njeſklodneho sc̄zinic̄. Wón bu teho dla do jaſtwa ſadžen, pod wudawanjom, so je pschi dawaniu nělaſteho čjischczerskeho dawla někak jebak. W jaſtwe su jeho 7 měšazow pschedytovali a jeho něklo 16 dnjow so ſobu ſlawne ſudžili, ale ſkonečnje tež ani proſchla winy na nim njenamakali. Ale hac̄ runje je ho tole ſtačo, dha jeho tola hiſhce s jaſtwa njepuszczę, dokež ho statný ryczník, kž je teje wězy dla appellirował, temu pschedzitwi.

Ruſo wſla. Evangeliske duchownstwo w Ruſowſlej je ſwoje měnjenje w nastupanju wěrh wuprajiko, pschetož w ſwojej 39. evangelsko-lutherskej generalnej synodze w Petersburghu duchowni jenohkózne wobſhwedzic̄, so čjedza ho dale evangelisko-lutherskeho wěruwusnac̄a ſwérę djerzec̄.

Wjeliski knjas-naſlēdnik (krónprynz) je ſa čjeſneho pschedzysdu ruſteho wotdželenja na wiſtej ſwétej wuſtajenzy pomjenowaný.

Franzowſla. Vjes Thiersom a ſejmom je ſaho někajſa pschedzniwoſc̄ ſatožena a su w tu khwilu ſapozkazny wſchēch ſtronow s Thiersom derje ſpoſojeni. — So franzowſki minister finanžow s pruskim poſkazom wo to jedna, tak by wójske ſarunajše ſkerje a lepje do-plecziež možk a tak němſke wójsko s Franzowſkeje wotbyk, to je wěste.

Schpaniſla. Hac̄ republikanske knježerſtwo w tuym kraju wobſtarz budže abo njebudže, to ho hiſhce projic̄ njeſhodži, pschetož w tu khwilu je w Schpaniſkej wjèle njeporjadkow a ſběžlow.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tyčle dnjach su pleďowazny dotalni primanarjo ſwoje maturitatne pruhovanie kchwlobnje woſtali: M. Richard Schulze s Budyschina, Robert Miſlack s Budyschina, Marchin Hartmann s Budyschina, Jurij Eisler s Nadeberga, Handrij Mättig (Sserb) s Wujesda pola Kettig, Max Uhner s Kamjeniza, Vjedrich Schulze s Berthelsdorfa p. Noweho Města, Jurij Rösel s Ryhbacha w Voigtlandje, Karl Schiffner s Peniga a Wylem Kühlemorgen s Lubija. — Wſchitz

čjedza w Lipsku ſtudowaež a to filologiju R. Schulze a Hartmann, theologiju Miſlack, Uhner a Rösel, jura Eſtler a Kühlmorgen, medicinu Mättig, Fr. Schulze a Schiffner.

S Wullich Deb̄ez. Tudomny khežkař a fabriſkli dželac̄jer Jan Kral, kž bě na jene wóčko nimale kleyp a ſ druhim krótkowidzaj, je 3. měrza w nožy s Horneje Hórkli domoj ſcho a njebu násajtra widzeny. Duž jeho pytaču, ale pschi rězy jenož jeho mězu namačku, jeho čjeko su pak dalle 9. měrza w Sprewje nje-daloko Dženikez nadefchli. Wón je naſſlerje pschi Mäſhlingez měkyje w Hornej Hórzę do rěli panyk a je jeho potom woda ſobu wſala. Kral je 48 lét starý a ſa-woſtaji 6 džec̄i a hubjenu khoru ſonu.

S Noweje Wky nad Sprewju. Tom ſ wěſtoſc̄u powiedaja, ſo budje na tudomnych ſeſomnoſc̄ach, ale dale dele i Lěſlej pschi rězy wulki paſjer nič twarjeny.

S Delneho Wujesda. W ſaňdženych dnjach je naſch knjes ſ Wredow tudomne ryežerſtubko ſe wſchém, ſtož i temu kluſcha, kujesej baronej ſ Ražler ſa 428,000 tolet pschedak. Njeđzelu 9. měrza je tutón, wot naſh wſchitskli tak jara lubowaný a čjeſcheny knjes naſh ſe ſwojej ſwójbu wopuſtſc̄il. Njemalo kylſow je ſo pschi tutym dželenu plakalo, pschetož wón bě ſebi kaž jeho knjeni mandželska wſchitskli wutroby dobýk a pschedzniwoſc̄ psches ſuboſc̄iu dobrociwoſc̄, kaž ſo rědo namaka. Wot khudyc̄ pola njeho ſenje nichtón podarmio proſyk njeje. Kóždu dobru wěz wón ſe wſchej mozu podpjerasche, i woporam bě ſtajne hotowy. Saňdženu ſobotu je psches i. inspektorja kždemu dželac̄erjej ſ tych ſchyrjoch wžow 3 tl., kždej dželac̄erž ſak 2 tl. jako poſleni dar wuplaczic̄ dak. — Se wſchēch ertow je ta ryc̄ klyſhcež: „Lajleho knjeſa ſaho njeđostanjem!“

Bóh pschedowidž jeho a jeho lubu ſwójbu ſe ſwojej mikroſciwej ruku a Johnui jich tež w zusvje ſ njebeſkimi kubkami. Temu nowemu knjeſtwu ſpožc̄ tež i wſchemu ſwoju woſzowſku hnabu a najrjeſiſche derjeſicie.

Naſch želeſny móſt, w Nordhausenje ſhotowany a psches 1800 centnarjow cježki, ſo něklo hromadu ſtaja na tych drjewjaných roſčtach, kž ſu jeho dla ſa 2000 tl. natwaric̄ dyrbjeli. Něhdje 17 fabriſkli ſantlarjow, ſ Nordhausenena ſem poſkazny, něklo tu na nim džela a čjedza to ſestajenie ſa 18 njeđzel dokonjec̄. W najblizſchim čjazhu pôčnu dworniſhčo twariež, naſypnjenie je ſo tudy hžom wjèle mił daloko ſtačo.

Přílopk.

* W Ruſowſkej mějachu wot 25. hac̄ do 27. ſylné ſněhove mječeže, tak ſo dyrbjachu woſjenje po želeſnizach ſastajic̄. Na někotrych kruhach mějeſche 3 hac̄ 5000 ludži dželac̄, ſo bytu ſněh wotſtronili.

* Na morju njedalo lovo Radixa w Schpaniskej je jena franzowska kódž do jeneje schpaniskeje s tajkej mozu storéjka, se so pošleška podnurli. 92 vuczowarjo so tepichu, jenož lóðjnjy a 13 vuczowarjo buchu žólmam wntorhni. *

* Psihi wuszywaniu starých patronow na fortu Mont-Barerien sta so 7. mérza to njesbože, so so tute sapalichu. 40 wojskow bu ranjenych, djes nimi 12 tak strašnije so budža drje wumrjež dyrbjež.

Ka k

ro z o m

Hans Depla

w ó t r i t a j

Mots Tunka

ludži p ó d l a

š k r é j e t a j .

Hans Depla. Na žerbistich kwožach je so mi to pschezo jara spodobało, so konawo ženja stróssy a pschiſtojny sadžerži.

Mots Tunka. Haj, to so mi tež lubi.

H. D. Alle wschudjom wjazy tak krucje na to njeđerža laž kym móndano widžak.

M. T. Haj, na jenym kwažu bě so nawoženja sa blidom tak wobtutlač, so bě to njeſchistoſnje.

H. D. Už aj tola!

M. T. Haj — njevěsta bě na to jara hněwna, ale jeho kota hřeče wjese bôle; pschetož ta pschiſtidož a jeho tol naprasla, so jemu klobuk s hlowy flegja.

H. D. Dha pak jeho klonka hwojeje klužby doſči gladaka njeje.

M. T. Haj, kwažarjo běchu teho dla tak na nju mjerſczy, se čhyžu jej wuski motrēſacj a . . . . . sapkatač.

H. D. Jeſberko, jeſberko! Aw jaw jaw!

H. D. Někotre holžy tola tež njevjedja, shto ma ſchýpak na ſebi.

M. T. Cjoha dla dha niz?

H. D. Nô, teho dla niz, dolež ſebi jeho teſlo nažyđa, so potom na jonej nosy stacj njemóža, laž psched několivmi njedželemi w Šsmorežicach widžach.

M. T. Kak dha tam bě?

H. D. Njeļuboſnje, pschetož tam běch ſo někotre

towarschi tak wopike, ſo jena po ſejnach ſhmóraſche a bě ſibi nož wobedrjeſa, druha bě do kſchinje panýka, ſo nohi ſ ujeje miſečku.

M. T. Fi fi tola!

H. D. Eſecja bě ſo do hnójnijy waliſka a ſchtwórta bě ſ řeblom do njerjada panýka, vjota bě pak taſta, ſo dyrbjačku ju domoj njeſej.

M. T. Už aj, to ſu mi leſne kumpani.

Hans Depla. Aw jaw jaw!

Mots Tunka. Shto dha masč?

H. D. Kak tón módry lozor mjawcjeſche. —

M. T. Hdý dha?

H. D. Hdýž tón lamjen psches wólno —

M. T. Hdže dha?

H. D. Do tej' ſiwički pschilecja, —

M. T. Shto dha lozor tehdy ſejni?

H. D. So tón lozor khétsje —

M. T. Už aj!

H. D. Do wulkeje ſiwy nuts ſafločji.

M. T. Vjer ſo psched žonu na ledžbu, hdýž je ſo roſtobika, a hdý by tež ſubofne wobležo měka.

H. D. Nô, nô, žony tola hewal tak ſte njeſhu.

M. T. Poſčuhač jenož, kak w Zoholnje bě, jalo běchu tam po nowym ležje reje. Tam bě jedyn my ſe hwojej žonu porejwał a už pschiſtidož herz ſebi hwojn

sbu pominać. Na to ho ta žona jara roshněwa, prasilly, čomu wón jeje muža pomina a hacj je tón tajti, so njeby saplačić moht.

M. T. Om, dha drje wona zyłe wopak nsemějescé.

H. D. A jato iedyn druhi pschistupi a čzyscze k měrej rycerz, dha ho jemu tak řeūdže, so dyrbjescé thětje ruce čekacj.

M. T. Što dha ludjo k temu prařachu?

H. D. Boni prařachu: Hdy by tón wrobel tak rneje niewolecjak, dha hnadž by jemu ta žona wopush wutorohnyka.

M. T. Nó tch por pjetkow dla njeby tež wulla ſchłoda byka!

Njebo

knjeni Marji rodž. Heldez s Hnasčez,
Injesa Jana Gruhla, hosczenizarja w Buděstech,
mandželskej, † 5. měrza 1873.

Tajla wulla ſruboda
Dokhi čjasj njej nihdje byka,
Kaz je ſrijedu thýzenja
Gruhliz dom tu potrjechita,
Hdzej je iich macj — mandželska
Na porodze wumrjeka.

Srjedža w jejnym živjenju,
Schěsč a tſizečji lét stara,
Hdzej pſchi ſbožu, wjeſteu
Njej hnabž myſlila hzej jara,
So jei kmjercj tak bliſko je:
Voh ju wotbal wotafche.

Tak ty spisik nět, Marija,
Cjische w twojim khlodnym rowje
Njedaloko hosczenza
Vſchi tch hwoſich na ſerchowje,
Hdzej cje njeđlu ſandženu
S wuljej čeſecu hrjebachu.

Wolok twojoh' kaſchča tu
Mandželski a ejrjokla djecji
Jara ſrudnje pſkalchu;
Štož bě jim najlubſhe w ſwěcji,
Tebje, lubu macjerku,
Do rova njeſč ſečhču.

Haj, twój nan a mandželski
Wo tebje tak ſrudnje pſacie
A te wbohe ſyrotki
Vſtaju cje, luba macj,
Vraja: luba macj ty,
Hdzej dha talle dokho ſy!?

Ty pač, wboha ſyrotki,
(Jeli ſo ſy hiſčeze žiwa),
Kiz je cje ta macjerka
Na porodze wopuſčejita —
Voh, kiz da ej živjenje,
Wopuſčejici cje njebudže.

Njeplacj, luby mandželski,
Njeplacj! Boh je hiſčeze žiwy,
Vſtaj trocht we modlitwi,
Boh, kiz je tak dobročinny,
Tón wſchal ſ hnadu pſchewodža
Se ſrubjy do wjehela.

Hdyž tež ſda ſo na dothe
Wſchob' domu ezelne ſbože
Nět koz zyłe ſhubjene,
Boh je lubesči, kiz dacj može,
So to ſbože duchowne
Nět ejim rjeſtcho ſatcje.

Njeplacj dale ſlyſlinje
Sprawna duscha, starý nano!
Štož Boh ejini, dobre je:
Hlaj, po króliku čaſku hnano
Wy tež ſa njej pónđecje
Do tej' wěcznej ſbójnosće.

Bratſia! a wy pſchecjelo,
Kiz ſeje wy ji bliſko ſtali,
Wſchity, kiz ſeje wo nju ſo
Vſchi jej kaſchču naplačali,
Boh wſchal wě jo najlepje,
Hdyž čjasj ſbójne wumrjecj je.

Na naš wſchitlich pač njech je
Tata hmjercj to pſciwotanje:
Wopomn, wopomn eglewscje,
Kak ſo druhdy bory ſtanje,
So b'djeſch pſches hmjercj woſany —
Duj budž ſtanje hotowy!

Tak dha ſpi nět, Marija,
Cjische twoje hmjertne ſpanje,
Hacj nam junu ſaſhwita
Lamine krafzne ſbójne ranje,
Hdzej naš Boh wſchel wubudži
S hnady k wěcznej ſbójnosći.

Traugott Wolf, s Buděst.
p. P. M.

Drjewowa aukzia.

Dželba wot 70 rjanych a ſylnych brěſowých
dothich hromadow budze ſo

ſrjedu 19. měrza 1873
popołdnju w 2 hodžinowaj na rodečanskim re-
biru pod někotrymi wumiějenjemi na pſchewadžo-
wanje pſchedawacj.

Wýhločenjem ſerbam porucžam ſ tutym
ſwój ſtad eglewſkodžazeho kloſeja, zyloho a mlé-
teho zokora, wſchel držiny warjenja, egiſty a
dwójne paſlenzy, wſchelake rybowane a ſuče barby,
ſtrniš a laſ pod ſlubjenjom naſprawniſcheho a
najtunischeho poſluženja a proſču pſchi potrjebje
wo dobročiwe wobledžbowanie.

G. Kuliſh.
hewak C. A. Wehla.

Wulki skład

czaśników (segerjow)

J. G. Schneider

na śniutskomuej lawskiej haſy c̄o. 134 pódla tórmu.

Ja bym ſym ſkład czaśników jara bohacze powięſtſhil
a mam we wſchęch družinach czaśników wulki wubjerk,
taſ ſo móžu kózde požadanje dopſelnicz. Placzisny ſu naj-
tunische a kózdy czaśnik je najzwerniſcho wotczehnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

 Wulki wubjerk prawdziwych ſlęborowych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtočaných rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placzisnje najtunisch.

 Tež pſchiſpominam hischeče, ſo bym ſerbſkeje rycze runje tak
mózny, kaž němſteje.
S poczeczowanjom

J. G. Schneider,
czaśnikat.

Sa konfirmandow

kaž tež ſa doroszonych kniesow poruczam ja ſ přjódſtejazym pruhowanjam
wulki wubjerk nowonaſchiteje czorneje draſty po najtunischich placzisnach.

Adolf Weiss

ſ napſchezo noweje měſchczanskeje ſchule.

Kmani ežeſkle

móža pola podpiſaneho pſchi dobrej ſbzě hnydom do
džéla ſtupicž.

A. Zimmermann

w Budyschinje na nowych hrjebach c̄o. 713.

Tež móža tam někotſi młodži ludžo, kiž chzedža
ežeſliſtwo naukuňcež, darmo do wuczby ſtupicž.

Pilni a kmani murjerjo

pola podpiſaneho pſchi wyſokej ſbzě trajaze džélo
doſtanu.

N. Seeliger

w Budyschinje na nowych hrjebjach
c̄o. 715.

Czeſczenym ſſerbam ſ tutym ſ nawjedzenju
dawam, ſo je ſo pſchedawanje ſadowych ſchtos-
mow w ſchomowni w Bóſchizach ſaſo ſapoczało.
Bär, wuczeř.

Šedhy krawſti móža pſchi dobrej ſbzí trajaze džeto
pola inje doſtacž.

J. Schulze na garbarskej haſy c̄o. 390.

Koſlaſe kózli, kaž tež wſchę druhe ſyre kože kupuje
po najwyschſcej placzisnje Gustav Nauda
na garbarskej haſy c̄o. 426.

Mózny wajctar a ſ dobom huſazy vaſthi móža 1.
meje t. l. abo tež předy w Žitku ſlužbu ſ dobrým wo-
byleſenjom a po dobroſdacžu, tež ſ fruchem ſela doſtacž.

Zeneho rječaſnika, tiž je tež dobrý wajctar,
kože kupicž A. Zimmermann
w Budyschinje na nowych hrjebjach c̄o. 713.

Zeneho běharja-pachola

(Lauſbursche)

1. haperleje pſta

w Budyschinje na hornčerskej haſy.

H. Meifel.

Sa wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stöcky w Bremenje je mje tudy jaka wuežahowansteho agenta postajicj dala a šo ja teho dla wschtisim, siž čzedaža šo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschehdlicz, i najpodwolniscium ſlužbam porucžam, s tym ſlubjenjom, so budu kóždeho wuežahowarja naſtunischo a najšwertiſcho ua město jeho požadania mobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

S tutym i nawiadzenju dawam, so my ſa pjeniesy, liš ſo pola naš i ſadanjenju ſapoloža, pschi ſchecjmękaržnym w upowiedzenju . . . . . $4\frac{1}{8}$,
pschi třmękaržnym w upowiedzenju . . . . . $4\frac{1}{8}$,
pschi jenoměkaržnym w upowiedzenju . . . . . $3\frac{1}{8}$,
pschi naſadplaczenju s krótkim, knadz wschednym w upowiednym czaſom . . . . . $3\frac{1}{8}$,
danie dawam. — Šadanjenje ſo ſ dajom ſapoloženja pjenies ſapocznje.
W Budyschinje, na bohatej haſy ſ napshecza poſta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Psche do tholétny kaſchel.

Ja čerpjach hžom nimale 20 lét na kaſchel a hač runje mje wjese lekarjow lekowasche, dha bě tola wscho podarmo. Kaſchel ſdasche ſo njesahojimy bycz a bě hžom tak ſly, ſo wérjach, ſo ſo mój kónz bliži, pschetož psches ſtajne kaſchlowanje ſo mi wscho ſpanje wurubi, appetit i jědži mi zyle pobrachowasche, broſtbolenje a woſlabnjenje uohom tak pschiberasche, ſo dyrbjach ſ ſiom klapacj. Ale psches nałożenie wubjernego G. A. W. Maherowe broſthropa bě w krótkim czaſu kaſchel a broſtbolenje ſahorjene; ja wužiwach cžicheho ſpanja, doſtawach appetit i jědži, nohibolenje ſo ſhubi a cžuju ſo tak ſtrówy, taž ſym psched 20 létami byl. Ja porucžam teho dla kóždemu pschi podobnych wobcežnosćach jenož G. A. W. Maherowym broſthrop.

Schwärzenthal w Czechach.

Aloys Renner,
falkpaler-wobſedier.

Jenož prawdziwy maja jón w bleſchach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl. na pschedan.

Heinr. Jul. Šimka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinn, haptkar w Hernhucie,
Jos. Höbmanna w Scherachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptkar Gerischer w Ostrizu,
Scholka we Wotrowje a
Zehmann w Budězechach.
haptkar Dr. Hultsch w Rakazach.

Jeđyn zyle dobre kujejſki wós ſe ſchleſcza-
nymi wołnami ma na pschedan J. Rěſak w
Běležezach.

K jutram namaka jena piſna a ródná holza ſlužbu
pola rěſnika Kunze na Hoſchiz haſy (Goſchwiz) w
Budyschinje.

Prawdziwa Glödnersla cžehaita a hojoza žalba*)
ma na ſchachtliczny ſchtempel M. Ringelhardt, psches
kwoju ſpěchnu a hojozu móz klawno, poruczena psche
wiež, drjenje w ſubach, ſalſy, lischawn, kurjaze
wola, wosabjenje, psche wsche wotewrjeue, roſdža-
waze, roſdželome, wosabite, wopalene, laž tež ſiſ-
litſle cžerpijenja, holaze leženje, ſahorjenia, ſacze-
llisný, žoldkowe widliſcheza atd. atd.

*) Sa $2\frac{1}{4}$ nſl. doſtacj w budyskomaj haptkomaj,
laž tež nimale we wschedch měſtach Hornej a Delnej
Erijzy.

Skótny pólver ſ čerſtwych ſelów,
Korneuburgski ſkótny pólver,
Pólver psche ſolku,
Pólver psche pripotawu proſatow,
Lockwiſski balsam,
Bischankowy ſalſowy pólver
porucza
hrodowska haptka
w Budyschinje.

Pondželu 17. měrza t. l. dopołdnea w 10 ho-
dzinach budže ſo na bartskim reviru pschi
woczej horje

$27\frac{2}{3}$ ſtoha kójnoweho měſhaneho drjetwa,
33 kójnowych dolhich hremadow
na pschedzowanje pschedawacj.

W Barcze 11. měrza 1873.

Wiedemann,
w yſchſi hajniſ.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Hojebranje kobustawow, nuteplaczenie pienies, pschedowanje fastawnych a kreditnych listow, proszenja wo pożyczonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mnie kózdy czas wobstaraj, kaž tež na lutowarske pieniezne skladki (Spareinlagen) so tež wot taſkich hojebjeru, kiz kobustawu njeſzu, a so wote dnia nuteplaczenia 4 prozentami sadanja.

B. Mattheis na hospitalskiej habsy w Budyschinje.

Wosiewjenje.

Wschém czesczem wothjerjerjam s bliska a s daloka s tutym najpodwolnisczo k uawiedzenju dwam, so ſamy nasche

falfownje w Miscej a w Gunnersdorſie
pola Chorſelza

nětto ſaſo do dospolneho lětnejeho ſtukowanja ſtajili.

H. W. Siebörger herbja.

Ratarske towarzstwo

frjedu 19. měrza popoldnu w 5 hodzinach.

Nosprawa w nastupanju lotomobile. Wujednanje prjodkoloženich naležnosćow. Na pschedowanje pschedowanje 50 centnarow hnijueje hele s Heinrichshalla. Pschedowanje dželby würzburgſich, altenburgſich runklizow a kubofala (Strunkfraut). Dostacie ſkazaneho probsteiſkeho jeczmienja a wozha.

Pschedýda.

Holzy, kiz chzeda měszejanske ſchule wophtewacj, a holzy, kiz chzeda ſbicj wulnyc, móga wobydlenje a zyrobu turio dostaci w Dornſchnabel czo 633 vo 1 ſhodze.

Wosiewjenje.

Wot 8. měrza t. l. ja kózdu ſobotu s frachtowym wosom do hoſczenza k ſlotej hweſdze w Budyschinje pschijedu a porucza so k ſhwernemu wobstaranju frachtow a hewajſich poſylkow ſa Wojerezy a wokolnoſc̄. Duž proſhu, ſo lychni inje s prawje wjeli poruczenjemi poczeczili. **Gustav Leder.**

Dželaczerjo pytani.

Dwé porjadnej familiſi dželawych ludzi mōžeteſi vſchi dobřej ſeji trajaže dželo a wobydlenje darmo dostacj na knježim dworje w Nadzanezach.

Otto Leonhardt

rhežnik a notar

w Budyschinje na mijoſowym terheſtezu czo. 150
prjedawſki pobudzelačer Dr. Schaffratha, porucza ſo czelczem ſerbam k wobstaranju wſchęh prawniſkich a notarskich dželow, najhwědomiſiche a najpřečelnische poſluženje lubio.

Zena džowka ſa kuchēn a dom može w Budyschinje hñdom dobru ſeu dostacj. Hož? to je ſhonicz we wudawari ſerb. Nowinow.

Amerikanski ſwinjazy ſchmalz,
nailepschu tworu porucza tež ſaſopſchedawarjom najtunischo

Hermann Kunad

na bohatej habsy pôdla poſta.

Palenz

we wſchęh druginach porucza wókebie ſorejmarjam w zyłym kaž tež po jenotliwym pschi nailepschej tworze po najtunischiſich placzisnach

Hermann Kunad

na bohatej habsy pôdla poſta.

Pežołarske towarzstwo

w delnym dole Spremje
ſměje ſhromadzisnu ſobotu 22. měrza popoldnu w 1 hodzinje w Thiermannez restauraziji w Budyschinje.

Džefski poriad: mjeđewe wifis; italske matki; wobdzelenje na wuſtaſeūy wokrježneho ratarskeho towarzſwa w meji tuteho lěta.

Pschedýdſto.

Dželba brěſoweho drjewa w hromadach bubže ſo póndzelu 17. měrza dopoledna w 9 hodzinach na pschedowanja pschedowacj. Šhromadzisna pola Frenzelowich brunizowich pedkopkow bliſko ſchwacjiz.

P. Pietschla.

Czo. 10 ſerbſkih Nowinow ſo we wudawari ſaſo kupuje.

Placizun žitow a produkiow w Budyschinje
8. měrza 1873.

Dowoz:	Plaćizna w přerézku			
	na wikaſ, nižsa	na wikaſ, wyšsa	na bursy,	najwyša.
5469 měchow.	fl. nbi. np.	fl. nbi. np.	fl. nbi. np.	fl. nbi. np.
Pečeniza 50kilogr.	4 8 —	4 21 4	4 11 —	4 21 4
Rožta = =	2 1 8	3 3 7	3 3 —	3 3 7
Bečmijen = =	2 21 5	2 25 5	2 23 3	2 25 5
Wowl = =	2 —	2 3 —	2 —	2 3 —
Gróch = =	—	—	—	—
Wola = =	—	—	—	—
Mops = =	—	—	—	—
Zabky = =	4 27 —	5 —	—	—
Hejduska = =	6 10 —	6 12 —	—	—
Kepaſkemj = =	—	—	—	—
Pane ſympo = =	—	—	—	—
Butry 1 =	— 23 —	— 25 —	—	—
Zent. ſyra =	1 —	1 5 —	—	—

Serbske Nowiny.

Za nawěžki,
žil maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamělwyty redaktor a wudawat

J. E. Smoler.

Kžde číslo płaci
7 np. Stwórlétna předpla-
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pôsob-
8 ř nsl.

Wopšwijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschina. Se Žarlow. S Khocje-
busa. S Vörlow. S Lubija. S Redorja. — Pschilopl. — Hanß Depla a Mots Tunla. — Cyrlwinſle pomjescze.
— Nawěžtunek.

Sk nawiedzenju.

Eži žami czesczeni wotebjesarjo Serbskich Nowinow, kotsiz chzedža
sa nje na druhé schtwórléto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w
wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Eži, kotsiz ſebi Serbske Nowiny
pſches póst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórsy ſka-
ſacž. Na schtwórléto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na prusſich póstach
Serbske Nowiny tež wjazy njeplaczą hacž na ſakſich a ſa pſchinjesczenje do domu
placzi ſo ſakkim póstam schwórlétnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo Serbske Nowiny na pôsce nafróſho jenož schwórlétnje ſkaſacž. Po nowſchim
poſtajenju moža pał ſo tajke ſlaſanja nětko tež na 2 měhazaj, haj na 1 měhaz ſtač. W nadžiſi, ſo móhlo tajke
ſlaſanje na krótschi čiaſ w hóbz bycž, my tajke poſtajenje ſi tutym k ſjawnemu nawiedzenju dawamy.

Sloncejnje prokymy tře, kž ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtač badža, ſo bycž ſebi je radſho na pôsce ſamym
ſkaſali; dotal ſrawlowanje ſa lito xžbje 18 nsl. kholčtaje.

Redakcia.

Petersburg, 19. měrza. Nowy poſtanž
amerikanskeje unije, knies James Orr, mějſte
wcžera pola khžora audienu.

Konstantinopol, 19. měrza. S Bethlehemem
je powjescz pſchischa, ſo je ſo tam grichisko-katholske
a romisko-katholske duchownstwo ſi nowa ſwadžilo,
dokelž je poſleniſche w zyrkwi Jefuſoweho narodženja
někajki nowy ſawěſtſki ſezinicž dalo. Mjenujz w
lécze 1871 je ſo tón starý ſawěſtſki ſpalit a dokelž
ſo wobej duchownstwie noweho dla ſjednacž ne-
možeschtej, dha je turkowske kniežerſtvo tu wěz do
ruki waſko, ale neje hacž dotal ničzo wucžnilo.

Dražbzan, 19. měrza. Amſtriski arzvój-
woda Karla Ludwig, bratr amſtriskeho khžora, je
ſo ſi portugisiskej prynzeſhnu Marja ſlubil.

Barlin, 18. měrza. Saſki krónprynz hžom
pjat 21. měrza dla narodneho dnja němſkeho khž-
ora ſem pſchijedže.

Londón, 19. měrza. Tudomni ſlótniz ſu
jendželskeho krónprynza ſa czechneho ſobustawa ſwo-
jeje jednoty pomjenowali.

Najnowsche.

Londón, 20. měrza. Dokelž běſhe druhá
komora jendželskeho ſejma wondano nowy ſakon w
naſtupanju dublinského universiteta, wot ministerſtwa
prijedkpołożený, ſi 287 pſchecžimo 284 hloſami ſa-
czíſla, dha je ſo minister=pſchedzhyda Gladſtone hý-
dom k kralowej Viktoriji podał, ſo by ſi druhimi
ſwojimi ſobuminiſtrami ſlužbu ſložit. Mjenujz w
Jendželskej (a w druhich konſtitučionalnych krajac̄h
dyrbjalо tež tak bycž) je to waſchnje, ſo ministerſtvo
hýdom ſe ſlužby ſtupi, hdyž w ſejmje wjazy wje-
tſchinu hloſow nima; pſchetoz to tak wjele rěka, ſo
je wjetſchina luda, kž je tola ſejmſtich ſapoſtanow
wuſwolik, pſchecžimo ministram. Kralowa Viktoria
je teho dla wodžerja konſervativneje strony, kniesa
Disraeli k ſebi pſchinč dala a jemu porucžila, nowe
ministerſtwa ſrijadowacž, ale tón je pječza měniſ, ſo
že ſebi tu wěz pſedy hiſćeje khwilu pſchemyſlicž.

Augsburg, 19. měrza. Bajerski kral je po-
ſtajit, ſo ſo jeho wójsko po waſchnju pruskeho wójska
drasćicž nima, ale ſo dyrbí pſchi dotalnej bajerskej
uniformje wostacž.

Śwētne podawki.

Gałska. Zene lipiske nowiny pisma, so drje nowy schulski səkon tak bōry wudatn njebudż, kaž je ſebi ně lotryjkuli myſził. S džela hodži ſo to ſ teho hudacj, ſo moja ſalon, ſrijadowanie ſaſtoinſtwo a gmejnou naſtupe, halle 1. oktobra 1874 do žiwjenja ſtupicj, niz pał hizom 1. januara 1874, dolež ſu i temu wulſe pſchihoſt trjeba. So teho dla tež ſ wudaczom nowego ſchulſkeho ſalona khwatač njenóža, to je wěſte, haj, to može ſo lohko ſtacj, ſo kniežerſtwo nowy ſchulski ſalon ſejmej, naſhmu 1874 hromadu ſtupežmu, hiſcheze ras priódlokuji a ſo jón wobej komorje w pſchejenosći do wujednatej.

Natarske mobilarske woheńskaſcze towarzſtwo je nětko wot ministerſwa pſchiwolene a drje po tajkim ſwoje ſlukowanje bōrsh ſapoznje. (Duž by wujitne bylo, ſo bych ſo najwajniſche ſruchi wuſtawow wosje- wie, kaž tež mjenia tych liž ſu w Gſerbach agentojo towarzſtwo.)

Draždanski ſchulski radžicel Dr. Bornemann pſchi winskej ſhwētnej wuſtajenyz wuſtajenie ſchulſkich pſchedimje- tow w Gſalleſk wobſtara.

Němſta khějorka je knjeni Simonowej ſa jejmu ho- ſterňu w Koſchwiku 1000 markow darika.

Pu by. Khějorowy 76. narodny djen (22. měrza) chedža we wſchelakich městach ſwodženyz wobjeńc. — Princ Vjedrich Kora je ſo ſ Nancha wróćil. — Ge- neralneho polneho marshala Wrangela je wondano Boža ruczla ſajaka a bě jemu wot teho lewa ruka proſta. Strach wo žiwjenje ſamo pał piecza żadny njeſe.

So němſke wójsko Franzowſku předy wopuſtehi, hacj bě po prawym wučinjene, je wěrno. Franzowſka budje mjenujy ſbystk wójskſkeho ſarunanja na to waſhnię pſaciec, ſo nimale wſchē, hiſcheze w Franzowſkej ſtejaze němſke wójsko ſo 5. julija na dompuč ſoda a ſenož dželba wójska něhdje hacj do 5. septembra w twjerdžiſnje Verdunje ſtejo wofanje, dolež ſo halle w tutym čaſzu poſtojeny pjenjes wot franzowſkeho kniežerſtwo dopłacj. Taſte poſtojenje je Bismark hizom podpišał a khějor ſa dobre ſpójnat.

Skož pōſnjanského arzbiflopa, hrabju Ledochowskeho, naſtupa, dha nowiny ministerſtwo praja, ſo drje wón dla ſwojeho pſchejeniwenja pſcheziego pſchilafam miniftra pſched ſudniſta njeſchiudž, ale ſo budje ta wěz na puczu ſrijadowania (Verwaltung) wučinjena. — (Skož ma to řeſacj, ſo hiſcheze prieſtej njehoodži, tola može byc, ſo chedža arzbiflopej ſdu ſadzerječ.)

Na tych, liž buchu na brjohu naranskeho morja wot wulſkich wodoro wobſchłodženi, je ſo wot privatnych ludzi $1\frac{1}{4}$ milliona toleř nahromadžilo; nětko je tež pruſſi ſejm $2\frac{1}{2}$ milliona pſchiwolik, liž moja ſo tajkim

wobſchłodženym pał daricj, pał tola na čaſ ſjes danje poſcječi.

Němſki rajchſtag je ſwojeju pſchedbydow a druhich ſaſtojuikow wuſwolit a ſwoje jednanja a wuſadžowaniſa ſapoczał.

Někotre nowiny pisma, ſo minister pſchelupſtwo, hrabja Izenpliž, najſkerje ſe ſkuſbni ſtupi, dolež ſu ſo jemu w naſtupeju konzebiſjow ſa nowe želesniſi wſchelake poroči činili. Na jeho město najſkerje i. Dr. Achenbach pſchiudž, liž ſo w tyhle dnjach ſa jeho pomeznika poſtaſi.

Na čjeſci japoſkſkeho poſelſtwo, kotrež je wondano do Varlina pſchiſte, je khějor-kral 12. měrza pſchini hofciniu wuhotowacj dał; teho runja i čjeſci wuſjadneho poſkranza perſiſkeho krala.

Na hofciniu, kotrež bě 15. měrza franzowſki poſkranz wuhotowac, bě něhdje 900 hofcji pſcheproſcheny, bjes nimi khějor-kral a kralowſzy prynzojo, liž tam tež pſchijedzechu.

A wſtria. Po poruczeńſci wýſchſkeho krajuho ſuda je i. Schreibowſki, w kotrehož čiſtchceri ſo nowiny „Politik“ čiſtchča, po ſtajenju lauſiſe wot 10,000 ſchěnakow ſ jaſtrwa puſtejenn. Wón bu mjenujy do pſchepytanja wſat, dolež jemu winu dawachu, ſo je pſchi dawaniu nětajſkeho čiſtchcerſkeho damka jebał, ale nižchi ſud je jeho ſa njewinowateho wuprajik, tola pał jeho předy ſ jaſtrwa puſtejicj nočzychu, hacj je wýſchſki ſud tu wěz wuſudžil. Teho runja je redaktor „politiki“ i. Różicka po ſtajenju lauſiſe wot 8000 ſchěnakow ſ jaſtrwa puſtejenn.

W Triescze ſu 13. měrza nowu evangeliſlu zyrkej ſwodženyz ſaložili. Němſki khějor je ſa jedyn ſwón tuteje zyrkwej jenu franzowſku kanonu darik.

Polsz ſapoſkranz ſ Galiziſe na wuſadžowanjach winskeho rajchſrathha wjazh džel njebjetu; duž je jim rajchſrathſki pſchedbyda woflewič dał, ſo budja ſ rajchſrathha wuſanſnjeni, jeli dlhé přeſčku woflanu.

Ruſowſka. Perſiſki kral 17. meje do Moſkwy a 20. meje do Petersburga pſchijedž. S nim pſchindu tež nětolí prynzojo, wulkozejir (minifter-pſchedbyda), ni- male wſchiky miniftri, 14 druſy woſebni knieža, 10 ga- diſtow a 50 ſkuſbniſtow.

Ruſke kniežerſtwo je wobſanſnko, ſ pomozu wſchelakich městow a woſolnych wjeſných wolrjeſow 20 nowych realnych ſchulow ſaložicj.

Khějorka je wſchelakich ſtudentow, liž běchu harowanja a njepoſteſtneſcie dla ſ univerſiteta wuſanſnjeni, wobhnadžik, tak ſo ſmědža nětko dale ſtudowacj.

Khějorka je ſ prynzeſhnu Mariju a ſ prynzom Wladimirom do Italije wotjeka. Wona njeſe na ſwojim zyklum puczu ſ woſa wuſtupila, khiba ſenož w Salzburgu, hdzej bě württembergſka kralowa, ſotra ruſkeho khějora,

I njej pščijela. Cjaj wosow, s kotrymž so wona wjeſſe, kaž tež wſcho jeje klužobniſtwo, je rufki khezor wot Napoleon III. po jeho wuhnacju kupit. W Pragy khezorž sapiž ſtazijow, rjenje wudebjeny a w ejeſtej a rufki ryci ejiſcejany, pſchepodaču.

Franzow ſka. Franzowſojo so jarā wjeſela, so němſke wójsſo bórsy wotbudža. Sſejm je pſchedbýdze Thierſej ſa to, ſo je to wuſlukowač, ſwoj najwutrobiſchi džak wupraſit.

Wſhito to, ſchtój je Napoleon III. w Franzowſkej wostají, ſu tam pſchedali, ſo bych u jeho dočk ſapkačili. Tola ſu věhdze 3 milliony frankow wysche wostake, kočrež nětlo jeho herbja doftanu.

Schpaniſka. Nětčiſche republikanske kniejerſtvo drje ſo hiſče djerži, tola njehodži ſo prajc, kač dočko, pſchetož karliſtojo a komunilistojo pak tu pak tam haru čerja. Prénſhi ſu ſ kniejerſtvi wóſlom ſažo nětore bitwicžli měli.

Amerika. W Lawrenceburgu a w Elyriji ſu wulke wohnje byke a ſo ſchoda na 500,000 dollarow woblicža. — Maſchinistojo mižouriskeje ſeleſniž ſu dželacj ſastali, ſo bych u jeho ſtazijow ſdu doftali a phtaja jěſdzenje czahow ſadžewacj. Duž ſu wojaž ſt wobarnowanju poſtkani.

Džen mojeho naroda

20. měrza,

Mo Božej hnadež dženža ſažo
Ja ſwjeczu njoj džen naroda
Ej! běž dha běž, o luby čaſo
Ta kmjercz mi njeje ſtraſchiwa,
Nad tu, hdyž Boh mje ſawoka.

Mje ſnadž ſačje tuto lěto budže
Bož Boži wothal ſawokacj.

O, duž džu tola pſchetojo wſchudže
Na moju kmjercz ſo hotowacj;
Kač běž ſo tam mi dobro ſdacj.

i Doměrjenjom Boh mi tola
Beje wſchak njeſabudže,
Ja du, hač moj puc̄ tam pola
Motewrjenoh' rowa je.

O, ja njeboju ſo rowa,
Cjeto hdyž tež ſefnije,
Ziwe, hdyž hlebz Boži woča,
Zunu ſažo ſ njeho dje,
Zyle kražne, njeſmjerne.

Ze Serbow.

Budýſhina. Jutſje jalo njedželu Vátaře 23. měrza ſměje ſo ſa evangeliſtich lutherskich ſſerbow w Draždjanach a wotolnoſci w tamniſtej kſčižnej zyrktwi ſerbska Boža klužba. Prédon w až budže knies farač

Domafčka ſ Rožacjiz a ſpovjednu ryci knies farač Imiſč ſ Hodžija.

Se Žarkow. Taſo wóndano tudy ſ maschinu měrčachu, běſthe ſo žiwnoſejer Jan Kek ſ Kotez, kij pſchi tajtim měrčenju ſobu dželacj, do maschinu po- dač, ſo by grat namaſak. Pſchi tym ſo nělak ſ nje- ledžbnoſe ſta, ſo maschinu wona předy puschči, hač bě wón nutſka hotow. Duž jeho grat hrabn a jemu Bohu žel! prawu ruku wutorhny a je tón wbohi člowjek pod wulimi bolesćemi wuarięg dyrbjat. Wón ſawostaji ſamodruhu mandželsku a 4 džeczi.

S K hoče bu ſa piſche „zaſnik“: Dokelž je přenje wuſwolenje noweho wyschčeho farařa ſa khoczebuſku ſerbsku zyrkej roſeſchko, dža je nětko taumniſcha měſchjan- ſta rada lutolſſeho duchowneho, knjeſa Broniſcha ſa wyschčeho farařa ſpomuſeneje zyrktwe wuſwolita.

S Bórkow „zaſnik“ piſche: Wóndano w nožy je tudy w ſupatſkej gmejnje jedyn muž na tym druhim ſ tym ſwoju ſkóſč wutſchačk, ſo je do jeho kruvajeje hrođe ſchok a tam najrjeniſku kruwu tak ſkak a ſrěšk, ſo dnebjaču ju naſajtra dorēſacj. Koža ma tejko džerow, ſo wjazh ſt nichomu njeje. — Kajka dyrbí to tola mu- troba byč, kij móže na njewinowathym a njerofomnym ſtocječju tajtu ſkóſč wopokaſacj!

S Lubija. W nožy ſt 14. měrza je w restaura- ziji „Funkenburg“ wohěn wudyrk a je ſo počnozne kſhidko teje ſameje wotpaliko.

S Budýſhina. Želi lětujše měrčiſſe kurjawy a měký trjechja, dža ſmějemy naſſkerje molke ſynowe žně, pſchetož bórsy w ſapocjatku měrza, kaž tež nětore dny tuteho týdzenja ſuň wulke kurjawy měli.

S Redorja pola Drjovka „zaſnik“ piſche: Pſched krótkim čaſkom ſta ſo tudy wobkranjenje naſheje zyrktwe. Po ſdažu běſhtaj dwoj padučaj w nožy ſ wočnom nutſ ſaleſkoj a wſhito pſchepytakoj a čyžſtaj naſſkerje tón nowy ſlocjanu kheluch měč, lotrž 50 tl. pſaci; tón pak tam njeſeſhe. — Kač ſatwjerdnena ſejtu mutroba běſhe, widži ſo ſ teho, ſo ſtaſ do kaſčeža hnadeſeje kniejerſh, pſched nětromi lětami ſemrjeteje, džeru wure- ſakoj, jeje ruž won wuzahnykoj a ſa ſkotom (pjerſchje- njemi) pſtakoj. Ale tež tudy njeſtaſ nicžo namaſakoj. Tež w zyrkti njeběſche hewal nicžo wožebněho, jenož nětore ſtare kſlučki a ſhlicžki, kij běžu wſhite ſedom 2 tolterej hōdne. Te ſtaſ padučaj ſobu wſakoj.

Přílopk.

* Lětža ſo pomſchitkowna němſka wuzerſla ſhro- madžiſna, kotrž čažku ſhwatłowny týdzen w Brót- ſlavju wotdžerječ, džerječ njebudže.

* Škralowza (Königsberga) piſaja, ſo je tam wjele tucžua, ſhmačka, mjeđu a pölkowaneho howiaſeho mjaſha

ſ Ameriki pſchipowſedzenego a ſ zyka ſu powieſcze do pſchimorſkich miestow, ſo budža ſo tele węzy po wulfich dželbach do Europey na pſchedanu woſnyz.

* Czéſla J. C. Polink ſ Ramjenza bu 11. měrza

wot budysleho woſklego ſuda l 3 měſazam jaſtva woſhodzeny, dokež běſte pſched několym čaſom dželačerja. Tille čeſlo woſhodzile. Wón dyrbí; Tilli tež 150 tl. ſarunana dačz.

Ka k

ro z om

Hans D e p l a

w ó t r i t a j

M o t s T u n k a

l u d ź i p ó d l a

š k r ě j e t a j .

Hans D e p l a. Kak wjele móže čłowjek tola naukuſnych.

Mots Tunka. Haj, ale žadyn tola wjaž, hacj jedyn ſahnaty krawz.

H. D. Ale ſhoto dha ſ nim maſč?

M. T. Nō, wón je něko wučený kruwiaſy han-dler a ſchudirowaný khač.

H. D. Kak dha ſo ſemu wjedze? Ma dha dobrých woſkupowarjow? ſu czi ſ nim derje ſ pokojom?

M. T. To ja njevěm, tola pak je mi ſnate, ſo je wot jeneho na dompuču ſ bartiskeho hermanka ſwoj attest ſ kijom na kribjet doſtač.

H. D. Ve dha taſki attest tež podſhemplowaný?

M. T. O haj, a to hiſheče ſ módrjenzami.

H. D. Kak wjele króč ſy dha w měſeče kmoř pobyl, Motsjo?

M. T. W ſandženym ſčeze 5 króč a ſčetsa 2 rasaj, wſhō do hromady 7 króč.

H. D. Dha drje je tebie wjele khoshtowako?

M. T. Niczo mje njeje khoshtowako; ſa mnje je kmořta ſaplačzika?

H. D. Je dha taſk bohata?

M. T. Je ſebi myſlu: hdy by bohata byla, dla ſebi njeby ſwieřek l ſpódnej ſułni kranycz trjebača.

H. D. Njeſtaj dha zolkorowe piwo pikoj?

M. T. Ach, moj wſhak ſo njeſzmoj wody napikoj.

H. D. Aj aj, dha ſtaj prawje ſe ſučej hubu pobylou!!

H. D. Hdzej dha pak ſy khodzik, Motsjo?

M. T. Nō, woſoko Margarethenhěth.

H. D. Šhoto dha ve tam noweho?

M. T. Tam na ſchęſzlačach, kij hijom na 15 let woſteja, ludži kojaču a dyrbiesche kóždy 5 nſl. placjic.

H. D. Ale czecho dla dha to?

M. T. Hlai, někt je w ſwěži taſ: několry, hdyž ma tworu, by tež pjeniſhy ſaſo woſak; jow pak běchu několſi ſwoje podkopki derje doſč pſchedali a někto bydu čyli, ſa by khudy džekawý ſud wo loſeje ſetak.

H. D. Dha czi njeſhu taſ ſmyſleni, laž ſwiate piſmo praſi mjenuzh: Šbóžni ſu, kij w ſemſlim dole khudy ranž ſetuj.

M. T. Ach, jow taſ njeje, tu by několry temu kij žaných nima, hiſheče ranž nabít.

H. D. Ale w knihach tola ſteji: Šchtóx khudemu džekarjerjeſ dobrotu čzini, temu budže w njeſzehach derje ſaplačzene.

M. T. Hm, dha drje tu wjele ſydačz njebudže!

H. D. A tón, kij ſo najbóle na te ſchęſzli hun-tori, jěſdži bje-wſchego praſchenja druhemu pſches zyky woſrjedk džeczela w tym mjehlím čaſu, a to ſnadž žana ſchłoda njeje?

M. T. Haj, kotoč ſo husto khachlonke ſměje, ſo je čorný.

H. D. Naisslerje ma tón naledžbowat dobru štužbu?

M. T. Haj, temu je to natašana węz; s dželom wón hisceže ženje žadyn pschezel był njeſe, s palenzom pał žadyn njeſcheczel, a po taſkim, hdyž ſu ludžo nim, dha ſchympa, hdyž je najlepša ſladnoſć, a tam te nakojene ſleborne drobi. Hewak waſa ſo ludjom zku nōz wołko twarjenja s trubku, ſo dyrbja ſo na ledžbu bracz, ſo pschi nim do njeſboža njeſchindu.

H. D. Aw jaw jaw tola!

Cyrkwiſke powjesēc.

Werowanie:

Pětrowska chrkej: Jan Bohuwér Schlahtta, krawz s Madlenu Schumanez. — Jan Korla Houſola, pohonč, s Karolinu Frideriku Freundeſ.

Michalska chrkej: Jan Pětr Žur, kublet w Delnym Hunjowje, s Mariju Theresiju Handrikej ſe ſtöneje Vorſteče. — Miltawský Józefik w Khełnje ſ Hanu Emmu Grohmaneſ tam. — Ernst Jurij Kočta, knježi hetman w Miltzach, s Madlenu Wieczarek ſ Małeho Wjelkowa. — Ernst Wylem Glaser, plumpydžekat w Tsželanach, ſ Hanu Khriftianu ſwodowjeni Beierowej ſ Děžnikej. — Franz Emil Wels, třeſer w Draždjanach, ſ Mariju Madlenu Wieczarek ſ podhrada. — Jan Heina, woſla, ſ Mariju Theresiju Rádež w Jeńkezach.

Křečni:

Pětrowska chrkej: Maria Helena, Handrija Nitushe, wobydlerja, dž.

Michalska chrkej: Korla Bohuwér, Korle Bohuwéra Wackera, kublerja-najenka w Bórk, ſ. — Augusta Žda, Žana Adolfa Duejmana, ciežle na Židowje, dž. — Ernestina Minna, Khriftosha Wylema Aldermannia, krawza na Židowje, dž. — Ernst Herman, Handrija Halki, sahrodnika w Deluej Linje, ſ. — Jan Herman, Michala Schmidta, khejerja a murjerja na Židowje, dž. — Wylem Michał August, Khriftosha Bředricha Herma, ſchewza w Wulim Wjelkowje, ſ. — Maria Helena, Handrija Klawicha, wobydlerja w Makym Wjelkowje, dž. — Jan August, Žana Augusta Sominera, knježeho pohoneža w Katarzejach, ſ. — Korla August, ū ſ. na Židowje. — Maria Hanža, Korle Augusta Kranza, wobydlerja na Židowje, dž. — Jan August, Žana Bohuwéra Wjelkow, kublerja w Čemjerizach, ſ. — Žana Maria, n. dž. w Hněwšzechach.

Zemrjeći:

Džen 6. februara: Handrij Brühl, wumjenkař we Wulim Wjelkowje, 78 l. 5 m. — 8., Korla August Hobr, wobydler na Židowje, 44 l. — Maria rodž. Janashez, Žana Mietha, khežnika w Dobruſchi, mandželska, 40 l. 8 m. 12 d. — 10., Hanža rodž. Lindnarjez, Žana Renčja, khežlarja w Bělezezach, mandželska, 37 l. — 13., Jan August, Žana Renčja, khežlarja w Bělezezach, ſ. 14 d. — 15., Žana rodž. Bjenadžiz, njebo Žana Schneidera, kublerja-wumjenkařia w Bosankezach, wudowa, 64 l. 10 m. 1 d. — 17., Žana Katharina, Korle Pjetški, ſchewza w Budyschinje, dž., 18 d. — Maria rodž. Bředrichz, njebo Žana Bohuwéra Schmidta, wobydlerja na Židowje, wudowa, 50 l. 4 m. 10 d. — 20., Jan Holeč, wobydlet ſ Malož, 52 l.

Na jenu ratarſku ležomnoſć ma 1000 toler na pře-
nju hypothek ſa 5% danje ſo wupožczenju

Rudolph Wahl
w Budyschinje.

Drjewowa aukčia.

W tuđomnym knježim khröfslim reviru budže ſo
pschichodnu

pónđelu 24. měrza

22,oo twierdych walczlow

9 Rm. thoinowych ſchczępow,

něhdje 40 ſelenych hromadow

ſa hotowe pjenesy na pschežadžowanje pschedawacj. Sa-
počatki dopoldňa 1/10 hodzinow pschi podkopach.

W Minakale, 18. měrza 1873.

Grabiniska Ginsiedelska inspekcia.

Jalo najlepſche a najrjēſche dary ſo zyke ſiwenji ſo
woſebje jako ſelonoschtwórſke a kwažne dary porucjeja:

Lutherowa domižaja Poſtilla. Do kože ſwiasane
fa 4 tl.

Arndtowa Paradis-Sarodka. W kožnym
ſwiasatu ſa 1 tl.

Bogazkeho Schazkaſchcik. Šwiasann ſa 15
a 20 nžl.

Hewak mōža ſo tej ſleďowaze knižli ſóždemu porucjej:

Nikodemusowe knižki. Šwiasane 7 1/2 nžl.
Zýrliny klucze. 5 nžl.

Domascha Wilſokſleho medowe ſtrepli.
fa 5 nžl.

Boždanczka ſo wobudženju a ſo poljeſpſchenju
wutroby ſa ſserbow. 5 nžl.

Laſowarske knižki. Šwias. 2 1/2 nžl.

Trepena ſ Helj a Ruež do Parija. 2 1/2 nžl.

To evangeliſle Sadžerženje jeneje ſwjer-

neje Dusche. 2 nžl.

Wuzba wot Spocžatka teho Křeſtijan-

ſtwa 2 nžl.

Wſchitke tute knihi ma ſa vſchistajenu pfalzisnu na
pschedan knihuvz F. M. Reichel w Budyschinje

na torhosheju pschi ſitnej hafy.

Kedžbu!

Schtóž chze kublo abo ſhěžu ſupicj
abo pschedacj;

schtóž chze pjenesy na hypotheku
požecjicj abo wupožcicj.

tón ujech ſo ſ dowěrjenjom nad pod-
pižaneho wobroczi.

Rudolph Wahl
w Budyschinje na ſitnyč wikač čjo. 603.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horjebranje žobustawow, nutsplacjenje pjenjes, pschedawanie saftawnych a kreditnych listow, proschenja we poženjoni atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mniej kózdy čas wobstaraju, kaž tež na-sutowarske pjenjezne skladki (Spareinlagen) so tež wot tajich horjebjemu, kiz žobustawow nješju, a so wote dnia nutsplacjenja s 4 prozentami ſadanja.

Kak wusprjózni jazh a mohežowazh kaſchel' pschi džecjoch je, to wé kožda macz a načozi rad domjazh kredt, kotrž so wot lekarja ſameho na tajke waschnuje porucza:

Ja kym G. A. W. Maherowu bróſtyrop s Brót-ſlawia pschi někotrych džecjoch načožowal a namach pschi kaſchelu a dybawosći ſpodiwne pomhanje, czehož dla G. A. W. Maherowu bróſtyrop wſchém starskim poruczam, kotrymž derjehicje iih džeczi na wutrobje leži.
Mannersdorf. Dr. Ignaz Loretar,
prakt. lekar.

Zenož prawdziwy maja jón w bleſchach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl. na pschedan.

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptylar w Hernhucze,
Jos. Höbmann w Scherachowje,
Ed. Hiese w Nowofalzu,
haptylar Gerischer w Ostrizu,
Schokta we Wotrowje a
Gehmann w Budeſtezach.
haptylar Dr. Gultsch w Rakezach.

Nózny waſchtar a s doboſtu hužazh vaſtý móže 1. meje t. l. abo tež prjedy w Žitku ſlužbu s dobrým wo-bydenjom a po dobroſdacju, tež s kruhom pola doſtacj.

Zeneho běharja-pachola

(Lauſburgsche)

I. haperleje pyta

w Budyschinje na horncjerſkej haſh.

H. Meisel.

Pilni a fmani murjerjo

pola podpiſaneho pschi wyższej ſdžě trajaze dželo doſtanu.

N. Seeliger

w Budyschinje na nowych hrjebjach
čzo. 715.

Jedyn krawſti móže pschi dobrej ſdži trajaze dželo pola mije doſtacj.

J. Schulze na garbarskej haſh čzo. 390.

Koſlaže kózli, kaž tež wsc̄e druhe ſhyre kože ſkujuje po najwyšszej placiſiſni Gustav Naucka na garbarskej haſh čzo. 426.

Nózne, kaž tež pletwa ſa ujewjesty a kmotrow ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtrymparſkich thlamach hauenſteinſkeje abo butrowſkeje haſh.

We wudawarni Serb. Nowinow je někto ſaſo doſtacj: Druha ſahrodka kwětkoſta. 1 nſl. — Čjorný kóſ a droſna. 1., 2. a 3 ſber, po 1 nſl. — Bohumil. 2½ nſl.

Murjerjo a handlangarjo
pilni a fmani pola podpiſaneho trajaze a derje
placjenie dželo doſtanu.

w Budyschinje. Carl Schneider,
murjerſki miſchr.

Amerikanski ſwinjazh ſchmatz,
najlepſhu tworu porucza tež ſaſopſchedawarjam najtunischo
Hermann Kunad
na bohatej haſh pôdla poſta.

Palenz

we wſc̄ech družinach porucza woſebje forež m arjam w
zlym kaž tež po jenotliwym pschi najlepſhei tworze po
najtunischiſkych placiſiſnach

Hermann Kunad
na bohatej haſh pôdla poſta.

Bežolarske towarzſto

w delnym dole Sprewe
ſměje ſhromadzisnu ſobotu 22. mérza popoldnu w 1 ho-
džinje w Thiermanneſ ſtauraſiſi w Budyschinje.

Dženski poriad: miedove wiſi; italske matki;
wobdželenje na wuſtajeniy wokrjeſneho ratoſkeho towar-
ſta w meji tuteho lěta.

Pschedyhdſtvo.

Wosſewjenje.

Wſchém cjeſcejnym wotbjerjerjam ſ bliſka a ſ
daloka ſ tutym najpodwolniſcho ſ nawydeženju da-
wanu, ſo kym naſhe
falkownje w Niſkej a w Gunnertsdorfje
pola Šhorſelza
někto ſaſo do doſpolneho lětnieho ſkuſowanja ſtajili.
H. W. Siebörgerz herbja.

Jena džowka ſa kucheň a dom móže w Budyschinje
hnydom dobru ſdu doſtacj. Hde? to je ſhonicj we wu-
dawarni Serb. Nowinow.

Fmani cjeſſle

móža pola podpiſaneho pschi dobrej ſdžě hnydom do
džela ſtipicž.

A. Zimmermann

w Budyschinje na nowych hrjebjach čzo. 713.
Tež móža tam někotiſi mlodži ludžo, kiz čjedža
cjeſſliſtvo naukujuć, darmę do wnežby ſtipicž.

Sa konfirmandow

kaž tež sa doroszjenych kniesow porucžam ja k prjodkstejazym pruhowanjam wulki wubjerf nowonashiteje czorneje draſty po najtunisich placzisnach.

Adolf Weiss

ſ napscheczo noweje měschezanskeje ſchule.

R wobledžbowanju!

Přeměnjenja dla je w jenej zyrkiwskiej wšy jena klamarja se 4 körzami pola, ſ rjanymi nowonatvarjenymi tvarjenjemi, domſke, bróžen, hrodž a ſelija, pſchi kſchijownych drohach ležaze, ſa jara tunju placzisnu na pſchedan abo tež na sprawnego člowejka na pſchenajecze, kiz žito nutskupowac, muſu wuměnječ a pſchedawac roſy, pſchetoz ſklad měschezanskeje parneje muki tam pſchitidže a ſou pſchedawac ſa ſózdy centnar muki, kiz wotbudze, 10 nſl. myta doſtanje. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawarni Šerb. Nowinow.

Aukzia.

Bližſhu wtornu 25. měrza dovoſduja wot 10 hodžinow budža ſo w hōſčenzu w Drožbiji 10 wobſadžených ſolejow, kaž tež někotre prósne ſoleje, jedyn hſchcje w dobrým porjadku ſo namakaz hſpodarſki wós ſe wſchém pſchitluchenshwom, jedyn hſchcje khetro nowy korbwós, pluhi, radla, bronj, frymarie, kaž tež wjèle druheho domjazeho a hſpodarskeho gratu, prósne woliſowé a ſhropowe ſudobje, wſchelaka draſta atd. na pſchedadžowanje pſchedawac.

Jan Mros.

Drjewowa aukzia.

Na břemjenjanſkim reviru budža ſo
pondželu 24. měrza rano w 9 hodžinach
učideje 10 pjenkovych kloſtrów,
= 20 hromadow walczin, wſchelake hromady žeržow a dželiba kulečkoweho drjewa
ſa hotove pjeniesy na pſchedadžowanje pſchedawac.
W Kchwacziach. Herzog, ſtegar.

Schlesyjske lane hymjo
kaž tež prawožive rigasle tunowe lane hymjo porucža w ſunatzej dobroſczi

W Kchwacziidle 15. měrza 1873.

E. Krausa.

Szadowe ſchtomifi

wſchelakich družinow pſchedawa
rycerkublo w Sarhežu.

Jedyn ženjeny pohonc a dwaj konjazoj wotrocžtaj móža hnydom ſlužbu doſtač na rycerkublo w Sarhežu.

Sahrodnista žiwnoſc̄ czo. 23 w Kchwacziidle je ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſcho dalsche pola wobledžbowanja tam ſhonicz. Pſchitomnicz na ſo, ſo je to doſez rjana ſkladnoſc ſa jeneho pjetaria abo klamarja.

Twarſke drjewo

a to wſches 100 ſchtomow je czo. 29 w Knaſchezach na pſchedan.

W Lejne pole Khróſcžiz je ležomnoſc̄ czo. 3, wobſtejazu ſ zhladowanych domſkich a bróžnje, ſ wjelbowaneje hrodže a pinzy, bliſko pſchi ſchuſzen, ſ 1 afrom a 5 kwadratnymi prutami pola a ſahrody, wokoło thěze ležazeje, ſ 30 dawſtimi jenoſcžemi, bjes renty, na pſchedan a je wſcho dalsche ſhonicz pola ſublerja J. Scholth w Khróſcžicach.

Khěžniſka žiwnoſc̄ czo. 16. w Džehorezach ſ 3 körzami 58 kwadratnymi prutami pola a luki, ſe 56,88 dawſtmi jenoſcžemi napočozena, je ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſcho dalsche pola wobledžbowanja tam ſhonicz.

Z. Lehmann.

Žena hospoſa ſ dobrymi wopíznamami ſo w Kſchivej Borschci cžiſio 4 pſta.

We wudawarni Šerb. Nowinow je ſa 2 nſl. na pſchedan:

Zón knies a eji Evangelij w roſproſhenju. Prědowanje, na lětnym ſwjeczenju Gustav-Adolſſeho towarzſtwia ſrijedu 25. ſeptembra 1872 džeržane wot Dr. phil. Kalicha, fararja w Hornym Wujesdzie.

W wudawarni Šerbſkic Nowinow ſu ſa 2 nſl. na pſchedan: Tſi khrluſche, tiz wopſchimaju wobhlađanje kſchecžianske žyrſwie na ſemi w ſwětle Božeho ſkewa, dale wužitne ſedžbowanje na ſpěchňje běžazu a přeč ſhwatazu ſachodnoſc a wobžarowaze ſnamjo ſwětňch a ſwjeſelaze pſchibywanje povožňch we wobledžbowanju nětčiſeje nklodžin, wſchém lubowarja m Božeho ſkewa a poſkiczenie. Spižane a wudate k lěpſchemu miſionſtu.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych cžaſow dopekaſan, ſ najlepſich ſelov a körzenjow pſchitotowaných pólver, po jenej abo po dwěmaj ſzízomaj wſcheduje kruvom abo wokam na přenju pizu naſhypanh, pſchisporja wobžernoſc, ploži wjèle mloka a ſadžewa jeho wokřnjenje. Pakcik placz i w 4 nſl. a je k doſtaču

hrodowskej haptyn w Budyschinje.

Avis!

Czesczenym Serbam Budyschina a wolnoscie poruczam k prjodkstejazemu naletnemu czasej wulki wubjerk najmodernistich, najlepszych tu- a wulajnych schtosow, kaj tez wulki sortiment hotowych ltnych nadwobleskarow, czorneje elegantneje schiteje drasty, kaj cholowh, lozh, jora rjanu holeczozu drastu po wschomozno najtuniszech placisnej. Drasta po mierze so najruezscho a najmodernischo wobstara. Psihi potriebie porucza so najlepje

Adolf Weiz
s najpschecza noweje msczanskiej schule.

W nozy wot 16. f 17. mierza je wot slostniiskeje ruki fruchy platu saje- czeje fabrody, pola hajniskeje khaze w Nowej Wieszy so namakazeje, rostora- hany.

Schtoz moze mi teho, kiz je to se- ni, tak pomjenowac, so moze so bud- nizy pschecziwo nsemu sakroczi, do- stanje

20 toler myta.

W Barze 19. mierza 1973.

**Wiedemann
wyschisci hajnik.**

Jereje schtuku po 5 a 6 np., tunu 14. tl., wurzburgsle runikowe hymjo 75 np.

shrap jara skodli 20 np.,

lamany rajz 16 a 18 np.,

zolor w lebelach 50, 51, 53, 54, a 55 np., cigarri 100 schtuf 22%, 23 24 a 30 ngl.,

zolor mlzny pt. 40, 44, 46, 48, 50 a 55 np., hushene jereje wschodnie czerstwe,

zwiniacz schmalz pt. 65 np., psihi 5 pt. tunsch, cholej pt. po 10%, 11, 12, 13, 14 a 15 np.

kruph, hozgli, seleny hrdoch, jahhy, buny, joltu hrdoch,

beleny haoch atd.

petroleum najlepsi pt. po 24 np. psihi 5 pt. tunsch po wcezenje rass. pt 44 np. psihi 5 pt. tunsch ord. palenz liter po 18 np., ejmar 3% a 3% tl.

dobrej palenzy a liqueur w zlym a po jenotsliwym najtunischo,

jamailla rum liter po 7, 7½ a 8 ngl. porucza

Carl Radt
na gitnej hasz.

Tsikroczna skawa a dzak wysokoczesczenemu knjesej posithalsterzej Bedej a jeho knjeni mandzelskej, kaj tez jeho zyhelnskemu mischtrej Eiseltelj sa wchu czescz, mi psihi mojim 25lennym dzelaczerskim jubileju w jeho zyhelnicji na Zidowje wopokasanu.

W Dzelnikach 20. mierza 1873.

Handrij Petig.

Zenu skujobnu dzowlu k 1. hoperleje phta
rechniski mischtr Blascha na rechniskej hasz.

Pilni murjerjo, czeskle, handlangarjo

dostanu na rycerktube w Minakale trajaze djelo psihi sdje sa prenskich 20 np., sa pochlenskich 14 np. na ho- dzinu.

Hellmuth Drojha
twarski mischtr.

Rodna domsta dzowka so sa dobru sdu k 1. ha- perleje w hosczenzu k tjsom lipam w Budyschinje phta.

Czabi po zeleznizv:

S Budyschina do Drajdjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopoldnia 9 h. 15 m.; psihi polednu 1 h. 5 m.; popolnju 4 h. 15 m.; wjecior 8 h. 20 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 3 h. 55 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopoldnia 10 h. 50 m.; popolnju 3 h. 20 m.; wjecior 6 h. 50 m.; wjecior 9 h. 35 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Nadeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopoldnia 8 h. 10 m.; psihi polednu 12 h. 50 m.; popolnju 4 h. — m.; wjecior 7 h. — m.

S Nadeberga do Kamjenza: dopoldnia 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popolnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecior 9 h. 49 m.

Plaiczna zitow e produktow w Budyschine 15. mierza 1873.

Dowoz: 5469 mehow.	Plaiczna w pierzku na wika, na bursy,				
	niższa.	wysza.	najniższa.	najwyssza.	
tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	
Pschenica 50 filogr.	4 8 —	4 21 4	4 11 —	4 21 4	
Rosja	2 1 8	3 3 7	3 3 3	3 3 7	
Feezjmen	2 21 5	2 25 5	2 23 3	2 25 5	
Womh	2 — —	2 3 —	2 — —	2 3 —	
hrdoch	— — —	— — —	— — —	— — —	
Wola	— — —	— — —	— — —	— — —	
Maps	— — —	— — —	— — —	— — —	
Jahhy	4 27 —	.5 —	— — —	— — —	
Heiduscha	6 10 —	6 12 —	— — —	— — —	
Kopackomy	— — —	— — —	— — —	— — —	
Lane hymjo	— — —	— — —	— — —	— — —	
Butch	1 — —	23 —	25 —	— — —	
Bent. hymna	1 — —	1 5 —	— — —	— — —	

Serbske Nowiny.

Za noweštki,
tak maja so w wudawafni
serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, plaći so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo plaći
7 np. Štvortlētna předplata
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. posée
8½ nsl.

Wopſdijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěv. — Ge Serbow: S Budyschyna. S Bosqez. — Serbske pismowstwo. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Nawěščnili.

K nawiedzenju.

Egi ſami čeſčenii wotebjerarjo Serbskich Nowinow, fotſiz chzedža ja nje na druhé ſchtwórtlēto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Serbske Nowiny psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam bórſy ſkaſacž. Na ſchtwórtlēto placža tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruſſich poſtach Serbske Nowiny tež wiſazy njeplacža hacž na ſakifich a ſa pschinjeſzenje do domu placzi ſo ſa kſſi m poſtam ſchwórtlētnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo Serbske Nowiny na poſceje najtrótscho jenož ſchwórtlētnje ſkaſacž. Po nowſchim poſtajenju moža pak ſo tajke ſkaſanja nětko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz ſtač. W nadžiji, ſo mohlo tajke ſkaſanje na krótschi čiaž w hódz bycz, my tajke poſtajenie ſ tutym k ſjawnemu nawiedzenju dawamy.

Štönczniye proſhymy tych, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtacž dadža, ſo byču ſebi je rádſho na poſceje ſamym ſtaſali; dolež frankowanje ſa leto někde 18 nsl. kholčtoje.

Redakcia.

Najnowsche.

Draždžany, 26. měrza. Jeje Majestoscz kralowna Amalija je po ſwojim ſbožowym wothorjenju přeni króč mujěſd ſčiniła ſe ſwojej ſotru, tudy na wopytanju pschewywazej pruſſej kralownu Hilžbjetu.

Barlin, 26. měrza. Po ſběhnjenju wojskſkeho probſtowſtwa budže nětko na druhé waſčnje ſa po- trěbnoſcze katholickich wojakow starane.

Win, 25. měrza. Němſki khězor je tudomnej reformirtkē wofadže 10 centnarjow kanonoweje mjeđe k leču noweho ſwona darit.

Madrid, 25. měrza. Dorregaray, wjedžicžer karliſtow, je w jenej bitvicžy knježekſkich wojakow ſbil. Tež Martinez, karliſki general, je jenu kolonnu pschewinyl. W jenym měſacžku w Katalonii je wójsko njeupoſtuſchne.

Londou, 27. měrza. Němſki poſlancz hrabja Bernstorff je wumrjet.

Stutgart, 26. měrza. Pschi ſwadže bjes jenym wojakom a jenym civilistu je na haffach hara nastala. Ludi je jene ſlamy roſbil. Hdyž bě wójsko

ludži ſměrovalo, pocža wjecžor po 11 hodž. nowa hara, wokna někotrych židowských pschelupſkých krawzow a restauracijow buchu wubite. Kavallerija pschihotowa hakle po 1 hodž. měr. Hara njemějeſche žanu prawu winu; pschetoz to bě tolsta ſta, hdyž ſo po- wjedasche, ſo je tamny wojak wot civilisty ranjeny wumrjet. Temu wojacej ſo žana rana njeje doſtaſa.

Paris, 27. měrza. Telegrafiruje ſo, ſo ſu wobrónjeni karliſtojo franzowske mjesy pschelupili, dom jeneho předkſtejicžera tam wobſtupili a dweju karliſiskeju čeſkanzow ſobu wotwiedli.

Gelenau w Sakskej. Schromadžisna ſocialdemokratow, 600 mužskich a ženskich, bu wot policije hara dla roſpuſčcena.

Zereje jara dobre ſchtuku po 4, 5, 6 np. atd. Žamah rajž 16 np. pschimotkupenjo 5 puntow tuniſcho, wulke a mukl roſhyki, mandle a korijenje woſebneje dobroſcze po najtunischiych placzisnach; thosej w wulkim wubjerku porucža

J. T. Reimann
ſ napſhęcja theatra.

Świetne podawki.

Gałska. K wopominieczu na kralowiski mandżelstii jubilej bęchu 25,000 dwajtysięciich pjeniesow bili. Dóleż buchu te sa někotre duż pschedate, ma so taikich hiszczęze sało 25,000 kruhów wudacj.

Draždanska rada je twarjenje domow sa kudsonich tamniškich wobydlerjow sapocjaka, doleż je mēschčan Jan Meyer k temu 100,000 toleri darit.

Sakski krónprynz Albert je so w mjenie naszeho krala k narodnemu dniu němskemu khejora (22. märza) do Barlina podał a 24. t. m. do Draždzen so wrózit.

Wopomnik, lotryż hze Lipsk swoim w posłaniu wojnje panjenym synam stajic, budże 40,000 toleri placic. Dotalne dary k temu wuczinia psches 19000 toleri.

Pruży. Němski rajchstag někto sało jara piłnje dżela.

Katholicki duchowni, lotrzi so w nastupanju roswęzowazeje rycze na gymnasjach po porucznoscji archibisłopa w Poznańskim skożowacj sechzedja, budża wot krajnego knieżerstwa se skuzby puśczeni.

W Barlinie a we wjele wulskich němskich městach wschelake powokania strikuja.

Awstrija. We wienskim rajchracje bu nowy wólkwy porjad pschijaty, po lotrymž maja so, datej konstituziji napschezciwo, direktnje, a niz psches hejmy, sapošlanzy wuswolej. Tola drje khejor to jako salon niewuda, doleż na rajchracje dwę tsczinię sapošlanzow wjazj njeje, kaž wjele je jich trzeba k pschemenjenju konstituzije. Federałistka strona abo strona prawa so wschak tam psches żane wobsanknienie zentralistow sahnacj njeba!

Schwajarska. Pschi něczischich swadach knieżerstwa s někotnymi biskopami tworja we wjetshich městach tak mjenowane starokatholske woskady. Tak su źebi w Genuje przedawschego mnicha snateho Hyacintha sa farraja wuswolili.

Franzowska. Wujednanje knieżerstwa s němskim knieżerstwom dla dopłaczenia wólkowych khostow a dla wuczhenjenja němskiej woskady s Franzowskej bu někto też wot hejma we Versailles sa dobre spósnate.

Italska. Ruszowska khejorowa je s wulkowjerchom Vladimirom a wulkowjerchowkom Mariju do Sorrenta pschijella.

W horach Neapelskiej rubieżnictwo jara pschibjera.

Rěla Po pak je sało s brjohow wustupika a wjele schody načziniaka.

Schpaniška. Shromadžsna sapošlanzow (kortes) je wobsankniona a je swoju móz wobstańnemu wubjerlej wostupnika, lotryż budże w kraju hacj do 1. junija kniežic, hdzej so kortes sało shromadźa. Psched swoim rosenidzenjom su hiszczęze salon wudali, po lotrymž ma njewołnistwo (schłovinstwo) w schpaniškich koloniach pschedstacj. Njewołnistwa dla běsche na schpaniškej kupy Kuba

psiedzietny njewer a drugdy siany sběž. Dotalni wobędżerjo njewołnikow dostanu farunanie se statneje (krajneje) polskadny.

Franzowska je prynzel don Karlosem, kij ma hiszczęze pschedzy swoju móznu stronu w Schpanislej, pschedywaniye w kraju salaska a njerusczęte tež žane bronne a drugu wojsku potrebu do Schpanisleje.

Ruszowska. Pschedyhoty k wojniskemu čahej pschedzywo rubieżnym wobydlerjam Chiwu su dokončene. To so wę, so Ruszoso dobudu.

Franzowska hze w Ruszowskej sa swoje wójsko 15,000 koni nałupicz.

W mejj pschedzdej persijski schach (kral) do Mostow a Petersburga, a potom wopyta khejora we Winje a znadż tež druhe knieżerstke dwory.

Turkowyska. Sultan je poruczit, so ma so tamny nowy saweschk s kaczanskim napišom w bethlehemskiej zyrki, lotrcož dla bę wondanjo swada wudyrka, sało wotstronicz.

Něczischki čaž, roškwětleny lud a kwiata biblija.

Schto mam ja w tutym čaſhu wericj
A schto je moja nadžija,
Hdyž kwět hze s taikim žorty czericj,
Schtož psiche kwiata biblija,
A praji: To něk nje' sa naš,
Sa roškwětleny lud a čaž.

Něk kódyž ham po swojej woli
Szej swoju wero wumyśli
A měni, so so taiki moli,
Kij hiszczęze weri bibliji;
Ta biblija nje' — praja saž —
Sa roškwětleny lud a čaž.

Něk rěla: Szwiaty džen tón kwięczi,
Kij radž nježo nježela.
Něk borsy, hdzej su s pjeschow džeczi,
Tym starschim hždom mudruja:
To něk — praja — wuciž naš
Tón roškwětleny lud a čaž.

Ty nježmjesch niloko tu moricj,
To faktoreje měcji nočzedža.
Pal ruzdzicj kmečk, tak so wón slhoricj
A wumrjecj džrbi twoje dla:
To tež něk źebu wuciž naš
Tón roškwětleny lud a čaž.

Te kurwarstwo něk nježsu hréči,
Te njebudže Boh schrafowacj;
Te mandželstwa su jeno kmeči,
Něk njej so trzeba wero wacj:
Szej žonu wscąž a džerječ kwaž,
Tak hze měcji roškwětleny čaž.
Ty nježrbis ch tu nježo francj,
To tebi hańbu pschinječe;
Hdzej pak schto možesč na so sczahmęj
Na druhe waschnje njeprawe:

To dowoli něk tebi soš
Tón rošzwéleny lud a čaš.

Wat sprawnoſcie ſwét wjele ryci,
Tu muſnu ſzu pał njeſapzi;
Rak husto bližichom' njewuryči
To, ſtož ſej žadacj njedyrbí:
Egi hupi djerža laſnje nět'
Niz pał tón rošzwéleny ſwét.

Tym duchownym njej' trjeba wěriči,
Egi rycja ſwojej' warby dla;
Tych ſ kraja won něk mohli ejerici,
Něk lóždy ſam ſwój roſom ma,
Kij wſčitlich l njeſju wjedze naš:
Rak wuczi rošzwéleny čaš.

Ta ſpowiedź a to džecgiliſčenje
Njej' ſa tón rošzwéleny čaš,
A žadny čert tež njebe ženje,
S tym jenž popja ſherja naš,
Tež po ſmijerći njej' žadny ſub:
Rak rycji rošzwéleny lud.

Tež praja: To je wumyſlenje
Ta Boža ſwjata Trojiza,
Gdyn Boži Chrystius njebe ženje,
Raz wopishe to biblija.
O! to je hroſno wopisacj,
Raz něk ſo ſkyſhi powjedacj.

Ach njeđacje ſo nikom' molicj,
To njem'že dočho tolle hicj,
To možecje mi wěſcie wěriči,
Bóh njecha ſo dacj ſo ſměch mēcji,
Gsonadž Bóh Knjes bóry ſurowie
Zich dopomni — ſo žiwy je.

Shtož nočze něk hréč ſobu čimicj,
Dha reča: tón dže lepschi byč.
Hajl ja byč tola dyrbjak měnicj,
To dyrbjak tola kóždy čyrcj!
Jom' wſchelle wudma dawa nět
Tón rošzwéleny lud a ſwét.

Ach, njehańče tak Bože ſkovo,
Tu staru ſwjatu bibliju,
Kij ptačiſta je tolle dočho
Sa Bože ſkovo kóždemu;
To wudawa ſa baſnije nět
Tón rošzwéleny lud a ſwét.

Mi ſo — hdz by tež wěrno byč,
Shtož wot njej' praja njewerni —
Na žane waſchnje njeby čyko
Ju ſacijhnyč, kij praji mi,
Rak mam ja tudy na ſwěcji
Sso hotowacj l tež wěčnoſci.

Mje wuczi Boha wſčie wſčeho,
Haj, ſ zykej duſchu lubowacj
A ſo ja bližchemu to jeho
Na žane waſchnje njeſměn bracj:
Haj, hdz mje wſčitko wopuſčci,
Dha namalam troſčk we bibliji.

Hdž dyrbju ſ teho ſwota čjahnycj
Pſches ſmijercj a row do wěčnoſci,
Dha praji mi: ſe budu ſtanycj
Na ſudnym dnju tež ſawjeſcie
A póndu ſbóžny do njeſja:
To praji ſwjata biblija.

Ach, połažęje mi druhe knihi,
Kij lepsche ſu hacj biblija;
A prajeſcie mi, we lotrhcj ſteji
Tak wjele bójſloh' ſjewjenja?
Ja njewem žane mjenowacj,
Kij bibliji mohł pſčirunacj.

Hdž by tež wſčitko wěrno byč,
Shtož ſwetny lud něk wudawa,
Hdž by mi tolo ſawoſtaſo
Troſčt tamnoh' wěčnoh' ſjewjenja?
Dha čłowojek ſkotej runa ſo,
Kij njeſmijerte je ſtorjenjs.

Rak ſrudneſe tajki wotsal cjehnje,
Wón nima žanoh' Šbōžnila.
Jim Chrystusowe wumyſlenje
A jeho hnabna ſaſtuſja, —
Do lotrejž njeſju wěrili,
Něk njeđa troſčt jim we ſmijercji.
Sdjerž, Božo, mje pſchi tutej wěri,
Kij ſkoži ſo na bibliju;
Ta ſmijertny ſtrach mi wotecjeli,
S njej' troſčtny ſ teho ſwětu du;
S njej' póndu ſbóžny do njeſja:
To, to je moja nadžija.

Petr Mloni.

Ze Serbow.

S Budysčina. Wat ſańdzeſeje pónđzele ſu ſo pruhowanja w měſčjanſkich realnych a ludowych ſchulach ſapocjake. Dokelž ſu wobſtejenja druhich ſchulow doſć ſnate, many ſo pſčiſluſhnoſci, wo realnej ſchuli (Realschule) někto nadrobnishe prajicj. Tudomna realna ſchula bu jutry 1871 ſakožena ſ tym, ſo buchu ſ tſioch wſčiſtich klaffow prěnjeſe měſčjanſkeje ſchule tſi delne klaffy realneje ſchule tworjene, mjenujžy V., IV. a III. klaffa. Hjžom jutry 1872 běſche mnohoſc ſchulerjow tſecjeje realneje klaffy tak daloko polrocjka, ſo běſche móžno ſ nimi II. klaffu ſakožicj. Věſta po jutrah budje, kaj je měſčjanſla rada hžom wosjewika, I. klaffa pſchi ſakožena, tak ſo budje wot jutrow někto pječt klaffow, kaj realna ſchula po ſalonju mēc dyrbí. Schulerjo, kij ſu prěnju klaffu derje wubylí, doſtanu ſe ſwojim wothodnym attestom (wobſwědejenjom) īmanoſcj abo ſraſoſcj l jenolētnej dobrowolniſej wojeſteſi ſkužbje, a njeſtrebaſa potajkim žane woſebite pruhowanje (examen) čimicj, ſo buchu jako jenolētni dobrowolniſych ſaſtupicj mohli. Tež móža ſebi ſchulerjo w realnej ſchuli trěbna ſdžekanoſc ſa wſchelale ſaſtojnſte powoſanja dobycj; wo-

žebje pak ma realna šhula k temu žkužej, so by trébne psychihotovanie a sdžekanosež sa rjemejskise a ratačke živjenje posficijaka. Budyschin ma potajstiu s tutej šhulu wajny nowy wustaw wjezhy, a tohodla dyrbimy pschej, so bychu starschi ſwoje džecji tež tam žkali, kotrymž džedža realnu sdžekanosež ſa dalische živjenje dacj. A dozvědu teho je pak treba, so hózž do realneje šhule najvoſdžiſho ſ dwanatym létom ſastuvuje. Hdy bychu tež tajke džecji hiſchje ſ ſastupjenju do realneje šhule doſez pschihotowane njebyke, dha moža tola do pschihotowac̄h klasow, ſ realnej šhuln ſjenozenyh, pschisate byc̄. Realna šhula ma 4 tajke pschihotowac̄e klasfy. Tute klasfy ſu wožebje wajne ſa žer b ſle džecji, kotrež hiſchje tu ſpěſhnoſc̄ w němſej ryci nimaſa, kotaž ſo ſa realnu šhulu žada. Tehodla pak je tež trébne, so bychu ſlerje do najvažniſich prénisich klasow realneje šhule dozvěli.

S Budyschin. Čudomny naſetni hermanſ ſmeje ſo, kaž dotul, ſobotu psched nježelu Palmarum 5. haperleje. Ale ſlotne wili budža halle pöndželu 7. haperleje.

S Boshez. Sañdženu nježelu rano w 1 hodžinje je tudy rohen wudník a domiske, hródž a bróžen wulſosahrodnika Petr Wiczasa, kaž tež bróžen a hródž wulſosahrodnika T. V. Donatha do procha a popjetka pschewobroček. Dwe ſužodnej twarjeni buſhcej pschi haſhenju kátro wobſkodženej. Wiczasej (Lehmannnej) je ſo tež 10 kur ſpalike.

Serbske pismowſtwo.

Runje je wuſhka a može ſo w kruhym ſwjaſtu za 3 nſl. 5 np. pola Smolerja doſtacj: Prénja čítanka ſa herbske šhule. Spíšak Jan Bartlo. Erſtes Leſebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Leseunterricht in wendisch-deutschen Schulen. Š nakkadom Macijzy ſſerbskeje. Prénj džel je bóle herbſki, druhí džel bóle němſki, kaž to po natürſkim pucju hinal byc̄ njemoje. Pschidate ſu ſchtyri lithograſowane ſtrony, hózž ſu male a wulſe piſmiki napiſane, kaž tež wſchelake jednore wobrash, kiz ſo pschi wučenju čítanja a piſanja nakožic̄ hodža. W exemplarach, kotrež ſu ſo wučerjewo poſtajene, je hiſchje „Vorwort“, wěz wubjereje roſtaſajaz. Dyrbimy wučerjam a tež starskim radžic̄, ſo

Sa naſche pschelupſtwo w kolonialných tworach a ſpirituosach phtamoj k jutram wuežemnika.

Ginzel a Nitscher.

Jena hospoda ſ rjanej ſahrobu je w Břozanach na pschenoječe a može ſo na Walporu wobčahňic̄. Wſcho dalsche je ſhonic̄ pola Böhmera tam.

Mužaze a hólezaze klobuki a měžh ſe žibh a družich itaninow w najwietſhim wubjerku porucža

Emil Flegel na žitnej haſh.

kyhu tu knižku ſebi derje pschehladali a potom w ſchulach ſavjedli. Knies ſpišovat je dže jało dohóleſný praktikus a tež jako wuſtojny methodikat derje ſnaty.

H.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Druhdy tola ſony prawje ſwoju hluvoſej baya.

Mots Tunka. Što dha je bylo?

H. D. Hlaj, wóndano džehu někotre ſony ſ města po věrkowiskej droſy domoj a ſebi wo ſužodowej ſkórzbie poſvedachu: jena pak praſi, ſo je dobyt, dokež je mot- pschihohak.

M. T. Što pak ta druga k temu praſi?

H. D. Wona wotmolwi: „To dže wučinjene njeje.“

M. T. Budje dha ſnadž wona wučinjec̄?

H. D. To drje wona by, hdy by móz k temu měta a potom wſhak nima ſhwile, dokež halle na wječor wokoło 11 hodžinow kruwom dodawa. A hewak ſo tola níkton k njej na termiju kaſak njeje: duž njech ſo radjho ſama ſo ſo ſtara a niz ſo drugich ludži.

M. T. Haj, to ja tež praſu.

Plaćizna ſitow a produktow w Budyšinie
22. měrza 1873.

Dowoz: 5444; měchow.	Plaćizna w přerézku na wikach, na bursy,					
	nižka.	wyšsa.	najniža.	najwyšsa.	II.	III.
	II.	III.	IV.	II.	III.	IV.
Pscheniza 5 Okilogr.	4.11	—	4.19	9	4.10	—
Rožla	3	1	8	3	6	5
Ječmjen	—	2.23	3	2.25	5	2.24
Wowaſ	—	2	2	2	—	2
Hróč	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—
Naps	—	—	—	—	—	—
Jahly	—	4.27	—	5	—	—
Hejdusčka	—	6.10	—	6.12	—	—
Kopaszkomy	—	—	—	—	—	—
Lane ſymjo	—	—	—	—	—	—
Butry	1	—	23	—	26	—
Bent. ſyna	—	27	—	1	—	—

Brunizowa ſolnja, psched 3 létami nowenatwarjeno, ſylna w drjewje, ſ zbhlemi kryta, 16 kohcji doſha, 9 kohcji ſcheroča, ſo bróžen ſo derje hodžaza, je k wottorhanju na pschedan w Häſlerez podlopkach w Schwaſzizach.

Zyhelnicja pola Tſſioch Hwěſdow.

Häſler.

Sylna a naſhonjena kuchinska holcžka phta ſo k 1. juliſa ſa rycerſlublo w Záhenuž po Panciž. Woſjewjenje njech ſo pola inspektora Göpela we Wutočzizach ſtanje.

Sa wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stožký w Bremenje je mije tudy jaka wuežahowanskeho agenta postasič dala a ſo ja teho dla wſchitkim, kij čzevža ſo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajin vſchelydlic, k naſpodwołniſchiu ſlužbam porucžam, ſ tym ſlužbenjom, ſo budu kózdeho wuežahowarja najtunischo a najſwěrniſcho na město jeho požadania wobstarac̄ pýtač.

w Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Wulki ſkład czaſnikow (ſegerjow) J. G. Schneider

na ſnuteſkomnej lawſkej haſy č. 134 podla tórmá.

Ja ſym ſwoj ſkład czaſnikow jara bohacze powjetſchit
a mam we wſchech družinach czaſnikow wulki wubjerf,
taf ſo móžu kózde požadanje dojſelnicz. Platziſny ſu naj-
tunische a kózdy czaſnik je najſwěrniſcho wotczebnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu vſchiwda.

Wulki wubjerf prawdziwych ſlēbornych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſloczaných a we wónju poſloczaných rječaſkow, teho ru-
nja ſi rukowanjom a w placíſnje najtunischo.

Tež vſchispominam hiſheže, ſo ſym ſerbskeje rycze runje taf
mózny, kaž němſkeje.

o poczeſćowanjom

Wobydlerjam Porschiz a woſlońſcie, ſo tam wot
30. měrza bydlu, a proſchu, ſo bydu pſchi ſkorjenju moju
lěkarſtu pomož pýtač čhyli.

Wilhelm Kölbel,
prakt. a ſubny lěkar a babjenz.

Mojim čjeſčenym wobjerarjam woſiewjam, ſo wot
1. haperleje na mjaſowym torhochcežu č. 42. bydlu.

Karl Gelbe, knihiwjaſar.

Deshejzomontle, jaqueth, jaſi, konfirmandske jaqueth
ma tež tutón hermant najtunischo a w najwjetſchim wu-
bjerku Reinholt Ulbricht ſ Dreždjan, ſteji kaž předy
na bohatej haſy č. 82 w domje knjesa vſchekupza
R. Hauptmana.

Cjeſklojo
doſtanu pſchi wýšokej ſožej trajaze dželo pola
Severina, cjeſkifteho miſchtra
w Budyschinje.

Žiwnosć číſlo 19. we Lupoj pola Ralez ſe 26 kör-
zami areala, jara rjanymi nowymi maſſivnymi twarje-
njemi, bjes wuměnka, je hnydom napschedan. Dalishe
móže ſo pola gmejnſkeho předſtejerja Parensa tam ſhonicz.

J. T. Reimann
ſ napsheeža theatra w Budyschinje
porucža ſwoje kolonialtworowe a cigarowe klamy ſjeno-
čene ſ destillaziu a palenzpschedawanju čjeſčenym ſſer-
bam k dobrociwemu wobledzbowanju.

Sa moje kolonialtworowe a deli-
kateſzowe klamy ja k jutram jeneho
wuežonika pýtam.

Joh. Wannack
na ſchulerſkej haſy.

K blízšemu hermantu porucžam čjeſčenym ſſerbam
Budyschina a woſlońſcie moju restauražiū w tu-
domnym theatrje k vſcheczelemu wophtanju.

Emil Schubardt.

Dweju hólzow, kij ſahrodnistwo wuknyc̄ žadataj,
kaž tež wotrocžlow a ſlužowne džowiſi pſchi wýšokej ſožej
pýta vſchistajerka Heinoldawa w „jehnježu.“

Dobry wowczeſſki pos je na pſchedan we wew-
częni w Nowych Czichowicach.

Ratarstke kreditne towarzstwo w saksim kraestwie.

Horjebranje kobustawow, nutespacjenje pjenjes, pschedawanie fastawnych a kreditnych listow, proschenja we pojezonki atd. sa ratarstke kreditne towarzstwo w saksim kraestwie, so wote mije kózdy čas wobstaraja, kóž tež na-lutowarske pjenjezne składki (Spareinlagen) so tež wot tajich horjebjem, kóž kobustawy nještu, a so wote dnia nutespacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalské habs w Budyschinje.

Sa konfirmandow

kóž tež sa dorosczenych knjegow porucžam ja k prjódstejazym pruhowanjam wulki wubjerk nowonashiteje čorneje drasty po najtunischich placzisnach.

Adolf Weiss

s napschecža noweje měschčanskeje schule.

Dereje schtuku po 5 a 6 np., tunu 14. tl.,
würzburgste ruultzowe hýmjo 75 np.
syrop jara hłodli 20 np.,
łomany rajh 16 a 18 np.,
zolor w lebelach 50, 51, 53, 54, a 55 np.,
cigarrah 100 schtuk 22½, 23 24 a 30 ngl.,
zolor mléthy pt. 40, 44, 46, 48, 50 a 55 np.,
kuchene jereje wschědne čerstwe,
kwinjazh schmalz pt. 65 np., pschi 5 pt. tunſcho,
khoſej pt. po 10½, 11, 12, 13, 14 a 15 np.
krayh, koczli, seleny hróch, jalhy, buny, żolty hróch,
błeleny hróch atd.
petroleum najlepši pt. po 24 np. pschi 5 pt. tunſcho
zwęczenje raff. pt 44 np. pschi 5 pt. tunſcho
ord. palenz liter po 18 np., ejmar 3% a 3½ tl.
dobry palenz a liqueur w zlyhmu a po jenotsliwym
najtunischu,
jamaila rum liter po 7, 7½ a 8 ngl. porucža
porucža Carl Roach
na žitnej habs.

Kedžbu!

Schtóž chze fublo abo khěžu kupicž
abo pschedacž;
schtož chze pjenjesy na hypotheku
požezicž abo wupožezicž.
ton nješ so s dowerjenjom nad pod-
pižaneho wobroczi.

Dudolph Wahl

w Budyschinje na žitnych wilach čjo. 603.

We wubawarni Serb. Nowinow je něklo saho do-
stacj: Druža sahrodka kwełkojta. 1 ngl. — Čjorny
fóz a drózna. 1., 2. a 3 sber, po 1 ngl. — Bohumil.
2½ ngl.

Nóže, kóž tež pletwa sa njewestu a kmotrow
su rjane a tunje na pschedan w schtryparskich
khamach hauensteinskeje abo butrowskeje habs.

Jako najlepše a najrjeaſche dary sa zyke živjenje so
woſebje jako selenoschtwortske a kwaſne dary porucža:

Unterowa domjaza Postilla. Do lože swjasana
sa 4 tl.

Arndtowa Paradiſ-Sarodla. W ložnjem
swjaslu sa 1 tl.

Bogatzleho Schazlaschczil. Swjasann sa 15
a 20 ngl.

Hewal mšja so tež hledowaze knjili kózdemu porucžie:
Młodemuſkowe knjili. Swjasane 7½ ngl.

Zyrlwinj kueze. 5 ngl.

Domashja Wiltoſleho medowe Krepeli.
sa 5 ngl.

Pojdanczla k wobudženju a k poljepšenju
wutroby sa Sserbow. 5 ngl.

Qasowarsle Knishchli. Swjas. 2½ ngl.

Trepena k Helj a Pucz do Parisa. 2½ ngl.

To evangelsle Sadzerženje jeneje zwijer-

neje Dushe.

Wuczba wot Spocžatka teho Rischessizau-

ſtwa. 2 ngl.

Wschitte tute knihi ma sa pschedajenu placzisnu na
pschedan knihilupz F. A. Reichel w Budyschinje
na torhoschzu pschi žitnej habs.

K wobfedžbowaniu!

Pschedenjenja dla je w jenej zyrlwinski wshy jena
khamarnja se 4 forzami pola, s rjanhmi nowonatwarjenymi
twarjenjem, domske, brožen, hróch a kólnia, pschi ksch-
żownych drohach ležaze, sa jara tunju placzisnu na psched-
au abo tež na sprawnego člowjeka na pschedenjecze, kóž
žito nutskupowacj, mulu wuměnječ a pschedawacj roshmi,
pschedoz skład měschčanskeje parneje muli tam pschedenje
a ton pschedawar sa kózdy centnar muli, kóž wolbudze,
10 ngl. myta dostanje. Wscho dalsche je šhonicž we wu-
dawarni Sserb. Nowinow.

Mlyn pola Rodez je na pschedenjecze s polami,
kami a sahrodou.

Gotthelf Haska

Budyska filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

W tutym k nawiedzeniu dawam, so my sa pjenesz, kij ho pola nas k sadanjenju sapolozja,
 pschi schesčiměkaczym w upowiedzeniu . . . . . $4\frac{1}{2}$ o.
 pschi třimekaczym w upowiedzeniu . . . . . 4 o.
 pschi jenoměkaczym w upowiedzeniu . . . . . $3\frac{1}{2}$ o.
 pschi nadaplacenju s krótskim, knadz wšichduhm w upowiednym časom . . . . . 3 o.
 dane dawam. — Sadanjenje ho s dñjom sapolozjenja pjenes saporozuje.
 W Budyschinje, na bohatej habsy s napisem počta.

Filiala hornolužiskeho banka w Žitawje.

Jaq u e t y

sa konfirmandow a wotrosczenie ma sažo jara tunjo na pschedan

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbskej habsy 23.

Magdeburgske wohni sawesczaze towarzstwo se sakkadnym kapitalom wot pječi millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akcijach po 1000 tl., kotrež ſu dospolnje wudate,
 pschijima po tunicach, twierdyh prämijach sawesczenja psche wohnjowu ſchodu tak derje w městach kaž na wšach
 na hibite pschedmjety.

W tunioceži kwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druhého sprawnego towarzstwa njeſteji,
 tež poſſicja wone pschi sawesczenju na dleſki čas hōdny dohyl.

Pschi ratarſkich sawesczenjach ſo sawesczenym tojskto k lepschemu pschiswoli.

Schłodowanje psches wuraženje gasa ſo tak faruna, kaž wohnjowe ſchłodowanje.

Sawesczenſke formularzy, kaž tež exemplarzy powſchitkomnych sawesczenſkich wuměnjenjow móža ſo pola
 podpiſaneho agenta koždy čas darmo dostacj, kotrež budze pschi napíſanju sawesczenja stajne k pomozh hotowym a
 budze wſchitke požadane wułożenia dawacj.

W Budyschinje, na hornczerskej habsy.

Heinr. Meisel, řk. inspektor,
 wyschi agent magdeburgskeho wohni sawesczazetwarzstwa.

Pilni a fmani murjerjo

pola podpiſaneho pschi wýzolej ſdžě trajaze dželo
 dostanu.

R. Seeliger

w Budyschinje na nowych hrjebjach
 čzo. 715.

Amerikanski ſwinjazy schmatz,
 najlepſchu tworu porucza tež ſakopſchedawarjom najtunischo

Hermann Kunack
 na bohatej habsy pôdla poſta.

Wosjewjenje.

Wſchém česczenym wotbjerjerjam ſ bliski a ſ
 dalota ſ tutym najpodwolniſho k nawiedzenju da-
 wam, ſo ſamy naſche

falkownje w Risskej a w Gunnersdorſſe
 pola Šhorjelza

něko ſažo do dospolněho lětnjeho ſtukowanja stajili.

H. W. Siebürgerez herbja.

Koſloze kožki, kaž tež wſchě druhé ſyre kože kupuje
 po najwyschſciej placzijnej **Gustav Maude**
 na garbarskej habsy čzo. 426.

Mlody člowjek, ſiž chze twarožkarſtvo naukujiči,
 móže hnydom darino do wucžby ſtupeč pola Gebhardta
 Steurera w Létonju pola Porschiz.

Tójskto zyhlowanskich dželacjerjow dostanu trajaze
 dželo w zyhelnicži pola Tſloch Hwěsdow.

Häzler.

we wſchěch družinach porucza woſebje korežmarjan w
 zyhlym kaž tež po jenotliwym pschi najlepſchej tworze po
 najtunisich placzisnach

Hermann Kunack
 na bohatej habsy pôdla poſta.

Zenu holzu k jenemu džesczu pyta **H. Bertram**,
 czechakat na mjažowym torhoschczu čzo. 37.

Swoj nowowotewrjeny drastowy magazin

mužazeje a hólczažeje drasiny we wšichcich družinach a se wšichcich tkaninow po najtunischich placisnach
wot 1. haperleje

na lotoknej hahy čjo. 145
w domje knjesa Budina podla pschelupza Miesnarja.

Jan Schlachta,
mužazh krawz.

Powschitkonna ařekuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

sawescjuje pschi rukowaniskim fóndsu wot:

34 millionow 232,691 schéppnakow 44 frajzarjow awstr. cižka

- a) tworh, mobilije, žnejske plohy a t. d., kaj tež, hdyž to krajowe salony dowolują, twarjenja wšichcich družinow psche wohnjowu schodnu;
- b) poslicjuje sawescjenja na živjenje čłowjekow, na najwschelascze waschnie sa najtunische twjerde pramije a wustaja polich po pruslim kouranęze.

Towarstwo w upłaci w lécje 1871 12,327 schłodowanjow summn wot 4 millionow 808 thszaz 519 schéppnakow a 7 frajzarjow.

A kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawescjenjow poruczeja so jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Kettlizach.

Psche dybawość a bróstholenje.

S tuim wobswedczam, so je mje jenož G. A. W. Maherowh brósthrop s Wroclawia wot zylneho bróstholenja a wulkeje dybawośće wušwobodzil. Ja poruczam teho dla kóždżemu hojazh G. A. W. Maherowh brósthrop po wschej wěrnoscji.

Ober-Schwedeldorf.

Franz Groppitsch,
kubler.

Jenož prawdziwy maja jón w bleschach po 8 nsl.,
15 nsl. a 1 tl. na pschedan.

Geiar. Jul. Simha w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kanne, haptyskar w Hernhucje,
Jos. Göbmann w Scherachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptyskar Gerischer w Ostriku,
Scholtz we Wotrowje a
Lehmann w Budestezach,
haptyskar Dr. Hultsch w Rakczach.

Rjanh wubjert

stejazch a ležazch rowowych pomnikow s pěstowza, marmora a granita, nastawki sa myierske blida, plate sa nôzne blida, plath sa schrihelowh kousole a sa wolna se schlesynského, karriskeho a kujatohanského marmora, gypsowé figurh, nippenu s marmora, schijoze kamjenje, buzaki atd., dale plestrowanske plath se schlesynského schereho a czorneho marmora, tež wot poslenisckeho fruchi k plestrowanju kuchnjow a khezow, tunjo a po ponijenej placisnje, porucza

Betschla, rejsbat
na tasčbartu w Budyschinje.

Schyna holza, kiz ma luboscj k džecjom, móže pschi dobrzej sdzi hnydom klužbu dostacj. Wscho dalsche je shoničz na bohatej hahy čjo. 61 po 1 sthodze.

Prawdziwa Glöcknersta czechuita a hojaza żalba*) ma na schachticzych schtempel M. Ringelhardt, psches swoju speschnu a hojazu móz klawna, poruczena psche wiez, drjenje w subach, salsh, lischnau, kurjaze wola, wosabjenje, psche wsche wotewrjene, rosdžawaze, rosdželome, wosabite, wopalene, kaj tež sifflitše czerpjenja, boloze leženje, sahorjenja, saczelisny, żoldkowe widlischeza atd. atd.

*) Sa 2 1/4 nsl. dostacj w budyskomaj haptyskomaj, kaj tež nimale we wšichcich mestach Hornej a Delnej Euzipy.

Młody čłowjek, kij chze towarstwo nawuknyci, móže pola kowarja Mila nje w Préciezach do wuežby stupic.

Džak.

Sa napinazu a wužitnu džekawoscj a pomož, kofraž bu našcej wshy pschi wohenju, w nož 23. mérza w jencj wudyskennym, dobrociwje wovolasa, wuprajam s tutym wohenskimaj polizaftimaj kommissaromaj k. kublerzej Herrmannnej w Rabozach a k. kublerzej Wehli w Konjezach, żandarmomaj k. Schubertej se Zidowa a k. Kadnerej s Kubschiz, sa ich stulkowanje a roshladnosć, czechcenemu wojeřskemu kommandu w Budyschinje sa speschne pschipožlanje strażników a pomožnikow, kaj muzstwam k. k. kawow s Jenetz, Budyschina, Krakez, Porschiz, Racibor, Borka a Mješibiz, kaj tež wschitkem drugim, kotsj zu nam k pomožni slali a s najwjetšim napinanjom swojich možow sahubiąz wohen saſtajili a hisceje wjetše ujeſboze wotwrobczili, našch najwutrobniczi džak s protiwu k Wschehomognemu, wón džak wschitkem sa to bohaty saplaczej bhej.

Gmejuska rada w Boſchezach
psches Surijsa Renča, předkstejerja.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
4. maja so w wudawfni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóde čílo płaci
7 np. Štvortlétne předpla-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
 $\frac{8}{4}$ nsl.

Wopšiijecje: Swětne podawki. — Dopis. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschima. S Kral. — Psicholp.
— Czrlwinske powjesce. — Nawěstniki.

Woſjewjenje,

ratarſku wustajenju w Budyschinje 27. a 28. meje 1873 nastupaze.

Sawostajzy ſebi bližsche poſtajenja fa poſdžiſho wudajomny ſwiedzeńſki programm woſjewjamy s tuthym ſcjehowaze:

§ 1.

Ratarſka wustajenja ſtotu, ratarſkich a hajnitskich maſchinow a napoſjadow, wupłodow a potrjebov, kož tež druhich, s ratarſtwom a hajnitswom w swiaſtu ſtejazhých rjemjeſniſkich pschedmjetow směje ſo 27. a 28. meje tuteho lěta na tſelnitschę ſched kralowſkimi wrotami w Budyschinje.

§ 2.

Slocjata a pschedmjety, fa tuſe wustajenju poſtajene, přeňsche po licžbje, rodu a ſplažu, poſleňſche s požadanim potrjebneho města fa wustajenie, maja ſo hacž do 6. haperleje pola podpižaneho wokrjeſneho ſekretarja piſiſje pschipowjecj, pschi lotrymž ſu cžiſčjane formularj na požadanie l dostacjú.

§ 3.

S wustajenju ſo

prámiirwanje najwoſhebnich wustajenſkich pschedmjetow laž tež wuloſhowanje ſjenocji. Prämije (cžesne myta) wobſteja ſe ſlotych a blébornych medaillow. Prämije ſmuēdža jenož wobſežerjo tajich ſlocjatow doſtacj, ſotij, móža dopoſači, ſo ſu je ſhami wotkuſkali abo ſo je ſ najmjeňſha 6 měſažow do dnja psched wustajenju wobſežerja. Sa maſchinu a rjemjeſne pschedmjety ſo jenož jich wunamakarjo prámiiruju. A wuloſhowanju ſo jenož tajke wěžh kupja, kiz ſu 27. meje wo prawidze wustajene byſe.

§ 4.

Loſh l lotteriji po 15 nsl. móža ſo wot 1. měrza t. l. psches pobocjne ratarſke towarſtwa doſtacj. Poſtajenie dla wotewſacza dobytkow, na loſh něžde panhwsich, abo dla jich pschepanjenja pschi ſanjerodženym towarſacju, ſu loſham ſhamym pschicjischczane.

§ 5.

Sa wěſte wulhowanje wustajenych pschedmjetow a fa potrjebnu wodu ſa ſlocjata budje starane. Piža budje ſo na wustajniſchę pschedawacj. Sa wustajene ſlocjata a pschedmjety ſo ſe ſtronh wokrjeſneho towarſtwa žane rukowanje njeda.

§ 6.

Wustajerjo ſlocjatow wſchěch družinow na wustajniſchę žane wudawki placičic nimaja, ſa wuwſacžom ſaſtupneho pjenjeſa; tola tež tónle wothladowarjo ſtotu a czi, lotrymž je wobledžbowanie wustajených pschedmjetow voručjene, dacž njetrjebaja.

§ 7.

Wustajerjo maſchinow a napoſjadow paſ maja ſa meter wobſabženeho města 5 nsl., ſa njewobſabžene paſ 2½ nsl. placičic.

§ 8.

Kralowska generalna direkcia ſakſkich želesnízow je naſpjetne wjefenje darmo wobſtaracj ſlubika ſa nje-ſchedeate wustajene pschedmjety hacž na wſchě ſaſtanischiſeja ſakſkich ſtatnich želesnízow, laž tež privatnich želesnízow Góžnitz-Gera, Greiz-Brunn, Altenburg-Zeiz a Annaberg-Weipert pod tým wuměnjenjom, ſo ſo naſpjetne wjefenje 14 dnou po ſkončenju wustajených stanje a ſo ſo naſlavný liſt, ſ lotrymž poſhylka na wustajenju vjeſche, na želesniſkej ſkladowej expediciji tudy pschedpoloži.

W Budyschinje, 29. měrza 1873.

Ratarſle wokrjeſne towarſtvo ſa kral. ſakſ. hornolužiſſle marhrabſtwo.
Hrabja zur Lippe, pschedghda. Schenk, wokrjeſný ſekretar.

Świetne podawki.

Sakſka. Statny minister s Friesen je ſo na někotry čiaſ ſo Varlina podač, ſo by tam na dželach ſwiaſtoweje rady (Bundesrath) džel brač.

W Lipſtu bu fabrikski dželacher Kölbel, niz bě pſchi hřečený ſwojego džefcza pſched kmořami a druhimi ſwědkami ſwojemu hřečenmu haník, na tsi měšačy jaſtwa wotbudzeny.

Kronprinc Albert je na Oſtra-alleju wulku hřeču ſupil ſa 60,000 tolerti, ſo bychu cji ſ jeho ſkužomníkow kwartiru doſtali, kothymž ſ wulkim powyſchenjom najejſleho pjenjeſa hroža.

Śwobodny knies ſ Burgl je ſ ſwojim předawſkim daram ſa twarjenje ſchule w ſwojej wýh hřeče 5000 tolerti pſchipoločit.

Ministerſtvo juſticy je žadoc̄ ſo jaſtwe hřečazho Bebeļa, kothyž je ſapóžkanz rajhstaga a tehoda nětlo do Varlina hřysche, wotpolasal.

Do Dražđan je w tyč dnach 40 italskich tvarſkich dželacherow (ſ Lombardisleje) pſchisal, kotsiž tam dželo doſtanu.

W meji wuczeňnje ſ Werdaua, Zwicckaua, a Crimmitzchaua na 400 ludži do Bratiliſleje, hřeče ſim dželo a kraj lubja.

Pruſſy. Křežor čze ſo 23. t. m. do Petersburga podač ſ malym pſchewodbenſtwom.

Wot pſchichodneje křeždy ſmeje krajna rada (rajhstag) dwě nježeli prōſtiny a potom budže trač ſač do junija.

Krajna rada je wobſankučka, ſa potrjebne wójnske harty 261,000 tolerti wudac̄.

Na wóndanishej ſhromadzisnej patriotiſkých žönskich towarzisow w Varlinie ſastupowasche knieni Marija Šimonowa ſakſki „albertverein“ a hřečorowa ſo dleſchi čiaſ ſ njej roſtryčowasche.

Bajerske wóſſlo budže nětlo ſ wjetſcheho džela tež kaž pruske uniformiowane.

W Straßburgskim münſteru běchu ſo ſarjelli, na hřečorowym narodnym dnju ſwiedzeňsku Božu ſkužbu džerječ; ſ teho je nětlo njeļubosne pſchepytowanje.

Badenſka. Wjazylkóč wopſjetowanu haru w Stuttgartu je ſlonečnje wobſtajny deſčejk ſtojí.

W ſtriſa. Dolež budže ſo arcwójwoda (pryngežna) Gisela ſ bajerskym prynzom Leopoldom w tutym měšaču wěrowac̄, cjinja ſo wulke pſchihoth. A wo- pomnječju ſačožeja wſchelake města w hřečorſtwie fundacije a wulfaw, hore hřeče atd. pod mjenom Gisèle.

Hřečor je ſo ſapowjet, nowowuſwoleneho Dr. Věſſleho jako měſtečjanouſtu w Brasy wobkručic̄, dolež tutón na čeſtej pravo ſaktovačeſi ſtronje ſteji. Dr. Věſſly ſteji kruče pſchi dynasti (hřečorowej familijs) a

je we wójnje 1866 wabjenja ſo wotpadej Čechow wot hřečora wotpolasal.

Rajhſrat we Winje ſo ſloneči a nět ſapocžnu ſo ſhromadzisny delegacijow.

Franzowſka. Na ſemje we Versailles ſu wobſankučli, ſo žadyn ſobuſtaw Napoleonoweje familijs bjeswoſkebitje dovolnoſteje wot kniejeſtwa we Franzowſkej pſchepytowanu ſeſte.

Njedawno ſu ſačy někotrych komunistow wuſležili a do jaſtwa ſadžili.

Wulke ſudzenje generala Bazaine, kothyž bě Mek pſchepodač, ſo po zykoletnym pſchepytowanju w bližším čiaſu ſapocžne.

We Franzowſkej běchu ſa naležnoſež prynza Don Karloſa pjenjeſu ſlavodowac̄ pocžeti, ale to neje wjele wunjeſko. Wón ſam w tu hřwili žauu prawu nadžiu na trón nima, dolež hřečeja wjedžec̄, ſo je ſwoje prawo na prynza Fayme, halie tsi lěta ſtareho, wotſtupit. Wón je ſo pječza tež ſ někotrymi wjedničami ſwadžit, bjes tym ſo ſačy druſy wjedničy ſa njeho hřečeje žitwenje a kubko waža.

Italſka. Na italskim ſejmje wuſadžuju ſalonje ſo ſběhnenju duchownych řядow a jich klöfchtrów. Tamniſki biskopia wofſewjeja protesty. Duchownym, wobębie pređarjam ežinja ſo w Romje nětlo hřečiſko processy.

Na 27. měrza bu jena knjeni ſ pſchewodbenſtwa rufleje hřečorſki njedaloko Sorrenta wot rubježníkow ſajata. Kniejeſtwo je wjele policije ſa rubježníkami wuſpěšalo.

Španiſla. Ministerſtvo je ſo ſlonečnje wobkručito a permanentna (trajaza) komiſſija je ſwoje dželo ſapocžala. We wſchelakich ſtronach kraja paſ je jara ſrudnje, niz jenož ſlavný ſběk a křeſpſchelco, ale tež ſenjoſež a myſle a pſchihoth ſa komunismus.

Ruſſowſka. Nowiny „S. Petersburgſkija wědomosti“ buchu wot ministra Timaschewa ſastajene, dolež ſozialistam pomhaču.

W Petersburgu je wob tydjeni 45 čjekowjekow na cholera ſemrječo.

Paſtiſka. Žedhu Franzowſa čze ſa pođra lěta ſelesnižu wot pſchimorſkeho města Taffa do Jeruſalem natwaric̄.

Dopis.

Do Dražđan. Kož hym ſlubil, čzu dženja něſčto wo zjrkvach a Božich ſkužbach tudyn ſ krótká wopisac̄. Hac̄ runje je wo tym wjele cjtarijam doſež ſnate, ſu tola tež tajž, kotsiž hřečeje njeſku w Dražđanach byli a kotsiž ſebi je njeſku wopisac̄ dalí.

Najrjeniſči, zjle ſamjenitny twar je kralowſla dwórſla

Katholska zyrkej, kotaž na najrjeniščin měscje pschi moſcje a kralowſkim hrodje ſteji. Hijo ſwonkowne je poſtad na nju wulkotny. Wzajore ſtatuy ſamjerja wutubane debja ſwonkowne murje a hiſcheje bôle wusnajenjeny je plony kryw zyrkej, hdež 68 ſamjenitnych ſigurow ſwiatych mužſich a ženskich we nadějkowſteſej wulkoſceji koko woſoko ſteji. Tež torm je krafny, ſchwijny twar a ma rjane ſwonky. Snutkownoſež zyrkej džela hoberſke ſtokpy w dwemaj rjadowaj do tſioch dželov abo kódzow (Schiffe). W pobožnymaj dželomaj ſu rjane khaپački ſ woſtarjemi. Na hlownym woſtarju je vjele gřeborneje pschi. Tež wulke ſwéčniki ſe gřeba. Byrgle ſu jara mózne a wulke. S wobeju bołow hlowneho woſtarja namalaſa ſo kralowſke oratorije (města modlenja) abo „lože“, hdež na njedželach wot 11 hodž. kral a kralowſka ſwójba lemski pschiſlhdža. Wubjernieje hdužby (muſiki) dla je rjedželska Boža ſkužba tež wot vjele ludži wophtowanā, kiz njeſku katholskeho werywusnacza.

Spodžiwny twar je žonska zyrkej (Frauenkirche), abo po prawym „zyrkej naſcheje lubjeje knjenje“, t. r. Marije, na nowym torhochęzu. Wona je kaž ſcheroſi kulojty tormi twarjenia a jara wýſoka; wona je ſi luthy lajnjenjow hac̄ do wjerschla, tak ſo žaneje tſekhi abo krywa ujetrjeba. Horjela, hdež twar ſo do wulkoſceje bliži, ſu wulke woſna. Snutkownoſež je tež woſlanaſja hdužna. Wyjſke wýſokeho woſtarja namalaſa ſo doſež wulke byrgle. Lubjow (lhórow) je ſydom, jena nad druhej, tak, ſo móže ſo tam vjele lemscherjow ſekydač.

Hdyž ſ hrobowſkeje hac̄y psches ſtare torhochęzo džes, wuhladaſch na malym torhochęzu ſchijnu zyrkej (Kreuzkirche) ſ jara wýſokim tormom, na kotrymž ſu rjane wulke ſwonky. Zyrkej je ſ nowa ſ khoprom kryta a w ſandženym lēcze tež ſnutkowne wuporjedzana a bôle wudebjenia, dyžli předy bě. W tutym Božim domje ſhromadžuju ſo, kaž je ſnate, Sſerbia Dražđan a woſolnoſež ſchtyri krdež ſa lēto ſ herbſkim Božim ſkužbam, kotrež ſu vjele duſham žadanu dužhownu zyrobu bohacze poſličake.

Na pokodniſkim boļu kroňpryzoweho hrodu ſteji Sofijsina abo dwórska lutherska zyrkej. Twar zyrkej je trochu po gothiskim waſchnju, wón bu psched neſhto lētami ſ pschitwarijenjom wudoſpojenjeny. Zyle gothiſzy a pschekamanje (durchbrochen, kaž ſo praſi) twarjeniaſtaj dwaj jenajſaj tormaj, hac̄ do najwyschchoho kónza abo ſchijza ſamjenitnaj. W nutkownym je tale zyrkej, hac̄ runje khetro woſebna, tola trochu cjmowa. Tudy bywa tež woſebita Boža ſkužba psched wotewrjeniom ſakſkeho ſejma a pschi jeho woſanknjenju.

Bôle na vjezornej stronje Dražđan je mjeniſcha zyrkej, ſ mjenom Hanina (Unnenkirche), kotaž je khr-

férſchecina Haná ſakojiča. Wona ſtejeſche nehdh ſwonka města a ſkuchesche bližſhim wham. Poſdžiſho roſſcherjeſche ſo město na tu ſtronu, tak ſo je zyrkej něko khetro nutsla w měscje. Wona je, kaž praſa, jara bohata, a tehodla njeje žadyn džiw, ſo je huſčiſho tež ſnutkowne derje ponowjana. Torm je jenož hrénjeje wulkoſceje. Spody tuteje zyrkej a pod torhochęzem, ju wobbaſazym, běži rěla Weißeritz, kotaž je drje, kaž naſti wuženi Sſerbia dopokuſuſa, nehdh ſerbſy Bystrica, t. r. ſpěčna rěla, rělaka.

(Poſtrajowanje.)

Měržſli proč.

Měržſli proč ſo ſtou runa,
Vjelní hona, bróžnje, huna
S naſbohatskej wobradu.
Nowa nadžija mi ſwita,
So b'dža ſubje połne žita,
Hdyž proč měržſli woſladnu.

Leži ſchera w měržſlim proſchi,
(Kiz je nad juwjele drožſkiči,
Semja hiſcheje ſawrjena,
Nima hiſcheje barbu rjanu.
Tola njemēj ſtarofej žanu,
Bróžen ſmějeſch lhopatu.

Njemýſl ſebi ničtò tola:
Aj, ſhoto wſchal tón mužik ſ pola
S perſta je ſej wuzhzač —
Ně, to ſo mi njeje džalo
Abo wczera ſnadž ſefalo,
To je krute prawidlo.

To džě hě psches dawne lěta,
Njewém, ſ kothym lětom ſwěta
Spocja, ludži dowěra.
A tež ham ſym ſhonik druhdy,
So tón lětnik njebe ſhudý,
Hdyž měrž ſ prochom ſehrawa.

Sacžeri ždyn haperleja,
Schtož dny měržke wuſabjeja,
Dha njech měrž psched ſchery je.
Krepí haperleja ſ rožu
Desčejzik čoply, dha džesč ſ koſu
Wakporu do džecjela.

Duž čhu proč ſej měržſli khwalicj!
Bóh deſčej, p'kodne čjaſhy dawa,
A ſo ſucho njebyko;
Bóh deſčej, p'kodne čjaſhy dawa,
Wěčný wóćzej ſawostawa,
Duž čhu dowěricj jom' wſcho.

Handrij Věrla.

Ze Serbow.

S Budysčina. Mějčejansla rada woſſewja, ſo je I. Dr. med. Deutschemann tudy jaſo leſat ſa

tych měšťanskich pomožnikow a řešujovníkow postajeny, kotsij ſu w podpíraneſké lassu.

S Budysčina. Hlowna ſhromadzisna aktioveho towarziswa budyskich papjernikow je poſtajka, ſo ma ſo na aktiu 13 toleri dividendy (dobytku) dač ſa ſan- džene léto!

S Małez. Ludomny pjełasli miſthyr Dobriga bu do pschelupſteje a industrialneje komory ſa Luiſu wuswoleny.

Přílopk.

* Thüringske towarziswo i ſalitanju ſwériny wosjewi wóndanjo taſtisle wotewrjeny líſt: „Luby ratajſo! Twój hólz wubjerje ſnadž ptacze hnědo, wroblaze, ſchēro- plischlaže abo čećenjenowopuſchlaže (čumpjeraze) abo druhé, ſi jeſkami abo ſ mchodym. Kózde tyčle mchodza- tow trjeba ſa džen pſheměrnu na 50 huſanžow abo druhého njerodža ſa zbrobu, kotrū ſemu ſancž abo ſancžla ſ bliſtoſeče pſchinovſhataj; to wučinja wſchědnje na 250 ſchtuk. Tale zbroba podawa ſo najbóle 5 abo 6 njedželi, prajmy 30 dnou; to wučini ſa jene hnědo 7500 ſchtuk. Kózda huſanza ſejerje wſchědnje tak wjèle kovjefchlow a leženjow, kaž ſama waži. Njech wona tež 30 dnou trjeba, hač ſo wužerje; njech wona wſchě- dnje jenož jene leženjeklo ſejerje, kiz by pſód pſchinjeſte, dha ſlónzuje wona w 30 dnach 30 ſadowe pſody w leženju a te ſpomnjene 7500 ſchtuk w hromadze 225,000 ſchtuk taſtich leženjow. Hdy budžiſche twój hólz te ptacze hnědo na poloj wotajſt, dha byſhce ty a twoji ſuſho- dža 225,000 ſchtuk jabkulu abo kruſhlow, ſlowkow, wiſhniow atd. wjazh dostali. Hdyž paſt huſanza, kaž wona to druhdy po ſwojim naučenjenu činti, 10, 20, 30 leženjow ſa džen ſejerje, abo hdyž wotežraneho líſčja dla leženja žanu zbrobu wjazh nimaja a tehoſla ſwia- dnjene wotpanu, dha budje twoja a twojich ſuſhodow ſchłoda hiſhce wjèle wjetſha, ty možejſe potom ſam wulczeč, kaž wjèle je jenicele ptacze hnědo winoſte.“ S teho njech ſebi tež naſčti hólz wučbu wosmu! Schtóż dže ſo powužic̄ ſo „naučitelnich pſcheczelach ratařtwa bjes ſwérjatani“, temu radžimy, ſo by ſebi knihi Dr. Glogera pod týmle napíšmom ſupit, kotrāž je tež w ſerbſkej rjezi wuſčka a ſo w redakcii Nowin. ſa 6 nſl. doſtač može. My tudy jenož pſchispomnimi, ſo ſu tajle wužitne ſwérjata bjes zyzathmi: njetopry, trofki, knoty, koſli, thórie; bjes ptakami: buſhardy, vuftawy, ſowy, kawki, labije, wſchē dypaki, hupaki, ko- kule, konopacžli, čižili, ſchizili, wroble, ſyb, ſnadže, ſchlowroncžli, dróſny, ročki, hoſkje, pozpule atd.; bjes wobožiwlami: widomne hady, wrječenzy, jeſchelzy, žabы, ſkolawy; bjes pſchelaſanžam: mrowje, čimieky a pežoty.

M. H.

* W Königsteinje ſemrje 3-létny hólcjez, ketryž běſhe ſo tōjschtu palenza napík.

* W Lipſku ſatepi ſo mchod cigarrydžekacjet pſchit kojenju rafow.

* W barlinskej synogodſy bu přjedawſcha rejhvaſla královſkeho theatra, Toni Ritzing, ſ pjenježniſom Philippit wěrowana, potom hač ſe naſpriedy i ſidowſkej wěrje pſchepuſtika.

* Djes darami i narodnemu dnju khežora Wilhelma běſhe tež hoberſzy wulka wupyschena ſokbaſa, dwaj metraj dohla a pſchiměrnu tolsta, wot jeneho rěſnika z Mekha. Khežor je ju pſchitwaſt a na ſwjeđenſle blido ſobu ſtajic̄ dat.

* Joachimſthal, čeſte měſtačlo pod ružahni horami je ſo 31. měrza nimale zyko ſpaliko, tež zyrlej, hamtsla kheža a wſchē ſjawne twarjenja. 2000 ludzi je někto bjes wobydlenja. Muſa je jara wulka.

* Amerikanska parna ſodž „Aſantil“ je njedaloſto Haſiſoza ſo roſraſyka. S 1000 parſhonow, kiz na njej ſo namalachu, je ſo jich pſches 700 ſatepiko.

Cyrkwienske powjeſće.

Křečeni:

Pětrowſka chrkej: Johanna Martha, Jana Korle Langi w mlynje i. Lehmana, dž. — Marija Martha, dž. ſacjerja Jana Ernsta Dubjana, dž.

Michałska chrkej: Martha, Wylema Halli, ſudniſkeho pſhelnika na Židowje, dž. — Ernst, Handrija Kunarja wě- trníkarja w Lubochowje, ſ. — August, Jana Korle Vohnarta, wětrníkarja we Wulſim Wjellowje, ſ. — Jan Vjedrich, Jana Bohuwerka ſubzele, žiwnoſcjerja ſ Nowych Czichon, ſ. — Richard, Jana B. Schmidta ſ podhroda, ſ. — Pawoł, Ernsta Friedricha Voigta, pólnika a khežniſla na Židowje, ſ. — Kurt, Michała Schuberta, žandarma ſpodhroda, ſ.

Ratholſka chrkej: Emila, Korle Žekela ſi ſ podhroda ſ. — Theresia, Vjedricha Poppy ſ B. dž.

Zemrjeći:

Djeń 12. — 26. měrza. Bohuwér Ernst Müſſigang, murjer na Židowje, 36l. 2m. — Jan Jurij, Jana Jurija Holschli, dž. ſacjerja tudy ſ., 6m. 17dn. — Handrij Šylora, khežniſla a ſlakač na Židowje, 58l. 3m. — Johanna Lucia, Jana Jurja Schneidera, khežniſla a čaſhnikarja dž., 12dn. Olga, Wylema Wezki, khežniſla a murjerſkeho miſchtra dž., 3l. — Jan August, Jana Niſsche, murjerja na Židowje ſ., 11m. — Jan Ernst, Jana Wobſy, khežkarja w Bajdowje ſ., 8l. 1m. — Marija rodž. Póžerez, Jana Augusta No- wala, mlynka w Bréjowje mandž., 54l. 11m. — Jan Han- drija Hanskeho, khežkarja w Bórlu ſ., 16l. 1m. — Johanna, Pětra Brabantia zawoſt. wudowa, 90l. 2m. — Michał Hanski ſ podhroda, 74l. 2m. — Oſtar, Karla Augusta Schneidera, krawza, ſ., 3m. 25dn. — Jurij Pawoł, Handrija Gudy, ſublerja w Hornjej Kini, ſ., 3m.

Płacizna žitow a produktow w Budysinje
29. měrza 1873.

Dowoz: 5444, měchow.	Płacizna w pierzku			
	na wikkach,	na bursy,	nizša.	wyša.
	tl. npl. np.	tl. npl. np.	tl. npl. np.	tl. npl. np.
Pschejna 50 litogr.	4 9 —	4 19 9	4 11 —	4 23 —
Rožla =	3 1 8	3 4 9	3 4 9	3 4 9
Deczmiens =	2 23 3	2 25 5	2 3 3	2 25 5
Bowg =	2 2 —	2 4 —	2 —	2 3 —
Hroch =	— —	— —	— —	— —
Wola =	— —	— —	— —	— —
Raps =	— —	— —	— —	— —
Dahy =	4 27 —	5 —	— —	— —
Heiduščka =	6 10 —	6 12 —	— —	— —
Kopasťomh =	— —	— —	— —	— —
Lane ſymjo =	— —	— —	— —	— —
Butry 1 =	— 25 —	— 28 —	— —	— —
Zent. ſymna =	— 27 —	— 1 —	— —	— —

Drzewowa aukzia.

Ssiedu 9. haperleje popołdnju w dwemaj budżet na lawskich naſypach w Budyschinje 122 hromadow dolnego lipowego walczłowego drzewa a 9 lipowych deskowych klozow sa hotowe pjeniesy na pscheſadżowanje pschedawane.

F. W. Steinbock.

Drzewowa aukzia na Małeschanskim reviru.

Pondzeli 7. haperleje t. l. wot ranja 8 hodž. budżet na hučinjanskich hačenjach 130 hromadow dubowych walczłow na pscheſadżowanje pschedawane.

Sachze, wyszšchi hajniſ.

Vapn sa tséchi,
hosdze, woblicza a mas i temu, posliczjuje po fabriſtich placzisnach a pschewcsmie tež wuwiedzenie krywom s papu po aktordze

Moriz Kuba.

W Budyschinje, taſčbarſ cę. 441.

Murjerjo pytani.

Murjerjo a podawarjo (bželaczerjo) namakaja tra-
jaze a derje placzene dželo pola

J. Niertha w Rakezach.

Czéſlojo

dostanu pschi wýzkej ſdžej trajaze dželo pola
Zimmermanna, czéſliskeho mischtra
w Budyschinje.

Gratdželaczerjo dostanu trajaze dželo pola mlynh-
twarjerja Leinerta w Rakezach.

Weżera płaczesche w Barlinje:

spiritus 18 tl.—18½ tl., pschejna 66—92 tl., rožka 40—59 tl., rępitowy woli (njecjisczeny) 22 tl. 10 nſl.

Czahi po želesnizy:

S Budyschinia do Draždjan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 15 m.; wjescior 8 h. 20 m.; w noz̄y 2 h. 35 m.; w noz̄y 3 h. 55 m.

S Budyschinia do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. 20 m.; wjescior 6 h. 50 m.; wjescior 9 h. 35 m.: w noz̄y 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenzia do Radeberga: Rano 5 h. 10 m.; dopołdnja 8 h. 10 m.; pschipołnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjescior 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenzia: dopołdnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołdnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjescior 9 h. 49 m.

Czesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſcze wosjewjam najpodwolnisczo, so ſym ſebi wot 1. haperleje předawſche Wežez korezmarszwo na mjaſowym to-
rhosćiczu wotenjal. Budu ſo próżowac̄, so bŷch ſwojim hoſcjom najlepje poſklužik a proschu tehodla wo bohate wophytowanje. Tež czuju ſo hnuthy, wobydlerjam Drož-
džija a wokolnoſcze ſa mnoge doverjenje w čaſu mojego tamniſczeho klamarſtwa a korezmarszwa pschisluſčnih ſjawnych džal prajic̄ ſi tej proſtiwu, ſo čyžli mi teſame tež pschichovne wobkhowac̄.

W Budyschinje, 2. haperleje 1873.

Jan Mróš.

Schpihele

w najwjetſkim wubjerku a po wschomôžno tunich placzisnach porucza

Rudolph Wilhelm,
na herbskej haſy.

20,000 kop dobrych khójnowych ſadženkow móže ſo hiſhce doſtač ſches hajniſtwo we Łazu.

Wenzel, wyszšchi hajniſ.

Suschnene droždze
porucza

Handrij Amot w Droždžiju.

Schlyp holsz pyta ſo ſa dobru ſdu do ſahrodnistwa

E. Petschki ſadž wojerſkeho ſchitala.

Holsz, kij čyžedža tudy ſchule wophytowanac̄, móža dobre a tunje wobhdlenje a jescz doſtač na ſnutſkomnej lawskiej haſy 137 po 1 ſchodze. Nutſhód w dworje.

Naleſtne a ſeſtne měžy najnowiſcheje módy a w najwjetſkim wubjerku porucza naſtunischo

Heinrich Langa
na bohatej haſy.

We wudawarni Serb. Nowinow je někto ſaſo doſtač: Druha ſahrodk a fwětkoſta. 1 nſl. — Czorný ſoſ a droſna. 1., 2. a 3 ſběr, po 1 nſl. — Bohumil. 2 ½ nſl.

Ca wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stokły w Bremenje je mje tudy jaka wuežahowanskeho agenta postajicj dala a ho ja teho dla wschitkim, kij chzeda ho do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajin yschetlyc, i najpodwolniscium klužbam porucjam, s tym klužbenjom, so budu kóždeho wuežahowarja naistunischo a najswérnischo na město jeho požadania wobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Ratarske kreditne towarzstwo w saßskim kralestwie.

Horiebranje kobustawow, nutspłacjenje pjenjes, pshedawanie fastawnych a kreditnych listow, proschenja we požczenki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w saßskim kralestwie, ho wote mnie kóždy čas wobstaraja, kaj tež na-lutowniske pjenjezne składki (Spareinlagen) ho tež wot taikich horiebieru, kij kobustawu nještu, a ho wote dnja nutspłacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalské hřbě v Budyschinje.

Powschitkomna ařefuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

sawescjuje pschi rukowaniskim fóndsu wot:

34 millionow 232,691 schéznałow 44 frajzarjow awstr. cjištia

- a) tworh, mobilije, žnjeńskie plohy a t. d., kaj tež, když to krajowe salony dowoluja, twarjenja wszech družinow psche wohnjow schodnu;
- b) poſticipue sawescjenja na živjenje čłowjekow na najwschelalsche waschnie sa najtunische twjerde prämije a wustaja polich vo pruskim kourancie.

Towarstwo wuplacji w lécie 1871 12,327 schkodowanjow summn wot 4 millionow 808 týžaz 519 schéznałow a 7 frajzarjow.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawescjenjow poruczeja ho jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Karla August Berger w Kettlitzach.

Drjewowa aukzia.

Srjedu 9. haperleje t. I. budje w drujkečanskim knježim lěžu na drjewniſchcu pschi demjaniskim mlynje

22½ stotka (Wellenhundert) twerdych walczłow, we hustowniskim knježim lěžu na drjewniſchcu pschi blębrowej ūzgħ:

30 R. metrow mjehlich schciępow,

2 R. metraj mjehlich kleplow,

10½ stotka mjehlich walczłow,

pod wuměnjenjom přeneseje ūzgħi a sa hotowe pjenjesy na pshedadżowanje pshedawane.

Aukzia sapoczne ho dopołdnja w 10. hodž. na drjewniſchcu pschi demjaniskim mlynje a pschipołdnju w 12. hodž. na blębrowej ūzgħi.

Hrabinske Schall-Miaucourske hajnistwo w Hufzū.
Hugo Opelt.

Aukzia Dubow.

Na lichański knježim hajniskim revirje budje ho wntorn 8. haperleje t. I.

wot rano 10 hodž. něhdje 25 kyluñch dubow hacj do 92 cm. w delnym pshereſku, bjes nimi rjane wužitkowe drjewo, stejaze, se hñdomnich sapłacjenjom tsečiñh za-dżeneje summi a pod prijedh wosjewjomnijm wuměnjeni na pshedadżowanje pshedawacj.

Šromadžisna w lichański parku. Schöna.

Pilni a fmani murjerjo

pola podpižaneho pschi wyższej sfđe trajaze dželo dostanu.

R. Seeliger

w Budyschinje na nowyħ hřebjach
czo. 715.

Koſlaže ūzgħi, kaj tež wsħe druhe ūzre koże ūpuje po najwyšszej pšacjissnej

Oskar Nauča
na garbarskej hřbě czo. 426.

60 schtomow

twarziskeho drjewa je w Hnashezach czo. 23 na pshedan.

Wschelake družinę ūzgħi schtomow pshedawa

Rhezerluklo Sarycż.

Neschto kolčow pežołow fu na pshedan pola towarja w Maletshezach.

Mlyn pola Rodez je na pshenaiecie s polami, kumi a sabrodu.

Gotthelf Halla.

Jedyn bólz, kij chze mlynistwo na wužtnej, móže město dostacj w mlynje w Muschewach.

Mužaje a hólčaze klobuki a mēdž se žibj a drugich tkaniñow w najwietšsim wubjerku porucza

Emil Flegel na žitnej hřbě.

Sa konfirmandow

taż też sa doroszonych knjegow porucząm ja i przódstejazym pruhowanjam wulki wubjerk nowonaschiteje czorneje drasty po najtunisich placisnach.

Adolf Weiss

s napschecza noweje měschczanskeje schule.

Jaquety

sa konfirmandow a wotrosczenie ma sažo jara tunjo na pschedan
Reinhold Hartmann jun.
23 na ſerbſkej haſy 23.

Šwój nowowotewrjený drastowy magazin

mujazeje a hólczažeje drasty we wšichc̄h družinach a se wſchelakich tkaninow po najtunisich placisnach
w o t 1. h a p e r l e j e

na ſotoknej haſy čzo. 145
w domje knjesa Budina podla pschekupza Miesnarja.

Jan Schlachta,
mužaz̄ krawz.

Dereje ſchtuku po 5 a 6 np., tunu 14. tl.,
würzburgske runklizowe ſymjo 75 np.
ſyrop jara ſkłodki 20 np.,
komanh raij 16 a 18 np.,
zolor w keſelsach 50, 51, 53, 54, a 55 np.,
cigarrh 100 ſchtuk 22½, 23 24 a 30 nſl.,
zolor mléčny pt. 40, 44, 46, 48, 50 a 55 np.,
puſchene jereje wſchēdne czerſtwe,
ſwinjaz̄ ſchmalz pt. 65 np., pſchi 5 pt. tunſcho,
khoſej pt. po 10½, 11, 12, 13, 14 a 15 np.
kruph, ſoczki, ſeleny hróch, jaſhy, buny, žolty hróch,
běleny hróch atd.
petroleum najlepſchi pt. po 24 np. pſchi 5 pt. tunſcho
źwierżenje roſſ. pt 44 np. pſchi 5 pt. tunſcho
ord. palenz liter po 18 np., ejmar 3% a 3½ tl.
dobre palenz̄ a liqueurh w zhlým a po jenotliwym
najtunischo,
jamaika rum liter po 7, 7½ a 8 nſl. porucza
porucza

Carl Roach
na žitnej haſy.

Deschczomantle, jaqueth, jaſti, konfirmandſte jaqueth
ma tež tuón hermanek najtunischo a w najwjetſkim wubjerku Reinhold Ulbricht s Dreždjan, ſteji kaž předh
na bohatej haſy čzo. 82 w domje knjesa pschekupza R. Hauptmana.

Wobydlerjam Porſchiz a wokoſnoſeje, ſo tam wot
30. měrza bydlu, a proſchu, ſo bydu pſchi ſthorjenju moju
lēkařſku pomož pýtač ſhylí.

Wilhelm Kölbel,
prakt. a ſubny lēkař a babjenz.

Mojim čjesczenym wotebjerarjam wosjewjam, ſo wot
1. haperleje na mjaſowym torhoſčezu čzo. 42. bydlu.
Karl Gelbe, knihwjasat.

(P'cip o ſkłan.e.)

Knjeni Math. Ringelhardtowej rod. Glöcknerz
s Gohlisa. W Šhorjelu, 25. novembra 1872.

Kedžby ſcžinjeny pſches Wasche wosjewjenja w
nowinach ſym ſebi pſchiležnosć wſal, Waschu Glöck-
nerſku czechnitu a hojazu žalbu*) kaž we mojej
ſwojbje, taž tež pola drugich nałożowacj, ſo býh ſo
wo ſtuklowanju teje ſameje pſchepoſkaſ. Čuju ſo
hnuth Wam ſobudželicj, ſo je ſtuklowanie Wascheje
žalby wſchē moje wočjakowanja pſchetrjechilo a mam
ju ſa wočebniſku dželi wjèle drugich pſchedawaných
žalbow pſchi ſaczelisnje, žalſach, wosabjenjac, wote-
wrjenych ranach, brjedach atd. Radh a ſ polným
prawom budu tehoodla Waschu žalbu halo wočebny
a wubjerny domijaz̄ a hojaz̄ ſrědk wukasowacj,
hđežekuli ſo ſkładnoſć poſſicji.

S najwjetſkim pocžeczowanjom
G. Müller, haptkař.

*) Sa 2½ nſl. doſtač w hrodowskej kaž tež mě-
ſchczanskej haptkař w Budyschinje.

Holčka ſe wſy, krož ma ſuboſć i džecjom, ſo
pýta wot wosjtwarjerja Nowaka w Budyschinje, na
ſwonkomnej lawſkej haſy.

10 kop wysokich ſdobiřených (ſchcjepjených) a nje-
ſdobiřených jabluczinow ſu pſchemenjenja dla jara tunjo
w zhlým a w jenotliwym na pſchedan w Barze cziſlo 66

Dželcerſka ſamilia pſchi dobrę ſvžę, ſo wobydle-
njom, tež ſ rolu ſa běry a len, ſo pýta na ſwobodne
kuſko w Borku.

Hłowna zhromadziszna towarstwa Maćicy Serbskeje

budźe srjedu po jutraci 16. hapryla w Thiermannec restauracii.

Dźeński porjad: Lětna rozprawa. Wudospołnjenje wustawkow. Wólby. Etat. Namjety.

Wubjerk.

Hłowna zhromadziszna pożčeruje a lutowarunje sa Bart a wokolnoścę (sapišane towarstwo):

Wutoru 15. haperleje t. l. popołdnju w 3 hodž. w salu tudomneho hoscjenza.

Dźeński porjad:

1. Hłowna rosprawa.
2. Pschedpoloženje sličbowanja na lěto 1872, rosprawa prihovanskeje deputozije wo tym samym a jeho sa-dobrespōsnacze.
3. Wobsanknenje wo wulkoscji rosbjelomneje dividendy (wunoſčla).
4. Wolsba dweju ſobustawow wubjerk na město statutariszh wotstupowazaju.
5. Namjet wo ſaloženju filiaſe w Klukſchu sa lutowarské nutaplaczenje.

Ssobustawy ſu na podložku § 34 statutow i tutej hłownej zhromadzisnje ſ tutym pschedproſcheni.

Bart, 31. měrza 1873.

Direktorium požčeruje a lutowarunje
sa Bart a wokolnoścę.
Wiedemann.

Wossjewjenje.

So tutym wossjewjam najpodwolnisczo, so ſym pschedupſtvo wot k. Jana Mróſa w Drozdziu na ſo wſak, a ſo budu ſo ſtajne prázowacj, ſwojim wolkupowarjam tunjo a najlepje poſluzicj. Handrij Smoch.

Wossjewjenje.

Ja podpiſany ſym jako brashla wot kralowskeho ſudniſtwa dovolnosć ſoſtaſ, ſo ſym ſot wot jutrow ſwoje ſaſtoinſtvo w bliſloſci a w dalokoſci dopjeljnjej. Duž proſchu pschedczelnje, ſo bych mi ſ bliſla a ſ daloka ſwoju doveru pschedwobrocili, a klubju, ſo budu wſchitko mi poruczene derje wobstaracj. S pocjedzowanjom

Handrij Schneider.

W Barcje, 31. měrza 1873.

We wudawańni Serbskich Nowin je na předaň kruće zwiazana za 35 np.

Přenja čítanka

sa ſerbiske ſchule.

Spisak Jan Bartko.

Erstes Leſebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Leſeunterricht in wendisch = deutſchen Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske předſtowo.

Složh pjerſčenj bu namakanj bjes Budyschinom a ſlakami („Steinbrüche“).

Sažo može ſo doſtač w ſubſchizach cíjelo 19.

Šubſena bu wot dworniſčca hacj do Hoschiz haſhy kožana liſtowna ſ gumijowym bantom. Namakar je proſchenj, ju ſa myto we wudawańni Serbskich Nowinow wotedacj.

Džaf.

Pschi tym nježelu 23. měrza w 1 hodzinje wudrjenym wóhnju w naszej wžy, bu moja khěja ſ bozej a dobrých ludži pomozu wobſeklitowanu. Wosjedje ſo hnuthy cjuju, k. Jenkej ſ Jenkej, Augustej Nutnicjanskemu ſ Byjez a Ernsiej Albertej ſ Byjez moj najwutrobnischi džak ſa jich pomož wuprajicj. Boh chžil jim jich twarjenju psched wſčem njeſbožom hnudnie wobwarnowacj.

Sswora ſ Boschiz.

K nawjedženju.

Egi ſami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na druhe ſchtwórtlěto 1873 do předka placicj, njech nětko 75 np. w wudawani Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórzy ſkaſacj. Na ſchtwórtlěto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na prusſich poſtach Serbske Nowiny tež wjazy njeplacza hacj na ſakſich a ſa pschinjesczenje do domu placzi ſo ſa kſki m poſtam ſchwórtlětnje jenož 13 np.

Hacj dotal ſmědzaču ſo Serbske Nowiny na poſcje najkrótscho jenož ſchwórtlětnje ſkaſacj. Po nowſchim poſtajenju moja pak ſo tajſe ſkaſanja nětko tež na 2 měhzaj, haj na 1 měhz ſtač. W nadziji, ſo móhlo tajſe ſkaſanje na krótschi czaſ w hodž byc̄, my tajſe poſtajenje ſ tutym ſ ſjawnemu nawjedženju dawam.

Slončnje proſkymy tyč, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtač dadvá, ſo bych ſebi je rádiſho na poſcje ſamym ſkaſali; dolež frankowanje ſa lěto nehbje 18 uſl. thoshtaje.

Redakcia.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
zjí maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číšlo płaci
7 np. Stwórlétne předpla-
ta pola wudawarja 75 t.p.
a na kral. saks. pésce
8½ nsl.

Wopſchijecje: Najnowsche. — Swéme podawki. — Dopus. — Jutrowny spěv. — Se Serbow: S Budyschina.
S Chrostawy. — Serbske pismowistwo. — Pschilopk. — Čyrkwinckie powijescje. — Nawěschtnik.

Naawjedzenju.

Czi ſami czecheni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiz chzedza ſa uje na druhé ſchtwórlěto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Czi, kotsiz ſebi Serbske Nowiny psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam bórsy ſafacž. Na ſchtwórlěto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na prusſich poſtach Serbske Nowiny tež wjazp njeplacza hacž na ſakſich a ſa pschinjesczenje do domu placzi ſo ſakſi m poſtam ſchwórlětnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžaku ſo Serbske Nowiny na poſeze najkrólscho jenož ſchwórlětnje ſlaſacj. Po nowſchini poſtajenju moža paſ ſo tajſe ſlaſanja nětko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz ſtačj. W nadži, ſo móhlo tajſe ſlaſanje na krótschi čaſ w hódz byč, my tajſe poſtajenje ſ tutym k ſjawnemu naawjedzenju dawamh.

Slonečnje prohlymy tyb, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtarj babja, ſo kyču ſebi je radſho na poſeze ſamym ſlaſali; dolež ſrankowanje ſa leto něbže 18 nsl. Choschtaje.

Redakcia.

Najnowsche.

Dražbjaný, 7. haperleje. Ministerſtvo je wobſanktylo a kraje radžilo, ſo by ſo nowy ſchulski ſalon ſa dobrý ſpónial a wudat. S nim budja tež nowe ſalonje wo ſarjadowanju kraja, dželenju administracie a iuſticy atd. wosjewjene. Ale ſawjedzene budja přenische ſedmá jutry 1874 a druhé ſnadž hifče poſt ſlta abo ſlta poſdžiſho.

Barlin, 9. haperleje. Ministerſtvo je wobſankto, w Prusſej wot 1. januara 1874 ſlicžbowanje po markach ſawjescz.

Najenf Böcker ſ Treuena, kotrejuž bu koáſche ſlto pſczeltna džowězicžka ſ kradžu wotwiedzena, je nowe myta wuſtajit. Temu, kotrž jeho rubjenu Hanke žiwu ſaſy pschinjese abo tajſe ſobudžlenja čzini, ſo móže ſo žiwa ſaſy doſtačž, wuplaczji wón ſe ſamjelczenjom mjenia tajſeho wosjewjerja 2600 toleri. Ieli ſchtó tu holkzu kupit, dže wón tajſeniu tu ſamu ſummu dacž a ujecha ſo ſa pschedawarjowym mjenom praſhcež. Njejeli holkza wjazp žiwa, ſlubi nan temu, kij jeje čziko wu-

pyta, 1000 toleri, tak bórsy hacž ſo identiteta ſ ru- bjenym džesczom dopokaf. To je woprawdze huijaze!

Braunſchweig, 8. haperleje. Wójwoda je próſtni ſejma, ſo by ſo ſ Prusſej wojeſtska konvencia wobſankla, wotpokaſal.

Win, 9. haperleje. Ružowſki wulkowjetch Vladimír je na ſwojim pućowaniu ſ Italſkeje trochu khorowatý ſem pſchijet.

Paris, 7. haperleje. Iako wěſtoſcž ſo po- wjeda, ſo budje radna lhěža ſa 14 millionow frankow ſaſy twarjena.

Versailles, 9. haperleje. Nowowiswolena permanentna komiſſija ſejma je hromadu ſtuſila a jedna ſ ſuježerſtwom wo wažniſchič wězach.

Krakow, 7. haperleje. Město Kopeczyce je ſo nimale zyle ſpalito. Tam ſakhadzeja tež jétra a kholera k temu.

London, 9. haperleje. Wjedžicžet mormonow, Brigham Young, w Potužnej Amerizy je w otſtupiſ. Wón dže do Arizona ežabuycz a ſivoje wulke ſamoženje ſwojej ſwojsje roſdželicž; wón ma 16 žonow a 60 džeczi. Wjele starſhič mormonow ſ nim ſ uieniſtich ſtatew wucjehuje.

Śwētne podawki.

Sakſka. Pruska królowa Wilhelma je s Dražđanom saž do Charlottenburga wotjēta.

Dražđanska rada wosjewja, so budje lěšta tak mjenovaný janski hermanek hižo 9., 10. a 11. junija džerjaný.

Pschedkyda sakſke komisija sa winsku śwētowu wustajenju, t. Dr. Wiesner, je so hižom do Wina po-dok. Štož Sakſka wustajsi, tam wschičko hižom je.

Ministrat s Friesen a Abeken staj so z Varlina wróćzikoj.

Džen 4. t. m. je so w Dražđanach wustajenja pierioweho skotu sapočaka. Bjes druhim je tam por-holbi, lotrž 125 toleri placzi. To je něšto spodzivne sa holbjerjow!

Prušy. Wondanjo świeczešche wjecjornoprussi grenadırregiment Nr. 6 swój stolétny jubilej. Król je jich khorhoje wupyskicž daž a jim kražny džakowazý ordre vobčak.

Rhezor dže 24. t. m. na 10 dnów do Petersburga wotjēcž. Khorhorowa pak poda so po jutraci do Koblenza.

Generalny póst je sa winsku wustajenju jene cžiško wschēch w Němskej nětko wušadžazých nowinow a čažop-pišow shromadžit a wotpōčkał.

Skoty nowych pjenjes je hižo sa 544 millionow markow bitych.

Wobdzenja pruskeho hejma buchu w tutych dnach tež na kwiſlu wotstorchene.

U m s t r i į a. Khorhor je skončnje tola wolsny saloni, pschećjwo lotremuž je wjetšina jeho ludow a krajow, wobkruchil. Ale wjego centralistow a dualistow, kiz nětko knježa, njebudje drje dolho tracž; znadž hisheče psched skončenjom wustajenju pschičidže sažy druga politika.

Każ je psched někotrymi njedzeliemi po kydommęščaznym jaſtwje redaktor Skresschowſky sa njewinowateho spósnat, tak staj po runje tak dokhym jaſtwje nětko tež redaktora Narodnych Listow, Dr. Julius Gregr a Ferdinand Schulz wot Khororskoho žuda sa njewinowateju wuprajenaj. Njejačnosć cžiščoweho salonja a poli-tiske stroniſtwo je tam wina wschelakich wobżarujomnych processow. Podcjiščowana strona cžerpi schlodu na kriwocze a na samoženju. Skresschowſky bě dla dokheho jaſtwia wondy cžejzy ſhorik a Gregr běchu bjes tym tsi džeciži wumrjete. Druha instance je na appellaciju statneho rycznika nětko Skresschowſkoho a jeho administratora Kuzičku i jaſtu sažudžita, ale nadžiliam je, so tseža instance we Wini je prěnje wušwobodzaze wu-žudzenje wobkrueži.

Prijedawski khorhor Ferdinand, kiz w Brash bydlí, je sažy strowy a je njedawno 30,000 schēznałow k zyrwi na Smichowje darit.

Franzowſka. Dokelž je pschedkyda Grevy na hejme swoje město složit, bu Buffet jako nowy wuswołeny. Tutož bě pod Napoleonem dwójg minister a duž je to snamjo, so Napoleonowa strona pschičjera.

Holland ſka. Na hellandskem kypje Sumatra w indijskim morzu je sběžl nastak.

Ital ſka. Rukowſka khororka njeje bamja pschi ſwojim vſchebywanju w Romje wophtača, ale je kubika, w ſwojim čažu se ſwojim wysokim mandželskim t němu pschičicž.

Na 20,000 džekacjerjow džela na wobémaj brcho-maj rčki Po, so byču tamniſche wobhrodzenja sažy do-rjada stajili.

Kral je pola ſwojeho syna, něhduscheho ſchpaniſkeho krala, w Turinje na wophtanju.

Ta rušowſka knjeni, kiz bu njedaloko Sorrenta mot rubježnikow sajata, bu po krótkim zyłe wušlana sažy puščzena.

Schpaniſka. Njeporjad traže dale. Sběžlarjo s druhich krajow su tudy kromadže; tak je bjes druhimi Menotti, Garibaldiow syn, do Madrida pschičet. Karlistojo pak su sažy jene mestaczko, Verga, ſhubili.

Rušowſka. Wójna pschećjwo Chiwesam je so pječza hižo sapočaka. W prěnje bitwiczy su Rušowje 430 kamjelow dobyle.

Serbija. Minister-pschedkyda Blaznavac je w Belgradje semrječ.

Dopis.

S Dražđan. (Poſrachowanje a skončenje.) Khetro nowa a wulta zyrkej je w Nowych Dražđanach, lotrejz torm bu halle psched někotrymi lětami natwarjeny; wona je w snutkowonym bohacje wudebjena.

Napošledku je daloko snata tež mata zyrkej dialo-nissow pschi jich dobrocjerſkim wustawje.

We wſchitlich mjenowaných zyrkowach bym wjazyb abo mjenje króž na Božich křižbach pobyl a wjele kražnych předowanjow ſkyschal. Štož wophtowanje Božich křižbow w Dražđanach nastupa, njemóžu drje prajich, so bym hdy zyrkeje prósne namakat; sama wjecjorna pobožnosć, lotrž so na njedzelach w ſchecjich w křižnej zyrkwi djerži, je derje wophtana. Tola pschi tajkej mnogoſći wobydlerjow, lotrž Dražđan-maja, je kemschithodherjow wopramdze hisheče mało; pschedož jenož delne kawki su wobžynjene a kubje su prósne. Zyrkwine ſpěwanje je so mi w diakonissoſkej zyrkwi wožedje ſpodobačo, dolež je so tam křižuſke ſarijowymi kložami ſpěwaſa.

Wysche Božich domow, lotrej bym wophtač, je hisheče črōdla mjeniſčich, ſtož su ſjawnie křapaki abo

modleńcze w privatnych domach. Te njechać a nje-mójać wopytać, a chzu je tehodla jenoż pomjenowacż.

Lutherske zyrtwoje su hiszczęce pschi męscięzanskim sy-rotnym domje, w Chrlichowym wustawie a w někotrych druhich wustawach. Też maja kwoju zyrlę tudomni reformiracy, teho runja wodżeleni lutherscy (separaty), némikolatholszy a japońscy (Irvingiany). Katholickie zyrtwoje namakała so wysche mjenowaneje dwórskieje też we Nowych Draždjanach, we Friedrichstacie, w pryn-zowym hrodze a w Josefinism wustawie. Grichisło-katholicka Boża klejza dżerzli so sa tudomnych Ruzow a někto twari so tudy ružowska zyrlę. Jendželzenjo su sebi hjo zyrlę natwariły a maja wysche teho tsi modleńcze; tóždu nježelu je na schyri abo pječ městach w Draždjanach jendželska Boża klejza sa pschiśkuśni-kow anglikanskeje a presbyterianiskeje zyrtwoje, a znadz hiszczęce druhich wodżelnich zyrtwów.

Hiszczęce we jenym Wóžim domje, wo Synagodzy, chzu něchtó prajicż. Tam so němijah preduje, ale wsché druhe liturgiste a modleńcze boże klejzy so we hebrejské ryczi dżerza. Wdom drje je mójno, sachueje wtroby pschi fastupjenju do tajkeje kwojatniż wopisacż; tola tak wjele dyrbimy wusnacż, so kleboka frudoba a wěsta żelniwość naschu wtrobu sapscimy, hdźż tajkim božim klejzbam pscihladowachmy a na wobliczach pschi-townych wěstu samyblenu njezjerpliwość we wocząowanju Mekiaha widżachmy. Halle potom, hdźż je něchtó taſku božu klejbu s zykej nuternoszu a shromadzenymi myšlemi wopytać, wě rosbjelleuce cjinicż bjes tutej a naszej kschesięzanskiej bożej klejbu, hdźż so zyka shromadzisna we modlitwoje se kwojimi naležnoszczemi pod kschiz wumognita a krédnika pokorja a so psches teho sameho Wóžowskiej wtrobje węcznego prameho a kwojateho Woha hacż do najwjetšej blijskości podawa, schtoż je jenoż psches Khrystuha mójno, kotrehoż pak zidowista zyrlę hiszczęce nima. Na woktarju je wcho s tekšnym cierwienym farvečkom wodżete, lotrž so hiszczęce rostorkuňk njeje, ole hiszczęce to najkwojeciszce wot tempa dželi! Psched woktarjom wiży na dołkim rječaszu kwojata lampa, lotrž so najslerszho stajnje kwočki.

Spodzivne je, so pola židow žónsle na kubjach, muſzy pak deſlach bydaja, a to zyku božu klejbu we klebuku abo tola s pschińczej hlowu. Też zuſomnika nusuja tak dołho, hacż sebi klebuk njeſtati a jeśli so k temu dołho hotuje, dha jeho napoħledk jara psched nasymienjom warnuja a proſča, so by so tola pschietyk. Wielu nuternosz runje woskbie pschi popołdniszej bożej klejbję widżili njejsmy, pschetoz wschelale maja bjes kobi rosyrcę, haj hamo wěste papieru bjes kobi wumieńcę. Hdźż so rabinojo sboka woktarja pschi wěſtich pulsach modla, modla so wschitzy borbotajo kobi, pschi woskbinych božich klejbach a modlitwach wo-

bleče so žid krótki kabacik s kapuzu abo wodżecjom na hlowu, so moħrejz niczo njewidži, so by wokonjehla-dak a so we nuternoszu njeſtak a swiże sebi scheroli paż wokolo wobeju rukow, so njemohk znadz někajše hracie s porstami sapocjeż. Tele kaž tež wschelale druhie pschiprawy hlowaja so stajnje we kwojatniż a ma tóždy k temu spody deſčli, na kotoruž so knihi klabu, mału kschinu pschiprawjenu. Jara rjenje klinčage byrgie maja we synagodzy a kumy druhdy s pschewodżenjom tych ha-myh kražne žónsle spewy s hlowa klycheli.

Jutrowny spew.

Někt blíži so k nam róczny čas,
Tón čas so jutry mjenuja,
Tón pschińcje kózde lěto jaž,
Džież kscheszenjo so wjehela,
Wsché duchownstwa tež preduja
Wat Khrystusowoh' stawania.

Někt skóneči so ta frudoba,
S tym dnjom, kiz džens so dolonja.
Schtož jutrow ranje docžaka,
To s wjeholoscju faspewa,
Hdźż Boże kłonicę feshadža:
„Kal rjenje kwočci serniczla.“

Ta wjeholoscj je wot Woha,
Tu Woh ram kschesčijanam da,
So bychmy kylne wěrili,
So je to wschitko woprawdji,
So Khrystus s rowa stanął je,
Kiz kschizwanu bě bjes wint.

Kal frudne tola w kwočje je,
Hdźż runje mamy wjehele,
Sso wschitlich zyrtwach preduje:
Khrystus na kschiz wumrijet je!
Ach, jara wjele je jich tu,
Kiz njevěrja tom' podacžu.

Na tžim so taſki swjeheli?
Kiz do Khrystuha njevěri,
Tón pschecžini te kwojate dny
We wobzraniwe a wopiskwi,
A njeſpomni na wumrieče,
Tež njevěri do węcznoszcz.

O, człowieče! dha so dopomni tu,
Hdźż něhdź pschińcje k wumrjecju,
Kak tehdom budże psched kumjercju,
Schto by ty w twojim žiwenju,
Hdźż njeſtak Khrysta lubowat,
Schto by ty dobro slukowat.

Schtož njeje Khrysta lubowat,
A na joh' wucjbu poſluchať,
Njech tola džens so depomni
Sso tele jutry wobrocži,
So bychmy wschitzy hromadži
Te luby jutry kwočzili.

Duż dha mi wschitzh Ischesczenjo
Cže, luh Jesu, witam,
Ty našich duchów Ebóžniko,
Budź powitaný Jesuho!
Cži halleluja spěwaný,
Cže do wěčnosće Khwaliň.

Freiberg, brachla s Lutobča.

Ze Serbow.

S Budyschina. Raž Katholicki Pošek pišče, budža w tachantskej škuli s nowym schulstiu lětom wschelake pšchemenjenja. Schula budža ho dželitž do jednoroje ludoweje połdženskeje schule s dwema klasomaj a do hrjedzneje zyłodženskeje se schyrjom i klusami. Połdženska schula budža nětko wjetša dželitž dotalna wježna klasa, dokež budža tež měščejanske dželitž do njeje khodžicž. Raž khwaliň, je knies wucjer Ral s Čornez sa wucjerja hem povokany. Katholicki Sserbia a Němcy w Saksie maja w tu khwilu tež mjenje wucjerow, hač je wucjerstich mestow.

S Budyschina. Měđaci hyn njeboh duchowneho k. Jakuba, k. Jan Bohuwér Jakub, je po khwaliňje wobstatym pruhowanju do rjadu herbskich kandidatow nastupil.

S Budyschina. Bjes abiturientami s Budyskeho krajnostawského seminara běhu 3 Sserbia: k. Weißar s Bulojny, k. Duchman s Wjeleczina a k. Kerk s Modez. Prěni pščindže do Minalaka, druhí do Wöslinka a tceži do Kluscha.

S Chrystawny pola Scherachowa. Tudy je Bertha Niemischko, 2 lěže 8 měžazow stara, do wódnego jamy panyka a ho tepita.

Serbske pismowstwo.

Towarstwo Macizny Sserbskeje je saho jenu knižka sa lud wudalo. Je to powiedanczo se herbskeho živjenja pod mjenom „Sswěrnaj žukodaj“ wot pilneho herbskeho spisowarja, k. wucjerja J. V. Mučinskia w Semizach. Sswějbje Lipiczej a Mulez s Vorješčina staj tam derje wopřanej a živjenje Lipiczej Jana a Mulez Jana je pščileadne dla jeju wobstajneho pščelstwa we wschelach podendženach jeju živjenja. Podla je wjele potowužazeho se stavisnow a druhého do powiedanczo žobu saplecjene. A tutemu powiedanczo „Sswěrnaj žukodaj“ je hiscze druhé mjenische jako pščidawki s napisom: „Strachna Kwartira we Franzowskej.“ W tym žamym powieda jedyn wojsk, kak je ho jemu w požlenjej wójnje schlo, kak je wón tam žwojego wuja a potom hiscze něčto jemu wjele lubſche namakał. Myšlimy tehodla,

so budže tale knižka wot herbskich czitarjow a czitarków wjele kropowana. Wona pšči pola Smolerja tudy Z užl.

Přílopk.

* Tutón měžaz sběhnje ho molrjechny hud w Eibenstocku. Raž je snate, budža tež wschelake mjenische hundništwa w Saksie sběhnjene, bješ nimi tež Ralež a Wóspork.

* W Sprewi pola Neuhalza bu 5. t. m. cžeto jeho muža s Čech namakane.

* W Draždjanach je ho towarzisto fakožiko, kž dže khudy, možebje wudowam a syrotam kropjenje schijathch maschinow woldžicž.

* Piščes 20 kanonow je s dobýtých we Franzowskej do Draždjan pščišteko. S zyka dostanje Saksia wokoło 200 positionistich kanonow, kž bu předy w Meku a Straßburgu stali.

* Ražek Neumann w Chemniza pola Bjarnaciz je wot ministerstwa 20 toleri cžejneho myta dostak, dokež je 48 lět w jenej a tež žamej swějbje swěrnje běžit.

* S Lipsta pišaja: Dvaž dželacherjej, kotaž běštaž pšči vukach w kozmje we Wahrenje jeneho schtudenta na žmierz sbíkaj, bushtaj kódy k pokdražnemu jaſtu sahjudženaj.

* W Barlinje je wjele wucjerow žwoju žkužbu wupowiedžiko.

* W Barlinje je ho třeħa jeneje sahrodniskeje palmoje ſkóže stemika a je ho s tym 50,000 toleri schodny nako.

* Piščes město Bremen je wloni 80,418 ludži do Ameriki wuczahynko. Možebje běše wjele wuczahowarjow s wjezchornje Pruskeje, Pošnauſteje a Pomorskeje.

* Wot ranisich brohom Afriski wuwjese ho pječja hiscze kožde lěto na 5000 njevolníkow (slavow) mužstich a žónstich.

* Raž ho se Škanknowa pišče, je ho tam pščed měžazom dželžo narodžito, kotrež ma jenož lěwu ruku a na měsče praweje jenož krótka wurost. Tamništi měščejanski lěťat je wupřatał, so je k macheri dželča, když s nim w přením měžazu khodžesche, wěštih Petr Nowak se Schumberga pola Tannwalda po prošchenju pščišteč, a so ina tónu město praweje ruky runje tajſi wurost.

* Dokh eurovíščich statow wuczinja piščes 20 milardow toleri, američkých 4 millardy, aščkých 800 milionow, afrických 200 a australiščich tež 200 millionow. To je do hromady piščes 25 milliardow toleri, schtož sa lěto wi žp dnili 1 milliardu danje žada. Žendželska ma piščes 5 milliardow, Franzowska 5, Italjska a

Ružovska po $2\frac{1}{2}$, Kaluška 2, Schpanisla nimale 2, Němcka nimale $1\frac{1}{2}$ milliard, Turkovska 800 millionow, uniońska staty w Americy nimale 3 milliards.

* W Kaliszu su wojažy we hubjenje zynowanych žłotokach warili, a je s teho 40 wojałów skorito, s tótrzych je hjo 17 semrjeko.

* We wsi Rottigel w Morawskiej je schtyrlętny hólz losazy khléw a s tym tež khléju swojsku starszemu ſapalik, dokež dźysche mot njeho hidżemu koſu mortezl

* Wobydleſtvo ameriskeho města Chicago (kładał kłutsku herbu protyle) wunosha někto hjo jaſy 367,000, bjes tym so bě ſich pſched woheňom tam jenož 298,000.

Cyrkwińskie powjesće.

Krčeni:

Pětrowska chrkëj: Martha, Michałka Pinzela, dž.
— Martha, Heinricha Gustava Rydtarja, dž.

Michałska chrkëj: Emma, Rudolfa Lohsy, schlözarja na Židowje, dž. — Theresia, Ernsta Pojla s Hownjowa, dž. — Richard, Ernsta Handriksa s podhroda, g. — Karl Bohumér, Jana Bohuwéra Wawriksa s Jenkez, g.

Zemrjeći:

Džen 27. měrza do 2. haperleje: Wilhelmina, Augusta Biedricha Mile s podhroda, dž., 19 l. 4 m. — Karl August Geda, murjer tudy, 56 l. — Jan Töpfer na Židowje, 45 l. 5 m. — Hana, njeboh Jana Schneidera, kocjanarja s Hrubjelczi, wudowa, 74 l.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje 29. měrza 1873.

Dowoz: 5444, měchow.	Plaćizna w přerézku			
	na wikač,		na bursy,	
	nížka.	wyša.	najniža.	najwyša.
Přešenja 50 filolog.	fl. nížl. np.	fl. nížl. np.	fl. nížl. np.	fl. nížl. np.
Rožka	4 9	4 19 9	4 11	4 23
Rožka	3 1 8	3 4 9	3 4 9	3 4 9
Rožka	2 23 3	2 25 5	2 3 3	2 25 5
Rožka	2 2	2 4	2	2 3
Hroch	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—
Jahy	4 27	5	—	—
Hejdusicka	6 10	6 12	—	—
Kopackomy	—	—	—	—
Lane kymjo	—	—	—	—
Burk	1 25	— 28	—	—
Zent. kymja	— 27	1	—	—

Czahi po železnizv:

S Budyšchina do Draždjan: Rano 6 hodjinow 45 minutow; do polednia 9 h. 15 m.; pſchipołnu 1 h. 5 m.; popołnu 4 h. 15 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 3 h. 55 m.

S Budyšchina do Čhorſelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnia 10 h. 50 m.; popołnu 3 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjecior 9 h. 35 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenja do Nadeberga: Rano 5 h. 10 m.; do polednia 8 h. 10 m.; pſchipołnu 12 h. 50 m.; popołnu 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

S Nadeberga do Kamjenja: dopołnia 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 9 m.; popołnu 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Avis!

Czesczenym Sserbam Budyšchina a wołolnoscje porucząk i vřjodlstejazemu naštemu cjaſej wulkim wubjerk najmodernistich, najlepſich tu- a wultrajuhch ſtoſow, taž tež wulkim ſortiment hotowh lětahch nadwobleskarjow, ejorneje elegantneje ſefcuiteje draſtu, taž kholowh, laž, jara rjann hólczazu draſtu po wiſhomōzno naſtunischię placzisnje. Draſta po měrje ho najruejſiho a najmodernischiho wobſtarā. Pſci potriebie porucza ho najlepje

Adolf Weiz
ſ napschecja noweje měſčjanſkeje ſchule.

Ajchowane decimalne mostowahi,

teho runja toſlawohi, měrh ſa ſita, wuhlo atd., ſidloſne wahs ſ blacha, zyna, kopora a možasa porucza po najtunischię placzisnach.

W Budyšchinje.

Jul. Rob. Richter,
na ſchulerſkej haſy 5.

Vorjedzenja czaſnikow (ſegerjow). Iſjdeje druzinhy hraſatych thſlow atd. ſo ſpěčenje a derje pod jenolētnym ruzowanju w mojich czaſnikorskich ſlamach wobſtaraja. Na ſnutſkomnej lawſkej haſy čj. 34 podla torma.

J. G. Schneider.

Skótny pólver ſ čerſtwych ſelow,
Korneuburgski ſkótny pólver,
Pólver pſche kólfu,
Pólver pſche pripotawu proſhatow,
Lockwiſki balsam,
Bischankowy ſalfowy pólver
porucza
hrodowska haptika
w Budyšchinje.

We wudawarni Serb. Kowinow je někto južo doſtarz: Druha ſahroda kwětkoſta. 1 nížl. — Czorný ſóz a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nížl. — Bohumil. 2 1/2 nížl.

Ratarske kreditne towarzstwo w saksim kraestwie.

Horjebranje kobustarow, nutspłacjenje pienies, pschedawanie fastawnych a kreditnych listow, proschenja we pożyczonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w saksim kraestwie, so wote mnie kózdy čas wobstaraja, kaž tež na-lutowarskie pienieżne składki (Spareinslagen) so tej wot taškich horjebreru, kij kobustawh niesku, a so wote dnia nutspłacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskiej haſy w Budyschinje.

Hłowna zhromadzizna towarstwa Maćicy Serbskeje

budže srjedu po jutrach 16. hapyryla w dwemaj w Thiermannec restauracii.

Dźeński porjad: Lětna rozprawa. Wudospołnjenje wustawkow. Wólby. Etat. Namjety.
Wubjerk.

Hłowna shromadzisna pożęczenie a lutowarne ja Bart a wokolnoſcę (sapisane towarzstwo):

Wutoru 15. haperleje t. I. popołdnju w 3 hodž. w salu tubomineho hosczenza.

Dźeński porjad:

1. Hłowna rosprawa.
2. Pschedpoloženie slicžbowania na lěto 1872, rosprawa pruhowaniskeje deputazije wo tym hamym a jeho sadobrespošnacze.
3. Wobrankenje wo wulkosći rosdželomneje dividendy (wunoska).
4. Wólba dweju kobustarow wubjerkia na město statutariszh wotstupowazeju.
5. Namjet wo sakoženju filiale w Klukschu sa lutowarskie nutspłacjenje.

Sobustawh ſu na podložku § 34 statutow k tutej hłownej shromadzisne i tutym pschedproſcheni.

Bart, 31. měrza 1873.

Direktorium pożęczenie a lutowarne
sa Bart a wokolnoſcę.

Wiedemann.

We wudawařni Serbskich Nowin je na předaň kruće zwiazana za 35 np.

Prěnja čitanka
sa herbſke ſchule.
Spisok Jan Bartlo.

Erstes Leſebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leſeunterricht
in wendisch-deutsch ſchulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske předſtowo.

Drjewowa aukzia.

Pschedobnu wutoru jaſo 15. haperleje popołdnju wot 3 hodž. budže ſo pola podpižaneho we Toronzech wulla dželba stareho wobſchoweho a brěſloweho drjewa we hromadach, kaž tež stare brěſlowe hymjeny na pschedhodžowanje pschedawacj.

Jan Pletschla.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 15. haperleje popołdnja ½9 hodž. budje na drobjanſkim revirje bjes Płomjemi a Drobami psched budyskej drósh něhje 11 klozow 12—28 Em. pschederſka, 110 schtomowych ſtronkow 9—27 Em. pschederſka a 32 lochriji dohloscje, tež něhcto kloſtrów schjēpov, wokoło 40 kloſtrów pienikow a něhcto halsowych hromadow na pschedzadžowanje pschedowane. Wuměnjenja budža psched spocjatkem aukzije wosjewjene.

W Hermancezach, 10. haperleje 1873.

Senda.

Schpihele

w najwjetſkim wubjerku a po wſhomōžno tunich placisnach porucza Rudolph Wilhelm,
na herbſkej haſy.

Mužaze a hólcjaze klobuli a měži se židž a drugich klaninow w najwjetſkim wubjerku porucza

Emil Zlegel na žitnej haſy.

Wſchelake družiny ſadewych schtomow pschedawa
Rycerlubko Sarčež.

Kόſlaže kóžli, kaž tež wſchē druhe ſyre kože kupuje
po najwyschſej placisnje Gustav Nanda
na garbarskej haſy čo. 426.

Šeřa č. 20 w Beschizach vola Něchwa-
cijbla ſi poſkerzom vola a
rjanej ſadowej ſahrobi je k pschedaſcju. Dalische ſhoni ſo pola wobſedjerja tam.

Cjeflojo

dostanu pschi wýšolej ſdje trojaze dželo pola
Zimmermanna, cjeſliſteho miſchtra
w Budyschinje.

Murjerjo phtani.

Murjerjo a podawarjo (bijelacjerjo) namakaſa tra-
jaze a derje placjene dželo pola

J. Niertha w Ralezach.

Dželacjerſta ſamilia pschi dobrij ſdje, ſi wobylde-
njom, tež ſi rolu ſa běrnih a len, ſo phta na ſwobodne
kubo w Borku.

Wobylcerjam Porschiz a wokolnoſcje, ſo tam wot
30. měrza bydlu, a proſchu, ſo bychu pschi ſhorjenju moju
lékarſtu pomez phtacj chyli.

Wilhelm Kölbel,
prakt. a ſubný lékar a babjenz.

Štromadžisna ratařského towarzstwo v pschi Černich a w Bělšově

Przedu 16. haperleje popoldnju w 3 hodž.
w hospjenzu w Malym Bělšově.

Pschednoschl knježa professora G. Richtera s Tharanda
wo ratařskich požejernach, lutovarňach a konsumskich
towarstwach. Hesčo žu witani.

Pschedbýdſtwje.

Ratařské towarzstwo

w Bělšově

Przedu 16. haperleje popoldnju w 4 hodž.

Pschednoschl l. sapófanza Stranha wo dawšlim
prošchenju atd. Hospježo žu witani.

Pschedbýdſtwje.

Tyſcherſki

abo hewak wustojny dželacjet w drjewje, kij čhe rad
wějenske maschinu tvaricž, namaka trajaže dželo pola
C. A. Schneidera we Wujeru pola Lubija.

Mlynski wucžomnik

pyta ho pod jara pschijomnym wuměnjenjom a hnydomnej
ſdu do jeneho wjelscheho mlyna pola Dohna a može ho
pola H. Mejsela na hornczérské hahy wosjewici.

Jeneho kramsteho a jeneho wucžomnika pyta Jan
Muka we Wujesdze pola Tuchorja.

Wucžomnik, kij čhe kowarſiwo wutnycž, namaka
město w kowarni w Lubochowje.

Holz, kij čhe schložkarſtvo wutnycž, može město
pola mje namakacž.

Louis Bachs,
schložkarſki mischtýr w Budyschinje.

Jedyn herbski holz, kothž čhe schewzisivo nauw-
Inycž, namaka město pola Handrija Bartscha
na zhlodowej hahy č. 491.

Syňna sprawnemu starscheju pyta sa wucžomnika
Ad. Ebert,
kowarski mischtýr w Bělžezach.

Jedyn holz, kij čhe mlynsko nauwutnycž, može
město dostacž w mlynje w Mlýčezach.

Rolsný pohonež ſo na jene ſubko bliſto
města pschi dobrej ſoži
pyta psches pſchistajazu žonu Mättigowu
na ſukelníſkej hahy.

Džiwočanské herbske evang. luth. missionske towarz-
ſtvo směje jutſje ſa tdyzen, 20. haperleje, popoldnju
tſjoch ſtromadžisnu.

Petr Monl.

Nóže, kož tež pleťwa ſa njewjesty a kmotrow
ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtryparských
hlamach hauensteinskeje abo butrowskeje hahy.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje srjedu
po jutrah, džen 16. hapr. t. l., dopołdnja w 9 hodži-
nach pola Thiermannec posedženie.

K. A. Fiedler, sekr.

Šenka bruniža može ho ſahy doſtaž we ſrenzelz
brunižových podkopach we Wulkej Dubrawje.

Lubijski ſykanjowý rěſak (maschina) hrjedzneje wul-
koſce a mało triebany je na pschedan. Hede? praji wu-
dawatnja Nowinow.

Zena wotroha bu na bohati hahy pola winowje
kje ſhubjena. Namakar je proſheny, ju we wudawatn
Nowinow wotedac̄.

So ſym korejmarskwo l. Gärtnera w róžowej
hahy tudy jako najení na ho wſaſ, wosjewjam najpod-
wolniſcho ſwojim předawſkim cjeſczenym hofchom tudy
a we wokolnoſci, a proſhu ſ tutym, ſo čhyli mje w
mojim nowym býdlenju kož předh pola l. Kſchizanka
w ſamjeſtej hahy prawje bohacze wophtowac̄.

W Budyschinje.

Jan Gedan.

Nutſczechujenje w Droždžiju

druhi dženj jutrow,

pschi cžimž budje wojerſka hudžba ſ Budyschina.

Re temu pschedzelnje pschedroſtujie

Handrij Kmoch.

Attēſt

wo njepſchtrjechenej Glöcknerz hojazej a czechnit
žakbje. *)

Ja čerpjach tſi lěta na raleſtu mokru lisčawu,
kotraž ho wot hlowy, wischow a ſchije hacž do huby
roſſchérjeſche; w tym čjaku ſyň ſtjoč lětakow měk,
wſchérje žalbę a wſchě mózne ſredki naſožowat, ale
ſ ſlōždym dnjom bu hōrje a ja njebožomniſchi. Tu
bu mi Glöcknerz hojata a czechnita žakba wukasana,
tuta je moje raný zyle wucžescila, veſoſc wotewſa
mi w ſrótliu čjaku. Hdyž ſyň žakbu dwaj měſazaj
triebal, ſyň doſvetlne wuſtrowjeny. S džafou nej
wutrobu a doſpolnej wěrnoſciu wuſnawam, ſo je tuta
žakba jenickži wuhojazy ſredki ſa čerpjaje cžlowjefſtvo.

Friedr. Hempel w Schleidigu, Hallſta droha.

*) Sa 2 1/2 nſl. doſtaž w hrodowskej kož tež mě-
ſchczanskej hahy w Budyschinje.

Lužičan čo. 4 je wuſot

a wopřija: 1) Wolijowa hora. Spěw wot M. Domáſki. 2) Salowčenjo. Wot M. B. 3) Lubin. Spěw wot E. Muk. 4) Slovo wo dehnidbje. (Pokračowanje.) Wot J. S. 5) Měr. Spěw wot G. Kaplerja. 6) Zmijica a vrječeſča. Wot J. Šolty. 7) Kuchaťka duey z kwasa. Powjesé z luda. Podal M. R. 8) Braška prosy. Žort z luda. Zdželit Wólšinski. 9) Z Budysina a z Lužicy. Wot K. A. F. 10) Stowjanski rozhlad. Wot M. Hórnika.

Ca wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stogly w Bremenie je mje tudy jaka wuežahowanego agenta postajicj dała a ho ja teho dla wschitkim, tiz chiedja ho do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajinu pszechydlicz, i najpodwolnisczym klužbam porucjam, i tym klužbenjom, so budu sojdeho wuežahowarja najtunischo a najswernischo na město jeho požadauje wobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Powschitkonna ažekuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

sawesciujue pschi rulowansslom fändsu wot:

34 millionow 232,691 schéznaſow 44 fražarjow awstr. čiſta

- a) twory, mobilijs, žujske plody a t. d., kaž tež, hoži to krajowe salony dowoluju, twarjenja wszech denžiuſow psche wohnjow schodnu;
- b) posicjuje sawescjenja na živjenje čłowiekow na najwschelakſche waschnie sa najtunische twjerde prämije a wustaja policy po prusslim kontrakcje.

Towarſtvo w placji w lęce 1871 12,327 schłodowanjow summn wot 4 millionow 808 tyžaz 519 schéznaſow a 7 fražarjow.

A kójdemu wukasjanu a i wobstaranju sawescjenjow porucjeja ho jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Karl August Berger w Kielizach.

Phosforowe pille

i sahubjenju pólnych myscbi porucja w malej formie
W Budyschinje. Męszežauska haptyle.

Thscherſſe a murjeſſe barbū,
lat, sknis a terpentinowy woli w wschitkich druzinach
pschedawa najtunischo

Moriz Mörba
na miakowym torbischju.

Rheža čiſto 22 w Ranezach je i wot
jeneho krawza derje hožila.

Aukzia drjewa
po dołhich hromadach.

Wutoru 15. haperleje, wot 9 hodžinow, budje brēsowe a wolschowe drjewo na pschegadzowanje pschedawane. Hromadupschidženje w bližszych lejkach pola wschy. W Mjesciach. Handrij Scholte.

Wuežomniſ,
už che rymatſtwo wulnycz, namaka město pola
G. G. Leunera w Budyschinje.

Jena pilna a sprawnna holza, kotaž može něšto
němſi, namaka borsy klužbu pola
W. Wehl, murjeſſeho mischtra
we prédarskej haptyle.

Holčla, kotaž na jutry schulu wopuſczej, može
klužbu dostacj.

G. Trautmann
na wypolej haptyle cij. 236.

Wot 1. haperleje nije moje bydlenje wjazg w jerejowej haptyle cij. 207 w 1 poſthodze, ale na swoukownej lawstej haptyle cij. 819.

Nichard Minck,
fabrikant pschedeschcijnisow.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych cjaſow dopolasany, s najlepſich ſelow a torjenjow pschibotowanym pólver, po jenej abo po dwemaj klijomaj wschedźne krujom abo wokam na přenju pizu našípanym, pschisporyja wobjernoscj, plodzi wjèle mloka a sadżewa jeho wokřenjenje. Pakcził placji w 4 nſl. a je i doſtacjú hrodowſkej haptyle w Budyschinje.

Dickowa konceſzionirowana daloko
wuwolana spodžiwnje hojaza žalba,
kotaž je ho najbole kódy ras jalo dobra wopolasaka,
porucja ho w żerdach po 3 nſl. a po 12 np.,
wot hrodowſkej haptyle.

We wudawarii Serb. Nowinow je sa 2 nſl. na
pschedau:

Ton Rujes a eži Ewangelſz w roſproſhenu. Prédowanje, na lětnym kwięczenju Gustav-Adolfſteho towarziswa hrjedu 25. septembra 1872 ržeržane wot Dr. phil. Kalicha, fararja w Hornym Wujesdje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kti naja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot ryncka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
7 np. Stwórlétta předpla-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósse
8 np. nsl.

Bopschijecje: Najnowsche. — Swęte podawki. — Spewy. — Se Serbow: S Budyščina. S Bambrucha. — Pschilopł. — Swętowa wustajenja we Winje. — Czrtwiste powjescze. — Nawęstchnik.

Najnowsche.

Draždjan, 17. haperleje. Pschi poħrjebeje ministra Rabenhorska běchu wobaj kralowskaj prynzaj, ministerjo a dworszpy wykozy fastojnizy, 2 batalionaj peschkow, 3 schwadrony jězdnych, mužstwo s 9 kanonami atd. Pschi rowje ryčešće wójnski minister s Fabrice, generalmajor s Abendroth a pastor Dr. Klaus.

Manheim, 17. haperleje. Wcěra wjecžor nasto dla powyschenja piwowej placisny wulka hara, na kotrejž so tyžazh ludzi wobdzeliču. Nekotre piwaenje buchu sapusczeno. Wójsko je sakročilo a je wjèle ludzi sajalo.

Emis, 15. haperleje. Ružowski khězor pschi-jězje po wohladanju winkeje wustajenzy w juniju na schěszcji njedzeli do tudomnych kujjelow, a s nim wulkowjerch Vladimír; khězorowa budje tež s czašami tudy pschebywac̄. Tež naſlédnik (krónprynz) se swojej mandžurskej po puczowanju do Fendželskeje ſem pschiidže.

Win, 17. haperleje. Wcěra ſu so zwiedzenje dla werowanja arzwojwodki Gisele, starscheje džowki khězora, s bayerskim prynzem Leopoldom započale s wulkim konzertom. Nekotiſi zuſy prynzojo ſu hido na pschedswazne zwiedzenje pschiichli.

Paris, 15. haperleje. Dženja bu Saint-Marc-Girardin poħrjebany. Won bě vichysched-pyda ſejma, krótki čas minister wuczenstwa, hewak tež professor literatury, akademikař a nowinař.

Paris, 16. haperleje. Kommandant němskeho wobžadneho wójſka, general s Manteuffel, je na narodnym dnju präsidenta Thiersa we Nancy zwiedzenku hoſćinu wuhotował, na kotrejž běchu knježiſtzy a měſčanizy wykozy fastojnizy pschedproſcheni a pschi kotrejž buchu generalej s Manteuffel a pschedkydze republiky ſlawy wunjeſene.

New-York, 16. haperleje. W Grantu (Vounifana) je w jenej zyrfwi bjes negrami (czornymi)

a bjes bělymi swada wudyrita. Negrojo wobžadniči potom radnu khěžu a wobrachu ſo tam. Ře 100 negrow je wo živjenje pschiichlo. Tež w Knightstownje (Indiana) nasto wojowanje bjes bělymi hevjerjami a bjes czornymi, dokelž běchu cji do džela ſastupili, hdź běchu tamni strikowali.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje
12. haperleje 1873.

Dowoz: 5005 mēchow.	Plaćizna w přerézku na wikač, na bursy,											
	nížša.	wyšša.	najniža.	najwyšša.	nížši np.	wyšši np.						
Pscheniza 50kilogr.	4	8	4	19	9	4	11	—	4	20		
Rozla	—	3	1	8	3	4	9	3	3	3	4	9
Ječmjeň	—	2	23	3	2	25	5	2	25	—	2	27
Bowš	—	2	—	2	3	—	2	—	—	2	3	
Dróč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zahy	—	4	20	—	5	—	—	—	—	—	—	
Hejdusčka	—	6	10	—	6	12	—	—	—	—	—	
Kopackomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zane ſymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Butry	1	—	28	—	1	—	—	—	—	—	—	
Bent. ſyna	—	—	27	5	1	2	—	—	—	—	—	

Czahi po železnicy:

S Budyščina do Draždjan: Mano 6 hodžinow 45 minutow; dopołnja 9 h. 15 m.; pschipołnju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wjecžor 8 h. 20 m.; w nož 2 h. 35 m.; w nož 3 h. 55 m.

S Budyščina do Schorzelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. 20 m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 35 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Radeberga: Mano 5 h. 10 m.; dopołnja 8 h. 10 m.; pschipołnju 12 h. 50 m.; popołnju 4 h. — m.; wjecžor 7 h. — m.

S Radeberga do Kamjenza: dopołnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. 19 m.; popołnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjecžor 9 h. 49 m.

Śwētne podawki.

Sakſka. Na 14. haperleje je w Hof-Löhniku po volnej khoroszci prjedawſchi statny minister general Bernhard s Rabenhorſt wumrjet. Wón narodzi ho w lēcje 1801 w Lipſku a ſastupi 1823 do wójſta, bu 1849 statny a wójſki minister a skozi 1. decembra 1866 ſwoju wýšoſtu ſtužbu. Wón bu ſańdzeny ſchtwórk ſ wojeſteſkiej czeſči na starym nowodraždžanski kerchow po hrjebanu.

Generalny statny rycznik Dr. Schwarze je ho do Barlina podał, jo by Sakſku pſki wurađenju khostansleho proceſneho porjada ſastupowat.

W krótkim ſapoczeńje ho twarjenje wulſeho arſenala (brónieſnje) „auf dem Heller“ pola Dražđan.

Ieho kralowska wýchnoſcz krónprynz je ho do lētneho hrodu w Strehlenje pſcheſydlit. Kralowskej majeſtoſci pónidzetaj na někotry čas „na winigu“ pola Wachwicza a poſdžiſčo do ſupjelow w Emsu.

W Lipſku je wubjerk ſastupiſt, tij chze dary ſa wotpalene město Joachimſthal hromadzic̄. Wón wobrociſt ho tež na wſchitke druhe města Němiskeje ſ próſtu wó pomož.

Wobydlerſtwo na wžach bliſto Lipſka jara pſchibjera. Tak ma wjeſ Volkmarſdorf pſches 1000 ſchulſkich džeczi a džewjeſzoch wucjerjow.

W Pińje budże nowy wucjerſki ſeminar ſ 1. meje wotewrjeny.

Pruſh. Kanzler wſerh Bismarck je do Pomorſkeje wotjēl.

Pólny marshal hrabia Wrangel ſwjeczeſte 13. haperleje ſwoj 90-létny narodny džen. Khejor je jeho ſ wephytanjom pocjesczit.

Profeſor Dr. Schulte, prjedy w Praſy a něklo w Bonnje, ſnaty „starokatholik“, je titul tajneho juſtiſradžicela doſtał.

Ša podwysklow němſkeho wójſta budže něklo mſda powyschena.

Khejor je měſciejanostu Lautha w Straßburgu wotbadzic̄ dał. Tutoń bě mjenujy pſched krajnej wýſchnoſciu prajit, ſo je jenož tehodla w kraju wotſtał, dokež ſo ſahywroczenja Franzowſow nadzija. Měſciejanſta rada je pſcheſzitco wotbadzenju protest ſapozjeka; tehodla bu wona ſama ſuspendirowana na dwaj měſazaj. Něklo ſarjaduje město Straßburg wuſiadny komiſſar, polizoſki direkтор Vack.

Awſtrija. Nowowuſwoleny měſciejanosta w Praſy je ſ. Hulech, pſchichodny nan redakторa Dr. Gregra, ale potwjedaja, ſo Khejor tež teho niewobkruciſt.

Khejor Ferdinand w Praſy je ſańy tak ſtrowy, ſo ho w krótkim na jedyn ſwojich lētnich hradow pſcheſydlit.

Prjedawſchi hannoverſki kral je ſebi we Winje ſatſi milliony ſchēznakow khejū ſupiſt, ſ napſtečja khejorſleho hrodu.

Franzowſka. Wóſwoda ſ Montpensiera je ſebi rjany hród w Parizu ſupiſt. S tym je orleanska ſwójska tam ſańy nahladniſcha a ſnacjaliſcha.

Nowiny „Corsaire“ w Parizu ſu 20,000 frankow nahromadzile ſa wotpoſzlanje džekaejerjow na ſwétowu wuſtaſenju we Winje. Tež wſchelake towařiſta ſu ſ tajlemu kónzej pjenesy ſkadowale.

W Parizu ſu někotrych komuniftof ſajeli, lotſiž běchu hižo prjedy in contumaciam (w njeſphitomnoſci) wotzudzeni.

Italska. Bamž je khorj pobyl a je ſańo tak ſtrowy, ſo audienzu wudžela.

Něhduska ſhpaniſla kralowna Isabella je do Roma pſchijeka.

Italske knježerſtwo proceſiruje něklo pſcheſzitwo 29 biskopam a 49 duchownym, lotſiž ſu ſo někak nowym krajnym ſalonjam pſcheſzivili.

Šhpaniſka. Karliſtojo kónzuja wſchudzom ſeleſniſy a poſylnieſja ſwoju artiſteriju.

Mužojo, lotſiž w Šhpaniſkej knježerſtwo wjedu, ſu jara njeſpheſjeni, tak ſo republika njemože ſ prawej wobſtajnoſci dônci. Tež we wulſich městach je njeſpheſjenosć wulſa.

Karliſtojo maja ſ džela doſcž mózne čzrody, volca Aranaza ſteji ſich na 1200, pola města Puycerda na franzowſkych měſach 1000 atd. Tute město byhu woni rad dobyli. Na wſchelakich ſtronach wopisuju woni wulſe kontribuciſe. Pſchi wſchel ſakſni deſtaraja brónje ſ Franzowſkeje.

Tež na kupač Šhpaniſkeje w kriježnoſtajnym morju je wſchelaka ſpječiwoſcz w wójſku a drugi njemier.

Serbiſka. Po poruczoſci wjekha je ſo nowe ministerſtwo wutworilo pod pſchedbystwom Niſticžo, miniftra ſtronkownych naležnoſcjom; ſa pjenjeſne bu Joanovitč, ſa ſnutkowne Tutałowicž, ſa wójſle Leſhjanin, ſa kultusowe Novałowicž, ſa juſtiſu Lazarovicž wuſwoleny.

Ruſowſka. Se Šhwajcarſkeje wupoſlaſny a w Petersburgu na 20 lēt khostanja wotbadzeny mordař Neječajew, je ſo na puczu do Sibiriskeje w Uſčzugu ſam ſatſelik.

Ruſowſka. Š Čiwy ſo powjeda je tamniſki čhan (knježicjer) někotrych ſwojich pſcheſzelow a radzieczeſlow ſkónzowac̄ dał a ſajatych Ruſow wotpoſzlaſ.

Amerika. W republiž Panama naſta revolucija, pſchi lotrejz bu praſident (knježicjer) general Neira wot luda bjes krewjepſcheleſza wotbadzeny a prjedawſki ſ. Correſo ſ nowa wuſwoleny.

Modoc-Indianijo ſu komiſſara, tij mějſte ſa mjenje unioniſkych ſtatow ſ nimi mera dla jednac̄, nje-

nadzirę nadpanieli. Komisar Thomas a general Canby buszątaj morjenaj. Potom nadzadżetu wojskowe lehwo. Duż budżet wojna dalej tracił i schodze Indianow.

Amerika. K 100-lennemu wopomnijeniu faktojenja sienoczenych statow budżet w lata 1876 we Philadelphia wusława wustajenja.

Szwjaty a ujezwijaty draft.

(Z Casopisa zeswick 46.)

W lataku piętnaścieściu
Słowańskie wjeżdżały
Sawidne te kasztelanki
Szwarcachu na rybę ją:

„Hlejcie hręszcza horążu!
Na świętnie ją myślały du,
Wy kumy światy pobożne,
Belle czorne sdraszczenie!”

Starý bacior pschilecji:
„S mjełczom, falschne ludatki!
Wona żivi pělka ſo,
Pyta ſebi ſorniſeſko.”

„Wy pał muſki žerjecje,
Psiſki macje mordatki.
Draſta światosz nječini;
Blaſni ſudja po draſcji.”

Žarin.

Ze Serbow.

S Budyschia. Sandżenu frjedu běſte tudy
Kłowna shromadzisna towařstwa Maczky Sserbskeje.
Wobſchernu roſprawu pschinjeſem ſa thđjeni.

S Budyschia. Tachanskie konſistorium wupi-
guje ſtipendije njeboh Dr. Jana Mařra, kij bě rožený
ſ Njebelciz a w swoim čaſu kanonitus tudy, a to
dwie ſtipendiji po 50 tol. lětnie ſa ſerbſkich latoholſkich
młodženzow na wucherskich seminarach, realnych ſchulach,
hajnitskich, hórnitskich abo druhich akademijach, taž tež
jene ſtipendium 30 toſeri ſa tajského młodženza, kij čaze
jene wumjekſtwo (Kunſt) abo rjemjeſko (Handwerk)
wulnycz. Prěnje prawo na ſtipendije maſa Mařec
fréjni pscheczeljo a potom njebelcianszy woſadni. Za-
dažy dyrbja ſerbſkeje ryče mózni bycz, wulhadženie ſe
ſerbſkich starſich po fundaciji ženje njebožaha.

S Bambrucha pola Kamjenza. Wlazły dno
pytanu nóny strażnik Starka ſi Běleje bu w naszym
iſtu morwy namakany; Boža ruciła bě jeho ſajaka.

Přílopk.

* Pola Nadeberga ſpłoszcihu ſo konje a jena žónska
Bu tak pschejedžena, ſo hnadj wumrje.

* Intrownu wóndželu je Draždjanſta nowa konjača
jeleſniča (kotrejeg wosy w jeleſnej koliſi du, a ſo wot
konj ejechnieja) pſches 10,000 powoſyka a 600 tolerti
doſhodow měka.

* We Groſkotta pola Pirny buszątaj dwaj džeku-
czerjej w ſiale ſaſypnjenaj a poſdžiſko ſi roſmjeſenek
kłowu namakanaſ. Jedyn ſ nieju ſawofſtaj 5 džeczi.

* Wulka ſrudoba trjeſti w Lipsku jencho muſa ſ
Ezech, kij čaſyſche ſe ſwojej mandželskej a dwemaj džeczo-
maj do Ameriki čaſahnyč. Žona, kij bě ſamodruha,
ſtuſi miſenijy někal wopal, taž ſo dyrbjeſche pſche ſahe
porodžic a wumrje naſajtra. Muž njebožeſche ani
pohrjeb doczałac, ſo by hiſčeje kódz w Bremenje na-
deſhōk, na kotrej je potom ſ džeczomaj do Ameriki
wojtěſ.

* We Wittgensdorſje pola Burgſtadta bu wóndy
kłeglac Neuhaus wot muchi luſnjeny. Na wječzor
poča joho ſchija jara boleč, bolesny blaſk pſchezy biele
ſacjekasche. Bohužel bu ſelařſta pomož halle pſchepoſdže
žadana. Jed, kotrej běſte mucha we ſebi měka, ſlut-
lowasche tak mózne, ſo tón muž ſa thđjeni ſemrie.

* Niedaloſko Kohlfurta bu na jeleſničy ſchaſnaſi na-
makany, kij bě ſ moſa panýk a wot druheho pſchilka-
džazeſho čaſha pſchejedženy był.

* Pſched kwaſgom altenburgſkeje prynzeſny Marije
ſ pruſkim prynzom Albrechtom ſu 15. t. m. altenburgſky
burja ſwiedzeńſki čaſh ſradowali, a to w narodnych
ludowych draſtach, kotrej je pał tam nimale ſ „módy”
wulnycz.

* S Pomorskieje je 1157 młodženzow ſwojej pſchi-
ętuschnosczi k wojerſtwu pſches wuczeñjenje do Ameriki
a druhđe wuczelko. Sa nimi ſo po ſudniſkim puczu
ſledzi.

* W čaſku ſwietowje wustajenzy we Winje budżet
ſo w prateru (taž rěka tamniſcha wobſcherna ſjawnia
ſchtomowa ſahrada, hózej wustajenja budżet) ſ wonka
wustajenſkeho twarženja 298 zytonóznych a 839 po-
nóznych gasowych pkomjenjow, ſ nutſla wustajenzy pał
386 do 10. hodžin wječzor, 400 pſches zyku nōz, po-
taſlim ſ zyka 1932 pkomjenjow ſwěcicž. Hewak město
Win na 8000 pkomjeſkow ſwěcicž da, w pſchedniſtach
2000 na haſach a ſjawnych městach. Duż budżet ſ
praterom ſa město Win a jeho bližſhu wotolnoſczi kózda
nōz ſ něhdze 12,000 gasowych pkomjenjem roſhwětlena.

* Na kupje Java je hóđ wudyrk, dokež ſo tam
rajsz njeje radžel. Wobydlerio ſu pſches měru ſhudzi.
hac, ſo móhli ſwoje potrébnoscze druhđe kupic a ſebi
pſchimjeſz dacj.

* W Japanskiej ſu nowe miſna ſa dny thđjenja
ſawjedžene; wone rěka: ſswětko, měſacj, wohén,
woda, drjewo, mjeđz a ſemja. To ſu tola naſje
ſerbſke wjèle ſepſche: njeđela (hdyž ſo njeđela), wutora

(t. r. drugi džen, który bě starožerbský runja: drugi), hrjeda (hrjedny džen w tydzeniu), schwórt (schwórt džen), pjat (pjath džen) a žobota (židovskí žabat).

* Se stananeje běže „Atlantic“ je 305 čłowjekow (wuczajowarjow) do New-Yorka pchlišteko. Woni běchu jara wuhédnjeni, dokež tsi dny njebedu wjele jeli. Duž buchu tam s jědu a drastami fastarani.

* S New-Yorka pižaja, so je na kupy San Salvador žakożne semjerzenie bylo, pchi ejimž je 800 čłowjekow swoju žmierz namakalo. Druha schoda woblicza so na 12 millionow dollarow.

* W Brasilijské w południowej Americy žurowi žokta symniza w pchistawnych městach pchi morju a tež w kraju.

* Se Schwiebusa pižaja do Königsberga, so bu džowka nojenka Böllera w brózni swojego nana w synje morwa namakana. Wona běše so w czašu synowych žnjow shubka; duž je, kaž praja, w synje wužka a potom se synom samjetana byla. Ale to najsskerje wérno rijeje, dokež druhe nowiny teho žameho dnja powiedaja, so bu holečka čónske lčezo pola jeneje zgancskeje bandy namakana a tehdom na polizajstwo w měsce Riga wotedata. Tež to rijeje wérje podobne, dokež by polizajstwo taſte namakanje tola tehdom we wšichc nowinach wosjewjake. Duž vyrbimy na dalše powjeſte čakacę.

* Na horach wołoko Schandawy běše jutrownu nót wjele hary a njemdrjenja. Młody čłowjek, kij għanske drje tħellerjam wucżejnej, padże s jeneje wħiżojej slak a wosta na měsce morwy.

* Schtoż turkowski sultan se żwojich połkadow na wińsku wustajenju scèle, je so we 20 kisach tón tydzeń do Wina pchlišteko.

Szwetowa wustajenja we Winje.

S přením dnjom meje budže wińsa wustajenja wotwrijena, hacjrunje do teho czaša wschilke twarjenja hotowe njebudža a tež wustajomne węži hijszej wschilke tam njebudža. Kaž pchi požlenjej žwetowej wustajenj w Parisu w lēcze 1867 bě, tak dudże tež tónkróz pshed wotwrijenjom krotka Boža ġlužba džerżana a je nadžija, so to kardinal archibiskop Rausch na so wosmje. Sa-stupny pjenjes budże na přením dnju wħiżoli dość, mjenujż 25 schēnatow. Wustajerjo žami směja żwobodny pchlištup a su sanieh města postajene.

Wustajenje hlowne kulojte twarjenje s galerijemi a kraźnej kopolu (kulojnym tórmom) je žakożnie wulse a ħżemj je teħodla poždżischi wożejje wopħaża. Pódlia teho pak je wjele drugich wustajenjich domow a twarjenjow; wożejje budże sajimaw te wschelake domsle wschelakich europijskich a tež ajsikich ludow s domjazej nadobu pcheladacj.

Wat centralneho dwórniſcheja a pobroha Donawę pchindże so najprjedy i wjazorym twarjenjam, w kotrych wschelake maschinę steja, a i dwómaj khōbbomaj (Gänge), hdež su ratačke produkty ranischię europskich krajow. Wottudy dale steja potom: pavillon (hrodzik) parolodžnego towarzystwa, elsašske bursle twarjenja, hrodzik krajeje železnicy, wustajenjske lokale hōrnistwa (herverystwa), piwarkistwa, železnistwa atd. Tudy mataj tež wjeth Schwarzenberg a wołwoda s Koburga swój hrodzik. S tseħu kryta khōbba fjenocja mjenowane twarjenja sa maschinę s hlownym wustajenjim twarjenjom. S tamnej stronj teho žameho je „twarjenje abo hala němskeje industrije“ s wosebitym hrodzikom kanonylijera Kruppa s Essena. Mjenowanemu industrijowemu twarjenju ponoſtej wustajenja wuczenstwa w Němskej, hdež su węži a knih sa najniżsche schule hač do najwyšszych. Wul-kotne je dale twarjenje sa ratačke produkty wjeczornijskich europijskich krajow. Hijszej možem i dopiżanju pshed-dwora wustajenjy na wħiżoli wodowy tórm a wińsku pjetraunu spomnicż.

Na ranischię stronje hlowoneho twarjenja je studnja sultana Achmeda s kraźnej saħrodu loko wołoko. Nětko pchindże so i hal s wumjekstwo (kunst) a i pödlanjsku Pavillon des amateurs, hdež su wschelake kuriosne węži wustajene. Po želensnym moszże pchindże so dale du narański (orientaliskeho) kuta, hdež su turkowskie domsle, khosejominje a kupyje; tež egiptiske a ružowske twarjenja. Biex schtomati steji dale khēzorow pavillon, ktorž su wińsy fabrikantojo khēzorej pożwiegħi, so moħġi tudy żwojich wħiżojej hożej i zjeho swēta powitacj. Dale je hijszej pavillon sa generalnu direkziju a sa roħbūdżerjow wo prāmijach a tež sa město wudżelenja prāmijow. Dwie čeħnej pilsenskie piwarni a liefingi staraja so sa lażnij hwojtowarjow wustajenjy, sa spróznej je tam wħekka pinza s pożylinjazzim wiñom. Tač je sa wiċċitko derje starane.

Wobydlenja sa wopħtarjow wustajenjy budża drje doħħaħaċċi we Winje a wołonnych městach. Spomnienja hōdne je w tym nastupanju, so su s württembergiskeho města Ulm parolodžje (Dampfschiffe) pchliši, kij kwartir w żwojim snutkownym poſteċċeja.

Wustajenja budże 5 mēsazow tracj a duž drje budże tež nělotremużkulli ġixernej možne, trēbny cjaž wusbykkaw, a tam dojek. Tón moħġi żwoje pucżowanie we wustajenjy naščim cżitarjam naļķejje wopħażacj.

Cirkwijske powjeſće.

Křčeni:

Pětrowsska chrlej: Kurt, Karla Wilhelma Hoera, wħiċċeħiżiż, f. — Helena, Jana Augusta Kulli,

żelezolijera, ž. — Paulina, Adolfa Černaka, dž. — Oskar, Jana Augusta Kobana, ž.

Michałka cyrlej: Ernst, Jana Panacha, skarcarja w Radzanezagach, ž. — Hermann, Wilema Jakuba, kublerja a grylkwjenza pola S. Michała, ž. — Ernestina, Michała Wienady, khejkarja s Nowych Bobolz, ž.

Zewrjećí:

Dień 2.—8. haperleje: Hedwiga, Jana Panosche, dž., 1 l. 20 dn. — Johanna Augusta rodz. Kschijanek, khejčila Jana Bohuwéra Büttnera, mandž., 42 l. 5 m. — Charlotta, Dr. Wenglera, dž., 7 m. — Karl Heinze, italz na Židowje, 57 l. 5 m. — Anna Franziska, Jana Kiecziły Dzěchorec, dž., 3 njeđ. — Sofija, Handrija Pětscha s Demjan, wudowa w Dzězničzach, 80 l. — Jan, Jana Sommera s Hrubocziz, ž., 8 dnjow.

Statne papjery a afzije.

Salsle wot 1855 3 $\frac{1}{2}$ 77 $\frac{1}{2}$ B., 84 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{1}{2}$ 97 $\frac{1}{2}$ G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., před. sal. štles. jel. akz. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., před. lub. žit. 83 B., Bunt. Ant. 1870 5 $\frac{1}{2}$ — B., landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 86 G., tuz. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowiedzne 99 do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowiedzne 94 G. — Ulzije: Lipsko - draždž, 238 bž. — Creditanst. w Lipsku 186 B., sal. bank 181 B., hornotuz. bank 111 G., winsle bankowli 92 $\frac{1}{2}$ (18 ngl. 4 $\frac{1}{2}$ np.) — Lubijste — Budyske papjernili 166 bž., sebn. pap. 106 B., t. masch. fabr. Hartm. 111 B., budyske žukn. a wulkemlynske saj. 93 G., tuz. masch. fabr. B. 110.

Weżera placzesche w Berlinje:
spiritus 18 tl. — 18 $\frac{1}{2}$ tl., pszenica 66 — 92 tl., rožka 40 — 59 tl., repikowy woli (njecziszczeny) 22 tl. 10 ngl.

Wulki sflad czasnikow (segerjow)

J. G. Schneider

na smutskomnej lawskiej haſy czo. 134 pódla tórmu.

Ja bym ſwój ſkład czasnikow jara bohacze powjetſchil a mam we wſchęch družinach czasnikow wulki wubjerk, tak ſo mózu kózde požadanje dopjelnicz. Platziſny ſu najtunische a kózdy czasnik je najzwerniſcho wotczehnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych ſlěbornych rječaſkow, prawdziwych talmiſtoczaných a we wónju poſtoczaných rječaſkow, teho rūnja s rukowanjom a w placzisne najtunisch.

Tež pſchispominam hisheže, ſo bym herbſkeje rycze runje tak mózny, kaž němſkeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
czasnikar.

Woſjewjenje.

Najlepschi tolčený ſafran i barbienu tykanoz, najlepschi forjenſki woli (Gewürzöl) bleſčku po 2 $\frac{1}{2}$ ngl., najlepschi citronowý woli, áther ſe ſchmreloweje jehlinh pſche rheumatismus, bleſčka tanninowe, ſelowe, schwablowe, kołmoſowe a glicheřinowe mydlo najpodwoſniſcho porucza

hrodowſka hapylo.

Rheža číſlo 23 w Jenkezach je na pſchedan. Blijsche pola wobſedzerja tam.

Poruczenie.

Czesczenym ſserbam Budyschin a wokolnoſcje ſtuthym i dobrocijewemu wobledzbowaniu woſjewjam, ſo bym herbſkeje rycze mózny a ſo ja wſchē kontralty, kaž tež dołzne liſty a wſchelake druhe piſma ſestajam a proſchu ſich naſpodwoſniſho, ſo bych ſo pſchi potriebje taſkich węzow na mnie wobrocicj zbyli.

W Budyschinje 30. januara 1873.

Privateopist Richter
na Hoſchiz haſy czo. 701 po 1 ſchodze.

Krawſkeho pſta i hnhydomnemu nastupjenju
Schmidt w Jenkezach.

Kölnske frupobicje-sawescjaze towarzstwo.

Salożene w lèce 1853.

Salożený sakładny kapital tsi milliony toleri.

Reservy wuczinja 233,789 tol. 28 nbl. 3 np.

Si tutym i sianemu nawiedzenju dawam, so bu, dokelž je
 knies J. A. Lehmann w Rakezach
 dotal wot njego wiedzenu agenturu kölnskeho frupobicje-sawescjazeho towarzstwa dla wotczeñjenja složit, tašama
 kniesej Eduardej Forlerej, ökonomej a produktokupzej tam
 wote mnie i dalewiedzenju pschepodata.

W Lipsku, 10. haperleje 1873.

Polnomoznik sa Sakstu.

Julius Hebbinghaus.

Hojela mjeuowane towarzstwo sawescjaje pschecjivo schkodje i frupobicja semine wupłody wschnittich dru-
 žinow, kaj tež woknowe schkleny po krcze połasieñych pramijsach, pschi lotrychž zone dopłaczenjo njejnu.

Wone je, kaj prjedy, tež w samienym lèce wschnittke schkody rucje a i spolojnoscji potrjedzenych reguliro-
 wało a we najdłeje schthri njedzelach po jich wobliczenju schkodusarunaze pschinosciki połonne wupłacjilo. Samożenie
 towarzstwa poskieja rukowanje sa to, so wone tež pschichodnje swoje pschisłuschnoscje rucje a dospolnje dopjelni.

Podpiſanž dawa na požadanje dalishe rofestajenje wo towarzstwie a podwoluje ho i pschijecju sawescjenjow.
 W Rakezach, 11. haperleje 1873.

Eduard Forker.

Bruske frupobicje-sawescjaze aktiowe towarzstwo.

Si tutym i sianemu nawiedzenju dawam, so kym po wotemrjeciu naszeho dotalnego agenta, k. Albrechta
 Neuhauna agenturu sa Wojerez, a woklosocji

kniesej wuczerzej Jurkej we Wojerezach

pschepodali.

Wrótka, w mérzu 1873.

Generalna agentura sa Schlesynsku.

Ruffer & Comp.

Sso powołajo na hornische wosziewjenje kym i kózemu rosprajenju a i samgnemu pschinacjmu sawescje-
 nijow pschecjivo frupobicju rad swólnim a poruczam ratarstwu hornische towarzstwo najpodwolnisczo.

Wojerez, w mérzu 1873.

Jurk.

Colonia.

Kölnske wohne-sawescjaze towarzstwo.

Si tutym dawam i sianemu nawiedzenju, so bu, když je

knies J. A. Lehmann w Rakezach

dotal wot njego wiedzenu agenturu Kolonije dla swojego wotendzenja složit, ta ſama

kniesej Eduardej Forlerej, tam,

wote mnie i dalewiedzenju pschepodata.

W Lipsku, 11. haperleje 1873.

Polnomoznik Kolonije.
Julius Hebbinghaus.

S poczahowanjom na hornische wosziewjenje poruczam ho i pschijecju sawescjenjow, kaj i wudżelenju
 trébných rospokasajow.

W Rakezach, 11. haperleje 1873.

Eduard Forker.

Hajnica, kotrež može ho psches spokojaże atesty
 se swojimi wedomnoſćemi a chmanoſćju
 we wysokej hentwje, we wiedzenju hontwarskich pſow
 a flędzakow (Sauſinder), we ſlojenju ſe ſelesami a pa-
 ſlemi wupolafacj a kotrež herbſki abo hewak ſlowjanski
 a nemſti ryczi, pyta

Erich ſe Schönberg
 w Herzogswalde pola Dražjan.

Mlynſki wuežomnik

može hnydom město doſtacj pola Stenzela w How-
 njo wſki mlyne.

We wudawarni Serb. Nowinow je nětko ſaſo do-
 ſtacj: Druha ſahrodka kwětkojta. 1 nbl. — Čjorný
 kříz a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nbl. — Bohumil.
 2 ½ nbl.

Ca wuežahowarjom do Ameriki.

Firma Karesch & Stoyký w Bremenje je mie tudy jaka wuežahowanſkeho agenta postajieſz dala a ſo ja teho ſla wiſhitkim, kij chydzja ſo do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pſchehylidz, i naſpodwoſniſchiu ſlužbam porucžam, ſ tym ſlubjenjom, ſo budu kózdeho wuežahowarja naſtuníſche a naſhwéřniſche na měſto jeho požadania wobstarac̄ pýtač.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Ratarske kreditne towarſtvo w ſaffskim kraeſtwje.

Horjebranje ſobuſtawow, nutſpłacjenje pienies, pſchedawanie ſaſtañnych a kreditnych liſtow, proſchenja we požeczenki atd. ſa ratarske kreditne towarſtvo w ſaffskim kraeſtwje, ſo wote mniej kózdy čas ſobuſtaraj, kaj tež naſlutowarnſte pienieſne ſlakdi (Spareinlagen) ſo tež wot taſkich horjebreru, kij ſobuſtawu njeſju, a ſo wote dnja nutſpłacjenja ſ 4 prozentami ſadanja.

W. Mattheis na hospitalſkej haſy w Budyschinje.

Wuežomniſ,

kij chye rymarſtwo wuknyc̄, namaka měſto pola
E. G. Lennera w Budyschinje.

Hólz, kij chye ſchloßarſtwo wuknyc̄, móže měſto
pola mie namakac̄.
Louis Wachs,
ſchloßarſki miſchtr w Budyschinje.

Jedyn ſerbſki hólz, kózdy chye ſchewzitwo naukuſnyc̄, namaka měſto pola
Handrija Bartſha
na zhylowej haſy č. 491.

Sehna sprawneju ſtarſheju pyta ſa wuežomniſa
Ad. Ebert,
towarſki miſchtr w Vělczezach.

Jeneho krawſteho a jeneho wuežomniſa pyta Jan
Mučka we Wujesdze pola Tuchorja.

Kóſloze ſložki, kaj tež wiſhē druhe ſkyre kože kupuje
po najwyſteſnej placenſnie Gustav Mandl
na garbarskej haſy č. 426.

Mužaze a hóležaze ſlobuki a měži se židh a dru-
hich ſtaninow w najwyſteſnym wuhjerku porucza
Emil Flegel na žitnej haſy.

Ahěža ežiſlo 22 w Skonezach je ſot-
najeczu a by ſo ſa
jeneho krawza derje hodžila.

We wudawarni Serb. Nowinow je ſa 2 nſl. na
pſchedan:

Tón Knies a czi Evangelij w roſpróſhenju.
Prédomawanie, na lětnym ſhweczenju Gustav-Adolſſkeho to-
warſtwa kředu 25. ſeptembra 1872 dízerzane wot Dr. phil.
Kaliha, fararja w Hornym Wujesdze.

So ſym korejmarſtwo I. Gärtnera w róžowej
haſy tudy jako najení na ſo wſał, wosjewiam naſpod-
woſniſche ſwojim předawſkim ežeczenym hoſćom tudy
a we wiſhnoſci, a proſchu ſ tutym, ſo chyli mie w
mojim nowym bydlenju kaj před ſola f. Kſchizanka
w kamjenitnej haſy prouje bohacze wophtowac̄.

W Budyschinje.

Jan Gedan.

Wosjewienje.

Ja podpiſaný ſym jako brachla wot kralowſkeho
ſudniſta dovoľnosci dostal, ſo ſmém wet jutrow ſwoje
ſaſtojiſtvo w bliſkoſci a w dalokoſci dopielujec̄. Duž
proſchu pſcheczelne, ſo bychu mi ſ blifka a ſ daloka
ſwoju doveru pſchiwobrocžili, a ſlubju, ſo budu wiſhito
mi porucžene derje wobstarac̄. S poczeſcjovanjom

Handrij Schneider.

W Barce, 31. měrza 1873.

Ežeblojo

dostanu trajaze džeto a 23 np. a hiſceje wjazh na ho-
džinu pola Zimmermann, ežebloſkeho miſchtra
w Budyschinje.

Nekotri wuežomniſi maja hiſceje darmo měſto
dostac̄ pola Zimmermann, ežebloſkeho miſchtra
w Budyschinje.

Pjekarſkeho wuežomniſa pyta
August Klingſ, pjekarſki miſchtr.

Porjadna mlokoſa džowka pyta ſo ſ hnydomnemu
nastupjenju na ryčerſkublo w Hownjowje.

Pilný a porjadm

lonjazh wotroček
dostanje hnydom ſlužbu na ryčerſkublo w Hownjowje.

Zena žiwnoſez ſe 6 kózam i pola a ſ jenym
w Eželchowje. Wſcho dalishe je ſhonicz pola kóz-
marſa tam.

We wudawańi Serbskich Nowin je na předaň
kruče zwjazana za 35 np.

Prěnja ežitanča

ſa ſerbſke ſchule.

Spíšek Jan Bartlo.

Erstes Leſebuſch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leſeunterricht
in wendisch-deutsch Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske
předſłowo.

Avis!

Czeszchenym Serbam Budyschina a wokolnoſcie poruczam k prjobjeſtejazemu naletnemu czasem wulki wubjekt najmodernejſtich, najlepſich tu- a wulrajnych ſtoſow, taž tež wulki ſortiment hotowych leckich nadwoblekarjow, czorneje elegantneje ſechiteje drasty, taž chelewy, laz, jara rjau holiczazu drastu po wſchomozno najtuniszej placisjne. Drasta po mierze bo najruejſiho a najmodernejſiho wobſtara. Psihi potriebie porucza bo najlepje

Adolf Weiß
ſ napshecja nowejſe mlečjanſkeje ſchule.

Z nakładem Maćicy Serbskeje je wuſoł a móže ſe wot sobustawow M. S. darmo a hewak wot kózdeho pola Smolerja za $7\frac{1}{2}$ nsl. dostać:

Časopis towarzstwa M. S.

I. 1872, zeſiwick II. (Z cyła číslo 46.)

Wobsah: Serbski kwas. Wot H. Seilera. Rozprawa při 25-létnym założenjskim jubileju Maćicy Serbskeje. Zestajana wot M. Hórniaka. Zbérka roſtinskich imjenow. Podal H. Dućman. Varianty a dodawki ludowych pěſničkow. Podal E. Muka. Dwé poſlednej rjadowni zwérjatow. Wot M. Rostoka. Basnje. Wot Žarina. Napismo najstarších serbskich čiſčanych knihow. Podal K. A. Jenč. Žadosc wo prawa juristiskeje wosoby. Wnáhi z protokolow M. S. Zapis sobustawow M. S. Přinoški maćičnych sobustawow. Zličbowanie M. S. w 26. lěće. Mjena episowarjow. Dodawk: Pokazewat k pjatemu zwjazkej.

Cigarry, 100 ſa 20 nsl.

Zereje, jara rjane po 4 a 5 np., kopa 20 nsl.

Carl Noack.

Flóže, taž tež pletwa ſa njewhesty a tmotrow ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchtryparskich klamač hauensteinskeje abo butrowskeje haſy.

K naujedženju.

Egi ſami czecheni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, fotſik chzedža ſa nje na druhé ſchtwórtléto 1873 do předka placicę, njech netko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſik ſebi Serbske Nowiny pſches póst pſchinjefcz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bory ſkaſac̄. Na ſchtwórtléto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njeplacza hac̄ na ſakſich a ſa pſchinjeſenje do domu placzi bo ſakſki póstam ſchwórtlétnje jenož 13 np.

Hac̄ dotal ſmědžachu bo Serbske Nowiny na pōſce najfrótscho jenož ſchwórtlétnje ſkaſac̄. Po nowſkim poſtajenju moža pak bo tajke ſkaſanja netko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz stac̄. W nadžiji, ſo móhlo tajke ſkaſanje na frótschi čas w hdyb byc̄, my tajke poſtajenie ſi tutym k ſjawremu naujedženju dawamy.

Słonečne prohým tyč, liž ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſlac̄ dада, ſo byc̄ ſebi je rádſho na pōſce ſamym ſtaſali; dokej ſrauklowanie ſa ſeto nehdje 18 nsl. kloſtaje.

Redakcia.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
čili maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, placi so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawat

J. E. Smoler.

Kóde číško plací
7 np. Stwórtlétne předpla-
ta pola wudawaria 76 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wopsciijecje: Němeli lhězor w Petersburgu. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina.
Se Spytez. — S Komsta. — Psicholopk. — Cyrlinske powjesze. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Naměschtnik.

Němeli lhězor w Petersburgu.

W tyčle dnjach lhězor Wylem do Petersburga psich-
jedje, so by ruskeho lhězora Alexandra wopytał. A wón
žam njeprchijedje, ale s wulkim psichewodženistwom wo-
šebrnych īnejgých. Vjes nimi su wjeřch Bismarck a hrabja
Molika, kaž tež něktsi generalojo a tójskto wyższych
offizierow, najbóle oberstow (polkovnikow), s jenym plato-
wom: psichewodženistwo abo suita němelského lhězora je
žara wulka, wošebrna a blyščzoza.

Je to jenož tak psichipadnje abo ma to něsho na
žebi, so lhězor Wylem s takim blyščzatym psichewo-
dženistwom do Petersburga všchijedje?

Hdyž čzesch na kwaž abo na īszejisna hicž, haž,
hdyž čzesch někoho lermusču wopytač, dha so we
wschēdnej draseje na pucž njepodasch, ale so nježelska
drastu woblesčesč a so psichniščeho wuhotujesch. Čeho
dla cijinisč tal? Dokelž čzesch polasatč, so na cijestnu
węž džesč, a dokelž čzesch wosjewicž, so je twoje wot-
pohladanje, se swojej wošebrnisčej drastu a drugim wo-
pschenjom temu, kotrehož wopytaſch, wěstu česč wot-
polasatč.

Druž ſměmy drje tež prajicž, so wscha ta wošebrnoſč
a wulka pycha, kotaž lhězora Wylema w Petersburgu
wobdawa, i temu psichipravjena njeje, so by na jeho
wošebrne a psichne postajenje polasowalo, ně, wón je so
s njej wobdał, so by ſjawnje polasat, s tajkej cijescju ma
něcjiſki němeli lhězor něcjiſkih ruskeho lhězora ſauč.

My wschitzy wěmy, so je jenož něcjiſkih ruski lhězor
psiches swoje wažne ſkolo w časzu poſlenjeje němelsko-
franzowskeje wojny awstriſke kniejerſtwu wot wojny psiche-
ciwi pruslemu kralu wotkerjat a psiches to i temu
pomhal, so je so wscho němelske wójsko do Franzowskeje
pókračač a Franzowsow cijim ſterje ſbicž móhlo.

To je wěsta węž, ale wěste je tež, so něcjiſki
němeli lhězor derje spōsnoje, kajtu ſkujbu a kajti wujitk
je lhězor Alexander se swojim ſłowom, i satraſhenju
awstriſkeho kniejerſtwa wuprajenym, Němzam wopolasat,
a duž žadyn džiw njeje, so wón swoje džalne ſacžucze
ſjawnje a na wošebrje česčzaze waschnje polasuſe. Hlaſ,

džakomnoſč — haž runje w politiſy husto doſej ſa-
byta — a pôdla drje tež wěſeje to žabanie, so by ruski
lhězor tež dale i němelskemu lhězorstwu psichczelnioje ſmy-
ſleny wostał, je wina a psichczina, so němeli lhězor ſ
tajkej pychu w Petersburgu wustupi.

S teho wſchego hodži so tež wotwodžowacj, so tak
dokho, haž budje Wylem a Alexander ſiwy, žana wójna
bjes Němzami a Ruszami njebudje a so drje tež potom
i tajkej wojne njeprchijedje, psichetoz cji mužojo, liž němelske
nalejnoscje rjadauju, derje wjedža, so ſmečia Němzy, hdyž
so s Ruszami ſwadža, tež hanđom Franzowsov a Awstri-
ſkich, Danskich a Schwedow na ſchiji a to by — haž
runje je němelske lhězorstwo we wojerſkim naſtrupanju derje
ſrjadowane — tola trochu wjèle njeprchczelow bylo.

J. E. Sm.

Najnowsche.

Frankfurt, 23. haperleje. Wójsko w Frankfurtze je psiches garnisony s druhich ſuſzodnych me-
ſtow poſhylnjene. Wſchelake ſjawnne twarjenja, kaž
dwórnischeja, bôrſa, pôſt, bureau ſa telegrammy ſu
mot wojaſow wobſadzene. Infanteria a kaballeria
njeprchessawajz̄ po haſbach czech, wjèle wciſpneho
ludu je na haſbach. Šhromadzisna dželaczerjow,
liž mějſeſhe ſo džerzecž, je ſakafana. Klamy ſu
ſaſho wotwirjene, tola pak je wjèle korežmow hifcheje
ſanknjenych. S tumultuantow je 150 jatych, a
12 morwych. Mot wójſtwa a polizajow ſu jeno
někotri mjenje abo hörje ranjeni.

Win, 23. haperleje. Měſchczanosta ſe Lwowa
(Lemberg), Dr. Zemiallowſki, je ſa ministra bjes
portefeuille-a pomjenowaný.

Rom, 22. haperleje. Vamž, liž je ſaſho do-
ſpolnie wotkorjet, je portugalskeho pôzlanza, hrabja
i Thomar we wošebritej audiencyj psichjal. — Kral
je ſo tež do Roma wróćil.

Vrüssel, 22. haperleje. W dženſniſkim po-
ſedzenju ſejma psichedpoloži minister finanzow

Malou nowy salon, kij nowu pożęteku 240 milionow nastupa. Najpriody ma so jenož sa 184 millionow papierz wudacž.

Bern, 22. haperleje. Wschitzu kniežerſzy na-mieſtnych s Tura ſu ſem pſchischi, ſo bydu ſami roſteſtajeli, kaž zyrlwinske wobſtejnoscze ſteja. Knie-žerſtwo budže nowe kroczele cjinicž, dokež ſu tola někotři fararjo, hacž runje bě ſakafane, předowali.

— We Olten woldžerži ſo wulka ludowa ſhromadžiſna, w fotrejj ma ſo namjet wuradžicž, kij ma ſo na kniežerſtwo ſtajicž, ſo by ſo pſches nowe pſcheladanje krajneje wuſtawy zyrlwinska pſchekora k konzu pſchinjeſla.

Fulda, 23. haperleje. Hacž dotal ſu wſchitzu pruszy biskopja k wuradženjam pſchicž ſlubili, tež hrabja Ledochowski s Poſena.

Śwētne podawki.

Sakſka. Lětūſche manövry XII. (ſakſkeho) armee-korpſa ſapocžnu ſo 1. augusta a budža 4 nědžele dohō trač. Druha diviſia infanterie ſměje manövry we wo-loinocži města Kochliža.

— Draždann, 23. haperleje. Krónprinz Albert ſwječesche dženja ſwoj 45. narodny djen a prynz Jurij ſwoje mjeniny. Wojerſla hubjba pſchinjeſe woběmaj kralowſtimaj wychodſcjomaj rano mózne ſaſtanicžlo, wojerſle a druhe wychodſeje pſchipokdnju ſwoje ſbožo-pſhescza.

— Sakſke jeleſniči mějachu w lězje 1872 12,900,000 toleč dohodow, 7,300,000 tol. wudawlow, po taſkim 5,600,000 ciſteho dobytka. Kapital, kij bě ſo k ſalonu a wiedzenju jeleſničow trjebak, wučini 89,000,000 toleč, bu po taſkim ſadanjeny s nimale 6 %.

— Djen 19. haperleje buchu někotre krajiny naſcheho kraja ſ cjeſlim hrimaniom a ſ wulkiſ ſlukami domapytane, kij tam wulku ſchodu načinichu. We wžy Korkiſh pola Mitweidy dyri blyſt do wulkeho burskeho ſukla, kotrež bu ſa krótki čaž do popjeka pſchewobro-čene, woſokne ſahony ſapucžene. — W Roßweinje bu pſches ſylnu wodu wjazy khejow wottorháñch a tež na polach we wołinoſci je wulka ſchoda uacjineua. Mjes Roßweinom a Nossenom bu naſypa, na kotrež jeleſniča ſeſdži, ſ džela wotnjeſena, tak ſo dyrbjachu čaži na čaž pſchescza. — We wołinoſci Schwarzenberga bě hizom 18. haperleje ſylné niewjedro. — ſchoda je tak jara wulka w potrjehených krajinach, tola wužitk deſchęza w zylnym kraju wjely pſchischi, ſtož wožiwjene a mědnje ſo ſelenjaze ſahony a ſ cjerſtovym liſčjom a nowym řezenjom ſo pižanjaze ſahrod ſolasuſa. Jeno ſo njeby ſymne wjedro, kij najbóle po ſylných hrimanjach ſež-huje, naſtěnemu ſiwojenju ſchodziako.

Pruſy. Na kralowſkim dworje w Barlinje bědu wulke ſwiatocžnosće, kij ſo tež ſ najwjetſchej pſchu wo-bendžetu. Prynz Albrecht, kotrejuž někto ſnate rjane hrody pſchi Draždjanach a wulke kniežtwo Karmenž w Schlesyſkej ſkluſcheja, wſa ſebi ſakſko-altenburgſku pſz-gežnu Mariju ſa mandželsku. Werowanje bě 19. haperleje w Barlinje.

— Pruski kral voda ſo 24. haperleje do Mužowſkeje, ſo by khejorsku ſwójbu wophtač. Reichslanzet Bismarck ſ wjely wožebnymi wychlam ieho pſchewodža. Wo politig njebudže, kaž kniežekske nowiny pſhaja, ryejane; ſ tým drje čzedža nowiny pſaſicž, niz ſjaronje rycjane, cžim ſojaz vaf mjeležo.

— Pruska kralowna je ſo na ſwoje hrody nad Rhinom vodača.

— Reichstag pſchegy ſažo tal wjely ſapobžtanow hromadu njeſwjeđe, ſo by možt někto wobſankuſež.

— We wſchelalich krajinach hiz pſchihotuſa ſo wſchelake ſtronu k nowym wobſam ſa ſejm a reichstag.

— W Frankfurcie nad Majnom bědu 21. haperleje, kaž tež hiz někotre dny předh w Mannheimje wulke ludowe ſbezki, dokež bě plæziſna ſa piwo powyschena; wojaž dyrbjachu porjad cjinicž vomhacž; 16 piwařnjo w a korezmow bu ſ džela ſapucžených abo ſ najmjeňſhemu jara wobſklobžených. Kaž ſo praji, pſchihadžichu 12 žiwojenje a 32 buchu čežzy ranjeni.

Awſtrija. Khejorska ſwójba ſwječesche pod po-wſchitkovym wobdželenjom krajow žadny ſwójny ſwje-đen, kwas arzwojwodki Gisely, kotrež bě ſebi bayerſki prynz Leopold ſa mandželsku wuſwolit. Werowanje bě njeſdželu 20. haperleje we Winje. Młodaj inandželskaj podaſtaj ſo do Salzburga a wot jow poſdžetaj do Mnichowa, hdež ſo ſimaj tež krafne powitanje pſchihotuje.

— Wólby ſa rajchſrat̄ po nowym ſalonu, po kotrejuž centraliſtiſka ſtrona, kij někto we Winje knieži, tež ſ najmjeňſhemu po ſdaču wjethšinu ludow ſa ſo dobyč ſo nadžija, ſo tež wot ſöderaliſtiſke ſtrony stanu, a móžno je, ſo tež, hacž runje pſches tak njeſprawny ſalon jara poſkocžena, tola ſöderaliſtiſka ſtrona w někotřich krajinach ſ najmjeňſhemu wjethšinu hkožow do-ſtanje. Šeo ſamo roſemi, ſo wona do reichſrat̄a njepondža a tak woftanje tutbū pſchegy njeđospočny.

Franzowſka. Woſakam a podwojſčlam je ſalaſane, bowějenje ſ druhiſ ſudžimi wobſkadiwacž, dokež ſo kniežerſtwo boji, ſo možt wójſtvo pſchi móžnych ſbezkaſ na ſtronje ſudu ſtač.

— Wſchelake komiſſije a ſhromadžiſny, kij na ſa-wiedzenju noweho dobreho rjadu ſa kraju wuradžuju, ſu mjes ſobu njeſpcheſene, a tak ſu wuhlaſh do pſchihoda ſa franzowſki ſud jara njeveſeke. Je to ſa tak bohaty kraj, kotrež možt ſwoj ſud tak ſbožowanje ſiwoj, prawje ſrudnje.

Schpaniſka. W połnoſznyh krajinach dobywa wójsko Don Karloſ-a pſchęzby wjazg kraja. Cnježerſke nowiny dręcze to njeprichadza, ale roſſcherjeja stanje powięſzce wo ſbiču Karliſtom, kotrejz tež wſchelakie njeprawnoſcie a kurowoſcie pſchibihuſa. My mójem⁹ jeno pſchecz, so by Don Karloſ dobył, a ſ tym tak doche cząſy pſches stanje ſbęgli a nutkowne wójny domapytan⁹ kraj ſkönčenje k měru a k ſboju pſchischoł.

Ze Serbow.

S Budyschinia. Serjedu po jutracach po 2. hodž. popołdnju běſche, kąd druhé lěta, h̄kowna ſhromadžina towarſtwa Maczizy Sſerbſkeje, tóntróz w kolon nadže Thiermannez restauracije. Po doſtej połnomozg l. pſchedbzyd ſſmolerja, kotrejz běſche pſches hkorosci ſadžewany, wotewri l. farač Hórnik ſhromadžisnu, wot 34 kobuſtawow a hōſzi wopýtanu, a c̄jitaſche wobſhernu lětnu roſprawu. Wón wopominaſche najprjedy teju ſaſkuſzneju mužow, ktraſz běſhtaj wloni w tym čaſzu hiſchče džekawaj ſa ſboje towarſtwa — na njeboh pſchedbzyd rycznika l. E. Nychtarja, kiz je 9. septembra a na l. duchownego ſ. Seilerja, kiz je 15. oktobra ſemrjek. Nekrolog (ſemrjeteho žitwenjo-piš), prěniſcheho naſtupazn, je hiſom w Časopisu wſſwony; wo druhim budje wobſherny w bližšim čaſzu c̄jichęzany. Njeboh Seileř je, kąd roſprawnik wopomni, hiſo wot ſtudentſkih lēt (1826—29) ſa Sſerbowſtwo džekawy był, we najwieſtnej mérje pał wot l. 1842 (ſakoženja Tydženskich Nowinow) a 1844 (jakoženje Missioniſkih powięſzjow), a ſtož ſhromadžisnu najblíże naſtupa, wot ſakoženja Maczizy Sſerbſkeje (1847) hac̄ do ſwojeje ſmjerze. S tuteho čaſa ſu najſtragniſche jeho ſpewow a je jich tež najwjazy. Jeſo poſlenie poetiſle ſłowa (Mój přewod) ſu w poſlenim lětnitu Časopisa wobſhczane; wone ſolaſuja tež na to, ſtož je njeboh Seileř we woprawdžitoſci był — kſchęzcan a Sſerb, wuc̄er a pſcheczel. Šhromadžina c̄jesczesche, kąd prijdy njeboh Nychtarja, tež njeboh Seilerja pſches poſtanjenje. Wot konjich lūtrow, kąd roſprawa dale powjedasche, běſche Macziza wudaka: 1) Časopis w dwēmaj ſechiwoſkaj (45. a 46.) ſ naſtawkami wot Wehle, Jordana, Rostola, Muli, ſ. Duczmanu, Jenča a redaktora Hórnika. 2) Pſchedženak w 5000 exemplarach ſ duſhnyh textom a ſ wobraſami. 3) Powiedańcio: „Ssweźnaj ſu ſu daj“ wot J. B. Mućinska. Sa ſchule je Macziza dwē jara wujitneſ ſnižy wudaka: 1) Tęczi roſmnoženym wudawk přenjeho ſechiwo „Spewy ſa ſerbſke ſchule“, ſhromadžene wot ſ. E. Vielarja; wone ſu ſerbſke a němſke, a k temu hiſchče ſa evangeliſle a tež ſa katholiske ſchule pſchisprawjene, tak ſo je ſ tutej knižku wſchelakim ſchulam

derje pomhane. Cnježa wuc̄erjo ſu ſa tajſe ſestajenje ſchulſkih ſpewow a Maczizy ſa jich wudacze, kąd h̄kſchimy, jara džakomni. 2) Nowa „prěnja c̄jitanka“ (ſibla) wot l. wuc̄erja Bartka je druhi ſpiz ſa ſchule, kiz tak derje ſerbſke kąd němſke c̄jitanie wuc̄i na metodiszy wubſerne waschnie. Zeli budje tuta ſibla do ſchulow ſawjedžena, k c̄jemuž dže wuſhnoſcž rady do woſloſcž dac̄ lóždej ſerbſkej evangeliſkej ſchuli, dža ſeſtaj i. Bartko tež hiſchče druhi ſerbſkoniſtu c̄jitanku ſa ſkriedžnu klafu a poſdžischo ſnadž tež ſa najwyschſchou. Duž ſmě ſo prajic̄, ſo je Macziza ſa ſchulu derje ſo poſtaraka. W ſańdzenym lēze běſche Macziza 28 ſobuſtawow dobyła. Semrjeli jako ſobuſtaw ſobuſtawu tſio: l. Nychtar, l. Seileř a pſchekupz M. Hórnik ſ. Khróſciz. Wubjerk je wſchitko trěbne ſa towarſtvo wuwiedk a ſarjadowač, kąd roſprawnik ſkönčenje roſpraji. Na to poda l. pſchekupz Jakub roſprawu wo poſkadniž M. ſ.; běſche pał 593 tol. 16 nſl. dothodow a 591 tol. 7 nſl. wudawlow; dokej dyrbjeſche naſkad wudatých ſchulſkih knihow wulki był, njemožeshe lětsa wjèle ſbytka wostacj. So by Macziza hiſchče wjazg knihow wudawacj mohla, by wjazg ſobuſtawow trěbne bylo; wobekje moh tón abo druhi ſamožity tež na wjazach do Maczizy pſchistupicž a poła l. pſchekupza Jakuba na žitnych wiſach ſwój pſchinoſcſ (1 tol. 10 nſl.) pſacjicž. Na dženſkim porjedje běſche dale podawanie roſprawow wo knihowni (kotaž ma něko na 1000 ſerbſkih knihow a knižlow) a wo wſchelakih literarſkih wotrjadach towarſtwa. Dale buchu wuſtawki trochu wudopoknene. Něko běſche nowa wólba wubjerkla na dalishe tſi lěta. Pſhi tmy buchu wuſwoleni a ſ džela ſ nowa wobkruczeni: l. ſſmoleř jako pſchedbzyda, l. Hórnik jako měſtopiſchedbzyda, l. kapkan Lusečanski jako I. a l. Dr. Duczman jako II. ſekretar, l. pſchekupz Jakub jako poſkadník a l. seminarſki wuſhjici wuc̄er Fiedler jako knihowni, a l. Hórnik tež jako redaktor; do wubjerkla wuſtowliku ſo hiſchče l. farač Imiš w Hodžiju, l. farač Jenč w Palowje, l. farač Dr. Kalich we Wuježdze, l. farač Bróš w Kſchischtowje a l. kapkan Duczman w Radworju; jako jaſtupniž pał l. murjetki mischtr Wendler, l. wuc̄er Jakub Kral w Budyschinie, l. wuc̄er M. A. Kral na ſſolozu a l. wuc̄er Bartko w Nožacjizach. We namjetach běſche najprěni tón, ſo by ſo do ſpołne wudacze njeboh Seilerjowych poetiſkih džekow (oězniow atd.) pſchihotowalo; ſtož je woprawdze trěbne a wažne. Dale dže l. Kojoř bórij do c̄jichęz dac̄ „ſpěvník ſa mlođi lud“ a l. wuc̄er M. A. Kral je ſwolniwy, ſwój hotow ſukopis „Kuchinska ſahroda“ hiſchče ſ wobraſami, wot njeboh ſameho do drjewa rěſanymi, wudebic̄ a wubjerkſi potom k wudaczu pſchepodacj. Kąd je ſnate, je hiſo „Ssadowa ſahroda“ ſ jeho wobraſami wuſhla a móže ſo poła l. ſſmelerja doſtaž. Hdyž

je so hischeze wo wschelskich wudajomnych trébnich herbstskich knihach ryczato, bu shromadzisna po ishodzinistim traczu s ejitaniom protokolla a se spewom „Hischeze Sserbstwo njeshubjene” wobsaunkniena. M. H.

S Budyschina. Dzen 16. haperleje t. l. mjesche ho w tudomnej Thiermannez restaurazii po sedjenje pschitrodozbytnego wotrjada Macizy Sserbskeje, pschi lotrejj skladnosci t. l. wuczer Rostok s Drjechinou „worałach”, t. l. wuczer Muzink se Semiz pak „wo fashmienju a poczenju” pschednosck djerhesce.

S Budyschina. Narodny dzien Jego kralowstwe wykloscje salsteho krónprynza Alberta, kij ho dzien 23. haperleje mjesche, swjeczesche tudomna wojersla hujdza s pénnej teveissu. Krónprynz Biedrich August Albert narodzi ho dzien 23. haperleje 1828 a je ženseny s prynzessynu Karolu s Wasa, rodzenej 5. augusta 1833.

S Budyschina. Do schestie rjadowinne tudomneho krajnostašskeho seminara fastupicu s tutym schulstlim ietom tež tsto Sserbjo, mjeniujy: Smoka s Boschez, Lang a Novych Porschig a Rachlowa s Wulich Debbez.

S Budyschina. Dotalny wuczer w Cjornezach, t. l. Kral, bu k tachantskej schuli do Budyschina pschedzeny a na jeho niesto do Cjornez bu seminarist t. Kubanek, rodz. s Radworja, jako vikar pôszkany.

S Budyschina. Katholiki Posok pisce: Kaž blyskimy, běhu na wjekelym swjedzenju jutrow tež leta w herbstskich katholickich wožadach po starym waschnju sarjadowane processiony kschijerjom jara nahladne. Jara wulk je wožebje kuloski byl. Najrjensche nalétnie wjedro posběhowasche jutrowne wjehole. — Kath. Posok dale pisce: Srjedu 16. haperleje stej tež dwé Sserbowy swjatocne ſluby jako miloscerioj kotsje rjadu ſwj. Karla Borromaiského w Trebnizn pola Brötſlawja wotpozojek. Je to kniežna Hanža Gabriel a Gudžis s Daliz a kniežna Marija Machtildis Ssymantez s Wotrowa. Boh daj simej móz a hnadu, so byshtei cježle winowatoſcie swojego powokania swěrnie mohej dopjelnicz a tak pokojenju čłowského hubjenstwa spomožnje skutkowac.

Se Spitez. Tudomnemu ſkalansklemu ménakel t. Junge je so wóndano jena dwéletna džowcziezla w niewobkézbowanym wožomitu ſatepila a bu jejne ejekto borsy na to k wulcej ſrudobje wboheju starscheju s ménakelkého ſuka wuczehnjene.

S Komiska pola Weinakaka. Dzen 16. haperleje, rano wožoko ſchyrojch hodzin, wudyri tudy pola Jana Herzka wohén a pschewobrocji wsché jeho kwarjenja do procha a popjeka. Tak je wohén nastak, je hacž dotal hischeze njesnate.

Prilopk.

* Dzen 16. haperleje popołdnju wudyri w dreždanskiej holi wulki wohén, ktrjž sa mało hodzinow něhdje 80—100 akrow drjewiny ſanicji. A saduschenju wohnja bu wójsko s Draždjan kommandirowane.

* Pschi ſkadnosci nětčjischého czechnenja Lipsčanskiej lotterije padze wožmy džel wulkeho ſoža do Wurzena a buchu s nim jedyn krawz, jedyn cigarry-džekaczeſt a jena miskowa holczla wobſboženi.

* W nětčjishim czechnenju 5. klasy ſalſkeje lotterije pschi něhdje wožmy džel wulkeho ſoža tež do Großenhaina na wjetšu liežbu hraczkow.

* W Berlinje ho njesawno žadny kwaž swjeczesce. Mjeniujy prynz Karlowy mur Medino bu s džowku jenho tamniſcheho měschčana ſwerowaný.

* Hyczerklubek-najenſt Völler woſſewja, so njesawno w Livlandje namalana holczla jeho ſhubjena džowcziezla Hanla njeje.

* Schlesyjske centralne towarzſto ſdžeržliwoscze čze ſa wožiwow aſyl abo wuczel ſatožicž. Kaž ſpomnijene towarzſto woſſewja, dža wono khežu natwari, hdež maju ſo wožiwzy psches luboſeziwy a pschihodny woblkad wot swojego njeponcinka wotwobrocicž pytač.

* We Waldenburgu mjesche wóndh ſkazobna holza jenho tamniſcheho pscheknpza to njeſbože, ſo pschi rjeđenju wožow s druheho poſlhoda na haſu dele padze, tak ſo na měſče morwa ležo woſta.

* W Värwaldje hrajaču wóndanjo ſchyri holczli na jenej kužy bliſlo wody. A swojej radosci naſmalachu tam několiku „rjanu répu” a jědžichu w swojej njewinje tutón ſkodžy ſkodžazh plód. Bohužel běžu wone czerčizu abo roſpuk (Cicuta virosa, Wasserschierling) jědce. Dwé s nich hijom ſa hodžinu wožrjescie, tſeczeſt mōjſche lěkakſta pomoz žitwenje ſeno wo někotre hodžiny podleſčicž; pola ſchwörteje je pječa ſtrach wo žitwenje pschetrat.

* W Lengenfeldje měſaču ho w jenym tamniſčim hoſczenzu přeni dzien jutrow wjeczor bjes mlođym ludom puti, pschi cžimy bu 17-létny pschelupſki Müller wot tam ſ jenym khežnym klužom tak mózne do hlowy dyřeny, ſo je wóndanjo na swoju ranu wumrjecž dyribjač.

* W Besceze je njesawno cholera wudyrka a ſ tam jeno jutrowniczu džekaczo na nju ſhorjeli.

* Jedyn huſlet w Edinburgu kupi wóndano wot jenho glasgowského herza ſławne huſle, 1713 w Ceremonje twarjene, ſa 2333 tolef.

* Pjaty džel muži a tſeczeſt džel žónſkich, ſo w Žendželskej wěrowažnych, swoje mjeno napísač njemóža, tak ſo dyrbja pschi podpižowanju trébnich papjerow kſchijiski cžinicž. W nělotrych dželach Žendželskeje placi to nimale wo poſejz žónſkich.

Cyrkwińskie powięscie.

Królestwo:

Piotrowska chrzest: Anna Libby, Handrija Koscielska, mążczana a teżerja, dż. — Bernhard Otto, Biedricha Augusta Imkermann, fabrykowego dzierżacza a wobydlerja, s. — Ida Bertha, Augusta Saloma Pöhliga, wiecznego dzierżacza a wobydlerja, dż. — Louisa Mathilda Wilhelmina, Otto Bernharda Wollmanna, mążczana a pięknego, dż. — Kurt Felix, Bohusława Adolfa Müllera, hofszczennicy, s. — Max Bruno, Ferdinand Bohusława Hermanna Ryckartza, skórnego mifowarja a wobydlerja, s. — Maria Hedwiga, Anna Bohumiła Dürigena, krawca a wobydlerja, dż. — Emma Hedwiga Sidonia, Karla Juliusza Bächmanna, mążczana a mozaikista, dż. — Johanna Fanny Elisa, Louisa Ferdinandiana Ulricha, mążczana, teżerja a piekarza, dż. — Johanna Margaretha, Biedricha Hermanna Jenęza, mążczana, teżerja a krawca, dż. — Ernestina Karolina Frieda, Karla Gustawa Adolfa Kießlinga, kleslerja a posamentira, dż.

Michałska chrzest: Helena Augusta, Anna Domstha, żywioszczera we Wulkim Bjelkowje, dż. — Hermann Gustav Max, Biedricha Hermanna Kirstena, cigarzy-dzierżacza a wobydlerja na Židowje, s. — Anna Amalia, n. dż. na Židowje. — Maria Martha, Anna Wobsta, teżerja na Małym Židowje, dż. — Jan Ernst, Ernsta Wincklerja, wobydlerja a dzierżacza w Hrubocicach, s.

Zemirjeć:

W Budyschinje: 5. hiperleje: Jurij Karl Gustav Meyer, mążczan a fankar, 43 l. — 9 hap. Jan Józef Barisch, pens. nadleżbowar' dawłów, 61 l. 10 m. — 12. hap. Johanna Kamilla, Ernsta Hermanna Bjara, cigarzy-dzierżacza a wobydlerja pod hrodom, dż. 9 l. bjes 6 dn. — 13. hap. Anna Minna, Karla Gustava Schwarzbacha, mążczana a fankarja, dż. 1 l. 4 m. bjes 3 dn. — 14. hap. Hendrich Kurt, Karla Ernsta Ferle, mążczana a fukielista, s. 3 m. 9 dn. — Oswald Clemens Gerhardt, schewski wujom, njebo Maximiliana Rudolfa Gerhardtta, mążczana a bliździeń, sawost. s. 17 l. 3 m. 27 dn. — 15. hap. Wylem Robert, Louisa Hendricha Flade-a, dzierżacza a wobydlerja, s. 1 l. 2 m. 2 n. — W sfałowanach w żach: 12. hap. Madlena rod. Probst, Jana Rabowskeho, wulkego teżerja na Małym Židowje, mandż., 47 l. 3 m. 6 dn. — 13. hap. Jan Schlenkert, wobydler pastyrzne w Dęchowach, 79 l.

Placizna žitow a produktow w Budyšinje

19. hiperleje 1873.

Dwoz:	Placizna w pŕerézku											
	na wikach,		na bursy,									
	nížša.	výška.	najniža.	najvyšša.	tl. níž. np.	tl. níž. np.						
Pscheniza 50 kilogr.	4	8	4	19	9	4	11	—	421	4		
Różka	3	1	8	3	3	7	3	3	3	3	7	
Zecjmieni	=	2	26	9	2	29	1	2	25	2	229	1
Worbs	=	2	—	2	3	—	2	—	—	2	3	
Hroch	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Woka	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Raps	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jahk	=	4	27	—	5	—	—	—	—	—	—	
Hejbuschla	=	6	10	—	6	12	—	—	—	—	—	
Kopaskomy	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lane symjo	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Butry	1	—	25	—	29	—	—	—	—	—	—	
Bent. symna	=	1	2	5	1	10	—	—	—	—	—	

Wczera placzesche w Burlinje:

spiritus 18 tl. — 18 1/2 tl., pscheniza 66 — 92 tl., rożka 40 — 59 tl., rępiowy woli (nijeczisczeny) 22 tl. 10 nbi.

Giahi po želesnizy:

W Budyschina do Drądzian: rano 6 hodzinow 45 minutow; do połonja 9 h. 15 m.; pschiweluju 1 h. 5 m.; popołnju 4 h. 15 m.; wjeczor 8 h. 20 m.; w noż 2 h. 35 m.; w noż 3 h. 55 m.

W Budyschina do Szortzelza: rano 7 h. 45 m.; dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 9 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 35 m.; w neż 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

W Kamieńza do Nadeberga: rano 5 h. 10 m.; dopołnja 8 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 50 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. — m.

W Nadeberga do Kamieńza: dopołnja 8 h. 20 m.; dop. 11 h. .9 m.; popołnju 2 h. 5 m.; pop. 5 h. 15 m.; wjeczor 9 h. 49 m.

Annabergske skomjane klobuki
we wożebnijskich a jednorischich qualitätach porucza po
tunich placisnach k dobroszivemu wobledżbowaniu

Jul. Rob. Richter

w Budyschinje, schulerfska haſa čo. 5.

Wat 30. měrza t. l. bydlu w Nowych Porščicach a prosto, so bydhu pschi wsztulich schorjenjac k mni po lektorju pomož pôzklali. Też budu, hdyž je trzeba, lónki stojeć atd.

Wilhelm Kölbel,
praktissi laſení, subny lekar a babjenz.

Czeplow a zyhlerjow

G. Drojcha w Budyschinje.

pyta

Czorne komoczane klobuki

sa knesow a hólzow, wożebnu tworu, porucza sht. po 20 nbi.

Jul. Rob. Richter

w Budyschinje, schulerfska haſa čo. 5.

We wudawarni Serb. Nowinow je netko saho dostacj: Druha sahrodka kwětkoju. 1 nbi. — Czorni kób a drózna. 1., 2. a 3 svér, po 1 nbi. — Bohumil. 2 1/2 nbi.

K a k
Hans Depla

Mots Tunka

* * *

rozom
wótritaj

a

ludzi pódla
škřetaj.

* * *

Hans Depla. Nicžo noweho, Motsjo?

Mots Tunka. Ow haj, něčto tola.

H. D. Schto dha pak masch?

M. T. We wžy A. maju dwieju gmejnskeju přjódstejerow; tón jedyn je swoju skúžbu skožík, předy hacž je jeho cjaž wuschok.

H. D. Dha drje je tón drahi tež hubjený?

M. T. Né; ale tón starý chze temu nowemu swoju džowku sa mandžeisku dacž.

H. D. Chze dha wón ju měč?

M. T. To njewém; ale to je mi snate, so je wón Němz, wona pak Sserbowka. Kaſta dha to žentwa budje?

H. D. Motsjo, to ja tež njewopschijam.

H. D. Nadutoſč a hordotſč je tola woſidna wěž.

M. T. Haj, ta so mi tež ſenje lubika njeje. Ale tak dha na to vſchindzefch, Hanžo?

H. D. Za běh tele dny w M., hdžeg mi powiedachu, so tam na knježim dworje holza ſkuži, kotrež hlowu tak wýhoko nožy laž knježiſki kóna.

M. T. Dha drje ho hólzy jara wo nju torhaju?

H. T. Boh swarnui! A tola ſebi wona myſli,

so cji ſa njeſt běhaju, runjež ju žadný ſeníčki njerodjt. Wysche teho je wóndy tež hroſne kleſki na poſonča činika.

M. T. Ato jaw jaw na taſkuſe holzu!

M. T. Njedžak je ſweta mſda!

H. D. To je jara wérno, moj Motsjo! Tola kaſ na to vſchindzefch?

M. T. W lěže 1847 něčio jenemu džesču kmotsfche, a jalo mějſche tónle kmótr poſdžiſčho kwaſ, dha wón tež swojeho mótkla s lěta 1847 na njón vſcheproſh.

H. D. To je jara pěknje a tola žadný njedžak njeje.

M. T. Jeno poſkuchaj dale! Wóndy mějſche někto ſpomnjeny mótk ſwojí kwaſ a njeje swojeho kmótra na njón vſcheproſh.

H. D. Taſkele wěž! Ale czech dla to činik njeje?

M. T. Dokelž je ſebi myſlik, ſo budžiſche jeho kmótr tak wjele paſenza wupit laž „Busſleſer“ a ſo potom paſenz ſnono doſahnyk njebudžiſche, dokelž je kmótr s jeho vſcheczelſtwia, kotrež ma paſenz we wulej čeſceji.

H. D. Ach tak! Dha tón wbohi čłowjeſ ſinak moht njeje.

Hajnifa, kotryž može ſo vſches ſpokojoze atlety we wýzolej hointwje, we wjedženju hointwartskich pſow a ſledžakom (Sauſinder), we kojenju ſe želeſami a paſlemi wupolaſac̄ a kotryž herbiſti abo hewal ſlowjanſti a němſki ryczi, pyta

Erich ſe Schönberg
w Herzogſwalde poła Traždjan.

Zena živnoſć ſe 6 ſorzmami poſa a ſ jenym ſorzmom ſuki je na vſchedan w Czelchowje. Wſcho dalishe je ſhonicz poła korecmarja tam.

Róže, laž tež pletwa ſa, njewhesty a kmótrow ſu rjane a tunje na vſchedan w Schtrumparſtich klamach hauenſteinskeje abo hutrowſkeje haſh.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie.

Horsebranie kobustawow, nutspłaczenie pienięs, pschedowanje fastawnych a kreditnych listow, proszenja we pożęjoni i atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie, so wote mnie早早y czasz wobstaraja, kaj tež na lutowarske pienięzne składki (Spareinlagen) so tež wot taſkich horsebjeru, kij kobustawow nieszu, a so wote dnia nutspłaczenia s 4 prozentami sadania.

W. Mattheis na hospitalskiej haſzy w Budyschinje.

Ga wuežahowarjow do Ameriki.

Firma Karesch & Stoßky w Bremenje je mje tuđy jak a wuežahowanskeho agenta postasiež dala a so ja teho dla wsčitkim, kij chzedža so do Texasa abo do jeneje druheje amerikanskeje krajiny pschedyldic, k najpodwolniscim klužbam poruczam, s tym blubjeniom, so budu早早eho wuežahowarja najtunischo a najswérniſcho na město jeho požadanja wobstaracz phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Cigarry, 100 sa 20 nſl.

Jerzej, jara rjane, po 4 a 5 np., kopa 20 nſl.
Carl Noack.

Najwožebniſchi wsčitkikh bjeſtuchow
Lampertown pleſtvr

je wubjernje spěšnhy hojažy ſredk a wot lekarjow poruczeni a je po $2\frac{1}{2}$ a 5 nſl. s nadrobnym rospokasaniom na pschedan
w hrodowskej haptzy w Budyschinje.

Sfótny pólver s čerstwych ſelow,
Korneuburgski sfótny pólver,
Pólver psche fólkı,
Pólver psche privotawu proſatow,
Locwijski balsam,
Bischankowy ſalfowy pólver
porucza

hrodowska haptka
w Budyschinje.

Mužože a hóležože ſtobuki a mězh se židh a drugich tkaninow w najwietſich wubjerku porucza
Emil Flegel na žitnej haſzy.

We wudawańi Serbskich Nowin je na předaní kruče zwjazana za 35 np.

Přenja čítanka
sa ſerbske ſchule.
Spíšek Jan Bartko.

Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leseunterricht
in wendisch-deutschen Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske předsłowo.

W wudawani Serbskich Nowinow su sa 2 nſl. na pschedan: Tsi thérliſche, kij wopſchimaju wobhlađanje kſchecjansse zyrkwe na ſemi w ſwětle Božeho ſlowa dale wujitne kędzbowanie na spěšnje běžazu a přejcz khwatazu ſachodnosć a wobžarowaze ſnamjo ſwětnych a ſwjetelaze pſchibywanje pobožnych we wobfedzbowaniu nětčiſeje mložin, wſchem lubowarja ni Božeho ſlowa w poſticjene. Spíšane a wudate k lěpschemu miži on ſtw a.

Sſtyschny wolij

wot haptkarja G. Chopa w Hamburgu ſahojí hlučnosć, hdyž pſchinardzena ujeze a wotwobroča wěſcje wſchite s čejkem hlyſchenjom ſjenocjene njeſpedobnosće; ſlacon sa 18 nſl. ma na pschedan w Budyschinje Heinr. Jnl. Lindau.

Ajchowane
decimalne moſtowahi,
teho runja koſlawohi, měry sa žita, wuhlo atd., židloſne
wahy s blacha, zhna, kopora a možasa porucza po naj-
tunischiſchim placisnach.
W Budyschinje. Jil. Rob. Richter,
na ſchulerſkej haſzy 5.

Hollandſki mlókowy pólver.
Tuton, se starodawnych časow dopokasany, s naj-
lepſich ſelow a koriennow pſchitowanym pólver, po jenej
abo po dwemaj klijomaj wſchědzenie kruwom abo wo-
lam na přenju pizu našípanym, pſchisporja wobžernosć,
płodzi wjele mlota a ſadžewa jeho woliſnjenje. Pakožiſ
placzi w 4 nſl. a je k dostacjuz
hrodowskej haptzy w Budyschinje.

W redakcji Serbskich Nowin je sa 3 nſl. dostacj
knizku, s nakladom Maczizy Serbskeje wudata:

Sſwérnaj ſužodaj.

Powiedańko ſe ſerbskeho živjenja
wot Zana Bohuwera Muczinka

s pſchinawiskom:

Strashna kwartira we Franzowſkej.

Magdeburgske krušobicze-sawěscjaze towarzstwo, s aktadny kapital: tsi milliony toleri,

w 6000 aktach, s kotrych je dotal 3001 wudatych.

sawěscjuje semine plody wschitskich druzinow pschedzilo schodze s krušobicza po twerdych pramijach. Dopraczenja njejsku žane. Schodu saraunaze summi wypłacaja so nanajdlęże sa měsiąc po jeje wypokasjanu polne; hñdomne dopjelenje tejeli pschedzituchnoścje sarutuje so psches wobscerne sawěscjenja a psches aktadny kapital towarzstwa.

Wot swojego dwudziestoczelętnego wobstacza je towarzstwo 610,998 sawěscjenjow woboksto a 7,852,218 toleri schody saraunaja wypłacilo. Sawěscjenja summa w lecie 1872 wucžinjescie 73,615,111 toleri.

Podpisan agentojo wobstaraja radu sawěscjenja a dudu wschitskie dalische rospokasjanja.

Heinrich Meisel, wschitski agent w Budyšinie. Bernh. Berger w Panczizach.

Carl Böhmer w Bisztojach. E. Kohlmann. Paul Graf jr. w Lubiju. Ludwig Müller w Neusalzu. Ferdinand Pech w Scherachowje. J. J. Wenzel w Wulkim Schönawie. Rich. Klink w Bjernaczizach.

Khěža na pschedan.

Massiona khěža cíjisko 573 w Bureje, 4 stw a 3 komory wopschijaja a sa rjemiejskila jura pschihovna, je na pschedan psches

agenta Franzia w Budyšinie.

Na knježim dworje w Delnym Wujesdzie je pschedenjenja hospodařstwa dla 13 wjetshich prožatkow a ranzow na pschedan.

Amerikansle tucžno, punt 55 np., 60 np. a 65 np. kaž tež amerikanski schmatz, punt 64 np., porucža i wobledzbowanju

E. Pursche, Židow 238.

Niedzeln džen 27. haperleje, popoldnju w 3 hodzinach, budje so w Pschiwicjach cíjisko 22 jena kruna, kaž tež wschelake sawostojensivo, mjes kotrymž je jedyn zbyle nowy, se kuenjanym platom poczehnjeny kožuch, psches tamničsche grycht sa hotowe pjeniesy sšawnje na pschedzbowanie pschedacj.

Drjewowa aukzia.

Pschedzodnu wtorn džen 29. haperleje, dopoldnia wot 9 hodzin, budje so w lejczanskim drjewiszcju psched

Ukraj pschi mužakowsko-budufstej drošy stare kuche drjewo sa hotowe pjeniesy na pschedzbowanie pschedawacj, a to 100 hromadow 3 Cm. sčezpowaneho drjewa, wjetsho dželba pjeniekow a 150 kop walczlow.

Schromadzowanje w drjewiszcju pola Noweje Wsy. Jan Szhabran.

Aukzia.

Pondzeln džen 28. haperleje t. l. budja dopoldnia wot 9 hodzin na wobszedzenstwie cíjisko 82 w Ralezach tsi kruny, dwaj wosaj kaž tež wschelaki domjazh a hospodařstki grat sa hotowe pjeniesy na pschedzbowanie pschedawacj.

Müller a Čauberlich.

Sa naju materialsworowe a spirituosoje klamy phtamoi byna sprawneju starscheju jato wucžomza.

Glažel a Ritscher.

Ginzel a Ritscher

na swonkej lawlej hazy cjo. 798 a na wulcej bratrowskej hazy cjo. 204

porucžataj i dobrociwemu wobledzbowanju derjeħłodzajh khofej, punt po 10%, 11, 11½, 12, 13 a 14 nsl.; zbyly zokor w keħelach po 50, 51, 52, 54 a 56 np.; drobny zokor; najlepšu braunschweigsku runklizowu mutu; khēżorski cichorij, nemissi cichorij, varne cichorije, lōven-khofej, stromotny khofej; rojß we 8 wschelakich druzinach; kruhy, kocžli, buny, jaħly, gries, nudle; nastepšte turkowske kłowlki, wulke a mięsne; wschitskie družiny körjenjow, soda, mydło, najwožechnischi schterfu, šrop, najwožechnischi jēzqy woli, amerikansti kwinjazj schmatz atd.; cigary, furenški a schnuptobak we najwjetshim wubjerlu; dobrý a wschedny žitny palenz, jednore a dwójne palenz, kaž tež wsče druhe artile w malych a wjetshich quantitätach i nastuničhim placzisnam.

Raweschit.

Na ryczerku Börgersdorf pola Kamjenza, ġelesniška stacija Bischheim, phtatej so pschi pomérne wypolej, sđe i hñdomne naftujenju dwie khmanej hródznej dzowž. Tež nadendje tam cíjista kuchařka, kiž so tež domjazej klužbie podwoli, i 1. julija t. l. klužbu pschi 28 tol. sđy sa lěto. f Hartmann.

Wosjewjenje etablissementa.

Czesczownemu wobydlerstwu Budyšina a wokloscjej dwolam hebi i tutym najpodwolnišcho i narjedzenju dacj, so bym i dženjnisčim dujom na tudomnych drjewowych mikach cjo. 512 rēšbarstwo wotewrīk a proschu teho dla pod klužbeniom sprawnego a tunjeho džela wo prawje bohate dobrociwne wophtowanje.

W Budyšinie, 18. haperleje 1873.

Jurij Koban, rēšbar.

Ssucha bruniza je saho dostacj w Frenzelez brunizowych podkopach we Wulkej Dubrawie.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
z 15. maja so w wudawatni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
7 np. Stwórtlētna předplatna
za pola wudawaria - 75 np.
a na kral. saks. pósse
8 1/2 nsl.

Wępschijecze: Najnowsche. — Swetne podawki. — Se Serbow: S Spytz. S Budyschyna. S Lubija. Se Glaškowa. S Kamjenza. S Varta. — Pschilopł. — Pschipołane. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Naměščnik.

Najnowsche.

Magdeburg, 30. f. m. Tudy staj dwaj człowjekaj na kholeru skhoritoj.

Win, 29. f. m. Krónprynz a krónprynzezna s młodym prynzom Biedrichom Wylemom staj 1/25 hodž. žem pschijelcoj. Khézor, arzwójwodojo (prynz) Albrecht, Karl Ludwig a Leopold w pruskich uniformach, wschitz drusy arzwójwodojo, dwaj jen-dzelskaj prynzaj, pruske połkaustwo a wjele awstrijskich generalow běchu so k powitanju na dwórničežu shromadzili, hdzej běše tež jena kompania jako czestna straża. Pschi lastacju czaha bu pruska hymna hrata, khézor stuji kwoſej, postrowi krónprynzeznu, wobjimashce krónprynza a wjedzescze potom krónprynzeznu s wosa. Po pschedstajenju pschedwodjenstwa wopuſtčicu krónprynzezna wjedzena wot khézora, krónprynz s prynzem s Wales (jendzelskim), kaž druhe wjehowstwa dwórničežo a podachu so w dworskich wosach do khézorskeho hrodzu. Hdzejkuli jěvzechu, witasce jich wjele luda. Wjeczor wopyta khézorka wypokich hoscji w hrodze w Hezendorfje.

Win, 30. f. m. Krónprynz a krónprynzezna Pruskeje a Němskeje wophtaſtaj dženja pschipołdnju khézora a khézorku w khézorskim hrodze.

Win, 1. meje, rano 10 hodž. Swetowa wustajenja bu runje wot protektora teje ſameje, arzwójwody Karla Ludwiga, s ryczu na khézora wotwirjena. Khézor wotmołwiescze, na czož hiſtceze minister-pschedsyda a měſčjanosta khézorej džak prajaču. Tsikrōzna ſlawia na khézora a swjedzeński spěw ſlónčji ſwiatocznoscj.

Bayonne, 27. f. m. Ssem so pisce, so su karlistojo pola Vera (jich bě 700) wulki dobytk ſczi-nili napscheczo 1400 mujam kniejeſkeho wójſta. Bitwa wot 11 dopołdnja hac̄ do ſameho wjeczora. Republikanarjo buchu ſbiczi a ſawostajicu 80 mor-wych a ranjenych na bitwischetu. Karlistojo su ſaſy wjazdy bronjow dostali.

Kastellamare, 29. f. m. Wjeczor a wjerchowka s Čzornohórskeje (Montenegro) ſtaj ſem pschijelcoj a hnydom dale do Sorrenta na wophantanje k ružowskej khézorzy wotjeloj.

Petersburg, 29. f. m. Khézor Wilhelm je ſe ſwojim pschedwodjenstwom dženja Bożej ſtužbje, kotaž ſo lezesci narodneho dnja khézora Alexandra džeržesche, pschitomny był a popołdnju poſtańcow Jendzelskeje a Franzowskeje pschijat. W ſchesciich běſce wobjed. Wjeczor bě „zapfenſtreich“ (czopovicje) s 2094 hudźbnikami a bubnarjemi. Pschi domojwročzenju khézorow ſwěczech ſo elektriske ſwětlo. Luda bě njeſmernje wjele.

New-York, 29. f. m. W bitwie s Młodoc-Indianami ſu 19 wojazh morjeni, 22 ranjeni a wjele je ſhubjenych. Wojazhy nječadža žaneho par-dona wjazhy dac̄. Tež oregonshy Indianojo ſo najſkerje k ſbězkej pschihotuju.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje
26. ſaperleje 1873.

Dowoz: 4491 měchow.	Plaćizna w přerézku na wikač, ua bursy,				
	nižša.	wysša.	najniža.	najwyšša.	
Pscheniza 50kilogr.	4 8 —	4 21 4	4 11 —	4 21	4
Rozla = =	3 3 —	3 4 9	3 3 3	3 4 9	
Bezjmien = =	2 29 9	3 1 3	2 26 9	3 1 3	
Woda = =	2 2 —	2 4 —	2 2 5	2 4 —	
Dróh = =	— —	— —	— —	— —	
Woka = =	— —	— —	— —	— —	
Naps = =	— —	— —	— —	— —	
Jahyh = =	4 27 —	5 —	— —	— —	
Hejdusčla =	6 10 —	6 12 —	— —	— —	
Škopasłomy =	— —	— —	— —	— —	
Lane ſymjo =	— —	— —	— —	— —	
Butry 1 =	26 —	28 —	— —	— —	
Zent. ſyna =	1 2 —	1 8 —	— —	— —	

Świetne podawki.

Saksa. Statny minister f Nostitz-Wallwitz je ho na někotre dñy do Schwajcariskeje podał.

— Němcko-khejorski krónprynz a jeho wyšoka manželska stař 27. haperleje psches Draždany do Wina jeko. W Draždananach bushtaj wot salsteju prynzow powitanaj.

— Saňdżenu średu běsche w Draždananach kłowna shromadžisna sa snutskomne missjonstwo w Saksej. Budyski inspektor wodowych tvarow l. f Wagner měsječe pschednosch wo tym, kajte sko twarjenje źeleznizow hobi pschinješe a tak mohko ho temu wotpomhacj.

— Evangelisko-lutherske zyrtwinske przedstojerstwo w Ostrizu běsche ho na krónprynza wobrocziko f próstwu wo pschewostajenje kanonoweje mjedze l. zyrtwinym swo-nam. Na to je wone něklo w mjenje krala franzowsku kanonu; 7 centnarjow čežku, dostało a ta budże pschi nowym swonolecju w Makym Wjellowje hobi wujita.

— Niemjenowaný městčjan w Žitavie je 1000 toleri radze pschepodał jako fundaciju, kotrejž dan ma ho l. Bojemu džecju sa khude džecji načožowacj.

— W jenej körzimiczy w Biskopizach je ho 28. s. m. czeželski Gottlöber f Bělmanez pschi wobjedze facz-kuł a pschi wschej bóry poſtizanej lěkatskiej pomožy wumrjecz dyrbjak. Wón bě 49 lét starý a sawostají žonu i 3 džeczimi.

— Sakse wójsko trjeba něklo, kaj je f etata němcko-khejorskeho wójska widzecj, lětne 5,099,285 toleri stajnych wudawkow, l. temu hischje 50,000 tol. l. twarjenju lasernow w Draždananach a Lipsku. S přenischeje summy dostawa ministerstwo wójsky 26,525 tol., kommandirowazy general 10,000 tol., kommandeurojo třioch divisiow 16,500 tol., kommandeurojo kydom brigadow 23,100 tol., generalstab 9420 tol., adjutantojo krala a prynzow 10,400 tol.; wojeſla ſda mužtrow wuczinja 1,967,323 tol., khejor a furaja 1,399,351 tol., draſta 392,542 tol., servis 325,763 tol. atd.

— Na 1. meje je přeni extracjach f Dražđan d. Wina jek na świetowu wustajenju.

Pruſy. Na rajchstagu ſu dokho wo salonju nowe pjenieshy nastupazym, jednali. Hdyž budže salon hotowy a wosiemieny, pschinješem nadrobne wopisanje.

— Vělar Dr. Guttstadt je wobliczil, so je wot natylowanja psches franzowskich jatych hacj do někla w Němſej na 60,000 ludzi na jétra semrjeko.

— W Frankfurce a někotrych městach pola Rheiua wudyrjeny njemér dla placisny piwa je ho slehnyk. S žeka je něklo hižo 24 čekowjekow semrjeko na sczehwach ſbezka.

— Biskopja Pruskeje ſu wot 29. s. m. někotre dñy wuradzowanja w Fulde měli, najsterje dla wo-

siewjenych a l. wosiemienju pschihotowanym nowych prusich salonow, kotrej ſu katolskej a najsterje tež evangelskej zyrtwi schlobne. Pschedbžidstwo smějetaj arzibiskopaj f Kolna a Póznanja.

— Khejorka-kralowa je w tu khwili w Badenje a pojedzie poſdžiſko do Emsa.

— Kanonylijec tajny radziczel Krupp w Essenje je komthurski kſchiz salsteju albrechtskeho rjada doſtak.

— W Berlinje pak ſu ſažy murjerjo schtrylowacj (abo schtraſlowacj) poczeli; woni wjazg nježadaja dyži dwa; tolernej sa wózom hodžinow džela. A potom ho czi a druzh ludzo džiwaja, ſo tež wcho druhe w plaćisne ſo powyschuje! Wjazg žadasch, a wjazg budže tež wot tebje žadane! S tym ſebi kóždy ſam ſwoj prut wjasa.

— W Berlinje budže wot 3.—6. junija wuli longresz (shromadžisna) murjerjow a ſlačarjow, kiz budża wo ſwojich naležnosćach a towarzisťach jednacj.

A w s t r i a. Pomjenowanje nowego ministra Dr. Ziemialkowskeho je ho na žadosc khejora ſameho ſtaka a njebě po woli ministerow. S žeka f tym nikomu pomhane njeje; pschetož wſchitz ſapobſlanzy Galizije hacj na 3 ſu pschecjowiczy tajſeho ministra, kiz čze f centralistami hicj. Wjetſchina žada pschipósnacje ſwojich dawno ſnatyh resoluziow (wobsanknjenjow) a te ſu w tu khwili wot rajſratha a wot ministerow ſacjiznene.

— Khejor je 24. s. m. starý rajchstag wobsanknyt. Na pschichdny, ſa někotre měſazj, pschindu abo nje-pschindu nowi ſapobſlanzy, kiz budża po nowym, wot wjesele stronow njepſchipósnatym ſalonju direktne f luda wuſwoleni a niz wjazg ſe ſejmow, kaj to po prjedawſkim a po prawdze hischje wobſtejazym prawje bě. Wſchelake strony djerža něklo ſwoje shromadžisny a pschihotuja ſo najprjedy na wólbnu a potom ſnadž na rajchstagowu bitwu, t. r. měrjenje ſwojich mozow. Telli föderalistojo (ſtrona prawa) ſa politisku mudroſc ſpóſnaja, na winski rajchstag hicj, dha pónidž tam jenož ſažy f protestom a potom je hischje tež mózne, ſo ſměja tam pschewahu nad centralistami (kiz čzedža jenotlonym krajam prawo wſacj) a ſo tam nowodželane ſalonje ſacjiznu. Hacj runje wſchelake nowym wobeju ſtronow (němſke we wulkaju ſu centralistiske) ſwēru čitamy, njemžemy hischje wěſtcičicj, ſak te wajne poliſtske wojowanie w Rakuskej wupadnje.

— Někotři zufy prynzojo ſu hižo do Wina pschihet na wotworenie wustajenzy. Tehrunja wjesele nowi narjow f zyckho ſweta.

— S Wina pižaja, ſo wuli džel ſiatrow (f dwěmaj konjomaj) a dróžkarjow ſtrikuja. Ša to pschindu druzh woſerjo, prjedy njewozakowan, mjenujz 25 wuličkow omnibusow ſe ſameho Parisa na žeky čjas wustajenzy.

Italska. Dla wustrowjenja běsche Rom wónby s džela pochwětleny a s wjele khžow wuthkowachu Thorhoze.

— S wjele krajinow piška, so je tam hněh a miersnjenje. Kunje tak je w Franzowskej syma wožebje winej wjele schlodžika.

Francowſka. General Bazaine, kotrehož sňawy prozeš dyrbjeſte ſo ſkoro ſapocječ, je cjezjy ſchorik.

— Nowe wólsby wupaduja s wjetſha ſa konſervativnu republiku, tola s džela tež ſa ſtronu Gambetty.

Indželska. W Leiceftershire je 20,000 dželacjerow we wuhliowych podkopach dželo ſložilo.

— Londonszy katolikojo ſu rjany hród ſa 40,000 puntow ſterlingow kupili a arzbiskopej Manningej darili.

Schpaniſka. Knježerſto je ſejmiku permanentnu (ſtajn) komiſſiju ſběhnyk, dokež je w njej wjele nje-měrnikow.

— Cjezjojo s Alcolna Tejero ſu pola Fulleda tři črédny karliſto, na 700 muži, ſahnali. Tež na francowſich mjeſacach buchu karliſtojo ſbicži.

— Wažne pſheměnjenja ſo najſterje w blížšim časzu ſtanu; pſhetož w meji budža nowe wólsby do ſejma.

— Garibaldiow syn Menotti je hýo w Schpaniſkej s wjele pſhitižníkami.

— Wjele wožobnych a ſamožithy ſe Schpaniſkeje čelaſa; to njeje žane dobre ſnamjo.

Ružowſka. Šapocjatk we wójnje s Chiwou je ſejmjeny; oberti Markoſow je turko manow, kž na mjeſacach rubjačku, ſbit.

— Němſki khžor je 27. ſ. m. popołdnju w dwěmaj do Petersburga pſchijet. Witanje bě wulſotne. W khžorském hródze da ſomu zač drohi cjeſtny težak ſi napiszom „za chrabrost“ (ſa khrobaſč, t. r. ſmužitost) atd. Wjehé rusle nowiny ſu počne wo ſwjeđenjach l. cjeſci Wilhelma I.

Počněz na Amerika. Wołoko Manitobá boja ſo ſbězla Indianow, kofiz tamniſhu koloniju ſ 7000 mužemi wožrožuju. Pola Garry nadpadjechu woni tež wójsko a ſbicžu je. Duž ſo někto wjezy wójska pſhzejivo nim ſezele.

Ze Serbow.

Se Spytěž. Tudomny ſkalanski měnyk njerka, taž tydženja piſachmy, Junge, ale Pietsch; tež njeje ſo jemu dwělētna džowějczka, ale poſdraleťny ſyn ſatepik, ſotryž Hermann Maz rělaſche.

SWodzchina. Srjebu 18. junija budže tudy evangelsko-lutherſka diöceſanska ſhromadžiſna zyrkwinych předſtejerow a kollatorow pod wjedzenjom zyrkwinego radžicjela. Prěni pſchednoſch ſmeje l. faraž

Schylora ſe ſsmělneje a druhí ſ. rektor professor Dr. Kreuzler wo ſawjedzenju bibliſteho wuzjazwka w ſchulach. W Lubiju budže podobna ſhromadžiſna 23. junija.

— Wutoru pobu w naſchim měſeje kralovſki přynz Turij na inspekcii tudomneho wójska.

— Tudomna pſchekupſta ſhula (ſa wuzjomníkow pſchekupſta a tež ſa extranarjow) ma lěta ſchulerjow, ſtož je dobre ſhwědženje ſa tule ſhulu.

— Knjeni Julia Augusta ſtudowena kantorka Schleinikowa ſ Drebachu, mac̄ ſudomneho wyschſcheho ſeminařiſkeho wuzjerja l. Schleinicka, bu džen 22. haperleje popołdnju w Lipsku pſchejedžena a pſchi tym tak cjezlo wobſchložena, ſo na měſeje ſwojeho ducha ſpushečti. Wona bě hýom 73 lét ſtará.

SUbiſa. Tudy ſakožuje ſo nowy wuzjekſki ſeminar ſ 6. a naſſterje tež hýo ſ 5. klaffu. Město je pſchihodne twarniſchejo pſchepodakó a krajne ſtawý ſu druhé trébne ſredki pſchihlubili.

Staſlowa. W nož 20. do 21. haperleje je tudomny dželacjer Jan Smorſch na puczu do Debriz do jeneho hata paný a ſo tam ſatepik. Wón je, kaž praja, napity był.

Samjenza. ſejmſki ſapóſlanz l. Beeg w Brěnje (Wiese) bu ſa doměrnila ſakſteho ratařiſkeho kreditneho towarſtwa pomjenowaný. W krajinje wot naš l ranju ležazej, njeje tute towarſtvo po ſwojim wujitku híſce ſnate doſež.

Sarta. Tudy ſo 15. haperleje generalna ſhromadžiſna naſcheho ſapíſaneho towarſtwa ſ mjenom: wupoježernja a naſutowarnja ſa Vart a wołnoſež, wołdjerja. ſroſprawý, katraž bu pſches l. píſmawjedžerja wo ſkutkowanju we běhu druhého lěta wołpožena, bě widžič, ſo je to mkode towarſtvo praje pěknje roſto. Roſprawniſ ſhromadženym ſobuſtawam roſtajc, ſo je ſo ſandžene lěto 10,789 tol., we ſummach po 5 tol. hač do 500 tol., wupoježiko, ſo je ſo do naſutowarnje 5076 tol. 28 ngl. 9 np. placižko, a ſo je něk 84 ſobuſtawow, kofiz ſu 707 tol. 15 ngl. ſakladnyh dželbow placižili. Wot tých wupoježonow je ſo hač do lónza lěta 8329 tol., wot tých naſutowarniſkých ſkladkow 953 tol. 11 ngl. naſad placižko a dokež jedyn ſobuſtaw, kž je druhđe ſacjahný a wuſtupik, ſwój ſakladny džel je naſad placižený doſtač, dha ſu ſo ſakladne dželby na 697 tol. 15 ngl. pomjeniſhile. Drobnischa roſprawa wo wſchém tym budže we pſchihodnym cjeſile ſerbiſtich Novin, po pſchikafni ſtatutow woſjewjená. Štěžbowanie wſchických dohodow a wudawlow w l. 1872, pſches l. poſkadnika hromadže ſestajene a pſches dweju wubjernikow pſcheladane, bu ſa dobre ſpōſnate a juſtiſigirowane. Něk pal naſta to prashenje, kaž ſo wunoſčik hač do lónza lěta 1872 dobyty na naſprawoniſche waſhnje by roſdželil. Tón

pał wuczenjesche 96 tol. 26 nñl. 1 np., mjeniży 36 tol. 23 nñl. 8 np. hacż do 31. dezembra 1871, liż po statutach żo dotal njebe rosdżelicż żmeli a 60 tol. 2 nñl. 8 np. na lēto 1872. Nad tutym dobylem maju pał jenoż te żobustawę dżel, kotreż hacż do 31. dezembra 1871 pchistupile su. Wysche teho ma wot tuteho dobyleta połkadrniż sa swoje dżelco wëstu sdu dostacż a buchu jemu sa to wot wubjerla 10 tol. pchiswolene. Pchispolnizż ho tudy ma, so połkadrniż jenickli hje wschitkimi wubjerkownikami je, liż wëstu sdu czeħnje, bjes tym so wschitħi drusy, jał direkta a piżmawiedżer każ też czi drusy schyrio mužojo, kotsiz do wubjerla għusheja, niżo njeħħdnnejha ale wschitħe swoje dżelco darmo wobstaraju. Też ma ho wot wunosħla l'ajnejnsemu dżekkha dżel na reserfond ważiż. Reserfond je wësta sberla wot fassuġġi pjenies l'temu, jał kotreż lóždy, liż pchistupi, 10 nñl. pħażiż ma, salożena, so bħxu żobustaw wëste hromadne samόjenje meli, s kotreż bñ ho nelażja skoda, kotreż pħi wupożċenju żo nđeż by stacż mohka, naruna ka. Direktorij a wubjerk na generalnu shromadżiżnu namjet staji, so bħxu żo 66 tol. 2 nñl. 4 np. na te 49 żobustaw, kotreż po statutach na tuton dobylet pravo maju, rosdżelicż, a 20 tol. 23 nñl. 7 np. reserfondnej pchispolasak. Wot jeneħha boka derje bu sa to rħejane, so bñ ho żobustawam mjenje, reserfondnej pał wjazzu pchiswajix. Doleż pał wot druhego boka na to bu dopominjene, so wsħak wunosħla żo na dwi l-eżże czeħnje a żobustaw konsħe lēto niżo njeħsu dostake, dha bu napoġġedku prjedawiski namjet pchiswath. Po taiflu ma żo wot wunosħla tym żobustawam, kotreż l'temu pravo maju, na toleż dividenda wot 48 np. abo 16 procentow wuplażiż. Schidż teħodla hacż do 31. dezembra lēta 1871 swoju połnu saladnu dżelbu, to je 10 tol. je doppażiż, dostanje dan: 1 tol. 18 nñl. wħs-holu; schidż ju połnu njeke pħażiż, na toleż 48 np.! Ġnejnej danju mōże lóždy derje spolojom bñiż, Reserfond pał je pħi wobbdżenju na wunosħku nēk na 49 tol. 13 nñl. 7 np. ho powihsik.

Hdijż bē to hotowe, busqataj dwiż wubjerkownikaj, kotrāż żo po statutach biseqtaj wulħiż warax mētaj, s no-wieħi wuswolenej. Biseqtaj to pał: l. inspektor Goliex a l. għmejnisti prijoddsejier m'hix Vogel s-Barta.

Napoġġedku bu wu namjeti jednane, liż bħxu l. Pjannenstiel s-Możei Wiegħi a dżekkacż druhe żobustaw hijam konsħe lēto stajisti, po kotrhom towarstwa bñi jenu pchibdejha naħħiġi l-żebda l-temu wista jipu, so bħxu cżejhami w tamnej wolkonoscji, kotsiz husti do mēstha a do Barta njeħpschiñu, każ cżeladniż, dżekkacżer, murieru a teħorura, skladnoscji meli, naħħiġi saladna s-skladli tu sapokożiż. K-temu je wsħak naħħiġi l-żebda l-temu wolkonoscji żebu salożena, so bħxu maki

ludja swoje sbylkne krosħli naħħiġi mōħli a mōże lóždy wjelle abo mako, jałlo schidż je wusbylkowak, tu żefti do wëstixi kniżli, kotreż wón dostańje, sapiħacż dacż; u jenījieni skladli je 1 nñl. To ho, hdijż je połnu toleż hromadżen, sa lēto jemu s 4 prozentami dani. Tawaristwot direktorijs je pał saż-żo wupożċenju a zikre towarstwo sa to rukuje, so nikomu niżo shubjene njenidż. Tał-jeż-żi je żo hijom, każ bu prjedu prajene, na wjazzu hacż 5000 tol. do nasħżej naħħiġi saladniż skladko a kimi sa to hacż do 31. dez. 1872 na 97 tol. 18 nñl. 8 np. danje pħażiżiż mōħli. Kdjeġde po k-letta mōże lóždy sa swoje naħħiġi saladniż skladli swoju dan wuplażenju dostacż, abu ju żefti l-dalijschemu danjenju l-prjedawischemu skladnej pħiġiġiż dacż. Għewi skladli pał mōże lóždy saż-żo dostacż, każ to wsħitħo na drobne w naħħiġi saladniż kiniżli je rofestajene. Dokk pħiġiġ tajse wuħxa jen-żebi, hdijż wón jenoż rosom wużiwa a swoje pjeniesi żefti naħħiġi, dha pał je pħiġiġ tħalli to też v'erro, so dyrbiż żo skladnożiż, swoje sbylkne krosħli do naħħiġi saladniż sapokożiż, ludej pravje pēlnejne blifha sliċiżiż. Teħodla bħxu nēfotxi w Klusħanska wolkonoscji rady meli, hdijż bñ tam nelażja filiala żo salożiela. Też je żo l-klamat Dörschan w Klusħu, żobustaw naħħiġi towarstwa, swolniw pola, tu wex na żo wissaq. Direktorij a wubjerk staj żefti to wot wsħitħiċi bokom pħemixi, każ bñ żo to sa Klusħha nanajjal-piżże wuħqedko. Lekklo to njeħje, każ żefti niktixx-żiżi myħbi. Wjiet-sħa pròza a wjazzu dżelha sa direktorijs s-teħo naħħiġi, a teħo mamy-na dosči, hdijż tħixxu naħħiġi wobħiġi rjedje sħżejjeż. Naħħiġi naħħiġi saladniż w Barta je żama ta' mħoda, so d-ix-xbixi żefti wjazzu naħħiġi saladniż, naħħiġi saladniż. Też bojjim żo kħostow, kotreż pħiġiġ to bħxu naħħiġi, dolekż bħixx żo pola Budygħiż-ka l-ħamta sapiħacż dacż dyrbi. Po dokkhem jednajni, pħiġiġ koreġġiż to wsħitħo rofestajene bu, wobħantn għad-dan il-ġiġi saladniż naħħiġi saladniż w Klusħu żo hissejje ġaġa, so pał, ta' ruje hacż Wosporsiż-ka l-ħamta, każ to wëste je, horjeħbnejha a Barta s-wolkonoscju do ħamta w Budygħiż-ka l-ġiġi saladniż wobħiġi budżi, żo spħażiż dyrbi, tu wex na nelażże pħiġiġi saladniż waħħiġi do sluttu stajiż.

Nieħiż pał naħħiġi towarstwo, kotreż na to żo prō-żu, ludu, woxebbej wjeħġnemu a burġiemu ludu, w pje-nieħżejha naleħiġiżiż pomoż postiegiż a l-sutwarju sħuġiż a skladnożiż dacż, daliex dowrējenje luda żefti do budżi a wobħiġi.

Priilejk.

* Wot listow w l-eksej 1872 na saliżiż postaci w-oħedha pħiġiġiż na jeneħha wobħdlerja w Herru Huuġ-je

83 listow, w Lubiju 41, w Bisłopizach 37, w Draždjanach 34, w Budyschinje 30, w Kamjencu 21 atd.

* Generalmajor s Leonhardi je sa kommandanta twierdzisny Königssteina postajeny.

Pschipóklate.

So ho produkcije a chumsczy w cirkusu Antoni jara spodobaja, dopokljuje s kózdym dnjom pschiberaze wo-

pytowanje. Wschitke hobustawy skutkuja po swojich mózach, so bycju żadanja pschihladowarjow spolojili. Wubjerna je dressura schumjela „lobky“ „Esmeralda“ a dweju ponhow, pschedwiedzeneju wet l. direktora. Hiszczé njech so pschi spomni, so je l. direktor tsi nowe hobustawy s cirkusa Carré engażirował, lotaż też hobotu wступia we pschedstajenju, lotreż po żadoczej kniesow ökonomow a wobudlerjow budysleje wolołnoszeje popołonju $\frac{1}{2}$ hodz. budż. Duż pschejemy s zykeje wutroby, so by cirkus prawje pochnie wopytaný był. Cirkus wostanie hiszczé krótki czas tudy. T. K.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

luži pódla

* * *

škręjetaj.

* * *

Hans Depla. Motszo, ty druhdy węz sapowje dasz, ale njedopowiedasz.

Mots Tunka. Kac dha to?

H. D. Wónny spomienky prjódstejer, kij je škužbu skojsk, dżej je wóhom lét w škužbie stak, ale klubuczenjenja dla je so skónczynie škužby sdał.

M. T. Haj, prawje masz.

H. D. A l temu džu hiszczé dopowiedasz, so běske potom jedyn prjódstejer, kij ſebi wjese bycž ſdashe a tola dyrbjesche druhi sa njeho wjekne ſliczbowanja wjescz; skónczynie pał też tón hžo sa dobre lěto škužbu skojsi.

M. T. Nett widžu, so na dowupowiedzaniu najwjažy ſaleži.

Wotrocžy a džowki laž też domjaze a kuchinſle holčekli so k hnhydomnemu nastupej pytaju psches pschedzaju żonu Hauboldowu, s bydłom w hosczenzu k slotemu jehnječzu.

Dwaj tħscherſlej doftanjetaj dželo pola

Wöhela, tħscherſleho mischtra.

Holza, kij dže krawiſto nauwluchy, namaka město na schulerſlej hažy č. 452 pschi semi.

Też móže tam bydlenje doftacż.

Selujomnu holzu pyta l 1. julija

knjeni Menznerowa
w hrodowskej haptvžy.

Prjewowa aukzia.

Na drjewniſczej w Schcjenicach wosa Rakez, bliſko pschi pucju, budżet piatł 9. mjeſe 1873 wot rano 9 hodz. 60 kloſtrow lejnowych schcjenow, 130 kloſtrow pjenikow a 132 klop walcjow na pschedzadzowanje pschedowane.

Wuměnjenja wosjewia so psched aukzji. Señdzenje w drjewniſczej.

Šu r.

Murjerjo

namalaja pschi wypkołej ſdżē trajaze džeto.

G. Schneider,
murjerſki mischtr.

Schewiskeho wucjominika pyta

Handrij Racliz w Bělczezach.

Amerikansle tuczno, punt 55 np., 60 np. a 65 np. laž też amerikanski schmalz, punt 64 np., porneža k wobledzowanju

E. Puschke, Židow 238.

Pruske kropobicze-sawesczaze afzjowe towarzstwo.

Stuthm i sjanemu nawiedzenju dawam, so bym po wotemrjezju naszeho dotalneho agenta, f. Albrechta
Neuhaha agenturu sa Wojerezy a wokolnosci
knjesej wuczerzej Jurk w Wojerezach
pschedovali.

Wrótslawa, w mierzu 1873.

Generalna agentura sa Schlesynsku.
Ruffer & Comp.

Sso powołajo na hornisze wosjewjenje bym i kogdemu rospojenju a i samnemu pschediacji sawesczajow
pschedziczo kropobiczu rad swolnity a poruczam ratarstwu hornisze towarzstwo najpodwolnisczo.
Wojerezy, w mierzu 1873.

Jurk.

Colonia.

Koluske wohu-sawesczaze towarzstwo.

Stuthm dawam i sjanemu nawiedzenju, so bu, byz je
knjese J. A. Lehmann w Rakezach
dotal wot njego wiedzenu agenturu Kolonije dla swojego wotemrjezja skozil, ta gama
knjesej Eduardej Forlerzej, tam,
wote mnie i dalewiedzenju pschedodata.

W Lipsku, 11. haperleje 1873.

Polnomoznik Kolonije.
Julius Hebbinghans.

S poczahowanjom na hornisze wosjewjenje poruczam so i pschediaczu sawesczeniom, laž i wudżelenju
trebnich rospolasianjom.

W Rakezach, 11. haperleje 1873.

Eduard Forler.

Ginzel a Ritscher

na swolnej lawskiej habsy czo. 798 a na
wulcej bratrowskiej habsy czo. 204
poruczataj i dobrociwemu wobledzbowaniu derjeßlodzaz
khosej, punt po 10%, 11, 11½, 12, 13 a 14 ngl.;
zbyt zolor w lebelach po 50, 51, 52, 54 a 56 np.;
drobny zolor; najlepszu braunschweigstu runklizowu mulu;
khézorski cichorij, nemski cichorij, parne cichorije, löven-
khosej, strovotny khosej; rass we 8 wschelakich druzinach;
krupy, hoçki, bunt, jahly, gries, nuble; najlepsze tur-
lowe blowlki, wulke a mjasne; wschelke druzinu korzenjow,
soda, mydlo, najwohebnischu schterku, syrop, najwoheb-
nischu jédzny woli, amerikanski hwiniazy schmalz atd.;
cigarry, turjenski a schnuptobak we najwjetshim wu-
bjerlu; dobrz a wschedny jitny palenz, jednore a dwójne
palenz, laž tež wsché druhe artille w malych a wjetshich
quantitätach i najtunischem placzisnam.

Cigarry, 100 sa 20 ngl.

Zereje, jara rjane, po 4 a 5 np., kopa 20 ngl.

Carl Noack.

Schěza na pschedan.

Massivna kheda czišlo 57 b w Barcie, 4 stwy a 3
komory wopschijaja a sa rjemjezniaka jara pschedana,
je na pschedan psches
agenta Franzja w Budyschinje.

Drzewowa aukzia.

Palne lętsa pschedzane drzewo na rebirach rycie-
kubla Kobliż raleczanskiemu knjessitu khuschazej, budże
na sczehowazych dnach a městnosciach na pschedzbowanie:
pschedzowane:

Pondzelu, 19. meje t. l., wot ranu 8 hodz.
na sobliczanskiej hatnej kupje:
114 R.-meterow mjeckich schczeponow,
199½ " " pienkow,
35,25 stotkow mjeckich walczkow.

Wutornu, 20. meje t. l., wot ranu 8 hodz.

w Zahodzu na bukojniskich mjesach:

3 R.-meterow twierdnych schczeponow,	
5½ " " kleplow,	
1½ " " mjeckich schczeponow,	
2,00 stotkow twierdnych walczkow,	
23,50 " mjeckich	

w Spanowzu (hacze) a w Heldorfach:

1½ R.-meterow mjeckich schczeponow,	
30 " " kleplow,	
34½ " " pienkow	
8,15 stotkow mjeckich schczeponow;	

pschi zelesnizy pola hajnlowanje:

13½ R.-meterow twierdnych schczeponow,	
139½ " mjeckich	
0,15 stotkow twierdnych walczkow,	
25,50 " mjeckich	

Hajnlowanje w Kobliżach, na 29. haperleje 1873.
Czech, hajn.

Drzewowe aukcje.

W tuthm lęce na raleczanskich kniezych rebirach
sblite polne drzewo budze na sczehowazch dnach a drze-
wnischczech na pschehabzowanje pschedawane:

Rondzenu, 12. meje t. I. wot rano 8 hodz.
na loklowiskim rebirje pschi lishcho-
horjaniskim hacze:

41 hromadow khöjnowych schczebow,
74 pjenkow,
42,12 stokow khöjnowych walczkow.

Wutoru, 13. meje t. I. wot rano 8 hodz.
na raleczanskim rebirje pschi ptaczej
humjennych:

24 hromadow khöjnowych schczebow,
20,11 stokow khöjnowych walczkow;

wot 10 hodz. pschi khezorskim hacze a
pschi rezy:

65 stokow brësowych a wolschowych walczkow.

Ssrjedu, 14. meje t. I. wot rano 8 hodz.
na jenischczanskim rebirje pschi jesiorje:

51 hromadow khöjnowych schczebow,
64 pjenkow,
27,11 stokow khöjnowych walczkow;

popoldnu wot 2 hodz.

na rebirje Noweje Wzy pschi żonskim hacze:
28 hromadow khöjnowych pjenkow.

Schtwórtl, 15. meje t. I. wot rano 8 hodz.
na trupinjanskim rebirje, na kupy:

170 hromadow khöjnowych pjenkow.

W Raleczach, 29. haperleje 1873.

M. Belz, wyschski hajnik.

Aukcia Dubow.

W Delnöhoreczanskim lëzu budze ho
krjedu, dzen 14. meje,

wot dopoldnia 9 hodz.

50 dubow hacze do 75 cm. krjedzneje tolstoty na pjenku
na pschehabzowanje pschedawacj.

Sapocjatz pschi bukowiskim hacze.

Delna hórfka, 29. haperleje 1873.

Sorge, hajnik.

Sahrodniska žiwoscž

cž. 12 w Krónizh pola Njezwaczidla (s 8 akrami 150
prutami, s 217 jenoszemi a s 8 tol. renty, bjes wu-
mënk) je se wschitkim žiwym a morwym inventarom
na pschedan.

Žiwoscž w Czelchowje pola Delneje Hórfki cž. 4
s 1½ körzom sahrody a 4 körzami luki je na pschedan.

Žiwoscž cž. 20 w Gsulczechach s 138 jeno-
szemi a 11 körzami areala je na pschedan. Bliscze pola
wobszedzerja tam.

We wudawańi Serbskich Nowin je na předań
kruće zwiazana za 35 np.

Prénja čítanka

sa serbske schule.

Spisal Jan Bartlo.

Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leseunterricht
in wendisch-deutschen Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske
predisłowo.

W redakcji Serbskich Nowin je sa 3 nñl. dostacj
knizku, s nakladom Maczizy Serbskeje wudata:

Šwernaj ūzodař.

Powiedańko se serbskeho žiwjenja
wot Jana Bohuwera Maczizka

S pschiwdawcom:

Straschna kwartira we Franzowskej.

W wudawarni Serbskich Nowinow su sa 2 nñl. na
pschedan: **Eti Hérlusche**, kiž wopschimaju wobhlabanje
kschecjianske zyrkwe na semi w kwetle Bożego błowa
dale wuzitne ledzbowanie na speschne bęzazu a přez
khwatazu sachodnosz a wobżarowaze snamjo kwetnych a
smieszelaze pschibywane poboznych we wobledzbowaniu
nětcijscheje młodziny, wschem lubowarjam Bożego bło-
wa poszczegone. Spisane a wudate k lepschemu mizion-
ostwa.

Wosjewjenje.

Ja podpisanym žym jako braszka wot kralowsteho
kudništwa dowolnosz dostat, so bimem wot jutrow swoje
ſastoſtwa w bliſkoſci a w daloſcoſci dopielujecz. Duž
proſchu pschecjelnie, so bychu mi s bliſka a s dala
bwoju dowêru pschiwrocjili, a blubju so budu wſchitko
mi poruczene derje wobstaracj. S poczeczowanjom

Händrij Schneider.

W Barcje, 31. mèrza 1873.

Wot 30. mèrza t. I. bydlu w Nowyh Porschizach
a proſchu, so bychu thori lëkarstu pomoz pola mje py-
tali. Też budu, je-li trjeba, konki stajecz atd.

Nowe Porschizh, 1. haperleje 1873.

Wilhelm Nölbel,
praktissi laseńk, subny lëkar a babjenz.

Cjëſlojo

dostanu trajaze džeko a 23 np. a hiszczęje wjazy na ho-
dzinu pola **Zimmermann**, cjeſliſteho mischtra
w Budyschinje.

Nelotii wnežomnizh móža hiszczęje darmo město
dostacj pola **Zimmermann**, cjeſliſteho mischtra
w Budyschinje.

Sa naju materialistworowe a spirituosoje klasny pý-
tamoj byna sprawneju starscheju jako wucgomza.

Gizel a Ritscher.

Si tutym mam čęść najpodwolniščo wosjewicž, so špm na dženšniščim dnju dotal pod firmu

J. A. Liebusch W^{we.}

tudh wjedjene

**kolonialnotworowe, tobakowe, cigarrowe a spirituškowe
detallowe pſcheukupſtwō**

kupiš a na ho wsał a pod mojej firmu dale wjedu.

Moje dotal wjedjene llaṁy na jerejowej hafy 267 wostanjeja hac̄ na dalische w mojim wobhodjeniu.

Si te mi dotal poſticipane dowérjenje najpſchezelniſčho ho džakujo, budu ho prózowac̄, teſame tež dale
pſches ledžne a najtunisče poſtuženie wosprawnicž.

Si Budyšinje, 1. meje 1873.

S pocjescjowanjom
Ernst Hämsch.

Genička pſcheukupſtwō
fa Budyšin a wobhodjeniu.

Genička pſcheukupſtwō
fa Budyšin a wobhodjeniu.

Schiſaze maschinu

wot Klemensa Müllera,

sa trjebanje we familiach; jednorje konſtruowane a ločko khodžaze;

wot Howe jr.

sa rjemjeſnikow; kylne a krucze twarjene;

wot Chr. Mansfelda,

tarčzowe a cylindrowe maschinu

poručza po fabriſkih placziſnach

Eduard Hartmann

na ſnutſkomnej lawſkej hafy.

N o w o ſc̄e

w bukskinach a lētnych ſchtoſach (tkaninach),

lūſtry a ripſy,

piqueje, föpry a fattuny,

jendželski a nordiſki plāt,

lazy a rubiſcheža

a t. d. a t. d.

w najwjetſkim wubjerku a po najnižſich placziſnach

pola **Eduarda Hartmanna**
na ſnutſkomnej lawſkej hafy.

Murjerjo a cžěſlojo

dostanu trajaze dželo pola

**W Budyšinje,
na lawſkih hrjebiſach.**

**Helmutha Drosche,
twarskeho mischtra.**

G Budyſli jutrownh herman! je w Małezach mósčnicela s něčto pjenjeſami namakana byla. Wona móže ho ſa ſaplaczenje nařeſtka ſažy doſtač. Hde? praji

Shmana holža ſa jene ratařſte hospodařſto we ſholerſkej wobhodjeniſti ſo pyta. Dalische njeh ſo wopraſcha pola knjenje Schubarthoweje w theatrowej reſtauraziſi tudh.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
któří maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, plaći so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kjáde číslo plací
7 np. Stwórlétna předplata
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. posée
8 np.
8 ½ nsl.

Wopshijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Spěv. — Se Serbow: S Budyschina. Se Spal. S Kamjenza.
Zyrwinjske powjesce. — Nawěstnik.

Najnowsche.

Draždjaný, 7. meje. Královské Majestosći
pschebyslitaj so 15. meje do Pillnitz. Král pojede
do kupjelov w Emsu hžo 18. t. m. — Minister
s Friesen je so s Barlina wróczil.

Draždjaný, 8. meje. Wcžera je prýnž Jurij
se swojej wysokej mandzelskej na tydzień so do
Wina podał.

London, 7. meje. Sesem telegrafiruja, so čze
so čhan (knježiczej) Chiwy Ruszowskej bjes wu-
mienjenja poddacž.

Bukarest, 7. meje. Rumunski wjerch po-
jedze w krótkim na wustajenju. — Minister Costa-
Foru je wostupił.

Konstantinopol, 29. haperleje. W Bethle-
hemje bě nowy njeměr bjes na wjeczornymi (la-
czanski) křesćjanami a grichami wudpril. Prę-
niški wobkruczachu, so maja jenizké prawo, po
zyrki i kapały Chrystusowego naroda hicž a
niechachu posłenischim dowolicej w tym khodze lampy
a druhé powišnycz. Hdyž bě bjestym sultanowe
knježerstwo sa grichow so wuprajilo, pschińdzechu
łacząszu do zyrkwe, skónzowachu te lampy a na-
cziničku drugu schodou; na čjož so grichojo do kha-
palki Jesujskowego naroda walichu a tamujske nowe
faweschki rosdrečku a druhé węzy wobschodzicu.
Pjeczo grichojo a pjeczo łacząszu buchu mjenje
abo bōle straschnje ranjeni.

New-York, 6. meje. Pschi staziji Richmondu
połnožnje wot řeki Pawcatuck, je woda želeśnizny
mōst wottorhnyła runje, hdyž čzáh pschijséže, tak so
ton do wody sleszja. Dotal su 25 morwych wu-
skłedzili, na 40 je mjenje abo bōle ranjenych. Čzáh
so tež sapali, tak so buchu někotre wosy spaleše.

New-York, 7. meje. Wobydleſtwo Louisiana
spječeju so dawki dawacž. Wojszaj su porucznoscž
dostali, běrkam i pomozh stacž. Pschedawatne
tselbow a druheje brónje buchu někotre wurubjene.

Płacizna žitow a produktow w Budyšinje.

3. meje 1873.

Dowoz: 4574 měchow.	Płacizna w přerézku na wikach, na bursy,			
	nižša.	wysza.	najniższa.	najwyższa.
Pscheniza 50 kilogr.	4 11 —	4 21 1	4 13 9	4 22 9
Różka =	3 3 7	3 6 5	3 4 9	3 6 5
Ječmien =	2 26 9	3 1 3	2 26 9	3 1 3
Wosz =	2 2 5	2 5 —	2 2 5	2 5 —
Bróch =	— — —	— — —	— — —	— — —
Wola =	— — —	— — —	— — —	— — —
Mąps =	— — —	— — —	— — —	— — —
Zabk =	4 27 —	5 — —	— — —	— — —
Hejdusicka =	6 12 —	6 13 —	— — —	— — —
Kopaszkom =	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane szynjo =	— — —	— — —	— — —	— — —
Butry 1 =	— 25 —	— 27 —	— — —	— — —
Zent. szyna =	1 5 —	1 10 —	— — —	— — —

Wcžera płaczescze w Barlinje:

spiritus 18 tl. — 18 ½ tl., pscheniza 66 — 92 tl., rožka
40 — 59 tl., rēpikowy woli (njecziszczeny) 22 tl.
10 nsl.

Czabi po želeśnizy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodzinow
45 minutow; dopołnja 9 h. 15 m.; pschiipołnju 12 h. 40 m.;
popołnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w nožy 2 h.
35 m.; w nožy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.;
dopołnja 10 h. 50 m.; popołnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h.
50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Nadeberga: Rano 5 h. 25 m.;
dopołnja 8 h. 25 m.; pschiipołnju 12 h. 35 m.; popołnju
4 h. 20 m.; wjeczor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenza: dopołnja 8 h. 10 m.;
dop. 11 h. 10 m.; popołnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.;
wjeczor 9 h. 55 m.

Świetne podawki.

Saksa. Dotalny superintendent Dr. Kohlshüttter je sa wychodzkiego dworskiego przedarja pschi ewangelickiej dworskiej grytki w Drażdżanach powinenowany, kąż tej sa tajnego radzicela w ministerstwie kultusa a świątynnego wuchestwa a sa mestopściedzydu we evangelickim krajnym konfisktorium. Nastupne przedowanie bęsze sądzeniu niedzielu.

— Wysoki dworski marschall s Friesen je na pożadanie do pensji stupik a na na jeho město dotalny półkanz t. s Konneritz pschichot. Dżel jeho dotalnego sąstoinstwa je na nowotworzone domste marschallstwo (Hausmarschallamt) pschenieseny, mjeniujy zarządzanie królewskiego hrodu a wobstaranie twarbow w hródzie. Tele sąstoinstwo je t. hrabja Vizthum dostat.

— Królewski prynz Jurij je se swojej wyższej zwójbu na swój hród pola Hosterwitz ho pschedzylik.

— Statny minister s Friesen je na někotre dny do Barlina na pożedzenja swojskowej rady wotjēz.

— W Drażdżanach su ho 2. meje kamjente schody nimale hotoweje noweje kężej saßypnyke njedaloko jendzelskej grytki. Pschi tym buchu schesko dżelaczerjo morzeni a tjo ranjeni. Dżenj przedy padze na tym kamym twarie młody dżelaczer s roscztoru a slemi zebi wobec nosy.

Prusy a Niemcy. Kężor-kras pschijedze 10. t. m. s Petersburga, hdyż bęchu jemu t czesci wukotne zwiedzenje, domoj a pojedze 29. t. m. t wopytanu zwętoweje wustajenju do Wina.

— Wot 22. do 26. haperleje bęsze we wjele stroach Niemczeje, wożebje w połnzych a wjeczornych, kętro syma, tak so su wschelake płodny schodu czerpki, wożebje wino.

— General s Blumenthal je jako wurjadny kężorowy półkanz do Stockholma wotjek, hdyż budje 12. t. m. schwediski kral Oskar zwiedzienzy krónowan.

— Sa wopytanje persiskeho schacha (knjeziczerja) pschihotuła krażnu kwartiru w Potsdamie.

— Szkoła, kotaż ho njedawno pschi „piwowym szektu” we Frankfurcie sta, wuczinia psches 100,000 schégnakow.

— Arzwojwoda Gisela, netko bayerska prynzezna, dostawa kęzdolētrje poł milijona schégnakow porjadnego pschinoscyla a t temu hiszceje 120,000 pschidawka wot swojego nana, kężora Franza Josefa.

— A wobledżbowaniu wojskowych rowow je kężor pjez invalidow sa lětnu sdu 6000 frankow we wokolnosci Meza postajit.

Austria. Wschilka politika netko po sdaczu wotpočzuje, dakeż je zwętowa wustajenja we myśli wschitkich.

Tej delegacji wobeju położow przedy sjenoczenego kężorstwa su swoje pożedzenja słoneczne.

— Na 7. t. m. bęsze w Krakowie zwiedzeni wotwierzenia polskiej akademije, do lotrejz je przedawscze wuchene towarzystwo pschemenjene. Protelktor je arzwojwoda Karl Ludwig, pschedzyda pak Dr. Majer. Dakeż prenischi polski njemoże, budże jemu drugi na wotwierzeniu rycz też nemski wotmokwjeż; hewal pak je akademia polska a budże swoje wuchene dżeka jenoż polski woszwejcz.

— Nemski królprynz a druzi wyżozu knieża wypytują pilne wustajenju.

Italia. Ministerstwo Lanza chze swoju szkubut skożież; tola kral Viktor Emanuel njee to pschijak, dakeż tam żana strona dosz mózna njee, so by dleje trażoje ministerstwo tworika. Tak wostanie Lanza hacż na dalsze.

— We Romie a drugich wjetzych městach hromadzeja so Garibaldiowi pscheczeljo, so bych do Schpaniszeje czahnyli.

Franzowska. Pschedzyda republiki, Thiers, prouje ho jara, so by mér bjes wschelakimi stronami mózny sejnik. Permanentna Sejmowa komisija jemu radzi, so by někotrych nowych ministrow powinenowak na město dotalnych.

— Město Verdun budje wo jedyn měhzaz przedy wot nemšleho wójska wopuszczeny, schtoż chze Franzowska s pieniesami wurunacj, tak so zwój dokh przedy sapteżi.

— Wójsko dostanie trochu poriedzene schaspotki a budże netko też poriedzene khoprowe patrony nałożowacj. We Bourges liga so też nowe kanony we mnichoski. Wokolnosci Parisa so i nowa wobtwierdżuje.

— Sahnata kężorta Eugenia woszewja testament Napoleona III., po lotrymje je wón jenoż 120,000 puntów sterlingow jawostajik, wot czohoż ma so hiszceje wschelaki dokh płaćcik. Młode wschak to je, ale niz k wierz podobne.

Szwajcaria. Niesbożowna swada bjes statom (knjezecztwom) a grytku traje dale. Hdyż su njedawno biszpa Bachata we Solothurnie „wotbadżili”, wupola suja netko se schulow tych duchownych, kiz njechadza we węzach wery zebi wot zwętneho kniejstwa roslasowacj dacj.

Szpanisza. Do města Barcelona pschijedze 26-haperleje na 500 karlistow a żodachu kontribuziju, tola pschi bliżenju knjezeczyho wójska saży czelachu a buchu potom sbiti. Ale moni so druhje shromadzują, so bych na wejakow kalkali a tyż sbiti. Don Alfonso je 2000 muži pola Manresa shromadzik. Jego agentojo pschihotowacu wożebje w Gencie (Schraizarka) wotpłkhanje brónjow, su pak neto wupolakani. Wuchashowanje s kraja pschey pschibjera.

Ružowska. Wójna vičecjivo Čhiwje, kotaž je psches relognoszitowanje wotewrjena, pónidže jara pomaku vade, dolež je hač tam daloka noha. Wotdżelenje wójska s Orenburga budje halle 25. meje na mjesach a wotdżelenje, kij wot Kawkasa tam czechne, móže tam halle wołko 6. junija bęć. Pschemeseneje psches Amur-Darja stanje zo pola Schurahana, psches 20 mil wot Čhiwy. Tendželska budje s połkostanjom Čhiwesow tež spolojena, hdyz Ružowska jadyn kraj annektowacj nočze.

S p ē w.

Kęcziński česk.

Bo hōsu: Zlón jara skłonje proshy atb.

Ach tak nětko posběhuje
Swoju hlowu niewěra,
Sjawnje tajlich sanicjuje,
Kij scheje wěrja do Khrysta.
Schtož je n wěri niewěsty,
Ze nětko boryš moleny.
K jwěrnoſci nětk, luba duscha!
Kruta, živa wěra skuscha.

Nětko ludjo město Boha
Czlowiski rogom postaja;
Khrystužowa wucjba droha
A joh' krawna sažiužba
Ze jim něckto sastarske,
Schtož je nětko njenusne;
Ssamšnu prawdoscj posběhuja,
Sswoje slutki podtyluja.

Husto je nětk ſkyſtecz s nowoh',
So to ludjo wupraja:
W bibliji je Bože hlowo!
Niz pak zyka biblija;
Duz tež jeno wěrja to,
Schtož iim we njej lubi zo,
A tak dyrbi nastacj s teho
Wschelski blud a wele sieho.

Nětko rjeka: „Pomhaj ſebi,
Dha je Boh knies pomhač cji“;
Bratſje! Dyrbiu prajicj tebi,
Schto zo s tutym wupraji?
Hdyž jo prawje wopomnju,
Dha jo tolle frošwju:
Nočzesch pomhač ty ſam ſebi,
Boh knies njeb'dje pomhač tebi!

Poſluchajcje dale tola,
Schto zo nětk tež wupraji:
Lud a wola — Boža wola! —
Njej' to tola wopalik?
Lud ſej druhdy woprawdgi
Schlödne wězy wumyſli;
Schtož zo njemže prajicj tola,
So je wono Boža wola.

Nočzesch nětk wſho czinicj ſobu,
Schtož ſhy lud nětk spocjina,
D! dha ſměchi czeria ſ tobu
A cje „Mular“ mjenuja;
Rěla: Wón tje ſepſti bęć!
Ach! to dyrbjak kóždy czech;

Šepſti bęć ſej prógu dawacj;
Wſchitke braci wotkladowacj.

Schto pak wěrny hřeſcjan rodji
Wo toh' ſweta hanjenje?
Wón tu ſwetu ſwój pucj hrodji,
Wě, ſo runje ſ njehu dje;
Haj! joh' duch ſo wjeheli,
A Bohu horje posběhnje;
A tak ſczerpliwe na ſwěcji
Snjeſu wſchitko Bože dječji.

Biblija, to hlowo Bože,
Jim jich pucj a ſwěza jo,
Hdyž tež ſhy lud pſcezo ſ nowoh'
Ryczi a tež piſche to:
So ta ſwiatata biblija
Wiele tajlich wucjbow ma,
Kij ſu czlowiske wumyſlenje. —
Njewěrcze pak temu ženje.

Bojo, Wótze, w twojej možy
Njebo, ſemja, wſchitko je;
Nětk ſo njeſutuje proshy, —
Kaj je kóždom' ſnajomne, —
So by rogom czlowieſki
Město Boha ſtajili;
Ty pak trjebač ſkowczo prajicj
A jich ſkóz ſo dyrbi ſtajicj.

Pomhaj Khrystuſcie, Sschno Boži!
Pomhoj twojom' ſtadleſčkej,
Kij ſo nětk na tebje ſkoži
A na twoju ſwiatu ſtej.
Nětk ſti ludjo na ſwěcji
Gsu ſo ſažo ſchrubili
Bojſlu čeſci, kij ſkuscha tebi,
Radschi pſchizpicj ſomi ſebi.

Knjeze Bojo! Duch ſwiaty
Paſ ſek twoje ſtadleſčko
So nam njeb'dje jadyn wſath
Wot toh' wjelka helskeho;
Daj, ſo tola bychmy my
W tutym čoſzu njevěry
Tebi ſwěrni ſawostali,
Njebo, — twój raj herbowali.

Wótze, Sschno, ſwiaty Duch,
Boža ſwiatata Trojiza
Rakhil twoje hnadne wuch
A přeſtiwam twojoh' ſtadleſčka;
Ach! my hhubzi hřeſčinu
Ponižne cje proshymy:
Wuſtysch naſche ſdychowanje,
Hamen, njech ſo wěſcje stanje!

Petr Mloník.

Ze Serbow.

S Budyschina. Nasypy abo hrobdjischja, kotrej wot swonownych bohatych wrotow hacj i nowemu gymnasiju město wobdawaja, so po wotstronjenju lipow a lastaniow někt pilnje wotnoschuja abo rostwozująja, tak so budje tam sa někotry czas wózito wurunane a ptone. Tele nasypy buchu i wobtwardzenju města něhdy nazvane, wobezbieje pał buchu w lécie 1421 a posdjišcho 1620, 1683 a w sydom-słtnie a Napoleoniskej wojnie powyschane.

— Po dobrowolnym skozenju direktorstwa i. Domicha pſchi měschanskie nalutowarci a požcerńi je wot 1. meje i. Kießling direktor a i. Auerbach knihiwodzher.

— Anjes wózschhi wucjer Ernst Scholze je direktorstwo njedzelskeje rjemiechniskeje schule nakhwilne na so wsak.

— W tudomnym jaſtwie je so wěsta Grohmannowa i Niedergrunda pola Szanknowa, kiz bě kranjenja dla w pszechyptanju, popołdnju 3. meje wójbjezyla.

— Se Spal pola Wojerez. Wjecjor 27. haperleje wotpali so tudy 6 kublow. Też pišaja, so žu jena żona a dwie džesje w pkomjenjach śrudny konz wsali.

— S Kamienza. Tudy budje diocesanska shromadzisna 9. junija.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Pětrowska chrlej: Marija Helena, Jana Mihana, dž. — Herta, Morija Wolsa, wolkjehno-dawsteho radzicela, dž. — Ida, Gustava Schlegela, dž. — Bruno, Gustava Adolfa Niertha, khežnita a sankaria, ſ. — Max, Friedricha Henlera, ſ. — Hugo, pschelupja Fr. Lorenza, ſ. — Kurt, murjerischiho misichta Seeliger, ſ. — Olga, pieleria Juliusa Polaka, dž.

Michalska chrlej: Helena, Pětra Jeremiasa, dž. — Jan, Handrija Balanta i Czichon, ſ. — Helena, Jana A. Pietroska se Szkoneje Vorschje, dž. — Bohumir, Jana Mikana i Czelan, ſ. — Theresia, Augusta Förstera i Bręsona, dž. — Emil, khežlaria Rjecisti i Dobrusche, ſ. — Theresia, Handrija Woschnila i Czichon, dž. — Augusta, Wilhelma Küchera se Szolosz, dž.

Ratholska zyrlej: Jan Jurij, Augusta Schneidera i Czornich Nohlik, ſ. — Anna Marija, Karla Wagnera i Grabjelcji, dž.

Zemrjeći:

Wot 16. - 29. haperleje: Theresia, Karla Jana Kessela, schrymparja i podhroda, mandž., 22 lét. — Julius Wenka, měschjan a tycer, 29 l. 6 m. — Laura, kollektura Henniga, dž., 9 m. 23 dn. — Ernestina, swud. Robanewa se Saręcza, 59 l. — Jan Haupt, 54 l. — Amalia, Karla Augusta Lehmann, měschana a pólnila, mandž., 61 l. 3 m. — Jurij, schewza Valentina Górnego i podhroda, ſ., 4 m. 14 dn. — Albert Hornoff, knihiwodzher, 61 l. — Heinrich Dehr, krawz, 39 l. — Adolf Hajmann, 49 l. — Marija, Jurija Zufchki, khežnikar a rěsnik na Židowje, mandž., 39 l. 8 m.

S tutym mam čeſc najpodwolniſho wosjewicj, so sym na djeniſniſkim dnju dotal pod firmu

J. A. Liebusch W^{we}.

tudy wjedzene

kolonialnotworowe, tobakowe, cigarrowe a spirituſzowe detallowe pſchekupſtvo

kupit a na so wsak a pod mojej firmu dale wjedu.

Moje dotal wjedzene ſlamy na jerejowej hacj 267 wostanjeja hacj na dalishe w mojim wobſadzeſtwie.

Sa te mi dotal poſtliczane dowěrjenje najpſcheczelniſcho so džaluijo, budu so próżowacj, teſzame tež dale. pſches ledžbne a najtunisze poſtuženje wosprawnicj.

S Budyschinje, 1. meje 1873.

Wóſk, žolthy
kupuje po najwyšszej placisnje
H. Kulisch, mjaſzowe torhöſchjo 40.
prjedy **C. A. Wehle.**

Pr. amer. **Sſwinjazy schmalz**
Pr. amer. **huschene tuczno**
porucza najtunisze **H. Kulisch,** mjaſzowe torhöſchjo 40.
prjedy **C. A. Wehle.**

Dželaczerſla familija nětko abo i Janej
pyta so na zwobodne kublo w Bórku.

Jeneho abo dweju ſchewſkeju pyta na traſaze dželo
misicht Broda w Bulezach.

Shubjent bu cigarowy etuis na puczu wot korejmarja i. Petrascha na horniczskej hacj na žitne wili pola korejmarja i. Haschki, a sprawny namakat čzki ſa 15 uſl. myta jón wotedacz w erpediziji Sserbſkich Nowinow.

Holza se why, kiz ma luboſej i džecjom, pyta so i Janej do klužb pola mězybježlarja Müllera pola ſchulerſkich wrotow.

Dowery hóDNA holza móže hnydom abo 1. julija t. l. do klužb stupicj. Piwarra w Sahorju pola Budyschina.

Ssyn sprawneju starscheju, kiz čze rad piwarz wulnycj, móže borsz město deſtacj we Sahorju pola Budyschina.

Pschehlad a rosprawa

wo skutkowanju wupożczeniu a nalutowaruije sa Bart a wokolnoſci
(sapiſane towarzſto)

na czas wot 1. januara hac̄ do 31. decembra 1872.

	tol.	nfl.	np.		tol.	nfl.	np.		tol.	nfl.	np.	tol.	nfl.	np.
Pschi konzu lēta 1871 bē wobstatk wupožczenkow we 17 dželbach	1515				1515				784	18	2			
Na temu pschindje w l. 1872 111 wupožczenkow a te wucziniču	9274				9274				2460					
Nasad płacjene bu	8329				10789				1694	17	5			
Wostanje 31. dec. 1872 wobstatk we 30 dželbach					8329				—	20				
Szobustawow je 1. jan. 1872 bylo 50 se szkładnymi dželbami wot	423	25			2460				39	25	4			
Pschistupilo je 34 szobustawow se szkładnymi dželbami wot	283	20										4979	21	1
Wustupil je 1 szobustaw s dželbu wot	707	15												
Potaſkim bē 31. dec. 1872 83 szobustawow se szkładnymi dželbami wot	10								697	15				
Nalutowarūſkich ſkładow bē 1. januara 1872	1181	9	7						4123	17	9			
Na temu ſu pschishele hac̄ do 31. dec. 1872	3895	19	2						33	2	1			
Nasad płacjene bu	953	11							34	2	1			
Potaſkim bē 31. dec. 1872 wobstatk nalutowarūſkich ſkładow					5076	28	9		28	20				
Szestupne pjenjesh wot 34 szobustawow					953	11			96	26	1			
Reservesond.														
Wobstatk 1. januara 1872	16	20												
4 % danje ſa to	—	20												
Gastupne pjenjesh wot 34 szobustawow	11	10												
					28	20								

Bilanza.

Aktiva.

Wobstatk polkadnizh	784	18	2
Wupožczenki	2460		
Kupjene effekty	1694	17	5
Dan reservefonda	—	20	
Inventar	39	25	4

tol.	nfl.	np.	tol.	nfl.	np.
			4979	21	1

Passiva.

Szakladne dželby	697	15	
Nalutowarūſke ſkłady	4123	17	9
Rjewupłaczena dan	33	2	1
Reservefond	28	20	
Wunoschł dobyleka	96	26	1

tol.	nfl.	np.	tol.	nfl.	np.
			4979	21	1

Dobyt k a schkodowanje.

Dobylek.

Wunoschł dobyleka ſ lēta 1871	36	23	8
Nutsbrana dan ſa wupožczenki	160	21	8
Dan ſa wupožczenie wunoschli po- kładnizh	34	7	
Provifije	4	8	8
Sa pschedate statuth a naluto- warūſke knižki	325		

tol.	nfl.	np.	tol.	nfl.	np.
			239	26	4

Schkodowanje.

Na inventaru	9	1	5
Dan, lotraž njeje szkłodnienia	33	2	1
Dan ſa nalutowarūſke ſkłady	60	3	5
Dan ſa reservefond	—	20	
Skutkowanſte wudawki	24	2	7
Powſchitomnie	16	—	5
Wunoschł dobyleka	96	26	1

tol.	nfl.	np.	tol.	nfl.	np.
			239	26	4

Pschistupili ſu w l. 1872: 51. R. Heinrich ſ Varta; 52. H. Nowka ſ Wósporka; 53. C. Grafer ſ Bu- kojny; 54. A. Steiger nad Budyschinkom; 55. G. Pfannenstiel nad Nowej W̄hu; 56. P. Krausa nad Czelchowoni; 57. W. Möbius ſ Kluscha; 58. L. Ufer ſ Bręshny; 59. A. Kreuziger ſ Wósporka; 60. J. Bischang ſ Kortniz; 61. Jan Scholka ſ Varta; 62. H. Mikau ſ Budyschinka; 63. E. Thienemann ſ Hliny; 64. P. Mischka ſ Bu- kojny; 65. J. Mischka ſ Bokojny; 66. H. Behr ſ Hucziny; 67. H. Dorschan ſ Kluscha; 68. J. Noack ſ Gro- dziszcze; 69. R. Libsch ſ Hucziny; 70. R. Sedlik ſ Bokojny; 71. R. Schneider ſ Stróże; 72. H. Werjach ſ Hliny; 73. A. Wagner ſ Kalojd; 74. A. Heinrich ſ Varta; 75. W. Rycktar ſ Stróże; 76. J. Lehmann ſ Por- szisz; 77. W. Fieka ſ Maleje Subernicze; 78. J. H̄lbenz ſ Hucziny; 79. J. Schäfer ſ Budyschinka; 80. J.

Hanušč i Porschijz; 81. R. Falta i Varta; 82. J. R. Schwarze i Hrožiščeja; 83. P. Jurk i Droždija; 84. J. Kalich se Člancej.

W Barcje, 18. haperleje 1873.

Saradowanski wubjerk:

Franz Julius Wiedemann, direktor. Karla Hermann Robert Nöda, pišmawiedjer. Jan Bohuwér Dietrich, polkadrnik. Hendrich Ottomar Goltch, naměstník direktora. Jan August König, naměstník pišmawiedjerja. Heinrich Vogel, naředník polkadrnika. Jan Besar.

M o w o ſc̄e

w bukſkinach a lētnych ſchtoſach (tkaninach),
lüſtry a rypſy,
piqueje, kópry a fattuny,
jendželski a nordiſki plet,
laſy a rubiſchčja

a t. d. a t. d.

w najwjetſhím wubjerku a po najnijszych placzisnach

pola Eduarda Hartmanna
na ſmuckomnej lawſkej haſy.

Drjewowe aukzije.

W tuthm lēcje na raleczanskih knjezjich revirach ſbité palne drjewo budje na ſc̄ehowazých dnach a drjewniſhcejach na pſchedabžowanje pſchedawane:

Pondželu, 12. meje t. I. wot rano 8 hodž.
na koſlowiskim revirje pſchi liſhco-

horjaniskim hacze:

41 hromadov khōjnowych ſchčepow,
74 " pjenkov,
42,12 stokow khōjnowych walczkow.

Wutoru, 13. meje t. I. wot rano 8 hodž.
na raleczanskim revirje pſchi ptaczej
humjeñzy:

24 hromadov khōjnowych ſchčepow,
20,11 stokow khōjnowych walczkow;

wot 10 hodž. pſchi khēzoriskim hacze a
pſchi režy:

65 stokow brēſowych a wolschowych walczkow.

Srjedu, 14. meje t. I. wot rano 8 hodž.
na jeñiſhcežanskim revirje pſchi jeſorje:

51 hromadov khōjnowych ſchčepow,
64 " pjenkov,
27,11 stokow khōjnowych walczkow;

popoldnuſu wot 2 hodž.

na revirje Noweje Wžy pſchi žóniskim hacze:
28 hromadov khōjnowych pjenkov.

Schtwórtl, 15. meje t. I. wot rano 8 hodž.
na trupinjaniskim revirje, na ſupje:

170 hromadov khōjnowych pjenkov.

W Rakezach, 29. haperleje 1873.

R. Pelz, wyrhaci hainit.

Drjewowa aukzia.

Palne lētsa puſčejane drjewo na revirach rječer-
lubka Kobliž raleczanskuemu knjeſtu ſluſhazeho, budje
na ſc̄ehowazých dnach a měſtinocjach na pſchedabžowanje
pſchedawane:

Pondželu, 19. meje t. I., wot rano 8 hodž.
na koſlicžanskiej hatuej ſupje:

114 R.-meterow mječlich ſchčepow,
199 1/2 " pjenkov,
35,12 stokow mječlich walczkow.

Wutoru, 20. meje t. I., wot rano 8 hodž.
w Zahodžu na bukojuſlích mjesach:

3 R.-meterow twjerdych ſchčepow,
5 1/2 " kleplow,
1 1/2 " mječlich ſchčepow,
2,00 stokow twjerdych walczkow,
23,50 " mječlich

w Spanowizu (hacze) a w Heldarjach:

1 1/2 R.-meterow mječlich ſchčepow,
30 " kleplow,
34 1/2 " pjenkov
8,11 stokow mječlich ſchčepow;

pſchi želesnižy pola hajnkownje:

13 1/2 R.-meterow twjerdych ſchčepow,
139 1/2 " mječlich
0,11 stokow twjerdych walczkow,
25,11 " mječlich

Hajnkownja w Kobližach, na 29. haperleje 1873.

Czech, hainit.

We wudawarni Serb. Nowinow je nětko ſaſo do-
ſtacj: Druha ſahrodka kwětkojta. 1 nſl. — Čjorný
koſ a drôſna. 1., 2. a 3 ſdér, po 1 nſl. — Bohumil.
2 1/2 nſl.

Genicke pſchedowanja
sa Budyschin a wotlohoſſj.

Schiſaze maschinę

wot Klemensa Müllera,

sa trjebanje we familijach; jednorje konstruiowane a ločlo khodzaze;

wot Howe jr.

sa rjemjeſnikow; ſylné a krucze twarjene;

wot Chr. Mansfelda,

tarczowe a cylindrowe maschinę

porucza po fabriſſich placzisnach

Genicke pſchedowanja
sa Budyschin a wotlohoſſj.

Eduard Hartmann

na ſmuckomej lawſkej haſh.

Aufzja dubow.

W Delnohorezanskim ležu budže ſo
kriedu, djen 14. meje,

wot dopoldňa 9 hodž.

50 dubow hacž do 75 cm. krievzneje tolstoſt na pjenku
na pſchedowanje pſchedawacj.

Sapocjatki pſchi bukovskim hacje.

Delna Hörka, 29. haperleje 1873.

Sorge, hajnik.

Kheža na pſchedan.

Mafisivna khěža čiſlo 57 b w Barcze, 4 ſtwy a 3
komory wopſchijaza a ſa rjemjeſnika jara pſchihdnu,
je na pſchedan pſches

agenta Franzo w Budyschinje.

Sahrodnissa žiwnoſć

cj. 12 w Krónizh pola Rjeſwacjedla (ſ 8 akrami 150
prutami, ſ 217 jenoscjemi a ſ 8 tol. renty, bjes wu-
mēna) je ſe wſchitkim žiwmym a morwym inventarom
na pſchedan.

Žiwnoſć c. 20 w Gulshezach ſ 138 jeno-
ſcjemi a 11 körzami areala je na pſchedan. Bliske pola
wobſedjerja tam.

Žiwnoſć cjiſlo $1\frac{1}{2}$, we Lusku pola Pomorž
ſ 11 akrami 16 prutami areala je na pſchedan. Da-
lische pola wobſedjerja tam.

Žiwnoſć w Czelchowje pola Delneje Hörki c. 4
ſ 17 körzami pola, $1\frac{1}{2}$ körzom sahrodź a 4 körzami
luki je na pſchedan.

W redakcji Serbſkih Nowin je ſa 3 nſl. dostacj
kníku, ſ naſtadom Maczijy Serbſkeje wudata:

Schwernaj Buſzodaj.

Powiedanciſlo ſe ſerbſkeho žiwenja
wot Iana Bohuwéra Muziņka.

S pſchiwdawcom:

Straschna kwartira we Franzowſlej.

Ginzel a Ritscher

na ſwoneknej lawſkej haſh cjo. 798 a na
wulſej bratrowskej haſh cjo. 204

poruczataj k dobrociwemu wobſedžbowanju derjeſłodžozh
khofej, punt po $10\frac{1}{2}$, 11, $11\frac{1}{2}$, 12, 13 a 14 nſl.;
zly ſekor w keſelach po 50, 51, 52, 54 a 56 np.;
drobný ſekor; najlepſchu braunschweigſku runklizowu muſu;
khějorski cichorij, němſki cichorij, varne cichorije, lóven-
khofej, ſtrowotny khofej; rajb we 8 wſchelakich družinach;
krupý, kočzli, buny, jaſty, gries, nudle; najlepſche tur-
kowske klowki, wulſe a mięzne; wſchitke družinu körjenjow,
ſoda, mydlo, najwoſebniſchu ſchterku, ſyrop, najwoſeb-
niſchi jědny wolij, amerikanski ſwinjazh ſchmalz atd.;
cigarzy, körjenſti a ſchnuptobak we najwjetſchim wu-
bjerku; dobrý a wſchēdný žitny paſenz, jednore a dwójne
paſenz, kaž tež wſchē druhe artile w małych a wjetſchich
quantitätach k najunischiem placzisnam.

Amerikanske tucžno

punt 55 np., 60 np. a 65 np., kaž tež
amerikanski ſchmalz, punt 64 np.,
porucza k wobſedžbowanju

E. Pursche, Židow 238.

Nóže, kaž tež pletwa ſa njewestym a kmotrow
ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchtryparskich
khlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haſh.

Murjerjo

namakaſa pſchi wſzolej ſdże trajaze dželo.

C. Schneider,
murjerſki mischt.

Wot 30. měrza t. l. bylu w Nowych Porschizach
a proſču, ſo bylu khori lekarſku pomoz pola mye py-
tali. Tež budu, jeſli trjeba, ſonki ſtajeſz atd.

Nowe Porschizy, 1. haperleje 1873.

Wilhelm Gölbel,
praktiſſi ſaſenf, ſubny lekar a babjenz.

Grand Musée de Paris.

Kühnertowy wulki światoszny muzeum.

Wopschijja puczowanje po zyłym swęcze w plastiskim pschedstajenju. Ja eżinu czesczenych wobhtarjow na to kędzbnich, so tuten muzeum so niesmę s panoramu abo stereoskopami pschrunkacj.

A wobshankujenju:

slónzowanje arzbisłopa Darboh w Parisu, s wósta modeliowane, je tak derje a swérne wuhotowjene, so ménisch, jeho parshonshy psched hobi mècz; psches kumshtnu mechaniku so hibazh woczini a saczini wón woczi.

Muzeum namaka so psched theatrom a je kózh dżen wotewrjeny wot rano 10 hacj do wjeczora 10 hodj. Kóždy dżen su nowe wotměnjenja.

Katalog pschi kassjy jenož 1 ngl.; sastup $2\frac{1}{2}$ ngl., dżeczi $1\frac{1}{2}$ ngl.

Najpodwólnischo pscheprószhuje

F. Kühnert, wobzedzer musea.

Ratarſke towarzſto w Buſke za ch.

Pondzelu 12. meje popoldnu w schyrjoch budze
pschednostek l. stotolečarja Walthera.

Hosczo su witani. Pschedhystwo.

Drzewowa aukzia.

Wutoru, 13. t. m. budze so na miedzjoſskim rycerſ-
kublerſkim revirje we jenym drzewniſczeju kaž tež we
pschedowanach ſuchich drzewach a na wuwrotach:

212 R.-meterow	miechlich ſchcjepow,
3 " "	twjerdyh kleplow,
76 " "	miechlich
37 stotkow	miechlich halskowych walczkow,
1½ " "	twjerdyh ſchcjepjanich "
4 " "	miechlich

19 hromadow walczkowych "wotrubankow
pod wuměnjenjom prěnjeho ſazdzenia a ſa hotove pjenjesy
na pschedadžowanje pschedawacj.

Aukzia ſapocjina so dopoldna w 9 hodj. na drzewniſczeju pschi miedzjoſko - trzechowſkim puczu, diſtrict:
Heideberge.

Grabinske Schall-Miancourſke hajniſte
ſarjadniſtvo w Huszy.
Hugo Opelt.

Drzewo pschedawanje.

Na knjezim revirje Buſkoſki budze

wutoru 20. t. m.

ſejehowaze drzewopſchedawanje na pschedadžowanje ſa ho-
towe pjenjesy:

138 R.-meterow brēſowych ſchcjepow
50,25 stotkow walczkow.

Spocjatk dopoldna $1\frac{1}{2}$ 10 hodj. pschi hajniſtej khezi.
Minakat, 7. meje 1873.

Grabinska Ginsiedelska inspefzia.

Mužaze a hólzaze klobuki a měži se židh a dru-
hich tkaninow w najwjetšim wobjerku porucza
Emil Flegel na žitnej hafy.

Pschedawanje polom, pola Budyſhina ležazich,

a to:

4 aker 227 □prutow, psched zjheňiſkimi wrotami
ležaze, tež jako twarne města ſo hordaze;
9 akerow 130 □prutow, pschi Tuchorju ležaze;
1 aker 14 □prutow ſuli, kaž 2 akeraj 27 □prutow
pola, na Burležanskich ujeſach ležazeho.

Ležame móža ſo wſchē w hromadze abo tež po
jenym pschedawacj a je wſchito drube pschese mnje ſhonicz.

Mr. Ritscher,
general-bureau w Draždjanach,
Landhausstr. číjko 1.

Lóž ratarſkeje wustajených hornjoſuziſleho wotkřezneho
towarſtwa bu njezdzu 27. haperleje namakan, a móža ſo ſa ſaplačenje nawěſhčka pola gmejnſteho
predſtejerja we ſuſcu pola Pančic ſaſhy doſtačz.

Na row
njeboh Marije Szuslžyneje
rodž. Lehmannez,
semrjeteje 29. haperleje na Židowje.

Sy so kraſnije pschedydlila,
Wſchito nětk ſy pschedzepila,
Naſcha luba macjerla!
Konz ma Twoja martra wſcha.
My pak ſi njebu ſhlaďujemy,
Něhdh tam Cze widzicj ſzemh,
Hodz ſimercz wjazh njezdeli,
Schtos Voh tudh ſjenoczi.

Spi dha derje naſcha luba,
Hacj hdyž junu tamna truba
Cze naſ ſchitliſh ſawofacj,
Hodz ſo b'džemh radowacj.

Zara ſrudzena ſawostajena ſkójba.

Serbske Nowiny.

Za nawěitki,
kii maja so w wudawańi
Serb Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot ryncka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawań

J. E. Smoler.

Kókde číslo płaci
7 np. Stwórlenna předpłać
ta pola wudawaria 7b np.
a na kral. saks. pósie
8^½ nsl.

Wopshijecje: Najnowsche. — Swetne podatki. — Spew. — Se Serbow: S Budyšina. Se Židowa. S Kub-
schiz. S Delneje Hórki. S Kumschiz. S Wbohowa. Se Spal. — Psihlop. — Zyrkwińskie powjesze. —
Hans Depla a Mots Tunla. — Naweschtni.

Wot redakcije a expedicije.

Dokelž su šo wschelazý wobceżowali, so „Serbske Nowiny“ poszde
dostanu, dyrbimy dla dopjelnenja jich prostwy żadac̄, so bychu wsché naweschtki
fózdy frócz hízo scht wortk wotedate byle. My potajkim psichodnje pjatk
žane naweschtki wjazy pschiwac̄ njemóžemy (khiba jara frótkę), so by do-
stajenje a doczischczenje Nowiny w prawym sažnym czaſu móžne bylo.

Najnowsche.

Praha, 13. meje. Redaktor „Narodnych li-
stow“, Dr. Julius Grégr je tež w drugiej instanzy
ja njewinowateho spósnath. Procesz Krejschow-
skiego skončzi so w frótkim w tseczej instanzy we
Winje. — Česko-němečka wulka politiska shromadžisna
běše pjatk (na s. Jana) w Čoplizach pod wje-
dzenjom Dr. Herbst. — S Pilsena je pschedsyda
pschedupskej komory, Karl Leberer, se sawostajenjom
dolha poł milijona schěnakow wulkeho a wjele
wopacznych wechselow czełny. Tež swójbu je w
hubjenstwie a hudođe sawostajit.

Freiburg w Schwajcarskej, 14. meje. Bi-
stopja s zpěho kraja su so tudh k wuradženju
shromadžili.

Madrid, 12. meje. Knježerstwo wjazy nje-
preje, so su karlistojo pola Estrella dobyli; tam
buču jedny eberst, dwaj druhej wyschfaj a 40
muži sajeczi, 25 morwych a ranjentych bu njepše-
czej sawostajených, hac̄ runje mějachu tam knje-
žerjzych 1500 muži. Někto sajele so do połnozno-
ranisých stronow kraja pschedy wjazy wojakow, tak
so je jich tam někto 38 bataillonow pěškow, po-
tom hřečce jěsni a artillerija atd.

Petersburg, 14. meje. Wojazy na puczu
do Chiwy su s Turkmanami bitwiczkli měli; woni
dobyču wjele hamjelow a sajachu mnogich.

London, 14. meje. W Salvadorje w hrjedz-

nej Amerizy su s nowa semježrenja byle; bjes
druhim je hród knježerstwa sahubjeny. W Guate-
mala traje wojna bjes krajancami dale.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje.
10. meje 1873.

Dowoz: 4538 měchow.	Plaćizna w přerézku												
	nížsá.	wysša.	najnižsá.	najwyšsá.									
	tl.	nfl.	np.	tl.	nfl.	np.	tl.	nfl.	np.				
Pschedenza 50kilogr.	4	13	9	4	22	9	4	16	9	4	27	3	
Rozla	=	3	4	9	3	6	5	3	4	9	3	6	5
Ječmien	=	3	2	7	3	5	6	3	—	6	3	7	8
Bowz	=	2	4	—	2	7	5	2	5	—	2	7	5
Hřebč	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahy	=	4	25	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduščka	=	6	10	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—
Kopackom	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane synjo	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry	1	—	23	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna	=	1	5	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—

Weżera placzescie w Berlinje:
spiritus 17 tl.—18½ tl., pschedenza 66—92 tl., rožka
40—59 tl., rēpikow woli (ujeczisczeny) 22 tl.
10 nfl.

Swētne podawki.

Sakſla. Nasch mikrofajiw kral wotjedje jutse popokdnju do Emisa i matym pschewodżenstwom.

— Wutoru buchu wschelake nowe salonje wojskowene, bies druhim wo organizaciji (sarjadźwanju) wychodzajow, wo tworzenju wojskowych swiaskow, mēsčzanskim a węzynym rjedze, wo ludowych schulach, wo evangelsko-lutherskim konfistoriju a druhich zyrlwimykh a synodalnych rjadač.

— Czistu wunošku loterije sa „Albertverein“ wojcina 11,500 toleri.

— W Biskopizach je wjese dżeczi na wojskowych khorach; w tu kholi na 200 schulskich dżeczi njezme schuln wopytowac.

— Pschihotowaze dżecia sa żeleznizu Sohland-Neustadt-Dürrröhrdorſ laž tež sa wotkoczną żeleznizu se Scherahowa do Budyschina maja go w krótkim sapoczeč.

— W Lipsku budje wot 14.—16. juniu ſhromadzisna Kobularjom, kotaž ſměje ſe 60 modelow tdu wojskowic, kotaž dyrbti w pschichodnej ſymje — nowa mōda być.

— Pola Schwepniſ (Schwynzy) je go kruh leža spalito. Iena 75 lēt stara žona běže tam walczli rukawa a pschi woheńčku ſebi kheſi woħrjewaka, pschi ežimž bē go moč a wrijók ſapalik. Nasajtra ſpal go w tehorunja i Schwepniſam ſkuſhazym ležu druhde hiszceje wjetſchi kruh.

Pruhy a Němska. Kheſor je go njezdu rano w 1 hodž. s Petersburga ſtrony do Barlina wrócił.

— Němski kheſor je wot ruſowſleho tsi jara drohe a krafne konje darjene doſtač.

— Němcy, we wjetſchi ruſowſkich městach ſachydeni, ſu němſkemu kheſorej patriotiske (wózcińske) adresy w Petersburgu pschepodali.

— Minister pschekupſtwa hrabja Žgenplitz je wotſtupit a na jeho město ſtatny ſekretar Dr. Achenbach powokany.

— Kheſor je starolutherskij wojsadje w Debriku-Žkowje a ſa filialu w Warszawie 5 centnarjow landnoweje mjeđe i ſwonam barit.

— Po nowym němſko-kheſorskim wojskowim salonju budje mōžno, ſa najmjeńsha 400,000 wojsakow mēč, kiz ſo bórly ſa wójnsku ſkuſbu hodja, a runje teſlo reſervy.

— Někto je wuczinjene, pod kaſkim wuměnjenjom ma go ſarunanje wójnskeje ſchody ſa kraje prijedawſcheho počnózno-němſkoho swiaska roſdželicj.

— Njezdu ſemrje w Barlinje i. ſ. Bodellſhwingh, kommendant rycerjow ſ. Jana.

— Biskopja Pruskeje, kotsiž mějachu móndanjo ſhromadzisnu we Fulde, ſu wotwryjeny list ſa duchownſtwo

a mēritwych ſwojeje diöcesy woſſetoli. Woni bies druhim praja, ſo ničo njeſchipóſnaja, ſhtož je pschecjivo-drawam zyrlwie, a ſo ſebi mēr a pschecjenoſc bies krajnej a zyrlwinej mozu pscheja.

— Na poſnanskiej realnej ſchuli njeje někto Jana Pschecjanska wuczba wot duchownych dawana; ranischa pobožnoſc džerza ſwetni wuczerjo; na ſkolačach paſ ſu ſa katholickich, evangelskich a židowskich ſchulerjow w hromadze pobožnoſc. To je njeſcenja!

— Na některych železnizach džecia někto wjese italskich džekacjerjow; dokež ſo druhdy dla powyſchenja ſdy doroslym njezmaja, naſtanu husto puſti. Tak ſta bies druhim tež njeſdalo ſo Nürnberga pschi towarzysnym ſendzenju; pschi tamniſkých puſach bu wjese džekacjerjow ranjenych a dwaj dyrbjeſtaj wumrjecj. W Saksieku ſu Italsky na pschiltad tež vola Pirny pschi twarjenju moſta; hiszceje wjazy je tam Polakow, ſa korytach bě móndanjo tež polska Boja ſkuſba w Pirne.

— Konkurs na ſamoženje wobſtorzenje Spizadero-weje w Mnichowje wupolakuje psches 8 milijonow ſchek-nakow doha.

Awſtrija. Psched tydzenjom ſu na burgh we Winje wschelake pjenjeſne aktije jara ſpadowacj poczeli, kiz běchu jara wýzelo ſehnate byłe. Pschi ſpadowanju je někto wjese bankrotow w kheſorſtwje a woſkebie we Winje. Někto dyrbti ſtat (kraj) tym pjenjeſnikam ſ muſtej požronku pomhacj. Kredit je ſ tym ſura ſlaženy.

— Ruſowſki kheſor pschijedje 1. junja do Wina na ſchek dňiow a budje w Schönbrunnje bydliej. Po jeho wotjeſdje do kupyjelow halle pschijedje němſki kheſor.

— Do Wina je bies druhimi wjetchami tež wjetch Čjorneje Horu pschischoł. Wón chze ſ Awſtriju twarjenje ſcheroke ſrohi wujednacj, kiz ma ſ Dalmacije na Čjornu Horu wjeseč. Tež chze ſo wón tam ſe ſerbſkim wjetchom Milanom ſenč.

— W časzu wuſtaſenjy budža wschelake wulſe wojerſke parady; ſa to paſ budža wurodžowania delegacijow a rajchſrattha někto wotpočowacj.

— Na wienskej wuſtaſenjy je wulſi wobras „Kraslowna Caterina Cornaro“ wot Małacca, kotaž jenož 80,000 ſcheknakow placi!

— Schłodowanje na burgh we Winje je žakoſne! Žara wjese familiow je ſ jenym dňom woſkudnyko a po ſto tukazach ſu jenoliti wobſkodzeni. Niz jeroj aktije, ale tež druhje pjenjeſne papiry tam ſpaduſa. Schłoda woblicza ſo na nimale 500 milijonow ſcheknakow, někdo ſchłowrty džel franzowſkeje wójnskeje kontribucije!

Italſka. Kral je ruſowſtu kheſorku w Neapelju wopytak.

— Damž njeje drje, dokež je hijo 81 lēt starý, zylo ſtrony a kruh, tola je tak ſtrony, ſo audiencj

wubżela a rycze dżerži. Wszechiale nowiny jeho stajnje jako zmierczy bliskołego mjeniwa.

— Lud w Romje čini demonstracije (shromadzisny a karu) pschezjivo knieżerstwu, dokelž čze wone salon wo dospołnym sbehnienju klojštrów wudacj. Też so policiji njeslubi, so lud na profesionach a drugich po-kojnoścjaħ so pschezj wobdżeli, laiž hdq prjedy.

— Samiż je wot 14. t. m. trochu khorischi a nije teħodla nikoħo l-audienzu pschirpusħejk.

Franz o pska. W Algierszej ma wójsko pschezj i njemernym tamniščimi krojanami činię; njesawno dyrħejseħha pschi houjenju sa njeħsħeżelom marostanile miesiħ psħestupiċċi a duż so s-Maroko nelajsa swada sbehny, bu pał hiżo saġħi wujednana.

— Admiral Trehouart, kiż dyrħejseħha psħedħyda pschi houjenju marċħalla Bataine bheż, je eżżejjix khorik; iż-żej processom to doħo traje. Proċessy i-kommu-nistami też doħo hixxejje slonċżene njeħudża.

— Ministerjo hu we wulkej njeħsħejenosći dla wóslbnyx a druhix salonjow. Póndżelu sapočnje so saġġi ġejm, kiż budże jara waġny a też jara swadny.

— Dopkażenje pjaatejje milliardy frankow je netko w postajnym čażju wěste.

Sħawija pska. W Genfje busħtaj dwaj ġubu-ġħawaj parisslejje komuny sajataj; jedyni s-njeju, kiż hu dla psħelsħiżwjenja krajnyx pjenjes na 20 lét wobħedżen, bu po poruċznoscji krajnejne radu do Fransow-skej jaħi jath wotpōktan.

Sħpanijska. Marschall Serrano je do Fransow-skej četnijek a starý psħeqzel dwora Ħopete je w jaistwie dsa dżelbracza w skutkowanju psħeqzjivo republiki. Wobaj ptacżaj fiaj tu komediju sapħadkoj, kotrejż dla je kral Amadeus wostupit.

— W Madridze bu sapħiżgħahanie karlistow psħeqzjivo wobstężejemu knieżerstwu wuġħedżene.

— Psħedħyda ġejma protestiruje psħeqzjivo rospuħejenju permanentnej komijsjije.

— Knieżerstwo seżle fułnisħha wojeriżże wotdżeljenja, iż-żej je widżecż, so hu też ċiżi wjazgħi psħiwiexha doftali. Nowy mójnski minister Nouvilas so prōjuje, ale też wón drje hixxejje mér njeħopħiħotuje.

— Nowe wóslby sa ġejm hu dotal sa wobstacje republiki; ale kżidu wě, so ma knieżerstwo też kredzi, pschi wólbaxx swoju stronu psħeqżiżżeż, hacż runje psħes to hixxejje napħsħejna strona smerovala njeje.

Turkow pska. W provinzagħi (krajinach) njeje niħbiż żadyn prawy mér. Ta' war iż-żgħix w Bulgariszej; psħet oż-żgħix tam hu nowego pašču (sultanova namieštnila) doftali, kiż je wulki njeħsħeżel Bulgarow. Tola tam żadyn wiholi jaftojnik doħo w klużbie njeje, duż mōże so sa Bulgarow w krotkis saġħi polēpħiċċiż.

— Nowy ölkumenijski patriarcha hu slonċżenne wot-

sultana wobħrużenj. Iż-żgħi wi-pa l-żgħi wobħudżom njez psħipōsnaja, na psħillad Bulgaro.

Po ħu oż-za Amerika. Wόjna psħeqzjivo Indijskam hixxejje traje. Iż-żgħi je s-wuważejem priedu ruseħha kraja Alaski w sjenocżenji statuha na 300,000. Potokżi s-niżi je smeroġ ġiwa w psħipolcasanji krajinach (reservacjach), duħże 95,000 čaż-żaga drje wokolo, fu pał doseq merni. Nekkże 55,000 njeſteja pod kontrollu knieżerstwu; tola nimaja wjelle możi, dokelž fu w sħekolik krajach rospierġi hemi. Ma tissiżi psħeqzjivo nim: w Kalifornii psħeqzjivo Mōdokam, kotrighi njeje wjelle ale kottiżi maja fułne wobħroġenja; w Nowym Meksiku psħeqzjivo Apacham (tik-je na 10,000); w kriedżiġi krajinach psħeqzjivo wħiex-lakim splaham: Sioux, Cheyennes, Crows, Blakfeet a druhim.

S p ē w.

Wużgranz a droganz.

(Z Ċasopisa 46.)

Rajsi hoġi na ptacżim īważu,
Fidu, justi, baqtañza!
W rejaħi wjerejha so te mloðe,
Starex xeddo hladaja.

Mloħi bacżon woloġi wjerejji
Drobnu piltu klesxniw;
Jeje starżi horro roscie,
Prascha staru bacżonku:

„Kiż tam s-nasnej piltu rejva,
Għidu to je do wużgranza?“
„Kmōtra, to wħiċek je nasu Ganu!“
Bacżonka ji silepota.

„Kawalkawwa“, ta' lacżla sħwala,
„Ejtka, sħidu dha rjeġi to bñ?
Hlejże, so je wasi Ganu
Ta'jxi drogħan nadobu?“

Žarin.

Ze Serbow.

S Budżiha. Na tudomnej mēsħċiżijskej schuli pobrakħuha psħeqzjiv hixxejje někotxi wuċżejro. Hacż runje je so sda powijska, njeje so doseq wuċżejrow na wu-protinjene mjeħha samolwja. Te powijsxenja sħiġi pola wuċżejrow a druhix, kiż so wjelle l-ek a s-wjelle pjenjeti miex-xuwa, njeiżu zo najixerje hixxejje w tejj m-er je stale, w kottnejż je so sda pola ruziġiżi dżelacżerjow w poħseniħi l-ekċi.

— Tidu tħalli tħalli je l-Dr. phil. Miklawx Hanse (Sserb i-Budżiha), kotrighi bu njesawno w statnum examenje w Lipſciu jaħi wuċżej kacżijskej a gricċijskej

rycje, laž tež historije approbiowany, do Meza wotjek, so by tam jato powołany wucieč na khajorskim gminasiju (abo lyceum, laž tam rěla) wuciečslu klužbu nastupit. Wón wuschtudowa najprjedy na tudomnym katholickim seminaru wuciečstwo, džesche potom na gymnasium tudy a na universität do Lipska, hdež je wóchę pruhovania khwalobnje wobstak. Pschejemu jemu tež tudy wjele sboža!

Se Židoma. Nowe twarjenje wokrjezneje khudinskeje džekaczeńje budže 1. julijsa dospołnje hotowe. Tehodla maja gmejnę towarzchnistwa do 15. juntija te parshony wosiewicj, kotrež džedža tam dac̄.

Se Kudschiz, 9. meje. Sandżenu nōz wotpali so tudy bursle lubko gmejnskeho předstejerja Handrija Wiczasa (Lehmann) a lubko Handrija Handrika, sahrodnisla živnoſez Jana Symanka a khěšatila živnoſez Handrija Ryktaria. Wohru wudry $\frac{3}{4}2$ hodž. we Wiczasez bróžni. Pola Wiczasez su so tsi świnje a rječaſnik ſobu spalite. Mobiliera je so pkomjenjam jenož malo wutorhnež mohe.

Se Delnjeje Horki: Pschi njewiedrje 12. t. m. dyri blyſt do konjenza kniežeho dwora, tola njespali a njewobſchodzi twarjenja. Pohonč w konjenzu bu na khwilku trochu pohtuſheny.

Se Kuṁſchiz. Njedawno mējeshťaj wuměňat Mikel a jeho mandželska ſwój 60-létny mandželski jubileum. Wonaſ ſtaj, Bohu džal, hſchcje dojč ſtowaj.

Se Wböhowa pola Rakez. Na 7. t. m. je so tu 73 lét ſtara wuměňatka ſwidowiona Hanža Kroſhlowa w czejlich myſlach doma wójbiehka.

Se Spal nam powjedaſa, so by tam, Bohu džal, žadyn cjloujek pschi wóndanischiem wohenju ſpalik njeje.

Přílopk.

* Pschi ſachlaſhowanju želeſných njedaloſto Počejných běſche male džeczo njewobledžbowane pod barrieru na ſoliu ſaleško, hdyž so czaž hjo bližesche. Nedžbowat Kunath pschiſločji, ſeječe ruce džeczo ſ ſoliſe a ſdžerža tak jeho živjenje. Wón ham pak njemžesche wjazy do ſadn ſtupicj, ſolomotiva (parník) jeho popadze a wlečesche jeho hſchcje 500 kročeli, předy hač czaž ſasta. Kunath je najſterje hjo pschi prením ſtorku parníka wumřeſ. Wón bě 36 lét ſtary a ſawoſtaj ſonu ſe ſchyrjomi džecžimi.

* Na czejlikim dwórnischiemu w Draždjanach bu pschi ranžirowanju czaha jedyn džekaczeſ tak wobſchodziemy, ſo w ſróklím ſemrje. Wón bě 31 lét ſtary a nan dweju džecžow. — Na dwórnischiemu w Priestewiku bu jedyn ſorman ſ Ruhlanda wot želeſniſteho czaha doſahnjeny a 160 meterow dale wlečeny, tak ſo bu jara

wobſchodziemy a dýrbjeſche ſa někotre hodž iny wumřeſ. Wón ſawoſtaj ſóhom džecži.

* Psches Draždany vſchijedze 10,000 pucjowarjow ſ Ameriki do Wina. Woni ſu w hromadze na několých parolodžach do Evropy pschiſhli.

* Š jaſtowor w Zwicawje ſtaj dwaſ hofstanzaj w nož 2. meje czejkoſ psches to, ſo ſtaj ſo ſe ſparneje ſomory na ſchtrylach, ſ zychov a platu wot ſkomjaných měchow wudželanych, dele pucjowitkoſ. Měſchczansli ponónyi bě jef trjehiſ a njebe jef pschewinyc mohe.

* Na 21. meje čze prěnja lokomotiva do Wojerez pschiſetj a budže ſam tehodla ſwiedzen.

* Cholera wokoło Magdeburga njebe tak straſhna, laž prjedy píſaču; mona je hjo ſažy pchetaſka.

* Na 7. meje podnuri ſo we Winje čokm ſ pječimi mužemi, kotsiž czejle kruchi želeſa wjeseču.

* Pola Teinesvara we Wuherſtej bě wulke powođenje.

* Jedyn dobročer je wulli marmorowý gothic ſtoktař, na ſotrym ſe rěſbař Achtermann w Romje ſydom lét džekal, wóndanjo ſupit, ſo by jón ſ wopomjenecu 900-létneho jubileja pražskeho biskopſtwa w auguſcje a ſeptembri do hlowneje zyrlaje ſtaſiž dač.

* Němska zyrlje ſ. Bonifaza w Londonje je psches pſchekamanje hlowrweje ſupole jara wobſchodziena. Lehdom rutje ničto w zyrlwi njebe.

* Wobnadleſtvo Londona ſtaſnie pſchibjera, w ſonk bě tam 3,977,569, lětſa je hjo psches ſchtyri milijony wobnaderjow.

Cyrkwinske powjeſće.

Wěrowani:

Pětrowſla chrlej: Handrij Barışč, ſchewz, ſ Mariju Majez ſ Wjelkowa.

Michałska chrlej: Karl Schwarz, cigarř-džekaczeſ, ſ Christianu Schöblez na Židowje.

Křečení:

Pětrowſla chrlej: Alma, Karla Eduarda Siebenhünera, barbarja, dž. — Hilžbjet, Gustava Schillinga, karbarja, dž. — Ida, Ernsta Kerna, korečmarja, dž.

Michałska chrlej: Martha, Jana Bohuwéra Lehmanna (Wiczasa) ſ Pschiſchez, dž. — Hanža, Jurija Wiederer na Židowje, dž. — Richard, Karla Schwarza na Židowje, ſ. — Bohuměr, J. B. Hilbenza, tycbejra pod hromom, ſ.

Zemrjeći:

Wot 28. haperleje hač do 7. meje: Louisa, Augusta Krausche ſ Budyschina, mandželska, 30 l. — Otto Hentsch, pomožnik w lamjenjopisarni, 18 l. 2 m. — Handrij Eule, rentier, 81 l. 2 m. — Marija Helena rodž. Pečez, Wilhelma Budina, měſchczana a pažnika, mandželska, 58 l. — Petr Donat, ponózni w Khejnje, 64 l. — Jan Kifling w Čejchonzy, 37 l. 11 m.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

rozom

wótkitaj

ludzi polda

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Nicžo noweho, Motso?

Mots Tunka. Ja ho njemžu s tymi gmejnšimi prijodkstejerjemi spoločej.

H. D. Kak dha to?

M. T. Jedn jara mudry muž w jenej wšy, kij ma teho wózomlétneho gmeinsteho prijodkstejerjowu staršhu džowku sa žonu, je ſebi samyhlit, fo čze ſwojeſu wołow pschedacj a ſebi konja kúpici.

H. D. Hdj dha čze jeju to pschedacj?

M. T. Najſſerje do Wulich Schparow.

H. D. Hm, ſhoto dha jeho žona k temu praji?

M. T. To niewem, ale wém, fo ludžo praja, fo wón žane konjaze kylanje rěſacj njemžje.

H. D. To je ſchłoda!

M. T. Hansko, dyrbiakli ty sa tydžen to ſhonię, dha mi tola praj!

H. D. To budu, božemje!

porucząm ſwoj wulki ſkład mužſkich a hólczaſzych wobleczeńſow fa ſeno wſcho-
móžnje najtunishe placzisny.

Adolf Weiss

napsheczjo nowej měſczezanskej ſchuli.

Wóſſ a Kuschezisua

kupuje po najwyschſchej placzisnej

Moritz Lehmann,
mydlar na bohatej haffy.

Nekotre wulke woliſjowe ſudý,
dobru ſotu k hnojenju
belgiſki ſokomas prima družina w dwajpunktowſkich
kaſchezilach a $\frac{1}{4}$ centnarjowych ſudlach
porucza najtunishe
mydlarska fabrika Moritza Lehmannna,
na bohatej haffy.

We wudawarni Serb. Nowinow je něko ſaſo do-
ſacj: Druha ſahroda ſwětka. 1 nřl. — Čjorný
ſoſ a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nřl. — Bohumil.
 $2\frac{1}{2}$ nřl.

Serbska holcžka, kij je we wothſadanju džecji na-
ſhonenja, fo fa jene knieſtvo w Drežđanach k tſiom
džecjom phta. Šda 36 toler, po dopokasanej trébnosći
tež wjazh. Blížſche je naſhonicz w Budhſchinje na ſchu-
lerſkej haffy cjo. 5 pola

Jul. Rob. Richtera.

Škótny pólver ſ czerſtwych ſelow,
Korneuburgſki ſkótny pólver,
Pólver psche ſólkı,
Pólver psche pripotawu proſhatow,
Lockwižski baſham,
Ziſchankowy ſałſowy pólver

porucza hrodomska haptika
w Budhſchinje.

Nowoſeze

w bukſkinach a lętnych ſchtoſach (tkaninach),
lūſtry a riſby,
piqueje, kopyr a fattuny,
ſendzelſki a nordiſki płaṭ,
laſy a rubiſcheza
a t. d. a t. d.

w najwjetſkim wubjerku a po najniżſich placziſnach

pola Eduarda Hartmanna
na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Schiſaze maſchinę

wot Klemensa Müllera,

ſa trjebanje we ſamilijsach; jednorje konſtruowane a ločko kchodzaze;

wot Howe jr.

ſa rjemieſznikow; ſylne a kruče twarjene;

wot Chr. Mansfelda,

tarczowe a cylindrowe maſchinę

porucza po fabriſkach placziſnach

Eduard Hartmann

na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Ginzel a Ritscher

na ſwonknej lawſkej haſy čo. 798 a na
wulſej bratrowſkej haſy čo. 204

poruczatoj k dobrociſiwemu wobledzbowanju derjeſłodzazh
khoſej, punt po 10½, 11, 11½, 12, 13 a 14 uſl.;
zły zofor w keſelach po 50, 51, 52, 54 a 56 xp.;
drobny zofor; najlepſchu braunschweigſku runklizowu muſu;
khezorski cichorij, němſki cichorij, parne cichorije, löven-
khoſej, ſtruwotny khoſej; rass we 8 wiſcelakich družinach;
krup, ſoczki, buny, jaſty, gries, nudle; najlepſche tur-
kowskie kłowki, wulſe a mięzne; wiſcikle družinę kořenjow,
soda, mydlo, najwoſebniſchu ſchterku, ſrop, najwoſeb-
niſchi jędzny woli, ameriſki ſwinjazh ſchmalz atd.;

cigarry, kurjenſti a ſchnuptobak we najwjetſkim wub-
jerku; dobrą a wiſchedny žitny paſen, jednore a dwójne
paſen, kaž tež wiſche druhe artiſle w malych a mjetſkich
quantitätach k najuniſkim placziſnam.

Wóſt, žolty

Kupuje po najwyſszej placziſnie

H. Kuliſch, mięzowe torhoſćjo 40.
prjedy C. A. Wehle.

Žiwnoſez čiſlo 1½, we 2uſku pola Pomorž
ſ 11 aktami 16 prutami areala je na pschedan. Da-
liſche pola wobſebzerja tam.

Pr. amer. ſſwinjazy ſchmalz

Pr. amer. ſuſchene tuczno

porucza najtunischo H. Kuliſch, mięzowe torhiſćjo 40.
prjedy C. A. Wehle.

Lampertowy Balsam,

jenicžki dopokasanh ſredk pschedziwo drjenju,
wiezi, bolenjam ſlawow a t. d., je na
pschedan, w bleskach po 10 a 20 uſl. ſ roſpo-
kaſanjom,

w hrodowſkej haſy w Budyschinje.

Muſaze a hólčaze klobuk a mězh se židh a dru-
hich tkaninow w najwjetſkim wubjerku porucza

Emil Glegel na žitnej haſy.

Syń ſprawneju starsheju, liž chze rad piwarz
wulnycz, móže bory ſtego doſtać we
Sahorju pola Budyschina.

Holza ſe wsh, liž ma luboſcz k dječzom, pyta ſo
k Janej do ſlužby pola mězhdzélaria Müllera
pola ſchulerſkich wrotow.

Grand Musée de Paris.

Kühnertowih wulki swětovnath museum.

Wopšchija pucjowanje po zpěvem hvečje w plastiškim pschedstvjenju. Za ežinu češčených wopštarijow na to kedažných, so tutón museum so njehměj paneramu abo stereostopami pschirunac̄.

A wobšanjujenju:

Stonjowatše aržbiskopa Darboh w Parisu, s wósta modellicowane, je tak derje a hvečraje wuhotowjene, so měnišch, ieho paršchonshy psched hobi měč; psches kumischtne mechaniku so hibaži wocjini a sacjini wón wocjt.

Muzeum namala so psched theatrom a je kóždý džen wot rano 10 hodž do vječora 10 hodž. Kóždý džen su nowe wotměnjenja.

Katalog pschi lassh jenož 1 nhl.; nastup $2\frac{1}{2}$ nhl., džecji $1\frac{1}{2}$ nhl.

Najpodwóslušnoho pschedrofchüse

F. Kühnert, wobšedzer musea.

Drjewowa aukzia.

Na 21. meje wot rano 10 hodž. maja so na haj-nissim revirje Wujesda nad Spreju $1\frac{1}{2}$ klostra wjer-bomhých schékpow, 60 klostrów hucheho khōsnoveho drjewa a 60 lop huchich cienlích khōnowych walczkow na psched-hadzowatše sa hotowe pjeneshy pschedowac̄.

Shromadžisna: na mužakowsko-budyskej dróshy pola nadrōsneho nadfedžbowarja Maluschi.

W Delnym Wujesdu, 13. meje 1873.

Hajnitske farjadništvo.

Drjewo-pschedawanje.

Na tnejim revirje Bufojki budje
wutoru 20. t. m.

Sejehowatše drjewopschedawanje na pschedhadzowanje sa ho-towe pjeneshy:

138 R.-meterow brēsowých schézpov
50,as stótkow walczkow.

Spocjaf dopoldna $\frac{1}{2}$, 10 hodž. pschi hajnitskej hēži.
Minatal, 7. meje 1873.

Hrabinska Ginsledelska inspekzia.

Dželacžersla familijsa nětko abo i Janej
pyta so na hwołodne knbko w Bórlu.

Ronjazeho wotročjska a hrodžnu džowlu pyta k
nydomnemu nastupjenju
ryčerkubko w Nadžonezach.

Dowěrh hōdna holza móže hnyhom abo 1. julija
t. l. do hlužby stupic̄. Piwarnja w Sahorju
pola Budyschina.

Wot 30. měrza t. l. bydlu w Nowych Porschizach
a prošbu, so býchu hori lekarstu pomez pola mje ph-tali. Tež budu, je-li trjeba, kónki staječz att.

Nowe Porschizy, 1. baverleje 1873.

Wilhelm Höpbel,
praktisski lašení, subny lěkar a babjenz.

Róže, kaž tež pletwa sa njewjesty a kmótrow
su rjane a tunje na pschedan w schtrumparskich
chlamach hauensteinskeje abo hutrowskeje hažy.

We wudawarni Serbskich Nowin je na předan
kruče zwjazana za 35 np.

Prénja čítanka

sa serbske išhule.

Spisok Saar Vátklo.

Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leseunterricht
in wendisch-deutschen Schulen.

N.B. W exemplarach za wučerjow je methodiske
predsłowio.

W wudawarni Serbskich Nowinow su sa 2 ngl. na
pschedau: *Eti hērlusche*, kiz wopšchimaju wobhlađanje
khečežanske žyrkwe na semi w hwečle Božeho hlowa
dale wujitne ležbomjanje na spesćnje běžazu a prječ
hwołozu sachodnosć a wobžarowaze snamjo hvečných a
swjehelaze pschibywanje pobožnych we wobkeržbowanju
něčijscheje mlodžiny, wchém lubowarjam Božeho hlowa
na posližene. Spisane a wudate k lepschemu misi-
onistwia.

Wupschedawanje.

Dokelj moje pschedupstvo složu, pschedawam mój
zhly sklad
kolonialnych tworow, tobakow a cigarow
wot pón džele 19. meje,
po placisju, sa kořuž hym ham kupit.

M. P. Boyer
s napšcercja laſernow.

Nosdrobujene

tyšcherſke barbý,

derje shnyjaze a hnydom hotowe k barbjenju, kaž wchitke
držijsch murjetšskich barbow porucja najtūnisch

Moriz Mörbe.

Dickowa koncžionirovanja daločko
wuwolana spodžiwne hojaza žalba,
kotraž je so najbóle kóždý ras jako dobra wopofasaka,
porucja so w žerdach po 3 nhl. a po 12 np.,
wot hrodowſkeje haphyki.

Měsac̄ny pschehlaš sakſkeho wohensawěscjazeho towarzſtwia w Chemnizu..

	na 31. měrza:	na 30. řáperleje:
běžaze sawěscjenja se 1,848 policow	8,051,862	8,380,907
se 1,777 "	5,567,006	5,797,337
reasscuranzh dopłaczenſle pschizlusc̄noſc̄e towarzſnikow	85,278	88,617 21
dohody prämijow	6,799	8,367 9

Chemnitz, 6. meje 1873.

Direc̄ija.

Jako agentojo hornſcheho towarzſtwa poruczeja ſo k pschijec̄ju sawěscjenjom:

Hendrich Preu, pschekupz, a Jan Trang. Schulze, pschekupz w Budyschinje, M. Janiš, agent w Porčowje, expedient Thiemer w Kamenzu, W. Kühnel, thſcherſki miſchtr w Eberſbachu, Jan Trang. Rönsch, italſki miſchtr w Thauwje, Gust. Gled, agent w Lubiju, Wilh. Theod. Alb. Kreßhmer, czajnikar w Neu-Gersdorfje, F. A. Ulbricht jr. w Neusalzu, F. M. Reußner w Obercunnersdorfje, Bernhard Gilbenz w Wösporck.

Miſſionska hodžina w Hnaschezach.

Dziwoc̄aſke herbſte evang.-luth. miſſionſte towarzſtwu ſmeje, dali Boh, pschichodny ſchtwórtk, 22. meje, jako na ſwiedzeń Chrystuſhoveho kniebju-ſpic̄a, w ſchuli we Hnaschezach miſſionſtu hodžinu. Duž ſo tehoodla wſchitzy pschec̄zeljo a pschec̄zelných miſſionſta, woſebje pak wſchitke ſobuſtawu naſchego towarzſtwa wutrobnje proſchu, ſo na pomjenowanym dnu, popołdnju w tſjoch tam bohac̄je nutſ namakac̄.

Petr Mlont, piſmarwiedżer.

Rataſſfe towarzſtvo w Porſchizach

ſchtwórtk 22. meje popołdnju w pſec̄zich.

Djeuſſki porjad: Małeznoſc̄e towarzſtwa.

Kupjenje ſyczęſſeje maſčiny naſtujo.

Pschedkydſtwo.

Drjewowa aukzia.

Sſrednu, 21. t. m., budža wot rano 9 hodž. na ſderjaſſim rentre twjerde a mjechle walczli pschedywane ſa hotowe pjenjesh.

G. Petrenz.

Lužičan čo: 5 je wuſoł

a wopřija: 1) Stawizna poručnika Jergunowa. Z ruskeje ryče přetožit M. B. 2) Bóle ſo myje a čorniſe je. Powjedaúčko ze wsey. Spisał J. A. K. 3) Štoto wo cehnidbje. Wot J. S. (Pokračowanje.) 4) Drobnoſtki. Wot K. A. Jenča. 5) Z Budyšina a z Lužicy. 6) Słowjanski rozhlad. Wot M. Hórnička. 7) Listowanje.

Braschzy Ernſtej Freibergej

pschi jeho prec̄zcehnenjenju ſ Lutobc̄ja
do Čeſichonc̄.

Něk Božmje luby towarzſho,
My ſ autrobu cji pschejemh:
Boh žohnuj was wſchēch hromadže
We waſhei nowej hospodze.

My běchmy radži widžili,
Hdyk by ſc̄je ty był pschi nami.
Hdyž pak ſo hinal njeħobži,
Dha pschejemh cji Božemje.

So ſy naſch dobre pschec̄zel był
To móžemh my prajč wſchēm,
A te najwjetſche weſela
Nam twoje kwaſy ſhotuja.

Tež njeſchec̄zelow ſoždhy ma,
To pschinjeſe něk ſwěta ſda;
Tola ſchtóž ſ Bohom ſapoc̄zne,
Wſchēch njeſchec̄zelow pschewinje.

Tež ty, naſch luby towarzſho!
Wſchak ſ thymle ſaſhy troſčtui ſo,
So naſche rōſnobželenje
Sso njeje ſtało na wěc̄zne.

Hdyž Boh nam ſdžerži ſiwiſenje
Dha bóry ſaſhy ſo widžimh,
Haj, dha ſo ſaſhy ſeñdemh
Na twoje kwaſy kħwalowne.

Jeli pak Boh naſh ſawoła,
Prjedy toh ſaſhowidženja,
Dha proſč'mh, ſo wón wobradži
Ton rjanh kwaſ ſam njeħiſſi.

Nělotſi towarzſhojo.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
które mają so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
woj ryncka 1 psł.

Zamówity redaktor a wydawca

J. E. Smoler.

Kóde čízlo placi
7 np. Stwórlétna předpka-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósé
81 nsj.

Województwo: Najnowsze. — Szwetne podawki. — S provincialnego bezima. — Ge Sserbow: S Budyschina. S S Wósporla. S Lubija. — Pszczolopł. — Kawęschtnik.

Rajnowsche.

Dražďany, 20. meje. Naši kral je weżera do Emse pſčijel a tam s čeſcę witany był. Da-łoké wjeseňe běše jeho trochu pſčimalo, nětko pak je zple ſtrowy.

Varlin, 20. meje. Rajčstag budže hacž do
julija tracž, sa to pak nashymu žane pošebđenja
njebudža.

Versailles, 20. meje. Narodna shromadzisna (szem) je so konstiturowala; pschedzbyda bu monarchista Buffet. Najprjedy bu nowy wolsny salón pschedpoloženj. Wórsy budze so szem prozowacż, Thiersa wotciszczęcż, so by potom wódwu i Alumale wuswolił a tak sały królowstwo pschibotował.

Rom, 17. meje. Bamž je wczera wschelakim wukrajinikam audienu wudżelił, bjes druhimi też jenemu grosje a jeho mandżelskej se saßskeje Łukizy.

Rom, 20. meje. Na hejmje njejszu hiszczę
i wurdżowanjom wo klóschtrach hotowi. Gene-
ralny wschelakich rjadow maja dale wobstacj a jim
vjenieżna pomoz wustajena bycz. Też namjet
Mancinia, po kotrejż mjeżachu jesuitojo dospołne
wupokašani bycz, bu i wjetschinu hłoszow sacziß-
nieny. Lud czini demonstracieja pak ministerstwej
pak jenotliwym sapoštlanzam i wobcežnoſci. Też
shromadzi so wóndy wulka czeroda ludu psched kwi-
rinalom, hdżeż król bydli, a czinieſche haru.

Gzahi po železnicy:

S Budyschina do Dražđan: Rano 6 hodjinoow 45 minutow; dorosłvja 9 h. 15 m.; pscipolodnu 12h. 40m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wieczor 8 h. 25 m.; w noż 2 h. 35 m.; w noż 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shor selza: rano 7 h. 45 m.; depoldnja 10 h. 50 m.; popoldnju 3 h.— m.; wieczor 6 h. 50 m.; wieczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Ramjenja do Radeburga: Nano 5 h. 25 m.;
dopoknja 8 h. 25 m.; pschipołknju 12 h. 35 m.; popołknju
4 h. 20 m.; wieczor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamieńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wieczor 9 h. 55 m.

Płacizna žitow a produktow w Budyšinje.
17. meie. 1873.

Dowoz: 4986 měchow.	Płaćizna w přerézku											
	na wikach,				na bursy,							
	niższa.			wyśša.			najniższa.			najwyższa.		
	tl.	nfi	np.	tl.	nfi	np.	tl.	nfi	np.	tl.	nfi	np.
Pszczenża 50kilogr.	4	19	9	4	27	6	4	16	9	4	27	3
Moźka	=	3	4	9	3	8	1	3	4	9	3	8
Jećjmień	=	3	4	2	3	7	8	3	2	3	3	7
Wowa	=	2	5	—	2	8	—	2	6	—	2	8
Broń	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wola	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ząbki	=	4	25	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Hejbuszka	=	6	10	—	6	15	—	—	—	—	—	—
Kopaczomys	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane szynko	=	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry	1	—	22	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Zent. szyna	=	1	5	—	1	12	—	—	—	—	—	—

Statne papjery a afzije.

Sokse wot 1855 3 $\frac{3}{4}$ 77 $\frac{1}{2}$ B., 84 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852
 4 $\frac{1}{2}$ 97 $\frac{1}{4}$ G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., pried. sals. schles. žel. alz. 4 $\frac{1}{2}$
 100 B., pried. lub. žit. 83 B., Bund. Anl. 1870 5 $\frac{1}{2}$ —
 B., landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 86 G., luž. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowiedzne 99
 do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowiedzne 94 G. — Akcje: Lipsko - draždž, 223 B. — Creditanst. w Lipsku 186 B., sals. bank 148 B., hornoluž. bank 111 G., winske bankowli 92 $\frac{1}{4}$ (18 ngl. 4 $\frac{1}{2}$ np.) — Lubijskie — Budyskie papjerniki 180 $\frac{1}{4}$ G., sebn. pap. 105 G., l. masch. fabr. Hartm. 117 G., budyskie žuln. a wulcomlynske
 saz. 75 B., luž. masch. fabr. — G.

Śwētne podawki.

Gałska. Jego majestosz król Jan je 18. t. m. do Emsa wotjēł. Sa czasie jego pschedywanja tam (na schyri niedżele) je krónprynz Albert sa jego sastupnika w śnieżecistich należnosćach postajeny.

Generalmajor f Leonhardi je swoje sastojinstwo jako kommandant twierdżisny Königstein nastupił a je ho też hjo w Berlinie pola khejora sa swoje pomjenowanje dżakował.

Galiski korps kadettow ma 174 wucżowzow; bjes nimi su 5 prynzojo, 12 grofjo, 91 semienjo a 66 je niesemjanskich.

W Śitawje wotpali ho 16. t. m. jena khejza f bróžnju a lónju. Skośnieli cikomjel, na kotrehož tutaja, so je tam sakozik, je hjo sajaty.

Na 18. t. m. mējescie w Śitawje hejmstki sapoškanz Niedel f Kleinschönau hwoj 25letny jubilej swojego śluklowanja. Jego wuswolesjo a jego kollegojo bęchu takli świedżenj pschihotowali.

Prušy a Němſka. Němſki a ruszowſki khejor khetaj ho nětko tola też we Winie hiszczę trzechic.

Prynz Adalbert f Prusleje je na někotry czas do Karlsbada wotjēł.

Pruſki hejm bu 20. t. m. psches ministra-präsidenta hrabju Noon wobsanknjeny. Trónsła rycz wuprati spokojnoscz f dotalnym wuczinenjom.

Nowe pruske saloni wo pschihotowanju a pschiwszczyznu duchownych, wo zyrlwinisłej disciplinarskiej mozy, wo sakolenju wyschyskiego kudnistwa sa zyrlwinskiem należnosćem, wo nakozenju zyrlwinskiem schrafow a wo wustupienju f zyrlwowej buchni wosjewjene. Tele saloni padają ho też do swiaſkowej rady, so bęchu znadż f dzela też do drugich němſkich krajuw ho sawjedke.

W němſkim parlamente (rajchstagu) su bjes druhim wo powschitlownym němſkim fondze sa invalidow a wo wojeſkim salonu wjèle ryczel.

Na 5. juniu čze persiſki szah f Petersburga do Barlina pschijec.

Schtudenczi na universicje w Berlinie su jutry saſy wotebjerali, wohebje dokež je tam jara droho.

W léczu budja preni krócz pruzh offizyrojo do Mnichowa a bayersz do Barlina kommandowani.

Na 28. a 29. t. m. budje w Poſnanju shromadzisna polskich rymiejszniczych towarzystw.

W Heidelbergu seurje 16. t. m. něhdyski wjehich Rumunow, Alexander Jan Cossa. Wón bę ho 1826 w Galaczu narodzik, študowawsze w Parizu a bu 1858 rumunski sapoškanz na hejmje, hdež bu 1859 sa wjehich wuswolesjo. Dokež mējescie po czasu wjèle pschietzniolk, pschietzny dotalne kraje prawa 1864; dyrbjescie pał pschegz ministerstwa pschemenjec, hac̄

ślonečnje sbęłt 1866 jeho nusowasche, so by ho trone wotjēł. Rumunskie nowiny jeho pschi wschim tym jako pscheczela luda kwasla.

W Gdansku (Danzig) bu panjenym 3. naraiſcho-pruskego grenadier-regimenta rjanu pomnik na poſlenju wojnu stajeny.

Mējchęjanska rada w Mnichowje je 2500 schęgalow pomozg sa dżelaczersow a 1500 sa wucjerow wustajika, so bęchu na Winsku wustajenju dojecz móhli.

Kardinal prynz Hohenlohe ho najsslerje wjazd do Roma njewrođi, pschetoz wón da na wobhodżenstwie swojego bratra pola Anspachha wuliſi institut twaric.

W st i ja. Ślonečnje je khejor tola prajskiego mējchęjanstu, Ciecha Hulesha, wobkruczil.

Němſki krónprynz je se swojej wyższej śwójsce 19. t. m. f Wina do Italiskeje wotjēł.

Na 23. t. m. je belgiſki król do Wina pschijec.

W khejorstwie hromadža ho pjenieżne dary sa podczyskowanych biskopow a duchownych we Schwajcarji.

Hrabja Hohenwart, przedawski minister-pschedzyba, budje w Krajinie sa sapoškanza do krajnej rady we Winie wuswolesjo. Szylka pschihotuja ho we wšichk khejorowych krajach na pschichodne ważne wóby.

Nělotsi pjenieżni, lotfi su w poſleniu czasu na burzy wjèle shubili, su hebi žiwjenje wali. Nělotci kassiraro su do wukraja czelli.

W Prashy czylku nělotci hiszczę jene němſki džiwadko twaric; tola, dokež je dotalne stare w mējescie nitska dozahaze, a dobre prawa a privilegije ma, je czekli krajn hejmstki wubjerk, ilž w tu kwasu f Němzow wobsteji, tajku żadosež facjilnyk. W němſkich nowinach, liž f niewědomnoſcie a tež se skeje wole pschietzwo Szkoſjanam najbōle ſtronisz pibaja, ſdashe ho to njeprawda, ale we woprawdžitoſci pał žana njeje; pschetoz hewak wubjerk, f Němzow wobstejazy, njeby tak wobsanknyk.

Italſka. Bamž je saſy stroviſki, da hebi saſy wot swojich sastojnikow pschednoschowatz a je w privatnej klapatzy lemsche dżerjal.

Na hejmje w Romje wuadžuju hiszczę pschietz wo kloschyrskim salonu. Wot 1867 do nětki bu sa 407 milijonow frankow kloschyrskich a drugich zyrlwinskiem ludkow pschedznych.

Franzowſka. W poſlenicach tydženjach je 15,000 ſchpaniſkich czelanzow do Franzowſkeje pschietzko.

Wondanjo stan ministra Goulard a Simon wotkupikoj; nětko je Kassimir Périer minister ſnuskomucho a drugi pobrachowazh buchn potom tež wuswolesjo: Berenger, Waddington, Fourton atd.

Szylka je nětko we Versailles a Parisu mózne politiske hibanje. W narodnym ſhromadzenju je minister

nowe saloni we wuswolenju statnych (krajnych) mowoz pschepodak. Wo tyh budze ho netko wurdzecz a mojne je, so ho Thiers sa dalszu skuzbu podzaluje, schtoz njeby derje bylo.

Schpanisla. Wsiedziecze karlistow, Saballs, je do Mataro pola Barcellona pschicahnyk a wulku kontribucji zadał.

— W Navarrskiej su karlistojo bronejenju dobyle. S Franzowskeje su 1400 remington-tselbow dostali a s Vendzelskeje dwie kanonje. Ich czrody so stajnje pschisporjeja, tak so je na 1500 wojsowarjow. Don Karlos sam je, laz proja, hjo tez w Schpanislej. We wschelakich djelach Schpaniskeje karlistojo dospoknje rekrutiruja. Tez je ho stale, so jene wojskile wotdzelenje nochyjsche pschecjivo karlistam czahnyk.

— Po nowych wolsbach drje je wulka wjetshina sa netchysche kniejerstwo, ale s tym napscieczna strona njeje smierowana, laz kum w pozlenim czisze weschczili. Njenujzy ta strona njeje s zyka wuswolaka a, hdzej je ho to stale, tam wosta wona psches njesprawne skutowanje pschi wolsbach w wjetshinje.

Ruszow sla. W ruzhowskich nowinach czitamy, so su persiskeho shaha wschudzom jara czeftnie vitali; won je 12. t. m. na ruzhowsku kedd w Kaspijskim morju sastupil. Na 22. t. m. je do Petersburga dojek, hdzej budza jemu i czeftni khaze s khorowiem a pokrywadlam wupyszane.

— Pschecjivo Chiwesam czehnje na 8000 muji; posdyscho pschindze jich wjazy. Po nerkrych powjeszach chze Khan (kniejerz) Bucharskeje Chiwesam pomhacz. Do moje Ruzhowsku pohnucz, so hebi tola kruh krajam annektiruje.

Turlow sla. W Konstantinoplu pał su sahy junu pschemenjenja w ministerstwach mestach.

— Nemski połkanc s Reudell je s Konstantinopla do Roma pschegadzen.

Poeknona Amerika. Modokojo bęchu unionske wojskile lehwo nadpanyli a schtyrojch wojskow skoncowali, sa to pał sami wjazy shubili. Sami maja tak icetu poziciju, so kniejerstle wojisko pochylnjenje żada.

— W republikach centralnej Ameriki tez żadny prawy mér njeje. Tak je na pschikad w Panamje sahy nowy präsident.

S provincialneho hejma.

(Sapezdzenie.)

Posleni naletni provincialny hejm bu drugi dzenje we jedozenskim pochedzenju we Budyschinje wojerzany a bu we tym samym nähde tole woszbeje gmejnuy nastupaze wurdzowane a woszanknjene.

Schtoz podpieranje gmejnów we wudawskich pschi khudych wogyczenych djecjoch nastupa, dha budze ho tez we tutym lęcze westa pomoż snadz po koiza wudatnych pjenjes gmejniam sarunacz a budza gmejnskim prijodstejerjam westsie papery abo praschenie listna, do lotrych ma ho wsho nusne sapiez, pschipobzane; tezame maja pał ho hacj do konca septembra t. l. na krajnostawsku lenzliju wotedacj, jeli ma ho żadanje, we nich wupravene, dopjelnicj.

Schtoz wudawki gmejnów sa khorych we khorych khęzach abo na duchu khorych we wschelakich krajnych wustawach abo hospitalach nastupa, dha maja gmejnij tezame wutożcę, njenujzy kózde poł abo bętel lęta saplaczicj, destanu pał tez tuto lęto połne sarunanie we pschichodnym lęcze sa to żame. Njetrzeba ja pał ho żane próstwy a pišma tehodla na provincialnu lenzliju statj, dokelz ho khosty sa tajlich khorych a będnich wot żamnych direktoriow tych wschelakich khorych khęzow abo wustawow woblicza a na naschu provincialnu lenzliju we Budyschinje pösczelu. Gmejnzy prijodstejerjo maja a maja ho tez bjes wschitkeje bojoscze sa tajkej węgu pola teje żameje trocju napraszowacj; dokelz maja połne prawo i temu, hdyz bu tez sa tuto lęto wot krajnych stavow jara wjese lawsyntow pjenjes i temu wschemu dowolene, so wone po naschim sdaču dozahnu.

Tez bu se stroną kniejerstw to żadanje wupravene, so by ho tajlik shromadnym gmejniam, we lotrych maja bavy mało dolhodow, westa pjenjezna pomoż dała, ale dokelz ho pschecjivo temu żamo tez wot sastupjerjow gmejnów ryżesche, bu to żadanje faczijnjene.

Schtoz pschipobznače wschelakich nowych saloniow se stroną kujistich stavow nastupa, laz salon wo sarjadowaniu nowych krajnych sastojinstw, wo sawiedzenju nowego krajnego konistorija (najwyschcjeje zyrkwinisceje wyschnoscze) laz tez nowego schulskiego salonia we Lujzy, dha bu tale należnosć westsie deputaciji i pschehladzaniu a rosprawudacju pschepodata a smieje ho snadz tehodla we tutym lęcze wurdzony hejm dżerzecj.

Wschitkich thçle należnosćow dla, laz tez puschczenja prawa dla, po lotrymž hebi kujiske krajne stavow żwojich „amtshauptmannow” żame wuswola a potom kralej i pschipobznače prijodl staja, ho mało ryżesche. Tola nasto konistorialnego salonia dla dokha debata, njenujzy teho praschenja dla: „Hacj ma Lujza te stare prawo wobkhowacj pytač, po lotrymž ma żwoju żamku konistorialnu wyschnoscze, abo hacj ma hebi po saliskim ephoral-institucje 3 abo 4 superintendentow stajicj dacj?” Hdyz bę ho wjese sa to a pschecjivo temu ryżaklo, wupravichu ho stavow skonczenie, jako bęchu tez wotpózkani wjow sa to ryżeli, jenoħłóżnje sa wobkhowanje starego prawa.

Schtoz skonczenie Pomorez, krajnostawskie kubko a spytowazu staciju nastupa, bęshe hejm i rosprawu a s

wotpołożenym sileżbowaniem społojenj, dośćż będu někotre tawsynty dobytki, kotrej będu so do provincialneje po-kładniwy (lassy) wotedake.

Hexak mōžemj hischenje hoububżelicj, so je so samo-żenie banka pſchi wszech khostach a dowolenych summach wo wjese tawsyntow pſchisporiko, schtož so hischenje po-lepsji, hdys budże starz doch kriminalneje lassu sapka-czeny, kotrej so s danju, tiz naſchim gmejnem ſkuſcha, se 10,000 tol. pſcacji. Tutón doch wucinjescie na koncu lata 1872 hischenje 34,400 tol. a budże potajkim něhdże ſa 3 abo 4 lata sapka-czeny.

S. Rečl,
provincialny ſapóklaun.

Ze Serbow.

S Budyschina. Djen pſched rataſlej wusta-jezu, potajkim 26. t. m., rano 10 hodž., budże kłowna ſromadžisna ſakſich ratarjow w Tſjoch Lipach a w 2 hodž. w Societacie. Wustajenja ſapocznje so wutoru 27. meje, rano wot 8 hodž. na tſelniszczy. Wudżelenje prämijow (częſtnych mytow) a pſchedwiedzenje prämirowanych ſlocjatow budże popołdnju po tſjoch. Sſrjedu budże loſowanie kupjenych ſlocjatow a węzow; po jeho ſloneženju mōža so dobytki hnýdom dostacj.

S Wóſporta. W Bulojnje wudyri 16. t. m. w nozy $\frac{1}{2}$ 12 hodž. wohen pola Jana Handrika a ſpali so domsle ſe wſhemti pödlanski twarjeniem a ſ wuměnlom. Wobſedźet ſam je jara wopalenj. Wón njebe ſawěſceny.

S Lubija, 23. meje. Naſch nowy wucierſki ſe-minar bu dženja ſwiedženſzy wotewrjeny. — Poſleni hermanſ, 19. meje, bęſche jara wophtanj.

Přilepk.

* Na 2., 3. a 4. juniu budże w Neufalzu jubilejki ſwiedženj 200letneho wobſacieja.

* W Draždjanach wupali so 17. t. m. jena pinza njebaloko noweho torhosčeja.

* W Leubniſu pola Draždjan ſu so tſjo mužszu pſchi wuproſnienju hnójneje jamy ſe ſlaženym powětrom ſabuſyli.

* Wónbanjo čeſkienaj khostanzaj ſ Zwiccaua bęſtaj předadwshi woſak a ökonom Wittig ſ Konnewitz pola Dſchaſa a nojerſli Schöne ſ Budyschina. Na 14. t. m. bn Wittig w Dſchaſu wot žandarma ſaſy podadnjeny. Wittig bęſche předy jaſo woſak w Lipsku na ſtraſi (na waſche) so paduſčenje něhdże nute ſamak.

* W Lipsku a poſdžiſho tež w Draždjanach ſze ſnaty ſivel ſ ballonem do powětra horje jecz. Villet

ſa kójdeho ſchtrjoch ſobuſeſdžazých, tiz ſze wón kójdy-krócz ſobu wſacj, pſcacji 50 toleri.

* Woloža wulkeho ſoſa ſakſele ſoterije je ſo dwia-nacjom neſebohatym w Koburgn doſtaka. Tſecja ſchtrwczinc roſdželi ſo we Wurzenie bjes jeneho wucjerja, jeneho krawza a ſkuſionnu holežku.

* Stadko wozow ſ Gribigedorfa pola ſhorjelza mjeſeſte ſola Ruschiz pſches barlinſtu ſeleſnizu pſchenyc. Prjedy hacj mjeſeſte tež ſady teje ležazu ſakſku ſeleſnizu pſcheničny, pſchijedje czaž wot Draždjan, tak ſo ſo wozu ſaſy wrózichu a ſo buſhu wot barlinſteho czaža 34 ſ nich do ſmjerze ſajedžene a wjese druhich wobſkłodženych. Schłoda wucinjna na 4000 toleri.

* Pola Viegnika je na jenej fabriky dotal naj-wjetſhi ſchlit abo firma. Kójdy piſmik je ſchere ſoſe ſtyle wypſoli, tak ſo ſo w poſhodžinslej ſdalenosći czaž hodži.

* Němſli khejor je l ſwonam Inthersleje zyrtwie w Titusville w Pennsylvania 17-centnaſlu kanonu poſkłat.

* Nimalo hotowy ſchtrwobuklaty ſeleſniski móſt pola Durena (w Pruslej) je ſo ſaſyphyl.

* Litsynoſchazh ſoblik, tiz bn ſ wojerſte ſhule w Barlinje do Hamburga puſchčenj 10 minutow po 9. hodžinje, je tam pſchi wſhem ſeſčenj a napſchenym wetrū bory ſo 1 hodžinje (potajkim ſa 4 hodžiny) doležaſ.

* Se Schlesynſte ſiſaja, ſo ſo tam wſhodžom ſhulſlim ſotram (knjeznam) ſkuſba wupowieduje, hacj runje w opolſkim knjezſlim woſteſku hiſo 700 wu-čerjow pobrachuje, w zykiej Pruslej paſ pſches 7000.

* Jene nowiny wudawaja někło protyku „ſchtrw-woſnajow” w Němſej, kotrej kójdy djen w tym abo druhim měſeſe naſtupi. Tak dalolo to pónđe? Hdys wſchelazh džekaczerjo ſchtrkuſa, dyrbí wſhito ſruhe tež w pſcaciſnie ſo poſyſciej: ſchtož woni a druzi ludjo ſaſo wot druhich žadaja a ſuſit abo ſebi wobſtaracj dyrbja, njechojaſi ſ hłodom wumreſci, w naſocje khe-đicj, ſ lacjnoscju ſawutlicj, w khorocje pomoz pytač-ſbes ſchulſte ſuſkay wotroſci, bjes druhich handwarlow abo rjemjeſkow atd. być!

* Měſtacjlo Auscha pola Litoměřic je wóndy jara ſpěſhniſe ſo wotpaſko: 28 domſlič, 26 brójnjow a pödlanslič twarjenjow, tak ſo je pſches 50 ſwóſbow bjes wobydlenja a we wulkej nuſy.

* Wónbanjo wuſloči ſeleſniski czaž pola Pesta ſ koliſow, kotrej hischenje njebędu krucje nytowané. Dotal ſu 26 morwych a hischenje wjazy ranjenych, ſ wjetſha džekaczerjo. Tež wjese wozow bu morjenych. Dwaſ morwaj ckoſwiekaj, tiz w hromadze lejeſtaj, bęſtaj nan a ſyn, tiz bęſtaj ſo wopſchinylkoj pſched ſmjerju. Tež tſjo bratſa jeneje ſwóſby będu bjes morwymi.

* Džel ſidow w Rumunſlej ſze do Nebraska w Amerigu czažnyc. To by jara derje ſa Rumunſku być

* Na winskiej wustajenzy je wulki gud a w nim
szlinza cijeszenjele papjern, kiz je schyri mile dolha
a i lotrejz wotwiczu je 42 hodzinow trjeba.

* Wola Oranienburga su so haczenja zelesnitz, 300 stopow dolhe a 20 stopow scheroke, nahle ponizsze a

je tam 15 kocheji kluboki jefor nastak. Duż budże net
zelesniza pschedokojena.

* W podkopach w Drummond w Nowej Szkocji
w Americy je psches explosion (wupražnjenje) 60 mnjt
wo životenje pschischko.

Circus Antoni.

S tutym ſebi dowolam, cjeſcjoynym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſeče najpodwolniſčho E
nadwiedzenju dac̄, ſo budu na žadanie ſe ſwoim towarzſtwom tež we čaſu tudomneho ſlotohlada
pschedſtajenia dawac̄, a proſchu teho dla wypoſokocjeſčenych publikum, ſo by mje tež ſ bohatym wopjtom
tutych poſlednich pschedſtajenjow dobrociſtwje pocjeſcicž dzył, kaž je to hac̄ dotal cžinit.

Dženſha ſkobotu budja tsi pschedſtajenja: w 11 hodž., w 2 hodž. a wjecžor w 8 hodž.
S pocjeſcjowanjom Antoni.

Wipſchedawanie dla doſpolneho ſloženja mojich pschedupſkich flamow.

Jako woſebje tunjo porucjeja ſo:

Gigarrh, wulejane, 100 ſa 18 nſl. a wſyche.
Portorieu, woprawdžity, w róllach.
Brotterodſki tobak w róllach.
Wasungſki tobak w róllach.
Hollandſki prawy, paletowy tobak.
Virginijski paletowy tobak.
Grünsiegel prawy, altenburgſki.
Kwětlowy=lanaster.
Bróſt=lanaster.
Albertſki=lanaster.
Porto=lanaster.
Dobyczeſki=lanaster.
Rjeblejſtath tobak, amerik., w paletach.
Cigarrowe wotpadki, ſi., w paletach.
St. Omer, I, II, III, ſchunpowanski tobak.
Herrnhutſki ſchunpowanski tobak.
Wóczny tobak.
Parijski a Maluba w paletach.
Rhoſej, dželba ſ. Bahia.
Rajz, wſchelake družiny.
Rójnuki, Eléme.
Korinthj, naſlepoſche Zante.
Sago, woprawdžity, rantscho-indiſki.
Sago, parlath, bruny a bēy.
Jejowe kruſicžki.
Ritlate a faconowe undle.
Zolor, raff., zdyk a tokceny.
Melis, zdyk a tokceny.

Farin, joſth.
Kandis, bely a bruny.
Thej, ff., čorny a seleny.
Zimt, kaſſta a laueel.
Macis, lezenicžla a worjehi.
Roliki, zdyk a tokcene.
Safran w tyſcicſtach.
Popjer nojlépſki, zdyk a punt 10 nſl.
Viment (torjenje) nojlépſki, punt 5 nſl.
Popjer, tokceny, punt wot 6 nſl.
Viment, tokceny, punt 5 nſl.
Rhimjelczla, punt 36 np.
Salpeter. Soda.
Alum. Glauberſalz.
Barbjaze drjewo, Bra. Camp.
Fernambud.
Bitriol, Salzbrg., želes.=ziper=.
Schwabjel, zdyk, tokc., w nitkach.
Schellack, joſth.
Silberglätte. Wasserblei.
Zonop, joſth, čorny.
Satyczki, korkowe čzopy.
Oblath, bēre male.
Gallus, Gummi, arab. Minium.
Konfekturh wſchek družinow.
Wilka w tyſkach a w blachu.
Schwam (wohenjowy). Vorbeerowe kopyjeſchla.
Anis. Popril. Koriander atd.

Caſypſchedawarjo ſupuja jara wujitnje.

M. P. Bener,
ſ napſchedzja kaſerny.

Derejowa haša
čz. 268.

Pschedeschéznikowa fabrika
wot

Derejowa haša
čz. 268.

M. Schmidta w Budyschinje

porucža najwjetšchi sklad pschedeschéznikow a pschedeschéznikow pschi dobrym a sprawnym poſluženju a najtunischiх placzisnach.

Tež ſo tam wſchitke reparatury a nowe poczebnjenja najruciſcho, najlepje a najtunischo wuſjedu.

W wobledzbowanju!

Czeſczenym wobylslerjam Budyschina a wokolnoſcie wosjewjam ſ tutym najpodwołniſcho, ſo hym ſo ſ lipſtowskeje maſſy wróćzil a wulki ſklad drastow a tkaninow, kaž zychow, blidowych rubow, latuow, ſhawlow a wjele drugich wězow do wureſnych klamow ſluſhazych po najnowſkich mōdach ſobu pschiwjet. Tež ſklubju po wſhomóžne najtunischię placzisnuje pschedawacj.

J. Sobersky,
tunje klam ſ poprjanzowej haſhy.

Najlepſche pjerje ſ Lusſizh!

Drēne pjerje a moſčl, rjane běke, ločke a bjeſ-
prōſhne, dosta ſ nowa a pschedawa tunjo
ſwidowjena Frödžina,
na rybovej haſhy čz. 855.

Ziwnoſć cziſko $1\frac{1}{2}$, we Lusku pola Pomorza
ſ 11 akrami 16 prutami areala je na pschedań. Da-
liſte pole wobledzerja tam.

W redakcji Serbskich Nowin je ſa 3 nřl. doſtačej
kniglu, ſ nakladom Maczizy Serbskeje wudata:

Schwernaj ſuſodaſ.

Powjedaučko ſe herbskeho živjenja
wot Jana Bohuwera Muzjina.

ſ pschiwdawkom:

Strashna kwartira we Franzowſlej.

We wudawańni Serbskich Nowin je na předań
kruče zwjazana za 35 np.

Prěnja čítanka
ſa herbske ſchule.
Spízał Jan Bartlo.

Erstes Leſebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leſeunterricht
in wendisch-deutsch Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske
predſkolo.

Aukzia.

Teczi džen ſwiatlow, popoſdnju w tſjoch hodzinach,
budje ſo na čiſle 7 w Bělnej Horje pola Worzyha
wulka liczba proſdnich koſciorow a ſo pczołartwo nujnych
nadobow (n. psch. jena praſka ſa hotowjenje džersono-
wych koſciorow ſa plahowjenje italskich matkow atd.) psched-
dawacj.

Wulka pežołaza aukzia.

Wutoru po ſwiatlow, džen 3. junija, popoſdnju na
pot dwemaj, budje ſo na rherjetkadle w Maſlém Bjeſ-
lowie wjazy džili 40 italskich, kraiſkich, němſkich a ba-
ſtarodowych koſciorow, najbole džersonowe ſ hibathym twa-
rom, kaž tež wjele proſdnich džersonowych koſciorow a
ſlomjanych walzow na pschedadžowanje pschedawacj.

Wſcho bližſte roſpraja ſchoſar Straube.

Drjewowa aukzia.

Džen 26. meje t. I. budje ſo wot rano džehacjich
na lipjanskim reuirje $\frac{1}{2}$ kloſtra brēſowych ſchczępov, 2
kloſtraj kuluchateho brēſowego drjewa, 34 kloſtrow khōj-
nowych ſchczępov a 20 kloſtrow kuluchateho khōjnowego
drjewa na pschedadžowanje ſa hotowe pjenjesh pschedawacj.
Šhromadžowanje: w Bomeborze korcimje w Lipinach.
W Delném Wujeſdje, 21. meje 1873.

Hajniſle ſarjadniſtwo.

Drjewowa aukzia.

Na pschedadžnym 3. junija, jako na 3. dnju ſwiat-
low, budje w kluſčanskiej holi ſady Věſteje, pschi muža-
lowſkim ſchuſeju pola dweju mostow
ca. 80 top twjerdzych dobrzych khōjnowych walczkow
a 80 kloſtrow „na terminje wosjewjomnym, na psched-
adžowanje pschedawane.“
Šhromadženje w drjewniſčju.

Wobledzerjo.

Koſlaze kožfi, kaž tež wſchě družiných druhich
ſyrých kožow ſuſuje ſa naj-
wyschšim placzisnam
Gustav Maude
na garbarskej haſhy, čz. 426.

Grand Musée de Paris.

Kühnertowý wulki śwětosnath museum.

Wopščija puczowanje po zyklum hweče w plastiskim pschedstajenju. Za ežinu cješčených wobytarjow na to lebzbných, so tutón museum so njezme s panoramou abo stereoskopami pschirnnacj.

À wobsanklenjenju:

slónzowanje arzbisłopa Darboh w Parisu, s wóssa modelliowane, je tak derje a hweřnjeuhotowjene, so ménisch, jeho paršonosty psched houbu měcz; psches kumschtu mechaniku so hibazy wocžini a facžini wón wocži.

Museum namaka so psched theatrom a je lóždý džen wotewrjený wot rano 10 hact do wječzora 10 hact. Róždý džen su nowe wotměnjenja.

Katalog pschi kassh jenož 1 nbl.; fastup $2\frac{1}{2}$ nbl., džecži $1\frac{1}{2}$ nbl.

Najpodwólnischo pschepróshuje

F. Kühnert, wobgedżer musea.

À bliskim ſwiatkam

porucžam ſwój wulki ſtad muzſkich a hólčazých wobleczenjow ſa jeno wſchomóžnje naſtunische placzisny.

Adolf Weiss
napsheczo nowej měschčanskej ſchuli.

Lampertowý pleſtvr

je wubjernje ſpěchny hojazh ſredk a wot lekarjow poruczeny a je po $2\frac{1}{2}$ a 5 nbl. s nadrobnym roſpoſaſanjom na pschedaní w hrodowskej haptihy w Budyschinje.

Wóſk a Luschczisna

kujuje po najwyſchcej placzisni

Moritz Lehmann,
mydlar na bohatej haffy.

Nekotre wulke wolijsowe ſudy,
dobru ſolu k hnojenju,
belgiſki kolomas prima bružina w dwajpunktowſkich
laſčczikach a $\frac{1}{4}$ centnarjowých ſudkach
porucža naſtunischo
mydlarska fabrika Moritza Lehmanna,
na bohatej haffy.

Wosdrobujene thyſcheiſte barby,

derje ſchňbjaze a hnydom hotowe k barbjenju, taž wſchitke
bružinu murjetſkich barbow porucža naſtunischo

Moritz Mörbe.

Mužaze a hólčaze klobuk a mězh ſe židh a družich tkaninow w najwietskim wubjerku porucža
Emil Flegel na žitnej haffy.

Pschi ſběhanju nowego domu

Jana Schneidera w Džiwocžizach
po wohjenjowej nufy.

Djen ſ radoscju a ſ wjeſelom
Po cjezkej ſrudobi
Někt ſběhnjemy naſch luby dom;
Budž Božo ſhwalba cji.

Naſch starý dom — o ſruboda —
Kž nam tak luby bě,
Ssu požrjek te plomjenja;
O! tak to běſche ſle.

Dwaj dnaſ do naſchej keruſche
Dha jow tón starý dom
Sso loni — taž je ſnajomne —
Je ſpalik ſ mohenjom.

Djen ſak ho ſ tutoh' popiela
Dom rjenschi, kraſniſchi
Psches Božu hnadu pesběha;
O, djak budž Božo cji!

Hoj, djak budž Bohu na njeſju,
So dotal nichtón njeſj'
Pschi tutym horjetwarjenju
Wſchak pschischof k njeſbozej.

Taž ſ naſchej ſhwalbu ponížuje
Cje, Božo, proſhymh,
Mech tola žane njeſbože
Dom nowy njeſkaſh.

Mech twoje woko ſedžuje
Na tón naſch nowy dom,
A twoja ruka ſwarnuje
Jón psched wſčem njeſbožem.

Niech sirowoſcę, ſbožę, wjeſeſe
Tu we nim pſchebywa
A wera, luboſcę, nadzijsa
W nim ſwoje bhdlo ma.

Niech horjo, kſchiž, ſte khorofcje,
Wſchak do njoh' njeſpſchinu;
A hdyž ſchtó we nim proſhy cje,
Sethſch jeho we njebju.
A hdyž naſch cjaſt tu na ſwecje
Gſo junu dolonja,
Wſmi bjes wſchej cjeſkej khorofcje
Naſt ſ njeho do njebja.

Tam je naſch prawy wotzný dom,
Tam, tam ſo hotujmy,
Tam njeſte ſtrach pſched njeſbojom,
Tam njeſkym we nuſy.

Hdyž tež tón dom, kiž twarimy,
Je rjaný, luboſny,
Dha je wón tola ſachodny,
Kož my tež wſchitzh ſhm.

Kal wiele rjeniſche, kraſniſche
Gſu Bože njebjieſka,
Hacj čłowſke ruzy na ſwecje
Jow twaricj ſamóža.

A hlaſ, do tutych njebjieſow
Pſches Božu hnadu my,
Hdyž je naſch cjaſt ſo minył jow,
Tež junu pónadzemy.

Duž čzemy, bratſio! ſ wjeſelom,
Pſchi naſchim ſběhanju
Tež ſpominacj na wěčny dom
Tam horkach we njebju.

Tam žadny kſhiž a njeſbože,
Kaž tudy na ſwecji,
Naſt wjazh trechicj njebuſje,
Tam ſhm we ſbóžnoſci.

A Boh dai, ſo ſo wſchitzh my,
Kiž ſhm jow hromadze,
Tam junu ſaſo witamy
We njebju wjeſele.

Džaſk Lubym towarzſham ſ radworsleje woſkady.

Ja tydzenja ſhm ſ wjeſelom
Te waſche ſchtuczki pſchecžitaſ;
Te hnujachu mi wutrobu,
Tež moju lrbu mandželsku;
Duž dha ja ſ zykej wutrobu
So dženſa ſa to džakuju.

Ja teho njeſkym doſtojný,
So ſhm wot waſ tak cjeſcjený,
Dokelž ſhm ja tak liwki był,
So l redaktorej njeſkym ſchoł;
Mi kluſchało ſo prjedy bě
Wam praſicj lube Božemje.

Haj, mi ſo kylsh kulaču,
Hdyž wiđač tamnu nowinu;
Ja wot waſ njeſkym nadžaſ ſo
Tu taſte ſwérne towarzſtwo,
Hdyž pak netk cžitam nowinu,
Dha wiđu waſchu wutrobu.

Ja ſhm ſo khetſe wobhoniſ,
A njeſkym ničjo naſhoniſ.
Ach, hdy bych tola ſhonicj mož
Te cžegne imena towarzſow,
Dha halle bych ſo ſradowač,
A ſe rton ſo wam džukowač.

Duž dha, hdyž hinal njemožu,
Ja vſcheju wam vſches nowinu:
Boh čzyk waſ wſchitkich žohnowacj,
A pſched njeſbožem ſwaraowacj,
Wam ſpožecjicj doſke žiwiſenje
A ſtrowe ſaſowidženje!

Dha, Božo! ſhmil ſo nad nami,
Šdjerž naſt we ſtajnej luboſci,
So bychim wſchitzh hromadze
Po twojim ſlowje khoržili,
A měli luboh' Jeſuſa
Tež ſa naſheho towarzſha.

Ernst Freiberg,
braschla w Číchonžach.

Petr Mlouš.

Wot redakciije a expediciije.

Dokelž ſu ſo wſchelazh wobežejowali, ſo „Sſerbske Nowiny“ poſdje doſtanu, dyrbimy dla dopjelnijenja jich proſtwy žadacj, ſo bych uſchě uawěſchtki ſóždy krócz hižo ſchtwórtk wotedate byle. My potajſim pſchichodnje pſiatk žan e uawěſchtki wjazh pſchiwſacj njemožemys (khiba jara krotke), ſo by doſtajenje a docziszczenje Nowiny w prawym ſažnym cjaſzu móžne bylo.

Serbske Nowiny.

Za nawěltki,
15. maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóde číslo płaci
7 np. Swörteltna předplatna
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wopſchijecje: Rajnowsche. — Čswéte podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Khwaciz. S Hulsi. Se
Semiz. Se Scheschowa. S Hnaczez. S Kasza. S Wósporka. — Pschilopk. — Byrlwinske powjescje. — Hanß
Depla a Mots Tunla. — Nawěschtnis.

Wosjewjenje.

Dla dželenja herbstwa budja leżownoscje i sawostajenstwu njeboh žiwnoscjerja Handrija Nowaka we Woržynje kłuschaže, jaſo:

- a) žiwnoscj cž. 16/13 katastra a fol. 11 leżownostnych a hypothekowych knihow we Woržynje,
i kotrejž parzelle cž. 28 a., 28 b., 52 a 18 i. woržynskeje pólneje knihi kłuschaže,
- b) polo cž. 134 b. pólneje knihi a fol. 65 leżownostnych a hypothekowych knihow sa Droždji,
- c) polo cž. 135 teje žameje pólneje knihi a fol. 61 tých žamych leżownostnych a hypothekowych
knihow,
- d) polo i luku cž. 326 a 365 pólneje knihi sa Rakojdy a fol. 35 leżownostnych a hypothekowych
knihow sa Rakojdy a
- e) luka cž. 379 pólneje knihi sa Rakojdy,

se shromadnym ploninskim wobšahom wot 4 hektary 29,, arow a i 200,00 dawšimi jenošciami, kotrež leżownoscje
bu bjes dživanja na pschibluschnosće wot gmejniskich grychtow na

2844 tol. — — —

hóbne džeržane, shromadnje abo po kruchach na pschedabžowanje pschedawane.

Kupowarjo bu tehodla žadani,

11. junija 1873

do pschedolnja 12 hób. so na tudomnym žudnistwie wessjewicj, po wupokasjanju možnosće sapłaczenja, taž tež pod-
cjibjenja pod stajene pschedawanske wuměnjenja, swoje žudzenie scžinicj a dalishe wocžakowacj.

Wopisanje leżownoscjow a pschedawanskich wuměnjenjow wiża w hoſčenju we Woržynje a na tudomnym
žudnistwie.

We Wósporku, 19. meje 1873.

Kralowſke ſudniſto.
Philippi.

Rajnowsche.

Varlin, 26. meje. Krónprynz a krónpryn-
zehna pschijebjetaj naisskerje žobotu i Italskeje do-
moy, na kotrejž dnju tež persiski ſchaž hem
dojedže.

Varlin, 26. meje. Statny minister Delbrück
a ſapôštanž Lasker ſtaj wot lipškon ſkeje univerſity
sa čeſtejneju doktorow prawa pomjenowanaj.

Varlin, 26. t. m. Fond sa invalidow němſkeho
wojska je ſe ſto a ſydomawožomidžesat milijonami
tolerjow ſaloženy a je nětko ſalon w ſarjadowanju
teho žameho hižo wudaty.

Straßburg, 27. t. m. Suspendirowanje
tudomneje měščjanſkeje rady (ſastajenje jeje ſa-
ſtojnſta) je wot kniježerſta na jene ſeto podleſchene.

Win, 28. meje. Njedželu čze ružowſki khějor
hem dojecj.

Rom, 28. meje. Ružowſka khějorka běſče
dženſa i wulkowjerchowkomaj Mariju Alexandrownu
a Mariju I ilotajewnu w privatnej audiencji pola
banža. Po tej žamej bu prynz i Hessenſkeje,
wjerch Varjatinskij a druhe pschedowodženſto psched-
stajane. Baumž pôžla poſdžischo khějorž ſrahny
bouquet.

Versailles, wjeczor, 27. meje. Thiers, kž
je ſo do Pariza pschedyblit, pschindje dženž preni
króč jako ſapôštanž do ſejma a bu wot ſewizy ſe
ſlawuwołaniom witany. Wón wſa ſwoje město w
ſeweji ſrjedžiſnje.

Triest. Awstrija pôſčele dwě ſobji do Bar-
celona, ſo vyschtaj tam khějorskich poddanow ſali-
taļoj psched karliſtiskimi cžrōdam.

Śwētne podawki.

Sakſa. Statny minister s Nostitz-Wallwitz je so se swojego puczowanja wrócił.

— Finanejn radziczel Oswald s Nostitz-Wallwitz bu sa pohlanza pſchi pruskim dworje pomienowany.

— Tajny radziczel swobodny knies O'Byrn je w Draždjanach semrjeł.

— Pſches Draždany dotal hſchęce jara mało ludzi na winsku wustajeniu jefdzi.

— Wſwitke źleſnizy woſſewojeja tunisckie jefdzenje w świaſtowym thđzenju.

— Sa direktora noweje realneje ſchule w Stollbergu bu Dr. Theodor Gelbe s Budyschina poſtajeny.

— Radziczel L. Ludwig s Behmenn nad Stauchikom bu sa kanonikuſa w Melschnie wuſwoleny.

— Wot 12.—14. augusta budżet w Lipsku ſhromadzisna němſkic protestantow (Protestantentag).

— S Emſa piſaja, so je so ſtrwoſež naſcheho krala Jana doſpołnje ſpoloſaza.

Pruſſy a Němſka. Khejor je ſandjenu ſobotu, na narodnym dnju jendzelskeje kralowny, s jendzelskim pohlanzem a druhimi najwoſebniſkim hofezemi cęſtinu hofezinu dżerzał.

— Knejeſtiwo woſſewoja, so jeo něcko Jane fran- zowske lanony i ſwonoleczu wjazg dawacę njemoga; ſtož bę i temu poſtajene, je hižo roſdate.

— K ſakitanju mörſkic pſchiſtaſtom a pobrohov lija jeo něcko kanony, liž budžet hſdomocentraſke kule mjetacz a w ſdalenosći $\frac{1}{4}$ hodziny hſchęce 15 złotow toſte ſteſne wobbiče kódzow (ſchiſtow) pſcheraſycz móz; tež budžet tam druhe, liž budžet s pomozu 40 puntow pólvera nimale ſchyricentraſke podnoſkoſte granatų na nchdze s morja pſchiſhadžazeho njeſpſchęcza ſlacę. Tež ſu kanony ja dobhywanje twerbiſhnow a tež na kódzach wjele powjetſhene. Pſchi tajlim pſchiſkadże wobrónjenja cęinja tež druhe europiske kraje podobnie, hacž runje momu měrny čas.

— Gſobuſtaſow ſwiaſtowej rady a rajchſratha ſu wondanjo s extracjachom w Bremerje a Wilhelmshavenje pſchi morju pobylí a tam, rjane ſwiedzenje meli.

— W potsdamſkim hrodze bu kraſna ſtatua njeboh krala Wjedricha Wylema IV. s larrarskeho (békelyho) mar- mora poſtajena.

— W Kölneje għedža tal mjenowani ſtaro-katholi- kojo abo protest-katholičojo 4. junija ſhromadzisnu djer- žecz a ſebi biskopa wuſwoliciż.

— Po jesuitach budžet w Němſkej w tu kwiſlu ſchlyri druhe kongregacije abo ſjenoczeńwa ſběhnjene a dyrbja jeo hacž do 23. novembra roſenjez; ſu to redemptoristojo, lozaristojo, duchoſni s rjada pod mjenom ſwiateho Duha a kotry ſwiateje wutroby Jeſuſowej.

— Altenburgski wójwoda je i dopominjeżu na kwaſ- prynzegħ Marije 2000 toleri i temu darik, so by ſ danje kōjde lēto jena kħuda njeviesta wobdarjenja byla.

— W Straßburgu jeo něcko jara wjelle nowych twarbow wuſweduje; präfektura, theater a žudniſki paſaſt bu nimale hotowe.

Awſtrijsa. S Wina piſaja ſtajne w optywo- wanju wuſtajenju ſe ſtrony myħolikl kniežej. Persiſti ſchah budżet w Schönbrunnje bydliz. S ružowſkim khejoram qżetaſ ſe naħlēdnik (krónprinz) a wulkowjetk Vladimir pſchiſtej; pſchewodženſtvo ružowſteje khejor- ſteje kwoſib budžet ſ 82 woſhobow wobſtejeż. Dworske ſwiedzenje budža wot něcka w ſtejnnej reſidenzji w Schön- brunne.

— Redaktor Streiſchowſky s Prahi je něcko w tſeczej instanzy tola wotkudzenju na jene lēto cęjleho jaſtwa. Wón je ſwoje nowiny a cęjſchċeñju něcko ſwojemu bratrej Dr. Streiſchowſtemu pſcheda.

Sakſa. Saloń wo kloſchtrach je na hejmje po woli kniejeſtiwo pſchiwſat. Sa ſběhnjene a pſchedate kloſchtr, da kniejeſtiwo pjenieſne papjeri i djerzenju zyrljow a kloſchtriskich woſhobow. Kol daloko budžete ſalonje hſchęce wuſweduje, njeje niſomu ſnate.

— Kuſhwska khejorka je w Romje na wopytanju. Kral je jej moſaiſkowe (i drobných barbjených kamuſklow wuſadżane) bliđo darik, kotrej 100,000 frankow pka- cęſte. Khejorka je tež hamja wopytaka.

Franzowſka. Štož biehm pſchi piſanju po- klenich nowinow ja mōjne wuprajili, dopjelni jeo w krótkim. Pjaki bu na hejmje we Versailles s wjetſchinu 15 hloſow (362 pſchecjizo 649) namjet Ernoula pſchi- jath, po lotrhm bu kniejeſtiwu porolowane, so je pſchi- wuſwolenju nowego ministerſtwa mało na konſervativu ſtronu džiwalo. Thiers djerjeſthe hſchęce pſched wot- kloſhowanjom rycz wo nuſnoſeži republiki. Lota monar- chiska prawa ſtrona njedaſte ſo ſmērowac a bę hižo do pređla na wſho derje pſchihotowana, ſtož qħażiſ- ſte wuſweduje. Għobtu we wjetjornym poſiedzenju woſſewi minister Dufaure, jo ſu ministerjo ūku ſtožili a ſo je Thiers to pſchiwolik a ſo ham hejmje ſwoje wot- ſtupjenje wot präſidentſtwa poſlikjuje. Pſchedbhyda hejmja pſchedeſtaſche Thiersowu liſt a ſtaji, ſtož Thiers hſchęce wočakowaſ ſjebi, wot někotrych podpjeranji namjet, ſo by hnydom nowy präſident republiki wuſwoleny byl. Napſherżi namjet lewizq bu wotpolaſanji, tał ſo jeo hnydom i wölbje pſchiwroči, a ſe 390 hloſami pſchec- jizo jenemu bu notu präſident wuſwoleny — marſhall Mac Mahon; lewiza ſdjerha jeo hloſowanja. Pſched- bhyda Buffet poda jeo ſi někotrymi ſapohlanzami krótko pſched 11. hodzinu w noži i Mac Mahonej a $\frac{3}{4}12$ ſhoni hejm, ſo je marſhall Mac Mahon wölbu pſchiſat. W Parizu pak bę w noži a naſajtra ſhromadżowanje luda,

tola pscheszylnje porjad wosta. Sapóskanjo drje buchu s wołanjom „Sława Thiersej, sława republiki!” poskrowjeni; tola dokež republikanarjo psches siany listy żam i lud i mirej napominachu, bu tónzam tež wobłhowany hacž dotal. Wójsko sielesche shromadzene; na te so tež nowy präsident żobu spuszcza, taž w liscze na hejm präsescze. Thiers dostawasche żaly djen po swoim wotstupienju wjèle wophtow a bęsche w hejewedomosczi, so je kraje dwę lęče derje skuzik, jara wjegoly. Nowy präsident je hebi hjo ministerow wuswolit; woni rěka: Broglie, Beulé, Magne, Ernoul, Batbie, Labouillerie, Desselgliny, Dampierre a Cissey. Wjetšina je někto sa wobnowjenje khejorstwa; ale ſchto budža republikanarjo pscheszivo monarchistam cijicę, to hiſhczce nicto njewę. To paž wěmy, so budże so kózde knježerstwo sa faptaczenje wójnsłego dołha staracz a so taž próżowacż, so byču němle wójsla kraj sfonczenje wopusczenili. To so sa někto měszow stanje, jeli so Franzowsojo bjes żobu żane krejszheleczzo njeſapoczuu.

— Nowy präsident Franzowskiej republiki, marschal Mac Mahon, wójwoda s Magenta, narodzi so 1807 w Autunje. Wón ſkuſesche najpriedy w algirskiej wojnie a bu 1833 jako kapitan třízow do Afriki poſkany, tam bu sfonczenje 1848 brigadnič, w lotnym dostoinstwie prvinz Oran a Konstantine wołknjeſesche. Pod Napoleonom bu w juliju 1852 divisionali general. S Algirskej 1855 do Pariza powołany bu na połkupu Krym poſkany, hdzej pschi nadpadowanju Sewastopola s jenej diviſiju pěškow malakowski twierdžinu, kucz i wshém wobtwjerdzenjam doby. W lęče 1857 wojwasche sažy w Afrizy pscheszivo Kabylam a w italskej wojnie 1859 wjedzesche druhi korps, s lotnym najwjaży i dobyczu bitwy pola Magenta żobu stutlowasche, taž tež i dobyczu pola Solferino. Jego sława doczala frudny kónz we wojnie s Němzami. Wola Wörtha, 6. augusta, porażen czechesche psches Chalons, Thionville a Metz, hdzej chyzsche wobłehazych nadpadowacż, hacž bu żobu i bitwe pola Sedana nusowanu, hdzej porażenie a hanibu kapitulacije doczala. Ssnadž směje pschileznoscż, hebi někto wusle ſaſkuſy wo ſwój lud a kraj sažy dobyč, taž je so s pschewinjenjom „Komuny” hjo stato.

— Präfestojo sa jenotliwe wołrjezy ſu hjo wuswoleni a swjetscha s nowa wołkruženi. Proklamacija knježerstwa je tež w zykm kraju spolojka. Poſkazom drugich krajow je nastupienje puäſidenta woszewjene.

— Bjes monarchistami na hejmje, kij so do orleanistow, legitimistow a bonapartistow džela, je poſleñiſich 44 a tci ſu sa swoju pomoz wuszkutowali, so bu prynn s Almale s kandidatury na präsidentstwo s wołow pscheszony. S ministrow staj Broglie a Beulé orleanistaj, Batbie a Ernoul legitimistaj, druzi ſu bonapartistojo.

Holland ſka. Knježerstwo ma někto tež krawnu a drogu wójnu w swojich kolonijach na ląpje Sumatra w narańſcej Indiſcej.

Sekpaniſka. General Nouvillas dže wójnu pscheszivo karlistam ſapoczeż wot města Bilbao. Wojazg pschesziv hifscze karlistam pschistupuja. W navartislič horach wozjakuje so wjetſha bitwa. W někotrych stroñach dyrbja po porucznosci wschitz hmanu mužzy wot 14—60 lęt pscheszivo karlistam czahnycej. Budże ſo widzeč, hacž budże lud tež poſkuchny.

Ruſow ſka. Swjedzenje i čeſczi perſiskeho ſchaha bęchu jara wusłotne.

— Němle dobroczeſke towařstwo ſa wukrajinych Němzow w Rusowſcej je w sañdzenym lęče 17,000 rublow pjenjeſneje podpjery ſa swojich krajanow wudało.

Spěw.

Hoła pycha.

(Z Časopisa 46.)

Cižho žitne kóſki ſtu,
Kčeniczla jich ſnadne ſu;
Pyšchna kulek bjes nimi
Cžerwena ſo ſahordži.

„Zatka tajke hewajke,
Mla was nicto njehladnje;
Mi na pychu woſebnu
Wſhikle wozji hladaju.“

Pschiindje i polu hospodař,
Saſkyschi tón hordy ſwar,
Kulek i pjenkom wutorje:
„Shub ſo, pyſčny njerjedče!“

Czijſnje pyſčnu do pucža,
Skót njech ju tam roſtepta.
Hoła pycha hivna jo,
Njeſapomu to, holicjo.

Žarin.

Ze Serbow.

S Budynſcina. Na Voje ſtvečje džerjeſe ſo tudy ſhromadzisna ſtenograſow (wuslopišarjow), na koſtruž bęchu tež tſio knježa ſi kralowſkeho ſtenograſiſkeho instituta a ſastupiet tamniſcheho towařstwa pschischi.

— Sañdzenu poñdzelu bęsche tudy krawna ſhromadzisna ratarjow ſakſkeho kralefſta. Wona bu do poſdnu $\frac{1}{2}$ 11 hodž. wot pschedzhyb ratařſkeho wołrjeſneho towařstwa, i. hrabje ſi Lippe nad Debrilezami, w salu hoſczenia i „Eſtom Lipam“ wotewrjena. Prěnju roſprawu měſeſe ſi ryzeckublęk Lindner nad Horu wo

mérje a wash psci postaženju žitneje plachisny. Dr. Pfeiffer rospojesche wo pschetworjenju polizajskie mozy po psichodnych nowych salonach, professor Richter s Tharanda pal wo pschistupnym wujwanju maschinow se strony mjenich ratarjow, a skonczone professor Dr. Heiden s Pomorz wo bycu a wotpohladzaniu hemislich spytowanskich stacjow. Po wobsanknjenju tuteho posiedzenia běsche swjedzenjska hoscina w salu „Societäty”.

— Kataksla wustajenja je šo jara wubjernje radnika a wjelye wopytana byca. Wobshérne wopisanje podamý sa tydzeni.

S Khwaciz. Popoldnu 25. meje je džekacjer Josef Schicht, rodzeny se Scherahowa a w Wulcej Dubrawje bydlozy, w nashei kocjune nahle do njemozy panek a potom do bróznej na skomu položeny byc, hdyž su jeho nasastra morwego namakali. Dotal njeje wěste, hacj je jeho smjercej scjehow pschesmérneho palenypicza abo předz dostačkych pulow a psci tym naštateho satšažowanja moshow.

S Huski. Tudy budje 3. junija licitacija dla pschepodaca twarby nowej zyrkwe po twarbnich rybach architekta Schramma.

Se Semiz. Na 25. meje dyri býsk do pôdlańskeho twarjenja tumicjanskeho hoscenza i salstemu ratarjej, tola njesapali a scjini jenož malo schody w murach. — Tón hamy djen farash býsk jeneho woka w hrôdzi lublerja Schulzy w Jasenzy; druhí pôdla stejazy skót mosta njevodshodzeny.

Se Scheschova. Pschipołdnju 25. meje motpalí šo tudomny mlyn s hrôdzou a lôsnju, tehorunja kowarcia s bróznej a jena živnosz.

S Hnafiez. Ta wot džiwocjanskeho herbskeho evang. luth. missionskeho towarzstwa, na swjedzeni Khrysufioweho knjebju-spicza wobjerzana missionska hodzina běsche jara bohacie wopytana. Missionska kolektu wunjese bohaty dar wot 10 toleri 12 ngl. 7 np.

S Kasza. Ssrjedu 14. meje bu i farač Kurink s Wochośom pola naš jako farač nutswjedzeny a powitaný. Wobshérny dopis wo tym podamý sa tydzeni.

S Wósporka. Tudomna rjemješlnjska wustajenja traje hacj do 8. junija.

Přílopk.

* W Georgswaldze su šo tsi khězki spalite. Hölczlaj, jedyn 4- a druhí 6letny, běshtaj se schwabliczami hrajskoj a na hnónej hromadze samischkoj.

* Psci harje i lónza haperleje w Frankfurze je, laž šo netko wupolasuje, 22 ludzi swoje živjenje shubko a 42 su cjezzy ranjeni.

* W Hornjej Schlesyjskiej je wóndanjo těž wulke powodzenje bylo.

* W Italsskej a pokodniſskej Franzowskej pschedawaſa derjewonjaze roſtliny po wasy. Létsa placzi kilogramm rôzowych kopejekow dwai franki, oranżowe pal pol franka, a kilogramm fialekow štystri franki.

* Knihowrje slöſtrow w Romje wopschijaja na 800,000 swjaskow a 305,000 rulopisow.

* Královski japonski hród w Neddo je šo wotpaliſt.

* W Naumburgu je leller Widmann s Essassa s napinjeneho tolsteho schryla we wýžoleſci 25 kocjji dele panek a ſebi wjazylkou nosy a ruzh ſtemik.

* W pokodniſskej Wuherſkej běchu wulke ſliwki a powodzenja. We Warasdinje ſu šo khěze ſafhypnyke a ludzo ſu šo ſatepiliſt. Tež wokoło Temeschwara je ſle.

* Swjedzenjska uniforma persiskeho ſchaha, s diamantami a drohimi lamjenjemi wupyschena, je na dwaſ milijonaj toleri winoſta. Na ſwoje pućzowanje po Evropje dže won tójskto milijonow načožic.

* W Sheffieldje (w Jendželskej) je knjezna Harrison ſemirjeka, kiz je ſa wſchelake missionske towarzſtwa, bibliſke ſienozemſtwa atd. 61,400 puntow sterlingow woklaska. Čjaſ ſwojeho živjenja hižo bě wona někotre zyrkwe a ſchule twaricž daka a ſa wſchelake dobrotinjerſke wutaw ſkózdroſtne na 4000 puntow sterlingow woprowaka.

Cyrkwijske powjesće.

Werowaní:

Michałska zhrlej: Karl August Gruhl s Mariju Madlenu Žvjez w Skonej Vorſteji. — Petr Ernst Hoffmann, khězniſl a ſlakat w Jenkezach, s Hanu Christianu Peiſchlež ſ Trjebenz.

Křeuni:

Pětrowska zhrlej: Pawoł, Mateja Tupacža, ſ. — Martha, Roberta Friedricha, hoscenzarja w Cjoch Lipach, dž. — Ernestina, Augusta Siebarja, dž.

Michałska zhrlej: Hilžbjetka, Handrij Bödlinka ſ podhroda, dž.

Katholicka zhrlej: Marija Martha, Antonia Rögera, dž. — Jurij Pawoł, Karla Höhschidera, ſ. — Jan Žalub, Jana Wjeraba, ſ. — Hilža, Rudolfa Grebz, operſkeho ſpěwarja, dž.

Zemrjeći:

Wot 8. hacj do 20. meje: Wilhelm Pfeiffer, drachleſſi misjctr, 62 l. — Marija, Michałka Nyctarja, dž., 2 m. — Bernhard, Franza Bernharda Lotha, ſchewza na Židovje, ſ., 13 l. — Hilžbjetka, Handrij Bödlinka, dž., 15 dn. — Moriz, Petrka Šymanka, ſ., 5 m. 23 dn. — Hana, Augusta Kschidela ſ podhroda, dž., 1 l. 8 m. — Marija Madlena, Jana Pejolka ſ Němkez, dž., 1 l. 8 m. — Karl, Jana Hentscha ſ Börku, ſ., 8 l. — Handrij Paul ſ Bulez, 42 l. — Handrij Schilda, 63 l. — Luisa, Reinharda Bära, mandž., 45 l. — Jan Gottfried Fabian, khězniſl, 74 l. 4 m. — Martha, Petrka Mjela, dž., 4 m. — Hendrich, J. G. Horala, ſ., 1 l. 1 m. — Hana, wudowa Michałka Schmidta ſ Kheyna, 67 l. — Jan, Handrijka Fahlanta ſ Cjichon, ſ., 1 m. 12 dn. — Jan August, Handrijka Michałka ſ Minischonza, ſ., 8 l.

Kak

Hans Depla

a

Mots Tunka

rozom

wótritaj

a

ludzi podla

skrejetaj.

* * *

Hans Depla. Někto chzu czi prajic, shto hym na moje naprashowanje wóndanjo shoniš.

Mots Tunka. No, shto dha?

H. D. Dobru wuczbu, lotruž sazpicz njemóžu.

M. T. A ta by byla?

H. D. Prajachu s krótką tolę: Tón, liž so tak

jara sa druhich stara a sich psheschéha, njech so tola najpredy sam sa so stara a sa tych swojich.

M. T. Něk maſa ſazn woni prawje a mi je tež najlubſho, hdz mōžu wobémaj ſwadnymaj ſtronomaj rjez: prawje masch a ſpoloj so!

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinie.

24. meje 1873.

Dowoz:	Płaćizna w přerězku					
	na wikach,		na bursy,			
	nizša.	wyša.	najniža.	najwyšza.		
Pscheniza 50kilogr.	ll.	nfl.	np.	ll.	nfl.	np.
4542	4	16	9	4	28	8
mēchow.						
Rožla	3	6	5	3	8	1
Decjmien	3	7	1	3	8	5
Wowl	2	5	—	2	8	—
Broč	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—
Jahy	—	4	25	5	—	—
Hejduschka	—	6	10	6	15	—
Kopatzkomy	—	—	—	—	—	—
Lane hymjo	—	—	—	—	—	—
Butry 1	—	24	—	26	—	—
Bent. hymna	1	5	—	1	10	—

Statne papíry a akcije.

Sakske wot 1855 3 $\frac{2}{3}$ 77 $\frac{1}{2}$ B., 84 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{2}{3}$ 97 $\frac{1}{4}$ G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., prjed. ſaks. ſchles. jel. akt. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., prjed. lub. žit. 83 B., Bünd. Al. 1870 5 $\frac{1}{2}$ — B., landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 86 G., luž. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowjedzne 99 do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowjedzne 94 G. — Akcije: Lipſko = drojdz, 223 B. — Creditanst. w Lipſku 186 B., ſaks. bank 148 B., hornoluž. bank 111 G., wienske bankowi 92 $\frac{1}{4}$ (18 nſl. 4 $\frac{1}{2}$ np.) — Lubijske — Budyske papírniki 180 $\frac{1}{4}$ G., ſebn. pap. 105 G., l. masch. fabr. Hartm. 117 G., budyske ſułn. a wulkomłynske ſaz. 75 B., luž. masch. fabr. — G.

Czahi po železnicy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dorolnja 9 h. 15 m.; pſchipoldnju 12 h. 40 m.; popoldnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Štorjelza: rano 7 h. 45 m.; popoldnja 10 h. 50 m.; popoldnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 30 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenzia do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dorolnja 8 h. 25 m.; pſchipoldnju 12 h. 35 m.; popoldnju 4 h. 20 m.; wjeczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenzia: dorolnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Wcżera płaczesche w Barlinje:

spiritus 17 tl.—18 $\frac{1}{2}$ tl., pscheniza 66—92 tl., rožka 40—59 tl., rępiłowy woli (njeczisczeny) 22 tl. 10 nſl.

Magdeburgske krapobicze-sawesczaze towarzstwo,

sakladny kapital: tsi milliony toleri,

w 6000 akcjiach, s katrycji je dotal 3001 wudatich,

sawesczajuje seminy psodby wschtich druzinow pscheczjivo schlodge s krapobicza po twerdych pramijach. Dopłaczenia njejsu żane. Schodu sarunoze summj wuplaczja so nanajdlje sa mēhoz po jeje wupokasjanu połne; hnydomne dopjelnjenje tejeli pschikluschnoscze sarukuje so psches wobschēne sawesczenja a psches sakladny kapital towarzstwa.

Wot swojego dżewiatnaczelētnego wobstacza je towarzstwo 610,998 sawesczeniom wobranko a 7,852,213 toleri schodyfurananja wuplaczilo. Sawesczeniaka summa w lęcje 1872 wucinjescie 73,615,111 toleri.

Podpisani agentojo wobstaraja radu sawesczenja a budja wschtice dalische rospokasjania.

Heinrich Meisel, wyschchi agent w Budyschinie. Bernh. Berger w Panczizach.

Carl Böhmer w Biskopizach. G. Kohlmann. Paul Graf jr. w Lubiju. Ludwig

Müller w Neusalzu. Ferdinand Pech w Scherachowje. J. F. Menzel w Wulkim

Schönawje. Rich. Klind w Bjernacizach.

Roslaze kozki, laž tež wsče druzinnych druhich
wyschim placisnam

Gustav Naucke
na garbarskej hafzy, cę. 426.

Aukzia schejepow.

Wołoko 50 kloftrow kylnych jadriwych khōjnowych schejepow, lętuscheho sbicja, budja wutoru 10. junija, dopoldnia w 10 hodz., na nydzanskim reuirje pod wumienjom pschirazjenja a sa hotowe pjeniesh po malych dzelbach pschedawane.

W Bělym Kholmzu, 24. meje 1873.

A. Felfsel, wyschchi hajnil.

Dřiewowa aukzia.

Na pschichodnym 3. junija, jako na 3. dnju swjatow, budje w kluskanskej holi sadu Českéje, pschi mužawickim schuzeju pola dweju mostow

ca. 80 kop twerdych dobrzych khōjnowych walczkow a 80 kloftrow " na terminie wossjewomym, na pschedzowanje pschedowane.

Shromadzenje w drzewnischju.

Wobkredżerjo.

Aukzia.

Tseczi djeni swjatkow, popokdnju w tsiach hodzinach, budje so na cijile 7 w Bělej Horje pola Worzyna wulka liczba prośdnych kołczow a sa pečolarkstwo nusnych nadobow (n. psch. jena praža sa hotowjenje džersonowych kołczow sa plahowanje italskich matkow atd.) pschedowane.

Wulka pežolaza aukzia.

Wutoru po swjatkach, djeni 3. junija, popokdnju na poł dwemaj, budje so na rhezertkuble w Matim Bělowje wjazh obzli 40 italskich, krainskich, nemelskich a basztowowych kołczow, najbole džersonowe s hibathm twaram, laž tež wjese prośdnych džersonowych kołczow a klonianich walzow na pschedzowanje pschedowane.

Wschodnja rosprraja schofar Straube.

Aukzia deskov.

Pschi rešaku w Zymplu budu ja 3. junija, dopoldnia 10 hodz. něhdze 30 kop deskov wschelakeje tolstoth (8 lochcowstich) na pschedzowanje pschedowane.

Pschedan žerdzow a latow.

Na suježim reuirje w Namnowje pola dweju mostow leža 25 kop 40—45 stopow dolkich a 5—6 zolow tolstich žerdzow a 35 kop 9 lochcowstich tschichnych latow, kopa ja 6 tol. 2½ nsl. a 125 cježankow (ichtomow) na pschedan. Kupowarjo nich so pola hajnika Franki wossjewja.

Tež steja na turjanskim burskim reuirje pola Voršic 200 kloftrow kucheho drzewa, kloster po 3 tol. 12½ nsl., 200 kloftrow pješkow po 1 tol. 22½ nsl., 200 kop walczkow po 1 tol. 22½ nsl.

Delnja Woleschniza, 19. meje 1873.

E. Förster, drzewolupz.

A wobkredżbowaniu!

Czesczenym wobydlerjam Budyschina a wokloscze wossjewjam s tutym najpodwolnisczo, so kym so s lipskowiskej massy wrócił a wulki sklad drastow a tlaninow, laž zhchow, blidowzych rubow, latunow, shawlow a wjese druhich węzow do wureñnych clamow kłuschazych po najnowszych mōdach żobu pschitwiesi. Tež kłubju po wschomodniye najtunisich placzisuje pschedowane.

J. Sobersky,
tunje clam w poprjanowej hafzy.

Wosdrobnjene thyscherisse barby,

derje skhnhjaze a hnydom hotowe k barbjenju, laž wschtice druzinnych murierskich barbow porucza najtunisicho

Moriz Mörbe.

Gahrodnista žiwosć se 7½ kōzami areala je na pschedan. Dalische je shonicz w expediciji „Sserbstich Nowinow“.

Zerejowa haſa
čj. 268.

Pschedescheznikowa fabrika
wot

Zerejowa haſa
čj. 268.

M. Schmidta w Budyschinje

porucža najwjetschi ſklad pschedescheznikow a pschedescheznikow pſci dobrym a sprawnym poſtuženju a najtunischih placzisnach.

Tęż ſo tam wſchitke reparatury a nowe poczebnjenja najruczischo, najlepje a najtunischo wuwjedu.

Chopej čiſtih a verje ſkodžaz; pſches prjedawſche tunje nakupowanje pschedawam jou wo- prawdze najtunischo a porucžam taſti k pschedez- nemu wokupowanju, punt 10 nſl., 10½, 11, 11½, 12, 13 a 14 nſl.

Kajz, punt 16, 18, 20, 24, 30 a 36 np.

Shrop, punt 20, 24, 36 a 40 np.

Zolor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 56—64 np.

Cigarry, 100 ſa 20 nſl., 22, 23, 24—30 nſl.

Petroleum, punt 24 np. **Nepjanah wolij**, punt 44 np., pſci wjazn punctach tunischo.

Gruph, punt ſa 20, 22, 24, 30, 36 a 40 np.

Soczli, jahly, buny, hroch, krupiezli, ſe- leny hroch, undle atd. najtunischo.

Ord. paleuz, taž dobre družinu w mjeniſchih a wjetſchih quantitätach jara tunjo. **Spiritus** 80 a 90 np., w piezolkach tunischo.

Rum, **Jamaica**, liter 6 nſl., 7½, 8½ a 10 nſl.

Zereje w tunach a po kopač jara tunjo.

Zolor w klobułach, punt 48, 49, 50, 51, 52, 53 a 55 np.

Amerik. wubjerne ſwinjaze tuczno, punt 65 np.

Carl Noack.

Sołomas, wolij ſa maschinu,
luczlanu mas, czoruu a żoltu ſmotu
naſlepſchih družinow porucža

Franziſka Pittnerowa
na ſukelniskej haſy.

Rajlēpsche pjerje ſ Lujizh!
Drène pjerje a moſči, rjane běte, lochle a bjeſ-
proſčne, doſta ſ nowa a pſchedawa tunjo
ſwidowjenia Fröbjina,
na rybowej haſy čj. 855.

Góže, taž tež pletwa ſa njewjesty a kmotru
ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchtryparskih
lhamač hauensteinskeje abo butrowſkeje haſy.

Na 27. meje bu pſchedescheznik wot Pluſnikez do Budyschina ſhubjeny. Sprawný namakar jón pola korezmarija Herzoga w Pluſnikezach woteda.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 3. junija, dopołdnja 11 hodž., budje na pluſnikezanskim revirje 7 kloſtrow dubowych ſchęzepow, fuluchow a pjeniſow ſa hotowe pjeniſe pſchedawane; tehorunja 8 kloſtrow na lichańskiim revirje, bliſko pſci zphelnizy, popołonju w tſjoch.

Heinrich Dietrich.

Sahrodniska žiwnoſć čj. 15 w Hnashezach pola Budyschina, ſe 24 akrami 18 □ prutami pola, kerkow a luki a 113, „dawſlimi jenoſcemi, je ſe ſwobodneje ruki na pſchedau. Wähner.

Wowezerja, kij by pôbla ludji a baty wobfedzbo- wał, konjazeho wotroczla a dželacjerſlu familiu do bbylenja vhta pſci dobrej ſdże

rycerſkubto w Pluſnikezach.

Saúdzenu ſobotu bu na puezu ſ Varta do Budys- china ſleboruh čožauſ ſ tſojim ſawrječjom (Gehäuse) ſhubjeny. Sprawný namakar je lubje proſcheny, jón ſa myto we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedacj.

We wudawarni Serbskich Nowin je na předaň kruče zwiazana za 35 np.

Prénja čitanka

ſa ſerbske ſchule.

Spisal Jan Bartlo.

Erſtes Lesebuch für den vereinigten Sprech-,

Schreib- und Leseunterricht

in wendisch = deutſchen Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske předſlowo.

W redakcji Serbskich Nowin je ſa 3 nſl. doſtačniſku, ſnakladiom Mlaciſzy Serbskeje wudata:

Šwernaj ſužodaj.

Powiedańczo ſe ſerbskeho žiwienja
wot Jana Bohuwera Mucjinka.

Š pſciwdałkom:

Straschna ſwartira we Franzowſkej.

We wudawarni Serb. Nowinow je nětko ſožo doſtač: Druha ſahrodka ſwetkojta. 1 nſl. — Čjorný kōš a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nſl. — Bohumil. 2½ nſl.

Krajnostawski bank.

Wysze wypomiednych hypothekowych pożęzonków pościcza krajnostawski bank psczi annuitatnyh placzenjach ujewupowiedne amortisacjonske pożęzonki taž na podajomne hypothek na raty leżownoscze, taž tež gmejnau a sjenoczenstwam.

W Budyschinje, 26. meje 1873.

Direktorium krajnostawskiego banka kral. sakſ. markhrabinstwa horneje Lužicy.
z Löben.

4½ %. Lužiske saſtawne listy krajnostawskiego banka w Budyschinje,

z konz lěta 1880 wupłacżomne, w kruchach po 500 tol. a 100 tol., pshedawa w kurzu $100\frac{1}{2}\%$
za hotowe pjenesz

krajnostawski bank w Budyschinje.

Serbska předařska konferenca

srjedu po swjatkach dopołdnea na poł dresačich w „hospodze k domiznje“ na jerejowej hasy číslo 286.

Předsydstwo.

Annabergske pšomjane klobuki
we woſebniſich a jednorichich qualitätach porucja po
tunich placjjsnach i dobrocíwemu wobkežbowanju

Jul. Rob. Richter

w Budyschinje, schulerſka haſa čjo. 5.

Czorne ſomocžane klobuki
sa lniesow a hózow, woſebnu tworu, porucja sčt. po
20 nſl.

Jul. Rob. Richter

w Budyschinje, schulerſka haſa čjo. 5.

Na 1. julija phta ho i domjazym džělam pſchistojna
holiczku pola hornejerſkeho michtra Beega
na garbarskej haſy.

Dicowa foncezjonirowana daloko
wuwołana spodžiwnje hoſaza žalba,
lotraž je ho najbole kóždy ras jako dobra wopolasała,
porucja ho w jerdlač po 3 nſl. a po 12 np.,
wot hrodowskeje haptky.

Kedžbu!

Druhi džen swjatkow je kehelekuſenje wo dwoje
buſkinowe kholowh a potom ſu reje w Drobžiju.
Handrij Smoch.

Borjadna holza ſe wſy, tiž ma luboſej i džecjom
a w hospodarſtwie něčto nauwlničz chze, phta ho 1. ju-
lija do ſlužby. Hde? praji wudawarnja nowinow.

Swój slug z knježnu Rosu, najmłodszej džowku
njeboh knjeza ryceřkubler-najenika Rosenlöchera w
Tauchawje pola Lipska, dowola ſebe jeno z tutym
najpodwołnišo wozjewić

W Budyšinje, 28. meje 1873.

K. A. Fiedler,
wyšsi seminafski wučeř.

Wot redakciije a expedicije.

Dokelž ſu ho wſchelazp wobčežowali, ſo „Sserbske Nowiny“ poſdje
dostanu, dyrbinip dla dopjelnjenja ſich proſtwy žadacž, ſo býchu wſchē nauwěſchtki
kóždy ſrócz hižo ſchtwortk wotedate byte. My potajſkim pſchichodnje pſatſ
žane nauwěſchtki wſyžy pſchiwjačz njemóžempi (ſhiba jara krotke), ſo bý
dostajenje a docziszczenje Nowiny w prawym ſažnym čaſzu móžne bylo.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
która naja so w wudawaſni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaſ

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci
7 np. Stwórlętua předpka-
ta pola wudawaria 76 np.
a na kral. saks. pósie
8 np.

Wopshijecje: Najnowsche. — Gswetne podawki. — Se Sserbow: S Budyščina. S Kasja. — Spěw. — Psichilop. — Žyrkwinſte powjescje. — Šanž Depla a Mots Tunka. — Kaweſchtunſt.

Wot redakcije a expedicije.

Dokelž ſu ſo wſchelazý wobcežowali, ſo „Serbske Nowiny“ poſdže doſtanu, výrbimy dla dopjelnjenja jich próſtwy žadacž, ſo bychu wſchē nawěſhtki kóždy króčž hižo ſch twórtk wotedata te byle. My potajkim psichodnje pjatki žane nawěſhtki wjazy pschiwſacž njemóžemy (khiba jara frótke), ſo by doſtajenje a docziszczenje Nowiny w prawym fažnym czaſu móžne bylo.

Najnowsche.

Treuen w Pruskej, 3. junija. Böllerez Šanka bu w brózniowej pažni ſwojeho nana jako czeło namakana. Kocžki běchu hižo hłobježku roſtuſzali.

Köln, 4. junija. Dženža bu tudy w ſhromadžiſſne duchownych a wotpóſlaných ſ gmejnów a towarzſtow staro- abo protestatholikow Dr. Reinkeſ, professor ſ Wrótsławu (rodženy ſ Westfalleſte) ſa němſkeho „miſſionskeho biskopa“ wuſwoſteny a je taſtu wóſbn na ſo wſal.

Win, 4. junia. K czeſczi tuſowſkeho thězora běſhe dženža wulka parada, na kotrež ſo 38 baſtaillonow a 18 eskadronow ſ 88 kanónami wobdzeličku. Wſchiwſy wjerchowſzy hoscjo, tež thězorka a druhe knjenje běchu pschitomni.

Rom, 3. junija. Generalojo rjadow ſu pschedkydze ſejma protest pschecživo nowemu ſakonju wo klóſchtrach pschepodali.

Paris, 2. junija. Minister je porucžil, ſo výrbi ſo tuileriſki hród ſ nowa twaricž.

Czahi po želesnizy:

S Budyščina do Dražđan: Rano 6 hodjinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40m.; dopołdnja 4 h. 25 m.; wieczor 8 h. 25 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 4 h. 5 m.

S Budyščina do Šhorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wieczor 6 h. 50 m.; wieczor 9 h. 45 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenža do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnja 4 h. 20 m.; wieczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenža: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wieczor 9 h. 55 m.

Plaćizna źitow a produktow w Budyšinje
31. meje 1873.

Dewoz: 4542 měchow.	Plaćizna w přerézku			
	na wikaſ, nižša.	na wikaſ, wyšsa.	na bursy, najniža.	na bursy, najwyšsa.
Pschenja 50kilegr.	4 19	9	4 28	8
Rozla	3	8	1	3
Ječmien	3 11	4	3 13	2
Wosz	2 10	—	2 12	—
Hróč	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—
Jahy	4 27	—	5	—
Hejdučbla	6 10	—	6 15	—
Kopa ſkomř	—	—	—	—
Lane ſzymjo	—	—	—	—
Butry	1	—	23	26
Zent. ſyna	1 10	—	1 15	—

Śwētne podawki.

Sałska. Krónprynz je w nělotnych městach wójsko inspirować.

— Każ so powieda, budźa nowe salonje, kij sa-rijadowanske a śudnišle wychodźce w kraju nastupuja, s 1. októbra 1874 do skutka stajene.

— Pschi wschelakim pschebadżowaniu fastoñnikow w kraju je nam tudi sajimawe shonicz, so t. Dr. Otto Eduard Noack (Nowak), syn wuczerja Nowaka w Husz, jako radziczel na appellacijny sud do Budyschina pschiindze.

— Sałski armeekorps je slončnje tute pramiše sa wójske dobytki pschi sianych krutach bitwach dostat: grenadier-regiment číjego 100 sa dwie mitraileusy 120 duktatow (czterwienych skoth); regiment „prynz Biedrich August“ č. 104 sa jenu mitraileusu a jenu khorhoj 100 duktatow; regiment „prynz Jan Jurij“ č. 107 sa jenu kanonu a sa druhu s Bajerami w hromadze dobytu 90 duktatow; regiment tsélzow „prynz Jurij“ č. 108 sa dwie kanónje 120 duktatow; druhí tsélzki bataillon č. 13 sa dwie kanónje a dwie mitraileusy 240 duktatow; slončnje jézdnym regiment „krónprynz“ a regiment pól-neje artillerie č. 12 sa jenu kanonu w hromadze po 30 duktatach.

— Druhe 25,000 dwójnych toleri i wopomnječu mandželskeho jubileja krala a kralowny su hotowe a wudawaja so psches finanzne ministerstwo.

— Na shromadzisne liberalnych dowérnikow a wuswolerjow, 25. meje w Lipsku, praeſche sałski sapókhanz Dr. Leistner pschi pschilkozowanju shromadzenych, so w Sałscej njechadza, so by Sałska w Pruskej so shubika, ale so hebi wjetshina pscheje, so bychu wschitkle jednotliwe němske kraje w němšlim khejorstwie rospkunyke. Wón wupraji tak sianowje žadanje a pschecja kwojeje liberalneje strony, njerzecjeje pak weso w mjenje wjetshiny sałskich krajjanow.

Něm̄ska. Wójske khosty Franzowskeje budźa 1. októbra 1873 doplaćene. Piata milliarda je so po-čekała placičz, kózdy měhz nětko 250 milijonow frankow. Zyle piec milliardow s danju njeplačenego dokha je s wjetshka jalo němškotraijn kapital sapołozeny, wožebje i wójskim potriebam. S pošlenjeje milliardy dostanu jenotliwe kraje nějchto pschidżelene. Pszaja, so bjes druhim Sałska na 15 milijonow toleri dostanje.

— Persišli schah je sañdženu hobotu s wjechora po 6. hodz. do Bartina pschijsk. Ma potsdamskim dwórnischem powita jeho khejor Wylem s ruku a psched-staji jemu krónprynza, drugich krónprynzow, wjechora Bismarka, hrabjow Roona a Moltku. Nutsczehnjenjo hocz do kralowskeho hrodu sta so pod hrimotom kanónow a s druhej wojeſkej čeſcę. Khejor a schah jéđzeshtaj we motewrjenym wosu se scheschimi konimi.

Śjawne twarjenja běchu s khorhojemi wupyschene, luda bě wschudzom jara wjele.

— Něm̄ska khejorowa je 3. junija rano sažy do Bartina pschijska. Dopoldnia běsche persišli schah na wopytanju pola wobeju khejorskeju majestoscjow. Schwörök wjechor běsche kwiedźen pola krónprynza w nowym hrodzie s wubjernej illuminaciju sahrody. Piatt (wojera) bě wulta parada a druhe wjeħelo i cjeſezi schaha, kij so sa wschitko jara interessuje.

— Konserwativna strona wschich pruskich provinzw budże nowe wulke nowiny wudawacj: „Der Reichsbote.“

— Pruske ministerstwo pschihotuje wuwedźenje nowych zyrtwinskih salonjow. Bisłopja dyrbja duchowne seminary wopisacj, kódź wuczby w nich, mnogości wuczomzow atd.

— Pruszy bisłopja su na ministerstwo shromadny list pôzkal, w kotrym woni praja, so njemoža pschi wuwedźenju snatych nowych salonjow, prawa zyrtwje wobschlodżoznych, hobi skutkowacj. Nowe salonje pschedzjiva so tež historiskim a positivnym prawam zyrtwje w Pruskej. Przedawsche wuczinjenja stata s zyrtwju a s bamžom, jako widzomnym wječhom zyrtwje, njezdajda so jenostronzy sběhnyk.

— Hrabja Eberhard Solms-Sonnenwalde s Grožischja je jako pruski pôzkanz na kralowski sałski dwór postajeny.

— Nowe laserny budźa we 25 městach khejorstwa twarjene, s nich tež jena nowa w Lipsku a w Budyschinje.

— Sa Schlesyjsku je nowy wychišci präsident pojmenowany, mjenujz t. s Nordenskjödt.

— S Darmstadta pišaja: Wlodyk prynz Biedrich Wilhelm (rodzony 7. októbra 1870), syn prynza Ludwika, je 29. meje rano s wokna w prénim posłodze do sahrody dele panek a na to wumrjet.

W st r i ja. Ružowksi khejor je zwjatočniciu popoldnu w dwemaj do Wina pschijsk. Awstriski khejor bě jemu hacj do Gänserndorfa napšcheczivo jět. S zarom je tež nařednik s mandželskej a wulkowječ (wjeſtličnou knjas) Vladimír. Na winskim dwórnischem běchu i powitanju khejorka se wschěmi prynzami a prynzessami, kij su w tu khwili we Wini. Zar bu do hrodu w Schönbrunnje a wulkowječach do winského khejorskeho hrodu dorwesena.

— Direktne wóshy do rajchsratha budźa hallo w oktobru, duž směja wschitke politiske stronu khwile doſej, so derje na nje pschihotowacj. Ktownej napšchecznej stronje staj föderalistiſla a centralistiſla, lotrejz kózda ma sažy kwoje poddžele a wožebite mjena, taž je so tudy hižo spominało. Wjetshina wobydlerjow kraja je föderalistiſka; to su najbole njeněmske ludy a s Němzow tak mjennowana strona prawa (Rechtspartei), wot němſich židowſkich nowinarjow jara njeprawje hanjena.

— Na město wustajenzy je někto wšcho pschiwesene, (ale hisceje njeje dosrjadowane) tak so ho nicjo wjazg nijepchivomije. W pošlenich tydzenjach je ho hisceje na 100,000 centnarjow se wschelakich krajow pschiwesko, i cíemuž je na 1500 wagonow (zelesnitskich wosow) trébne bylo.

— Na jenym kuble w Szawonskej běchu so pschi wotwiaſowanskej regulacií burjo se žandarmami swadžili; pschi cíimž buchu schyryo burjo morjeni a tisjo ranjeni.

— W Brasy, bu někto, hdyž je l. Hulesch jalo měsčezanosta wot khezora wobkruczeny, tež jeho naměstnik wuswoleny, l. Beithammer, goburedaktor najwazniškich českich nowinow; tón po salonu Janeho tajseho wobkruczenja njetrjeba.

— Wotkudženy redaktor Strelchowsky, kiz je w dokhim jaſtwie swojego pscheptyanja ſhorik, je dowolnoſc̄ doſtał, do Italſkeje puczowacj. Duž je nadžia, so budje amnestirovany.

Italſka. Bamž je tak strovy, so kóždy djen do vatislaſkeje ſahrody kholži a so tež w muzejach a knihovni pschelhodžuje. Audienzy tež kóždy djen wudželuje.

— Na 1. junija džerjeſe král Viktor Emanuel w Romje i wopomnječu konſtitucijske wulku revuju. Wón wudželi rjady wſchitlum Mužam, kiz běchu s khezorku tam pschifchli. Zar dari miniftrijsk swonkomneho Visconti-Benofia wulkoſchig rjady Alexandra Newſleho sa wutrobne powitanje khezorki w Italſkej.

Schwajcarſka. W nělotrých kantonach sawjeduju civilne mandželſtwo. Tam je w tu khwilu wſchudžom swada vjes biskopami a statom.

Franzowſka. Na město Cifſeja je general Du Varais jalo minister wojny nastupil. Wón je nowemu präsidenteji jara spodobny, dolež je po teho nastupjenju wojskam wosjewicj dał, so budje kóždy poſpyt i njemerej a lózde spjeczenje pschecjivo ſejmej (narodnej ſhromadžiſnje) kruče khostacj. Knježerſtwo sadžerjuje so po wojeſlu pschi wobhodženju ſastojnifrow, pschi ſastajenju telegrammow a listow. Republikanske nowiny mjenuju Franzowſku někto: „wojeſlu khezorsko-králowſku republiku.“

— Nělotre zuse knježerſwa ſu noweho präsidenta hýo pschipósnali.

— Němksi khezor je nowemu präsidenteji psches hrabju Arnima ſhamoručnym list pišak, w lotrymž jemu swoje pscheczelne ſmyžlenje a ſbožopſchecze wosjewia.

— Bonapartiskojo čhydu rady, so by marshall Canrobert wyschysche kommando w Parisu doſtał; ale ſlonečnije je to general Ladmirault wobhodowak.

— Na ſejmje ſu tak daloko pschesene, so čhedaža někto jenož budget (ſtrajne wudawki a dohody), municipialny ſalon a někotre mjeñſche wuradžej, wšechné druhé ſalonſke namjety, woszdeje wo konſtitucijsi a druhich waz-

ných wězach, budža hacj do ſymp wotſtořenje. S tym drje je wěſte, so budže we Franzowſkej ſamej mér — tola hacj do ſymp.

— Franzowſke pjeniežne papjery derje ſteja a na buržy w Parisu je ſitovenje, ſtož je dobre ſnamjo.

— Nowy präsident je s pschiswolenjom ſejma prucjil, so by ho wýholi vendomski ſtokp, i dopomnječu dobyczejow Napoleona I. ſtajenj a w číazu „Komuny“ powalen, ſažy natwarik.

— Prätendentojo tróna ſu nimale wſchitzh wukraju, laž jim tež präsident radži. Monarchijo prozuja ſo, wſchē ſtrony ſiednacj; woni žadaja, so by bourbonski prynz (hrabja Chambord), kiz Jane džeczi nima, w přenjej liniji orleanských prynzow a po nich mlodeho Napoleona jalo „králowſteho prynza“ ſa hwojich potomníkow pschitvat. Prénishe móže ſo radžicj!

— Thiers džakuje ſo ſa wosjewene pschipósnacj a wobkrucza, so je wón konſervativníšči, džili wjetſchina ſejma; wón měni tež, so budže ſo pschi nowych wólbach widjetj, ſo jeho nusowane wotſtupeňe wjetſchinje Janeho wuzitka nijepchivne. Wón chze s tym präjicj, ſo monarchijsk ſmyžlena wjetſchina w ſejmje nima wjetſchini w wobydlerſtvo kraja, kiz je bôle ſa měrnu republiku.

— Vjes druhimi wjetřhami je tež bamž nowemu präsidenteji ſ listom ſbože pschač.

— Orleanský prynzojo ſu präsidenta wopytali a tež wot njeho wopytani byli.

Španielska. W bitvoje pola Graula buſhtaj dwaj jataj obertaj puſhcezenaj po ſlubenju, ſo nočzetaj wjazy pschecjivo Karlej VII. (kiz chze na trón) wojovacj; tisjo druzj jecži wýszych ſu i ſtronje karlistow pschecjupili. General Nouvillas, kiz je Pamplona wobtwerdžowacj pomhač, je ſo i městu Bilbao wobročil. Doregaraz je ſe 6000 mužemi psched Pamplona pschecjahnyc. Tehorunja ſu karlistojo Manresa zlyle wobstupili.

— Pónđelu bu ſejm (lortes) ſ nowa wotewrjeny. Wotewrjenſla rycz präsidenta Figueras praji, ſo budže Španielska jalo republika měscje wot druhich móznaſtow wſchipósnata, hdyž jenož budže w kraju mér a porjad. W tych ſtronach, kiz nježu wot karlistow wobhadijene abo ſnjeměřene, knježi porjad, laž knježerſte nowiny praja. To ſo wě!

— General karlistow, Elio, je ſe ſwojimi črōdamí do krajinu Biscaya pschecjahnyc a po krutej bitvoje Pena Blata dobył. Ta krajina je ſ celtiſlim ludom (ſ Vaslami) wobydlena, kotorž je ſ wulkeho džela karlistiſky ſmyžleny. Tež je tón džel Španielskej jara wajny ſa karlistow, dolež i morju a Franzowſkej pschiftorluje, ſwokelž woni brónje doſtawaja. Tež pola Tarragony ſteja karlistojo.

Ružowſka. Někto ſtaj wobě wójsz na mjeſac hlywy, kotrej ſtaj ſ dweju ſtronow tam poſkanej. Raž

go piha, nječha ruskosti khejor Chiwu annexirowac, ale je swojemu generalej Kaufmannej jenož poruczil, pschezelniščeho khana (knježičerja) tam stajic, a jenu twjerđisnu sa ruskou wožadlu tam natvaric, so Chiwesojo njevhču Ruskou wjazh rubježnje nadpadowali.

Turkowſka. Egypṭowſki městokral abo khediva, kaž ho mijenuje, je na dwaj měhazaj se swojim pschi-čodnym synom do Konstantinopla pschijsk, drje na wožadly. Turkowſki sultan je mijenijz husto khory, tež na duču. Won je ſebi do hlowy stajik, so dyrbí pschezimo wobſtejazemu prawej jeho syn po nim knježic, bjes tmy so trón tam najstarschemu prýzej, ſtož je někto syn prjedawſcheho sultana, po prawym ſkušča. Duj može ho tam něčto ważne ſtacj.

Afrika. Pscheziwniš Hollandjanow, atchinski sultan, ma doſez dobre wojsko, kotrež može w nuy hacz 10,000 muži woſchijsk; jeho kommandantojo ſu w jendzeljko-indijskich klužbach byli. Woſazh drje maja stare muſety, tola džekaja tež wjele ſ mječem, kotrež wótroſez ſ jedom wožmaſac wjedža.

Afrika. Totalny wjeh Rassa, kiz je ho něklo khejor Jan pomjenowan, je po bitwach ſ kralom we Amhara město Gondar wožadžiwski knjes nad zykej Abyssiniſkej.

Amerika. Modok-indianojo ſu ſo ſaundženy pjetk paddali. General Sheridan cjehnje pschezimo Kilkapoo-a Lipan-indianam.

— W ſtacie Entre-Rios, I argentiniskej republiky ſkuſhazym, je ſběk wudyrík, ſtož w tych ſtronach nježo nowe njeje.

— Spikowarzej Longfellow a Cullen Bryant buſhtaj ſa ſobuſtaſow ruskowſkeje akademije pomjenowanaj.

Počněna Amerika. Bitwiceli ſ Indianami traſa hſcheče pschezg dale, kaž to pschi ſcheroſociſi jich traſa, w kotrež ſu roſpjerſcheni, hinač bjež njemóže.

Ze Serbow.

S Budysčina. Na rataſkej wuſtajenijz běſhe wjele koni, hwoſadlo, wožzow, ſwiní a vjerjoweho ſlotu krajnych a zuſych družinow, wěſo woſčitko ſ bližſcheje woſlovnoscze, kaž to pschi ſlotohladach woſčudjom je. Pôdla rycerſkublerjow běchu tež burjo a ſahrodnizy rjane wěžy wuſtaſeli. Kaž druhdže, běchu tež tudy někotři ſlotpředawarjo ſ zuſbý. Čejſtne myta woſtejachu w bjecharjach (ſa konje), w ſlotach a ſlěbornych medaillach. Škoda, ſo wuhjerk ſa wuſtajenju njeje woſjewit, ſtož a ſa čjo je něčto prämirowany; duž my tež njemóžemy to pomjenowac. Pôdla ſlotu běſhe tež wjele rataſkých a druhich maſchinow atd. widjeez. Slončnje běſhe tež kudomne pschemyskowe towarzſtwo na tſelerení wſchelake

wupkody a wudjekli woſtujiſlo. Tani bě woſebeje tež ſajimawa a poſuejna ſběrka ſ rataſkej ſpýtowanſkej ſtacije Pomorez. Sa přeni džen bu 14,000 ſaſtupných kartow wudatych.

S Šaſa. Šerjedu, 14. meje, běſhe ſa zyku Sasowſku wožadu džen wjeſela a radoſe, a hacj runje bě wjedro jara njeļuboſne, ſymlne a deſchęzowate, dha tola kóžda wutroba ſe ſradowanjom ſwědžesche: To je džen, kotrež tón knjes člinik je. Pschetoz na tymle dnu wjedžichmy ſebi na město naſcheho lubowaneho njebočickeho knjeſa dučowneho Seilerja, kotrež ſaſahnite woſomuſenje bjes nami we žohnowanju woſtanje, nowego duſhewaſtryra, ſ mijenijz wjazolo doſtojneho knjeſa ſatarja Kurinkla ſ Wochoſow do naſcheje kriedžiny. Po wſchelakich pschihotach, kotrež ho dawno předy ſ doſtojnemu woſitanju nowego kn. dučowneho ſejinili běchu a na kotrež ſo zyka wožada rady a ſ wjeſekoscu woſdželika běſhe, ſradowa ſo popoldnju 3 hod. pola Sasowſkeje ſchule dočki, pschijsy čjah, wudebjeny ſ wjele rjanymi khorhoſemi, ſo by nowemu kn. dučownemu naſchezimo čahnýk. Šswjedženski čjah, předy kotrež poſawniſtojo džehu a wjeſeku hudižbu džekachu, woſtejſe ſ džecji Sasowſkeje, Chokmejanskeje a Škyczanskeje ſchule, wjedženych wot ſich kn. wuežerjow, ſ muſele a zónskeje mchodžiny a mnoho luda Sasowſkeje wožadu. Jalo ſ Lipjanskim mjesam pschiūdžechym, poſtaji ſo zyka čah ſ powitanju wočakowanego kn. dučowneho. Dolho tež njetraſeſe, dha pschijsčaku jěnižy, lotſiž běchu kn. Kurinkel hacj do Kurja napſchezimo jehali, a ſa nimi pschijsče kn. Kurink ſo ſwojebi ſwójbu we woſu kn. barona ſ Löbenstein nad Sasom, pschewodžany wot Lipjanskéje ſchule ſe a wjeſneje mchodžiny, wjedženeje wot kn. wuežerja Šcholky, kotrež běſhe we Lipinach pschi poſtaſených přenich čeſných wrotač nowego kn. dučowneho ſwiedžených powitał. Knjiti bě to wjeſek ſacíſiſč, jako ſo mak, ſybolaty, ſ wjele makymi a wulkimi khorhoſemi wudebjeny čah pschiſlijowaſche! „Nječ Bohu džaluje“ atd. ſo ſ pschewodom hudižby wuſpěwa, na čjož kantor Turk ſ Šaſa wuſtupi a nowego kn. dučowneho a jeho ſubu ſwójbu ſ wutrobnymi ſkowami we herbskej ryci w mjenje wožadow a ſchulow witasche. Kn. Kurink ſ rjanymi ſkowami wotmoſti a džakowasche ſo ſa wſhu jemu woſolaſanu ſuboſez a čeſez, kotrež jemu jeho nowa wožada dženža napſchezimo pschijsče. Jalo běſhe wſčitku mnohu pschiſtomuſk wutrobiſe poſtrowik, ſradowa ſo čah ſažo ſ wróčzenju a wjeſeſe ſo pomaku ſ Šasej. Piſlanje poſawniſtoſ a ſpěwanje ſchulow ſo něk ſuboſnje wotměnjowaſche, doniž čah do Radſki njeſchiñdže. Tudy ſtejachu druhé čeſne wrota ſ napižmom: „K nam witaſe!“ pschi kotrež ſ kn. dučowneho gmejnszy přjodlſtejerjo ſ Radſki witaschu. Jalo čah ſ Radſki won pschiñdže, ſaſwon ſo w Šasu ſe

wschemi swonami. Psched Lasom siejachu tsecze czechne wrota s napisom: „Witajcie!” a pola Lasowiskej schule schtowrte wrota s napisom: „S luboszju Was witam!” Wschudzom nowego kn. fararja wjegele wiatchu. Wot schule hacj k farje bescze pucz s belym peskom pozypanym a se selenymi schtomikami wobhadzany, a psched fariskimi durjemi bichu pohlenje czechne wrota natwarjene, kotrej rjany bely a czorny lscz po vodomnosci jasneho lscilca a napismo: „Wasch nutsch a wonkhod zohnuij Boh” debjesche. Tudy bu kn. duchowny we mjenje kn. gyrlwinsteho kollatora s Lbenstein, wot teho fastojskow a slonejne wot kantora Jurka we nemskiej ryczi a se tsikrcknej maznej klawu witanym. Nowy kn. fararz ho hlcze junckoz se wutrobuhnujazymy ktowani sa wschu jemu wopolasanu wulku lubosz a cjesz swojeje noweje wojsady podzakowa a fastupi potom, jalo be ho schutcia kherluschka: „My Bojo Wotzeli a Szuej khalbu damy” atd. wot wschekh pschitomnych s pschewodom hdyb maznej wuspewaka, do swojeje noweje, s pletwami a wenzami rjenie wudebjeneje faru, hdyz bescze sa njeho a jeho kwojbu wjezet pschihotowanu. W domje a hdyz ho jenoj hodjesche, bu won a jeho luba kwojba se wschelakich bolow lubosnje witanym a se sbojopscheczom wobstupowanym. Deschajil, kotrej bescze swjedzienks powitanje psched faru khetru jara pschirkotsie, nusowasche tez shromadzenych ho rosenz. Gyrlwinstek nutswiedzenie nowego kn. duchownego stanje ho w bliskim czatu. Boh luby Wotz pak zohnuij naschego nowego duschepastyrja s bohatym njebeskim zohnowanjom we jeho hameje a we jeho domje, wdn zohnuij psches jeho prazy a dzeko gylu Lasowstu wojsadu, so by to njebeske kymjo, kotrej budze wuszywacz, na prednu rolu padako a stokrczne plosky pschinjecko. To daj Boh!

Spew.

Letni dzen kijercze lubeje maczerje,
9. dzen junija.

Tak spisich ty, Macje lubowana,
Zno schyri lcta we rowi,
Do hldnich rowa pohrjebana
We Hodzijiu na kerchowu;
A hraj, ta twoja duscha dzesche
K tem’ wumojnikoj do njehia,
Hdyz predy wujednana bescze
Psches krej toh’ luboh’ Sbognila.

Rak husto ja sa tobu hladam
Tam k njebju, luba maczeta!
A siebi tez tak horzhy zadam
Tam s tobu byc p’la Jesuza;

O trocht! hdyz budze dopjelnjeny
Tez junu moj czas ziwjenja,
Dha budu sazo sjednoczeny
Tam s tobu hje wschob’ skonczenja.

Tu njeje jana njedyla jeni,
So njebych twój row wopytat
A pola njeho w Chrysta mjeni
Ton „Wotze nasz” tez wuspewat;
Tak husto hacj kym na kerchowu
Twój luby row ja wopytat,
Je mi, kaj byc pschi twojim rowi
Ja s tobu, Macze, poruczaj.

Hdyz junu nasche czeko s rowa
Wdze pschekraznjene wustupicj,
A Boh naz budze sazo s nowa
Psched gwojim stokom sjednoczicj;
Boh doj, so bychmy njetrjebali
Tam wjazh rósmo dzelicj ho,
So bychmy wczynje sawofali
Tam hromadze, o Sbognilo!

Hdyz tez naš jara wurudzesche
Tu kóde kijertne dzelenje,
To jeno wschal na khalu bescze,
Tam budze pak do wczynoscje;
Haj, tudy ho my wjeheliny
Na sbogne sahowidzenje,
Sso s tutym trochtom wolschewinu,
O! tam to wjazh njebudze.

Moj Bojo, ach! tam halle budje
To najstrubnische dzelenje,
Hdyz jedyn jow, ton druhji druhdze,
Do njebja abo do helje
Wot Boja budze wotkubieny —
Kaj biblija nam wopisze —
Hdyz wot wschekh luboh’ wotdzeleny
Tam budje do wschej’ wczynoscje.

Haj, beda! kotrejz budje tehdz,
Hdyz huden dzen b’dze sahwitacj,
Lch, kij p’la kwojich bichu priedy,
Ton prawy hudenik rostrikacj;
Hdyz budja tam — po Bojim klowi —
Na lewizh p’la koffow stacj
Egi pschecjoniqz Chrystuskowi;
O, tam ho budza posjje lacj.

Duz swarnuj naju, luby Bojo!
Psched tutym druhim dzelenjom,
Sposej namaj s hnady wschal to sbojo,
So mohkej pola Jesuha
Byc s nowa sazo sjednoczenaj,
Hdyz njeb’je jene dzelenje,
Psches Bozu hnadu pschekraznjenaj
Tam do wschilkeje wczynoscje.

Petr Mlon.

Přílopk.

* Mluvildirektor falkého regimenta tsézow je so s dowolnošej ministra se swojim chorom, 58 muiži, pshes Hamburg do počnzej Ameriki podal, so by tam koncerty džerjal.

* Svatkowny týden je wschodjom na wschodzech železnizach jara wjele czahow bylo.

* W Shorzelzu padze schyriletny hólezl s tserkeho poslhoda s wolnom won do dwora. Won je so khétero sbík, ale njeje řebi stawy řeamał.

* W Barlini bu wóndanjo jednu neger (czornu) sa doktora lekarstwa pomjenowaný.

* W Pruskej ſu někto na železniz tež wosy s kožemi abo s dospołnymi sparnymi komorkami. Kóždy kajsi wos placi 10,000 toleri.

* W Bleckede w Hannoverskej došla wondy jena mandjelska schwórnitsi (hózow).

* W Konstantinoplu je so 28. meje 380 khézow a pschedavańjow wotpalito.

Cyrkwińskie powjesce.

Wérowani:

Petrowska zhrlej: Theodor Emil Remmich, pismilista, s Hanžu Gabrielu Lugez.

Krčevi:

Petrowska zhrlej: Alwina, Ferdinanda Zwahra (Sewory), schloharja, dj. — Pawoł, Antona Stolzela, schewza, ſ. — Ernstina, Iana Augusta Schotky, pochonja, dj. — Marija, Iana Kobana, khézniła a fabrodnila, dj. — Emanuel, Ernsta Geipela, pshelupza, ſ.

Michańska zhrlej: Franziska, Augusta Hantuschka s Khelna, dj. — Rudolf, Iana Bohuwéra Gudý, wuczerja na Židowje, ſ. — Jan, Iana Bohuwéra Rychtarja s Wurz, ſ. — Amalija, Handrija Pětscha s Brésowa, dj. — Herrmann, Ernsta Haash, khézniła na Židowje, ſ.

Zemrjeći:

Djen 20. hac̄ do 27. meje: Hildegreta, Theodora Krügera, wothladowarja khorych, dj., 11 l. 9 m. — Jan G. Großer, 84 l. — Otto, Umpnarja Machliza, ſ., 14 l. — Jan Bohuwér Schotka na Židowje, 27 l. 1 m. — Jakub, Paſcha, khéznił, 28 l. 8 m. — August Henzel we Wjelkowje, 52 l. 2 m.

Kak

rozon

Hans Depla

wótřitaj

Mots Tunka

ludzi polda

***

škréjetaj.

Hans Depla. Motsfo, njejsy dha to shonicz je jich gmejnsteho prödstejerjowa méza tak cjezla, so mocht, ſtož ſy mi pshed tſiomí nježesemi ſlubit?

Mots Tunka. Né, bratsje, ludzo wſchitz s hlowu wijeja!

H. D. Dha tghu cji ja něſhto noweho po-wjedacj.

M. T. Šehm węzipny, to ſkyshej.

H. D. Ja wondy we jenej falkéj wshy na prusich wjesach wokoło khodzach a tam mi powjedaču, so

je jich gmejnsteho prödstejerjowa méza tak cjezla, so pshedo na jene wuchu dele leſe!

M. T. To bu cjepl!

H. D. Haj, a to mójesh wjedecj, so je jara cjezla, hewal njebyhu ſo jemu nohi tak ſelschiwite, so mocht s lehelskej kulu bjes nje kulej.

M. T. Ehze dha jeho to ta ſerbsta holezla tehdla měz?

H. D. To njewem, Božemek!

Drzewowa Aukcja.

Szredni, 11. junija t. l., budža w drzewnictwie pschi sałto-schles. żeleśnizh leżazym w Ziczeńskim haju wot szuchich drzewow atd.:

4 M.-meterow bręsowych kuluchov,
63 kłojnowych
0,20 stołow bręsowych walczkow,
2,00 " kłojnowych
1,00 " świdzych walczkow,
3 hromadz twierdzych "hromadow"
35 kłojnowych dolnych hromadow

pod wuměniensjom prěnjeje sadzby a sa hotowe pjeniesy na pschedzbowanie pschedawane.

Aukcja sapocinje so dopoldnia w 10 hodz. pschi dworniczeju w Ziczenku. Kupowarjo su proszeni, źeby psched aukcji drzewo wobhladacj.

Hrabinske Schall-Miaucourske hajnisse sarjadnistwo w Huszy.
Hugo Spelt.

Aukcja schęzepow.

Wokolo 50 klostrow kłylnych jadriwych kłojnowych schęzepow, lętuscheho sibia, budža wutora 10. junija, dopoldnia w 10 hodz., na nydzanskim rebitre pod wuměniom pschirażenja a sa hotowe pjeniesy po malych dželbach pschedawane.

W Bělém Kołmzu, 24. meje 1873.
A. Felffel, wyszyski hajnik.

Wobledzbowaniu!

Czesczenym wobydlerjam Budyschina a woklosce wosjewjam s tutym najpodwolnisczo, so kym so s lipskowskeje massy wrócił a wulkie städ draſtow a tlaniow, taž zychow, blidowych rubow, latunow, shawlow a wjele drugich węzow do wurešnych klamow kłuszących po najnowszych mōdach kobu pschirjęst. Też klubju po wschomodźnje najtuniszej placisniue pschedawacj.

J. Sobersky,
tunje klamy w poprjanzowej haſzy.

Sahrodnista žiwosć se $7\frac{1}{2}$ körzami areala je na pschedań. Dalische je šonice w expediciji „Serbiskich Nowinow“.

We wudawańi Serbskich Nowin je na předań kruće zwiazana za 35 np.

Pręnia czitanka
sa serbske šhule.

Spišok Jan Bartoš.

Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Leseunterricht in wendisch-deutsch Schulen.

NB. W exemplarach za wucherjow je methodiske předsłowo.

Shopsej czist a derje kłodzach; psches předawasche tunje naluwanje pschedawam ſou wóz- pradowje najtunischo a poruczam tajki i pschedzel-nemu wotkupowanju, punt 10 nsl., 10 $\frac{1}{2}$, 11, 11 $\frac{1}{2}$, 12, 13 a 14 nsl.

Rajsz, punt 16, 18, 20, 24, 30 a 36 np.

Shrop, punt 20, 24, 36 a 40 np.

Zolor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 56-64 np.

Gigarry, 100 sa 20 nsl., 22, 23, 24-30 nsl.

Petroleum, punt 24 np. **Něpjany wolisj**, punt 44 np., pschi wjazg punkach tunischo.

Krupy, punt sa 20, 22, 24, 30, 36 a 40 np.

Szoczki, jahly, buňy, hroch, krupiczki, se- leny hroch, undle atd. najtunischo.

Ord. palenz, taž dobre družiny w mjenischich a wjetischich quantitätach jara tunjo. **Spiritus** 80 a 90 np., w pičolkach tunischo.

Rum, Jamoica, liter 6 nsl., 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{2}$ a 10 nsl. **Zereje** w tunach a po kopač jara tunjo.

Zolor w klobukach, punt 48, 49, 50, 51, 52, 53 a 55 np.

Amerik. wubjerne kwinjaze tuczno, punt 65 np.

Carl Noack.

Kóslaze kóžfi, taž tež wscie družiny druhich krych kóžow kupyje i naj-wyschim placisnam

Gustav Rande
na garbarske haſhy, č. 426.

Najlepše pjerje s Lužizh!

Dréne pjerje a moschl, rjane běle, lochle a bjes-próshne, dosia s nowa a pschedawa tunjo swudowjena Frödžina, na rybowej haſhy č. 855.

Róže, taž tež pletwa sa njewiesty a kmotrow su rjane a tunje na pschedań w schtryparskich klamach hauensteinskeje abo butrowskeje haſhy.

We wudawarni Serb. Nowinow je netko ſako dostacj: Druha sahrodku kwetkojta. 1 nsl. — Čjorný kóž a drošna. 1., 2. a 3 ſber, po 1 nsl. — Bohumil. 2 $\frac{1}{2}$ nsl.

W redakcji Serbskich Nowin je sa 3 nsl. dostacj knižka, s nakładom Mačizy Serbskeje wudata:

Schwernaj ſužodaj.

Powiedańczo se herbiskeho živjenja wot Jana Bohuwera Muzjinka.

S pschedawkom:
Strashna kwartira we Franzowſlej.

Bowrjerja, fiz by pódla ludzi a baty wobledzbować, konjazeho wotrocza a dželaczeſku familiu do býdlenja pyta pschi dobrej ſdże ryčerſkublo w Plužnilezach.

Zerejowa haša
čz. 268.

Pschedeschežnikowa fabrika
wot

Zerejowa haša
čz. 268.

M. Schmidta w Budyschinje

porucza najwjetshi sklad pschedeschežnikow a pschedeschežnikow pschi dobrym a sprawnym poštuzenju a naſtunischiх placzisnach.

Też ho tam wschitke reparatury a nowe poczebnjenja najruezischo, najlepje a naſtunischo wuwjedu.

Wosjewjenje.

Dziwocjanste herbske evangel. luth. missioniske towarzstwo smieje — dali Bóh — jutſje, 8. junija, jaſo na kwięczeni kwiacieje trojizb, swoju lętnu shromadzisnu, we kotrejž budze swoj shthri a dwazhth lętny dzen kwięcicj. A dokolž ma ho w tutej shromadzisnje, kaž druhe lęta, nowe wuswolenje fastoſtwa, kaž tež sliczbowanie dochodow a wudawkow stacj, dha ho s tutym wschitkem pschedezeljo a pschedezelniq missionistwa, woſebje pak wschitke kobystawu towarzstwa lubje proſcha, ho jutſje po nychporach, popoldnju tſjoch, w dziwocjanstki ſchuli bohacze nutſnamakac a hnydom pschi nutſtupjenju swoje wuswolenske lisejki wotedacz.

Petr Mlónk, viſmawiedjer.

Lipowe feženje,

cjerſtwe a wuſuſhene, kupyje

hrodowska haptyla.

Murjersſte a molerſſte barby

wſchich druzinow, kuſhe a we moliju, tež hotowe k barbienju, derje ſchnijaz lanowoliſowy ſirnik, bernſteinowy, ſopalowy, weimarowy a ſpirituſkowy lac, franzowski a nemski terpentin-wolij, kólnski a thüringſki lili, laſikowaze wolijowobarbne a molerſſte pinsle, plafond-ſchczęſki, dubowe walzy a mahoniowaze apparathy, gletu, jendzelski nagoſowoy ſchmirgel, ſchmirglowy ptat a papjern, polirowazu papjern we wſchich druzinach, ſłotoſtu, klebrojstu a khoporojtu broncu we wſchelakich barbach, mazjazy molij, klebrowy arz atd. porucza po najrunischiх placzisnach

J. G. F. Niecksch.

Bruñiſy a druhe nutſtadžene płydy
porucza

J. G. F. Niecksch.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnih czahow dopokasanh, s najlepſich ſelow a korjenow pschedezelony pólver, po jenej abo po dwemaj kžizomaj wſchěvne kruwom abo wólam na prěnju pizu naſkypanh, pschedezeljia wobzernoſć, plođi wjèle mlóka a ſadžewa jeho wokljenje. Pakcži placzi w 4 nſl. a je k doſtaczu hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Wučzomnita

Mehnert, kowarſki miſtry, w Budyschinje, na ſwonkomnej lawſkej droſy.

Poriadna holza, nojradſcho se wſy, doſtanje dobru ſlužbu hnydom abo najpoſdžischo do 1. julija na bohatej hazy cížiſlo 63, dwaj ſlužbuj w ſadnej ſteži.

Poriadna holza se wſy, kži ma luboſcī k džecjom a w hospodarſtwje nechto naukuńczej chze, pyta ho 1. julija do ſlužby. Hde? praji wudawarnja nowinow.

Dwoj ſrawſkoj doſtanjetaj dželo pela M. w Džehorezach.

Dwē porjadnej a džekamej dželacjerſkej kwióbjie pyta k hnydomnemu naſtupjenju rycerſtublo w Gowuijowje.

K hnydomnemu naſtupjenju pytam pschi wypoſej ſbij 1 wotročka, tež wozenjenego, 1 konjozeho a 1 ſrénla, 2 hrodźnej dzowzj. Dalishe móže ho w expedicji Nowinow ſhonicz.

Limbach vola Wilsdruffa.

Kapler.

Džaſe.

Sa wschitke dobroth, kotrej ſu ho mi po mojim wotpalenju, 3. rjedzelu adventa ſanđzeneho lěta, wot wjèle pschedezelow, kuſhodow a ſnatich doſtale, ho najwotrobiſchiho džakuju, woſebje tež tſiom ſlužomnym holzam, kži ſu mojej kwióbjie wjèle drasty darile, s tím pschedezelom, so by Bóh wschitkich psched podobnym nieſbozom miloſciwje ſwarnował.

Bohuwer Kranz w Jenkezach,
tež w mjenje mandželskeje a macjerje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški,
która so w wudawarji
Serb. Nowin. při bohatych
wrestach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamajwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleń.

Kóde číslo płaci
7 np. Stwartleńska p. d. da
ta pola wudawarja 76 np.
a na kral. sakre posde
8½ osł.

Wspomijecje: Najnowsche. — Swetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Husli. S Kluscha. S
Hrodla. — Pschilopk. — Byrlwinske powjesce. — Hanß Depla a Mois Tunka. — Kawelschnit.

Najnowsche.

S Malejje Dubrawy. W nožy 10. junija
wokoło 12 hodzinow je so na tudomnych leżom-
nośczech jena fajma rżaneje słomy, delno-horcza-
stemu kniejstwu kluscha, zbyle wotpasila. Wona
wospchijesche něhdze 150 kip słomy. Wóhen je
najskerje saložený.

S Běleje. Dopołduja 9. junija je so jena
törsowa kolnia, bjes Bělei a Wyższej stejaza a
tudomnemu žiwosczerzej Kraufu kluscha, wotpasila.
Saložer wohnja je czełny.

Varlin, 11. junija. Khězor, hžom někotre
dny khorowaty a psches kmijercz prynza Adelberta
a knjenje wudowy Augusty krala Vjedricha Wylema
jara śrudzený, njemože swoju strowosz tak khětse
safo dobycz, kāž je so to hewak stało. Duž drje
wón do Darmstadta njeponědze, tež je jeho wopy-
tanje winskeje wustajený hacz na dalsche weſtor-
cjene. Wón budze najprjódzy weſebje na hrodze
Babelsbergu pschebywac̄, pónđe konz junija abo
sapoczątk julija do Emisa, w měszazu Augustu do
Gasteina a potom halle najskerje do Wina.

Darmstadt, 11. junija. Dženja stan je
tudy russi khězor, kiz je na puczu do emsickich ku-
pjelow, a persiski schach setkaoj. Tačo běchtaj so
poſtrowitoj, schach dale jēdzesche.

Paris, 11. junija. General Chanzy je sa
general-gouverneura w Algierskej pomjenowany.

Hrabja Arnim, lotrehož su wcžera wschitzu
franzowszḡ ministrjo wopytali, je so wcžera se
swojej mandzesskej do Versaillesa podał, so by
pschedzydu republiki, marschala Mac Mahona, wo-
pytał.

Prynz Napoleon je so wcžera na hrod Cerch
podał, so by tam Rouhera wopytał, kiz je khory.
General Bourbaki so borsy s Londona do
Parisa wróci.

Plaćizna žitow a produktow w Budyschinje
7. junija 1873.

Dowoz: 4609 mēchow.	Plaćizna w pterézku			
	na wikach,	na bursy,	nízka,	wysoka,
Pscheniza 50kilogr.	4 16 9	4 28 8	4 19 9	4 28 8
Rožla = =	3 9 7	3 14 4	3 11 2	3 14 4
Secjmien = =	3 13 2	3 18 6	3 13 2	3 18 2
Borsz = =	2 14 —	2 16 —	2 12 —	2 16 —
Hroch = =	— —	— —	— —	— —
Wola = =	— —	— —	— —	— —
Raps = =	— —	— —	— —	— —
Zahy = =	4 22 9	5 1 —	— —	— —
Heidschyla =	6 14 2	6 16 8	— —	— —
Kopa słomy =	— —	— —	— —	— —
Lane hymjo =	— —	— —	— —	— —
Butey 1 =	— 20 —	— 23 —	— —	— —
Zent. hymna =	1 15 —	1 18 —	— —	— —

Drjewowa aukzia
na malešchanskim reviru.
Pjatk, 20. junija t. l., dopołduja w 9 hodzi-
nach, budze so na hucinjanskiej holi pola Lěskeje
w bliskości mužakowskego schuzeja
170 Rcm. khōjnowych schęzepow,
220 " " pjenkow,
47 walczych stotniow
pod tudy swieženyimi wumějenjemi na pschedzad-
wanje pschedywac̄.

W Malešchazach, 12. junija 1873.
Wyschski bajnik Sachka.

Zena pěkna rôdna holza so k jenemu rždi ju ptya,
nojradicho, kiz je hžom kluzila, a može bytrem do
kluzby stupic̄ na žitnej hacy czo. 55, po 3 sfherach.

10 - 15 murjerio mója tražaze dželo deſtacj psches
Aug. Nôthiga w Hornym Hunjowje.

Rôdna kluzobna džowla so bory abo k 1. julija
ptya. Wscho dalsche je šponic̄ na žitnej hacy czo. 55,

Śwētne podawki.

Saksa. Krónprynz Albert a prynz Jurij stać 6. junijsa wójsko, w Kamjenicu stejaze, wobhladowatko, taż so to kózde lato stanje. Psched wjeżdżorom pschi-jedzestaj wonaj do Budyschina, hdżej busztaj najsastra tamniščej dwaj bataillonaj 4. infanterie-regimenta čížko 103 wobhladowanaj. Petom podasztaj so wobaj prynzaj do Žitawy tamniščeho wójska dia a staj so wjeżdżo teho sameho dnja do Dražđan wracjitoj.

— Na lubišlo-ebersbachskej železnicy je lokomotiva 5. junijsa přeni ras do Dürrhennersdorsa pschijska.

— Se Žitawy pišaja, so je so 8. junijsa lęg na oħbienskim ríviru pałiż počak, so pak su wohem popołdnju w pjezich hodžinach podužyli, jało biegu předy khetsje dležku hrjebju murħi.

— Lückendorfje leżomnoſcie je 6. junijsa nje-wjedro s krušami domapjato. Kruhy ležachu hischje wjese hodžinow poſdžischo na polach a su někotremužkuž ratarjej nadžiju na bohate żnē zyłe flaszke.

— W Bejerezach su so 8. junijsa jene domsle s bróžnu wotpali. Dwaj hólzaj staj so wuſnako, so staj febi valcijs sapalkow (schtychowanczlow) kúpičoi, s nimi krajkacoj a bróžen sapalikoj.

— Krajna kulturna rada je 10. junijsa w Dražđanach hromadu stupika a je so w přenim poſdženju sapołaſanje jeje noweho generalneho sekretarja stako.

— Na počlenim narodnym dnju krónpryzna Alberta je 90 invalidow, a to bjes nimi 54 kobustawow wojerſtich towarzstw, s kralowskeho sakſkeho invalidneho wuſtajenja pjenježny dar dostako. Najstarschi invalida je 91 lét starh.

— Melleburgski wjelwówoda je se swojej knjenju mandželskej a prynzežnu džowlu 8. junijsa do Dražđan pschijsk a chyzske so wot tam do Wina podač.

— S Emſa pišaja, so tamnišče kujpjele kralej Janej derje týja a so je wón se skutkowanjom tamniſcheje wody zyłe społojeny. Wón je hžom sahe rano pschi studni widżet, so by tam postajenu mérū wody wupl, kynje so potom na konja, so by khwilu jéħaq, bjes tym so druzi tamnišči kujpjessy hosczo k temu wóžkom trjebaſa. Wjedro w Emſu njeje runje jara čopko byko. Ruski khēzor tam najſterje w thyle dnjach pschijsk, pruski khēzor pak halle poſdžischo.

— Sañdżene kwiatl je do Dražđan něhdże 180,000 zuſnikow pschijsko, to je 80,000 wjazy, dželi loni w tym kamym čjazbu. Woni biegu tam nimale wschiży po železnicy pschijsk a bę so wjysze 114 porjadnych čjazow jenož na krajnych železnizach tež 48 extracjazow wotpusczęſko.

— Sakſka ma něko po swojej wulkoſci najwjažy wobydlerjow w Europje, pschetož na kwadratnej mili

wyđsi w Sakſcej 9500 čłowjekow, w Pruskej pak jenož 3900.

— Na lipskim universiteče je w tu khwilu 2720 immatrikulowanych studentow, po tajkim tójskto wjazy, dželi w hymslim voklęzie, hdżej bę jich jenož 2650.

Něm̄ka. Wudowa krala Vjedricha Wylema III., tak mjenowana liegnijsla knjahini Augusta, je wóndanjo wumrjeta. — Teho runja je pruski prynz Adalbert 6. junijsa w Karlsbadze (w Čechach) wumrjet. Wón bę brat njebo krala Vjedricha Wylema III. a 29. oktobra 1811 rodženy. Teho čjeto su 9. junijsa w nož do Barlina pschijsk i je do hrodowskeje zykwoje stajili. Pohrebanje sta so sañdżen schtowrk. Na kralowſkim dworje budža dwé nježeli wo njebo prynza želicj. — Njeboha wudowa krala Vjedricha Wylema III. je hrjedur khownana. Wona je so w lécje 1800 narodžita a bę džowlu hrabje Harracha. Kral Vjedrich Wylem III., kotrehož knjeni mandžella, kralowa Louisa, bę hžom dawno předy wumrjeta, je febi spomnjenu džowlu hrabje Harracha w lécje 1824 k lěwej ruzi pschiwerowatz dak a je po tajkim w morganatiskim mandželstwie s njež žiwy byk, to rěla tak wjese, so wona, hacj runje bę jeje mandželissi s kralom, tola kralowa njebeške a so jeje džeczi, hdž budžishe žanyh měla, njebychu to hamo prawo měla, taž dotalni kralowſzy prynz a prynzežny. Vjedrich Wylem III. je 7. junijsa (1840) wumrjet, jeho wudowa Augusta 5. a prynz Adalbert 6. junijsa, tak so ma pruski kralowſki dom 3 ſrudne dnj sa kobu.

— Persijski schach je Barlin wopuſčajk a so naj-přidžy do Essena podač, so by tam Kruppovu želeſliježnu widžit. Krupp je jemu jenu 6-puntowſku la-nunu darik.

— Schach je ministrej hrabi Roonej wulki kſchij persijskeho khōnežneho a lawſkeho rjadu (ordena) spožejk a pěžnječk Bodenſtejt, kž je po waschnju persijskeho pěžnjerja Mirza Schahy wjehale němske pěžne wu-džekuk a wudak, je wot schacha offiziell kſchij spomnje-neho rjadu dostak.

— Kak je so persijskemu schachej w Barlinje lubiko, to njevěmy, naſſlerje pak derje; wón pak so pjezha kralowſki kwódbje lubik njeje abo — wjese wjazy — jeho sadžerženje so spodobako njeje, tak so su wježeli, so je schach wotjek. Wón je so mjenujzy jało pschi wschi mérū hordy wopokaſak a na kralowſkich přyzow lědom poſlakat, jało buču jemu přjódſtajeni, haj, wón jich tež pschi druhich skladnoſczech njeje ledžbu měk, lědy so je tym prynzam, kž su psches swoje skutkowanje snacj, jało krónpryz, prynz Vjedrich Karla, ruku dak. Wježeli Bismarck a hrabi Moltkej je tola tež někotre ſtowia projek, dokelž je jemu jméno tež w ſwēze ſnate. Tež to su na kralowſkim dworje jara sa ſko wſalt, so je schach pschi wschiſtich ſwiedženſtich ſtadnoſczech.

Niž budu jeho dla hotowane, kóždy ras dočko na řebej čakac̄ dák.

— Krájor-král pojedze 16. júnija do Darmstadta, hdež budje tamníšti wjelwójwoda 17. júnija 60-létny jubileum swojego kniženja čtricetich.

— Němíški rajchstag budje drje so bórsy wob-sanknyc̄ dyrbieč̄, dolež̄ čhe so sapókhanzam po tak dočkém slukowanju domoj, wožebje, dolež̄ dyrbja w Varlinje sa swoje ſamžne pjenjeſy ſimi bnc̄ a žane pjenjeſne ſarunanie niedostanu. — Perſtli ſchah je jene wuradzowanje němíškiho rajchstaga woontak a rajchstagowemu pſchedzhdze, Dr. Simſonej, mulli ſchih̄ perſiſkeho ſtönejneho a lawſteho riadu ſvožc̄iſ.

— W nětčiſlím němíškim krájorſtvie je w tu khwili 69 millionow krajiných padjerjanich pjenjes, to je, taſlich, niž ſu wjekhi wſchelalich němíſkich k rajo w wudake. Rajchstag čhe, so by ſo tale ſumma na 40 millionow toleč̄ pomjeniſhka a ſo budu ſo ſa wſchitke němíſke kraje ſenajke padjerjane pjenjeſu wudake, wot ſotrhk̄ by kóždy tejlo doſtał, hac̄ je licjba jeho wobydlerjow wletscha abo měniſcha. Najmajejſki padjerjaný pjenjeſ budje 5 markow (1 tol. 20 ngl.) pkačic̄.

Awstrija. Pſchi wojerſt m wobjedje, niž ſo 6. júnija k čejſci ruskeho krájora Alexandra w krájorſlim hrodze we Winje wuhotowa, je awstrijski krájor Franz Josef ſledowazu ſlawu wunjeſk: „Niech Wſcha ma-jestosć dowoli, ſo ja w moim a w mjenie mojego wójska na Waſchu ma-jestosć a na wutrobite russe wójsko ſlawu wunjeſu.“ Štromadzeni hojčo tutej ſlawote pſchihlokowochu a wojerſka hudižba ruslu hnmnu ſabra. Na to ruski krájor rjeſku: „Je, mi Waſchu ma-jestosć poſwoli, ſo na Waſchu ma-jestosć a Wſche dobre a ſwérne wójsko ſlawu wunjeſu.“

— Kuiž wjgozny hofc̄o ſu Win 7. júnija popo- dnju wopuszczili a je ſo krájor Alexander ſe separat-nym čzahom ſe jeleſnizu do Stuttgartia (khowneho města württembergſleho králeſtw) podał. Württembergiſka kra- ſowa Olga je jeho ſorra. Awstrijski krájor a jeho knjeni mandjelska ruskeho krájora, ruskeho naſglednika a jeho knjeniu mandjelsku hac̄ na dwórníſkho pſchewo- džachu a běhu tam wſchē orzypwójwodo, ministrjo atd. pſchijſhli.

— Awstrijski krájor je krájora Alexandra ſa wjich- ſcheho mějic̄ela infanterie-regimenta č. 2 a ruskeho poineho marſchala hrabju Berga ſa wſchidzkeho mějic̄ela awstrijskeho infanterie-regimenta č. 70 pomjenowat.

Franzowſka. Prěni wjekjor, na ſotrym nowy pſchedzhdza franzowſleje republii, Mac Mahon, ſwój dom wónzano hofc̄om wotewri, bě ſara woontann. Běhu tež orleanjsky pſhynzojo pſchifchli a wiele druhich wožebných knjegich, ale žadny republikantski ſapókhanz ſo tam poſlaſt njeſe. Tež njebeň němíški poſkhanz, hrabja

Arnim, pſchifchok, ſchtož, dolež̄ bě ſo pſches 800 hofc̄i ſeſchko, wiele ryčow činjeſche. Marshall Canrobert bě tež wonka wotak, ſchtož ſ tym wukadowachu, ſo je to ſa ſlo wiſak, ſo jeho Mac Mahon ſa kommandanta města Paríža pomjenowat njeſe, ale je generała Ladmi- raulta jako taſkeho poſtaſik.

— Prinz Napoleon — wuj krájora Napoleona —, wot Thiersa pſched nělotrhm čzahom ſ Fransowſleje wupokaſany, je wónzano do Paríža pſchijſ. Wón je prajk, ſo čhe tam jenož nělotre dny wotac̄, ſo by poſkaſak, ſo ma prawo w Parížu bydlic̄, a Fransowſlu ſažo bóři wopuszczci.

Ružowſka. S Petersburga pſchu, ſo ſu nimale wich̄ wotdželenja ruskeho wójska, niž ſu na puczu pſchecziwo Chiwejlemu ſhanej, najhórfche marſche pſchē- trali a ſo ſu nětko w krajinach, hdež je wody doſč.

Schwäſſka. Šejm je Šchwäſſku ſa föderaliſtu republiku pomjenowat. Po taſlim ſměja ſchwä- niſke ſenottliče krajin, hac̄ runje do republiky ſjenoczenie, nimale taſku ſamostatnoſež, kaž krajinę amerikanskéje unije. — Vjes tym pak karliſtojo pſchego wjazh kraja do ſwojeſe ruſi doſtanu.

Ze Serbow.

G Buduſchina. Raž ſtýſhčimy, budje lětuſki herbiſti miſſioniki ſwiedzeni, daſi Böh, na Michala w Buſe zač wotdžezann.

— Dotalny direktar tudomneje naſutovarenie, knjeg W. A. Domſch, niž je ſo pſched nělotrhm čzahom pensionirovac̄ dák, je wot ſrala Žana čejgny ſchih̄ ſa- ſkužneho riadu doſtał. — Měſtečjanſki radžic̄el, knjeg Hägler je ſo tež wónzanjo pensionirovac̄ dák a je ſaňdenu ſrjedu dotalny radžiný assessor, L. Buchheim, na jeho město wujwoleny.

— Šandžnu njeđelu je ſo redaktor „Sserbſkih Nowinow“, L. J. Smolér, ſe ſwojego puczowanja domoj wróciſi a tole puczowanje naſkerje bórsy w tychle nowinach wopishe.

— Wětnoschowanje tudomnyh naſkywów abo walow, bies ſwólkym bohatym wrotami a khownej drohу le- žajich, ſpěchne doſč do předla poſtačjuje a móže bnc̄, ſo dudža male hijom do kónza tuteho měžaza zyle wotnoſhene.

— Tvarbu noweho wulkeho wojerſleho hospitala je naſch murjerſki miſchtr, L. P. Wendler, wot mi- niſterſtwa wójny poruženu doſtał.

— Sa evangeliſtich Šerbow w Draždjanach a jich woſolnoſež ſměje ſo jutſie (1. njeđelu po ſw. Trojizn) w draždjanſkej ſchijnej zyrkvi herbiſla Boža ſkužba. Prědowanje budje L. farač Timiſh ſ Hodžijsa

a spowiednu ręci I. farać Dr. Kalić i Horneho Bu-
jesda dżerzeję.

— Niewiedro, kotrej schwórk tydjenja běše, je
tőishto schodny načinik. Tola su ho domsle khezlarja
Jana Wieczasa w Lutyniezač i blyskom wotpalike
a teho runja tež wocja hródź na ryciekuje w Hartawje. W njej drje runje żone wotryz njebehu, tola
je ho tam jara wjèle skomu a piżm spaliko. Też do
domslič a do hródze kublerja Leicha w Piłowie je
blysk dyrik, njeje drje tam sapałik, je pał tola dwę
krumje sarańc a těchu a kriksle wobschodził. Dale
je blysk w Małych Drebniach kublerji Schäferej
też dwę krumje sarańc a domsle sapałik, tij su ho tež
zgłe wot: alik. — Hewak su tu a tam leżomnośeje wot
krupow wobschodziene a je ho to pječja wožebje na
bułkojujanskich a hlinjanuskich leżomnośach stalo.
Sylny dejshk bě tešlo rudy pschinjeſt, so dyrbjachu
w Małych Budyschiniu słoń i hródzow wuwiesz. —
Gasony a Pogorowow ho powieda, so je w tam-
niczej stronje blysk pječz krócz dyrik a tež někore rafy
sapałik. W Hornej Poglowach je Giebnercz
domsle do procha a popiela pschewobročik; w Ka-
mienicach Wołkramozach korchmarzej Holanek
rýba sarańc, těchu wobschodził a těchu sapałik; w
Delnej Gasony je blysk jedyn schtom rostaszy, těž
także Opta a nutsa a woska jara wobschodził
a tež do żelezolijernje dyrik, tola pał nihdy njeapa-
łowski. Wohen pola korchmarja Holanka su žugodzo
sbožomnie podużali, prjedy hacj bě ho wjetsha schoda
stalo. Na delnowołowskich leżomnośach su krupy tój-
shto schodny načinik.

G Huski. Gutsje (1. njeđelju po ſw. Trojicy)
budje ho w naszej dotalnej zyrki wotkalene přebowanje
dżerzeję a ho wona potom borys wotchorowacj sapačuje. Kemičenja směja ho hacj do natwarjenja noweje zyr-
ki wje na tudomnej schuli. Zwarta noweje zyrki je na
kwalobue waschnie psches wojeschiu hlosow herbskemu
nurjeksemu mischtrej Hauſelej na Kočižy psche-
podata.

G Kluksha. Tudy bě ho 6. junija popoldnuju
w spartej stonzy domslič, sahrodnicej Janej Ksć i-
njerjej kłuszących, učak palicz poszako; tola su
wohen prjedy hascheny, hacj bě wjetsha schoda načinik.

G Hrodka. Srjedu, 28. meje t. l., sta ho
tudy scudne njeſbože. Klamak a korchmar Muderz i
Hornowa bu mjeniży psches to, so běštaſt ho dwaj,
do wosa sapšechniętaj konjej spokochaloj a do njeho
prahykoj, tak straszuje wobschodziem, so dyrbjescze
borys wumrjeſt. Konjej a wos běštaſt i mukrowoskeho
krajejeho dwora.

Přílopk.

* Gustav-Adolfie towarzstwo je tež w fañdzenym
lécje sa evangeliste, wožebje němsle wožady wjèle skut-
kowalo, tak w Austriji a Wuherskej, w Franzowſkej atd.
Wobleso běchu i wjetsha i pomožu towarzstwa natwa-
rjene 65 zyrkiow a kapałow, 58 škulow, 20 farow.
Psches wotkalene dosta towarzstwo 163,000 toleri.

* Czjelo Böllerez holciki, wo kotrej hebi myſlachu,
so su ju zgagni ſobu wſali, su, laž hiżom tydjenja
powiedachim, w brózni jeje haſmneho nana namakali.
Paž ho ſda, je ju njeļaſti njeſničomuč člowiek nje-
częſznie trjebał, ju potom ſkončował a jeje cžiku w brózni
ſahrjebał. Tóishto ludzi su ho krótschi abo dlejschi čzaž
w jaſtwie džerzel, dokež jím winu dawachu, so su spom-
nenu Böllerez holciku wotwiedli, a netko je ho wupo-
laſko, so su wſchitzu njevinowacie čerpili.

* Nowy khejorſti swón w Kölne budje 510 cent-
narjow čejki, w pschemerje 11 stopow a 3 zóle (nimale
iſi kočje) a 11 stopow wjholi. Schtyrzecji člowie-
kow budje jón swonieč (abo bimbacj). Podstawl swona
wotpočjuje na schęſtekočejowſtej muri. Swón směja
wobras žwiateho Pētra. Wulku roſhlaſnosz budje
jadacj, so by swón na swoje miesto, 100 kočjej wj-
hole, ſběhneny był.

* W Hródzu buchu učotsi, tij pruske a ſpaniſke
papierjane pjenesy džekachu, wuſlędzeni a sajceji. Hkowny
pomožnik bě jedyn fotograf.

* W Bostonje (w Amerizy) su ho iſi wulſe haſy
wotpalike; schoda i teho wucjini na połdra milijona
toleri.

Cyrkwińskie powięſcie.

Werowanie:

Michałska zyrkej: Gustav Adolf Krosch, garbarski a
wohydler na Židowje, i Marija Madlena Lissakez tam. —
Bjedrich Hermann Haaser, kowar-najeňl w Łahowje, i Hanu
Grösch i Toronž. — Jan Ernst Keller, kowarski, i Hanu
Marija Henniges i podhroba.

Krčení:

Pětrowska zyrkej: Emma Paulina, Augusta Bar-
thela, pohonča, dž. — Hanu Augusta, Jana Augusta
Brühla, pohonča, dž.

Michałska zyrkej: Maria Augusta, Jurja Augusta
Jurza, khejerja a rěšnika na Židowje, dž. — Emilia Ida,
Wilema Kubela, wohydlerja w Murizach, dž. — Wilem
Bohuwer, Jana Nowala, khejnka w Jeńkierzach, g.

Zemřečí:

Djen 21. meje: Hanu Madlena, rož. Busch, Jana
Korle Hendricha Köppinga, schtymparja a khejerja na Ži-
dowje, manželska, 45 l. 8 m. 19. dn. — 28. Jakub
Hascha, měščjan, khejer a kwełofabrikant, 28 l. 8 m. 20 d.
— 29. Ernst Bohuwer, Michala Kruschwitz, měščjana,
khejerja a murjerja, g., 10 m. 26 d. — 2. junija: Jan
Khejer, wohydler na Židowje, 48 l. 4 m. 8 d. — 5., Jan
Bohuwer Günzel, khezar w Delnej Kinje, 68 l. 7 m. 18 d.

Kak
Hans Depla

rozom
wótkitaj

Mots Tunka

ludzi pódla
škréjetaj.

Hans Depla. Někotři ludžo su druhdy tola jara sprawni a měřja sažo s tej měru, s kotrejž je ho jim měřito.

Mots Tunka. Hdjé dha sy schto tajše našhonik?

H. D. Hlaš, w jenej wky blisko prussich mjesow je muž, kij ſwoju žonu ſtajnje biše, a wondano je wón wot piatka wječhor hač do ſoboty wječhor s pulami na nju khodíš.

M. L. Aj, aj, aj!

H. D. Ale ſlonečnije wón ſwoju ſapkatu dosta.

M. L. Kak dha to?

H. D. Ró, jeje kotra jei k pomožy pschilidze, ſ kotrejž teho muža do ſtvineje komorn delka ſejahnyſtej a jeho tak pschemkōcīſtej, ſo jenož wſho tak wrjeſloſte.

M. L. Aw, jaw, jaw tola!

Butrowh polver,

pschi kotrejž načožowanju ho butra ruczjich, bohatſcho a twjerdſcho dobudze, a koirjž je woſebje lěče jako wěſtý ſrědſ dopolaſany, dosta ſažo w nowej pochybě

H. Kuliſch na mjahowym torhōſciej 40,
prjedh G. A. Behla.

Kołomas, woliſ ſa maschinj,

kuęzlanh mas, czornu a żoltu ſmolu
naſlepſkich družinow porucja

Franziska Pittnerowa
na ſukelnilej haſb.

Měſacžny pschehlad

sakſkeho wohensawěſczazeho towarzſtwia w Chemnigu.

Bucjinačchu:

	na 30. řaperteje:	na 31. meje:
běžaze ſawěſzenja ſe 1,977 policow	8,380,907	8,797,745
ſe 2,087 "	5,797 337	6,159,160
reafſecuranzg	88,617 21	92,884 24
doplačenſke pschiſluſchnoscje towarzſhnikow	10,012 24	13,873 23
volhody prämijow, na dobo ſe ſaſtupném pjenjem ſom		

Chemnič, 31. meje 1873.

Direkcia.

Jako agentojo horn'scheho towarzſtwa porucjeja ho k pschiſecju ſawěſzenjow:

Hendrich Preu, pschelupz, a Jan Trang. Schulze, pschelupz w Budyschinje, M. Janiš, agent w Porchowje, expedient Thiemer w Kamenzu, W. Kühnel, týſcherſki miſchr w Ebersbachu, Jan Trang. Koniš, týſcherſki miſchr w Chbauwie, Gust. Fleck, agent w Lubiju, Wilh. Theod. Alb. Krebschmer, czaſznikar w Neu-Gersdorfje, F. A. Ulbricht jr. w Nowosalzu, J. M. Renauer w Obercunnersdorfje, Bernhard Hilbenz w Wöſporku.

Powschitkoma ażekuranza w Trieście

(Assicurazioni Generali)

sawějszjuje pschi rukowanskim fôrdsu wot:

34 millionow 232,691 schéßnakow 44 krajzarjow awstr. czista

- a) tworh, mobilije, žnejsle pôdy a t. d., kaž tež, hoža to krajowe sakonh dowoluja, twarjenja wszech držinow psche wohnjowu schodu;
- b) posicjuje sawěszenja na živjenje čłowjekow na najwschelakše waschnie sa najtunishe twjerde prâmije a wistaja polich po pruskim kouranze.

Towarstwo w apłaczi w lécie 1871 12,327 schłodowanjo w summu wot 4 millionow 808 týsaz 519 schéßnakow a 7 krajzarjow.

W kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěszenjom poruczeja ho jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Kettlizach.

Zerejowa haša
cz. 268.

Pschedeschcžnikowa fabrika
wot

Zerejowa haša
cz. 268.

M. Schmidta w Budyschinje

porucza najwjetshi sklad pschedeschcžnikow a pschedeschcžnikow pschi dobrym a sprawnym pošluženju a najtunischich placzisnach.

Tež ho tam wíchite reparatury a nowe poczehnjenja najruczischo, najlepje a najtunischo wuwjedu.

Attēst.

Najwjetše sbože je strowoſczl. Sa tu mam ho jenož Glöcknerſkej hojajej a czechuitej žalbę*) džakowaci. Ja mějach 20 lét hľuboke džery w nobojnej (loſčožer), lekarſka vonož bě mje wopuschcžiſta, wschē druhe žalby a bjeutuſčki nicio nejepomhachu, ja žam věč nadžiju ſpuſčciſt, dokež mojeſ noſh wocžornejecž poczehc̄tej, ja ani ſtejecž ani hicž njemžach, buč zyle živjenja byt. Duž mi hiſčce Glöcknerſku žalbu porucžiſtu a po jeſe nałożenju buč po ſtrótkim čzagu zyle ſtrówy a porucžam ju wschēm podobnje czerpjožym.

Siegmannowa na kſtiwej horje 3. A. w Magdeburg.

*) Sa $2\frac{1}{2}$ ngl. dostacj w budyslomaj haptkoma, kaž tež w schēch městach Hornej a Delnej Lužicy.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, se starodawnych časow dopokonan, s najlepſich ſelov a korenjow pschihotowanymi pólver, po jenej abo po dwemaj kžiomaj wschēdnie kruwom abo wołam na přenju pízu našípanym, pschisporja wobžernosc̄, plovdi wjèle mlóka a sadžewa jeho wokluzjenje. Pakcžiſt placzi w 4 ngl. a je k dostacju

hradowskej haptney w Budyschinje.

Wosjewjenje

dla pschedawauje trawy.

Wutorn, jako 14. junija t. l., budje ho lětuscha trawa ſa ſhno na wšw. kniežich lulkach rycerklubka w Hermancezach nad Sprewu ſa hotowe pjenjeſy na pschedawauje pschedawacj. Sapocžak dopoldňa w 10 hodzinach pschi hermancžanskim mlynje. Wschē bližſche wuměnjenja na aukcji. Schimriqk.

NB. Po poměrje, woſedje po dlu Sprewe ſteji trawa jara rjenje a bohacze.

Živoſcž ſ $7\frac{1}{2}$ lörzom ſejownoſcžow je na pschedawauje. Wschē dalsche je ſhonicz we wudawarni „Sserb. Nowinow.“

Bruhnizy a druhe nutſkladžene pôdy
porucža

J. G. F. Niecksch.

Schtyri abo pieč brunizowych dželacjeriow móže derje placzene lětne a ſymſke aktordiſte dželo w brunizowych podkopach w Měrkowje dostacj.

Friedrich Dietrich,
podkopowy faſtojn.

Jeneho wuežomuſla pyta Heinrich Siebeck, rjemener w Budyschinje na ſwonkomnej lawskiej haſy.

Wulki skład

czasznikow (segerjow)

J. G. Schneider

na snutskomue lawskej baszny čo. 134 podla torma.

Ja bym swój skład czasznikow jara bohacze powsetschil a mam we wszech družinach czasznikow wulki wubjerk, tak so mózu kózde požadanie dopielnicz. Platzisny su najtunische a kózdy czasnik je najzwernischho wotczebnjeny.

Rukowaze pišmo so kózdemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych ślebornych rječaskow, prawdziwych talmistoczaných a we wónju postoczaných rječaskow, teho runja s rukowanjom a w placzisnje najtunischho.

Też pschispominam hischeče, so bym herbskeje rycze runje tak mózny, taž němiskeje.

S poczęszowanjom

J. G. Schneider,
czasznikat.

Nosdrobujene thyscherſke barby,

derje sluhujaze a hnydom hotowe k barbienju, taž wschitke družinnych murjerſkich barbow porucza najtunischho

Moritz Mörbe.

Khosej cijisth a derje skłodzazy; psches przedawsche tunje nakupowanie pschedawam iou wopravdzie najtunischho a poruczam tajki k pschedzel-nemu wotkupowaniu, punt 10 nřl., 10½, 11, 11½, 12, 13 a 14 nřl.

Rajz, punt 16, 18, 20, 24, 30 a 36 np.

Cyrop, punt 20, 24, 36 a 40 np.

Zolor, punt 40, 44, 46, 48, 50 a 56 – 64 np.

Cigarry, 100 sa 20 nřl., 22, 23, 24 – 30 nřl.

Petroleum, punt 24 np. **Něpjaný woli**, punt 44 np., pschi wjazn punctach tunischho.

Krupy, punt sa 20, 22, 24, 30, 36 a 40 np.

Ssóczki, jahly, bony, hroch, krupiczki, seleny hroch, nudle atd. najtunischho.

Ord. palenz, taž dobre družin w mjenischich a wjetischich quantitätach jara tunjo. **Spiritus** 80 a 90 np., w piczolkach tunischho.

Rum, **Jamaica**, liter 6 nřl., 7½, 8½ a 10 nřl.

Vereje w tunach a po kopach jara tunjo.

Zolor w skobulach, punt 48, 49, 50, 51, 52, 53 a 55 np.

Amerik. wubjerne kwinjaze tuczno, punt 65 np.

Carl Noack.

Najwjetšeje wažnosće sa

na wocžomaj bědných. Wjele lět na wocži khoru nałożich je, když mi nicio druhe pomhacj njeħasce, Dr. Whitowa wodziciku Traugotta Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringſkej. Léh běh dwojži s njej mysl, běstatoj mojej wocži sažo strojew. Ja sa ſwoju pschizluschnocē džeržu, to k lepschemu taſich khoru wosjewicj. Al stáden p. Mühlheimu nad Ruhru, 12. 2. 1872. W. Schauburgowa. Tuta prawdziwa Dr. Whitowa wodzicika wodziciku Traugotta Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringſkej je podla ſwojeje wuleje kwtneje Ihwalb concessionowana, s lěta 1822 jako najlepši lndžozh a domajzh kredk – niz lekarſtwu – snath a zławný a w flaconach po 10 nřl. na pschedan k njes **Emil Menzner** w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Lampertowy Balsam,

jeniczkli dopokasanh kredk pschedzimo drjenju, wiczi, bolenjam stavow a t. d., je na pschedan, w bleſkach po 10 a 20 nřl. s rospokasanjom, w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

K hnydomnemu nastupjenju phtam pschi wtholej sđe 1 wotrocžka, tež woženjeneho, 1 konjazeho a 1 frěnko, 2 hrodźnej džowžy. Dolische móže so w expediciji Nowinow ſhenicj.

Limbach pola Wilsdruffa.

Kapler.

4½ %. **Łužiske saftawne listy**

frajnostawiskeho banka w Budyschinje,

z konz lěta 1880 wypłacjomne, w kručach po 500 tol. a 100 tol., pschedawa w kurzu 100½ %
sa hotowe pjenesy

krajnostawski bank w Budyschinje.

Wotewrjenije khlamow.

Czesczenym Šserbam Budyschima a woklończe s tutym najpodwołniščo k nawiedzenju dawam,
so kym w tudomnym měscie w przedawskim, knjesej A. B. Pannachej na snutskonej lawskiej haſy
čo. 122 kluschažpmu pschebytku

droguowe, chemikalske a barbotworowe khlamy

wotewrit a tež dotalne wot knjesa A. B. Pannacha měte kolonialne twory a t. d. w tym
samym waschni dale wjedn.

Dobrocziwemu wobledžbowanju czesczenych Šserbow so najlepiej poruczejo podpisuju so
s poczescowanjom

w Budyschinje, 6. junija 1873.

Otto Engert.

Wulka aukzia.

Osła horjedacja ratarstwa obze podpisany wot hototh, 21. junija, pschipočinju w 1 horžinje, taž tež 23.
junija a blédowaze dnu pschipočinju wot 2 hodžinow, wščitkón swój inventar, jalo 5 toni, bjes nimi jedyn flottny
jenopshežnik, 8 kručow, 10 wščelotich bespedarstich woſow hac̄ do 100 centnorow neschneje mežy, 2 woſaj
s woſami, 1 jenopshežnu chaisu, 1 hnójnizow węs, jara dobrý hospodarski a kuczowy grat, ratarſke maschiny,
rolny grat, 15 derje webkazjenych kolecjow atd. na pschebadžowanje pschedawac̄.

Sobotu wot 1 horžinu budże so živý inventar, woſy, kucze, grat a maschiny, kolecje wutoru, 24. junija,
na pschebadžowanje pschedawac̄.

w Budyschinje, 10. junija 1873.

Aug. Förstar.

Wjehenaſecze Łufow.

Łetniche trawjenje na mojich kucznych parzellach čo.
314, 215 a 220 leżomnostnych w knibi sa Budyschim,
čzu ja schtwórk, 19. junija, depoklenja wot 9 hodžinow,
na samych leżomnoſciach wjehenaſecz.

Šchromadzisna w restaurazií městčanskeje piwarnje.

Aug. Förstar.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 17 junija, depoklenja w 9 hodžinach budże
na njechoruitim reviru wulka džélba dubowych kuleczjow
sa hotowe pjenesy na pschebadžowanje pschedawana.

A. Zwar.

Zena džěłacjerska familia

so pschi dobri i sđe, gwo dñh n wehydlenju, s ber-
nam i lenom na zwobodne kulto w Borku pyta.

Pěkna ſerbska holza,

ſiž ma dobre wopisno, móže w Libjerzu (Reichenberg)
dobru gļubju dostac̄. Wscho dalsche je ſhonicz we wu-
dawatni „Šserb. Nowinow.“

Jedyn młody čłowiek, ſiž je ſerbskeje rycze
mózny, móže w mojich droguowych, chemikalskich a koloni-
alnotworowych khlamach hnýdom abo tež poſdžiſčo jako
wuejomiſk město dostac̄.

Otto Engert

w przedawskim Pannachej khlamach
na snutskonej lawskiej haſy čo. 122.

Jedyn dybſacjny čžaſnik bu 24. meje na žitných
wſach namakanh a móže ſo ſaſo dostac̄ pola Jana
Pilaka w Bukejach.

Zendjelski ejeležk (býk) steji hac̄ do 18. junija na
pschedaň na knjezim dworje w Bokojuje pola Huczinę.

Serbske Nowiny.

Za nawěltki,
ktiš maja so w wudawarſni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawarſ

J. E. Smoler.

Kjede číslo płaci
7 np. Štvortlētna předilaſ-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wopſchijecje: Najnowſche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Židowa. S Husli.
S Bulez. S Hrodžiſcja. Se Slanez. — Spěw. — Něčto w nastupanju ſadowych ſtromow. — Psicholop. —
Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrkwiſte powjescje. — Psichopófikane. — Nawěſtnik.

Naſwiedženju.

Eži ſami čeſčeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na tſecže ſchtwórtlēto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Eži, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam bórſy ſkaſacž. Na ſchtwórtlēto placža tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruſſich poſtach Serbske Nowiny tež wjazy njeplacža hacž na ſakſkich a ſa pſchinjeſzenje do domu placzi ſo ſakſſim poſtam ſchwórtlētnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžacu ſo Serbske Nowiny na poſcie ſchwartlētnje ſlaſacj. Po nowſchim poſtajenju moža pak ſo tajſe ſlaſanja nětko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz ſtaſcž. W nadžiſi, ſo móhlo tajſe ſlaſanje na krótschi čiaſ w hódz byc̄, my tajſe poſtajenje ſi tuhym k ſjawnemu naſwiedženju dawam̄.

Sloučenje proſhym tuč, kž ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtaſi dabja, ſo bydu ſebi je rádſho na poſcie ſamym ſlaſali; dolež ſrančowanie ſa ſteo něhdje 18 nsl. thofſtaje.

Redakcia.

Najnowſche.

Varlin, 18. junija. Khézor čze kónz tuteho abo ſapocžatſ pſchichodneho měhaza do Emſa wotjēcž, hózej by rad híſhče nekotre dny ſi ruſkim khézorom w hromadže byl. Potom póndze wón do Gasteina a Wina, a w měhazu ſeptembra ſo do Varlina wróci.

Win, 18. junija. Nowy němſki poſtlanz w Konſtantinoplu, knies Eichmann, kž je někotre dny tudy pſchebyl, mějefše wczera ſi ministrom-pſchedydu, hrabju Andraſſyom, dleſhe roſryčzowanje.

Genf, 18. junija. Ruſowſka khézorka je wczera ſem pſchijela a tudy dženža wostanje. Dutzje wona do Stuttgartu wotjēzje a wot tam do Emſa ſi ſwojemu khézorskemu mandželſkemu.

Petersburg, 18. junija. W nastupanju ruſkeho wójſka, kotrež je na chiwelleho khana poſtlane, je taikale powjescz pſchichla: Sjednoczenie orenburgskeho a maagyschlaffſkeho wotdjelenja (ruſkeho wójſka) je ſo 26. meje ſtało. Wobej ſjenočnej wotdjeleni nadpanysčtaj naſajtra chiwaſkikh wojałow, jimaſ uapſhęciſiwo poſtlanych, ſbiču jich a wſachu ſobđejſi ſe ſchiformowanjom. Po twjer-

dym wobaranju ſu Ruſjojo 1. junija město Mar- gyt dobyli. General Kaufmann, wýſhſi roſkaſowat wójſka, je ſku Amu-Darja w dalokoſcie 35 wjorſtow (5 mil) wot města a twjerdzisných Chiw pſchekrocžil. — (Duj drje bórſy powjescz wo dobycžu tuteho města pſchindze.)

Plaćizua žitow a produktow w Budyſinje
14. junija 1873.

Dowoz: 4406 měchow.	Plaćizna w přerézku			
	na wikaſ, nižša.	na wikaſ, wyšša.	na bursy, najniža.	na bursy, najwyšša.
Pſcheniza 50kilogr.	4 19	9	5 4	8
Rožla	3	9	7	3 12
Ječmjen	3 11	4	3 18	4
Bowž	2 12	—	2 15	—
Broč	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—
Zahy	4 22	9	5 1	—
Hejdusicha	6 14	2	6 16	8
Kopa ſkomy	—	—	—	—
Lane ſymjo	—	—	—	—
Butry	1	—	18	22
Bent. ſyna (50-)	1	5	1 15	—

Śwētne podawki.

Sakſka. Kral Jan je 17. junija rano w 9 ho-
dzinach Ēms wopuszczik, w Eisenachu nozorak a 18.
junija $\frac{1}{2}2$ hodzinow popołdnju do Lipšta pchijek a zo
wot tam s extrażahom $\frac{1}{2}3$ hodzinow do Niesy podał.
S Niesy je kral Jan, na tutym dniu do Dražđan
njeprisichedski, s knjenju tralowej do Jahnishausena jět,
hdzej drje wjetshi džel lětnjego časa wostanje.

Dražđan. Krajna kulturna rada je w swojej
požłonej shromadzisnej wuradżowała: 1) tak ma zo
pshczizwo tym faktocjic, liž czeledż na wžach nashezu-
wacj pytaja; 2) tak ma zo skutkowacj, so bych u ratarjo
w žuenskim času wojskow jako džekaczerow dostali a
3) tak ma zo hospodar pshczizwo njeródnej czeledżi
sadžerzeč.

— S Roma je powięscy pchijek, so je italska krón-
prynzebyna pječja na kuchocjinu straschnje shora. (Wona
je dżowka knjeni genueſteje wójwodki a tuta je pryn-
zebyna-dżowka krała Jana.)

— Na twierdžisne Königsteinie běsche hacj dotal
jedyn prussi general sa kommandanta, hacj runje tam
sakſy wojszy steja; pshed někotrym časom je pak němſki
khejor postajik, so dyrbi tam sało jedyn sakſki wychet
s kommandantom byc̄. Dotalnemu kommandantej, pru-
skemu generalej s Beeren, je Jego majestosc kral Jan
pshci jeho wotkodze rjanu vasu s mischoniskego porzellana
darik, na kotrejž je wobras twierdžisny Königsteina wi-
dzieč, königsteinszy offizierojo ſu jemu pak rjanu album
se swoimi fotografiemi pshewobrali.

W Dippoldiswaldze je 11. junija wječor w jenej
kólni tamniſcheho hosczenza „l blonzu“ wohen wudyrile
a wſče i njemu ſkuſhaze podlanske twarjenja do procha
a popjeka pshewobročik. Wyshe teho zo hiſće dwaj
domaj ſpalischtaj.

W Dreiskawje pola Röthy bě zo Zlētna džowcječka
wětrnílarzej Wintlerja pshci hraſlanju wětrnílej ſamemu
tal ſblízika, so ju jene wolschidko do hlowy praſny a
ju tak wobschodzi, so dyrbjeſche wona po někotrych mi-
nutach wumrječ.

— S Großenhaina pižaja: Pshed někotrym časom
leſesche jedyn wotrocik ſe, ſläſgena na jenu jédlu, hdzej
běsche wrónjaze hněſdo. Tam wón mloďom wrónam
na nohomaj ſchparki pshiręsa. Ale ſchrafa njedaſche
dokho na zo čatac̄. Iako bě wón s jědle dele ſaleſt,
proſhesche jeho jedyn muž, so by jemu pshci puſhczenu
jeneho ſchoma pomhał, t czeumž běsche tón wotrocik
ſwołniwy. Ale ſchom jemu na nohu padže a ju ro-
rasy, tak ſo wón deſla ſliwlesche, wbhōhe mloďe wróny
pak horka na jédlu.

— S Lipſta. Wjes tymi 2720 němſkimi studentami
studuje 861 prawisniſtwo, 421 duchownſtwo, 409 lekar-

ſtwo, 347 ryceſpht atb. Wjes nimi je 937 tulrajanow
a 1783 wukrajanow.

— Dokelž pshci sakſej lotteriji dale bole na ložach
pobrahuje, dha budże jich liczba pshci 85. lotteriji hacj
do 100,000 pshisporjena.

Němſka. Khejor a khejorka ſtaj ſo s Barline
do Potsdama podały, hdzej wobaj hacj do 22. junija
wostanjetaj. Potom khejorka do Karlsruha poſedze, ſo
by tam 24. junija pshci konfirmaziji tamniſcheho herb-
ſleho wjetwowy pshitomna byla. S Karlsruha budże
khejorka po porucznosći khejora na někotre dni do Wina
puſzowacj.

— Pshci wuradżowanju nowego čiſhczoweho ſa-
lonu na němſkim rajhſtagu běsche wjetch Bismark khetro
hněwony a wupraji teho dla w swojej ryci dosc̄ ſere
ſkowa pshczizwo ſapóſlanzej Laskerej. Wjenuijy čiſh-
czowý ſalon, wot Bismarka i wujednanju prijódpo-
kōženj, je tak kruhy a woſebje pshczizwo wudawarjam no-
winow tak ſurowy, ſo jón wjetſhina rajhſtaga wěſče
ſacjizne, a ſ tym zo Lasker i wjersanju Bismarka nje-
tajesche a tak Bismarka i hněwej ryci narabi. —
S zyla ſo powjeda, so je Bismark w tu ſhwili druhy
ſamjersany, dokelž wſčo tak njeidze, kaž ſebi wón žada.
Tak je wón tež pječja na němſkeho poſkanza w Franz-
owſlej, na knježa hrabju Arnima, teho dla njemdry,
dokelž jemu tón ničo pižak njeje, ſo chedža Thiersa ſ
pshedzhydſta wutſhczecj. Mak Mahon, liž je něklo
pshedzhyda franzowſteje republiki, ſo pječja Bismarki
tak njeſubi, kaž prijedawſchi pshedzhyda Thiers.

Austria. Němſka khejorka 25. junija do Wina
pshijedze a budże w khejorskim hrodze w Schönbrunnje
bydlic̄. Teje pshewywanje budże něhde 6 dnjow tracj.

— Kaž ſo ſda, dha je awstrijske knježerſtvo ſwoje
ſadžerzenie pshczizwo ſekowjanam, pod turkowſkim knje-
ſtwow bydlažym, w nowiſkim času psheměniko. Wjen-
uijy hacj dotal Awstriju ženje žane dobre ſkowa ſa
tutych ſekowjanow njeſteſche, ale ſpokojne pshihla-
dowasche, kaž jich Turkowſta tyranzy podcziſhczowasche.
To budże něklo pječja hinal a chze Awstrija pshichodnie
turkowſkim ſekowjanam wſču mđznu pshczelniwoſc̄
wopolasowacj.

Italia. Ruſowſka khejorka je 16. junija ſ Roma
do Genuy pchijek a ſo wot tam pshes Franzowſku
do Ēmsa poda, hdzej hižom ruſowſki khejor pshewywa.

Franzowſka. Minister finanzow je 5. junija
němſkemu knježerſtu 250 millionow frankow wójnſkeho
ſarunania ſaplačik. To je přenja ſchwarcžina poſle-
nije milliardy a ſo poſlenje wuplačenje w měsziu
septembra stanje a w tutym času tež němſke wójnſko
Franzowſku zyle wopuſteči.

— Nowy pshedzhyda franzowſteje republiki, mar-
ſchal Mac Mahon, we wſčem naſtupanju twjerdſcho a

kinečkšo pschečzio demokratskej stronje wступuje, hac̄ je to Thiers činit. Wón je teho dla tež h̄izom jene demokratske nowiny salasat, hewak p̄ta pat, tak by druhé nowiny psches pschelkōcze sa ſebje dobył.

Schpaniſſa. W tutym kraju karliſtojo hisheče pschezo wjele njepridoča cjinja a je tež cjezko měricz, so to pschi nětčiſčich wobſtejenach, h̄dež w kraju njeprajadk knieži a h̄dež maja sa dwaj měſazaj h̄izom p̄jate ministerſtw, bórsy ſastanje a so karliſtom zgle poraža.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na wolumaze wili, kotrež ſo tudy 11. junija wodbjerzachu, je ſo 55,413 kilogrammow wołmy na pschedan pſchiwjeſko, po tajſim 459 kilogrammow mjenje, džiſti konſche lēto. Wot pſchiwjeſeneje wołmy bu 53,147 kilogrammow pschedateje a pſaczeſche 50 kilogrammow najlepſcheje wołmy 68 hac̄ 72 toleř, prěnjeje 63—67 tl. a ſchpatneje 60—62 tl. (Pſchiwjeſeneje: 50 kilogrammow je, kaž je ſnate, 100 předawſkih punctow, po tajſim tak wjele, kaž centnař.) — Wołma ſo nimale tak wýhoko pſaczeſche, kaž toni.

— Towarſtvo Mačižy Sſerbskeje je tón tydjeň prawo juristiſkeje woſobu doſtačo.

— Pschi herbſtej Božej ſlužbje, kotrež ſo ſandženu 1. njedželu po ſwiatzej Trojizh (15. junija) ſa evangeliſtich Sſerbom w draždanskej ſchijsnej zyrlwi mějeſche, f. farař Imišč ſ Hodžija předowanje džerjeſche, l. farař Dr. Kalič ſ Horncho Wujesda pat ſpoviednu ryč. Spowiednych ludzi bě jenož 196, dolež bě hroſneho wiedra dla wjele tajſich, liž chžchu hewak ſemſhi hicž, doma woftalo.

S Židow a. Póndželu, 16. junija, popołdnju je ſo w tubomnej rěz̄y pſchi tak mjenowanej ſolpije 7lētny zyn cjełowęje žony wodowý Mehl pſchi ſupanju tepik.

S Huski. Nashej tydženskej powjeſci mōžemu hisheče pſchiſtaſtež, ſo murjeſtli miſtr Hensel ſ Kočižy ſa natwarjenje naſheje noweje zyrlwie 25,000 toleř doſtanje.

S Bułez. Pschi ſylnym njewjedrje a móznyム ſliwku, kotrež tudy ſandženu ſrijedu, 18. junija, popołdnju měſachmy, dyri blyſt do brózne ſubleſki Žimero weje a pſchewobrocji ju do proča a popjeſka. Woda wot ſliwka bě ſ měſtami jara wulka.

S Hrodziſkeža. Pschi njewjedrje, kotrež tudy 5. junija wječor bjes 8 a 9 hodžinami měſachmy, blyſt do domu kniežeho naſenka dyri, tola pat njeſapali, ale jenož wuhén, murje a tež ſcěný a ſtow mjenje a bole wobſkodži.

S Ganez. Šandženu ſobotu, 14. junija, ſta ſo bjes Ralojdami a Ganezami to njeſbože, ſo wóſla Räž a ſ Kumwalda, jato chžſche na wós ſalęſč, ſo

wobſuže a pod ſoka pſchiſtje, tak ſo jemu ſylny wós, na kotrymž bě 350 murjeſtlič ſyhlów, pſches jeho delny ſiwoł džesche. Hocž runje je Räža jara wobſkodženy, dha je tola nabžija, ſo pſchi ſiwoſenju woftanje. Wón je hewak porjadny člowjek a je w lēze 1866 w Amſtriji ſobu wojoval, pſchi čimž je wič do nohow doſtač, čkohož dla chžſche ſo na wós ſyngę. Räža ma žonu a 3 džecži.

Wiwuny ſpěw.

Se „ſiertſteho kwaſha“ wot H. Seilerja.

Žedyn:

Kaž wjele rěkow džejá
We ſchimych rěčniſtſejach,
Kaž wjele wodow ſteja
We morju, we ſtudniſach:
Dha tola wſcha ta woda
Niz kranka piwa njeſ'
A nima žanob' ſkoda
A mož ſhmelowej'.

Chor:

Duž kwalumy ſdobnje krafnu
Tu bréčzlu kymjelenu —
A cjeſcjm̄ khanu kwaſnu
Tu nowu zynowu!

Žedyn:

Kaž rjenje woſkherjuje
Ta žokma ſorufchli,
Kaž plónje wupyschjuje
Ta woda trawniki:
Dha tola nima dužha
A niždy píwko njeſ',
Je k ſpěwanju tak hlučha,
Lóſtli njeſotucži ſ njeſ'.

Chor:

Duž kwalumy ſdobnje krafnu
Tu bréčzlu kymjelenu —
A cjeſcjm̄ khanu kwaſnu
Tu nowu zynowu!

Žedyn:

Kaž wjele kvežow cjeſchę
Tón kribjet wodžinę
A ſoka hnate pſchečja
Móž ieje ſylnoth:
Dha tola woda wſchitla,
Kaž wjele mož ma,
Je žoldkej ſiwoſci ſidla
A luta wukta.

Chor:

Duž kwalumy ſdobnje krafnu
Tu bréčzlu kymjelenu —
A cjeſcjm̄ khanu kwaſnu
Tu nowu zynowu!

Něščto w nastupanju řadowych řichtomow.

Pschezo bōle ſo bjes plahowarjem řadowych řichtomow ta myſticejla roſſchērja, ſo je derje a prawje cijenjene, hdyž ſo řadowy řichtom w měſazu juliu abo auguftu wureſuju. Tež ſławny řadplahowar Luka ſe je ſo ſa to wuprajit a to ſlēdowazých pschicinew dla. W lēču mjeniuzý bluſna, ktoraj je ſo řichtomej psches wotřeſanje hakoſy doſtaka, ſlepje ſaroſicje, dyžli w naſeču a w naſymje; pschezo deſchc jeſi w ſtěném čaſku njeſchłodži a mjerſnjenje, ktoraj je ſara ſchłodne, tehdh Jane njeſte. W lēče jedyn tež naſlepje wiđi, ktoraj hakoſa je poſoſčnje abo zyle ſucha abo ktoraj hakoſy maja ſo wotřeſac, ſo by powěr abo ſwětlo do króny řichtoma pschistup namalačo. Tež ma burjli muž bjes ſynowymi a ſitnými žnjamí něſčta wjazý čaſka ſa ſwoje řichtomy, ſtož je tež wobledžowania hdbne.

Přilepk.

* Wot 21. hacj do 28. junija wotjedże ſoje džen popołdnju w 3 hodžinach 4 minutach extracjach ſ Liberza (Reichenberga w Čechach) do Wina, ſa ktoraj

extracjach je billet nimale wo poſoſzu tunſhi. Dniž mōja ſo puczowarjo, kiz ſchedža ſ Budyschina abo jeho woſolnoſcje psches Lubij a Žitowu do Wina ſejz, ſebt naſpomnjeny extracjach w Liberzu wubracz. Wina ſwětna wuſtajenja je něklo ſlonečnje w dobrym porjadku.

* Šchtwörtl, 5. junija, je blyſt w öderanskej woſolnoſcji někotre rasy dyrik a tež jedyn ſrćz ſapalik. Piakl, 6. junija, měſachu njevjeſdro a ſchłodžaze kruhy woſoko Pilniča, najwazzy ſchłody bě na polach wžow Pappritz a Helfenberg, mjenje ſchłodowachu ſchönsfeldſle a quoherenſle pola.

* Njeſčeln 8. junija bě wjersčk ſichtelskeje horu (w rudnych horach) ſe ſněhom polkyt.

* W Gdansku (Danzig) je ſ zuſych ſkodžnikow, kiz běchu po ręž drjewo pschitwefli, tōſſchtu na kholeru ſhoriko a je ſich 17 na tule ſhorosč wuſtajko.

* Se Stockholma w Schwedſkej piſaſa wot 3. junija, ſo w tamniſčich poſoſniſčich krajinach hiſčeje ſyma ſnejezesče. Hacj do Umea je drje morjo wotkryte, ale dale horje hiſčeje twjerdž lód leži a bě na rělach a jēſorach tydzen předy hiſčeje tak točity, ſo měſachu ſe hanjemi po nim jēſdžit.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škřetaj.

***

Hans Depla. Kuchařka je wajna parſchona, ſa, ſo někotremužkuſiž ſda.

M. T. Ach, dha, budže drje ſo wſh ej czeleďti jaſoňje wo njeſi ſyſſlacž?!

H. D. Hinal niz, woſebje dokež maja druhy czeſadniſzy ſwoje wſchēdne mjerſanje ſ kruwajej džomku.

M. T. Ale, cžoho dla dha tola?

H. D. Nô, wona wſchak wſhō kleſta, ſtož czeleďti cijni a nječini.

M. T. Aj, aj, to njeje pětne!

Mots Tunka. Haj, jēſci a pič je poſ ſitwjenja, ale hdyž je kuchařka jēž hublenje nawarika, dha je ſitwjenje tež hubjene.

H. D. Hm, duž tež je czeleďti na ſpitčanskim dworje ſ počným prawom ſrudna, dokež ſo boji, ſo potom, hdyž tam něčiſcha kuchařka wjazý njebudže, tež jēž wjazý tak dobra njebudže.

Cyrkwińskie powięscie.

Węrowani:

Michałska żyrlej: Piotr August Piech, hospodarski pomocnik w Czehszleżach, z Marju Ernestiną Bamborek z Jeńcezk.

Krócieli:

Piotrowska żyrlej: Kornel Jurij, Handrija Rencza, wobydlerja, s. — Ida Martha, Handrija Mitascha, piarzelsko, dż. — Lisbeth Hanny, Handrija Hämsha, méschezana a pszczelupza, dż. — Emilia Margaretha, Handrija Ramsha, méschezana, ihżerja a krawza, dż.

Michałska żyrlej: Max Ferdinand, Oty Fischer, wobydlerja na Židowje, s. — Ernst Emil, n. s., w. Dobruschi. — Anna Maria, Augusta Rischianka, pohoncza, dż.

Zemirjeć:

Dzień 5. junija: Helena Emilia, Anna Bohumilka Miciąła, pohoncza pschi hornofužijskiej maschinowej fabryki, dż., 3 m. 17 dn. — Anna rod. Falantez, Handrija Perzoga, wobydlerja, mandżelska, 52 l. — Henrietta rod. Schneiderez, wobydlerja na Židowje, mandżelska, 33 l. 7 m. 4 d. — 6., Jan Pietschka, wumjeñkarz z Debhez, 90 l. — Handrija Hängela, wobydlerja w Bręszewie, morwonarodzieniż s. — 7., Jan Kozor, žiwonosczeń w Hrubiejelcizach, 60 l. 8 m. — 11., Jan Scholka, wobydler na Židowje, 71 l.

(Psychiopatane.)

Nimale we wszech wjetshich a szénich mestach drogowe chlamy nadendezsich a w Budyschinje je wondano i. Otto Engert w przedawshich Pannachez chlamach tajle chlamy salozit. Doleż je to neschto nowe, dha je znadż trjeba, so ho ta węz trochu wukoži. Droga, laž italski rěla, abo „drogue“, laž ho franzowksi mjenuje, je taſta twora, kotaž znadż i lekarstu, i barbjenju, wupyschenju, porjenischenju, polepschenju ſtuži. Po taſkim pschedawia ho w drogowych chlamach: áther, átherske wolijs, alkohol, anilin, arrowroot, kalmus, wschelake ſela, dubowa flora, mórska ſol, mandlowe wotruby, venezianske mydlo, kolužowe, worjechowe, wolijsowe, ſodowe a wschelake druhe mydlo, benzin, ſubowa pasta, himstein, borax, bronce, ſkoto, hleboro, kopor, brausepolver, dwojnje wuhloſtzañ natron, winowy lišlik, lakaobutra, quajaquil a lakaobuny, lamfor, najlepši šredk psche mole, karmil a kochenille, schminka, citronowy a koriennowy wolijs sa pječzwa a kędze, citronowy lišlik (crystallizowany), desinfectionski polver, karliniska ſol, jołekowy ſhoſej (jara wujitny sa dżeczi), želsovitril, jendželski pleſtyn (czerwony, czorný a běž), extract de bouquet (rjane wonjenje), barby wszech druzinow, barby njejedoje ſa konditarjow (kuchę a židle), ſigi w węzach, barbjaze drjewa, módré, jołte, czerwione a dijetne drjewo, firniš bruny a běž, najlepšie dobroſeže, laſi ſa bleſče, paſtly a liſty we wszech druzinach, Liebigowy mjaſkowy extract (amerikanski), dubjentli i czornobarbjenju, běka a czerwiona gelatina, glauberska

ſol i ſłotnemu lekarſtwu, glycerin i ſalitanu cſlowſleje lože, ſchleučobkyszej we wszech druzinach, gummi arabicum (zyk a tokczeny, we wszech druzinach), gummi elasticum (w taſlach a ręſany), radirgummi (zyzanki), gutta percha (rubin, laž tež cjiſczeny a běž, dobry ſa litowanje ſubow), wowne kruhy, rjane czerwione ſchlepinki, malenowý ſyrop, mēd (běž a proſty, Walparaifo a Habanna), žyrliwne wobkatki (jednore a dwójne), himber (ostindſki), insectowý polver, ſwiatloſanski hleb, laſi ſa barbarjow a ſowarjow, ſkrokowe ſatyczki wszech druzinach, ſkrokowe ſchpuntz a ſkrokowe drjewo, železowy, jantarowy, kopalowy, damarski a ſchpundowancki laſ (ſiccatif), jatrowy thran najlepši a cjerſtwy, illi (tölnjanſki, mühlhäuerſki a rusſi), wawrinowe ſopjena (bjes wopuſtlow, rjenje ſelene), majoran we walczlach a ſdžernieny, ſkódky a hórkli mandlowy wolijs, malowy wolijs, gmorze, ſchpaniſli popier w trukach a tokczeny, tehorunja běž, pomeranzowe běliſny a plody, pottasch rubin, cjiſczeny a landinirowany, proveneski wolijs (najlepši jędzny wolijs), nizazzli a proveneski wolijs ſa wložowy wolijs, lađzaza eſſenza, lađzaze kerzy (cjerwione a czorne), lađzazy polver, jendželska rajzowa ſchlerka, rjowa a oranžawa woda ſa konditarjow, woſebny jaſmański rum, wschelake ſhmijo (jako tanoriske, dillowe, poprikowe, konopjowe, hórkwajdowe, makowe, répikowý žonop), ſafran zyk a tokczeny, ſago-parle brune, běka a Tapiola, ſalmiał (ſetazy i pječzenju, ſublimirowany), ſalmiałowy duch i cjiſczenju drasty, ſalpeter (laſi a natron, zyk a tokczeny), ſkony liſlik, ſalpeterowy a ſchwablowy liſlik, jendželski a vitriolwolijs, tež oleum mjenowanym; pęklowa papjera, ſchmigel we wszech druzinach, ſchwabel w ſerdlač a nitslach, ſchwablowy kwet, ſiccatif ſkódky a w polvern, ſamjentna ſol i cjiſczenju ſtudnjoſow, koložome, elainowe, mandlowe a jadrožadkowe, ſelene a mraze mydlo, lekarſte a toiletske mydla, ſoda krystaliſtrowana a lauſtiſka (počleniſha i mydłowarjenju), stan-nioli w cjerwionych kopyjeſtach, ſalpeterliſkay ſtroncian i piſanym wóhnjeſtla, talkowy ſamjen (tež tuehnoſamjen mjenowanym), terpentinowy wolijs (němſki a franzowksi, zyle jaſny), ſeleny, imperialny, gumpowdski a haysanski thej, czorný, longo, ſouhongski a ff. pekſolwetly; trippel; najlepša vanilla; vitriol, cypristi módrokamjen mjenowanym, i načinjenju pschenzy; ptacia piża; jałorzowe (jeſchelbérnowe) jałody, zyk a tokczeny; jołty, běž, czorný a japoński wóſk; waſrat i ſlepſki pomadam; wodoſchleza ſa litowanju porzelana; winokamjen, cjerwieni a běž; winokamjenowy liſlik, zyk a tokczeny; wiňki laſ; koriene, kalmus, kulkuma, enzian a ſalep, tokczeny, ſiawlowy korien ſa džeczi; najlepši ceyloniſki zymt a kaffia; zynoſol; zolkowy couleur i barbjenju ſkloſcjom, a hewal hſicze jara wjèle druzich węzow.

Wotewrjenje khlamow.

Czeszonym Sserbam Budyschinu a wołnosceje s tutym najpodwolnisczo i nawiedzenju dawam,
so tym w tudomnym mscie w przedawshim, kniesej A. B. Pannachej na snutskomej lawskiej haszy
czo. 122 kłuszącym pschebytku

droguowe, chemikalske a barbotworowe khlamy

wotewrit a też dotalne wot kniesa A. B. Pannacha mête kolonialne twory a t. d. w tym
samym waschnju dale wjedni.

Dobrocziwemu wobledzbowaniu czeszonych Sserbow so najlepiej poruczejo podpisuju so
s poczeczowanjom

W Budyschine, 6. junija 1873.

Otto Engert.

Zerejowa hasza
cz. 268.

Pschedescheznikowa fabrika
wot

Zerejowa hasza
cz. 268.

M. Schmidta w Budyschine

porucza najwjetshi skład pschedeskoneznikow a pschedescheznikow pschi dobrym
a sprawnym posłużeniu a najtunisich placisnach.

Też so tam wschtke reparatury a nowe poczehnjenja najruczischo, naj-
lepje a najtunischo wuwjedu.

Murjerske a molerske barby
wschęch druzinow, suhe a we woliu, też hotowe i bar-
bieniu, derje sthnyiozy lanowolljowych firniż, bern-
steinowy, kopalowy, weimarowy a spiritu-
zowy lat, franzowski a nemski terpentin-woli,
kolski a thuringisski lili, lakirowaze woli-
jowobarbne a molerske pinsle, plafond-
schezetti, dubowe walzy a mahonirowaze
apparath, gletu, iendzelsti narosowy schmirgel,
schmirglowy plat a papjern, polirowazu
papjera we wschęch druzinach, skotojtu, kłebrojtu
a kłoporojtu broneu we wschelakich barbach, ma-
sazh woli, kłebrowy orz atd. porucza po naj-
tunisich placisnach

J. G. F. Niecksch.

W redakcji Sserbskich Nowin je sa 3 nñl. dostacj
knizka, s nakladom Maczky Serbskeje wudata:

Schwernaj kùzodaj.

Powiedańczo se herbskeho žiwjenja
wot Jana Bohumira Muzinko

S pschindawkom:

Strashna kwarira we Franzowslej.

Najwietshie wažnosce sa
na wocżomaj bēdných. Ja proszę, mi hny-
płaszc, mi je pomhalo, a tym jenož 1 flacon trzebał,
ale też druhimaj dwemaj, kotrymaj wot njeje dach,
wona te same dobre klužby czinięsche. Udestedt p.
Erfurt a, 17. 6. 1872. W. Bienert. Tuta praw-
dziwa Dr. Whitowa wodisieka wot Traugotta Ehrhardt
w Gr. Breitenbachu w Thuringstęje je podla swojeje
wulkeje kwetneje kħwalby concessionowana, s lēta 1822
jako najlepshi ludżoż a domjazh kredk = niz lekar-
stwo = snath a klawny a w flaconach po 10 uñl. na
pschedan kujes Emil Menzner w hrodowskej hap-
tyż w Budyschine.

Sahrońska žiwnosć czo. 3 w Sulszejach pola
Hodžijsa s 9. atrami 249 kwadratnymi prutami dobrych
polow a lukow s 272 dawskimi jenoszemi, terminisz s
1 tol. 5 uñl. renty, bjes wumjesta, je se zwobodnee
ruk na pschedan.

Nowak.

Róże, taż też pletwa sa najwietsty a kmotrow
su rjane a tunje na pschedan w schtryparskich
khlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haszy.

Zena dżelacjerska familia

so pschi dobrej sđe, zwobodnym wobydlenju, s bē-
nami a lenom na zwobodne kublo w Borku pyta.

Bulka aukzia.

Dla horjedacja ratarstwa chze podpisany mot szoboth, 21. junija, pschipoldnju w 1 hodzinje, laž tež 23. junija a szłodowaze dny pschipoldnju mot 2 hodzinow, wschitkōn swój inventar, jako 5 koni, bjes nimi jedyn flotnyj jenopszczynik, 8 kruwów, 10 wschelakich hospodarskich wosow hacj do 100 centnarjow noszne mozy, 2 wosaj s wołnami, 1 jenopszczynu chaisu, 1 hnósnizowym wos, jara dobrą hospodarski a kuczowym grat, ratarstke maszyny, rolny grat, 15 derje wobhadżenych kołczow atd. na pschebadżowanje pschedawacj.

Szobotu mot 1 hodziny budże żo žiwym inventar, wosy, kucze, grat a maszyny, kołce wutoru, 24. junija, na pschebadżowanje pschedawacj.

W Budyschinje, 10. junija 1873.

Aug. Förstar.

Aukzia trawy.

Wutoru, 24. junija t. l.,

popoldnju mot 3 hodzinow budże żo lętuschi sznowy wuzitk na rhezerkublerskich kucach w Wuježku pod Czorno-bohom na pschebadżowanje pschedawacj.

Pschedawanie żamo żo w wolazych kucach sapoczne.
Sarjadništvo.

Attēst

za njepschewinitu Glöcknersku hojazu a czechniu žalbu.*)

Ja cierpiach 3 lata na rakuje mokre liszawy, kotrež żo s kłowym, wusadowym a schijsie hacj do huby pschebezeraħu; ja żym ſu tuton čas 3 lěkarjow, wscze žalby a wschelake frédky trjebał, ale wschiednje bu hörje a ja hubjenišči. Duž mi Glöcknersku hojazu a czechniu žalbu poruczili, ta je moje ranę do spolne wuziżcila a bolesć ſa krótki čas sahnala. Tačko bęć tu žalbu 2 mēszazaj nałożał, żym żyle wusztrowil. A wusznawam ja s dżafomnej wutrobu a s połnej wérnoszczu tu žalbu ſa jeniczi wusadowazh frédk cierpjažeho cżlowiejestwa.

Friedr. Hempel w Schkeudigu na halskej dróshy.

*) Sa $2\frac{1}{2}$ nžl. dołacz w budyslimaj haphthkomaj, taž tež we wschęch městach Hornej a Delnej Łužicy.

Pěkna ſerbſka holza,

liž ma dobre wopiszo, móže w Libjerzu (Reichenberg) dobru žlužbu dołacz. Wscho dalshe je ſhonicz we wudawańci „Sserb. Nowinow.”

Jeneho wuzomnika ſyta Heinrich Siebeck, rjemjener w Budyschinje na ſwonkomnej lawskiej hafy.

Jedyn młody cżlowiek, liž je ſerbſteje rycze mōzny, móže w mojich droguowych, chemikaliskich a kolonialnotworowych khamach hnydom abo tež poſdžischo jako wuzomnik město dołacz.

Otto Engert

w předadovskich Pannachez khamach na ſnusłownej lawskiej hafy čjo. 122.

Drzewowa aukzia.

Wutoru, 24. junija, (na Janu) pschipoldnju w 12 hodzinach budże żo na delnijohorczęskim rebitu 14 kloſtrów dubowých kuleczkow a schęzepow ſa hotowe pjenjeſy na pschebadżon anje pschedawacj.

Šromadžiſna pola Frenzela we Wulkej Dubrawje.

H. Dietrich.

Bruknizh a druhe nutſkladżene plody porucja
J. G. F. Niecksch.

Woſjewjenje.

Najlepschi teleczeny ſastran ſa barbjenju tykanzow, najlepschi ſorjeuſki woliſ (Gewürzöl) blesku po $2\frac{1}{2}$ nžl., najlepschi citronowym woliſ, dther ſe ſchmęloweje jehlinh psche rheumatismus, bleska po 3 nžl., tanninowe, ſelowe, schwablowe, komasowe a glicheřinowe mydło najpodwolniſcho porucja

hrodowska haphyka.

Butrowy polver,

pschi kotrehož nałożowaniu ſo butra ruczischo, bohatscho a twjerdſcho dobudze, a kotrež je woſebje lečje jako węſty frédk dopokaſany, doſta ſaſo w nowej poſyłkzy

H. Kuliſch na mjaſowym torjohſčezu 40, předy C. A. Wehla.

Woſjewjenje.

S tutym ja ſiawnemu nawiedzenju dawam, ſo je mi wyschnoſcž domoſila, cjeledž pschitoječ. Duž ſo ja wschém, liž cjeledž trjeba, ſa węſtaranju czeladníkow poruczam, czeladníkam paſ, liž žlužbu phata, ja woſjewjam, ſo móžu ſiim w tudomnei, woſebje paſ w draždjanſtej wekoſuoſci ſoždž čas dobre města pschi węſkej ſuže wukasucj.

Jan Matli, ſahrodnik-wobſedżer w Małeszezech.

Žeduota čini ſylnych!

M.—

Mój
atelier sa photographiju

i napsyhez theatra

i napsyhez theatra

elegantny a poždanjam časa doszczinjazy, i horjebranju portraitow (wobrashow) kózdeje wulkoscze. Reprodukciye a powjetšenja po kózdym wobrashu hac̄ do žiwenskeje wulkoscze w najpsychnichim a wo prawdze wumjol'skim wuwiedzenju. Poruczenja s wonka města i photographitowanju kublow, jenotslywych twarenjow, strow, swóibnych gruppow a teho runja ho kózdy čas̄ horjebjem a pod slubjenjom najtunischich placzisnow a ho pod rukowanjom wérneho wuwiedzenja w najkrótschim časzu shotuja.

S poczesczowanjom

Alexander Matthaeij,
photograph. artist. atelier
i napsyhez theatra.

Mój wulki skład derje wotleżanych cigarrow ja po najtunischich placzisnach dobrocziwemu wobedzbowaniu porucząm.

Ernst Hämsch
na bohatej haſzy 88.

S y r o p
woſebneje ſłodloſcze najpodwołniſchho porucza
Ernst Hämsch
na bohatej haſzy 88.

Rhoczebuſki tobak
fuateje dobroſcze tym we wulkiſ poſylkach dostat a jón někto něchtu tunſho pschedawam.

Ernst Hämsch
na bohatej haſzy 88,
predy J. A. Liebusch Bw.

Rhofej, ſeleny a paleny, czisty po ſłodzenju we wſchelakich dobroſczech, zolor, raffinad a melis, mléty a w ſehelach, rajz, kruhy, jahly, buny, hróch, cigarry w bohatym wubjerku, tobak w roſlach, w paketach a ſwobodny porucza

H. Kullsch
na miążsowym torhoſcie 40.
predy G. A. Wehla.

Sobotu, 14. junija, buchu na pucju wot Budyſinje do Hnaschez pjenjesh namakane a móža ho tam cjo. 28 a 35 ſako dostac̄.

Nakładnik: J. E. Smoler. Ćiše L. A. Donnerhaka w Budyſinie.

Aufzia trawy.

Szyno na gmeiniſkej lužy w Něm̄ezach, kaj tež travjenje w pobocznych hrjebjach někotrych tamniſkich komunikacjonskich pucjow budze ho wutoru 24. junija po ſoſbach na pschedawianje pschedawac̄ a chyli ho k upowarjo popoſokuju 1/4 hodžiuow pschi tak mienowanej wulowej droſy ſhromadzic̄.

Tunje lama, barchentowe a latunowe jakſi porucza

J. G. Diega
pschi miążsowym hętlach

Zena holcžku ho i lohkemu dželiu pyta. Hde? to je ſhonicz we wudawarni „Sserb. Nowinow.“

**Rjedzelu
ſolbaſhywukulenje w Rachlowje.**

P. Döckla.

Lužičan čo. 6 je wuſol
a woprija: 1) Je mi swérna? Spěw wot Wjeleméra. 2) Stawizna poručnika Jergunowa. Z ruskeho přet. M. B. (Pokračowanje.) 3) Bole so myje a čorniſe je. Powjedanicko wot J. A. K. (Pokračowanje.) 4) Słowo wo dehnidbje. Wot J. S. (Pokračowanje.) 5) Z Budyšina a z Lužicy. Wot F. 6) Słowjanski rozhlad. Wot P.

Sjawný džaf

vraju ja s tutym ſcielejnymi woben-jawěſczejemu towarzistwu a jeho agentej s. Janej Wehli w Małeszezach ſa ſpějne a ſvodobne regulirowanje mojego wóhniſoweho ſchłodowanja, a poruczam je s połnemu pschedawic̄zenja kózdem a wužiwanju.

W Kubſchiza, 16. meje 1873.

Jan Šzymauſ.

Serbske Nowiny.

Za nowěški,
z 18 maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kókde číslo płaci
7 np. Stwórlētna předpła-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósde
8½ nsl.

Wopšiijecje: Najnowsche. — Swětne podatki. — List s pokodnisczeje Ameriki. — Se Sserbow: S Budys-
chyna. S Bulez. — Hanž Dępla a Mots Tunla. — Pschilopt. — Nowěštnik.

K nowjedzenju.

Egi ſami čeſczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža
ſa nje na tſecže ſchtwórléto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w
wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórsy ſka-
ſacž. Na ſchtwórléto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich poſtach
Serbske Nowiny tež wjazy neplacza hacž na ſakſkich a ſa pſchinjeſenje do domu
placzi ſo ſakſkim poſtam ſchwórlētnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmeđazchu ſo Serbske Nowiny na poſceje najkrótscho jenož ſchwórlētnje ſlaſacj. Po nowſchim
poſtajenju moža pak ſo tajke ſlaſanja nětko tež na 2 měſazoj, haj na 1 měſaz ſtaſ. W nadžiji, ſo móhlo tajke
ſlaſanje na krótschi čaſ w hódz bhcž, my tajke poſtajenje ſ tutym k ſjawnemu nowjedzenju dawamy.

Slovčenje proſzymy tyc, kij ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſlaſci daſja, ſo bydu ſebi je rabſcho na poſceje ſamym
ſlaſali; dokež frankowanje ſa lěto něhdze 18 nsl. kroſtaje.

Redakcia.

Najnowsche.

S Nadžanez. Tudy je ſo 24. junija jena
ſajma, tudomnemu kniežemu najeńkej knieſej Gräfje
Błuſčaza a blisko wósporskleje dróhi ſtejaza, do
ejiſta wotpalila. W njej bě 20 kop pſcheinjeſneje
ſtomy a mjerwa wot 60 kop pſcheinzy.

Barlin, 25. junija. Dženža bu němſki
rajchstag w mjenje khežora, kij hiſhceze zyle ſtrowy
njeje, wot wjercha Bismarcka wobſanknjeny. Wón
naſtlerje w naſymje abo ſyrije ſaſo hromadu ſtupi.

Egahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždjan: Raño 6 hodžinow
45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40m.;
popołdnju 4 h. 25 m.; wjecžor 8 h. 25 m.; w nož 2 h.
35 m.; w nož 4 h. 5 m.

S Budyschina do Šhorjelza: rano 7 h. 45 m.;
dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjecžor 6 h.;
50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Ramjeñza do Nadeberga: Raño 5 h. 25 m.;
dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju
4 h. 20 m.; wjecžor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Ramjeñza: dopołdnja 8 h. 10 m.;
dop. 11 h. 10 m.; popołdnja 2 h.— m.; pop. 5 h. 45 m.;
wjecžor 9 h. 55 m.

Plaćizna žitow a produktow w Budyschinje
21. junija 1873.

Dowoz: 4502 měchow.	Plaćizna w pierzku na wikaſ, na bursy,			
	nížsza.	wyższa.	najnižsza.	najwyższa.
Bſcheinja 50 filogr.	4 22	9	5 4	8
Rožta = =	3 11	2	3 13	8
Feejmien = =	3 11	4	3 15	—
Womž = =	2 12	—	2 15	—
Hróch = =	—	—	—	—
Wola = =	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—
Zahy = =	4 22	9	5 1	—
Hejdusčla =	6 14	2	6 16	8
Kopa ſtomy =	—	—	—	—
Lane ſympio =	—	—	—	—
Butry 1 =	—	18	—	21
Zent. ſympa (50-)	1 12	—	1 15	—

Swētne podawki.

Sakſka. Diöceſa budyskeho wotrjeſa je 18. junija ſwoju ſhromadzisnu pod vſchedskydowom l. zyktwinieho radzicjela Ienčza wotdheržaka. Majprjödzny djerzesche l. farat Sſylora ſe ſsmilneje ryc, w kotrejz wón, džiwojo na wobras japoſchtoſkeje zyrkwe, japoſcht. ſlutli 2, 6 wopiskeje, na to poſasowasche, ſhto je evangelske lkheſcijanſtwo wſchēch čaſow ſa hlowu węg lkheſcijanſkeje zyrkwe djeržaty a laſ ma wone pſchi tym tež zyrkwe ſrjadowanje a waschnje džebu mēcz. Potom ſo proſtiwa na zyrkwe knjeſtvo wuradži, ſo by ſo w tydjenju do jutrow njerelkutirowalo; dale ryczesche ſo wo tym, laſ bydu ſo wopachne pſchiſahi po mōjnosczi wotſtronike, a hewal jednaſte ſo wo to, laſ by ſo ſtukowanje a wajnoſej zyktwinieho prijodſtejerſta roſſerici mēlo. Napoſledku djerzesche l. professor Dr. Kreuzler pſchednoſci w naſtupanju praſhenja: „Hac̄nia ſo ſchulſlim džeczom zyka biblia abo jenož wuciaſ ſ neje do ruli dac̄?” na čož ſo ſhromadzisna ſa wobhōwanje zyčeſe biblije wuprajſi.

Sſredn, 18. junija, mēſachu tež w hornich nēmſlīch wkach wulki ſliw a tōſchto kroupow. Woda je pucze a drži jara wobſchdzoika. W Hornich Póglowach je ſo tehdź a brózen czechle Hartmann a blyſkom wotpaliča. Tež dyri býſl do Laubinez domſkich w Iasony a ſarash tam wumſenkarlu Schramowy, domſle a brózen paſ ſo wotpali.

W Ramjeñu ſměja ſo 7. a 8. julija, w Biſtopiſach 9. julija a w Budyschinje 10., 11. a 12. julija ſ wokólnoscze tutych mēſtow eji prijodſtajic̄, liž ſu w naležu na rekrutowanju pobylí, ſo by wojerſla komiſſia ſwoje ſlōnčne wuſudzenje wuprajſi, hac̄ maja wojaſy byej abo niz. Woni ordru doſtanu.

W Ramjeñu je ſo 24. junija Polakez hornjeſenja ſi domiſlimi a pôdlanslimi twarjenjemi wotpaliča.

Š Draždjan. Kral Jan je wucherzej Tariſej w Gotſch-dorfje ſtotu, l albrechtſkemu rjadej ſtuſhazu medailu ſpozic̄. — Na kromje draždjanſteje hole ſo wulki wojerſli arſenal twari, to je, hromada twarjenjow, w kotrejz budža ſo wojerſle węg a brón džekac̄ a hlowac̄.

— Minister baron ſ Kriesen je ſo na někotry čaſ do marienbadſlīch kupjeſ podaſ.

Nēmſka. Pruſli krónprynz je ſo do Emsa podaſ, ſo by tam ruskeho lkhezora poſtrowiſ.

— Wjeh ſiſmarck ſo na nowy tydjen na ſpoje lubo w Mellenburgſkej voda a hrabja minister Roon tež Barlin na někotry čaſ wopuschci. Bjes tym miſter Eulenburg džeka miſtrefa-pſchedskyd wobſtarā.

— Rajchstag nowy cziſtčowym ſalon, laž tež ſalon wo civilnym ſalonu do wuradzowanja wſak njeje, dolež l temu žana hwiſla wjaſy njebe; pſchetož rajchstag ma ſo w tyčeſe dnjaſ ſobſankuſej.

— So budža doſalne papjerjane pjenjeſy jenotliwych nēmſlīch krajuſ ſahnate, tak ſo pſchihodnje žanyh ſakſlīch, pruſlīch atd. papjerjanych pjenjeſ wjaſy niebudže, to je něko wěſte a pſchihodu na jich mēſto jenož nēmſke papjerjane pjenjeſy, wot kotrejz lkjde kraj po wěſtej mēre wěſtu dželbu doſtanje.

A wſtrijsa. Rumanski wjerch je do Wina pſchijet a je lkhezora bóry ſopptat. — Někotre nowiny poſwedaja, ſo tam tež priedawſha franzowſla lkhezora ſe ſwojim ſhnom na wopptanie wuſtajenzy pſchijedje. — Nēmſla lkhezorka hac̄ do 7. julija we Winnje wostanje.

Franzowſka. W bližſhim čaſu budža eji mujojo poſokani, liž ſměja nad marshalom Vazainu ſuđic̄, čoho dla je wón ſwoje węg w twierdžiſnie Węgu tak hubienje wiede. Vazaina ſmě ſo něko ſ wonka ſwojego wobhōlenja pſchihodzowac̄. Wón je jara ſefarix.

— W Franzowſkej ſo tu w hwiſlu wjeli prozeſtow wotdheržuje, na kotrejz ſo wjeli ludži wobhōljuje. Endjeſlſka. Persiſli ſhach je do Londona pſchijet a kralowej Viktorii jedyn persiſli rjad (Orden) ſpozic̄. Ma bale, liž bě l jeho čeſcji muhotowany, běſe tež rusli wjeli ſtajnac̄-naſglednik a jeho knjeni mandjeſla.

Ruſio wſla. Po nowſlīch powieſczech je general Kaufmann, roſtaſowat nad wojſkem, na Chiweſow pôkłanym, 4. junija wobtowieržene mēſto Kafarab ſa lewym brjohu rěli Amu-Darja dobył. Chiweſojo dyrbjachu čeſlacz a ſawostajichu 3 kanony a tōſchto polvera.

Lift ſ polodniſcheje Ameriki.

Porto Alegro, 10. mejo 1873, Přepinza Jao Pedro de Rão grande de Sul, Brasil. — Kneſci Ž. E. Smolerjej w Budyschinje. — Žara čeſczeny knjeſel. Wy budžecze ſo lohlo doſcž džipac̄, ſo ſi daſotej Brasiſlije a wot jeneho, Wam zyje njeſuatačpo čloſwela lift doſtanjeſe. Ale pſchijinh, liž ſu mje l temu narabite, Wah ſ liftom wobceſejich mje tež, taž ſo nadzijam, pſched Wami ſamolwja.

Mje je l temu narabita luhoſć l mojemu narodnemu kraju, l Hornej Lužicy, a ſuboſć l jeje wobhōlerjam, l herbſkemu ludu, kotrejuž po narodze pſchijeluscheſeč čeſczej mam, a hewal je mje l temu nuziſko to požadovanje, ſo bych ſwoju maczernu ryc w pomjatku wohnowil, kotrejz běč — hac̄ runje bjes mojeho ſawinowanja — pſches 12lētne živjenje w zusbie lkhetru jara poſabył.

Něko ſu paſ hižem někotre mēhazy, ſo ſebi pſches knjeſa Oskara Šchołth kniharnju tudy ſſerbſke Novinę wobſtarac̄ dawam a moju ja l mojemu wjeſzelu

prajic, so bym ho psches cijtanje tuthch nowinow, kotrejch pschipoklanje mi lozdy ras radosny dzen pschihotuje, na nckotrekuliz sabye skwo saho dopomnik.

Wy znadz mi to prawje wericz njebudzce, so moze czlowejk swoju macjernu rycz sapomnicz, ale temu ho tak ma. W pozlenich 3—4 latach njezhym ja ani jene serbske skwo skyschat abo sam prajik, dokelz w tej zyke wulkej provinzy „Rio grande de Sul“, kotoraz je tak wulka, kaž pruske kraestwo, nihdze Janeho Sserba nadeschol njezhym a tež zenje njezhyschat, so by w Brasiliji hdez hadyn Sserb pschewyak.

Duz dyrbju hebi drje myßlicz, so bym znadz jenicki Sserb w tuthm kraju a po tajkim tež jenicki abonent Sserbskich Nowinow.

So pak wyscze Wy wiedzeli, czecheny knjeze, skto a skto ja bym, dha ja w skledowazym krótkie wopisanje mojego dotalnega živjenja pschiwadam.

Rodzony w Hajnizach pola Budisiez pschinidzey jalo 10letny hólejz do Budyschina, hdejz ja hacj do 19. lata mesczansku szhulu a gymnasium wopystowach a so potom na rycerkubko w Pomorezach podach, so bych tam ratarstwo naukulyk. — Zako bch dleski czas jako schosar na wschelakich kubkach w Salsskiej po byk, pschinidze mi myßliczka, so bych jalo ratac swoje sboje w Brasiliji spytak. Duz ho tam pobach a wschelake krajinu tuteho wulkeho khjoristwa wobhladawskie ja namakach, so ja po wopshierczach a wuczbach, kotrej bch doma wo ratarstwie dostak, tudy jalo ratac njez hodne dozpacz njemodzu. Ja buh teho dla pjesak, wotstupich pak tež wot tuteho a wobroczich so k piwarstwu, dyrbjach pak tež tole saho wostajic, dokelz nicton moje pivo picz nochzysche.

Na to podach so do tudominych nemstich koloniow, so bych tam s najmienischia jako schulski wuczer swoj khlab saßkujk, pschetoż pjeniesy, kotrej bch soubu pschinies, bchmu sylnje wotewsak, woshebie dokelz bch pschi konzu wojny, ktruž b Brasilia s Paraguym wjedka, wojny dyhli po kojzu mojego samdzjenja shublik.

Tola tež s wuczerstwom njezne, czohož dla so do Porto Allegro wrózich, hdejz mějach to sboje, so mějach jene pschekupstle khlamy tunjo kopicz. Ja bym hiscze nekto tudy a bym, kaž změm s radoscju prajic, tudy w jara dobrych wobstejenjach žiw.

Za mienju, so by nicton njezwiazanym, kiz moze so doma nckal žiwic. Wjese ludzi myssi, so moze jedyn w Amerizy skoto jenož tak s hazzow sberacj a pschi tym prosn khodzic; czi pak so jara mola, pschetoż tu dyribi lozdy wot ranja hacj do wjeczora krucze džekac, so by teko saßkujk, hacj k žiwjenju trjeba: s prosnkhodzenjom tudy njez njezdobudzesc, runje kaž w Europje. — Hewak pak su tudy provinzy Porto Allegro, Santa Katharina a Parana s tyk, kiz chzedza hem wucza-

hucz, hiscze najlepsche, atd. atd. — Wasch najpod-wolniški M. Theodor Räha.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelz tudomne serbske knižne towarzstwo „Macjiza Sserbska“ sa swoju knihownu a sa swoje wschelake sberli nihdze hadyn kmanz pschewykl namakac njemodzesche, dha staji nihdze psched 5 lata redaktor J. E. Smolek we hkomnej shromadzisne tón namjet, so bychu so wot towarzstwa pjeniesy w dozahazej měrje nahromadzile a so by ho potom dom sa Macjizu natwarił. Shromadzisna tutón namjet pschija a wupraji tu prostwu, so bychu so dary k natwarijenju macjicznego domu shromadzowale a so k temu pomaku 25,000 tolej nahromadziko. Borsy tež njebo k. farat Seiler k temu 50 tl. dari, teho runja k. rycznik Wlosig Kekopolski tež 50 tl. a nckotsi drugi su mjenische summy dali, ale ta węz tak prawje do přebka njeandzesche, dokelz Macjiza prawo juristiske woskoby njemodzesche a teho dla we wschelakim nastupanju tak swobodnje sluskowac njemodzesche, kaž bē to trjeba.

Kónz sañdzenego lata bu pak wot wyschnoscze wosiewjene, so moze Macjiza spomnjene prawo dostacj. Duz pocja Smolek saho na macjicznym dom myßlicz a pschinidze k temu pschewyedzenju, so budze drje Macjiza hiscze 25 lét czakac dyrbjec, prjedy hacj 25,000 tl. nahromadzí a hebi potom dom natwari. To pak so jemu jara njespodobne sdashe a wón pocja so roshladowac, hacj njeby hadyn druhi krótski pucz w tajkim nastupanju namakac. Po dleskim rosmyslenju pschinidze wón k temu wobsainkjenju, so by najlepje bylo, hdy by wón borsy pak hódnym dom, pak hódnym mestnoscz w Budyschinje na swoje mieno kupit a to potom Macjizy wotstupil, jest wona wo to rodzi.

Wón teho dla w Budyschinje wsché domu wobhla-dowasche, kotrej bychu so znadz pschedale a w kotrej by so wjescha sala shottowac daka, ale wón so borsy pschewyedzji, so tu hadyn tajsi dom njeje a so njez druhe wysche njevostanje, hacj mestnoscz (blat) kopicz a tam dom se sali natwarić. Taisci mestnosci, kiz mještej tola brjedz města ležec, běshtej pak jenož dwě, jena na rožku serbskeje hazz s dwemaj domomaj a s dwemaj sahrodomaj, a druga na rožku swonknejse law-skeje hazz a lawstich hřebjow s domom a sahrodu. Wo přenschej njebe wěste, hacj so pscheda, wo pozlen-schej pak snajachim, so je na pschedan a so su na nju hizom 18,000 tl. sadzeli, ale su sa to njezdostali. Smolek džesche teho dla k jeje wobshedzerej, so by so jeho prashak, skto dže po prawym sa nju měc a shoni, so moze ju sa 19,500 tl. dostaci. Kupne khosty atd.

hángu hnadj wokoło 500 tl. wuczinike, so by po tajkim to zyka węz na 20,000 tl. pshischa, tola móhko 10,000 tl. kúpnich pjenies stiejo wostacj, tak so by jich po tajkim jenož híscieje 10,000 trjeba bylo.

Smołek wobrociż so po tajkim na pjenieżnikow s praschenjom, hacj džedža jemu na khwili 10,000 tl. požejciz a dosta wot jeneho to wotmowljenje, so może tule summu dostač, tola pak jenož na pok lęta. Duż džesche Smołek a kipi pomjenowany dom s dworom a sahrodu pod tymi wuměnjeniami, so ma 500 tl. hnydom nawadacj, 2000 tl. 1. meje a sbykt wot 7000 tl. 20. junija sapkacjcz. To bu něhdże średź februara wuczinjene.

Wosdžischo pak dyrbiesche hebi Smołek prajicj, so to tola pěknje njebudzie, hdži smjeje kapital tak borsu na sad placicj a hnadj teho dla pjeniesy něhdże druhdże s nowa požejowacj. Wón teho dla rjelny, so tu połetnu požejonku cjinicj nožne a poda so w haperleji do Ružowisleje, so by poła tamnišich bohatych semjanow nusne pjeniesy požejcik. Ale to měsche tež swoju wobejezno tež; pshetoz tež pjenies daricj, to so jim njechashce; a je požejciz, to so, kaž prajach, s jich cjeſeſu njeſnieſe. Tola pak so slonečnje ta węz tak fruna, so drje te pjeniesy požejicu, ale bies danje, tak so swojej semjanist i cjeſeſi na žane waschnje blisko njeſtupicu. A Smołek je te pjeniesy jenož na lěto wsak, s tym klubjenjom, so je na kujpenu ležomnosz hypothekarijz sapišacj da.

Požejili bu jemu pak śledowazj semjenjo, mjenujz: II. dwaj bratraj Samarinaj 2000, I. Czijow 500, II. braſsa Chomjakow 2000 rublow a I. Waschmakow 60,0 tl., a shtoz twarjenje nowego maczicznego domu a akcjenje cjiszczenje nastupa, dha so Smołek tež njeboji, trěbne pjeniesy pak tudy pak druhdże w prawym čaſu hromadu swjeszej.

Nowy dom se salu pak a cjiszczenju dyrbi Mačiza teho dla měc, so by s jeju wunoscia dau placicj a kapitalise wotplacicj móhka, shtoz so s pomozu darow, kotrej wot Sberbow a drugich Szkowjanow dostanje, weseje sa 10—12 lět stanje: tak so budze potom bies dokha.

Tola to džemur našim cjarjam drugi króz roſtajecj, mžemur pak dženja hiscje to prajicj, so so hijom wo kujpenje jeneje tudomneje cjiszczenje jedna.

Rajz hmy s tutym wscho, shtoz je so hacj dotal w naležnosci maczicznego domu stako, gwetu i sianemu nawiedzenju dali, tak budžemur tež dale skutkowacj, pshetoz Mačiza je sianne towarzstwo, duż ma tež wsichtko, shtoz ju nastupa, na siannosz wustupicj.

S Bułez. (Porjedzenje.) W naſheri tydžieschej powjescej wo býsku, kž je 18. junija nutsch dyrik a Zimmerez brózien wotpališ, ma so hiscje pshistajicj, so je so to w Kołwaszj stako.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Hdże dha pak sy wónzano khdžit, luby Hanžo?

Hans Depla. Ja běž w bliskoſći Marschowej Hety.

M. T. Bě dha tam shto nowego?

H. D. Hm, tam na gmejniskich kulač trawu pshedadawachu a hdži bě wscha rospshedata, džéču w hromadze do hoscjenza. Tam so najpriedy s piwom wolschewiczu a potom dosta někotrykuliz hylne žadanje po schipaku. Duż hebi s nim masachu schije spěšnje a potom pocjachu hebi tež s pjaszemi liza masach.

M. T. Dha běču drje jich wonka kultwory statke?

H. D. To hnadj niz, ale nutsch w hoscjenzu běſche jena, ta jenož tak synčesche a napohled na jeneho nimale 80lētnego muža slesja.

M. T. To dyrbi tola prawy sen hanž bycž!!

H. D. Njech so jenož na ledžu bjerje, so jemu slonečnje pphl abo kihidka njeſtupicaja.

M. T. Hdži sy mi s bliskoſći Marschowej Hety stawisnu powjedak, dha džu czi někto něčto s wulkoſcharowisleje wokolnoszje powjedacj.

H. D. Shto dha tam běſche?

M. T. Nč, horžy džen běſche a běſtaj dwaj bratraj do hole wusčkoj, skanje dželacj, ale dokej dgbieschtaj so jara pocjicj, dha džeko wostajischtaj a džeschtaj do hajnisleje kheje, so byschtaj tam horzotu s mokrotu pshewinjkoj.

H. D. Hm, aj, aj!

M. T. A hacj runje běſtaj so tam natutlakoj, dha běſche jima tola hiscje horzo. Duż wonaj do cjočma stupiſchtaj, so byschtaj so hacje pojeſdžkoj; ale dokoj njetrajesche, dha so cjočm swróči a wobaj w wodze ležeschtaj.

H. D. Aw, jaw, jaw tola!

M. T. Wonaj pak tola někak s hata wubrodžischtaj, běſtaj pak potom tak mucjna, so jedyn w leklač ležo wosta, so by so wsipak, drugi pak wjele hodžinow sa kobi w kulojnje spinlaſche.

H. D. Rajtaj dha potom běſtaj, hdži motučischtaj?

M. T. Nč, wonaj běſtaj hiscje s nutsch a s wonka mokraj.

H. D. S cjeho to hudžisč?

M. T. Hlaj, jebyn džysche s gwaktom na Mortkow, drabi pak na Kulow domoj hicž.

H. D. Haj wscha, shto tola horzota njenaczini!!

Přílopk.

* V nastupanju stejazeho žita a někotrych druhich polných plodow w Sakskej su tajsele povojesje: „Hac̄ runje bē wjedro w meji jara njelubosne a teho dla roscjenje jara pschijsporjato njeje, dha njejsu w tutym mježazu tola nôzne mrôsy žaneje schlodny nacjinili a kłodny czas njeje dok wschelakim schlodnym bruczkam a wačkam i možn pschinck, tak so volne plody wot nich malo čerpja. Duž žita kražnje steja a my ſměmy, hdyž je Boh dale psched ſchodu ſwarnuje, jara

dobre žnē docjakač. To hodži ſo niz jenož wo žitach prajic̄, ale tež wo rapsu, wſchon raps, kij bē do ſym rjony doſc̄, lubi bohaty wunoſčl. Jenož piza je wot ſymneho wjedra čerpika, tak ſo tež w ſapochatku junija hifc̄e ſe ſelenej pizu hubjenje doſc̄ wonhlaſadče. Čtož ſad nastupa, dha ſu jenož ſajne družinu khetro ſlazene, jako ſcjezachu, druhe hifc̄e tóſchto ſada vjihnejegu. A winowy pjenk, hac̄ runje je w winizach wot mrôsa jara wobſchložený, po ménjenju winizarjow pschezo hifc̄e poſkožu wujitka da.

Sa wucjahowarjom do Ameriki.

Firma Karesch & Stoszky w Bremenje je mje tuži jaka wucjahowanſkeho agenta poſtaſic̄ daſa a ſo ja teho dla wſchitkim, kij čzedaž ſo do Texasa abo do jeneje druhéje amerikanskeje krajinu pschechpolici, i najpodwołniſkiu ſlužbam porucjam, i tym ſlubjenjom, ſo budu ſoždeho wucjahowarja naſtunischo a noſhwérniſcho na město jeho požadania wobſtarac̄ phtac̄.

W Budyschinje 1873.

 Parokodje jēdja ſ Bremena do Newhorla kōdu ſrjedu a ſobotu, ſ Bremena do Baltimore kōdu wutoru, ſ Bremena psches Neworleans do Galvestona w Texasu jenož ſreda 10. septembra, 24. septembra, 8. oktobra a 22. oktobra. Sa pschewjenje a ztrobu hac̄ do Galvestona ma ſo wot dorocjeneho 60 tolet, wot džeczi hac̄ do 10 let 30 tl. a ſa čzesc̄ne džeczi 3 tl. placic̄.

J. G. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

Restitutionsfluid,

wobſebny ſarhbowanski ſrđek psche ſčerpjenja a ſlozanja wſchęch družinow domjazeho ſlotu je i doſtačju w kral. privilegiowanej haptzy w Raſezach, tež je tam doſtač insektowý polver, najlepša muhowa papjera, ſchwatowý pólver, ſlotne krepki, butrowý pólver atd.

Najrjeniſche ſuſhene

amerikanske tucžno

jara toſtie a verje ſłodžaze, kym ſ nowa doſta a pschedawam punt po 75 np.

Gruſt Purſcha
na Židowje.

Amerik. ſwinjazy ſchmalz,
punt po 64 np. porucza

Ernst Purſcha
na Židowje.

Markthelfsar phtan̄.

Zeneho mlodeho, pscheſzniweho a ſwolniweho muža
phta ſa markthelfsaria

W Budyschinje.

Heinrich Lindner,
koloniastworowe a ſpirituſhowe kſlamy.

Najlepſchi

mlokowy a wujitkowy polver.

Kral. priv. haptka w Raſezach.

Dr. P. Hulzsch.

Tutón hizom wjele lét ſ najlepſchim ſlutkowanjom trjebanh mlokowym a wujitkowym polver ſo woſebje nałožuje pschi trajozej ſuchocze a njewobjernośći wſchego hoſiaſeho ſlotu, pschede wſchitlim pschi kruwach, hdyž mloko jara wotebjera, módrú, joſnu abo ſnabž tež krawu barbu doſtawa, a da ſo wot njeho rano na přenju pizu horſtka, a kruwam tež někotre psched čigelenjom a po nim.

Khofej, ſeleny a paleny, čiſty po ſłodženju we wſchelatich dobroſežach,

zolor, rafinad a melis, mléty a w keſelach, rajz, ſrapi, jaſt, buny, hróch,

cigarry w bohatym wubjerku,

tobak w kſlach, w paketach a ſwobodny

porucza ſn.

H. Kullisch

na mjaſowym torhoſčezu 40.
prjedy C. A. Wehla.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horjebranje bobustawow, nutsplaczenje pjenjes, pschedawanie saftownich a kreditnych listow, proschenja we pojezonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mnje kózdy czas wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pjenjezne skladki (Spareinlagen) so tež wot tajich horjebjetu, kiz bobustawow njejsu, a so wote dnia nutsplaczenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskiej habsy w Budyschinje.

Mój
atelier sa photographiju

s napfhera theatra

s napfhera theatra

elegantny a požadanjam czasa dosczezinjazy, k horjebraniu portraitow (wobra-sow) kózdeje wulkoſcze. Reprodukziſe a powjetſchenja po kózdym wo-brasu hac̄ do živjenſteje wulkoſcze w najpyschniſkim a wo prawdze wumjol-skim wuwjedzenju. Poruczenja s wonka města k photographirovaniu kublow, jenotliwych twarenjow, strow, zwójbnych gruppow a teho runja so kózdy czas horjebjetu a pod ſlubjenjom najtunischię placzisnow a ſo pod rukowanjom wérneho wuwjedzenja w najkrótskim czasu ſhotuja.

S poczeſcowaniem

Alexander Matthaey,
photograph. artist. atelier
s napfhera theatra.

Wotewrjenje khlantow.

Czesczenym Sserbam Budyschyna a wokolnoſcze s tutym najpodwołniſchim k navjedzenju dawam, ſo ſym w tudomnym měscze w prjedawſhim, knjesej A. V. Pannachej na ſnitskomnej lawſkej habsy čgo. 122 ſluſhazym pschebytku

droguowe, chemikalske a barbotworowe khlany

wotewrili a tež dotalne wot knjesa A. V. Pannacha měte kolonialne twory a t. d. w tym ſamym waschnju dale wjedu.

Dobrocziwemu wobkedybowaniu czesczenych Sserbow ſo najlepiej poruczejo podpisuju ſo
s poczeſcowaniem

W Budyschinje, 6. junija 1873.

Otto Engert.

Wosjewjenje.

S tutym ja k ſjawnemu navjedzenju dawam, ſo je mi wyschnoscž dowolika, czeledž pschitajaz. Duž ſo ja wſchém, kiz czeledž trjebaſa, k wobstaranju czeladnikow porucjam, czeladnikam pak, kiz ſlužbu phřtja, ja wosjewjam, ſo móžu jim w tudomnej, woſebkē pak w drždjanské wokolnoſci kózdy czas dobre města pschi wysokej ſdžę wukasacj.

Jan Matki,

ſahrodnik-wobkedyer w Maleschezag.

Najwoſebniſchi wſchitlič hjerituchow
Pampertowy pleſtor

je wubjernje ſpěšnay hojazh ſrědki a wot lěkarjow poruczeny a je po $2\frac{1}{2}$ a 5 nbl. ſ nadrobnym roſpokafanjom na pschedau

w hrodowskej haptihz w Budyschinje.

Zerejowa haſa
č. 268.

Pſchedeſchejuſkowſa fabriſa wot

Zerejowa haſa
č. 268.

M. Schmidta w Budyschinje

porucza najwjetſchi ſkład pſchedeſchejuſkow a pſchedeſchejuſkow pſchi dobrym a sprawnym poſluženju a najtunischiх placisnach.

Tęz ſo tam wſchitke reparatury a nowe poczebnjenja najruczischo, najlepje a najtunischo wuwjedu.

Prawdziwa Glöcknerka czechita a hojoza jaſba*)
ma na ſchachtliczny ſtampel M. Ringelhardt, pſches
ſwoju ſpěchnu a hojozu mōz klawna, poruczena pſche
wiež, drjenie w ſubach, ſaffy, lischawu, kurjoze
woka, woſabienje, pſche wſchē wotewrjene, roſdzo
waze, roſdzelome, woſabite, wopalene, kaž tež ſiſ
litke czerpjenja, kołaje lezenje, ſahorjenja, ſacze
lliny, żoldowe wiſliſteža atd. atd.

*) Sa $2\frac{1}{2}$ nbl. doſtacj w budyskim haphlomaſ, tež tež nimale we wſchēch měſtach Horneje a Delneje Łužic̄.

Mój wulki ſkład derje wotležanych cigarow
ja po najtunischiх placisnach dobroczimemu wob
ſedzbowanju porucząm. Ernst Hämsch

na bohatej haſy 88.

S y r o p
woſebneje ſłodkoſcie najpodwolniſcho porucza
Ernst Hämsch
na bohatej haſy 88.

Rhoczebuſſi tobak
ſnateje dobroſcze ſym we wulkih poſylikach doſtac
a jón někto někto tunſcho pſchedawam.

Ernst Hämsch
na bohatej haſy 88,
pred Ž. A. Liebusk Ww.

Lipowe fcjenje
we wſchēch dželbach po najwyshei placisnje ſupuje
hriddowska haphyla.

Jedyn młody człowiek, kij je ſerbſkeje rycze
mózny, może w mojich droguowych, chemikalickich a koſo
niagniotworowych ſklamach hnydom abo tež poſdjiſcho jalo
wyciomnik město doſtacj.

Otto Eugert
w předawſkich Pannachez ſklamach
na ſnitskownej lawſkej haſy čjo. 122.

Wosſewjenje.

Sſrebu, 2. juliſa, budje ſo dželba duboweho ſchęſ
poweho, kuleczkoweho a knebloweho drjewa, kaž tež bré
ſowe ſchęſepowe drjewo a walczki na manjowſkim a
rudjanſkim rebitu popoſdnju wot 2 hodzinow na pſche
ſadzowanje pſchedawacj.

Šchromadzina w koczemje w Manjowie.

Rowak.

Prawdziwy Dr. med. Kochowy universalny magenbitter*)

Je ſoždemu w żoldku czerpjaſemu najlepje poruczej. Tónle ſylne aromatifi, mózne magenbitter je jara
dopolaſan ſredk pſchi ſlabym żoldkowym pſchekacju, pſchi ſajwanju, hámorrhoidalnych, delujoſiwoſtnych
wobezejnoſciach, ſzyla pſchi wſchēm uſedzohazym pſchekaczu a jeho ſledkach a napſcheczivo ſutko
waze żoldlowe picje.

*) Na pſchedan maja jón w originalnych bleſčach
po 10 nbl:

- we Wehrsdorfje knies E. Aug. Schmidt,
- Seifhennersdorfje t. Ernst Donath,
- Scherachowje t. Carl Švoboda,
- Neugersdorfje t. Raimund Herbrich,
- Gversbachu t. Aug. Ernst,
- Lubiju t. Reinhold Reiß,
- Budyschinje t. Wilh. Jacob a t. Rud. Höller,
- Nowosolzu t. Richard Bamberg,
- Kamjenicu t. Herm. Käſtner,
- Cybawje t. J. G. Müller,
- Viſſlopižach t. Bernh. Kunza.
- Halejach t. Dr. Paul Hultsch,
- Ledžborzach t. E. Jordan,
- Bitawje t. Fr. Müller juž.
- Woſterku t. Bernh. Höller.

Tunje lama, barquentowe a lotunowe jeli
porucza Ž. G. Dieha
pſchi mjaſiowych helsach.

Ssem pschiwjeſt ſo je

Meiselowy anatomiski museum

a je w czaſu tudomneho wulkego mēchcianſkeho tſelenja na tſelnisfczu wustajeny.

Tuton museum je hijom ſchtwórt, 26. juntija, wotewrjeny.

Zenož ſa doroszzenych muſich k wobhlađanju.

Wobhlađanje ſa žónske budže w ſwojim czaſu wosjewjene.

Adolph Pabst,
intendant muſeja.

Otto Engert drogowny kłamny

na ſmuckowej lawſtej haſzy čzo. 122

porucza najtunischo:

prima lanowolijsow bruni a běly ſtruiſ, wſchelake laki, němſki a franzowſki terpentinow woliſ, lamphor, inſektovy polver, prima perſiſki, jatrowny thran ſetuſcheho lěta, fliz, mühlhauſenſki, kōlufski a ruſſi, lorkowe ſatyczki we wſchěch wulkoſczech, tonjaze a kupjelne ſchwamphy w wulkim wubjerku, chlorlaff, karbolny kifzil, dwójuje wuhloſkaly natron a winola- mienty kifzil, prima rajzowa ſchterka, prima pschenicza ſchterka, benzin k cziszczenju draſty wot blakow, ſalmiaſkowy duch, popjerjomiatwiczy thej (Pfeffermünzthee), dżewiaſowe ſopjena (Dusfattig), auſhove kymjo, koprizowe kymjo (Fenchel), módroliſkaly laki, chromliſkaly laki, módro-, czerwieno-, żolto- a viſetue drjewo, ſklony ſamjeni (ſalpeter) zylk a tolczeny, barby, kuche a rybowane we wſchěch naj- wſchelalskich widach atd. atd. atd.

Murjerjo

namakaſa pschi najwyskſcheſ ſdžę tež psches zyku ſymu trajaze dželo pschi twarbie wojerſkeho lazaretha w Budv- ſchinje.

Twarſki miſchr Wendler & Co.

Pěkna ſerbſka holza,

ſiž ma dobre wopřima, može w Libjerzu (Reichenberg) dobro klužbu doſtač. Vſcho dalsche je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Wosjewjenje.

Psched dwěmaj lětomaj kranh mi moja žona, Hana ſa Hubac̄zowa, kruwu ſa 52 tolej a bě ju k wěſtemu Hen- iſcheſej w Dubom dohnača; tam bě wona $\frac{1}{3}$ lěta a pschijneſe potom maleho hólczla ſobu domoj. Něhdej psched dwěmaj njeđzelomaj je ſaſo wotefchka, tola bjes džesčju, a nětko pječza w Sakskej pschebýwa. Wona je ſnacj na wuroſiku wýſche czoła.

W Ryčwadze, 20. juntija 1873.

Khryſtoſ Hubac̄z.

Džat.

Najwutrobnischi džat vrajimy ſ tutym wſchitlim, lotſiž nam pschi wohnju, psches njejedro 18. juntija tudy naſtathym, k pomozy khwataču, woſebje džalujemy ſo čeſczenej gmejnje w Lejnje a Pomorezač, kaj tež muſitwam tamniſkich ſylawow ſa wſchu nałożenju próžu, ſ lotrej ſo podla Boha ráži, woheń wobmjeſowacj a dalsche njeſbože wotwobročicj.

Bóh džyž ſim wſchitlim to bohače ſ njejekſimi a ſemliki lubkami ſarunacj a kózdeho pschede wſhem ujeſbožom ſwarnowacj.

W Kołw aſy, 21. juntija 1873.

Gmejnſke prjód lſtejerſtvo.

Handríj Šoba,
gmejnſki prjódſtejer.

Karolina Hútherec,
Marćin Theodor Rätza,

ſlubjenaj.

Porto Alegro w Brasiliji.

Serbske Nowiny.

Za nawětki,
ktiš maja so w wudawaſni
Serb. Nowin. při bohatych
erotach wotedać, placi so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawari

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi
7 np. Stwórlétna předpła-
ta pola wudawaria 76 np.
a na kral. saks. pórce
8½ np.

Wopſchijecje: Nojnowsche. — Čwětne podawki. — Kreditne towarzſto. — Spěw. — Se Sserbow: S Budys-
chyna. S Matlez. S Wósporka. S Zolowa. — Pschyphštawie. — Mawěſtawie.

Skazanju.

Ezi ſami czesczeni wotebjerario Serbskich Nowinow, kotsiz chzedja
ſa nje na tſecže ſchtwórléto 1873 do předka placic, njech nětko 75 np. w
wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Ezi, kotsiz ſebi Serbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórsy ſka-
ſacz. Na ſchtwórléto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruſſich poſtach
Serbske Nowiny tež wſazv neplacza hacž na ſakſich a ſa pſchinjeſenje do domu
placzi ſo ſakſki m poſtam ſchwórlétnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo Serbske Nowiny na poſeze najtrótscho jenož ſchwórlétnje ſtaſacj. Po nowſchim
poſtajenju moža pak ſo taſke ſtaſanja nětko tež na 2 měſozi, haj na 1 měſozi ſtaſej. W nadži, ſo móhlo taſke
ſtaſanje na krótschi čas w hódź bycž, my taſke poſtajenje ſ tutym k ſjawnemu nawiedzenju dawamy.

Slonečne proſky my tych, kli ſebi Serbske Nowiny pod frankomarku ſtaſej dabža, ſo bycž ſebi je rádſho na poſeze ſamym
ſtaſali; dolež frankowanje ſa leto učhōdze 18 nsl. khostaje.

Redakcja.

Wosjewjenje.

Se ſtrony podpiſaneho kralowskeho ſudniſkeho hamta budža ſo

14. julijs t. l., dopoldnja w 10 hodzinach,

na namjet herbow Jana Rosjata w Scheschowje ležomnoſeſe, k jeho ſawostajeniu ſluſhaze, jało
a) ſahrodniska žiwnoſeſi fol. 7 gruntslich a hypothekſich knih, čzo. 48 wopalneho kataſtra
ſa Scheschow,
b) paſtwiſeſcowa parzella fol. 67 gruntslich a hypothekſich knih ſa Scheschow
a w pſchisanknjenju k temu wobtejož živh a morvh inventar, kaž tež hewalschi, k tutemu ſawostajeniu ſlu-
ſhaze mobiliar ſjawnje na pſchedadžowanje pſchedawacj, ſtož ſo ſ džiwanjom na wuměſteli, w tudomnym hamce
a w ſorczmje w Scheschowje wupoſiſnenj a drobnſche wopiſhanje ležomneseſiow a pſchedawanske wuměujuſa wo-
pſchijazh ſ tutym wosſewjuje.

W Raſezač, 27. junija 1873.

Kralowſki ſudniſki hamt.

Gehler.

Weger.

Najnowſche.

Barlin, 2. julijs. Khezor ſo ſchtwórk wje-
čor do Emſa poda, ſo by tam hiſčeze někotre dny
ſi ruſkim khezorom pſchetyl. Won tam hacž do
konca julijsa wostanje a ſo potom do gaſteinskich
kuſipel pſchetylſi, ſwotkal čze konz augusta do Wina
dojēz. — Wjerch Bismarck najſkerje do Wina
ſobu njepojedze.

S Franzowſkeje ſo w bližſhim čiaſu tejlo
němſkich wojakow domoj wróci, ſo ſo na Ŝeleinizi
wot Saarlouisa hacž do Kólna a Neuſa wſchědnie
dwaj čzahaj k temu trjebataj.

Rom, 2. julijs. Don e ministerſto hiſčeze
pſchego hotowe ujeje a kral teho dla ſe wſchelakimi
kuježimi jedna.

Paris, 2. julijs. Persiſki ſchaſ ſobotu 5.
julijsa ſem pſchijedze.

Swētne podawki.

Sakſla. W Žasorzy je šo 29. junija sahe rano Bečez blejcharnja wotpalika. Kāk je woheń wushoč, njeje snate.

Woheń, kij je wóndano twarjenja hornčerja Poſala w Kamienzu sahubit, je jeho wuchomnič, 17lētny hólz Muſchla ſakſik. Wón je šo wuſnak, fo je to ſejniki, dokež je ſebi myſlik, fo po wotpalenju hornčerčne nje- budje wjazy dželacę trjebacę.

W tychle dnjach je šo dženſka ſda ſa murjerow, czechlow a dželacjerow w Draždjanach a wołolnoſezi ponizila, je pak pſchedo hiſceze wyſoka doſč, pſchetož murjerjo a czechle doſtanu na hodžinu 3 ngl., dželacjerjo pak 2 ngl.

Dwē kompanijist twierdžiſkeje artillerije, kij hač doſtal na twierdžiſne Königſteinje ſtejſchtej, ſtej do Mezha pſchecadženej a ſtej šo tam 29. junija podakoſ.

Němſla. Khějorla Augusta je šo 3. julija ſ Wina wróčikla a šo do Kabelenza pſchesydkla.

— Rajchstag, kij bu ſandžený tydžen wobſanknjeny, je tójskto wažnych ſalonow wuradžik; bjes nimi je tež ſalon wo nowych pjeniesach, kij w bližšim leče počzina do živjenja ſtupacę.

— Wjérč Bismarck je dale a bóle ſ pruskeho ministerſtwa ſdaluje. Wón je hiſom pſched někotrym czechom pſchedydiſto w ministerſtwe ſkožik a jenož mi- niſter ſwołkownych naſeſnoſzow wostał. Tole město ſo jemu pak je tež wjazy njeſlubi a čeze wón pſchichodnie jenož kanzler němſkeho khějorſta býč, prajz, fo ma jako taſki hiſom džela doſč. Schtó jaſo miſter na jeho měſto pſchinidže, njeje hiſceze ſnate, tola měnja, fo budje to ſnies Balan, kij hiſom nětko džeka ſpomnjeneho mi- niſterſtwa wjedże. — Bismarck je šo ſe ſwoje ſwojbu na ſwoje lubko w Pomorskej podač a tam hač do naſymy wotſtanje. — Hrabja Molika je na tón ſamym čež na ſwoje lubko w Schlesyſkej wotſjet.

— W Elſaſu a Lothringskej buchu wóndano ſobu- ſtawu wołkjeſneje rady wuſwolene. Pſcheczelow něm- ſkeho khějorſta drje tam wuſwolili njeſju, tola pak tež niz taſlich, kij ſjawnje ſ Franzowſami džerža, khiba w Straßburgu a někotrych druhich wjetſich měſtach.

Awſtrijsa. We Winje ſu wóndano ſtrachne nje- wjedro ſe ſylnym ſliwkom měli, kotrež je w twarjenju, hdež je wuſtajenja, wjese ſchody načiniko a hewal tež w měſce ſamym wolna a tſeči jara wobſchlodžiklo.

— Deputazia woherſkeho a khrowatskeho ſejma je po dohōleſnym jednanju někajle lépsche wurunanie bjes Woherſkej a Khrowatskej wuradžika.

Franzowſla. Nětko je ſjawnje widžecž, fo pod nowym franzowſkim pſchedydu tak mjenowana klerikalna (duchownſko-žyciwinſka) ſtrona ſ ſójdym dnjom wjazy,

mózg a wažnoſeze doſtawa. Še teho je widžecž, fo ma w taſtim naſtupanju Mac Mahon hinaſchu politiku, hačz Biſmark.

— Němſle, w Franzowſkej ſtejaze, woſisko budje we wołolnoſezi města Charny ſwoje manövry w časzu wot 10. julija hač do 1. augusta wotdžerčecž.

Tendželſla. Persiſkemu ſchachej tudy wſchu mózgu čeſež wopolaſuju a phtaja jemu pſched woſci ſtacjč, fo ſu tež druhe kraje mózne, hačz Kuſhowſla, pſchetož wažnoſež tuteho kraja buchu Tendželčenjo pſched Persiſkimi rad pomjeuſčili. Pſchi ſwojim prózowanju, fo buchu ſami w Persiſkej wjazy mózg dobyli, je šo jim wažne dželo radžiko; mjenujz ſoni ſu ſchacha naſabili, Tendželčanej Reuternej tu konceſſiju dacž, fo ſmě jenož tón žeſteſnižy, ſanale atd. w Persiſkej twarič.

Kuſhowſla. General Kaufmann, roſlaſowač nad woſiskom, na Khivelskeho khana poſkhanym, je do Petersburga ſ wjedzenju dacž, fo je wón hětowne město a twierdžiſnu Khitu 10. junija ſe ſwojim woſiskom wobſadžik, fo pak je Khivelski khán (kral) do Sumuda čeknyc. —

Hačz runje je ruſke woſisko, do Khitu poſkhané, jenož 9000 muži ſylné, dha bě ruſke knježerſtwo tola pſches ſwědežene, fo tam wěſcje dobudje, jeli jenož woſisko piches te dokhe, khivelski kraj wobdawaze pěſacne a bjeſ- wodne puſčin ſbožomnje pſchenidže. Pſched njeſpſcheczeſlami ſo Kuſhojo njebojaču, ale pſched puſčinami a pſched njeđostatkom wody, lotruž dyrbjachu druhdy na 4—5 dnjow w ſoļaných měchach ſobu bracj, předy hačz ſaſo ſ studnjam pſchinidžechu. — Khita jako kraj a město ſa Kuſhowſlu žadyn wulki dobytk njeje, ale wona dyrbjesche jón wobſadžicž, fo by rubježnym ſudam na ruſich mjeſach ſklaſnoſć wſača, jatych ruſich poddanow ſa ſchlawow pſchedawacž. Mjenujz wſcho, ſchtož ſpom- njenie ludy wězow narubichu abo čiſlowielow jatych wſaču, to móžachu lóždy čaſh w Khivje wołkyc. Nětko je jim pak to pſches wobſadženje Khivu ſkazene, hewal pak budža ſo jara pſched wurubjeniom ruſich poddanow na ſedžbu bracj, dokež jim ruſke woſisko na ſchiji ſedji.

Ratarſle

Kreditne towarſtvo w Draždjanach, kij ma w tu khvilu 5470 ſobuſtawow — luthy ratarjow —, wotdžerja 16. junija ſwoju hětownu ſhromadžiſnu, na kotrež ſo tež wjese ſserbow wobdželi a je ſa nich ta wěz nětko čim wažniſha, dokež bu w tutej ſhromadžiſne tež jedny ſserb, mjenujz ſ. Kublet ſſmoča ſ Leſchawu do ſaſtojnskeje rady jenohkōžnje wuſwoleny.

Wž ſo nadžijamy, fo tuto, ſa ratarjow tak wu- ſitne wuſtajenje pſches njeſprózne ſtrukturancje ſ. ſſmočy

na wažnosći a wjetšim pośnacju wažnosće wjele
dobudže.

Wielopohladanje tuteho towarzista je 1) potriebnym ratarjam na hypotheku abo tež na krótki čas pjenjesy pojezicu a to po mōjnosći sa nisku dan, najwyšcho po 5 procentach, a 2) wot samozajmich a slutnych ratarjom, kaž tež wot druhich ludzi pjenjesy do swojeje nalutowarne (Sparkasse) horzebracj, kotrež ho wot dnia nutspaczenia po 4 procentach danja. Horza spomnijene kobustawu dostanu pak sa swoje nutspaczone kapitalise sprocentsku dividendu.

W sandzenym lęcje bu do nalutowarne towarzista date 1 million 612,538 tolar a bu na dlešti abo krótki čas ratarjam wupożczone 1 million 456,066 tl., zyka summa pak, s kotrejz towarzistwo wilowasche, to rěta, kotrež nutswsa a wuda, woblicza ho na 5 milionow 872,418 tl. — Cisieho dobylek mēsječne towarzisto w sandzenym lęcje 55,519 tl. a s pschiliczeniom nēhdze 20,000 tl. wot przedawshego lěta wscho do hromady 75,336 tl., shtož je dobylek kobustawow towarzista. W tutym lęcje je ho wilowanje hiszceje hole powjetych a wuchinjescie hijom w prěnicach 5 mēchažach 3 miliony 785,400 tl.

Wscho druhe može kōždý pola tak mjenowanym do-wernikom (Vertrauensmänner), jaso pola I. Smoky w Lefshawe a pola I. P. Alberta w Nachlowe shonicz.

H. K.

Pschi ſběhanju noweje bróžnje.

(Na žadanje.)

Tak ſběhamy dženž wjeksele
Něktuto nowe twarjenje,
Kij, hdyž b'dje natwarjene stacj,
Soo budje bi óžen mjeuwacj.

Ta stara brožen dr ewjana
Ta b'e tak stara, braschniwa,
Soo njem'jeiche ho hinaf stacj:
My dyrbjachmy ju wottorhacj.

Někt pak na jeje město my
Dženž nowu brožen ſběhamy,
Kij budje wjetša, rjenijska
A zjle „massiv“ twarjena.

Vôh chyžk po swojej hnadle bacj,
Soo, hryž b'dje natwarjena stacj,
Soo žadyn wobeň njebožje
Ju ženje trjechicj njeburje.

Haj, to někt našha pióstwa je:
Niedb Boże wolo sed;buje
Wschak we dnie, w neži s njebožow
Na tutu nowu bióžen jow.

Vôh žohnui wschitko bohacje,
Shtoi na volach je wukyte
A hdyž ſu žne do bróžnje dom,
Je swarnuj tež psched njebožom.

Ach, daž tež Božo na njeboju
Wschém fa nje džalnu wutrobu
A jo je stajnje nakoža
A tež cjeſczi težo dawaria.

Petr Mloul.

Ze Serbow.

S Budyschia. W naschim měsječe ho powjeda, so je dotalny direktar našich měsječanskich ſchulow, knies Wangemann, fa direktaria jeneho draždianskeho wuchetiskeho seminaru wuswoleny, a so na jeho tudomne město najskerje jedyn tudomny měsječanski wucžet pschiindze.

— Dokelž je tak mjenowana měsječanska módra garda ſaſčka a je hewal wot měsječanskich tsělžow nēhdze jenož mandel wsyché wostak, dha wucžah l naſhemu wulkuemu tsělenju abo l schiebzlejsche ſandzenu nje-dželu jara jerobabny wohladasche; pschetož wobeju konſeju tsělerskeju kralow a marschalow jenož 42 muži w czornych frakach na tsělničejo won wjedžesche.

— Na wołonych kulačach, hdyž je ſlónčnje, hacj runje poſdje doſej, pełna trawa naroska, ſylinje ſyno džekaja, tola nochze wjedro tak prawje hojicj, pschetož wot dnia 7 spanzow ſmū ſloro wſchědnje ſwój wjetši abo mjeništi deſčejk měli.

S Maksez. Pschi ſupanju w ręzy (Sprewi) je ho 30. junijsa tudomny 20letny Korsla Mendala tepik.

S Woporka. W tym žamnym časzu, jaso je 5. junijsa njewjedro w Hrodžiščeu dýriko, b'e vohonež tudomneho kublečja Kiliana, wěsty Tupak s Kschischowa, na polo po džeczel jēt. Jaso bějše wós l domojwjeſenju pschihotowak, džeshe wón po laž a ſkud, kij měsječe na mjeſy ležo. W tym wołomiljenju býkſt do njeho dýri a jeho l ſemi powali. Býkſt je do ſtweje ſtronu jeho hlowy trjechik, mězu roſdrék, po Tupaku dele jēt, žolty rječjask ſ wusčkom wot dybſacznego čaſniſta wottorhnyk, ho na delnym žiwocze roſdrék a na swojim puczu wobej hlowowje roſdrék a psches ſchornje, wot njeho tež roſtorhane, do ſemje ſajet. Spomnjeny rječjask ſu vo několnych dnjach w kruhač namakali, čaſniſtowý ſluečik je pak býkſt do ſemje ſarafyk. Tupak je pohtuſcheny ſhwili we womorje ležo wostak, tola pak ho wotom, hacj runje na czelle wobſchloženj, ſaſo ſhrabak a domoj dojek, hdyž drie je někotry čaſk hory vge, ale ho někto ſaſo nimale zgile wuſtrowik.

S Bokowa. Wjehitlich pſcheczelow Božeje ſtowrby ja ſ tutym na ſchmrék, w lęgu tudomneho kudlerja I. Haſy

pschi mjeđjansko-huščanskej drósy, 70 kročel wot tak mje-
nowaneho mulkeho mosta, ledžbnyh cijinju. Wón pošicja
s tym, so ſzwoje tſchepjelczi wot hakoſow hač na počteſca
kočca dele powěſha, ſtažny napohlad a nima we wszej
wołnoſci žaneho runječa.

J. B.

(Pſchipóžlane.)

Bole roſwucjaſe a ſpodjiwne nijeje drje ſo hiſćeje ženje
wobydlerjam Budyschina a wołnoſce nechtio počaſko, hač
móža to w Meiselowym anatomiskim muſeju widzieć.
Wſhitlo ſajmawie tudy podrobnje rfeſtajec, to by jara wo-
ſcherne bylo, jenož na to čzerny hiſćeje ſpomnič, ſo koždy
woptar wjazh namaka, hač je ſebi myſlik. Duž možem⁹
koždemu i woptanju tuteha muſejo ratječ. — e.

Gzabi po želesnizy:

S Budyschina do Dražđan: Rano 6 hodžinow
45 minutow; depołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.;
popołdnju 4 h. 25 m.; wſecjor 8 h. 25 m.; w nožy 2 h.
35 m.; w nožy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Šorjelza: rano 7 h. 45 m.;
depołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wſecjor 6 h;
50 m.; wſecjor 9 h. 45 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenja do Nadeberga: Rano 5 h. 25 m.;
depołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju
4 h. 20 m.; wſecjor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenja: depołdnja 8 h. 10 m.;
dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.
wſecjor 9 h. 55 m.

Plaćizna ſitow a produktow w Budyšinje
28. junija 1873.

Dowoz: 4656 měchow.	Plaćizna w přerézku					
	na wikach,		na bursy,			
	nižša.	wyšša.	najniža.	najwyšša.	tl.	tl.
Pſcheniza 50kilogr.	422	9	5	7	7	425
Róžka	311	2	315	7	314	4
Ječmieni	311	4	315	—	313	2
Wólk	212	—	215	—	212	5
Dróch	—	—	—	—	—	—
Wóla	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—
Zahy	422	9	5	1	—	—
Hejdusicha	614	2	616	8	—	—
Kopa ſkomy	—	—	—	—	—	—
Lane ſkymjo	—	—	—	—	—	—
Butry	1	—	18	21	—	—
Zent. ſkyna (50)	1	—	1	6	—	—

Powſchitomna aſekuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

ſawěſcjuje pſchi ruſowanskim fondsu wot:

34 millionow 232,691 ſchěznakow 44 frajzarjow awstr. cziſta

- a) tworh, mobilije, žinjeuſte plođy a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſalonh dowoluja, twarjenja wszych
družinow pſche wołujowu ſchodn;
- b) poſticipuje ſawěſcjenja na žiweſcie ežlowjekow na najwschelskhe waschnje ſa najtunishe twjerde
prāmije a wuſtaja polich po pruſkim kourancze.

Towarſtvo waplaczi w lécje 1871 12,327 ſchłodowanjow ſummu wot 4 millionow 808 tħas
519 ſchěznakow a 7 frajzarjow.

Ke koždemu wuſtajanu a i wobstaranju ſawěſcjenjow porucječja ſo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Kettizaſ.

(Pſchipóžlane.)

Knjeni Matth. Ringelhardtowej rodz. Glöcknerz w Gohlisu.

W Šorjelzu, 25. 11. 72.

Wubudžený pſches Wasche wosiewjenja w nowinach, ſhm ja Waschu Glöcknarſku czechniu a hojačni
žałbu*) tak derje pſchi mojej ſwójbje, kaž tež pſchi drugich ludžoch nałożowaſ, ſo byh ſo w jeſe ſtukowanju
pſchechwęćil. Ja cziuju ſo nužený, Wam ſobudželicz, ſo je ſtukowanje Wascheje žałby wschein moje wotčalo-
wanja pſchetrjehiſla a ja ju teho dla wschein drugim, w pſchedawaniu bhywazym žałbam pſchi ſacjekliſnach,
ſacjeklyh ſalsach, ſmierſinach, wotmrjenych ranach, brjodach ſahorjenych ranach atd. prjódkejħnu. Ja budu
lubjerad a ſ połnym prawom Waschu žałbu jako možebny a wubjerny domjaž a hojačny ūred, hdyž ſo i
emu ſkładnoſci poſtici, porucječz.

S počeſcjuowanjom

G. Müller, haphlač.

*) Sa 2½ nkl. doſtarz w hrodowskej kaž tež měſčjanskej haphze w Budyschinje.

North British and Mercantile, wohensawęsczaze akzisse towarzstwo w Londonje a Edinburghu.

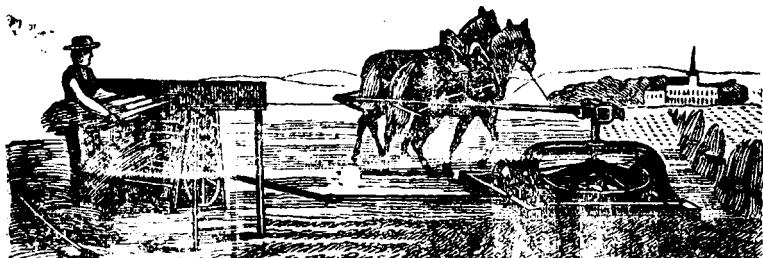
S tutym i sławnemu nowiedżenju dawam, so je
A. Siems w Budyschinje
agenturu sa North British and Mercantile, wohensawęsczaze akzisse towarzstwo w Londonje a Edinburghu sa
Budyschin a wokolności wote mnie poruczeniu dostak.
W Drąždžanach, 16. junija 1873.

Generalny połnomózgowski
sa North British and Mercantile
Richard Det.

¶ wubżelenju wschęch wukasajow, kaž tež i wobstaranju sawęsczenjow porucza so
W Budyschinje, 16. junija 1873.

C. A. Siems
w firmie: J. G. Klingst Nachfolger.

Gópelske mlóczaje maschin,

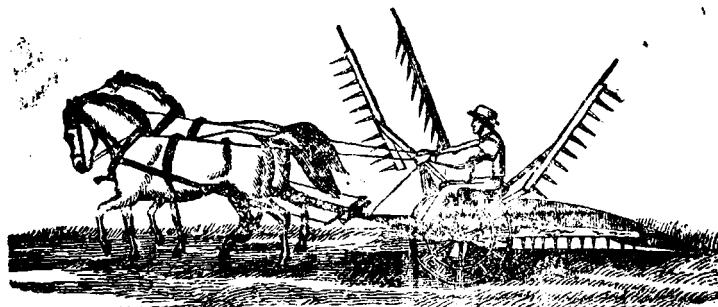
kotrež na kuzskej wustajenzy, 27. meje
w Budyschinje wobżerżanej, 1. myto,
wulku slotu medaillu, pschi konkuren-

rentnym prämijowym mlóczenju dostaku,
porucza a prošy dla prawocząskiego wob-

staranja wo skasania tak bortsy hacž mōjno

żelezolijserna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Žitoš्चne maschin,

jeno- a dwajpschežne, najlēpscheje twarby
(H. & C. Kearsley Ripon), porucza

pod rukowanjom a ma na składze

żelezolijserna a maschinowa fabrika

Goetjes & Schulze

w Budyschinje.

Khosej, cīisceje złodżazy, punt po 11, 12 a 13 uſl.,
teho runja cīisceje złodżazy paleny pt. po 14, 15,
16 uſl.,

zolot, zły, pt. po 56, 60, 64 np.,

teho runja mlethy, pt. po 48, 50, 56 np.,

cigarry we wulkim wubjerku 1000 po 7 hacž 30 tl.

porucza

H. Kulisch
na miaſcowym torhöfcheju 40.
predy C. A. Wehla.

Wopalniſchejo (Brandstelle) cjo. 20 w Scheschowje
poła Rafez je na pſchedan a je wſto dalshe poła wob-

żeržera tam shonicz. Ton, kiz chze tam twaricž, do-

stanje s wopalneje kassę 540 toler.

Kósslaze kóžli, kaž tež wschę družinę druhich
kórych kóžow kupuje i naj-

Gustav Raude
na garbarskej haſh, cž. 426.

Ca wuczahowarjow do Ameriki.

Firma Koresch & Stosky w Bremenje je naje tudy jaka wuczahowanskego agenta postajicj dala a ho ja teho dla wschitlim, kij chedja ho do Texasa abo do tenej druzie amerikaniskej krajinb vseheskodlicz, i najpotwolnisczim sluzbam poruciam, : tym huiujenjom, jo odu rozdeho wuczahowarja najtunischo a najswernischo na mesto jeho pozdubanja wobstaracj phtacj.

W Budyschinje 1873.

J. E. Smoler,
redaktor Serb. Nowinow.

 Paroslodje jesdzia s Bremena do Newyorka kждu 3rjedu a sobotu, s Bremena do Baltimore kждu wutoru, s Bremena psches Ne Orleans do Galvestona w Texasu jenoж kждu 10. septembra, 24. septembra, 8. oktobra a 22. oktobra. Ca pschewieszenie a zbrobu hacz do Galvestona ma ho wot doroscjeneho 60 toler, wot dzeczi hacz do 10 ldt 30 tl. a sa cjeschine dzeczi 3 tl. placicj.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kraestwie.

Horbjebranje kobustawow, nutspłacjenje pienies, pschedawanie fastawnych a kreditnych listow, proszenja we pożcjonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kraestwie, ho wote mnje kждy czas wobstaraja, kaj tez na-lutowarske pieniezne skladki (Spareinlagen) ho tez wot tajkich horjebjera, kij kobustawy nieszu, a ho wote dnja nutspłacjenja s 4 prozentami sadzania.

B. Mattheis na hospitalskiej hafci w Budyschinje.

Najlepschi

mlokowy a wujitkowy polver.

Kral. priv. haptka w Rakezach.

Dr. P. Hulksch.

Tuton hizom wjele ldt s najlepschim slufowanjom trjebanym mlokowym a wujitkowym polver ho wojskoje nalojuje pschi trajazej suchocje a njewobzernoscji wscheho horjosejego skotu, pschede wschechim pschi kruwach, hdz mloko jara wotebjera, mordru, joknu abo znadz tez krawu barbu dostawa, a da ho wot njego rano na preñju pizu horjka, a kruwam tez někotre psched cjelenjom a po nim.

Jako westsy kredk psche dhbwoscj, laschel, sažwanje, schijowe wobejeznoscje, bróstvolenje atd. ie ho moi

běly selowny bróstsyrop

(w bleschach po 1 tl., 15 ngl. a $7\frac{1}{2}$ ngl.) wote mnje w dolholétnej praktiz stajnie s dobrym slufowanjom naložowal.

Dr. med. Hoffmann.

W bleschach po 1 tl., 15 ngl. a $7\frac{1}{2}$ ngl. maja jón stajnie prawozjivih na pschedan:

w Budyschinje knies Rudolph Hölszer; w Seiffhennersdorffie knies Ernst Donath; w Scherachowje knies Ferdinand Pech; w Neugersdorffje knies Raimund Herbrich; w Ebersbachu knies August Ernst; w Aluskhu knies Ernst Postel; w Nowosalzu knies Rich. Bamberg; w Kamienzu knies Hermann Kästner; w Ghybawje knies J. G. Müller; w Biskopizach knies Bernhard Kunza; w Žitawje knies Ferdinand Müller jun.; w Ledzborzach knies E. Jordan; w Ostritzu privil. haptka.

Lipowe scjenje

we wszech dželsbach po najwyschej placijsnej kupuje hrodowska haptka.

Murjerjo

namakaja pschi najwyschiczej idz tez vsebes zoku shmu trojaze dželo pschi twarbie wojerstebu lazaretha w Budyschinje.

Twarsti misztr Wendler & Co.

J. G. F. Niecksch.

Mój

atelier sa photographiju

elegantny a požadanjam časa dośćcijniacy, i horjebranju portraitow (wobrassow) kózdeje wulkoscze. **Reprodukcije a powiętchenja po kózdym wobrasiu** hacj do żywienśkeje wulkoscze w najwykłaszym a wo prawdze wumjol'skim wuwiedżenju. Poruczenja s wonka města i photographirowanju kubłów, jenotliwych twarenjow, stwów, zwójbnych gruppow a teho runja so kózdy czas horjebjeru a pod klubjenjom najturnišich placzisow a so pod rukowanjom wérneho wuwiedżenja w najkrótskim czasu shotuja.

S poczęszowanjom

Alexander Matthaeij,

photograph. artist. atelier
s napsyecja theatra.

s napsyecja theatra

i napsyecja theatra

Lékarske poruczenje.

G. A. W. Maherowu brófshrop s Wrótsławja so wot tudomnych wobydlerjow hizom dleski czas jako domiazyh krédk pschi latarryh dychawy a jeje wotnozkow, pschi laschel, dybalowc' atd. husto nałożuje a tym ja wobledzbowoł, so G. A. W. Maherowu brófshrop thorym pschi tajkej skladnosci wo prawdze poleżenie pschinješe. Wożebje tym pschi wożypizach naszonik, so so bylny torhath laschel dżeczi pschi nałożowanju G. A. W. Maherowu brófshropa shubi.

Delijsch p. Lipska. Dr. Kanzler,
wołkieszy lekar.

Zenož prawdziwy maja jón w bleschach po 8 nſl.,
15 nſl. a 1 tl. na pschedan:

Heint. Jul. Lindka w Budyschinje,
W. Batha w Lubijinie,
B. Biene, haptifikat w Hernhucie,
Jos. Löbmann w Scherachowje,
Ed. Hiese w Nowosolzu,
haptifikat Berischer w Ostrixu,
Scholka we Wotrowje,
Lehmann w Undestezach a
haptifikat Dr. Hultsch w Nalezach.

Restitutionsfluid,

wózbeny sorbowanski krédk pschi sejerpnenja a
klazanja wszelkich druzinow domiżeho skutu je i
dostaczu w kral. privilegiowanej haptihy w Na-
lezach, też je tam dostacż insektowyj pólver, naj-
lepsza muchowa papjera, schwatowyj pólver, naj-
skutne krepki, butrowyj pólver atd.

Nojwjetšeje ważnosće sa
na wocżomaj bednych. Dr. Whitowu wo-
nětko hizom dlehe hacj do 30 lęt w mojej zwójbie, mie-
szameho je wóna jako młodeho wojsaka psched wéstym wo-
blepienjom w Veronje wobarnowala a Boh wě, tak
wiele blešchow tym na wocżomaj bednym darik a tym
stajnie dobre skutkowanie widzil. Triest, 10. 6. 1872.
K. f. hauptmann Springer. — Tuka prawdziwa
Dr. Whitowa wodziczka wot Traugotta Ehrhardta w
Gr. Breitenbachu w Thüringsei je podla swojeje
wusleje zwetneje kwaliby concessionowana, s lěta 1822
jako uajlepschi ludzazh a domiazyh krédk — niz lekar-
stwo — snaty a skławný a w flakonach po 10 nſl. na
pschedan knjes Emil Menzner w hrodowskej hap-
tihy w Budyschinje.

Wosjewjenje.

S tutym ja i sianemu nawiedżenju dawam, so
je mi wózbenej dowolika, czeledż pschitajecz. Duž so
ja wózhem, kiz czeledż trjebaja, i wobstaranju czeladnikow
poruczam, czeladnikam pak, kiz klužbu phataja, ja wosje-
wjam, so móžu sim w tudomnej, wożebje pak w draž-
dzanskiej wokolnosći kózdy czas dobre města pschi wó-
zbej soje wukasacz.

Jan Matli,

sahrodnik-wobzedżer w Maleszczach.

Sahrodnista żywnosci czo. 3 w Czelchowje pola
Delineje Hörlí je 17 körzami pola, 4 körzami kuli a
1½ körza żadoweje sahrody je se zwobodneje ruki na
pschedan.

Prósne jerjowe śudh
jara tunjo pschedawa

Ernst Hämisch na bohatej hafy 88.

Wosjewjenje.

Hisćeje lęta prijedstajaze
skotne witi w Minakale
smęja so 9. julijsa a 8. oktobra.

Džiwocžanski herbski evang. luth. missionske towarzystwo smęje, dali Bóh, iutſje ſu thđen, jako 13. julijsa, we wulkowelskowej ſchuli missionsku hodžinu, čjohož dla ſo wſchitih pschecjeljo a pschecjelnih missionskiwa, woſkeje paſ wſchitke ſobustawu naſchego towarzystwa wutrobiſje proſha, ſo na pomjenowanym dnju popołdnju w tſjoch tam bohacje nutſnamakacj.

Petr Mlón.

Kedibū!

Iutſje njeđelu ſolbašwukulenje w Čjornjowje.
A. Eichler.

Meiselowy muſeum ſa anatomiſu.

 je jenož hisćeje do njeđele, 6. julijsa, wotewrjeny. So byču ſo wjelekrózne požadanja do, jelnite, dha je ſobotu wot 8 hac̄ do 2 hodžinow wopytanje čeſćenym ſuſenjam dowolene, potom paſ ſažo jenož ſa muſlih.

S aſtupny pjenjes 5 uſl.

Katalogi darmo.

Bohaty wepyt wotčakuje

S. Meisel, wobſedžerka.

Glyceriu,
malenižu,
ff. kapielne ſchwamph,
ff. konjaze ſchwamph,
provencski wolti, naſlepſchi,
rajkowu ſhterku, prima,
porucja najunischo

Otto Engert,

drogowe khlamy
na ſnuteſkomnej lawiſkej haſy 122.

Pschedawanje žnjow.

Njeđelu, 13. julijsa, popołdnju wot 4 hodžinow, budža ſo jně na ležomnoſciach, k hoscjenju w Droždži u ſtuſazach, ſaj na 9 ſoržach wuživa ſteja, mjeſnuž rožka a wowž, na pschedazowanje pschedowacj. — Wuměnjenja ſo psched aufziju woſjewia. Šhromadžiſna w ſpomjenym hoscjenju.

W Budžchinje, 4. julijsa 1873. J. Mróš.

Na reviru rhcjerubka Hatka pola Minakala budža ſo pónđelu, 7. julijsa, dopołdnja ½,9 hodžinow 30 klofrem běleneho duboweho drjewa na pschedazowanje pschedowacj. Sorsk ſ Lipicža.

Ležomnoſcz na pschedaní.

W Nakojbach pola Barta je ſahrodnitska žiwnoſcz čjo. 47, wopſchijaza 9 akrow 226 □ prutow dobrých polow a ūkow, ſ 209 dawſkimi jenoeſcemi napołożena, ſwobodna wote wſchelih wobçeſnoſcjom, ſe ſlotom a poſnym gratom ſe ſwobodneje rufi na pschedaní a je wſchō dalsche ſhonicz pola wobſedžerja tam.

Šheža čjo. 10 w Hlinje pola Hucžin ſe ſahroda a ½ ſorža pola je ſe ſwobodneje rufi na pschedaní a je wſchō dalsche pola wobſedžerja tam ſhonicz.

Kamjenjerubarjo a kamjenjeſlamario

moga hnydom do džela ſtupicj a doſtanu traſaze a derje ſtacjene djeļo.

W Budžchinje.

P. Wendler.

Dwoi thſcherskej pomogniſkoj móžetaj do ſtajneho djeļu ſtupicj pola thſcherskeho miſčtra Augusta Mittascha w Buſezach.

Karolina Hútherec,
Marcin Theodor Rätza,
ſlubjenaj.

Porto Alegro w Brasiliji.

Lubym přečelam a znatym z tutym naj-podwołniſo k nawjedzenju dawamy, zo je naſa lubowana mać, knjeni Haňža Šoltowa rođena Brodić, zawostajena wudowa nebo knjeza wučerja M. Šolty tudy, džensa popołdnju ½,4 hodžinow čiše a zbóžuje wusnyła.

W Lipinach, 27. junija 1873.

Hluboko zrudžene zawostajene dječi:

Korla Šolta, wučef
w Lipinach;

Pawoł Šolta, d. wučef

w Kettlicach;

Anna Šolcic.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
która maja so w wudawafni
Serb. Nowin. při bohatych
trotach wotedać, płaci so
wot ryncka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. F. Sinoleř.

Każde číslo płaci
7 np. Stwórlētna předpłata
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pósce
8 $\frac{1}{2}$ nsl.

Wopshijecje: Najnowsche. — Swetne podawki. — Kujiske naležnoſće. — Se Serbow: S Budyschyna. S Maleſchę. S Budyschinka. S Kucja. S Wojerej. — Byrtwinſte powieſcie. — Nawěſtmiſ.

W o ſje w jenje.

Se stronę podpisaneho kralowskeho budniskego hamta budja so

14. julijsa t. l., dopoldnia w 10 hodžinach,

na namjet herbów Jana Rosjata w Scheschowje ležomnoſće, k jeho sawostajeniu bluschaže, jato
a) sahrodnika žiwnoſće fol. 7 gruntskich a hypothekskich knihi, čzo. 48 wopalnego katastra
sa Scheschow,

b) pastiwiſčejowa parzella fol. 67 gruntskich a hypothekskich knihi sa Scheschow
a w pschisanknjenju k temu wobstejazh žiwych a morwych inventar, kog tež herwalschi, k tutemu sawostajeniu bluſchaže
mobilair sjanvje na pschedawacj, schtož so s džiwanjem na wuděſtli, w tudomnym hamce
a w forejnje w Scheschowje wupoſnjeny a drobnische wopisanje ležomniescęow a pschedawanske wuměnjenja wo-
pschijazh s tutym wossewuje.

W Rakezach, 27. junijsa 1873.

Kralowski budnisski hamt.

Gehler.

Weger.

Najnowsche.

Draždjanę, 9. julijsa. Měſch-
cjanska rada je wobsanka, so ho lětša
taf mjenowana ptacza łufa kholery dla
woldjerzeč njebudje.

Win, 9. julijsa. Prjedawska ſchpaniſka kra-
lowa Isabella je ſem pschijela, so by wustajenju
wobhladala.

Em, 9. julijsa. Ruski khězor je dženſa po-
poldnu s extracząhom na hród Eugenheim wotjel.
Němski khězor s nim hacž na dworniſčco jědžesče.

Paris, 9. julijsa. Persiſki ſchach je ho wežera
do Versailles podał a tam pschedzhydu republiki mar-
ſchala Mac Mahona wopytał.

Čahi po želeſnizy:

S Budyschyna do Draždjan: Rano 6 hodžinow
45 minutow; dopoldnia 9 h. 15 m.; pschedzhydu 12 h. 40 m.;
popoldnu 4 h. 25 m.; wjedzor 8 h. 25 m.; w nož 2 h
35 m.; w nož 4 h. 5 m.

S Budyschyna do Šhorjelza: rano 7 h. 45 m.;
dopoldnia 10 h. 50 m.; popoldnu 3 h.— m.; wjedzor 6 h;
50 m.; wjedzor 9 h. 45 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.;
dopoldnia 8 h. 25 m.; pschedzhydu 12 h. 35 m.; popoldnu
4 h. 20 m.; wjedzor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopoldnia 8 h. 10 m.
dop. 11 h. 10 m.; popoldnu 2 h.— m.; pop. 5 h. 45 m.
wjedzor 9 h. 55 m.

Plaćizna žitow a produktow w Budyschinje
5. julijsa 1873.

Dowoz: 4746 měchow.	Plaćizna w přerězku											
	na wikach,	na bursy,	najniža,	najwyšsza.								
	ll.	nšt.	np.	ll.	nšt.	np.	ll.	nšt.	np.			
Pschedzha 50kilogr.	4	22	9	5	7	7	4	25	8	5	7	8
Rosja	3	14	4	3	16	3	3	14	4	3	16	—
Vecjmien	3	11	4	3	13	2	3	11	4	3	13	2
Wosz	2	13	—	2	16	—	2	12	5	2	16	—
Hroch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mops	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zabky	4	22	9	5	1	—	—	—	—	—	—	
Hejbuschla	6	14	2	6	16	8	—	—	—	—	—	
Kopa ſtomk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lane řymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Butry	1	—	18	—	20	—	—	—	—	—	—	
Zent. ſyna (50-)	1	5	—	1	10	—	—	—	—	—	—	

Śwētne podawki.

Gakſla. Wot budyskeho wokrjezneho ſuda bu 1. julijs agent Stoß w Biskopizach k jaſtu 1 lata a 9 mēſazow, kaž tež k pjenieſnej ſtrafie wot 200 tolejow woſkudzeny, doleſz běſche murjerja Gazu na Holzy na woſchelake waſchnje wujebak.

W tychle dnjach je kralowsle ministerſtwo kultuſa w Lubliju ſa tamniſchi nowy wucjerſli ſeminar jenu wjetſchu khejzu wotnajako.

Eklowanie krala Jana w emſlich kupjelach ſ tamniſchi mi wodami njeje tola tón połny wujitk pschinjeſko, kaž ſo wopredla ſdasche, pschetoz na Jeſho Maſteſteſej kholdzi ſ czakami doſc̄z wobcejne ejeſte dychanje.

W někotrych wach draždanskieje woſolnoſeje je kholera wudyrka a je wot tych, kij ſu na nju ſkhorjeli, nimale woſoja wumrjek. Hač do 3. julijsa bě mje- niuſz w Niedergorbiku, Wolsniku, Löbtawje atd. 55 ludzi ſkhorjelo a 29 wumrjeko. Tež w Draždjanach ſamich je pjez czlowiekow, kij běchu tam pschitsli, na nju ſkhorjelo, wot lotrach ſu tſjo wumrjeli. Męſchczanſta rada je teho dla woſchelake pschihoty ſrijadowala a nadzija ſo, ſo tule ſtrachnu khorosz ſ nimi ſac̄zeti. Hač budze po tajlim leſta tak mjenowana „ptaczka kula“ woſdherzana, to je hiſcieje jara njeweste. Na wach tam nihdze žane reje bycz njeſmiedža.

Nemſla. Khejzor-kral pscheywa někto w Emſu a jemu tamniſche wody pjecha derje tyſa. Wón je wjele czaka w towarzſtwe ſ ruſlim khejzorom a wo wo- pyty druhich ludzi mało rodzi.

Awſtriske ſchēznali poczinoja w tu kholiſu w Něm- zach ſ mjeniſchej ſwońitoſeſu brac̄z, hač je to doſc̄z bylo. To ſo teho dla njeſtanje, jako bych u awſtriske ſchēznali hnadz mjenje hōdne byk, hač placza; nē, woni ſu zyle dobre po ſkleroru a po ſwojej hōdnosc̄i, we woſchelakich kassach jich pak teho dla wiaz njebjjeru, doleſz pječa w ſwojim czaku ſalon wuindze, ſo ſo w Němzach wiazny žane druhe pjeniesy trjebač njeſmiedža, khiba němſle.

Wjerch Bismarck, kij někto na ſwojim kuble War- gynje w Pomorskiej pscheyka, čze tam dla porjedzenja ſwojeje ſtrowoſeſe połny mēr mēc̄ a je teho dla w nowinach woſjewik, ſo ani wopyty ani litry abo tele- grammy horje njebjjerje, nječ pschińdu ſwoſkal a wot kohož tež čzedža.

Barlinski evangeliſti predač Sydow, ktryž bě prajik, ſo do Jeſuſowej bōjſloſeſe njeweri, bu teho dla woſloryzeny a koſtitorſtvo mjeniſche, ſo ma ſo woſkudzic̄. Wón teho dla na woſchic̄ ſzylwiaſlu radu appelliro- wasche, ktraž je někto pječa poſtaſika, ſo drje ma ſo Sydow tajleho wuprajenja dla wótrje naſwaric̄, tola pak ſo daſe w duchownej ſkuźbje wostajic̄.

Se Straßburga piſaja wot 4. julijsa, ſo ſu tam na tutym dnju 60 millionow frankow wojskſtego ſarunia ſ Parija poſtali. Někotre dny předy bě ſo do Kolinia tež tak wulka ſumma poſtaka.

Rumunſki wjerch Korla a jeho knjeni mandjelska ſtaj do Emsa pschijekoj, hōdzej čhetaj jenož někotre dny woſtac̄. Němſki khejzor jeju na dwórnischem wutrobnje witaſche.

Awſtrija. W Pragy ſo w tychle dnjach 100letny narodny djeni njebo ejeſteho ſtowniſtaria Jungmanna ſwjetſhi. Do murje teho domu, hōdzej je wón w Pragy bydlit, ſo marmorowa toſla ſ jeho imjenom atd. ſamu- riuje, a k temu je ſo ſe wſchich ſonjow ejeſteho kraja wjele Čechow do Prahi podało a budze ſwiedzienſki czah- lik po Pragy k ſpomnjenemu domej poczeſhnie, jara wulki a dohki. (Čechyjo Jungmanna teho dla tač ejeſeja, doleſz běſche wón jedyn wot tych prěnſchich, kij ſe wſchēmi mozami ſa pschisporjenje ejeſteje ryče a narodnoſeſe ſlutkowasche. Wón je bjes druhimi knihami tež woſiſherny ejeſki ſtowniſt wudak, to je: knihi, w kotrej je kōdje ſtowno ejeſteje ryče ſapiſhane.)

Winska ſwētna wuſtajenja je drje někto w doſc̄z dobrym riedže a ju tež wjele ludzi wopytuje, tola pak niz tak wjele, kaž ſo předy nadžiachu. Mjenujy do- leſz natwarjenje twarjenjow ſa wuſtajenju jara wjele kholſtuje, dha ma kōdby, kij ju wopyta, ſa to wěſt pjenies ſapkaſieſ, ſo bych ſo te kholſy něſak ſarunake. Ale po nětežiſtich naſhoniſenjach móže ſo ſtac̄, ſo budze k tajlim kholſtam nihdze 15 millionow ſchēznakow po- brachowac̄.

Franzowſka. Persiſki ſchach je do Parija pschij- jet a ſu jeho tam ſe wſchej ejeſeju witali.

Schpaniſka. W tutym kraju hiſcieje pschego starý njeporjad knieži a je tam wjele njewuſchneho krej- pschelac̄.

Ruſioſka. Khiwski khan (kniežer), kij bě roſ- kaſowarjeſ ruſkeho woſiſta, jako ſo to k kholnemu městu kraja bliſeſche, prajic̄ daſ, ſo ſo Ruſam dobrowoſlinje na hnadu a njehnadu podczijſhnie, bě tola wopredla ejeſtuk, jako Ruſkojo kholne město Khiwu woſkudzic̄; ale poſdžiſho je ſebi tu węz pschemjſlik, pschetoz wón je ſo do Khiwu wróćik a ſo Ruſam poddaſ.

Wuherſki pućowar Wambery, kij je w ſwojim czaku w Khiwie pobyc̄, je wulki njeſcheczel Ruſow. Czim bōle ſo někto ſwēt džiwa, hdyž wón w jendželskich nowinach piſhe, ſo wón ſi czaka macedonskeho kraja Alexandra žane woſiſlo njefnaje, ktraž by bje- wſchego morkotania wſchē njewuprajne wobcejneſeſe ſ tajlej ſmu- ſitoc̄ſu ſnjeſko, kajkež ſu ruſy wojazy pschi pschecze- njenju pěſzacych, bjeſwodnych puſcjiñow, nihdze 100 mil ſchēroſich a Khiwu woſdawazach, pschētrac̄ dyrbjeli. Wambery pschiftaji, ſo wón nihdny myſlik njeje, ſo

žadyn russki wojsk žiwý do Rhiwý pchindje, a so dyrbí
teho dla nětlo russkemu wójsku najrjetšemu kvalbu dac̄.

Lužiske naležnosće.

Dolejší ſumy w roſprawie wo naletnim lužiskim
gejmje tež na to ſpomniſi, ſo ma ſo lužiski kriminalno-
klaſſow dokuſt lětnje ſ 10,000 tl. wotpłacjic̄, dha čzymy
na wſchelake napraſhowanje, „ſak ſo tola ſ tutym dokhom
po prawym ma a ſwotkal wón pchindje?“ něhdje tole
ſhromadnje wotmowlivc̄:

Prjedy hac̄ běchu něčiſche kralovſke ſudniſta ſa-
wiedzene, běſte wſchē ſudniſke a ſarjadowanske djéko
na wſach w rukach ryžeklublerow, kotsiſ ſebi k wob-
ſtaranju tychle djékol prawiſnikow pod imenom gerichts-
direktorow abo gerichtshaltarow po ſwojej weli a lu-
bienju poſtaſiſtu. Tuc̄i mějachu ſwoje ſudjenja nad
poddanami ryžeklublerow po krajnych ſalonjach wuwijec̄.

Tajſe wſchelake ſudniſke ſtuſkowanje mějeſche ſo tež
ſ ludžimi, ſiž khóſty, ſ teho naſtate, ſaplačic̄ nje-
mačku a dyrběſte teho dla Lužiza ſa nich placičic̄, haj
ſamo k ſmjerici wotſudjenje a wotprawjenje mějeſche
Lužiza ſamo njeſej, dokej mějachu lužiszy ſemjenjo to
prawo, pſches ſwojich ſudniſtich direktorow tajſe wot-
ſudjenja wuwijec̄. Duž ſo tež krajna wyschnoſej ſa
wudawki, pſchi tym naſtate, njeſtarasche, ale poddanjo
lužiskich ſemjanow mějachu je placičic̄, ſtož ſo tež lětnje
pod imenom kriminalnych dawkow po wěſtých termiſach
ſia; pſchetoz ſemjenjo tehdyn žanhy dawkow njeđawachu.

Ale knjeza ſudniſzy direktor ſ tym wſchelakim
ſudniſtikm pſchepkowanjom teſto khóſtow napraſkowanu,
ſo tajſe dawki nihdje njeđožahachu, tak ſo lužiske krajne
ſtawy (ſtož běchu tehdom jenož ſemjenjo) k placiženju
taſtich khóſtow wjele taſhynt toleſ na provinjalny kredit
požejic̄, tak ſo bě tajſeho dokuſta kong lěta 1860, hdejz
bě hižom wjele taſhynt toleſ ſaplačených, tola hiſtice
74,050 tl., kong lěta 1872 pak jenož hiſtice 34,400 tl.

A dokej ſemjenjo prjedy žadyn kriminalny dawk
njeđawachu, kaž ſumy to horla naſpomnili, dha woni
lětnje jenož 761 tl. 11 nſl. wot danje ſwojeho, w krajno-
ſtaſtikm banku wotpočiowazeho ſamoženja k placiženju
kriminalneho dokuſta dada, bjes tym ſo ſo wot danje
wjeſneho ſamoženja kóžde lěto 10,000 tl. — a to hižom
nětore lěta ſaſobu — wotpłaciſt.

Spomnjeny kriminalny dokuſt je po tajſim w čaſu
patrimonialſtich ſudniſtow naſtał — a my nadžiamy
ſo, ſo ſumy to ſ tutej krótkej roſprawu dopokafali a
pſchi tym tu a tam to pomysł enje ſbudzili: derje, ſo
ſu tele ſudniſta panyke a ſ tym wjeleſtroniske ſudje-
nia ſastaſe.

H. K.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po někotrych njeđelaſach w u-
dawarnja „Sſerbskich Nowinow“ wjazg pod
bohatymi wrotami njebudzje, dokej ſo do maczic̄neho
domu na róžku ſwonkomneje lawſkiej hafy a lawſtich
hrjebjow ſ napshec̄ja noweje měſchčanskeje ſchule pſcheydli.

— Pſciſtowo „ſchóz počala, tón pſcheydla“ lětža
w naſtupanju wjedra njeſtrechi; pſchetoz c̄i, ſiž běchu ſe
žwojimi ſynowymi žnjemi počalaſi, ſu ſebi wjele djéka
ſalutowali, dokej mějachy wot ſařdženeje ſoboty ſtajnje
najriensche, hdyž tež druhdy jara horze wjedro.

— Pſchi lětſtich budyslim wulkim tſelenju bu w
prěnjeſ tarczi l. chirurg Meyer ſ kralom a l. ſtonom
Arndt Walde w e g ſ marſhalom, w druhej tarczi pak
l. jehkarſki miſchr Thunig ſen. ſ kralom a l. ſchleu-
četſki miſchr Adolf Wilhelm ſ marſhalom.

— W tudomnej měſchčansſei ſuſkowej walžy je
5. juſija pſchipolſnu 19lětny fabriſki djékačer Miltawſk
K e u ſ ch pſches ſuſku do ſpuſhcadkow bjes tamniſche
wōdne ſoko paňke a ſo pſchi tym tak wobſchložil, ſo
je naſſiferje na měſce morwy był. Zalo ſyzychu w 1.
hodžinje tuto ſoko do hica pſcheydla, dha ſo wone nje-
hibasche, a jako ſa ſadžewkom hladachu, dha tam wbo-
heho Keuſcha norweſeho namakaſu. Wón bě na tſehu
ſaleſt dla por ſchlořnju, kotrej bě tam wužuſhenja
dla ſtaſit.

— Sa čaſu ſapuejowanja l. hamtsleho hetmana
ſ Thielau w Lubiju je ſaſtupjenje jeho města tu-
domny knježekſki oſſessor ſ Döring poručene doſtak.

— Piata ſhromadzisna ſaſtich wohenhafdoznych to-
warſtow w budžet 31. auguſta t. l. w Budyschinje wot-
džeržana.

— Budyske kralovſke hamtsle hetmanſtwo je ſi-
noſcjerja a běru ſorlu Augusta Męrcjinska w ſso-
wjezach jako wohnhopolizajſkeho komiſſarja - ſaſtupnika
ſa 13., wȝy ſzowriez, Bręſow, Schelezy, Gręſchin,
Toronž, Rabczy, Wuriz, Tſlany, Nadžanezy a Že-
lezý wopſchijaz, diſtrikt pomjenowako.

S Maleſch e z. Ludy je ſo 4. juſija wječor
35lětny djékačer Jan Leſchaw a, pomjenowanu Raba,
kam wobměhnyt a bu jeho c̄jeto halle 6. juſija na-
malane.

S Budyschin a. Dokej je naſch l. du-
chowny Haubold wot dweju khoroſzow, kotrej je ſa ſobu
pſchetratc̄ miſ, khětro jara ſkaby wostok, dha rěla, ſo
dhe ſo pensioniowaz dacz. Wón hižom někotry čaſu
njeprēduje.

S Kueža. Ludy ſo powjeda, ſo naſch l. du-
chowny Flinger farſle město w Schvroatza doſtanje-
ſo budžet kuijſla želesniſa naſymu tak dowarjenia, ſo

budże so jēdženje po njej najposdžischo 1. januara 1874
wotewrict mōz.

Cyrkwińska powieść.

Wērowani:

Ratholska zyrkej: Jakub Röthig s Khanez s Mariju swidowjenej Bjenshowej w Budyschinje.

Ktēení:

Pētrowska zyrkej: Maria Martha, Jana Horschla, wobydlerja, dž.

Michalska zyrkej: Martha Paulina Louisa, Gustava Bjernada Sommersa, schrymparja ped hrodom, dž. — Hana Martha, Bjedricha Nowaka, wiłowarja na Židowje, dž. — Maria Helena Augusta, Augusta Nabý, wobydlerja w Hněvězach, dž. — Bjedrich August, Pētra Schneidera, wobydlerja na Židowje, ž. — Hana Theresia, Jana Ernsta Mujska, wobydlerja na Židowje, dž. — August Max, Jana Augusta Gręcha, wobydlerja na Židowje, ž. — Hugo Ošmar, Pētra Adolfa Pāziga, cigarrdzělaczera na Židowje, ž. — Johanna Theresia, Jana Gustava Theodora Hermanna, kublerja w Wurizach, dž.

Ratholska zyrkej: Emma Klara, Pawoła Bjernada Bēlti, ökonomia, dž. — Jan, Jana Mērczinka, žiwnoſejerja

w Bělczezach, ž. — Hana Wilhelmina, Bohuwera Mikawská Krala, maschinuwodzerja na Židowje, dž.

Zemirječi:

Dzēj 7. junija: Jan Kozor, žiwnoſcjet w Hrubel-
ejzach, 60 l. 8. m. — 10., Ernst Nowak, krawſki wu-
czomnik s Ralez, 20 l. — 12., Marja rodž. Kubashev,
Konrada Pecha, štužobnitsa w rodžinej kanzili, mandželska,
52 l. 6 m. — 16., Ernst August njebo Jana Bohuwera
Mehla, khejerja a murjerja, ž., 7 l. mjenje 11 dn. —
Madlena, swidowjena Harnapowa s Hrubelczi, 65 l. —
Ernst August Jurij, Hendricha Augusta Mucjerja, murjerja
na Židowje, ž., 2 l. 2 dn. — 21., Jan August Spann,
měšicjan a riemjenjerſki mischt, 42 l. — Michal Mich,
wotreczki s Khaſowa, 30 l. — 22., Hana Maria Martha,
n. dž. na Židowje, 6 m. — Jurij Ernst, Michala Bern-
hardtta, wobydlerja w Delnej Sénje, ž., 2 m. 8 dn. —
23., Pētr Král, tačantisti zyhleč w Hrubelcziach, 36 l. —
Hana Amalia, Kortle Benjamina Müllera, wobydlerja
w Makym Wjeklowje, dž., 2 l. 14 dn. — 24., Handrij
Max, Handrija Polnika pomjenowanego Dubſteho, waſchtarja
w želeſolierni, ž., 1 l. 12 dn. — Hana, Handrija För-
starja, ökonomia na Židowje, mandželska, 54 l. 1 m. 23 dn.
— Kryſtiana Theresia, Handrija Pētscha, naledžbowarja
želeſničných pola Katarjez, dž., 14 l. 9 m. 11 dn.

Wosjewjenje.

Podpisany direktoriūm s tutym s nowa i nawiedzenju dawa, so moja knieža kubler Jan Schmola w Leschawje, kubler Pētr Albert w Nachlowje, kubler Handrij Kekl (Strauch) w Rodezach, kubler Ernst Schpötlka w Létonju, kubler Handrij Rötschla w Koblizach a mīhal-wobśedżer Michal Kummer w Łasku jako dōwernižy (Ver-
trauensmänner) ratarſkeho kreditneho towarzstwa w ſakkim kraleſtwje porucznoscj, wſchē džela s direktoriom abo
bankom towarzstwa horjebracj, woſebje pak horjebranje nowych ſobuſlawow, nutſpłacenie pjenjes, pſchedawanie ſa-
ſtawnych a kreditnych listow, proschenja wo požecjonku atd. wobſtaracj a wſchitke požadauje wukazanie dacj.

S dobowm mī wſiewjamy, so je knies kubler Jan Schmola w Leschawje na poſlonej hłownej ſhromadźiſnje jako ſobuſtar ſa radowanskeje radę wuſwoleny.

Direktoriūm ratarſkeho kreditneho towarzstwa w ſakkim kraleſtwje.

Vegetabilije, jaſo

boſowe ſejenje,
ſipowe ſejenje,
hermaneczki,
arnikowe ſejenje,
kalmuſcowy korjeń,
běle kopschiwowe ſejenje
holanske jaħody
lěhowe trufkalzy,
poprik

Wuřeſane, kaj tež wučežane wložh ſupuja so po
najwyschiszej placzisnje na jerjowej haſy čzo. 275 po 2
ſtħodemaj.

Ródna holza, kij ma luboſcjet džecjom a ſobu něſčto
domſteho džela na so woſmje, doſtanje k 15. augusta
ſlužbu w porzelanowych kħlanach

Ernst Ullrich
na lawſich hrjebjach.

Holza, kij dže w Budyschinje w jenej restauraziji
ſklaži, može hñdom město doſtač pſches wudawaru
Serb. Nowinow.

Jena sprawnia holza se wſy so hñdom pſchi dobrę
ſože phta.

Heinrich Kunſchmann,
mhdlowy fabrikant.

Mojim lubym woteberjerjam s tutym wosjewjom,
so ja wot dženžniſcheho dnja na mjoſbowym torhoſtću
čzo. 42 bydlu.

Gustav Räther,
ſchewski mischt.

Ipuje po kódej dželbie

Franz Strauch, na kotołnej haſy 116.

Malenowu a pomiesinowu juſchku,

punt po 8 nſl.;

cudowſki labeženž ſhotowanju ſkłodſkeje ſkry-
watki, w bleschach po 4 nſl. a $7\frac{1}{2}$ nſl.
porucja

Franz Strauch, haptylat.

Restitutions-fluid psche klazanje, sejnenje a wuwinjenje koni a hovjadow; blesku po $12\frac{1}{2}$ nsl.,
polver psche kolku koni, schachtyku po $7\frac{1}{2}$ nsl.,
muschazy lep a muschazu papjeru,
polver psche schwaby, pakzil po 5 nsl. atd.
insektowy polver, insektopolverowu tintsturu
porucza

hradowiska haptyla.

Dziwocjanste herbske evangelske lutheriske missionste
towarstwo imie, dali Boh, jutje, jako 13. juliia,
we wulkowjelowskiej schuli missionstu horzinnu, czohož dla
ho wschitzh pschezeljo a pschezelniž missionstu, wo-
bekbeje pak wchitke kobustawh nascheho towarstwa wu-
trobujec proscha, ho na pomjerenowanym dniu popoldnju
w tsoch tam bohacze nutnamakac.

Petr Mlonk.

Desinfekcionski polver,
najmazuišchi chlorkall,
karbolski fizlit,
lamphor,
najlepschi jatrowy thran,
glauberka kol,
ktony lamjen (alaun),
bruny a bely firuš,
nemski a franzowski terpentinoowy wolijs,
wschelake laki,
barby wschelalich widow, szuche a rybowane,
benzin, prima,
borax,
dwójne wuhlokiżaly natron a winola-
mienty fizlit,
venezianske mydlo,
kokosowe mydlo,
lekarske mydla,
bimstein
porucza najtunischo

Otto Engert,

drogowe klamy
na snuskomnej lawkej hah 122.

Najwjetshceje wažnosće sa
na wocjomaj bēdných. Dłeschi ežas na
wocjomaj bēdných, wobsankuhei, Wozu riažh króž peruczeniu Dr. Whitowu
wodziczu n. ložic, a mōža ja s mojej radosci po prawde
wobswędećic, so hižom na 2 dniu snamjenite polepschenje
ejujach a so buch po wutrybanju lēdom jeneho flakona
dospolnje wot bolazych wocjow wuhojenh. S ežakow-
noścje tole sjaowne wopisano. Neuſalz a. d. O., 25.
6. 1872. Wilhelm Lischka. Tuta prawdziwa
Dr. Whitowa wodzicza wot Trangetta Ehrhardta w
Gr. - Breitenbachu w Thüringstcej je podla swojeje
wulkeje kwetneje kwaliby concessionowana, s lēta 1822
jako najlepschi ludzozh a domjazh kredl = niz lekar-
stwo = snaty a klawny a w flakonach po 10 nsl. na
pschedan knies Emil Menzner w hradowiskej hap-
tyz w Budyschinje.

Wotewrjenje zhhelnicze.

S tuthm najpodwolnitsko s nowiedzenju dawam, so
kym ja tudy zhhelniczu wotewril a so su vola mie mu-
rjerske zyhle woszbowanie dobroscz po tunjej placzisuje na
pschedan.

W Mieschizach p. Pomorez. H. Tilcher.

W zhhelnicze je jedyn wumienst je sahroku s Michalej
na pschenajecze a je wscho dalshe czo. 43 tam shonicz.

Swoju w żornoszykach pola Bukez abo Po-
morez ležazu korezmu s khamarnju a rjanej
zadowej sahredu, něhdze 4 korezow ležomnoścze wo-
pschijazu, chzu ja pak pschenajecz pak pschedacz.

Wscho dalshe pola wobszedzerja Łocki tam.

Predawshe Mudez burste tubko czo. 7 w Min-
kale, kotrež nětko 36 akrow a 4 kwadratnych prutow le-
żomnoścjom po starej abo 19 hektarow 93 akrow po nowej
mērje wepschija a je s 339, so dawstimi jenosćemi napo-
ložene, budže ho 14. juliia t. I., pepelndju w 3 hodz-
nach, na kamej leżomnoścji w Minakale na pscheszadzo-
wanje pschedawacj.

Kupne wumienjenja su w minakalskej korezmje wu-
pejzujene a mōža ho tež nowiedziej pola wobszedzerja.

Rózny waichtair,

lij tež lejenje knetow rosymi, mōže pschi gmejnje w
konjezach pola Perschiz borys mēsto dostacj. Wón do-
stanie, najradzhe ujezenjeny, dohahazu sdu, wihdlenje
pak darmo a chyli czi, liž we to rodza, to sāmi gmejn-
stemu prjodkstejerzej tam wosjewicz.

C z ē ſ l e
mōža pschi wyższej s džē traſaze džēlo
pola podpiżaneho dostacj.

W Budyschinje na nowych
hrjebach 713.

A. Zimmermann,
czeszliſki mischr.

Mojim lubym weikupeworjam s tuthm s nowie-
dzenju dawam, so mam wot dženjinschego dnja saho karphy
a posdžischo tež honisku swerini tunjo na pschedan.
Sprawne poekluzenje lubio proſhu wo bohaty wopht.

W Błazach, 6. juliia 1873.

Hendrij Böhmar a syn
tam.

Pschedawanie žnjoš.

Niedjelu, 13. julijsa, popoldnu mot 4 hodžinow, budža šo žne na ležomnoſčach, k hoscjenzu w Droždjiu hlučajch, kaž na 9 ſtrzach mušyma ſteja, mjejuž rožka a wobž, na pschedawane pſchedawacj. — Wuměnjenja šo pſched autziju woſjewja. Shromadžiſna w ſpominjenim hoscjenzu.

W Budyschinje, 4. julijsa 1873. J. Mrós.

Šeucha bruniža je na pſchedan pola Juliuša Hermanna Liebſchera w Kmacjizach. Hrubu hrnuža bruniža po $4\frac{1}{2}$ nsl.

Wopalniſchjo (Brandſtelle) cjo. 20 w Schefowje pola Rakez je na pſchedan a je wſcho dalsche pola wobſerjerja tam ſhonicj. Tón, kiž čze tam twaricj, doſtanje ſ wopalneje kaffi 540 toler.

Prósne jerjowe ſudy
jara tunjo pſchedawa
Ernst Hämsch na bohatej haſy 88.

napſtečja theatra

napſtečja theatra

Moj atelier ſa photographiju

elegantny a požadanjam čaša doſčezinjazj, k horjebranju portraitow (wobraſow) kózdeje wulkoſče. Reprodukziſe a powjetſchenja po kózdym wobraſu hacz do živjenſkeje wulkoſče w najpſchujiſkim a wo prawdje wumjelſkim wuwjedzenju. Poruczenja ſ wonka města k photographirovaniu ſublow, jenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwólbnych gruppow a teho runja ſo kózdy čaš horjebjeru a pod ſlubvjenjom najtunischič placzisnow a ſo pod rukowanjom wérneho wuwjedzenja w najkrótskim čaſku ſhotuja.

S pocjesczowanjom

Alexander Matthaej,
photograph. artif. atelier
ſ napſtečja theatra.

Ratarske kreditne towarzſto w ſakſkim krajeſtwje.

Horjebranje hobustawow, nutſplacjenje pjenjes, pſchedawane ſaſtañnych a kreditnih liſtow, proſchenja we poženonki atb. ſa ratarske kreditne towarzſto w ſakſkim krajeſtwje, ſo wote minje kózdy čaš wobſtaraja, kaž tež naſutowarske pjenjeſne ſkladki (Spareinlagen) ſo tež wot taſich horjebjeru, kiž hobustawu njeſbu, a ſo wote dnja uantyfikacjena ſ 4 prozentami ſadaria.

W. Mattheis na hospitalskej haſy w Budyschinje.

North British and Mercantile,
wohensawěſczaſe afziske towarzſto w Londonje a Edinburghu.

S tutym k ſjawnemu nowjedzenju dawam, ſo je

Emies A. Siemſ w Budyschinje

agenturu ſa North British and Mercantile, wohensawěſczaſe afziske towarzſto w Londonje a Edinburghu ſa Budyschin a wokloſci wote minje poruczenu doſtal.

W Draždjanach, 16. junija 1873.

Generalny poſtomózuit

ſa North British and Mercantile

Richard Beck.

W wudžlenju wſchelih wukſanjow, kaž tež k wobſtaranju ſawěſczenjow porucža ſo

W Budyschinje, 16. junija 1873.

C. A. Siemſ

w firmje: J. C. Klingſt Nachfolger.

Měsacžny pschehlaš sakkého wohensawěsczazeho towarzwa w Chemnižu.

Wucžinjachu:

bězaje sawěcenja se 2087 policow	8,797,745	na 31. meje:	na 30. junija:
se 2231 „	—	tol.	tol.
reassecuranžy	6,159,160	nbl. np.	nbl. np.
dopłaceniſte pschiſluchnoſcie towarzniſtow	92,884	24	6,616,762
dohodh prämijow, na dobo se sastupnym pjeniesom	13,873	23	99,783
wsché wohnjowe ſchłowowanja w 1. pollečze ſu ſrijadowane na	7251	2	19,510
wot nich pschiſdze na nadſawěsczaze towarzwa	5015	2	13
a na nashe towarzwo jenož			2236

Chemniž, 1. julijsa 1873.

	na 31. meje:			na 30. junija:
	tol.	nbl. np.	tol.	nbl. np.
8,797,745	—	—	9,433,304	—
6,159,160	—	—	6,616,762	—
92,884	24	—	99,783	—
13,873	23	—	19,510	13
7251	2	—		
5015	2	—		
			2236	—

Direcija.

Jako agentojo horn'scheho towarzniſtwa porucěja ſo ī pschiſecju sawěcenjow:

Hendrich Preu, pschekupz; Jan Traug. Schulze, pschekupz w Budyschinje; W. Kühnel, tyc̄herſki mischtir w Ebersbachu; Gust. Fleck, agent w Lubiju; F. A. Ulbricht jr. w Nowosalzu; F. M. Neuhner w Obercunnersdorfie; Bernhard Hilbenz w Wösporku; M. Janisz, agent w Porchowje; expedient Thiemer w Kamienzu; Wilh. Theod. Alb. Kreßchmer, czaſnikar w Neu-Gersdorſje; Jan Traug. Rönsch, tkaſki mischtir w Eysauſe.

Attē II.

Glödnerſku hojazu a czehnitu žalbu*) porucžam ja ſožemu hōpodařſtu. Mojej ſlužobnej džowzby bu ſa 8 dnjow jara bolaza ruka ſahoſena. Ja mějach dothi čzaſ nadra, kiz nježiachu, a czychu je wot-řeſacj, ale ta žalba je w 14 dnjach zhyte ſahoſi. Ach, ſo bychu tola pschi pedobných ſkladnoſczech babý tule žalbu porucžake. Moje Blétné džecjo wopari ſo ī warjazym mlokom, ta žalba boleszej hnydom ſahná, a njevoſtaču žane pucherje a blaki. To wěrnoſce dla wobhweđoča, ſo by člowjefam wujitk poſſicjila, Marja Frankowa w Lipſtu, Westſtr. 20.

*) Sa $2\frac{1}{2}$ nbl. doſtač w budyslimaj haptkoma, taž tež nimale we wſchēch měſtach Horneje a Delneje Lüdižy.

Restitutionsfluid,

wobhweđi ſarhbowaniſki ſkrof pschi ſčerpnenjenja a klazanja wſchēch družinow domſazeho ſkotu je ī doſtaču w kral. privilegiowanej haptkzy w Na- lezach, tež je tam doſtač inſektowý pólver, naj- lěpscha muhowa papjera, ſchwatowý pólver, ſkotne ſlepki, butrowý pólver atd.

Sahrodnis̄ka žiwnoſej čzo. 3 w Czelchowje pola Delneje Hórkí ſe 17 ſoržami pola, 4 ſoržomi ūki a $1\frac{1}{2}$ ſorža ſadoweje ſahrody je ſe ſwobodneje ruky na pſchedaní.

Najlěpschi
mlokowy a wujitkowy polver.

Kral. priv. haptkfa w Nalezach.

Dr. P. Hultsch.

Tutón hýjom wjese lét ſo najlěpschim ſlutko- wanjom trjebaný mlokowy a wujitkowy polver ſo wožebje naložuje pschi trajazej ſchocje a njevoſberzenoſczi wſchēho hōpodařſtu, pschebe wſchitkim pschi ſruwach, hdyž mloko jara wote- hýera, módrú, jožnu abo ſnadž tež krawu barbu doſtawa, a da ſo wot njeho rano na přenju pízu horſtka, a ſruwan tež někotre psched cjeleñiom a po nim.

Murjerio

namakaja pschi najwyschiszej ſdžě tež psches zhyku ſhmu trajaze dželo pschi twarbie wojerskeho lazaretha w Budyschinje. Twarbi mischtir Wendler & Co.

Ramjenjerubarjo a Ramjenjetamarjo

měja hnydom do džela ſtupicj a doſtanu trajaze a derje placzenje dželo.

W Budyschinje.

P. Wendler.

Mlody člowjek, kiz čze mlyntiſto nauſknicj, móže w kralečjanſkim mlynje býrſh jako wucžomník ſaſtupicj.

Sakske bankotowarstwo.

(Sächsischer Bankverein.)

W so tuthm wosjewjamby, so smy dzenka iene poboczne kydliczejo w Budyschinje pod firmu:

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje

saložili.

Wjedzenie teje ſameje mataj kniesaj

W. Jacob a
C. Schubart

poruczene.

Woboj pomjenowanaj kniesoj budžetaſ ſa filialu ſhromadnje po § 15 naſcheho statuta podpiſowac̄ a to
knies W. Jacob jako ſobitaw prijodſtejerſta a knies C. Schubart w procura.

Draždjanb, 7. julija 1873.

Dohľadovaza rada Wm. Knoop.

Na horejſche wosjewjenje džiwaſo ſo k wobstaranju wſchech bankowych, effektovych a wechſlowych dželov
najnalejnichho poruczamyo.

S doborom dowolamoj ſebi ſ tuthm k nawjedzenju dac̄, ſo mój ſa pjenjeſy, pola naju nutſplacjene, hac̄
na vafſche daň na 4 % bjes prijedyczinjeneho wupowiedzenja,
na depositalne wopisimo $\begin{cases} 4\frac{1}{2}\% \text{ pſci } \\ 5\% \end{cases}$ jenoměžacjnym wupowiedzenju,
poſtaſamyo.

W Budyschinje, 7. julija 1873.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje.

Aukzia.

Pſchichodnu hrjedu 16. julija budža ſo w Ženkezach
cjo. 44 B pſchenza, rožla, jecžinjen, wofk, kaž tež běrny
na pſchehadzovanie pſchedowac̄. Šhromadzisna dopokonja
w 9 hodzinach w domje.

Jan Nedo.

Lipowe feženje

wę wſchech dželbach po najwyſzej placjijne kupuje
hrodowſla haptyla.

Wobom molijowych ſudow, ſiž ſo k wódnym ſudam
hodža, je na pſbedowani w mydlarni

Robert Adam na ſwonknej lawſkej haptyle.

Chloralk,
želesovitriol,
furbolifilif,
furbolifilifowy desinfekzionski polver,
Lüderowy a Leidloffski desinfekzionski
polver
porucza

hrodowſla haptyla.

Luzičan čo. 7

hakle za tydzeń wuſdze.

Nakladnik: J. E. Smolef. Číšo L. A. Donnerhaka w Budyschinje.

Direkcia Arnstadt. Matthäi.

Kedžbu!

Jutſje ſolbaſhvučlenje w Kubſchi zač.

Na row
Hauj Lehmannoweje
rodž. Zimmermanez,
wumrie w ſupoj 4. julija 1873.

Po wſchém džele, staroscji
Ty nětk cíjicke wotpozujesč
A po dolhei khoroscji
Měra ſo nětk ſwježelujesč.

Mědy po tych ſwětnych dnjac̄
Sjenociuje nař Boh ſaž
W ſwojich kraſnych njebejſach
K ſbóžnosći na wſchitke cžaž.

W ſupej, 10. julija 1873.

Jan Lehmann.

Šsobotu 5. julija rono $\frac{3}{4}7$ hodzinow naſch horžoſ-
lubowany mondzelski a nan, knies ſantor Jakub Vogel
po cježkim cjerpienju cíjicke wužny, ſtotož wſchém pſhe-
czielam a ſnatym, kaž tež jeho kniesam kollegam w naſ-
hluſtce ſtudobje naſpodwołniſho k nawjedzenju dawaſa
jelazn ſawoſtaſeni.

W Wosporku 10. julija 1873.

Serbske Nowiny.

Za nawěltki,
z maja se w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 1 nsl.

Zamowlity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóde číslo placi
7 np. Stwórlétta předpla-
ta pola wudawaria 75 np.
a na kral. saks. pósce
83 nsl.

Wępłijsie: Khiva. — Majnowsche. — Swětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Hajniz. S Husto. S Wjeleczina. S Hucziny. S Hrodžischeja. S Czornowa p. Kamjenja. S Kiebzizy. S Ježowa. S Delneje Kužizy. — Pschilopk. — Zyrwinske powjeſcie. — Hans Depla a Mots Tunka. — Kaweſtmit.

Khiva

abo Khiva leži w krjedzinej Afiji wołoko 77 grada dołhosće a 42 grada schérolosće a ma néhdze 5—600,000 wobydlerjow. Khiva je po tajsim malý, némogny kraj a niktón njeby jeho ledžbu měl, hdź by wón sa swojich sužodow, to je, sa wobydlerjow Persije a poddanow Rusowiskej jako hněsdo rubježnistwa a schlowinstwa tak jara schłodny a wobeżežny njebył. Khivinzy su žamti rubježny, ale hótje je to, so wszechem wołosnym rubježnym ludam wscho wotkupuja, schtož hebi czi w krajinach narubja, kiz pod persiskim a russim knježestwom steja. A tosle rubježstwo njeobsteji jenož w węzach, ale wožebje w człowjekach; pschetož hdźż rubježni Turmenjo do russko, wožebje pak do persiskeho kraja napadły czinje, dha woni se wschej mozu sa tymi steja, so bychu prawje wjese człowjekow jatych wsali. S tymi woni potom na swojich spěšnych konjach najprjódzhy do pěšaczych khivinskich puscžinow czeknu, hdźż niktón sa nimi honicž njemóže, a na to dale do Khivy, hdźż tých jatych, kiz na puczu sawutlili nješu, sa dobrý pjenies pschedadža. Wot kózdeho, do Khivy pschivjedzenego jateho tamnišchi Khan (knježer) wěsty dawki dosta a czim wjazy jich tam pschivjedzechu, czim lubšcho jemu to běše.

Khiva je czejko dostupny kraj a to wožebje s tých krajinow, kiz Rusjam skusheja; pschetož bjes tymi a Khivu su pěšacne puscžiny, psches 100 mil schérole, kotrež drje sa male karawany abo sa rubježne turkmeniske czjelodki se kwojich rědkich studnjow někak doša-hazu wodu poskicka, sa wjetšhe wójska pak dość wody njebamaja. A wszechse teho je w tých puscžinach w lězju tajka horzota, so tam po prawym wjetšha hromada człowjekow — wožebje dla njedostaka wody — wtračę njemóže a w symje je pak tam saho tajka syma, so je njewunjesna.

To su Rusjo w polnej mérje shonili. Ruski khězor Petr rouli, kiz ho na Khivinzu miersasche, dołž kózdu jemu jeho poželanja a tých Rusow, kiz s nim

běchu, slónzowali a hízom tehdom Ruskomu s rubjenjom pschesczehachu, bě teho dla w lězju lěta 1718 rusle wójsko na Khivu poškak. Ale to dyrbjeſche zo wróćig, dołž w puscžinje horzotu a tradanje wody sniesią njebmjeſche. A jako ruske knježestwo w l. 1840 sažo wójsko na Khivu poška, dha ménjeſche, so budže drje najlepje, hdźż tam tole w symje poczehnje. Ale nimale wscho tuto wójsko je tehdy wot symy a hukboleho kněha kónz wšalo. Věža je zo pak Rusjam slónčenje radžito, so su hukbole pěški khivinskich puscžinow sbožomaje pschebrodžili a Khivu dobyli.

(Slónčenje.)

Majnowsche.

Dražbjan, 16. julija. Krónprinc Albert zo w blízschich dnjach na pucž poda, so by sakſe wójsko w Mezu a Schlettstadt wobhadował.

Mez, 16. julija. Dženža dopožvnia sta zo w Bionville wotkryče pomnika sa tých, kiz su s brandenburgského füſilier-regimenta No. 35 w požlenjej wojnje panysi.

Wien, 16. julija. Po powjesczach tudomnych nowinow je tudy hacž do 15. julija 162 ludži na kholeru skhorjelo a 33 wumrjelo.

Alpago (w Italiji). Požlenje semjerzenje je w tudomnej wołosceji 15 wžow skoro zlyle sahubiko.

Madrid, 16. julija. Dwaj ministraj staj se klužby stupisko. Wožaz pocižnaja dale a bole njezwěrni bycž a njechadža kwojim wyskłam požluhacž. W někotrych krajinach niktón wjazy dawki njedawa. Wschudże je njeporjad a kraj pschelecze.

Perpignan, 15. julija. Město Verga bu wot Karlistow dobyte. Woni 500 wojałow jatych wsach.

Konstantinopol, 15. julija. Turkowski sultan zo na wissku wustajenju podacž nochze, prajz, so ma doma ważne džela.

Śwētne podawki.

Sakſka. Kral Jan je pschiwolik, so śmiedaj lipczańskaj pschelupzaj Feliz a Adolf List russi rjad hzwateho Stanisława pschiject a noſyńc.

Se strowoſcju krala Jana ſo ſ nowa poſepſchuje, taſ ſo je ſo cęſte dychanje, kotrej ſ cęſhami na njeho li odjeſche, nimale zgle ſhubito.

Kral Jan je ſekretarja pschi budystim appellazion-ſlim budje, l. C. E. Ehriga, ſa komiſſionsleho radzi-ćela pomjenowan.

W Draždjanach a woſolnoſci mięſacu njeđelu rano ſahe bylne njeſyedro a blyſt je na wſach bliſko Draždjan pječa 7 króč ſavalit. Taſ ſu ſo tehdom w Dobri-zač twarjenja jeneho lubka ſ blyſkom wotpalike, w Lungwitzu bu tamniſcha knieza wowčeſenja wot blyſla ſapalena a nehdje 300 wozow w plemjenach konz wſachu. Hęwak wotpalichu ſo w Wünschendorfje pola Piłniz domske a bróžen lublerja Naki a w Lausitzu pola Kinesborka tež domske a bróžen lublerja Zumpy. To ſamo njeſyedro je potom na ſwojim dalskim cęſhu brožen lublerja Schieblera w Ehrenbergu pola Połczinzy a na ſaječejer horje bliſko Źitawy brožen a kołnju lublerja Döringa, w Witgendorfje paſ domske ſahrodnika Schönsfeldera ſ blyſkom do proča a popieka pschewo-brociko. Deſchę bę wſchudżom bylny a je w někotrych ſtronach ſita jara ſpowalaſ.

Štož kholeru w Draždjanach a w tamniſchej woſolnoſci naſtuwa, dha bę w Draždjanach ſamych hacj do 14. julija na nju 14 ludzi ſchorjelo a 6 wumrjelo. Węchu to ſ wjetſcha wſcho ludžo ſe wſow, hdzej kholera knieji, abo węchu ſ ludžimi ſ taſlik wſow w hromadze pobyl. Na wſach bliſko Draždjan je hacj do 14. julija 247 ludzi na kholeru ſchorjelo a 86 wumrjelo.

Pschi tym njeſyedre, kotrej 13. julija bęſche, dyri blyſt tež do zgrkwoje w Ottendorfje, ſo ſo ta wotpali. — Dwaj ſynaj lublerja Gräſy w Stürzy džęſtaj tehdj ſriedb njeſyedra na polo won, ſo byſhtaj wodu, wot deſchę naſtatu, puſchczakoj. Pschi tym blyſt do njeju dyri a wobeju ſarash.

Jako węchu 8. julija wſchelazy cęſladniſy w hęſje, hdzej wajchtač wiſhniow na lejomnoſciach Hohenwuſzena pschewywasche, dha woſny 18lénny wotročk Kern wajch-tarjowu flintu, wo kotrej mykleshe, ſo njeje nabita, a mérjeſche ſo żoriniwoje na 19lénneho wotročka Schindlera. Pschi tym ſo flinta wutſeli a Schindler bu wot ſchrotow tak ſtrachy do hęwym trjeſheny, ſo dyrbjeſche ſa tli hodźinu wumrječ. Kern potom domoj na lubko bęſche, hdzej hęſje, a ſo tam wobwěſny.

Němſka. Wot němſkeje krajneje rady (Bundes- rath), kotrej ſe ſastupjerjow němſkich wjetkow woftſtej, je ſalon ſe nowych němſkich pjenjeſaq, laž bu wot

raſchſtaga wuradžen, ſa dobrę ſpōſnaty. My ſmějemy po taſlim pschichodnje ſlěboraze pjenjeſy: a) ſkote: 20 marki, kotrej pjenjes po netſchich 6 tl. 20 ngl. pkaſi; 10 marki, to je 3 tl. 10 ngl.; a 5 marki, to je 1 tl. 20 ngl.; b) ſlěborne: 5 marki, t. j. 1 tl. 20 ngl.; 2 marki, t. j. 20 ngl.; 1 marka, t. j. 10 ngl.; 50 pje- njeſlač, t. j. 5 ngl.; 20 pjenjeſlač, t. j. 2 ngl.; c) ni- kelowe: 10 pjenjeſlač, t. j. 1 ngl.; 5 pjenjeſlač, t. j. $\frac{1}{2}$ ngl.; d) ſkoprowe: 2 pjenjeſlač, t. j. 2 np.; 1 pje- njeſlač, to je 1 np. — Dotalne pjenjeſy ſmiedja ſo jenož taſ dotho trjebač, hacj budje nowych doſč nabi- th, ſtož može pschego hiſhče někotre ſéta tracj, a bjes tym dyribi kózdy němſki kraj ſwoje stare pjenjeſy nutſchahnyeč. Někotrych starých pjenjes ſo žadyn kraj pschimacj njebudje, laž ſimboriſich koniſow a polſko-ſal-ſich 5 a 10 ngl. Duž ſo kózdy hladaj, ſo jemu na ſchii njewoſtanu. — Štož papierjane pjenjeſy naſtuwa, njech ſu krajne abo bankowe, te dyribja ſo hacj do 1. januara 1876 nutſchahnyeč a ſmiedja ſo ſ papie- ryanymi pjenjeſami noweje placiſiſny ſaměnicj, tola budje najměnſchi papierjan; pjenjes 100 markow ($33\frac{1}{3}$ tl.) placiſiſ, doſelj ſalon wobſeſje na to džiwa, ſo byſhu ſo mjeſiſche placiſenja ſe ſtothmi, ſlěbornymi atd. pjenjeſami ſtate. — So wſchak budje pschelohd ſe starých pjenjes do nowych někotremužkuſli doſč wobčeſenjy, to drje je wěrno; ale hdyz ſmějemy potom jenož nowe pjenjeſy dha budje wſchak to pschego jara duſhne — wobſeſje hdyz nam wělne doſkaſaja.

Hdyz čze ſo pschichodnje žadyn podwysch (Unter- offizier) woſenicz, dha dyribi ſo prjedy wupolaſacj, ſo ma 100 tl. ſamoženja.

Wſcho němſle wóſilo ſo hacj do 15. augusta ſ Franzowskeje domoj wróciſi a 52. regiment do Rhočebuſa pschindje.

Š Emsa ſ nowa piſaja, ſo je ſo strowoſcji němſkeho khęjora, možt rjez, zgle porjedzika, taſ ſo wón ſnajd prjedy do Wina pojedzie, hacj bęſche po pravym poſtajene.

W Tübingenu bu 14. julija pomnik, ſ cęſci němſkeho pěšnjerja a piſaczelsja Uhlanda, ſtajeny, na jara pschene waſchne poſtrjeſenjy a bę ſo ſ bliſkoſce a da- loſce wjelc ludži ſ temu ſhromadžilco.

Ruſki khęjor na ſwojim domoſpučju do Ruſowſkeje 23. abo 24. julija do Varlina pschijedje.

Dotalny němſki poſkaz w Brüsselu, l. Valan, je ſa ſastupjerja wjetcha Bismarcka w ministerſtwje ſwo- kownych naļnoſciow pomjenowan.

W ſtrija. Khęjor je ſo na někotre dny do Bajerskeje podat, ſo by tamniſcha kralowſlu ſwojbu wo- pytač. — Němſki khęjor najſterje w ſapočzatku auguſta do Wina pschijedje a tam 8 dnjow woftſtej.

Po nowych powjeſcach je we Wini ſholera wu-

dyriku a je hizom tójskto ludzi na nju slhorjeko a wumrjeko. Jeli tam tónle straschny hoscz wjetshu móz dostanje, dha by to sa gwétnu wustajenju wulka schoda byka, dokež by so kholezy dla wjèle ludzi wot wupravianja do Wina wotdzerzej dako.

Sswjedzen, 12. a 13. juliia l' cjescej 100letneho narodnego dnja cjesceho piżacjelsja Jungmanna w Brash wotdzerzany, je so derje radzik a bě so wjèle luda s bliska a s daloka na nim wobdzeličko. (Nelotre némiske nowiny so na to miersaja, prajizy „so dzé tola Jungmann dale niežo sczinił njeje, hacž so je w lecze 1848 jene towarzstwo l' wudawanju cjeskich knih façoik.“) A druhe némiske nowiny su to tež wotczechzače, hacž runje je Jungmann hizom 1847 wumrječ a spomnjenie towarzstwo (Macjiza cjeska) wot léta 1829 wobsteji.)

Franzowſka. Persiskemu schachej so w Parisu jara derje lubi. Jemu l' cjescej bu w Parisu vgschna parada wotdzerzana a dokež bě to po wójnje prénja parado, pschi kotrež bě wulke wójsko (80,000 muži) shromadzenich, dha so Franzowſojo jara nad tym wjehelachu.

Schpaniſka. W tuthym kraju karlistisz sbezkarjo pschezo wjazh mož a kraja dobywaja. Woni su nelotre krajinu tak szynje wobsanlyli, so maja tam tež posh sriadowane, kotrež wchê listy wobstaraja, ale jenož s marki, na kotrež je wobras prynza Karloſa.

Ruſowſka. Jendželski prynz Alfred (drugi syn kraloveje Victorie) je so s prynzesshu Mariju Alexandrownu, jenicejek džowku ruskeho khjora Alexandra II. slubil. Džeczi, kotrež wona hnadi se swoim pschi-hodnym mandželskim směje, budža w jendželsko-protestantskej wérje wotczechnjene, wona zama paš pschi swojej dotalnej prawosławno-katholickej wérje wostanje. — Ruski khjor je temu towarzstwu, kij če w Emsu ruslu zyrkej natwaricž, 3000 tl. daril.

Khiwinski Khan je so do swojego khownego města wrócił a tam roskarwarije ruského wójska wosjewile, so če vasil ruského khjora bycz, to rěla, so če pod jeho wyschchim kniejskem stejerž a knieječ. Duž su jeho tam Ruskojo saho sa khana postajili ale pschi tym wupravili, so w kraju žanhých schlowow wjazh nječerpja. Duž je khan wchê tamníchich schlowow (jich je psches 20,000) na swobodu puſtçjik a dokež su to najbole Persisy, kij džedža so někto skrje lěpje domoj wróciť, dha su to Ruskojo do Persiskeje wiedječ dali, so bych tam na težo ludzi wchô nusne pschihotowali.

Ze Serbow.

S Budyschina. W měsazu augustu budža najsterje kobustawych Macjizych Serbskeje na wujadnu khownu

shromadzisnu tutcho towarzstwa pschevroscheni, so by so jim podrobna rosprawa wo kujenju macjicznego domu daka.

— Sañdženu nježelu 13. juliia sahe rano wězachym drje tudy krótkie njevjedro, ale mało desččja a kledowaze dny je so, hacž runje bě njebjio s čažami khetro pomrōčene, tež jenož trochu poprosčiko, tak so so polne plody, kij su wot horzoth předadwscheho tydženja jara czerpik, w nashei wokolnosći tak prawje njež su shrabacž möhli. Znē teho dla tak bohate njebudža, kaj so to předy sbaſche. W delnych pěšacjnych stronach paš je to hisceže wjèle hubjenščo, kaj gmy to wjèle króč wupravječ škyscheli.

— W č. 3 „Serb. Nowinow“ t. I. bě powjedane, „so je so dotalny kantor a wužek l. Kella w Khomje emeritowacž dák“ a bě pschi spomnjenie, „so so tam wjazh serbsz njevuczesche w čažu stukowanja l. Kella a so ludjo měnia, so to l' jeho wěznej nječeschi kluži, so je won jako Sserb Sserbstwo w Khomjanskej schuli sahanjal.“ Ola tutych školow je so l. Kella na swojej cjescej jara ranjeny sačuk a teho dla redaktora wobsloržik, kotrež je potom, dokež wjazh wiedječ njeje, schtò je jemu taſtu powjescz poſlak, 6 tl. schtrazy sapkacjicž dyrbjak, kaj ſebi to cjskacjowý ſalon žada. Wysche teho če paš redaktor hisceže s tuthym wupravječ, so jemu to žel cžini, jeli je won w spomnjenym cžigle „Serb. Nowinow“ žanu njevěrnostę wo l. Kellu wotczechzač; pschetož won ženie žanemu sprawnemu, swěrnemu člowjekej kſtiwdu cžnicž nochze.

S Hajniž. Tudy je so 10. juliia wječor pschi kujanju w rěži Spremi 18letny murierksi Cjesciboh Hesja s Raschowa tepik. Won bě, hacž runje warnowany, tola do khubſcheje wody ſaleš a tam swoju kmjereč namakat.

S Huski. Schtört, 10. juliia, bě sa naschu woſhadu kwjedženſli džen; pschetož na tuthym dniu bu ſakladny kamenj l' naschemu nowemu Božemu domu ſapoloženy a požwyczeny. Pod ſwonienniom ſwonow, kotrež swoje synki se hamotnemu torma psches roſpanské nascheje, s wjetshu wotnoscheneje stareje zyrkwe ſčelechu, cjehniesche rjenje ſriadowane cžah, wobſtejazh ſ doroszeneje a ſchulſteje metodosče, ſ zyrkwinskich přjodl-stejerjow, ſpěwanskeho a wojerſkeho towarzstwa, ſwarzow atd. na Holzu po ſakladny kamenj, kij bě tam pschihotowany. So wot tam wróciwſki džesche kwjedženſli cžah pod naujedowanjom hujby ſ khorojemi a khorojeſkam i wokoło ſechowa a jalo bě so kollator, knes hrabja Schall-Riaueour, ſe swojej kwójbu a druhimi woſhabami na tribunje požhyňk, so najprjodzg dwaj khrluschej wuspěwaschtaj. Potom džerjeſche l. farač Žákel rjanu kwjedženſlu a požwyczaju rycz po ſtowach 1. Kor. 3. 11, dopoklasiuo, so ma Jesus Chrystius prawy róžny a ſakladny kamenj nowonatwarjomneje zyrkwe bycz. Žalo

hē tuta rycz s modlitwou a wotczenaschom skonczena a blachowa buskciej se wschelalimi piwmami a pjeniesam i do sakladneho kamjenja sapolozena a ton s drugim kamjeniom pschikryty, so wot wschelalich kniezych z krcz na njon dyri, pschi cimz l. architekt Schramm se Zitawy (jako wudzelok twarskego plana) a kniesaj twarskaj mischtraj Henczel s Koczyz a Nyczja s Wulkeho Wojska pschihodne skowa prajichu. S wuspewaniem kherluscha pod pschewodom posaunow, s pozohnowaniem, modlitwou a swonjeniom so ton rjany zwiedzeni skoneci.

S W j e l e c z i n a. Tudy budze hrjedu 23. juliya letny zwiedzeni biskupskego pobocznego gustav-adolfskeho towarzstwa wotdzerzany. Nemske predowanij w 2 hodzinomaj budze l. farat Scheuffler s Lewakda a gerkse w 4 hodzinach l. farat Sylkora se Gsmelneje dzerzec.

S H u c z i n y. Tudy su so piatl 11. juliya w nozy twarjenja Schwediske sahrodnisleje zivnoscze wotpalike. Tak je wohen wuschoł, njeje snate.

S H r o d z i s c h e j a. Niedjelu sa tydzien joko 27. juliya budze nasch kantor a organist knies Hataš zwój 50letny hamtski jubiläum zwiezcic a chze so potom wykoleje staroby dla emeritirowacj dacj. Sa wobzadjenje jego mesta kraj hacj dotal dwaj kniesai wucherzej, wot kotrejuz ton jedyn hizem netko tej jako kantor skutkuje, prijodkstajenaj; tola njeje hischeje weste, kotrej budze wustwoleny.

D.

S Czornowa p. Kamjenza. Pschipoldnju 15. juliya su so tudy domsle a pödlansle twarjenja kublerjow Miklich a Wjelka, laz tez brózne kublerja Riehle a Wobsy wotpalike. Miklichej su so pschi tym 2 konjej, 1. jokoza, 1 byl a njezko drobneho skotu spalili.

S K i s l i z y. Pschipoldnju 10. juliya je so tudy stwa zivnoscerja Seiferta wupalika. Wohen je pschi warjenju nastal, tola bu wjetsche njesboze psches speschnu pomoc wotwobrocene.

S T e ž o w a. Nano 13. juliya w druhiej hodzinie su so tudy wscie twarjenja swudowjeneje kublerki Reſbarloweje a jene pödlansle twarjenje kublerja Schony wotpalike. Pschi tym je so wjese syna a drjewa spalito a doselj wetr pschi netczischi kuchocze kara speschnje wołoko so hrabasche, dha možesche so pkomjenjam jenož makro domjazeje nadobu wutorhnyej. Tak je wohen wuschoł, njeje snate.

S Delneje Lujzij psche „zaſnil,” so su so wot njerwiedra, kotrej tam 13. juliya mjejachu dwé brózne pola Skiego Komorowa a w jenci wshy pola Ruhlanda jene domsle wotpalike. Wtysk je tehdom tez w Wilach do zyrtwineho torma dyrik a dwózny do jeneho telegrafo-wego stolpa w Drewołu. — Hewak powieda „zaſnil,” so je so westsy Handrejek s Rakowa, kiz bē pschi hadriji s kniezim hetmanom njehorne skowa trjebał a teho dla někotre dni w jastwie sedzecz dyrbjal, na to tak

rozmiersał, so je so blisko Drewoła na żeleznizu lehnyk a so tam zmiercne pschejecz dał.

Přílopk.

* W Galicyslej je cholera netko zyle sastała a je wot 29. meje 1872, hdzej tam wona wudby, hacj dotal 50,400 ludzi na nju skorjeka a 18,621 wumrjeko.

* W Petersburgu je letha 68 jónskich pruhowanje jako kasealki a ranstarki cinko a je wot nich 60 pruhowanje zyle derje wobstalo.

* Persijski schach chze tej Rom a druhe wjetsche italske mesta wopytacj.

Cyrkwinske powjesce.

Werowanie:

Petrowska zhrlej: Mieczysław Rudolf Herzog, kandidat duchownstwa a wuczer pschi Dr. Krausowym wuežbnym wustawie w Dražjanach, s Teresu Helenu Lubenskich w Budyschinie.

Michałska zhrlej: Jan Petzsch, wobydler na Židowje, s Mariu Selezigez s Jenkez. — Hendrich Adolf Jakub s Małych Boblik, s Karolinu Schübez se Židewa.

Katholska zhrlej: Jakub Espan, hosczeniarz w Sderju, s Hanu Kneisch s Budyschina.

Krčeni:

Petrowska zhrlej: Ernst Pawoł, Petra Brody, wobydlerja, s. — Jan Korla Oslar, Korle Reneca, pohoneja, s.

Michałska zhrlej: Pawoł Max, Jana Wiejsza, schwiza w Hněvšezach, s. — Hana Marja, Ernsta Eduarda Werner, khezera pod hrodom, dž. — Jan August, Jana Augusta Lorenza, wobydlerja na Židowje, s. — Olga Eugenia, Rudolfa Fahnauera, kublerja w Dježnikezach, dž. — Emma Emilia, Jana Bohumita Trodlerja, khezera na Židowje, dž.

Katholska zhrlej: Jan Jakub, Petra Kschidarja, wobydlerja w Hrubieszicach, s. — Biedrich August, Petra Augusta Łukasz, kocjmarja pod hrodom, s. — Jan Jurij, Petra Kurjata, wobydlerja, s.

Zemrjeći:

Dzien 25. junija: Jan Bohumir Schejbel, bywshi kocjmarz w Jasenzy, netko wobydler w Budyschinie, 75 l. — Maria Helena, Jana Wiejsza, fabriksleho džekacjera na Židowje, dž., 1 l. 4 m. 3 d. — 27., Madlena Kaplerjowa w Budyschinie, 55 l. — 30., Johanna Martha, Korle Biedricha Augusta Nowaka, wilowaria na Židowje, dž. 4 n. — 6 juliya: Handrij Waler, džekacjер s Hornjeje Buloj, 47 l. — Jan August Wiejas, wobydler na Židowje, 43 l. 9 m. 1 d. — Hana Madlena, njebo Handrija Libsche, khezera a częzle na Židowje, wudowa, 79 l. 6 m. 20 d. 8., Hana, njebo Jana Schuster, wobydlerja w Porszicach, wudowa w Scjilezach, 67 l. 10 m. — 9., Hana Martha, Michałka Ernsta Pingela, dž., 3 m. 17 d. — Petr Kulta, khezjer na Židowje, 47 l. 4 m. 18 d.

K a k

Hans Depla

Mots Tunka

w ó t r i t a j

a

l u d z i p ó d l a

š k r é j e t a j .

* * *

Hans Depla. Nekotři ludžo řebí tola druhdy wjele swaža, w myšli, so moja vołne prawo k temu.

Mots Tunka. Hm, schtôz swaži, tón druhdy tež dobudže.

H. D. Ach tak ja ujeměnu, kaž budžesč bôršy gýschesč.

M. T. Dha powiedaj!

H. D. Vôsche hordy wobhodžer khéze, kiz jenož na gwojego podrožnika tak rôslasche a jemu dosz wobusy cjiniesche, řebí myšlo, so dyrbi řebí tón wscho lubiež dač, dokež su wobydlenja žadne.

M. T. Hm.

H. D. Ale skončnje bê ho tak pšchesčok, so dyrbjesčhe podrožnika Bože dla wo hnabu prošyc, ale tón jeho njevobhnadži.

M. T. Schto je tón khézeč cjinie?

H. D. No, wón bê řebí wotmyšlik do komory podrožnika hicž, a dokež bê ta sankljenia, dha wón sank wotrasy. To paž řebí podrožník nochýsče lubicž dač a vjésče skoržicž. Ale — napošledku je ho tola wot żony khézeja naprošyc dač a jemu wodač.

M. T. To je pěknje a by tež pěknje bylo, když by ho khézeč polepšil.

Přáćizna žitow a produktow w Budysinje 12. julija 1873.

Dowoz:	Přáćizna w pferēzku			
4558	na wikach,	na bursy,	nižša.	wyšša.
měchow.			najniža.	najwyšša.
Všehenja 50kilogr.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.
Možla = -	4 8 —	5 2 —	4 22 9	5 6 2
Zecjmien- -	3 8 1	3 14 4	3 11 2	3 14 4
Worž - -	3 11 4	3 13 2	3 7 8	3 11 4
Wród - -	2 14 —	2 16 —	2 12 5	2 16 —
Wola - -	— — —	— — —	— — —	— — —
Waps - -	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahly - -	4 27 5	5 1 —	— — —	— — —
Hejduschla -	6 14 2	6 16 8	— — —	— — —
Kopa řkomu -	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane vymjo -	— — —	— — —	— — —	— — —
Butry 1 -	— 22 —	— 24 —	— — —	— — —
Bent. ſyna (50-)	1 2 5	1 15 —	— — —	— — —

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 19 tl. — 21 ½ tl., pſcheńza 66—93 tl., rožla 50—63 tl., rępiłowy woli (njeziszczeny) 20 tl. 10 nřl.

Gzabi po želeſnizy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecžor 8 h. 25 m.; w nož 2 h. 35 m.; w nož 4 h. 5 m.

S Budyschina do Chorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjencza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. 20 m.; wjecžor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjencza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecžor 9 h. 55 m.

North British and Mercantile,

wohensawěscjaze afzisse towarzstwo w Londonje a Edinburghu.

S tutym i sijownemu nawiedzenju dawam, so je

fnjes A. Siems w Budyschinje

agenturu sa North British and Mercantile, wohensawěscjaze afzisse towarzstwo w Londonje a Edinburghu se
Budyschin a wokolnoścι wote mnie poruczenu dostał.

W Drądzanach, 16. junija 1873.

Generalny pokonomóznik

sa North British and Mercantile

Richard Bed.

W Budyschinje, 16. junija 1873.

C. A. Siems

w firmie: J. G. Klingst Nachfolger.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kraestwie.

Horjebranje žobustawow, nutšplacjenje pienies, pschedowanie sastawnich a kreditnych listow, proschenja we pozćionki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kraestwie, so wote mnie kóždy cjaž wobstaraja, taž tež na-lutowarske pieniężne składi (Spareinlagen) so tež wot tajlich horjebreru, kiz žobustawu njejsu, a so wote dnia nutšplacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskiej haſy w Budyschinje.

Chloralk,
żelesovitriol,
karbolkisilif,
karbolkisilikowy desinfekcionski polver,
Lüderowy a Leidlofski desinfekcionski
polver
porucza

hrodowska haptika.

Sucha bruniza je na pschedau poła Juliusha Her-manna Liebschera w Khw a cziżach. Hruba grénja bru-niza po $4\frac{1}{2}$ uſl.

Lipowe feżenje

we wszech dżelbach po najwyšszej placzisnje kupuje
hrodowska haptika.

Wuréjane, taž tež wuczeżane wložy kupuja so po
najwyšszej placzisnje na jerjowej haſy czo. 275 po 2
sħodomaj.

Lampertowy Balsam,

jenicžli dopokasany hrédk pschedzivo drjenju,
wiczi, bolenjam stanow a t. d., je na
pschedau, w bleschlach po 10 a 20 uſl. s rospo-
łasianjom,

w hrodowskiej haptiky w Budyschinje.

Kowarnja se wschem gratom a se jnemi je
na pschedau a može dżelba kupnych
pienies na njej stejo wostacz. Wscho dalsche je šonici
we wubawani „Serb. Nowinow.”

Wopisimo.

Podpišanu so hnuth cjuje, s tutym wosjewicj,
so moja jeniečka 14lētna dżowlka na wulku bołosę w
šíbidałkach skorjeſche, schtož lělarjo „dobrowolne kla-
zanie mjenowachu. Hacž runje běch sa jich pomož
sta tolerjow wudak, tola żaneje pomož njenamakach,
tiz by moju dżowlku wot jeje bołosje wumóhla. Do-
tež so bołosę pschedego pschedoporfesche, nałožiħmę
Glödnerslu czeħnitu a hojazu żalbu*), nam wot
jeneho pschedzela poruczenu, fotruž bě won ham pschi
wschelakich čerpjenjach s dobrym skutkowanjom trjebat.
Moja dżowlka bě něħħe po 6 měsacjihm nałožo-
wanju teje żameje wot jeje 8lētnejie khoroscje zyle
wuklobodżena, taž so možu tutu żalbu kóždemu po
ġwēdomnju poruczicj. C. A. Schubert, wobħedżer
żiwnoscje a žħelnicje w Scheibje p. Seidenberga w
Hornej Lužiż.

*) Dostacj sa $2\frac{1}{2}$ uſl. w budyskomaj haptikos-
maj, taž tež w haptikach w Bistropizach, Rakezach,
Schierachowje, Hirschfeldje, Bjernacjizach, Wostrowzu,
Herrnhueze, Neugersdorfe, Großködnawje, Nowo-
salzu atd.

Wotewrjenje žħelnicje.

S tutym najpodwolnišcho i nawiedzenju dawam, so
kym ja iudh žħelnicju wotewrik a so fu vola miej
mrjetse žħie wobħebnejie dobroscj: po tunjei placzisnje na
pschedau.

W Mjeschizach p. Pomorez. H. Tischer.

Kħeja se 7 körzami poła a luki je na pschedau.
Wscho dalsche je šonici poła wobħedżerja czo. 22 w
Brēsowie.

Młody cjalowiel, kiz qhe mlyństwo naukuħnej, może
w kralęcjaniskim mlyńje bors ħalo wucżomni sastupiċ.

Magdeburgske wohén sawěscjaze towarzstwo
se sakiadnym kapitalom wot pječ millionow tolet prusk. Couranta
w 5000 a kzi jač po 1000 tl., kotrež su do spolne wudate,
pschijima po tunich, twierdyh prämijach sawěscjenja psche wohnjowu schodu tak derje w městach kaž na wšach
na hibite pschedmjet.

W tunioſci hwojich prämijowych postojenjow wone nje ſaneho drugoho sprawneho towarzſta njeſteji,
tež poſticia wone pschi ſawěscjenja na dleſhi cjač hōdny dobytl.

Pschi ratarſtich ſawěscjenjach ſo ſawěscjenym tōſchto k lepſhemu pschiswoli.

Schłodowanje psches wuraženje gafa ſo tak faruna, kaž wohnjowe ſchłodowanje.

Sawěscjenſke formulary, kaž tež exemplarly powſchitomnych ſawěscjenſkich wuměnjenjow móža ſo pola
podpiſaneho agenta kóždy cjač darmo doſtač, kotrež budže pschi napíſanju ſawěscjenja ſtajnie k pomozh hotowy a
budže wſchitke požadane wuloženia dawacj.

W Budyschinje, na horncjerskej haſh.

Heinr. Meisel, dr. inspektor,
wyski agent magdeburgskeho wohén ſawěscjazehotwarzſta.

Mój

atelier ſa photographiju

elegantny a požadanjam cjaſa doſcigčinjazy, k horjebraniu portraitow (wo braſow) kóždeje wulkosče. Reprodukziye a powjetſchenja po kóždym wo-
braſu hacj do žiwjenskeje wulkosče w najpſchiniſkim a wo prawdze wumjol-
ſkim wuwjedzenju. Poruczenja ſ woula měſta k photographirovaniu lublow,
jenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwójskych gruppow a teho runja ſo kóždy cjaſ
horjebjeru a pod ſlubjenjom najtunisckich placzisnow a ſo pod rukowanjom
wérneho wuwjedzenja w najkrótskim cjaſu ſhotuja.

Š poczeſcowanjom

Alexander Matthaei,

photograph. artiſt. atelier

ſ napsyecja theatra.

ſ napsyecja theatra

Restitutions-fluid psche klazanje, ſčinjenje a wuwinjenje koni a howjadow; blesku po $12\frac{1}{2}$ ngl.,
polver psche fólk ſoni, ſchachtyku po $7\frac{1}{2}$ ngl.,
muſchazy lēp a muſchazu papjeru,
polver psche schwaby, valczil po 5 ngl. atd.
infektoru polver, infektopolverowu tintkuru
poručja

hrodowska haptyla.

We wudawaſni Serbskich Nowin je na předaň
kruce zwiazana za 35 np.

Prěnja čítanka

ſa herbske ſchule.

Spišok Jan Bartko.

Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-,
Schreib- und Leseunterricht
in wendisch-deutschen Schulen.

NB. W exemplarach za wučerjow je methodiske
předſtowo.

Mužaze a hóležaze klobuk a měžy ſe živ̄ a dru-
hich klaninow w najwjetſkim wubjerku porucza

Emil Glegel na žitnej haſh.

Móže, kaž tež pletwa ſa njeſteſty a Imótrow
ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtryparských
thlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haſh.

Schlym mlody cjołowjeſ, kij chze mlyniſto wawu-
męć, móže jako wuzjomiſk ſaſtupicj pola mlyniſtoho
mičtra Giedlerja w Czornjowje pola Pomorez.

Misjonski pъjedžen w Wukranezjach

budżet 7. njeđelu po sw. Trojicy (27. lipca) dopoldnia w 9 a popoldniu w 3 hodžinach. Rosprawu budżet senior Cordes s Lipska dżerzejec.

Aukcja trawy.

Wutoru 22. lipca t. l. budżet jenožnejska trawa w tak imienowanym starym hacie pola Hermanez po ložach sa hotowe pjenesy na pšchedżowanje pšchedawana.

Sapočjat dopoldnia ½ 10 hodžinow.

Podrobne wuměnjenja so pšched aukcji wosjewia. Knjeſtvo w Hermanezach.

Schimmlig.

Mojim čeſćenym wotebjerjam s tutym k navjedzenju dawam, so so pola mie

awstriske bleborne schěznaſi
pšči kóždym płaczenu połne — bjes wotcjeħnienia — bjeru. **Ernst Hämsch**
na bohatej haſy 88.

Mój wulki skład cigarow, tobala w roſlach a paſtach, schnu-powanski tobak, stajne czerstwe fabrikaty we wščech družinach,

kaž běchu předy pola J. A. Liebusch We. doſacj, ja pšči potřebje najlepje porucžam.

Ernst Hämsch
88 na bohatej haſy 88.

Paleńz

wščech družinow, woſebje dobru tworu, porucža hoſczeńzarjam a ſakopſchedaworjam po naj-tunischič placzisnach **Hermann Kunack**
na bohatej haſy podla poſta.

Cigarr,

verje wotležane, porucža **Hermann Kunack**.

Rhosej, zolor, rajz a ſyrop, dobrý a tuni-ma na pšchedan **Hermann Kunack.**

Pytá

k nowemu lětu 1874 wotrocjkow, džowlci, czeledži, lučarli, domſke a ſiwinſke holžy
pſchitajaca žona Heinoldowa w Budyschinje.

Moju fabriku

khumſchtynych mineralnych wodow
s tutym k dobrocjivemu wobledžbowanju najlepje porucžam.

Gelterska a ſodawoda wſchědnie nowego pjenjenja;
ſkład wſchědnych ſnatych khumſchtynych a naturalnych ſudnajacych wodow.

Pobrachowaze wodę so hnydom wobstaraja.
Wſchědnie rano wot 6 hodžinow čjopka ſkóda ſyrwatka (Molkens). Skasjanja proſču w mojim kompozitoru, na ſokołnej haſy čj. 116, wotebacj.

Franz Strauch, haptyleći.

Schwany hroch, chwany wofu

snatu najlepſchym tworu porucža

Wollmann & Co.
w Budyschinje.

Kedžbu!

Zutſje ſtolbaſhywulcenje w Kołwasjy.

Lukas.

Holzu, k dželu ſwoſniwu, k 1. říjobra jako džowlku pýta Carl Gelsa, knihwysaſat.

Dvaj ſrawſtaj dostanjetaj pola podpiſanego trajaze dželo. **Eichler**, ſrawſki miſchr na garbarskej haſy.

Młody člowiek wot sprawnych starskich móže w pluſznicęzanskiej kowařni hnydom jako wucžomník ſastupicj.

Jedyn płećený ſorb bu 1. lipca no woſorſkej dródy bjes Kotzami a Porſchizami ſhubieny. Namakor čyžion ſa myto pola jehlarja Blehla w Budyschinje na reſniſlej haſy wotebacj.

Czeſćenym ſoberbam s tutym najpodwoſniſho k navjedzenju dawam, so ſym ja pjeniarju ſnjesa Goſuſcha na horncjerſkej haſy bliſko hoſczenza k ſlonzu kupit, hdyž ja netko khléb ſa rožku abo pſchenizu wuměnjam a muſu, wotrubu, kaž tež ſuttergries a čornu muſu pſchedawam.

W Budyschinje. **August Säuberlich.**

Mojim čeſćenym wophtowarjom k navjedzenju dawam, so ja wot 1. lipca na miakowym torhoſcju čj. 42 bydlu.

Gustav Räther, ſchewſki miſchr.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
zadaj maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
v ročach votoedac, płaci so
wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóde čílo płaci
7 np. Stwórlétta předpla-
ta pola wudawarja 75 np.
a na kral. saks. pósce
8½ nsl.

Wysłuchajecje: Majnowsche. — Swětne podatki. — Se Serbow: S Budyschina. S Horneje Kiny. S Dobroschij.
S Boschez. S Létonja. S Wojerez. S Lejna pola Wojerez. — Pschilopf. — Noweschmit.

Wudawarňa „Serb. Nowinow”
směje so mot 2. augusta t. l. na róžku swonkowneje lawsteje hašy
a lawskich hrjebjow s napshecza noweje měschčanskeje schule a budža
so pschichodnie jen ož tam „Serbske Nowiny” pschedawac, tak so jich tež
wonka pod bohatym tórmom žanvch wjazv na pschedan nje budže, faz to
hač dotal žobotu běsche.

J. E. Smoler.

NB. Redaktor „Serbskich Nowinow” hžom někto w domje čj. 688 s napshecza noweje
měschčanskeje schule bydli.

Majnowsche.

Koblenz, 24. julija. Sakſki krónprynz je
se swojej knjenju mandželskej wejera wjecžor hem
pschijet, so by němſku khězorku wopytal.

Varlin, 23. julija. Čudomny pomnik k do-
pominjenju na wojnu 1866 a 1870—71 budže 2.
septembra wotkryty.

Emš, 23. julija. Němſki khězor hischeje tudy
pschebýwa a je so jeho strovoscž zyle porjedžita.
Pjatki sakſki krónprynz se swojej knjenju mandželskej
na krótki čas siem pschijedje.

Win, 24. julija. Awstrijski khězor so najsterje
konz septembra abo w sapocžatu oktobra vo Peters-
burga poda, so by ruskeho khězora wopytal.

Rom, 23. julija. Gsobustawy kommisjije, tiz
maja wobzdeženjsta romskich žyrkwojow napisacž a
potom pschedacž, su mot krala pomienowani.

Paris, 23. julija. Tudy čherža wjedžecž,
so su ſebi karlistojo s Fendželskej na kódzach 10,000
flintow, 4 milliony patronow, 6 kanonow a 2 mi-
trailleusy pschivjescž dali. — Wójsko ſchpaniskeje
republiky je s kóždym dnjom mjeňsche.

Versailles, 23. julija. Němſke wójsko je
dženža Charleville a Mezieres wopusćejiło. —

Španiszy karlistojo maja něbže 30,000 muž
pod brónju.

Płacizna žitow a produktow w Budyšinie
19. julija 1873.

Dewoz: 4422 męchow.	Płacizna w pierzku na wikach, na bursy,									
	niższa.	wysza.	najniższa.	najwyższa.	tl.	nsl.	np.			
Pschera 50 kilogr.	4 22	5	5	6	2	4 25	8	5	6	2
Rozla	3 11	2	3 14	4	3 12	8	3 14	4	3 13	2
Jećmjeń	3 11	4	3 13	4	3 11	4	3 13	2	3 13	2
Wosk	2 14	—	2 17	—	2 14	—	2 17	—	2 17	—
Dróh	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rope	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tahy	4 27	5	5	1	—	—	—	—	—	—
Heiduschla	6 14	2	6 16	8	—	—	—	—	—	—
Kopa skomys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane symjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry	1	22	—	24	—	—	—	—	—	—
Gent. symja (50-)	1	5	—	1 12	5	—	—	—	—	—

Wejera płaczescze w Barlinje:

spiritus 19 tl.—20½ tl., pscheniza 66—94 tl., rojla
50—62 tl., repikowy woli (njecžisczeny) 20 tl.
10 nsl.

Śwētne podawki.

Sałska. Na budyskim śudniśtim hamcze lētusche ferije (prósniny) wot 21. julijsa hacj do konz augusta traja a ho teho dla na śudniſtwe jenož najnūniſtche węzy wobstaraja.

Sałska sapuczowanja budyskoho hamtskoho hetmana, kniſsa ſe Salza, ma jeho město knies kriegeſki oſſefor ſ Bezſchwitz ſaſtupicž.

W Draždjanach je 17. julijsa tajny zyrlawski radejczel a dwórfki prēdat Dr. Langbein wumrjet. Won bē 58 lēt starý.

Někotre nowiny běchu powiedaſe, ſo ho kral Jan do Wina poda, ſo by tamniſhu wulku wustajenju wodytak. Taſta powieſcž pak werna nije.

Ministerſtvo ſnuteſkomnych naležnoſc̄ow je pschilaſko, ſo ma ho měno hornolužiſkoho města Kamenica ſtajnje ſ „R“ pižaj. Duž pižaj na liſty „Kamenz“, uſiž pak „Camenz“, kaž iſi to hacj dotal wjele c̄injachu.

Ministerſtvo je teho runja pschilaſko, ſo ho w ſrojnych laſſach wjozy žane awstriſke ſlēborne ſchēgnali a dwajſchēgnali bracj njezmiedža. (To ho najſlerje nije teho dla ſtalo, jako bychu awstriſke ſlēborne pjeniſey hubjensche byk, hacj naſche; ale to je lohlo doſč teho dla pschilaſane, dolež ſu to zuſe pjeniſey a dyrbja pschichodnie w Němzach jenož němſke pjeniſey bycž.)

Kronprinz Albert je ſo 22. julijsa ſe swojej knienju mandjelskej, kronprynzeſhnu Karolu, do Meča podaſ. — Minister wojny knies ſ Fabrice je do mōrſkikh ſupjel Morderney wotjek. — Cholera w ſamych Draždjanach wotebiera, na wžach pak hiscze ſhetro knieſi.

Němſka. Rusli ih̄ejor je 24. julijsa rano do Varſilina pschijet a hnydom do Warſawy wotjek. — Princ Vojtěch Karla je franzowſkemu marshalej Bazalne, kij dyrbiesche ſo w požlenji wojnje w Meču poddaſz a budže teho dla w Varſillesu wot franzowſkoho ſuda ſudzeny, wſchelake piſma poſtaſ, ſi korytch je pječja ſpōſnaſc̄, ſo Bazalne nije hinač mohk, hacj Meč pschepodacj.

Domojmarſchirowanie němſkeho, hiscze w franzowſkej ſtejazcho wōjſka, je ſo 21. julijsa ſapocžako a budže najſlerje hacj do 15. augusta ſkónczene.

Ermelandſkemu biſkopej ſo w někotreho čaſku jeho ſda, kij ma ſ kralowſteje laſku doſtačz, po porucznoſci miniftra kultuſa wjozy njeplaciſi, dolež tak nječini, kaž minister žada. Wén je teho dla kralowſku laſku wobſkorjek, ale kaž prjedy nijsći ſud, tak je jeho někto tež wohſchē ſudniſtvo ſ jeho ſkoržbu wotpoſaſko.

Awiſtia. Cholera we Winje bole mērnje wustupuje, pschetož w nowſkim čaſku je tam na nju jenož mako ludzi ſchorjeko.

Württembergſki kral je 22. julijsa Win wopuschijek, hdyž bē na wopyntanje pschijek. Cholera jeho hacj na dwórnischem pschewodzjeſcie.

Franzowſka. Persiſki ſchach je Paris 21. julijsa wopuschijek a ho do Schwaſzarskeje podak.

Spaniſka. Karliſtojo pschezo wjozy kraja a wjozy měſtow dobývaja a maja w tu khwili nimale wſchē tak imenowane baſtiske krajiny w ſwojej ruzy. Bjes tym je pak w Madridu ſaſo jene nowe ministerſtvo poſtaſene, kotrež lubi, karliſtow bōři roſchneacj; tola može ſo lohlo ſtač, ſo karliſtojo miniftrów roſcžerja.

Ruſowſka. W ruſlích nowinach ſu někto wobſcherniſche powjeſcze wo dobycžu města Chiwy wotcijſczone. Dwoj dnjaj prjedy hacj ſo to ſta, imenujy 27. a 28. meje, bē ſtaſne woſowanie bjes Ruſami a Chiweſami, korytch bě ſe nehdze 20.000 jěſdných, bjes tym ſo bě Ruſow jenož 5000 ludzi, dolež bē ho jene wotdželenje ruſkeho woſſko w puſcijnje wročziko a jene druhe — ſ roſlaſowarjom zykeho wōjſka — hiscze hacj bliſkoſcze město Chiwy doſčko njebe. Wſcho wōjſko, kotrež bē na Chiwy wotpoſkane, wobſtejſche pak ſe 4 wotdželenjow, tak ſo 27. a 28. meje Chiweſam jenož dwě, imenujy orenburgſke a mangyſchlaſke napſchecžiwo ſtejſtej. Ale dolež běchu to dobrí woſazh a mějachu tež dobru artilleriju, dha woni Chiweſow na wſchēkoh boſach ſbožomnje wotražachu, tak ſo egi 27. meje 200 morwych a wjele ranjenych ſhubiſhu a dyrbjachu hacj ſi městu Chiwy zofacj. Ruſojo mějachu jenož 6 ranjenych a woni naſajtra Chiweſow nadpanychu a jim 3 kanony wſachu, tak ſo Chiweſojo wo mēr proſkyč počaſchu. Ale ſi temu hiscze njeſchindže; pschetož 29. meje počaſchu Ruſojo na město tſelecz. Duž ſo to na hnadi a njehnadi wſda a dolež bē bjes tym roſlaſowar zykeho wōjſka ſe ſwojim turkeſtañlim wotdželeniom tež doſčok, dha dobywarjo na tutym dnju do města czechnjeſhu a je wobhadjichu.

So je chiweſli khan (Injejer) ſo potom Ruſam tež podcijenyl a po požadaniu Ruſow wſchēkoh jatych a ſchollov na ſwobodu puſczejek, na to hny hiſom tħdzenja ſpomnili a čzerny jenož dženža hiscze pschistajicj, ſo ho turkeſtañle wotdželenje domož wroči, orenburgſke a mangyſchlaſke pak w Chiwy tak dočko wotſanitej, hacj je khan wſchē wuměnjenja, pschti wobſanknjenju mēra ſchijnenje, dojelniſk.

Ze Serbow.

Wudawarnija „Serbſkikh Nowinow“ ſo w bliſſich dnjach ſe ſwojego doſtaſneho pschebyla do domu čzo. 688 na róžku ſtronkowneje lawſteje haſy a lawſkikh hrjeboj pschebylit. Wona je pschti ſnuteſkomnych bohatych wrotach pôdla torma wot 1. augusta 1852, po taſkim runje 21 lēt, pschebyla a redaktor „Serb. Nowinow“ je tam w tutym čaſku doſč horja, ſtaranja a pscheczehanja pschetracj dyrbjak, ale

tola tež njemako duchownego wolschewjenja a wutrobuje radoscze wujkt. Tak smje je so najslerje tež w některichim pschebyku a njebudže tam redakteř na starostzach pobrahowac̄, tola pak jemu Boh luby knies węsce tež radosne hodžinski posczele, tak so budje wón, hdyž s woběmaj sa lubo wosmje, pschezo hiscze spokojny dosc̄ živý byc̄ móz.

Hac̄ runje hnadž so někotremužliz lubic̄ njebudže, so budje wudawarnja „Serb. Nowinow“ někto druhdje, hac̄ tam, hdež je tak dohlo byka, dha so tola nadžiamy, so ho kózdy jich kropowat lohlo do naschēho noweho pschebyka namaka. A so bychm̄ niskomu njeprawdu nječinili, ale kózdeho jenak mérili, dha chyli nosči lubi c̄itarjo na to spomnic̄, so ho tajteje jenakloscze dla „Serb. Nowiny“ tež wiazy pod bohatym rōrmom, hdež jich kózdu žobotu něhdje 100 dachm̄, pschedawac̄ njebudža, ale so budža jenož w některich wudawařni a na khjorſtich pôstach dostac̄.

Sso Bohu naležnje džakojo, so je naš w dotalnym pschebyku psches wschelake češnoscze, staroscze a horja mikosgiwje pschewjedč, jeho nutrue prozhym̄, so by nam tež w nowej wudawařni ſwoju mikosz spožejk a pschezelnosc̄ a pschiwiwnosc̄ c̄itarjom „Serb. Nowinow“ niz jenož sdžeržač, ale tež w bohatej mérje pschisportač. Nedalecia „Serb. Nowinow“.

— Wot wyschnoscze so žada, so ho kózdy, kiz ryby a raki do města na pschedan pschinječe, s někajším wopřimom wupokasa, so hm̄e ryby a raki pschedawac̄. Wondano bě pak tójskto ludži do města pschischoč, kiz tajte wopřimo njeřeřach; teho dla jich na poliziju dwiedzechu, swotkal jich halle po dležtum pschedezhenu puschcic̄u, tak so běchu drje bjes tym někotremužliz jeho ryby a raki kóz wsače. Jedyn wikowat so tak schepjerawje ſudžerža, so jeho arretirowachu. Duz njech so kózdy pětnje se ſaloníkum wopřimom wobſtara, kiz chze w Budyschinje ryby abo raki pschedawac̄.

— Dokelž maja pôstsy ſaftojnizy s tajimi listami, lotrž dyrbja so wořebje ſapíšac̄, jara wjete c̄imic̄, dha je jim w nowishim c̄azbu pschilasane, so drje maja jednore (einfache) listy wotwažic̄, hdyž chze někton wjeđec̄, tak c̄ejtež ſu, so pak nježmědža dla ſalutowania c̄aza frankomarki na nje lepici, ale so dyribi to kózdy, kiz chze list wotpožkac̄, pětnje ſam ſčinieč. (Jednory list je tajti, w lotržm̄ žane pjenješ njeři abo kiz njeje řeđomanditowanym atd., ale je ſ zka tajti list, ſa lotrž so jenož po tym placi, ſtož wón wažt.)

— Pschi ſhromadzisne wotpožkazow wschelakich ſaftich wohenhachazych towarzstwem, lotrž so 31. augusta a 1. septembra w Budyschinje smje, budža tež wschelake wohenhachaze maschinu a naporjady wustajene.

S Horneje ſtiny. Ma dworje hoſčeniza k 2 lipomaj, ſem ſtuschažečho, je so 18. juliia hromada

ſkomu, něhdje 3 kopy wopschijaza, ſpalika. Najslerje je někto tón wořen ſakozit.

S Dobroschiz. Tudy je 18. juliia 3letny holic̄ August Kłos do wježneje rēčki pamk a so tam tepik.

S Bosch e z. Sobotu, 19. juliia, krótko do połnozy tudy wořen wudyri a wotpalichu so Rachlizez dwoje domske, wumjeňl, brojen a kólnja, tak tež twarjenja Langez ſahrodniskeje živnoscze, lotrž je Petr Veist wotnajak. Wschitke wotpalene twarjenja běchu se ſkomu kente a Rachlizez, kiz w tu ſhwilu vola regimenta gardy-jéſdných ſkuži, ſu so wysche twarjenjow tež hiscze 2 konje, 2 wotaj, 1 był, 2 ſruwje, 3 jaſožy, 4 ſwinje, 1 pož a wſchē kurz a hušn ſpalike a woběmaj wotpalenymaj tež nimale wſha domiža nadoba. Haj, pkomjenja tak spěšnje mołoko so hraſachu, so jím Rachlizez c̄eleď ani kust ſwojeje drasty atd. wutorhnyč nježožesche a ſu teho dla tucži c̄jeladnižy jara ſl̄ potřeženi. Pohonež dyrbjeſche koſchlagy c̄jelac̄, so by ſwoje živjenje wukhowat. Wořen je w Rachlizez bróžni wuſhok a je najslerje ſakozeny.

S Letonja. Tudy ſta so 15. juliia dopołdnja to njeſbože, so dželac̄er Jan Věbrach ſ Hucziny pschi mědzenju ſ maschinu ſ prawej ruku do gratu lokomobile pschindje, tak so bu jemu ta hac̄ wysche kořeza wot-terhnena.

S Wojerez. (S. W.) Tudy je 11. juliia 1/27 hodžinow wumjeňl Handrij Wuschl ſ Věkho Kołomza, kiz na tudomnym dwórniſcze džekasche, tak k njeſbožu pschischoč, so dyrbjeſche wumrječ. Wón chyžsche kruž c̄ežanki ſ kolje wſac̄, pschi c̄imic̄ jeho pak c̄ah, ſo spěšnje pschiblizowaz̄, hrabn a jemu ſewu nohu zpě roſtoči. Wón tón ſamý wježor 56 let starý w tudomnej hoření wumrje.

S Lejna pola Wojerez. (S. W.) Pschi ſylnym nježmědrje, lotrž ſahe rano 13. juliia tudy mějachym̄, dyri bkyſt do wuřnja jenych domſkich a ſajědže po nim do pjezaka dele, hdež ſaſwěčene kucžko wuhaſhny a ſ ludži, wo ſtivy ſedžazgħ, jemu holzu pořeſtſhi. Jedyn druhí bkyſt trjedi bréſu, njeđaloko domſkich ſtejazu. — W tym ſamym c̄azbu so w Ruħlandze tſi bróžni ſ bkyſtom wotpalichu a w jenej wſy njeđaloko Šeħo Komorowa jene domske.

Přílopk.

* Pschi hraſkanju ſ nabitej piſtolju je 6. juliia w Mischnu jedyn ſchulski hólz jeneho druhého do hlowy tseli tak so bě tón na měſcze morwy.

* Njeđaloko Wrótkawja (Breslau) je cholera wudyrka a je w Laſkowizach hžom 8 člowjekow na nju wumrjeko.

Psche položenje khlamow.

Mojim wyższoważenym wotebjerjerjam a wyższočescznej publicznej Budyschine a wokołońscze f tutym najpodwołniščo k nawiedzenju dawam, so kym wot vženjivščeho duja kwoj

stoffowny a drastowny skład

na bohatu haſu čzo. 87 do domu knjesa tapieziera Mäusela
psche položit.

Ga dwérjenje, mi hac̄ dotal spojcene, so najpodwołniščo džakujo, proschu ja, mi to tež dale ſbjerječ, pschetož ja budu jemu wěſeje kóždý čjaſ a w kóždym nastupanju deſczeñicž pýtacž.

S poczeſczeniom najpodwołniščo

Adolf Weiss

na bohatej haſy čzo. 87 w domje k. tapieziera Mäusela.

Płatowh a módotworowe khlamy

na žitnej haſy
52

Julius Hartmann

na mjaſowym
torhoſčezu 36

porucžeja

njepuschčaty eilenburgski fatun we wulkim wubjerku,
tkaniny k drastam, ripsy, lüstry,
barchenty, poſleschczowe poczebnjenja, damasty
plat, rubischa na hlowu w zple nowych muſtrach atd.

— Selborne ſchěznaki ho we wſchęſt summach ſa poſne bjeru. —

na žitnej haſy 52.

Julius Hartmann

w Budyschinje.

na mjaſowym torhoſčezu 36.

Mój ſtad

ſakow a jaquetow ſe ſukna, ripsa, tricot, židy a ſomota w jaſnych a blukich barbach a ſaçonach ſa letni, uafymski a ſymski čjaſ ſwojim czeſczenym wotebjerjerjam pschi potrebje najlepje porucžam.

H. Kayser

firma J. Hartmann

na žitnej haſy 52 w domje k. Corle Noacka.

Selborne ſchěznaki ho ſa twory poſne bjeru. W khlamach ſo wſcho ſerbſki ryczi.

— Awſtriske —

ſlēborne ſchěznaki

bjeru ja pschi tworach ſa poſne.

Carl Noack

w Budyschinje.

Awſtriske ſlēborne ſchěznaki

ho wot podpiſaneho ſa twory, kaž dotal, po 20
nfl. bjeru.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſy 23

manufakturowe a płatotworowe khlamy.

Aufzia w Nachlowje.

Wiatk. 1. augusta t. l.,
dopoldnuja w 10 hodzinach,
budja ho w Psuhlez dworje w Nachlowje pod Černobohom:

2 dobrą vječaloj konjej,

1 kuczowh mōs,

3 hospodarske wesz,

1 hanje a

wſchelake hospodarske wesz

ſa hetowe rjenjey na pschedawacj.

W Budyschinje, 22. jutija 1873.

Wobstaraz agent Franz.

Burske ſuklo čzo. 16 w Kotwach ſ neheče 40
akrami pola, kuli a terkev, laž už ſe žnjemi a inventarom abo bjes wobeju je ſe ſwobodneje ruki na pschedan-

Drogowe a barbotworowe fhlamy Otto Engert

na smutskomnej lawskiej hafy čzo. 122

poruczeja:

Carbolny kislik,
desinfekcionski polver,
chloralk,
jelesovitriol,
camphor,
insektowy polver Ima,
helokislik,
salpetrokislik,
schwabloskislik,
ktony kamjen (alaum), zyl a tolczeny,
salmiakowy duh,
rajzowu schterku Ima,
czertowe howno,
indisku tuschu,
wojchnu kaschu,
perubalsam,
benzin i czisczenju blakow,
borax,
cacaomassu, quajaquil Ima,
kadzaze kerzki, czerwiane a czorne,
figi w wenzach,
caraghenski moch,
islandski moch,
wosk, bely, zolty a czorny,
zmyt,
cochenillu,
colophon, bruny a bely,
cypreritriol,
elephantu kost, palenu,
hwesdnny anis,
koprik,
korwajdu,
dubjenki,
gelatinu,
glycerin,
gummi arabicum, zyl a tolczeny,
wschitke sela a theje,
zjive kleboro,
potaschu, kyru a czisczeniu,
salpeter, zyl a tolczeny,
medrekisalkali kali / najtunischo,
chromkisalkali kali / najtunischo,
schelak Ima a IIda, orange,
lij, kolnski, mühlhäuserski, nördlingski a russki,
miodrodrjewo, raschplowane,
fernambuk,

sandlodrjewo,
wołojowu gletu ppt.,
magnesiju,
hökofol,
dwojnowuhlokslikowy natron,
winokamienjowy kislik,
glaubersku sol sa skot,
mandlowy wosk, extraff.,
bergamottowosk,
citronowy wosk,
schwablowy kwet,
antimonowy polver,
schwabl w zerdzach,
schwablowe nitki,
pomeranzowy wosk,
jatrowy thran,
popjerjomjatliczku,
provencski wosk, extraff.,
homel,
włoskowy wosk, extraff.,
ricinuswosk,
terpentinowy wosk, nemski a franzowski,
popjer, bely a czorny,
nowy korjen,
hiodke drjewo,
althejkorjen,
mydlokorjen,
baldrjanowy korjen,
enjianowy korjen,
himbjer,
sago bely a bruny,
mydlo kokosowe, venezianske, mandlowe a selene,
karlsbadsku sol,
jonopowu muczu,
jonopowe hymjo, zolte a czorne,
hujatojanski chleb,
kupjelne a konjaze schwampp we wulkim wubjerku,
stearinowe kwazy,
satyczki wschelakich dobrosczow,
malenowy syrop,
talcokamieny polver,
cremor tartari,
husky terventin,
venezianski terpentin,
ff. chinensiske theje.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie.

Horjebranie kobustawow, nutspłacjenje pienies, pschedawanie sajznych a kreditnych listow, proszenja we pożetonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie, so wote mnie kózdy czas wobstaraja, laž tež na-lutowarske pieniežne skladki (Spareinlagen) so tež wot tajich horjebrjeru, liž kobustawu nješku, a so wote dnia nutspłacjenja s 4 prozentami sadania.

B. Mattheis na hospitalskej haſy w Budyschinje.

Mój
atelier sa photographiju

elegantny a požadanjam czaša doſćczińjazy, i horjebraniu portraitow (wobraſow) kózdeje wulſcze. Reprodukciye a powiętſchenja po kózdym wo-braszu haſy do žiwenskeje wulſcze w najwyſchichim a wo prawdze wumjol-ſkim wuwiedzenju. Poruczenja s wonka města i photographiowanju kubłów, ſenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwójſnych gruppoſ a teho runja so kózdy czaš horjebreru a pod klubjenjom najtunischič placzisnow a so pod rukowanjom wérneho wuwiedzenja w najkrótskim czaſu ſhotuja.

S poczeſcowanjom

Alexander Matthaei,

photograph. artist. atelier
i napſhecia theatra.

i napſhecia theatra

Prawdziwa Glöcknerſta czechuta a hojaza žalba*) (žodyn tajn̄ brédk) ma na ſchachtlicznych ſchtempeſ M. Ringelhardt, je wot najwyſchich medicinaliſtich ſa-ſtojnſtrow pruhowan a poruczena psche: wiež, drjenje, ſalſy, liſchowu, kurjaze wola, wosabjenje, psche wſchē wotewrjene, roſdžajomne, roſdželome, wosabite, wopalene čerpjenja, bolaze lejenje, ſahorjenja, ſacjellisnu atd. a je so pschi wſchitlič thchle khorho-ſzach psches ſtwoju ſpěſchnu, wěstu hojazu móz na najlepje dopokafala.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyſlomaj haphylo-maj, laž tež w haphylach w Biflopiach, Ralejach, Scherachowje, Hirschfeldje, Bjernacjizach, Wostrowzu, Herrnhueze, Neugersdorſe, Groſſchönawje, Nowo-falzu atd.

Mužaze a hólczoze ſkobuli a mězh ſe ſibh a dru-hich tkaninow w najwietschim wubjerku porucza

Emil Flegel na ſitnej haſy.

Wotewrjenje zhhelnicze.

S tuthm najpodwołniſcho i nowiedzenju dawam, ſo ſym ja tudy zhhelniczu wotewrili a ſo ſu pola mie mu-rjeſke zyhle woſebneje dobroſcę po tunjej placzisne na pschedan.

W Mjehižach p. Pomorez. S. Tischer.

Kowarňja ſe wſchém gratom a ſe ģnjeti je na pschedan a može dželba ſupnich pienies na njej ſtejo wotacj. Wſcho dalsche je ſhonicj we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Wurěſane, laž tež wucěſkane wloſhy kupyja ſo po najwyſchich placzisne na jerjowej haſy czo. 275 po 2 ſhodomaj.

Palenž

wſchēch družinow, woſebje do bru tworu, porucza hōſezenzarjam a ſakopſchedawarjam po naj-tunischič placzisnach

Hermann Kunack

na bohatej haſy pôdla pôſta.

Cigarr,

derje wotležane, porucza Hermann Kunack.

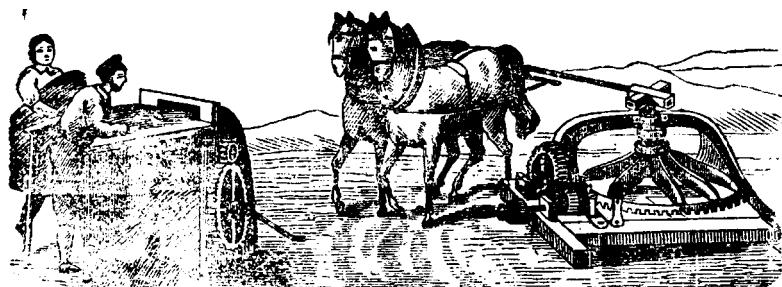
Khofej, zolor, raiſk a ſhrop, dobry a tuni-ma na pschedan

Hermann Kunack.

Młody člowjek, liž chze mlynſtvo naukuńcę, može w kraſecjanſlim mlynje borty jako wucžomnik ſastupicj.

Młody člowjek wot sprawnych starskich može w pluſnilecjanſkej kowatni hnydom jako wucžomnik ſastupicj.

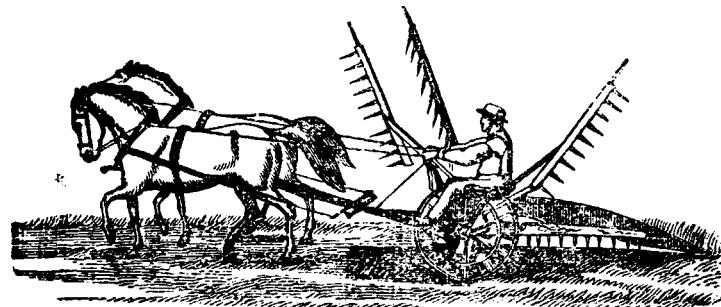
Gópelske mloczaze maschinę,

żelazolijerna a maschinowa fabrika **Goetjes & Schulze** w Budyschinje.

lotrę na kuzislej wustajenzy, 27. meje
w Budyschinje wotdżerżanej, 1. myto,
wulku slotu medaillu, pschi konkuren-
tym prämijowym mloczenju dostaču,
porucza a proshy dla prawocząstnego wob-
staranja wo skasania tak bory hacz mögno

Žitožycze maschinen,

jeno a dwajpscheżne, najlepszeje twarby
(H. & G. Kearsley Nipon), porucza
pod rukowanjom a ma na składze
żelazolijerna a maschinowa fabrika
Goetjes & Schulze
w Budyschinje.

Mojim česczenym wotebjierjerjam s tutym k na-
wiedzenju dawam, so ho pola mie
awstriske hleborne schesznaki
pschi kózdynm placzenju po kue — bjes wotcze-
njenja — bjeru. **Ernst Hämsch**
na bohatej haſy 88.

Mój wulki skład
cigarow, tobaka w rollach a paltach, schm-
powanski tobak, stajnje czerstwe fabrikaty we
wszech druzinach,

kaž běchu předy pola J. A. Liebusch We. do-
stacj, ja pschi potriebje najlěpje poruczam.

Ernst Hämsch
88 na bohatej haſy 88.

Schwyn hroch,
schwyn woku
snatu najlēpschu tworu porucza
Wollmann & Co.
w Budyschinje.

Najwołebnišchi wschitkich běnichow
Lampertown pleſtyn
je wubjernje spěchny hojazh ſredk a wot
lěkarjow poruczeny a je po $2\frac{1}{2}$ a 5 nřl. s
nadrobnym rospokasanjom na pschedan
w hrodowskej haſtzy w Budyschinje.

Wucžomnik phtaný.

Šylny hólz, kij chze hlebowe, běke a butrowe
pjeſlarſto nauklyci, može pod spodobnymi wuměnje-
niami město dostač w pjeſarni Reinharda Schiffnera
na wulkej bratrowskej haſy.

Šylny mlody čjlowječ, kij chze mlynsko nau-
klyci, može jako wucžomnik ſastupic pola mlynskeho
míchtra Fiedlerja w Černjowje pola Pomorez.

Ketko
njeje moje wobydlenje wjazy na jerjowej haſy čj. 207
po 1 ſkorje, ale ja bydlu
na swoiknej lawskiej haſy čj. 819.

Richard Rincke,
fabrikant pschedesyczniſow a ſlonečniſow.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje.

My s tutym i nawiadzenju dawamy, so kmy sa pola naš sapołozomne pjeniesy bjes wypowiadzenja dań na

4 procenty

postaſili.

Na wypowiadzenje sapołozomne pjeniesy, na depoſitalne wopisza so
pschi ſenomeſzačnym wypowiadzenju s $4\frac{1}{2}$ %,
„ tſimēſzačnym wypowiadzenju s 5 %

sadanja.

W Budyschinje, 26. julija 1873.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje

na klementnej haſzy w domie knjesa pschelupza Jacoba.

Lužičan čo. 7 je wuſol.

Wrptijeće: Elegia na wjesnym pohrębniſcu. (Wot k.) Stawizna poručnika Jergunowa. (Z ruskeho wot M. B.) Serbski spew. (Wot J. Leidlera). Bole so myje a čorniše je. Wot J. A. K. Na jgrje. Delno-łužiska pěſeň. Přez H. Jordana. Raki. W naleu. Wot J. Leidlera. Jozef Jungmann. Wot J. E. Smolerja. Z Budysina a z Lužicy. Wot redakcera.

Prawdziwy

Dr. med. Kochowy universalny magenbitter*)

Je ſoldemu w ſoldku cierpjaſemu najlepje poruczicę. Tónle ſylne aromatiſti, možne magenbitter je jara dopokaſaný ſredl pschi ſlabým ſoldkowym pschekacju, pschi ſajzwanju, hámorrhoidalnych, delnojiwotnych wobrzejnoſcach, i zyla pschi wſhem ujedokazanym pschekacju a jeho ſledzivach a no pscheczivo ſtukowaze ſoldkowe pice.

*) Na pschedan maya jón w originalnych bleſčach po 10 nſl:

- we Behrsdorſſe knjes C. Aug. Schmidt,
- Seiffenhennersdorſſe l. Ernst Donath,
- Scherachowje l. Carl Swoboda,
- Rengersdorſſe l. Raimund Herbrich,
- Ebersbachu l. Aug. Ernst,
- Lubinu l. Reinhold Reiß,
- Budyschinje l. Wilh. Jacob a l. Rud. Hölszer,
- Nowosolzu l. Richard Bamberg,
- Kamjenzu l. Herm. Käſtner,
- Enbawje l. J. G. Müller,
- Biskopizach l. Bernh. Kunza.
- Ralzach l. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach l. E. Jordan,
- Žitowje l. Fr. Müller jun.,
- Wosporku l. Bernh. Hilbenz.

Zutſje njeđelu reje w Rodezach, na ejož najlužniſcho pschepröſchuje

Grull.

Len na polu.

Zutſje njeđelu, 27. julija, popoſdnju w 4 hodžinach, budu po mjenſich dželbach len, stejazh na 8 körzach pola, ſawnje na pschedadžowanje pschedawacj. — Waměnjenja ho psched termiju wosjewja. Len steji jara rlanj a može ho naſſkerje bōrsh po auſziji torbač.

W Pschivcizach. Gustav Mittag.

Niech
mataj najrjenſche ſbožo
cześcjenaj ſlubjenaj
Jakub Lukasch se Šcheschowa

a
Hana Męſcherjez ſ Žitka.

To ſimaj najwutrobiſcho pscheje
jedynu ſuath.

Džap.

Sa sprózniwu dželovoscj a pomoz, kotaſj ho naſhej gmeiniſe pschi wohnju, 19. julija l. l. w nožy w 12 hodžinach wudhrjenym, ſwoſniſje doſta, prajimy s tutym wohnjopolizoſſimaj komiſharjomaj knjeseſi ſubleriej Gudje w Kubſchizach a knjeseſi ſubleriej Wehlí w Konjezach, wychemu žandarmej knjeseſi Vilkej w Budyschinje, žandarmej knjeseſi Kadnerej w Kubſchizach a žandarmej knjeseſi Schubertej na Židowje ſa jich dželawoscj a ſedžbosce, cześcjenemu wojskemu kommandu w Budyschinje ſo ſpěchne poſklanje mužſtrow-ſtražnikow, kaž tež mužſtrow jenecjanſteje, budysſteje, poſchisſteje, rabowſteje, bōrkowſteje, miſchisſteje a krakecjanſteje ſykaſh a wſchitkim, kli nam w straſchnoſci pomhachu, ſe wſhei možu ſahubjaze plomjenja pschewinhu a tak wjetſche njeſbože wotwrocjicu, ſwój najwutrobiſchi džak ſ proſtu ſ Bohu, ſo b̄ wón ſim to wſchitkim bohacje ſarunat.

Gmeiſnſka rada w Woſcheczach
psches

Jurja Renča, gmeiſkého prjódkeſtejerja.

Serbske Nowiny.

Załawěški, kiž maja so we wudawařni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkowneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći 7 np.
Štwortlētna předpłata pola wudawařja 75 np. a na kral. saks. pósće 8 $\frac{1}{4}$ nsl. a z přijesenjom do domu 98 np.

Wopshiecie: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Delneho Hunjowa. S Bułęz. S Wjelečina. S Lubija. S Mikowa. S Horneje Stróže. S Wojerez. S Bretnje. — Spěw. — Zyrkwinie powjescze. — Nawěščniſt.

Wudawařnia „Serb. Nowinow“

je nětko na róžku zwonkowneje lawskeje hasy a lawskich hrjebjjow s napshecza noweje měschčanskeje schule a ſo pſchichodnje j e n o ž t u d y „Serbske Nowiny“ pſchedawaja, tak ſo jich tež wonka po d bohatym tórmom žaných wjazý na pſchedań nje budže, kaž to hacž dotal ſobotu běſche.

J. E. Smoler.

NB. Redaktor „Serbskich Nowinow“ tež nětko w domje čo. 688 s napshecza noweje měschčanskeje schule bydlí.

Najnowsche.

Pilniſy, 31. julijsa. Jego majestoscž kral Jan je dobru nôz měl a ſu ſo po taſkim mož trochu poſylnite.

Draždjan, 31. julijsa. Princ Jurij, kiž bě ſo na pucz do Meža podař, ujeje tam dojč, ale je ſo dženſha dpołdnja s Eugenheima ſem wróćil.

Draždjan, 31. julijsa. Dženſha je ſo ſwjetvjeſke wotkrycze pomnika na bitwiſhču pola Saint-Privat-la-Montagne ſtało, kiž je tam k dopomjenju na wſchěch ſakſkich, w poſlenjej wójnje panjenych wojakow ſtajeny. K temu ſwjetdzenju ſu ſo tež nělotſi generalojo a tójskto deputacijow wyschłow, podwyschłow a wojakow wſchěch ſakſkich regimentow s extracjachom s Draždjan do Meža podali.

Paris, 29. julijsa. Montmedy, Luneville, Raon l'Etape a Commercy buču dženſha wot němſkeho wójska wopuszczone. — General Manteuffel je kudsonje w Nancy 20,000 frankow daril. Sa to je pak jedyn Franzomſa, wěſty Haufonville, na měschčansku radu w Mežu tež 20,000 frankow ſa tamniſhčich kudsonč poſklat.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje

26. julijsa 1873.

Dowoz: 4330 měchow.	Plaćizna w přerézku			
	na wikach, niższa.	wyšsza.	na bursy, najniższa.	najwyšsza.
Pszechienja 50kilogr.	tl. nfp. 4 25	tl. nfp. 8	tl. nfp. 7	tl. nfp. 8
Rožla	= =	3 11	2	3 16
Decjmjeu	= =	3 11	4	3 13
Bowis	= =	2 15	—	2 17
Hroč	= =	—	—	—
Wola	= =	—	—	—
Raps	= =	—	—	—
Jahy	= =	4 27	5	5 1
Hejduschla	=	6 14	2	6 16
Kopa ſłomu	=	—	—	—
Lane ſzymjo	=	—	—	—
Butry	1 =	—	25	27
Zent. ſyna (50=)	1	5	1 12	5

Wcžera płaczeſche w Barlinje:

spiritus 19 tl.—20 $\frac{1}{2}$ tl., pſchenza 66—94 tl., rožla 50—62 tl., rěpikow woli (nječiſczeny) 20 tl. 10 nfp.

Swetne podawki.

Saksa. Kral Jan je ho w thäle dnjach wot lekarja Dr. Wagnera s Lipska pscheptyacz dak a je ho ton w nastupaju kralowskeje strowoscze w zyple spolozajym smysle wuprajte. — Po nowoskich powojesczach je kral saho khorschi; pschetod s Pilniz, 30. julijsa, kralowym lekarjo pišaja: „Hač runje je ho s cęzlikim dychanjom krala Jana w połselskich niedzelach jara polępschiło, dha su wošebe wot wulceje horzoth wot weherawisheho wjedzora Echo mož n a strachne waschnje wotebjerač poczake.”

Swudowjena pruska kralowa, kij je někotry czaš w Pilnizach pschebywała, je ho něcko domoj do Sanssoucija wrózila, hdzej iu prynzessna Durjowa se swojimi dzeczimi w bliżsich czašu wopyta.

Kronprynz a Kronprynzessna, kotařiž ho 2. augusta wot puçowanja k wotkrueju pomnika, k cęzki sakslisch, w saintprivatskej bitwe panjenich, postajeneho, do Draždjan wrózitaj, 4. augusta k wobhlađanju zwetneje wustajenzy do Wina pojedzeta. Kral Jan ho tam nje-poda, dokež mohke wobczesnosze puçowanja Echo strowosczi lohko schlodzic.

Prynz Durij je ho 29. julijsa do Meža podač. (Hdyž je kral Jan tak straschnie skhorjet, dha drje su ho prynz Durij, taž tež kronprynz a kronprynzessna skerje a lepie demoj wrózili.)

Kral Jan je oibinslej wosadje (polo Žitaro) jenu franzowemu bronзовu kanonu daril a je ſebi spomnjenia wosada s njeje swoje nowe zyrlwine swojy leč daka.

W Draždjanach kholera s možu wotebjera a njeje tam hizom psches thđen nichlón wjazh na nju skhorjet; tola pał pschi tym wostanje, so ho lětba tak mjenowana ptačja kula wotdherječ njebudže.

Kupz Webendorfer w Lichtensteinje je tamniškim ſkulam, rjemjeſniſkej mchodſci a khudobje nimale 60,000 tl. daril.

W Schönbachu su ho 21. julijsa domske a pôdlanske twarjenja wojnarja Tähny wotpališe. Echo runja je 26. julijsa pschipoldnu wohen hornčeřenju, hornčeřskemu mischtej Haash w Kinsbörku ſkuſchazu, kij hisčce zyple dotwarjena njebešče, do prochu a popjela pschewobročika. Wohen je najskerje psches njeledžnosz pschi tobakfurjenju wuschoł.

Nemſka. Khéjor Wylem je Ems wopuſčicik a ho 28. julijsa do kiesbadenskich kupjel podač. Wón wot tam do Homburga pojedze. — Kronprynz je ho se swojej ſwójbū na kupu Höhr podač, so by tam morske kupjeli wujit.

Dokelž su bjes němſkimi wojskami, kij něcko s Fransowiskeje domoj czaħnu, někotri na marschu wot wulceje horzoth wumrjeli, dha je borsy pschikasane, so ſmeđa

po mōžnosći jenož w nožy marschirowacj. S bayerskich wojskow je na pucju wot Mezjeresa a Charleville něhdje 50—60 wot horzoth ſkorjelo, wot lotryčiž je 8 dužy a 11 w Sedanje wumrjelo. Ćzi drugi khori w Sedanje leža, hdzej jich Fransowosojo s tajkej pschezelniwoſciu wothladuja, so je jim khéjor Wylem ſwoj džak prajez dak. W połselskich dnjach bē 24 wojskow saho tak wotkhorjelo, so wójachu dale marschirowacj.

Wot 6. hač do 14. augusta 4. divisa 2. (pomorskeho) armeekorpſa s Fransowiskeje psches Barlin domoj poczehnje; woſebne witanje pał žane njebudže.

Khéjor Wylem ho na ſwojim pucju do gasteinskich kupjel 3. augusta s Homburga do Regensburga poda, hdzej budze wobjedowacj a w Nürnbergu pschenozowacj. Nasajtra wón w Salzburgu psches nož wostanje a 5. augusta do Gasteina pschijedje, hdzej hač do 27. wostanje a ho potom do Barlina wrózji.

W strači. Persiſki ſchach je do Wina pschijet a je jeho awstrijski khéjor pschi jeho pschijedje pschezelniwoſci. Wón tam w jenym khéjorskim hrodze bydlis. Se Schwajzarskeje bē ho ſchach do Italiskeje podač a ho s italskim kralom w Turinje widžak, ſwotkal bē jeho potom italski kronprynz hač do Milana pschewodžak.

Pražska rada je wobſankuła, so ma ho ſchulſki pjenjes s měschcianſkeje kaffy placzic, tak ſo starski ſchulſki dzeczi njebyhu wjazh placzic trjevali. — Ř dopomnjenu na to, ſo ie pražske biſkopſtwo psched 900 lětami ſaložene, budze 22. septembra t. l. na wulzy ſwiedzenſke waschnje zwieczene.

Franzowiska. Thiers ho w bližsich dnjach na někotry czaš do Schwajzarskeje poda. — W franzowiskim ſejmje je republikantska ſtrona w połselskich czašu tóſčito na mož ſhubita. — Wyſchnosz je poſtaſka, ſo ho tak doho, hač budze hisčče žadyn němſki wojsk w Fransowiskej, woskaſenje němſkoho wójſka na ſtarne waschnje zwieczic njebmě, ſo by ſ teho žana pschekora njenastača.

Prynz Napoleon (starski) je do Pariza pschijet. Wón je ſ czaſa krymskeje wójny general w franzowiskim wójſku a žada něcko, ſo byhu jemu tajke město ſažo dali.

Španiſka. W tutym kraju hisčče pschezo njeſter a njepolloj ſ wſčemi ſwojimi ſtruknoſćem a njeporjadkami knježi. W Madridze je republikantske knježiſtwo a žada ſebi wot wobhlerjow wſčech ſpaniſkich krajinow, ſo byhu jemu poſkuſení byli, dokež je ſpaniſla ſa republiku proklamitowana. Ale wo tej nočedžda karliſtojo ničjo wjedzec a ſzeda w ſpaniſkej ſ nowa kraleſtwo ſaložic a prynza Karlofa ſa krała wuwočacj. Woni tež ſ republikantskim wójſkom ſbzjominje dpoſz wojuja a maja tak mjenowane baſtisse propinzy zyple w swojej mož. Uſecza — a to uaj-hórska ſtrona — je tak mjenowana internaſionalna kom-

munu, kij je w swoim času w Parisu tak sile salha-džaka, a wona je we wschodnich španielskich mestach i mozy pschischka a tam tez sile salhadža. — Nowe ministerstwo je drje šlubilo, so drje čež karlistow a komunu porasycz, ale hacj ho jemu to radzi, to ho nam netko hiszceze wericz nochze.

Rušowština. Khejzor Alexander je netotre dny we Warszawie pschedykt a tamniše wójsko wobhadował. Do Warszawy pschisjedje i njemu awstrijski arzhywodzwo da Albrecht i listom wot awstrijskogo khejzora, so ton w septembri abo oktobru do Petersburgu na wopytanje pschisjedje.

S Khiwym su powjesze pschischke, so je tam netko mér a poloj. Schłlovojo, na swobodu pušczeni, hijom do Persiskej domoj czahnu. — Rosłasowar ruskeho wójska w Khiwie je pleteča s Khiwinskiim Khanom mér sczinik. Tene wuměnjenje tuteho mera je to, so směje Khan w běhu 7 let nehdze 2 milionaj tolet wojnskeho sarunania na Rusowsku pleszicz a so budzetej tónle zyky čas dwe wotdželeni ruskeho wójska dwe malej Khiwinskiie twjerdzisnje wobhadženej djerzecz. Hewak by truch Khiwiského kraja, blisko aralského jézora ležazeho, pschichodnje i Rusowskéj kleszcz mér.

Ze Serbow.

S Budyschiná. Tak druhdže, tak je tež tudy netko wjese wobcežnoſeſe i awstrijskimi klebornymi sches-nalam. Netotsi je hiszceze sa počne bjeru, druzh pak jenož po dženiskim kurju, tak so wone w thale dnjac jenož 19 nřl. pleszca. Wschelake nowiny pišaja, so budža tele pjeniesh žnadj hijom w krotkim času zyle salafane.

— Saňdženu wutoru psched wjeczorom mějachm tudy po dleščim času sažo njewjedro i pěknym deshežom. Psched njewjedrom bě straschny wětr, kij tež procha w hromadu sehna, so bě na hažach khwilu zyle čzma.

— Psatk, 25. julijsa, je minister prawdy, knjeg A beken, pschedykti tudomneho appellazionskeho a wotrjeznego kuda, kaž tež kudniſkého hamta wobhadował a to dla nowosriadowanja salistich kudniſtrow.

— W němskej stronje a to w Grunawje pola Wostrowza je 21. jul. zwerny Šerb wumrjek, mjenujz grunawski emeritirowany farač l. Jakub M r o s. Wón je so 1807 w Lubociu narodžil, na budyskim gymnasiju a na universitecie w Praži studował a pschisjedje w ležje 1835 sa fararia w Grunawje, hdzej je tež hacj do leta 1869, hdzej dyrbjescze so bědneju woči dla emeritirowac̄ dac̄, se wschej kwalbu a česču swoje duchowne fastojnictwo sastak. Ton njebočiczel bě zobustaw „Macizy Šerbiskej“, je stajnie „Šerbiske Nowiny“ djerzak a so s zyka wo herbstu narodnoszej starosežirow

wopolasał. — Na jeho pschedwodženje bě 13 duchownych a 13 wucherow pschischko.

S Delneho Hunjowa. Na jenym polu tudomneho kublerja Iana Žura je 30. julijsa pschi kyčenju žita netak wohén nastak a je so psches to 6 kop pschenzy a netko jeczmenja spalivo.

S Bułez. Tudomneho khejzera Schubu su wondano na kubi swojego domu wobwěžneneho namałali. Čejkle myſle su najsskerje na jeho hamowolnej zmjerzci wina.

S Wjelcžina. Schtwarz 22. julijsa tudy poboczne towarzstwo gustav-adolského wustawa swoju létusku hčownu shromadžisnu i němskej a herbskej Bozej kleszbu wotdžerža. Popołdnju w tsečej hodžinje čežnjeſeſe wulzyskony czah pod jenkami dweju hudžbnych chorow a pod swojenjem swojow s farſeho dwora do zyrkwe, rjenje wupyscheneje. Gmeinszy a zyrkwinzy fastupierjo, zwiedzienstli wubierk, wscha doroszena wožadna mědoſcz, wjese duchownych a wucherow a žylna liežba ludži so na nim wobdželichu. W čežných wrotach pschi ležhowe stejachu škola: „Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh žam.“ Pschi němskej Bozej kleszbie djerzecze l. Scheuffler i řewałda předowanje po podkožku Iap. Škul. 9, 31—42 a rofestaji: „Slukowanje gustav-adolského sjenoczenſtw a w zwiele slukowanja japoſchtoſa Pētra w Lyddje a Zoppje.“ Šerbiske předowanje mějescze l. farač Šykora se Šmělnje: „Pawok, w Lystrje kamjenowaný a saho wožiwienn, jako snamjo evangelskeje zyrkwe w hinal-wěrjazych krajach.“ Wobej předowani běſtej sa živjenje natwarjazej, wutrobu mózne hnujazej a po wědomnoſci a stawisnach hodnje wuwiedzenej. Woltarnu kleszbu wobstaraschtaj ll. superintendent M. Žschucka s Bislopiz a farač Žmisch s Hodžijsa.

Po Bozej kleszbie bě shromadžisna w domje l. psched kipza Hantuscha pod pschedyktwom l. superintendenta, pschi čimž l. wyschischki wuczer Bacha s Bislopiz rosprawu dawasche. Po njej bě so w poſlenim ležje 188 tl. 7 nřl. nahromadžito, i kotryž pjenjes 60 tl. hčowne towarzstwo dostanje, 60 tl. Libeřz, Rumburg a Fablonz w Cechach, 60 tl. Štěrachow, Woſtrowz a Lupoj, kotrež poſleniſce bu i jeje zyrkwi tež 34 tl. datyč, kotrež běchu so na tuthm zwiedzenju we wjelcžarskej zyrkwi narodake. Sa deputirtow na hčownu shromadžisnu buču ll. farač Žmisch, wyschischki wuczer Bacha a směrž Heergut s Korzymja wuswoleni.

S Lubija. Pschi njewjedrje, kotrež tudy 30. julijsa rono mějachm, je býk do formy miltawſchowej zyrkwe dyrik, njeje pak žaneje schlodž načinik.

S Mikowata. Železniza je netko tudy tak daloko hotowa, so po njej hijom wot Miſkeje hacj hem jěſdja a wězy i dalschemu wutwarjenju woža. Hdži budža tež ludži woſyč, to hiszceze snate njeje.

S Horneje Stróje. Tudy ſu 29. julijsa domagoju džowku Hanu Hanschkez do jaſtwa wotwiedli, jaſo bě l temu ſtaka, ſo je 8. junijsa potajne morweho holkza porodžila a jeho bôršy w fahrodze fahriebala. Tam ſu tež to cječko, hižom ſara pſchětka, namakali.

S Wojerex. Saňdženu wutoru w 10. hodžinje pſchětka na naſche město a wołolnoſc̄ ſylne njeſmedro ſ deſchęjom. Pſchi tym dyri blyſt naſprjedy do zyrlwineje wěže, djeſčę po koprówym krycę dele, wobſchodzi ſenu ſchpuru tormoweſc̄ čaſniſla a wotsloczi potom do zyrlwieje, hdyž ſenož byrgle ſ wonka trochu wobſchodzi. Druhi ras dyri blyſt do jeneje kheze pſchedměſta, ale tež tam njeſapali.

S Bretnje. Tudy je blyſt 29. julijsa do jeneje bróžnje dyrik, tak ſo je ſo wotpalika.

Na row

njebo Hanu Theresię,
Handrija Peticha, wobledbowarja ſelesnizb
poła Horneje Vorſchęze, džowki.

Dha ſpi něk derje w twojim rowje,
Ty Hančicžla Theresią,
We Budhſchinje na lechowje
Na Tuchorju tam hrjevana:
Haj, w rowje twojej wowlki ty
Tam ſ cjeſču poſrjevana ſy.
Haj, ſpi něk derje, luba Hanla,
We cječej ſparnej komoržy,
Kij je naſlepſcha wulkowanka
Sa ſrudne, tycne wutroby,
Kij ſu — kož ty — tu na ſwěcje
Sso ſ braschnym cječkom bědike.

A tak ty ſchýrnacje lět ſtara
Tyh lubhč ſtarſčich wopuſhčej
A bratrow, ſotry, lotiſ ſara
Ssu něk wo tebje ſrudzeni,
Dolež ty, luba džowcžicžla,
Bě ſprawna, ſromna, poſožna.

To twoje wulhorjene cječko
Ssy ho kož drastu wuſleſka,
Kij dohli čaſi je braſhne bylo,
Wohk rjez, wot twojoh narodo;
Kak cjeſčę to něk wotpočjnje
A nima žanej boſoſeje.

Kak ſcjerpliwa ty pſchezo běſče,
Tež hdyž bě khorocj boſoſna,
Wot tebje ničton njeſkyschesche
Tu žane ſklowo ſwarjenja;
Ně, ty bě cječha, ſcjerpliwa
A zjle Bohu poddatā.

A hlaſ, tak twoja duscha djeſčę
Do nebia l twojom Jeſuſej,
Kij poddaka ho jemu běſče
A žadaſche tež l njemu ſej,

Duž wón tež, luba džowcžicžla,
Cje ſ luboſeju něk l ſebi wſa.

Duž ſbožomnie ſy něklo wuſhčla
Toh' ſwěta leſhnym koſytkam
U l ſwojom' nawoženī doſčka,
Kij horka je we njeſbu tam;
Kak derje je něk tola cji
Tam na njeſbu w tej ſbožnoſci.

Wy pak, kij něklo wurudzeni
Tu ſrudne wo nju ptaſacie,
Ach njeſkacje, wy ſwjeſeleni
Ju w njeſbu ſaſo namkacie,
Hdyž hnaž po krótkim dželenju
Seje ſiednocjeni we njeſbu.

Duž ſpi něk derje w twojim rowje
To cječko, luba džowcžicžla,
Hacj junu cje po ſwojim ſłowje
Twoj ſbōžnik ſ njeho ſawoka,
Hdyž po tym čaſhnym dželenju
Ssmý ſ hnaž ſbōžni we njeſbu.

Petr Mloni.

Cyrkwińske powjesće.

Werowanie:

Michałska zhrlej: Jan Ernst Kobanja, rěſniſti ſ ſchíweje Vorſchęze, ſ Hanu Weisez ſe Židowa. — Michał Panosha, wotrocž na knjekim dworje w Czichonjach, ſ Hanu Chrystianu Libſchiz tam. — Jan Ernst Wicjas, ſiwnoſejer w Džiwočjazach, ſ Hanu Augustu Juranzes ſ Wulkeho Wjelkowa.

Pětrowska zhrlej: Ludwig Theodor Wehla, kubler w Waſiżach a knježi najeñl w Něčinje, ſ Augustu Emiliu Rychtarzej.

Katholſka zhrlej: Ernst Hugo Kubiza ſ Marju Hilžjetu Hilliz. — Michał Šymański, kubler w Bronju, ſ Hanu Měrcinjek ſ Vělcjez. — Jakub Nowak, ſiwnoſejer w Hodbizu, ſ Hanju ſwudowjenej Kralowej ſ Njeſdaſkez.

Křečení:

Michałska zhrlej: Maria Theresia, n. dž. na Židowje. — Jenny Martha, Ernsta Hermanna Seiferta, woſydljerja na Židowje, dž. — Korla Wylem, Korla Wylema Homole, woſydljerja na Židowje, ſ. — Korla August, n. ſ. we Wulkiem Wjelkowje. — Korla Vjedrich Max, Korla Vjedricha Augusta Karnacžla, woſydljerja pod hrodom, ſ. — Emil Hendrich, Jana Ernsta Garby, woſydljerja w Nararjezach, ſ. — Robert Emil, Augusta Libſcha, khežlarja w Dobruschi, ſ. — Jan Pawoł, Jurja Augusta Handriła, kublerja w ſkolej Vorſchęze, ſ. — Hanu Maria, Handrija Sodana, woſydljerja na Židowje, dž. — Hanu Maria, n. dž.

Katholſka zhrlej: Hanja Helena, Handrija Genera, krawza, dž. — Hanu Maria, Jakuba Ženicha, murjerja na Židowje, dž. — Maria Hanu, Jurja Sarinika, woſnjarja a khežlerja na Židowje, dž.

Zemrjeći:

Dzen 19. julijsa: Bohuwer Wylem, Jana Nowaka, khežlarja w Žekejach, ſ., 1 m. 23 d. — 20., Emilia Ida, Vjedricha Wylema Nobla, murjerja w Nowych Matkejach, dž., 2 m. 3 d. — Ernst Hendrich Michał Rachlija ſe Šderja, woſak 11. komp. 4. infanterie-regimenta Nr. 103, 21 l. 8 m.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje.

My s tutym k nowiedzenju dawamy, so my sa pola nasz sapołozomne pjenesz bjes wupowiedzenja dan na
postaſili.

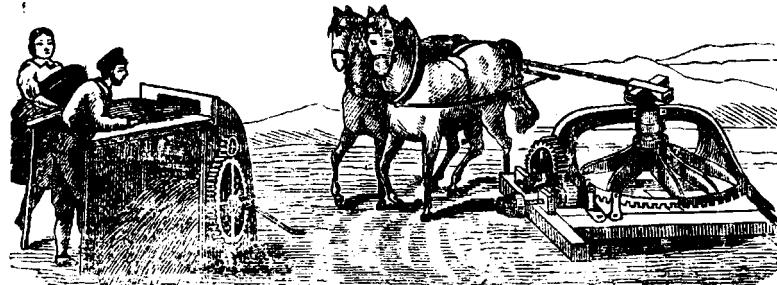
4 procenty

Na wupowiedzenje sapołozomne pjenesz, na depositalne wopisza so
pschi jenoměszacznym wupowiedzenju s **4½ %**,
,, tsuměszacznym wupowiedzenju s **5 %**
ſadanja.

w Budyschinje, 26. julija 1873.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje
na klementnej hasz w domje knjesa pschelupza Jacoba.

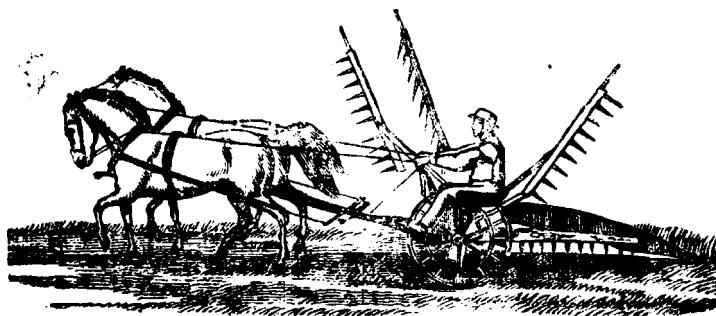
Göpelske mloczaze maschin,

kotrež na lužiskej wustajenzy, 27. meje
w Budyschinje wotdzerzanej, 1. myto,
wulku ſlotu medaillu, pschi konkuren-
rentnymi prämijewymi mloczenju dostachu,
porucza a prošy dla prawoczaſneho wob-
staranja wo ſkaſanja tak borsy hacj možno

želesolierna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Žitoſhezne maschin,

ieno- a dwajpschezne, najlepsheje twarby
(H. & G. Searsley Ripon), porucza
pod rukowanjom a ma na ſkładze
żelesolierna a maschinowa fabrika

Goetjes & Schulze
w Budyschinje.

Wuczomniſ phtan.

Sylny hólz, kiz chze khlébowe, biele a butrowe
pjelarſtwu naukuńcę, može pod spodobnými wuměni-
nemi město dostacj w pjeckarni Reinharda Schiffnera
na wulcej bratrowskej hasz.

Zenu ſtujoſnu dżowlu, kiz je hizom trochu w kuchni
khwedoma, phta 1. oktobra t. l. wychschi wuczec Miehien
na lawſtich hrjebiacj čzo. 686 po 3 ſkodach.

Schulerjo moža jēdž a wobhdenje dostacj na ſchulerſtej hasz čzo. 357 po 1 ſkodie.

Zena dżowlu so na bližsze lěto hischje phta na
Injezi dwór w Malej Borschicji.

A nowemu lětu 1874 so jedyn ſahrodnistw
wotrocžl phta ſa ſahrodnistwo we Worzynje.

Khěja čzo. 1 w Lejnje pola fabriki w Hajnizach
je s wulcej ſahrodu ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je
wſcho dalshe pola wobhdenje tam ſhonicz.

Ratarſke kreditne towarzſtvo w ſaſſkim krajeſtwje.

Horjebranje ſobuſtaſow, nutſpłacjenje pjenjeſ, pſchedawjanje ſaſtaſných a kreditných liſtoſ, proſchenja we požečonki atd. ſa ratarſke kreditne towarzſtvo w ſaſſkim krajeſtwje, ſo wote mnje ſózdy čaſ ſobuſtaſa, taž tež na-
lutowarske pjenjeſne ſtaſki (Spareinlagen) ſo tež wot taſkih horjebrjeru, tiž ſobuſtaſh njeſku, a ſo wote dnja
nutſpłacjenja ſ 4 prozentami ſadanja.

B. Mattheis na hospitaliskej haſy w Budyschinje.

Płatowy a módotworowe kłamę

na žitnej haſy
52

Julius Hartmann

na miążkowym
torhoſteżu 36

poruczeſja

njepuſchczath eilenburgski katun we wulkim wubjerku,
tkañinu ſ draftam, ripſy, lüſtry,
barchentu, poſleschczowe poczebnjenja, damasty
plat, rubiſchka na hlowu w zyple nowych muſtrach atd.

■ Ssleborne ſchěznaſi ſo we wſchęſ ſummaſ ſa polne bjeru. ■

na žitnej haſy 52.

Julius Hartmann

w Budyschinje.

na miążkowym torhoſteżu 36.

Mój ſtaſ

jalow a jaquetow ſe ſukna, ripſa, tricot, ſidy a ſkomota w jaſnych a bluſich barbach a
faconach ſa leſni, naſymki a ſymki čaſ ſwojim czesczenym wotebjerjerjam pſci potrjebeſe najſlepje
poruczeſam.

H. Kayſer

firma J. Hartmann

na žitnej haſy 52 w domje J. Corle Noacka.

Ssleborne ſchěznaſi ſo ſa twory polne bjeru. W kłamach ſo wſcho kerbiſli ryczi.

Mój atelier ſa photographiju

elegantny a požadanjam čaſha doſečzinjazy, t horjebranju portraſtow (wobra-
ſow) ſózdeje wulkoſcze. Reprodukziſje a powjetſchenja po ſózdy wobraſu hacž do žiwjenſkeje wulkoſcze w najpyschniſkim a wo prawdze wumjol-
ſkim wuwyebzenju. Poruczeſja ſ wonka měſta t photographirowanju ſuklow,
jenotliwych twarenjow, ſtow, ſwojſbnych gruppoſ a teho runja ſo ſózdy čaſ
horjebrjeru a pod ſlužbenjom najtunischiſ placiſinow a ſo pod rukowanjom
wernego wuwyebzenja w najkróſkim čaſhu ſhotuja.

S poczeſcowanjom

Alexander Matthaen,

photograph. artiſt. atelier
ſ napſheczja theatra.

ſ napſheczja theatra

ſ napſheczja theatra

We wudawarni Serb. Nowinow je něko ſaſo do-
ſtacj: Druha ſahrobla ſwetkoſta. 1 nſl. — Čjorný
koſ a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nſl. — Bohumil.
2½. nſl.

Móže, taž tež pletwa ſa njewjeſty a ſmótrow
ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchſtymparſkiſ
kłamach hauensteinskeje abo butrowskeje haſy.

Psche položenje fhlamow.

Mojim wyżokoważnym wotebherjam a wyżokocześczej publizy Budyschyna a wokolnoścje s tutym najpodwołnischego k nawiedzenju dawam, so bym wot dżenjnischego dnja swój

stoszowym a drastowym skład
na bohatu hašu čzo. 87 do domu knjesa tapetiera Mäusela
psche położil.

Sa dwierjenje, mi hacj dotal spożczene, so najpodwołnischego dżakujo, proschu ja, mi to tež dale szterżecz, pschetož ja budu jemu wescze kózdy časz a w kózdy nastupanju doszczczinicz pytacj.

S poczęszowanjom najpodwołnischego

Adolf Weiss

na bohatej hašy čzo. 87 w domie k. tapetiera Mäusela.

Jako węsty frēd psche dybawoscj, kaschel, sajwanje, schijowe wobeżejnoscje, broskolenje atd. je so moi

běły selowy brófstsyrop

(w bleſčach po 1 tl., 15 nſl. a 7½ nſl.) wote mnje w dolholstnej praktizy stajnje s dobrym skutkowaniem nałożował.

Dr. med. Hoffmann.

w bleſčach po 1 tl., 15 nſl. a 7½ nſl. maja jón stajnje prawdziwym na pschedan:

w Budyschinje knjes Rudolph Hözler; w Seifhennersdorfje knjes Ernst Donath; w Scherichowje knjes Ferd. Peč; w Neugersdorffje knjes Raimund Herbrich; w Ebersbachu knjes August Ernst; w Klusku knjes Ernst Postel; w Nowosolzu knjes Rich. Bamberg; w Kaujienzu knjes Hermann Kästner; w Cybawje knjes J. G. Müller; w Bisłopitzach knjes Bernhard Kunza; w Zitawje knjes Ferd. Müller jun.; w Ledzborzach knjes E. Jordan; w Ostritzu drživ. haptyla.

Mužože a hólčaze klobuli a mězh se židu a drugich slaninow w najwierschim wubjektu porucza

Emil Flegel na žitnej hašy.

Palecz

wschęch družinow, woſebje dobru tworu, porucza hoſcezenzarijam a ſakopschedawarijam po najtunischię placzisnach Hermann Kunack na bohatej hašy podla pôsta.

Cigarr,

derje wotležane, porucza Hermann Kunack.

Chopej, zolor, rassk a syrop, dobry a tuni mana pschedan Hermann Kunack.

Mój wulki skład cigarrow, tobala w roſlach a pastach, schunpowanski tobak, stajnje czerstwe fabrikaty we wschęch družinach,

kaž běchu předy pola 3. A. Liebusch Wwe. dostacj, ja pschi potrjebje najlepje poruczam.

Ernst Hämsch

88 na bohatej hašy 88.

Rohancz,

liž njeplje, namala město pola.

Kastner & Co.
w Hrodziszcju p. Wósporka.

W Budyschinje na žitnych wilech je wsciedenje śleto-
ślawna

zooplasticka fabroda

rano wot 9 hajz wjeczor do 10 hodzinow wotewrjena.
W njej su wustajene charaktery se śweta swerjatow, tis
tak derje k poruczenju, kaž tež k sabawienju hluža.

Gastup 2½ nsl. Dzeczi a wojaž 1½ nsl.

Tam je tež khumschta schleuzupschadowuja
en miniatury (w drobnej pomere) wsciedenje wotewrjena.

Gastup kaž hortka.

W bohatemu wopytowanju najpodwolniscy pschedrosčiue

F. A. Bobel.

Rehelekušenje.

Niedzelu 10. augusta t. l. popołdnju w 3 hodzinach
budje ho w korcimje w Małej Subniczycz jena jaloža
jendželskeje rasky (midořoskumel) wukulec. Wo bohaty
wopyt prošy.

W Małej Subniczycz.

J. Rek.

Desinfekcionski polver
carbolny pißlik
chlorkalf,
železovitriol

worucza fabropschedawarjam najtunischo

Otto Engert,

drogowe a barbotworowe chlamy
na snutskownej lawsej haſhy čjo. 122.

Phosphorowe pille

psche polne myſcie, nowopschihotowane, punt po 11 nsl.,
pschi wjazorzych punktach po 10 nsl., porucza

hrodowska haptyla.

Bleschowym lak we wscielakich družinach,
mrowjaze jejska,
camfor,
inseltowym polver,
mandlowym wolijs,
salviałowym duch,
malenowym juschnu,
himorze, nowu tworu,
dwojny wuhloſikoh natron,
winolomjenty lißlik
jatrowy thran,
provencski wolijs, nizzossli extraf.,
terpentinowym wolijs, nemski a franzowiski,
firniš, bruny a běly,
barby, ſučke a rybowane, we wsciech trébnich nuancach
poruczeja najtunischo

drogowe a barbowe chlamy

Otto Engert

na snutskownej lawsej haſhy čjo. 122.

Mój illad

czisczeſklodžazeho khefeja, zyſeho a mſteho zolora,
czisteho a dwójnego palenzo, ręſaneho a roſkowateho
tobaka, starych wotležanych cigarrow, kaž tež rybo-
wanych a ſučich barbow, firniſa a laka s tutym
najlepje poruczam ſe ſlubjenjom najtunischo po-
hluženja.

H. Kultsch na mjaſowym torhosčiju 40,
prjedy G. A. Webla.

Pschedawanie hčeze.

W Cjelnom budje ho 11. augusta jena hčeza ſe
7 jutrami (morgenam) pola
1 jutrom kuſi

pschedawacj.

Wſcho dalsche je ſhonicz pola podpiſaneho.

Krawz, pomjenowaneho Corko,
wohſedjer.

Pschedawanie ſkotu a inventara.

Na prjedawscej Rosjatez fabrodiſkej živnosći
w Scheschow je budja ho bližſcu
wutoru, 5. augusta 1873

rano wot 9 hodzinow

1 kón,
3 krwŷ,
1 jaloža a
1 ſwinjo

kaž tež wſcha domjaza a hospodarska nadoba, bjes njej

1 planwes a

1 hospodarski móz

ſa hotowe pjenjeſy na pschedawacj.

Müller.

S tutym ja čeſczenym ſerbam najpodwol-
niſcho k namjedzenju dawam, ſo ſzym Kaplerez
restauražju na ſwonknej lawſej haſhy wotnajaſ
a ſo budu ſtajnje dobre jēdze a picza mojim
hospojom prjodkſtajecj.

N. Česla.

Pytaja ho

pschi wypokoj ſdje na jene rycerkuſlo w bliſkoſci Drą-
djan k nowemu lētu 1874 herbzy wotroczy a herbſte
džowki. Jenož cji, tis maju dobre wopisma, njech ſo
jutje niedzela 3. augusta na knježim dworje w Böſchizach
pola Rakez ſamoſwia.

Zena ſkotna hospoſa, 30 tl. ſdy a 6 tl. Bojeho
džescja, kaž tež tsi hródzne džowki, 23 tl. ſdy a 5 tl.
Bojeho džescja ho k nowemu lētu pytaja. Dobre wo-
pisma maju ſo ſobupſchinjeſy.

Rycerkuſlo w Sarhczu.

F. M. Fiedler.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétña předpłata pola wudawařja 75 np. a na kral. saks. pósce 8 $\frac{1}{2}$ nsl. a z přijesenjom do domu 98 np.

Wopłaszcze: Najnowsche. — Eszwetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Hultsi. S Horneho Wujesda. S Luska. S Wjeschiz. S Walowow. — Pschilopf. — Hans Depla a Mots Tunka. — Byrlwinsle powjeszje. — Nawěštniſiſ.

Wudawařnia „Serb. Nowinow“

je nětko na róžku zwonkneje lawskieje haſhy a lawskich hrjebjow ſi napshecja noweje měſčjanſkeje ſchule a ſo pschichodnje je už t u d v „Serbske Nowiny“ pschedawaja, tak ſo jich tež wonka po d bohatym tórmom žanrych wjazv na pschedanu nje budže, faz to haſz dotal ſobotu běſche.

J. E. Smoler.

NB. Redaktor „Serbskich Nowinow“ tež nětko w domje čzo. 688 ſi napshecja noweje měſčjanſkeje ſchule bydlí.

Najnowsche.

Draždžany, 7. augusta. S Pilniž pišaja: „Kral je mjenje dobru nōz mēl, hewak je wšcho, faz dotal“.

Draždžany, 6. augusta. Wczera bě 24 cžlowjekow na kholeru khorých, dženſa je ſi tym 5 ſchorjelo a 3 ſu wumrjeli.

Gastein, 5. augusta. Němſki kholer je dženſa wjeczor w 7 hodžinach ſem pschijel a bu wot ſhromadženych hofczi ſe ſławuwołanjom poſtrowjeny. Na ſchode kholorského hrodu Ježo austriiski miňister-pſchedkyda wjeh Šuersperg, hrabja Moltka a rufski general hrabja Adlersberg witaču. (Kholor w Gasteinje něhdyje ſi njedzele wostanje a ſo 29. augusta do Barlina wróci.)

Barlin, 6. augusta. Na město kapitana Wernerá, kij wojnsku lódz „Vjedrich Korla“ kommandirowasche, je kapitan Prewiński poſlany a Werner wot ſwojeho ſtructura wotwołany. (W Španiſkej běchu mjenujž internazionalnym kommunismam někotre lódze, ſchpaniſkej republiky ſluſhaze, do ruky panyle a woni čzyczu je wujicž, ſo byču je ſi druhim ſchpaniſkim pschimorskim městam poſtali a

a tam tež revoluziju ſaložili. Na jenu tajku lódz ſi mjenom „Vigilante“ pak kapitan Werner trjechi a dokež mějſte wona czerwenu, wot žaneje móreſteje možy njepſchiposnatu khorhoj, dha won tu lódz jatu wſa. To pak němſke knježerſtvo ſa dobre ſpóſnało njeje, prajiz, ſo ſu němſke wojnske lódze jenož ſi ſakitanju Němzow, a je Werner a teho dla wotkadžilo.)

Kralowz (Königsberg), 5. augusta. Kholera je w Braunsbergu ſylnje wudyrta. Haſz do wczeraſchego dnja bě 174 ludzi ſchorjelo a 67 wumrjelo. Wjazv ſu ſo do barakow w měſčjanſkim ležu pschedkydli. W Kralowzu je tež psches 100 cžlowjekow na kholeru ſchorjelo.

Win, 5. augusta. Serbski wjeh Milan ſrijed 5. augusta do Wina pschijedže.

Win, 7. augusta. Parada, ſi čjeſcji persiskeho ſchacha wczera wotdžeržana, je ſo jara derje rádzila. Šchach juſje Win wopuſčiſi a ſo do Italije poda a to najkerje do Brindisi, ſwotkal potom po morju do Konstantinopla pojedže. S Konstantinopla ſo psches Rukowſtu do Persije wróci.

Świetne podawki.

Saksa. Dokelż je Jego majestosć król Jan hiszpański pszczoły jara żabą, dha je jego królowiemu wysokość krónczyza Alberta za swojego następnika we wszelkich należnościach królewna a królewna zarządzania powierzoną. S Pińczu 5. augusta: „Nóz bę dobra, król je wojewodzki dżel teje samej spał, ale wón so pschi tym dżenja rano tola mało pożyliszeni cjuje.“ Po takim so se sprawowaniu króla Jana tak prawie popłoszcz znożze.

Na chorobę króla Jana je piceja to wożebje wina, so so głowne zik bliisko wutroby a wutrobine wieżla dale a bole swjerdwija, tak so kraj stanje w dobrym porządku bęczęc nijemkoje, s czechog potom czechy dychanje nastanie. So bu s chorobą na jene dobo tak jara słę, na tym je to wina, so je król Jan pschi strasznym niewiedrje 29. lipca zyle pschemolnyk a pschi tym też sylny wetr a wulki proch pscheterac męk.

Kholera w nowszym czasu w Drażdżanach khetro jara pschibera a je piceja na tamniščej garbarskiej haſy sa dwaj dnaj 20 člowieków na nju wumrjelo. Duż su tule haſu ſachlahowali, tak so ludźjo ſwobodni ſhodzic nimoža.

Kholera dla so w Drażdżanach hacj na dalsche žane reje wotdjeręc nijemidža.

Pomnik, kij bu 1. augusta nijedalo Saint-Privat-la-Montagne i czechy saskich wojskow, w posłaniej wojnie panjenych, na ſwiedzense waschnie wotkryty, wojskija se skothmi pišmikami na ſeleſnej deſzy ſledowaze ſłowa a to na przedniej stronje: „Królowski saski 12. armeekorps ſwojim 1870—71 na polu czechy panjenym towarzham.“ Na ſadnej stronje stoji: „Swięcenje Jana 2, 10. Budź ſkwerny hacj do ſmierze, dha chzu tebi królu ſiwojenja dacz.“ Pomnik je ſe żorowza a czorneho marmora a je 5 metrow wysokości. Wón je na khóthi saskiego wojska stanieni a běchu teho dla i jeho wotkryezu ſe wszelich regimentow deputazije pschijere, wóho do hromady 70 saskich wojsców a 170 podwyszków a wojskow. Krónczyza Albert a prynz Jurij czyschtaj też pschi tutym ſwiedzenju byc a bę prenski hizom hacj do Mezzi pschijek, dyrbiesche so pał, dokelż bę król Jan straszny ſhorjek, wot tam do Drażdżan wrócić, prynz Jurij pał s Eugenheima. Też bę wjele pruskich a bayerskich wyszkich i tutemu ſwiedzenju pschischi a wot saskiego wojska, w Straßburgu, Schlettstadtzie a Mezzi ſtejazeho, něhdze teko muži, kaj 1 bataillon, a wot artillerije, w Mezzi ſtejazeho, 1 baterija. General Senfft-Pilsach dżerjesche ryc, kotoruz bę krónczyza jemu pośleć, a potom spěwacze so kheriſtch: „Jesus, moja nadzija“, po kotrejz wuspiewaniu wojscy fara ſchelle rjanu ryc dżerjesche a napo-

gledku wózne roty saskich wojskow, w Franzowskiej wotpozowaznych, pożognowa. Po pożognowaniu spominjeny bataillon a artilleria po wojerskim waschniu i czechy thoh, kotorih dla bę pomnik stanieni, někotry króz wutſelicu a też i mezzkeho fortu Saint-Quentia pruske kanony hrimotachu, kaj bę to němski khetor wożebje pschilasak.

S Hirschfeldy pišaja, so je so 31. lipca twarjenje nowej ſhorjelsko-žitawskeje ſeleſniy sapocząto.

Niemcy. Pschedpoſlenje placzenje wojnskeho ſarunania — 116 millionow frankow — je franzowskie ministerſtwo 4. augusta do Straßburga poſleć, ſwokalute pjenjey bórsh do Barlina wjeseču.

Pruski krónczyza je so na pschedproſchenje schwedſkego króla 4. augusta na pucz podał a je 5. augusta do Chrystianijski pschijek, kdež je jeho król a królowa przywojo pschedczelnitwje witsachu.

Dokelż su Franzowsko ſwoje wojsko w krótkim czasu nimale zile do rjazu stanili, dha je němske ministerſtwo wojny pschilasako, wózne ſchasepotowe flinty, w Franzowskiej dobyte, hnydom tak ſhotowacj, so móža so kódy čaſ trzebaſc. To so teho dla stanje, dokelż so tak mienowane mauserske flinty, kij ma němske wojsko doſtač, w krótkim czasu w trébnej liczbje dodzelač nijehodža.

Wojna. Wophytowanje winskieje wustajeniy dale a bole wotbiera, dokelž kholera, w Winje wudyrjena, ludzi wot pschijesda wottraſcha. Po ſeleſnizach hacj dotal kódy tydzień tunje extracjahi do Wina jézdzachu, ale i tymi su něko zile ſastacj dyrbjeli, dokelž nicto wjazd nijepchindža, kij by ſobu jecz chzuk.

Perſiski ſchach hiszpański w Winje pschebiwa. Tamniškim wophytlam so pał to nijespodoba, so so wón tak mało widzic da; duż woni na njego ſwarja.

Chrowatski ſejm budże 25. augusta wotworeny a drje tam potom lepskich krajuſich ſastosnikow doſtanu, hacj ich dotal mějachu, kij so drje ſa ſwoje lepskie ſtarachu, niz pał ſa lepskie kraja.

Franzowſka. W thoh stronach, kdež hacj dotal němsky wojski ſtejachu, maja něko wulki radosc nad tym, so bu jich ſtomejnje zile wotbyli. Pschi tym pał na teho muža spominaja, kij je naležnosće kraja pschi najhubienskich krajuſich wobſtejeniach derje doſcz wodzit, mieniujy na předadzheho pschedzhydu franzowskieje republiki, knjega Thiersa, — a jemu ſławu wunoſhuija. Ale to so něčijschemu pschedzhydže nijelubi a won teho dla tajſe wopokaſma radoscje ſamjewowacj pyta, prajiz, so móžli to Němcy ſa ſko wach, hdyž ſu Franzowsko nad jich wotkalem wjeſela.

Spanielska. Wo tutym kraju so tež dženja dale ničo prajiz nijehodži, hacj so tam nijemēr a nijpoloj ſtejci. Majhōrje tam pschivitiwarjo internazionalneje kommuny ſakhadzeja. Wonı pała, ſmala a konguſa.

Rušovska. Róždy wojał, kij je ho na čiwin-
slej wojnie wobdzelił, dostanje hlebornu miedallu s na-
pisem: „Sa čiwinisku wojnu 1873.” Rosłowski
wojska, general Kaufman, dostanje zwjatojurjow hchij
druheje rjadowej a generalej Werewkin a Gólowaczev
tón samy hchij tsečeje rjadoweje.

Ze Serbow.

S Budyschia. Psched krótkim czasom ku tjo
herbszy landidacji duchowne města w Němzech na ho
wali. Kenjes land. Lischka s Hodžijsa je diakonstwo
w Pławenje, l. vilar Nächster s Maleschez je faru w
Glashütte a l. land. Kuba s Kluscha je diakonstwo
w Elsterbergu na ho wsał. Też samy hiszce sabyl na
to spomnicz, so je przedawski vilar w Njezwaczidle,
l. Nyczeć s Budesz, ho s nowym lètom jako po-
móżny duchowny do města Kiel w Holsteinie pschedzy-
dlił. Tak manu my Sserbjo saho schyrjoch herbskich
landidatow mjenje a nusa wo herbskich duchownych budze
ho borsy czuci. Sa diakonstwo w Njezwaczidle a sa
faru w Małym Budyschinku hiszce żanycz samkojerow
nimamy. Sserbjo czylis teho dla tola wjazd swojich
synow, kij barh l temu maju, studowacj dacz. Muſne
pak też je, so ho dołhdy mjenischich duchownskich městow
w nětčjichim czasu hódnje powjetzha a l temu može
tójdy houbomózny byc, hdyż swój woporný abo spo-
wiedny pjenies ham kuł powjetzhi. Derje wschak by
bylo, hdyż by to hroſne waschnie pschedzak, kij ho w
Sserbach namala, so ho duchownemu kułk lopora na
woktar pozoji, bjes tym so bur kózdemu „Hausknechte”,
kij jemu konje sapsczene, l najmijenschemu dwaj hlebornaj
da. Njebudza woſady też swoje duchowne města
borsy lepie czeſcziej, dha budze węſcze sa někotre lèta
vobrach herbskich landidatow sa mjenischich duchowne
města hiszce wjele wjetzhi. —*

S Huski. Psihi wotkamanju nascheje stareje zyrlkwe
buchu spodn teje sameje wschelake wjelby namalane, w
sotrych czeka semjanskich zwójbow, kij w zwójim czazu
Husku wobdzach, lezach, woſebje też czeka semjanskieje
zwójby s Neitschütz, kij wokoło lèta 1700 w Huszyn
pschedywascze. W jenym wjelby lezach też czelo jenego
mnicha s rjadu kapuzinow. Hacj bē tón w czazach
pried reformacjje tudy farat abo jenož domiacyh du-
chowny na hrodze, njeje ho wuſledzicj dac. Też njeje
ho žana powjesz namalaka, hdyż je nascha stara zyrlk
twarjena. Twar noweho Božeho doma speschne po-
fraczuje.

S Horneho Wjesda. Dokesz je ho siezba
schulsich dzeczi w naschej schuli jara powjetzhi, dha
ej nasche schulske prijodsstejerstwo wobſankhko, pôdla ſta-

reje hiszce druhu schulu natwaricj a je l temu hizom
město pschipolasane a plan wudzeleny. Wot jutrow
hem mamu hizom na hwiſlennego druhego wuczerja l. Scheib-
nera s Budyschina. Dokesz je jutry jenož malo herbs-
kich landidatow seminar wopuszcziko, dha njemóžachmy
žancho Sserba sa druhego wuczerja doſtač.

S Luska. Psihi sylnym a strashnym njewjedrje,
kotrez tudy 29. julijsa wjeczor w 8 hodzinach mějachmy,
ku ho domske, kruwaja hródza, bróžen, kaž tež druhe
pôdlanjske twarjenja tudomneho sahrodnika Jana Mu-
czerja a domske a drzewienj wudowy Hanu Žreni-
doweje s blyskom zyle wotpaliſe. Domslé a bróžnina
těcha Jana Felsy buchu psihi haschenju, kaž tež psches
wohen wobſchodziene.

S Mieschiz. Tudy je 30. julijsa khezec a dzec-
zaczek Jakub Mereczin s Dženikez, kotryž mějachce
padazu khorosz a psihi mlynku Hermannu dzekasche, w
bróžni s pschatrow panek a potom našílerje wot wob-
ſchodzienia wjeczor wumrjek. Wbu ſawostasi 2 dzeczci.

S Walowow. Tudy je 1. augusta popoldnu
w hródzi lublerja a rycktarja Bjenowſkeho woheň
wudhrik a tuto twarjenje, kaž tež bróžen a gmejnku
khezu do procha a popjela pschewobrocziel. Skót pko-
mjenjam wutorhnychu, ale spalik su ho něhdze 100
kop žita, 7 kop jeczmenja, zyke létusche synowe žne atd.
Bjenowſki njebě ſawěſczeny.

Přílopk.

* Shorjelski pschizajny ſud je 27. junija dzekacz-
jow Ernsta Kohla a Kryftofa Miklawicha s Kobelnja
polu Mužakowa — prěnshého l 1 lètu a požlenšého l
18 měsazam khostarnje (Zuchthausa) wotkudzic, dokesz
běſtaj psihi kranjenju drjewa hajnisteſho pomoznika Thiea
žakoſnje bikoj.

* Město Shorjelz s kralowſkim kniejerſtwom dlęſci
czas proces wjedzescze wo tym, ſchtó ma nowy most
psches rělu twaricj. Něklo je Shorjelz tutón proces
hubik a s tym něhdze 180,000 tolef, kotrez twarba
taſkeho mosta khostuje.

* Wondano čyžku ho tijo bratsja wot 11, 13 a
16 lèt w Rheinje ſupacj. Eddy bē přeni do wody stu-
pit, dha tež wo pmoz wokasche, dokesz bē woda fa njeho
wulka. Drugaj dwaj bratraj hnydom do rěki ſloczischtaj,
so býſtaj jeho psched tepjenjom wumohkoj, ale to ho
jimaj njeradzi, wjele wjazd ho wſchitz tijo ſatepichu.

* W Linzu (w Austriji) wumrje 24. junija rano
w 4 hodzinach agent Franz Kastner. Eddy jeho bratrow
telegrafirowsche tule ſrudnu powjesz jeho bratrej, psche-
lupzej Korli Kastnerej w Opawje, ale wot tam hnydom
telegramm poſkachu, so je tón tež 24. juniju rano w

4 hodžinach wumrječ. A nasaſtra ſhoniku, ſo je ſo wobeju ſtarſki wuj, rendant Kurla Eisner w Winnje, na tym ſamym dnu a w tej ſamej hodžinje minyl.

* Psihi ſklađnosći guſtaν-adolſiſkeho ſwiedzenja, wot braždžanskeho klowneho towarzſtwia 5. a 6. augusta w Žitawje wotdjeržaneho, bu poſtajene, ſo ma ſi nahromadzenych pjenjes. E u poj k twarbie ſwoje ſyruje 300 toſer a koſleku, liž ſo w Žitawje psihi ſwiedzenju naroda, doſtac̄. Psihiſpoſnijene bu, ſo je ſa kupjanſku zyrkej 2710 tl. 16 nžl. narodatych a ſo ſtej bjes tutymi pjenjeſami 2000 tl. wot hrabje Elſiedla w Minatale.

* Sa nowu katholſku zyrkej, liž ma ſo pał w Čjornezaq abo Bačonju twaric̄, ſu katholſkij Sſerbia hac̄ doſtal 6565 tl. 20 nžl. 6 np. nahromadzili.

* Hudžbny chor ſakſkeho regimenta No. 108 ſo w tyčle dnjach ſ Ameriki wrócił, hdžež je w tamniſkih miestach konzerty dawat. Wón je tam pječa 45,000 tl. ſakſuſie.

* W Triſeſje bě 3. julijsa tak horze, ſo ſo ſapalſi (ſchtrichowanc̄ſa), na kotrež ſkonečko ſaſhwéci, ſame wot ſebje ſapaliciu.

* Město London ma w tu ſhwiſlu 4 milliony 25,659 wobydlerjow, liž w 528,794 domach bydla a pſchetrjebaču w ſaňdzenym lēze 150,000 woſow, 1 million 525,000 woſow a jehnataw, 30,000 čelatow a 8500 ſwinti. Poſizaſow je w Londonje 10,712.

Rak

rozm

Hans Depla

w óřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Mótſo, ſhoto dha wask Mudrowačk dobreho čini?

Mots Tunka. Aj, to je ſara pſchellepaný člowej.

H. D. Kaha ty to ménisch?

M. T. Wón nětko wjazg Mudrowačk ujerela, ale injenuje ſo Módrowačk.

H. D. Ach, ta wboha wacžka!

H. D. Nicžo pěknischi, hac̄ cjeſna ležna lučharla!

M. T. Haj, to ja tež praju.

H. D. Hm, hdži wiſchnje ſ zoloram narari, ſo je jich počna ſchla ſa ſaſtojnikiow a ſkužobniłow, dha je jich potom, hdži na blido doňdu, ſedoma tejlo, ſo dno pſchikryja.

M. T. Dha je ſnadž jich předy ſchlicžku wot hrabaka?

H. D. Boh ſwarnuj, wſchal bě tehdý praſika: „Djenža mamý wiſchnje, ale my wſchal jich wjele doſtali njejšmy. Nó, mi je to wſcho jene, ja wiſchnje rad njejém.“

M. T. Ale hdže dha ſu woftale?

H. D. To ja njezem, to pał naſteře eſi wjedža, liž ſu potom počnu ſchlicžku ſawarjenych wiſchni na makali.

M. T. Hm, a čjoho dla dha jich rječjaſnik druhdy tak ſrudnje woſoko ſo hlada?

H. D. Nó teho dla, dokež tehdý, hdži knježa doma njejšu, wot lučharla doſč ſačz doſtanje, ſo móhle ſawutlic̄.

M. T. Um, jaw, jaw tola.

Cyrkwińskie powięscie.

Węrowani:

Petrowska żyrlej: Korsa Wylem Schneider, mążczan a twarzsi misztr, s. Johannu Chrystianu Wendlerje.

Michałska żyrlej: Jan Handrij Kubjela pomieniony Wawrzecik, wobydler na Żidowje, s. Hanu Dórzanez tam.

Ktęcni:

Michałska żyrlej: Ernst Bernhard, Ludwiga Gustawa Pietschmanna, cężele na Żidowje, s. — Ernestina Wilhelmina n. dż. na Żidowje. — Hana Wilhelmina, Gustawa Adolfa Wünsche, wobydlerja w Dobruschi, dż. — Ernestina Helena, Augusta Bjarscha, wobydlerja w Dęlnie Skinje, dż.

Katholicka żyrlej: Maria Maledena a Hana Antonia, Jakuba Kschizanka, wobydlerja pod hrodem, dwójniskiej dzwony. — Jan Jakub, Michała Müllera, tublerja w Dalizach, s.

Zewirjeć:

Dzień 20. lipca: Bohuwér Ernst, Jana Bohuwéra Hilbenza, tycserskiego misztra a kheżerja pod hrodem, s., 2 m. 20 d. — 22., Peter Czornal, mążczan a tubler, 74 l. 4 m. — Hana Franziska, Jana Krole Augusta Karaża, mążczana a kheżerja, dż., 1 l. 3 m. — 24., Alwina Augusta, Jana Libusche, wobydlerja na Żidowje, dż., 8 m. 6 d. — Jan August Rycerz, kheżer w Dobruschi, 56 l. 6 m. 13 d. — 25., Biedrich August Klemens, Jana Biedricha Seemana, skrymparja na Żidowje, s., 1 l. 4 m. — 27., Jurij Baresch, schewz a kheżkar w Wulim Wielkowie, 66 l. 25 d. — Ernstata Harnapa, wobydlerja w Hrubieczach, njełszczenni s., 1 hodżinu. — Hana Maria, Petra Jakuba Zenicha, murjerja na Żidowje, dż., 21 d. — 29., Hana rodż. Herzogez, rzebo Handrija Hollanda, kheżerja na Żidowje, wudowa, 91 l. 11 m. 17 d. — 30., Jan Jakub, Michała Müllera, tublerja w Dalizach, s., 7 d.

Statne papiery a afzije.

Safle wot 1855 3 $\frac{3}{4}$ 78 $\frac{1}{2}$ B., 1847 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 104 B., vryed. saf. schles. žel. akt. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., vryed. lub. žit. 83 B., awstr. fl. schēgnali 19 nſl. 2 np., Landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 85 G., kuj. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowiedzne 99, do. 4 $\frac{1}{2}$ njewupowiedzne 94 G. — Afzije: Lipsko - bražd, 226 B. — N. creditanst. w Lipsku 165 B., saf. bank 143 B.,

hornotuż. bank 80 G., winsle bankow'i 90 $\frac{1}{2}$ (18 nſl. 4 $\frac{1}{2}$ np. -) Budyske papiermili 164 G., sebn. pap. 97 G., l. masch. fabr. Hartm. 107 G., budyske huln. a wullemlynski 53 B., kuj. masch. fabr. 87 $\frac{1}{2}$ G.

Plaćizna žitow a produktow w Budysinje

2. augusta 1873.

Dowoz:	Plaćizna w pterezku					
	na wikač,			na bursy,		
4282 męchow.	niz̄a.	wyšsa.	najniža.	najwyšsa.		
Pscheniza 50 kilogr.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Ryżla	4 28	8	5	7	7	4 25
Ryżla	3 11	2	3	15	—	3 14
Ječmien	3 4	2	3	7	8	3 6
Worōk	2 15	—	2 17	—	2 12	2 17
Hroch	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	4	1 6
Jahy	4 27	5	5	1	—	—
Hejduschla	6 14	2	6 16	8	—	—
Kopa skom̄	—	—	—	—	—	—
Lane symjo	—	—	—	—	—	—
Buter	1	—	25	—	27	—
Zent. hyna (50)	1	5	—	1 15	—	—

Gzabi po železniz̄y:

S Budyschina do Draždian: Ranu 6 hodżinow 45 minutow; depołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecior 8 h. 25 m.; w nożu 2 h. 35 m.; w nożu 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: ranu 7 h. 45 m.; depołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 2 h. — m.; wjecior 6 h. 50 m.; wjecior 9 h. 45 m.; w nożu 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Radeberga: Ranu 5 h. 25 m.; depołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnji; 4 h. 20 m.; wjecior 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenza: depołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecior 9 h. 55 m.

Filiala sakskiego bankotowarstwa w Budyschinje.

Depositske skutkowanje.

Wtę s tutym i nawiedzenju dawam, so hmy dania sa depositske pjenieszy wot dżenksnischego dnja wot 4% na 3 $\frac{1}{2}$ % pschi wschednym nasadpłaczenju,
„ 4 $\frac{1}{2}$ % na 4% pschi jenoměszacznym wupowiedzenju,
„ 5% na 4 $\frac{1}{2}$ % pschi třiměszacznym wupowiedzenju
poniżsili.

Pschi pjeniesach, na jenoměszaczné abo třiměszaczné wupowiedzenje hizom ſapołożenych, ponízenje 8. septembra resp. 8. novembra do mozy ſtupi.

W Budyschinje, 8. augusta 1873.

Filiala safskeho bankotowarstwa w Budyschinje

na klementnej hazy w domje knjesa pschekupza Jacoba.

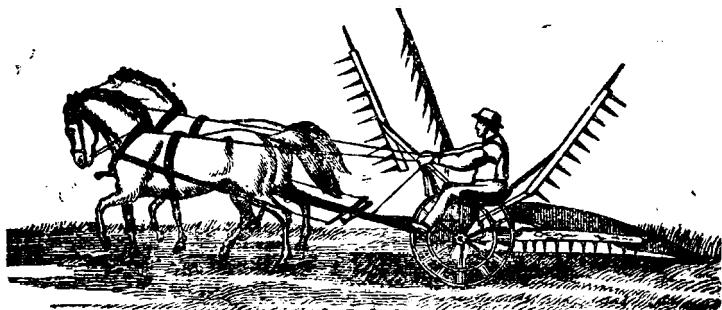
Gópelske mloczaze maschinu,

fotrež na kužskej wystajenyz, 27. meje
w Budyschinje wotdzeržanej, 1. myto,
wulku slotu medaillu, pschi konkur-
rentnym prämijowym mloczenju dostachu,
porucza a prošy dla prawoczaſneho wob-
staranja wo ſkaſanja tak bory hacz možno

želeſolijerna a maschinowa fabrika **Goetjes & Schulze** w Budyschinje.

Žitoſyce ſyntezne maschinu,

jeno- a dwajpschežne, najlepſeje twarby
(**H. & G. Kearsley Nipon**), porucza
pod rukowanjom a ma na ſkładze
želeſolijerna a maschinowa fabrika

Goetjes & Schulze
w Budyschinje.

Najwjetſeje wažnosće ſa
na wocžomaj bēdnyc̄h. Hjom 10 njedzel
khor był a něko wot 14 dnjow, hdyž ſym Dr. Whitowu
wodjiczu trjebał, ſtej mojej wocži ſaſo w najlepſhim
rjeđe a dyrbiu teho dla ſwoj najwutrobnischi džaf wu-
prajic̄. Siegelsbach w Badenskej, 7. 5. 1872.
Christoph Schramm. — Tale prawdziwa Dr. Whitowa
wodjiczał wot Traugotta Ehrhardta w Gr.- Breiten-
bachu w Thüringskej je pôdla ſwojeje wulkeje
kwetneje Ihwalby concessionirowana, ſ lêta 1822 jako
najlepſhi ludžazh a domžazh kredl — niz ſkar-
ſtwo = ſnaty a ſławny a w ſlokonach po 10 nſl. na
pſchedan knyž ſim **Emil Menzner** w hrodowskej hapt-
ky w Budyschinje.

Mužaze a hólczoze ſlobuſki a měžy ſe ſidh a dru-
hich ſkaninow w najwjetſhim wubjektu porucza
Emil Flegel na žitnej haptky.

Wucžomnik phtanu.

Ehylñ hólz, ſiž čze khlebowe, běle a butrowe
pjetorſtvo na wutnyc̄, može pod ſpodobnymi wuměnje-
njemi město doſtačz w pjetarni **Reinharda Schiffnera**
na wulkej bratrowskej haptky.

Pohonež,

ſiž njeſije, namaka město po ſa

Kastnera & Co.

w Hrodziſkeju p. Wójpolu.

Zena ſlotna hospoda, 30 tl. ſdy a 6 tl. Božeho
djěſcza, kaž tež tsi hródzne džowki, 23 tl. ſdy a 5 tl.
Božeho džěſcza ſe ſ nowemu létu phtaja. Dobre we-
piſma moja ſo ſobupſchinjeſč. Rycerſtubko w Sarhczu.

J. M. Žiedler.

Reſtitutions-fluid pſche klapjanje, ſčinjenje a wuwiniſenje koni a hovjadow; bleſchu po $12\frac{1}{2}$ nſl.,
polver pſche kolku koni, ſchachtyku po $7\frac{1}{2}$ nſl.,
muſchazh lěp a muſchazu papjeru,
polver pſche schwaby, paſczik po 5 nſl. atd.
infeſtowy polver, infeſtopolverowu tintſturu
porucza

hrodowska haptka.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horjebranje žobustawow, nautspłacjenje pjenjes, pschedawjanje fastawnych a kreditnych listow, proschenja we požejonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, zo wote mnje kózdy čas wobstaraja, kaž tež na tutowarske pjenjezne skladki (Spareinlagen) zo tež wot taſtich horjebjetu, kij žobustawu njejku, a zo wote dnja nautspłacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskej hafy w Budyschinje.

Mój

atelier sa photographiju

napřecja theatra

napřecja theatra

elegantny a požadanjam časa doſcženjazy, k horjebraniu portraitow (wobraſow) kózdeje wulkoſeže. Reprodukcijs a powjetſchenja po kózdym wobraſu hacž do žiwjenſteje wulkoſeže w najpyschniſkim a wo prawde wumjolſkim wuwjedzenju. Poruczenja s wonka města k photographirovaniu ſublow, jenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwójsných gruppow a teho runja zo kózdy čas horjebjetu a pod ſlubjenjom najtunischiſkich placzisnuow a zo pod rukowanjom wérneho wuwjedzenja w najkrótskim časzu ſhotuja.

S poczesczowanjom

Alexander Matthaen,

photograph. artist. atelier

s napřecja theatra.

Attek. Geli hdz ſichto poruczenje ſaſtuži, zo by khorowazemu čłowjestwu dowěru ſbudžilo, dha je to wěſeje Glöcknerſka czechnita a hojaza žalba*). Za þym 5 lét na koſcožer w nohomaj strachnje czerpił, wjazh lekarjow, kaž tež wsče žalby a ſredki trjebał; tola bu hörje; Glöcknerſka žalba je mje ſa 4 nje-dzle doſpolnie wuhojila, ſichtož chzu rad extnie wob-ſwěczieſ. Kühmowa w Nideneje pola Bremzlawu U. M.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{4}$ nſl. w budyskomaj haptylemaj, kaž tež w haptylech w Bislopizech, Rakezach, Scherachowje, Hirſfeldze, Bjernacizach, Woſtrowzu, Herrnhueze, Neugersdorſe, Groß Schönawje, Nowoſalzu atd.

Phosphorowe pille

psche polne myſche, nowopſchitowane, punt po 11 nſl., pschi wjazorowych puntach po 10 nſl., porucza hrodowska haptyla.

W redakcji Serbskich Nowin je ſa 3 nſl. dostacj knižka, ſ naſtadom Mlaczyny Serbskeje wudata:

Šwernaj ſužodaj.

Powiedańczo ſe ſerbſteho žiwjenja wot Jana Bohuwera Muzjala

S pschindawkom:

Strachna kwartira we Franzowſlej.

Woſjewjenje.

Najlepſchi tolčený ſafran k barbienju thlazow, najlepſchi torjenſki wolij (Gewürzöl) blesku po $2\frac{1}{2}$ nſl., najlepſchi citronowý wolij, äther ſe ſchrēkoweje jehlinh psche rheumatismus, blescha tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, lotmaſowe a glyceri- nowe mhdlo naſpodwoſniſcho porucza

hrodowska haptyla.

Skótny pólver ſ czerſtwych ſelow, Korneuburgſki ſkótny pólver,

Pólver psche ſólkı,

Pólver psche priyatamu proſatow, Lockwizſki balsam,

Ziſchankowy ſalfowy pólver

porucza

hrodowska haptyla
w Budyschinje.

Dickowa fonceſzjonirovana daloko wuwołana ſvodžiwnje hojaza žalba, ktraž je ſo najbbole kózdy ras jako dobra wopokaſala, porucza ſo w ſerdach po 3 nſl. a po 12 np., wot hrodowskeje haptylki.

Psche položenje fhlamow.

Mojim wyżokoważenym wójtowarzjam a wyżokoczesznej publizy Budyschima a wokolnoścze s tutym najpodwolnišcho f nawjedzenju dawam, so bym nětko ſwój

ſtoſſowh a draſtowh ſkład
na bohatu haſzu čzo. 87 do domu knjesa tapetiera Māu ſela
psche položit.

Sa dwierjenje, mi haſz dotal spožczenie, ſo najpodwolniſho džakujo, proſchu ja, mi to tež dale ſdzeržecz, pschetog ja budu jemu węſce kózdy čaſh a w kózdy naſtupanju doſčezinicz' pytacz.

S poczeczowanjom najpodwolniſho

Adolf Weiss

na bohatej haſzy čzo. 87 w domje f. tapetiera Māusela.

Dziwoczeńske herbſke evang. luth. misſionſke towarzſto ſmeje jutſje (niedzielu) popołdnju w 3 hodzinach ſhomadžiſnu.

Petr Móni.

Kedžbu!
Jutſje niedzielu ſolbahnwululenje w Trjebjeńzach.

Rehelekuſenje.

Jutſje niedzielu, 10. augusta t. l., popołdnju w 3 hodz., budę ſo w koſciomie w Małej Subrniczzy jena jaſkoja jendželskeje raſh (módroſčumel) wukulecž. Wo bohaty woppt proſh.

S Małej Subrniczzy.

J. Nek.

Holza, lotraž je hižom ſe ſchule, ſo f jenemu džesczu pyta na lotokuſnej haſhy 117.

Zeneho hólza ſe wóh bórsh do wucžb wosmje

Franz Zureck,
ſedlarſki a tapetieraſki miſchtr na ſtronknej lawſtej haſhy čzo. 747.

Na nowemu létu 1874 ſo jedyn ſahrodníſhi wotrocžl pyta ſa ſahrodníſtw we Worzyńje.

Róže, kaž tež pletwa ſa njewjedy a Imótrow ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtrýmparskich Ihlamach hauenſteinskeje abo butrowskeje haſhy.

Džak.

Mój najwutrobníſhi džak praju ja ſ tutym wſchitkim, liž mi pschi wóhnju, 29. juliia psches njewjedre tudy naſtathm, f pomozh ſhwatachu, woſebje džakuju ſo zblej naſchej czechſzenej gmejnje, knjesej czeledži, groſowym ſlužobnikam, kaž tež njechorúſkej ſylawje a jeſe mužtowam a hewal wſchēu, liž běchu ſ dalota na ponoz pjiwiſhli, tak ſo ſo ſ Boha radži, moje twarjenje psched ſahubjeñjom ſwarnowacž.

W Eufku, 2. augusta 1873.

Jan Felsa I.

Sjawnh džak!

S tutym džakujuju ſo najwutrobníſhi wſchitkim tym, liž ſu nam pschi wóhnju, 29. juliia psches blýſt tudy naſtathm, dobroćiwie f pomozh pschiſhli, woſebny džak prajimy paſ njechorúſtemu naſenkej, knjesej řſchulej, kaž tež njechorúſtej ſylawje, jeſe mužtowam a knjesei Handrijej ſchworje, gmejnſtemu prjödkſtejerjej w Njechoruje, ſotrychž ſpróznivemu ſtutlowanju je ſo ſ Bozej pomozu radžilo, dalschu ſchodusu wot naſchej wóh wotwobrociſi. Boh džak to kózdemu bohacze ſarunacž.

W Eufku, 4. augusta 1873.

Enſežanſla gmejna
psches
Handrija Felsa, gm. prödkſtejerja.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskie hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleř.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtlētna przedpłata pola
wudawarja 75 np. a na kral.
saks. poscę 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecze: Najnowsche. — Szwétnie podawki. — Se Serbow: S Budyschina. Se Semiz. S Wósporka. S Budyschinla. S Luscza. Se Selesneje poła Hrodka. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrwinsle powjescze. — Nawěštnit.

Najnowsche.

Budyschin, 14. augusta. **Zuđi awstrijske žleborne schézualni netko jenož sa 18 ngl. bjeru.** Awstrijske 5 ngl. tež njerad bjeru a chzedža 2 hacž 3 np. wotczahnyč. (Tutón pjenjes ma na jenej stronje hodlerja s dwemaj hlowomaj.)

Draždjaný, 13. augusta. S Pilniz pižaja, so je strowości kraja Jana netko stajuje spolojaza. Won je w počleňsčich tſjoch dnjach s knjenju kralowej wschednje wokoło jézdil a tež kózdy dzen khwili w sahrodje pschebył. — Na město njeho Dr. Langbeina je k. Dr. Küling sa přenjeho dwórského předarja wuswoleny.

— Wot wczerańsčeho dnja hacž do dzenignisčeho pschiopduja su tuđy tſjo čłowiekovo na kholery skhorjeli a dwaj staj na nju wumrjelo. Khorych bě hishcje 20.

— Ministerstwo je pschiwolito, so hmě so 2. septembra k dopomjenju na sedansku bitwu na pschiódne wasčnje w schulach zwycięz.

Barlin, 13. augusta. Pruski krónprinz je wczera wječor s Christianije s extracjachom do schwediskeho hlowneho města Stocholma motjel. — Wječor Bismark so 1. septembra s Barzina do Barlina wróci.

Elbing, 12. augusta. Wo wky Grünselbe je 148 ludzi na kholeru skhorjelo a 31 na nju wumrjelo. Czi, kij su hishcje živi, su wschizh kholeri, s wumraczem tſjoch, wot kotrych jedyn po hishcje jézdji, dwaj pak morwych hrjebataj. Na knjezim dworje staj jenož knjes a inspektor strovaj, kij dyrbijat kiamaj skót woħladacz. Nichtón k pomogu neje a wozhy bjes pastyrja po polach a lukač wokoło bludža. Na polach žito konz bjerje a schłoda so na 20,000 toler woblicza, dokelž žani dželaczerjo dostacž njeſtu.

M a g d e b u r g, 12. augusta. Hacž do wczerańsčeho dnja je tuđy 294 měschčanskich ludzi na kholeru skhorjelo a 130 wumrjelo; wot wojakow je 44 skhorjelo a 19 wumrjelo.

G a s t e i n, 13. augusta. Khézor Wylem je dzenha pschi najlepšej strowości w tuđomej woskłnosći wokolo jézdil.

W i n, 13. augusta. W Awstriji njeje so rožka radžila a budža ju teho dla s džela w wukraju kúpowacž dyrbjecž, pschenzy maja pak tejko, so móže so do wukraju pschedawacž; w Franzowskej maja schpatne žně, w Danskej a Schwediskej je so rožka radžila, w połodniščej Ruszowskej maja hubjene ržane a pschenicze žně, w druhich stronach su pak czim lepshe. Vérny su w Sakskej a Bruskej drobne wostale, tež nješku s rožku społojni, w połodniščich Němzach je pak se žitom a běrnami lepje, haj, w někotrych stronach jara derje. W Galizijskej je so wscho bohacze radžilo. Płaczisna žita so w tu khwili powyšcjuje, wožebje pak so běrny droho džerža.

— **13. augusta.** Dokelž Turkojo w tu khwili w Bośnijsi s kihesčijanami sle salħadjeja, dha je wjese tamniščich wobydlerjow do Awstrijskeje cjełacž dyrbjalo a je so netko s pižmom na jendželskeho, němskeho, franzowskeho, ruszowskeho a italskeho požlanza na awstrijskim dworje wobrocjilo, w kótrymž wo pomóz proša. — Russkaj wjelitaj kniesaj Konstantin a Miklawšch najskerje hishcje tydžen tuđy wostanjetaj a w tym časzu tež grichisla kralowa Olga, kij je russka prynzebyna, hem pschi jézdje.

Brindisi (w Italiji), 13. augusta. Persiski schac̄ je dzenha hem pschi jézd a borsy na turkowskej lódzi „Sultania“ do Konstantinopla motjel.

Paris, 13. augusta. Licžba tych sapożlanzow, kij bychu sa to hložowali, so by so w Franzowskej s nowa kralestwo satzojlo, je 370.

Swētne podawki.

Sałska. Dokelž je šo khorowatosz̄ krala Jana nimale zyłe shubika, dha šo nětko Jane khorostne powiesze, jeho nastupaze, wjazy njewośsiewujuja.

Nojslerje budža dopjelnjowaze ſejmiste wolby bôrsh wupiſane. (Mjeniuzh̄ ſa kóždu ſejmstu periodu, kiz najbóle 2 lécze wopſchija, ſo na město tych ſapoſčanow, kiz ſu šo w ſwoim časzu wulkoſowali, nowi wuſwola. Tola móže ſo dotalny ſapóſčan ſaho wuſwolizh̄. W kuzižy ſo tón króž jenož město teho ſapóſčanza wuproſni, kiz je Budyschina a někotre druhé kuziſle města na ſejmje ſastupowat.

Minister ſ Friesen je ſo ſe ſwojego pucjowanja do Draždjan wróčzik, ſa to je pak minister kultuſa Draždjan na někotre njedžele wopuſčejit.

W Draždjanach poczina kholera ſ nowa khejro wobjerac̄ a tež tam na nijn nětko jenož malo ludzi wumrje. Na kholeru khorých bē tam 12. augusta 22.

Němska. Po nowym zyrlinjskim ſalonju nětko katholico biskopojo předy Janeho duchowneho poſtaſieč njeſmiedža, hac̄ je wot wjſchnoscze ſa dobreho pschiſpoſnati. Biskopojo pak praja, ſo je taſki ſalon pschiſciwo wuſtawkom katholiskeje zyrlwie a poſtaſieja teho dla duchownych bjes pschiſpoſnac̄a wjſchnoscze. Tak je ſo w Pruslej ſtalo. Ale to ſebi tam ſaho wjſchnoscze lubic̄ njeſta a je taſlim, bjes jeje pschiſpoſnac̄a poſtaſienym duchownym woſſewile, ſo ani w zyrlwi ani ſwonka zyrlwie žadyn duchowny ſluk ſchinieč njeſmiedža, tak ſo by, na pschikkad, džeczo ſtarſtich, wot taſkeho duchowneho werowaných, psched wjſchnoscze jalo njeſemandželle bylo. Wjſche teho je wjſchnoscze pōſnansleho arzbisopla Ledochowsleho a fuldaſleho biskopa Rötta psched ſud žadata, dokelž ſtaſ taſtich duchownyh poſtaſikoj, ale taſ na ſud pschiſtloj njeſtaſ.

Pomniš, kótrž je w Varlinje ſtajeny a ma dobycza prusleho wójſka w ſchleswigolskej, awſtriskej a franzowskej wojniſe pschekraſnic̄, budež 2. ſeptembra na ſwiedženske woſchnje woſtryty. Wón khotſtuje 2 millionaj tolér.

Němske wójſko je ſo hac̄ do teje dželby, kótrž hſchic̄e khwili w franzowskej twierdžiſnje Verdunje woſtanje, nětko wſho ſ franzowskej domoj wróčzilo.

W Kralowzu (Königſberg) je wot 6. hac̄ do 8. augusta ſ nowa 60 člowejek na kholeru kholjeko a wot nich 33 wumrjeko.

Wrótkawſki (breslawſki) professor Reinkens je ſo ſa tych, kiz do bamžoweje njeſmolnoſce njevérja, wot janjeniſtſteho biskopa w Hollandskej ſa biskopa poſwjeſcic̄ daſ. Wón budež w měſeče Bonnje bydlieč a mjenuje ſo starokatholiki biskop.

Po powieszcach, kiz ſu ſ Gasteina pschiſtke, tam němski khejor w najlepſzej ſtrwoſceji pschiſhywa.

Awſtria. Khejor naſſlerje němſteho khejora w Gasteinje wopyta a naſſlerje w oktobru do Petersburga pojedzie. — Persiſli ſchach je Win wopusčejit a ſo do Konstantinopla na puc̄ podaſ, ſo by tam turkowſteho ſultana wopytaſ.

W Pras̄y je ſo naſprjedy wot rady, potom pak tež wot ſaſtupierow města wobſankto, ſo ſchulſti pjetjeſ nictón wjazy ſa ſwoje džeczi placitj njeſtrjeba, dokelž budža tam poſchiſhodnje wucherjo ſ měſchczanskeje laſhy placjeni.

Franzowſka. W tutym kraju knježachu — ſ wuſtaczom přenjeſe franzowskej republiki a Napoleon I. ſ bonapartskej ſwójby — Bourboño jako kralojo, po taſkim ſobuſtawym bourbonſkeje ſwójby. Woni buchu 1830 wuhnaciſ a po nich poſchiſindže ſ tralom Louis-Filippom orleanska ſwójba na franzowski thrón. Ale Louis-Filipp bu 1848 wuhnaly a běſte tam hac̄ do 1852 ſaho republika, kótrž pak tehdy Napoleon III. ſahna a ſo ſa franzowskeho khejora ſeſini. Tón je 1870 čeſtnyj dyrbjat a je ſo w Franzowskej ſ nowa republika ſakozita. W tutej ſu w tu khwili tsi monarchiske ſtrony a jena republikanska, wot kótrž by kóžda rady nad Franzowskej knježika. Ale dokelž běſte te monarchiske ſtrony pschiſciwo ſebi, dha bě republikanska pschiſeo hſchic̄e najeſmiedžiſcha a je tam republika teho dla pschi ſiwojenju wostała. Pschiwiſharjo bourbonſkeje ſwójby mjenuje ſo legitimitatojo, prajz, ſo je poſleni bourbonſki pryz, tak mjenowaný hrabja Chambord (praji Chambord), po prawym legitimitiſli, to je, ſalonki franzowski kral. Wón ſo teho dla, hac̄ runje w Awſtriji bydlí, tež Hendrich V., franzowski kral, mjenuje. Pschiwiſharjo orleanskeje ſwójby mjenuje ſo oranistijo a pschiwiſharjo bonapartskeje (napoleonskeje) ſwójby bonapartistojo. Šchtwórtá ſtrona ſu republikanarjo.

Hac̄ dotal běſte legitimitatojo a oranistijo jedyn pschiſciwo druhemu. W nowšim časzu ſu pak oranistijo wobſankli, ſo ſ legitimitiſtami ſjednač a ſjednočic̄. Duz̄ je ſu tón oranisti pryz, kiz budžiſte po Louis-Filippu franzowski thrón doſtač měl, mjenujz tak mjenowaný parijski hrabja, do Awſtrije l hrab Chambordej podaſ a je ſemu jalo ſalonkemu franzowskemu kralej hoſdowat, pod tym wuměnjenjom, ſo jeho tón, dokelž Janeh džeczi nima, ſa ſwojego naſleđnika (Nachfolger) poſtaſi. Hrabja Chambord je pječza do teho ſwolik, legitimitatojo a oranistijo ſu ſo ſjednoczili, a dokelž maja woni tež w franzowskim ſejmje wjetſchinu na ſwoim boku, dha móže ſo lohlo ſtac̄, ſo budež wot nich hſchic̄e w tutym lécze hrabja Chambord ſa franzowskeho krala wuwołany, ſeli jim to bonapartistojo a republikanarjo njeſlaža.

Schpaniſla tež hſchic̄e w najwjetſhim njeſporjadku. Republikanarjo ſu drje tu a tam karliſtow a inter-

nazionalnych sbili, ale s tym hischenje wjese porje-
dene njeje.

Ruszkowska. W tuthym kraju budze so w blizszych
latach tojskto wuczeskich seminarow twaricj, dokelz tak
derje semienjo, laz tez burjo wjese schulow fakozuju.
We wschelakich russich mestach je so w sandzenym a le-
tuszhim latac tez 18 realnych schulow fakozku.

Ze Serbow.

S Budyschina. Minister prawdy, knies Abelen,
je 9. augusta nelajskeho pscheptytanja dla tudy pobyl.

Wondano je tu L. Warawa, wjesczki wuczer
pschi wuczeskim institucje w Mostwie, nelotre dny po-
byl a hebi tudomny seminar a jeho sradowanje po-
drobnje wobhladowal.

H. Se Semiz. Pola nasz so industria khetro
rosszherja. Naschn schlesinjerju je dotalny najen L.
Greiner kupil a dzhe ju powjetjchicj. Kalkownja pak
je w swoim slatkowaniu pschedaka a so tez dla wot-
torhuje. W tudomnej kulelniszej fabrizy, L. Hanschej
a Grögerej w Bislopizach kuschazej, so netko s paru
dzeka a su teho dla nowy wuhern natwaricj dyrbjeli,
tuz je 75 rokow wjek. — Pschi pochlenim njejedrje
tudy wichor tak fakadzesche, so skoro wschitke stojaze
zitne pupy spowala a pschi tym tojskto zita wuron.
Genemu wjesczemu wobkredzjerjej be na 500 kop rozki
rosmjeta. — Wojszpyz (masery) bjes dzeczimi bylnie
knjeza, tola so lata lohlo pschedraja. Jenoz pschi tych,
tuz so derje njewohladaia, rad neskto po hebi sawo-
staja. Tak pschedzehu na jeneho, hewal sazo strovoho
holza, bylnie widliszczja, dokelz besche na schestym dniu
sazo wonka. Starszki derje na tym njezinja, hdyz
swoje dzeczji po wojszpyzach jara sahe won a na powetr
pujszczja. Husto nastanu psches to wschelale docho tra-
jaze khorescje wuschow a woczow, haj czasto kama wod-
dniza. — Tudy so wjese listow pisze, to widzimy s
teho, so je so w prenim poklece 1873 jenoz w lasch-
ciklu pschi restauraziji na 1700 listow namaka. Pschi
tym njejzu te liczene, tuz so wo wgh w laschciklu na-
maka abo na pöscze kama wotedachu abo pöfiskim
pozelniam kobiu dachu.

S Wösporka. Dotalny wucjer w Makym Bu-
dyshiniku, L. Bernhard, je sa tudomnego lantora a
wustwoleny a swoje nowe fastoinstwo najskerje hizom
1. oktobra t. L. nastupi. — Tez L. farac Hauboldt
w Makym Budyschiniku, tuz je so pensionowacj da,
so na Michala wot tam do Budyschina pschedzyli. Na
tafel waschnje nascha woszada na jene dobo duchownego
a wuczerja shubi, sztoz je wescze sa nju doszcz nje-
hoyna węz.

S Budyschinka. Djen 6. augusta besche sa
naschu a sa szużodnu porshisku woszadu wjesczy, zwje-
dzenieli djen; najpriódzj sa naschu woszadu, dokelz nosci
farac, knies Hauboldt, swoj 25letny jubileum jato
tudomny duchowny zwieczesche. Besche besche to tez sra-
dowanja polny djen sa zhku woszadu, s lotrejz won staj-
nje wjescz a srudobu dziesiech, lotrui jako duszhow-
paszty se wsczey zwiernoścju a luboscju wjescz, napo-
minasche a t wsczem dobremu wabjescze a wodjescze.
Sradowanja polny djen to besche, dokelz be jemu Boh
luby knies po dokeh, czejzej a straschny khorescji po
swojej wulkej hnadj si so strowe dny daril. Ale do
wsczeho tajkeho wjescela kniechachu tez srudzaze synki, hdyz
na ton krótki cjaš spomnichmy, lotrui hischenje pschi naš
wostanie. Zadyn dzir, so tez lózdy hacj do najlhud-
scheho szlužobnika lubemiu, wjekoloczeszenemu jubilarej na
tuthym zwiedzenu cjeſc z a luboszej psches pschinostk a
sbozopshczje wopolasacz pntasche.

Hrimotaze tselenej poszrowi ranische serja zwiedzien-
skiego dnia a hdyz khvalobnega a djalnega kherszchha
tudyschego spewanskiego towarzystwa wubudzichu szkuzbnych
jubilara s nôznych drémkow. Worsy pschedzehu cjeſn
zylkwinzj a schulsy prjodkstejerjo s kollaturiskim kniejsztwom,
poszrowichu wjekolodostojnega jubilara a pschedpodachu jemu
s wutrobnym sbozopshczjom woszemy, rjenje wupyscheny
dzebowski stok, sa cjoz swjezeleny jubilar hacj do bylkow
hnuty hwoj najwutrobnisci dzial wupraj. Tez cjeſcze-
doſtojni knieza duchowni nascheje woszczesce poczesczicju
knjeza jubilara s drohim czaſnikom (tak mienowanym
„regulatorom“) a t dopomjenju na jeho lubu woszadu
bu jemu tez nasz drohi Boži dom s fariskim dworom
we wobrasu darjeny.

Ssužodna porshiska woszada wuhotowa ton
szamy djen, laz hizom spomnichmy, swojemu derjeſaſkuzb-
nemu, zwernemu wuczerzej knjezje Rothenburger je runje
tal zwiezelazy zwiedzien. Besche pak runje 25 lat, jalo
bu spomnjeny knies wucjer jako statny wucjer w Dietru
polu Wojslinku do swojego fastoinstwa sapolasam. Cjeſni
zylkwinzj, laz tez schulsy a gmeinsy prjodkstejerjo wob-
sankichu teho dla, dokelz swojego wuczerja sbozomnu
dzecawosz a szkuzbnoſez derje cjeſczej wiedza, so cjeſcza
jemu wopolasisto dzakomnosze, luboscze a wjekoloczeszenja
dacj. Tez jeho jubelskozwiedzene ranje bu wot spom-
njenego spewanskiego towarzystwa se spewom powitane a
borsy zwiezelil jeho kollaturiske kniejsztwo s woszemy dro-
him barom. Na to pschedzehu wschitz wotpôdkani prjodk-
stejerjo s kniesom fararjom Trautmannom, lotrui
cjeſczenego jubilara se zwiedzienieli, duchapolenej ryču w
mienje zylkwe a woszadu poszrowi a jemu woszemi, so
je wot wjekoloczesce dla swojego szkuzbneho slatkowania
cjeſne mieno „lantor“ spojezene dostal. Jako besche tez
knies Dietrich wjekolowazennemu jubilarej w mienje

schulskeje gmejny a jejich prjódstejerjow najwutrobnische
sbožopščecza wupraſik, pſcherodaču jemu czi ſwoj dar
lubosćie a džalomnoſćie. A to běſhe wo prawdje dar,
kotryž wosjewi, so wožadžine sbožopščecja prósne ſćowa
njeſju, pſchetož jeho pſacjifna pſches 100 toſter wu-
noſcha.

Wſchu cjeſcž tajſej wožadže, kotaž ſwojeho wužerja
tač cjeſcž! B.

S X uſcža. Wutoru, 29. juliſa, je wuſli wětr
jemu fajmu na poln powaſik a knoph ſ wjetſcha na dru-

heho ſužoda ſahon ſmjetak, tač ſo je ſo wjele ſorna
wuroniko.

Se Geleſneje poſa Hrôdla. Gsobotu 9. augusta
wündje tudy woheń a dokež běchu twarjenja po ſtarym
waschnju nimale wſchitke drjewjane a ſe ſtromu kryte a
bě pſchi tym tež jara ſucho, dha je ſo zyka wjeſt wot-
paſka a 22 dworow w popjele leži. Ptomjenja tač
spěſhnie woſoko ſo hrabachu, ſo je ſo jim mało mu-
torknyc mohé; tež ſu ſo jena žona a dwě džescži ſpa-
like. 3.

Kak

rozom

Hans Depla

w óſtitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škrějetaj.

* * *

Mots Tunka. Što dha ſy tajſi myſlaty, luby
Hanjo?

Hans Depla. Ja ſebi tu wěz, liž mi wónzano
w jenej wſy niže. Budyschina powjedachu, tač prawje
wulkaſč njeſmožu.

M. T. Kajla dha to wěz běſhe?

H. D. No, mi proſačhu, ſo ſtaſ jedyn bědný a
jedyn chromy jeneho tſecjeho nabíkoj a ſo je jedyn wo-
bjeschenz na njeju woſpřichahak.

M. T. Ale, cžoho dla ſtaſ dha jeho bikoj?

H. D. Ma moje praschenje mi wotmolwicu, ſo
ſtaſ jeho teho dla bikoj, dokež je ſi ničrom w kucze ſe-
djat a pawče nohi rachnowat.

M. T. Ha, džiwna wěz to!

H. D. Haj, to ja tež praju.

H. D. Jako běh wónzano w Cžegliz restauraziſi
ta ſtronknej lawſkej habsy, ſebi tam dwaj knjezej ſkužob-
nikaj džiwneje powjedaſtaj.

M. T. Kak dha to?

H. D. No, jedyn ſkužowoniſ rjeknij: Ja njevěm,
mój knjeſ ſo mi njeſubi, pſchetož wón je počak tač
njerodny bycž — a jako ſo druhi wopraſtha: Cžeho
dla? — pſchiftaji vrěnſhi: Haj, wón bě predy ſózdy
dženj pjaný, ale netko je pak ſtróſby pak pjaný. Njeje
to žaſkoſny njeſporjadk!

M. T. Oživny paſoč. Ale ja chzu czi prajicž,
ſto ſhm wčera w Mróſez restauraziſi bliſto wulkeje
zýrſwe ſkužak.

H. D. Što dha?

M. T. Tam jedyn powjedaſche, tač ſo jemu
w hoscjenzu ſi mudrym domowniſam ſeſčko. Wón bě
temu prajik, ſo ma jeho rano w ſchyrjoch woſak a duž
tež tón pſchiběži a hoscja wubudži. A jako ſo tón
pracha, ſto dha chze, rjeknje domowniſ: Ach, knjeze,
ja chzyc wam jenož prajicž, ſo je netko w dwěmaſ a ſo
môzecze po tajkim hſeheje dwě hodžinje ſpacž.

Cyrkwienske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowšta žyrelj: Jan Ernst Mulanški, sahrodnik, s Marju Emilia Grossmühlez.

Křečení:

Pětrowšta žyrelj: Jan Hermann, Jana Hendricha Wieczasa, měšcęzana a kublerja, ſ.

Michałska žyrelj: Korla August, Handrija Jurza, křečera a murjerja na Židowje, ſ. — Hana Augusta, Jana Pětscha, wulstahrodnika w Bobelzech, dž. — Maria Martha Emma, Augusta Lewki, wobydlerja na Židowje, dž. — Korla Adolf Max, Korle Eduarda Beyera, murjerja pod hrodom, ſ. — Vjedrich August, Jana Dornika, kniežeho pohonča w Hněvkovice, ſ. — Hana Augusta, n. dž. na Židowje.

Zemrječí:

Džen 31. julijsa: Jan Winař, wobydler, 50 l. 4 m. — 2. augusta: Madlena rođ. Syndžis, njebo Jana Lukaša, křečera pod hrodom, wudowa, 71 l. 4 m. — Maria Gerscha rođ. Nowak, njebo Jana Neumanna, wobydlerja w Sajdowje, wudowa, 78 l. 9 m. 5 d. — 3., Hanža rođ. Schöckl, Michala Rynča, wuměňlarja w Sajdowje, manželska, 78 l. 9 m. 5 d. — Korla August, n. ſ. w Wulslim Wjellowje. — Jan Jurij Schlamat, měšcęz, 74 l. 11 m. 15 d. — 4., Korla August, Handrija Jurza, murjerja a křečera na Židowje, ſ., 16 d. — 5., Ernst Bernhard, Gustava Ludvíka Pietschmanna, cžęſle na Židowje, ſ., 22 d.

Czabi po železničy:

S Budyschina do Dražđan: Rano 6 hodžinach 45 minutach; decoleńja 9 h. 15 m.; pschipoldnju 12 h. 40 m.; ppeleńju 4 h. 25 m.; wječor 8 h. 25 m.; w noz 2 h. 35 m.; w noz 4 h. 5 m.

S Budyschina do Šeřelza: rano 7 h. 45 m.; dopoldnja 10 h. 50 m.; popoldnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w noz 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

Aukzia.

Pondželu, 25. augusta, dopolenja wet 9 hodžinow budže ſo na farje w Budyschinku dželba derje dieržaných měblow ſe kłowcęzinového drjewa, jako blida, stolzy, schatowe, schlenčane a druhé lhamory, kaž ſofy, požlesčęza, loža, wſchelate cžaſniſki, domžoga, kuchinska a hospodarska nadoba ſa hotove pjeniſte na pschedzadžowanje pschedawacj.

Dietrich.

Drjewowa aukzia.

W bukowskim knježim ležowym rebiru budže ſo pschichodnyj ſchtwórt 21. augusta

35,00 brěſowych walczkow ſa hotove pjeniſte na pschedzadžowanje pschedawacj. — Sapocžatz dopoldnja $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow pschi hajnikowym wobydlenju.

W Minakale 14. augusta 1873.

Hrabinska Einsiedelska inspefzia.

S Kamjencza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopoldnja 8 h. 25 m.; pschipoldnju 12 h. 35 m.; popoldnju; 4 h. 20 m.; wječor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjencza: dopoldnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wječor 9 h. 55 m.

Statne papjery a akzije.

Sakſte wot 1855 3 $\frac{2}{3}$ 78 $\frac{1}{2}$ B., 1847 4 $\frac{2}{3}$ 97 G., 1852 4 $\frac{2}{3}$ 97 G., 1870 5 $\frac{2}{3}$ 104 B., prjed. ſakſ. ſchles. jel. alz. 4 $\frac{2}{3}$ 100 B., prjed. lub. jit. 83 B., awstr. ſil. ſchleszaki 18 nſl. — np., landrentenbr. 3 $\frac{1}{3}$ 8 85 G., kuz. pfandbr. 4 $\frac{2}{3}$ wupowjedzne 99, do. 4 $\frac{2}{3}$ njemupowjedzne 94 G. — Akzije: Lipſto-dražđ, 226 B. — N. creditanst. w Lipſtu 165 B., ſakſ. bank 143 B., hornotuž. bank 80 G., wienske bankowli 90 $\frac{1}{2}$ (18 nſl. 4 $\frac{1}{2}$ np. —) Budyske papjerniki 164 G., ſebn. pap. 97 G., t. maſč. fabr. Hartm. 107 G., budyske ſuſln. a wulkomuſke 52 B., kuz. maſč. fabr. 87 $\frac{1}{2}$ G.

Plaćizna žitow a produktow w Budyschine
9. augusta 1873.

Dowoz: 4494 męchow.	Plaćizna w pterězku na wikach,				na bursy,							
	nizsza.	wysza.	najniższa.	najwyższa.	nizsza.	wysza.	najniższa.	najwyższa.				
Pscheniza 50kilogr.	4 22	9	5	4	7	4 22	9	5	4	7		
Rozła	3 16	3	3 18	9	3 16	—	3 18	9	—			
Zecjmien-	3	4	2	3	7	8	3	4	2	3	7	8
Wosk	2 12	—	2 15	—	2 12	—	2 15	—	—			
Gróč	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Wola	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Wapś	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Zahy	5	—	5	6	5	—	—	—	—			
Hejduschla	6 16	8	6 20	5	—	—	—	—	—			
Kopa ſkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Lane ſkymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Butry	1	—	28	—	1	—	—	—	—			
Bent ſyyna (50=)	1 10	—	1 13	—	—	—	—	—	—			

Křeža čjo. 27 w Małym Budyschinku ſ rjanej přednej a ſadnej ſahrodu je na pschedaná.

Haschl.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych cžabow dopokafaný, ſe najlepších ſelow a ſorjenjom pschihotowaný pólver, po jenej abo po dwémaj křizomaj w ſchēdré ſruwom abo wokam na přená ſizu naſhpanty, pschisporia wobjernostch, plodi ſiele mloka a ſadžewa jeho woliſnjenje. Pakožil placji w 4 nſl. a je ſ dostacju

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Kedžbu!

Wjazy ſawſyntow hlinjaných batzow ſa hotove pjeniſte na huydom kipi
J. Nierth
w Rakezach.

W nowemu lětu 1874 ſo jedyn ſahrodníſti
wotrocž pyta ſa ſahrodníſtw we Worzynje.

Ratarske kreditne towarzstwo w saßskim kraestwie.

Horiebranie hóbustawow, nutspłaczenje pjenes, pschedawanie saßtawnych a kreditnych listow, proschenja we pożyczonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w saßskim kraestwie, so wote mnie kózdy čas nobstaraja, kaž tež na-lutowarske pjenieżne składki (Spareinlagen) so tež wot taikich horiebjeru, kiz hóbustawy njejsu, a so wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadzana.

B. Mattheis na hospitalskiej haſy w Budyschinje.

Magdeburgske woheń sawesczaze towarzstwo se sakładnym Kapitalom wot pječž millionow toleř prusk. Couranta

w 5000 aktijsach po 1000 tl., kotrež ſu do ſpołnje wudate, pſchijima po tunich, twierdyh prämijach sawesczenja pſche woñnjowu ſchlobu tak derje w městach kaž na wſach na hibite pſchedmijet.

W tunjosczi swoich prämijowych poſtajenjow wone niże żaneho druhego sprawnego towarzstwa njeſteji, tež poſſicja wone pſchi sawesczenju na dleſhi czas hódnih dobytk.

Pſchi ratarskich sawesczeniach so sawesczenym tójschtu k lepschemu pſchijwoli.

Schlobowanje pſches wuraženie gosa so tak ſaruna, kaž woñnjowe ſchlobowanje.

Sawesczeniſcie formularzy, kaž tež exemplarzy powſchitkomnych sawesczeniſtic wuměnenjow móža so pola podpiſaneho agenta kózdy čas darmo doſtać, kotrež budje pſchi napiſanju sawesczenja ſtajnie k pomožu hotowym a budje wſchitke požadane wułożenia dawacj.

W Budyschinje, na horniczerſkej haſy.

Heinr. Meisel, dč. inspektor, wychi agent magdeburgskeho woheń sawesczazehotowarſtwa.

Lampertowy Balsam,

jeniczli dopolasaný hředl pſchecjiwo drjenju, wiczi, bolenjam ſtawow a t. d., je na pſchedan, w bleskach po 10 a 20 nſl. s roſpo-kaſanjom,

w hrodowſkej hoptyž w Budyschinje.

Phosphorowe pille

pſche polne myſche, nowopſchihotowane, punt po 11 nſl., pſchi wjazorých puntach po 10 nſl., porucza

hrodowſka hoptyka.

Prawdziwa Glöcknerſla cjehnita a hojaza žalba*) (žadyn tajny hředl) ma na ſchachtliczych ſchtempl M. Ringelhardt, je wot najwyhſichich medicinaliſtich ſaſtojnſtow pruhowan a poruczena pſche: wicž, drjenje, ſalzy, liſhawn, kurjaze wola, wosabjenje, pſche wſchē wotewrjene, roſdžajomne, roſdželome, wosabite, wopalene cjehpjenja, hołaze lezenje, ſahorjenja, ſaczellisnu atd. a je so pſchi wſchitkich thckle khorhoſcach pſches ſwoju spěchnu, wěstu hojazu móž na najlepje dopolasaka.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyskomoj hoptylo-maj, kaž tež w hoptylach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacjizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorſe, Groſſchönawje, Nowo-falzu atd.

Mužoje a hólčoje klobuki a mězh ſe židh a dru-hich tkaninow w najwietskim wubjerku porucza

Emil Flegel na ſitnej haſy.

Prawdziwy Dr. med. Kochowy universalny magenbitter*)

Je kózdemu w žoldku cjehpjazemu najlepje poruczicj. Tónle ſylné aromatiki, mózne magenbitter je jara dopolasaný hředl pſchi ſlabym žoldkowym pſchelaczu, pſchi ſajwanju, hámorrhoidalnych, delnjojiwotnych wobezejnoſcach, ſyła pſchi wſchém ujedokhažnmu pſchelaczu a jeho ſkledſtwach a napſchecjiwo ſlutto-waže žoldkowe picze.

*) Na pſchedan moja jón w originalnych bleskach po 10 nſl:

- we Wehredorſje knies C. Aug. Schmidt,
- Seiffhennersdorſje t. Ernst Donath,
- Scherachowje t. Carl Swoboda,
- Neugersdorſje t. Raimund Herbrich,
- Ebersbachu t. Aug. Ernst,
- Lubiju t. Reinhold Reiß,
- Budyschinje t. Wilh. Jacob a t. Heinr. Lindner,
- Nowofalzu t. Richard Bamberg,
- Kamjenzu t. Herm. Käſtner,
- Cybawje t. J. G. Müller,
- Bislopizach t. Bernh. Kunza.
- Ralezach t. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach t. E. Jordan,
- Žitawje t. Fr. Müller jun.,
- Woſporku t. Bernh. Hilbenz.

Zeneho hólza ſe wſh bórsh do wučžb wosmje

Franz Zureck,
ſedlarſki a tapezieraſki miſchtr
na ſwolnej lawſkej haſy čjo. 747.

Moj
atelier sa photographiju

elegantny a požadanjam časa dośćczinjazy, k hořebraňu portraitow (wobraſow) kóždeje wulkosče. **Neprodukcijs a powiętſchenja po kóždym wobraſu** hac̄ do živjenſkeje wulkosče w najpyschnichim a wo prawdze wumjotſkim wuwjedzenju. Poruczenja s wonka města k photographirovaniu ſubkow, jenotliwych twarenjow, ſtow, kwoibných gruppow a teho runja ſo kóždy čas hořebjeru a pod ſlubjenjom najtunichich placzisnow a ſo pod rukowanjom wérneho wuwjedzenja w najkrótskim času ſhotuja.

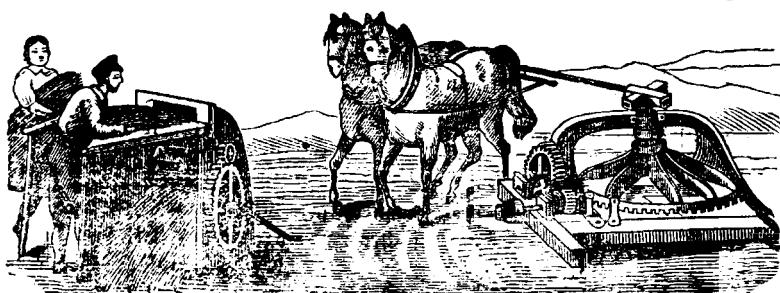
S poczesczowanjom

Alexander Matthaeij,
 photograph. artist. atelier
 s napshečza theatra.

s napshečza theatra

s napshečcia theatre

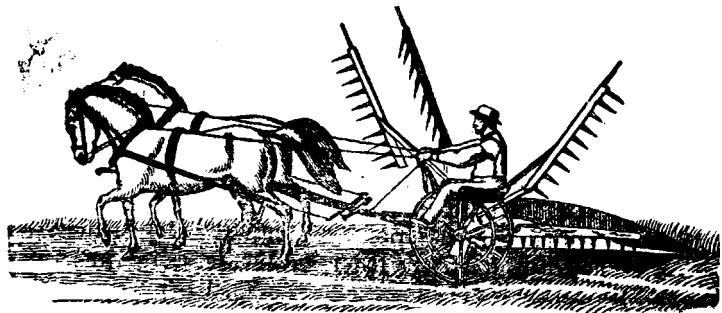
Gópelske młóczaze maschin,

lotrež na Injskej wystaſenyz, 27. meje w Budyschinje wotbzeržanej, 1. myto, wulku ſlotu medaili, pschi konkurențnym prämijsowym mlöczenju doſtachu, porucza a prožy dla prawocząſnego wobſtaranja wo ſkaſanja tak bórſy hac̄ možno

želesolierna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Žitoſyčne maschin,

jeno- a dwajpshežne, najlepſheje twarby (H. & G. Searsley Nipon), porucza pod rukowanjom a ma na ſkładze
 želesolierna a maschinowa fabrika
Goetjes & Schulze
 w Budyschinje.

We wudawarni Serb. Nowinow je někto ſakho doſtač: Druha ſahrodnka kwětkoſta. 1 nbl. — Čjorný lóš a dróſna. 1., 2. a 3 ſbér, po 1 nbl. — Bohumil. 2½ nbl.

Róže, laž tež pletwa ſa njewestu a kmótrow ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtrýmparských ihlamach hauenſteinskeje abo hutrowſkeje haſy.

Pschedawanje hnójnych ſredkow.

Roswjaſany peru-guano,
ff. parjenu koſcziu (Knochenmehl),
koſczoſuhlowy-supерphosphat,
backer guano-supерphosphat

pschedawam ja po nanajtunischič placisnach.

Kózdy, kij wote mnie hnójne ſredki kupi, ma to prawo, te ſame po jich hodnoſci na ſphytowanſkej ſtaziji w Pomorezach „darmo“ pschedawac̄ dac̄.

Lužičan čo. 8 je wuſot
 a woprija: 1) Na kopſinjanskim hrodziſcu. Spěw wot J. Leidlerja. 2) Stawizna poručnika Jergunowa. Z ruskeho přel. M. B. (Pokračowanje.) 3) Bitwišco. Spěw wot G. Kaplerja. 4) Słowo wo čebnidbje. Wot J. S. (Pokračowanje.) 5) Tej jenej. Spěw wot G. K. 6) Raki. Wot M. Rostoka. (Skónčenje.) 7) Z Budyšina a z Lužicy. Wot redaktořa. 8) Słowjanski rozhlad. Podawa M. Hórnik. 9) Listowanje.

Drjewowa aukzia w miedzjoſkim knježim leſu.

Wutoru, 19. augusta t. l., budže ſo we wot-
dželenjach: holanske hory, ſchlojeńcza hora, na de-
mjanſkih mjesach, pſchi dclihim hacze a pſchi
liſčcej horje

1 Rm. mjeſkih ſchęzłów No. 1,	
21 = = kliplow No. 1—15,	
133 = pjenków No. 34—84,	
1,7 ſtoczinę mjeſkih ſbytkowych walczłów No. 1—7,	
12,1 ſtoczinow = nabitych walczłów	No. 11—13, 14—49,

12 hromadów twierdeje walczlin No. 5, 6, 9—18,
7 = mjeſkeje = No. 1—4, 7, 8, 19,
pod wuměnjenjom naſadzenja a pod wuměnje-
njemi, předy woſjewominy na pschedawac̄
pschedawac̄.

Aukzia ſapoczniuje ſo dopoldnia $\frac{1}{2}$ 9 w drjewniſceju
w holanskich horach. Kupowarjo čzyli ſebi tute
drjewa předy wobhladacz a ſo teho dla na hólnika
w miedzjoſkim hajniſkim domje wobrocic̄.

**Hrabinſſe Schall-Riaucourſke hajniſſe
ſarjadniſtwo w Huszv.
Hugo Opelt.**

Na rycerkuſle w Droždjiu ſteji jedyn dobrý
woweſti poſ na pschedan.

A. Lorenz

w Budyschinje a Pomorezach.

Nowe poſtojereje

jara něžnu rybu,
2. poſyku, porucza tunu po $15\frac{1}{4}$ tl., poſdjiſho tunſho

Carl Noack

na jitej ſaſh.

Pytaja ſo

pſchi wyżokie ſdž ſa lěto 1874 na dwě wjetſchej rycer-
kuſle w bliſkoſci Drajdjan herbských wotročznych a herbské
džowki. Jenož taſz, kij maja dobre wopisno, čzyli
niedželu, 24. augusta, popołdnju wot 2—5 hodzinow
pſciſtajenja dla do hoſczenja k „ſlotemu ſlonzu“ w Bu-
dyſchinje pſciſtač.

W hoſczenzu k „městu Lipſkem“ w Budyschinje
može jena domska džowka město doſtač.

Jena ſlotna hoſpoſa, 30 tl. ſdž a 6 tl. Božeho
džeszeja, kaž tež tsi hrodzne džowki, 23 tl. ſdž a 5 tl.
Božeho džeszeja ſo k nowemu lětu phtaja. Dobre we-
piſma maja ſo ſobuſyſhineſc.

Rycerkuſko w Sarhędu.

F. M. Fiedler.

Džak.

Wſchitkim tym wſhokoſczenym knjeſar, lubym
rycerkuſem a kollegam, kaž tež woſebie zhej mojej lubej
ſhulskej gmejnje a zhrſwnej woſadje cjuju ſo ja w
mojej duſhi nucenj, ſa wſchu mi 6. augusta wopofanu
woſebitu a wutrobnu luboſc, cjeſczaže dželbranje a taſ
rycerzelníwe ſbožoſtſecja, ſcimž bu mi tuton dzeń jako
njeſapomnith a kraſny ſwidzeń ſhotowan, najwutro-
biſki djal ſi tutym tež ſiawne wupraſieć.

Bóh ten hnadny wóczęz w njebeſkach čzyli pak
wſchitkim taſlu luboſc ſe ſwojimi najkraſniſchimi a nje-
beſkimi darami ſarunac̄ a miloſciwje ſpožycic̄, ſo by
nas dale a pschezo ſmjaſt luboſcę a měra ſiednoczaſ.

W Poſchidzach, 8. augusta 1873.

Ernst Eduard Rothenburg,
fanor.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórlétna předpłata pola wudawařja 75 np. a na kral. saks. pósce 8 $\frac{1}{2}$ nsl. a z přír. njezenjom do domu 98 np.

Wopſhięcje: Majnowsche. — Swětne podawli. — Se Sserbow: S Budyschina. S Křiščij. S Hrodjischja. Se Szelschej. S Delneho Wujesda. Se Selesneje. — Pschilopf. — Naměščnit.

Majnowsche.

Budyschin. Soboto 16. augusta pschipotvnuju $\frac{1}{2}1$ hodžinę je ſo na jenym polu kublerja Ryc̄tarja w Börku tōjskto woszneho ſchczerniſččza a roſeklane woszne poħrabki, něhdže t tl. 10 nsl. hōdne, ſpalite. Kāk je wohē nastal, njeje ſnate.

Dražđany, 20. augusta. Tež wot weżerawſchego dnja hac̄ do dženſniſčego pschipoldnuja na kholeru niktón wjazd ſchorjet a wumrjet njeje. Wot njeje wotſhorowazých je jenož 8.

Schleswig, 20. augusta. Němſki krónpryz je na parolodži „Grille“ dženſha rano do Eckernförde pschijet, potom holſteinglücksburgſkeho wójwodu w Louisenlunda wophtal a na to psches Führ dale pućioval.

Win, 19. augusta. Sakſki krónpryz je ſe kwojej knjenju mandželiskej dženſha hem pschijet, Bonaj buſchtaj wot khezorskich pryzow, tudh bydlazých, powitanaj a podaſhtaj ſo do hrobu Hezen dorfa.

Kopenhagen, 19. augusta. Danski kral je pruskeho krónpryna ſa ryc̄terja elefantſkeho rjadu pomjenoval.

Genf (w Schwajcarſkej), 19. augusta. W lèze 1830 wuhnaty branschweigſki wójwoda je tudh wumrjet a nimale wſcho kwoje ſamōženje, kotrež drje něhdže 100 millionow frankow wopſhija, městu Genfje wotkaſat, dokelž ſu jemu tam w mērje bydlicz dali.

Statue papjery a akcije.

Sakſke wot 1855 3 $\frac{1}{2}$ 78 $\frac{1}{2}$ B., 1847 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., prjed. sakſ. ſchles. žel. alz. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., prjed. lub. žit. 83 B., awstr. ſl. ſtebnali 19 nsl. — np.; Landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 8 85 G., tuž. pfandbr. 4 $\frac{1}{2}$ wupowiedzne 99, do. 4 $\frac{1}{2}$ njerupowiedzne 94 G. — Akcije: Lipſko-dražđ. 227 B. — N. creditanſt. w Lipſtu 166 B., ſakſ. bank 145 B.,

hornotuž. bank 85 G., wiſke bankowki 90 $\frac{1}{2}$ (18 nsl. $\frac{1}{2}$ np. —) Budyske papjerniki 162 G., ſebn. pap. 97 G., I. maſch. fabr. Hartm. 107 G., budyske ſułn. a wulkomłynſke 54 B., tuž. maſch. fabr. 85 $\frac{1}{2}$ G.

Plaćizna ŷitow a produktow w Budysinje
16. augusta 1873.

Dowoz: 4659 měchow.	Plaćizna w přerězku na wikach, na bursy, niža. wyša. najniža. [najwyša.]					
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pschenja 50 kilogr.	4 13	9	4 28	8	4 22	9
Rožka	3 20	8	3 27	1	3 24	—
Ječmien.	3 4	2	3 10	—	3 7	8
Wosz	2 12	—	2 15	—	2 12	—
Hrček	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—
Mops	—	—	—	—	—	—
Zahň	5	—	5	6	5	—
Hejduska	6 16	8	6 20	5	—	—
Kopa ſkomh	—	—	—	—	—	—
Lane výmjo	—	—	—	—	—	—
Butyr	1	27	—	29	—	—
Zent. ſyna (50-)	1 10	—	1 15	—	—	—

Czahi po želesnicy:

S Budyschina do Dražđan: Nano 6 hodžinow 45 minutow; doležnja 9 h. 15 m.; pschipoldnu 12 h. 40 m.; popoldaju 4 h. 25 m.; wjecjor 8 h. 25 m.; w nož 2 h. 35 m.; w nož 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopoldaju 10 h. 50 m.; popoldnu 3 h. — m.; wjecjor 6 h. 50 m.; wjecjor 9 h. 45 m.; w nož 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenzja do Nadeberga: Nano 5 h. 25 m.; dopoleňa 8 h. 25 m.; pschipoldnu 12 h. 35 m.; popoldnu 4 h. 20 m.; wjecjor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenzja: dopoleňa 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldnu 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecjor 9 h. 55 m.

Swētne podawki.

Gakska. Doleż je kral Jan nětko saho tak wotchorzil, so pod netczlischimi wobstejeniem sa jeho živenje żadny strach wiaży njeje, dha je won wjedzenie knieżeństwa saho ham na ho wskat a staj po taikim krónprynz Albert i krónprynzehnu Karolmu 10. augusta do Wina wotjeh z mohlo, so býctaj ſebi tamniſchu ſwētnu wuſtajeniu wobhlađakoj a pôdla awstriſkeho khejora woprytakoj. Wonaj tam naſſterje dwé njedzeli woſtanjetoi. — Kral Jan je ho w swojej ſtrowoszeji tak polepszil, ſu niž jenož w woſu roloko ſejdji, ale ho tež pěchtí pſcheladzuje. Won ho naſſterje po někotrym času i Pilniž na hrôd Weesenstein pſcheladzit, doleż je tam woſbedje ſtronu powetr.

Regiment No. 108 je ho 18. augusta pſches Freiberg do woſkolnoſcze města Glauchawa podał, so by tam ſwój ſetujci ſantonnement wotdherzal. Draždansky gardejſni na tym hamym dnju do harthausſeje woſkolnoſcze wuczahnyču a tam ſe woſchelalini družimi wotdžleniem ſakſkeho wójska ſantonniruja. Tęczi (ſamjenſki) bataillon regimenta No. 103 je ho na khwili do woſkolnoſcze města Budyschin pſchepokožit a tam w tu khwili ſ tymaj družimaj bataillonomaj, w Budyschinje ſejazymaj, ma-ndvetejuje.

Krónprynz Albert je ſchi ſvočatku měřaza septembra do ſchwibuszej woſkolnoſcze (w Prusſei) poda, so by tam mandvry 5. němſkeho armeekorpsa jako inſpektor woſhlađowak.

Djen ſa dopielnjuvaze woſby ſakſkeho ſejma je na 15. septembra poſtaſenj a je ſa woſbu ſapoſkla ſa Budyschin a někotre druhé kuziſle města ſ. měřežanſki ra-đicel Buchheim w Budyschinje ſa komiſſara pomjenowaný.

Štož kholeru w Draždansach nastupa, dha wona ſ ſóźdym dnjom bole woſtejera a běſte tam 18. augusta jenož 13 ludzi, kliž běžu hſicze na nju khotri. Sa dwaj dnjej tam nictón na nju wumrieck njebeſche. Won tež na wskach draždansjeje woſkolnoſe ſylinje woſtejera.

W Lipku je ho 17—19. augusta třelenje ſrjeđno-němſkeho třelerkeho ſwiaſta wotdherzako a bě ſo tam wjely třelerow ſe rſček ſironow ſeſčko.

Kral Jan je 18. augusta jako na lětnym dnju ſaint-privaſſeje bitwy dječiſti rulaz na wójsko wudak, w ko-čimž ſ čeſeju na tych ſakſich wraſakow ſpomina, kliž ſu w ročnje pamli, a ſwoju džakomnoſcž tnym woſiwoſa, kliž ſu ſo ſ wójny, khwalobnje dobyteje, w ſwojim čazu ſvožomnje domoj wróćili.

Němſka. Němſki khejor je w Gasteinje dobrze ſtrowosze ſwjeſela a wſchednje pak wujedzja abo ſo pſcheladzuje.

W Elſku a Lothringſkej ſu ſo wónđano tak inje-riowane woſtejue dny (Rieſtag) woſtevilli. Tich je

20, ale 7 ſlutkowacj njemžo, dolež tychle ſapoſkla ſy thęgorej ſwētnoſcž pſcheladzec noſchedzjo.

W woſtrenju wójnskeho domnika, w Varlinje ſtajeneho, ſu generalojo nimale wſchek armeekorpsow wot krala pſcheproſcheni, hewal pak poſczeķu tam regimentu ſwoje deputaziſte.

Němſki kangler je na ſenotliwe němſke kniežeſtwa praschenje poſkak, hacž by to knadž ſchłodne bylo, hdę byku ſo awstriſke ſchłonali w Němzaſ zyle ſakalaſi. Duz hſicze tola zyle wěſte njeje, hacž budža ſakalaue.

Uſtria. Čegne myta abo wopřima, kliž ſu woſchelalim wuſtajerjam pſcheladzene, buchu 18. augusta w ſwētnej wuſtajeni na ſwiedzene ſaſchne woſſewjene. W maschinowym wotdžlenju doſtanu němſke kraje 40 čeſkych wopřimow a bjes nimi Gakska 3 a Prusku 4.

Danſka. Pruski krónprynz je ſe Schwedſkeje do Kopenhagena pſchijęt, ſo by tamniſchu kralowſtu ſwójbu woprytak.

Franzowſka. Woſmyſlenje monarchiſtor, bou-bonſkeho prynza, tak imjenowaneho hrabju Chambord, ſa franzowſkeho krala woſwokacj, je bonapartiſtor a republi-kanarjow w Franzowſkej ſpkoſchako a woni ſjedzja, kaž ſo ſda, na wſche ſaſchne pſchecziwo monarchiſtam ſlutkowacj. Wožebje pak ſo burja taſkeho kniežeſtwa boſa, kaž by je Chambord ſawjedz, hdę by ſ kralom byt; woni imjenujec měnia, ſo by potom ſaho předarosče podcziſ-čowanje burjtu ſaſtupilo. Tež pſcheladzda republiki, marshal Mac-Mahon, kliž bě předy ſa woſwolenje krala, nětko wiažy ſa to njeje.

Schpaniſka. Republika ſtowarzyszyła je wſchě města hacž do jeneho ſaho do ſwōjeje ruky doſtalo, hdęž internaſionalni kommunardojo kniežacu. Hdęž budža eſt zyle pſchewinjeni, dha budže kniežeſtwo ſ wjetſkej možu pſchecziwo karliſtam wuſtupicj mōž.

Ružowſka. Khejorka je ſo ſ pſcheladznu Mariju a ſ dwěmaj ſkódkimaj prynzomaj do Kryma podaka, hdęž w ſeptembri narwojenja pſcheladznu Marije ſ Jen-žielskej pſchijedzje. Štož budže w januaru.

Turkowſka. Persiſki ſchach je 18. augusta do Konſtantinopla pſchijęt. Sultan jemu na ſóź ſapſchecziwo pſchijedzje a pſchewodzecze jeho potom do hrôdu Beglerbega, hdęž budže ſchach bydliſt.

Ze Serbow.

Budyschin. Šandženu wutoru w 7 hodzinje pſchijedzje ſeho kralowſtu Wyżoſoſej prynz Jurij na tu-domne dwórnichę, hdęž jeho wojerſzy wyszhy a wſchelozn druzi woſebni knieža poſtrowichu, a wjetſe ſe ſo bōrjy dale do Žitarwy, hdęž je naſajtra ráto tamniſki infanterie-regiment No. 102 wobhlađak. Šerjedu w 12

Hodžinje ho wón saho hem wrdeči a wobhadowosche tudomny regiment No. 103. Wón je ho tón hamy djen saho do Dražđan pčdat.

— Djenša, 23. augusta, Žitawski infanterie-regiment No. 102 hem pčhieženje a wostanje I bataillon w městeče, taj druhaj pak na wžach kwartiru dostanjetej. S dobou pčhijedžetej dwé batterii artillerie, wot kotrejž směje jena tudy, druhá pak w Hodžiju šwój pčhebyt a wobej budžetej s regimentom No. 102 a 103 hač do 30. augusta w tudomnej wołolnosći mandatorowacj, potom pak do bislopsleje wołolnosće i wjetšim divisionslim manövram pomarsčituja.

— Tudy je ho 19. augusta rano $\frac{1}{2}8$ hodžinow w kaſernje wołat 12. kompanije regimenta No. 103 J. W. Luther s Koschowiz pola Dražđan se swojej tsélbu satzelič.

— Sandženu šobotu bu tudy jena žona s Komskla pola Minakowa wot polizie wotwiedzena, dolež běske butru pčhedawača, w kotrejž běchu wulce kule zele. Wona čzysche ho s tym wuryczę, so je teho dla kol do butry scziniča, dolež butra njeje doſez čzeka byta. To pak nježmē byc a po taikim ju polizia statnemu ryčničkem pčhepoda.

— Protokol s tuthym najpōdwołničko i nawiedzenju dawa, so budje lětuscha hodžijska fermuscha pōndželu, 8. septembra, niz pak tħdien posjedžišo, kaž je w protocy naspomnijene.

— Na lipsej šobry drje awstrijske schēgnali 19 nřl. steja, ale tudy je hinok njebjetu hač sa 18 nřl. a $\frac{1}{4}$ -schēgnali (awstrijske 5 nřl.) sa $4\frac{1}{2}$ nřl.

S Khróſcziž. Mjedzowu a točceje poškočany tħiż na wjerichlu naſčeho zyrlwineho tórmu bu w nožy wot 16. i 17. augusta wot nělajšeje swonkeje možy tōjskto shibnjeny a jeho horni džel khetro i wječoru poſhilemy. Nekofsi ludžo, liž bliſto zyrlwie bybla, ku w tutej nožy khwissku jažne hréčko pħinjal a hñdom tež bylnu wrijeſt, jako by něčto cjeſke pančko. Jeſi għad nělajsi meteor (pħwietka kula) wina taikheho podawla byka?

— t.

S Hrodžiſčja. Djen 27. julijsa 1823 bē J. G. F. Hataſ jaſo zyrlwinji wucjet a lantor tudy għwoje jaſtoju iſ-wo naſtupi k a bē po taikim s' lētuschiom 27. juliom pōl-ka l-ēt s' wucjeriem.

Taikli wažny a żadny bż-żejj nježmēdžiſche ho jemu pčhi jeho wulſiħi a wuſnamjeniċiċi safsużiħiċi eżiſčhe a bjes dželbranja minnhej. Byla hrodžiſčjanika woħada, jeho pčhiwusni a drusy pčheċċejlo cżinjachu teho dla doke a wċċe mōžnej pčhihot, so byħu jemu tón djen i rjanemu jubellexmu ħwiedzenjej sczini, a my wopħam tudy se kħabu pjerom a s' kroksimi kħowami, schtoż kum wo tuthym ħwiedzenju widżeli a naſħoni. Hrodžiſčja bē na pomjenowanym dnju s' cjeſtiġi mi wrotami, pletwami a khorhojemi rjenje wupħiċċene. Pčhi-

pōrđnu w dwemaj hodžinomaj šhromadżowatku ho żgħi-wihsaq, schulżiġ a wiesni faſtuħniż, mklod luu a schulje dgeċċi na farje, czeħnejha potom w haċčanajnejenjek il-ċażi na knieži dwor po lollatora, kniesa s' Gersdorff a druhih pola njeħo šhromadżenih wogħebnijek knieži. S tutnji siednożenj u voda ho ċażi nětlo na schulu i kniežej jubilarej. Tam postrowi jubilara najpridex lollator, kniesa s' Gersdorff, pčhepoda jemu w mjenje Jeħo majestisċi krala Jana skotu sażķu żgħi n-edd il-ka a 300 tolef, jaſo cjeſtni dar wot woħa-danijek knieži. Nětlo pčhinejhe woħaba se firojej nkođżinu a schuln ġwoje sbożopshetx a dary pħxes id-ċażi knieža wucjerja ġorrstarja s' Worzyna. Jejne darr běħu: krafne sofa, drohi kħeborni ċaħni (chronometer) a mjeħli a pčhihōdin dżedow. Też knies farak Ebert pčħibliji ho i kniežei jubilarej se għwojim dobropsħecżom a se għwojim darami, se wskellic fotografiow wob-stażiżmi. (Jevoż jeho kollegojo, cji s'blisxa a s' daloka hem pčħiħedshi knieža wucjerio, bjes nimi też jeho nēħduħi präparandojo, dyrbjachu hladach, kaf hebi po-fidżiżi khwissku ċaħxa wudobu, so byħu jemu għroje wutrobne dżelbracie wopolasaq mħalli. Też posidjix w-żgħiwi njeħbe sa nisx nħadje żadhom luu kifur ruma. Nětlo wħċek ho pčhi taikkli skladnoċċiħi floro wskudżom s'lepkha.) Ma to czeħnejhe ħwiedzeniċi ċażi, kniesa jubilara pčħewodżej, do krafnejne wupħiċċeneho Bożże domu, hđejż ho jemu i cjeſci a Bożu i dżalej kwyedjeniċi Boža kħlużba wotħerja. Ḧnydom po tei hami poda ho jubilari na knieži dwor, hđejż bē dla wunjeħenja nusnijek kħaww wot lollatora na hoscjanu pčħi-prosħenj.

Povrošitħomni facċiżiċiż izzekho ħwiedzenja bē jara wulkotn a spoloċiżi. Nam ho sda, so je hebi hroġijsiċ-żanista woħada se għwojim duħommix a kniežiwa m' pčhi tutej skladnoċċiħi nēħħi doħbiha, sa cżimż wěscje njeje staka, mjennejha: wulku khwalbu. A my pħiċċejem jaſi ja to, so by Bóħ, ho bōrxi wot njeje dżelazmu, kniežej Hataſej potomniha wobradżi, na kottmib by Hataſowy duħi dworja byk, laži na Helsi Helijsaw.

B—I.

S Ġas-Solħiż. Sandženu p'renju njeħħiż lu teħo mēħaża mjeħħiġi tu żadny a radny għożiżi. Tudem wumjensak Peter Bissi a jeho lubu mandżelissa Madlena rod. Wagħna reż s'Nieddaħħeż ħwiedżiċ-żiż, l-farak Imiċċi a l-kapkan Voigt, s'modliwu a s'Bożiżi kħowom tón ħwiedzeniċi poħiwejji, dżelżza a djeż-żidżiżiżha luħożi jidu debiżże, darniwox ġiġi ħwiedzenja, kugħodow a pčheċċejel jidu wobbardi. Bóħ lubu knies, liż-żejjem temu skotok-vaħnemu mandżelistwu hači hem dobrū sirowtu a wjele druhej ħnadj wodradżi, ċiż-żi jemu też dale mērni a sbożomni ħwiedzenja spożiżiż.

G Delsneho Wujesda, 19. augusta. „Witaj i nam!” tak postrowicu Wujesdzenjo dzenja nowego, nětremužkuž hízeze zyle njeſrateho hoscza, a se ſylnym hwiſdanjom wotmolti nam ſwoje naſpreñſche, „wjerſch pomash!” Dzenž rano w 8 hodzinach mjenužy pschi-jedje do Wujesda prēnja lokomotiva s mjenom „Spree” s wulſkim czahom woſow poſnych ſchenow a drugich węzow, i twarjenju ſeleſnižy nuſnych; tež knieža ſastoñižy běchu i Woyerez ſobu pschiſteli. Wiele luda se wžy bě ſo i powitanju a i hladanju na dworñiſchejo ſechko. Holsy běchu njemako wěnzow a pletrow narwile, s lotrnyj tych ſastoñnikow pschiſtih, najbole a najrijetiſcho pak lokomotivu. Wot netk pschiſteli tajki czah wſchēdnie někotry křek. Sa tydzeni pschiſteli s drugiego dola rěti Sprewe — s Nisleje — s prēnim czahom do Wujesda a budje ſo tehdy wulſtony powitanſki ſwiedzeni ſwiedzic.

Se ſeleſne je. A nashei roſprawje wo wóhniu, kž je tu 9. augusta ſalhadiſ, mōjemy netko híſtige pschiſpomnicz, ſo ſu bies tymi, kž ſu ſo tehdy wotpaliſi, 14 burjo a 6 ſhěnizy. Burej Schimjenej ſu ſo 4 hōjada a 4 ſwotne ſpakte, burej Mroſkej val 1 kruwa a drugim tóſticto koſow, huſ a kur, a burej Rholowje ſo 60 koler pjenies ſechketo.

Přílopk.

* Wot budyskeho pschiſajneho ſuda bu 29. juliſa E. G. Faſch i Tucjiz i 4lētnej lhostarni wotkudzeny, dolež bě wopacjne pjeniesy džekat, a hornejer J. W. Weifa ſ Tucjiz doſta 6 mēſazow jaſtwa, dolež bě jemu pschi wudawanju tajich pjenies pomozny byt.

* Wot budyskeho wokrejneho ſuda bu 5. augusta 16lētny hornejerski wuchomnik Mroſkej i 3lētnemu jaſtu

wotkudzeny, dolež bě woheň ſakolik, ſ lotrnyj běchu ſo domiſle, hornejcni a kónia hornejera Polala w Ra-mienzu wotpaliſi.

* W Dſchaſu a woſolnoſci mějachu 2. augusta ſylny kropobice, kotrež je tam wjèle ſchody nachinko. W jenej fabriky bu 260 woſnow wot kropow roſbitich.

— Tež w Mügelnje padaču kropu, kaž hobsaze ſeja, a ſtrachny wětr je tam tóſticto ſchotomow ſpwalak.

* Š Groſenhalna piſaja: Šsobotu, 9. augusta, popoſdnju ſatepiſtaj ſo pschi ſupanju w Lohu bliſlo wžy Seuſliz wuejer Šeſſert ſ Šchopaw, kž bě pola ſwojich starskich na wopitanju a pomožny wuejer Kühn ſe Seuſliz. Prēnshi bě jenej parolodži jara bliſlo pschiſhok a čyſtice jemu Kühn pomhač, ale wobaj w žotmach ſtovenje ſhubiſtaj.

* W Egeru (w Čechach) a woſolnoſci je 30. ju-lija ſatrachny ſliw a wulſe kropobice poſne a ſahrodne plody někotre mil koko woſoko ſopuſežiko.

* W Kenorawje (w Delnej Lužicy) mějachu 26. ju-lija cjeſke njewjedro, pschi cjiñz býſl do Čhliſ domu dyri, tak ſo ſo tuto rjane, halle psched tſjomi lětam i nowonatwarjene twarjenje zyle wotpali. — W Strobizach ſtaj ſo 4. augusta dwoj buraj wotpaliſoſ a ſu ſo pschi tym 3 kruw a 1 jaloža ſpalife.

* Š Wilow (w Delnej Lužicy) piſe „zahniſ“: Psched někotrymi nedželemi wobwěſny ſo tudy wěſty Dubrawa, jara wuſhikny murječ, ale ſanicjer Božeho ſtora. Poſleni dzen ſwojeho ſtovenja hedzefche wón w ſoržmje pschi paſenzu haž do 12 hodzinow. Potom rjekny wón: „Netk je moja hodzinla pschiſtka, ja dyrbju híz!“ a wón džefche a wobwěſny ſo pod torožom ſa wojo jeneho woſa. Nasajtra namakaču jeho ſnak leſažebo.

Š dopomijenju na njebo Madlenu, Jurja Wicžasa w Džiwocžizach,

mandžellu.

† 6. augusta 1873.

Shtož cjni Boh, wſho dobre je,
Tak wěrny hſeſčjan praji,
Hdyž cjeſki hſiž ioh' potrjechi
A do ſtrobobu ſtaj:
Kaž waſ, my luby pschiſcjo, ſe
Dzenž dwé nježli podesčko.
Haž dzenž dwé nježli — ſobotu —
My i rowej pschiwodžefcheje
Tu lubu mac̄ a mandžellu
A ſa jeſi laſčicom džefche,
Kž predy ſtredu na ranje
Šeo w ſmierci wot waſ džefche.

Wy wěſcie popſtejce ji
Ton wotpočink we rowje,
Heřez jeje cjeſko cjiſche ſpi,
Haž Boh po ſwojim ſtowje
Je ſaſo ſ njeho wububži
A na wěcze je pschelražni.

Kal budzeče ſo ſ: adowac̄,
Hdyž budje ton djen ſwitac̄,
So budzeče tu lubu mac̄
Tam junu ſaſo witac̄,
Hdyž njeje do wſchej' wěcžnoſcje
Tam žane wjazh dželenje,
A tak dha netko derje ſpi
Ty ſtaré ſprózne cjeſko,
Kž ſy tu ſ wjetſcha na ſwěcži
We cjeſkim džele byto
A wjſche teho nadendje
Eje wſchelska staroſć, mjerjanje.

Ta twoja duscha do njebla
A tom' Wumóžnilej džefche,
Kž we wěrje cjaž ſtovenja
Š nim ſjednoczena běſche,

Tam wona nětko s hnadą ma,
Shtož je bęj tudy żadaka.
Ty bę ho s ciašom w žiwojenju
Sso i žmijercji hotowaka
A tež psches wschednu połutu
Te hręchi swotvroschata:
Duz dżesche, Bohu podata,
Hdżż bę nětko psches žmijercj wotana.

Ty bje-wschej' druhej' khoroscje
Gswój bęh by dokonjata
A bje-wschej' dothej' holoscje
Tu cijische wudychata,
To cijeske žmijertne będzenje
Twój Boh cji lózke sczinit je.
Kak radę ty hnadz sečzysche
Thym swojim něskto prajecj,
Ah, Bohu żel! — ty njemžesche
Tu myžl do synkow stacjeg,
Dokelž ta rycz, o ſruboba!
Sso bęsche tebi ſhubita.

Twój žmijertny dżen eje nadendje,
Hdżż twój syn luby duschny
Gswój narodny dżen mějescze,
Kij njej' tón njepožluſhny;
Tak bę dżen jeho naroda
Twój žmijertny dżen, o ſruboba!

A tak dha nětko cijische spi
Ty cijeko w lkodnej semi
We Hodžiju na Lechowic;
Ta duscha s jandželemi
Sso w njebju ſbózna ſraduje:
Duz njeplacjce, haj njeplacjce!

Haj luba macjé, mandželska,
Spi derje w lkodnym rowje,
Kij je cji sparna komorka,
Hacj Boh po swojim ſłowie
Cje ſaſo s njeho wubudži
A na węczne naſ ſjednoci.

W mjenje ſawoſtajeny

Petr Mloni.

Filiala sakſkeho bankotowarſtwia w Budyschinje.

My s tutym k nowiedzenju dawamy ſo my ſa depoſitske pjeniſeſy

3 ½ %	pschi wschednym naſadylaczenju,
4 %	jenoměšaczym wupowjedzenju,
4 ½ %	třiměšaczym wupowjedzenju

hacj na dalshe ſadanipy.

Na wobstaranju wupłaczenja kouponow, 1. septembra płaczomnych, kaž tež k wschitkim druhim wobstaranjam bankoweſt ſuklowania ſo najnaležniſcho poruczamy.

W Budyschinje, 22. augusta 1873.

Filiala sakſkeho bankotowarſtwia w Budyschinje
na kamentnej haſy w domje knjesa pschelupza Jacoba.

Warunowanie!

Hizom konſche ſęto psched jutrami je ſo mi několry kręcji k nowiedzenju dato, ſo je jena nabruň khetro mjaſkoſta žona w starobje wot 40—50 lęt s młodym ciałowiem wot 17—20 lęt w bližszej woſolnoſci Budyschina woſoko ſhodjila, ſkoncniſki a pschedeſchežniſki k poczebnjenju hromadžila a pschi thym naſchn firmu

„M. Schmidt na jerjowej haſy 268“

wotwujila, dokelž je teho młodego ciałowela ſa Schmidta, kebje pak ſa jeho žonu abo macj wubala. Wſele na tajſe waſchnie k poczebnjenju abo porjedzenju doſtathych ſkłoncniſkow a pschedeſchežniſkow je ſchpatnje ſhotowaných, druhé ſu ludjo ſara poſbie ſaſo doſtali abo ſ zyka njeſtoſtali, cžohož dla k podpiſanej firmie po tajſe węzły pschiadžechu.

Dokelž pak ženje ani ſ naſcej ſhwóſby abo ſ druhich ludzi ženje nikoho ani w měſcie ani do bližszej woſolnoſci w tajkim nastupaniu wupoſkali njeſkym a tajſe wotwujicze naſceje firmy nam ſchłodne a pschedziwo ſaſonu je, dha tole warnowanje woſjewiamy a ſ dobom wschitkich, kij buchu ſ tajkim wobſchudzenjom wujebani a ſo biſchcze wujebaja, ſ dobom proſkymy, ſo nam to k wjedzenju daję, po czim ſajkemu ſebanju na budniſkim puchu ſonc ſcžinimy.

Pschedeſchežniſkowa fabrika
M. Schmidt na jerjowej haſy 268.

Pytaja ſo

pschi wýzolei ſdž ſa lěto 1874 na dwě wjetſchej rycerſkile w bliskoſći Dražđan herbzy wotroczy a herbſte džowki. Jenož tazzy, liž moja dobre wopisima, chyli njejduelu, 24. augusta, popołdenju wot 2-5 hodžinew pſciſtajenja dla do hosczenza k „ſtotełu ſkónzu” w Budyschinje vſchinę.

Teneho hólza ſe wýžy bortsy do wucžby woſmje

Franz Zureck,

ſedlarski a tapetierarski miſchtr
na ſwojnnej lawſkej haſy č. 747.

Róže, laž tež pletwa ſa njewestý a kmótrow
ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchtryparskich
khamach hauenſteinskeje abo butrowskeje haſy.

Ratarske kreditne towarſtvo w ſaffſkim kraleſtwje.

Horjebranje ſobuſtawow, nutſpłacjenje pjenes, pſchedawanie ſaſtañnych a kreditnych listow, proſchenja we poječionki atd. ſa ratarske kreditne towarſtvo w ſaffſkim kraleſtwje, ſo wote mnje ſdžy čzaſt wobſtaraja, laž tež na-
lutowarske pjenježne ſkadi (Spareinlagen) ſo tež wot tajich horjebjeru, liž ſobuſtawu njeſtu, a ſo wote dnu
nutſpłacjenja ſ 4 prozentami ſadanja.

W. Mattheis na hospitaliskej haſy w Budyschinje.

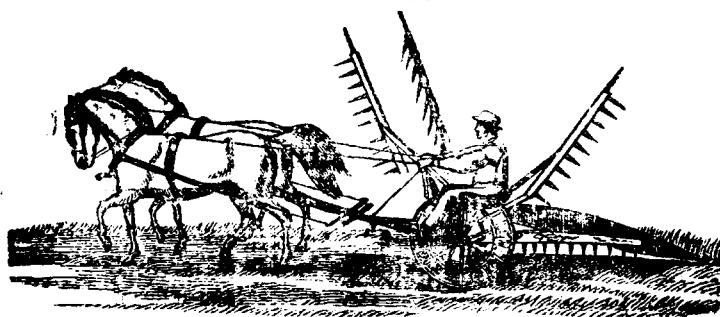
Göpelſke mlócežaze maschin,

lotrež na lužilej wustajenyz, 27. meje
w Budyschinje wotdžeržanej, 1. myto,
wulku ſtalu medailu, pſchi konkuren-
tnym prämijowym mlóceženju doſtaču,
porucza a proſhy dla prawočaſnich wob-
ſtarauja wo ſkaſanja tak bortsy hacj módno-

želesoliſerna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Žitožhežne maschin,

jeno- a dwajpſchežne, najlepſcheje twarby
(H. & G. Kearsley Nipon), porucza
pod rukowanjom a ma na ſkadze
želesoliſerna a maschinowa fabrika

Goetjes & Schulze
w Budyschinje.

Pſchedawanje hnójnyh ſrědkow.

Noſwjasany peru-quano,
ff. parſenu koſčinu (Knochenmehl),
koſčowuhlon- y- ſuperphoſphat,
backer quano- ſuperphoſphat

pſchedawam ja po nanajtunischič placzisnach.

A. Lorenz

w Budyschinje a Pomorezach.

Kóždy, liž wete mnje hnójne ſrědkí kupi, ma to prawo, te ſame po jich hōvnosći na
ſpýtowanſkej ſtagiſi w Pomorezach „darmo“ pſchedawacj dacj.

Wulki skład

čašnikow (segerjow)

J. G. Schneider

na ſnuteſkomnej lawſkej baſn̄ c̄. 134 pódla tórm̄.

Ja bym ſwój ſkład čašnikow jara bohacze powięſtſhil
a mam we wſchēch družinach čašnikow wulki wubſerk,
taſ ſo mózu ſózde požadanje dopjelnicz. Placzisn̄ ſu naj-
tunische a ſózdy čaſnik je naſzwěniſchho wotczebniſen̄.

Rukowaze piſmo ſo ſózdemu pſchiwda.

Wulki wubſerk prawdziwych ſlębornych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtočaných rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placzisnje naſtunischo.

Tež pſchiſpominam hiſheže, ſo bym ſerbſkeje rycze runje tak
mózny, ſaž némiskeje.

S poczeſczowanjom

J. G. Schneider,
čaſnikar.

ſ uapſhecia theatra

ſ uapſhecia theatra

Mój atelier ſa photographiju

elegancky a požadanjam čaſha doſečzinjazy, ſ horjebranju portraitow (wobra-
ſow) kózdeje wulkoſcze. Reprodukziſe a powięſtſhenja po ſózdy wobraſu hacz do živjenſkeje wulkoſcze w najpyschniſchim a wo prawdze wumjel-
ſkim wuwiedzenju. Poruczenja ſ wonka měſta ſ photographirovaniu ſubłów,
jenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwójbnych gruppow a teho runja ſo ſózdy čaſh
horjebjeru a pod ſklubjenjom naſtunischiſch placzisnow a ſo pod rukowanjom
wérneho wuwiedzenja w najkrótschim čaſku ſhotuja.

S poczeſczowanjom

Alexander Matthaeij,

photograph. artist. atelier
ſ uapſhecia theatra.

Aluzia.

Pondzeli, 25. angusta, dopoleńia woł 9 godzinow
buđe ſo na farſie w Budyschiſku dželba derje dierzanich
mddlow ſe ſlōwczinowego drjewa, jaſo blida, ſtolzy, ſcha-
towe, ſchleučzane a druhe ſhamor, tež ſefy, poſlejdečza,
koža, wſchelake čaſnikiki, domjoza, ſuchinſta a hoſpodarſta
naſeba ſa hotowe pjenjedy na pſchedadzowanje vſchedawacj.

Dietrich.

Wosſewjenje.

S tutym čeſczonym wobyljeram Ractlow a a
wekelnosče ſkotni wahu, wet jeneho ſjenoczeńſtwa tudy
ja ſtotwazjenje poſtajemu, naſpodwoſniſchho poružam.
Sa wazjenje hejzada ma ſo $7\frac{1}{2}$ nſl., ſwinječka
čelečza a woły $2\frac{1}{2}$ nſl. pſdejciſz a maja ſo ſhamo-
wienja vola knjeſa korezmarija Dejſi ſtacj.

P. Albert w Ractlowe.

W o ſje w j e n j e.

Čeſczenym Serbam Budyschiua a woſolnoſcie ja ſ tutym ſ naſje-
dzenju dawam, ſo bym ja dotalne, wot knjega Ernsta Hämscha na jerjowej
haſy čjo. 267 tudy wjedzene kolonialtwoſe, tobakowe, cigarowe a
spirituoſe khlamy kupiſ. S proſtwu, ſo by ſo dowierjenje, mojemu pre-
domniſej spožczenie, tež na minje pſchenjeſto, dawam ja ſ dobow to kluſjenje,
ſo budu ſo ſtajne prozowac, temu ſamemu po wiſhem wotežakowanju doſež
czinic.

S poczeſcowanjom

Rudolph Scholz.

Towaŕſtvo

Maćicy Serbskeje změje póndželu, 8. septembra, popołdnju $\frac{1}{2}$ hodzinow w Thiermannec restauracji wurjadnu hłownu zhromadźiznu.

Džeński porjad: 1) Rozprawa wo kupjenju
maćičnego domu; 2) wuzwo-
lenje twarskeje deputacie.

W Budyšinje, 21. augusta 1873.

J. E. Smoler, předsyda M. S.

Nowe jereje

woſebnie tuczne, po tunach, kopalach a jenotliwie po naj-
tunischiſich placisnach porucza

J. T. Reimann
ſ napſhecza theatra.

Maj ſ

we wulſim wnbjerku, punt po 14, 18, 20, 24, 30, 40 np.

R h o f e j

punt po $10\frac{1}{2}$, 11, 12, $12\frac{1}{2}$, 13, 14 ngl.

ſprawnu dobru tworu

ma na pſchedan
J. T. Reimann
ſ napſhecza theatra.

Moju destilloſiju ſ palenzpſchedawanjom po-
ručam ſ dobrociwemu wobledzbowaniu.

J. T. Reimann
ſ napſhecza theatra.

Holzu ſe wſy, liž ma luboſc k dječiom, pyta
1. oſtobra Jan Ernst Schuba, ſastojniſ w
wotkrobiu klužiſlim dječawym domje na Židowie.

Nakladnik: J. E. Smoler. Cišo: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Djełaczerjo

ſa brunizowe podkopki a zyhelnicu, woſebje jedyn
wſtojny zyhleſchtrichowar, uamakaſa pola pod-
pihanego wobydlenje a derje placzene djeļo.

W Hornym Mękowje. G. L. Müller.

Wokleni budyski hermanek je ſo na ſchuſeju wot
Wielkowa do Hodlerja brēmjeſchko uamakaſa a može ſo
ſojo doſtač w Strögi pola Wulſich Sdjarow pola bura
Wirtha pomjenowanego Něma.

Wokleni hermanek ſobotu je ſo w Budyſchinje jena
liſtowſja (Brieftasche) ſ rachnonkami a nekotrymi tole-
rjemi papjerjanych pjenjes ſhubita. Sprawny namakaſ
džyl ju ſa dobre myto we wudawarni „Serb. Nowinow“
wotedacj.

Stedžbu!

Iutſje njedzeli domkhowanka w Jenkezaſ
ſ rejemi a nowopječenymi tykazami, na čjož
najpodwoſniſich pſcherpoſtuje Rostok.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 26. augusta dopoleňa wot 9 hodzinow budże
ſo zyle bliſko korcimy w Dubom

90 Rm. mjeſkich ſchęjepow,

70 - - - pjenow,

10 ſtotonjow - walejkow

ſa hotowe pjenyſy na pſchedazowanje pſchedawacj. Šro-
madźisna w dubianskej korcimie.

Dietrich a Dutſchman.

Rětko

njeje moje wobydlenje wjaz na jerjowej haſy čjo. 207
po 1 ſkodze, ale ja bydlu

na ſwonkej lawſkej haſy čjo. 819.

Richard Rincke,
fabrikant pſchedeschczynikow a ſtönčzniſow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
we wudawarni „Serb. Nowin“
na róžku zwonkneje lawskieje
hasy čo. 688 wotedać, płaci
so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétta předpłata pole
wudawaria 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z pří-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecze: Najnowsche. — Esnéme vodawki. — Se Serbow: S Budyswina. S Hajniz. S Krakej. Se
Gidžinoh. S Němickich Paſſiz. — Pschilepl. — Bzylwinske pomjeſce. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěſtchnik.

Najnowsche.

S Hodžija. Njebo kubler Michał Čjoč w Kanezech a jeho njebo mudowa Hana Čjočowa rodzena Psieczek s Lutyczem staj s luboscze k Beżeniu kralestwu 60 tol. sa nasch Boži dom, 50 tol. sa misjonistwo, 50 tol. sa bibliiske towarzstwo a 50 tol. sa Gustav-Adolfske towarzstwo wotkaſkoj. Ente 210 tol. buchu saúdzeniu ſobotu s jeju ſawostajensiva psches Čerwieno-Rosłowskeho mlynska miſchtra Smioka naſhemu i. ſararzej wupłaczeniu.

Lipſl, 27. augusta. Dokelž je někotre wječery ſa ſobu w jenej tudomnej njerožciowej hasy wulka hara byla, pschi ežimž je njekmaný lud 7 khežow wurubi, dha budże nětko na njeměrnikow wot wójſka třelane, jeli ſažo poczni haru hnac̄.

Barlin, 27. augusta. Krónprynz a krónprynzyna ſo bližšemu njedželu s kupy Föhr do Potsdama wróćitaj.

Gastein, 27. augusta. Schézor Wylem je dženſa dopoldňa wotik a najſkerje 29. augusta do Barlina pschijedze. Pschi wotjedze wón ſhwili ſ hrabju Beustom ryczesche.

Fulda, 28. augusta. Tudomny biskop Kött je dženſa ſ 400 tl. ſchraſy abo ſ 3 měſazam jaſtwa wotkudženy, dokelž je duchownych poſtaſat, jich prjedy wyschinoſci ſ 200 tl. wotkudženy, kaž ſebi to nowy ſakon žada. (Poſnanſkeho arzbiklopa Lebedchowskeho ſu teho dla tež ſ 200 tl. ſchraſy wotkudžili.)

Win, 27. augusta. Nětko je pječja wěſte, ſo italski kral ſem pschijedze a ſo potom do Barlina peda. — Serbski knjas (wjerch) Milan je dženſa ſem pschijet.

Paris, 27. augusta. Projeſz pschecjiwo marſchalej Bazaine je nětko tak daleko pschihotowane, ſo budže ſo ſiaſne ſudženje tak bôrſy ſapocžinac̄, hac̄ budže poſlenje wotkudženje němſkeho wójſka

s Franzowskeje won. Tajke ſudženje móže 2 haſ 3 měſazym trac̄, dokelž budže ſo něhdze 350 ſwědkow pschecjiwoj dyrbjec̄.

Madrid, 27. augusta. Karliſtojo ſu mala twjerdzisnu ſtelle dobyli a wobkudžili. Knježerſto wo to njerodži, dokelž je to tak male wobtwjerdzjenje, ſo možesche jenož 150 muži wo pschijec̄. General Sanchez je ſo ſe ſwojim wójſkom na puej ſodał, ſo by tule twjerdzisnu karliſtam ſažo wotdobył.

Madrid, 27. augusta. Santa Pau je wczera wotkudženje karliſtow, 8000 muži ſyliých a bjes Diskaſtillom a Urronizom ſtejazých, ſbit a jim tōſchto konjow a wójnskeje potreby wſal. — W bliſkoſci ſtelle je ſo 12,000 karliſtow ſhromadžilo.

Petersburg, 27. augusta. Wjeliki knjažnahlednik je ſo ſe ſwojej mandjelskej a džecžimi ſ wukraja do Petersburga wróćit.

Heinrich Lindner

w Budyschjuje

na róžku ſerbſkeje a ſchulerſkeje hasy
porucža ſwój

cigarrowy ſtad, woszbeje dobre družiny po ſtarých placziñach wet 2 np. ſchtuku,

kaž tež
palenz, rjany a cžiſceſtloždy, liter po 24—96 np.,
teho runja

lhofej we wulſim wubjerku,

zolor zyls a tolčeny,

produkty najlepſich ſroſczenjow a fabrikow,
jerje, ſwěčenje, petroleum atd.

Do zuſky ſo výta a móže hnýdom ſaſtupic̄ jena
dobra ſtaricha žonſta abo pěſtonic̄; jenož taſte, kli
ſweju węz verje roſhyja a móža ſwoju ſmanoſci a
ſwěroſci ſ wepišmami dovoſaſac̄, něč ſo ſa dalschim
prascheja we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Śwētne podawki.

Saksa. Ichō majestosz̄ tral Jan je nětko, moht rjez, sažo zvle stroñ. — Krónprynz Albert budze w čožu wot 3.—6. septembra bliko Bunglawa (Bolesławia) a Lubanja 9. divisiju němſkeho wójsla jato general-inspektor woßhladowacj.

Po draždjanſkych nowinach dze kniejeſtvo ſakili hejm hžom w prěnzej polozý měřaza oſtobra w hromadu powołacj.

Pensijs invalidow a ſawoſtajenych ſaſtojniow pſchi krajinach ſelesnizach je minister finanzow wo nějčto po wyſchit.

W Tolkowicach pola Draždjan je ſondženu njeđelu wjetor w 9 hodžinach wohén wudyrk a ku ho tam wſchitke twarjenja hacj do tych, kij l Donathez ſubku ſteſeja, woſvalke, tak ſo je wot zykeje wžy jenož tole jene wcbfedzenſtwo ſtejo woſtata.

W Böhmigez zyhelnicji pola Monowa ſta ho 24. augusta ſledowaze mjesboje. Tamniſchi zahler Hauptmann Chyzsche tehdz jenu flintu wutſeliz, kij dě hžom někotre njeđele naſykana. Dolež ſo wena ſarjeli, Chyzsche wón po nowu ſapalku hicj. Ale ſedom bě ſo wobrožit, dha ſo tſelba wutjeli a wſchón ſchrót, ſtotrymž dě naſykana, Hauptmannoweho žonu, kij jenož 6 kroczeli dale ſtejſe, tak ſtraſhne trjechi, ſo bě wona ſa někotre minuty morwa.

Němſka. Khejor ſwieſeluje ſo dobreje ſirowosče a ſo w tychle dnjach do Bartina wrózji, hdzej budze tamniſchi wójnski pomnik, l čezči dobnychow pruskeho wójsla w Schleswig-holsteinskej, awstrijskej a franzowskej wójnie ſtajen, ſ woſebnej wojerſtej pſchinoſcu hveđenjszych woſtryh. Je to najwyſchſhi pomnik, kij w Europje mam, ſwón pał, kij ſu wóndano ſa lónski dom leli, a kij mějſe tež najwyjetſchi byjz, ſo piecja tón krocz radžik njeje a budza jón teho dla pſchelacj dyrbječ.

W Pruskej ſo wójna bjes ministerstwom a katholſkim duchoſtwom dale a bole roſpitčejera. Katholſke duchoſtво dze po dotalnym waschnju ſlukowacj, ministerſtvo dze je pał l temu waschnju nuſowacj, ſaz je nočy ſalon poſtaſa. Šwētne móz je w ruch ministerſtwa a teho dla je hžom tójskto duchoſtowych ſchraſu dacj abo druhe njeſuboſtne ſnjesz dyrbjaco. Škotó pał dlehe mutraje, hacj ministerſtvo, hacj duchoſtво, to njeđa ſo hſtceje práciej.

Awſtria. Sakſki krónprynz a jeho knieni mandjelska ſo dženž abo jutſje ſ Wina do Draždjan woſchitai.

Khrowatski hejm bu 25. augusta woſterwjeny. Hacj budze wjele kmaneho wučinič móz, to ſo prascha; pſchelacj wón je wot wuherskeho ministerſtwa ſara podzjihedzowanym.

Woloko Linza budža 10., 11. a 12. septembra wulke mandvry woſdjeržane a ſo tam hžejor teho dla poda.

W tychle dnjach běſhe wjele ſkowjanſkich wucjerow we Winje ſhromadžených. Woni ſwoje ſhromadžiſny wſali hžejorſteje akademije woſdjeržowacu a tam wſchelake naležnosće, ſkowjanſke ſchule nastupaze, wujednacu.

Franzowſka. Hacj budze w tutym kraju bōrſy ſkaleſiwo ſakozene, to počina ſažo bole njewěſte byc̄; pſchelacj někotrykuliž Franzowſa je ſebi w nowſchim čožu roſmyglik, ſo ſnadž to tola njebý l radjenju byko, hdz by ſo hrabja Chambord (Schambor) pod imjenom Hendricha V. (pjateho) ſa franzowſkeho krala ſuwokat. Hradja Chambord je imenujz zylo w tych naſladoch žirv, kotrež franzowſky kralojo pſched prěnzej franzowſkej revoluziju mějachu, imenujz, ſo ſmě kral w kraju czinicz, ſkotž ſo jemu jenož ſefanje a ſo ma lud jenož poſkuchacj a dawacj. Do tajleho waſhnuja njebý pał ſo franzowſki lud nětko nuſowacj dak, to je wěſte, a by ſterje a ſlepje nowu revoluziju ſakozit; ſa tym ſu tež czi pſchilichli, kij byku rad krameli, a to je jich hreličosć hžetru pomjeniſtiko.

Jendželska. Prejdy hacj Ružojo na Rhiwu čehnječtu, běchu Jendželčenjo w wulkej hroſy, ſo budze to, hdz ſu Ružu Rhiwu dcbyli, iž pſchelupſtu a wiłowani w ſrjeđnoaſiſtich krajach l ſchlodje. Tež wonk na ſpočinjanje Ružow teho dla Rhiwje hlabacu, dolež měnjaču, ſo pał Ružojo, hdz Rhiwu dobuđa, ſ tym ſažo jenu kroczel bliże l jendželskej Indiſkej pſchindu. Wo tym pał Jendželčenjo ničo wjeđecj noſheda, dolež ſebi myſla, ſo mohka Ružowſla potom tež požadanje po Indiſkej dſtacj a ju Jendželčenam woſdobyč pſtacj. Ale nětko ſu Jendželčenjo wuměrili, ſo Ružojo po dobnychu Rhiwų Indiſkej ničo bliże pſchilichli njeſzu, hacj ſu to hžom předy na druhéj stronje byli. A dolež je Ružowſla tamniſkim rubježnym ludam pſches ſwoju móz strach naſnakal, dha ſo tam nětko wjele ſlepje wiłowacj hodži. To ſo Jendželčenam tež jara ſpodoba a duž woni nětko Ružow ſloučnje jara ſhwala a njeviđja iž dosz wuſhovacj, kaf duſhni ludžo to ſu a kafke pělne a mudre kniejeſtvo maja.

Šapaniſka. W tutym kraju knieji hſtceje pſchelacj palenje a ſmalenje, krejpschelacj a rubjenje. Pſchi woſowanu karliſtow a republikanarow je ſo měſtaſklo Tortella zylo woſvalko, jenož zyrkej je ſtejo woſtaka. Wójſko republikanſkeho kniejeſtva je karliſtow w poſleniſkim čožu někotry trčz ſbito.

Ružowſka. Wójſko, w Rhiwſkim chanacje ſtejaze, je nětko na tym, ſo tamniſkich njeſernych a rubježniſtich Turkmenow l měrnoſci njuſuje, tak ſo pſchelupſow a durow wjazg nadpadowacj njeſmiedza.

Serbia. Wjele Milan je ſo na někotre dny do Wina podač.

Ze Serbow.

S Budyschina. S l. Matejom Wukaschom, tuz je se Serbina w amerikankej, krajine Texasu, do Serbow na wopytanje pschijet, w tychle dnjach do Ameriki wuczahnu: Jan Wukasch s Wukojny se żonu a 3 dżeczimi, August Krawz s Wojerez se żonu a 3 dżeczimi, wudowa Maria Nowotnickowa s Wojerez, Jan Khejnik s Dudocho se żonu a 2 dżeczoma, Handrij Handrik s Duboho se żonu, Adolf Schokta s Delneho Hjelisa se żonu a 5 dżeczimi, Jan Krawcik s Wulich Sdjar se żonu a 6 dżeczimi, Michal Schokta s Kubliz se żonu a 3 dżeczimi, Jan Janek s Morikowa se żonu a 7 dżeczimi, Bohutêr Paczko s kujpaniskej Dubrawki se żonu a 5 dżeczimi, August Schkoda s Wukranicj, Madlena Nowalez s Wukranicj a Anna Handrikez s Duboho: wscho do hromady 48 wobladowak.

— Serjedu, 27. augusta, bê prynz Jurij hem pschijet, so by tudomne wójko wobhladowak.

— Sandženu hrjedu, bđež bê budyska Bjesada so na butrowu horu blijsko Bisopiz podala, kmy po dleškim časzu rónečko desheža meli a nafajtra schtwarzki je tu dejtež dvojzy s hrimanjom poschoł.

— Na shromadžinu žobustawow wohenshachazych towarstwow, tuz so tudy jutije a sajusjichim smjeje, nêhdež 1000 žobustawow tajich towarstwow pschiindze; tež budja wschelake wohenshachaze naverjady wustajene. Budyske hachaze towarstwo budje pîchi tejle skladnosći posasowacj, schto može.

— Knjeg organist Hering tudy je wot winskeje wustajenjy pschipósnawaze pišmo sa khêrlushowem hložym a khêrlusche a l. Schulssu direktor Wagnermann sa wuczbne knihi dostak. Taisle wopisno su tež l. Lehmannnej, wodzherjerzej schlausmlynna, sa jeho wustajene mlyniše wupkody požkali.

— W nastupanju hejmiskeje wólby, tuz so tudy 15. septembra smjeje, dokelž ma so wot Budyschyna, Kamjenica atd. jedyn sapóžkanz 2. komory wuswolici, je hacj dotal makro hyschež, tola powieda so, so by so dotalny sapóžkanz. L. statny rycerik Petri, sažo wuswolici dał, so pak je tež jena strona, tuz by wodzherjerzej inspektorja v. Wagner wuswolika.

— Tudomny lěkar f. Dr. Deutschmann je pschi tudomnej mëschjanskej hojekni na mësto Dr. Drcklera, tuz so do Droždjan pscheyndl, sa druhego lělarja poſtajeny. Prěni lěkar je f. Dr. Friedlein.

— Na Michala f. Dr. Fleischer, tuz je do Wisschyna na tamnišchu wulku schulu powołany, nascz gymnasium wopuszczili a na jeho mësto f. Dr. Helbig s Blauenau pschiindze.

— Wojszy su nasz dzenja rano wopuszczili a do bislopiskich stron wuczahnyli.

S Hajniz. W twarjenju tudomnej Grügnerej fabriki, w kotrež parny kotok steji, je 24. augusta rano w 4 hodzinach wohén wudyrk, a tole twarjenje, w kotrež je hewak hijschež 5 maschinowych khachlow, taž tež pschitwarczeny konjemz sahubil. W požlenjichim stež so tež 2 koty saduszykej.

S Krakez. W 1. hodzinje 24. augusta je so na tudomnych inježich ležomnosćach jena, l. ryceriusbleriež Mengnerej hkschaza a nêhdež 50 kop pschewiczeje kłomy wopischiaga fajma zble spalila.

S Bižinoho. Bižak, 15. augusta, wjedzor w 10 hodzinach je tudy wohén wschok a wschë twarjenja lubleria Chrystiana Popa (i wuwacjom bróžnje) do prócha a popieka pschewobrocził. Wysche teho je so spalito 11 horjadow, nělotne kwinje a tójichto kur a huž.

S Némssich Baslij. Tudy su 16. augusta cíelo jeneho njesnatcho čłowiela fatesienego namakali. Wos bđe djeni předy wo wýž po prošenju khodži.

Přílopk.

* W Klebje pola Kreische padze wónzano schthrislenné džeczo do kótki warjazeje wody a wopari so tak, so dyrbjescze po nělotnych hodzinach pod jakosnymi bołozjemi wumrjež.

* Město Žirów (Sorau) budje 1. septembra 1000-létny jubilej swojego kałożenia hyscežiż.

* W Christianfeldu (w Schleswigischi) je tamnišcha herrnhuitka kolonia 13. augusta 100létny jubilej swojego wobstaža hyscežiż.

* Hoňtwerjerja maja hysnu nadžiju, so budje létušcha hoňtwa na kurotwje dobra, dokelž je jich sandženu sywu makro lónz wsało.

* W Szegidinie (w Wuheriscej) je wónzano jedyn muž wumrjež, tuz bê 105 lét starý.

* Jedyn londonski lěkar je wulichk, kak wjele je pořadny Jendželčan, tuz je 50lét starý, sa swoje žiwienie siedz a wupiš, mjenujy 70,000 puntow khêla, 20 000 puntow mjasa, 500 puntow khêchego a seleneho warjenja a 32.000 litrow wschelakeho pičja, kotrež požlenjsce by jehor natworilo, 150 koheži we wobhažu a $1\frac{1}{2}$ koheža po khêbokosczi. Tola móh, taž ton lěkar pschistaji, pola někotrehožkuliž čłowiela kótle jehor lohko dosz hyscežje wjetši býž.

Cyrkwinske powjesće.

Kiténi:

Pětrowssa zhrlej: Arthur Bruno, Michala Janaka, mëschjana, kwežerja a schewskeho mischtra, ž. — Florentina Hedwiga, Gustava Mudry, krawza, dž. — Ernst Hermanna, Petra Pietrascha, domownika, ž. — Marja Martha, Handrija Barticha, schewza, dž. — Wylem Pawoł, Jana Augusta Lorenza, domownika, ž. — Marija Madlena, Jana Karla Harnapa, mëschjana, kwežerja a pohoneža, dž.

Michalka žhrkej: Jan August, Jana Kocha, polkela w Brčowje, ſ. — Hana Mina, n. dž. na Židowje. — Ernst Emil, Ernstia Streble, khejlarija w Dobruschi, ſ. — Hana Mlarja, Jana Ernstia Mlužka, wobydlerja w Mathejach, dž. — Max Emil, Korle Augusta Wienta, khejlarija na Židowje, ſ. — Jan Ernst, Jana Michalka, khejnika w Delnej Kinje, ſ. — Hanja Ernestina, Korle Augusta Wienta, khejlarija w Žeňejach, dž. — Augusta Wilhelmina, Korle Augusta Schleinerja, tkalza w Třebanach, dž. — Jan, Jana Augusta Kaspera, murjerja na Židowje, ſ.

Katholoska žhrkej: Jan Handrij Bohuwer, Jana Almerta, wobydlerja, ſ. — Handrij August, Handrija Augusta Nencja, pořenčja, ſ. — Korla August, Hendricha Augusta Reinhardta, knježeho sahrovnika we Wulkim Wjelkowje, ſ.

Zemrjeći:

Djeń 7. augusta: Korla Ernst, Hadama Neumannna, wobydlerja w Ratarjezach, ſ., 1 l. 4 m. 15 d. — 8., Handrij Michalk, wobydler w Mnichenu, 28 l. — Ernst Max, Jana Ernstia Pje ſ., maſa inſkeho fanlarja, ſ., 1 l. mjenje 11 d. — 9., Hana Kryſtiana rodž. Bergerez, Jana Michalka, wobydlerja pod hrodom, mandželska, 69 l. 3 d. — 10., Hana Emma, Jana Adolfa Haufra, khejlarija na Židowje, dž., 6 m. 22 d. — 11., Korla Pawoł, Korle Kocha, wobydlerja na Židowje, ſ., 10 m. mjenje 5 d. — Maria Theresia, n. dž. na Židowje, 25 d. — Maria Augusta, Korle Augusta Nowala, wobydlerja pod hrodom, dž., 9 m. 19 d. — Hana Pielarjowa, wobydlerka na Židowje, 45 l. — 14., Madlena, njebo Jana Pjecha, lublerja w Wojizach, dž., 65 l. — 15., Ernst Pawoł, Pětra Brody, wobydlerja, ſ., 2 m. mjenje 2 d.

Kak

rozom

wótkitaj

a

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla

Mots Tunka

Hans Depla. Hduž knjes a rychtar w hromadze khodžitaj, to tež druhdy dobre njeje.

Mots Tunka. Kak dha to?

H. D. Nô, wóniano knjes a rychtar w hromadze s piwa domoj džeshtaj a ho swadžishtaj, tak so knjes rychtarja klejnn, so tén k semi dele pann, a jako čízysche byn nana wobaracj, dha jeho knjes niže wóczla do liga kuſhny.

M. T. Aw, jaw tola! To dje je jakobnje gusowym knjes by.

H. D. Haj wschal, a to bo jeho žonje tež tak ſdasche, tak so jeho wona do khéje ſavorje. To pak ho jemu tak malo lubjeſche, so wón tak rjeſeſche, so ho byla wieſ ſběža.

M. T. Ach tón wbohi krivař tola!!

M. T. Čto je ho jenož se ſkonoborskejzanſkim

knotarjom ſtalo, so ſu wjazh na libochowſkih ležomnoſtejach ujepekaže?

H. D. Te jeho tola ničejo niestaraja!

M. T. Njerhcj tola tač, wſhalo ſu jeho na to pſchitajili, so dyrbi tam knoth kojicj a netko ſo wot kwiatkov wjazh polaſak njeje.

H. D. A, aj tola!

M. T. A duž žabuň džiw njeje, ſo libochowſke žonh měnja, ſo je wón najſlerje do Ameriki wuzahnyč, a ho netko praciheja, ſchtó tu ſchłodu ſaruna, liž ſu knoth načinili, ſotryčj tón knotak wukrječ njeje.

H. D. Dha knadž by najlepje bylo, ſo bychmū jemu tule měz do Ameriki telegraſtrowali.

M. T. Nô, to trjeba njeje, moj Hanžo, to wſchal wón netko wſho psches „Serbie řečeniny“ ſhoni, pscheſtoj te ho w Škonej Vorſchizi, laž tež w Amerizi číta,a.

Piacienna žitow a produktow w Budysinie
23. augusta 1873.

Dowoz: 4739 męchow.	Piacienna w przekształceniach			
	na wikach,		na bursy,	
	nizsza.	wysza.	najniższa.	najwyższa.
Pszenica 50 kilogram.	4	8	4 25	8
Rožka	3 24	—	4 1	6
Seczynieć	3	2	3	9
Wosz	2 13	—	2 16	—
Dróch	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Mops	—	—	—	—
Zabki	5	—	5 6	5
Hejbuszka	6 16	8	6 20	5
Kopa złomu	—	—	—	—
Lane symjo	—	—	—	—
Butki 1	—	27	—	28
Zent. złyna (50=)	1 15	—	—	—

Statne papjery a afzije.

Sakse wot 1855 3 $\frac{1}{2}$ 78 $\frac{1}{2}$ B., 1847 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1852 4 $\frac{1}{2}$ 97 G., 1870 5 $\frac{1}{2}$ 105 B., przed. sak. sklej. jel. alz. 4 $\frac{1}{2}$ 100 B., przed. lub. jlt. 83 B., awstr. fl. schégnaki 19 ngl. — np., Landrentenbr. 3 $\frac{1}{2}$ 85 G., tuz. pfundbr. 4 $\frac{1}{2}$ wuwowiedzne 99, do. 4 $\frac{1}{2}$ njewuwowiedzne 94 G. — Afzije: Lipsto-dražd. 227 B. — N. creditanſt. w Lipstu 166 B., sak. bank 145 B.,

Holandski kwaß.

Tu namakaſt tam we holii
Tam pschi tej wulkej sahrońgi
Wschak kheju jenoh' wrótnika,
Kij nina hwojoh' runecja.

Tam bydlí hwojba domjaza,
Kij bějche něhdyn sbožmna,
Ta rjane dżowki kublaſche
Dónz starskich kryw jich kryjeſche.

Hdyž k hwojim mozam pschińſeſtu,
Dha cjahnycou wsdě na klužbu,
Ta tsecja bě, kij s hordesču
Socjijný hwojey starscheju.

Be ſebi muža wobeschka
A domej k starskim pschiwleſka,
Kij jeju s demu wuluſza
A jimaj stawu ſtosbiſa.

Wulu macjerzy wukama
A ſtoſy iej te ramjenja,
Na kotrychž macj bě noſyta
Tu dżowku hnýd wot naroba.

Tak chyſte ſo dacj merovacj,
Njewel, ſchtó móhk jem wobaracj,
Dha starschej to wobaraschtej
Tu dżowku dacj tajſemu pſej.

hornofuž. bank 85 G., minſke bankow' 90 $\frac{1}{2}$ (18 ngl. $\frac{1}{2}$ np.—) Budyske papjerniki 162 G., ſebn. pap. 97 G., l. maſh. fabr. Hartm. 107 G., budyske ſułn. a wulcomlynske 54 B., tuz. maſh. fabr. 85 $\frac{1}{2}$ G.

Węzera placzefſche w Barlinje:
spiritus 20 tl. — 25 $\frac{1}{2}$ tl., pscheniza 66—98 tl., rožka 50—72 tl., cępikowy woli (njeczifsczeny) 20 tl.
— ngl.

Gzabi po želeſnicy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; do połdnia 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wieczor 8 h. 25 m.; w noocy 2 h. 35 m.; w noocy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnia 10 h. 50 m.; wieczor 3 h. — m.; wieczor 6 h. 50 m.; wieczor 9 h. 45 m.; w noocy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjencza do Nadeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnia 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnji 4 h. 20 m.; wieczor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjencza: dopołdnia 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wieczor 9 h. 55 m.

Duž wobheni ſo pschi popu;
Tón dže mēcž wolu starscheju,
Dha wobrecji ſo na Injeſtvo:
A jeho wola stanje ſo.

Hdyž duchowny ſlub żohnuje,
Dha nawoieni k ſměham dje,
Wón ſ lohlej myſtu ſzpiwa,
Schtož kſchesčijan ſa hwojate ma.

Tak dje ſe hwojey ſlubjenej
We heřej draſcej pojčzenej
Wón na tón hród tam do hole,
Hdyž macj tu dżowku cęſčesče.

Tam kwaſni hofcjo ſa blido
A mkođaj džetaj woſklo,
Duiſlu wupichu warjenu,
Kij w hornjach tam ſmudzachu.

Eſo ſ próſnym brjuchom wotsala
A ſ cjačim duchom pekhwala
We holi lež mandželſtej,
Hacj džiwe hwinjo budži: hej!

Mje Handrij na kwaſ proſyk njej
Schtož mi tak wulzy lubo njej,
Duž ſebi ſtara ſadowa
Tón rjany kherlusck ſaspewa.

W a r n o w a n i e !

Hijom konische lato psched jutrami je ho mi několr̄ króć k nawiedzenju dalo, so je jena nabruň khetro mja-
kejta žona w starejce wot 40—50 lēt s młodym čłowjescem wot 17—20 lēt w blijscej wołosnoſci Budyschina
wołoko khodžila, kloncžniſki a pschedeschežniſki k poczebnjenju bremadžila a pschi tym naſchu firmu

„M. Schmidt na jerjowej haſy 268“

wotwuzila, dokež je teho mſodebo čłowjeca ſa Schmidta, ſebje, pak ſa jeho žonu abo macj wudala. Wjele na toſte
waschnje k poczebnjenju abo porſedzenju doſtatk̄ kloncžniſkom a pschedeschežniſkom je ſchpatnje ſhotowaných, druhe ſu
ludžo jara poſdze ſaſo doſtali abo ſ zyla njeđostali, ežohož dla k podpižanej firmy po tajſte wězy pſchińczechu.

Dokež pak ženie ani ſ naſcej ſwojby abo ſ druhich ludži ženie niloho ani w měſce ani do blijsceje wo-
ſelnoſci w tajſim nastupanju wupeſtali nježym a tajſe wotwuzicje naſceje firmy nam ſchödne a pschedzivo ſa-
kenu je, dba tele warnewanje woſjewjam̄ a ſ doboru wſchitlich, liž buchu ſ tajſim wobſchudzenjom wujebani a ho
bijsceje wujebaja, ſ doboru proſhym̄, ſo nam to k wiedzenju dardža, po ežim̄ tajfemu jebanju na ſudniſtym pucju
konz ſczinim̄.

**Pſchedeschežniſowa fabrika
M. Schmidt na jerjowej haſy 268.**

W o ſje w i e n i e .

Czeſczenym Eſerbam Budyschina a woſelnoſci ja ſ tutym k nawje-
dzenju dawam, ſo bym ja dotalne, wot knjesa Ernsta Hämscha na jerjowej
haſy c. 267 tudy wſedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a
spirituosowe khlam̄ kupil. S proſtwn, ſo by ho dowérjenje, mojenmu prje-
domnikoj spožezene, tež na mnje pſchenjeſlo, dawam ja ſ doboru to ſlubjenje,
ſo budu ho itajuje prózowac̄, temu ſamemu po wſchém wotčafowanju doſč
ežinicz.

S poczeſczowanjom

Rudolph Scholz.

Mój
atelier ſa photographiju

elegantny a požadanjam eža ſa doſčezinjaz̄, k horjebranju portraitow (wobra-
ſow) kóždeje woſelnoſci. Reprodukziſje a powjetſchenja po kóždym wo-
braſtu hac̄ do žiwjenſkeje woſelnoſci w najpyschniſkim a wo prawdze wumjeſ-
ſkim wuwiedzenju. Poruczenja ſ wonka města k photographirovaniu ſublow,
jenotliwych twarenjow, ſtrow, ſwojbiunych gruppoſ a teho runja ho kóždy ežaz
horjebjeru a pod ſlubjenjom najtunischiſkich placíſnow a ho pod rukowanjom
wérneho wuwiedzenja w najkrótskim ežazu ſhetuju.

S poczeſczowanjom

Alexander Matthaej,
photograph. artiſt. atelier
ſ napſheda theatra.

Ratarsse kreditne towarzstwo w salskim kraestwie.

Horjebranje hobustarow, nutspłacjenje pjenjes, pschedawanie fastownych a kreditnych listow, proschenja we pojezonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w salskim kraestwie, so wote mnje lózdy ejaz wobstaraja, laž tež na-lutowarske pjenjezne składki (Spareinlagen) so tež wot toslich horjebreru, liž hobustawu njejszu, a so wote dnia nutspłacjenja s 4 prozentami sadzana.

B. Mattheis na hospitalskiej hachy w Budyschinje.

Göpelste mloczaze maschin,

żelezolsjerna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Nowe jereje

woszczne tuczne, po tunach, lopach a jenotsliwe po naj-tunischich placzisnach porucza

J. T. Reimann
i napschecja theatra.

Rajß

we wuslim wubjerku, punt po 14, 18, 20, 24, 30, 40 np.

Khofej

punt po 10½, 11, 12, 12½, 13, 14 ngl.

sprawau dobra tworu

ma na pschedau J. T. Reimann
i napschecja theatra.

Moju destilloziju s palenypshedawaniem po-rucham k dobracjemu wobledzbowaniu.

J. T. Reimann
i napschecja theatra.

Najwoszcznišchi wschtich bjetutichow

Lampertown pleſtvr

je wubjernje spěchny hojazh řeđk a wot lekarjow poruczeny a je po 2½ a 5 ngl. s nadrobnym rospokasaniem na pschedau

w hradowskej hachy w Budyschinje.

lotrež na knižszej wustajeniy, 27. meje w Budyschinje wotdzeržanej, 1. myto, wulln slotu medaillu, pschi konkurenčnym prämijowym mloczenju dostachu, porucza a prošy dla prawoczązneho wobstarania wo skasania tak borsy hacž mōžno

Jako węsty řeđk psche dybawostř, kachel, sažwanje, schijowe wobcežnosće, bróštboleńje atd. ie so moj

bělý selowny bróštshrop

(w blesbach po 1 tl., 15 ngl. a 7½ ngl.) wote mnje w dekholtnej praktizy stajnje s dobrym slatkowa-njom naložowal.

Dr. med. Hoffmann.

W blesbach po 1 tl., 15 ngl. a 7½ ngl. maja jón stajnje prawdziwy na pschedau:

w Budyschinje knies Heinr. Lindner; w Seishennersdorffje knies Ernst Donath; w Scherachowje knies Ferd. Pech; w Neugers-dorffje knies Raimund Herbrich; w Ebersbachu knies August Ernst; w Kluslichu knies Ernst Poitel; w Nowosalzu knies Rich. Bamberg; w Ka-mieñu knies Hermann Kästner; w Cybawje knies J. G. Müller; w Bislopizach knies Bernh. Kunig; w Žitowje knies Ferd. Müller jun.; w Ledzborzach knies E. Jordan; w Ostríku dr. v. haptysla.

Dželaczerjo

sa brunizowé podkopki a zyhelnicu, woszczje jedyn wustoiny zyhlechtrychowar, namakaja pola pod-pišaneho wobydlenje a derje płaczene dželto.

W Hornym Měrkowje. G. L. Müller.

Solzu se węsy, liž ma luboſć i ejeciom, rhta 1. oſtebra Jan Ernst Schuba, lastejnik w woszcznym kudzinskim dželawym domje na Židowje.

Stože, laž tež pletwa sa njewjesty a kmotrow hu rjane a tunje na pschedau w schrymparskich zhlamach hauensteinskeje abo butrowskeje hachy.

Krajnostawski bank.

W krajnostawskiej ualutowarui ہو dla wobliczenja danje
wot 11. hacž ہобу 30. septembra t. l. njeskutkuje.

Druhe dzela banka njezerpja pschi tym ہaneho pschetorhujenja.
W upłacie njezernie ualutowarskeje danje stanje ہo
wot 1. hacž ہобу 30. oktobra t. l.

W Budyšinje, 25. augusta 1873.

Krajnostawski bank kral. sak. hornofužiskeho markhrabinstwa.
i Löben.

Towařstwo

Maćicy Serbskeje

změje póndželu, 8. septembra, popołdnju
 $\frac{1}{2}$ hodžinow w Thiermannec restauraciji

wurjadnu
hłownu zhromadźiznu.

Džeński porjad: 1) Rozprawa wo kupjenju
maćicneho domu; 2) wuzwo-
lenje twarskeje deputacije;
3) wudospołnjenje wustaw-
kow.

W Budyšinje, 21. augusta 1873.

J. E. Smoleř, předsyda M. S.

Kedžbu!

Nowu a noskennu drastu s Dražđon ma stanje spo-
dzimej tunjo na wulcej bratrowskej hąbę czo. 216 na
pschedan Arlt.

Wypschedawanie!

Dla horjedacja skutkowania ja wshē swoje
tworę po jara poniznych placislnach wypschedawam
a to jenož njedželu 31. augusta, njedželu
7. a póndželu 8. septembra. — Wjehitke druhé
dny khlamy sanknjene wostanu.

W Hodžiju 27. augusta 1873.

Robert Maulsch,
klemptar.

Khęja czo. 22 w Hornej Borsczej je se sahrobu
se swobodneje ruki na pschedan. Wscho dalsche je pola
wobshedjerja tam shonicj.

Prima amerikanski świnjazy schmalz

punt po 6 uſl.,

prima amerikansle tuczno, naisłabsze w taſtim
naſtupanju, punt po 7 uſl. Rudolph Scholz

porucza

na jerowej hąbę czo. 267.

Mužaze a hólczoze klobuk a mězh se židz a dru-
hich klaninow w najwietšim wubjerku porucza
Emil Klegel na żitnej hąbę.

Moje tudy hżom 26 lęt wobstejaze materialtwo-
rowe, spirituoſowe a ſelesotworowe khlamy, hacž dotal
s dobrym wuziskom wjerżene, chzu ja pod jara ſpedob-
nymi wuměnjeniami, s pschewacjom tworow abo hjeſ-
nic, na ſchęſę ſu hębu kiedrowaze lęta pſchenajecj.
Dokelž je w Wōsporku kralowſi kurniſi hant, ہo tam
lętnje 6 hermansow a ſłotnych wiſow wobjerji a ma-
nadžiu na ſelesniſu ſe ſtaziju, dha namaka mody psche-
lupz s něktrym ſamōženjem ſweju węſtu egistenzy. Egj,
liž wo to rođa, moža wjeho dalsche pola mje ſhonicj.
We Wōsporku. J. G. Pötzschka.

Honiſſe tsělby na pschedan.

1 dwójnu tsělbu (perkuſionirowanu); 1 gündnadel-
gewehr, wot hɔrſa natykacj, wobej pělnje damaszirowa-
nej, 1 bürſchburskej s małym wokołom, 1 jenerałatu-
flintu, wjazore honiſſe toſce, polverowe rožki a ſchrōto-
we móſcie ſe na pschedan

s Delnim Wujesdze.

Findeisen.

W Khakowje budże ſo póndželu, 15. septembra, po-
połdnju w 2 hodžinomaj khęja czo. 34, hischęce nimale
nowa, s bróžnju, 1862 twarjenej, w khęzi barnej na
pschedzowanie pschedawacj. Wscho dalsche je ſhonicj
pola Franja Jānčena w Čjornym Hodlerju.

Džensa buchmoj w dreždānskaj křižnej swiat-
nicy přez swakowu ruku mandželscy zjenočenaj.

W Budyšinje, dzeń 24. augusta 1873.

K. A. Fiedler, wyssi seminařski wučeř,
Rosa Fiedlerjowa, rodž. Rosenlöcherec.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskreje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolvity redaktor a wudawań

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétne předpłata pola
wudawańia 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Wot redaktora. — **Najnowsche.** — **Czwetne podawki.** — **Se Serbow:** **S Budyschina.** **S Hotz.**
S Delneje Hórkli. **S Njezwačidla.** **S Lubhosćja.** **S Hamorow.** **S Wojerez.** — **Pschilopl.** — **Zyklwinje**
powjescje. — **Nawěštnik.**

Wot redaktora.

Na naprawdowanie s tutym k nawiedzenju dawam, so ma sakſki podwysch (Unteroffizier), kiž dze so żenież, **200 toler** lauzije stožicj.

Najnowsche.

Draždžany, 3. septembra. Jeho majestoscž němſki khězor je na Jeho kralowsku wýškoscž sakſkeho krónprynza Alberta k lětnemu dnju sedanskeje bitwy flédonwaze pišmo požlať:

„Dokelž bym wobsanknył, strassburgskim nowym fortam pomjenowania dacz, kotrež imena mužow, w tymle času wyżolo saſkužbnych, sienocjene s dobyczami wójny pschichodnosći pschepodadža, dha bym poſtaſil, so ma fort No. 7. pschichodnje imeno „sakſki krónprynz“ mēcz. Ja žadam Waschei kralowskej wýškoscži s tutym s nowa wopokaſacj, so ja na Wasche w tamnym času dobyte wulke saſkužby s najwjetšim pschipoſnacjom spominam a je mi w spominanju na Wasche a na kralowskich sakſkich wojskow khvalobne wobdželenje na sedanskej bitwe k wózbenemu spodbanju, Waschei kralowskej wýškoscži to s tutym naspomnićz.

W Barlinje, 1. septembra 1873.

Wylem.“

Draždžany, 1. septembra. Awstrijski arzypwójwoda Ludwig Viktor je dženža hem pschijel.

Draždžany, 3. septembra. S nowinow je widzecj, so ſu we wšchěch mestach 2. septembra do- pomnjecje na sedansku bitwu kwjedženšzy wobeschli.

Draždžany, 2. septembra. Awstrijski arzypwójwoda Karla Ludwig je ſaho do Wina wojſel.

Radeburg, 2. septembra. Saňdženu ſobotu ſu so w Lößchenu tſi burske kubla wotpaliſe.

Chemnitz, 2. septembra. W kupalni tudomneje hojeńje je ſo jena gaſowa rola puſta a ſu

teho dla tſjo čłowjekojo, kiž běchu gas do ſo dyphili, wot teho wumrječ dyrbjeli.

Barlin, 3. septembra. Khězor je w dopomjenju na dobytu sedansku bitwu we wójsku wjese powyšchenjow pschilaſał, wſchelakim generalam pak wſchelake rjady (ordeny) spožejit a druhich s tyna počesčiſt, so je již imena nowym fortam w Straßburgu, Męzu atd. dat.

Barlin, 3. septembra. Dokelž franzowske knježecstwo jutsje najſkerje požleni ſbytł wójnskeho ſarmnanja ſaplačzi, dha tež 7. septembra požlenje wotdželenje pruskeho wójska, hishcze w Franzowſkej ſtejaze, ſwoj dompučj nastupi a ſa 10—12 dnjow potom žadny němſki wojał w Franzowſkej wjazp njebudže. Požlenje wotdželenje pruskeho wójska ſteji w Verdunje.

Barlin, 3. septembra. Pruski krónprynz je dženža psches Kassel a Frankfurt nad Majnom najprjödžy do Ulma wotjel k wobhladowaniu württembergſkich a bayerskich wojskow.

Barlin, 4. septembra. Ministerſtwo je pječa wobsanknył, so ma ſo němſki rajhſtag halle pschichodnu naſymu powołacj.

Kralowž (Königsberg), 2. septembra. Wot 24. hacž do 30. augusta je tudy na kholeru 381 ludzi ſchorjelo a 175 wumrjeto.

Win, 3. septembra. Khězor Wylem, kaž ſo netko powjeda, tola hishcze na wustajenju hem pschijedže.

Win, 3. septembra. Wurunanje bjes Khrowatami a wührskeim ministerſtowem je tak daloko došlo, so móže ſo jako radzene sposnacj.

Belgrad, 2. septembra. Sa ministra finan- zow je Mijatowicz pomjenowany.

Konſtantinopel, 3. septembra. Turkowſki sultan je wjetčeji Bismarckej rjad osmanijsi s hweſdu, s drohimi kamjenjem wužadzanej, spožejit.

Swētne podawki.

Sakſka. W Seifhennersdorfie bu wóndano 20-tetna džowka kublerja Kunze wot gratu mleczajego maszyny dozahnjena a s hkorou tak bylnje do sczeny pragnjena, so na mēsce morwa wosta.

W Draždjanach je w tu lhwili 79 wyschschich a nizschich školom, w kotrym 865 wucjerow — ujednijwajo na 224 pomognisow — wuczi.

Kral Jan je piatjwolik, so kmē direktar schule hukonrēmym w Draždjanach, t. Ćento, rycerjski kihij franz-josefiskeho rjodu pschiacej a nohycj.

Na winnej wusiajenzy je 492 salischich wustajerjow cęszne medaille abo cęszne wopiszyma dostalo.

W Draždjanach cholera wj. zy njeprisibjera, 2. septembra bē tam jenož 5 na nju lhuorjency.

Němſka. Pożwroćznie pomnika, t. dopomnjenju na dobnych w danskej, awstrijskej a franzowskej wojnie w Varlinie stajeneho, je ho 2. septembra na hujedcūsle waschnje stako. Tutón pomnik je 92 kohejow wyżoli a na jeho wjesciu steji wostoczena Viktorija, to je: bohowka dobnych. Hacj na wjericjki wjedze skhod s 246 sikh dž.ūlam. Stoto, na kotrymž Viktorija steji, wostoczu e na twardje, 78 kohej wyżolej a ma, tak riez, tsi poſhody. W přemim poſhodje je 20 danisch, w druhim 20 awstrijskich a w tsečkim 20 franzowskich kanonow piščinjenych a su te wšciuke poſkočzane. Byly hujedzen mēsječe wožebje wojeristi napohlad. Na połodnijszej strone pomnika steja te ſkowa: „Działny wōzny kraj debyczekiemu wōjsku!“

Piati hoscimie, lotraž po požwroćzenju pomnika w Khējorskim hrodze bēsche, spomni khējor najorjódzj je żelnoszcz na tych, kij su w sponnijenych wojnach panyst, a s džatom na wjach, kij su żobu wojovali, kaž tež ludu a wjekham, kij taſkich wōjnow dla cęſke woporn pschinjekich. Wječh Bismarck, hrabja Moltka, minister Noon a wjese generalow a wōjska bēchu pschi tutym hujedzenju.

Pišečzimo katholickemu duchownstwu, lotraž po nowemu ſakonej podzbiżnycz nothze, kij zyrkwinis naleznoſcze pod kraju wjichnosz staja, ministerstwo kruje wustupuje a njeje widycz, hdy budje taſteje pschelory lónz.

Awiſtria. Italiski kral njezdje 20. septembra do Wina vjedzje a tam tydzeni wostanje; potom wón naſslerje do Varlinie pojede, hdyż zwojego ministra pschedkydu a ministra swontomnych naleznoſcjom žobu wosmje. S teho, so toj žobu pôudžetaj, chzeda ludzo hudyj, so budje ho w Varlinie wo politiske naleznoſcze jednač, mieniuzh wožebje wo to, kaž ho sadžerječ, hdyž žnadij ho w Franzowskej kral wuswoli; pscheloz tomu by hamzej naſslerje jeho przedawſche kraje ſažo wrózlegi gzyk. Te pak ma někto italiski kral a po taſkim budje

to sa njeho straschna węz, hdyž ho w Franzowskej kraſtwo ſakoi, a ſzre ſebi wón teho dla někaju pomoz w Varlinie wujednacj.

Frānzwofſka. Tutón kraj je ležha hubjene žnē mēk a budje teho dla njezdje ſa 400 millionow frankow zwojego žita trjebacj. S Marselle pízaja, ſo je tam ſa dwaj dnjej 144 lbdjow ſ zusym žitom pschijsko. Druhe ſzre jeho hujecze wjazy ſ Odegh, Taharroha (w Ruſowſtej) a ſ Rumuniskeje pschiwiesu.

Projez pschedzivo marschalej Bozaine budje w hrodje Trianon pola Versaillesa wotdjerzany. — Pschedzyla republiki, Mak Mahon, ſebi runje tak, kaž prejdy Thiers, wulku prózu dawa, ſo by franzowske wōjsko ſterje a lepie do nojleſcheho rjodu ſtaſit. — Thiers bēsche lhwili w Schwaſzarſtej. Hdyż je wón na ſwojim puczu do tureho kraja, kaž tež na dompučzu w Franzowskej pschijsko, ſu jemu wſchudze wožebnu cęſz wopokafali a jemu, kij ſe ſrancowskej republiki ſławu wokali.

W franzowskich nowinach hujecze pschedgo wobſchrénje wukaduju, ſhto je lepsche, hacj monarchia (to je: kraſtvo abo khējorſtvo) hdyż jedna ſam (monos) abo republika, hdyż lud ſ pschedkydu a ſejmom knježi. Kojde mienjenje ma ſwojich pschedzelow a monarchijo wudawaja, ſo drje powieſenie kraja w Franzowskej njebudje wjazh doſko na ſo cęſlacz dacz.

Schpaniſka. W tutym kraju je ſ kózdom dnjom hōrie; pschetož te tsi politiske strony, kij tam ſu, mieniuzh republikanarjo, karliſtojo a internazionalni ſo tam ſtaſije bjes ſobu pjeru a pschi tym ſonzuja, rubia a vala, ſo je žakoſc, a žana ſtrona tola ničjo njevuciſki, hacj ſo kraj kaſy a ludzi wo ſiwojenje a ſamoženje pihiuſeje.

Ruſowſka. Khējor je ho ſ Petersburga do Moſkwy podak a budje wot tam na Krym puczowacj. Teho runja je ho khējorka ſ tjoimni džeczimi do Vivadije na Krymje na pucz podaka a tež grichjila kralowka tam w bližschiem ciaszu pschedzje. Turlowſki sultan je ſ vojeho ministra ſwenckich naleznoſcjom, Maſchida paſchu, na Krym poſzlaſ, ſo by ruiſkeho khējora w jeho mienje poſtrowile.

Piſtili ſchach je 1. septembra ſ ruiſkeho města Tifliſa, hdyž bē ſ Konſtantinopla vſchijsk, dale do Valu ječ a budje ſa někore dny ſažo doma.

Dendželske nowiny wóndano powiedachu, ſo je w Khīwje ſbězlj pschedzivo tamníjšemu ruſemu wōjſtu wudzil, ſo pak ſu Ruſojo ſbězkarjow pschedzibili a město Škripu wutupili. Ruſe nowiny pak wo tym ničjo njeviedza a duž je ſohlo mōžno, ſo na tej powieſcji ničjo wěrno njeje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Esobustawu satklich wohru-haschajch towarzstwem běchu ho soudzenu nějzemu, a vondzeli w mulej mnichovschi tudy shromadžili a běsche ho tich vječja něhdje 1800 sešteko. Prjodistejerjo taklich towarzstwem měsachu w hoscenju k třímu lipam shromadžinu, w kotrejž ho wschelak wězg wuredzowacu, nědjelu popoldnju pak polaskowasche budyske towarzstwo, sko měje, a czechnejsche s zujmou hoscemi pšches město k piwarni, hdejž ho k czechci turči hoscji konzert wondzera. Nasajtra řebi zušnizy čas s wobhladowanjom města a fabrikow píchečinich.

— Džen 2. septembra, jalo tón djen, na kotrejž je ho Napoleon w sedanskej bitwe voddal, je ho tež w našim měsce s wutynienjom khorhejow, s oltušow w schulach a s wulhadowanku šchulerjow gwieźlit.

— Soudzenu wutoru bu w ríži Sremi w tak mjenowanej kuži sadu Dutschmanez ležomnoicži čečko jenho muža namalane, kij bě hízom khorčekate. Pojdjichu wugledžichu, ho je to čečko wotudželecjerja Grolle, kij je ho hízom pšched třdzenjom wotsalič a nazkerje ſam tepik.

S H o d z i j a. Njewjedro, kij 28. augusta tež našku stroni tréchi, je tudy strašne dosíž bylo. Bohonež swudowjenje kubletti Faltenowęje bě popoldnju s dwěmaj konjmaj na polo wujek a ho, jalo njewjedro pícheče, pod nimaj nělak pšched deščizom wulhowacj čazk. Ale ředem bě wón pod njeju řalej, dha běly dýri, wobeju řenjow ſorash a na vchlušcheneho pohoneža vali, kij drje pojdjichu ſožo k řebi vichně, tola pak hukle s pomocu druhich ludži wulěsz mōjeſche. Prěnje dny po třímu njebožu bě wón khorčekate a na bolesz wo wšchem čeče ſkorjeſche, ſak pak nětko s nim ſicji, to njewěmy. Faltenowa je wjele ſch'odowala, pšchetož ſaraženaj konjej běchtaj 5.—600 tolč hódnaj.

S Delnjeje Hórkı. Píchi njewjedre, kotrež tu 28. augusta popoldnju běsche, dýri běně do domslich dželacjerja Naki a nacjini wschelaku ſchodu na duriach a ſčenach, njeje pak ſapalit. Nakowa macj a podrožník ſchertz Pauli, kij w tym domje běchtai, busťkaj lohlo pohlušchenaj, ale hundem jažo k řebi píchindž ſchtož.

S Njechwacžidka. Tudy je našch knjies ſarak Nyčtar̄ po dlejšej čečeſkej horeſcej 3. septembra w 63. leče čečeſke a ſbójne wumrjet.

S Lubhoſeža. Tudy bu 22. augusta khorčekat Mrós, jalo na knjekim dworje ſtudžen rhyſe, wot kruha pícheče, kij na njeho padže, ſak ſle trécheny, ſo na měsce morv wosta.

S Hamorow. Píchi njewjedre, kotrež tudy ſch'worts, 28. augusta, pedekdu wějachy, ſu ho hrđicudochnego hoscenjazera Domajchki s bělym wotpas-

ſte a je ho píchi tutej ſkádnobržej tež něchto hovjasho ſtu ſpalito.

S Wojerež. W tak mjenowanym čertowym níhlu kralovského leža čornoskokmečnikého revira je ho 20. augusta čečko zyhleria Ernsta Prížy s Otterschüha pola Niedzichowa, kotrejž hízom wot 27. junija bytaču, w jehnjoſlowych huczinach namalak. Príža bě 20. junija vječor s wychodzansleje zyhelnice, hdiž w džele ſtejeſche, domoj ſchoł, ale nictón jeho wot teho čloža wjazg widzik njeje. Wón bu, ſak ho ſda, tehdy ſlónzoxany.

Přilopk.

* W Budyschinje bu 30. augusta ſena žona arretowana, dokež běchu w burje, kotrež píchedarwasche, několi na kwarejl podobný plégnivý meriad namalak.

* S Herrnhuta pížaja, ſo ſu tam a w tamniščej wołownoſcej 27. augusta krupy měli, kij ſu wjele ſchody načinile.

* Wołoko Ullersdóřfa pola Měmſkých Ženek bě 27. augusta ſylnie njevjedro, píchi čimž bu ln.či vohonež Hilbrich na dompužu wot běhila trécheny a s woběmoj konjomaj na mějze ſaražen. — W Ženoru je ſlóny mór wudnrik a hac̄ runje ſtaž tam leni dwaj člowjekoj, kij běchtaj wot mjaža vanjeneho ſlotu jědtoi, boryň wumrjekoj, dha je tam ſańdzeny to'a ſakho ſidru muž wot taſkho mjaža jěd a tež, ſak može ſebi ſlóny myslík, nasajtra wumrjet.

* W Großwaltersdóřie wjeſeſche wondano jedny kublet ſoru žita domoj, na kotrež bě kwoje dwělénne džeho ſadžit. Tuto pak deſe padže a bu tak ſle píchejedjene, ſo bě na měsce morve.

* Žako čyjsche mandželika ſch'herja Thiema w Berlinje petroleum na lampu, kij ho hízom ſtejeſche, linych, dha ho ta a petrolejova bleſcha roſpusný a paſazh petroleum blido, ſch'pundowanie a drastu tež ſon ſavalk a je ho wona tak wopalika, ſo drje čeče ſe ſiřenjome wotudže. Njezeniena Johanna Anhaltez, kij bě pola Thiemowęje wo jſtvje, píched ſtrachom s wołnom wuſloti a ho tak wobichlodži, ſo hundom wumrje.

* W Magdeburgu ſholera ſylnie píchibiera, teho runja w Kralowzu (Königsbergu). hdiž wchědne něhdje 70 ludži na nju ſhorje, w Petersburgu je wona tež w nowichim časzu ſ nowa wudgrita, tola pak w mjen ſchrij merje.

* W Magdeburgu je wot 16. juliia hac̄ do 28. augusta 1935 ludži na ſholeru ſhorjeto a 924 na nju wumrjek.

* Wołoko Fröttstebla w Thüringſkej ſu 27. augusta wulki ſlivk měli a buſčej dwě wjazg ſak wodzenei, ſo woda ſ wołnami nutes bějeſche. W lothringſkim Saar-

burgu je tón tamy dzeni wulke kubobieze bylo, tam sloro wsche volna wubito a pola a sahrody sahubito.

* S Pettawa w Stajerskej pišaja, so su tam 24. augusta rano sohle semješenje měli, kij je so poſdžiho něčto hyniſčho wospjetowalo.

* Wjez Woschant w Czezech, se 44 domſkich wobſtejaza, je so 27. augusta hacj do jenej khězli wotpalka.

* W Drigoju blisko Wrotſlawia je so 1. septembra ſumniſchi wulki parny mlyn wotpalka.

* Wjez Cursdorf je so 21. augusta nimale zjale wotpalka. Sa něotre hodziny so 96 domſkich s hródzemi a bróžnemi wotvali a něhdje 700 čłowjekow wobhydlenje shubi.

* W Halbawie je so 28. augusta Hennigez žiwnoſć ē hylkom wotpalka.

* S Draždjan pišaja, so tam nětko wjele křenjow ſławne cigarr kuri.

* W Draždjanach buchu wóndeno jene huſle pſchedate, kotrej bē hrabja Trautmannsdorf, ſastojnik khězora Korle VI., pod koſimi wuniěnenjem wot Jakuba Staſnera kupit, so jeho ſlonečnje 20 000 ſtěknaſow khoshtowachu. Wone buchu w poſleňčim časzu wobſedžuſto ſeneho awstriſkeho ſemjana, wot kotrehož je te ſame jedyn bohaty Muha ſa 2,500 tolef kupit.

* Jako 1. septembra agent Krill na horu blisko Kopka pola Pirny horje kracheſte, dha ſo na ſchodečnach wobzuny a tak njeſbožomne do hlybiny padje, ſo bē hnydom mortw.

Cyrkwinsko powjesće.

Werowanie:

Michałska žyrkej: Michał Bohumir Fleischer, žiwnoſćer w Domowinowje, s Mariju rod. Falantez ſwudowjennej Paſerkowowej.

Křečeni:

Michałska žyrkej: Kora Gustav, Korla Theodora Ernstbergera, ſamjeniſcich žerja pod hrodom, ſ. — Jan Ernst, Jana Valuba Schmidta, wobydlerja pod hrodom, ſ. — Ida Emma Hilžbjetka, Jana Augusta Šantuscha, khějerja a murjerja pod hrodom, dž. — Kora August, Jana Ernsta Rydtarja, žiwnoſćerja w Wullim Bielekowje, ſ. — Korla Ernst, Korla Augusta Kęciki, khějerja na Židowje, ſ. — Ernst Arthur, Biericha Ernsta Weldy, kublerja w Hrubelčicach, ſ. — Jan August, Michala Panosche, wullowotrocja po Čichových, ſ.

Zemrjeći:

Dzen 21. augusta: Madlena rod. Wocikę, Miltawſcha Schusterka, hospitaria w Bělczeſach, manželka, 40 l. 5 m. 9 d. — 25., Maria Madlena rod. Petermonne, Jana Wletha, ſchewza, manželka, 26 l. 5 m. — 26., Jan Ota Max, Jana Šchwartz, ſtrawza, ſ. 4 m. 7 d. — Amalia Emma, Jana Rydtarja, wobydlerja pod hrodom, dž., 9 m. 6 d.

Płacizna ſitowa produktow w Budysinje 30. augusta 1873.

Dowoz: 4846 męchow.	Płacizna w pierzku							
	na wikach,				na bursy,			
	niższa.	wysoka.	najniższa.	najwyższa.	niższa.	wysoka.	najniższa.	najwyższa.
Pſchedaž 50 kilogr.	4 16	9	4 27	6	4 16	9	4 25	8
Rožla	3 24	—	4	—	3	3 24	—	4
Ječmien	3 5	6	3 7	8	3	4 2	3 7	8
Womž	2 10	—	2 15	—	2 12	—	2 15	—
Hróč	—	—	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—	—	—
Šlap	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahy	5	—	5 6	5	—	—	—	—
Hejduschla	6 16	8	6 20	5	—	—	—	—
Kopa ſtomu	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ſymjo	—	—	—	—	—	—	—	—
Butry	1	—	26	—	28	—	—	—
Zent. ſyna (50-)	1 12	5	1 17	5	—	—	—	—

Statne papjery a afzije.

Sakſle wot 1855 3g 78½ V., 1847 4g 97 G., 1852 4g 97 G., 1870 5g 105 V., před. sakſ. ſchles. jel. afz. 4g 100 V., před. lub. jit. 83 V., awstr. ſl. ſchęgnali 19 ngl. — np., landrentenbr. 3½ g 85 G., kuž. pfandbr. 4g wupowiedzne 99. do. 4g ujewupowiedzne 94 G. — Afzije: Lipſko - draždž, 227 V. — N. creditanſt. w Lipſlu 166 V., sakſ. bank 145 V., hornofuž. bank 85 G., wiſte bankowi 90½ (18 ngl. ½ np. —) Budyske papjernili 162 G., ſebn. pap. 97 G., l. maſč. fabr. Hartm. 107 G., budyske ſuču. a wulkomuſte 49 V., kuž. maſč. fabr. 85½ G.

Wczęra płaczeſche w Berlinje:

spiritus 20 tl. — 25 ½ tl., pſchedaž 66 — 98 tl., rožla 50 — 72 tl., cępikowy woliſ (ujecziſczeny) 20 tl. — ngl.

Għabi po żeleſniż:

S Budyschina do Draždjan: Nano 6 hodžinow 45 minutow; dopoldnia 9 h. 15 m.; pſchipoldnu 12 h. 40 m.; popoldnaju 4 h. 25 m.; wjecjor 8 h. 25 m.; w noži 2 h. 35 m.; w noži 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelja: nano 7 h. 45 m.; dopoldnaju 10 h. 50 m.; popoldnaju 9 h. — m.; wjecjor 6 h. 50 m.; wjecjor 9 h. 45 m.; w noži 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Nadeberga: Nano 5 h. 25 m.; dopoldnia 8 h. 25 m.; pſchipoldnu 12 h. 35 m.; popoldnju; 4 h. 20 m.; wjecjor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenza: dopoldnia 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecjor 9 h. 55 m.

Powschitkomna aſſekuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

ſawęſcjuje pschi rukowanskim fōndsu wot:

34 millionow 232,691 ſchēznakow 44 frajzarjow awstr. cziſta

- a) twory, mobiliſe, žujenſte płydy a t. d., taž tež, hdyž to krajowe ſalonky dowolujo, tworjenja wſchętch družinow psche woňiowu ſchłodnu;
- b) poſlicjuje ſawęſcjenja na žiženje čłowjelow na najwſchelaksche waschnje ſa najtunishe twjerde prāmije a wustaſa polich po prauſkim kontencze.

Towarſtwu w aplaczi w lęce 1871 12,327 ſchłodowanjow ſummu wot 4 millionow 808 th̄baſ
519 ſchēznakow a 7 frajzarjow.

Na ſzczedru wukasjanu a ſobſtaranju ſawęſcjenjow porucjeja ſo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla August Berger w Kettlizach.

Drjewowa aukzia

w huſčanskim luſejſim ležu.

Wutoru, 9. ſeptembra t. l., budże ſo we wot-
dželenjach: pschi ſkale, jeforu, pschi klébrojtej luzy, pschi wulkej luzy, pschi ſwérinarni, pschi kupalni, nowym kerchowje, dubowych ſeklač, tórfniſtčezu a w parku

1	Rm. twjerdyh ſchęzłów,
25	mjeſkich =
12	twjerdyh ſliplow,
86	mjeſkich =
0,1	ſtotnia twjerdyh walczłów,
4,1	ſtotnie =
18,0	ſtetujow = nabityh walczłów,
59	dclikich hromadow wuleſhowaneho ſhmirj- loweho drjewa,
43	dolikich hromadow wuleſhowaneho khójno- weho drjewa,
2	hromadže twjerdeho drjewa

pod poſtojenjom naſadzenja a pod wuměnjenjemi, předy woſſewjomnymi, na pschebažowanje pschedawacj.

Aukzia ſapiegiuje ſo rano w 8 hodžinach we wotdželenju „w dubowych ſeklač“ pschi nowomě-ſchęzanskej droſy. Kupowarjo ſu proſheni, ſebi drjewa předy wobhladać a ſo teho dla na hól-nika w jeho domje pela Huski wobrocicj.

Hrabinske Schall-Riaucourſke haſniſke
jarjadniſtwo w Huſz̄.

Hugo Opelt.

Aukzia drjewa a ſklańja.

Na jeſchęzanskim rebitu pschi wullodubrawskim pucju
budže ſo njeđzelu, 7. ſeptembra 1873, popoſdu w 2
hodžinomaj něbdje 60—80 parzellow ſklańja a drjewa
na pschebažowanje pschedawacj.

Swoſodne ſublo w Kettlizach.

H. Chrt.

Najlepschi

mlokowy a wujitkowy polver.

Kral. priv. haptika w Rakezach.

Dr. P. Hultsch.

Tutón hžom wjele ſet ſ naſlepſchim ſtukow-
wanjom trjebanh mlokowh a wujitkowh polver
ſo woſebje naſojuje pschi trajazej ſuchocje a
njeſobžernesjei wſchego hoſkoſeho ſkotu, pschede
wujitkim pschi ſkuwach, hdyž mloko jara wote-
biera, módrú, jaſnu abo hnadiž tež framu barbu
dostawa, a da ſo wot njebo rano na přenju pizu
herſka, a ſkuwam tež někotre psched cjeleñiom
a po nim.

Restitutionsfluid,

woſebnb ſachbowanski ſredk psche ſcjerpnjenja a
klazanja wſchętch družinow domjazeho ſkotu je ſ
dostacju w kral. privilegiowanej haptiky w Ra-
kezach, tež je tam dostaci infektorh polver, na-
jlepscha muchowa padjera, ſchwatowý polver,
ſkotne ſkrepki, butrowý polver atd.

Woſſewjenje.

Najlepschi tolčeny ſafran a barbienu tykanzow,
najlepschi ſorjeňski wolij (Gewürzöl) blesku po $2\frac{1}{2}$ nſl.,
najlepschi citronowý wolij,
áther ſe ſhmireloweje jeſlinh psche rheumatismus, blesku
po 3 nſl.,
toninowe, ſelowe, schwablowe, kolmasowe a gliche-
nowe mydlo
naſporwoſniſcho porucja hrodoſla haptika.

Móže, taž tež pletwa ſa njeſejſty a kmotrow
ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtryparskich
tlaſmach hauenſteinskeje abo butrowſkeje haſy.

Krajnostawski bank.

W krajnostawskiej ualutowarui so dla wobliczenja danje
wot 11. hacž bobu 30. septembra t. I. njeskutkuje.

Druhe dzela banka njezervja pschi tym žaneho pschetorhujenja.

W upłacenje ualutowarskieje danje stanje so

wot 1. hacž bobu 30. oktobra t. I.

W Budyschinje, 25. augusta 1873.

Krajnostawski bank kral. saks. hornofužiskeho markhrabinstwa.
i Poeben.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Herzebranie kobustawow, nusplaczenie pienies, pschedawanie sostownych a kreditnych lissow, presczenja we
pojčonki atd. so ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mnie lóžev čas nobstaraja, kaž tež na-
lutowarskie pieniezne lisski (Spareinlagen) so tež wot twich herzebreru, liž kobustawu njeigu, a so wote dnia
nusplaczenia i 4 prozentami sadana.

W. Mattheis na hospitalskie hachy w Budyschinje.

W o s j e w i e n j e .

Gžeszenym Čserbam Budyschini a wokolnoſcje ja s tutym k nawje-
dzenju dawam, so hym ja dotalne, wot knjesa Ernsta Hämscha na jerowej
hachy c.o. 267 tudy wiedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a
spirituosowe kblamn kupil. S próštwin, so by so dowérjenje, mojemu prje-
domniku spožezene, tež na minje pschenicę, dawam ja s dobowm to žubljenje,
so kudu so itajne prózowac, temu ſamemu po wšchem wotčakowanju dojč
czimic.

S poczeczowanjom

Rudolph Scholz.

Wa r u o w a n i e !

Hijom konšte što psched jutrami je so mi některh krčž k nawierženju dalo, so je jena nabruň khétre mja-
kejta žona w starctje wot 40—50 let s młodym čłowieskom wot 17—20 let w blíziczej wokolnoſcji Budyschini
woloto kredzila, kłonczniſti a pschedeſtežniſti k poczehnenju bromazila a vidi tym naſchu firmu

,M. Schmidt na jerowej hachy 268“

wetwuzika, dokež je tcho mledebo čłowieska ia Schmidta, kjerje pat sa jeto žonu abo macž wubala. Wsele na tajke
wazhne k poczehnenju abo porježenju doſlatych kłoncznikow a pschedeſtežnikow je schpatuje shotowanycb, druhe ſu
ludzo jara poježje ſajo doſtali abo s zyla njeboſtali, čjohož dla k podpišanej firmje po tajke wěžy pschińczech.

Dokež pak ženie ani s naſvej kwoſby abo s druhich ludzi ženie nikoho ani w měſce ani do blízidčeje wo-
kolnoſcje w tajsim nastupanju wypetali njeſzmy a tajse wetwuzicze naſcheje firmy nam schfodne a pschedciwo ſa-
kenu je, dba tele warnewanje wosjewjamy a s dobowm wſbitlich, liž buču s tajsim wobſburženjom wujebani a ſo
hiſciecze wujebaja, s dobowm proghym, ſo nam to k wiedzenju dadža, po čimž tajstemu ſebanju na ſudniſtim pucju
ſouz ſczinimy.

Pschedeſtežnikowa fabrika

M. Schmidt na jerowej hachy 268.

Mój
atelier sa photographiju

elegantny a požadanjam časa dośćczinjazy, i horjebranju portraitow (wobraſow) kózdeje wulkosze. Reprodukziſe a powjetſchenja po kózdym wo- braſu hacz do živjenſteje wulkosze w najpyschniſkim a wo prawdze wumieſ- ſkim wuwiedzenju. Poruczenja ſ wonka mesta i photographirovaniu klubow, jenotliwych twarenjow, ſtow, ſwojbných gruppoſ a teho runja ſo kózdy čas horjebjeru a pod klubjenjom najtunischiſich placzisnow a ſo pod rukowanjom wętueho wuwiedzenja w najkróſkim časzu ſhotuja.

S poczeczowanjom

Alexander Matthaeij,
photograph. artist. atelier
ſ napſhecia theatra.

ſ napſhecia theatra

Moje ludy hizom 26 lét wobſtejaze materialtwo-
rowe, ſpirituſowe a želeſtworowe hſlamy, hacz dotal
ſ dobrym wuzitkom wſedzene, tylu ja pod ſara ſpodo-
nymi wuměnjeniami, ſ pschewſacjom tworow abo hies-
nic, na ſchęſc ſa ſobu ſlēdowaze leta pſchenajecj.
Dokelž je w Wóſportku kralowski ſudniſki hamt, ſo tam
lētnje 6 hermantow a ſłotnych wiſow wotojerji a ma-
natſiju na želeſnigu ſe ſtoſiju, dha namaka mtoch pſche-
kupz ſ učekrym ſamōjenjom ſweju węſtu eſtenu. Eſi,
liž wo to rođa, moža wſcho dalsche pola nje ſhonicz.

We Wóſportku.

J. G. Pötzschka.

Attest ſa Glöcknerſku ejechnitu a hojozu žalbu.*)
Moja žona bu ſauđene lečeje wot koſy jara ranjena;
mſhē mi poruczene žalby a pleſtr ničo niſepomhachu.
Na to ja Glöcknerſku žalbu nałożach, ſa tſi dny bę-
ſoczeliſna, ſaborjenje a bołosć prjecj. Moj syn bu
w ſrodkim ejaſu wot wosabjenju wumōjen; tak ie
ſo wſele ſnothę wot wotwierjenych ranow na ruto
maſ a nohomaj ſahojſlo. Za kózdemu czerpjoſzem
tule žalbu i naļezjenju poruczom.

Reichen v. Hale.

Wilhelm Läſchner.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{4}$ nſl. w budhſtomaj haphthlo-
maj, kož tej w haphthkach w Biſtopiſach, Rakeſach,
Schērachowje, Hirschfeldze, Bjernacjach, Woſtrowzu,
Herrnhueſe, Neugersdorſe, Groſſchönawje, Nowo-
ſalzu atd.

Prima amerikanski ſwinjazy ſchmalz
punkt po 6 nſl.,
prima amerikanskie tuczno, naſlepsie w taſkim
naſtupanju, punt po 7 nſl. Rudolph Scholz
porucza

na jerjowej baſy čo. 267.

Nowe jereje
woſebnje tuczne, po tunach, ſopach a jenotliwje po naſ-
tunischiſich placzisnach porucza

J. T. Reimann
ſ napſhecia theatra.

Raiſ
we wuſlim wubjerku, punt po 14, 18, 20, 24, 30, 40 np.

Rhofeji
punkt po $10\frac{1}{4}$, 11, 12, $12\frac{1}{4}$, 13, 14 nſl.
ſprawnu dobrn tworu
ma na pſchedan J. T. Reimann
ſ napſhecia theatra.

Moju deſtilaciju ſ palenzpſchedawanjom po-
rucham i dobrotliwemu wobledzowanju.

J. T. Reimann
ſ napſhecia theatra.

Unjaſe a hólcjaze Nobuli a mězh ſe ſidh a dru-
hich klaninow w najwiesciwi wubjerku porucza
Emil Glegel na žitne baſy.

Jenu derje ſrijadowanu woſuaruju ſ 2 ſtowomaj
ma tunjo na pſchenajecje ſowar Hentschel w Hnachach.

Šobotu, 13. septembra, w 1 hodzinje budja ſo 3
konje, 5 woſow, konjazh grat, plubi a wſcha druba rolna
nadoba w dworze priedawſcieje Förstarjeſ ležomnoſcieſ ſ
napſhecia nowje měſcjanſteje ſchule ſa hotowe pjeniesy
na pſchekadzowanje pſchedawacj.

Göpeliske mloczaze maschin,

żelazolijerna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Budyskie pobocjne towarzystwo Gustav Adolf - ſteho w uſtaſa budje, da-li Böh, 17. septembra ſwoj letny ſwiedzenj w Minakalskim Bojim domje djerzeſej. Sſerbske ſwiedzenſke ſemſchenje, ſa kotrej je ſ. farat Denež ſ Palowa pređowanje nadewſak, dyrbi popođenju w dođe moj, němſke pal, w kotrejž bude ſ. farat Keller ſ Klemnizh pređowacj, $\frac{1}{2}4$ ſo ſapocječi. Wſchitzy lubi ſaſtojuſzy bratſja kož tež pſchedeſeljo tuteho towarzistwoweſte ſtukowanja ſo i temu najpſchedeſelnivischo pſchedeſtuju.

w Minakale, 2. septembra 1873.

Kordina, farat.

Petroleum najlepschi pensylvanski, punt po 2 nſl. ſf. lampinoſ=khofej, punt po 10 a 11 nſl., ſf. zhlý melis, pt. po 5 nſl., mleky, pt. po 48 np., kož tež ſwoj derje ſrijadowany cigarowy ſkad porucja

Rudolph Scholz
na jerjowej haſy čo. 267.

Swinjazh ſchmałz
rjenje bely a dobry po ſtobđenju, porucza
Heinrich Lindner
na rožku ſerbſkeje a ſchulerſkeje haſy.

Aheža čo. 34 w Ahaſowje je hižom pſchedeſta na ſtobđenju, duž ſo wona 15. septembra na pſchedeſtowanje pſchedeſtowanje neſtuduje.

Pſchedeſe trawh.

Druhi trawny wujit ſa wotawu na pſchedeſtownych kulač, i rycerſkuſku w Hermanezach kluskažych, budje ſo bližiſku

pónđelu, 8. septembra,
ſa hotowe pijnjesh na pſchedeſtowanje pſchedeſtowanje.
Bližiſte wuměniſta ſo pſchedeſtowanje wofiemja.
Šchromadžiſna $\frac{1}{2}9$ hodžinow njedaloko hermanežan-
ſteho mlyna.

w Hermanežach, 2. septembra 1873.

Schimmiřik.

kotrej na Iužiſlej wuſtajenjy, 27. meje w Budyschinje wotdjerzanej, 1. myto, wulku ſtotu medailu, pſchi konkurenčnym prämijowym ułoczenju doſtaču, porucza a prošy dla prawoczaſneho wobſtaranja wo ſlaſanja tak bôrſy hacj mojno

Dwa kločja, ſ pcjolkami derje wobſadžanaſ a ſe wſchem nanoschenym mijedom, ſtaj hñdom na pſchedeſtowanju a je wſcho dalsche we wudawarni „Serb. Now.“ ſbonicj.

Cjesczenym ſſerbam ja ſ tutym

lampy

wſchędružinow, kož tež wſchitſe druhe klempnatske węžy nanoſtunischo porucjam.

Richard Müller predy Lehmann,
ſ napſchedeſta ſtareje měſtečanskie ſchule
blisko butrowych wiſow.

Jedyn pohonej a jena džowka mojeti i nowemu lětu 1874 ſtužbu doſtač na rycerſkuſku w Małej Vorſchce ſo ſa ſicenſta.

Po twarbie, ſo ſa ſwoju pſchedeſtowanju, kujesek muſteſkemu miſticej A. Röthigej ſ Horuſeho Hunjowa ſa wuſtejne a dobré wuwjedzenje teje ſameje moj wutrobuň džal prajicj a jeho wſchem, liž qzedja twariež, nalegije porucicj. Teho ruzuji džakuju ſe kujesek cjezliſkemu miſticej Kühnel ſ Laſowa a tež tebo najlepje porucjam.

w Bolborzach, 1. septembra 1873.

Handrij Holba.

Dženka rano $\frac{1}{2}8$ hodžinow wuſny ejſiſe a měrnje po dołhim cjezliſku w twjerdej werie do ſwojego ſbōžnika a Wumóžnika, kotrehož je pſchi ſlužbenju ſo ſrodoſtne wuſnawal, naſch horzolubowanu drobi manjelski a na

kujes Herrmann Julius Nychtar, w hyschci farat w Nieſwacziidle, w 63. lécje ſwojego živjenja a w 39. ſwojego ſaſtojnſtwa.

To w najklubſkej bolesći jenož ſ tutym wosſewujuje

Hanža Emilia Nychtarjowa

robž. Hatahez,

Hermina, Bertha a Olga Nychtarjez.

Na farje w Nieſwacziidle, 3. septembra 1873.

Khowanje ſtanje ſo ſobotu popođenju w 2 hodžinomak.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleŕ.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétña předplata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saks. pósće 8 $\frac{1}{2}$ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Najnowsche. — Gswetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Njehvacjida. S We-
leschnizy pola Klétnoho. S Wojerez. — Pschilopl. — Byrlwinsekowjeseje. — Nawěštnik.

W Budyschinje

je wjele rycze a napšteciworyczje, štò ma so 15. septembra jało sapoštanž 2. komory wot Budyschina a několitych druhich mestow wuswolicij. Někotis ſu sa wodotwarzkeho inspektora v. Wagner, někotis sa statneho rycznika Petri, kij je hac̄ dotal sapoštanž był. Sa požlenskeho ryczi tak imenowana nazionaloliberala strona a pyta jeho wuswolerjam najlepje poruczecz, přenškeho wukhwaluje pak bole konserwativna strona, prajzy, so je v. Wagner wěrnej liberalny muž, kij pak nochze wcho na dobo powrdzicz, so wón rjemiežništvo a ratařstwo a jeju nisy a požadanja derje snaje a budze teho dla tež sa njeju ryczech wjedzicz; so pak s dotalnym sapoštanžom tak njeje, dokež je tón w 2. komorje tak ryczał, so je budyske remježniſle towarzstwo wosjewiko, so wón wjazdy jeho domérjenje nima. Na tajkim wosjewjenju bě wošebeje to wina, so bě dotalny sapoštanž Petri wubjer, sa twarjenje železnizy proſčazy, pschi jednanju w 2. komorje khéto pschimak a jemu to a druhe wumjetowan. Duž ſu w Budyschinje někto jenož tažy sa njeho, kij ſu pschivizarjo powšitkomneje němſkeje politiki, druzý pak ſebi myšla, so drje ma ſakſki ſejm we wěstym nastupanju s němſkej politiku ponjo hic̄, ale so maja so sapoštanž ſakſkeho ſejma tež wošebeje sa naležnoſcie Galſkeje a jeje wobydlerjow starac̄, cji měnja, so by so v. Wagner wuswolik.

L. G.

Najnowsche.

S Budyschina. Na pōscze awstriſke 5 klébornaki ($\frac{1}{4}$ schéznaki), kotrež ſo někto jenož ſa 45 np. bjerjechu, ſako počinje ſa 5 nsl. bjeru. Duž wſchitzu ludzo pytaja, kak bychu tam tónle pjenjes wotbyli a dokež tola težko listow wotpoſlač ujemoža, so bychu awstriſke $\frac{1}{4}$ schéznaki na jene na dobo wotbyli, dha kupuja někto we wjetſcej

měrje frankomarki, frankokouberty a postkarthy na pōscze. Woni myšla, ſo budža je pōsđiſho pschetrebaczj móz. Hac̄ dotal je ſo tajſicęle wězow wſchědnie jenož ſa 30—40 tl. pschedalo, ale někto je póst ſa jedyn džen psches 500 tl. markow atd. wotbył.

Barlin, 10. septembra. Khézor je ſo dženſa k manövram bliſko Jutroboga podał.

Italſki kral 22. septembra ſem pschijedže a někotre dny tudy wostanje.

Ansbach, 10. septembra. Pruski krónpryz je wczera po ſtwojim wrócenju ſ Heilsbronna tu-domne zyrkwje a hród wobhladował. Wjeczor bě město rjenje poſwěczené.

Würzburg, 20. septembra. Pruski krónpryz je dženſa pschipoſdnju ſem pschijel a wobydlerjo jeho ſe ſlawuwołanjom witachu. Wón potom tu-domne wójſto wobhladowaſche, ſhtož 3 hodziny trajesche. Po pjecich wón wotjedz.

Prahá, 9. septembra. Baron Helfert a předawſki minister Hohenwart ſebi wulku prózu das-wataj, ſo byſchtaj čeſſkich sapoštanžow k wopytanju winskeho rajchsratha nawabilo. Wſchelake bychu ſnadž ſchlí, ale starý Palazki je prajil: radſho do Chiny wucžahnuje, hac̄ do Wina hic̄.

Paris, 9. septembra. Bamž je orleanskeho biskopa ſa kardinala pomjenował.

Paris, 9. septembra. Serbski wjerch Milan je wczera ſem pschijel.

Belgard, 8. septembra. Tudomne nowiny wulku spokojnoſcz ſ tym wopokaſuju, ſo je awstriſki khézor ſe ſerbſkim wjerchom Milanom w Winje tak pschczętniſwie wobhladzał.

Rom, 10. septembra. Wſchē liberalne nowiny ſtwoju spokojnoſcz ſ tym wuprajeja, ſo kral do Wina a Barlina pojedz.

Swētne podawki.

Sakſla. S Ramjēnza pišaja, so je wot tam želensiza nětko hac̄ do pruslích mjesow hotowa a so ſu 5. a 6. septembra lokomotivy s wosami do Niedzichowa pchijek.

S Dražđan pišaja, so pch̄i twarbie wojskli twarjenjow na prawym boku Lubia pch̄i tak mjenowanym prieznizklim lęgu nchdže 400 džeczjerjow džeka. Wschitke tute twarjenja budža s našypom a murju, 8 kohęzi wypolek wobdate, s lotrejz budże 8 móznych tórmow siedneczych. Murja budże drje $\frac{3}{4}$ hodžiny dolha a zyla twarba kaž twjerdzisna.

Krónprynz Albert je wondano pjatym rusli armeekorps jako general-inspektor wobladawak a to 5. a 6. septembra 10. infanteriedivisiju pola Schwiebusa, a 8. a 9. septembra 9. divisiju pola Naumburga a Bunzlawa.

Italski kral na swoim puczu s Wina do Varlina tež do Dražđan pchijedže, hdjež jedyn džen na kralostkim dworje wostanie.

Wjetſche mönövry ſakſleho wójſla ſu ho w tydle dnjach ſlonečili a wojozy ho teho dla ſaſo do swojich předadawſkich městow wrocza abo ſu ho tam hizom wczera a dženza wróčili.

W Wittgendorfje ſu ho 7. septembra wjeczor jena brožen a druhe pôdlanske twarjenja wotpaliſe a ſtej ſo pch̄i tym tež dwé ſwinječi ſpaliko.

Némſla. Khežor je ſo 11. septembra do Hannovera podał, so by tamniſche wójſla wohladawak, wróciſi ho wot tam do Varlina, so by italskli krala jako swojego hofeža powitał, pchetož tón najſlerje 21. septembra do Varlina pchijedže. Ssrjedž měſza ſtobra khežor najſlerje do Wina pojedže.

Franzowſla je nětko ſwoje wójnsle ſarunanie — 5 milliardow frankow — do Némſleje wupłacjka, ale w Némzach ſamych wot tutych pjenes wjèle cžucz njeje, dokež ſo s wjetſha wſchē ſenož na wojskli naležnosćje načoža. Haj, hac̄ runje je taſka nježtysčana wulká mož pjenes do kraja pchisčka, dha tola nětko krajne dawki ponížene njebudža, ale ſo wjèle wojozy powysčha. Na taſke po ſdaczu jara džiwne pchemienjenje wſchelake némſle nowinu ſwarja, ale hdjež jedyn wopomni, ſtož bychmy tehdh pkarječi měli, hdjež budžichu Némzy wójnu s Franzowſami pchęteli, dha drje može kózdy s krajnymi wobſtejenjemi doſč ſpolochny byc̄.

S franzowſleje twjerdzisny Verduna, hdjež poſlenje wotdželenje némſkoho wójſla ſteji, pišaja, so drje budže ju poſleni némſki wojak halie 20. septembra wopuſcječiſi mož, dokež předy wſchō wurumowane byc̄ njemože.

Ministerſtwo pchego krucjitsko pcheczivo katholſkim biskopam a katholſkim duchownym naležnosćjam wuſtujuje. Tak 3470 tl., lotrejz kólnski duchowny seminar lětnje do-

ſta, tutón seminar wjazy njeoſtanje; duchownskemu konviktu w Bonnje, kiz ma lětnje 4000 tl. s krajneſe kažy doſtač, ho runje tak dže, a wypolek wobſtoržowanja poſnansleho, ſuldaſleho a kólnsleho najwysčscheho duchownskeho paſtýrja njeſtanu, dokež ho czi po nowych zyrwinskih ſalonach ſezowac̄ nochzedža.

A w ſt r i a. Wybózny knježa dyrbja ſo druhdy politiſkých wobſtejenjow dla bole polorječ, hac̄ ſebi to żadny niſki cžlowiekl mygli. Snate je, ſo je nětčiſchi awstriſli khežor dobrý katholſki kſcheszijan a po taſkim tež ſamzej pcheczelniwoje ſmyhleny. Duž ſo węſce wot taſkich ludzi wotwlakuje, kiz ſu wot bamža ſ katholſleje zyrwje wuſanknjeni a wot njeho ſ kolekcjom napokojeni. Italſki kral je pač taſle wuſanknjeny a poſlaty, dokež je bamzej jeho kraje wſak a kóſtſtrje ſahnak, a tola budže awstriſli khežor politili dla ſ Viktorom Emanuelom jara rjenje cžinicž a jemu wſchu móžnu cžefej wopolaſac̄ dyrbječ, hdjež ton w bližſich dniaſach do Wina pchindže a tam nchdže tydzenie wostanje. A wypolek teho, lajſe mygle dyrbja w duſchi awstriſleho khežora naſtač, hdjež wón pch̄i wohladanju italskli krala wopomni, ſo je jemu tón dwoj najrjeſiſhei krajej (lombardske a venezianske kraleſtwo) wot awstriſleho khežorſta wottorhny! Pch̄i wſchém tym dyrbí ſe ſpomnjenym kralom rjenje cžinicž, — ſ cžehož móžech ſpōſnac̄, ſo dyrbí wybólo poſtajený muž ſwoju njeļubosć husto doſč zyle podkocječ a ju na žane waschnje poſtaſac̄ njemože, bjes tym ſo džekawý lud a woſcieje cželadnižy bőrcza a mórcza a ſwoju njeſpolojnosć často na taſke waschnje poſtaža, ſo ſebi a ſwojim knježim wulku ſchodu načinja. Někotryžkuliž niſki cžlowiekl je we wſchelakim naſtupanju wjèle bole naſdaty, hac̄ mózny khežor abo kral, kiz dyrbí ſo pětnje po wobſtejenjemi cžaſa ſezowac̄, ſo njeby ſwojemu krajej a ludej ſchłodzik.

Nětko je pječa ſlonečnje poſtajene, ſo ho awstriſli khežor halie w měſazu januaru do Petersburga poda.

Franzowſla. Saňdženu nježelu je ſo w zarwach paſtýrſki liſt pariſkliho arzbisłopa cžitak, w lotremyž wón ſ modlitwam ſa zyrkej a bamža napomina a pôdla na némſle a italske knježerſtwo ſhlnje ſwari.

Franzowſle ministerſtwo je, lož ſo ſda, w poſlenskim cžaſu ſ temu pcheczvědeženju pchisčko, ſo ſo poſtajenie noweho franzowſkoho krala tola hisčeze njeſodži a duž wone tu mygličku podpiera, ſo by ſa Franzowſku najlepje bylo, hdje by nětčiſha republika hisčeze někotre lektu wobſtaka.

S ch p a n i ſ la. W Madridze je pač ſaſo nowe ministerſtwo a thze nowy minister-pcheczhyda Rastelar tak ſtukowac̄, ſo budže ſběžlarſtwo bórsy zale porażene. (Sm!)

R u ſ o w ſ la. Khežor a khežorka ſtaj ſe ſwojoi ſwójbu 7. septembra do Livadije na Rymu pchijek.

Ze Serbow.

S W u d y s h i n a. Towarstwo Maćizgih Serbskeje mējesché pôndzelu, 9. septembra, wurdanu hêownu shromadžisnu, kotrež bê derje doseqz wopytana. Podrobnu rošprawu damy pschichodnje.

S Nješwacjida. Schôd budžishe hebi mygli, jalo netko nimale psched lêtom, kôrž septembra 1872, našch tehdomnišchi vîkar, knjes Ryčer, swoje wotbalne rošjohnowaze prêdowanije djerzesche, so budje hîjom sa kito našch lubowany, wjelisačkužny a wjeholo cjeſczeny farat, knjes Ryčer, tež swoje saſtoinſtwo ſtočic a ſwoj pastyrski kij do knjesowej ruki pokoſic dhrbjeſz! Knjes farat bêſche injeniuzh psches Bože dopuschezenje pschi ſapocjatku měkza januara na khore kožo pschichok, tola pak, pschi wščej ſtrachnej khorosze, kij bêſche jeho nadpanýka, njeje wón woſadu na Jane waſčnje ſakomdzik, ale pschezo psches swoje možy djeſkak a wſchitko ſhwêru wobſtarak abo tola wobſtaracj dak. Wón, kij bêſche jenichy sa swoju woſadu žiw a woſada bêſche jeho živjenje, zo ſtajnie ſ tej nadžiju troſhtowasche, so budje jemu Boh tón knjes ſaſo pomhač a ſo budje w jeho ſwiatym ſaſtoinſtwo, ſchotz jemu to najlubſche bêſche, w knjesowej winizy ſaſo dale ſlutlowacj mûz.

Tola w Bozej radze bêſche hînal wobsanknjene. Tón knjes, kotremuž wón tak ſchwérne ſlužesche, wotwoka jeho, jalo ſchwérneho wotrocja ſ tuteje čaſknoscje, ſo by jemu dak krónu wéčnacho živjenja.

Jeho pschyn ſchecjanski poſrjeb mējesché ſo ſan-dženu ſobotu popoldnju w 2 hodžinomaj. Tsinacho II. duchowni bêchu pschichli, swojemu ſobudžeczerzej w knjesowej winizy poſlenju cjeſc a ſubocj wopokaſacj a jeho woblédnjene ſtaw ſ tichemu wotpočinje do rowa pschewodjeſz. Psched faru djerzesche ſ. farat Mirošak ſ Khôlma némstu a ſ. farat Golež ſ Malač ſerbšlu ryč. Kherluſche ſpêwachu ſo ſ pschewodom poſawnow. Cjelo njebo knjesa fararja bu wot zyrlwinskih prjódſtejerjow njeſene a ſriedž druhich woſadnych po-hrebané. Malačanske ſpêwanske towarſtvo ſpêwache pschi rowje ſmierznu artju, ſ. diałonus Voigt ſ Hodžija mējesché némstu ryč a ſ. farat Wjazka ſ Budyschina wudželi požohnowanje. W zyrlwi djerzesche ſ. farat Kordina ſ Minalaka némkle a ſ. farat Imisch ſ Hodžija ſerbšle cjeſne prêdowanje po ſkowach 2. Timoth. 1, 12: „Pschetoz ja wêm, komu ja wéril ſyn.“ Knjes farat Dr. Kalich ſ Hornjego Wujesda wudželi pak požohnowanje. Kherluſche ſo ſaſo ſ pschewodom poſawnow ſpêwachu, kaž bu tež ſaſo ſmierzna motetta wot prjedy ſpomnjeneho ſpêwanskeho towarſtwa wu-ſpêwana.

Njebo knjes farat bê ſo w Mořacjizach, hdjež jeho nan duchowny bêſche, narodzik, w Budyschinje na gym-

nasiu a w Lipſtu na duchowſtwo ſtudowač. W lécie 1835 bu tudy ſa kaplana a 1840 ſa fararja poſtajeny, je po tajſkim psches 38 lét tudy ſe žohnowaniom ſlutlo-wak. ſwoju ſtarobu bê wón pschinjeſz na 63 lét.

Tak dha wſmi našch džak Ty ſprawny a ſchwérny paſtyrjo! Spi derje w Twojej ſparnej komorzy hač na džen, hdjež naš tón knjes ſaſo ſiednoczi ſ wéčnemu živjenju!

S Woſechnizh pola Klečnoho. Šandženu nje-dželu rano w druhéj hodžinje wudžri tudy w bróžni poſlenu Rjelki ſtrachny woheň, kij wſchitko jeho, kaž tež murjerja Marczinka twarjenja do procha a po-pjeka pschewobročzi. Rjelzy ſu ſo zyke žitne a ſynowe žně, kaž tež wſcha domjaza, hospodařka a ratarſka na-doba ſpalite, wyché teho ſu pak tež 1 kón, 1 kruwa, 2 cjeleczki, 2 ſwinieci a 11 huſ w plomjenjach kôrž wſake. Rjelska, Rjelzyna a kruvarla ſu ſo pschi pu-ſchzenju ſtotu ſtrachnej wopalili. Woheň je najſterje ſakojenj.

S Woſerez. Wjecjor 2. septembra je ſo hrôž a drjewienz hofcjenza „k czornemu hodlerzej“ na draž-džanskim ſchuſeju wotpaliſi.

Přílopk.

* W Neidenburgu bêchu wondano nělotſi pscheczeljo wuſhli, ſo bychu do tarcje (ſchajb) tſeleli. Vjes nitni bê tež jedyn pschekupz, kotrehož ſyn; ſchuleč na hohen-ſteinſkim gymnasiju, bê tež ſobu pschichok a na tarcji poſaſowasche, ſchotz bê kôždy tſeſlik. Pschi tym ſta ſo pak to njeſožo, ſo tón mody cjloujce, ſallinkanje njeſa-ſkyschiwſchi, w tym wołomilnjenju psched tarcju ſtupi, jačo jeho nan wutſeli. Wón morwø na ſemju padje, dokež bê fulla wutrobu trjeſhila.

* Tamón tydžen ſupi jedyn liegniszli rěſnik jene ſwinjo a wón ſo do Khléwa, hdjež bê jich hiſtice pječ, po nje poda. Taſo bê je wučahnyk a na wós ſylkny, čyžsche ſaplačječ, pschi cjmž phtny, ſo je jeho liſtowina (brieftaſcha) pječ, w kotrejž mējesché 20 toſer papje-rjaných pjenjes. Wón ſebi bôršy pomhſli, ſo je ju w Khléwe ſhubit a bêſche tam hnydom po nju. Haj, tam bê jemu drje wupanýka, ale ſwinje bêchu ju hîjom hač do drobnych powoſtanek ſ pjenjefami ſeſraké.

* W Králowzu (Königsbergu) je wot 31. augusta hač do 6. septembra 279 ludži na kholeru ſhorjeļo a 152 na nju wumrjeļo.

* Taſo wondano jedyn 12létñy hóſčez ſ bliſkoſcje město Grünberga njeđelu psches lež do džeczazeje wučenj djeſche, dha ſebi dužy cigarru ſapali a ſapalku wot ſo cjligny. Psches to je ſo 12 jutrow džewječléných hój-nov wotpaliſi.

* Psihi manövru, kotrejž wotdżelenja pruskeho wojska blisko Engera wotdżeržachu, měsachu tež wojozy jenu noz w bivouaku pschebyč. Tako wjehiž twerdże spachu, ſo zelt, w kotrejž offizierojo ležachu, ſapali, tola pak wjehiž pkomjenjam ſbožomnje wuczelnychu hac̄ do premier-leutnanta Ditsfurtha, kotrehož žaſknie ſpalene cjeło naſajra namalaču.

* W Galvestonu (w Amerizy) a w tamniſcej woſloſcej je tak mjenowana žolta ſymiza wudyrka a tam rječe ludži na nju mréje.

* W Havannie ſu psched někotrym čaſom wulki woheň měli, kij je jedyn džel města zhle ſahubit. Psihi tým je 20 člowjekow živjenje ſhubilo a ſchłodowanje ſo na 8 millionow piastrow woblicža.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Pětrowſka žyrkej: Jan Bohuwer Schubert, ſchewj, ſ Hanu Nowalez.

Křečenje:

Pětrowſka žyrkej: Augusta Wilhelmina Emma, Handrija Měrcjina, wobydlerja, dž.

Michałska žyrkej: Hana Augusta Ida, n. dž. na Židowje. — Jan August, Jana Kornel Langi, wulkoſahrobnika w Hrubocjazach, ſ. — Augusta Emilia Emma, Hendricha Augusta Muejerja, murjerja na Židowje, dž. — Hana Křyſtiana, n. dž. w Hrubocjazach.

Zemrječi:

Djeń 29. augusta: Maria rodž. Nachlizez, njebo Jana Zimmermann, wobydlerja na Židowje, wudowa 72 l. 3 m. — 30., Jan August, Michała Ponohę, wotrocžla w Gjichozach, ſ., 8 d. — 1. septembra: Hana rodž. Ponichęz, Bétra Böhwarja, wumjeňkarja w Brēſowje, mandželska, 56 l. 4 m. 1 d.

Plaćizna žitow a produktow w Budysinje 6. septembra 1873.

Dowoz: 5098 měchow.	Plaćizna w přerězku				
	na wikach,		na bursy,		
	nížša.	vyšša.	najniža.	najwyšša.	
Pſcheniza 50kilogr.	tl. nížši np.	tl. nížši np.	tl. nížši np.	tl. nížši np.	tl. nížši np.
Rozla	3 24	—	3 27	1	3 24
Zečimjen	3 7	8	3 11	4	3 7 8
Wóz	2 7	—	2 12	—	2 10
Hróč	—	—	—	—	—
Wóta	—	—	—	—	—
Raps	4 2	—	—	—	—
Jahy	5	—	5 6	5	—
Hedvitskla	6 16	8	6 20	5	—
Kopa ſłomy	—	—	—	—	—
Lane ſymjo	—	—	—	—	—
Butry	1	—	28	1	—
Zent. ſyna (50=)	1 15	—	—	—	—

Swoj wulki ſtad
hotowych ſymſkich paletotow, jaſow a jaquetow
we wſchęch barbach a klaninach po najtunischičh placzisnach porucža
W kłamach ſo ſerbſki ryczi.

H. Kaiser

firma J. Hartmann
na ſitnej haſy 52 w domje k. Woaka.

Amerikanski ſwinjazy schmalz,
amerik. tucžno, ſuſchene,
porucža najtunischo

Heinrich Lindner
no rožku ſerbſkeje a ſchulerſkeje haſy.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſy 23

porucža ſwoj bohaty wubjerk jaquetow, paletow
atd. po ſpodžiwnje tunich placzisnach.

Wſchitke žonske dracſezenja ſo w najkrótſim čaſu na požadanje ſhotuja.

Majlēpske
amerikanske tucžno,
majlēpski amerik. ſwinjazy ſchmalz
porucža najtunischo Moritz Mörba.

W ſkycinje je ſkedač cjo. 15 s rjanej trawnej a ſadowej fabrodu hnydom na pschedan a je wſcho dalshe tam ſhonicz.

Otto Engert

drogowe a barbotwórowe łałamy

porucza najtunischo

prima amerikanski świnjaze sadko,
alaunu, zyku a tolčenu,
salmiał cęlaży, tak mjenowanu jelenjorohowu žol i
pjeczenju,
rajzowu schterku Ia.,
pscheičznu schterku Ia.,
perubalsam,
benzin Ia. i cęscenju blalow,
łaoomažu Ia.,
chloralk Ia.,
camphor,
karmin a zynober,
zynit, zyku a tolčeny,
safran " " "
desinfekcionski polver,
jendželski plefir,
blechowy lak czerwieny, seleny, żółty a mordy,
żelezovitriol,
łoprovitriol abo mordy lamjen, i načinjenju pscheičz,
gelatinu, czerwienu a bělu,
glycerin cęscenjy,
żoldżowy kħofej,
gummi arabicum, zyku a tolčeny,
injektoru polver Ia.,
potaschu, hrubu a cęscenju,
schella, orange extras.
lij Ia., kölnski, mühlhausenSKI, nördlingSKI a rusKI,
quaſiadrzewo,
salmiałowy duš,
ślěborogletu,
magnesiu,
zmorze Ia.,

macjerkuhowu žol, kreuznachsu a wittelbinstu,
dwójne wuhlolikow natron,
winokamienntny lišlik,
glauberstu žol sa slot najtunischo,
salpeter, zyku a tolčeny,
mandlowy wolisj,
anijowy wolisj,
bergamotowy wolisj, taž wszech ätherstli wolisje po tunich
pkacjisnach,
jatrowy thran, bergstli, i nutsbranju,
provenesi wolisj extras, nizzaski wošebnueho školjenja,
terpentinowy wolisj, nemksi a franzowski,
firnis bruny a běly,
sago Ia.,
karlsbadstu žol, prawdziwu a khumſchtu,
venezianische mydko,
łokosowe mydko,
żonopowe kħymjo żolte a cōrne, taž tež żonopowu muku,
chwablowy kwět,
chwablowe nitki,
cremor tartari,
barby kħuče a rybowane we wszech wsħelaħoſčach,
ħwajtjanisli kħleb Ia.,
sodu, kristallizowanu,
„ laustiflu tak mjenowanu mydkowy lamjen,
winiski laš,
biestein,
malenowu jusčlu, nowu tworu,
ċinefisti thej we wulsim wubjerku,
parfümerije wszech družinow,
wonne mydka atd.

W Budyschinje
na nowych hrriebjach 713.

Pschedawarnja wužitkowego drjewa.

Schrékowe a kħojnowe deſki a pſosty wot 6° hacž 10° dolhoſće, $\frac{1}{2}^{\prime\prime}$ hacž $3^{\prime\prime}$
tolste a derje sortiowane, stole wot 6° hacž 8° dolhoſće a $2\frac{1}{2}^{\prime\prime}$ hacž $3^{\prime\prime}$ tolste, tšeħħne
 $2\frac{1}{2}$

katy, spalirowe katy, kħindżele, tħieħishnu papu, papowe lejsty, papowe hoſdże, mas
(theer) po fabrikskich pkacjisnach, bułłowe a dubowe pſosty, stole a deſki porucza

W Budyschinje
na nowych hrriebjach 713.

pschedawarnja wužitkowego drjewa
cęħġislikeho misħtra

A. Zimmermannia.

W o s i e w i e n j e.

Czesczenym Serbam Budyschyna a wokolnoscze ja s tutym k nawiedzenju dawam, so bym ja dotalne, wot knjesa Ernsta Hamscha na serowej habsy czo. 267 tudy wiedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a spirituose kblamy kupit. S proxstwu, so by ho dowierjenje, mojemu predomnikej spozczene, tez na mnie pschenjezlo, dawam ja s dobom to blubjenje, so budu ho stajnje proxowac, temu samemu po wsciem wotezakowanju dosc czinic.

S poczesczowanjom

Rudolph Scholz.

Moj

atelier sa photographiju

elegantny a pozdanjam czaša dosczenijszy, k horjebranju portraitow (wobrasow) kózdeje wulkoscze. Reprodukzije a powjetšenja po kózdy wobrasiu hac̄ do žiwenskeje wulkoscze w najpschnicim a wo prawdze wumjostkim wuwiedzenju. Poruczenja s wonka mesta k photographiowanju lubkow, jenotsliwych twarenjow, stwów, zwójnych gruppow a teho runja ho kózdy czaš horjebjeru a pod blubjenjom najtunisich placzisnow a ho pod rukowanjom wérneho wuwiedzenja w najkrótskim czašu shotuja.

S poczesczowanjom

Alexander Matthaen,

photograph. artist. atelier
s napschezja theatra.

s napschezja theatra

i napschezja theatra

Najwjetshceje wažnoscze sa
na wozjomaj bědnyc. Dokelž hižom se
noſež Wascheje Dr. Whitowej wodzicelski snaju, dokelž je
wona mojej maczteri jej polne widzenie saho darila,
dha ho s dowierjenjom na Wasz wobroczu (Skasanie).
Cospeba, 3. 8. 1872. Louis Hering. — Tuta praw-
dziwa Dr. Whitowa wodzicelska wot Traugotta Chhardtova
w Gr. Breitenbachu w Thüringstcej je pôda swojeje wul-
keje zwetueje khalby concessionowana, s leta 1822
jako nojlepši ludzazh a domzazh kredl — niz lekar-
stwo — snath a zławný a w'flikonach po 10 nsl. na
pschedan knjies Emil Menzner w hrodowskej hapt-
ky w Budyschinje.

Mužaze a hóležaze klobuki a mězh se židh a dru-
hich klaninow w najwjetshim wubjerku porucza

Emil Zlegel na žitnej habsy.

Žolty wóſk
kupuje po wysokej placzisnie
Otto Engert,
drogowe a barbotworowe kblamy
na snutskownej lawskiej habsy czo. 122.

Wosjewjenje.

Najlevšci tolczeny safran k barbjenju tykanzow,
najlepšci forjenšti woli (Gewürzöl) blesčku po $2\frac{1}{2}$ nsl.,
njalépschi citronowh woli,
ather se schmreloweje ježliny psche rheumatismus, blesčka
po 3 nsl.,
tonninowe, selowe, schwablowe, kołmasowe a glyceri-
nowe mydlo
najpodwołnischho porucza

hrodowska haptyla.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horiebranje kobustawow, nutspłacjenje pjenjes, pschedawjanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pożczeni abd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, ho wote mnje kózdy čas wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pjenjezne skladki (Spareinlagen) ho tež wot tajlich horiebieru, kiz kobustawu niesku, a ho wote dnia nutspłaczenia s 4 prozentami sabanja.

W. Mattheis na hospitalskiej hašy w Budyschinje.

Gópelske młóczaze maschin,

tořez na kuzislej wustajenzy, 27. meje w Budyschinje woidzerzanej, 1. myto, wullu slotu medaillu, pschi konkurenčnym prämijowym mlečenju do stachu, porucza a prošy dla prawoczązneho wobstarania wo slasanja tak borsy hacž možno

żelesolierna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Pondzelu, 22. septembra, dopołdnia w 10 hodzinach budu ja na jannanckim reviru sa mostom, ¼ hodzinow wet wujesdzanskeho dwornischcia,

800 Rm. hójnoweho kylneho schęzepjaneho drjewa,
360 Rm. kuleczkow,

24 kop bělených žerbjow a

100 bělených twarskich schtomow

sa hotove pjenjes na pschedawjanje pschedawacj. Shromadzisna pola knesa hajnila Franki njedaloto drjewischcia.

W Delnej Woleschniz, 8. septembra 1873.

Z. Förster, drjewokupz.

Aukzia wotawu.

Pondzelu, 15. septembra t. l., budže ho wotawa na kulač rycerstwka Wuježla pod Čjornobohom na pschedawjanje pschedawacj.

Aukzia sapoeźne ho popołdnju w 3 hodzinach na kuzi pschi wosaznych keršach.

Petroleum najlepši pensylvanski, punt po 2 nsl.
ff. lampinos=khosej, punt po 10 a 11 nsl.,
ff. zlyh melis, pt. po 5 nsl., mléth, pt. po 48 np.,
kaž tež swój derje srjadowany cigarrowy sklad

porucza

Rudolph Scholz

na jerjowej hašy čj. 267.

Swój derje srjadowany sklad

cigarrow

w najlepšich a schpatnischich sortach porucza

Otto Engert

na snutskomnej lawſej hašy 122.

Prima amerikanski šwinjazy schmalz
punt po 6 nsl.,
prima amerikansle tuczno, najlepše w tajkim
naſtupanju, punt po 7 nsl. Rudolph Scholz
porucza na jerjowej hašy čj. 267.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej hašy 88
porucza swój sklad derje wosležanych
cigarrow wot 6 hacž 80 tolet sa mille (1000),
tobak w roſlach a paſežikach, najlepſeje dobroſeže,
rafš, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
khosej w najwjetšim wubjerku, pt. po 11—16 nsl.,
najlepši cíjicze mléth ſaſran,
zokor, zlyh a mléth — najtunischo,
ſyrop, jara ſlodi, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikansle tuczno, nowe jerje,
pensylvanski petroleum w zlyh a wuwaženych
ſchlehyhle ſhweczenie,
makowy woli, bomel, rybjaſy thran,
ſtearinowe a paraffinowe ſhwézy we wſchich
wulſoſzach.

Wſchitke twory po najbole tunich placzisnach,
pschi najležbnischem poſtuženju a tež w ſherbslej
ryzi.

Majbna khěža čj. 9 w Brešnje pola Hucziny
se ſahrodu je se ſwobodneje ruli na pschedan. Wſcho
dalſche je ſhonicz pola wojnarſkeho miſchra Haſſi tam.

Nože, kaž tež pletwa sa njewestu a ſmōtrow
su rjane a tunje na pschedan w ſchtryparskich
klamach hauenſteinſkeje abo hutrowskeje haſy.

Lužičan čo. 9 je wušol

a woprija: 1) Trače Serbowstwa. Spominanje na Božu lubosć. Spěwaj wot G. Kaplerja. 2) Stawizna poručnika Jergunowa. Wot M. B. (Skónčenje.) 3) Lubka leluja. Podał H. Jórdan. 4) Słowo wo čehnidbje. Wot J. S. (Pokračowanje.) 5) Reje w njeswačidlskim hrodze. Powjesé z luda, podata wot J. Krala. 6) Šwinc a liška. Baseń wot H. Seilerja. 7) Z Budyšina a z Lužicy. Wot redakcera. 8) Słowjanski rozhad. Podawa M. Hórník.

Džiwocžanske ſerbſke evang. luth. miſionske towarſtvo ſmješe jutſje — 14. ſeptembra — popołdnju w tſioch miſionsku hózjinu.

Petr Mlouk.

Budyske pobocžne towarſtvo **Gustav Adolph ſebo wuſtaw a budje**, daли Boh, 17. ſeptembra ſwoj lětny ſwjedženj w **Minakalſkim** Vožim domje džerječ. ſſerbske ſwjedženſke ſemſchenje, ſa kotrež je t. farar **Jenež ſ Palow** pređowanje nadewſak, dyrbi popołdnju w dwěmaj, němſke paſ, w lotrhmž budje t. farar **Keller ſ Kemniž** pređowacj, $\frac{1}{4}$ ho ſapocječ. Wſchitzh lubi ſaſtójnsh bratſja kaž tež pſcheczeljo tuteho towarſtwoweho ſtuklowania ſo ſa temu najpſcheczelniwiſchho pſcheproſchuja.

W Minakale, 2. ſeptembra 1873.

Kordina, farar.

Prima amerikanski petroleum

w czwizach a wuwaženy,
nowe ſchottſke jerje
w ſudach a po kopach,

čerſtwy amerikanski ſwinjazy ſchmalz
w ſudach a wuwaženy,

rass. ſhweczeſje

po centnarjach a wuwažene,
lamany rajk

po centnarjach a wuwaženy

poručja ſak opſcheda war ja m ſpodžiwnje tunjo

Carl Noack

na ſitnej haſy.

Majlēpschi

amerikanski ſwinjazy ſchmalz

w ſudach wot 3 a 1 centnarja wopſchijecja, kaž tež po jenotliwym poručja po najtunischiych placzisnach

Hermann Kunack

pódlia poſta.

Najlēpsche wuherſke tucžno
najlēpscheje dobroſeže ma najtunischi na pſchedau

Hermann Kunack.

W Hornej Vorschci je kheža čo. 22 ſe ſahrobu ſe ſwobodneje ruki na pſchedau a je wſcho dalshe pola wobſedzerja tam ſhonicz.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cięć: L. A. Donnerhaka w Budyšinie.

Zytle ſuchu brunizu

wſchěch družinow poručamoj najtunischi a po prawej mérje **Julius Liebſcher a Miersch** w Khwacžizach.

Sa moje kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a distillazioniske ſklamh phtam ja hnhydom abo poſdžiſho jeneho **wučžomniſla** pod ſpodobnými wuměnjenjemi.

Rudolph Scholz
na jerjowej haſy 267.

Sa moje drogowe, chemikalowe a barbotworowe ſklamh, ſjenoczenie ſ kolonialtworowymi, tobakowymi a cigarowymi ſklamami phtam pod ipodobnými wuměnjenjemi

wučžomniſla,

liž móže hnhydom abo 1. oktobra t. I. ſaſtupicj.

Otto Engert

na ſhnutſkomnej lauſſej haſy čo. 122.

Jeneho towarſleho hnhydom phtam

towarſki miſchtr Werner
na ſwonej lauſſej haſy.

Jenu ſlužobnu džowlu ſ 1. oktobra phtam

mydkarski miſchtr Lehmann
na bohatej haſy pódla poſta.

Jedyn thſcherski, dobrý dželacjer, doſtanje hnhydom trajeze dželo pſchi dobrej ſožę pola thſcherskeho miſchtra A. Teutschera w Vorschciach.

Toler pjenjeſ bu ſandženu ſobotu w Budyschinje namkanh a je ſaſo doſtač ſola **P. Kruschwitz** w Wulich Debhezach.

Tak wjèle wopolaſmow ſwérneho dželbranja a wutrobneje luboſeže pſchi ſmijerci a khowanju naſheho ujesabyteho droheho **mandželskeho a nana**, naſz mózneje ſa temu nuciži, najhorzyschi, hľubokoſačutn džal ſ tutym ſjawnje wuprajecj wſchitlím tym, liž naſ ſ dalota a ſ bliſla erteſe a piſiſe troſtowachu a pſches rědu mnohoſez kraſneje ſwétloweje pſchi naſheho horzolubowanego njebo mandželskeho a nana do wérneje Božej ſahrobu khowachu.

Woſebje džakujem ſo jeho wýzvolocjeſcenym knjeſam ſaſtojnſlim bratram, liž ieho w dokhím khorym čaſu tak pſcheczelniwoje podpjerachu.

Wolſchewjaze troſtne ſłowa a poſběhowazh ſpěw pſchi jeho poſrěbje ſu naſhím ſrudnym wutrobam jara derje čzinile.

Tón Knjeſ njech ſóždy nam wopolaſaný ſluſt luboſeže bohacze žohnuje!

Na farje w Njeſhwacžidle, 8. ſeptembra 1873.

Hľuboč ſrudženi ſaſtojanji:
Haňa Emilia Rychtarjowa rodž. Hataſez.
Hermina, Bertha a Olga Rychtarjez.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
we wudawańi „Serb. Nowin“
na róžku zwonknej lawskeje
hasy čo. 688 wotedać, płaci
so wot rynčka 1 nsł.

Zamówity redaktor a wudawać
J. E. Smoleń.

Kóžde číslo płaći 7 np.
Stwórtlétne předpłata pola
wudawaťa 75 np. a na kral.
saks. posće $8\frac{1}{2}$ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Wot redaſzije. — **S**zw̄tne podawki. — **S**e ſſerbow: **S** Budyschina. **S** Kliſliy. **S** Njechwacjida. **S** Budyschinla. **S** Subrniczji. **S** Wułanczij. — **S**p̄w. — **S**psiolopf. — **S**yrliwinſte powjeseje. — **Namieſtniſtſil.**

S nawiedzenju.

Egi ſami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiz chzedzja ſa nje na ſchtwórtlēto 1873 do pređka placicž, njeh nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiz ſebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njeh tola njesapomnja, ſebi je tam hórsy ſkaſacž. Na ſchtwórtlēto placža tam Serbske Nowiny 85 np. Na prussich póstach Serbske Nowiny tež wjazy njeplacža hacž na ſakſkich a ſa pschinjezenje do domu placzi ſo ſakſki m póstam ſchwórtlētnje jenož 13 np.

Hacž dotal Smędžaku šo Serbske Nowiny na pōsje na krótscho jenož schiwortlētne ſlaſacž. Po nowychim poſtajeniu moža pak šo tajše ſlaſanja nětko tež na 2 měsiaze, haj na 1 měsiaze ſtač. W narži, so móhlo tajše ſlaſanje na krótschi čas w hōdz bycž, my tajše poſtajenie s tutym i ſawnemu nawiedzenju dawamy.

Sklonjanje preko hrvatskih, liži sebi Srbište Novim pod frankomarku štačj dajka, to býchu sebi je rádšho na pôsobie žamym slasťi; dokejž frankovanie sa leto něhdye 18 nsl. kyskataje.

Redakcia.

Bot redakzije.

Dolež je znadž někotremužkuliž wobežejne, do něčej-
scheje wudawarnje „Serb. Nowinow“ kholodjicž, dha ra-
djimy k temu, so by ſebl tajſi „Serb. Nowiny“ na
blížšim pōscě ſtaſak; wone tam na tři měsazh 85 np.
ptacža a ſa pſchinjenje do domu ſo na $\frac{1}{4}$ léta 13 np.
da. Štaſanje mže ſo tež pola lishynoscherja ſtačž.

Hewał mója so „Serb. Nowiny” we wudawarni
też na to waschnje słaſacj, so so tam praji, hdje maja
so sa teho a drugiego pjatk w Budyschinje wotedač,
so móžk ſebi je potom ſobotu, hdyz do města pſchinidze,
tam ſobu domoj wſacj. Nělotſi wotebjerarjo hijem tak
činja a ſebi swoje nowiny l temu abo drugemu hoscjen-
zorci. Iorčmarjej abo pſchelupzej pſchinijesč dadja.

Wudawaćnia „Serb. Nowinow“ je na rožku swojewonneje lawskieje haſzy w przedawſkim Förstarex danije s napschečja noweje měſčejanskieje ſchule, taž tež s napschečja I. pschelupza Bartla.

Zena żywnością średzą wší, zbyle blisko pschi żyrki 7 hektarów a 39 arow leżomnościow wopschijazu, je s gąskami żnemi a s inventarem, wumiejska a hospodą dwobodną, pod spodobnymi wumijeniem na pschedan a ie wscho dalsze shoniež pola mobberjerja čzo. 76 tam.
W Wukranciiach. 16 September 1873

**Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
13. septembra 1873.**

Dowoz:	Placízna w přerézku					
4952	na wikach,			na bursy,		
měchow.	nižša.	wyšša.	najniža.	najwyšša.		
Přezenja 5 Okilogr.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.	tl. nři np.
Rozložka = =	4 16 9	4 24 —	4 15 4	4 24 —		
Zecjmjenia = =	3 28 7	4 —	3 24 —	4 —	3	
Wozb = =	3 11 4	3 14 4	3 11 4	3 14 3		
Wozb = =	2 15 —	2 18 —	2 15 —	2 18 —		
Hroch = =	— —	— —	— —	— —		
Wola = =	— —	— —	— —	— —		
Heaps = =	4 —	— —	— —	— —		
Jahky = =	4 28 6	5 1 4	— —	— —		
Hejdushkla =	6 11 7	6 15 8	— —	— —		
Kopa sklony =	— —	— —	— —	— —		
Lane szymjo =	— —	— —	— —	— —		
Butry 1 =	— 28 —	— 29 —	— —	— —		
Zent.szymo (50-)	1 15 —	1 17 —	— —	— —		

Swētne podawki.

Saksa. Jedyn sko hōszej, mjenujz̄ cholera, je Dražđanu sfōnejne wopuscjeita a na wach tamniſceje woloſocje tak bylne wotebjera, so tež tam w króliku čaju wjaz̄ njebudje. W Dražđanach je lěta s zyka 149 ludži na cholera ſchorjeko, wot kotrejž je 92 umrjeko.

Khězor je pschilasak, so maja ho i dopomjenju na tych, kiz̄ su w požlenich wójnach panys, taſle s jich mjenami w grywach postajic̄. Tuta pschilasna ma ho vječja tež w Sakſkej wuwjesc̄ a by ho wot zyrtwinyh prjödſtejerjow wobstarac̄ mela. — Kal budje ho to zyrtwinemu prjödſtejerstuwu jeneho mesta lubic̄, hđez̄ chyžche tamniſche wojske towarzſto taſlu taſlu w zyrtw wupojšnyc̄, zyrtwine prjödſtejerstuwo pač to njevſchida. Wojske towarzſto teho dla ſkorjeſche, ale prozež pschěhra a dybjeſche psches 100 toleč̄ hōſtom ſapkačic̄.

Na železnicy bližko Lottengruña pola Delsniča su 13. septembra tsi čjahi na ho prahnyli; na lokomotivach a wachach je ho wjese ſchody ſtak, wot ludži pač ničton straſčnje ranjeny njeje.

Němſka. Na ſwojim dompučju s Gasteina je Khězor w Regensburgu sa město Immenstadt, wot wody jara wobſchložene, 1000 marlow daril.

Khězor je synodalny porjad sa stare 8 pruske provinzy wobtwjerdzik, kaž tež s wukasom powokanje generalneje dužowneje synody postajik.

Minister ſnitskomnych naležnoſc̄ow je i naředzenju dat, so maja ho bōrſy pschihotowanja i wolbam sa druhu komoru činic̄; wolny džen pač hiſceje postajeny njeje.

Pruske ministerſtvo je s něktrymi fabrikami kontrakt ſčimiko, po kotrejž maja cji w běhu 5 let 150,000 nowych, tak mjenovaných mauſerſkich flintow ſhotowac̄. Mauserſka flinta mjenujz̄ je hiſceje lepjša, hač „gündadelgewehr.“

Na pschetwarjenje a wutwarjenje němſkich twjerdžisnow cjeze němſke kniejerſtvo 72 millionow toleč̄ pschetrjeboč a je ſandžený rajchstag tele vjenjeſy hīzom pschitſwolik. To je straſčnje wjese vjenjeſe, ale wone su tola teho dla njeſne, dolež maja Němzy ſnadž prjedy abo poſdžiſko ſažo někoſtu wójnu wotčalač̄.

Węſty knies s Keudell, tak rjez, Bismarkowa prawa rula, kiz̄ bě khwili němſli požlanz w Konſtantinoplu a Romje, je ſa ſastupnika ministra ſwnkomnych naležnoſc̄ow postajeny. — (Hač do nowſcheho čjasa bě Bismark minister ſwnkomnych naležnoſc̄ow a wón je Keudella na ſpomjeně město najſkerje teho dla powołat, so by w tutym ministerſtvo tež dale wſčitko po jeho woli ſchlo.)

Austria. Italſki kral Viktor Emanuel je do Wina pſchijek a bu wot Khězora pſchecjelne powitanj. Do

Kormonſa, na mjesac̄ bjes Austria a Italijs, běchu jemu po poruežnoſci khězora wſchelaz̄ wožobi ſaſtojnich ſapschecjivo pſchijeli a pſchewodžachu jeho potom do Wina.

Někotre nowiny piſaja, so tež pſchedžyda franzowskeje republiki, marshal Mäl-Mahon, do Wina pſchijedje, so by tamniſku ſwētnu wuſtajenju wobhlaſat.

Wuherſke ministerſtvo je wobſanklo, so ho wot žita, kiz̄ ho do Wuherſkeje pſchitwjeſe, hač na dalshe žane zdrodawac̄ njeſtreba. (To je najſawniſche ſnamjo, so bu žně we Wuherſkej hubjene byke.)

Sjednanje bjes wuherſkim ministerſtrom a khrowatſkim ſejmom je nětlo, kaž ſo ſda, zyle hotore; pſchetož ſpomjené ministerſtvo je jeneho čjeſneho muža, wučenego ſemjana Mažuraniča ſa bana pomjenowako. — (Najwyššiſki khrowatſki krajin ſaſtojniki rěla „ban.“ Mažuranic je hīzom prjedy we wýſolich ſaſtojnictwach ſtak.)

Franzofia. Franzofia generala Manteuffela, kiz̄ němſke wóſſlo, hač dotal w Franzofskoj ſtejaze, kommandrowaſche, jeho ſprawnoſcje dla jara khwala. Mjenujz̄ jako Němzy franzofſlu twjerdžiſmu Verdun wobſadžili, dha bu wučinjene, so wſchu wojniſlu nadobu Franzofſla doſtanje. Nětlo pač, jalo Němzy wot tam wučahnyc̄, bě tež nadobu ſa 182,000 frankow mjenje, kotrej je Manteuffel na měſce ſapkačil.

Na Verdunu, 13. septembra, piſaja: „Djenža rano 3/4 hodžinow general Manteuffel na torhochču La Roche reuň nad němſkim wóſſlom wotdžerža. Šudžba piſlaſche němſlu narodnu hymnu a wojaž ſi wrotami won cjeħnječu. W 7 hodžinach běchu franzofſy žandarmojo ſtraže (wachtpoſt) wobſadžili a 1/29 hodžinow w twjerdžiſne žadžu němſki wojaſ wjaz̄ njebeſche. Na wſchěch domach běchu khoroje wupojšnjenie a lud ſi radoſcju wukasche: ſkawa Thierſej, ſkawa republiž! Franzofſy wojaž w 12 hodžinach pſchitzaňchu, woni w měſeje ſamym njewoſtach, ale ſo bōrſy do twjerdžiſnu poſadžu. Wječor bě město požwecjene.“

W Franzofſkej učelo žadžu němſki wojaſ wjaz̄ njeje, kaž ſm na to hīzom tydženja ſeđbnoſež wobrožili.

Š nowym kraleſtwom w Franzofſkej drje hiſceje njejo njebudje, dolež ſo tež tamniſchi monarchiſto ſčim dale čim bole pſchewodžuju, ſo i temu w tu khwili ani w ludu ſamym ani we wóſſlu doſhahazu podpjeru njenamakaſa. Duž budje drje na ſejmje, hdyž je ſaſo w hromadu ſtipiš, bōrſy wobſanknjene, ſo ma Mäl-Mahon hiſceje někotre lěta pſchedžyda republiki wotſaz̄.

Mäl-Mahon je ſerbſkeho wjercha Mikana wopytač, jalo tón někotre dny w Parizu pſchewywaſche.

W Parizu je cholera wudyrka, tola tam wſčednuje wjaz̄ ludži hač 10 na nju njeumrje.

Španiſſka. Karliſtojo ſu někotre městaſčka w krajinje Navarrie wobſadžili. — Madridſke nowiny po-

wjedaja, so staj generalej Panu a Roma karlistow bliſto Tolosy hōdne ſbitoj.

Ruſowſka. Turkmenojo, kij ſu ho nēhdje pſched 20 lētam i mozu do Chiwy pſchedydlili a tam w ſenck vajinje woſkebje býdla, ſu na tamniſche ruſle wójſto ſylny nadpad ſeiniſti, buchn pak tak jara ſbicji, so ſu wjele ludzi ſhubili. Tim bu pſchi tym tež na 10,000 hōwadów, wozzow a lamełow woteknathch a 7 wžow ſpaniench. Duž ſu po někotrych dnjach wo hnadu proſbycji pſchischi, lotruj ſu pod tym wnmēnenjom dostaſi, ſo maja nētlo Ruſam dawki pkačicj.

Turkowſka. W Božniji turkowſka wjſchnoscj ſ tamniſhimi kſcheszijanami ſatraschnje ſalhadža, tak ſo egi ſ hromadami do Austrije eželaſi. Wónzano je tam turkowſki paſču ſ kſcheszijanski duchovnich do jaſtwa eženyę dat.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na město dotalneho ſejmiskeho poſtanza 2. komory ſa města Budyschin, Kamjeni, Rinsberk, Halschitow, Scherachow a Nowosolz, kujesa ſtatneho rycznika Petri tudy, bu ſe 664 hkoſami pſchecjivo 408 hkoſam knies wodotwarzki inspektor v. Wagner wuſwoleny. Sa to ſu pak l. Petri w Annabergu ſe 762 hkoſami pſchecjivo 329 hkoſam ſa noweho ſapostanaza druheje komory wuſwolili.

— W naſchim měſeze měſachmy wejera žadny ſwjedzen, injenujzy k. měſchczanski radžichel Häßler, komornik Liebert a předadwski direktor Domsk ſwój 50letny měſchczanski (bürgarski) jubiläum ſwjeczachu. Temu k ežecji bu pſchyna hofezina, wot wjele knježich wopytana, w ſali ſozietaty wotdžeržana.

— Jutſje ſmeje ſo w draždjanſkej kſchijnej zhrkti Boža ſkužba ſa evangeliſtich ſerbow w Draždjanach a woſolnoſci. Prédowanje budže l. farač Kordina ſ Minalaka a ſpojednu rycz l. farač Imiš ſ Hodžiha džerzejc.

S Rißlizy. Ola pſchetwarzjenja tubomneho moſta maja wosy hacj na dalshe pſches moſt w Huzinje abo Nowej Wžy jéſdziec.

S Njechwacjida, 12. septembra. W dženſniſkim poſedzenju zhrktinych prijodſtejerow naſchje woſady bu knies dialonus Jakub w Kamjeni ſenohledzijne ſa. naſcheho noweho fararja wuſwoleny.

S Budyschinka. Tudy ſo powjeda, ſo je ſa naſchje zhrktiſke mučerske město l. Vähr, w tu kwiſu viſar w Bakmanezach, wot kollaturſta ſignirowany.

Se Subrnicžki. Tudy ſta ſo 11. septembra w Groſez brunizowych podkopach, ſo bu dželacjek Broda ſ Borscheze wot pjerſcheze ſaſypnijen a morjeny.

S Wulrancžiz. Tudy je ſo 10. septembra Hebelež brójen wotpalika.

Rečov.

(My ſwjeczimy nětlo ſwoje ſniemſte ſwjeczjenje a džakujemy ho Bohu ſa bary, do brózniow domiſhowane. Dopoſomimy ho pak pſchi tym tež na ſwoje duchovne žnč, hōdjež predy abo poſdžiſho naſche ežko do teje brózne, kij ho lečhov injenuje, ſhromadzene badje.)

Grudne město ſyſtowe,
Rečhovje, ty rola Boža,
Rjane město wjehote
Sa tych, lotiſh praſiež moža:
„Smjercj je moje ſiwenje,
Pſches row mój pucj l' njebju bje.“

Rajte mam ja ſaciueža,
Hdyž ja khoodžu po lečhovje
A tu ežitam napíſma
Tych, kij tudy ſpija we rowje,
Starci, mlodži w hromadži,
Haj, tež moji naſlubſhi:

Tu mój lubi ſan tež ſpi,
Spi mój džed a moja wozka,
Macj, kij ſahe wumrje mi,
Spi mój ſyn a moja džowka,
Spi mój bratr, — tu ſwobj row ma
Moja luba mandželska.

De mój ežaž ſo minyč tej,
Mój row nječ njej' nihdež druhdež —
Tón pſchi mojej mandželskej,
Haj, pſchi jeje bolu budže,
Dow tež čdu ja pſchi njej ſpacj,
Haj b'de Bóh naſ' ſavotacj.

Junu, junu ſchwita
Jene krahne ſbózne ranje,
Hdyž ſo ſaſo dokonja
Tudy naſche ſmijertne ſpanje,
Tudy — Bóh daj — wſchitzj my
S hnady k njebju poňdžemj.

Tudy ſpi tež někotry
Nan a ſastarat wot džecji,
Kij je wſchak tak njeradž
Wopuſtečit je na tym ſwjeczji,
Kij jím mréjo praſeſhe:
„Bóh ſenjes nječ nět waſč nan je.“

Pödla ſpi, o ſrudoba! —
Macj wot črjodki maſkych ržecji,
Kij je pſches ſmijercj dyrbjala
Wopuſtečit je na tym ſwjeczji;
To b'e cžejče dželenje,
Hdyž je pkačacj widžesche.

Ač, tu bjes nimi tež ſpija
Šylni, mlodži, dorſejeni,
Starſich rjana nadžija,
Na ſmijercj njeſyhlachu ženi,
Kij tu hiſteze na ſweczi
Wycpu rady býdlili.

Sam a hem tež tudy spja
Start, kij smječ požadaču.
Kajla Boja dobrota!
Kak ho egi rad wothal dachu,
Dolej s wjerstva na hwečci
Njebelču rad widženi.

Tu we mērje čjische spja,
Kij su wsele pschejerili
Khorosche a bolema
Na tym hwojim braschnym eželi,
Sprózny wot tej' jakosće
Tich ert něklo wotpocinje.

Čjische spja tež w hromadji
Tež egi, kij su na tym hweče
Jedyn druhoš' tschili
A hei tudy lalli hycze,
So ho jedyn druheho
Pschinječli tu wo wschillo.

Khudy a tež bohaty
Tudy spi we jenej semi,
Ach, tu spi tež někotry
Bjes taikimi towarzhemı,
Kij tu předy na hwečci
Njebel rady bjes nimi.

Duž dha spicje w hromadje
Čjische tudy na kethomje,
Hacj w hyschej budječe
Boji hlos we waschim rowje,
Hdzej s nich — Boh daj — w hromadje
Wschitzu t njeblu pónđecje.

Petr Mloník.

Přílopk.

* W Babinje (w Wuherslej) běše jedyn hospodař swoju hamžnu khěju řapalik a wohu tak wokoło ho hrabasche, so šo 40 khějow wotpali. Iako tón řečer widžesche, kak jara ho pkomjenja rosscherjeja, dha taiki strach na njeho pschiudje, so won do jeneje studnje stocí a so tepí.

Mořiewiencie.

Cžesczenym Šverbam Budyschina a wokolnoſcze ja s tutym s nawježenju dawam, so šym ja dotalne, wot knjesa Ernsta Hämscha na jersowej haſy čzo. 267 tudy wjedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a spiritnosowe khlamn kupit. S proštwin, so by šo dowěrjenje, mojemu předomničku spožezene, tež na mnje pschenječlo, dawam ja s dobom to ſlubjenje, so budu šo ſtajnje prózowacz, temu ſhamemu po wſchém wotčafowanju doſej cžinicž.

S pocžezowanjom

Rudolph Scholz.

Cyrkwinske powjesce.

Wérowani:

Pětrowsla žvrlj: Jan Tempel, cželsa w Sahorju, s Mariju Louisu Adlerz.

Michałska žvrlj: Gustav Kahl, hospđer na Židowje, s Hanu Chrystianu ſwudowjenej Schmidtej tam. — Jan Michał Pełz s Małych Dębzey s Madlenu Breiflerz s Bręsowa. — Korsla August Fleischer, muriet pod hrodom, s Mariju Polanez tam. — Jan Korsla Pjek, najeń-restauranteur k 2 lipen.aj pola Hornej Riny, s Chrystianu Friederiku Wilhelminu ſwudowjenej Kehrbačowej.

Křčení:

Pětrowsla žvrlj: August Hermann, Jurja Howala, woſli, ſ. — Gustav Adolf, Augusta Adolfa Brody, domownika w Židovce papjerniku, ſ. —

Michałska žvrlj: Wylem Maz, Korsle Eduarda Lipicja, woſonča pod hrodom, ſ. — Jan August, Jana Ernsta Bieleckia, khějna w Štěonej Borscheži, ſ. — Hana Maria, Jana Ernsta Nobla, woſydleryja w Wullim Bieleckowje, dž. — Helena Augusta, Bledricha Wylema Heňki, woſydleryja w Hornjowje, dž.

Zemrječí:

Džen 4. septembra: Jan Ernst, Jana Jakuba Schmidta, woſydleryja pod hrodom, ſ., 17 d. — 5., Marja rož-Muzerzej, njebo Korsle Augusta Bjenady, drahładowarja w Khudžinskej khěji, wudowa, 59 l. 6 m. — 6., Čandrij Michalk, khějer w Mnischonzu, 50 l. 6 m. — 9., Wylem Maz, Korsle Eduard Lipicja, woſydleryja pod hrodom, ſ., 9 d. — Hanža Franziska, Jana Augusta Hantuscha, khěžlarja w Khelnje, dž., 3 m. 23 d. — Helena Augusta, Bledricha Wylema Heňki, woſydleryja w Hornej Riny, dž., 2 d.

Wcžera placžesche w Barlinje:

spiritus 26 tl.—27 tl., pschenza 66—94 tl., rožla 50—72 tl., cípikowý woli (nječiſczeny) 20 tl. — ngl.

Ia. amerikanski ہwinjazn schmalz,

punt po 6 nſl.

foprovitriol, і nacžinjenju pschenzy,

centnar po 12½ nſl.

porucža najtunischo

Otto Engert

drogowe a barbowe thlamy
na ſnutſknej lawſkej haſy 122.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88

porucža ſwoj ſkład derje wotležaných
cigarrov wot 6 haſz 80 toleř ſa mille (1000),
tobak w roſkach a pačekilach, najlepſeje dobroscze,
rajk, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
choſej w najwjetſhim wubjerku, pt. po 11—16 nſl.,
nejlepſchi cziſceje mléthy ſafran,
zolor, zyly a mléthy — najtunischo,
myrop, jara ſłodki, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikanske tucžno, nowe ſerje,
peunſylvanski petroleum w zylym a wuwaženym,
ſchlejynske kwęczenje,
malowy wolij, bomel, rybjaſy thran,
ſtearinowe a paraffinowe ſchwēzy we wſchędch
wulkoſczach.

Wſchitke twory po najbole tunich placzisnach,
psihi najkedzbiñſkim poſluženju a tež w ſerbſtej
ryczy.

Kamany rjaz, pt. po 16 np.,
taſlowy rjaz, pt. po 20—40 np.,
lamane nudle, pt. po 30 np.,
grieckowe, nitlate, bantate, ſigurate a macca-
ronijswe nudle pt. po 40—50 np.,
grieck, ſago pt. po 30—40 np.

porucža

II. Kulisch
na miążowym torhōſćju 40.
prędy G. A. Wehla.

Ia. petroleum, pt. po 20 np.

ſaloniski ſolarwolij, pt. po 18 np.

rass. ſchles. kwęczenje, pt. po 44 np.

paraffinowe a ſtearinowe ſchwēzy, pačekit 50—
100 np. porucža

G. Kulisch na miążowym torhōſćju 40,
prędy G. A. Wehla.

Najlepſchi
amerik. ہwinjazn schmalz
porucža August Pötschka.

Rampher,
familki,
arrow-root,
módro, żolto, czerwieno a visetodrjewo,
kolofonij, bruny,
kremor tartari,
chloralk Ia., najſylnischi,
benzin Ia.,
borax, raffiniowany,
gelatinu, bělu a czerwennu,
inſektowy polver Ia., persiſki,
koprilowe ſympjo,
glycerin,
ſłebrogletu,
Ia. lanowoliowy ſirniš,
terpentinowy wolij, nemski a franzowski,
laki we wſchelakich dobrosczach,
barby, ſuſe a rybowane we wſchędch wſchelakosczach,
pitny kouleur,
lij Ia., kólnski, mühlhäuserski, nördlingski a russki,
Ia. nowe russki zokrotruki,
dwójnowuhloſki natron, tež barlinska abo bulle-
riſka ſol mjenowany,
porucža po jara tunich placzisnach

Otto Engert,
drogowe a barbotworowe thlamy
na ſnutſkownej lawſkej haſy čjo. 122.

Sſlyschny wolij

wot haptkarja G. Chopa w Hamburgu ſabojſi hluchoſćj
hdyž pſchinorodzena neje a wolwobrocja węſče wſchitke
ſ czeſkim ſſlyschenjom ſjenoczenie njeſpodobnoſcie; flacon
ſa 18 nſl. ma na pſchedan w Budyschinje Heinr. Jul.
Lindſ.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie.

Horsebranie kobustawow, nusplaczenje pienjes, pschedawanie fastawnych a kreditnych listow, proschenja we pojedzouli atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakslim kralestwie, so wote mnie kóždy čas wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pienziejne skladki (Spareinlagen) so tež wot tajich horsebreru, kij kobustawu njejku, a so wote dnia nusplaczenja s 4 prozentami sadanja.

B. Mattheis na hospitalskie hašy w Budyschinje.

W Budyschinje
na nowych hrębjach 713.

Pschedawarnja wuzitkowego drjewa.

W Budyschinje
na nowych hrębjach 713.

Schrélowe a shójnowe deski a pfosty wot 6° hacž 10° dolhosze, $\frac{1}{2}''$ hacž 3° tolste a derje sortowane, stole wot 6° hacž 8° dolhosze a $2\frac{1}{2}''$ hacž $\frac{3}{2}$ tolste, tschidne $2\frac{1}{2}$

laty, spalirowe laty, schindżele, tschidzun papu, papowe lejsty, papowe hoscze, mas (theer) po fabriliščich placzisnach, bukowe a dubowe pfosty, stole a deski porucza

pschedawarnja wuzitkowego drjewa
częgliščego mischtra

A. Zimmermann.

Göpelske mlóczaje maschin,

lotrež na Inžišlej wustajenžy, 27. meje w Budyschinje wotdjeržanej, 1. myto, wulku štoku medailu, pschi konkurenčnym prämijowym mlóczjenju dostachu, porucza a prošy dla prawoczązneho wobstarania wo sfasanja tak borsy hacž mōžno

żelesolišerna a maschinowa fabrika Goetjes & Schulze w Budyschinje.

Lampertowy Balsam,

jeniceli dopokasany frēd pschedzivo drjenju, wieži, bolenjam stawow a t. d., je na pschedan, w bleschlach po 10 a 20 ngl. s rospokasaniem, w hrodowskiej haſtiḡi w Budyschinje.

Najlēpsche

amerikanſle tucžno, najlēpschi amerik. ſwinjazy schmalz porucza najtunischo Moritz Mörba.

Zyłe ſuchu brunizu

wſchelh družinow poruczamoj najtunischo a po prawej mērje Julius Liebſcher a Miersch w Schwanenbach.

amerikanſki ſwinjazy schmalz

w ūdach wot 3 a 1 zentnarja wopſchijecza, kaž tež po jenotliwym porucza po najtunischič pſaczisnach

Hermann Kunack
podla poſta.

Najlēpsche wuherske tucžno najlēpscheje dobroſeže ma najtunischo na pschedan Hermann Kunack.

Móže, kaž tež pletwa sa njewestu a kmotrow ū ūjane a tunje na pschedan w ſchtryparskich hlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haſy.

Mužaze a hólczaze klobuk a mězh se židu a drugich klobukow w najwietšim wubjerku porucza Emil Flegel na žitnej haſy.

**Swoj wulki sklad
hotowych szmickich paletow, jakow a jaquetow
we wsciech barbach a tkaninach po najtunisckich placisnach porucza
W klamach so herbsli ryczi.**

H. Kaiser

firma **J. Hartmann**
na zitnej habsy 52 w domje k. Noacka.

Prima amerikanski petroleum
w czwizach a wuważeny,
nowe schottiske jerze
w fudach a po kopach,
czerstwy amerikanski szwinjazy schmalz
w fudach a wuważeny,
rass. szweczenie
po centnarjach a wuważene,
lamany rask
po centnarjach a wuważeny
porucza sa so p schedaw a r ja m spodzivnje tunjo

Carl Noack
na zitnej habsy.

Prawdziwa Glöcknerska cjechnita a hojaza żalba*)
(jadyn tajny frédk) ma na schachisiczy schtempel M.
Ringelhardt, je wot najwyszych medicinalisckich sa-
stoinstwów pruhowana a poruczena psche: wiec, drjenje,
salsy, lisshawu, kurjaze woka, wosabienje, psche wscie
wotewrjene, rosdzajomne, rosdzelome, wosabite,
wopalene cierpjenja, boloze lezenje, sahorjenja,
soczeliśnu atd. a je so pschi wscitkic thyle khorho-
jach psches swoju speschnu, westu hojazu móz na
najlepje dopokala.

*) Dostacj sa $2\frac{1}{2}$ nsl. w budyskomaj haptiklo-
maj, kóz tez w haptikach w Bislopizach, Ratzach,
Schérachowje, Hirschfeldze, Bjernacizach, Wostrowzu,
Herrnhucze, Neugersdorfe, Grosschönawje, Nowo-
sulzu atd.

Reinhold Hartmann jun.

23 na herbskej habsy 23
porucza swój bohaty wubjert jaquetow, paletow
atd. po spodzivnje tunich placisnach.

 Wscitke žonske drasczenja so w najkrót-
schim czošu na požadanje shotuja.

W Szczecinie je kóz czo. 15 s rjanej trawnej a
hadowej sahrodu hnydom na pschedau a je wscie dalsche
tam shonicz.

Sa moje kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe a
distillazicne klamy pytam ja hnydom abo poszysko
dwieu wnczomnilow pod spodoñymi wuměnjenjemi.

Rudolph Scholz
na jerjowej habsy 267.

Prawdziwy

**Dr. med. Kochowy
universalny magenbitter*)**

Je kózdemu w joldku cierpjozemu najlepje poruczic.
Dóle szylne aromatisi, mózne magenbitter je jora
dopokalañ frédk pschi klabym joldkowym pschedlaczju,
pschi sajwanju, homorrhoidalnych, delojojivotnych
wobejznosczach, i zyla pschi wsciem njezdohazym
pschedlaczju a jeho kledstwach a napschedzivo skutko-
waze joldkowe picze.

*) Na pschedan maja jón w originalnych bleschach
po 10 nsl:

- we Behrsdorsje knies C. Aug. Schmidt,
- Seiffenhennsdorsje k. Ernst Donath,
- Schérachowje k. Carl Swoboda,
- Neugersdorfe k. Raimund Herbrick,
- Ebersbachu k. Aug. Ernst,
- Lubiju k. Reinhold Reiß,
- Budyschinje k. Wilh. Jacob a k. Heinr. Lindner,
- Nowosalzu k. Richard Bamberg,
- Kamjenu k. Herm. Kästner,
- Cybawje k. J. G. Müller,
- Bislopizach k. Bernh. Kunza.
- Ratzach k. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach k. E. Jordan,
- Zitawje k. Fr. Müller jun.,
- Wosporku k. Bernh. Hilbenz.

Drjewowa aukzia.

Vonjelu, 22. septembra, dopoklju w 10 hodzinach
budu ja na jannianistim reviru sa mostami, $\frac{3}{4}$ hodzinow
wot wujesdzanskeho dworniszcza,

800 Rm. kóznowskego szczepianejo drjewa,

360 Rm. kuleczkow,

24 kop belenych žerdzow a

100 belenych twarskich šytowem

sa hotowe pjenjesy na pschedzowanje pschedawatj.
Shromadzisna pola knesa hajnica Franki njezdalo
drjewiszcza.

W Delnej Woleschnicy, 8. septembra 1873.

L. Förster, drjewokupz.

Wlaszna kózja czo. 9 w Bréjnje pola Hucinę
se sahrobu je se zwobodneje ruki na pschedau. Wscie
dalsche je shonicz pola wojskarskeho misztra Haasli tam.

4½ %. L u ž i s t e s a s t a w n e l i š t y

krajnostawskoho banka w Budyschinje,

z konz lata 1880 wypłacżomne, w kručach po 500 tol. a 100 tol., pshedawa w kurzu 100½ %
za hotowe pjenjesy

krajnostawski bank w Budyschinje.

R prjódstejazemu nashmiskemu a symiskemu cžažej

porucžam cžesczenym Serbam Budyschini a wokolnoſcze wulki wubjerk najnowſkich tu a wukrainyſ
klaninow k nashmiskej a symiskej drascze, woſebje pak wulki wubjerk symiskich naſobleſarjow, žaleſ-
tow, hóležeje drasty, ſchlafroloſ — wcho najrjeſcho a po najnowſcher módze ſchite — po wſcho-
možno najtunischič placzisnach. Drasczenja ſo po mérje najruczijcho a najspodobniſcho ſhotuja.

Adolf Weiss

na bohatej haſy w domje k. tapetiera Mäusela.

Pschepröſchenje.

Vondželu, 29. septembra, na Michała, ſmejemy tu
poła naš w Buležach, daſi Boh, miſionuſki ſchwie-
đeſ. Pređowanje ſtaſ ſa kerbiſte ſemſchenje, popo-
dnju 2, k. farat Imisch ſ Hodžija a ſa němſte, popo-
dnju ½ 4, k. farat Ebert ſ Hrodžiſčja na ſo wſatoſ.
Wo bohate wobdželenje wutrobnje proſy

Lahoda,
farat w Buležach.

Aukcia žita a inventara.

Na prjedawſcej Nemitez ſiwnoſci w Ženſchezach
budje ſo pſichodnu

wutoru, jalo 23. ſeptembra,
xano wot 9 hodžinow žito w kopach, běrný na połu, ſa
tež pſchitomny inventar, bjes nim 1 wós, ſa hotowe
pjenjesy na pſchedadžowanje pſchedawacj. Müller.

Kedžbu!

Wjazy ſawſyntow hlinjanych bažtow ſa ho-
towe pjenjesy hnydom ſupi J. Nierth
w Raſezach.

Amerikanski ſwinjazy ſchmaž,
amerikanske tucžno ſuſchene,
amerikanski petroleum,
ſchleſynſte ſtućenje,
nowe połnojerje,
wſchē družiny palenza a
cigarrę, jara derje ſkložaze,
porucža najtunischič a w najlepſcher tworze

Heinrich Lindner
na rožku kerbiſte a ſchulerſteje haſy.

Nakladnik: J. E. Smoleř. Cišć: L. A. Donnerhaka w Budyschinje.

Prima amerikanski ſwinjazy ſchmaž
punkt po 6 nſl.,
prima amerikansle ſwinjaze tucžno pt. po 7 nſl.
lij ſo najlepſcher tutrajnej tworze runa,
f. melis w lehelach pt. po 5 nſl.,
paleny ſhoſej pt. po 12, 13, 14, 15 a 16 nſl.,
njepalený ſhoſej pt. po 10, 11, 12 a 13 nſl.,
petroleum pt. po 2 nſl., pſči wjetſchič dželvach hifheze
tunischič, porucža

Rudolph Scholz
na jerjowej haſy čo. 267.

Zeneho běharja (Lauſbursche),
něhdje 15 – 18 lét starcho a doſč ſylného hnydom
pyta Aug. Grützner.

Zena holza ſe wſy može jalo domſta džowka 1. ot-
obra k. l. do ſlužby ſtupic na hrodowskej haſy čo. 160.

Sa rycerſkuſlo w Röhrsdoſu poła ſed-
wiča, njedaloko Draždjan, ſo pſči jara wýkolej
ſdžé 4 hrodžne džowki a 3 wolazy wotroczy pyp-
taja. Tajzy, kij maja dobre wopisza, čzyli nje-
dzelu, 28. ſeptembra, bjes 2 a 3 hodžinach popo-
dnju do hōſejeńza „k ſlotemu ſklonzu“ w Budys-
chinje k ertnemu ſryčenju pſčińcz. A. Kaul,
knježi hajnil.

Zedhn towarski
može hnydom poła mje do dželta ſtupic.
E. Hübner w Raſezach.

¶ 1. oktobra može jedyn towarski poła podpiſaneho
dželta dostacj. A. Würgatſch w Hornym Hunjewie.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Serb. Nowin” na róžku zwonknejne lawskej hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawań

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 7 np.
Stwórtlētna předpłata pola wudawańja 75 np. a na kral. saks. pósce 8½ nsl. a z přijesjenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Wot redakcije. — **Najnowsche.** — **Eswetne podawki.** — **Se Serbow:** S Budyschina. S Létonja. S Riedaschę. S Minakata. S Ralez. S Woßlinka. S Wojerez. S Czisla. — **Pſchilopl.** — **Žyrwiaſte powjescje.** — **Hans Depla a Mots Lunka.** — **Nawěſtmił.**

S nawjedzenju.

Czi ſami czechjeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na ſchtwořte ſchtwórtlēto 1873 do předka placicž, njech nětko 75 np. w wudawarni Serbskich Nowinow wotedadza. Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny pſches póst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam bôršy ſkaſacz. Na ſchtwórtlēto placza tam Serbske Nowiny 85 np. Na pruskich póstach Serbske Nowiny tež wjazý njeplacza hacž na ſakich a ſa pſchinjeſenje do domu placzi ſo ſakkim póstam ſchwórtlētnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo Serbske Nowiny na pósce noſtrótscho jenož ſchtwórtlētnje ſkaſacz. Po nowšich poſtajenju moža pak ſo taſle ſkaſanja nětko tež na 2 měſiąz, haj na 1 měſiąz ſtač. W nadžili, ſo móhlo taſle ſkaſanje na krótši čiaž w hódž byč, my taſle poſtajenje ſ tutym k ſhawnemu nawjedzenju dawamy.

Skončenje prošlym tych, kiz ſebi Serbske Nowiny pob frankomarku ſtač dадža, ſo byču ſebi je rabſho na pósce ſamym ſtaſali; dokelž frankowanje ſa lěto něhdje 18 nsl. kroſčataje.

Redakcija.

Wot redakcije.

Q polôžnosći ſa naſhich wotebjerarjow ſu nětko tež „Serbske Nowiny” pola Injera pſchelupza Bursche na Židowje dostač, ſhtož taſkim, kiz wo to rođa, ſi eutym najpodwołniſcho k nawjedzenju dawamy.

Najnowsche.

Draždany, 24. septembra. Jego majestosć kral Jan ſo ſ Pilníz na hrod Wesenstein a poſvijšcho do Draždjan pſchelydli. — Krónprynz Albert je ſo na pſchepróſchenje awstriſkeho khězora na hontwu do Tyrola podał.

— Tudy je wěſty Schausuſ, kiz mějſeſche krebitny a požčenſki bank, do zuſby čeknýl. Wjele lidži je poła njeho wjely pjenjes ſhubilo; móń mjeñižy 8 prozentow danje dawasche, duž jemu tež radlubje pjenjesy pſchinjeſechu. Wyſoku daň ſu drje dostaſi, ale pſchi tym kapital ſhubili.

Varlin, 24. septembra. Pſchi hoscžinje, koſtaž bě wcžera k čęſci italskeho krala w khězorskim hrodze wuhotowana, bě něhdje 250 hoscji pſche-

proſchenych. Khězor na italskeho krala a italski kral na khězora ſlawu wunjeſe. Italski kral pak nicžo jědž njeje, dokelž je móń ſwicženy, halle wo poñozy wobjedowac̄. — Wjertch Bismarck a minister Moon na hoscžinje njebeſtaj.

Petersburg, 23. septembra. Něhdje 500 perſiſkih ſchłobow, kotrejž ſu Ruſijo w Khimje woſhwobodžili, je do Krafnowodska pſchilichlo, hdež jím ruſka wýſhnoſcz zyrobū a kódže da, ſo móžachu ſo do Perſije wróćicž.

Petersburg, 24. septembra. Khězor Alexander je ſo wcžera do Sebastopola podał a ſo dženža do Livadije wróći.

Konstantinopol, 23. septembra. Edinburgski wójwoda (byn jendželskeje kraloweje Viktorije) je dženža ſem pſchijet a jutſje do Livadije wotjědž. (Tam je mjenujzy jeho njewjeſta, ruſka prýnjeſzyna Maria Alexandrowna.)

Teheran (perſiſke hłowne město), 23. septembra. Schach Maſredin je ſo dženža ſ wukrajskem wróći.

Swētne podawki.

Sakſka. Se Žitawu pišaja 22. septembra: „Na swojim pucju do Varlina dženja dopołdnja $\frac{1}{4}10$ hodzinow s extracjachom, s 5 wosow wobstajazym, italski kral Viktor Emanuel se swojim pschewodjenistrom na tu domne dwórniszejo pschijedze, hdejz jeho mēschjanosta Haberkorn a dwaj sastupierzej mēsta witachu. Też bē so jena kompanija wojskow s Ichorhowju a hujzbu, kiz italski narodnu hymnu písłasze, tam postajka. Sa 5 minutow, kotrež bē kral s wonka wosa, extracjach dalej jedzescze. Wjele ludzi bē so seszko.“

Do Lubia je italski kral w 10 hodzinach pschijet, hdejz jeho wjele ludzi na dwórniszeju wotčałowaſche. Isto čzah sa 8 minutow dale do Schorjelsa wotjedze, dha ludzo ſławu wunjeſeču, czoħož dla so kral někotry krotz džalnje poħillti.

W Draždjanach bu 20. septembra nowy albertski theater w draždjaniskim nowym mēscie wotwierjeny. Krónprynz Albert bē tež pschitomny.

Schtož nowowolby do 2. komory nastupa, dha je jich wscho do hromady 28 a je 15 sapožkanzow konserwatywnego a 13 mjenje abole liberalnego smyšlenja wuswolonych.

Město Draždany ma sa wjazy dyžli 5 millionow tolear hibiteho a njehibiteho wobħedjeniſta a samoženja, sa to pak něšto psches 2 millionai tl. doħha.

Rytmischt Schwanewede, kiz bē s wojskami sħel wobħadjač, je teho dla i 7mēħażnej twjerdžiſnje wotħudženy.

Němska. Italski kral je sandženu pōndželu po połdnju w 3 hodzinach do Varlina pschijek a bu tam wot khēzora, wot kralowskich prynzow a wożebnich kniežiħ na Schorjelskim dwórniszeju pscheczelniwoje witany a wjeſeſče so wot tam s khēzorom a krónprynzom w jenym woſu do kralowskiego hrobu, hdejz bē w 6 hodzinach s khēzorom pschi hoscžinje a wjeſor w theatru. Nasajtra ūebi italski kral město wobħadawasche a popołdnju bē ūebi pschicna hoscžina. W Potsdamje smēje garba psched nim paradu.

Schtož pschijesd italskeho krała do Varlina nastupa, dha je kral najskerje teho dla pschijet, so by għandu někollu swijsi s němskim khēzorom wobsanku a tħan s nim; pschetož wobaj ūebi lohlo doſči myħslitaj, so w swojim čaħru Franzoso wojnu pak s Němskej pak s Italiskej sapožnu, s Němskej, so byhu Elsaz a Lothringisku nasab dobylt, a s Italiskej, so byhu italskeho krała s Roma wuħnali. So byhu to rad fejnili, to je i wierjenju, ale haċċi budża to fejnici mōz, hdyż Němska a Italiska ūebi pomhatej, to je druhe praschenje.

Hrabia Molika je so se swojego puczowanja do Varlina wróćił, ale wjedt Bismarck tam do wutoru hiszżej pschijek njebe, tola rħelashe, so hiszżej pschijedze.

W Hęzenſlej měsachu tamniſchi lutherzy duħownik swoje lutherſke konfistorſtwu; to pak je něklo sahnate a woni hu pod unionſke konfistorſtwu stajeni, do cjeħoż wħschelaz wot nich swoljeq noħqedza a maja teho dla wjele wobeżejnoſciej s wħsħnoſeju. Jei so njeopardiżi, mōja lohlo doſči swoje faru ūħbiex.

General Manteuffel, kotrež němſke wōjſla, po mērje w Franzowskiej stejaze, kommandirawasche, je něklo po domoħwročenju tuteho wōjſla sa polneho marschala po-mjenowany.

Němſki khēzor je wróħkawſleho profesora Reinkensa, kotrehoż hu ūebi tak mjenowany staroħatholszy sa biskop wuswolli, pjezja jaſo taſkeho pschitopnax.

A m'stri a. S italskim kralom, kiz je w Winje něħdje tyħben pscheyk, je khēzor Franz Josef jara rjenje cjinik, haġ, wón je jeho sa cjeħxneho obersta jeneħo awstrisħi regimienta pomjenowan. Taſke waħħni je so nělotremużkuliz jara džiwe sħado, kiz wopomni, so je italski kral dwi kralisti wot Awstriji wottorħnyk a so italske ministerſtwu s Bismarkom w lēcje 1866 na to džekashe, so by w Wuherskej revoluziju pschecżiwo awstrisħemu khēzorej ūkōzitko. — (Kam so ħda, so dyrbti awstrisħi kniežerſtwu se swojimaj prjedawshimaj njeħpschecjalamaq tak rjenje cjinieq, dokejż je wot teho ūħlab, so w awstrisħi krajach żadyn pravu mēr bjes tamniſchi mudiemi njenkej, so je tam mako porjadka a wjele doħha a l-komunit bote widżem, haċċi krawawni cżejjek.)

Pschi skadnoſeji 100-ljetneho jubileja präziskeho biskopſtwu je l. biskop Forwerk s Budyschinu sandženu njeħdju w Prasj prēdomak.

S Wuherskej pišaja, so tamniſhemu ministerſtu pjenjesi nihħeje njeħodaħħaha, so tam kholera sħel salħadja a so maja tam ratarju nusħi doſči, dokejż hu kowġiñe jara hubnejje radżi. Kupzow a bankow je tam też wjele bankut sejniki.

Franzowski a. Wulka ledžbliwoſć je něklo na marschala Bazzinu wobroczena, dokejż budże prozeb, pschecżiwo ujemu teho dla ūkōzieni, dokejż je twjerdžiſnu Mež Remzam pschedodač, w bliżiġiim čaħru sħawnej wuġednam. Swiedżiż budże 272 ludzi a jednanje hamo budże drje tħi mēsza tracż. Pschedgħida ħuba je aumalski wōjwoda, kien prjedawshieho franzowskiego krała Louis-Gilppa.

Muħawraf a. Dokejż hu Turmienojo w Khwinisli kraj u sħwojei schlodże naħħonni, so njeż-żo dobuej njeħmoja, hdyż so Muħsam pschecżiwa, dha hu so něklo pod-ejħiġi a poeżiñajha swolniwoje dawli pħażiż, kotrež je jid general Kaufmann, roksaswar ruseħho wōjſla, napo-kożi. Bo taſsim stej so dwi wotħdjeni ruseħho wōjſla s Khiwu na dompużi pobačoj; też pschijedze general Kaufmann do Petersburga, so by tam s ministrami dowuradżi, lajki porjad ma so w Khiwu sħonejnej sawiex.

Amerika. S Newyorka pisa, so su tež we wschelakich mestach amerikanskeje unije w bankach a psche-kupskich domach wulke bankeruth wudyrili a so zebi teho dla ludžo swoje pjenjey s bankow nasad žadaja. Po nowoskich powieszach su tajke žadanje wopschestake, do-tež je kniežestwo bankam težko pjenjes požejko, so moga swoje naležnosće do dodreho rjazu stajek.

Ze Serbow.

S Budysčina. Wot tudomneho pschičacneho žuda bu 20. septembra F. H. Meißner s Wykoleje pola Ramenja i Smekacnjemu jastwu wotkudjeny, dokež ve 9. jultja panjenu, kublerjej Krausy w Bělej řešnožu torfowu kolnju ſamopaschnje ſapalit.

— Pschi herbskej Bozej řešnje, koraž ho ſandženu njedželu w draždjanſkej řešnji žrktvi sa evangeliſkih Serbow wotdjerža, djerjeſche l. farat Kordina s Minakata predowanje a l. farat Imišch i Hodžija ſpo-wiednej řeči. Spowiednych ludži ve 290. — Řetischi 2. njedželu adventa budje ſto ta (100) herbska Boža řešba w ſpomnijenej draždjanſkej žrktvi wotdjeržana.

S Letonja. Šandženu pöndželu rano wołoto 4 hodžinow je tudy woheň wudyril a su so wše twa-rjenja kublerja Robla, konjemz a kolnja kublerja Mietha a jena ihéja kublerja Kubizy wotpališe.

S Njedsačje. Njedželu, 14. septembra, mě-jachy na tudomnym kniežim dworje pschi najrijeñšim wjedrje redki žnjeniši ſwiedžen, liž so na wohebie pschične waschnje ſwječeſche. Najprjódzy so poženčojo na burske ſubko, i tudomnemu ryčerklubku řešnožaze, na konjoch podachu a je tam do wosa ſapschahnch, liž ve rjenje ſ wězami a pletwami wupyscheny a na lotrymž po rôžku jedyn ržany, pschičny, ſečny a wówšny ſnop ſtejeſche. Poženčojo běchu w czornych kholowach, w ſtupniach a bělych ſchrympach ſ čerwienym podwjaſtami, w bělych hamanowych nadloſtach wołoto žimota a rukow ſ čerwienym bantom wuwjaſani, ſe ſcherpu a na hlowje ſ cylindrom a mějachu ſchudy ſeleny a běle wuwite. Galo běchu ſe ſchecžimi, do ſpomnjeneho wosa ſapschahnemny a tež pělnje wudebjenym ſonimi knieži dwor wob-jeli a potom psched hrodom ſastali, dha nawjedowat aktordſkeho džeka, I. Čjornak, pschičodnu ſeč djerjeſche a kniežej ryčerklblerjej Hedenuſej a jeho ſwójbje wjedrženju ſławu wunjeſe. Potom ſo knieža ſe ſwojimi hofčemi na tón wupyscheny wós ſebydachu a poženčojo ſ nim ſ dwora po wžy a po wiſčnijowej haleji, dale po hodžiskim a draždjanſkim pučju wołoto jědžechu a jich ſlonečnje po ſchijnym pučju ſažo na dwór dowjeſchu. Psched wosom džechu herzy a ſa nim džekawu And ſ wupyschenymi ſokami a hrabjemi, kaž tež hróždaze

holzy ſ dójnymi dónčlami, tež pělnje wudebjenym. Hdyž herzy njeplasku, dha žony a holzy pěšnje ſpewachu. Na dwór dom pschičevski knieža ſ wosa ſleſchu a wſchitzu pschičomni některe reje psched dworam wurejwachu, Čjornak na to hischče ſeč djerjeſche, po kotrejž ſo tež knies a knieni ſa pschičotowanu radoſež wutrobnje džakowaschtaj a pělny dar darsichtaj, kotrýž poženčojo tež hischče wohebie wot jeneho hofča doſtachu. Ludžo potom ſ herzami do ſorejmy ežahnyču, hdyž jich poždiſho knieža tež wophtachu.

S Minakata. Šwjebežen budysleho pobožnega towařiſta gustav-adolſſkeho wuſtawa, liž ſo tudy ſrjedu 17. septembra wotdjerža, je ſo jara derje radžit. Podrobne wopisanje ſa tudy ſchiniſem.

S Rakelz. Dokež je wobkhod (Verkehr) w tudomnej nalutowarni jara pschičy, dha je tudomna gmejnka rada wobsanka, ju do wjetſcheho pschičnita pschičepožoſtj a čže teho dla ſa nju ſmanu dom ſupicž.

S Woſlinka. Dženža, ſrjedu 24. septembra, ve 25 lét, ſo naſch luby l. farat Wanak w Kotezach du-homſtu ſwječiſnu doſta a duhomile ſaſtojnſtwo naſtupi, tak ſo tudy, psches wſchelaku luboſc ſchelhvatany a ſwječeſeny, dženža ſwój 25létnej jubilej ſwječeſche. Boh luby ſenje wuſtysk wſchitke te dobre ſbožopſtceža, liž bučn jemu dženža ſ hnutyh wutrobow wuprajanane.

S Wojerez. Sa ſapohlanzow na tudomny wo-krjeñy ſejm ſu bjes druhim wuſwoleni: krajny starſhi Döring nad Schjenzu, landrath ſ Götz nad Vutowom, ryčerklbler ſ Köller nad Manjowom, krajny starſhi ſ Löbenstein nad Lásom, ryčerklbler ſ Rabenau nad Ko-blizami, wſchitschi hajnik ſ Kujawa w Wojerezach, ryčer-klbler Choluck nad Wykolej, měchjanosta Schmidt a rěniſli mischtir Sinapius w Wojerezach, měchjanosta Wels w Kulowje, ryčtař Vala w Narce, ryčtař Scholka w Kočinje, ſahrodník Hanchal we Wětenzy, wokrjeñy taxator Dannenberg w Delnym Wujesdze, połekn ſcholka w Nydej pola Lasa, ryčtař Kowarczil w Kubuſchu, ſahrodník Schibak w Roholnje, hofčenjak Paul we Wul-lich ſdžarach atd.

— Reſervy a mužtwa krajneje wobory wojerowského wołrjeſha ſměja ſwoje naſamſke kontrolne ſhroma-džiſny: we Wětenzy 13. oſtobra, popołdnju w 4 hodž., we Wojerezach I. 14. oſtobra, rano w 9 hodž., a II. popołdnju w 2 hodž., w Kulowje I. 15. oſtobra, rano w 9 hodž., a II. popołdnju w 3 hodž., w Bělém Khotmu 16. oſtobra, rano w 9 hodž., a w Delnym Wujesdze popołdnju w 3 hodžinach.

S Čjifla. Tudomny wueſet l. H. C. Mühl a je 9. septembra wumrjeſ.

Přílopk.

* Na jelesnizb pola Köttschenbrody bu w noz̄ i 16. septembra wěsty Gutschha se Sohlanda wot ejaha pſchejedzeny a morjeny.

* W Draždananach je 16. septembra jedyn mědry njeſuatu člowjek ſe stareho moſta do Kobja dele ſloczík a tam, dokež je w rěži malo wody, na ſamjenje pamět, na korytě moſtové ſtoky ſtej, hdež je ſo jara wobſchložit. Taſo běchu jeho tam mučahnyli a do hoječne donjeſli, njeje wón, hac̄ runje praschany, ſwoje mjeno prajík, ale hroſuje ſaltowak, hac̄ je wumrjet.

* Město Immenstadt (w Bajerskej) je 28. juilleta pſches ſatraschny ſluk Jakobu ſchložowanou. Pſches 100 domslič a 60 podlanslič twarjenjow bu jara wobſchloženych, 10 domow zjile wotnjeſenych a w domech, kiz ſtej moſtaču, jara wjèle wězow ſlaženych abo wotpławjenych. Tež ſu tam ludjo a ſlot živjenje ſhubite. Immenstadt leži w doſči wuflej dolinje, hdež bě ſo ſ horom wot ſluka tejlo wody nahnalo, ſo bě ſa poč hodižinu nimale zjile město mjenje a hole powodžene. A tuta woda ejim ſatraschniſho ſalhadeſche, dokež ſ njej wjèle wulſkič ſamjenjow a ſyluňych ſchtomow pſchihna, kiz domy powalecž pomhachu.

* We Winnje je zjata hromada bankow bankrut ſežnika, dokež ſu lohkomyslnje abo ſebarsky ſlutkowali. W Němzach ſu ſo ſ wjelscha derje djeržake, tola je pak thüringſki bank, kiz bě w poſleniškim časzu tež w Draždananach jene wotdželenje wotewrkt, ſandženy tydžen na trudi ſchok. Direktak tuteho draždanského wotdželenja je čelnyk. Alžije thüringſkeho banka ſtejachu w ſwojim časzu 200 tolef, někto ſtej pač 5 tl. — Dobre akzijske towarſtwa dyrbja někto taſkých njeſmanych towarſtrow dla tež čerpich, pſchetož wjèle ludži, kiz hewal alžije ſupowachu, je ſo wobojačo a někto ſwoje pſeujeſy radſho na hypothek wupožeji.

* W Genueſſtej (w Italiji) ſu w poſleniškim časzu wulſe ſluky měli, kiz ſu w winižach a na polach wjèle ſchody načinili, taž tež wjèle moſtow wottorhalt a drogi ſlaſhyli.

Cyrkwińskie powjesće.

Wěrowani:

Michałſka žyrlej: Ernst Emil Paul, wobydler w Dobruſchi, ſ Marju Wagnerz tam.

Křčení:

Pětrowſka žyrlej: Helena Martha, Augusta Sobana, pohonča, dž.

Michałſka žyrlej: Maria Amalia, Sabina Schlamaria, wobydlerka na Židowje, dž. — Ernst Bohuwrt, n. ſ. w Jeanejach. — Maria Theresia, Jurja Scholty, wulſoſahrdenka w Gownjowje, dž.

Zemrječi:

Djen 12. septembra: Jan Handrij, Jana Almerta, wobydlerja, ſ., 3 m. — 14., Maria rodž. Nollez, Handrijka Kochy, domonila na hrodje, mandjelſta, 54 l. 1 m. — 15., Maria Paulina, Jana Libusche, wobydlerja na Židowje, dž. 21. 8 m. — 16., Osmar Hugo, Petra Adolfa Pažiga, wobydlerja na Židowje, ſ., 3 m. 16 dn.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Što dha noweho, Mots?

Mots Tunka. Holz na hólzow ſkorža.

H. D. To je ſtara wěz.

M. T. Ně, to je zjile nowa wěz, pſchetož wón danoo hýſchach ja w Běſtej, tak ſo tam holz na hólzow húntorjachu, proſiž, ſo ſu bjes nimi někofi tajž, kofsiž ſebi ſbadža tak wjèle býč, ſo jím, móhli rjez, uđi wýſhſche čjota ſteji, a ſo móhli ſo tola Bohu džalowac̄, hdyž wokolenzu ſ twarohom pomasańu doſtanu. A ſtož dobre pocjini naſtupa, dha nječali tola druhim wudawac̄, ale pomyslic̄, ſtož egi ſu, kiz wjeczor woko kaža a rewja.

H. D. Aj, oj na taſke předovanje!

H. D. Wón danoo pſchindže jena žona ſi ſenemu horučerjej a žadafše ſebi tam „ſiczel, ſiczel“ ſa ſwojeho muža, tón pak njevjeđeſche, ſtož dže měč a poſta ju pódla ſi konditarjej, ale tam ſo jeje požadanje tež njeđopjelni.

M. T. Što dha čjysche měč?

H. D. Nô bruš.

M. T. Moj jejderko tola!

Placízna žitow a produktow w Budyšinje 20. septembra 1873.

Dowoz: 4940 měchow.	Placízna w přerězku			
	na wikach,	na bursy,	najniža.	najwyšza.
	tl. uži np.	tl. uži np.	tl. uži np.	tl. uži np.
Pſcheniza 50 kilogr.	4 8 —	4 22 9	4 8 —	4 22 9
Rožla	3 24 —	3 28 7	3 24 —	3 28 7
Ječmien	3 11 4	3 14 4	3 11 4	3 14 3
Wowaž	2 12 —	2 15 —	2 12 —	2 15 —
Broč	— — —	— — —	— — —	— — —
Wola	— — —	— — —	— — —	— — —
Naps	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahy	4 28 6	5 1 4	— — —	— — —
Hejdusyla	4 11 7	6 15 8	— — —	— — —
Ropa ſkomý	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane ſkymjo	— — —	— — —	— — —	— — —
Butry	1 26 —	28 —	— — —	— — —
Zent. ſyna (50)	1 15 —	1 17 —	— — —	— — —

Otto Engert

drogowe a barbotinowe klamy
na snuskiej lawskiej haſy 122

porucza najtunischo
najlepschi amerikansli ſwinjazy ſchmalz,
alaunu, zyli a tolczeniu,
ammonium, i pyczenju,
rajzowu ſchterku Ia.,
krejolamjen, 7—8" dolki,
arak de Goa, extraf.,
jamaikski rum, extraf.,
koſofonij, bruny a bely,
koprovitriol, i nacjinenju pſchenzy,
jendzeliski pleſtr, czerwieny, czorny a bely,
kamilki,
ſchlesowe ſczenje,
koprikowe ſymjo,
anisowe ſymjo,
glycerin, czesczeny,
gummi arabicum, zply a tolczeny wſchelakich družinow
farmin, czerwieny, extraf.,
benzin,
ſalmiałowy duſ,.
terpentinowy wolij, nemſki a franzowski,
magnesiju,
med i Balparaifo,
dwójne wuhloſiſaly natron,
ſodu, kryſtalizowanu, kalcynowanu a kaufiſku,
glauberſtu ſol,
jatrothran Ia., bergski, nowy,
mandlowy wolij, extraf.,
proveneski wolij, extraf. a woſebneho ſłodzenja,
kamjentowolij,
balsam sulfuris,
enziawowy ſorjeń,
kalmuſowy ſorjeń,
venezianske mydlo,
koſoſzowe mydlo Ia. a IIa. tworu,
czorne a biale žonopowe ſorna,
mlokoſolok,
ſago, nemſki, bely a bruny,
konjaze, kupjelne a blidowe ſchwamphy we wulkim
wubjerku,
malenowu juſčku Ia., nowu tworu,
ſchwablowy kwet.
ſchwabel w ſerdkaſ a nitkaſ,
terpentin, husty,
kaſ tež wſchitke w leſlarſtwje trébne ſela a ſorjenje.

Prima amerikansli ſwinjazy ſchmalz,
kuchene tuczo,
najlepschi blidownu vnutru
porucza

H. Kulisch
prędy C. A. Wehla.

Kamany rajz, bely a wulkosornaty, pt. po 16 np.,
kamane nudle, pt. po 30 np.,
w zylym hiszceje tunſcho
porucza

H. Kulisch, prędy C. A. Wehla.

Phosphorowe pille

psche polne mysche, nowopschihotowane, punt po 11 nbl.,
pschi wjazorzych punctach po 10 nbl., porucza
hrodowska haptyla.

Najwoſebniſchi wſchitkich bjeſtuchow

Lampertowy pleſtr

je wubjernje ſpěchny hoſazy ſredk a wot
lēkarjow poruczeny a je po $2\frac{1}{2}$ a 5 nbl. s
nadrobnym roſpolasaniom na pſchedan
w hrodowskiej haptyle w Budyschinje.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſy 23
porucza ſzwoj bohaty wubjerf jaquetow, paletow
atd. po ſpodzivuje tunich placzisnach.

 Wſchitke žonske drageſzenja ſo w najkrótskim časzu na požadanie ſhotuja.

Woſjewjenje.

Najlepschi tolczeny ſafran i barbijenju tylanzow,
najlepschi ſorjeński wolij (Gewürzöl) bleschku po $2\frac{1}{2}$ nbl.,
najlepschi citronowhy wolij,
ather ſe ſchmreloweje jehliny psche rheumatismus, blescha
tanninowe, ſelowe, ſchwablowe, koſmasowe a glycerinowe mydlo
najpodwoſniſcho porucza **hrodowska haptyla.**

Jena žiwnoscj ſredza wſy, zyle bliſko pschi zyrki
7 hektarow a 39 arow ležomnosciow wopſchijaza, je ſylkimi žnemi a ſ inventoram, wumjeniu a hospody
ſwobodna, pod ſpodochnymi wumjenjeniami na pſchedan
a je wſcho dalsche ſhonicz pola wobkederja czo. 76 tam.

W Wukrancijsach, 16. septembra 1873.

Sa moje kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a
diſtillazienſte klamy pſtam ſa hnydom abo poſdjiſcho
dweju wnczomnikow pod ſpodochnymi wumjenjeniami.

Rudolph Scholz
na jerſowej haſy 267.

W o s i e w j e n j e.

Ęjesczenym Sserbam Budyschima a wokolnoścze ja s tutym k nawie-
dzeniu dawam, so bym ja dotalne, wot kniesq Ernst Hämbscha na jerowej
haſy czo. 267 tudy wjedzene kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a
spirituosowe kłamny kupił. S prostwu, so by ho dowěrzenie, mojemu prze-
domnikę spożczene, też na mnie pſchenjeſtlo, dawam ja s dobom to ſlubjenje,
so budu ho stajne próżowac, temu ſamemu po wſchem woteżakowanju doſč
ežinic.

S poczeczowanjom

Rudolph Scholz.

Swoj wulki ſtaſad
hotowych ſymskich paletow, jakow a jaquetow
we wſchę barbach a tkaninach po najtunischiach placzisnach porucza
W kłamach ho kerbli ryczi.

H. Kaiser
firma J. Hartmann
na ſitnej haſy 52 w domje k. Wacka.

¶ prjodkſtejazemu naſymſkemu a ſymſkemu ežaſej

porucjam ejesczenym Sserbam Budyschima a wokolnoścze wulki wubjerk naj-
nowſich tu a wuſrajnrych tkaninow s naſymſkej a ſymſkej draszcze, woſebje
paſ wulki wubjerk ſymskich naſoblekarjow, jaquetow, hólczeje drastu,
ſchlaſtroćow — wſcho naſrjenſho a po naſnowſchej módze ſchite — po wſcho-
móžno naſtunischiach placzisnach. Draszczenia ho po mérje naſruežischo a naj-
ſpodobniſcho ſhotuſa.

Adolf Weiss

no bohatę haſy w domje k. tapeziera Mäufela.

W Budyschinje
na nowych hrjebiach 713.

Pschedawarna wuzitkoweho drjewa.

W Budyschinje
na nowych hrjebiach 713.

Schrékowe a khójuwe desli a pſosty wot 6° hacž 10° dolhoſcze, $\frac{1}{2}$ " hacž 3"
tolſte a derje fortirowane, ſtole wot 6° hacž 8° dolhoſcze a $2\frac{1}{2}$ " hacž $\frac{3}{2}$ " tolſte, tſeſhne

laty, ſpalirowe laty, khindže, tſcheshnun papu, papowe lejſty, papowe hoſdze, maſ
(theer) po fabrikskiach placzisnach, bukowe a dubowe pſosty, ſtole a desli porucza

pschedawarna wuzitkoweho drjewa
cježliſkeho miſčtra

A. Zimmermanna.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kralestwie.

Horzebranie bobustawow, nupsłaczenie pienięs, pschedawanie fastawnich a kreditnych listow, proszenja we pożczenki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kralestwie, ko wote mnie kózdy czas wobstaraja, kaj też na-lutowarskie pienięzne składki (Spareinlagen) ko też wot tajlich horzebreru, kij bobustawu njejsu, a ko wote dnia uutsylaczenia s 4 prozentami sadania.

W. Mattheis na hospitalskiej haſy w Budyschinie.

Jalo wěsty ſredk psche dybawosć, laſchel, ſazwanje, ſchijowe wobcežnosće, bróſbolenje atd. je ſo mój

běły ſelowy bróſtſyrop

(w bleschach po 1 tl., 15 nſl. a $7\frac{1}{2}$ nſl.) wote minie w dohōłetnej praktizy ſaſnje s dobrym ſutkowanjom naſkoſowaſ.

Dr. med. Hoffmann.

W bleschach po 1 tl., 15 nſl. a $7\frac{1}{2}$ nſl. maja ſon ſtajne prawdziwych na pschedau: w Budyschinie knies Heinr. Lindner; w Seiffennerſdorfie knies Ernst Donath; w Scherachowje knies Ferd. Pech; w Neugersdorfie knies Raimund Herbrich; w Ebersbachu knies August Ernst; w Kluschiu knies Ernst Postel; w Nowosolzu knies Rich. Bamberg; w Kauſenjewie knies Hermann Käſtner; w Eybawie knies J. G. Müller; w Bislopizacu knies Bernh. Kunz; w Zitawie knies Ferd. Müller jun.; w Ledzborzach knies E. Jordan; w Dříku priwilej. haptyla.

Sſtſchny woliſ

wot haptylarja C. Chopa w Hamburgu ſahoji hluchoſci, hdyž pschinorodzena njeje a wotwobroča węſeže wſchitke ſ czeſlim hlyſchenjom ſjenoczene njespobnoſcie; ſtacon ſa 18 nſl. ma na pschedau w Budyschinie Heinr. Sul. Lindo.

Bhle ſchuſu bruniſu

wſchēch družinow porucžamoj naſtunischo a po prawej mierze Julius Liebſcher a Miersch w Schwacizach.

Prima amerikanski ſwinjazy ſchmalz punt po 6 nſl.

prima amerikansle ſwinjaze tucžno pt. po 7 nſl.

liž ſo naſlēpsche tutrajaney tworje runa, ſ. melis w lehelach pt. po 5 nſl., paleny hloſej pt. po 12, 13, 14, 15 a 16 nſl., ujepaleny hloſej pt. po 10, 11, 12 a 13 nſl., petroleum pt. po 2 nſl., pschi wjetſkich dželbach hlyſche ſuniſho, porucža

Rudolph Scholz
na jerjowej haſy čjo. 267.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88

porucža ſwoj ſkład derje wotležanych cigarow wot 6 hac̄ 80 tolet ſa mille (1000), tobak w roſkach a pačzikach, naſlēpscheje dobroſcie, rafk, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np., hloſej w najwjetſchim wubjerku, pt. po 11—16 nſl., naſlēpschi cžiſče mléth ſaſran, zolor, złyk a mléth — naſtunischo, ſyrop, jara ſlodi, punt po 18 a 40 np., prima amerikansle tucžno, nowe jerje, penazylbanski petroleum w złykym a wuwaženym, iſleſyusle ſweczenje, makowy woliſ, bomel, rybjaſy thran, ſtearinowe a paraffinowe ſweczy we wſchēch wulfoszach.

Wſchitke tworž po najbole tunich placzisnach, pschi najledžbiſchim poſluženju a tež w ſerbſlej ryczi.

Prima amerikanski petroleum

w cžwizach a wuwaženym,

nowe ſchottſle jerje

w ſudach a po ſopach,

čerſtwy amerikanski ſwinjazy ſchmalz

w ſudach a wuwaženym,

raſſ. ſweczenje

po centnarjach a wuwažene,

lamany raſſ

po centnarjach a wuwaženym

porucža ſaſo po ſchedawarja ſpoldžiwnje tunjo

Carl Noack

na ſitnej haſy.

Mužaje a hóležože klobuk a mězh ſe ſidh a dru-
hich klaninow w najwjetſchim wubjerku porucža

Emil Flegel na ſitnej haſy,
pôda knjefa cžaſnikarja Kóčlera.

Ga ryčerklubo w Röhrſdorfu pola Koč-
wiha, njedaloko Dražbjan, ſo pschi jara wýkolej ſidž 4 hródzne džowlki a 3 wolaſy wotwoczy pyp-
taja. Tajzy, kij maja dobre wopisma, čyžli nje-
dželu, 28. ſeptembra, bjes 2 a 3 hodzinach popo-
ldnijn do hosczenza „k ſlotemu ſlónizu“ w Budys-
chinje k ertnemu ſryczenju pschińcz. A. Kaul,
knjefi hajniſ.

Pschepröschene.

Pöndzeln, 29. septembra, na Michaela, smějemy tu
poła nas w Bulezach, da-li Böh, miszionissi kwie-
dżen. Prędownie staj sa herbsté temšchenje, popo-
dnju 2, l. farat Imisch i Hodžija a sa němle, popo-
dnju $\frac{1}{2}$ 4, l. farat Ebert i Hrodžischja na ho wsatoj.
Wo bohate wobdzelenje wutrobnje proshy

Lahoda,
farat w Bulezach.

Wosjewjenje.

Rheinlandste sejsrejwansse towarzstwo Noldt
je pschijelo a směje ho

niedzeln, 28. septembra,

prěnje wulke pschedstajenie

na žitnych wilech a je pschi tutym towarzstwo po wszech
Němzach kwětouñate afrobat Otto Weitzmann.

Pschiudze, hladajce, džiwajce ho!
Sastup do cirkla $2\frac{1}{2}$ nſl., shromadne město $1\frac{1}{2}$
nſl. Džeczi 1 nſl.

Sapocžatk $\frac{1}{2}$ 4 hodž. — Pöndzeln, 29. sept.,
druhe wulke pschedstajenie, sapocžatk w 4 hodž.

Noldt, direktar.

Neje

jutsje niedzelu w Jenlezach, na čož pscheprö-
ſchuje

Kostok.

Rjany połny
jeczmieni i piwowarjenju
kupuje piwarnja w Budyšchinje.

Sporuſchek (Mutterforn)
kupuje ho w hrodowskej haptzy.

Zena lucža (polčaisa), trjebana, ale hisčcje
w dobrym rjedze, je sa spodobnu placisnu na
pschedan na kuejzim dworje w Budyšinku.

Dwaj kołżej, s pejolkami derje wobhadzjanaj a se
wschem nanosčenym miedom, staj hnydom na pschedan
a je wscho dalsche we wudawarni „Serb. Now.“ šhonicj.

Služobne holžy bjes pkužby,
kij chędza ſebi w Drąždžonach ſlužbu phacj, namakaſa
ſa sapłaczenje wot $2\frac{1}{2}$ nſl. na djen' pětny pschebysk w
holžej hospodze — Mädchenherberge, Holžhofgasse No. 8.

Zena pěštoniča ſo i 1. oktobra pyta w Budyšchinje
do wulkich mlynów po 1 ſhodze.

Džak.

Ja ſ wjeſzelom a radoſciu
Něk wutrobnje ho džakuju
Wam, luby m ujo Matiza,
Po' Wojerez tam ſ Lubuſča.

Kaj kóđe lěto — lětha tej —
Ly pschidže i knjeſej Smolerzej
A mi dar teje luboſcie
Tej lětha ſoſo darjeſche.

Böh johnuj, luby bratsje! cje
Sa wſchitke dary bohacie,
Kij lěša a tež hewal ih
Mi podpihanom' darik ſy,

A polž twoju staroſej cji,
Kij maſč th něk na wutrobi,
So by wſchal twojim luthym ho
Tež duhomne tu derje ſčko.

Te prōſty, kij, mój bratsje! th
Sa twoje džeczi cjinik ſy,
Te wěſče ploky ponjeſku,
Hdyž ſnadž ſy dawno w rowje tu.
Pucj czemny, kij maſč někto hicj,
Soo budže wěſče roſjaſnici,
So junu pöndzelsk ſ wjeſzelom
Do njebeſleho raja dom.

Duž njeplacj, sprawnia wutroba,
Cajk wſchitku staroſej na Boha,
Kij sa tych twojich lubych maſč,
Hdyž na ſty pucj jim wobaraſč.

Hlaj, junu twoj buk ſpōſnaje,
So tak, kaj Böh něk wodži cje,
Je ibn pucj, kij maſč i njebu hicj;
Duž čyžk ſo, bratsje, ſpolojicj.

Haj junu, junu budžeski th,
Hdyž tudy ſwoj běh pschebysk ſy,
Tam Boha kwalicj wjeſele,
So runje tak je wodži cje.

Tak hisčcje juntrčej praju cji
Swoj horžy džak, mój najlubſči,
Sa twoj dar jara bohaty,
Kij ſ noweho mi darik ſy.

Petr Mlonk.

Džak.

Wſchitkim thm, koſiž pschi wóhniu, kij bě tudy pon-
djelu 22. septembra rano wudhrik, i pomocy ſhwataču,
praju ja ſ tutym ſwoj najwutrobniski džak; woſebje dža-
kuju ſo pak knjeſomaj rycerzublerjomaj Štegerez nad
Budyšinkom a Menznerej nad Krakezamii ſa jeju wu-
žitne roſkaſowanje a mužtswam krakičjanſleje a konje-
čjanſleje ſylawh ſa jich ſwérnu dželawoscj, psches cjož
ſo ſ Božej pomozu radži, ſo buchni mi tola hisčcje tſi
twarjenja psched ſahubenjom wulhowone.

Böh luby knies chyž ſa to koždeho bohacie žohnowacj!

W Letonju, 26. septembra 1873.

August Wieth, ſublek,

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarň „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétta predpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopshijecje: Wot rebalzije. — Najnowsche. — Gswetne podawki. — Se Škerbow: S Budyschina. S Husli. S Minalaka. S Bukez. S Kołwasz. S Khróscjiz. — Philologica. — Hanž Depla a Mots Lunka. — Nawěštnik.

Wosjewjenje.

Serbsko-němske farske město w Budyschinu, psches emeritirowanie swojego dotalnego duchownego wuprōsnjene, ma so bórsy sało wobhadzic̄ a chzoli so tajy knjeza, kiž wo to rodža, pod pschipołożenjom swojich wopiskow pola ſobukollatora, knjeza smęra Steigera nad Budyschinkom najposdžischo hac̄ do 1. nov. t. l. samolwic̄. — Dolhody spomnijeneho farskeho města w tu chwilu 520 toleř wopshijaja.

W Budyschinje, 1. oktobra 1873.

Kralowska frajſſka direkcia.

† Beuſt. † Döring.

Wosjewjenje.

Herbstwobdženja dla ma so i sawostajeniu Marje swudowjeneje Łatkowej w Ralojdach kluscha za kłejniſka žiwnosc̄ čo. 43 ralojdanskego palneho kataſtra, i c̄emuž twarienia s dworom čo. 48 ralojdanskich leżomnostnych knihi a leżomnosće čo. 149. 151. 243. 570. a 571 tych samych leżomnostnych knihi w wopshijeczu wot 1 hektara 16, a row kluscheja, — bjes džiwanja na wobczeźnosće na 700 toleř — — — taxirowana —

17. oktobra 1873

w Ralojdach w herbstkim domje čo. 43 palneho kataſtra sjanwe na pschedadzowanje pschedawac̄.

Na kupjenje smyšleni su teho dla pscherprocheni, w postajenym časzu hac̄ do 12 hodžinow pschipołożenju, dokelž so hewak i hadženju niepschipuszcza, so w Ralojdach w herbstkim domje seńc̄, so i hadženju pschipowje- džic̄, tež, po wupolasanju swojeje placzenjoſtmanosće, swoje hadženja cžiniež a dalsche wotčazarac̄.

Pschedawansle wuměnjenja moža so na hamcze a w ralojdanskej krcznejce nawjedžic̄.

W Wosporku, 24. semtembra 1873.

Kralowski ſudniſſki ham tam.

Philip.

Wot redakcji.

A polžnosći sa našich wotebjerarjow su nětko tež „Serbske Nowiny“ pola knjeza pschelupza Bursche na Židowje dostac̄, ſhtoz taikim, kiž wo to rodža, i tutym najpodwołnisczo i nawjedzenju dawamy.

Najnowsche.

Draždžany, 1. oktobra. Cžegli dyh a ſpi- nanje na wutrobje, kiž sało woszbeje w noz̄ na krala Jana khoržitej, jemu mjenje abo bole ſpanje kashťej a s tym ſtrawosćzi ſchłodžitej, tola ma wón dobry appetit.

Italijski kral je kralej Janej telegramm poſzłał, w kotrymž so teho dla samolwja, so je psches ſafski kraj puczował a tola kralowsku ſwójbū njewopýtał, prajizy, so so to hodžilo njeje, dokelž je so kħetsje domoj wróćic̄ mēl.

Varlin, 1. oktobra. Kħejżor je bayerskemu městu Immenstadt, kiž je psches powodženje wulku ſchodu cžerpito, 1000 toleř daril.

— Kħejżor budże 5 abo 6 dnijow w Winje pschedbywac̄ a so 21. abo 22. oktobra do Varlina wróći.

Win, 30. septembra. Sakſka swudowjena kra- lowa wobhladowashe wcžera ſwétuu wustajenju.

Śwētne podawki.

Sakſka. Nasymskie kontrolne shromadžisny krajne wobory atd. smęja so bjes druhim też 18.—22. oktobra w Lubiju a 23. oktobra w Wósporku.

W Ramnowach je so 27. septembra brożen předawšeho Königez kubka se wschém, schtož w njej běše, wotpalka. — W Elbenstocku je so 27. septembra 7 domslich wotpalko, taž tež nějčto druhich twarjenjow.

S Dražđan. Haž runje ſebi kral Jan myſteſcie, ſo je zgle wotkorík, dha temu tola tak zgle nije, pſchetož czezle dyčhanje a spinanje ſ nowa na njeho khodži. Wohebje straſhne bě to ſaňdženu ſobotu w noz̄y a wot teho cjaſha jemu czezli dyč ſ nowa ſpanje jara kaſy.

— Ministerſtwo wójny je w nowſhim cjaſhu ſ krajnych pjenies wſchelake kaſerny a druhe wojerſke twarjenja natwaric̄ dako, kotrež něhdje počkra milliona toler khoschtu; hewal pak je tež tójskto tajlich twarjenjow ſ němſkeje wojerſkeje kaſhy natwarjenych. Pſchi-ghodne léto drje rjad na nowotwarbu mjetſcheje kaſerny w Budhſchinje pſchindže, w tu khwili ſ najmjeničha měſtinoc̄ ſa nju wubjeraſa.

— Austrifſki arzynoſwoda Albrecht je do Vilniſ pſchijet, ſo by krala a kralowu woprytał.

Sakſti ſejm budže najſterje 13. oktobra wotwrijen. Bjes wſchelaki druhiſi naležnoſc̄emi budže ſo tež wo to jednač, ſo by ſda krajnych ſaſtojniſtow powjetſchila, tola njebudža tehe dla krajne dawki powyſhene. Tež čze ministerſtwo tón namjet ſtajic̄, ſo by ſo tež ſchulſkim wucjerjam ſda powjetſchila. Nowoſtridzovanje dawania krajnych dawkov je tak daloko pſchihotowane, ſo budže drje ſo na tutym ſejmje doſura-đic̄ móz.

W Lipku čzedža ſ cjezci dobyčjow w požleniej franzoſkej wójny rjany pomnik ſtajic̄.

Němſka. Wjeřich Bismarck je ſlonečnje tola hiſch-če 24. septembra do Barlina pſchijet a mjeſeſhe naſajtra ſ italſkim miniftriom dleſche wuradzowanje. Schto ſtaj wuradzowanjo, to drje ſnate nije, tola wěri wſchón ſwět, ſo ſtaj wo tym ryczoſkoj, taž matej ſebi Němſka a Italſka pomhac̄, hdyž ſnadž. Franzoſka němſkemu khězorej abo italſkemu kralej něhdj wójnu pſchipowiedzi. Poſdžiſko mjeſeſhe Bismarck roſryčzowanje ſ italſkim kralom, kotrež tež někotre hodžim trajeſcie. Šteho wſchóho je widzeč, ſo italſki kral nijež ſwojeho roſryčzelenja dla do Barlina pſchijet, ale ſo je tam tež wo wažne wěz̄y jednač. Wón je so 26. septembra na tym ſamym pu-čju, na kotrejž je do Barlina pſchijet, w runej měrje domoſ podał, taž ſo w žanym měſeſhe ſaſtač nijeje.

W pruſkich nowinach je ſloto wſchědnje cjezci, taž pak je tón pak druhí katholſki duchowny wobſkoržený abo

ſchtraſje wotkudženy. Poſnanskemu arzbikſopej Ledochow-ſkemu jeho ſdu — lénje 12,000 toler — tak dohlo ſa-đerža, haž ſo wón we wſchém ſwētnemu knjeſtſtu a jeho nowym ſalonam njevodčiſhne.

Němſki khězor je 30. ſeptembra do Baden-Badenu pſchijet, hdyž něhdje haž do 15. oktobra wotſtanje a ſo potom do Wina poda. Wjeřich Bismarck tam tehdy tež najſterje pſchijet.

W Hezenſkej bě pſched někotrym cjaſom tójskto lu-therſkých duchownyh pſchecživo temu protestirovalo, ſo běchu jich pod unionſke konfiftořtvo ſtajili. Sa to ſu kóždeho ſ 20tolské ſchtraſje wotkudžili. (Po tajlik ſo jim lepje njeandž, haž katholſkim duchownym, jeli ſo poſtajenjam ministerſtwa njevodčiſhnu).

A wſtria. Šaňdženu njeđelu jako ſwiedzen ſwia-teho Wjazkawa bu ſ cjeſc̄ 900létneho jubilija pražſkeho biskopſtwa w Brasy rjana prozežia wotdžeržana, na kotrejž ſu ſo pječja tež nělotſi katholſky ſſerbia wob-đeliſi.

Nowy khowatſki ban (měſtoſral) Mažuranic̄ je ſwoje ſaſtojiſtvo naſtupił a ſu horſimi khowatojo jara ſ tym ſpokojem, ſo ſu ſlonečnje po wjele lětach ſprawneho cļowjela ſa najwysčiſhoho krajneho ſaſtojnika doſtaſi.

I talſka. We wſchelakich italskich měſtach ſu wo-bynlerjo ſwoju radoſež nad tym, ſo bu italſki kral w Winje a Barlinje tak pſchecželnivoje powitanj, na ſjawne wſchěnje počafac̄ phtali.

Ščpaniſka. W tutym kraju wojowanje a mor-đowanje, paſenje a ſmalenje dale traje a nije hiſchje žadny kóng toſkeho hubjenſtva widzeč. Někto je tam republika ſtrona miniftra Rastelara ſa diktatora po-ſtajka, to je, wona je jemu počnomoz daka, ſo ſmě po ſwojej woli ſlutkowac̄, taž čze. Móžno, ſo budže ſ teho lepje, ſo jenož jedyn roſlaſuje, město teho, ſo čzychu předy wſchitzh pſchilaſnje dawac̄.

Franzowſka. Wjetſchina franzoſkých nowinow tak pſiche, jako by čas bliſko był, ſo budže w Frano-woſkej bourbonſki pryz, pod mjenom Hendrich V. ſnat, ſa franzoſkeho krala wuwołany.

Kuſhowska. Provinzialne ſtawy (Stände) ſebi wullu prózu dawaja ſe ſaſoženjom nowych ludowych ſchulow a ſu wjele pjenies ſ temu wuſtajili; woni ſu w někotryh lětach něhdje 7000 nowych ſchulow ſaſožili, do kotrejž někto wokoło 400,000 džec̄i khodži.

Amerika. Bankruſt amerikanskich bankow ſu ſa-ſtak, wone ſu pak tola tež w Europe ſchłody načinile, haž runje niz jara wjele. Na lipſkej maſy Amerika-narjam malo pſchedawachu, dokež ſo bojaču, ſo ſnadž njebudža pſac̄cie.

Ze Serbow.

S Budyschi na. Na pôstach austriacke $\frac{1}{4}$ -schébského (5 nñl.) we wjetšich summach wjazg njebjemu, ale zmiedža je netko jenož jeno tli w je bracj.

— Sudniški radžicel Töpfer na tudomnym wotkresnym žudze je jako tajši do Plauenca pschëbadžen, sportrendant Rein pak do Žitawy na město tamníšeho spor-telrendanta Schindlera, kiz na Reinowe město pschischoł.

— Budyski appellationsložudniški radžicel Fleck je ho pensionirowacž dał a je draždanski žudniški radžicel Thierbach na jeho město pschischoł. — Tež je ho budyski druhí duchowny, l. sekundarius Seybt, pensionirowacž dał. Na jeho město pschischoł l. archidiaconus Carl a na teho město l. diaconus Scherffig.

— W tudomnej mîchałskiej wožadze su wob-sankli, so ho wot sapoczatka leta 1874 pschi Božej skuzbje wjazg s mîšnicižku khodžicž njebudze a so maja na-lhwilne wopomnjenje semirjetich, taž tež spowiedny pjenjes, wopory a wobkhody sa duchownych a kantora wot tu-teho čjaza saſtač. Sa to budze ho wot wožady hnadny žyrkwiniski dawol dawacj.

H. — Knies wučjer Šchuster w Hnaščzach je nowu sahrodu sa plahowanje žadowych schtomow w Bîch Nošlizach sašožik, hdžez je jemu l. rycerkublet Klâhra kruh pola na wêstym ejaš darmo wostupił.

— Sa žadplahowanje je ho w Šberbach psches l. wučjerja Helma w Dzîwočzizach wjèle stalo, tež su ll. wučjerjo Myčjer w Budeſtezech, Vähr w Böschizach a drugi wjèle cjinili, ale hischëze wjazg ma ho sluklowacž a my pschëjemu teho dla l. Šchusterej dobre myje no-weje plahowanje.

H. S Huski, 28. septembra. Twarba nascheho nowego Božego doma hladajo roſcje, tak so budze ho, da-li Böh, sa něotre njedžele ſběhacž móž.

— Dokelž mîjeſche ho dženža nowa khorhoj na-scheho wojersteho towarstwa požwjetzicž, dha se wšich stronow pschëprošene žobustawych druhich wojerstich to-warstow pëchi a na wupyschenych wožach pod bûbnowanjom a piſlanjom l nam do wûž pschicžahnichu. Ralečenjo mîjachu najrjenschi wós a běchu 4 konje do njeho sapchëhnjene. Hdžz běchu ho zuse towarstwa rjenje powitake, ſriadowachu ho do rjaneho čjaza, lotryž wšichlate khoroje a bětoſwoblekané kniežny rjenje de-bjachu. A njemu pschisankymu ho nasche spêwanie towarstwo se žwojim direktorem, l. kantoram Ludwigom, gmejnszym a žyrkwinisym prjódſtejerjom, knieža, l. farař Zákel a jeho žwójba atd. Čjaz wopšija 8—900 ludži a běchu w nim bjes druhim žobustawych wojerstich towarstow w Žieležina, Žasozny, Borčowow, Wol-bramež, Rakę, Hodžija, Wujesda, Wernerjez, Bulez, Pančžiz, Budeſtez, Namnow, Biſkopiz, Budyschina atd.

Jako bě čjaz na kniežu čuku pschicžahnyc, ſetupachu go wsche towarstwa wołoko pschëneje tribuny, tam natwa-rjeneje, kniežny, l. duchowny a drugi knieža podachu ho s nowej, hischëze ſawalenej khorhoj na nju. Potom poſtrowi l. Hurban jako pschedbyda naſcheho towarstwa wsche druhe towarstwa, na čjoz spêwanie towarstwo tsi spewy a lud s nim žobu z khêrlusčaj wuspjewa. Po roſwalenju a poſběhnjenju khorhoje ryczeske kniežna Žákelez rjane ſłowa a potom džerzeske l. farař jadriwu rycž wo ſtawisnach, wopſchijeczu a ſamymku khorhojow a roſtajia, tak ma towarstwo pod jeje ſmahanjom žwérui ſa Boha, krala a wótny kraj ſtuklowacž, haſ wojowacž. Na to požwjetzji wón nowu khorhoj w mîjene trojeničkého Boha. — Hewak ryczachu hischëze wšchelazy pschedbydy towarstwow, jako khorhoj s bantami a blyſc-ejatymi hoſdziemi pschachu, ſlawy pak ho wunjeſechu kralej Janej, Khêzorej, krónprynzej, hrabje Schall-Riau-couej, ll. fararjej a kantorej, prjódſtejerſtwam atd. Potom zusy hoſczo piwo dostaču a budžba pělnje piſlaſche, na to pak ho žwiedžen i pschimy balom ſkoneči.

S Minałaka. Hač runje mamy w naschej wo-žadze rjany Boži dom, kiz móže ho we wšchelakim na-stupanju s najrjenskimi žyrkwiſami w Šberbach runach, dha hač dotal tola hischëze ženje njebehmy tajši žyrk-winski žwiedžen žwjetzicž móhli, taž su ho hžom wot 25 let ſem w druhich herblich žyrkwiſach žwjetzike. Hakte lětba bě wscho l temu ſkadne, so mójačmy tež naschi Boži dom jenemu žyrkwinemu žwiedženju wo-tewicž. Sta ho to 17. septembra. Budyske voboržne ſjenoczeństwo gustav-adolfskeho towarstwa bě wobſanklo, žwój lětuski žyrkwiniski žwiedžen pola naš žwjetzicž. Jako bu nam to woſiewjene, dha ho wšchitzu nad tym wutrobnje ſwjeſelichu a čim bôle ho poſtajeny džen taj-ſeho nam jara witanego žwiedženja pschiblizowacž, čim wjazg rukow ho hibaſche, hódne pschihotowanje ſa njón činiež. Žyrkwiniske prjódſtejerſtwo poſtaji, so ma ho džen tuteho žwiedženja jako žvky žwiaty džen wobenč, so ma ho jeho dla žyrkej pělnje wupyschicž atd. Wu-pyschenje nascheje žyrkwe wja mîodosz naschej wožady na ho a hodži ho prajicž, so je na to wjèle prózy a woporow nažožita. Wot njeje ho pjenjesy ſkadowachu, ſa kotrež bučn krafne nowe khorhoje naſupjene, taž tež něotre druhe rjane dary ſa naſch Boži dom. Mîode holzy wijaču psches žyle nož wěnž a pletwa, ſi lotrymiz bu žyrkej ſi nuteka wudebjena. Na ſwje-děnskim dnu ſhromadži ho mîody lud ſe wšich, do Minałaka ſafarowaných wožow, taž tež ſi ſupjanskich stro-now, wołoko žwojich khorhojow a tež ſchulſe džeczi ho ſe žwojimi kniesami wučjerjemi l ſwiedženskemu čjazu ſetupachu. Šchoda, ſo wjedro tajše njebe, taſkež budyske žwiedžen ſaſkužit. Husz ſeſčej ho počza ſ njebejſe dele ſacž a to čim hörje, čim bole ho druha

hodžina psicholijowasche, w kotrejž s Budyschima wubjerk spomnjenego sjenoczenstwa a swjedzeništeju pređarjow wotčakowachmy. Tež jalo běchu tucži psichijeli, njeprchesta desjčejowacž a tel stradowa ho pschi wščem njesubosnym wjedrje swjedzeniški čzah s mlođich hólzow a holzow, se schulſtich džecži atd., liž pod swonjenjom swonow a pod synkami posawnow psched faru psichizahn a wot tam 14 ll. duchownych, swjedzeništi wubjerk, zyrktwinstich, schulſtich a gmejnſtich prjódſtejerjow atd. do Božeho domu pschewodjesche. Tam běchu bóry wščem města wobhazene. Najprijeđy bě Boža skužba sa Sserbow. Sserbſle pređowanje džeržesche l. farar Jenč s Palowa a to po ſkowach Jes. 58, 10—12, polasajo na to zohnowanje, kotrej je tón knjeg evangelskej zyrkti sa jejny gustav-adolfsli wustaw žobu na pucž dač. W swojim pređowanju roſestaja wón, kak nam s tuteho zohnowanja tón knjeg spósnacž da to džek, liž je wón evang. zyrkti w gustav-adolfskim towarzystwie psichipolaſak, tu ſdu, liž je ji ſa to polubit, a tón pčod, liž ma s tajkeho džeka wurocž. Po herbſtich lemscherjach ſa poczachu ho němſle. Na nich pređowaſche l. farar Keller s Kemnizy a to po ſkowach Matth. 9, 36—38 a wulkadowasche po nich džeko gustav-adolfskeho towarzystwa po jeho ſakadze, vo jeho možy a po jeho ſdž. Psches wobej pređowani buchu wutrobu poſkučarjow tak mōžnje ſa wotpohladanje tuteho towarzystwa ſbudženue a ſahorjene, ſo ſo psched zyrktwinymi durjemi 65 tolež jalo swjedzeniſta kollektu do ſchliczkow naroda a buchu tute pjenjeſty twarbie evangelskeje zyrktiſe w Čupej pschipolaſane.

S Bułez. Saňđenu pónđelu swjeczesche ſo tudy rjany herbſki miſionski swjedžen. Jako du ſuate, ſo budje pola naš wotbjeržany, ſo kóždy na njón wjekeslesche a naſch na horje ſtejazh a daloko widoñinu Boži dom bě ſo l temu rjenje s khorhovjemi wudebk. Popođnu w druhéj hodžinje ſe wščem bolow Sserbia s črjódami do Bułez krocžachu a běſche tež ſ daloko wjele ludzi psichisko. Na farje běchu ſo knjega duchowni ſefči (iich bě 11), lotſiž, jalo bě ſo w 2 hodžinomaj ſaſtoniko, ſ ll. zyrktwinstimi prjódſtejerjewi w čzahu do zyrktiſe džechu. Byrgle ſallinčachu a nojprjódzy ſo načotre ſchtucžli ſ kherluſha 234 wuspěwachu, po čimž l. farar Imiš ſ Hodžija na podkožku ſkowow Lukacha 11, 5—13 miſionſtvo jalo ſlutk Božeho pscheczelſtwa wulkadowasche a pschi tym roſpomni: 1) Bože pscheczelſtwa naš nuceji, ſo čzemuž ſo wopokaſacž jalo pscheczeljo pohanow a 2) wone nam dawa, ſo možemuž ſo wopokaſacž jalo pscheczeljo pohanow. Na herbſkim lemschenju ſo tež wot schulſtich džecži a wotroſcených načotre ſchtucžli kherluſha ſchyrhiklouje wuspěwachu a po nim ſo hnydom němſki lemski ſapocža, do kotrehož ſo pak tež tójskto Sserbow wročiſi, ſo bych u l. fararia Eberta ſ Hrodžiſčja, liž

němſtu miſionſtu rycž džeržesche, ſkyscheli. Wón wukož na podkožku ſkowow Swjedenja Jana 12, 7—11, ſo je miſionſtvo ſwjata wójna teho Knjesa a poſaſowasche 1) na tež woſowazej wóiszy, 2) na porucžene woſowanje a 3) na ſlubjene dobyče. — Wobaj knjegi pređarjeſ mōžnje pređowaschtaj a bě iſawne widječ, ſo ſeju ſkowa poſkučarjam ſ wutrobiſe džechu. Najrijeſiſche wopokaſmo teho je to, ſo je ſo wot herbſtich lemscherjow 80 tolež 16 nžl. 9 np. a wot němſtich 32 tol. 4 nžl. — po tojlikim wščho do hromady 112 tl. 20 nžl. 9 np. — pschi wukhodže ſ zyrktiſe ſa miſionſtvo naradko. W.

S Kołwasy. Tudy 9. septembra l. Emil Hermanu Zimmer, ſtudent duchownſtwa, 23 let starý, wumrje. Wón je w Budyschinje na gymnasiju był a w Lipsku a Berlinje ſtudowal.

S Chróſcži. Džen 29. septembra ſwjeczesche tudomne herbſke ſpěwakſle towarzystwo „Fednotu“ ſwój ſakozensli ſwjedžen. Popođnu w 5 hodžinach ſhromadžiku ſo pscheproſcheni hofeo a ſobuſtawu towarzystwa w ſali tudomneho hofčenarja knjega Truža. Šala bě wot khróſčanskich mlođich holczow pčknje ſ wěnzamí wupyschena. Preňi djel ſwjedzeniſteho programma wobſtejſe w tym, ſo ſo wot „Fednotu“ wſchelake herbſke a tež načotre němſle ſchyrhiklouje ſpěw ſpěwachu. Mjes ſpěwami, kotrej ſo pschednoſchaču, ſpomnu tule jenož na tamne krafne ſpěw, kotrej je naſch ſčawny komponiſt, l. kantor Kozor, pod mjenom „Wěnc hóřſtich ſpěwom“ ſpěwankemu towarzystwu poſhwyczejk. Po wuspěwanju ſpěwów ſapocža ſo ſhromadna wječeſi. Pschi tutej wunjeſechu ſo wſchelake ſkawu, ſ kotrýži tudy jenož na načotre ſpominja. Pschednyda towarzystwa, l. kublet Rolla, wunjeſe ſkawu naſhemu najmikoſeſi wſchemu kralje Janej. Biſmatwiedžet towarzystwa, l. Michał Warzik, ſkawesche naſchego herbſtico kompeniſta, l. Kozora. Druha ſkawa, wot pschednyda towarzystwa wunjeſena, placieſe l. gymnaſiaſtej Hórnilej, kotrýž je „Fednotu“ ſ rjanej khorhovju wobdarik. Druhe ſkawu wunjeſechu ſo na pschitomnyh hofci, na dirigenta towarzystwa, l. wučerja Bietaſcha, a na pschednydu „Fednotu“. Wjeſole rjeſe ſlónčiku tuton krafny, wščem pschitomnyh ſapocže njeſapomnity ſwjedžen. — „Fednotu“ pak njeh dale ſeje a pschedo wjazy nowyň možow pschidobudje. Samery, kotrej wona ſpěhuje, ſu kwalobne a wſchije cjeſeje hóbne. Woni mōja jera derje ſ temu ſkuziž, ſo ſo ſubocej ſ narodnoſci ſo ſ Sserbach pschedo hóle ſbudzi a wožiwi. Derje by bylo, hdy bych ſo tež w druhich krajinach naſchej ſužiž tajke ſpěwakſle towarzystwa ſakojike. Špěw bě ſe jedyn ſ najkraſnitskich darow, kotrej je naši wot ſtowicizerja daty, ſo by naſch ſtarosce položit a naſch ſadosej po-wjetſhít.

J. L.

Philologica.

Wo rozwijenje proshenn, sławny orientalist Dr. Fleischer w Lipsku wotmowi: to je węsze wero, so hebrejski „schabbath” jako pośnamska jene ho dnia żadny drugi tydzieński dñen niesposnamienja, hacż sedmym, kiz ma to samo imię hiszpejskie nětko pola wschodę, jenu semitsku ręcz ryczących ludów przedniejsie Asyje, niesie su židzi, Ischesszijenjo abo muhamedanarjo. Jako pośnamska jeneje wjet schinny dñiow pak pośnamienja schabbath żylek se sabbathom so skončazym tydzeni, podobnie taž muhamedanarjo niz jenož pjsat, pola nich na město židowskeho sabbatha stupieny, ale tež żylek tydzeni dschum'a imieniuja.

Num potest id, quod in lingua hebraica querum denotat, in lingua germanica tiliam significare?

Erg.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Ty by ho tehdź se źlekonoborskich žaniskim knotorjom tola jara molic, moj Motho!

Mots Tunka. Kal dha to?

H. D. Nō, wón dže na libochovskich leżomnośczaſt njeje předny kojic̄ trjebał, hacż je to sapocząk.

M. T. Dha drje ſu ho te żony wopal na njeho wobczęzowale?

H. D. To ho ſtora tak ſda, wožebje, hdyz wopominis, so drje tola żadny lepschi knotař njeje, hacż wón; pschetož hdyz jenož wón poleče, tam tež borsy ſnotow i hromadami nałoſti.

Wosjewjenje.

Na lěšowym reviru w Delnym Wujesdze je na pschedani:

- 1) 25 jutrow (morgenow) ſtejazych 70letnych khójnow,
- 2) 84 jutrow ſtejazych 50 hacż 80letnych khójnow,
- 3) 13 jutrow ſtejazych 40letnych bréſow.

Wszelke parzelle ſu w bliſtoſci wujesdzanſteho dwórniſcza. — Czi, kiz wo to rodža, niesie ſwoje offertы hacż do 20. t. m. na hajniſke ſarjadniſtwo w Wujesdze poſćelu.

W Delnym Wujesdze, 2. oktobra 1873.

Hajniſke ſarjadniſtwo.

Wosjewjenje.

Pondželu, 6. oktobr t. l., dopołdnja w 9 hodzinach budze ſo na wulkobubrawskim reviru na margarethenhüttſtej dréſy twjerda kerczina a ſkanje, něhdze 14 krožow, w parzellach na pschedzowanje pschedawacj.

Štromabdiſna w starej kerczynie.

Wobkredżer.

Sedyn strósbh a ſmanh rolny pochońcž može hnydom město doſtać psched ſchulerſkim wrotami czo. 438.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie

27. septembra 1873.

Dowoz: 4767 měchow.	Płaćizna w pŕerezku			
	na wikach, niższa.	na bursy, wyższa.	najniższa.	najwyższa.
Pscheniza 50kilogr.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Koźla = =	4 13 9	4 24 6	4 8	4 19 9
Ječmienia = =	3 24 —	3 27 —	3 24 —	3 27 1
Bowęs = =	3 13 2	3 16 8	3 11 4	3 16 8
Bowęs = =	2 12 —	2 15 —	2 12 —	2 15 —
Dróch = =	— —	— —	— —	— —
Woka = =	— —	— —	— —	— —
Raps = =	— —	— —	— —	— —
Zahy = =	4 28 6	5 1 5	— —	— —
Hejduščla =	6 11 7	6 15 8	— —	— —
Kopa ſkomą =	— —	— —	— —	— —
Šane ſzymjo =	— —	— —	— —	— —
Butry = =	— 25 —	— 27 —	— —	— —
Zent. ſymna (50-)	1 15 —	1 17 —	— —	— —

Czahi po železnizy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w noz̄y 2 h. 35 m.; w noz̄y 4 h. 5 m.

S Budyschina do Štokholmia: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w noz̄y 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjencza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnji; 4 h. 20 m.; wjeczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjencza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Howjase, woweże, ſosaze ſaž tež wſchitke druhe ſože a ſožli kupuje po najwyšszych placisnach

Gustav Naueka
na garbarskej haſy czo. 426.

Tamnu ſobotu je nechtón na žitnych wilach do jeho woſowejho kaſchcjiſla warjenje a pôduske poſtojil. Šaſo doſtać psches wubawařnu „Serb. Nowinow”.

Pschichodnu pónđzelu (6. oktobra) moža hérny ſberarjo do džela ſtupiež na ryceſtuble w Matarjezaſt.

Ja pytam t. januara 1873 jenu ródnemu, ſpěšnemu a pschedzelnemu ſlužobnemu holzu, kotrąž móže kuchen ſastacj a tež druhe domske džela wobſtarā, pschi wyſolej ſoži a dobrym wobkhadzenja.

W Budyschine.

Pschedlupz Carl Roac.

Jena pěšonečka ſo t. 1. oktobra pyta w Budyschine do wulſich mlynow po 1 ſchodze.

4½ %. R u ž i s t e s a s t a w n e l i š t y

krajnostawskiego banka w Budyschinje,

z konz. lata 1880 wypłaczone, w krużach po 500 tol. a 100 tol., pshedawa w kurzu 100½ %
za hotowe pienięsy

krajnostawski bank w Budyschinje.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horjebanje kobustawow, nutsplaczenje pienies, pshedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pojezonki atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mnie kózdy czas wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pienięzne składki (Spareinlagen) so tež wet taſtich horjebjeru, kij kobustawy njejšu, a so wote dnia nutsplaczenja z 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskie haſy w Budyschinje.

Wulfi ſtađ czažnikow (segerjow) J. G. Schneider

na ſmutskomnej lawskiej haſy č. 134 pódla tórmu.

Ja ſym ſwoj ſtađ czažnikow jara bohacze powjetſchil
a mani we wſchędru druzinach czažnikow wulfi wubjerk,
taſ ſo mózny kózde požadanje dopjelnicz. Platziſny ſu naj-
tunishe a kózdy czažnik je najſwěrniſcho wotčechnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulfi wubjerk prawdziwych ſlěbornych rjeczaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtoczaných rjeczaſkow, teho ru-
nja z rukowanjom a w placziſnje najtunischo.

Tež pſchiſpominam hiſcheze, ſo ſym ſerbſkeje rycze runje taſ
mózny, kaž němſkeje.

z poczeſczowanjom

J. G. Schneider,
czažnikar.

Šwoj wulfi ſtađ

hotowych ſhmisskich paletow, jałow a jaquetow

we wſchędru barbach a tkaninach po najtunisich placziſnach porucza

W ſklamach ſo ſerbſki ryczi.

H. Kaiser

firma J. Hartmann
na ſitnej haſy 52 w domje k. Weaka.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſy 23

porucza ſwoj bohaty wubjerk jaquetow, paletow
atd. po ſpobižwuje tunich placziſnach.

Wſchitke žonſke draczenja ſo w najkró-
ſkim czažu na požadanje ſhotuja.

Phosphorowe pille

pſche polne myſche, nowopſchihotowane, punt po 11 ngl.,
pſci wjazorzych punktach po 10 ngl., porucza

hrodowska haptyla.

Tena kucža (połchaſia), trjevana, ale hiſcheze
w dobrym riedże, je ſa ſpodovalu placziſnu na
pſchedan na kniežim dworje w Budyschinu.

W Budyschinje
na nowych hrjebiach 713.

Pschedawarnja wuzitkoweho drjewa.

W Budyschinje
na nowych hrjebiach 713.

Schrzelo we a shójuwe dessi a pfosty wot 6° hacž 10° dołhosćze, $\frac{1}{2}$ " hacž 3" tolste a derje fortifowane, stole wot 6° hacž 8° dołhosćze a $2\frac{1}{2}$ " hacž 3" tolste, tšeichne laty, spalirowe laty, schindzele, tshéshchun papu, papowe lejsty, papowe hoscze, mas (theer) po fabrikskich placzisnach, bukowe a dubowe pfosty, stole a dessi porucza

pschedawarnja wuzitkowego drjewa
czesliskeho mischtra

A. Zimmermann.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88
porucza ſzwój ſkład derje wotležanych
cigarow wot 6 hacž 80 toler sa mille (1000),
tobak w roſlačach a pakęſjach, najlepſheje dobroſcze,
rajk, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
thofej w najwjetſhim wubjektu, pt. po 11—16 nſl.,
najlepſhi cziszcze mléthy faſran,
zokor, zby a mléthy — najtunischo,
syrop, jara złodki, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikanski tuczno, uome jerje,
penniſylwanski petroleum w zbym a wuwaženy,
ſchlesyuske ſhweczenie,
malowy wolij, bomel, rybſazy thran,
ſtearino we a paraffino we ſhwęzy we wſchęch
wulkoſczech.

Wſchitke twory po najbole tunich placzisnach,
pſchi najkebijnich poſluženju a tež w herbſlej
ryczi.

Najwjetſcheje wažnosće ſa
na woſzomaj bědnych. Na mojim pra-
krejcerwjeny blecžl, kij mi wulku bołosć czinjene a
mje w dželu ſadžewaſche; po nałożenju 2 bleschlow Dr.
Whitowej wodžiczi wot Traugotta Ehrhardta w Gr.-
Breitenbachu w Thüringſkej je ſo niz jenož tónle blecžl,
ale tež ſhilowanje, lotrež někotry čas phtnych, zby ſhubilo.
To džakownje po prawdze woſhwedczam.
Königſhütte, 12. 6. 1872. F. W. Kalitsinski.
Tuta prawdziwa Dr. Whitowa wodžicza wot Traugotta
Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringſkej je podla
zwojeje wulkeje ſhwetneje lhwalby conceſhionirowaną, ſ
léta 1822 jako najlepſhi ludzazh a domižazh ſredl
— niz lekarſtwu — ſnaty a ſławny a w flakonach po
10 nſl. na pschedan knies Emil Menzner w
hrodowskej haptzy w Budyschinje.

Sporuſch (Mutterform)
kuſuje ſo w hrodowskej haptzy.

Rany potny
jeczmién f piwowarjenju
kuſuje piwarnja w Budyschinje.

Prawdziwa Glödnerska czechnita a hojaza žalba*)
(zadyn tajny ſredl) ma na ſchachtlicznych ſchtempel M.
Ringelhardt, je wot najwyszych medicinalſkich ſa-
ſtojniftow pruhowaną a poruczena pſche: wiez, drjenje,
ſalſy, liſchawu, kurjaze wola, wosabjenje, pſche wſchę
wotewrjene, roſdajomne, roſdželome, wosabite,
wopalene czerpjenja, bolaze lezenje, ſahorjenja,
ſarzelliſan atd. a je ſo pſchi wſchitlich tyčle thorho-
ſzach pſches ſwoju ſpěchnu, wěstu hojazu móz na
najlepſie dopofakaſa.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyskomaj haptklo-
maj, ſaž tež w haptkach w Bliſtopizach, Rafezach,
Schérachowje, Hirschfeldze, Bjernacizach, Woſtrowzu,
Herrnhucze, Neugerdorfe, Groſſchönawje, Nowo-
ſalu atd.

Sſlyſchny wolij
wot haptkaria C. Chopa w Hamburgu ſahoji lhuchosći,
hdyž pſchinarozjena nije a wotwobroža wěſče wſchitke
ſ čežlim ſhylchenjom ſienoczene njeſpodobnoſcze; ſlacon
ſa 18 nſl. ma na pschedan w Budyschinje Heinr. Bul.
Lindau.

Róže, ſaž tež pletwa ſa njeſwjetły a kmotrow
ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtrýmparskich
lhlamach hauenſteinskeje abo butrowskeje haſy.

C. R. Hilsberg
na Lichidarskej haſy čzo. 210
drjene a njeđriene pierje po najwyszych placzisnach
kuſuje a ſa ſpodbne placzisny pschedawa.

Tjjo pilni rolni wotrocžh moža hnydom ſastupiež
a 6 kmanych džowlow ſo pſchi wſhólej ſdzi k nowemu
létu na rycerſtublo w Sarjeju phtaja.

**Szrijedu, 8. oktobra,
szkołne wiki
w Minakale,
pożlenje w tutym lecze.
Gmeinska rada.**

**K dobrociwemu
wobledżbowaniu!**

Mužaze cylindry, filzowe, komochane, pluškowe atd. Krajenaze filzowe klobuki a facony, hólce a hólce klobuki a mězki wschelakeje dobroscie bunzle a tosie, ordinarne a najlepše, mužaze komoczane klobuki, pěkna twora, predy sa 2 tl. 10 ngl., nětko jenož 1 tl. 2½ ngl., a dale wuli wubjerl

jednorych kaž najrjeñszych kwetlow cjeſczenym Serbam poruczejo, vschipominam hiſceje, so ho tež **psichne dzěla sa Injenje** na požadanie k najrjeñschemu wužedzenju wobstaraja.

Najtunische placzisny lubjo proſču wo dalshe dobrociwe wobledžbowanie.

W Budyšinje. Jul. Rob. Richter
na Schulerſtej hafy 5.

**Wotewrjenje noweho
hosćenja w Maleschezach**
smje ho jutſie njedzeli, 5. oktobra, na čjož najpodwo-
niſko psicheproſčuje.

Jan Wehla.

Wosſewjenje.

Njedzeli, 5. oktobra 1873 pożlenje

wulke pschedſtajenje

ſejlrejwanſſeho Noldtoweho towarſtwo

Genezna Koldtez je ſawjaſanymaj woczo-
maj na wyſokim ſejlu pónđe.

Sapoczatk popołdnju ½4 hodž. Widzicž na git-
nych wilach. Saſtup do cirka 2½ ngl., wonka
1½ ngl., džeczi 1 ngl.

Noldt, direktar.

Shtož dže njeſchtó hlabanja hōdne wi-
dzejč, njech pschinje pohladacž. Wón budje ſo
džiwacž a jemu budje ſo ſpodobacž.

Ad. Rämsch

na ſerbſkej hafy pódla kaserny
porucja

ujlēpſhi amerik. petroleum, punt po 2 ngl.,

= = kuschene tucžno, pt. po 7 ngl.,

= = kwinjazy ſchmalz, pt. po 6 ngl.,
kaž tež woſebje cjeſczenym čiſtym palez, kłodſe jednore
a dwójne palezhy w cjevičach a jenotliwie po najtu-
niſkich placzisnach.

Rudolph Wilhelm

na ſerbſkej hafy čjo. 20
porucja ſwoj bohacze wužetowanym ſkad ſchleu-
čanych, porzellanowych a ſteingutowych
tworow, teho runja ſchpihele a ſchpihelowe
ſchleuzy wſchelakeje wulfoscze, kaž tež poſto-
czane a politurne leſtly we wſchęch ſchrokoſczach
po najtunischiſkich placzisnach.

K nawjedženju.

Egi ſami cjeſczeni wotebjerarjo Serbſkih Nowinow, kotsiž chzedža
sa nje na ſchtwórtce ſchtwórtlěto 1873 do prědka placzicž, njech nětko 75 np. w
wudawarni Serbſkih Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Serbſke Nowiny
psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bōrſy ſka-
ſacž. Na ſchtwórtlěto placza tam Serbſke Nowiny 85 np. Na pruſſich poſtach
Serbſke Nowiny tež wjazy neplacza hacž na ſakſich a ſa pschinjeſzenje do domu
placi ſo ſakſki m poſtam ſchwörtlētne jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo Serbſke Nowiny na poſeże najkrótscho jenož ſchwörtlētne ſkaſacž. Po nowſchim
poſtajenju moža paſ ſo tajte ſlaſanja nětko tež na 2 měſazaj, haj na 1 měſaz ſtač. W nadžiji, ſo móhlo tajte
ſlaſanje na krótschi čjaſ w hōdž bhcž, m̄ tajte poſtajenje ſ tutym k ſjawnemu nawjedzenju dawamy.

Slončnje proſkym tyc, kij ſebi Serbſke Nowiny pod frankomarku ſtač dabja, ſo býchu ſebi je radſho na poſeże ſamym
ſtaſali; bolej frankowanje ſa lěto něhdje 18 ngl. kpoſtaje.

Redakcia.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
we wudawáni „Serb. Nowin“
na róčku zwonkneje lawskeje
hasy čo. 688 wotedać, placi
so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórtletna předplata pola
wudawára 75 np. a na kral.
sakts. pósce 84 nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopshijecje: Najnowsche. — Gswetne podawki. — Spěw. — Se Serbow: S Budyschyna. S Králej. Se
Schprejj. S Husli. S Wosporka. S Lasa. S Wojerej. — Chrłwinske powjescze. — Kawejchtniſ.

Wosjewjenje.

Herbstwodżelenja dla ma ho i sawostajenstu Marje swudowjenje Łatkoweje w Malojdach bļuschaža
Thęgnista živnoſc̄ c̄zo. 37 rakojdanskeho pałneho katastra, i c̄emuž twarienia s dworom c̄zo. 48 rakojdanskich leżom-
noſtnych knihi a leżomnoſcie c̄zo. 149. 151. 243. 570. a 571 tych samych leżomnoſtnych knihi w wopshijeczu wot
1 hektara 16, a arow bļuscheja, — bjes džiwanja na wobcejeźnoſcie na 700 toler --- tažirowana —

17. oktobra 1873

w Malojdach w herbstim domje c̄zo. 37 pałneho katastra sſawnje na pschedawac̄.

Na kupjenje imyhlieni su teho dla pſcheprosheni, w postajenym c̄zubu hac̄ do 12 hodžinow pſchipołdnju,
dokelž ho herval i hadzenju niepſchipuszcza, ho w Malojdach w herbstim domje ſeńc̄, ho i hadzenju pſchipowje-
dziec̄, tež, po wupokasjanu swojeje placzenjolmanoſcie, swoje hadzenja c̄zinic̄ a dalsche wotczaluc̄.

Pſchedawanske wuměnjenja móža ho na hancze a w rakojdanskej koc̄zimje nawjedzic̄.

W Wosporku, 24. semtembra 1873.

Kralowski ſudniſki ham tam.
Philip.

Wosjewjenje.

Wot podpisaneho kralowskeho ſudniſkeho hamta budže ho

21. oktobra 1873 dopoldňa w 11 hodžinach

i sawostajenstu Jana Domaschki w Lusy bļuschaža khežna ležomnoſc̄ No. 37 wopalneho katastra a fol. 25
tamniſtich gruntskich a hypothekſtich knihi pod wuměnjenjem, w termiſi wosjewjomyimi, kuž tež i spomnjemu ſa-
wostajenstu bļuschaž mobiliar, jako 2 foſy, drasta, kuž tež móble a domjoza nadoba

popoldňu wot 1 hodžinu

w spomnjennym domje, mobiliar pak sa hotove pjeniesy na pschedawac̄.

W Rakezach, 6. oktobra 1873.

Kralowski ſudniſki ham t.
Gehler.

Najnowsche.

Gerßdorf, 7. oktobra. Želeſniza wot Rum-
burga pſches Ebersbach do Lubija budže najſkerje
1. novembra wotewrjena.

Draždjan, 8. novembra. Kral Jan swoje
khorowatoſcie dla na hród Weesenstein njepónđe,
ale hdv̄j poczina ſymniſcho byc̄, i Pilniž hnydom
do Draždjan pſchedzhdli.

Barlin, 8. oktobra. Khęzor čze Baden-Baden
18. oktobra wopuszczic̄ a 21. do Wina pſchijec̄.

Milan (w Italiji), 8. oktobra. Pruski prynz
Karla a jeho knjeni mandzelska ſtaj ho dženja do-
połduja do Lecco a Bellagio podaloj. Dženja bu-

dże wulka hońtwa bliſko Monzp. Jutſje wonaj
do theatra della Scala pſchipadžetaj.

Trianon, 7. oktobra. W dženſnichim poze-
dzenju wojskſkeho ſudu, dla marschala Bazaine w
hromadu powołanego, bu wobſloržbne piſmo dale
c̄itane. Bjes druhim bu w nim na to spomnjene,
ſo je oberſt Stoffel, kiž mějſe depesche w Bazai-
nowym wójsku wobſtarac̄, někotre wot Bazaine na
marschala Mac-Mahona piſane depesche pſchi ſebi
ſdžerjal a je njewotpeſlat. — Bazaine zyle měrnje
pſchipoſtlučaſte.

Madrid, 7. oktobra. General Moriones je
w krajinje Navara karliſtow ſvíl a jím wulku ſchłodu
nac̄zinil.

Śwētne podawki.

Gałska. Gałsli gęjm (landtag), kotrejż so na nowy tydjen sapocznje, njebudże drje so wot kraja Jana sameho wotewrictz mōż, dokež je tón s nowa bōle khorowat.

Wot wójnskeho sarunania, kotrejż su Franzowskoj sapłacili, je Gałska ślōcznje nimale 4 milliony tolet w hotowych pjeniesach s Barlina wupłaczone dostala.

Kronprynz Albert a swidowjena Injeni kralowa staj so s Austrzije do Dražđan wrózikoj.

Nēm̄ska. Badenski wjelwojwoda a jeho Injeni mandżelska s nēm̄skim kheżorom do Wina pojedzetaj.

Nowy tak mjenowaný starokatholicki biskop Reinkens je 7. oktobra w Barlinie psched ministrom kultusa biskopsku pschiżahu wotpozil. Potom bē pola ministra hoscżina, na kotrejż so wschitzy ministrjo wobdzeliču. — Hacż Reinkens żanu sdu s krajnje laży dostenje, to hiszżej sħarone njeje.

Wjekh Bismark je so sażo na swoje kubko Warzyn (w Pomorskiej) podał a so wot tam najslerje tej w tym čažu do Wina poda, hdyz tam kheżor pojedże.

Hacż runje je wschēdnie w prusich nowinach cżitacż, so so wjēschi a niżschi katholszy duchowni l wjētschej abo mjenišcej schtrafje wotkudżuju, dokež nowemu żyrwinstwu salonu pożkuchacż nochżedża, ale so hiszżej sta-reho waschnja dżerja. Tuttu nowy salon hebi bjes druhim żada, so dyrbi biskop, prjedy hacż żaneho duchownego postaji, ministrej kultusa l namjedzenju dacż, koho ġeż postajicż a so dyrbi potom wotżalacż, hacż so ministrej tōnle duchowny lubi. Tole pak biskopjo njeżiġnja a duż so kōjdy ras l wulkej schtrafje wotkudżza. Tak su wondano tajsleje należnoċeje dla pośnatulskiego arzbisłopa l 600 tl. schtrafj abo l 4 njedżelsku jaſtu wotkudżili. Też kōjdemu nowopostajenemu duchownemu salaza, żyrwiniu a farstu skujbu cżipicż a hdyz so někak pschelada, dha ma schtrafu na schili. Duż je žiżwjenje sa khatolickich duchownych w Pruskej w tu kħwili cżejje; pschetoż hdyz bislopej njeżkuchaja, dha żane město nje-dosten, a hdyz maja město, dha sażo minister njeżjerpi, so byħu na nim skulkowali, kaj to duchownemu salazi.

Koż w druhich krajač, tak też w Pruskej na te wschelake lohle banki a teho runja ażjizowe sjenoczeństwa jara sħarja, dokež několik ilij pslī nich wjelle pjenies sħubi. Nam pak so sda, so tajsle sħarjenje we wschēm prawe njeje; pschetoż tak doħo hacż ludżo wjħolu dan a dividendu s bankow a ażjizow dostenawha, dha bē wjeho kraġnje, ale netko, hdyz s tej wexu hubjenje dže, dha je wulka njezpolojnoż. Duż wschak je lepje, hdyz twoje pjenies na hypothek dasħ, tudy drje wot nich jara wulku dan njeđostenas, ale kapital też żenje njeħubis. Tola su też hiszżej banki, kotrejż kmiejsk swoje pjenies dowiericż.

Austria. Wińska śwētma wustajenja budże najeſlerje 3. novembra wobšanknjenia. Krajna laža smieħ-wot njeje 15—18 millionow schēnalow schlodq, kaj někotre wińskie nowiny powiedaja.

Wuherske ministerstwo njeje, hdże nuti a hdże won, dokež jemu pjeniesy wschudżom pobrachuja a jemu w nētcijskim čažu nichōn pożejowacż nochże.

Franz o w s k a. Sħarone ħudniše jednanje pschedżiwo marschalej Vazaine je so 6. oktobra w Trianonje sapocżako. W preñim poħedżenju buku kħwiedżi mienowani, bjes nimi bē tōjschi generalow a wojerstlič wjissiċi, a nasajtra w druhim poħedżenju statu rieżiñk wobšlorżbne piżmo cżitaſche. Marschalej Vazainej so wobzebnie to jako pschedupjenje pschiżpi, so w wörthslej bitwie generalej Frozardej w prawym čažu pomhał njeje a so je Meż poddak, prjedy hacż je so se wħsieji mogu psches njezgħecela pschediż pħata. — Vazaine na wħċċo-jara ledžbnejne poħseluha. Wón je ūwojnej wojerstlič drassje kaj marşhal woblecjeni.

Ludżo, liż ċħedja w Franzowskej s nowa kralestwo sakozicż, pschedżo kħroblisħo wistupuja a pschedżyda republiki, Mac-Mahon, jidu jidu slatkowanje na żane wašawnje njeſadżewa. Republikanszy smiġħeni a bonapartistojo su teħu dla na njeħo jara hnēwni. Duż mōże bheż, so w čažu, hdyz krala muwokaja, njemér w kraju wudħri.

S ħ p a n i s k a. Karlistijskij generalej Tristany a Mirek bieħtaj wondano město Vallo dobikoj, busħtaj pak wot republikanslej wόjsta bōrxi sażo wuhnataj.

R u s ḥ o w s k a. Sebastopoliski pschiżtar (Hafen) je psched několym čażom sażo sa wójnske kōdże wotewrjeni a je tam wondano preñja rujska żelesna wójnska kōdż „Nowgorod“ pschiżiċċa. Wona je pod roskasowanjom admirala Popowa natwarjena a wón s njej do Sebastopola pschiżiċċe. Tannischi wobħixerje jeho jara pschedżiċċi witaħu. Město hamu ma sażo wjelle nowihom domow a rospadanli wschelakħi twarjenjow, kotrej bieħu ġendżejjenjo a Franzowskoj w krymskej wójni roskamali, su wotnoshene.

Najwjetshi pohrjeb w Bukezach.

À dopomnjeju na ranje 14. winowża*) 1758.

Eqma tolka semju pschirħwas, (Je něk l-lett sto a pjannejje) Wjeho w Bukezach djeniż dlieje spasħe, Wschak nichōn dżekċiż njeħoż: Hal! wot sħroġiħi dje' wojakow Wschie twarjenja su pokne jow.

*) Leħbi sejini, kaj Je snate, austriki general Daun nadpax na wόjsta prusiskeho krala Bjedricha II. a je sfi.

Pječ bije, synny wętr duje
A ſemju kryje kurjawa,
A i dala ropot ſafkyschuje
Ta naſtrojana pſcheditraža,
Hdyž pał je ejma a kurjawa,
Dha ničjo widjetj njetmoža:
Na jedyn ras, bla! ſahrimanje
Węt ſkytchej: kule pſchlečja.
Ach, lajke bę to ſrudne ranje
Tyſazh i ſmicerži wotzucja.
Haj, wojaž wſchak ſe ſpanja
Tu w koſchli ſa broń hrabaja.
Njeſtſeczel, lehwo wopuſtſcjiwſchi,
Ton w nozhy horh pſchecjahny,
Wot wjecžora ſiem pſciegahnywſchi
Buležy po cymje nadpany,
Go prjed', hacj ſtönzo ſefkadja,
Šmicerž wulke žně tu wotzjerža.
Kononſke kule ſ hrimotanjom
W Bukezach kheje pobija,
S jich roſpadankow ſe ſtyslanjom
Granjené džecži pſkaſa:
Cymy, wojaſow a kuſow dla
Je starſki pýſacj njetmoža.
Na jene dobo ſacjerwjeni
Gso nebjio, moheň wudhyti,
Nek halle wida ſaſtrojeni
Tam wojažy we ſwetlini,
Kol tu a tam bjes wjetjerja
Wſchak ſwojich ſamžnych lónzuja.
Pſched ſamej zyrkuju ſ wulke možu
Gso něko poča wojovacj,
Kročz ſydom ſ jara wulkej prózu
Spytachu leſchow ſchtormowacj,
Kož murja pał tu ſtejacu
Egi wojažy, ſo njehnuhu.
Duž wyschſchi roſlaſowat wójsla
Chye zyrkej něk dacj podſelez,
To njeſtſida pał luboſz Bójsla,
Bóh ſam ſwój dom węt wudjerzeč,
Hacj runje kuſow njevjetdro
Ton wótrje běſche trječito.
Po dołkim krawnym lónzowanju
Bu ſlonečnje leſchow dobyty,
Nek ſastaču we wojowanju,
Najrjeſtſhi lud bę ſabitb,
Kož rěla: ſu na leſchowi
Dwaj tyſaz morwych namakali.
Pucj hluſoli wot zyrkuje ſ ranju
Wę ſ morwymi roſchón pjeſnjeny;
Je byka w Eſerbach i namakaju
Hdyž jaſocej, kaj tehd' w Bukež?
Pſches džefacj tyſaz wojaſow
Je ſwój lónz namakalo jow.
Hdyž tſelenje bę wopſchetało
A wjetſche wójslo wotſchko,
Je wſcho, ſchtož běſche roſcielało,
Gso do Bukež ſaž wróćjko;

Tam w ſchecjanskiej luboſcji
Djeržachu pohtreb najwjetſchi.
A hdyž ton pohtreb dokonjacu,
Kij zpět thdjen traſesche,
Tam ſmicerne ſpěw ſaſpěwaču
Na polu wulkej jaſoſče:
Do měſto pał dječ vjenſniſchi
Tam žadna pomnik njepryſchi.

H. P.

Ze Serbow.

S Buduſtſina. Na lónzu ſandženeho ſchulſkeho počela je L. primanař Theodor Birnich ſe Schcenzy maturitatne pruhowanje khalobnje wobſtat a čze w Lipsku pädagogiju ſtudowacj.

— S piſma, kotrež je tudomny cjeſliſki miſchtr, L. Botza, ſe Serbina w Tezazu doſtač, je tamniſhi duchowny, L. Palman, rodzeny ſ Vjedruſla, tam 1. ſeptembra na hlowju ſhorhoſe, 42 lét starý, wumrej a bu naſajtra wot L. duchowneho Profta khowanu. Wón ſawoftaji jene male džecžo. Jeſo manželska bę někotre měſazh prjedy, miſenujzy 1. juliia t. L., wumrejka.

— W rěžy Sprjewi, njedalolo kopornika, bu 6. otobera rěžko dželacjerja Brody ſ Viſchdorfa pola Lubija namakane. Wón je ſo naſkerje ſam tepik.

S Krakez ſu nam i naſvedzenju dali, ſo tam w tu khwili jena jablukčina rjenje čeſe.

Se Šchprejz. Džen 23. ſeptembra ſta ſo pſchedydenje naſtěho noweho knjeſa duchowneho Fingera ſ Euzca i nam. Džen prjedy a tež hiſtche ton ſamy džen bę wjèle ruſow a ručkow dželawych, nowemu L. duchownemu prawy cjeſčiomny džen pſchihotowacj. Duž ſo cjeſtne wrota pſched faru twarjachu, ſara ſama bę ſ wonka a ſ nutſka ſ wěnzmami bohacje pſchena a ſ wrotam farſleho dworu wjetjerje haleja ſe ſelenych haſoſow. Ma lkodnízhy bědu ſkowa: „Bóh johnuj Twój nutſhod!“ ſ kwětkoſtomi pletwami wobdate. — Popołduju w 3 hodžinach prěnje wosy ſ kubej knježnu ſotru L. duchowneho pſchijedžehu a poč hodžinu poſdžischo wón ſam we wosu L. Michaelisa ſiem pſchijedže. Naſch L. wütjer Rychtar witacše jeho ſe ſchulſkej mlodžinu a ſ wotroſcenymi ſe ſpěwom:

Th Božo, my něk. woſmjemý
Tob' paſtýrja, kij daž nam ſy,
A proſhymy cje jara:
Joh' wobdat, Kneže, ſ mudroſcju atd.

Po wuſpěwanju dweju ſchtuczkow ryeſeſche naſch L. wütjer w herbiſkej ryeſi wutrobné ſkowa i naſtěmu nowemu duchowpaſtýrce na ſakladze wuprajenja „paž moje wožy, paž moje jehnjata“, kotrež bjes hnuča njevoſtaču,

a pschi tym l. duchownego w mjenje herbskiej wojsady najwutrobnischo powita. Na to l. duchowny w dleszej rzezi swoboj dzak wuprasi sa wschu luboscj, s kotrejz bchku jemu napschejzivo pschiachli — Boha sa swoje sluttowanje wo pomoz a zohnowanje proicho. — Potom pschi stupi l. wuczer Mesch s Borkhamora se swojimi schulskimi djeczim a po wuspiewaniu spewa tez won l. duchownego w mjenje nemiskeje wojsady wutrobnje powita, na czoj so l. duchowny wutrobnje podzakowa. — Slonczenie bo hiszce nekotre kherlusche wot wotroscenych spewachu — a s tymi be swiedzienijskie powitanie dokonjane. — Bohi luby knies pak daj naschemu nowemu l. duchownemu maz s wyklosci a dokhe zohnowanja połne žiwjenie!

S H u s t i. Ludomna nowa zyrkej budze naisslerje w bliskich dniach sbehana.

S Wósporka. Nasz nowy kantor, dotalny zyrlinski wuczer w Budyschinku, l. J. Bernhard bu 30. septembra do swojego ludomnego sastojnista swiedzienijsz kaplosanu.

S Lasa. Hornokuzissa jelesniza je tak daloko hotowa, so smiedza po njej s dowolenjom wyschnoscje na tym kruchu wot Wykoleho Bokowa hacj do Delnego Wujesda wosy jesdzicj, kotrejz pschi twarbje trjebaja.

S Wojerez. Na Michale, 29. septembra, bu w nashei zyrlwi wot herbskiej a nemiskej wojsady misjonski swiedzieni wotdzerzany, kiz be jara wopystany. Sserbsle predowanie djerzesche l. duchowny Stanga s Czorneho Choknza, nemiske pak l. duchowny Kurink s Lasa. Misjonska kollesta munijsze 42 tl. 24 ngl., lotrujz barlinske ktowrone misjonske towarzstwo dostanje. Zyrkej be rjenje wupyschena a ll. wuczerjo a druzj spewarjo Boju ktubu se swojim spewom pełnie porjenskich.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Michalska zyrkej: Jan Nowak, wobydler w Draždancach, s Augustu Emiliu Hasertornem s Gowinjow. — August Siebz s Bokojny s Mariu Theresiju Probstez s Jeńkez. — Korla Ernst Herfurt, cigarzydzekacj na Židowje, s Mariu Augustu Sterzelez s podhroda. — Korla Bohumir Neumann, rěniel pod hrodom, s Mariu rodz. Mitaschez swadownej Jeremiasowej. — Jan Redo, wobydler w Delnej Kinje, s Hanu Rycktarzej s Jeńkez.

Ktēni:

Petrowska zyrkej: Hana Maria, Jana Ernstka Kschijanka, wobydlerja, dž. — Korla August, Jana Korla Valtena, domownika, ſ. — Ernst Hermann, Jana Hantuscha, wobledzbowarja jelesnizy pola Sczijez, ſ.

Michalska zyrkej: Maria Theresija, Jana Bohumira Korla Schuppy, wobydlerja pob hrodom, dž. — Hana Gibonia, Handrija Domschla, sahrodnika w Khejnje, dž. — Jurij Pawol, Jurja Schmidtka, khejnika w Jeńkezach, ſ. — Maria Theresia, Jurja Wiczaja, khejzerja na Židowje, dž. —

Jan David, Korla Benjamina Müllera, wobydlerja w Matkym Bjellowje, ſ.

Katholska zyrkej: Hana Maria, Jana Handrika, domownika w tachantskej schuli, dž.

Zewrjeći:

Dzien 22. septembra: Maria Theresia, Jurja Scholty, wulfsoahrodnika w Gowinjowje, dž. — 24., Madlena, Michala Scholty, wobydlerja na Židowje, mandjelska, 62 L. 9 m. 14 d. — 25., Jakub Nowak, mječejan, 79 l. 4 m. — Korla August, Hendricha Augusta Reinhardtta, knejezego sahrodnika w Wulkim Bjellowje, ſ. — 29., Handrik Wenzel, kubler-wumješkač w Djeńkezach, 69 l. 9 m. — Dzien 1. oktobra: Maria, njebo Jurja Kudzele, žiwoscjerja w Czichenzach, wudowa na Židowje, 72 l. 3 m. 20 d.

Płacienna žitow a produktow w Budysinie

4. oktobra 1873.

Dowoz:	Płacienna w pferézku			
	na wikach,	na bursy,	najniższa.	najwyższa.
4757 męchow.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Pscheniza 50kilogr.	4 12 4	4 25 8	4 13 9	4 22 9
Roda =	3 25 2	3 27 —	3 24 —	3 27 1
Seczynien =	3 7 8	3 15 8	3 11 4	3 15 8
Wowl =	2 15 —	2 16 —	2 15 —	2 17 5
Gróch =	— — —	— — —	— — —	— — —
Wola =	— — —	— — —	— — —	— — —
Raps =	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahy =	4 28 6	5 1 5	— — —	— — —
Hejduscka =	6 11 7	6 16 8	— — —	— — —
Kopa złomy =	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane hrymjo =	— — —	— — —	— — —	— — —
Butech 1 =	— 26 —	— 28 —	— — —	— — —
Zent.ghyna (50=)	1 18 —	1 20 —	— — —	— — —

Wczerza płaczescie w Barlinje:

spiritus 24 tl.—25 tl., pscheniza 66—94 tl., rožka 50—72 tl., repikowy woli (njeczisczeny) 20 tl. — ngl.

Gzabi po jelesnizy:

S Budyschina do Draždian: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopoldnia 9 h. 15 m.; pschipoldnu 12 h. 40 m.; popoldniu 4 h. 25 m.; rječzor 8 h. 25 m.; w nez 2 h; 35 m.; w noz 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopoldnia 10 h. 50 m.; popoldniu 3 h. — m.; wječzor 6 h. 50 m.; wječzor 9 h. 45 m.; w nez 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenzia do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopoldnia 8 h. 25 m.; pschipoldnu 12 h. 35 m.; popoldniu; 4 h. 20 m.; wječzor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenzia: dopoldnia 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldniu 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wječzor 9 h. 55 m.

W o s i e w i e n i e.

S tutym najpodwolnisczo i nowiedzenju dawam, so h̄ym w tudemnym mēsje pod firmu „G. Neidlinger“ filialu i pschedawaniu prawdziwych

originalnych Singer schijazych maschinow wotewrit.

G. Neidlinger., generalny agent Singer Manufacturing Company.

Na prjodksteaze dz̄ivajo, dewolam ſebi prawdziwe originalne Singer schijaze maschinu iż jenož i domjazemu načenju, ale tež ſa schwatſcie, ſa ſchalcze, ſa ſchewzow, ſeklarjow, ſtrazow, ſózkarjow atd. atd. jako najlepſe a w pomere najtunisze poruczic̄.

Originalne Singer schijaze maschinu ſiednoczeja we ſebi wſc̄e te woſebnoscze, kotrež druhé maschinu ižnož ſi džela wobberža, ſu ſ nowschimi, najwuzitniscimi pomožnymi ſrjedkami wuhotowane a kóždu tkauinu a koždu niž ſenak rjenie ſchija.

Prawdziwe originalne Singer schijaze maschinu dostac̄u wjedz dyžli 100 c̄ezhuhu medaillo w c̄ezhuhu diplomow, tak ſako we Winnie poſtupnu, ſaſtužbnu a 3 ſobudžekſle medaille a netko ſnowa w ſendzelskej 3 najwyskſe myta pſciuždžene.

Tute maschinu ſu pola mje ſtajne dželawe widzec̄, pruhi ſchic̄a ſu rad i ſklužbje a doſpolne wučenje ſo pola mje abo druhdze darmo podawa.

Polózenja placzenja pſches mežacze wotpaczenje ſo dowoli. Sapakowanje darmo! Fabrikſla placzisna!

So woſebnu wuzitnosz koždeje pola mje kupjeneje ſchijazeje maschinu ja rukuj!

G. Neidlinger w Budyschinje,

na bohatej haſy w domje knjesa C. A. Siems, firma Klingſt Nachfolger.

Wupschedawanie.

Póndželu, wtoru, ſrijedu, 13., 14. a 15. oſtobra budu ja wulfudželbu tworow, ſe ſkłada na bok ſtajenyh, po jara tunich ale twjerdyh plačiſnach wupschedawac̄.

Jan Jurij Pahn

p o d l a h l o w n e j e ſ t r a ž e .

Najlepſi
amerikanski ſwinjazny ſchmalz, pt. po 6 n̄z.,
Ia penſylwanski petroleum, pt. po 2 n̄z.
Dži ſi kupjenju wjetſich dželbow hiſhce wjele tunischo,
porucza

Otto Engert

na ſnuteſkomnej lawſkej haſy čj. 122.

Šewbji bohacze wuhotowanu ſtead

c i g a r r o w

w ſchpatniſich a dobrich druzinach c̄eskeſnym knjefem
kvrjerjam naſlepje poruczam.

Otto Engert

na ſnuteſkomnej lawſkej haſy čj. 122.

Wolazy pytani.

Hiſhce 6 wolazy, ale jenož kmani, doſtanje pſchi
jara wypolej ſdž ſkužbu na ſnježim dworje w Pschiv-
cijazach.

Gustav Mittag.

Jedyn kowarski wuežomnik móže hñdom abo poſdžiſho w kowarni w Čerwienych Noſlizach pola Biſkopu
město doſtaḡ. **Haſer**, kowarski miſcht.

Eſy sprawnich ſtarſich, kiz chze pjeſkarſtwu na-
wuknyc̄, móže pod ſpodochnym wuměnjeniem pola pod-
pihaneho město doſtaḡ.

Aug. Pahliſch, pjeſkarſki miſcht
w Budyschinje na ſitnej haſy čj. 48.

Šlužobna holza, kotaž kóžde domjaze dželo-
c̄ini, móže pſchi dobrej ſdž a dobrym wobkhadzenju
1. januara 1874 pola mje město doſtaḡ.

J. Kögler,

hlebový pjeſkar na róžowej haſy
w Budyschinje.

Róže, taž tež pletwa ſa njeſteſty a kmotrow
ſu rjane a tunie na pſchedan w ſchtryparskich
khamach hauenſteinskeje abo butrowſkeje haſy.

Sakste wóhensawěsczaze towarzstwo w Chemnizku.

Drunješčku:

	31. aug. t. l.	30. sept. t. l.		
	tol.	nfl.	tol.	nfl.
běžaze sawěsczenja	10,361,311	—	11,204,753	—
nasadawěsczenja	7,236,405	—	7,826,505	—
dopłaczenje pschičkuchnoſcie towarzchnikow	107,833	9	116,014	3
dolhovy prāmijow	27,408	19	32,695	14

W Chemnizku, 3. oktobra 1873.

Direkcia.

Jalo agentojo horejscheho towarzstwa poruczeja ſo ſi pschičecju sawěsczeniom:

Hendrich Breu, pschekupz; Jan Traug. Schulze, pschekupz w Budyschinie; W. Kühnel, thscherſki mischt;r; Otto Zieschang, hōſcjenjat-wobſherjer w Ebersbachu; Oskar Langen w Lubiju; F. A. Ulbricht jr. w Nowosalzu; F. M. Neuhner w Obercuunersdorfie; Bernhard Hilbenz w Wösporcku; M. Daniš, agent w Porchowie; Thiemer, experten w Gauzenju; Wilhelm Winter, wobſherjer cíjichcierne w Stolpnju poſta Radoweho Mięſta; Wilhelm König, pschekupz w Nowym Mięſcie poſta Stolpnja; Jan Traug. Rönsch, tkalſki mischt;r w Chbawie; H. Lehmann, pschekupz w Budesteſach; D. John, agent w Ralezach.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakſkim kraſteſtwie.

Horjebranje hōbustawow, nutſpłaczenje pjenies, pschedawanie ſaſtawnych a kreditnych liſtom, proſchenja we poſćonki atd. ſa ratarske kreditne towarzstwo w sakſkim kraſteſtwie, ſo wote mniej kóždy čas wobſtaraja, kaž tež naſutowarske pjenieſzne ſkladki (Spareinlagen) ſo tež wot taſlích horjebreru, kij hōbustawh njeſtu, a ſo wote duja nutſpłaczenja ſ 4 prozentami ſadania.

W. Mattheis na hospitalské hāſy w Budyschinie.

Swoj wulki ſkład
hotopowych ſyntticich paletow, jaſow a jaquetow
we wſchęch barbach a tkaninach po najtunischiſch placziſnach porucza
W ihlamach ſo herbſki ryczi.

H. Kayſer

firma J. Hartmann
na ſitnej hāſy 52 w domje k. Naacka.

W Budyschinie
na nowych hřebjach 713.

Pschedawaria wuzitkoweho
drjewa.

W Budyschinie
na nowych hřebjach 713.

Schmrělowe a khōjnowe deſti a pſosty wot 6° hac̄ 10° dolhoscze, $\frac{1}{2}$ " hac̄ 3" tolſte a derje ſortirowane, ſtole wot 6° hac̄ 8° dolhoscze a $2\frac{1}{2}$ " hac̄ 3" tolſte, tſeſhne
laty, ſpalirowe laty, khindžele, tſhējchnu papu, papowe lejſty, papowe hoſdže, mas
(theer) po fabrikiſch placziſnach, bukowe a dukowe pſosty, ſtole a deſti porucza

pschedawaria wuzitkoweho drjewa
częſliſkoho miſchtra

A. Zimmermann.

E. M. Hilsberg

na ſchidarskej hāſy čzo. 210
drjene a njebrjene pjerje po najwyhſich placziſnach
kupuje a ſa ſpodobne placziſny pschedawa.

Sporuſch (Mutterkorn)
kupuje ſo w
hrodowſkej hāſy.

Horjase, wowče, koſaze kaž tež wſchilke druhe
kože a kóžli kupuje po najwyhſich placziſnach

Gustav Naucka
na garbarſkej hāſy čzo. 426.

Zeneho ſchewſleho

pyta pschi traſajym djele a dobrej ſoſje Handrij Schuster
w Njeſdashezach poſta Hodžija.

Wosjewjenje.

Na leśowym reuiru w Delnym Wujesdze je na
pschedan:

- 1) 25 jutrow (morgenow) stojazych 70letnych kójnow,
- 2) 84 jutrow stojazych 50 hacz 80letnych kójnow,
- 3) 13 jutrow stojazych 40letnych brézow.

Wszé parzelle su w bliskosci wujesdzansleho dwór-
nischaja. — Czi, liž wo to rodža, njech swoje offerty hacz
do 20. t. m. na hajnusle farjadniſto w Wujesdze poszczelu.

W Delnym Wujesdze, 2. oktobra 1873.

Hajnusle farjadniſto.

À dobroczłwemu wobfedźbowanju!

Mużaze cylindry, filzowe, komoczane, plúšcze atd.
Kunenjaze filzowe klobuki a facony,
hólce a holece klobuki a mězki wschelakeje dobrocze
bunzle a toſle, ordinarne a najlepše,
mužaze komoczane klobuki, pełna twora, przedy
ja 2 tl. 10 nſl., netto jenož 1 tl. 2½ nſl.,
a dale wuli wubjek

jednorzych laž najrjeniſchich kwětkow
- cęſtjenym Sserbam poruczejo, pschiwominam hiſceje, so
so tež **psichne džela sa kujenje**
na požadanie k najrjeniſhemu wuwyedzenju wobstaraja.

Najtunische placzisny lubjo proſchu wo dalsche do-
brocziwe wobledzbowanie. **S počeszejowanom**

W Budyschinje. **Jul. Rob. Richter**
na schulerſtej haſy 5.

Schlussny woli

wot haptylarja G. Chopa w Hamburgu sahoji hluchoſci,
hdyž pschinorodzena njeje a motwobrocja węcze wſtukie
ſ cęzklim ſlyschenjom ſienoczene njespodobnoſce; flacon
sa 18 nſl. ma na pschedan w Budyschinje Heinr. Jul.
Linda.

Rudolph Wilhelm

na ſerbſkej haſy čzo. 20
porucza ſwoj bohacze wuhotowany ſlad ſchleu-
częnych, porzellanowych a ſteingutowych
tworow, teho runja ſchpihele a ſchpihelowe
ſchleuzy wſchelakeje wulfoscze, laž tež poſto-
częane a politurne leſtly we wſchęch ſcheroſczach
po najtunischiſchich placzisnach.

Ja pytam k 1. januara 1874 jenu rödnu, ſpeſchnu
a pschedzelnu ſlužobnu holzu, kotraž može kuchen
ſastacz a tež druhe domske džela wobstaraja, pschi wy-
holej ſuże a dobrym wobihadzenja.

W Budyschinje.

Pschedupz Carl Roach.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88

porucza ſwoj ſlad derje wotležanych
cigarow wot 6 hacz 80 toleř ſa mille (1000),
tobak w roſkach a paſczikach, najlepſcheje dobrocze,
rajk, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
khoſej w najwjetſhem wubjerku, pt. po 11—16 nſl.,
najlepſhi czisze mlethy ſaſran,
zokor, zyth a mlethy — najtunischo,
ſyrop, jara ſłodki, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikanski tuczno, nowe jerje,
pennſylwanski petroleum w zylym a wuwaženy,
ſchlesyjskie ſzweczenje,
makowy woli, bomek, rybjaſy thran,
ſtearinowe a paraffinowe ſzwęzhy we wſchęch
wulfosczech.

Wſchitke tworh po najbole tunich placzisnach,
pschi najležbiſchim poſkuženju a tež w ſerbſkej
ryczi.

Ad. Räumſch

na ſerbſkej haſy podla kaſerny
porucza

najlepſhi amerik. petroleum, punt po 2 nſl.,
= = = kuchene tuczno, pt. po 7 nſl.,
= = = kwinjazy ſchmalz, pt. po 6 nſl.,
laž tež woſebje cziszceny czisty palen, ſłodke ſedlore
a dwojne palenzy w czwizach a jenotliwe po najtu-
nischiſchich placzisnach.

Schwablowy äther, pomjenowany naſta,
Ia rajſowu ſchterku,
malenowu juſčku Ia, nowu tworu,
ammonium, k pyczenju,
koprikowe ſymjo,
glycerin,
trejokamjen, w rjanyh kruchach 8—10" dolgi,
dwójniewuhloſzalny natron, tež barlinska ſol po-
mjenowany,

winokamjeny ſiſlit, zyth a toſčeny,
ricinus-woli Ia,
venezianske mydlo,
žonopowe ſymjo,
ſſ. gineſiske theje,
arak de Goa, extraf.,
rum, jamaikaffi, extraf.,
bleschowy lak, czerwony, seleny, żolty a módry,
porucza najtunischo

Otto Engert,

drogowe a batbotworowe kſlamy
na ſnuteſownej lawſtej haſy čzo. 122.

Pschepronie.

Schtwórtä generalna shromadzisna towarstwa sa snutskomne missjoniwo we wokrjezu budyskeje krajskeje direkciye budze, da-li Bóh,

22. oktobra 1873 (szredni)

wotdzerżana.

Podpisanyh directorium dowola hebi wschë kobustawý towarstwa, taž tež pschezelow snutskomneho missjoniwo s tutym najpodwolnisczo pschepronie.

W generalnej shromadzisne ho, w sali budyskeje noweje měschczanskeje šhule, dobrociwje k temu wotpuszczeneje, dwołdnja w 10 hodzinach sapoczązej, budza pschedmjety, w dżeniskim porjedze nospomnijene, do jednanja wsate.

W pschisanknienju k generalnej shromadzisne smje knies duchowny Fröhlig s Dražjan tu dobrociwosc, so budze pschednosčk wo jenym pschedmjetu snutskomneho missjoniwo dżerżecj.

W Budyschinje, 4. oktobra 1873.

Direktorium.

- s Baßdorf nad Szoliszezami.
- M. Würfert, p. prim. w Lubiju.
- Smisch, farar w Hodziju.
- Dr. Kreuzler, prof. a rektor.
- s Bejschwib, kniezeriski oßessor.
- Schenk, rycznik w Budyschinje.
- Scheußler, farar w Lewaldoze.
- Golcz, farar w Rakezach.

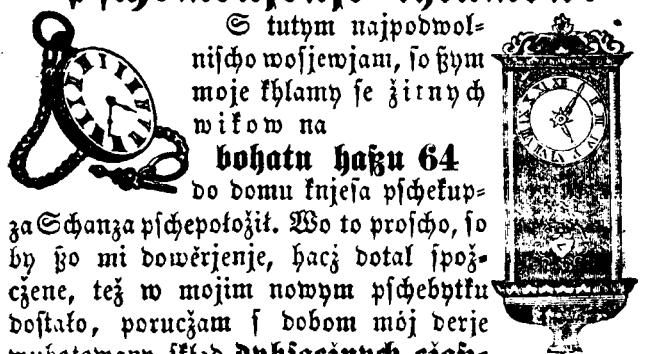
Dżeniski porjad:

- 1) Wotewriaza rycz.
- 2) Wotpolożenie sliczbowanja.
- 3) Wurabżenje budżeta.

Džiwocząske evang. luth. missionske towarstwo smje jutsje popołdnju w dwemaj shromadzisnu.

Petr Mlont.

Pschemenjenje khamow.

S tutym najpodwolnisczo wossjewjami, so kym moje khamy se žitnyh w ikow na bohatu haſku 64 do domu kniesa pschekupza Schanza pschepotožit. Wo to proſcho, so by ho mi dowerjenje, haſc dotal spožczenie, tež w mojim nowym pschedbytku dostało, porucząm s dobom moj derje wuhotowany sklad dybacszych czaſnikow (Taschenuhren), regulatorow, parisskich pendulowych, schwärzwaldskich woblikowych a szewnowych czaſnikow pod garantiju po najturniszczo placzisnach.

Wschë porjedzenja ho derje a najturniszczo wobstaraja a ja ja nje, taž sa nowe czaſniki dwę leče rukuju.

O. Ganssauge.

Pschemenjenje wobydlenja.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoſcje s tutym k nawiedzenju dawam, so bym ho s mojego dotalnego wobydlenja na bohatu haſku čzo. 70, po 1 skhodze, k kniesej schleszcerzej Wilhelmej pschedbydku a proſchu, mi dotalne domérjenje tež dale spožcicj.

Friederika swidowjenia Leibowa.

Najlepsze serbske pierje do požleschcow, wudrjene a mosck, jara rjane, bjes procha a tunje, taž tež lohle tunje požleschca porucza wudowa Frödowa na rybjaſej haſpy.

Rosaze, kóslaze a czeſlaze kože, taž tež kuniaze, iſhoriſaze a sajceče kožki kópuje po najwyschiszej placzisnje Heinrich Langa

bliſko serbskeje katolskeje gýrkwe.

Na kniem dworje w Schenzy pola Rukez stojat dwoi gýlnaj czechnitaj kóujec na pschedan; teho runja jedyn gýlny był k rěſu.

400 toler pjenjes makolétnych djecji (Mündelgelder) ſu psches formindu Jana Henniga w Kołwasz k 1. januara 1874 k wupožczenju.

Tsjo pilni rolui wotrocznych moža hvidom ſastupicj a 6 kmanich djowlow ho pschi wyższej ſoži k nowemu létu na rycerkuſko w Saryczu phlaja.

Kalmušowy forjen
kópuje po najwyschiszych placzisnach
hrodowska haptyla.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
we wudawařni „Serb. Nowin“
na róžku zwonkneje lawskeje
hasy čo. 688 wotedać, płaci
so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétta predpłata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Najnowsche. — Eswetne podawki. — Macjiza Serbſta. — Dopl. — Se Šerbow: S Budys-
chyna. S Nadžanez. S Njeſhwacjida. S Kelliz. S Družke. S Hbjelsta. Se Stachowa. S Wojerej. — Nawěſtnik.

Wosjewjenje.

Wot podpišaneho kralowskeho gubernijskeho hamta budje šo

21. oktobra 1873 dopoldnu w 11 hodžinach

I samostajenstwu Jana Domaschi w Lusy kluschařa khejna ležomnoſcji No. 37 wopalneho katastra a fol. 25
kamniſkich gruntskich a hypotheſtich knih pod wuměnjenjem, kóž tež i spominjemu sa-
wostajenstwu kluschařu mobiliar, jalo 2 fosy, drasta, kóž tež móble a domjaza nadoba

popoldnu wot 1 hodžinu

w spominjenym domje, mobiliar pak sa hotowe pjenjesh na pſchedadžowanje pſchedawacj.

W Rakezach, 6. oktobra 1873.

Kralowſki ſudniſki hamt.
Gehler.

Šerbske předarſte město.

Město diakonuha pſchi hłownej zyrki a ſerbskeho předarja pſchi kluschterſtejſkej zyrki tudy, kotrej s naj-
mjeniſcha 650 tolej døkherow wunjeſe a pēlne wobydlenje ſe ſahrodu darmo poſicja, budje kóz tuteho zyrkwiného
keta wuproſnjene.

Tajzy, kíž wo tole město rođa a ſu ſerbskeje rycze mózni, chyli ſo tak rucje hacj móžno a najpoſdžiſcho
27. oktobra t. l. pola podpišaneho tollaturſtiwa ſamotwicj.

W Kamjenzu, 10. oktobra 1873.

Měſchczanſſa rada tam.
Měſchczanoſta Gichel.

Wot redaktora.

S tutym najpodwoſniſcho i nawiedzenju dawam, ſo
ſu „Serbske Nowiny“ tež kóždy čas w knihářni
knjesa Erby w Hródku dostacj. Tam móže ſo tež
Kužičjan ſtaſacj.

Najnowsche.

Draždžany, 17. oktobra. Dženſ-
niſche „Dresdner Nachrichten“ pižaja,
ſo je kral Jan ſandženu předu tak
ſlaby byl, ſo je ſo ſe ſimjertnymi ſa-
framantami ſastaracj dat.

Kašel, 15. oktobra. Raſſterje (pruske) ministerſtvo
tých 33 lutherſkich duchownych, kíž nowe unionſke konſi-
ſtorſtvo pſchi poſnač nočzedža, w bližším čaſu wothadži.

Win, 15. oktobra. Němſki khejor 17. oktobra, vo-
popoldnu ¾ hodžinow ſem pſchijedže a ſo ſ awſtriskim

khejorom, kíž je jemu hacj do Pöltena ngschecjivo pſchi-
jet, do Schönbrunna ſoda. Wjekor 21. abo rano 22.
oktobra ſo wón ſažo do Varlina wróćj.

Win, 15. oktobra. Minister Andraschi čze ſebi
wot turkowſkeho knjekſtwa počne ſarunanje žadacj, do-
lež je ſo turkowſki minister na awſtriskej konsulow w
Bohniſi ſle pſchi kložak a wudawař, ſo ſtaj wonaj bož-
niſkich kſchecjjanow i njepoſkuſhnoſci pſchecjivo turkow-
ſkemu knjekſtu ſchęzuwaſi.

Bern (w Schwajcarſtei), 15. oktobra. ſeud je
wuzuđiſt, ſo maja ſo cji 69 katholſky duchowni, kíž du-
chownej wychnoſci bole poſtuchoja, hacj ſwetnej, wſkiſky
wotkadžicj.

Petersburg, 15. oktobra. Po powieszach ſ Tur-
keſtana je po khejorowej pſchi laſni tón kraj, kíž ſo wot
praweho brjoha rěki Amu-Darja ſ tej krajini, kotrej
wot aralskeho morja hacj i najdalszej nawieſornej wot-
noſy tuteje rěki doſaha, i ruſhowſtemu khejorstwu pſchi-
djeleny.

Śwētne podawki.

Sakſka. Kral Jan je gzyt thdzen mało spania mēk a hac̄ runie hōrje khory njeje, dha chze tola hac̄ na dalsche w Pilnizach wostac̄ a je teho dla krónprynze Alberte poruczil, so by tōn w Jego mjenje ſejm wotewrit.

Zaſo ho krónpryrz Albert 11. oſtobra na dróſy bjes Copikom a Oberpoſtrigom w ſwoim woſu ſ honitw domoſ wjefesche, doſczaſny wón dwojeſ ſormanow, kiz kamjenje wjefechtaj. Wonaj wobaj ſpashtaj a duž krónprynzowym poſoncz na njeju wokaſche, so byshtaj jeho nimmo puſczejkoſ. Psihi prénim woſu tež krónprynzowym woſ ſbojomnie nimmo pschejedze, do drugiego paſtal kſylnie praſhny, so ho woſ do ſchuſejoweje hrriebje ſwroc̄i a krónprynz pod njón ſ lezenju piſhündje. Zaſo bęgu jeho wuczahnyli, waſa jeho prynz Jurij, kiz bę bjes tym pschijet, do ſwojego woſa a domjese jeho do Pilniz. Tam lekarjo krónprynza bōrſy wobhlabachu a pschepytachu a poſaſa ho, so bę wón na prawej stronje lohoto ranjeny, tak ſo, kaž lekarjo prajachu, ranjenje ſa někotre dny ſazije. Krónprynz je paſ tola w Pilnizach hac̄ do 13. oſtobra wostał a ho 14., doſelz janu bok wjazh nječujesche, na ſwoj lětni pscheyt w Strechenu pscheydylik.

Kral Jan je dworſkemu prebarjej Dr. Mülingeſ (prjedy w Budjichinie) rycerſli kſciuſ ſaſkuſbnego rjadu a wuczerjej Anjorge w Hausdoſrie ſtotu, ſaſkuſbnemu rjadej ſkuſhazu medailu ſpožiſ.

Nemjska. Khéjor chze ho prjedy do Wina podac̄, hac̄ bę psched něktrym čaſom wobſantny, a je tam najſkerje hižom 17. oſtobra (weżera) piſhijet. Bismarck w tym ſamym čaſu do Wina pschijidze. — Khéjor je ſylnie pschewodjeniſto ſobu woſa, mjeniuſy 12 wjzjolich offiſierow a trajnych ſaſtoniſow, kaž tež 30 ſlužobníſow.

Khéjor Wytem je w mēzazu auguſtu piſmo wot romſkeho bamža doſtał, w koſnym tōn wobjaruje, ſo prusſe kralowſte kniejerſtwu tak kruče pscheytimo katholſtej zyktwi wuſtupuje a to ſ pschijiwolenjom khéjora, ſ ciim tōn tola ničo druhe njeđepri, hac̄ ſo ſebi ſwoj ſamjny thron podrhye. Bamž dale piſhe: „Ja ſjamnie ryczu, pschetož wērnoſc̄ je moja khorkoi, a ja ryczu, ſo bych jenu mojich pschikuſtchnoſc̄ow dopjeſnik, kotaž w tym wobſteji, wſchitkum wērnoſc̄ prajic̄, tež tym, kiz katholizm njeſhu. Psihetož kóždy, kiz je kſciezenju doſtał, we wēſtym naſtupanju a na nělajſe waſchnie ſamjey ſkuſha. Ja ſzym pschewédczeny, ſo Waſcha Wlaſtosc̄ moje ſkowa ſ prjedawſkej dobročiwoſc̄u horjewoſmječe a tréone ſrijadowanja pschikacze atd.“ — Khéjor w ſwoim wotmoſtvenju wot 3. ſeptembra bjes drugim piſhe, ſo je jemu lubo, hdz je piſmo wot bamža doſtał, doſelz mojje tak bamjey roſtajic̄, kaſ ſo wón w napohladzaniu

na němſke naležnoſc̄e molle. Khéjor dale praſi, ſo ho to, ſhcož ho stanje, tež ſ jeho wolu stanje, doſelz w Prusſej jenož potom ſalonu placz, hdz ſu tež wot njeho ſa dobre ſpoſnate. Ale, pschiftajt wón, „dželba mojich katholſkich poddanow je wot dweju lēt ſem poſlitku ſtronu ſaložka, kotaž wērwoſnajerski (konfeſiionalny) mēr, w Prusſej ſtſtſtſki kniežazh, laſycz pyta.“ Dale ryczti khéjor wo tym, ſo ſu ho temu tež wychiſchi katholſzy duchowni pschifantli, ſo paſ wón ſa ſwoju pschikuſtchnoſc̄ džerſi, iich ſ mozu ſ poſkutchnoſc̄i pscheytimo ſalonam nuſowac̄, hdz woni hinal poſkutchnac̄ noſzedza. Skónčnje khéjor praſi, ſo to njeſchipoſnaje, hdz bamž wéri, ſo kóždy, kiz je kſciezenju doſtał, tež ſ bamjey ſkuſha, doſelz evangelska wéra, kotaž wón (khéjor) wuſnawa, njeſchiswola, ſo by bjes Bohom a člowiekami žadyn druhi ſrednik hac̄ Chrystus był, ſo paſ jeho (khéjora) wſchelakosć wēry njeſtadjezuije, ſ tymi, kiz evangeliſy njeſhu, w mērje ſiwo byc̄ a bamža w cjeſc̄i džerſec̄. —

Wrótkaſki wjehbiſkop Förster je psched ſud žadaný, doſelz je něktrych duchownych poſtaſit a ſebi ſ temu prjedy dowołnoſc̄ ministerſtwa wuprotryk njeje. — Poſnanſteho arzbipſopa, kiz tu ſamu njepoſkutchnoſc̄i pscheytimo nowym ſalonam hižom dleſchi čaſ wopofaſuje, chze miſterſtwo wotžadziec̄. Š gzyka je psches te nowe zyrlwine ſalonje, kotaž evangeliſlu a katholſlu zyrlje runje pod wſchewomóz krajneho kniejerſtwa nuſuju, wjele njeſpoloja — a to woſebje bjes katholikami — naſtałko a njeſhodži ſo prajic̄, hac̄ to ſ lepſhemu kraju powiedzie.

Poſnanſki arzbipſkop hrabja Ledochowſki je w tu khwili jara khory; wón ma hlowiazu khoroſc̄.

Awſtria. Barlinſki poliſajſli president Madař hižom psches thdzen we Winje pscheywa a je tam teho dla bjes ludom wjereſtwa naſtrahowanja, hac̄ je ſnadž teho dla pschijet, doſelz němſli khéjor bōrſy do Wina pschijedze.

Wolby do rajchſratu ſu nimale ſkönčene a ſu najbole po předawſkim waſchnju wupanyle, ſ tym je ničim roſdželom, ſo je bjes Němzami ta ſtrona něſtco mož ſhubika, kotaž hac̄ doſtał w rajchſratu ſama kniežesche. Š cjeſlich ſapóſklenzow drje žadyn na rajchſtag njeſtadje, doſelz ničo wo nim wjedječ noſchedza, ale ſebi ſa cjeſle ſtaleſtvo tuteho ſtara prawa žabaja.

Franzowſka. Procež pscheytimo marschalej Vaſzaine w tu khwili wſku ſebjelivoſć na ſo cjehnje, tola njeſhodži ſo hižom prajic̄, kaſ ſa njeho wupanje. Želt jeho wotžudža, dha budże najslerje ſatſeleny.

Štož wukowanje nowego krala naſtupa, dha počina to ſ nowa bole njeſte ſy, doſelz Bourbonſki prynz, hrabja Chambord (praj: Schambor), ſo žanym tym poſadanjem podjeſtñyč noſze, kotaž ſebi nowiſki čaſ a nowe ſte krajne waſchnja žabaja.

Serbska. Nowiny wo několrych bitwicjach powiedaja, kotrež ſu wójska ſerbska republiki s karlistami a s druhimi ſerbskimi měli, ale nicžo wažneho ſo s tym dozviko njeje.

Ruſo w ſla. Wjetſha dželba wójska, kotrež bě do ſhiwy wučahnyc, ſo najskerje hžom w tutym měšazu do ſerbskeje vróči.

Turkow ſla. Wójskliim ſerbskijanam ſo hžom dlešti cjaſ ſakložnje hubjenje dže: pſchetoz tamniſchi najwyschſchi turkowſli ſaſtojnili jich wjeli ſ jeneho jaſtwa do druhého tyka a jich hewal tak pſchecjeho, ſo ſ hromadami do ſuſhodneje Awſtrije cjeſlaja. Tuciž cjeſlanzy ſu awſtrislu ſaſ ſez druhim ſerbskijansli knjejerſtwam piſmo pſchepodali, w kotrymž wo pomoz proſcha. Awſtrisle knjejerſtwu je teho dla ſwojimaj dwémaj konſulomaj porucziko, ſo byſtaj roſprawu daſo, ſak tam po pravym ſteji. Tutaj ſtaſ wérnoſc̄ prajiko, ſtož paſ ſe turkowſle ministerſtwu tak roſmiersko, ſo ſo to něko na njeju jara ſkobi.

Maćica Serbska.

Towařſtvo Maćizy ſerbske je ſo ſ pſchiswoſenjom ſakſkeho ministerſtwa a pruskeho knjejerſtwa w lēze 1846/47 ſakložko a ma to wotpoſladanje, pſches dobre ſerbske piſma ſa roſmuſenje a nawjedzitoſc̄ ſerbskeho luda po možnoſći ſo ſtarac̄. Schlož dže jako ſobuſtaſ do tuteho wuſitneho towařſtwa ſaſtupic̄, tón ſakac̄i lētnje 1 tl. 10 nžl. pola 1. pſchekupza Jakub a na žitnyh miſach w Budyschinje, a móže ſo tajſe ſaſtupjenje kóždy cjaſ ſtaſ a je tež wuſtupjenje kóždy cjaſ dowolene. Sa ſwój lētnie pſchinoſch kóždy ſobuſtaſ ſnih, wot Maćizy wudate, da rmo doſtanje.

Spomnijene towařſtvo je hac̄ do tuteho lēta 40 ſerbskich ſnih we wjazh dyžli 100,000 exemplarach wudako a je ſa tajſe wudacze pſches 7000 tl. ſakložko. Hewal wuda Maćiza tež ſa 11,500 ſechiwkow ſwojego „Ezaſopiga“ něhdje 1300 tolef a ſa „Serbsko-němſki ſkowniſ“ pſches 1000 tolef. Na wudawanje ſerbskeje protyli je ſo hac̄ dotal lētnje něhdje 160 tl. na kožiko. Wjehé tele wudawki ſu ſu ſ pſchinoſchlow ſobuſtaſow ſakložkile, tola dariču towařſtwu tež: ſakſke hornokužiſſe trajne ſtawy 300 tl., ſakſke ministerſtvo 200 tl., pruske hornokužiſſe ſtawy 200 tl., njebo baron Schönberg-Vibran 100 tl., rycznik Mosig-Kloßopolski 38 tl., njebo duchovný Seiler 50 tl., hornokužiſſe ratarske wokrjeſne towařſtwo 25 tl., Klusčanske ratarske towařſtwo 10 tl., njebo biskop Dittrich 10 tl., njebo kanonikus Haſchla 10 tl., pſchekupz Jakub 15 tl., Dr. Pſuhl 5 tl., hrabja Hohenthal 5 tolef atd. (Na dary ſa maćicznym dom poſdžiſko ſpomnimy.)

S teho wſcheho je widzec̄, ſo je Maćiza niž jenož ſ pſchinoſchlam ſwojich ſobuſtaſow derje hospodarika, ale tež pſchipoſnaſe pola wýſokich ſrajnych ſaſtojniftrów a woſebných knjezich dobyka, woſebje paſ ſpodobanje doſtaka w ſerbskim ludu, kiz jeje ſnih ſwoſniwoje kupuje. Duž ſmě ſo drje to požadanie wuprajic̄, ſo by kóždy ſerb, kiz móže lētnje 1 tolef 10 nžl. parowac̄, tola ſlerje a ſlepje k tutemu kwalobnemu towařſtu pſchitupiſ.

Hžom dawno běſche ſo teho dla, ſo byſhu maćiczné wſchelake ſberli a woſebje jeje knižownia ſmaný pſchebutk doſtak, ta myſlička wuprajila, ſo by ſo ſa Maćizu dom kupit. To budžiſche ſo drje tež dokonječ hodižko, ale maćiczný wubjerl wot teho wothlada, dolež ani ſebje ani maćiczné ſobuſtaſ w tym požadanijam podcežiſnež nočzysche, kotrež ſalon wot nich žadasche, hdy by Maćiza žadny dom abo ležomnoſc̄ do woſebzeniſtwa wſala. Po civilnym ſalonju (§ 1378) byſhu mjenujz pſchiczné ſobuſtaſ ſe ſwojim ſamōjenjom ſa wſchē dawania ruſowac̄ dyrbjeli, kotrež by Maćiza ſwojeho domu, ležomnoſc̄ abo etabliffementa dla druhim ludjom pſac̄ic̄ měta. To cjinic̄, ſo paſ maćicznemu wubjerlej njemóžna wěz ſdasche, pſchetoz wón dyrbjefche ſebi praſic̄, ſo byſhu maćiczné ſobuſtaſ radſho ſ towařſtu wuſtupili, hac̄ pod tajlimi wuměnjenjemi do kupjenja domu atd. ſa Maćizu ſwolisi.

Duž ta wěz hac̄ na dalsche ležo wosta. Jalo paſ w lēze 1868 ſalon, juristiſke woſoby naſtuſaze, wuſdje, dha ſo Maćizy ta možnoſc̄ poſlicži, ſwoje wotpoſladanje doſhahnyc a to bjes wſchitkeho woſčeſjenja ſwojich ſobuſtaſow a jich ſamōjenja. W § 11, No. 11 a No. 6 tuteho ſalona je mjenujz wuprajene, ſo ſobuſtaſ towařſtwa pſchecjivo nilomu žanu pſchiblusknoſc̄ nimaja, kiba jenož pſchecjivo towařſtu ſamemu, hdyž je we wuſtawach towařſtwa jich pſchiblusknoſc̄ na wěſty pſchinoſch wobmjeſowanje. Tajſe wobmjeſowanje je paſ w § 5 nowych wuſtawek Maćizy wuprajene; pſhetoz tam rěla: „Sređki k doſhahnjenju wotpoſladanja towařſtwa ſo na to waſtunje doſtanu, ſo kóždy ſobuſtaſ ſalon lētnje 1 tolef 10 nžl. do poſladiſu towařſtu da.“ — Hewal ſo we wuſtawach wot maćiczného ſobuſtaſ dale nicžo njezada.

Duž mějachu ſo předawſche wuſtawki Maćizy na ſtronu poſložic̄ a ſo po ſalonu wot 15. junija 1868 nowe wuſtělacz. To ſo ſta, ale přeni króž buſu ſačiſnjene a po tajlim dyrbjachu ſo hličče ras pſchebjelacz abo wjeli wjazh porjedzic̄, ſak ſo ſ tajſeho ſačewka a tež teho dla, dolež mějachu ſo wot hkorneje ſhromadžiſny, lētnje jenož jedyn ras wotdjeržaneje, předy pſchipoſnaſ, to několrye lēta trajesche, předy hac̄ móžachu ſo budyskemu kralowſkemu pſchekupſkemu ſudej přiſdložožic̄, ſ proſtu, ſo by ſo towařſtu Maćizy ſerbskeje pravo juristiſkeje woſoby pſchiswoſliko a ſ tym

móżnoścę, leżomnoscę wobędzicę atd. Taſla proſiwa pał ho rurę dopieſnicę njeſeſche, dokež mějſeſche ſo tež kralowſta kraſla direkcia a kralowſte ministerſtvo ſnuteſtonych naſeſnoſciow wo pſchiſwolenje proſyje, ko-trej bu tež potom wot wobeju pſches deſret wot 1. ok-tobera 1872 date.

A ſo by pał kóždy kobuſtar Maczižy doſpočne pſchewědeſjeny był, ſo wón ženje a na žane waſchnie ſa ničjo wjazy rukowacę a ničjo dale ſapkačicę niſtrjeba, dyžli ſeſti pſchinoſck wot 1. tl. 10 nſl., dha ſo w mä-jeſnej wurjadnej hčownej ſhromadžiſnie wot 8. ſeptembra t. l., wo kotrej w pſchichodnym čiſle roſprawu damy, jenoſkoſnie wobſankny, na kralowſki pſchelupſki ſud tu proſiwi wotebač, ſo by wón do aktow ſa towařtowoy regiſter města Budyschina wuraſnje ſapišak, ſo je pſchi-ſtuſhnoſci kobuſtarow Maczižy Serbſleje jenož w o-b-mieſowana. Taſlu proſiwi je ſpomnjeny ſud 18. ſeptembra t. l. ſa prawu ſpōnak, wuproſhene ſa-pihanje wobſtarak a towařtowu wotpíſmo tajleho ſapiſla pſchopſteak.

Słonečnje tudy hſchęce pſchispominamy, ſo moža ſo wſhę aktu a piſma wyschnoſcie, towařtowu Maczižy Serbſleje naſtupaze, kóždy čiaſ pola l. pſchelupja Žaluba naſwedźicę.

Dopis.

S Draždjan, 16. oktobra. Wot ſwojego ra-tarskeho džela ho ſańdženu póndželu 13. oktobra ſaſo l' ſwojemu ſejmſkemu powołanju ſem wróćiwſki, dowolu ſebi ſi čaſhami wo tym abo tamnym wažniſkim ſejmſkim ſluku abo wobſanknienju něſto w Serbſkich Nowinach roſteſtej. A hdyž to činju, dha moža lubi Serbſja zyle ſi wěſtoſeju pſchewědeſjeni bhej, ſo moje wotpoſlabanje pſchi tym na ničjo druhe njeńdje, hac̄ ſenicejzy na to, ſo byku woni w ſwojej Serbſlej ryci wo wſchelakich wažnyh krajnych naſeſnoſciach, kotrej ſo Němcam w němſkich nowinach powiedaja, tež to najnuſniſche naſhonili a po tajſkim w naſwiedźitoſci porujo ſwojim němſlim kuſhodam ſtali.

Shtož tónyhdženſke ſejmſke ſlutkowanje naſtupa, dha drje ſo hſchęce wo woradžowanjacę wjeli prajicę njehodži, dokež mějſeſche ſo ſejm najprjódžy konſtiturowacę (ſrjado-wacę). Taſle ſrjadowanie pſchede wſchitkim w tym wobſteji, ſo kral w přenjeſ ſumorje pſchedzhydu (presidenta) po ſwojej ſamſnej woli pomjenuje a ſi tjoſch kobuſtarow přenjeſ ſumorę, liž ſu najwjaſy hčowſ doſtali, jeneho jako měſtopſchedzhydu (vicepresidenta) wuſwoli. Kral je rycerklublerja ſi Zehmen ſa pſchedzhydu poſtaſit a draž-đianskeho měſchjanouſtu Pſotenhauer ſa měſtopſched-zyda wuſwoli.

W druhej komorje pał kral wot tuteju dweju ſaſtoj-

nikow ſi tyč ſchyrijoſh kobuſtarow woswoli, liž ſu wot ſhromadženych ſapoſkazow najwjaſy hčowſ doſtali, a wón je teho dla draždjanſteho rycniſta Dr. Schaff-rath ſa pſchedzhydu a ſhemniſſteho měſchjanouſtu Streita ſa měſtopſchedzhydu wuſwoli.

W druhej komorje ſu w tu ſhwili tſi ſtronę: kon-ſervativna, liberalna a dopredkarſta (Fortschrittpartei).

Konſervativna je po prawym ſama po ſebi najbŷ-niſcha, ale dokež běſtej ſo tež druhej dwie ſienocjikej, dha wonej pſchi wotkoſowanju ſwojich ſuđi pſchecjich-českej; pſchetož Schaffrath ſkuſha l' dopredkarjam a Streit l' liberalnym.

Přenja komora je ſebi budysleho měſchjanouſtu Lohra a rycniſta Schüza, druha pał měſchjanouſtu Dietela a a hamitskeho hetmann Zahna ſa ſelretarjow (piſmarje-djerjow) wuſwolska.

Jalo bě ſo 16. oktobra rano w 9 hodžinach w evan-geliſkej dwórſkej zyrki ſa ſapoſkazow ſejmſke predowanje wotdžeržako, bu ſejm ſam w 12 hodžinach na kralowſkim hrodze po poruczeńſi krala wot krónprynza Alberta na ſwiedženſke waſchnie wotkoſowanju. Krónprynz ſpomni najprjódžy na kralowu ſhorowatocij a rjeſny potom bjeſ druhim, ſo ſmeje nětčiſki ſejm wotkoſje wjeli ſi pjenje-nymi naſeſnoſciemi činic; pſchetož ſda krajnych ſaſtojní-ſlow a perſionarow ma ſo powjetſchic, tola njebudža teho dla krajne dawoli powjetſchene. Ministerſtvo budže nowy ſalon, po kotrej ſmeje ſo pſchichodnje dawoli da-wacę, ſejmej l' wujednanju pſjedpkoſoječ a che tež, jeli ſejm do teho ſwoli, ſi franzowskeho wojniſkeho ſarunania tſi miſſiony tolef nowym wotkrieſnym ſaſtupeſtwaſt jalo ſalkadny kapital (Stammvermögen) datž atd. — Krón-prynz ſwoju ryc ſe ſbojopſchecjom ſkoneči. —

To by bylo, ſhtož bych tón kročej w naſtupanju ſejma wotkoſeſt wěk.

H. Rek. (Strauch.)

Ze Serbow.

S Budyschinou. Čudomny naſymli hermanek ſapocjne ſo ſobotu 8. novembra a ſkóne wiſi bu-dža póndželu 10. novembra. — Olijske wopſorſte ſkóne wiſi budža póndželu 20. oktobra. — Tón ſamý džen budža ſkóne wiſi w Halschtröwe. — W Ryč-waldze budža ſkóne wiſi a hermanek 27. oktobra wotdžeržane.

— Ramjeaſka rada pyta l' nowowobhádzenju tam-niſcheho diakonata a ſobu Serbſleho predařſkeho města duchowneho, Serbſleje rycje mōzneho. Větna ſda ſi naj-mjeſiſha 650 tl. ſi pětym wobydenjom a ſahrobu. — W Budyschinu je tež farſle město hſchęce njevobhádzenje. Větna ſda 512 tl. — W Ecužu je farſle město teho runja wuprōſnjenie.

G. Nadžanez. Ludymyj žiwonoſcęt-wumjeniſtač Handrij Nobel a jeho mandželska Hana rodž. Žurez ſwječeſčioj 28. ſeptembra ſwoj ſloty ſwaž a doſtaſh-taj w budylſkim michaſlím Božim domje zyrltwinſke požohnowanje.

G. Jeſhwac̄idka. Hdyž budylſte němſte, kaž tež „Serb. Now.“ pižaja, ſo je zyrltwinne prijödktejerſtvo herbſteje michaſlſkeje woſabdy w Budylſchinje woſonk-nýko: ſo ma naſhwilne woſomnjenje ſemrjetých (memoria defunctorum) wot ſapocžatka lěta 1874 ſpanyc̄, dha dowolamý ſebi tudy pſchispomnic̄, ſo je po woſanjenju naſheho zyrltwinneho prijödktejerſtwa tuto woſomnjenje pola naš hižom w běhu tuteho lěta ſpanýko.

G. Kettliž pola Lubija. Naſha lětuscha ſermuſcha, koſtož ho 26. — 28. oktobra ſměje, pſches to woſebnu ſwječeſčnu doſtanje, jo budžetej 26. tež dwě derje radženeſ taſli, t woſomnjenju tych ſhotowanej, liž ſu w pojme 1870/71 paňli, tak derje w herbſtej kaž tež w němſtej ryc̄i duchovnje požwječeñej. Naſha hižom hewal jara rjana zyrlj budže pſches njej pěſnje porjeñſhena. Voža ſežba ho w 9 hodžinach ſapocžne.

G. Družlez. Saňdženu ſobotu wjedžor w 8 hodžinach 25 minutach ſta ho to njeſbože, ſo bu tudomy hěžlač a ſ dobom woſledžbowat na želesnižy, jako čyžſche pſches ſoliſu na druhi ſtrou hiž, wot lokomotivy hrab-ný, 26 metrow wot njeje dale wieženj a tal woſchloženj, ſo bu ſ roſraženej hkorou morwý namalany. Wón ſawostaji wudowu a 4 džec̄i.

G. Hjelſta. Knies landidat Kruschwiza ſ

Borsheje budže tudy, kaž ſtýſhlimy, kónz tuteho měhoza jako naſh nowy farat do ſwojeho ſaſtojnſtwa ſapolaſaný.

G. Stačhov a. Vjes běrnami na poln tudom-neho ſublerja Michala Strehle bu wóndano jeno tač wulka wuryta, koſtož 2 puntaj 11 lutow (1 kilo 160 grammow) wažeshe.

G. Wojerex. Sa druhi ſomoru noweho ſejma ſměje ho woſba woſbnych mužow 28. oktobra, woſba ſapozkánzow 4. novembra l. l. Wot wojerowſleho a roſborſteho wořjeſha čze wuſtužený ſtatny ryc̄nik Rölk w Šhorſelzu wuſwoleny bycz, liž je tutaj wořjeſhac̄i hac̄ dotal w druhej ſomorje ſaſtupevač.

Plaćizna ţitow a produktow w Budylſinje
11. oktobra 1873.

Dowoz: 4768 měchow.	Płaćizna w přerězku			
	na wikačh,	na bursy,	nížša.	wyšša.
Pſcheniza 50kilogr.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.
Rozla = =	3 24 —	3 27 1	3 24 —	3 27 1
Ječmien = =	3 13 2	3 16 5	3 13 2	3 16 5
Wowaž = =	2 18 —	2 22 —	2 18 —	2 22 —
Hroč = =	— —	— —	— —	— —
Woſa = =	— —	— —	— —	— —
Mops = =	— —	— —	— —	— —
Zahy = =	5 1 5	5 10 8	— —	— —
Hejdusčla =	6 16 8	6 20 —	— —	— —
Kopa ſkromy =	— —	— —	— —	— —
Vane ſkymjo =	— —	— —	— —	— —
Buty 1 =	— 27 —	— 29 —	— —	— —
Zent. ſkyna (50-)	1 15 —	1 18 —	— —	— —

G. A. W. Maherowy broſtſyrop.

Lékarske poruczenje.

G. A. W. Maherowy broſtſyrop ſ Wroſławia je pſchi ſatarrhach dýchažyh organow (ſtrka) dýchažy a jeje wotnohow a pſchi tým i tými ſjenoczenym wabjazym a koſkotazym koſchelu w tychle dýelach dobrý ſredl, liž tež pſchi ſaſtojenych, ſaňklych ſatarrhach hýſceje dobrý ſlužbu činici. Ale tež ludžo, kuž ſamjenje-rubarjo, pjeſarjo, ſwinž, mulerjo, murjerjo, reſbarjo, mlynzh atd., ſotryč dýela ſobu pſchinjeſu, ſo wſchelaki wobježenj, dýchažym organam ſchłodny njerjad, jako drobuj proč do ho ſredac̄ dýrbja, ſi czechóz mohle boryš abo poſdžiſho w ſpomnjenych organach kořeňatoscje naſtač, tež tucji budža G. A. W. Maherowy broſtſyrop, ſahe dojeſt trjebanh, pſchi woſteržowanju nuſneho porjada ſ wujitlom naſtej.

Dſchat.

Zenož prawdziwy maja G. A. W. Maherowy broſtſyrop na pſchedanu w bleſchach po 8 nřl., 15 nřl. a 1 tl.:
 Heinr. Jul. Gindka w Budylſchinje, hapykář Geriſher w Oſtrizu,
 W. Koſha w Lubiju,
 P. Kiane, hapykář w Hernhuc̄je,
 Jos. Löbmann w Schērachowje,
 Ed. Giese w Nowoſalzu,
 praktiſti leſar a ſudniſki rančekar.
 Ŝolka we Wotrowje,
 Schmann w Buděſtezech a
 hapykář Dr. Hultsch w Małezach.
 Jul. Stockhausen w Kamjeniu.

Bely broſtſyrop, tl. po 7½ nřl.,
 fenchelmeđowý extraft, tl. 5 nřl.,
 bruny broſtſyrop, tl. 10 nřl.
 Whitowa wožicžka ſa wočji, tl. 5 nřl. a
 10 nřl.,

ſafran, zykl a tolčený,
 forjenſki woſi a citronowy woſi,
 ſchmirekojeblinowy áther, tl. 3 nřl.

porucja

hradowſka hapykářa.

Pschepronjenje.

Schwórtá generalna šromadžinsna towarzista sa snutkomne misionstwo we wokrjezu budyskeje krajskeje direkzije budž, da-li Böh,

22. oktobra 1873 (krjedu)

wotdjeržana.

Podpišanž direktoriu dowsola šebi wsčé ſobustawh twarzista, kaž tež pschezelow snutkomneho misionstwa s tutym najpodwołnischim pschepronjeniem.

W generalnej šromadžinsne ſo, w sali budyskeje noweje měſčjanſkeje ſchule, dobrocžiwie k temu wotpuſchczeneje, do połdnja w 10 hodžinach zapoczązej, budža pschedmijet, w dżenjim porjedze naspomnjene, do jednania wsate.

W pschanknjenju k generalnej šromadžinsne smjeje knies duchowny Fröhlig s Dražđan tu dobrocžiwosć, ſo budža pschednosć wo jenym pschedmijetu snutkomneho misionstwa džeržec.

W Budyschinje, 4. oktobra 1873.

Direktoriu.

s Wądorſ nad Ssolschezami.
M. Würker, p. prim. w Lubiju.
Smisch, farar w Hodžiju.
Dr. Kreukler, prof. a rektor.
s ejschwiß, kniežerski affessor.
Schent, rycznik w Budyschinje.
Schaeffler, farar w Cewalžje.
Golci, farar w Ralezach.

Dženſli porjad:

- 1) Wotewriaza ryc.
- 2) Wetylóżenje ſlicžbowanja.
- 3) Wuradženje budžeta.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88
porucza ſwoj ſkład derje wceležanych
cigarow wot 6 haſc 80 toler ſa mille (1000),
tobak w rolikach a pałeczkach, najlepſcheje dobroſće,
rajk, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
thosej w najwjetſkim wubjerku, pt. po 11—16 nſl.,
najlepſchi cziſče mléty ſafran,
zolor, zoly a mléty — najtunischo,
ſyrop, jara ſłodki, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikanske tucžno, nowe jerje,
pennsylvanski petroleum w zjlym a twuwaženym,
ſchlesyuske ſzweczenje,
makowy wolij, bomel, rybjazy thran,
ſtearinowe a paraffinowe ſzwęzy we wsčech
wulkoſczęch.

Wſchitke tworh po najbole tunich placžisnach,
pschi najſedžbiſkim poſluženju a tež w ſerbſkej
ryčzi.

Kalmuſowh forjen

ſupuje po najwyschich placžisnach
hrodowſka haptika.

Kosoze, koſlaže a cjezoze kože, kaž tež ſunjoze,
thórjaze a ſoječe kožki ſupuje po najwyschich placžisnach

Heinrich Langa

blisko ſerbſkeje katholſkeje zyrkwe.

Attēſt

ſa njepſchetrjehenu Glödnerslu hojazu a czehnitu žalbu *). Za mějach 3 lěta ratoſtu moſru liſhawu, ſiž ſo wot hlowy, wuſhow a ſchije haſc k hubje wuſcheczerasche; ja ſtam w tymle čzaſu 3 lěkarjow trjebal, wsčé žalby a wſchitke móžne frédky trjebal, ale s kózdym dnju bu hörje a ja buč njebožomniſchi. Duž mi Glödnerslu hojazu a czehnitu žalbu poruczju; wona je moje raný doſpołnje wucjſcziwa, boſloſz je ſa krótki čzaſ ſahnala. Jako běch tu žalbu 2 měſazaj trjebal, ſym zyle wuſtrowiſ. A wusuawem ſ džakomnej wutrobu a ſ połnej wěrnoſćju tutu žalbu jako jeniczki pomhažy frédt ſa taſſich czerpiažach.

Fr. Hempel w Schleudiku
na halskej haſy.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyskomaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Viſkopizach, Ralezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacžizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Groſſchönawje, Nowofalzu atd.

Najlepſche ſerbſke

pjerje do poſleshezow,

wudrjene a moſck, jara rjane, bjes procha a tunje, kaž
tež lohke tunje poſleshezja porucza

wudowa Frödowa na rybjazej haſy.

Sporniſch (Mutterkorn)

kuſuje ſo w hrodowſkej haptizi.

**Swoj wulki sklad
hotowych szmiskich paletow, jafow a jaquetow
we wszelkach barbach a tkaninach po najtuniszych placzisnach porucza
W sklamach so herbski ryczi.**

H. Kayser
firma J. Hartmann
na zitnej habsy 52 w domje k. Noacka.

**W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.**

Pschedawrnja wuzitkoweho drjewa.

**W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.**

**Sahmrélowe a khójnowe deski a psosty wot 6° hacz 10° dolhosze, $\frac{1}{2}$ " hacz 3"
tolste a derje sortiowane, stole wot 6° hacz 8° dolhosze a $2\frac{1}{2}$ " hacz 3" tolste, tséshne
laty, spalirowe laty, schindzele, tschéschnu papu, papowe lejsty, papowe hosdze, mas
(theer) po fabrisskich placzisnach, bukowe a dubowe psosty, stole a deski porucza
pschedawrnja wuzitkoweho drjewa
czesliskeho mischtra**

A. Zimmermanna.

Prawdziwy

Dr. med. Kochowy uniwersalny magenbitter*)

je kózdemu w żoldku cierpjazemu najlepiej poruczicj. Tonle sylnie aromatisci, možne magenbitter je jara dopokasanh kredk pschi kłabym żoldkowym pschedlačju, pschi sajwanju, hämorhoidalnych, delnujożivotnych wobcejnosczach, s zyla pschi wsciem njezdokahozim pschedlačju a jeho kłedswach a napszecjivo stutlowaže żoldkowe pieče

*) Na pschedan maja jón w originalnych bleschach po 10 nbi:

- we Wehrsdorffje knies E. Aug. Schmidt,
- Seiffenherrsdorffje k. Ernst Donath,
- Scherachowje k. Carl Swoboda,
- Neugersdorffje k. Raimund Herbrich,
- Ebersbachu k. Aug. Ernst,
- Lubiju k. Reinhold Reiß,
- Budyschinje Wilh. Jacob a k. Heinr. Lindner,
- Nowosalzu k. Richard Bamberg,
- Kamjenzu k. Herm. Kästner,
- Chawje k. J. G. Müller,
- Niskopizach k. Bernh. Kunza.
- Nalezagach k. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach k. E. Jordan,
- Bitowje k. Fr. Müller jun.,
- Wosporku k. Bernh. Hilbenz.

Rudolph Wilhelm

na herbskej habsy čzo. 20
porucza swoj behacze wuhctowaný sklad schlen-
czanych, porzellanowych a steingutowych
tworow, teho runja schpihele a schpihelowe
schlenzy wschelakeje wulkoscze, taž tež poslo-
czane a polisturne lejsty we wszelkach scherokoſczech
po najtuniszych placzisnach.

C. N. Hilsberg

na schidarskej habsy čzo. 210
drjene a njedriene pjerje po najwyszych placzisnach
küpuje a sa spodobne placzisny pschedawa.

Estujobna holza, kotaž kózde domjaze dželo
czini, može pschi dobrey sdža a dobrym wobkhadzenju
1. januara 1874 pola mje město dostacj.

J. Kögler,

khlebowy pješkar na rózowej habsy
w Budyschinje.

Pschemenjenje wobydlenja.

Ejesczym Sserbam Budyschina a wokolnoſcze ſ
tuthym k nawiedzenju dawam, so bym so ſ mojezo dotal-
nego wobydlenja na bobatu habsu čzo. 70, po 1 ſchodej,
k knjesej schlenčzerzej Wilhelmej pschedylisa a proschu,
mi dotalne dowěrjenje tež dale spožcicj.

Friederika swudowjena Leibowa.

Na knjezim dworze w Schcejenzu pola Nalez ſtejtaſ
dwaj sylnaj czechitaſ konjej na pschedan.

¶ dobroc̄iwemu wobledżbowanju!

Dla wotczakowanego nutšczebnjenja wósporskeho fral. budniſkeho hamta ja moju hac̄ dotal w Wósporku wobstaranu rycznisku a połku notarsku praxis wot 23. oktobra 1873 w Budyschinje dale powjedu, budu tam na s̄nutſkomnej lawſkej haſy čo. 138 (w Monſez knihic̄iſchczerni) expidirowac̄, budu pak wyschsche teho po woszewnjenych požadanach hac̄ na dalsche kōždu ſrjedu po pſchijesdu p̄enjeho poſta w Wósporku pſchitomny.

Rycznik a notar **Emil Martini.**

¶ Kermischam atd.

poruczam ſwoj wote mnje w lēcje 1852 wunamakau a ſkōdym lētom bōle žadany, wote mnje ſameho džētony
Korjenski woliſ ſtylanzam = a ſchtrizlepjezenju.

Wot tuteho woliſa da jedyn na tōn ſekor ſapac̄, kotryž do pječwa pſchitow. Tutoń korjenski woliſ njeđawa jenož ſtylanzam a ſchtrizlam najpeknische ſkłozjenje, ale won ſpomoga tež hibanje česta. Schleńcžka ſa 3 n̄sl. je ſa 19½ litra (prjedy 3 mērz̄ abo hac̄tlo), ſchleńcžla ſa 5 n̄sl. je ſa 39 litrow (prjedy 6 mērzow abo hac̄tlow) muli dožahaza, a maja tōle korjenski woliſ w Budyschinje na pſchedan knježa:

August Bartlo,
Friedrich Braun,
Otto Engert,
Ginzel & Ritscher,
Ernst Rämsch,
J. G. Klingſ Nachfolger,
H. Kulisch,
Hermann Kunack,

Paul Michel w Kettlizach, J. Rämschez Herbja w Wósporku
a poruczam ja jich ſkład c̄jeſczenym ſſerbam i dobroc̄iwemu wobledžbowanju.

C. A. Lehmann,
August Lehmann,
Heinr. Jul. Lindka,
H. Lindner,
C. A. Mikan,
Joh. Mieckner,
Moritz Morba,
J. G. F. Niedsch,

Carl Roach,
August Pötschla,
Carl Pötschla,
Ad. Rämsch,
J. Z. Neumann,
J. Z. Schulza,
Joh. Wannack,
E. A. Mager na garbarskej haſy,

Heinrich Müller w Lipsku (wunamakar).

**Dobre
nowe połnojerje,**
topu po 25 n̄sl., 1 ſa 4 a 5 np., porucza
Hermann Kunack
pôdla poſta.

**Amerik. ſtwinjazn ſchmalz,
buschene tuežno,**
w ſklym a ſenotliwym naſtunischi porucza
Hermann Kunack.

Palenz
wſchēch družinow naſlēſche dobroſeſe ſa wiko-
warjow a hoſczenzarjow ma po naſtuni-
ſich placzſinach na pſchedan Hermann Kunack
pôdla poſta.

Tannin-Terpentin

i parh w Th. Höhenbergera fabriž w Brótklawje dobywanh, ſ wjele lēt jako wožebný ſnaty pſche nerwowe
głowubolenje

rheumatismus a wiež.

doſtagju w bl. po 12½ n̄sl. a 1 tl. w Budyschinje w G. Menznařez hrudowskej haptuzj.

**Najnowſche
draszezenja, mantle a jaſi,
poſleňſhe 2½ tol. a drôžſhe, porucza
August Grützner.**

Schlesyjske ſchtrizmphy a ſofi
porucza po wſchomôzno naſtunischiſch placzſinach
P. Michel

w Kettlizach pola Lubija.

Na ryczerubku w Hornim Hbjelſtu pola Wósporka
ſo ſ 1. januara 1874 jena nježenjenia starscha parichona
jako ſkótna hoſposa pyta.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawańi „Serb. Nowin” na róžku zwońknej lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawań

J. E. Smoler.

Kožde číslo płaci 7 np.
Stwórtlētna předpřata pola
wudawańja 75 np. a na kral.
saks. pósće 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Rajnowsche. — Swětne podawli. — Dopis. — Se Sserbow: S Budyschina. S Klusčja.
S Nižeje Wbj. S Werbna w Delnej Eužizy. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrwinſte powjescje. —
Nawěščnit.

Pilnizy, 22. oſtobra. Kral Jan žane pojnacze wjazp nima, ſlaboſc̄z
ſtajnje pſchibjera. Dr. Fiedler. Dr. Ullrich. Dr. Braun.

Pilnizy, 23. oſtobra, popołdnju. Na ſdjerženje kraloweho žiwjenja žana
nadžija wjazp njeje. Dr. Fiedler. Dr. Ullrich. Dr. Braun.

Wozjewjenje.

Po § 7 wustawkow towarstwa Maćicy Serbskeje w Budyšinje so z tutym k na-
wjedzenju dawa, zo su w tu khwilu sobustawy maćičnego předsydſta slědowacy knježa:

Jan Ernst Smoler, redaktor, předsyda.

Michał Hornik, farań, městopředsyda a redaktor maćičnego časopisa.

Jurij Luscanski, kapłan, I. pismawjedźer.

Petr Dućman, Dr. med., II. pismawjedźer.

Wilhelm Jakub, překupc, pokladnik.

Korla August Fiedler, seminarski wyšsi wučeř, knihownik.

Wſitcy w Budyšinje bydla.

Rajnowsche.

Barlin, 23. oſtobra. Wjerch Bismarck ſo pjatki wjeczor (24. t. m.) do Barlina wróci i ſo wot tam do Barzina poda.

Wrótſław (Breslau), 22. oſtobra. Wjerch-
biſkop Dr. Förster njeje wcžera na termiju pſched
ſud pſchischoł, dokelž w tu khwilu na ſwojim hrodze
w awstrijskej Schlesyjskej pſchewywa.

Versailles, 22. oſtobra. W dženžuiſkej
ſhromadžiſne ſapoſtlanzow, monarchiſzy ſmyſlenyč,
czitaske jedyn ſapoſtlanz tón namjet, kotryž ma ſo
w nastupanju wułowanja nowego krala ſtajicž, tak
horsy hacž ſejm ſaſo w hromadu ſtupi. W tutym
namječe je prajene, ſo ma ſo hrabja Chambord
ſa franzowskeho krala a ſ nim franzowska jako
herbske, konſtituſionale kraleſtwo wuwołacž. (Hrabja
Chambord, kotryž ma jako kral Hendrich V. (pjatki)
franzowski hron nastupicž, je ſo 29. septembra 1820

narodžil a je syn wojwody Ferdinanda ſ Berry a
bourbonſkeje prymeszyny Karolinę. Po revoluziji
w lěce 1830 ſo jeho džed, wuhnaty franzowski
kral Korla X. (džefzaty) a jeho dwaj starszej wu-
jej ſ jeho ſepchemu franzowskeho throna wotrjekny-
chu. Wón wopniſczi 16. augusta 1830 Franzowſku
a poda ſo najprijodzpy do Schottſkeje a potom do
Awstrijskeje, hdzej ſo 1846 ſ jenej awstrijskei arzy-
wójwodki woženi: jejui mandzelsztwo je pak bjeſ
džeczi woſtało. Hrabja Chambord mjeniſe ſo wón
po ſwojim hrodze teho ſameho mjenia w franzowskej.)

Peterburg, 22. oſtobra. Ruske wójſto je
24. angusta mięsto Khiwi wopniſczoſto.

London, 18. oſtobra. Wójna, kotruž ſu ſen-
dželčenjo ſ Aſchantami (w Afrizy) ſapoſzeli, žeſi
wjele wudawkoſ ſada a to czim bole, dokelž ſo
aſchantojo twjerdze wobaraſa.

Swētne podawki.

Sa kſka. Dotalny ſudniſti radzieſel Sachſa w ſitamje je jako taſti pſči budylſkim wotkrieſnym ſudze poſtajen. —

Na ſteſnicy poſta Ebersbacha bu 14. oktobra džekacjer Wünscha wot nělotrych lowrijuw tak ſtrachne pſchejedzeny, ſo dyrbjeſte naſajtra wumrječ. —

Minister wójny, general ſ Fabrice, běſte wóndano w Lipſcu, hdej mějeſte ſ konkuſzami jađnanje dla konjow ſa wójſto. — Ministerſtwu čhe na ſejm namjet ſtajč, ſo by ſo pſchiſwolenje ſ poſcenzonu wot 12 milliow toleč dač, kočaž ma ſo ſ 4½ prozentami ſadanic a na wſchelake twarby pſchetrjebač. —

W druhé ſtomorje je ſalon, po kotrymž maja ſo penſije krajinych ſastojnikow powyſčic, ſ wujednanju pſchepodat, hewal ſtati ſo wot dwieju ſapoſkłanzow tón namjet, ſo by ſo ſiežba krajinych ſastojnikow pomjeſčita. Šapoſkłanz Ludwig čhe interpellaziju (práſhenje) w naſtupanju teho ſtajč, hac̄ a kaž je ſo dogma bamžoweſe nijemolnoſeſe w Saſkej wosjewito. —

Němſka. Póſnaňſkeho arzbislopa je ſud ſ 200 ti. ſchraſy abo ſ 2 měžazomaj jaſtwa wotkudžit, dokež je wón duchownemu Schröterej ſ wusankjenjom ſ zyrwje hroſh. — Tež wrótkawſti wjerchbiſkop je pſched ſud žadan, dokež je 19 duchownych poſtaſit a ſo pſchiſtym ſa pſchiſwolenjom ministra prafhač njeje. —

Nělotre nowiny piſzaja, ſo čhe Bismarck ſ nowa pſchedbýdſtro w ministerſtwje na ſo wſac̄ a ſo budze minister ſtamphaufen jeho nameſinik. Wón mjenuijzy nochze, ſo by minister Eulenburg tuto pſchedbýdſtro doſtat, hdej něčijski minister-pſchedbýda general Roon, kaž ſo ſda, bóřy ſe ſkuzby ſtupi. —

Pruski leutnant Stumm, kij je ſ pſchiſwolenjom ruſkeho khejora ſ ruſlím wójſtom ſobu do Khiwych cjahnyc a ſo tam na wójnie wobdzelič, je ſo ſ Khiwy domoj wrócič a němſkemu khejorej jenu Khiwinſku ſlantu a teſkaſ pſchepodač, kotrej je jemu roſlaſowat ruſleho wójſka ſa khejora ſobu dač. —

Guldaſki biſkop je wumrječ a nowowobkadzenje jeho města naſſlerje tež ſ swadze bjes bamžom a pruskiu knježerſtwom powyſdze, dokež budze bamž lědy teho muža ſa biſkopa wobtwjerdzic̄, kij je pruskiemu knježerſtwu ſpodobny. —

Awſtria. Němſkemu khejorej ſo w Winje jara lubi a wón tam teho dla džen dleſhe wostanje, hac̄ bě naſpredy poſtajene. Wón je ſo naſſlerje wežera (pjač) abo dženſha do Varſina wrócič a to pſches ſchlesynsku, hdej čažysče ratiborſkeho wójwodu teho dla wophtač, dokež je tón ſe wſchelakim druhimi katholikami khejorej piſmo, nowe zyrwne ſalony naſtupane, poſkač, kotrej je ſo temu jara ſpodočato. —

Wjetch Bismarck, kij je tež ſ němſkum khejoram do Wina pſchiſt, je tam někotre roſrycžowanja ſ awſtriskim miniftrum-pſchedbýdu měk, ale ſnate njeje, wo cjož ſtaj jednakoj. — Wón mějeſte tež poſta awſtriskeho khejora audienu a je jeho tón potom tež na poſt hodejny wophtač. To poſleñſte ſo wſchelakim awſtriskim ludžom jara džiwnje ſda, dokež je tola ſnata wěz, ſo je Bismarck w lécze 1866 wójnu pſchecjiwo Awſtriji pſchepotowat a ſ doboſt italskeho krala ſ wójnie pſchecjiwo awſtriskemu khejorej naſchęzuwač. — Awſtriski khejor je němſkemu khejora ſa cjechnego oberſta jeneho ſwojego regimenta pomjenowat. —

Turkowſle ministerſtwu hisceje na piſmo awſtriskeho knježerſtwa wotmolwičo njeje, w kotrymž ſebi to wot njeho ſamolwjenje žada, dokež je na kje božniſkem gubernatora Ažima-paſče poſkuſhako a teho dla dweju awſtriskeju konſulow pſched druhimi europejſlimi wjetchami wobſkorjowato, jalo budziſtaj wenaſ božniſkych ſchecjijanow pſchecjiwo turkowſkemu ſultanej ſchęzuwač. —

Frānz o ſka. Nadžija tych, kij ſebi hrabju Chamborda ſa franzowſkeho krala žadaja, je ſo w poſleniſhim čažu powyjetſchika, dokež je hrabja do teho ſwolit, ſo ſmě ſo něčijska franzowſka tsibarbna khorhoj wobſkorowac̄, jenož ſ tym wuměnjenjom, ſo by w njei tež ſnamjo ſlije bke. Wón je tež do teho ſwolit, ſo krajna konſtitužia nimale tajka wostanje, kaž je hac̄ doſtal byča. — (Běka khorhoj ſ ſlijemi je khorhoj předawſkich bourbonſkich kralow w Franzowſkej a hrabja Chambord (praj: Schambor) je bourbonſki prynz. Tsibarbna khorhoj je w přenjei franzowſkej revoluziji naſtaka, hdej bu bourbonſka kralowſka ſwójba ſ dželamorjena, ſ džela pač ſ kraja wuhnata. Duz ju hrabja Chambord njeļubuje.)

Sudniſte jednanje pſchecjiwo marshalej Bazaine-pomatu poſtracjuje, tola njehodži ſo prajic̄, kaž klonz wosmje. —

Ru ſo w ſka. So byču ſo rubježne nadpady ludow, kij w Khiwje bydla, ſa pſchichodny čaž njemidžne ſčiničke, je ruſli khejor poruczit, ſo ma ſo kraja na pravym brjohu rěki Amu-Darja ſ tej krajinu, kij wot aralſkeho jefora hac̄ ſ naſdalskej naſvejzornej wotnosy tuteje rěki dožaha, ſ Ruſijskjej pſchidželic̄. Ša gubernatora tuteho kraja je wón poſkownila (oberſta) Iwanowa poſtaſit. — Wón je dale pſchilaſat, ſo ma ſo ſpomjenja rěka tač wučiſcjič, ſo moža ruſle ſkodje po njei hac̄ do kředž Khiwy ſeſdzieč. A ſo by ſo to bjes ſtracha ſtac̄ móhlo, ſo na brjohu Amu-Darja twjerdzisna ſakoji a ſ ruſlím wójſtom wobkadži. Khiwinſki khan tón wjetch ſwojego kraja wostanje, tola pač pod ruſlím naſwyskym knježerſtwom. —

Dopis.

S Dražđan. Se sapočatkem pschichodneho lěta
so w Sakskej nowa dwelētna finanzna perioda sapočnje,
to je dopřednje wobliczenje wszech krajnych porjadnych
a tež murjadnych dohodow a wudawlow. Mi-
nisterstwo je dohody sa kóžde lěto na 15 millionow
500,000 tl. wobliczito a wudawki tež runje tak wýško,
schož je psches połdra miliona wiaz, dýžli w předadnej
periodze. Wurjadnych dohodow budje pak na tej 2
lěče 22 millionow 700,000 tl. a budje wurjadnych wu-
dawlow runje tak wjele. Wschitke dohody a wudawki
bydu po tajkim nimale 54 millionow byke.

Po měnjenju wjele wožebje ratarstich davkidařarjom
wuzjini w Sakskej 1 np. na jenož sa zhlý kraj 1 mil-
lion tl., tak so by 9 np. na jenož lětnje 9 millionow
tolet wuzjini. Temu pak tak njeje, pschetož gruntny
dawk po 9 np. na jenož lětnje jenož 1 million 694,260
tolet wuzjini a rjemjeński a paršonstki dawk pak 1
million 766,000 tl., ičtož je, móžl riez, jenož mala
pomož i tej zhlé potriebje, tak so ho wěseže kóždy hny-
dom prascha, swotkal dha te druhé trébne pjenesy hem
vichindu. — Na tajše praschenje chzu tudy hnydom
wotmowlivich.

Nasť sakske mózny kraj njeje se žwojimi dohodami
jenož na davkidařarjtu pokazany, ale czechnie naj-
metschi díjl tych žamnych se žwojich wobšedzenstwom.
To su wulke lubka, haty a mlynky, laž tež najrjejsche
miny a wuležane winowe skladny. Wožebje wulki wu-
žik pschinježu krajne lěhy (něhdje tsi sta tawšynt akrow
wulke) a hontwa we nich. Tež je so dobytk s kamjento-
n uhlowych, brunizowych, štětowych a kleborowych pod-
kopom w pošlenstich lěta jara powyschik a runje to
hodži so wo kalkowych sklačach a pjezach, laž tež wo
porzellanowej fabrizy, dworskej haptizy a elstrassich ku-
pelaček prajic. Lipskijanske nowiny, krajna lotteria,
išužejowych a mostowych dawk, a wschelake arsenikowe,
išwablowe, vitriolowe, a mordrolišlikowe fabrili dohody
tež hóněje powjetechuja. Tež je ministerstwo wschelake
dobre akcije na kupiko, kiz w tu chwilu psches million
tolet danje sa krajnu kassu nježu.

Jara wýški wuzitk davaja krajne železnizy, mje-
nujz 5 millionow 775,690 tl. cijisteho dobytku. A do-
felž so na železnizach woženje lubkow a ludzi jara pschi-
cipora, dha čhe ministerstwo w pschichodnymaj 2 lěto-
maj 14 nowych lokomotivow — kóždu sa 19 tawšynt
tolet — 268 paršonstich wosow vo 2000—3150 tl.
a 937 lubkowych wosow natwaric dacz.

Dokelž pak runje wo pjenejnych naležnosćach ry-
čimy, dha čhemž tež hischeze na franzowske wojnske sa-
runanje spominic, wot kotrehož je haž dotal 3 milliony
tolet na krajnu pošleni wupłaczenych. To pak njeje

wócho, schož Sakska wot njeho dostanje, ale wuzjini
wone 11, haj sohlo 12 millionow tolet, kotrež so po
slonečnym slízbowanju bjes sadžewka na salsku centralnu
pošleni wupłacza, laž je to s kralovského dekreta
wot 16. oktobra t. l. sjanvie wibječ.

Handrij Reit (Strauch).

Ze Serbow.

S Budyschina. Dokelž bě towarzstwo Macjizy
Serbskeje mot wýšnosće prawo juristiskeje wožobu do-
stało, dha so macjicne žobustaw po pscheproschenju
pschedzyda 8. septembra w Chiermannez restaurazií
i w urjadnej hlowej shromadžisne seidzechu. Taž
bě pschedzyda towarzstwa, l. redaktor Smoleč, po wo-
towrjenju shromadžisny pschitomne macjicne žobustaw
powitał, staji so po dleščim wulkadowanju a jednanju
tón namjet, so by pschedzyda w mjenie towarzstwa na
kralovski pschekupski žud tu proštlu wotedal, so by tu-
tón do aktow sa towarzstwowny register města Budyschina
wuraſnie sapišak, so je pschizkuschnosć žobustawow Ma-
cjizy Serbskeje jenož w obmiesowanu,*) tak so ja-
dyn macjicny žobustaw jalo tajti Macjizu dla ženje
nicž wiaz, žaplačic, a sa nicž druhe rułowacj nje-
trjeba, haž so jenož lětnje 1 tl. 10 nžl. do macjicneje
pošleni. Tajti namjet bu jenohležnje pschitaj
a da macjicny žobustaw, l. Aug. Förstat s Budyschina,
jako věričzel macjicneho doma bóřk i protokolje, so
wón tež do tajkeje wobmiesowaneje pschizkuschnosće swoli.
Potom rofestaja pschedzyda w dleščej rosprawje, cjožož
dla je so ležomnosć sa Macjizu kúpila a káž su so
pjenesy sa to wobstarač a woprasha so shromadženych,
haž čjedža tule ležomnosć sa towarzstwo do wobze-
dzenstwa wsež, to rěla, pod wuměnjeniom žudnišy
pschipošnateje tak mjenowaneje wobmiesowaneje pschizku-
schnosće. Shromadženi so jenohležnje sa to wuprajichu.
— Pschedzyda dale rospomni, kajti dom a sala bychtaj
so něhdje sa Macjizu twaric měkoj a shromadžisna
wobšanku, so by so tajkeje twarby dla s macjicnych
žobustawow twarckli wubjerk wustwolit. Taž tajž wu-
bjerkowniž wustwolichu so žlédowaze knježa macjicne
žobustawy: murjerški mischr Wendler, pschekup
Iakov, měsčjanški lubek Förstat, farat Imisch
a pschedzyda; jalo sastupnik pak l. lubek a řežiški
sapočkanz Kerl s Rodez a l. lubek Wagner se
Smoliz. — Hewak powiedasche pschedzyda, káž bydu
so žnadiž pjenesy sa macjicne twarby snieszej móhle a

*) Tajtu proštlu je spomnjeny žud, laž hmy hžom tydzenja
spominili, bóřk dopjelnis a po salonu wot 15. junija 1868 do po-
mjenowanego registra sapišak: „Die Haftpflicht der Mitglieder ist
nicht eine unbeschränkte, sondern eine beschränkte.

na kajke waschnie by ho dokh po czašu sapkacjik; wschē pjenjezne dželco pschi twardje by pak macziczn̄y pokladnik wieszej mēk. Też spomni wón, so je sa Maczizu knihiczhiczeńja hac̄ na dalshe na skowu kupjena, so pak tule należnosć halle w bliższej hłownej shromadzisnje towarskiu i skončzemu wobsanknenju prijodkpoloži. — Napośledku ho wo tym ryczesche, so by ho wot dokhadow s macziczn̄eje leżomnosćeje po sapkaczenu dokha węsta dželba pjenjes kózdolētnej na ſerbſku literaturu a ſerbſkich literatow, na stipendiya sa ſerbſkich studentow, gymnasijaſtow a drugich wuczomnikow, skončzne pak też i lěpschemu macziczn̄ymu ſastojnikow načožila. — Tak ſu ho w tutej macziczn̄ej hłownej shromadzisnje dośćc wajne poſtajenia sa ſſerbiſto ſtak. Bóh pak džykt i temu wſchemu ſwołniwe wutroby bjes ſſerbiſami wubudzic̄ a ſuklowanju Maczizg ſſerbiſkie ſwoje żohnowanje spožcic̄!

S Klukſcha. Sańdženu njedzeli běchu ſozialdemokratojo ſem pschiſtli, ſo bychu ſzwoju wuczbu w tuđomnej stronje roſſcherzeli, a běchu teho dla „ludowu shromadzisnu“ wupižali. Duż běſche ſo tež tójsichto dželaweho luda a tež woſebniſtich ludzi ſeſčko. Ale hijom

pschi ſapocžatu, jako džyſche jena ſtrona poſamentira ſtriuſa i Budyschina ſa pschedzydu mēk, druha ſtrona pak ho temu pschedzijwesche, poſběhn̄y ho tale druha ſtrona a wuchiczeja tych, kiz i prěnjej ſtronu cjerjatku ſe ſale, tak ſo ho i tymi, kiz rucje doſc̄ po ſlhodje deſe njeſhwatach, nětore ſtorki a teho runja ſtachu.

S Nižeje W̄y. S pschedzowenjom wychnosćeje budźe naſcha wjeſ, kiz ſo powjeda, i njeſhwacjilſteje woſady do rafeczanskieje wufarowana.

S Werbna w Delnjej Luži piſche „zaſnił,“ ſo ſu tam na Michała ſwiedzeni ſtrōſbosćeje ſwiczejili, to rěla taſki ſwiedzeni, na kótrymž w tamniſcej zyrki na ſakadze Božeho ſtowa ſchodu pałenzpicja wopominachu a ſredki, ſak by ſo taſki njeſc̄ink najlepje ſahnac̄ dač. Zyrki bě rjenje wupižena a běſche ſo w njej psches 1000 poſtucharjow ſhromadziko. Po němſkim a ſerbſkim předowaniu ſo ta należnosć dale roſpomni a ſo tež na to poſasowaſche, ſak bychu ſo hiſczeje wſchelake druhe njeſc̄ink wotſtronicz mēk. — Knížkow (ſerbſkich a němſkich), kotrež ſu pschedzijwo pałenzpicju wudate, bu psched zyrkiwinymi durjemi ſa 12 tol. roſpchedatych.

Kak

rozom

Hans Depla

w ótriaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Wołoko Wulſich ſchparow je nětko, kaj ſo ſda, ſtracha połne žiwjenje.

Mots Tunka. Čeſho dla?

H. D. Ně, jako tam wondano nimo džeh, dha tam jedyn ſhnojom na polo jēdzesche, kiz mējesche mēk žita na khrbſecze a na ramjenju flintu wižajo. Duż ſebi pomyslich, ſo je ſebi tſelbu ſobu wſak, dolež ſnadž ſo psched rubježnikami boſi.

M. T. Ach, lubi bratſje, to by ſo jara molit,

to dže bě hońtwat, kiz džyſche pschi ſyčju ſajecžla abo kundroža tſelicž.

H. D. Hlej wſchak tola!

M. T. Njeſký dha ſhonik, Hanžo, ſhoto bě to do hary, jako wondanjo w Delnim Hujesdje cęgle a muſterijo wot ſběhanskeje hoſcizny domoj džehu?

H. D. O haj, to ja wěm.

M. T. Dha powjedaſ!

H. D. Nô, někotří běchu ſo ſamolili a ſe ſvojimi žonami njejdzechu, ale běchu ſo k druhim holzam pſchideli, čhož dla žony potom helsku haru čerjachu.

M. T. To pak ſu tež počne pravo k temu měle.
H. D. Haj, to ja tež praju.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michałska zhrlej: Michał Grulich, wobydler pod hrodom, s Mariju Madlenu ſwidowjenej Käſtnerowej tam. — Korla Jurij Renz, ſtežnik w Bręzowje, s Henriettu Valubez s Wurbifa.

Katholſla zhrlej: Jurij Sylora, wobydler w Hajnizach, s Borboru Pabeliz. — Korla Pjetſchla, měſčecan a ſankarſki miſčit w Woſportku, s Chrystianu Kibanez s Dobrusche.

Krčeni:

Pětrowſla zhrlej: Hana Marja, Pětra Merečinka, wobydlerja, dž. — Hana Theresia, Handrija Lukáša, wobydlerja, dž.

Michałska zhrlej: Augusta Louisa, Augusta Dittricha, wóſſi pod hrodom, dž. — Hanža Theresia, Vjedricha Wylema Alberta, wobydlerja na Židowje, dž. — Karl August, Augusta Kaschpera, živnoſterja w Hněvězach, ſ. — Jan Bohuměr, Jana Žura, ſahrodnika w Delnej Kinje, ſ. — Hana Augusta, Jana Knježli, wobydlerja w Hrubějčicach, rž. — Korla Jurij Walter, Korla Bohuměra Wiejezka, ſblerja w Přiſchězach, ſ.

Katholſla zhrlej: Hana Marja, Jana Korla Pjetſchli, ſchewza, dž.

Drjewowa aukzia.

W drobjanskim knježim řehovym reviru, w wotdělenju „w czerniach“ budže ſo bližſchi ſchtwórtl, 30. oktobra:

- 12 Rm. twjerdeho ſchajevového drjewa,
- 3 = mjeſkeho
- 19 = twjerdyh kulečkow,
- 14,5 = twjerdyh ſkulow,
- 7 = mjeſkeho wuležowanego drjewa,
- 6 = twjerdyh pjenkow,
- 50 = mjeſkých pjenkow

a dželba ſkójnowych dothich hromadow ſa hotove pjenyſh na pſchedzowanje pſchedawacj. — Šapocžatk dopoldnia 1/2 10 hodzinow.

W Minakale, 22. oktobra 1873.

Hrabinska Ginsiedelska inspekcia.

S lipſkej mož ſo wróćiwſchi ſhm wot tam po tunjeſ ſupi wulkii wubjerk wſchelakich draczenjow ſobu pſchiděſt, jako ripſh, alpacca, lüſtry, lama, kožowe kryče, blidowe a kommodowe kryče, latun, módrocžiſčež, ſchawle, rubiſchla, ſulno, laſhemir atd. a porucžam je čeſczenym ſserham naipodwoſničho a naſtuniſčho.

J. Sobersky w poprjanzowej haſh.

Plaćizna ſitow a produktow w Budysinje 18. oktobra 1873.

Dowoz: 4933 měchow.	Plaćizna w pſerězku			
	na wikach,	na bursy,	najniža.	najwyša.
	niži.	wysza.	najniža.	najwyša.
Pſcheniza 50kilogr.	4 13	9	4 24	4 13
Rožla	3 24	—	3 27	3 24
Ječmjeň	3 13	2	3 16	3 13
Borók	2 20	—	2 22	2 20
Broch	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—
Zaſthy	5 1	5	5 10	8
Hejduſchla	6 16	8	6 20	—
Kopa ſtomý	—	—	—	—
Šane vymjo	—	—	—	—
Butra	—	28	1	—
Bent. ſhyna (50-)	1 15	—	1 20	—

Wejzera placzesche w Varlinje:

spiritus 23 tl. — 24 tl., pſcheniza 66 — 92 tl., rožka 50 — 72 tl., rēpitowy woli (nječiſczeny) 20 tl. — ngl.

E. N. Hilsberg

na kſhidarskij haſh čzo. 210
dvjene a njeđrjene pjerje po najwyſhičiſtich placzisnach
kujuje a ſa ſpodobne placzisny pſchedawala.

Wulki wubjerk

liſtownjow (brieftaſchow), cigarowych etuijow, portemonajow; ſpěwnych, notizkých a wobrafowých knížkow; wobrafowých liſtnow, jara tunich fotografiſich albumow atd.
porucža **Knihwjasarnja Ernst Richter**
ſ napſhecza noweje měſčejanskeje ſchule.

Nowe phosphorpille

pſche polne myſche porucža uajtunischo
hrodowſla haſhyla.

Nóže, laž tež pletwa ſa njewjesty a Imótrow ſu rjane a tunje na pſchedan w ſchtryparskich ſklamach hauenſteinſteje abo butrowſkeje haſh.

Jedyn deſchjowý mantel (Regenmantel) bu bjes Maleshezami a Hucinu namakan a može ſo w Maleſhezach pola Jana Maſkeho ſaſo doſtač.

Magdeburgske wóhen sawěsczaze towarzstwo

se składnym kapitalom wot pječ millionow tolet prusk. kouranta
w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež su do spōlnje wudate,
pschijima po tunich, twierdych prāmijach sawěsczenja psche wohnjowu schodu tak derje w městach kaž na wach
na hibite pschedmjety.

W tuniocej swojich prāmijowych postajenjow wone niżej jāneho druhego sprawnego towarzstwa nijesteji,
też posicja wone pschi sawěsczenju na dlešči czaš hōdnj dohfti.

Pschi ratarstich sawěsczenjach so sawěsczenym tōjschtu i lepschemu pichijwoli.

Schłodowanje psches wuraženie gasa so tak saruna, kaž wohnjowe sfłodowanje.

Sawěsczeniske formulary, kaž tež exemplary powščitkownych sawěsczeniskich wuměnjenjow moža so pola
podpihanego agenta každy czaš darmo dostac, kotryž budje pschi napižanju sawěsczenja stajne k pomožy hotowy a
budje wschitke požadane wułożenia dawacj.

W Budyschinje, na horniczej hafy.

Heinr. Meisel, dl. inspektor,
wschi agent magdeburgskiego wóhen sawěsczazego towarzstwa.

W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wuzitkowego drjewa.

W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.

Schrēlowe a khōjnowe dessli a pſosty wot 6° hacž 10° dolhosze, $\frac{1}{2}$ " hacž 3"
tolste a derje sortiowane, stole wot 6° hacž 8° dolhosze a $2\frac{1}{2}$ " hacž 3" tolste, tħeschne
 $2\frac{1}{2}$ " 3

laty, spalirowe laty, khindže, tħeħschnu papu, papowe lejsty, papowe hōsħże, mas
(theer) po fabrikskich placzisnach, bukowe a dubowe pſosty, stole a dessli porucza

pschedawarnja wuzitkowego drjewa
częszlijsko mischta

A. Zimmermann.

Swoj wulki skład

hotowych šwisskich paletow, jałow a jaquetow

we wschęch barbach a tkaninach po najtuniskich placzisnach porucza

W kłamach so herbski ryczi.

H. Kayser

firma J. Hartmann
na żitnej hafy 52 w domje f. Naacka.

Na hwtnej wustajenzy

w Parisu s čežnym mhtom krónowanym a wot lekarjow poruczenym G. A. W. Maherowym brōñshrop s Wrótklawia
moja jenož prawdziwy na pschedan w klesach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl:

Heinr. Jul. Lindau w Budyschinje, haptystar Gerischer w Ostriju,
W. Rotha w Lubiu, Scholtka we Wotrowje,
P. Kinn, haptystar w Hernhucie, Lehmann w Budestezech a
Jos. Löbmann w Schērachowje, haptystar Dr. Hultsch w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, Jul. Stockhausen w Kamjenicu.

Tannin-Terpentin

s parą w Th. Höhenbergera fabriż w Wrótklawie
dobywaną, s wiele lét jako wožebny suath psche nerwowe
Hlowubolenje

rheumatismus a wiež.

s dostacją w bl. po $12\frac{1}{2}$ ngl. a 1 tl w Budyschinje w E. Menznarez hrodowskiej haptyz.

Hewjase, wowcze, kosaze kaž tež wschitke druhe
kože a kožki kupuje po najwyšich placzisnach

Gustav Naucka
na garbarskej hafy czo. 426.

Sa rycerstwku w Horuim Hjelstu pola Wósperska
so f 1. januara 1874 jena nježenjena starscha paršchenia
jato skótna hosposa pyta.

Dobre nowe potnojerje,

w opu po 25 ngl., 1 ja 4 a 5 np., porucja
Hermann Kunack
pódlia pôsta.

Amerik. świnjazy schmalz, żuszhene tuczno,

w zlehu a jenotliwym najtuniszu porucja
Hermann Kunack.

Palenz

wiêch druzinow najlepsze dobroscie ja wilowarjow a hosczenzarjow ma po najtuniszych placzisnach na pschedan Hermann Kunack
pódlia pôsta.

Bely brostsyrop, bl. po 7½ ngl.,
fenchelmedowy extraft, bl. 5 ngl.,
bruny brostsyrop, bl. 10 ngl.
Whitowa wodzicza sa moczi, bl. 5 ngl. a
10 ngl.,
safran, zly a tolczeny,
korjenski wolij a citronowy wolij,
schmirkejehlinowy äther, bl. 3 ngl.
porucja hrodowska haptyla.

Spurusch (Mutterkorn)

łupuje so w hrodowskej haptyle.

Kalmuchovy forjen

łupuje po najwysszych placzisnach hrodowska haptyla.

Rosaze, loslaze a czelaze roze, raz tez sunjoze,
thorjaze a sajceze kozli łupuje vo najwysszej placzisne
Heinrich Langa
blisko herbskej katolskej zytkwie.

Pjerje do poßleschcow,

wubrjene a mosck, jara rjane, bies procha a tunje, raz
tez lohle tunje poßleschca porucza
wudowa Frödowa na rybjazej haſy.

Na knjezim dworze w Schczenzy pola Rakej stejita
dwaj bylnaj czechitaj knjez na pschedan.

Ernst Hämsch

w Budyschinje na bohatej haſy 88
porucza swój sklad derje wotležanych
cigarow wot 6 hacj 80 tolej sa mille (1000),
tobak w roslach a pakczikach, najlepsze dobroscie,
rossz, punt po 16, 18, 20, 24, 30, 40 np.,
hosej w najwyjetshim wubjerku, pt. po 11—16 ngl.,
najlepschi cziseze mléty safran,
zolot, zly a mléty — najtuniszu,
syrop, jara sklodki, punt po 18 a 40 np.,
prima amerikanski petroleum w zlym a wuwazeny,
ichlesynske kweczenje,
makowy wolij, bomel, rybjazy thran,
stearinowe a paraffinowe kwêzy we wskich
wulkoſczech.

Wszelkie twory po najbole tunich placzisnach,
pschi najkedzbiennim poßluženju a tez w herbskej
rycej.

Jało wésty skredk psche dybwosz, kaszel,
saźwonje, schijowe wobrzeszczje, brostbolenje atd.
je zo moj

bely selowny brostsyrop

(w bleschach po 1 tl., 15 ngl. a 7½ ngl.) wote mnje
w dolholtej praktiz stajnie s dobrym slatkowa-
niom nakożował.

Dr. med. Hoffmann.

W bleschach po 1 tl., 15 ngl. a 7½ ngl. maja
jón stajnie prawdziwym na pschedan:
w Budyschinje knjes Heinr. Lindner; w
Seiffenherrsdorffje knjes Ernst Donath; w
Scherachowje knjes Ferd. Pech; w Neugers-
dorffje knjes Raimund Herbrich; w Ebersbachu
knjes August Ernst; w Alkuschu knjes Ernst Postel;
w Nowosalzu knjes Rich. Bamberg; w Ram-
miejazu knjes Hermann Kästner; w Cybawje
knjes J. G. Müller; w Bislopizach knjes Bernh.
Kunza; w Bitawje knjes Ferd. Müller jun.;
w Ledzborzach knjes E. Jordan; w Ostriku
drivil. haptyla.

Służobna holza, kotaż kózde domjaze dżelo
cini, može pschi dobrey idzie a dobrym wobkhadzenju
1. januara 1874 pola mje mesto dostacj.

J. Kögler,
chlebowy pjesar na rózowej haſy
w Budyschinje.

Ca nětežischi čas

porucžam wulki wubjerk

mužazých a hóležazých nadžněnijow, zyłe wobleczenja
a schlaſtrofi

po wschomóžno najtunisichich placzisnach. Skasania po mérje ſo najruežischo
a naſsprawnischo wobſtaraja.

Adolf Weiss

w domje fnjeſa tapetiera Mäufela.

Zofor, žylý, pt. 56, 60 a 64 np., róšnik a korinthý, pt. 48 a 50 np.,
mléč, pt. 48, 50 a 54 np., mandle, šídko a hörke, pt. 100 np.,
rajk, pt. 16, 20, 29, 30 a 36 np., ſruph, pt. 20, 24, 28, 32 a 40 np.,
nudle, ſago, gries, jahly, buny a ſchterku najtunischo,
la petroleum, pt. 20 np., ſalon-solarwolij, pt. 18 np.,
raff. ſchles. kwěčenje, pt. 40 np., parafinowe a ſtearinowe ſwěžh, pakcik 50—110 np.,
prima. amer. ſwiniažh ſchmalz, pt. 60 np., naſlepſchu blidowu butru, pt. 120 np.,
kuſchene tuczno, pt. 65 np., bruñizh a ſchmaderunk, pt. 40 np.,
jerje, ſelene, marinirowane a kuſchene
porucža, pſchi wotkupjenju wjetſich dželbow tunischo,

II. Kulisch, na mjaſowym torhoſćeju
prjedy C. A. Webla.

We Wulſich Sdžarach
ſměja ſo ſrjedu, 29. oktobra,
**hermanſ a ſpotne
wif.**

**Stearinowe a paraffinowe
ſwěžh**
w pakcikach po 5 hacj 13 nřl., kaž tež
petroleum

ſnateje dobroſeje, punt po 2 nřl., porucža
Herrmann Lehmann
na hornečerſkej a ſitnej haſy.

Taxa palneho drjewa.

W lěſczanskim drjewnisczeju pſchi mužakowſko-buſ-
dyškim ſchuſeju ſteji na pſchedan:

lhójovne měſchane drjewo, ſtoh po 3 tl. 10 nřl.

= pjenkowe = = 2 = 10 =

= waležki, ſopa po 1 = 20 =

Sa ſtoh a ſopu $2\frac{1}{2}$ nřl. lěſhovneho pjenjeſa. — Wu-
měnjenje je, ſo ma ſo ſoždž ſupowar pola podpiſaneho
pſchipowſedžic.

J. Žichabran.

**Strowe czerwienobukowe a
frusčwinowe drjewo
kuſuju**
Siemens Glashüttenwerke
w Döhlen pola Draždjan.

Jedyn młody człowiek, kij daje uňhoy maschinowych
miſchtr w jenej Inhičijszczerui bycž, može borsk abo
na jutry město doſtač. Hde? to je ſhonicz we wuda-
warni „Serb. Nowinow.“

Zena młoda holza može do ſlužby ſtupicž. Wſcho-
daſte je ſhonicz pola klempnarja Gustava Lehmanna
pſchi nowej měſchczanſkej ſchuli.

Teje w Droždžiju
fermuſčnu njedželu a pónđzelu (26. a 27. oktobra).

H. Smoč.

Lužičan čo. 10 je wuſoł

a woprija: 1) Nazyma. Někotre dželby njedokónčeneje
lyriskeje pěſnje „Nazyma“ wot njeboh faranja H. Sei-
llerja. 2) Někotre južnoserbske bajki z luda. Přet.
J. B. Pjech. 3) Elegia na Wosyk. Spěw wot Wo-
syčana. 4) Słowo wo čehnidbje. Wot J. S. (Pokra-
čowanje.) 5) Nazymnjenje a počenje. Wot Mučinka.
6) Z Budyšina a z Lužicy. Wot redaktora. 7) Sto-
wjanski rozhlad. Podawa M. Hórnik.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarji „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskieje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde čislo płaci 7 np.
Stwórtlētna przedpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósce 8½ nsl. a z pří-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſtijecje: Majnowsche. — Szwetne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Czichowiz. S Husli. S Jasorli w Delnej Euzicy. S Wuljeje Rydeje. S Hrodla. S Wojerez. — Pschilepl. — Zyrkwinie po-
wiescie. — Hanß Depla a Mots Tunla. — Nawěschmit.

Pilnizy, þrijedu, 29. oktobra, rano 5 hodž. 23 min.
**Jeho majestosz kral Jan je dzenža rano w 4 ho-
dżinach 55 minutach ežisze a mernje wužnył.**

Mly, Albert, s Božeje miłoszeje kral saksi atd. atd. atd.
wojewjamy a dawamy s tutym i nawiedzenju:

Dokelž je po Bożej njewusłednej radze najjaźnišći kral a knies, Jan, kral saksi, Nasch wjelubowany knies nan, kralowska majestosz, i najwjetšzej frudobje Swojego domu, kaž tež Swojich poddanow s tuteho žiwienja wotwołany, smpy Mly kniežestwo sakseho kralestwa po postajenym herbiskim składowaniu a po mozy pschelkhoda króny na Sso wali.

Mly wotęzakujemy wot Naschich śwérnych krajnych stawow, wot kralowskich a hewak w sianych ślužbach postajenyh a duchownyh a śwétlnych sastojnikow, tež wote wschiłkich poddanow a wobydlerjow Naschego kralestwa, so Nam jako prawemu, pschinaronodzenemu krajnemu kniesej trébnu ślužbnu pschisłuschnoscž, śwérnosz a poślušnoscž swolnje a ślušnje wopokaža.

Sa to wobtwierdzamy Mly jím Naschu, na sbieżenje prawa a prawdoſeże a spêchowanja krajnego sboja a lepscheho stanije skożenu krajnowotznu starosę, budžemy tež krajnu wustawu we wschędję jeje postajenjach sa czas Naschego kralowania wobledźbowacž, dzerżecž a sakitowacž.

So bychú so statne džela njepshetorhyle, je Nascha wola, so wschë sastojinstwa w swojich dželach hacž do Naschego valscheho poruczenja śluschnje pokracuju.

W Pilnizach, 29. oktobra 1873.

Albert.

Richard baron s Friesen.

Jurijs Vjedrich Alfred s Fabrice.

Hermann s Rostiz-Wallwitz.

Dr. Karla Vjedrich Wilhelm s Gerber.

Achrystian Wilhelm Ludwig Abelen.

Njebio kral Jan je so 12. decembra 1801 narodzik, je po tajlim nimale 72 lét starý wumrjeł; wożeni so 21. novembra 1822 s bayerskej prynzezhnu Amaliju Augustu, rodzenej 13. novembra 1801, s kotrej měsječe 9 dželezi, wot kotrejži pal 6 wumrjechu a su xelko pschi žiwienju 1) nětcjisi kral Albert, 2) swudo-wjena genueſska wójwodka a 3) prynz Jurijs. Njebio kral Jan je sakski thron po zmierci swojego bratra, krala Vjedricha Augusta II., 9. augusta 1854 nastupił a swoje kralowanie s wuljej mudroſcju, wobhladniwoſcju a tež dobrocjivoſcju wjedł.

Powschitkomne krajne želenje, kij hewak 3—4 njebjele traſeshe, ton krocj jenož hacž do pjatka, 7. novembra, traje a jenož hacž do tuteho dnia Jane koncertu a reje bych njekmiedža.

Swētne podawki.

Sałska. Zarowianje krajnych saftomnikow a wojskowych wychowkow wo njebo krala Jana je so hizom na druu. Jego kmjercze sapoczak a we wszech woszodach so Jego wotemrječe wschednje pschipokdnju wot 12 do 1 hodziny s zytkwimy swonami wuswonię. — Małslednik krala Jana, Jego majestosz kral Albert, je salski thrón nastupil a teho dla proklamaziju na salski lud wudal.

Njebo kral je doszcz wiele czerpiec dychbaj a so nectischi kral nchdze pjez dnjow a pjez nozow sa kolu wot jeho kmjertneho koza hibnyk njeje.

Kral Albert je pschi nastupienju kralestwa w pschitomnoscezi wschitkich ministrow a pschedyhdow wobeju tomorow klobuk, so che wsché postajenia salskie, teho ruzna pak tez postajenia partikularneje kuziskeje konstituzije dzierzez a dopjelnicz.

Nemška. Nemske khjor chysche so na swoim domopuczu s Wina najprjedy psches Schlesynsku do Barlina wrózic, je kebi pak to psedzischiho hinal pschemyslik a je so psches Czescu a Salsku domoj podak a 25. oktobra do Barlina pschijel. W Zitowje, hdzej wón s wjehom Bismarkom nchdze 25 minutow na tamnichim dwornischemu pschebu, jeho wojskla hudzba s nemskiej narodnej hymnu powita, a jako wón wotjedze, jemu ludzo, tiz bchu so shromadzili, sklau woszachu. To samo sta so tez w Lubiju, hdzej wón pak jenož někotre minuty widzez b. Wot tam wjeschche so khjor psches Schorzelz do Muzakowa, so by tam niederlandsleho prynza wophtał.

Wjeh Bismarck-je dwaj dnjaj w Barlinie pschebu a so potom sało do Varzina podak, hdzej pjezha hacj do noweho lata wostanje. W nemskich naleznoscach budz jeho L. Delbrück a w pruskich minister Kamphausen fasztupowacj.

Wobstajenia bjes pruskim ministerstwom a katholiskim duchownistwom so hischje polepszile njejsu. Posnanseho biskopa bchmu, laž kmy hizom nospomnili, teho dla, dokej bchje duchownych postajek a so prjedy ministra njeprashak, £ 200 tl. schtrazy abo £ 2 mēhażnemu jaſtrou wotzudzili, a je bud, dokej arcybiskop nieplaczesz, jemu exekutora na schiju poštał, tiz je jemu wos a konje wotwiede. — Tak mjenowany katholiski alumnat w Posnaniu je knjegestwo sanktnej dako a kolskisloho arcybiskopa je tamnisci bud. £ 1200 tl. schtrazy abo £ 12 mēhażnemu jaſtrou wotzudzik, dokej je tez ton s duchownych postajek a so prjedy wo ministrowu dowolnosz njeprashak. A wjehie teho njezmiedza tajzy duchowni w swojej woszadze ani kscheciez ani weroowacj atd., tak so to wosho bjes woszadnymi njemato pohorshla sałoz.

Minister wojny je pschikasak, so kmédzia studentojo duchownistwa pschichodnje tez jenož hacj do 23. lata s wot-

szkuzenjom wojskowej klużby czalacj. (Mjenujzg prjedy kmédziaju ju hischje dlehe wotstorchic a hdz bjes tym duchowniske město dostachu, dha woni s zyka klużic nje-trjebachu.)

Austria. Wisske ministerstwo s nowymi rajhrs-rathskimi wosbami tak prawje spolojene njeje, dokej je so tojszto tajlich mużow sa sapożlanzow wuswolito, tiz ménja, so spomnjene ministerstwo swoje dżela hubjenje wjedze. Hdzy gnatz bych u nectischi ministerstvo teho dla se klużby stupic dychbili, dha s tym awstriskim Sekowjanam njeby niczo pomhane bylo, pschetoż nowi ministerstwo bych tola sało Němzy byli.

Turkowksi sultan na piżmo, s kotrymž awstriski minister Andrasch samolwjenje w nastupanju snateje bośniiskeje naleznoscje żada, hischje wotmolwic njeje.

Franzowska. Czji, lotisz chzedza w Franzowskej s nowa kralestwo salzic a hrabja Chamborda pod imienom Hendricha V. (pjateho) sa krala wuswolacj, su w tu kwhilu wschitzu połni dobreje nadzire a powiedaja, so je hrabja Chambord (Schambor) hotowy, so w bliższych dniach na franzowske mjesy podacz a tam wotkłosowanje franzowskeho krajma wotczakacj. Republikanarjo wudawaja, so budzje wjestschina hlosow na stronje sapożlanzow, republikanizmimylnych, a so po tajkim s kralestwom w tu kwhilu niczo njebudz; temu napşechzivo powiedaja monarchistojo, so smieje franzowska republika swój konz i wéstoscju hizom w tutym mēszazu, to je, w novembri doczakacj.

Procesz marschala Bazaine so pomaku dale plezje a hacj runje je sianwne widzez, so je wón pak jara klupej pak jara pscheradniszny skutkowal, dha so tola hischje prajez njezdzi, hacj budzje Bazaina sa winowateho abo njewinowateho wuprajeny.

Szpaniska. W tutym kraju pschego hischje wěste njeje, schto do budzje: hacj republikanske knjegestwo, hacj karlistojo. Na malych bitwiczkach bjes wobemaj njeprachuje, ale s nich ani sa tu ani sa tamnu stronu żadny woszenny dobytk njenastanie; najbole stej wobek na ludzoch a na wězach skłodowacej.

Ruszwaska. Turkowksi sultan netko, laž so sda, jara sa tym żedzi, so by s rulim khjoram dobre pscheczelstwo sałozit. Wón je teho dla psched někotrymi njezjelemi ruslemu khjorej schesch krasnych arabiskich konidarik a ruslemu pošlanzej w Konstantinoplu najwyšschi turkowksi rjad (orden) spożczil.

W Ruszwaski je wjeli ludzi, tiz su s prawosławneje (grichisko-katholiskeje) wěry wutstupili a so pak £ żanej druhej, w kraju pschipośnatej, wěrje pschisanlyli njejsu. Duż so sa nich, so by tola někajsi porjad w mandzelstwie był, tak mjenowane civilne mandzelstwo sawiedzje.

Po wucjehnienju wjestscheje dżelszy rusleho woszka s khwym su Turkmenojo, schtoż je woszenny splash tam-

wiśkich ludow, sało rubjenje a mordowanje sapocżeli, tak so drje nicio druhe pomhačz njebudže, hačz so ruski khęzor sało wjetše wójsko do Khiwu poszczęle a tež Turkmenow i porjadkij a mérnosći nusuje.

Turkow skla. Konstantinopelske nowiny powiedaja, so je turkowski sultan to požadanje wuprajik, ruskiego khęzora wopytačz. Hačz pak jeho tón někto na wopytanie pschebrošy, njeje hiszceze węste.

Amerika. Pschedzyda amerikanskiej unije je pječza prajik, so budje drje wujitne, tam sało głéborne pjeniesy sawiesci, hdzj so w Němzech wósho po skotej pkačisniye woblicza. — Bankrute su tam fastali a su po tajkim pjenieje ne nalejnoscie sało w lepszym porjadku.

Ze Serbow.

S Budyschyna. Tudy bu dla wotmrjecza Jeho majestosće krala Jana hrjedu, 29. oktobra, wjekor w 7 hodzinach żarowaniela Boża kružba w pětrowskiej zycili wotdżerżana.

— W tudomnej kužiskej maschinowej fabriky tyſczeř Franz Richter na to waschnie i njesbožu pschiindże, so bu jemu prawa ruka wot rjemjenja rěszejce maschinu tak straschnje skamana, so dyrbiesche so wotrěsacż. Richter je hewak hłuchonemny.

— W bliskoſci Scheibenbauerez garbańje tudy je 23. oktobra wudowa Lehmannowa rodž. Hillerez do rěki pančka a so tepika. Wona bě psches 70 lét stara a ćyzsche wodu se Sprewie čerpacz.

S Ćihoń. Tudemny knieži sahrodnik, knies A. J. Grollmuß, je 21. oktobra swój skoty kwaz kwoječik a dosta pschi tutej skladnosći niz jenož wot kwojego knieſtwa, ale tež wot wſchelakich pschezelow swojopscheza a bohate dary.

S Husli. Tudemna nowa zyrlej bu 23. oktobra sbehana. Wobschrénku roſprawu sa tydzeni damy.

S Jasoriki (w Delnjej Łužicy) pišaja „dziwniejszej” ūkładowazu džiwnu historiju: „Psched dwemaj njeđelomaj sta so tudy džiwna, ale, kaž so nadžisany, sbožna kumjerej. Tudemny bur Beneder běsche w sandženych lětach druhdy padazu khoroſez měk, požlenje poč těta pak bě wot njeje ſwobodny był. Pjat 10. oktobra wona sało njezapzy na njeho pschiindże a pscheszehasche jeho s khwilemi hiszceze ſobotu. Njeđelu jemu nicio njebe; wón mōžesche wołoko khodzicž a běsche kaž strowy. W nožy wot njeđele i pónidzeli wón ſwoju žonu na jene dobo se ſpanja wubudzi a rjelny i knieži: „Hladač džě, naši kħiżowani wuwiðnik ſteji pschi mni!” Wona pak nicio njeđesche a prajesche teho dla: „Hdże dha ſteji? ja jeho nježidju! „Wón pak sało praji: „Jowle je, nje-widzisč jeho?” Wona wotmolwi: „Schtó wě, ſhto

ſo tebi ſda!” a kaſaſche jemu ſpacž. Ssama pschi ſebi myħlesche, so drje ta khoroſez sało pschiindże, doſelj tak běduńje ryčesche. — Nasajtra podaču so wſchitzu na polo běrný ſopacż a wón jalo hospodař je wumorowasche ale jeho wobleczo bě jara bledy, cžohož dla jemu jeho žona tak džekacż wobaraſche. Wón pak wotmolwi: „Wjehal mi nicio njeje, cžeho dla da njeđyrbjal džekacż?” Po wožmich wostojí wón na jene dobo ſapschah a pluh ſtejo, džesche i ſwojej žonje, pschimny ju ſa ruku a džesche: „Pój domoj, ja dyrbju dženža wumrjecż.” Wona pak pocza na njeho kwarjetz taſkeje ryče dla, ſotraž džē tola werna njeje. „Ty drje mi nježerisč? Pój jenož pój, ja jannu 24 hodzinow wjazy ſiwy njebudu!” rjelny wón a cžehniesche ju ſa ſobu. Wona tež džesche. Na domojpuču dyrbjeschtaj nimo kowarje hisz; kowar, Venederowý bratr, měſesche runje wonka čjinicž a widžesche jeju ſo pschiblizicž. „Bratsje, ty mōžesč tež ſobu hisz a hladacż, tač ja wumru!” rjelny tón khory i kowarje. Tón pschi tajkim ſłowje naſtrózjanu ſtejo wosta a nježidžesche, ſhto čjinicž, tón khory jeho pak tak dočho nuczesche, hačz wón džesche. „Ty mōžesč ſebi hnydom tintu a papjeru ſobu wſacż, ja cži wósho roſkadu, tač dyrbí po mojej ſmjerči bycz. — Doma ryčesche jenož wo wumrjeczu, cžohož dla ſo jeho praschachu, hačz byču po ſelarja poſkali. „To mōžesče,” praji wón, „ale pomhačz mi nicio njebudže.” — Šako bě wotročiž po ſelarja wujek, wjedże Veneder ſwoju žonu won a počala jej psched khęju na měſtinoscž a rjelny: „Jow dyrbí moj kaſtacż ſtejcz, ale ſyrcze tu předy někotre ſór pěſla.” Wona morkotuſche ſało tajlich jeho ryčow dla, wón pak jej ſ nowa wobtwierdžesche, ſo hiszceze dženža wumrje. — Na to pschiindże ſelar a praschesche jeho, ſhto jeho boli. Wón wotmolwi: „Wali mi w hubje ſedza a hdzj do brjucha pschiindu, dha ja wumru.” „Te ćzemy hijom ſahnacż,” praji tón ſelar a myħlesche ſebi na padazu khoroſej. Žalo bě ſelar wujek, pschilafa tón khory wſchitkim ſažu na polo hisz a běrný ſberacż, tola njeđyrbjeli dočho wostach. Jenož jedyn starý wuj doma wosta. Temu da tón khory něšto ſtarje draſty ſalo dar a počala jemu, kaiſtu draſtu byču jemu do kaſtacža woblez měli. W tu khwilu cži druhy ſało ſ pola domoj pschiindžechu a wotročiž pschinesche ſelarſtvo. W tjoči hodzinach je wón prěni ras nuts wsa a w pječiczh měſesche tu druhu počoju wupičż. Ŝwojej mandželství wón hiszceze to a druhe wukafa a radžesche jej, ſo by ſo týč džeczi dla ſało nježenka. Te pječek dyrbjal ſkarbowiski wuj tak dočho wobkhowacż, hačz hólzny narostu. — Potom džesche wón: „Někto póndu i kowarjezom božemje prajicž,” ſhtož tež tak čjinesche; wón da tam kózdemu ruku a rjelny, ſo je to požleni ras. Domoj pschischedski po-hlada na čaſni (ſeger) a džesche: „Wone drje hiszceze

w pječjich njeje, ale tak došlo ja živý njebudu, teho dla času jenož to sbýtkne lekarstwo hnydom wupicj." Čej drusy jemu rnečachu, so by ho lehněk a ho porčil. To wón tež ejmijesche, a hraj, mōzne ale symne krepki jemu s jeho čjeka stupachu. Na to čzysche wón pak saho stanyc, to pak woni njepřihadachu. Jalo bě tsi berliski na pječ, dha ho wón i schenje wobroči, nětore rasy hylne svýchny a wušny na węzne."

S Wulke je Nydeje pola Wojerez. Tudy su ho 20. oktobra pschopoldnu wscie twarjenja lublerja Košmanna wotpališe. Pschi tym su ho tež 3 kruwy a 1 kón šobu spalike.

S Hrđdka. W nožy wot 18. i 19. oktobra je ho hosczenz „město Varlin“ na mužakowstlim schuzeju bliſlo Skomjenja do čista wotpališ, tak so jenož hole murje stejo wostachu. Pschi tym je, Bohu žel, tež jedyn člowski wot živjenje pschischoł. Mjenujz̄ murierski Buchwiz bě do palazeho domu schok, so by s njeho smaci wunjeſek. Ale wón saho won njepřihindze a bu jeho wopalene a do wuhla pschewobročene čjeko nasajtra w pojece a prosče namakane.

S Wojerez. Tudy bu 17. oktobra rano węſty Heerwagen, kž na železniz̄ džekasche a pola schewza Nowaka nozowasche, ſalkoty namakany. Wón se 7 džekaczermi w jenej ſiwé spaſche. Wjecjor poſdze běchu bjes nimi wſchitlimi puki naſtakne a běſche jeho pschi tym jedyn towarzſ ſ nožom žmijertne ranik.

Přílopk.

* W Budyschinje wóndano jena žonska se Schönerberga jejā pschedawasche a běſche ſich hžom tójskto pschedaka, jalo ho ludžo dohladachu, so su jela žmijerdzaze. Wona bu teho dla na radnu khežu wotwiedzena, hždej dyrbjesché hódnú schtrafu placjic.

* Se Žitawy piſaja, so je na tamniſtich horach 22. oktobra rano kněh widzeſ był. (Nětoci ménja, so je to ſnamjo na cjope wjedro.)

* W Lipsku je cholera wudyrka a su hacj dotal tſjo člowiwojko na nju wumrjeli.

* Wóndanjo bu na jenej wuherskej železniz̄ jedyn wot pschededzeny, kž bě ho bjes schenj lehněk. Pschi storčenju do njeho nětore wosy ſ kolije wuleczichu, tola ho ludžom na nich žana ſkoda njeſta.

* Jalo general Manteuffel na wójnu čehnijesche, dha wón w swojej pinzy w Kralowzu wjelo wina wostaj. Psched, nětorm cjaſom, hždej bě ho s Franzom ſleje wrbcjik, čzysche tež ſa swoim winom poſladacj, ale, do pinzy pschischedſhi, mōzefche hladacj kaž čzysche, žane wino pak njewuhlada, pschedož něhdze 1000 bleſchow bě nělajſi paduch wotnoſyk.

* Bliſlo Werdawa je ho ſańdzenu ſobotu jena žonska na železniz̄ pschedejch daka. Wona bě ſwoju hlowu tak na ſchenj položila, so bě ta wot čjeka kaž wotřeſnena. Ta žonska je najſterje teho dla žmijerej pytala, dolež bě nělajſe pschelschiwjenje wobeschka a ho teho dla ſchrafn bojeſte.

* W Rhodenje je ho 22. oktobra pschi hylnim wětrje 75 twarjenjow wotpaliſo a je psches to něhdze 150 ſwobiow wobydlenje ſhubiko.

* W Weidenje pola Nachena mějachu 25. oktobra wo počnozy lohle ſemjerzenje.

* W Petersburgu mějachu w nožy 15. oktobra jara wulku wodu, tak ſo běchu nimale wscie haſy powodżene a je ho wjelo ſchody ſtato. Mjenujz̄ hždej tam hylin wětr duje, dha wón wodze hukoleje a ſcherokeje rěti Newy do morja bězeſ njeſa, tak ſo wona w Petersburgu a woſolnoſcji hylne pschibywa. Wysche teho tež tajſi wětr mōrſlu wodu po rězi Newy horje čjéri, tak ſo wona potom ſ newskej wodu Petersburg a woſolnoſcji powodži. Tón króč bě wona 5 koheži wysche ſtajneje měry pschibyka a ho teho dla wjelo pinzow a tež deňne ſtwy ſ wodu napjelnichu. — W lécje 1824 bě hſchecje horje, pschedož tehdh wona 8 koheži psches ſtajnu měru džesche. — W Petersburgu praja, ſo by tehdh, hdy by hylny ſchtorm dwaj dnaj ſa ſobu ſ morja dužyke wulke město kónz wſacj dyrbjato.

Cyrkwinske powjesće.

Křčeni:

Pětrowska žyrlej: Ernst Hermann, Jana Schokt, wobydlerja, ſ.

Michałska žyrlej: Ernst, Jurij, Jana Augusta Schokt, ſublerja w Toronzech, ſ. — Maria Augusta, Jana Augusta Nowaka, khežlarja w Sajdowje, dž. — Hana Maria, Ernst Bohuwéra Schokt, wobydlerja na Židowje, dž. — Maria Linna, Jurja Ernsta Schokt, optikuſa na Židowje, dž. — Hana Helena, Michałka Möhna, ſahrodnika w Hrubocizach, dž. — Gustav Adolf, Korle Biedrichb Ernsta Fäckela, ſomarja-wobkederja w Libochowje, ſ. — Hedwigia Bertha Minna, Augusta Eduarda Säuberliča, restauratéra w Czerniowcach, dž.

Ratholsska žyrlej: Hana Maria, Milkawicha Hajn, žiwnoſczerja w ſkonej Vorsheži, dž.

Zemrjeći:

Djeń 10. oktobra: Korla August, Jana Augusta Pielarja, žiwnoſczerja w ſkonej Vorsheži, ſ., 6 n. — 19., Jan Bohumér Schokt, khežlar w Džejnikezach, 59 l. 2 m. — 22., Kryſtof Funla, wofla na Židowje, 61 l. 10 m. 19 d.

Kak

rozom

Hans Depla

w ótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Mots Tunka. Ssy dha wóndano w Kukusku na tej shromadžisje pobyl, Hanžo?

H. D. Niežo noweho, Motsa?

M. T. O haj, ale na pruslich mjesach.

Hanž Depla. To ho wě?

H. D. Niežo niewadži, won s nim!

M. T. Kak dha tam běſche?

M. T. Ta wěz je ta, so maja tam w jenej węgry pýšetou, kdy ſara rjany khléb pycze.

H. D. Hm, to mohé jedyn wſchelake powjedacj; pýšetou to mōjeſch tam wulke wjeſzele mēčj.

H. D. Dha drje ma wjèle wotebjerarjow?

M. T. Ssy dha tam ſobu běk abo pík?

M. T. To niewěm, ale to je wěſte, so ſuſgodne rycerſtubko hodžinu dale pycze.

H. D. Ach, wo biežu tam tola žana rycž bycz nje- moje, ſkerje wo pyczu.

H. D. Njemjerſa jeho tole?

M. T. Kajke dha piwo běſche?

M. T. To mi snate njeje, ale so jemu měza na

H. D. To ja niewěm, ludžo pak bledžachu, ſo jene wucho ſeſe, — to wěm.

Piaćizna žitow a produktow w Budysinje
25. říjobera 1873.

Wcžera płacžesche w Barlinje:

spiritus 23 tl.—24 tl., pſcheniza 66—92 tl., rožka 50—73 tl., rěpitowy woliſ (nječiſczeny) 19 tl.—nžl.

Dowoz:	Piaćizna w přerézku			
4763	na wikach,	na bursy,	nižša.	wyšša.
měchow.			najniža.	najwyšša.
pſcheniza 50 kilogr.	4 13	9	4 22	9
Rožka = =	3 25	2	3 27	8
Decjmien = =	3 13	2	3 16	8
Worž = =	2 22	—	2 25	—
Hroč = =	—	—	—	—
Wola = =	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—
Jahň = =	5 1	5	5 10	8
Hejdusčla =	6 16	8	6 20	—
Kopa ſkromň =	—	—	—	—
Lane ſkumjo =	—	—	—	—
Butra 1 =	—	29	—	1
Bent. ſkyna (50=)	1 15	—	1 20	—

Ezahi po želesnizv:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 n.; popołdnju 4 h. 25 m.; wječor 8 h. 25 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Šhorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenja do Nadeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wječor 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wječor 9 h. 55 m.

Powschitkoma ařekuranza w Trieſcje

(Assicurazioni Generali)

sawěſcjuje pſchi rukowanſkim fōndſu wot:

34 millionow 232,691 ſchēſnakow 44 frajzarjow awſtr. cziſta

- a) tworh, mobilije, žujeūſke plody a t. d., taž tež, hdž ſe krajowe ſakonh dowoluja, twarjenja wſchēh druzinow pſche wohnjowu ſchodu;
- b) poſticipuje sawěſczenja na žiwenje čłowjekow na najwſchelakshe waschnie ſa najtunishe twjerde prāmije a wustaja polich po prusſim kourancze

Towarſtvo waplaſci w lęce 1871 12,327 ſchelodowanjow ſummu wot 4 millionow 808 thſaz 519 ſchēſnakow a 7 frajzarjow.

Še kójdemu wukasanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ſo jako agentojo:

Ernst Walther w Budyschinje.
Korla Auguſt Berger w Kettliza.

S lipſkeje maſh ſo wróćiwſchi ſym wot tam po tunjeſ ſupi wulki wubjerk wſchelakich druzeſenjow ſobu pſchiwjeſ, jato **riph, alpacca, lüſtry, lama, kožowe kryče, bliđowe a kommodowe kryčza, latun, módrocziſcie, ſchawle, rubiſhka, ſukno, laſhemir atd.** a poruczam je cieſczenym ſserbam najpodwołniſho a najtunischo.

J. Sobersky w poprjanzowej haſy.

Hoſjase, wowcze, koſaze kaž tež wſchitke druhe ſože a kójki ſupuje po najwſchich placzisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haſy čzo. 426.

Stearinowe a paraffinowe ſchwēſhy

w paczikach po 5 hacj 13 nſl., kaž tež
petroleum
ſtateje dobroſcze, punt po 2 nſl., porucza
Herrmann Lehmann
na horniczerſtej a žitnej haſy.

Wielki bróſtſyrop, bl. po $7\frac{1}{2}$ nſl.,
ſenčelnijedowy extract, bl. 5 nſl.,
bruny bróſtſyrop, bl. 10 nſl.

Whitowa wodziczka ſa woczi, bl. 5 nſl. a
10 nſl.

ſafran, žylk a tolčený,
korjenski woliſ a citronowy woliſ,
ſchmrekoſeblinowy áther, bl. 3 nſl.
porucza hrodowska haptyla.

E. N. Hilsberg

na kſchidarskej haſy čzo. 210
wrijene a njedrene pierje po najwſchich placzisnach
ſupuje a ſa ſpodbne placzisny poſchedawa.

Dobre nowe połnojerje,

ſopu po 25 nſl., 1 ſa 4 a 5 np., porucza

Hermann Kunac
pódlia poſta.

Amerik. ſtwinjazy ſchmalz, þuſchene tuežno,

w zjehu a jenotliwym najtunischo porucza

Hermann Kunac.

Valenz

wſchēh druzinow najlepſcheje dobroſcze ſa wiſowarjow a hoſczenzjarjow ma po najtunisich placzisnach na poſchedan Hermann Kunac
pódlia poſta.

Koſaze, koſlaze a czelaze kože, kaž tež funjaze, thórjaze a ſoječe kožli ſupuje vo najwſchich placzisnach Heinrich Langa
blisko herbiſkeje katholiskeje zjrkwe.

Najwjetſcheje wažnoscze ſa
na wozomaj bědných. ſ wulkim wjeſeſu, ſo je mie Dr. Whitowa wodzicza wet Traugotta Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringſkej ſa malo dujow doſpolnje ſahojila a ſo je moja khorofc ſocjow ſ wulkim boleſćem, ſ njej ſjenoczenymi, džatowanou Bohu ſahnata. ſ wulkim ſahojila a druhim k lepschemu ja to wosjewjam. Luban, 15. 5. 1872. Kekler.

— Tuta prawdziwa Dr. Whitowa wodzicza wet Traugotta Ehrhardta w Gr.-Breitenbachu w Thüringſkej je pôdla ſwojeje wulkeje ſchwēſhy kwaliby conceſionirowana, ſ lęta 1822 jako najlepſhi lubžozh a domžozh ſredk — niz ſkarſtwo = ſnaty a ſlawny a w flakonach po 10 nſl. na poſchedan knies Emil Menzner w hrodowskej haptyle w Budyschinje.

Wulki ſtad

čaſnikow (ſegerjow)

J. G. Schneider

na ſnuteſkomnej lawſkej haſh̄y ežo. 134 pódla tórma.

Ja ſym ſwój ſtad čaſnikow jara bohacze powjetſchit
a mani we wſchęch družinach čaſnikow wulki wubjerf,
taſ ſo móžu kózde požadanje dopſelnicz. Platczisny ſu naj-
tunische a kózdy čaſnik je najzwěrnischo wotčechnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulki wubjerf prawdziwych ſlēbornych rječaſkow, praw-
dziwych tal miſtoczanych a we wónju poſloczanych rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placzisne najtunischo.

Tež pſchiſpominam hishcze, ſo ſym herbskeje rycze ruje taſ
mózny, kaž němſkeje.

S poczeczowanjom

J. G. Schneider,
čaſnikar.

Zeneho zyrkwinieho wjercha poruczenie G. A. W. Maheroweho bróſthropa.

Nizepodpiſaný ſ tutym wobſwědčam, ſo ſym G. A. W. Maheroweho bróſthrop pſche naſſaſakliwſchi tra-
jozy laſhel, latarrh a ſažlanje pluzow ſ woſebnym ſkuſowanjom nakožil a ſo je ſo po nałożenju někotrych
bleschow moja ſtrouſczej doſpolne do rjada ſtaſila, czechoz dla ja kózdemu G. A. W. Maheroweho bróſthrop we
Wróblawju woſebje poruczeſej móžu.

Raab.

Sigmund ſ Diäſki,

bifkop w Raſaroblu a wysſchi propst raobſteho tachantſta, tajny
radiczel jeho ſwiatosćje bamja Via IX.

Zenož prawdziwy maja G. A. W. Maheroweho bróſthrop na pſchedaní w bleschach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Finck w Budyschinje, hauptklar Gerischer w Oſtrizu,

W. Rothe w Lubiju, Scholte we Wotrowje,

P. Kinne, hauptklar w Hernhucze, Lehmann w Budęſſezach a

Jos. Göbmann w Scherachowje, hauptklar Dr. Hultsch w Rakezach.

Ed. Hiese w Nowoſalzu, Jul. Stockhausen w Kamjenicu.

Taxa palneho drjewa.

W lěſczaſtym drjewniscbju pſchi mužakowſko-bu-
dyjskim ſchuſeju ſteji na pſchedaní:

lhójnowe měſchane drjewo, ſtoh po 3 tl. 15 nſl.

- pjenkowe " " 2 = 10 -

- walczki, ſopa po 1 = 20 -

Sa ſtoh a ſopu $2\frac{1}{2}$ nſl. lěſhoweho pjenjesa. — Wu-
měnjenie je, ſo ma ſo kózdy ſupowar pola podpiſaneho
pſchiwſedzieſ.

J. Zichabru.

Belzy a mězy we wſchęch nowoſczech ſa mužow
a hólgow najtunischo porucza

Emil Flegel na žitnej haſh̄y,
pódla knjesa čaſnikarja Kóhlera.

Attest.

Hijom 9 lét měſach hľuboké džerh w rukomaj a
nohomaj, na kótrhých bě woſabjenje wina a mje niejo
džekacj njeſadbu. Ja běch wſho móžue nakožil, ale
podarmo. Skončnje ſo mi wumějenje wot mojeho
doſholétneho cjerpjenja ſta a to rjches ſlawne ſnatu
Glödnerſku hoſazu a czechuitu žalbu:*)

Graſt w Braunsdorſje.

*) Dostacj ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyslomaj haupt-
ſomaj, kaž tež w hauptklach w Biſkopizach, Rakezach,
Scherachowje, Hirschfeldje, Bjernacjizach, Woſtrowzu,
Herrnhucze, Neugersdorfje, Grobſchönawje, Nowo-
ſalzu atd.

Ratarske towarzstwo w Bukezach

póndzelu, 3. novembra, popołdnju w 3 hodżinach.
Dżenski porjad: Rależnosće towarzstwa.

Pśchedźdy.

Drzewowa aukzia

na hermanczańskim reviru.

Starý sbyt wot lěszoweho lěta 1872/73.

Póndzelu, 3. novembra t. I., budža so sa hotowe
pjenesz na pśchedźdżowanie pśchedawacj:

dubowe klozy a wuzitkowe konciki, kaž tež mała
dželba stejazých wuzitkowych dubow, suhe dubowe
bręsowe a khoinowe wuzitkowe klostry, kaž tež ha-
łosowe a třeškowe klostry.

Shromadzisna pśchi hermanczańskim mlynje dopoł-
dnja w 10 hodżinach. Wuměnjenja so pśched aukziu
wosiewja.

Kneže sarjadništvo.
Schimmrigl.

Wosjewienie.

Ja chzu moju, w semiczańskim reviru leżazu, lę-
gowu parzellu, kij je s mjełkim, twierdym a niskim
lęgom derje wobstejena, kaž tež jenu, w prečzańskich ho-
nach leżazu luku a jenu w myłczańskich honach leżazu
luku pod spodobnymi wuměnjeniami pśchedacj. — Wscho-
dalsche je šonice čzo. 9 w Hodžiui.

Swoj

Šelowy magazin

s tutym najpodwolniščo porucža a žol po naj-
tunisčich płacjışnach pśchedawa

Ernst Hämsch

na bohatej haſy čzo. 88.

Phofej we wuslim wubjerku, punt po 11—14 nſl.,
zolot, złyk, pt. 56, 60 a 64 np., mléth, pt. 48, 50 a 52 np.,
rošnaki a Corinthy, pt. 48 a 50 np.,
rajk, pt. 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
traph, pt. 24, 26 a 28 np.,
andle, gries, jahly a schterku najtunisčo,
la petroleum, pt. 20 np.,
raff. schles. swęczjenje, pt. 40 np.,
paraffinowe a stearinowe swędy,
jerje, selene, marinowane a žuszhene,
porucža, pśchi wotkupjenju wjetšich dželbow tunisčo,
Ernst Purscha na Židowje 238.

Wolazh Motrocžy.

Na Inježi dwór w Schejenzhy pola Rakez móžetaj
so hisćcje dwaj žylnoj wolazaj pśchi dobrej sfđe w
hodžiui 1873 pśchistajicj.

Moja expedizja s redakcionskim bu-
reauom budyskich němſkich nowinow („Bau-
kener Nachrichten“) je w tydzeniu wſchę-
dzie dopoldnia wot 8 hacž 12 a popoldniu
wot 2 hacž 6 hodżinow delta w Monsez
domje na ſnutſkomnej lawſlej haſy wo-
tewrjena. Jeli wona žuadž ſanujena,
proſhu ja, iſhōd wyshe ſe mui pſchińcz.

Rycznik Emil Martini.

Tannin-Terpentin

s parą w Th. Höhenbergera fabriży w Brótkawje
dobýwaną, s wjele lět jako woſebný ſnaty pſche nervowe
ħlowubolenje

rheumatismus a wiež.

W dostaciu w bl. po 12½ nſl. a 1 tl. w Budy-
schinje w G. Menzarez hrodowskiej haptzych.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cjaſow dopokafan, s naj-
lepſich ſelow a korienvor pſchitowanym pólver, po jenej
abo po dwómaj kžizomaj wſchēdnie kruwom abo wo-
lam na prěnju pízu naſkrypan, pſchisporja wobžernoscj,
płodzi wjele mloka a ſabjewa jeho woliſzenje. Pakacj
płaczi w 4 nſl. a je t dostaciu

hrodowskej haptzych w Budyſchinje.

Amerikanski ſwinjazy ſchmalz, žuszhene tucžno,

w žylhym a jenotsliwym jara tunjo porucža

Ernst Purscha na Židowje 238.

Palenž

wſchēd druzinow najlepſzej dobroſcie ~~na~~ ſa wiſo-
warjow a hoscjenarjow ~~na~~ ma po najtuni-
ſich płacjışnach na pśchedan

Ernst Purscha na Židowje 238.

Cigarrž tobak w wuslim wubjerku ſčtuła po
3—10 np.,
w roſłach, pt. po 44, 48, 60, 120 a
150 np.,
" w palczilach, palczil 6, 10, 12, 14, 20, 25
a 28 np.,
rēſanb, pt. po 30, 36, 40, 48 a 60 np.
porucža pod spomnjenjom, ſo ſaſopſchitewarjo wo-
ſebne wuzitki doſtanu,

H. Kullisch,

na miażdżowym torhoſčeju 40, předy G. A. Wehla.

Jena holza ſo ſo hohlemu domižemu dželu hny-
dem do ūkujbhy pſta wot podpiſaneho.

Knihiwjaſar Ernst Richter
pödla nowej měſčjanſteje ſchule.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serb. Nowin“ na róžku zwońceje lawskej hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórlętna předpłata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saks. pósce 84 nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Najnowsche. — Pschewodżenie a khowanje njebo krala Jana. — Szwetne podawki. — Naszymny czas. — Se Sserbow: S Kluksha. S Bóšchiz. S Miesnarow. S Hluponiz. — Bzirkwinske powiejsze. — Nawěštňni.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
1. novembra 1873.

Dowoz: 4702 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, na bursy, niža. wyšsa. najniža. najwyšsa.					
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Býchenja 50kilogr.	4	13	9	4	22	9
Rozka = =	3	27	1	4	—	3
Ječmien = =	3	13	2	3	16	8
Wowaš = =	2	22	—	2	24	—
Hroch = =	—	—	—	—	—	—
Wola = =	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—
Jahy = =	5	1	5	5	10	8
Hejduska = =	6	16	8	6	20	—
Kopa ſkromy =	—	—	—	—	—	—
Lane kymjo =	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	28	—	1	—	—
Zent. gyna (50=)	1	15	—	1	20	—

Najnowsche.

Paris, 2. novembra. Se sałożenjom nowego franzowskeho kralestwa drje w tu chwilu niczo njebudże, pschetož hrabja Chambord je w nowinach list wosjewił, w kotrymž won fjawuje praji, so dže jenož pod tym wuměnjenjom franzowski kral bycz, hdyž jeho Franzowsojo tak sa krala wuwolaja, so je jemu połna wola data, so změ ſkutkowacž a knejziež, laž so jemu ſamemu spodoba. Heward žada won, zo by pschichodnje jenož prjedawša bělo-liliowa khorhoj franzowske ſnamjo byla a so ma franzowski lud wotczakacž, hacž jemu won tajku krajnu konfliktuziju da, pschi kotrejž by tež ludowa wela někajku móz měta.

Pschewodżenie a khowanje njebo krala Jana.

Zeho majestoscž kral Jan je ſrijedu, 29. oktobra, rano w 4 hodzinach 55 minutach na kralowſkim lětnim hrodzie w Pilnizach wyshe Draždjan czisze a měrnje wuſnyt. Kralowa-mandželska, laž tež krónprynz, běſchtaj požlenje dny stajnje w bliskoſci krala bykoj a te druhe ſobustawu kralowſkiej ſwójby ſ czasami k jeho khoremu kožu pschichadžacu. Talo pak lešlarjo prajachu, so ho kuijerej dale a bole pschiblizuje, dha ſo wutoru wjeczor wſchē ſobustawu kralowſkiej ſwójby, ſ wuwiaſzem džecži prynza Jurja, wołoko krala Jana ſhromadžicu a pschi nim woſtachu, hacž won wudycha. W pôdlaſkej ſtwe ſo duchowni ſa njeho modlachu. Krónprynz Albert a prynz Jurij kralowu Amaliju (ſwoju macž) lubosnje troschtowacž pytaſtaj, jako wona wotsje plakajo kralej Janej božemje prajesche, prynzebznyh a kralowa Maria jej wołoko ſchię panýchmu a ſ njej plakachu. Dha ſtupi kralowu ſpojedny wótž, dwórski kaplan Bernert, k ſmierternemu kožu a wuspěwa hľuboko ſaſčetu a hľuboko hnujazu modlitwu, po kotrejž kralowſka ſwójba ſtu wopuſtej, hdyž bě težlo nježel težlo ſdyhowanjom khoreho krala býhiecz byko.

Nasajtra wjeczor, ſchwartk 30. oktobra, ſta ſo pschewojenje njebo krala Jana ſ Pilniz, tola niz po kraju, ale po ręžy ſobju, laž bě ſo to w lécze 1836 ſ czelom njebo krala Antonia ſtało. Hížom wołoko 6 hodzinow pschichedže paročobž „Saxonia“, kotaž bě ſ kralowſkim woponom a ſ czornymi khorhojemi wupſchena, heward pak tež ſ czornej ſtaſtinu počechnjenia, a poſtaji ſo psched ſlhopom, kž ſ kralowſkeho hrodu k ręžy dele wjedze. Na tutym ſlhopje ſtejachu ſ wobeju bołow kralowſky hľubobnizy a kódzniž ſe ſaſwěczenym ſallemi a po nim njeſechu kaſchę, jako bě

prjedy horla w hrodze duchowny rycz djerzak, 10 hajdukojo na kódz, hdzejz jón na podstawl, s czerwienym pomotom poczehnijenn, stajichu. Tjto tajni komornizy njekechu kralowu wutrobu atd. w zynowych, twierdze sa czinnych kudobjach a postajichu je l kaschczej. A jeho wobemaj bokomaj festupa so 12 pažow w swojej czerwienej draszcze s wóskowymi faklemi w ruzh, dwaj paže běschtaj pak w czornej draszcze. Hewak bě na kódzi hiscze 30 muži s faklemi, wychichi dwórski marschal s Konneriz, komornit hrabja Męc a kralowszy letarjo.

Na wobemaj brjohomaj rěti wjese luda stejescze, jako kódz „Saxonie“ s kralowym czekom wjeczor l Draždzanam dele płowasche, a we wszech blijskich wožadach so s zyrwinymi swonami swoniesche a tu a tam pschi brjohu kmjertne kherlusche spewachu.

Hijom dolho prjedy, hdzejz kódz s czekom njebo krala do Draždzan pschijsé, bě tam wscha wokolnoscz Lobja a katholskej dwórskej zyrkwoje s ludzimi pschepelnijena. Brjoh rěti so se wschelakim wjetshimi a mjenishimi kwětkami kwěczech a jako so spomnijena kódz blijesche, poczachu je wschemi zyrwinymi swonami swonicz a s kanonow so kódzu minatu jedyn ras wutseli. Kral Albert a prynz Jurij na brjohu rěti na pschitwesjenje czeka čazschtaj a l njemu, jako bě s kódze na brjoh wunješene, s nahej hlowu pschitupischtaj. Wunješenje czeka sta so wot 12 hauptmannow s pomožu 12 podwyschlow. Wjes tym bě wot katholskej dwórskej zyrkwoje czah pschitchoł, tiz mjeſečne czeka do zyrkwoje pschewodzecz, so by so tam na paradne kožo postajito.

Czeka so na brjohu rěti na czerwienoskomochane mary staji, na kaschcze so czorna plachta s hermelinowym wobrubem położi a na nju krucifix (Boža matra). Czah so potom, jako bě wójsko, s wobeju bokow pucza stejaze, präsentirowało, s noscherjemi faklow wobdaty pod stajnym swonjenjom a kanonitrowanjom l zyrkwi blijesche. Tam bě jemu katholiske duchownstwo hdzejz l hlownym wrotam napcheczimo pschitchoł a wjedzechcze czeka po zyrkwi, s czornym kulinom poczehnijenej bjes dwemaj ryksomaj gardyjsédnich l kschijnej kapali, hdzejz paže s faklemi w ruzh stejachu. Do kapale pschitchiedchi kralowszy komornizy czeka na paradne kožo, kotrež bě se sašweczenym i kwězami na wulich blébornych kwěczenikach wobdate, wjše paradneho koža pak czornošomoczaný baldachin wižasche. Kral Albert a prynz Jurij potom l paradnemu kožu se sašweczenej kwězu w ruzh pschitupischtaj a tam tak dolho stejo wostachtaj, hdzejz bě bislop Forbarl czeka požohnowal. Na to so pschewodzjerjo rošendzechu a zyrkwi bu sanknijena.

Nasajtra, 31. oktobra, bě zyrkwi wot 12 hodzinow pschijsénu hdzejz do 6 hodzinow wjeczor wotewrjena a kralowe czeka l sjawnemu wobladowanju wustajene. Jara wjese ludzi tam khwatasche, so bychu wobleczo njebo krala

hisceje jedyn ras widzeli a hladowarjo so tam s hromadami cjhijczechu, hdzejz bu zyrkwi w 6 hodzinach sanknijena.

Khowanje žamo sta so tón žamý djen wjeczor w 9 hodzinach.

Wjše tyč, liž běchu na pschewodzenie pscheprosčeni, je so malo ludzi na khowaniu wobdzelicz móhlo, dlež w zyrkwi města pobrachowachu. W prawym časzu so dwórszy, kralowszy a krajni fastojnizy, laž tež sapoglanzy wobeju komorow s kralowskem hrodu do zyrkwoje podachu, hdzejz buchu jim města pschipolasane. Khowili do 9 hodzinow podachtaj so kral Albert a prynz Jurij, psched lotrymajz wschelazy dwórszy fastojnizy — tak mjenowane wulka klužba — džechu, po zyrkwi l kschijnej kapali a po saspewanju psalma 50 „Miserere (Budž mi hnadny)“ kralowszy komornizy kaschcze s czekom a kudobja s kralowej wutrobu atd. posběhnyhu a jón l pohrebniſczechu njezechu. Najprjedy džechu spewarjo a katholszy duchowni, sa nimi kralowszy fastojnizy a komornizy se spomnijenym kudobjemi, sa nimi njezechu kralowe czeka, kotrež pschi durjach pohrebneho wjelba komornizy 12 podwyschlow pschepodaču, liž je do wjelba donjezechu a tam stajichu. Sa kaschcjom džechu kral Albert a prynz Jurij, pruisti krónprynz, awstrijski arzhywówoda Krola Ludwig, jendzelsti prynz Alfred, bayerski prynz Adalbert, waſmarſki herbski wójwoda, altenburgski wójwoda, badenski wójwoda, sakſo-loburgſtohaski wójwoda August, wjehojo Neuž, wjehož Günther rudolstadtski, meiningski wójwoda, wajmarski prynz Herrmann a wschelazy drusy prynzovo. Jako bě bislop Forwerk pohrebnu rycz djerzak a modlitwu wuspěwal, kral Albert s prynzom Jurjom a zusyml wjehojo wjelb wopuschczi a so s nimi w zyrkwi na kralowske města poda, drusy knježa pak wokolo hlowneho woktarja tak dolho stejo wostachu, hdzejz kral s zusyml wjehojo postanu a s nimi do hrodu wotendze, hdzejz woni tež sa nimi džechu a so wot tam domoj podachu.

Pondzelu, 3. nov., so sa njebo krala tak mjenowane vigilije a wutoru 4. novembra equeuije w katholskej dwórskej zyrkwi wotdžeržachu, a běchu kral Albert a wscha fakla kralowska klužba, wschelazy zusy wjehojo, kralowszy fastojnizy atd. pschitomni. Niedzelu bě so w ruslej, laž tež w jendzelstej zyrkwi żarowanska Boža klužba wotdžeržaka.

Swětne podawki.

Galka. Vórsy po kmjerci krala Jana bě nemistí khejz kralej Albertej jara wutrobný list poštał a s dobom pišał, so na khowanje pschijsé. Ale bjes tym bě so tak sašymník, so dyrbješche wo istwoje wostacz a je teho dla na jeho město pruski krónprynz na khowanje pschijsé.

Zelenje dla wotemrječja krala Jana na kralowskim saliskim dworze 24 njedžel traže — hacz do 15. haperleje 1874 — a dwor wſchich drugich europskich wjerchow teho dla pak 4 pak 3 njedžele žaruja.

Kral Albert je kommando 12. armeeorpса prynzej Turcji pschedopodać a budże to wot němskeho khejora najſterje ſa dobre ſpōjnate. — Sakſke wójsko je nowemu kralu w Draždjanach, taž tež w drugich sakſkich městach najbole 30. oktobra ſwérnosz pſchihačko a je ſo to poſdžiho tež wot wotdelenjow ſakſkeho wójska ſtało, kij w Elsaſu a Lothringſtej ſteja.

Wudowa njebo krala Vjedricha Augusta ma ſo pſchichodnje „kralowa Marja“ a wudowa njebo krala Jana „kralowa-macj“ imenowacj.

Draždanske nowiny powiedaja, ſo ſebi kral Albert poſchitkomne hołdowanje kraja w Draždjanach nježada, ale ſo budże wón, taž to w ſwojim časzu njebo kral Jan cijniesche, po kraju wołoko puczowacj a pſchi tej ſkadnoſci hołdowanje pſchijecj.

Něm ſka. Khejor Wylem je porucjik, ſo ma ſo pruſki hejm 12. novembra wotewicj. Hacz budże jón wón ſam wotewicj móz, njeje hiſchče wěſie, dokež je wot ſashminjenja hiſchče trochu khorowaty. — W nowym pruſkim hejmje je drje tak imenowana nazionalno-liberalna strona jara ſylna a wſchelake druhe mjeñſche strony budža drje w naleñoszach wěry a zyrkwe pſchi hejmſkich jednanjacj ſi nej džerječ, ale preč ſo tež njeda, ſo je ſo kruſokatholſka strona tež jara poſylnika a ſo budža jej tež wſchelazj evangelsko-konſervativni ſa poſkazanž na hejmje pomhacj. Duž ſo ſda, ſo budža na bližšim pruſkim hejmje tehdj najhōſche wadženja, hdnj budże ſo wo naležnoſce ſyrlwe jednač.

Po powiedaniu němſkich nowinow, je bamž Pius němſtemu khejorej ſaſo liſt poſteč, kotrež je pak wjele njeļubosniſki, hacz tón, na kotrež ſymp pſched někotrymi njedželemi ſpomniſti. Hacz je ſemu khejor wotmowlit, njeje ſnate.

Boſnansku arzbislopej je ſud ſaſo jedny wós a dweju konjom cękutivszy wſak, dokež tón 200 tolef ſchraſy njeſaplači, k kotrež ſu jeho wotkudžili. Wón bě mjenujz na jene farſke město fararja poſtaſik a ministerſtu nitčo njewoſſewit. Duž minister praji, ſo tajki farat žadyn farat njeje a ſo ma arzbiskop druheho na jeho město ſtajieč. To pak tón nječini a čzedja jeho k temu ſe ſchraſu nuſowacj, ale arzbislop jeje ſedžbu nima.

Awſtria. Dokež awſtrilemu Injejerſtu k wotpomhanju wſchelakeje nuſy w kraju jara na pjenjeſach poſbrahuje, dha je wjetch Bismark barlinskeho banquiera Bleichrödera do Wina poſteč a awſtrilemu ministerſtu 130 millionow tolef hlébora k požičenju poſlicje. We Winje tele pjenjeſh najſkerje woſmu, Bismark pak hlébora,

kotrež dale a bole w pſacjſne ſpaduje, droho wotbudje a ſa nje wyžoku daň doſtanje.

Turkowſte ministerſtu je ſo pſched awſtrilem minifterſtu ſnateje božniſleje naležnoſce ſla ſamolwiaſo a božniſleho generalgubernatora a drugich wſchich ſaſtojnikiow wotkudžiko, dokež běchu cji na tej zykej ſwadze ſe ſwojimi khejemi wina. Božniſakoj, kij běchu pſched tutym ſaſtojnikiom do Awſtrije cželali, ſmědža ſo nětko ſaſo domoj wróćicj.

Winni raijhſraty je ſo w tychle dnjach wotewirk a budże jeho prěnje džeko, wo wotſtronjenje awſtrilſli pjeſeſneje nuſy radu ſkadowacj.

Naſymny čaſk.

Moj Božo nětk ſo pſchiblijuje
Po naſymje tón ſympy čaſk.
To žokte ſiſce ſotpaduje
A ptaki wopuschęjuſa naſ,
Wětr ſympy pſches ſchęerniſčjo duje,
Te krotke dny tak cžemne ſu,
Haj hněh tež druhdy pſchelētuje,
So ſ nim ſo horž bělaču.

A tak ta ſuba ſemja wſchudże
Sso i wotpozjinku hotuje
A hlaſ ſa krotki čaſk ſnadž budže
Mecj běke hněha pſchilrueje
A na tych wołnow ſchlenzach kiejeja
Te ſumne róje ſwědžiwe;
O derje tym, kij tehdj ſměja
Jedž — čjoptu draſtu — tepjenje.

Raj nětk ta ſtara ſemja wſchudże,
Móhł rjez, taž zyke wotemrje,
Tak tež to junu ſi nami budže —
To naſche cžlowiske ſnamjo je;
A hlaſcje, taž ta ſemja ſaſy
We naſečju ſo wonowja,
Tak pſchiindu junu tež te čjaſh,
So naſch proch w ſemi wožiwa.

Haj kaj ſo ſuſu na tym ſwěcje
Ta ſyma ſi lěcjom pſchěměnja
A naletio we ſkodžym lěcje
Tu ſi nowa wſchitko wožiwa:
Tak budže něhdy naſche cželko
We rowje ſaſo wožiwig,
Hdy by tež runje i prochej bylo,
A pſchekraſnjenje ſi njeho hicj.

Tak budžem ſo wſchitzh rjenje
Tam junu ſaſo woſladač
A ſi nowa ſaſo ſrojeſeleni
Tych ſwojich lubnich powitacj;
Bóh daſ, — hdnj ſi teho rowa wuſbu,
So ja pſches mojoh' ſhodžnika
A wſchitzh moji lubi dóndu
K tei ſbóžnoſci tam do njebla.

Petr Mónk.

Ze Serbow.

S Klukša. Wutoru 4. novembra popołdnju w tsejcej hodzinje woheń w kolni tudomneho ludlerja S. Ducjmana wudýri, tak so ho tale, kaž tež wumjeń a bróžen, se žnjemi napjelnena, do ejstę wotpali, maživna, dřiché krótšim časom natwarjena hródz pał zyłe wupali. Hewal pał so tež Barjez domsle, hródz, bróžen a kolnia wotpalicu. Woheń je pječja Ducjmanez hólčej se schtrychowanczami někā samiščrit.

* **S Boščiž.** Tudomny žiwnoſćek njebo Jakub Róbel je našhemu Božemu domej w Nježwacjidle 50 tl. testamentarijszy wotklasz, tym pschispolnjeniom: so ma ho kózde lěto na jeho žmijertnym dnju, abo tola na pschihodnu njedzeli w zyrlwi pschi Božež ſtužje kherlusc 76. „Ta dušha Chrystia wuſtweje mje,” spěwacz. Schtož je potom dale wot danje tutych 50 toleř wysche, ma do zyrkwiſſeje wotkladnych pschincz. — Ejim žadniſche w nětežiſhím čazu tajſe na Boži dom nałożene a k Božej čeſcji pschiniſkene wopory ſu, ejim hóle ma ho na te ſame ſ pschispolnaczom spominacj. — Njebo Róbel je psches ſwojí khalabný ſluk dobrý pschikad dak někotre-mužuli, kiz je hewal tež wot Boha lubeho ſenjeſa bohacze wobdarjeny ſ čaſnymi ſukami.

S Njeſnarow. Tudy je ho 30. oktobra wumjeñtarika Hana Schězorla wobwěſyka. Wona bě teho dla, dokež bě jej jeje mandželski wumjeſek, do čeſkikh myſblow ſapanyka.

S Hukponzy. Tudomnemu herbſtemu rychtarzej Inrijej Žurej je Doho kralovska majestoscz doſholétej ſwérneje ſlužby dla ſlebornu, k ſaſkužbennemu rjadej ſkuſhazu medallu ſpožejil a bu jemu ta wot lamjentego ſudniſkého hamtmana Dertela pschepodata.

Cyrkwiſke powjesće.

Wěrowani:

Ratholſla žhrlej: Jakub Wjeala, ſwórk pschi tačantſtej zyrlwi, ſ Gertrudu Welsz ſ Kulowza.

Krčeni:

Pětrowſla žhrlej: Dennis Margaretha, Jurja Miečki, měſčejana, khejerja a cigarryfabrilanta, dž.

Michałſla žhrlej: Augusta Hedwiga, Jana Nowaka, wulkosahrodnika w Hownjowje, dž. — Jan Richard, n. ſ. pod hrodom. — Ernst Robert, Handrija Ernsta Petricha, džekcjerja w polvernku w Dženilezach, ſ. — Arwed, Ernstia Wilhelma Schöny, ryžerkublerja nad Vaſoňzu, ſ. — Marja Hana, Jana Augusta Schneidera, cježle we Wurzach, dž. — Hana Marja Martha, n. dž. pod hrodom.

Zemrjeći:

Djen 22. oktobra: Hana, njebo Jana Běbracha, ſa-wostajena wudowa, 91 l. — Ernst Rudolf, Michałka Ho-rjanka, murjerja na Židowje, ſ., 1 l. 9 m. — 23., Hana Theresia, Handrija Lukaza, wobydlerja, dž., 13 d.

Šwój bohaty ſkład ordinarnych a ſepſich cigarrow ſ tutym ſniesam furjerjam najnaſlepje porucžam.

Otto Engert

na ſnieskomnej lawſkej haſy čo. 122.

Arac de Goa, extraſ.,
rum Jamaica, extraſ.,
ff. činesiske theje,
Ia. pscheinčnu ſchterku,
Ia. rajſowu ſchterku,
arrow root Ia. St. Vincennes,
ammonium, k pječenju,
peruanſki balsam,
benzin Ia., njewonjazj,
horaz, raff.,
karaghenowý moč,
koſunij, bruny a běly,
jendželski bjeutusčk, czerwjeny, běly a čorny,
macijowy kwět, zyly a tolčeny,
macijowe worjechi Ia.,
glycerin, cjeſčeny,
gummi arabicum, zyly a tolčeny we wſchelakich
dobroſčzach,
potaschu, hrubu a cjeſčenu,
binſtein, wulſi a mały,
módro-, czerweno-, žolto a viſetodrjewo,
ſalmiałowý duch,
terpentinowý woli, najlepſchi,
glauberſku ſol,
mandlowý woli,
jatrowý thran, najlepſku tworu,
majoran Ia., nowy,
provencſki woli, extraſ., Nizzafki,
lamjentowoli,
ſtodičke drjewo,
althejowy korjen,
karlsbadſku ſol,
venezianske mydlo,
ſchwablowy kwět,
ſchwablowe nitki,
ſchwampy we wulkim wubjerku,
ſatyczki we wſchelakich wulkoſčzach,
malenowu juſčku Ia., nowu,
terpentin, husty,
cremor tartari,
tragant, ordinarny a Ia. dobroſče
porucža po jara tunich placjſnach

Otto Engert,

drogowe a barbotworoſe ſhlam̄y
na ſnieskomnej lawſkej haſy čo. 122.

Nóže, kaž tež pleiwa ſa njewjetny a kmořtow ſu rjane a tunje na pschedaň w ſchtrýmparskich
ſhlamach hauenſteinskeje abo hutrowſkeje haſy.

Nowoscze,

jak to wolumjane schawle, rubiszeza a laz, lama a flanelle, pluš, žukno a bucklin, puczowanske, hanjowe a konjaze deli, bely a cziszezany barchent, czornožidžany rips a taſſt

porucza w bohatym wubjerku po najtunischiach placzisnach

Eduard Hartmann na snutskomnej lawskiej haſy.

Ke prodktejazemu symfemu čaſu poruczam ſwoj bohacze ſrijadowany ſklaſ draczaſych tkaninow, gardinow, bělotworow, kaž tež jakow, jaketow a mantlow, požlenſche wot 5 tl. hacž k taſkim najrjeſiſcheho waschnja. Confezije ſo po mérje najrueziſcho ſeſchija.

Jan Jurij Pahn
na torhoshezu vódla hlownej straže.

Swoj wulki ſklaſ hotowych doublewych a tüſelowych jaſow, jaſetow, paletow a džezazych jaſow po najnowſchim waschnju we wſchech barbach a po najtunischiach placzisnach ſ tutym najpodwołniſcho poruczam. Želi ſnadž njeponuja, dha ſo kóždy muſter po mérje w krótkim čaſu ſeſchije. Wo dobrociwe wobledzbowanie proſho

H. Kayser firma J. Hartmann
na žitnej haſy 52 w domje knjega C. Noacka.

☞ W klamaſach ſo ſerbiſti rhezi!

Najnowſche we wolumjanich rubiszezach na hlownu, draczeniſcheza i czisteje wolumy a polwomu, žuknu, double, bucklin, konjaze deli, ſtwinske ruby atd. porucza

H. Kayser firma J. Hartmann
na žitnej haſy 52 w domje knjega C. Noacka.

Petrolejowe lampy.
**Blidowe a wižaze, ſeženowe
a ruežny lampy**
(i C. H. Stobwazeroje ſabrilki)

we wulkim wubjerku porucza

Gustav Lehmann vſhi nowej měſčjanſkej ſchuli.

A u f z i a.

Wutoru, 11. novembra 1873

budže ſo w maleſchanskim delnim mlyne 1 kou, 2 krumje, 2 wylkoſczeſlnej jaſozby, 2 koſy, 3 ſwinje, kurę, rož, wowl, pſcheniza, jeczmien, 100 centnariow ſhua, kłoma, běrn, rēpa, najymſta piza, 2 kučzi a hiſceze wſchelake druhe wosy na pſcheſadzowanje pſchedawac̄.

A u f z i a.

Pondželu, 10. novembra, popołdnju w 1 hodzinje, budža ſo w ſahrodnistej živnoſci czo. 4 w Czelchowje wſchelake mōble, rolny a wojnarſki grat ſa hotowe piejnje na pſcheſadzowanje pſchedawac̄.

Swidowjenia Schramowa.

Štwinska džowka.

Žena ſtwinska rodna džowka ſo na jedyn knježi dwór bliſko Budyschina k nowemu lětu pyta. Hde? to je ſhonicz we wudawarni „Serbſkich Nowinow”.

Kučarfa.

Sſerbowka, kž je ſmana kučarfa, može poſa ruſowskeho duchownego w Draždjanach k nowemu lětu dobru ſlužbu dostac̄. Vſho dalshe wulka wudawarna „Serbſkich Nowinow”.

Powschitkoma ażekuranza w Triece

(Assicurazioni Generali)

založena w lécie 1831.

Wobsanjenje sa lěto 1872 dopokazuje, so towarstwo s rukovaznym kapitalom wot
37 millionow 189 tyžaz 530 schěšnakow 31 krajzarjow

stukuje, kotrež w

schěšnakach	4,200,000.	— kr. faktadneho kapitala
=	22,349,343. 30.	- všehlakich reservow
=	10,640,187. 01.	- prämijow a kapitalijowej danje

wobsteja.

Všci brutto-doskodach na prämijach a kapitalowej danji wot 10,640,187 schěšnakow bu w lécie 1872
12522 schłodowanjow je inamjenitej summu wot

5 millionow 31 tyžaz 437 schěšnakow 87 krajzarjow
sapkaczenych. Wot kózdeho agenta móže ho cíjicējaný sapis všehlakich schłodowanjow dostaci.

Wot wobstacza towarstwa bu s zhlá enomska summa wot

91 millionow 831 tyžaz 803 schěšnakow
na farunanie schłodowanjom apkaczenych.

Powschitkoma ažekuranza sawěsczuje:

- a) psche wohnjowu schłodu: twory, mobiliye, žiněnske płydy a t. d., kaj tež, hdźi to krajowe salony dowolne, twarjenja všehlakich druzinow,
- b) posicjuje sawěsczenja na žiwjenje čłowjelow na najwšehlakich waschnie
sa ujtnijsze twjerde prämije a wustaja polich po pruskim kourance.

Na kózdemu wukasjanu a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja so jako agentojo:

hamtski skotolekar Ernst Walther w Budyschinje.

Korla August Berger w Ketzlitzach.

Sa brósthorych.

G. A. M. Mayerowy brósthycop

wobsteji po mojim, s
pscheptowana dobytym

pschechwědeženju jenož s rostlinowych wutkow, kotrež sa wchě affekcije brósthnych organow hojaze, polóżaze a směro-waze a jara derjecznejaze stukowanie sałoža. Wón wohebie derje kłodzi a wonja. W prazi wopokała so won jako wohebný kredl psche chronisch kaj tež akutných dýchawowych katarrhach. To attestruje s polnym lekarstkim pschechwědeženjom

Bróthkaw.

Na swětnej wukojenžy prämiirowaný brósthycop maja jenož prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 nřl.,
15 nřl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kunka w Budyschinje,	haptylař Gerisher w Ostriku,
W. Rotha w Lubiju,	Scholtka we Wotrowje,
J. Kinnar, haptylař w Hernhucze,	Schmann w Budestezech a
J. Höbmans w Scheračowje,	haptylař Dr. Gultsch w Nakęzach.
Ed. Hiese w Nowosalzu,	Jul. Stochhausen w Kamjenzu.

Tannin-Terpentin

s parą w Th. Höhenbergera fabriky w Bróthkawie
dobywanym, s wjele lět jako wohebný snath psche nervowe
hlowubolenje

rheumatismus a wiež.

Na dostaci w bl. po 12½ nřl. a 1 tl. w Budyschinje w G. Menzarez hrodowskej haptyle.

Howjase, wowcze, kosaze kaj tež wschitke druhy
kože a kóžki kupuje po najwyskich placzisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haptyle čzo. 426.

Swoj

Belowy magazin

s tutym najpodwolnišcho porucza a kol po naj-

tunisich placzisnach pschedawa

Ernst Hämsch

na bohatej haptyle čzo. 88.

Belzy a mězy we wchěch nowosczech sa mužow
a hólzow najtunisich porucja

Emil Flegel na žitnej haptyle,
pödla knjesa cjažnikarja Käfflera.

Ca nětežischi čas

porucžam wulki wubjerk

mužazých a hóležazých nadžuknijow, zhlé wobleczenja
a schlaſroli

po wschomózno najtunischich placzisnach. Skasania po mérje ſo najrucižiſho
a naſſprawniſho wobstaraja.

Adolf Weiss

w domje knjeſa tapeziera Mäuseſa.

Taxa palueho drjewa.

W lěſczaſtiim drjewnischju pſci mužakowſto-bu-
dyjskim ſchuſeju ſteji na pſchedan:

čhojnowe měſchane drjewo, ſtoh po 3 tl.	15 nſl.
— pjenitowe — — —	2 = 10 —
— walczli, ſopa po	1 = 20 —

Ša ſtoh a ſopu $2\frac{1}{4}$ nſl. lěſhoweho pjeniſesa. — Wuměnjene je, ſo ma ſo kóždý kupowar pola podpiſaneho
pſcipowježdžic.

J. Žichabran.

Dobre nowe połnojerje,

ſopu po 25 nſl., 1 ſa 4 a 5 np., porucža

Hermann Kunad
pôdla poſta.

Amerif. ſwinjazy schmalz, puſchene tucžno,

w zylm a jenotliwym najtuniſhi porucža

Hermann Kunad.

Palenz

wſchēch družinow najlēpscheje dobroſče ſa wiłowarjow a hoſczenzarjow ma po najtuniſhih placzisnach na pſchedan Hermann Kunad
pôdla poſta.

S lipſkeje maſh ſo wróciwſki ſhm wot tam po tunej ſupi wulki wubjerk wſchelatich drasczenjow ſobu pſciwjeſt, ſoko riph, alpacca, lüſtr, lama, fožowe kryče, blidowe a kommodowe kryče, ſatin, módrociſhce, ſchawle, rubiſhla, ſukno, ſaſhemir atd. a porucžam je cjeſcienym ſerbam najpodwołniſho a najtuniſho.

J. Sobersky w poprjanzowej haſh.

Palenz a liquenre

wſchēch družinow a najlēpscheje dobroſče najtuniſhi po-
rucža Ernst Hämsch na bohatej haſh.

Połnojerje

nowe a dobre

ſopu po 25 nſl., 1 ſa 4 a 5 np. porucža
Ernst Purscha na Židowje 238.

Khofej we wulkim wubjerku, punt po 11—14 nſl.,
zolor, zyl, pt. 56, 60 a 64 np., mléth, pt. 48, 50 a 52 np.,
róſynti a loriinth, pt. 48 a 50 np.,
rajk, pt. 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
truph, pt. 24, 26 a 28 np.,
nudle, gries, jahly a ſchterku najtuniſhi,
la petroleum, pt. 20 np.,
raff. ſchles. ſwěčenje, pt. 40 np.,
paraffinowe a ſtearinowe ſwěžy,
jerje, ſelene, marinowane a ſuſchene,
porucža, pſci wotkupjenju wjetſchi vjeſlow tuniſhi,
Ernst Purscha na Židowje 238.

Amerikanski ſwinjazy schmalz,

=
puſchene tucžno,
w zylm a jenotliwym jara tunio porucža
Ernst Purscha na Židowje 238.

Palenž

wſchēch družinow najlēpscheje dobroſče ſa wiłowarjow a hoſczenzarjow ma po najtuniſhih placzisnach na pſchedan
Ernst Purscha na Židowje 238.

Rosaze, ſoſlaze a čelaze ſože, kaž tež ſunjaſe,
thórjaſe a ſajecze ſóžki ſupuje vo najwyshiſhej placzisnje

Heinrich Langa
blisko ſerbſkej katolickej zhrékwe.

Wolazy motrocžy.

Na knježi dwor w Schezenžy pola ſakez móžetaſ
ſo hiſceje dwaj ſylnaj wolazaj pſci dobrej ſože w
hod̄ 1873 pſciſtajic̄.

**Wot soboth, 8. haež do schtwórtka, 12. novembra,
w hauensteinskej
abo butrowej hažy 13 w hauensteinskej
wulke wipschedawanje abo butrowej
hažy 13**

stolpowych a soſaschpihelow s baroque-woblikami, ovalnych fotografijowych woblikow, kaž tež
wuschwejsowanych gardinowych žerdzow po tunich, ale twierdzych placisnach
w schpielowej a posłoczeńskiej fabrizy

A. Aschbacher.

W Budyschinje, 8. novembra 1873.

Dziwočanske herbske ev. luth. misjonske towarzstwo
smieje jutſje — 9. novembra — popołdnju w dwemaj
shromadzisnu.
Petr Mlouk,
pišmawiedżer.

**Shromadzisna
porſchiskeho ratarſkeho
towarſtwa**

wutoru, 11. novembra, popołdnju w 5 hodzinach.
Dženski porjad: Pschednoske knjesa profesora
Dr. Heidena.

ff. Bruny ſłodosyrop,
ff. kandissyrop,
ff. zokorsyrop

porucza najtunischo Ernst Hämisch na bohatej hažy.

Dobre a cžiste palenzy

šamſneje fabriki
po khanach a cžiwzach ma po najtunisich placisnach
stajnie na pschedan rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika
August Bartlo

na ſtronkownej lawſkej hažy.

Petroleum

tač tuni, kaž wſchudze družde, teho runja
ſchlesynske najlepſche ſhweczenje
pschedawa August Bartlo.

Wipschedawanje
wſcheje ſymſkeje draſto
jako: nadzulujow, cholowow, hólczazeje
draſth atd. pola Moritza Kubascha
na garbarskej hažy 432.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Cišé: L. A. Donnerbaka w Budyschinje.

**Jenož ſa cžaš hermanka
bratrow Böhmez
wulki mechaniffi historiffi
ſwětny muſeum**
ſ hibathmi mechanifkimi figurami w elegantnej 150 stop-
nów wulkej budze na žitných vitach w haleji pschi theatrje.
Wožebje ſedzne cžinimy na
wokuſtanu ſchtom ſ winskeje wuſtajenyz
abo na mechanifke ſpěwanske ptaciki,
liž móža ſpěvací, žrací, picí a létací, kaž živý ptak.
Dale je vidječi
rotunda a ſuňtskomne winskeje wuſtajenyz
žyle nowa a po fotografijach ſestajena.
Hewak tej

ſhowanje ujebo krala Jana.

My dowolamy hebi na to ſpomnič, ſo ſmy ſ na-
ſchim muſeum 3 měſazh na winskeje wuſtajenyz byli a
ſo měſachmy jón nojpoſledy w Draždjanach 2 měſazaj.
Wón mějeſte wſchudzom wjèle wophtowarjow a nadži-
jemy ſo, ſo budze tež tudy tón krótki cžaš na puczu do
Varlina bohacze wophtany.

Sastup 2 ½ nſl., vjěčzi 15 np.

S pocjeſcjojanjom
Bratsja Böhmez,
molerjo a mechanikarjo.

Kermuſcha

a reje w nowohlaſkowanej ſali jutſje, 9. nov., atd.
w Małeszechach.

Jan Wehla.

W Cžichonzach

njedželu a pondželu kermuſchne reje, najpodwol-
niſcho pschedroſchuje Ed. Säuberlich.

Eži ſami, liž maja hiſćeje do hajniſkeje ſažy
w Konej Wjeszy placicí, ſo ſ tutym napomi-
naja, ſo byču to hnydom ſežinili.

Uhras.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleř.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtletna przedpłata pola
wudawařa 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopšijecje: Najnowsche. — Sejmski dopis. — Swetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S
Huski. S Böschiz. S pola. — Dopis. — Zyrwiniske powjescje. — Hanß Depla a Mots Tunka. —
Nawěštnit.

Najnowsche.

Draždjan y, 12. novembra. Ministerstwo kultuřa a sňawnego wu-
czenstwa je poruczilo, so ma zo
19. novembra (śr jedu) dla wote-
mręcza krala Jana we wschęch
evangelsko lutherſkich zyrwach żar-
wanske a wopomnjenſke przedowa-
nie dżerzeč.

Barlin, 11. novembra. So je bamž khe-
zorej s nowa list poſlat, to je wérno, ale tuto
pišmo je, kaž tudomne nowinę powjedaja, tajkeho
wopšijecza, so zo wossewicž derje njehodzi.

Barlin, 12. novembra. W prénjej ko-
morje pruskeho hejma bu hrabja Stolberg-Wer-
nigerode sa pschedzydu wuswoleny.

— Krónprynz nětko wschédnje s Potsdama
do Barlina pschedzye, so by khorowateho khezora
wopystał.

Madrid, 10. novembra. Wójsko knejer-
stwa je 7. novembra s karlistami doszcz wažnu
bitwu mělo a dyrbjaču poſlenički skončnje zo-
faz. (Po druhich powjesczach su pak karlistojo
dobyli.)

Sejmski dopis.

Hijom nětory króz bu na salškim hejmuje wjèle
wo tym ryczane, so by dželenje ležomnosćow zyle zwro-
bodne a połnje dowolene bylo, ale ženje mothkoſowa-
nie we wobémaj komoromaj tajke njebe, so by wjeli-

noſć tajku zwobodnosć dacž měto. W poſedzenju
2. komory 7. novembra ta węz s nowa k ryczam pschi-
dze, dokež běſtaj dwaj ſapoklanzaj namjet w tajkim
wotmyšlenju ſtajkoj a po mótrich ryczach, liž nimale
4 hodziny trajachu, komora s malej wjetſchinu hkoſow
wobſonkny, so ma knježekſto ſalon wudacž, po ko-
trymž by kózdemu dowolene bylo, zwaje ležomnosće
djelič a rospšchedacž hacž do poſlenjeho pruta, runje
pak tež, so by jedyn změk zyku rjež hromadu po-
kupicž a ſebi s teho wulke kubko ſhotowacž, jeli so wob-
ſedjerjo ležomnosćow k temu ſwoſniwi namaſaja.

S teho je widječ, so drje dotalne poſtajenia,
dželenje ležomnosćow naſtupe, po lotrých zwědzisiche
so wot wobſedjeniſta, kajkež wulkoſče tež běſche,
jenož tsečina wobđelič, tež w naſtim kraju psched-
stanu. A hdź tež zo pschedacž dyrbí, so tajka zwro-
boda někotremuſkuliz wobſedjerjej pschi pschedacžu wob-
ſedjeniſta wjetſchi pjenjes wotcijenje, dha tajka nje-
wobmiesowanoscž, dokež ju bórſy ſpelkantojo a ma-
klerjo wujicž wjedža, wěſeže ſa wſchelakich ludži, wo-
kubje pak ſa gmejný bjes wulkih njeſpodobnosćow
njewostanje.

Tola pak drje tajke pschedenjenje hſtacze tak rucze
do živjenja njeſtupi, dokež je nimale wěſte, so prénja
komora, kotrež ma zo ta węz tež priódlokoſiř, k
wobjanienju druheje komory njeſtupi. Po tajkim
budža zo czi, liž džedža ratarjam runu zwobodu w
zwójſtwie pschedacž, kaž ju fabrikantojo a pschedacž
moja, na někotre lěta s tym ſpoločicž dyrbječ, so ſu
w tutej naležnosći tón króz s najmjenſcha kroczel do
předka pschedli.

Handrij Kerk (Strauch).

Śwētne podawki.

Sakſka. W Kamieńzu je wóndano diaconus Lebzüller s Kochlika sa nowego primariuſa wóſwoleny.

S Draždjan. Kral Albert je na wójsko 5. novembra kléadowažy dženſki wukas wudač:

„Wojaž! Po Bożej niewiſłednej radze je kraj ſwojego krała, mójſlo ſwojego wójnsleho kniſea ſhubiło! W wérnej ſrudobie Mojeje wutroby, w ko- trejž ſo s Mojim krajom a Mojim wójskem ſjenoczeny wém, je Moje požadanie, Wam, liž Wy w trutych a dobrzych dnjach po starej ſakſkej ſwérnosći i Mojemu w Božym wotwozowazemu nanej ſtejſchce, dženſha Mój kralowski džak ſa Wasche dotalne ſadžerženje, i dobom pač tež twjerdu nadžiju wuprajic̄, ſo tu twjerdu ſwérnosć a woprowazu ſmužitoſć, ktoruž hym Za ſa čaſ ſwojego dotholétnego kommando-wiedzenja, jako Wasch wodzér ſójdy čaſ, wožebje pač tež w wulſich a ſtrachnych čaſach ſtajnje we Wasz dopokafanu namakał, nierschemenjenu tež Mi a kralowſtemu domej ſdžeržic̄e i Waschej čeſcji, i Raſcheho droheho wotzneho kraja lepschemu. Daj to Bož!“

Albert.“

K kraju Albertej je w thchle dnjach wjeli deputa- zijow i wjetſich a mjeniſich mestow pſchisck, ſo bydu ſemu dželbrac̄je nad ſmiercju krała Jana a ſbožopſchec̄za i nastupjenju throna wuprajili.

Prinz Wasa, nan kralowej Karole, je do Draždjan na wopytanje pſchiljek.

Niebo kral Jan je tak mjenowanemu albertſtemu to-warſtwu 1000 tl. wotkaſak; tač je hewal ſwoje privatne wobhedenſto roſdžili, to hiſceje ſjawne ſnate njeje.

— Kral Albert je draždjanſkej kudsoninje 600 tl. darič.

Wóndano bě ſapoſklańz Ludwig w druhzej komorze na ministerſtwo praschenje ſtajk, hac̄ wonie wo tym wě, ſo ſu draždjanſke nowiny „Katholisches Kirchenblatt“ prajike, ſo je wuc̄ba wo bamžowej njemolnoſće w ſakſkej na to waschnje w katholſkich zyrlwach wosjewjena, hdyž je ſo paſthyski list, w Tuldze wo němſkih biskopow wu-radzeny, katholſkim wožadam prijodečitač, a ſtočo čze ministerſtwo pſchec̄iwo tajkim wudawanjam činic̄? — Minifier kultuſa je na to wotmoſwil, ſo je wosjewjenje ſpomnjenje wuc̄by w ſakſkich katholſkich zyrlwach teho dla ſtako njeje, doleč je ministerſtwo i temu ſwoju do-wolnoſć ſapowiedźiko (hac̄ runje ſu ju w Pruskej a drugich němſkih krajach dali), a ſo ſo tajke wosjewjenje tež pſches prijodečitanje fuldaſkeho paſthyskeho lista njeje ſtač mohko, doleč je w nim wo 25lētnym bamžiſkim ju-bileju ryc̄ a ſo tam jenož ſ trótk na pomjendowanu wuc̄bu ſpomni. — Šapoſklańz Ludwig ſ tutym wot-molwojenjom ſpolojom njebe a ſtai teho dla potom- ſon namjet, ſo by ſo pſchec̄iwo biskopej Forwerkej wot

wyschnoſće ſudniſzy ſakrocžiko, doleč je wón bjes do woloſoſče ministerſtwo fuldaſki paſthyski list w zyrlwach wosjewic̄ dač a ſo ma wón wysche teho ſ ſkłekli wožadami i nawjedzenju dač, ſo je ſo tajke wosjewjenje pſchec̄iwo ſravnym ſalonam ſtako a teho dla w ſakſkej ničo njeplacič. — Na to je pač ministerſtwo ſjawne wuprajito, ſo je biskop i wosjewjenju fuldaſkeho paſthyskeho lista dowolnoſć doſtak a ſo ſo po tajkim wot-njeho žane ſamolwjenje žadac̄ njeſe.

Wjeli naſladnych měſčanow města Lipſka je wobſonkyto, niebo kraju Janu tam vělny pomnik ſtajic̄. Wjes thmi, liž ſu tajke wosjewjenje podpiſali, ſu mužojo tak derje konſervatiſneje laž tež liberalneje ſtron. — (Kral ſo čaſ ſchémienje!) Zato bě kral Jan hiſceje prynz, dha jeho w Lipſku ſa horliweho pſchec̄ela jesuitow džeržachu a ſta ſo teho dla, jaſo wón ſunu do Lipſka pſchijedže, tajki ropot, ſo dyrbjeſche wojsko ſakrocžic̄, pſchi cžimž bu něchtio ludzi ſatſelenych a tōſchtio ranjenych. Sa čaſ jeho kralowanja ſu pač ſo Lipſzenjo pſchewdžili, ſo wón tajki byk njeje, ſa kai-kehož bu jim wudawaný, a ſu ſo teho dla na tym, ſo bu jemu w Lipſku hród natwarjeny, bohac̄e wobhželi. A netko čožedža jemu wysche teho ſ džakownoſće hiſceje pomnik ſtajic̄!)

W Benigu je ſo 7. novembra 29 ſe žnjemi napjel-niemyh bróžnijow wotpaličo.

Němſka. Khejor Wylem wot ſwojego ſaſymnenja hiſceje zyle wotkorječ njeje, hac̄ runje je ſož wopuſchçit, a njeje teho dla pruski ſejm 12. novembra ſam woteworic̄ mohko, ſtočo je ſo wot minifira Kämpfhausen ſtako, liž w ſwojej ryc̄i bjes druhiim praji, ſo kniežetſtwo w wupanjenju woſbow pſchipoſnac̄e ſwojego ſlutkowanja widži a ſo budže teho dla dale tak ſlutkowac̄. ſtočo krajne pjenjeſne naležnoſće nastupa, dha je ſo krajny dočk hōdnie pomjeniſtie a wot krajnych dohodow (nutpſchijndzenjow) je teſlo wysche, ſo budže ſo ſ nich, hac̄ runje budža ně-ſotre dawki pomjeniſhene, wjeli pjenies na ſtvarjenje ſe-lesniſow, pučow a kanalow na kojoječ mōz. Ŝeſmey bu-đa nowy ſormindſki poriad a wſchelake druhé ſalonu i wu-rađowanju prijodekpožene, a ſtočo nowe zyrlwinſke ſalonu nastupa, dha drje ſo jim biskopojo pſchec̄iwo, ale kniežetſtwo budže ſebi ſich wobležbowanje čim ſru-čiſiho žadac̄, doleč woni žane wěruwusnac̄e njeranja atd.

Khejor je minifira woſny a pſchedždu ministerſtwo marschala Roona po jeho žadanju ſe ſkužby puſchçit a ſa minifira-pſchedždu wjetcha Bismarck, ſa minifira woſny pač generała Kamele pomjenowak. A doleč čze Bismarck dleſhi čaſ na ſwojim ſuble w Pomorskej ſiwy byc̄, dha je knies Kämpfhausen, minister finanzow, ſa jeho ſaſtuſniſa w Berlinie abo ſa vicepresidenta ministerſtwo poſtajenj; ſtočo je ſo wſcho po Bismarckowej woli ſtako.

Poſnanskiemu arzbiskopej ſu ſchraſu wot 200 tl. na-

1000 tl. powojchili, dokež na město jeneho fararia, kotrehož je hžom pomjenovat, po žadanju ministerstwa druheho stajicž nočze. Dokež wón wschelake schrafy, kotrež ſu jema dla njewobledžbowania tak mjenowaných nowych zyrkwinſtich ſakonow napočjili, ſaplačik njeje, dha je jemu ſud konje a luču wutjaſacž (wupfändowacž) dał a potom ſa 600 tl. pſchedak. Jedyn bohaty měſtečan chyzsche biſkopowe konje a luču ſa njeho ſaſo ſupicž, ale biſkop rjelny, ſo by to nječinik, dokež jemu woboje tola ſaſo woſmu. — W pruskej Hesenskej je hacž dotal 10 lutherſtich duchowných možbadjených, dokež ſo nowemu unionſkemu konſijtorſtu podcizhnež nočzedža.

A w s t r i a. Ministerſtwo měni, ſo 80 millionow ſchēznakow doſaha, ſo by ſo pjenježnej nufy pſchelupzow a ſabrikow wotpomhało a ma ſo tajka pomož na tajke waschnje ſtač, ſo ſo pſchelupzam a farbrikantam pjenjež na twory požeža a ſo ludej dželo na železnizach da. Atžijowe towarſtwa k polepſhenju ſwojego wobſtejenia ſ tutych pjenjeſ nicžo njedostanu, dokež k tajkej pomož ani 800 millionow ſchēznakow doſahało njeby.

F r a n z o w ſ k a. S kraleſtowem w Franzowskej tu khwilu nicžo bycz njemože, dokež hrabja Chambord, kotrehož chždu ſa franzowskeho krała wuwokač, wot ſwojego starožwetneho měnjenja njepuſteži. Duž je ſebi monarchiſla ſtrona franzowskeho ſejma, k kotrejž ſo pſchedžyda republiſti, marſhal Mał-Mahon ſwēru džerži, nětko wumyſlika, Mał-Mahonowu ſlužbu bóry na 10 let wobtwjerdžicž a wschelake ſakony pſchelizmo ſwobodje nowinow atd. wudacž. To pak ſo Franzowsam lubicž nočze a teho dla je republikanſla ſtrona w franzowskim ſejmje ſaſo wjazy možy dostača. Duž je lohlo mōjno, ſo ſo monarchiſtam (kralowſz-ſmyžlenym) jich wotpohladanje njeradži. — Bazainowym proceſ ſo pſchezo daſe pleče, ale ſajli ſóng ſměje, njeheđi ſo pſačicž.

Ze Serbow.

S B u d y ſ c h i n a. Sañdženu njedželu je minister wójny, knies ſ Fabrice, ſe ſwojim adjutantom tudy pobył a ſ tudomnym měſtečjanostom Löhrom, měſtečjanſkim radžiželom Buchheimom a twarſlim direktorom Baumgärtelom měſtinocje wobhladował, hdzej by ſo ſnadž nowa laſerna twaricž moħla.

— Sañdžený tdyženj je týčer ſu hſ ſ kujſkej maſchinowej fabriky na to ſamo waschnje a na tym ſamym měſeče k njebožu pſchiſhoł, kaž wóndano týčer Richter. Wón je ſebi lěwu ruku ſkamal, tola njeje ſtrač, ſo budža ju dyrbječ motrěſacž.

S H u ſ t i. Tudy bu ſrijedu, 22. oktobra, ſvěhanje naſcheje noweje zyrkwoje ſkónčene a ſhromadžiku ſo teho dla dželaczerjo (něhdje 80), tiž běchu pſchi twarbie ſlut-

lowali, kaž tež zyrkwinjy a gmejnſy proðlstejerjo, wučerjo a kantor ſe ſpěvarjemi, a czechnečku ſ duchownym a ſ knjeſom kollatorom horje na zyrkwinu lubju. Tam wuspěwa ſo najprijedžy ſhēlufch „Nječ Bohu džakuje“ a na to ſpěvachu ſpěvarjo jedyn ſpěw ſ pſchewodom hudiþy. Taſo bě ſo to ſtało, džeržesche k. duchowny. Tačel němſku rycž, w kotrejž na wažnosć twarbi poſlavasche a po nim roſpomni murjetſki miſchtř k. Hānsel ſ Kočižy w herbſkej rycži, kaž je ſo pſched někotrymi měbažami ſakladny ſamjen k tutemu nowemu Božemu domu počožit a ſo je ſo pod Božim ģohnowanjom, pod ſwołniwym woporami dobrých ludzi, kaž tež pod wuſtojnym wjedženjom twarzow a pod pilnym ſlutfowanjom dželaczerjow twarba ſa 15 njedžel tak daloko dokonjaka, ſo budže bóry ſene město, hdzej budže ton Knies a wěrna křeſcijanska myſl býdlicž a k temu pomhač, ſo by ſo křeſcijanska wera a bratrowska lubosć tych poſylníka, tiž w naſher wobhadt býdla. Wón wunjež ſkónčenje hiſchę ſławu kralej Janej, knjeſej kollatorej a jeho ſwójſbje, knjeſej duchownemu a knjeſej ſantorej, a ſkónčenje tež zyrkwinſkim a gmejnſkim prijódſtejerjam. Po nim rycžesche hiſchę k. czechliſki miſchtř Nycžka ſ Wulſkeho Woſyla w nastupanju na twarjenje noweje zyrkwoje a ſwiatoczeń ſo potom ſ wuſpěwanjom někotrymi ſchucžkow ſkónči. — Potom ſo wſchitzy dželaczerjo, jich bě 86, kotsiž běchu pſchi twarjenju zyrkwoje ſobu džekali, na Kočižy ſhromadžiku, hdzej bě jim knjeſ murjetſki miſchtř Hānsel hoſcijnu wuhotował a po hoſcijne běchu ſa nich w Vělych Nožlizach hudiþba a reje.

S B ó ſ c h i z. Ře ſowjeſci ſ naſher wžy w čo. 45 „Serbſtig Nowinow“ móžem ſihi ſkónčenje pſchijſtacž, ſo je njebo ſihi ſkónčenje Nobel tež ſa naſher ſchulu 50 tolet wotkaſat, ſi ktrjehž danje maja ſo pilnym ſchulerjam čežne myta dawacž.

S p o l a. Kaž ſumy pſchezo wobžarowali, hdzej ſerbjia w Němzač ſaſtojnstwo nadwoſtymu, dha mam ſeitko ſkladnoſć, ſo wutrobnje wježelicž, ſo ſtaj ſo dwaj ſerbjai ſaſo do ſerbow wrocžkoj. Mějenižy knjeſ Sařjenc, rodžený w Zitru wobſicžanskeje wobžadu, je ſo ſe Sohlanda nad ſprewju, hdzej bě ſ druhim wucžerjom, jako zyrkwiny wucžer do Hrodžiſčicža pſchedžydlit a teho runja je knjeſ Vjar, rodžený w Bóſchicžach nježwacžiſkeje wobžadu, tež jako zyrkwiny wucžer do Budyſchinka pſchiſhoł. My jeju ſ luboſćzu do ſerbow wítam, a Bóh lubi knjeſ nječ jeju bohacze požohnui!

D o p i s.

S Lipſta. W ruſkim křeſorſtvoje je ſo w noviſhim čažu wjele gynnatiow ſakojič a ſo jich ſ kóždym lětom hiſchę wjazy ſakojič, tač ſo tam filologojo,

to je: wuczerjo klasičnych ryczow (łacząnskiej a grecijskiej) jara poobraćają. Tański niedostatki je pał czym niewolobniści, doleż so s tutych wuczerjow direktarjo gymnasijow bjeru, — a je teho dla rusli minister wuczbych nałeznośczi, hrabja Toksto, sa tym hładał, so by i wotpomianju tańszego niedostatka filologow s wulraja, wobieje se słowjanistich krajow, do Ruskiej dostat. To je so jemu drze radžiko, tola pał niz w dozahazej mierje, a wón zebi teho dla wotmyśli, na jenym wulrajnym universitetu tak mienowanym filologiski seminar sa tańzych studentow sałożyc, kiz chzedża pozdzijszo jako wuczerjo klasičnych ryczow do ruskiej szkoły stupicz. Tański seminar je nětko tudy w Lipsku sałożony a pišaja tudomne nowiny w tańszym nastupanju śledowazie: „Se zapoznaniem nětčijszeho szmiedeho pokläta je so pschi tudomnym universitetu rusli filologiski seminar sałożik, do kotrehož moja młodscia ludżo, kiz su runje gymnasium wopiszczały a so s dobrymi wopisami wopolasaja, fastupicz, so bychu dwę abo tsi lata klasičske rycze s tańszym wuzitkem studowali, so bychu potom w tańszym nastupanju pschi dobrej sidże wuczerjo bycz mogli. Woni sa czas swojego studowania dozahazy stipendium (psjenieżne podpieranie) dostanu. Do tuteho seminara szmiedja niz jenoż Ruszkoj fastupicz, ale też wehebeje młodzi ludži se wszych słowjanistich narodow a hnadż też Němcy. Wumienjenja, pod kotrejmi mőže so fastupjenje stac, su śledowazie: 1) sa kózde lato, kotrej něktón na khóstych ruslех knieżerstwa w ruskim seminari studuje, ma wón dwę leče jako gymnasialny wuczer w Ruszowskiej bycz; 2) wón ma rusli rycz tak na wulnycz, so móże ju derje ryczec a pišac, a dostawa wón teho dla też dozahazu wuczeru. — Sa direktora tuteho seminara je klawný filolog, tańny radžiczel profesor F. Ritschl postajeny a je jemu młody filolog Dr. Hörschelmann s Dorpatu, kiz je też w Lipsku a Götingenu studował, i pomoży daty. Wuczbna rycz w seminari je łacząnska — Kąż szkłsimej, dha chzetaj do tuteho seminara też dwaj młodaj Serbaj psichodne jutry fastupicz.

Cyrkwińskie powjesce.

Werowanie:

Michałska żhrlej: Jan Gustaw Smoła, kubler w Leszawie, s Mariu Wicząsz se Sajdowa.

Krčeni:

Pětrowska żhrlej: Maria Hedwiga, Jana Bohuwera Schramy, wobydlerja a nôzneho strażnika, dž. — Jurij Hendrich, Jana Augusta Kolpy, wobydlerja, s. — Clara Hilžbjeta, Augusta Roberta Dubiskeho, wobydlerja, dž. —

Michałska żhrlej: Martha Helena, Jana Augusta Piętchli, wobydlerja w Jenkach, dž. — Anna Maria, Handrija Lipski, kublerja w Hruboczyzach, dž. — Emma Maria, Handrija Urbana, wobydlerja na Židowje, dž. —

Emma Wilhelmina, Augusta Stobera, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemirjeći:

Dzień 29. octobra: Jakub Winkler, wumieňlar a nôzny strażnik w Sstonej Vorſteji, 72 l. — 1. novembra: Bertha Adolfinę rodžena Rumpelt-Stedmanez, s. Bayernna, najeňala w Hruboczyzach, mandželska, 42 l. 5 m. — 3., Klara Hilžbjeta, Augusta Roberta Dubiskeho, wobydlerja, dž., 15 d. — 4., Jurja Augusta Kolke, žiwnoſczerja w Sajdowie, morwonarodżeny syn.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie 8. novembra 1873.

Dowoz: 5381 mēchow.	Płaćizna w pŕerezku					
	na wikačach,			na bursy,		
	niższa.	wysza.	najniższa.	najwyższa.	niższa.	wysza.
Pscheniza 50 silogr.	4 13	9	4 22	9	4 15	4
Różka	4	3	4	3	4	3
Ječmienj	3 17	2	3 18	6	3 13	2
Bowż	2 20	—	2 22	—	2 20	—
Hroč	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—
Naps	—	—	—	—	—	—
Jahy	5	1	5	10	8	—
Hejdusčka	6 16	8	6 20	—	—	—
Kopa škomy	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo	—	—	—	—	—	—
Butra	1	—	26	—	28	—
Zent. hyna (50-)	1 10	—	1 20	—	—	—

Weżera płaczesche w Barlinje:

spiritus 21 tl. — 22 tl., pscheniza 66—92 tl., rožka 50—73 tl., ręgikowy woli (njeczisczeny) 19 tl. — ngl.

Gzabi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; popołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wieczor 8 h. 25 m.; w noz̄ 2 h. 35 m.; w noz̄ 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wieczor 6 h. 50 m.; wieczor 9 h. 45 m.; w noz̄ 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenzja do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wieczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenzja: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wieczor 9 h. 55 m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Uj, aj, kral Salomo je šo sje-
nym israelitarjom swadžil!

Mots Tunka. Ale hdže dha to?

H. D. Na pruslich mjesach.

M. T. Staj dha šo bikoj?

H. D. Né; ale jeju žonje běštej šo sa hčowu
hrabnyk, jo wložy jenož tak wokolo lětachu.

M. T. Dwaž pišarjej na kermaščnyh rejač
běštej.

H. D. A što dha tam tola chyňskaj?

M. T. Jedyn tam stajne s měrom ředžesche,
Druhi pak s jenež žuku nôz rejswasche.

H. D. Čjoho dla čjinjeſche wón to?

M. T. Dokelž ma doma khoru žonu ležo.

Sakſki renty-sawěſcžazh wuſtaſ.

Wot 1. februara hacž do konza septembra teho lěta wobdželi šo na lětusčim lětnym sjenoczeństwie
564 woſhobow s 1012 sakſakami w placisnje wot 101,200 tolerjow, na kotrež je hacž dotal
24,647 toler ſaplačzených.

Hewak bu

na sakſakki přjedawšich lětnych sjenoczeństwów doplačene 17,714 tl. 7 nbl. — np.,
kotrež spodobne wopokuſma s požadanjom woſjewjam, ſo by tónle w ſpomnjenym čaſu ſejiňený pschibylk kmaný
był, naſhemu wuſtaſej hacž do konza novembra, jako do wobſankujenja lětusčeho hromadžowazeho čaſu, hiſčeje
prawje wſele dželbjerjerjow pschidobycj.

W Draždjanach, 27. oſtobra 1873.

Direktorium.

s Weiffenbach, Leonhardi,
pschedbýda. dželawjedžer.

W kóždemu ſakſki renty-sawěſcžazh wuſtaſ nastupazemu wukasjanu a k wſchitkim rentywoſtarazhym poſrěd-
ſtwam ſo i tutym porucja

W Budýſchinje, w novembri 1873.

agenturatum,

C. A. Siems,

w firmje:

J. G. Klingl Nachfolger.

Woſjewjenje.

Zutſje njedželu, 16. novembra, burža ſo w Brē-
mjenju w koſciini popołdnju w 2 hodzinomaj nědež
20 hromadow tſchekow, žerdze, dolhe a walczne hromady,
w tamniſčim rebitu ležaze, ſa hotowe pienjesh na psche-
žadžowanje pschedawacj.

Wobſedžer.

Draždžanski hojazh pleſthr,

ſiž raný wſchěch waſchnjow, naſtate psches rejiňenie, wo-
polenje, woſabjenje atd. ſpodiwnie rucje ſahoi, woſebje
pak jako žołdkowý pleſthr a psche wič, podogra a ſtaré
wobſchloženja najlepſe ſkužbę wopofaſuje, je w ſchach-
tliczlaſch po 25 np. doſtačz

w ralečžanskiej haptazh.

Róže, kaž tež pletwa ſa njewjesh a k mótrow
bu rjane a tunje na pschedan w ſchtryparských
čhlaſach hauensteinskeje abo butrowskeje haſy.

Kuchařka.

Šerbevka, ſiž je kmana kuchařka, může pola ru-
gowskeho duchowneho w Draždjanach k nowemu lětu do-
bru ſkužbu doſtačz. Wſcho dalsche wukasa wudawarnja
„Serbskich Nowinow“.

Wolazh wotrocžh.

Na knježi dwór w Schejenzh pola Rakez můžetaſ
ſo hiſčeje dwaž ſkužaj wolazaj pschi dobrej ſvđe w
hodži 1873 vſchitaſiſi.

Hrajadla

4 hacž 120 kuflow hrajaze; pschekraſne naporjady
ſe ſwonjaſej hru, ſi bubonem a ſwonjaſej hru, ſi
njebjeſkimi hkoſami, mandolinu, expreziyu atd. Dale:

hrajaze týski

2 hacž 16 kuflow hrajaze, neceſairny, cigarrowe
ſtejadka, ſchwajzarske čkežki, fotografijowe albumy,
piſadla, rukojzowe kaſchecžki, liſtňatczerje, cigarrowe
etuiſh, tobakowe a ſapalkowe týski, blida, bleſče,
piwne ſchležki, portemonnaiji, ſtoły atd., wſcho ſ
hudžbu. Stajne ſajnowske porucja

J. H. Heller, Beru.

Plačiſnosapíſ ſejeſu franko. — Jenož ſchóž
direktnje kupi, doſtanje Hellerowe hrajadla.

3 ſonjažyc wotrocžkow, 1 wotrocžeho wotrocžka, ſiž
moja dobre wopikma, pyta ſa jene rycerſubko bliſko
Chemniža k nowemu lětu w tutym thđzenju pschitajicž.

E. Hempeł na ſerbských hrjebjach 548.

Nowoſeże,

jaſko wołmiane ſchawle, rubiſcheża a lažy,
lama a flanelle, pluſch, ſukno a buſſkiny,
pučzowanske, hanjowe a konjaze deki,
bely a cziszczenijszy barchent,
czornoziidżany rips a taſſt

porucza w bohatym wubjerku po najtunischiach placzisnach

Eduard Hartmann na ſnuteſkomnej lawſkej haſy.

Najnowſe we wołmianych rubiſchežach na hlowu, draſczenijscheža s czisteſte wołmy
a polwomy, ſukno, double, buſſkiny, konjaze deki, ſtwinsle ruby atd. porucza

H. Kayſer firma J. Hartmann
na žitnej haſy 52 w domje knjeſa C. Noacka.

Swoj wulki ſkład hotowych doublowych a tuffelowych jaſow, jaſetow, paletow a
džezazých jaſow po najnowſhiim waschnju we wſchęch barbach a po najtunischiach placzisnach s tutym
najpodwołniſcho poruczą. Želi ſnadž njeponzuja, dha ſo kózdy muſter po mérje w krótkim čaſu ſefhije.

Wo dobrociwe wobfedžbowanie proſcho

H. Kayſer firma J. Hartmann
na žitnej haſy 52 w domje knjeſa C. Noacka.

→ W kſlamach ſo kerbſki ryczi!

Połnojerje

nowe a dobre

Topu po 25 nſl., 1 ſa 4 a 5 np. porucza

Ernst Purscha na Židowje 238.

Khoſei we wulkim wubjerku, punt po 11—14 nſl.,
zolot, zyl, pt. 56, 60 a 64 np., mięty, pt. 48, 50 a 52 np.,
roſhyti a Corinthy, pt. 48 a 50 np.,
roſy, pt. 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
krup, pt. 24, 26 a 28 np.,
nudle, gries, jahly a ſchertku najtunischo,
ia petroleum, pt. 20 np.,
raſſ, ſchlej, ſwęcenje, pt. 40 np.,
paraffinowe a ſtearinowe ſwęžy,
jerje, ſelene, marinowane a ſuchene,
porucza, pſci wotkupjenju wjetſich, dželbow tunischo,
Ernst Purscha na Židowje 238.

Amerikanski ſwinjazy ſchmalz,
ſuſchene tuežno,
w zylu a jenotliwym jara tunjo porucza
Ernst Purscha na Židowje 238.

Paſenž

wſchęch družinow najlepſcheje dobroſeže → ſa wiſo-
warjow a hoſczenzarjow → ma po najtuni-
ſchiach placzisnach na pſchedan
Ernst Purscha na Židowje 238.

S lipſkeje maſy ſo wróćzimſki ſym wot tam po
tuniej tupi wulki wubjerk wſchelatich draſczenjow ſobu
pſciwjeſt, jako ripsy, alpacca, lüſtry, lama,
ložowe kryče, bliđowe a kommodowe kryče,
ſatun, módrociſhcz, ſchawle, rubiſhla,
ſukno, kaſhemir atd. a poruczą je czesczenym
Sserbam najpodwołniſcho a najtunischo.

J. Sobersky w poprjanzowej haſy.

Dobre a cziste palenzы

hamſneje fabriki
po khanach a cziwach ma po najtunischiach placzisnach
ſtajnie na pſchedan
rumowa, ſpritowa a liqueurowa fabrika

August Bartko
na ſwontownej lawſkej haſy.

Petroleum

tak tuni, kaž wſchudze družde, teho runja
ſchleſyjske najlepſche ſwęcenje
pſchedawa **August Bartko.**

Palenz a liqueure

wſchęch družinow a najlepſcheje dobroſeže najtunischo po-
rucza **Ernst Hämsch** na bohatej haſy.

G. A. W. Mauerowij bróstsyrop.

S r a d o s c z u

¶ tutym wobswiedzam, so je wjelesnath G. A. W. Mauerowij bróstsyrop s Brótklawja mojej lubej macjeri pschi falkalnym laſchelu jara dobru ſlužbu cžnič a tu khorosz w spodzivne ſpěichnym cžaſu zyle wotſtronit.

Draždjan, 1863.

Na ſwētej wuſtojených prāmirowaných bróſtſyrop maja jenož prawdziwy na pſchedan w bleschach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lindau w Budyschinje,	haptykar Gerischer w Oſtricu,
W. Rothe w Lubiju,	Schokta we Wotrowje,
B. Kinne, haptykar w Hernhucie,	Lehmann w Budestezech a
Jos. Löbmann w Scheračowje,	haptykar Dr. Hultsch w Nakazach.
Ed. Hiese w Nowosalzu,	Jul. Stockhausen w Kamjencu.

Prawdziwy Dr. med. Kochowy universalny magenbitter*)

je ſoždemu w ſoldku cžerpjazemu najlepje porucžie, v. Tónle ſylne aromatifti, možne magenbitter je jara dopofaſaný ſredk pschi ſlabym ſoldkowym pſchekacju, pschi ſožwanju, hámorrhoidalnych, delnjoziwotnych wobejzenoſczech, s zyta pschi wſchém njedohahazym pſchekacju a jeho ſledſtwach a napshecziwo ſtruktu- waze ſoldkowe pierze

*) Na pſchedan maja jón w originalnych bleschach po 10 nſl.:

- we Wehrsdorſje knies E. Aug. Schmidt,
- Geiſhennersdorſje t. Ernst Donath,
- Scherachowje t. Carl Swoboda,
- Neugersdorſje t. Raimund Herbrich,
- Ebersbachu t. Aug. Ernst,
- Lubiju t. Reinhold Reiß,
- Budyschinje t. Wilh. Jacob a t. Heinr. Lindner,
- Nowosalzu t. Richard Bamberg,
- Kamjencu t. Herm. Käſtner,
- Eydawje t. J. G. Müller,
- Niſkopizach t. Bernh. Kunza,
- Nakazach t. Dr. Paul Hultsch,
- Ledzborzach t. E. Jordan,
- Bitawje t. Fr. Müller jun.,
- Wosporku t. Bernh. Hilbenz.

Howjase, woweže, koſaze kaž tež wſchitke druhé kože a kožki kupuje po najwyskich placzisnach

Gustav Naueka
na garbarskej haſy čzo. 426.

ff. Bruny ſłodosyrop,
ff. fandisſyrop,
ff. zokorsyrop

porucza najtunischo

Ernst Hämsch na bohatej haſy.

Prawdziwa Glöcknersla cžehnita a hojaza žalba*)
(žadny tajny ſredk) ma na ſchachtliczych ſtampel M. Ringelhardt, je wot najwyskich medicinalnych ſa- ſtojnów pruhowna a poruczena pſche: wiez, drjenje, ſalsh, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, pſche wſchę wotewrjene, roſdžajomne, roſdželome, wosabite, wopalene cžerpjenja, bolaze leženie, ſahorjenja, ſaczellisnu atd. a je ſo pschi wſchitkach tychle ſhorho- ſczech pſches ſweju ſpěchnu, wěstu hojazu móz na najlepje dopofaſala.

*) Dostacj sa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyskomaj hapthlo- maj, kaž tež w hapthach w Biſkopizach, Nakazach, Scherachowje, Hirschfeldje, Bjernocigach, Woſtrowzu, Herrnhucie, Neugersdorſe, Groſſchönawje, Nowo- ſalzu atd.

Šelowy magazin

¶ tutym najpodwolniſcho porucza a ſol po naj- tuniskich placzisnach pſchedana

Ernst Hämsch
na bohatej haſy čzo. 88.

Tannin-Terpentin

¶ parh w Th. Höhenbergera fabriky w Brótklawje dobywanh, s wjele lět jako woſebný ſnaty pſche nervowe hlowubolenje

rheumatismus a wiez.

¶ dostacj w bl. po $12\frac{1}{2}$ nſl. a 1 tl. w Budyschinje w G. Menznarez hrodowskej hapthach.

Velzy a mezh we wſchich nowosczech sa mužow a hólzow najtunischo porucja

Emil Flegel na žitnej haſy,
pôdla knjesa cžaſnikarja Kächlera.

Koſaze, koſlaze a cželaze kože, kaž tež kurjaze, thórjaze a ſoječe kožki kupuje po najwysich placzisnach

Heinrich Langa

bliſko ſerbiskej katoliskej zyrkwe.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje.

Nasze pjenjezne kłamę su wot dżenkijskeho dnja w naskim domje

na lawskich hrjebjach eż. 686

snapszecza noweje měszczanskieje schule.

Na kupowanju a pschedawaniu statnych papjerow a akzijow, i wobstaranju wszelkich zaplatomnych kouponow ho my s tutym najlepje poruczamy.

W Budyschinje, 15. novembra 1873.

Filiala sakskeho bankotowarstwa w Budyschinje.

Mantle wot 5 fl. sapoczejo,
jaqueth wot $2\frac{1}{2}$ fl. "

porucza we wulkim wubjerku

Jan Jurij Wahn na torhoszczęsu pódla hłownej straże.

Drzewowe aukcije.

W tudomnych kniezych leżowych revirach smieja
so śledowaze pschedawania drzewa:

17. novembra,

w Hatku rjane kuchne khójnowe schęzpy, kaž tež
tałe walczęki a pjenki w drzewniščzu „sady sta-
rych wonejernjow”;

20. novembra,

w Drobach něhdje 60 kuchizowych hromadow.

Sapocžatk „pschi wofranskim hacze”.

W Minakale, 11. novembra 1873.

Grabinška Günsiedelska inspekcja.

Drzewowa aukcja.

W bukowym leżowym reviru we woldżen-
ienju „w dżelenych khójnach” budja

wutoru, 18. novembra,

śledowaze drzewa pschedowane:

97 Rm. khójnowych schęzpow,

150 = = pjenkom,

59,00 = walczękom.

Sapocžatk do połdnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow.

W Minakale, 12. novembra 1873.

Grabinška Günsiedelska inspekcja.

W nakładzie M. Weisera na żirnej haſy su
wuskle a moža ho tam, kaž tež pschi drugich knihi-
wjasarjach, knihikupzach a pschekupzu. Zakubje sa
8 nſl. dostacz: Nebo knesa M. Krystijana Wajn
Kražne Modlersle knihi.

Petrolejowe lampy. Blidowe a wižaze, seženowe a ruczny lampy

(G. H. Stobwazeroje fabrili)
we wulkim wubjerku porucza

Gustav Lehmann
pschi nowej měszczanski schule.

Wyschedawanie bunzlow

pola
Richarda Rinck
na swonomej lawskiej haſy č. 819.

Świncka dżowka.

Gene świncka ródnia dżowka ho na jedyn knieži
dwór blisko Budyschina i nowemu lětu pyta. Hože? to
je shonicz we wudawarni „Serbskich Nowinow”.

Teho, kij je moje blachowe paſle na tsělanskich le-
žomnoszczach waſł, njech je tam ſuho połoži abo mi da-
herak te ſudniſtwu pschedopodam.

Jan Almer, knotař.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonknejne lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórlétla predpłata pola
wudawarija 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecie: Najnowsche. — Kuba. — Čwětne vodawki. — Spěw. — Se Čserbow: S Budyschina. S Delnjeho Hunjowa. S Budyschina. S Hornjeho Wujesda. S Wojerez. — Pschilopl. — Zyrkwińskie powjescie. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Naměščnič.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinje
15. novembra 1873.

Dowoz: 4891 měchow.	Plaćizna w přerézku			
	na wikach,	na bursy,	níža,	wyša,
	tl. nsl. np.	tl. nsl. np.	tl. nsl. np.	tl. nsl. np.
Pscheniza 50kilogr.	4 13	9	4 25	8
Rožla	4	5	4	8
Zecjmieni	3 17	2	3 18	6
Wosk	2 20	—	2 23	—
Hroch	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—
Dahky	5	1	5	10
Hejduschna	6 16	8	6 20	—
Kopa skomry	—	—	—	—
Lane skymjo	—	—	—	—
Butra 1	—	26	—	28
Bent. skyna (50-)	1 10	—	1 20	—

Najnowsche.

Drážďany, 20. novembra. Druha komora je powyschenje wuczeskeje syd po tej mérje, kaž je kniežestwo prjódłkpoložko, sa dobre spošnala.

Washington, 18. novembra. Ministerstwo amerikanskeje unije je wobrankyło, so ma ho wot čspaniskeho kniežestwa teho dla, dokelž je w Habanje 49 muži amerikanskeje kóžde „Virgintus“ po poruczenju tamniskeho čspaniskeho guberniatora satšelenych, połne sadosćzinienie žadac. Duż budża hñydom nělotre amerikanske wójnske kóžde do Habanę poštane. — Pschedźyda unije, Grant, že pak tu węz najprjedy longrech (hejmej) prjódłkpoložic, lud by pak najradšco čzyt, so by ho čspaniskej wójna pschiphovjedzika a kupa Kuba woldobyta.

Kuba.

Kupa Kuba leži w atlanskim oceanu, w karabijskim morju a mexicanskim saliwe k ranju wot grjedzneje

Ameriki. Wona wopſchijja 2158 kwadratnych mil, je něhdze 150 mil dołha a ma połdra milliona wobydlerow, bjes kotrymiž su schwórty džel čhłovojo. Hłowne město rěka Habana abo Havana kotrež ma něhdze poł milliona wobydlerow. Havana je bohate a rjane město, pschetož ludžo tam s wiłowaniem a pschedawaniam zo-kora, baromy, popjerja, kħoseja a tobaka wjele pjenjes saſkuja. Na Kubje ho najlepši tobak plaňuje a je ně-kotryžkuliž našich cztarjow s najmjenšcha wo tym kłyščak, so su kubaske abo habanaskie cigarry najwožebnische a najkrążnische sa kurjerjow; někotryžkuliž je pak drje hñjom ham shonič, tak taika cigarra kłodži a wonja.

Kupa Kuba kłusčha čspaniskej a je tam teho dla čspaniski gubernator jako najwožchši krajuń saſtojniki, kiz tam kniežtvo wjedże a s pomozu dželby čspaniskeho wójsta porjad sđzerzej pyta. Kuba čspaniskej wjele wujikta nječe a teho dla tež čspaniska tule kupy twierdze w swojej ruzy džerži. Ale hacž runje je wona pědnia a rjana, dha je tam tola doſez njeſpoložnych ludži, tak so tam jena revoluzia po druhiej wudzri. Tajzy njeſpoložni ludžo su tamnišći čhłovojo a czi, kiz s nimi džerža, a woni hñjom psches lěto s tamniščim čspaniskim gubernatorom a jeho wójskom wójnu wjedu. Čhłovojo kwoju nadžiju wožebje na wobydlerow amerikanskeje unije stajeja a hebi myšla, so jim czi pomhaja, dokelž bychu czi čhłovinistwo najradšco sahnali a s dobowm tež Kubu sa uniju dobyli. Taika nadžija tež zyle pusta nječe, pschetož Amerikanarjo kubaskim sběžlarjam piſlinje brón na kóždach pschiwožują a tež wschelazh krobli ludžo su jim hñjom někotry kóždž s amerikanskeje unije na pomoc pschiczańi.

W najnowschiem časzu bě amerikanska kóžd „Virginia“ wujela, so by kubaskim sběžlarjam brón a pomožnikom pschiwieska, ale čspaniska wójnska kóžd „Tornaso“ je ju na morju doſahnyła a do Habanę dowjedka, kóždž bu 29 Amerikanarjow a 16 Fendželczanow, na tej kóždž sajathch, po pschilaſni jeneho čspaniskeho wójnska satšelenych.

Śwētne podawki.

Gałka. W Dittersbachu stej so 13. novembra Hennigez a Ryktarjez domszy wotpalię a ſu teho dla 67letnū wumjeniaktu Hennigowu do jaſtwa wotwiedli, jeſi winu dawajo, so je woheń ſakozika.

W Lichtensteinje pola Sebniza ſu so 13. novembra jene domske, hewal pał wſchē twarjenia jeneho burskeho lubka, kaž tež kolinje a bróżeń dweju drugich lubkow wotpalię. Woheń je psches to wuschoł, so jena 13letna holza ſe ſakweczenie ſwēzu na lubku po jakuka džesche a tam ſ njeležbnoſce lane džeko ſapali.

S Dražđan. Němſki khějor je na město něčiſcheho krala Alberta prynza Jurja ſa kommandirovazeho generała XII. (kralowſkeho ſakſkeho) armekorpſa pomjenowan a je prynz Jurij taſki kommando hízom naſtupiſ.

Na kralowſki dwór híſhce pſchezo wſele depuṭaziow ſ kraja pſchilhadja, ſo bychu ſwoje ſobuželenje nad wotemrječom krala Jana a ſwoje wſehale ſrakej Albertej nad naſtupjeniom hróna wuprajili.

Kral je ſ wjetſha l wſchém europiſkim wjetecham poſkow poſkak, liž maja jím wotemrječe krala Jana a hrónnaſtupjenje krala Alberta wohebje woſſewicž.

Kralowa Karola chze dale protestortka (ſakitarka) tak mjenovaneho pestalozziſkeho towarzſta wostacę. Tuto towarzſto ſo mjenujih ſa wotczehnjenje wucžerskich ſyrotow ſtara.

Jene dražđanske nowiny powiedaja, jaſo byſhtaj ſo kral a kralowa chykoj dac̄ ſrónowac̄, tola njeje wo tym híſhce ničjo wěſte hlyſhceč.

W Dražđanach je ſo 18. novembra tſeha tak mjenowaneho fletcherskeho ſeminara wotpaliſka a je ſo ſeminariftam pſchi tym tójschtu ſmachow ſpaliko, kotrej na lubi mějachu.

Po wſchém ſakſkim kraju je ſo ſandženu ſrednu, 19. novembra, w zyrkwiach dla wotemrječa krala Jana ſarowanske a wopomnjeniſke přebowanje wotdžeržako. To je ſo na tutym dnju tež w katholickich zyrkwiach ſtak, hac̄ runje bě ſo w nich hízom předy „requiem“ wotdžeržak.

Němſka. Khějor je wot ſwojeho ſaſymnjenja tak daloko wotkorjeł, ſo móže ſaſo najnusniſche džeka wobſtarac̄; tola njeſmě wón híſhce ſtuw wopuſhceč. ſtak.

Kronprynz je ſo 19. novembra rano ſe Schlesynſkeje, hdzej bě na hořtwe był, do Varlin wroćzil.

Miñiſter finanžow je druhéj komorje l naſvedzenju dał, ſo je w lécje 1872 pſches 27 millionow toleč wjazy dohodow hac̄ wudarłów bylo a ſo je ſo krajny dołh wo 80 millionow tl. pomjeniſtil. Na lěto 1874 žada miñiſterſto wuſbadnu ſummn wot 33 millionow a to 24 millionow na nowe železnizy, kanale, pſchitawu atd., 3 milliony ſa wucžerskwo a duchownſto, 2 millionaj ſa ſudniſtvo atd.

Telegraſny direktař je pſchitwolik, ſo ſmědža ſo žonſle, 18—30 let stare (knježny abo wudow) jako telegraſifti poſtaſic̄. Wone doſtanu měſacznje 15 tl. ſdy. Holzy, liž tež mōža, hac̄ ſo na wýſhich měſčjanſtſkych holčažyckych ſchulach narueći, ſmědža l telegraſiftu pſchitupic̄. Tich pſchihotowanje traſe 3 měſazy, ſa čzaš pſchihotowanja pał žaneje ſdy njeſtoſtanu.

Boſnanskemu arzbiskopej je ſuđ wſchē ſtuw přenjeho poſthoda jeho wobydlenja ſaſyglovac̄ dał, tak ſo dyrbě arzbiskop někto deſta bydlidž. — Tež je jeho ſuđ l 2000 tolerjam ſchtraſy abo l 2lētnemu jaſtu wutbuždžiſ, dokež je duchownych poſtaſit a ſo jich dla předy miniſtra njeprashat.

Wuſtria. Džen 2. decembra budže 25 let, ſo je něčiſchi awstriſki khějor hrón naſtupit a budže wón teho dla tutón džen na wohebne waſchnje ſwěczieč.

W raiſherrathu híſhce pſchezo wo to jednaja, tak bychu te pjenjeſy, liž dyrbja tamniſchej pjenjeſnej nusy wotpomhac̄, wupožyciž měli tym, liž je nusne trjebaja.

Twarjenja ſa wiſku ſwētnu wuſtaſenju, kaž tež jeje wjedženje, je něhdže 19 millionow ſchěgnakow khoshtowalo. Po taſkim je awstriſka krajna kaſa taſkule wulku ſummu pſchi teſle wěž ſchłodowaka.

We Wuherſkej miñiſterſto na to ſlorži, ſo jemu wſele pjenjeſ ſobraćhujec, a chze teho dla wjetſhu požcjonku ſčiniciž.

Wodžer Čezechow, starý Palazki, bě wondano eježlo ſthorjet, ale w poſlenich dnjach je ſo ſ nim ſaſo tak polepſhiko, ſo je ſo wſchón ſtrach minyk.

Italſka. W Romje někto kralowſka depuṭacija, l temu poſtaſena, jednyn kloſchr ſa druhim ſaſimi, wobſhedenſta kloſchrów roſpſchedarwa a pſchi tym tež zyrlwine ležomnoſce ſje njeſtchepuſhceji. Mnichoj o a mnichli, ſ kloſchrów wupolasaňe, doſč niſku penſiju doſtanu a dyrbja teho dla hladac̄, tak bychu ſebi l ſdžerjenju ſtak.

Franzowſka. Dokež ſo ſe ſakozjenjom noweho franzowſkeho kraleſta radžko njeje, dha chzedža kralowſky-muſhlieni na to waſchnje krute knjeſtvo w Franzowſkej ſakozieč, ſo ſa něčiſcheho pſchedbydu republiki, marſhalca Mat-Mahona, poſtaſenie 10lētneje twjerdeje ſlužby jaſdaja. Taſke požadanie ſo poſkazam franzowſkeho ſejma tak prawje ſubieč nočze a duž je ſo do teſe depuṭaziſe, liž ma tule wěž l wujednanju pſchihotowac̄, wjazy republikanſky-muſhlieniſtſkym wuſtwolico, dyžli kralowſky-muſhlieniſtſkym, hac̄ runje maja poſleniſchi w ſejmje wjetſchinu. W tež depuṭaziſi chze někto ta wjetſha republika ſtrona Mat-Mahonej jenož 7lētnu ſlužbu pſchitwolice ſa to jenož pod wſchelakmi konſtituationalnymi wuměnjeniemi, liž maja ſo předy wucžinieč, hac̄ ſo čzaš ſlužby Mat-Mahonej poſtaſi. Tón pał a jeho miñiſterſto chzedža, ſo by ſo to bjes wuměnjeniow ſtak — a duž je njeſtce, tak ta

żyka węz wupanje; mōże byc, so bjes njeponoja nje-wotendze.

S ē p a n i ū l a. Sběžlarjo (karlistojo) wónbano wudawachu, so su wójsko španiškeho kniežestwa sbili; ale na tym nicio wérne njeje, pschetoj bjes wobemaj stro-nomaj w požlenskim czašu s žyka žana bitwa byla njeje.

Twjerdzisnu Kartagenu maja sozialnodemokratoj w swojej ruzi a czi běchu wónbano dweju Němzow hadžili. Ma žadanje němſleho konſula su jeju pak saho pusčejili, dolež tón hrojše, so němſla wójnska kódz píšliedze a twjerdzisnu bombardiruje.

R u ź o w ſ l a. Ministerſtvo čže dawó na ſol ſah-nacj a ſa to dawó na palenž powyschicj.

W léeje 1872 je ſo 1340 čeſkikh ſwójbow (wſcho do hromadž 6746 duſchow) do Ružovsleje pſchegydlíko a ſo tam w Wołynskoj w bliskoſći mestow Nowa a Vladimirja jako ratarjow ſahydlíko.

Dolež Turkmenojo w Khlivje a wołonnoſci žaneho mera džerzej nočedza, dha budje na nich naſſlerje w pſchihođnym načelu rufle wójsko poſkane.

S p ě w.

Sswjeczeń ſemrjetich. *)

Hlóž: Po krótkim vědzenju na ſwěcje atd.

Dođe tým, kij ſbōjnje wuńdu
Pſches ſmjercz ſ tob' czažnōh' hubjenſta,
Kij do njebeſkōh' raja dōndu
A ſu po' ſwojoh' Jefuſa,
Hdjež cijcha ſmjercz tých pſchegadži,
Kij ſu po' wuſkim pucju ſchli.

Tam, hdjž naſch běh je dopjelnjeny,
Tež my, o bratſje, pónidzemy,
Tam junu naſch duch pſchekraſnjeny
B'đe Boža khlwalicj wjeſeky:
So je pſches khrysta ſaſtuſbu
Tež ſbōjnoscj doſtat na njebju.

Tam něk we njebju ſwjeſeleni
Ejſej ſhwalbu Bohu dawaja
Cji, kij tu běchu wobcejeni
Pſches horjo, kſchij a cjerpenja;
Jich duch něk ſ džakom ſpoſnawa,
So njebe kſchij bjes wužitka.

Tón row naſch, bratſje, njeſmě ſrudjicj,
Pſches row dje naſch pucj do njebjia;
Naſch Boži hdjž b'đe ſ njeho ſbūdžicj,
Bſchak pſches ſhwata biblija:
So dje naſch pucj pſches ſmjercz a row
Do Božich kražných njebeſkow.

Tam, tam moj duch ſej horžy žada
Do njebjia i ſwojom' Sbōžnikoj,
A ſwjeſeleny i njebju hladá,
Hdjež jadyn kſchij a horjo njej':
Kak čzu ja czažnycj ſ wjeſelom
Tam do njebeſkōh' raja dom.

Tam horša, tam we Božim raju,
Tam, hdjež naſch Sbōžnik Jefuſ je,
Tam, tam ſo ſaſo namkluju
Cji ſwoji wſchitzh w hromadže,
Kij ſjednoſceni na ſwěcji
Su po tym wuſkim pucju ſchli.

Tam budu mojich lubyč dostačj,
Kij ſmjerej mi prieſz wſa na ſwěcji,
Tam, tam ja pſchi nich budu woſtačj,
Tam ſmjerej naſh wjazy njeđeli:
Duj, sprawna duſcha, wjeſel ſo,
Budž ſejerpliwa a pſchecjep wſcho!

Tam lubyč nan mje budje witacj,
Mje koſčicj moja luba macj,
Tam lube džecji budja phtacj
Tych starſkih a jich namafacj,
Tam kſjdyh fromnoh' pſchecjela
We njebju ſaſo namaka.

Mj dyrbimy pak na tym ſwěcji
Sso na tu wěcžnosć hotowacj,
Sso ſe ſtſinnoſcju — lube džecji —
Wo tamnu ſbōžnosć prozowacj,
Bóh njebudje ju nikom' dacj,
Kij nočze wo nju woſowacj.

O běda pak tým, kotsj ženje
Na ſwoju ſmjercz ſej njeſyſla,
Kij jeno hréckne ſwjeſelenje
A czažne lubka phtaja,
Kak někotry tam žaſoſci,
So njeje tu był mudriſhi.

Duj Božo daj, ſo ſpominamy
Na ſwoju ſmjercz pſchi ſtrowych dnjach,
A ſwoju duſchu wobſtaramy,
So budje ſbōžna w njebeſkach,
Schiož husto na ſmjercz pomysli,
Tón wěcžne husto njeheſči.

Petr Mlonč.

Ze Serbow.

S W u d y ſ c h i n a. (Měſchčanske nowinki a blady.)
Wale (naſhpy), kij wot kłowneje haſhy (Hauptraſte) haſz i ſwolowym lawolim wrotam džehu, ſu hžom dawno wotnoſhene, taž je to ſnate. Někto je tam wſcho wurunane, ſchjezki, ſo tam a ſem wjaze, ſu tež ſ džela hołowe a w tyhle dnjach počinaja tam tež wſchelake ſchtomy a lečki hadječi. — Prjedawſchu měſchčansklu dracjinu je město ſupiko a ju wotkorhač dako. Ležomnoſcj, ſ tym dobyta, je ſ džela i murjeſkemu miſchtrej ſeſligerej pſchedata, ſ wjetſha pak ſo ſa dróhu načoſi,

*) Na tutón ſhwedzen ſmy poſdžischo hſchcje jedyn ſpěw i druhjeſte ſtronu doſtali, možemy jón pak halle ſa tydzen wotciliſhcieſci dacj.
Rebačka.

W tam s města won powjedze. — Knies Karla Mörbitz je twarske města a domy, pschi walskej drósh wot njeho natwarjene, pječa wšichle pschedak. — W měsče so powjeda, so wjihstki inspettar kral. saffsteje wopalneje polkadnizy, l. Leuthold, sa druheho techniskeho radžicela w direktoriu spomnjeneje polkadnizy do Draždjan pjschindje a so budže tež l. zjrkwienski radžicel. Jenecz na wjihstche město do Draždjan pschedadzeny. — Knies rychnik Thiel, kij je tudomny wolny wolrješ na němškim rajchstagu fastupowak, nočze so wjazy jako rajchstagli sapoškanz wuswolice dach. — Nowe rajchstagke wolny budža naßlerje kónz decembra abo w sapoczatku januara. — Schtož nowu železnizu nastupa, kij ma so t połodnju horje twaric, dha drje so tolje džeto tudy tak spěšenje njesapocznie, dosež je so ratarjam, psches kotrčaj pola budže železniza położena, prajko, so změdža hrobke pola s nowa wobycz. — Pod direktorstwom l. Schiemanga budże wot 30. novembra w tudomnym džiwadle (theatru) saho hrare. Schiemangowe towarzstwo je w tu kwilu w Žitawje. — Tudomny žudniſki radžicel, Tahn, je wumrješ.

S Delnje ho Hunjowa. Saňdženu njebzelu, 16. novembra, wjekor wokoło 6 hodzinow wudzyri w jenej kolni tudomnego předadwicheho Wanalez netko Beckez lubka woheň, kotrž tule kolnju a wscho, schtož w njej běše, do procha a popjeka pschewobrocji. Spalito je so 25 fórow hyna, wsche runklizy a běka répa. Druhe twarjenja su psched plomjenjami wobrusi.

S Budyschinaka. Pjatk, 14. novembra, je 2-letny hólcež mýnska-najeňka Wagnera do tudomneje rěli pamět a so tepik.

S Hornjeho Wujsda. Tudy su so předu, 12. novembra, popołdnju twarjenja Helaskez sahrodniskeje živonosče wotpalki. Woheň wundje w bróžni a je wot 8letneho Helaskez hyna psches to samischirjeny, so je tón w bróžni se sapalkami (schtrýchwanckami) hraſtal a tak žlomu sapalik. Doſež wetr runje plomjo do podblanskich kulos won njeſesche, dha wosta woheň na Helaskez twarjenja wobmiesowanym.

S Wojerzej. Wot wojerowskeho a roſborſkeho wolrjeſa ſtaj wuskužený wolrjeſný žudniſki Rölk ſe Schorjelza (nowokonſervativní) a wolrjeſný žudniſki Zähla tudy (nacionalnoliberalny) ſa sapoškanzow druheje formy wuswolenaj.

Přílopk.

* W Čemjerdzazej bu 10. novembra nježenjena Madlena Kubashev do jaſtwa wotwiedzena, jako bě so wusnaka, so je 28. oktobra ſwoje ſtradžu porodzene dječjo ſtouzowaka a w jaſrodze sahrebaka. Čejko teho dječježa bu na tym měsče namakane, kotrež bě ta žónska

polaska, a wona so s tym samolwjeſche, so je tón njeſluſt ſe stracha psched nanom ſcjanika, kij wo njezne nježo wjedzik njeje.

* W Schönselbu je so wóndano jena mala holsza ſ horzym mlokom taſ woparika, ſo dyrbjeſche po někotrych dnjach wumrjeſ.

* W Grünebergu bě jena žona popołdnju na poſto wuschka a 2 malej dječej priedy na kanapeju doma ležo wostajika. Taſo wona so wrózitwski do jſtov ſtupi, bě ta počna kura a dječej běſtaj ſo sadužhloj. Schachlow bě ſchtricžka do ſorba tſchekow panýta a te ſazehliká.

* W barlinskej zjrkwi japoſchtoła Filippa, hdej je Lužicjan Panek duchowny, ſu w nožy 18. novembra paduſki byli a tam woktarne plachty a taſ dale, kranzli a pschi tym ſwiate město na žadkawie waſčuje ſanje rjedzili.

* Kontroleur Schulz pschi lipſčianskim žudniſkim hamce, kotrehož ſe ſatylachom (Steckbrief) pytachu, doſež je hamiske pjenesy pschelschivit, ſo ſo w Löwenbergu (w Schlesinſtej) na rowje ſwojeje mandželſteje, ſotraž bě ſebi hžom priedy ſiowjenje wſaka, ſatſeli.

Cyrkwienske powjeſće.

Werowaní:

Michałſla zhrlej: Karla Bomhajbóh Salomo, wobylter, ſ Mariju Erneſtinu Wjenkež ſ podhroda. — August Lemberg, poheńč na Židowje, ſ Hanu Bartez tam. — Handrij Miesnat, kranz pod hrodom, ſ Amaliju Augustu Hennigez tam.

Katholiska zhrlej: Jan Karla Jaglo ſ Čjornych Noſliz, pschichodne mykyti-najeňk w Serkskim Gohlandje, ſ Mariju Theresiju Elsnerez ſ Čjornych Noſliz.

Křečení:

Michałſla zhrlej: Jan August, Handrija Pjetascha, wobylterja w Delnej Rinje, ſ. — Helena Ida, Vjedricha Augusta Barticha, wobylterja pod hrodom, dž. — Hanu Helena, Jana Kobanje, živnosćerja w Nowych Čichončach, dž. — Martha Augusta, Jana Augusta Libsche, sahrodnika w Českonej Vorſteji, dž. — Hanu Maria, Hadama Neumann, wobylterja w Katarjezag, dž. — Linna Anna, Franzka Oskara Schneeweifa, murjerja na Židowje, dž. — Hanu Marja, n. dž. na Židowje. — Marja Paulina, n. dž. w Pschiszechach.

Katholiska zhrlej: Pawoł Hendrich, Jana Mikela, lublerja w Hněvjezag, ſ.

Zemrječí:

Djeń 6. novembra: Michał Pjeticha, wumjenlar w Saſdomje, 78 l. 9 m. 25 d. — 8., Jan August Kichijan, wobylter na Židowje, 51 l. 10 m. — 10., Madlena, nebo Handrija Kalicha, sahrodnika w Delnej Rinje, wudowa, 72 l. 11 m. — 11., Jan Scholta, živnosćer w Hrubocizach, 82 l. 9 m. 25 d.

Kak
Hans Depla

rozm

a

Mots Tunka

wótkitaj

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Nělotſi ludžo ſu tola džiwnje na hrabni a býrjenje na ſad býko.

Mots Tunka. Hdje dha tajz ſu?

H. D. Nô, jena žona na knježim burſkim kuble je tojla; pſchetož do ſadu tam maja ſo nětoſi knježi ludžo dželicž a knjes tež wěſtu dželbu doſtanje, ale lětža bě hubjenje.

M. T. Kak dha to?

H. D. Haj, hdž druſy na kublo po ſad pſchin-
dzechu, dha tam Jane ſlowki njeběhu a dyrbjachu ſ pros-
nym ſorbiſom domoſ čahňuež.

M. T. Hm, hdženjež njeje, tam tež khežor Jane ſlowki bracž njemžož.

H. D. Haj, teje ženž muž bě drje proſit, ſo Jane njejſu; ale ſwotkal ſu dhaſte býke, kotrež je w dónžy ſtejo měk?!

M. T. Hm, to moh̄ ſo jedyn wopraſhcež.

H. D. To cži njebych radžit.

M. T. Čjoho dla dha niž?

H. D. Nô, to moh̄ ſo cži ſeñč, laž temu wo-
lazemu, liž tam ſ drjewjanžami doſta.

M. T. Awo jaw jaw tola!

Swoj wulki ſkład hotowych doublewowych a tuffelowych jałow, jaletow, paletow a džezazzych jałow po najnowſkim waſčonju we wſčech barbach a po naſtinischičh placisnach ſ tutym najpodwołniſchič porucžam. Ieli ſnadž njepoſuja, dha ſo kóždy muſter po mérje w křetkim čaſu ſeſhiſe.

Wo dobrociwe wobledžbowanie proſho

W klamach ſo ſerbſli ryeži!

Najnowſche we wolumjaných rubiſchežach na hlowu, draſczeniſcheža ſ czíſteje wolum
a polwomu, žulnu, double, bukſinu, konjaze deli, ſtwinsle ruby atd. porucža

H. Kayſer firma J. Hartmann
na žitnej haſy 52 w domje knjeſa E. Noača.

Pschedawanie drjewa.

Na drzewjanſkim ležewym reviru budžetej ſo
wntoru, 25. novembra 1873
xano mot 9 horžinow, 200 ložen ſtejazeho kbojnoveho pal-
neho a ryhloweſiho drjewa na pschedawanie pschedawacž.

Štromadžiſna pſchi rudiča nſkim puežu.

Müller.

Pschedawanie palneho drjewa.

Na ſchreženjanſkim ležowym reviru ſu hifšeje ſuđe
lhōjnowe pjenki a walczki na pschedaw
klęſter pjenkow po 2 tl. 22 nſl. 5 np.,
kopa walczkow po 2 tl. 22 nſl. 5 np.
Pſchipowježenje ma ſo pola dohladowaria ſtacž.
Quanla.

Lěčarsz̄y jako najlepschi předk

psche bróstbolenje G. A. W. Mayerowý bróstsyrop
poruczený.

Při schimskim vjedrje, lětža khoroscze jara podpierožm, kotrež naštu provinzu, hoj hiscze dale, epidemiczny poczeňnje a wošebe khoroscze schijowých, a bróstowých organow jara nadpaduja, je bo wot wschelakich, psche to poruczených fréckow G. A. W. Mayerowý bróstsyrop we Brótklawje jara pomhaz a hojož dopolasal. Zeho wobstejenſe willi bo w swoim skutowanju tuthm organam wošebe pschihodža, teho dla polodžu, wotstrojenje krakov podpieroze, kaž tež poczeňe a moczenie pospěchowaze. Wošebe pěknje wopokasa bo G. A. W. Mayerowý bróstsyrop pschi ludžoch, tiz dhviba bo pschi rhezjenju napinacj a je tež swojeje dobroscze dla pschi džeczoch naložicj. — Za schim wondano jeneho, tiz bě na chroniski kuschel jara khor, s nim sahojiw a druhemu sfkropawosz a kuchosz rheznych organow s nim dospoluje sahnat a je teho dla G. A. W. Mayerowý bróstsyp najlepšeho poruczenja hódný.

We Brótklawje.

Na swětnej wustojenjy pramišrowaný bróstsyrop maja jenož prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 nsl., 15 nsl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lindner w Budyschinje,	haptykar Seifischer w Ostrizu,
W. Rotha w Lubiju,	Scholte we Botrowje,
H. Kinn, haptykar w Hernhucze,	Lehmann w Budestezach a
Jos. Hößmana w Schérachowje,	haptykar Dr. Hultsch w Nakazach.
Ed. Hiese w Nowosalzu,	Jul. Stockhausen w Kamieniu.

Petrolejowe lampy. Blidowe a wiżaze, sczěnowe a ruczny lampy (i C. H. Stobważeroweje fabrili) we wulkim wubjerku porucza

Gustav Lehmann

pschi nowej měszechanskéj schuli.

Dobre a cziste palenzy
zamkneje fabrili
po khanach a cziwzach ma po najtunisich placjjsnach
stajne na pschedan
rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika
August Bartko
na swonkownej lawskiej hasz.

Petroleum

jak tuni, kaž wschudże druhdže, teho runja
schlesyuske najlepsche swěczenje
pschedawa August Bartko.

Belzy a mězhy we wschěch nowoschach sa mužow
a hózow najtunischo porucza

Emil Flegel na žitnej hasz,
pôda knjesa czechnikarja Röchlera.

Kosaze, kóslaze a czelaze kože, kaž tež sunaze,
thórjoze a sajecze kózki supuje vo najwyschischej placjjsnje

Heinrich Langa
blisko herbskeje katolskeje zýrkwe.

Dr. Koschate,

prakt. lěkar, komunalny a wotkrajenný lěkar.

Na swětnej wustojenjy pramišrowaný bróstsyrop maja jenož prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 nsl.,

15 nsl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lindner w Budyschinje,	haptykar Seifischer w Ostrizu,
W. Rotha w Lubiju,	Scholte we Botrowje,
H. Kinn, haptykar w Hernhucze,	Lehmann w Budestezach a
Jos. Hößmana w Schérachowje,	haptykar Dr. Hultsch w Nakazach.
Ed. Hiese w Nowosalzu,	Jul. Stockhausen w Kamieniu.

Jako wěsty předk psche dýbawosz, kuschel, sajwanje, schijowe wobcežnosz, bróstbolenje atd.
je bo moj

běly selowy bróstsyrop

(w bleschach po 1 tl., 15 nsl. a 7½ nsl.) wote mnje
w dołholętnej praktizy stajne s dobrym skutlowa-
njom nakožowal.

Dr. med. Hoffmann.

W bleschach po 1 tl., 15 nsl. a 7½ nsl. maja
jón stajne prawdziwy na pschedan:

w Budyschinje knjes Heinr. Lindner; w
Seifheuersdorfsje knjes Ernst Donath; w
Schérachowje knjes Ferd. Peč; w Neugers-
dorfsje knjes Raimund Herbrich; w Ebersbachu
knjes August Ernst; w Alkulshu knjes Ernst Postel;
w Nowosalzu knjes Rich. Bamberg; w Ka-
mieniu knjes Hermann Kästner; w Chbawie
knjes J. G. Müller; w Bislopizach knjes Bernh.
Kunza; w Žitawje knjes Ferd. Müller jun.;
w Ledžborzach knjes E. Jordan; w Ostrizu
privil. haptyka.

Tannin-Terpentin

s parą w Th. Höhenbergera fabriž w Brótklawje
dobywaný, s wjele lět jako wošebe snath psche nervove
hlowobolenje

rheumatismus a wiež.

do dostacju w bl. po 12½ nsl. a 1 tl w Budys-
chinje w E. Menznarez hrodowskej hapthyzy.

Nowoscze,

jakó wołmiane schawle, rubiszeža a laz̄y,
 lama a flanelle, plüsch, kučno a buckliny,
 pueżowanske, hanjowe a konjaze deki,
 bely a cziszczañy barchent,
 czornožidzany rips a taſſt

porucza w bohatym wubjerku po najtunischiach placzisnach

Eduard Hartmann na snutskomnej lawskej haſy.

Mantle wot 5 tl. ſapoczejo,
 jaqueth wot $2\frac{1}{2}$ tl. „

porucza we wulkim wubjerku

Jan Jurij Pahn
 na torhoshežu pódla hłowneje straže.

S lipſteje maſh̄ ho wróćwſhi ſym wot tam po
 tunjeſ ſuſi wulki wubjerk wſchelakich draczenjow ſobu
 pſchiwiesi, jakó ripſy, alpacca, lüstry, lama,
 kožowe krycze, blidowe a kommodowe krycza,
 latun, módrocziſcež, ſchawle, rubiszeža,
 kučno, kaſhemir atd. a porucząm je czesczenym
 Gserbam najpodwołniſho a najtunischo.

J. Sobersky w poprijanzowej haſy.

Amerikanski ſwinjazy ſchmalz,
 puſchene tuczno,
 w zylkym a jenotliwym jara tunjo porucza
 Ernst Purscha na Židowje 238.

Paleńz

wſchęch družinow najlěpscheje dobroſeże ~~na~~ ſa wiło-
 warjow a hōſeženjarjow ~~na~~ ma po najtuni-
 ſchiach placzisnach na pſchedan
 Ernst Purscha na Židowje 238.

Rhōſei we wulkim wubjerku, punt po 11—14 nſl.,
 zolor, zylk, pt. 56, 60 a 64 np., mięt, pt. 48, 50 a 52 np.,
 rōſynt a lorinth, pt. 48 a 50 np.,
 rajb, pt. 18, 20, 22, 24 a 30 np.,
 truph, pt. 24, 26 a 28 np.,
 undle, gries, jahly a ſchterku najtunischo,
 la petroleum, pt. 20 np.,
 raff. ſchles. ſwēczenje, pt. 40 np.,
 paraffinowe a ſtearinowe ſwēzy,
 jerje, ſelene, marinowane a kuſchene,
 porucza, pſchi wotkuſjenju wjetſchiach dželbow tunischo,
 Ernst Purscha na Židowje 238.

Wołnojerje

nowe a dobre
 ſopu po 25 nſl., 1 ſa 4 a 5 np. porucza
 Ernst Purscha na Židowje 238.

ff. Bruny ſłodofyrop,
 ff. fandifsyrop,
 ff. zokorsyrop

porucza najtunischo
 Ernst Hämsch na bohatej haſy.

Palenz a liqueure

wſchęch družinow a najlěpscheje dobroſeże najtunischo po-
 rucja
 Ernst Hämsch na bohatej haſy.

Hoſjase, wowcze, koſaze kaž tež wſchitke druhe
 kože a kožki ſuſi po najwyſhiach placzisnach

Gustav Naucka
 na garbarskej haſy čjo. 426.

3 konjazych wotrocžlow, 1 wołazeho wotrocžka, ~~na~~
 moja dobre wopisima, pſta ſa jene ryčerſubko bliſto
 Chemniča k nowemu lětu w tutym thđzenju pſciſtoſicž.
 G. Hempel na ſerbſkic hřebjach 548.

W naſiadze M. Weisera na ſitnej haſy ſu-
 wuſchle a móža ho tam, kaž tež pſchi drugich knihi-
 wjasarjach, knihiſupzach a pſchekupzu Jakub je ſa
 8 nſl. doſtač: Nebo Knesa M. Kryſtijana Wajſy
 Krajkne Modlerske Knihi.

Sa hodowanych kup poruczam ja wszelakie w placzisne ponizene twory, jako drasczenja wszelkich druzinow, mantle, jalki, jaqueth atd. atd. i dobrocziwemu wobledzbowaniu.

W Budyschinje.

August Grützner.

20 hacz 25% niże netczischich kupnych placzisnow pschedawam s mojich hiscze tunjo na kupjonych tworow:

1 punt khreho khofeja wot 10 hacz 15 nsl., paleneho 12 hacz 16 nsl.,	
1 = mlętowego zolora = 40 = 50 np., twierdego 50 = 60 np.,	
1 = rajka = 15 = 30 np., rosyakow 40 = 54 np.,	
1 = petroleja = 18 = 22 np., kreczenja 36 = 40 np.,	
1 = tuczna = 6 = 7 nsl., schma za 5 = 6 nsl.,	
1 = bayerskie butry 12 nsl., turl. blowkow 4 nsl.	

Gigarr w najwjetshim wubjerku, 1000 po 6 - 40 tl., teho runja tunje wino wszelkich druzinow, hacz runje je nowa placzisna wjete wyszsza,
bouteille 7½ nsl. hacz 3 tl.,
chocolady, theje, orak, cognac, rum, liqueurje, korkenje atd. atd. jara tunjo.

Friedr. Braun na bohatej hasz.

J. G. Klingst Nachfolger

w Budyschinje

na bohatej hasz 86/48

porucza swoj sklad

najlepsze durrenbergskie jedzenie kele,
po 2. 22. 5.,
= ersfurtskie slottueje kele
po — 16. 5.,
= kelowy lamjen i lisanju
— 22. 5.
fa 100 punktow.

Najlepschu schlesynsku blidowu butru,
punkt po 11 nsl. a lhanu 22 nsl.;
najlepsche puszhene tuczno, tolste,
punkt po 6 nsl.;
najlepschi schmalz, czerstwy a derje
blodzazy,
punkt po 5½ nsl.,
we wjetshich dzelbach hiscze tunische, porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Brusnizy,
blowkowy schmaderunk,
magdeburgski fizaly fat,
porucza po najtuniszej placzisnej
J. G. Klingst Nachfolger.

Czysty raff. pens. petroleum,
punkt po 20 np.,
we wjetshich dzelbach hiscze tunische, porucza
J. G. Klingst Nachfolger.

Rheinske wloske worjechi

po kopach a jednoljive porucza

J. G. F. Niecksch.

Ssuche drozdzje,

wschedzne czerstwe a po lotrych so derje hiba, porucza

J. G. F. Niecksch.

Lanu muku, rapsowe mozuchy, a rapsowu muku

porucza

A. Krüger

mułowe khamy na sadnej bohatej hasz
a podla nowej miedziansteje sciale.

Bely, szary a mody plak we wszelakich scherjach, barchenty, lama, wolmjane a potwolmjane drasczenja, ripzy, lustrz, cachenez a wolmjane rubiszeza na hlowu, cziszczone schorzuhi, blidowe schaty, twyjele, mużaze schlipzy a żidzane rubiszeza, tlaniny sa hlowy atd. atd.

najtunischo porucza

Ernst Pech

na żitnych wilach 603 w domje knesa Biski.

W khamach so herbski ryczi!

Dickowa koncepcioniwana daloko
wuwołana spodzivnje hojaza żalba,
lotraj je so najbole kódy ras jako dobra wopokasala,
porucza so w żerdach po 3 nsl. a po 12 np.,
wot hrodowskie haptki.

Lužičan čo. 11 za tydzeń wundze.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawařni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskie hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétne předpłata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saks. pósce $\frac{8}{4}$ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Wot redakcije. — Gswetne podawli. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Małeho Bjelowa. S hodijskeje stronę. Se Subernicjli. S Bukez. S Khróscjiz. S Mužakowa. — Bžrkwinsle powjeſcie. — Nawěſtñit.

Wot redakcije.

Wotebjerarjam „Serbskich Nowinow“ i polóżenju, móža ho nětko „Serbske Nowiny“ tež pola knjesa pschekupza Kniađa pôsta dostacj.

Drjewowa aukzia.

w Demjanskim ryczerlublerškim lëku.

Wutoru, 2. decembra t. l., budja so w lorcjmje w Kleebuschu pola Demjan dwojsdňa wot 11 hodzinow skledowaze, w lëkowych mestnoſćach „lisčja hora“ a „bjezelowe kerli“ nastajane hufcizy a wulęgowane drjewa pod wuměnjenjom nařadženja sa hotowe pjenesy na pschedawanie pschedawacj:

52 Rm. mjehlich kliplow,	
1,5 stotnjow mjehlich mjermowych walcjow,	
10,5 nabithich walcjow,	
14 thójnowych dolich hromadow,	
4 schmrélowe dolhe hromady,	
13 hromadow twierdeje walcjiny.	

Kupz̄ su prošcheni, ſebi drjewa předy wobhlabacj a so teho dla na lëkowego dohľadovarja w lëkowej kheji pola Hufli wobrocicj abo so ſami na lëkowe mestnoſće podacj.

Hrabinske Schall-Riaucourſke hajniske farjadniſtwo w Hufzy.

Hugo Opelt.

Drjewowa aukzia

w supjanskim lëkowym reviru.

Pónedjelu, 1. decembra t. l., dwojsdňa wot 9 hodzinow budja so

111 Rm. thójnowych ſchjépow,	
159 : : pjenkow,	
33 : : wotcjeſhlených ſchjépkow a	
65 schmrék, thójn. a bréſowych dolich hromadow	
pod wuměnjenjemi, psched sapocžatkom aukzije wosiemjnymi, sa hotowe pjenesy na pschedawanie pschedawacj.	

Chromadžina w drjewniſtu w Schénje.

W Kupoz̄, 24. novembra 1873.

G. Zettwig, hajniſ.

Drjewowa aukzia.

Schtwórt 4. decembra t. l. budje so na sberjanskim lëkowym reviru něhdje 50 hufcizowych dolich hromadow sa hotowe pjenesy na pschedawanie pschedawacj.

Sapocžatk rano w 9 hodzinach pschi ſchuſeju pola Czelchowa.

Hajniſki dom w Sderju 27. novembra 1873.

G. Petrenz.

Wupschedawanje dla ſastacza rjemjeſta.

Ważne sa kózdeho, kig hifcje trieba: možasne honacžli kózdeho waschnja a wulſcje, blothy " " " mörſarje " " " ſwonežli a klinlawy teho runja, ſchlauchſchruby, ventile, pschelhódne honacže atd.

Kupowario njech dobracjivje pschindžu na jerjowu haſu čo. 276 i napſcheja ſtoſeho jehnecja do khlamow ſwudowjeneje žoſtolijerki Lehmannowej.

Kolebate, kijate a kulate konje, poſteňſje tež ſe wſchelakimi woſami poruča G. G. Leuner na bohatej haſy ‰.

Rhěža na pschedaní.

Ja čzu moju khežu čo. 23 w zbrwinskiſt wžy Horňym Hbjelsku pschedacj. Knej ſkłuscheja 3 jutra pola a kuli a rjana ſahrada. Ta kheža ſ hrožu a bróžnu je w dobrym riedze a hodži so wſče wiſowaniſe a rjeſmjeſlo. Wſcho dalsche wulſa wobſedjer G. Voigt tam.

Zena kheža ſe 7 ſtiami je na pschedaní a je wſcho dalsche ſhonicz na wulſej bratrowskej haſy čo. 190.

Na knježim dworje w Delnjej Rínje móža hifcje dwaj konjazaj a dwaj wolazaj i nowemu lětu 1874 ſkúſbu dostacj.

Śwētne podawki.

Sałska. W Niederherwigsdorfie bu dżelachet Matthes wot jeneho żonja tak straschnje do hłowy dyreny, so na měsće morwy wosta. Wón sawoſtaj i żonu a 10 dżecji.

S Draždjan. Prinz Turz je wojskli wulas na 12. (tral. sałsli) armeekorps wudak, w kotrejž prait, so je po porucznosczi němskego khejzora kommando tuteho armeekorpsa na ho wsak, s kotrejž je hizom pschez cęgħne a kħwalobne wójnske skutlowanie sjenocħen, a so ho nadzija, so budżet armeekorps taſku cęgħz a kħwalbu też dale wopokaſowacż.

Prinz Wasa, nan kralowej Karole, je s Draždjan jaſo wotjek.

Przedarowski adjutant prynza Turja, rittmistrz s Heseldorf, kiż je na hońtwje jene wocejlo shubik, je nětlo fa ceremonijskego mitschtra na kralowskim dworze pomjenowanu.

Jalo wóndano pschewodżerjo s cękcom njebo restau-rateura Wobys se fofijileje hażże w Draždjanach na leżhow dżecju, bu wot kylneho wētra krywadlo jeneho wuħnja wottorħnjene a piwarzej Weberej, kiż bē s Kulmbachha w Bajerskej na pschewodżenje psħejjek, na hłowu cęgħnjene, psħes czoż du tōn tak straschnje ranjeny, so dyrbjesħe po někotryħ dñijsach wumrjecż.

W Draždjanach je 25. novembra jena mloba żonska s torma kħiżnejne zyrtwje dele skożiela. Wona na měsće morwa wosta; schto pał je, to hisħeje wuħiedżili njejju.

Němska. Se strowoſiju khejzora ho dale bħolx polepšhuje, tola dyṛbi wón hisħeje wo jistwje wostacż.

W pruskiej Hesenskej budżet najskerje hisħeje 7 evan-gelsko-lutherskich duchownych wotħadżenħi, doleż ho nowemu unioniskemu konsistorstu podċiġħnejx noħedja; 8 taſķi duchownykh je hizom wotħadżenħi.

Bo požadanju ruskego khejzora generalojo Manteuffel, Treskow a Knappe na kwyedjen Jurjewego rjādu do Petersburga psħejjebu. (Jurjewy rjad — orden — je wojskli rjad a doftanu jidu jenoż tażżej, kiż bu żo w wójnie wusnamjeni).

Něotre nowiny powiedaja, so je khejzor do teho swolik, so by w Pruskiej tak mjenowane zivilne mandżel-stwo polne prawo doftako, mjeniżiż: so mataj so klu-hienoj priedy wot jeneho żwētnego krajnego abo gmejn-neho fastoñnika w hromadu dacż, hacż kum ġeju żadha duchowny werovalż.

W budżetu pruskego ministerstwa kultusa a stanowego wuejjenstwa je fa tak mjenowane starokatolskiego biskopa Reinlensa też wjetxha summa jako lētna sda wustajena.

S Pośnania (Posen) pizajja, so je żud tamniżhemu arzbispej mōble s tħixx sħow wsa' a wotwieszej dak, doleż wón schrafu, jemu nowyħ għarbijsk fal-kontor

dla napokożenu, sapkażżej noħże. Hewa kieb je żud teho dla, doleż je s nowa 9 duchownych postajek a jidu priedy ministresi njemjenowak, l 5400 tolet schrafu abu l 2lētnemu jaſtu wotħadżi. — So jemu tule schrafu niespusħejha, to je wěste; ale powiedu jeħi potom do jaſtu, hdyż niċċo wjażu niesmje? Mögħu to je, ale pomhaż drje wjelle njeħbej. — Jako mōble, kotrxi bieħha jeho wóndano wuċċasali (pfändowali), prjerż wje-seħħu, shromadżen lud na tħix, kiż to cżinjachu, wudma „paduši, rubjejnijż“ wokaſhe.

Awstralia. Winsli rajħs-rath je wujednak, kac ma żo pożejonka wot 80 millionow schéħna kaw l-podpieranu fabrikantow, jelesnizow a też rataristwa nakożiż: tute pjenjesi kmēdja ho jidu jenoż na dobru wěstoscej a sa 8procentsku dan wupożejciż.

Krajne hejmi jenotliwych awstralskich krajow hu żo w tħiekkie dnijax wottemrixe; jidu ważnoscż wjażu wulla njejj. Hdyż ho winsli rajħs-rath wseħħo sakonydawana możuże.

Franzowska. Franzowskij hejm je s 383 hlosami psħejjitu 317 hlosam wobstanti, so ma żo pschedħiż (präsidentej) republiki, marshall Mäl-Mahoney, wiedżenje jeho ważnemu fastoñistwa wo 7 lēt podleħiż. — (Franzowsowju bieħha nětlo wěstoszej miki, schto smejje jidu blissie 7 lēta roksafowacż a je taſla wěstoszej wjelle hōdha, doleż w kraju mēr a poloj salożi. Ale njeħbejha monarchijsko a republikanarju taſſi mēr kaħej? tamni, so bieħha tam krala postajili, tucċi pał, so bieħha dospoħnu republiku salożi.)

Proceß, kotrxi je psħejjitu marshall Bazainu teho dla sapoċċat, doleż je wón twjerdiżiżnu Mēr Nēmīam psħepoda, njejj hisħeje fl-konċen.

Mäl-Mahonowe kniežiство budżet, taż żo sda, kħetru kru te a wón może po pravym w Franzowskiej cijniż, schtoż wón tkie, doleż jemu hejm s zjeda żane prawidla knieženja stajk njejj. Ministerju najskerje dale w klu-ħbie wostanu.

Rużowska. Roskafowar nad wöjskem, kotrxi bē na kħiwi pożekane, general Kaufmann, w bliżżejim ħażu do Petersburga psħejjed, so by wumienjenja mera, s kħiwinisli khanom wujednane, wot khejzora wobtwjerdiżiż dak a kħadż też radu skadowa, kac ma żo psħejjitu rubjejnijm a njeħoħiżiż Turkmenam wójna wieszej.

Persijski schach je rusku kniežiżtu poslizik, so tkież so se kwoxim wöjskem na wójnie psħejjitu Turkmenam wobbdżiżiż; psħetq tucċi Persijskim hisħeje wjażu skolohi cjinja, hacż Rużam.

Turkowska. W lażiex turkowskego kniežiżtu je w tu kħiwi tal-makro pjenjes, so hu żo wħschalek ġelefniżiż dale twardiċċi fastake; też je sultan teho dha tħixxha jendizzeljek inżenjerow a twardżi se kwoxje skolohi psħejj.

Na šwjedženj semrjetých.

(Na žabanie)

So wščitlo, schodž je žive w ſwēcje
Tu pſches ſmjerč ſwoj kónz doſtanje,
To wiđimy tež w tutym ſcje,
Kak wſchitlo ſwjadnje, ſahinje:
Ta ſemja, hewal ſelena,
Je ſmjertru draſtu wodžeta.

A člowjek je tež jelo trawa,
Kak trawna kwetka na polu,
Wón ležje, hdž mu ſtrouſeſi dawa
Bóh Knjeb we mchodych létach tu,
Hdž pak ta ſmjerč ſo pſchiblizi,
Dha ſwjadnje tež tón naſrejenschi.

To žiwjenje tu na ihm ſwēcje
Ma pſchihot býč i tež wěcznoſeſi;
Bóh woła noſ ſe we koždym ſcje
Ma wiſchelte woſebje i poluciſi:
Njeſt woſebje džen dženſniſchi
Naſ i poluciſi tež wubudži.

Džen ſhwyciſimy we wózonym kraju
Ton ſwjedženj teho ſemrječa,
Džen ſ ſowa ſylsy roſliwaju
Dla ſmjertrneho tu dželenja
Wſchal woči tých, kíž lěſta tu
Pſchi rowach ſubych ſtejaču.

Kíž na ſwēcje ſo lubo maju,
Tých luboſej ſenje njeſandje,
Hdž tež te čela hízom itaju,
Dha luboſej jich row ſapchimje;
Daj luboſej, a hdž w rozy je,
Ton row tých lubych namikacj wě.

Pſche morwych pſkalacj, žarowanje
Je ſdobe, je pak naſhwilne;
Ma hréchi pſkalacj, ſdhchowanje
Wo hnadu, hréchow wodacje:
To — to je prawa poluta
Kíž nuſna je do wumrječa.

Dha ſtupmy w duchu dženja i rowu,
Hdžez nehdž naſt b'vja poſrjebač, i
Šbo prashejimy: hdž by ſo Bohu
Džen ſ lubiko, naſt wočoſacj,
Hacj býchmy pſched nim woſkali
G tón puntem, kíž ſimy doſtali?

Je hnadž hacj dotal naſcha noha
Wat tu, pak tam naſt wodžita?
Wé hnadž dotal ta naſcha droha
Tu husto počna hladjenja?
Dha hladajmy džen, hdže my ſimy,
Schto, kónz toh' pucja wiđimy.

Nam bibilia wſchal dženja praji:
Hlaj, Bóh ſo njeda ſa ſměch měč,
Schtož w žiwjenju ſimy wuſhywali,
To budžem po ſmjerci ſnjecj;
Dha wuſhywajmy na duha,
Ton da jně wěcznoſt' ſiwjenja.

Kónz wuſkoh' pucja jandžel Boži
Pſchi wrotach ſteji wjeczoſcje,
Tón do njebla te duſhe wodži,
Kíž pſches hnadu ſu dobyke:
Schtož tudy ſ pſkacjom ſyjaču,
To ſ wjefekcju něk tam žnju.

Kíž pak na čeſko wuſhywaju.
U wo polutu njerodač,
Dow ſ Božej hnadu žorth maju,
Ma ſwoju ſmjerč ſej njeſhſla,
Tých junu, hdž jich čeſko mrje,
Štý duč tam i heli powjedže.

Ač, njeſchtrajſi naſ w twojim hněwi
Božo! po naſchej ſaſkužbi;
Šom dotal w hréchach žimi byli,
Naſch ſcherejſli ſlub ſimy ſamali;
Dha pomhaj ſ twojej hnadu ſam
Nam junu ſhudym hréchnilam!

H. P.

Ze Serbow.

S Budýſčina. (Měſchčanske nowinki a blady.)
Pſchi Božej ſlužbje, lotraž ſo 19. novembra i dopom-
njenju na njebo kraſa Jana a wotdžerža, běſhe we wſchěč
zvrljach wjele ludži. — W krajnostaſkim ſeminaru bě
ſo teho dla žarowanski aktus wotdžeržač, a pſchi tym,
kíž ſo 17. w gymnaſiju mějſeſhe, bjes druhim tež pri-
manat Holan kačjanſku ryc̄ džerjeſhe, w kotrejž wu-
ſadowaſche, ſo ma runje ſtudowaza mchodofej kralowu
ſmjerč woſebje wobzarowacj. — W týchle dnjach ſu
tu dvoje němſke nowiny wuſhadzeč ſaſtak, mjenujy
„Behmgericht“ a „Confessionslos“. Wobeju je
jenož něchtco cílkom wuſchko. Brénsche ſu dla nje-
doſtakla wotebjerarjow ſaſtak, požlenſche pak teho dla, do-
lež ſu redaktora ſ města a kraja wuſokalſi. W tutym
ſo na wěru a duchownych ſwarjeſhe a ſlónčnje reda-
tor tež ſocialno - demokratiske prozowanje podpjerac̄,
ſchtož drje woſebje jeho wuſokanja wina je; w tam-
nych ſo cítarjam hrube žorth poſtřičahu, kajež w Bu-
dýſčinje njeļubuju a teho dla „Behmgericht“ dohko nje-
kuſowacj. Wobeje tele nowiny hewal na ſerbow
ſwarjaču, ſchtož možac̄. — Někto ſu tu ſaſo nowe
němſke nowiny „Bauzner Anzeiger“ naſtak, ale my ſo
bojimy, ſo drje tež wěczne wobſtacj njebudža. — Tak
mjenowane pōſine prazle, kíž hewal jenož 1 np. pſka-
cjhac̄, ſo někto po 2 np. pſchedawaja.

S Małeho Wjellowa. W jenej hródi tudom-
neho Kaschprez hofčenza bu 24. novembra čeſko je-
neho njeſnateho muža w starej hubjenej dracje wižaze
namakane. Ton muž ſdache ſo nehdž 50 lét starý.

S hodžijskeje ſtrony. Na město i. rycerku-
blerja Ohernala w Džehorezach, kde je ſo do Draž-
djan pſchelydlík, je kral Albert rycerkublerja atd. hrabju
Lippe ſa kralowſkeho ſměra pomjenował.

Se Subrnicki. W Pietschkez brunizowych podkopach bę so wondano bruniza w semi nělak sapalika a njemjachin woheń woheńszczyz. Duż wón dale pschimasche a slončnje wupajenie jeneho schac̄ta sapali, tak so bę to a s nim kęzka wysze njeho spali, schac̄t pal bę sazgny.

Se Vulc̄z. Kąż po wschlém saßlim wótc̄nym kraju, tak wotdjerža bę tež w naschim Božim domje dženja, 19. novembra, ſmieritna Boża ſlužba sa naschego nětk dolonjancho krala Jana. Jako běſtataj bę kherluschej 492: „Hdyž bę mój čas pchiblizuje“ a 493: „O kā ſbōjni ſcje wy, prawje wérni“ wuspewalej, t. farat po Jan. 1, 12: Šbōjny je tón muž atd. kónz naschego lubowanego ſemrjeteho jako czich i ſbōjny wopomni a poſkucharjam ſiwy wobras jeho ſapſhijecja ſwojego wypoſoleho ſaſtojnſtwa, jeho wubjernych wohebnoscjow, ale tež ſrudnych podenđzeniow psched woči ſtaj. Po předowanju tudomne ſpewanske towarzſtvo w ſchthrikóznyh chor „Kā w czichim mērje wſchitzy eži ſbōjni ſpja“ ſpewasche, a s tamneho wjedzernego kherluschha 374 poſlednjie ſchuczny: Tak ſiwy a tež morwy twój atd. bę ſerbſta Boża ſlužba ſkóncz, na czoł bę němſka w tym ſamym porjedze wotdjerža. Hjżom wjedzor ſemju naſymnu pschitrywasche, hdyž ſwonow ſynki i poſlednjemu rafej pschitrowyedachu: Naſch lubowaný a čeſczenny kral Jan, wón wjazy njeye. — Mér jemu po ſemſlim běđenju! Naſrjeniſchi kralowſki pomnik, lu boſeč, wot njeho ſameho do wutrobów ſwojego luda twarjeny, wón w nich wobſteji węcznje!

— k.

Se Khróſcziž. Se Kłoshtersſeje woſloſocje je ſandženu hrjedu 12 katholickich ſſerbow w Draždjanach było, so bdu ſeho majestoszcji kralej Albertej w mjenje katholickich ſſerbow ſbojo pscheli.

Se Mužakowa. Tudy bu 24. ſeptembra nowa katholicka zyrkej poſhwyczena. Katholikow liczi woſada něhdze 500 dujšow.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanie:

Pětrowſta zyrkej: Handrij Schuster, poſoneč, s Mariju Theresiju Kochez.

Křečení:

Mihaelska zyrkej: Hana Augusta, n. dž. na ſkolodž. — Hana Emma Karolina, Vjedricha Wylema Pietschmanna, čeſtle na Židowje, dž. — Emma Augusta, Josefa Schneidera, woſydlery w Dženikezach, dž. — Marja Amalia, n. dž. w Libochowje.

Zemrjeći:

Džen 13. novembra: Marja Hedwiga, Jana Bohuweria Schramy, nőzneho ſtražnika, dž. 23 dn. — Augusta Ida, Handrija Bohuwera Benscha, wucjerja w Wjeleczinje, mandželſta, 23 l. 7 m. — 15., Handrij August Webla, kherz a poleť na Židowje, 47 l. 6 m. 18 dn. — 16., Jan Kopacz, woſydlery na Židowje. — 17., Mihael Nowak, woſydlery we Wullim Wjelkowje, 56 l. 6 n. 7 dn.

Plaćizna žitow a produktow w Budysinje

22. novembra 1873.

Dowoz: 4614 męchow.	Plaćizna w přerězku											
	na wikač,				na bursy,							
	nížka.	wyška.	najniža.	najwyšza.	nížka.	wyška.	najniža.	najwyšza.	nížka.	wyška.	najniža.	najwyšza.
Pscheniza 50 kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	16	9	4	25	8
Rožla	4	6	6	4	9	8	4	3	4	4	9	8
Gejmien	3	13	2	3	18	5	3	13	2	3	18	5
Worž	2	22	—	2	25	—	2	22	5	2	25	—
Hroč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	5	1	5	5	10	8	—	—	—	—	—	—
Hejdusčla	6	16	8	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopa ſkomý	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ſkymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra	1	—	26	—	27	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſkyna (50)	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wcžera placieſche w Barlinje:

spiritus 21 tl.—22 tl., pscheniza 66—94 tl., rožla 50—74 tl., rěpiłowy woli (njecziszczeny) 19 tl.—nīžl.

¶ priódſtejazvum hodam

porucžam ſwoj ſylne napjelniyen ſſlad derje a trajnje dželanhých

pschedesčznikow jenož ſamžneho fabrikata

pschi potriebje i dobrczivemu wobferdzbowanju.

Wſchē porjedzenja a poſezhnenja bę ſtajnje ſamorucžne a derje a tunjo wobſtaraja.

Na jerjowej haſy

268.

M. Schmidt

pschedesčznikowa fabrika.

Na jerjowej haſy

286.

V e t r o l e u m

najeziszischi amerikanski

porucza punt po 20 np., pschi wjetshich dzelbach hiszce tunischo

Ernst Hämisch na bohatej hasz 88.

Drasczenja po jara poniżenych placzisnach, k hodowym daram so
hodzaze, kaž tež

double-paletoty wot 5 tl. sapoczejo,
tajke jaquettu - 2½ tl. -

we wulkim wubjerku porucza

Jan Jurij Pahn

na torhoschcu pôdla hlowneje straze.

Hodowne wupschedawanie

wot pondzele, 1. decembra t. l.,
pola

Eduarda Hartmanna

na lawskiej hasz czo. 121.

Wulke wupschedawanje

wschêch artiklow mojego manufakturowego a modotworowego składa w naj-
bohatšim wubjerku po jara poniżenych placzisnach.

Wupschedawanje traje hacž do hód.

W Budyschinje.

Heinrich Preu

na bohatej hasz 66.

Theodor Grohmann

na jerzowej hasz czo. 263

porucza pôdla swojego

tež wulki wubjerk hotowych
po najtuniszych placzisnach.

szukna a bukskina
stossowých jatow sa žonske

Najlepschi domjazh p'redi

je G. A. W. Mayerowu brófshrop.

Knjesej G. A. W. Mayerelli

Wot mnich hoscji je so wobjarowanje dla ujedostatka Wascheho brófshropa w naschim mëscje wuprajita a ham dyrbju, dokelz su nicto runje nictre moje dcjeci s kashelom a dybawoseju wobczene, taiskemu wobjarowanju pschiblohowacj. Duż by jara pełnje bylo, hdzj byszcze w naschim mëscje skład Wascheho pschekrahnego a w mojej swojbje s najlepskim skutowanjom nakożenego brófshropu fakili.

Groitzsch v. Lipska.

Na swietnej wskojenjy p'ramiłowany brófshrop maja jenoż prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 nñl., 15 nñl. a 1 tl.:

Heinz. Jul. Kucka w Budyschinje,	haptylar Gerisher w Osriju,
W. Rotha w Lubiju,	Scholte we Wotrowje,
P. Kinnac, haptylar w Hernhucze,	Sehmann w Budestezač a
Jos. Föbmann w Scherachowje,	haptylar Dr. Hultsch w Nalezach.
Ed. Hesse w Nowosalzu,	J. Stachhausen w Kamjenicu.

Tannin-Terpentin

s parą w Th. Höhembergera fabriku w Brótklawie dobywaną, s wjele lët jako wożebny snath psche nervowe

kwowubienie

rheumatismus a wiež.

A dostacieju w bl. po 12½ nñl. a 1 tl. w Budyschinje w E. Menznarez hrodowskiej haptyle.

Skótny pólver s čerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver psche fólkü,
Pólver psche pripotawu prožatow,
Lockwijski balsam,
Bischankowy falsowy pólver

porucja

hrodowska haptyle
w Budyschinje.

Najlepschi

młokowy a wuzitkowy polver.

Kral. priv. haptyle w Nalezach.

Dr. P. Hultsch.

Tuton hiżom wjele lët s najlepskim skutowanjom trjebany młokowy a wuzitkowy polver so wożebje nakożuje pschi trajazej kuchocje a njewobżernoscju wscheho hromjaseho skutu, pschede wschtikim pschi kruwach, hdzj molo jara wotebjera, módrui, jażnu abo ȝnadj tež krawu barbu dostawa, a da so wot njeho rano na prënju pizu horsika, a kruwan tež nictre psched czeleñiom a po nim.

Bies Nalezami a Njezwacjdom je so jedyn pschedzcznik (Regenschirm) namakał a je sało dostacie w Scheschowje czo. 27.

Hoscjeniarz Körner.

Pschopózlane.

Knjeni Mathilde Ringelhardtowej rođ. Glöckner w Gohlisu. W Chorjelu, 25. nov. 1872.

Nawabenyh psches Wasche nawëschli w nowinach, bym so ja swažil, Waschu Glöcknarsku czehnitu a hajazu žalbu*) tak derje w mojej swojbje, laž pschi druhich nakożecj, so bych so wo jeñym skutowanju pschewdëcji. Ja so nuczeny čuju, Wam kobudželic, so je skutowanje Wascheje žalby wsče moje wotczatowanja pschetrjechiko a ju wycze wazu, hacj druhe žalby, liž so pschi szczeklisnach, falsach, wosabienach, wotewrjenych ranach, jëtsenach atd. trjebaja. Ja budu rad a s poñym prawom Waschu žalbu jako wożebny a kwalobny domjazh a hojazy p'redi, hdzj to faktadnosć da, poruczecj.

— S poczecjowanjom

G. Müller, haptylar.

*) Dostaciej sa 2½ nñl. w budyslomaj haptylem, laž tež w haptylech w Biskopizach, Nalezach, Scherachowje, Hirschfeldje, Bjernacjizach, Wotrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönauje, Nowosalzu atd.

Hrajadla

4 hacj 120 luster hrajaze; pschekrahnne naporjadu se swonjazej hru, s bubonem a swonjazej hru, s njebjestimi hložami, mandolinu, exprežiju atd. Dale:

hrajaze tñski

2 hacj 16 luster hrajaze, neceſairy, cigarrowe stejadka, schwajzarste khežli, fotografijowe albumy, pišadla, rukojzowe kaszcziki, listytkocjerje, cigarrowe etuisy, rukawowe a sapkowe thissi, blida, blesche, piwne schlenzki, portemonnaiji, stoly atd., wscho s hujzbu. Staňuje najnowsche porucza

J. H. Heller, Veru.

Placíznošapisz scjetu franko. — Jenož shtož direktirje kupi, dostanie Hellerove hrajadla.

J. G. Klingst Nachfolger

w Budyschiuſe

na bio h a t e j h a g y $\frac{8}{48}$

porucza swoi sklad

najlepsche durenbergsleje jedzneje kele,

po 2. 22. 5.

erfurtsleje slotneje kele

po — 16. 5.

zelowy lamjen i lisanju

— 22. 5.

za 100 p u n t o w .

Najlepschu schlesynsku blidowu butru,

punt po 11 užl. a lhanu 22 užl.;

najlepsche žuschenie tuzno, tolste,

punt po 6 užl.;

najlepschi schmalz, czerstwy a derje

blodzazy,

punt po $5\frac{1}{2}$ užl.,

we wjetshich dželbach hiszceze tunischo, porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Brušnizh,

blowkowh schmaderunkh,

magdeburgski kiszaly fat,

porucza po najtunischi placzijne

J. G. Klingst Nachfolger.

Czisty raff. pens. petroleum,

punt po 20 np.,

we wjetshich dželbach hiszceze tunischo, porucza

J. G. Klingst Nachfolger.

Petroleum

tak tuni, kaž wschudze druhdze, teho runja

schlesynske najlepsche swieczenje

pschedawa

August Bartlo.

Dobre a cziste palenzy

hamzneje fabrki

po lhanach a cziwach ma po najtunischi placzijnač
stajne na pschedawu

rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika

August Bartlo

na swonkownej lawskiej haszy.

Panu muku, rapsowe woſuchi,
a rapsowu muku

A. Krüger

mukowe kłamy na sadnej białej haszy
a podla nowej měschjanskiej škule.

porucza

Rheinske wloske worjochi

po kopalach a jednotliwje porucza

J. G. F. Niecksch.

S Suche droždze,

wschedne czerstwe a po kotrychž bo derje hiba, porucza

J. G. F. Niecksch.

Draždžanski hojazh pleſthr,

lij ranę wschednych waschniow, nastate psches rěšnjenje, woſalenje, woſabjenje atd spodzivnje rucze sahoji, woſebje pak jako żolklowh pleſthr a psche wiez, podogra a stare woſchłodženja najlepsze klužby wopokafuje, je w schadliczach po 25 np. dostacj

w raleczjanslej hapthzy.

Velky, szery a mody plat we wschelakich szerejach, barchenth, lama, wołmjane a polwołmjane drasczenja, ripsh, lüstry, cachenez a wołmjane rubiszeža na hłownu, cziszczenie schórzuchi, blidowe schath, twiele, mužaze schlipsh a židzane rubiszeža, klaniny sa hłolowy atd. atd.

na jutunischi porucza

Ernst Pech

na jutnych wilach 603 w domje knjesa Bisk.

W kłamach bo herbsli ryczi!

S lipskie masły bo wróciwiſchi bym wot tam po tunjeſi kupi wulkı wuberk wschelakich drasczenjow bobu pschinjeſi, jako ripsh, alpacca, lüstry, lama, żożowe krycze, blidowe a kommodowe krycza, latun, módrociszež, schwale, rubischa, kufno, kaschemir atd. a poruczyn je czesczonym Serbam najpodwołnischu a najtunischi.

J. Sobersky w poprjanzowej haszy.

Velzy a mězy we wschednych nowoscjach sa mužow a hólzow najtunischi porucza

Emil Flegel na jutnej haszy,
pödla knjesa czasnikarja Kölnera.

Kosaze, kóslaze a czelaze lože, kaž tež lunjaze, thórjaze a sojerze kózki kupuje vo najwyschischi placzijne

Heinrich Langa

blisko herbskej katolskej žyrkwe.

Howjase, wowcze, kosaze kaž tež wschtke druhe lože a kózki kupuje po najwyschischi placzijnač

Gustav Naucka

na garbarskej haszy čzo. 426.

Sa wojnarijow.

Nehdze 3 kopy woſebje rjanych ſuchich bréſowych
žerdzi je dostacj na knjezim dworze w Kolbizu pola Ralez.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje džensa za tydzeń, 6. dec., popołdnju w 2 hodź. pola Thiermannec posedzenie.

K. A. Fiedler, sekr. př. wotrj.

Bułicząnske ratarske towarzstwo

póndzelu, 1. decembra, popołdnju w 3 hodzinach.

Dżeński porjad: Wschednoskł f. prof. Dr. Heidena: żiwiaza hōdnoſć pizowych średlow w pomérje k ich lētuskej pjeniejnej hōdnoſci. — Słasania hymenja.

Hoszjo su witani.

Wschedzhyda.

Teżmijen

Bo hischeze kupuje a bo posiczenja w kontoru nascheje piwarnje horjebjeru.

Budyska piwarska jednota.

Czerstwe

Świniaze pleża

Kupuje a dawa sa punt 65 np.

Joh. Wannack
na schuleriskej haſy.

Schtóz chze hischeze śuchu brunizu (Braunkohle) mēcz, tón wobrocž bo na vodpižaneju.

Julius H. Liebscher a Miersch
w Schwac̄zach.

Twarzkarſki wuz̄omnif.

Zenemu młodemu, sylnemu c̄łowiekemu, kij chze twarzkarſtwu naukuńcę, móže bo pod spodobnymi wuměnjeniami město wukasac̄ w felowych khamach wudowu Holland na snutsknej lawskiej haſy.

Róđna holza, kij ma luboſć k džęzjom a něchto do- mijazeho ržeka ſobu wobstaro, bo k 1. jannara 1874 pyta w porzellanowych khamach na ſerbiskej haſy.

Ernst Ulrich.

Dwie dželac̄zerskej ńwójbje dostanjetej s wobydlenjom, kij je darmo, a s deputatom pola hñdom dželo na rycerſtve w Bischdorfje pola Ramięzna.

Rhēza cjo. 54 w Droždjiu je k pschenajec̄ a je wcho dalshe pola rycerſtwa ſteſcha tam ſboniež.

Sserbska protynka

Knadž sa tydzeń wundże.

Nakładnik: J. E. Smoler. Ciśo: L. A. Donnerhaka w Budyšinie.

Powitanje

Injesa duchownego Jurja Jakuba pschi nastupjenju farſkeho ſaſtojnſta w Nięchwac̄idle njedzelu 1. adventa 1873.

Wam, naſich duchow paſtryje nowy, kij w Božim mjeni džens k nam pschiudzec̄, Wy ſaſtojnko Chrystuſzow, kij jeho ſadlo paſę tu budzec̄: Wam někto w duchu a we luboſci Džens kóždy ſwoju ruku poſtici.

Hai, budzec̄ ſ c̄ęſcę powitan, Naſch luby nowy duchow paſtryje, kij pschiudzec̄ ſ nam pschipoſlany Na naſche jenohłobne žadanje, „K nam witojce!” tak dženſa pschiwola Wam ſ luboſci ta wulka woſada.

„K nam witojce!” tak proja wſchitz, kij k herbſkom' miſioniskom' towarzſtu, kij wobſteji we Džiwoc̄zib, Wot Waschej' woſady tež kluſceju: To je tón džen, na kóthym dopjelnja Sso fromnych duchow horze žadanja.

Niech Chrysta ſymjercz a krawne ranę ſsu něk tón ſwiaſt, kij naſ ſu ſlednoci, kij nje'bje niſhō roſwiaſan, Hdyž tež ta ſymjercz naſ ſoſno roſdželi; Ně, jehn ſwiaſt wot taſſej luboſcie We Chrystuſu, tón węczne woſtanje.

Dha paſę ſu ſtadlo rjenje To ſtadlo wozow a te jehnata, A c̄jincę twjerde wobhrodjenje, Haſ, hewal bórſy wjelk je ſpopada; Wſchak tam, hdyž prawje dobra paſtwa je, Tón heſki wjelk nojradſcho morduje.

Hdyž pak je jena ſabkubzena, Tu pschede wſchém wſchak ſwēru pytac̄, A hdy by byla jenicka jena, kij k ſtadlu Injesa ſaſo wjedzec̄; O koſta budzie radoſc̄ we njeſju, Hdyž hręſčniſ c̄zni wētnu poſtu.

A w taſkim duchu wuſhwajec̄ To c̄jiste ſymjo Božoh' ſłowa nět, A na to ženie njeſladajc̄, Schio k temu praji tón ſlu lud a ſwēt; Niz lud, kij džens tak, jutſje hinač chze, Ně, Bože ſłowo njech Wasch wodzter je.

A tak dha něk we Božim mjenje A ſ doměrjenjom ſwoj hamt nastupeje, Wly budzem wſchak wſchitz rjenje Sso ſa Wasch k Bohu modlic̄ wobſtajni, So c̄zyk tón ſtajni ſyndu pschi Wasch ſtač, Wam ſtrowoſc̄, mēr a žohnowanje dač.

Na žadanje ſobuſławow džiwoc̄zaleho herbſkeho evang. lut. miſioniskeho towarzſtu ſ njeſhwac̄iſſeje woſady.

Petr Mlónk.

Serbske Nowiny.

Za nowčki, kiž maja so
we wudawařni „Serb. Nowin“
na róšku zwonkneje lawskeje
hasy čo. 688 wotedac, plací
so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaf
J. E. Smoleř.

Kóžde číslo placi 7 np.
Stwórlétna předplata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saka, pósce 84 nsl. a z při-
njenjom do domu 98 np.

Bopříjecje: Nowčtnil. — Szwetne podawki. — Se Sserbow: S Budysčina. S Nježwacžidla. — Hang
Depsa a Mots Tunla. — Nowčtnil.

Wosjewjene.

Se kmjercju wotschedschi gardist August Simmank i Maleczijz (3. escadrony kral. gardejénskeho regimenta) je w swoim, 24. novembra wotworenym testamencze bědowaze postajenje sczinił: „Moja universalna herbowlka ma 50 tl. — — — w běhu pol lěta po mojej kmjercji bjes danje na tu paršchonu abo na te wjazore paršchony resp. w hromadze wuplaczic, kij so psched žudom jako najblížchi resp. runje bliški pobocžny pschedzel i krejsche-čelskej linije mojeho nana wupokaza a legitimiruju.

To so na poruczenie universalneje herbowlki s tím pschispomnjenjom k siawnemu nawjedzenju dawa, so maja so žadanja w teſte naležnosći psched podpisanym žudnískim hamcze wosjewic a dopolasacj.

We Wósporku, 25. novembra 1873.

Kralowski žudnisski ham tam.
Philippi.

Samauh rajš, běky a wulkosornat, pt. 16 np.;
lamane mandle, pt. 30 np.;
1873te turkowske klowki, pt. 40 np.
a w zhlym tunischo, porucja

H. Kulisch,
na mjašowym torhosčeu 40, předy G. A. Webla.

Drjewowa taxa.

Ra ja mjananskim knježim reviru sa mostami steja
na pschedan: 172 kloſtrow khlíných schézepow po 6 tolet
2½ nsl. a 140 kloſtrow kuleczkow po 3 tl. 7½ nsl.

Žeho rnuja

steji na turjanskim burškim reviru na pschedan: 150
kloſtrow měschaneho drjewa po 3 tl. 12½ nsl., 160 kloſtrow
walczlow po 1 tl. 22½ nsl. a 150 kloſtrow pjenkow po
1 tl. 22½ nsl.

Ernst Förstar,
drjewofurz w Delnej Woleschniz.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 9. decembra, dopoldňa w 9 hodinach budže
so w hrodžiščejskem reviru w sadnicich řečkach

**50 Rm. khlónowych wuležowaných
hromadow**

na pschedadžowanje pschedawacj. — Wsche dassche wu-
mienjenja budja psched aukziju wosjewjene.

W Hrodžiščeju, 2. decembra 1873.

E. Šudak.

Amerikansle kusčene tuežno, pt. po 65 np.
w zhlym tunischo, porucja

G. Purscha na Židovje.

Drjewowe aukzije.

W tudomnych knježich ležbach budže so drjewo po
ložach na pschedadžowanje pschedawacj:

wutoru, 9. decembra, dopoldňa w 9 hodž.
w kuhowškim haju 116 ložow brěsowej, khlónowej a
schmrělowej walczin; schmréki so s díela sa hodoňe
sčtomiski hodža;

krjedu, 10. decembra, dopoldňa w 9 hodž.
na horjanskim reviru we wotdželenju „khaſowske lado“
180 ložow brěsoweho a khlónoweho drjewa;

štětvrtek, 11. dec., dopoldňa w 9 hodž.
na kuhowškim reviru na řečkach 40 ložow brěsoweho a
wolschoweho drjewa. Sapocžak pschi Hejdanez hrodži-
ščeu pola řečka. — Wuměnjenja so psched spoznatkom
aukzije wosjewja.

W Khaſowje, 2. dec. 1873. **Behrens.**

Rodna holža, kij ma luboscí k díčekom a něčto do-
mjažežo díela ſobu wobstara, so s 1. januara 1874 pyta
w porzellanowych khlamač na ſerbſké řečky

Ernst Ulrich.

Wot redakzije.

Wotebjerjam „Serbské Nowinow“ k polo-
ženju, móža so něčko „Serbske Nowiny“ tež pola
knjeſa pschedkupza Annala pôsta vostacj.

Swētne podawki.

Sakſta. Němſta khejorla, kotaž bē na ſalſi krafowſki dwór na wopytanje pſchijek, je ho 1. decembra ſaſo do Varlina wróceſta; ſwidowjenia pruſla kralowa Piłzbieta je pāk w Drądzanach wostała, dolež je tam ſhorila. Wona dyrbti wo iſtwe pſchewyach, dolež ma drjenje.

Koždy wot tych 12 podwysklow, kij ſu eſtego njebo krala Jana njeſli, je wet krala Alberta rjany għebornu eż-zañiſi s' toksym għeborum rjecjaſam doſtač, na kotrhom medaillon s' wobrasom krala Jana wiha. — Kral Jan je 1500 tl. draždżanskiej kħudjinje a 1000 tl. wſħelakim katholiskim institutam wokaſat.

Kral Albert hiſchęze pſchego depuṭażije pſchijima a ēnnejmu na nowy tydžen też jena ġebla depuṭaża s' bu-dixxie a lubijskiej moſolnoſcie p'budje.

Němſta. S khejoram drje ho stajnje polepſhnuje, ale jara pomaku, tak ſo je wón ſtu halle wondano wopuſtejjez mōh.

Na hejmje imjenuje ho wjetſcha dżelba ſapoſkhanzow teho dla centrum, to je, kriedziſna, dolež maja ſwoje hydka kriedz salé. Ssobustawu tuleho centra ſu s wjetſcha katholisko abo też taizu protestantoſo, kij noxbedja, to by ſwētne kniežetiſto ho do wſtchek naležnoſcjom zjirkwie mēſħakko a we wſtchém nad zjirkwju knieži. Tónele centrum klofowasche teho dla tež pſchegiſto tħim nowym zjirwinistim ſalonam, kotrež pak ho moxbebie s pomozu taſ-rijenowaneje uazionaliſtiveralneje strony pſchegiſtej. Tutej dwie ſtronje na hejmje pſchegiſto ſebi ſigżej, ale dolež je poſtejnha wjelle kħaliha, dha centrum ſe ſwostimi wotmħblemi żenje dobuež nje莫de. Wondago bē centrum tón namjent ſtaſik, ſo bydu ho ſapoſkhanzy pruſkego hejma runje taſ-birettnejne mušwolili, kaž ho id-ri s rajhstagħsimi ſapoſkhanzami ſlawa — ale, hač runje bē tón namjet po prawym jara libergħi, dha jid-ikkeralna ſtrona tola fsejħha, dolež njebe wot njeje ſtaſeny.

Esudniſto je poſnaſku aržibbilej k' naſiedzenju datko, ſo by ſwoju klužbu ſkoži, hdyż nowym zjirkwiniſtim ſalonam poſkuħačiż noči, ale tón je wotmolwi, ſo ſwoje miesto njevpuſtejji, kħiba ſo jeho s qwaqtom wotħadja. Sħto budja netto s nim cjiniež, njeħodja ho prajej. Wón pjenjejn ſchtrafu njeplakacj, kotrež ſu jemu napoħoġi, dolež duħbownych poſtaſa a priedy miniftri njeprash. Po taſſim ſu jemu hijam konje a wosy a jidu male wſtchē mōble wſali a rospſħedali, ſdu tež jaunu wjazzu njeftoſtanie q-ma' hiſchęze p'jex 9000 tolet ſchtrafu ſaplakacj abo, hdyż te njefti, ka de strada ſtaſi, ſo jeho njeplakensi dla do jaſiwa wotwedu. Ale wón ho tola tħim ſpounejnji nomm zjirwinistim ſalonam nje-podejxu a to cijni wjippe, dolež je jemu bagħi p'jek, a jeho s' wohstainoſci napominac.

Wondano ſtaſi ho dwaj generalej, Manteuffel a Gröben, w Potsdamje duellirowoġko, a je vjenihi poġġiebhemu kulu do delneho života tħellit. Gröben bē w eż-zaq fu Franzowſkeje wójny Manteuffelej ſa ſto waſt, ſo bē jemu tón w jenym wojeriſlim wulgu u kollu p'pożi tħalli, għaq-qa wiegħi je ho taq-dokho plett, hač je ho s' duellha ſlōnjiſta.

Wjek Bismarck je ho naſſerje w tħallie dnjaq s' Varlina do Varlina wodač.

Kölnski aržibbilek je hač dotal l-2600 tl. ſchtrafu wotħadjeni, dolež je duħbownych poſtaſa a ho priedy miniftri njeprash. — W pruſkej Hebenſkej ſu ſaſo tħi luthersky duħbowni wotħadjeni, dolež ho unioniſku konfliktiſtu wodgħiñiċċi noči.

Al w'stri a. Khejor Franz Josef je 2. decembra 25-leto jubiläum hwojego kħeżżejenja kumsejji a bieha se wſtchek awstrijskis krajow wjelle depuṭażiow pſchisħko, ſo bydu jemu ſvojo pſchelli.

Khejor 6. januara do Petersburga pojedże, kaž je pētlo tmixerje poſtaſene.

We Wuherskej īnadj hόrſu nowe ministerſtwo do ſjanu, dolež njeftiſihe njeew, hōdje bi pjenjes uabroto; mōjno pak je, ſo jenot njefti miniftri ſe klužby wuſtrupja.

Franzowſta. Marschal MacMahon ma netto njevobmiesowanu mōž w ruži a qiegħi ju, kaž ho ſda, tij, wobebje k' temu nakożi, ſo by Franzowſam kwenobdgħi tał- prawje pſchierotxi. Tał- ſebi wón b'les druhim ġada, ſo dyrbti njeħiġi dura jenot jeho ministerſtwo prawo mēr, wħiċċi mēſħċejnli ſafloju islow poſtaſej; dale qiegħi tajki ſalon wudax, po kotrhom tón do eż-żejt ſchtrafu ſapanje, ſħoż w nowinach hinal p'iſte, hač je kniežer-ſtu luuhi; luđoħe ſħropgħadjiżi kumedja ſo jenot s' pſchi- ſimprenju wjihnoſſe djerjez, oħdo.

Proces marſħala Bazalme budje drje w tħallie dnjaq ſlōnejen; ſi najmieniſħha je kwid ſi pſchekkisħow anjom kwenobdgħi hotowy.

Spaniſta. Swada, kotaž bē dla teho naſta, ſo bē ſħpaniſla wójniſta kōdż „Tormaſo“ ameri- kanstu kōdż „Virginius“ ſejaka a ſo bu wjetſchi dżel tħix ludzi, kij na tiei bieħu, wot Šħpaniſtiej na kumpi kubje ſatħenix, njeje k' wojnej b'les ameriſtiej unije a b'les Šħpaniſtiej wiedeo. Wjedhekkha unije ho ſi tħim spoloji, ſo ho „Virginius“ Amerikanorjam ſaſo da a tħix ſatħenix dla ho njeħo wjiegħi cjiniež njeħodji, dolež bieħu podpjerarjo lubaniskeho ſbejjaristwa.

Ruħi għiġi. Ho upprem wojexi ſi ſekku budje też w tuttmu kraj koži, kij je k-teppi kman, w wόjnu klužiċċi dyrbjej, toſsa budje klužba ſa studentom ħenoż 3 mēszaq tracż.

Ze Serbow.

S Budyschina. (Miesięcznik nowinki a blady.)
Nowi rekruci su sauberry shtwórtk swoje wojskie wu-
kienje sapoczeli. — Ludomny rajchstagski sapoštan, rycznik
T h i e l, nozhe so s nowa wuswolteż dac; tež t. rycznik
Mostig Rzkošopolski w Lubiju wjazd na rajchstag
njeponidze. Shtó w ludomnym, kaž tež w lubijskim
wolnym wojsku jako kandidat wustupi, njeje suate.
W jenych draždzanskich nowinach bě rycznik Dr. H d cner
jako kandidat pomjenowany.

— Pschi herbstej Bożej klužbje, kij so jutije, 2.
adventa, w klužnej zirkwi w Draždzanach směje, budje
t. farat C m i s k s H o d z i j i a přebowanje a t. farat Do-
masik a s Nokacizis spowiednu rycz djerzec.

§* **S Niechwaczidka.** My hm̄ h̄jom w 37.
czięst „Serbskich Nowinow“ wopisali, so běsche naſch
lubh, nam njeſapomnith spowiedny wótz a farat, knjes
H. E. Rycznik, w sapoczątku měřaza januara t. I.
psches Bože dopuszczenje na kore ložo pschischol, ale
pschi wſčej swojej klužbce tola wſčej ſaſtojnſke dzěka
wobſtarak abo tola psches druhich klužejich duchomnych
wobſtaracj dał. Naſch wjeleſaſklužbny knjes farat njeje
swoju klužbce pschetal, ale bu, kaž hm̄ tež w pomje-
nowanym naſtawku spomnili na 3. dnju septembra wot
swojego knjesa a Sbóžnika, kotreuz tak klužesche,
domoj ſawokanž do sbóžneho njebjeskeho roja. — My
hm̄ w běhu klužbce naſchego lubowaneho duschow pa-
ſtirja wjele předarjow klužbce, nam Boże ſkolo pschi-
powiedacj, a dokež leſkarjo měřachu, so hnadi naſch někto
njebo t. farat tola wjazd njewothori, dha hm̄ ſobu
pschi tym tež na to myžilli, koho blyhmy ſebi po jeho
knjerci ſa naſchego nowego duchomnego wótza wuswo-
lil. — Galo bě někto njeđelu Gxaudi, džen 25. meje,
knjes diaconus Jakub s Kamjenicą pola naſh tež Božu
klužbu wobžeržał, dha ho hn̄dom po zhléj wobadži to
žadanje wupraji: so, jek t. duchomny Rycznik wopraw-
dze wjazd njewothori, chyžli žyrkiwský přjodkstejerjo tola
na to dzělacj a na to djerzecj, so by t. diaconus Jakub
sa tudomnego nowego fararja ſo powołał. To ſamo
žadanje wupraji ſo tež na poříjebnym dnju njebo knjesa
fararja Rycznika a teho dka tež žyrkiwský přjodkstejerjo
w poředzenju džen 12. septembra, kaž je to tež w 38.
czięst „Serb. Now.“ spomnjene, knjes Jakuba jenoħložnje
ſo swojego nowego fararja wuswolichu. — Shtwórtk,
27. novembra, běsche něk tón postajenj džen, na kórhym
ſo nowy knjes farat ſo nam do Niechwaczidka pscheydylicj
měřesche. Jeho domjaza nadoba pschiidze pat h̄jom
džen předy, kaž tež jeho lubowane knjeni macz, knjeni
a knjewna ſotra a knjes bratr ſo předy ſem pschiwje-
ſeču. Wožewoč džesche ſwojego nowego knjesa fararja
po možnoſći ſe wſčej cjeſciu a luboſciu ſwjetdzeniſkym
powitacj a, hacj runje bě naſymnch cjaſ ſe ſwojej ſymnej

ruſu wſčitke wonkomne kweſki ſahubik, dha běchu tola
pilne ruki młodych holiczkow wot wſchelakej ſelin ſiane
pletwa a wěnzy namiwale, cjeſne wrota buchu twarjene
a druhe pschihoty ſcjinjene k poczeczenju nowego ſpo-
wiedneho wótza. Lomſcianska gmejna běsche kředž wſč
ſwojemu lubemu duschow paſtirjej ſiane cjeſne wrota
natwarila ſ tym napišnom: „Jesus ſ wami a ſ nami!“
— Popołdnju w 2 hodž. ſhromadžicu ſo we Lomſku
ſchulſte dzěci přenich ſjadowanjow niechwaczidle, ſar-
czanskie, klužowſteje a boſchczanskie ſhule ſe ſwojimi
knježimi wuczerjemi, doroczena cjeſna młodoscj, žyr-
kiwský, gmejnský a ſchulský přjodkstejerjo, rycznarjo a
druhý wobadni. Lomſt bě jako město powitanja teho dla
wuswoleny, dokež je tu kředž wſčy pschisprawne rumne
městno k twarjenju cjeſnich wrotow a k postajenju tak
mnoheho luda a dokež tež wot Lomſka do Niechwaczidka
tak daleko njeje, kaž wot Khoſlowa, pschetož, hdy by
wulka ſyma obo hnadi krosne wjedro naſtalo, dha by
ſa ſchulſte dzěci do Khoſlowa tola pschedaloko bylo. —
W 3. hodžinje něk tón požadanh do Lomſka pschijedž ſ
t. žyrkiwskimaj přjodkstejerjomaj Šchoſtu ſ Niechwac-
zidka a Zimmermanom ſ Luka, kij běſtaj naſemu
knjeſej fararie k poſtrovenju hacj do Kamjenicza napsche-
cjiwo jeloj, předy njebo pak 19 jenych, kij běchu ſo
hacj dale ſserjan napschecjiwo podali, jehachu, a bu
nowy t. duchowny wot žiwnoſcjerja t. Huschmana ſ
Holeſhowa ſ pschihođnej herbſtej rycz poſtrovenjy.
Jako běsche t. Jakub we Lomſku ſ wosa wustupił, wu-
spěwa ſo ſ klužbce 301: „Wſčech ſkulakach a wſčem
dzěli“ 1. a 2. ſchtuczka. Na to t. žyrkiwski přjodkstejer
M k h n k ſe Sarčeža, kij bě k temu jenoħložnje wuswo-
leny, nowego knjesa fararja ſ jara ſiane herbſtej rycz
witasche, w kotrež na to spomni, ſo je ſo tu ſhroma-
džito wožyrocjene ſtadko, kij je ſwojego dotalneho wo-
bjerja ſhubilo a je pschischko, někto ſwojego nowego du-
ſchow paſtirja we wutrobnej luboſci powitacj. Wou
ſpomni tež dale na to, kaf we wobadže njebo nan no-
weho knjesa fararja, kij běsche tudy psched poſta ſetami
ſa diaconuſa, hſice ſe dobrohym wopomnjenju a we wyp-
koſej cjeſci ſtej, a kaf tež teho dla džakna luboſci někto
kym ſot wſčitkach ſtronach wita a jeho knjewemu žo-
hnowanju poruczuje. — Na tutu rycz wotmoſiwo wu-
praji nowy knjes farat ſwoj wutrobny džak ſa tak lubo-
ſciwe powitanje, na napišmo cjeſnich wrotow, psched
kórhym ſtejſe, poſaujo, ſo dýrbi Jesus tón luboſciwym
žadanju jeho ſ zhléj wobadu na pschezo ſienoczecj. —
Na to knjes wuczer Frenczel ſe Sarčeža, tež t. temu
jenoħložnje wuswoleny, jara rjenje w němſkej rycz no-
weho t. fararja powita jako wobledžbowarjo wobadžiných
ſchulow, kaž tež jako nowego duchesastararja a pschejeſe
jemu ſa jeho wožobu a ſaſtojnſtu najbohatsche žohno-

wanje. — Nowy knjeg farać tež na tute powitanje we wschęch, jeho dželach wutrobnje wotmowli, tak je ieho gwérne žadanje, po wschęch stronach to dowjerjenje s Knjefowej pomozu dopiselnječ, liž ſo jemu tak luboscjivje napschečjivo pſchinječe. — Iako bě ſo 3. ſtuczka s 319. khěrluscha wuspěwaka, poſběže ſo tón wulkotný cjaň a žolmjeſche ſo ſe 14. wulimi khorhojemi a njelicjomnymi malymi khorhojczkami i Njeſhwacjidku, ſradowaný a nawjedowaný wot l. zyrliwského prijódkſtejerja Mlynska ſe Sarhcja. Hlóz ſwonow ſ wěže njeſhwacjilského Božeho domu njeſhesche nowemu duchomnemu hwoje zhr̄twine poſtroujenje napschečjivo. — Kajti bě to wulkotný, rjaný a lubosný napohlad! Lubosný tež teho dla, dokej mějachu wſchitke cjechue mlodých holz běle liejkate khapecgli, ſchtož herblu mlodu holiczku tola pſchezo najlepje debi.

(Pokuſzowanje.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. So ſ kijom abo kſhudom biſa, to je ſuata wěz, ale ſ podkowu — to ſebi tola wumyſlik njebed!

Mots Tunka. Gchtó dha tak cjiní?

H. D. No, machlowſki nawoženja. Wón ſo mjeñuzy wondano je hwojim wosom ſ jenym na ſchuſelu wanhansche, pſchi cjiní ſedyn jeho koni podkowu ſhubi. Duž dyrbjescze ſastacj, na cjož pak bě wón tak njemdry, ſo podkowu hrabny a na tón druhí wós ſločjivski tam ſudji ſ njei biež počja.

M. T. Dachu ſebi to lubicj?

H. D. Ně, hospodař jemu ſa ſchiju hrabny, ale rubiſhko ſo roſwjaſa, duž džysche tam ſažo hrabny, pſchi tñm pak jemu do huby trjechi a nawoženja jeho tak iſluža, ſo ma hiſhce dženža bolaze pofšy.

M. T. Neje da ſo wobarač?

H. D. O haj, wónu jemu taſku woſkoji, ſo počermjenia juſhla wuvali.

M. T. Dha daxvjač ſedyn te wullosfparowſte holz ſkoro pſched taſkim nawoženju warnowacj.

H. D. Prawje maſch.

Plaćizna ſitow a produktow w Budysinje
29. novembra 1873.

Dowoz: 4600 mēchow.	Plaćizna w pferézku			
	na wikach,	na bursy,	najniža,	najwyšza,
	tl. nfi. np.	tl. nfi. np.	tl. nfi. np.	tl. nfi. np.
Wſchenja 50 kilogr.	4 13 9	4 25 8	4 13 9	4 25 8
Woda	4 3 4	4 6 6	4 3 4	4 6 6
Ječmien	3 13 2	3 18 5	3 13 2	3 18 5
Wóz	2 20 —	2 22 —	2 20 —	2 22 —
Hróz	— — —	— — —	— — —	— — —
Wóta	— — —	— — —	— — —	— — —
Raps	— — —	— — —	— — —	— — —
Zaſky	5 1 5	5 10 8	— — —	— — —
Hejduſhla	6 16 8	6 20 —	— — —	— — —
Kopa ſkomý	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane ſymjo	— — —	— — —	— — —	— — —
Vitra 1	— 26 —	— 28 —	— — —	— — —
Bent. ſyna (50-)	1 10 —	1 20 —	— — —	— — —

Petroleum, punt po 18 np.,

mam ja kaž druhé ſéta najlepſchi amerikanski na pſchedan. — Teho runja porucžam ſwoj ſlad ſuhič dobrohých jadromydkow, ſtearinovhých ſwězow, woſlowza, piſtaných rjaných ſwězłów na ho- downy ſtomik a pſchedawam wſcho jara tunjo.

Herrmann Puy,

mýdkowa fabrika w Budysinje na ſerbiskej haſy čjo. 29.

Wupschedawanje.

Čeſčenym ſerbam porucžam ſ tutym

jaki, jaquety a paletoty

wſchelakeje wulſoſje a po najtunischič ſlacjisnach. — Teho runja cjinju ja na moj bohaty ſlad

bukna a bukſkina

Ležbne, kotrež mam jara tunjo na pſchedan.

Na ſitnej haſy
w domje knjega knihiwjasarja Weifera.

Friedrich Kloss,
firma: Witwe Strenger.

Ca hodowny kup

poruczam ja wszelakie w placisnię ponizene twory,
 jaso draszenja wszech družinow,
 mantle, jakí, jaqueth atd. atd.
 i dobrociwemu wobledżbowaniu.

w Budyschinje. **August Grützner.**

¶ priódkstejazym hodam

porucjam swój zylnie napjelnienyh siedl derje a trańje dżelanh
pschedeschcznikow jenož hamzneho fabrikata

pschi potriebje i dobrociwemu wobledżbowaniu.

Wszé porjedzenja a poczehnenja so stajnje hamoruczne a derje a tunjo wobstaraja.

Na jerowej hasz

268.

M. Schmidt

pschedeschcznikowa fabrika.

Na jerowej hasz

286.

Bely, schery a módry plak we wszelakich scherjach, barchenty, lama, wołmiane a potwołmiane draszenja, ripsy, lüstry, eathenez a wołmiane rubiszečza na htownu, cziszečzane schörzuchi, blidowe schaty, twjeli, mužaze schlipy a židzane rubiszečza, tkaniny sa holoły atd. atd.

najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wilach 603 w domie knjesa Biski.

W kłamach so herbstli ryęzi!

S lipstcie maszy so wrociwski zym wot tam po tunje kupy nulli wubjerk wszelakich draszenjow kobi pschiviest, jalo ripsy, alpacca, lüstry, lama, kożowe kryče, blidowe a kommodowe kryče, latnu, módrocišče, schwile, rubischla, kulno, kaschemir atd. a poruczam je czesczenym Eserbam napodwołnisco a najtunischo.

J. Sobersky w poprjanzowej hasz.

Hořjase, woweże, koſaze kaž tež wszelkie druhe koſe a kógli kupyje po najwyšich placisnach

Gustav Naucka
na garbarskej hasz cjo. 426.

Rheinske wloske worjechi
po kopalach a jenotsliwe porucja

J. G. f. Niecksch.

Lanu muku, rapsowe wožuchi,
a rapsowu muku

porucja

A. Krüger

mukowe kłamy na sadnej brzatej hasz
a pôda noweje měschcianskeje schule.

Belzy a mězy we wszech nowoſzach sa mužow a hólzow najtunischo porucza

Emil Flegel na žitnej hasz,
pôda knjesa cjoſníkarja Költera.

Koſaze, koſlaze a cjeſlaze koſe, kaž tež tunjaze, thörjaze a ſaſeče kógli kupyje vo najwyšszej placisnię

Heinrich Langa
blisko herbstkeje katoliskeje gýrkwe.

We holeschowslim mhyuje so kóđu hrjedu wolij bise.

Knoch.

Sprawna pilna helza móže i nowemu létu pola pod pišaneho klužbu dostacj.

Bělkarski miſtre **A. Pahlitzsch** na žitnej hasz.

Hodowne wupschedawanje

wot pondzele, 1. decembra t. l.,
po la

Eduarda Hartmanna

na lawskiej haſy čo. 121.

Wulke wupschedawanje

wſchęch artiklow mojego manufakturoweho a modotworoweho składa w naj-
bohatſchim wubjerku po jara poniznych placzisnach.

Wupschedawanje traje hacž do hód.

W Budyschinje

Heinrich Preu

na bohatej haſy 66.

Draſezenja po jara poniznych placzisnach, k hodowym daram ſo
hodžaze, kaž tež

double-paletoth wot 5 tl. ſapoczejo,
taſke jaquette = $2\frac{1}{3}$ tl. =

we wulſkim wubjerku porucza

Ian Jurij Pahn

na torhoschizu pódla hłownej straže.

Theodor Grohmann

na jerjowej haſy čo. 263

porucza pódla swojego

Šukna a bukſkina

tej wulſki wubjerk hotowych

ſtoffowych jaſow ſa žonſte

po naſtunischiſchich placzisnach.

Petroleum

najczisziſchi amerikansſi

porucza punt po 20 np., pſci wjetſchiſchich dželbach hiſceze tunischo

Ernst Hämſch na bohatej haſy 88.

G. A. W. Mayerowy bróskhyp

jałp

najlepši hrédk psche torhath lachel.

Na radu knjesa w okrješneho lekarja Dr. Eichmanna bym ja G. A. W. Mayerowy bróskhyp s Wroclawia sa moje džeczi, kiz mejachu torhath lachel, kupit a buchu w skólikim czašn wot njeho wuklobodzene, schoty chwalobneje pschiposnam a s tym G. A. W. Mayerowy bróskhyp poruczam.

Fiatow.

Leide,

preni žandarmiſſi wachmischtr.

Na kwetnej wuklojenzy pramiirowanu bróskhyp moja jenož prawdziwy na pschedan w bleſchach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Hinck w Budyschinje,	haptykar Gerischer w Ostriku,
W. Netha w Lubiju,	Schotka we Wotrowie,
P. Hinck, haptykar w Herrenhucze,	Lehmann w Budestezech a
Jos. Höbmann w Schräckowje,	haptykar Dr. Hultsch w Kaledzach.
Ed. Hiese w Nowosolzu,	J. Stischhausen w Kamjeniu.

Najwjetſcheje wažnosćje sa
na wocžomaj bēdnych. Knjesej
Dr. Ehrhardt!

Dlejši čas bēd na wocži bēdny, cjehož dla ja na radu
L. Lande tudy jedyn slakon Woſcieje ſkłotkowneje Dr.
Whitowej wodžiczi kupich a s tutym wobhwędczam, so
buch i mojej radoſci po wutrijebanju tēd 2 slakonow
wot mojej khorosće doſpoluje sahojeny a budu ju w
taſkim nastupanju najlepje poruczec.

Saz, 25. 4. 1872.

Josef Grund.

Tuta prawdziwa Dr. Whitowa wodžicza wot Traugotta
Ehrhardta w Gr. Breitenbachu w Thüringſtej je pôdla
kwojeje wulkeje kwetnej chwaliby conceſionirovana, s
leta 1822 jaſo najlepši ludzazh a domzazh hrédk
— niz lekarſtwu — snath a klawm a w slakonach po
10 ngl. na pschedan knjes Emil Menzner w
hrodowskej hapthy w Budyschinje.

Prawdziwa Glöcknerſka cjehnita a hojoza žalba*)
(adyn tajny hrédk) ma na schachtliczny ſchtempel M.
Ringelhardt, je wot najwyszych medicinalnych fa-
cjojnſtrow pruhowan a poruczena psche: wiez, drjeſe, ſalſy, liſhawu, kurjaze woka, wosabjeuje, psche wſe-
wotewrjene, roſdžajomne, roſdželome, wosabite,
wopalne cjerpjene, bolez leženje, ſahorjenje,
ſaczelisnu atd. a je ſo pschi wſchitlich thyle khor-
ſejach psches swoju ſpěchnu, wěstu hojozu móz na
najlepje dopokala.

*) Dostacj sa $2\frac{1}{2}$ ngl. w budyskomaj haptyle-
maj, kož tej w haptylech w Biſtopizach, Kaledzach,
Schräckowje, Hirſchfeldze, Bjernacijach, Woſtrowzu,
Herrenhucze, Neugerdorf, Grobſchönauje, Nowo-
ſolzu atd.

Kolebate, kijate a jěſdžate konje,
peblejsche tež je wſchelotimi woſami porucza.

G. G. Lenner na bohatej haſy *%.

Na ſuſejim dworze w Delnjej kinje moja viſeje
dwaj konjazaj a dwaj woſazaj i nowemu letu 1874
ſlužbu dostacj.

J. G. Klingſt Nachfolger

w Budyschinje
na bohatej haſy $8\frac{1}{4}\%$
porucza ſwoj ſlad
najlepſcheje durrenbergskeje ſedzneje ſele,
po 2. 22. 5.,
= erfurtskeje ſlotneje ſele
po — 16. 5.,
= ſzelowy ſamjeni i kſanju
— 22. 5.
ſa 100 puntow.

Dobre a čiste palenzy

čamſneje fabriki
po khanach a čwizach ma po najtunisich plachſnach
ſtajne na pschedan
rumowa, ſpritowa a liqueurowa fabrika
August Bartko
na ſwontownej lawſtej haſy.

Petroleum
tak tuni, kož wſchudze druhje, teho runja
ſchlesyſte najlepſche ſwěcenje
pschedawa August Bartko.

Feežmjen

po viſeje kupuje a ſo poſticezenja w
kontoru naſtejsje piwarije horſejseru.

Budyska pimarska jednoka.

Zenebo mokazebo phta knjessi w Cichonjach a
moje won hydom abo i nowemu letu ſastupic.

**W naličowani a wpożęreni so dla wobliczenja danje a dla lětnego wobstanjenja
wot schtwortfa, 11. decembra, hacž ſobu předu, 31. decembra,
njeſtutuje.**

Wupłaczenie naliczeneje danje so 2. decembra 1874 ſapocinje.

W Budyschinje, 22. novembra 1873.

**Nalutowania a požeranja.
Niekling.**

W wotſtrenjenju naſtateho njedorosomjenja dowolam ſebi ſ tutym hifcze jedyn ras wofjewicj, ſo ja, hacž runje ſzym ſamolwitocj ſa wudawanie „Bauſener Nachrichten“ na ſo wſat, tola kaž předp tak tež nětko tudy (w mojej expedizioni w Monſez domje na ſnuteckonej lawskiej haſy čzo. 138 delka) rycznikſtvo a notariatſtvo wjedu, a poruczam ſo teho dla ſ nowa k wobstaranju toſlích poručenjow a dželov.

Rycznik a notar Emil Martini.

Niedželu, 7. decembra,

Spěvny Koncert
w Gruhlež hoſczeniu w Budestezaſ, daty wot kumaloskeho muſkeho ſpěwarskeho towarſtwa. Šapocjat w 7 hodinach, po koncerte reje. ſe temu pſcheproſhuje ſpěwanske towarſtvo a Gruhl, hoſcjeniat.

Soc. Lus. Sor.

Podpisane towarſtvo dowola ſebi, swojich česce-nych ſtarych knježich a swoje česne ſobuſtawy k ſwojemu, 10. decembra t. l. wotdžeržomnym założen-ſkemu ſwjedzenju najpodwolniſo přeproryć.

**Luziske předarske towarſtvo
w Lipsku.**

J. Köglerowa

ſlebpfekarnja na róžku róžoneje haſy porucza wubjernu pſcheńcjanu muſtu k ſichtzlam, czornu muſtu, wotrubu, ſuttergries atd. po měrných placiſnach.

Prima amerik. ſwinjozy ſchmalz, pt. po 60 np.;
pufchene turzno tolſte, pt. po 65 np.;
uajlējsku blidowu butru, pt. po 12 nſl.

porucja **H. Kullisch**
na mjaſowym torhochcju 40
předp G. A. Wehle.

Na wojskowym.

Něhdje 3 kopy woſebje rjaných ſuchich bréſowých žerdi je doſtač na knježim dworje w Koſbiu poſta Maſej.

Jena dójka

so na lónz decembra phta wot
brodowſteje hauptkarja E. Menznera
w Budyschinje.

We wudawani „Serbſkih Nowinow“ je ſa
2½ nſl. doſtač:

**Pſchedženaf,
protočka ſa Sſerbów
na lěto 1874.**

**W hodam
najlēpschu pſcheńcjanu muſtu
porucja** **A. Krüger**

muſowe kſlamy na ſadnej bohatej haſy,
a pôdla noweje wěſtejanskeje ſchule.

Džak.

Wſchitlim tým, ſiž nam pſchi wóhnju 16. novembra ſ
pomož kchwataču a ſ tým wjetſku ſchluo wotwobrachu, woſebje pak muſtrowam ſmochęjanſkeje a dolborečjanſkeje ſyluwy prajim ſ tutym ſa jich pſcheńcniwoſc̄ a dobro-čiwoſc̄ ſwój najwutrobníſchi djak, ſ proſtu k Bohu, ſo by won wſchitli ſa to bohace ſochnoval a ſoždeho pſched podobnej ſchluo miſoſciwje wobarnoval.

W Delnym Hunjowje, 27. novembra 1873.

Gmeiňska rada tam

psches
Jana Schüzu, gmeiňſkeho přjódſtejerja, a
Pétra Petocha, rychtarja.

Na te wſchelake wopolaſma wutrobného dželbranja
nad wotemrječjom naſcheje droheje džowlí a hotry Thekle Babikez prajim ſ tutym naſch najwutrobníſchi djak; woſebje djakujem ſo pak cjeſczejne wofadje w Budyschinu ſa rjane wuphřenje rowa kaž tež ſa bohate wobdzelenje na pſchewodzenju.

W Budyschinje a Draždjanach, 4. dec. 1873.

Šrudni ſavofſtajeni.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so
we wudawańi „Serb. Nowin“
na róžku zwonkneje lawskeje
hasy čo. 688 wotedać, płaci
so wot rynčka 1 nsl.

Zamowlity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci 7 np.
Stwórtlétña predpłata pola
wudawařja 75 np. a na kral.
saks. pósce 8½ nsl. a z při-
njesenjom do domu 98 np.

Wópschijecje: Spěw. — Čswéme pobawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Njechornja. S Njechwacjida. S Kletnoho. S Bulez. S Nowych Demjan. S Kamjenza. S Wojerej. — Pschilopl. — Hanž Depla a Mots Tunla. — Nawěštnik.

Jeho majestosczi naschemu najmiloscziwschemu

fralej Albertej

pschi nastupjenju Jeho kralowanja.

Tak Wy we czezlej frudobi
Seže, kralo, na thrón stupili,
Kiž psches kmjerej wuprásni Wasch nan,
Nasch milosćiwych lnjes kral Jan.

Duž tež lud herbsti bliži ho,
Hdyž rjunej kuscicjal posjíjscho —
Dha tola s wérnej luboſcu
K tom' thronej, kralo, Waschemu.

Wschak Wy we Waschej młodoczi
Seže tež rycz herbstu wulnyli,
Duž Sserbia ho tež nadžija,
So njej' jich rycz Wam njeftata.

Haj, Sserbia w ryczi herbowiskej
Wam a tej lubej kralowej
Nekl i Waschom' thronej pschistupja,
Wam wjele swoja popſheja.

Bóh johnuj, luby kralo, Wasch
Se wschitkim dobrym kójdý cjaž
I Wasch a lubu kralowu
Wón swiekel s dobrey strowosćju.

Bóh chýk tež Waschu lubu macj
W tej czezlej frudźbie troschtowacj,
Njech swoje, troskt a wjeſeſe
Si s nowa ſaſo ſalcejje.

Tež luby hnadny Božo daj,
So by nasch zpět wózny kraj
We pobožnoſci pſchibjerak,
Pod salonjemi ſwolnje ſtaž.

Hdyž wéra, luboſc, pobožnoſc
We wschitkim ſchiantach budje roſeſ,
Dha wšeſeje krajne ſbože ſeje
Kaž czeſne, tak tež dućhowne.

Ta wſchonoſc, kotaž pod Wami
Wjech noſtej ma, njech kroblivi
Sa prawo, wérnoſc, ſalonje
A luda ſbože wojuje.

Wschón njemč, ſběk a wérny kód
Bóh wotwobroci, so by wschón lub
Pod Waschim miłym ſzeptarjom
Móhł Boža kwalic s wjeſelom.

Bóh swarnuj, kralo, tež Wasch dom
Psched wſchitnej ſchłodu, njeſvožom,
Njech horjo, kſchij, ſke khorosće
Ssu pschezo wot Wasch ſdalone.

Bóh ſpožc Wam dolhe žimjenje
I, hdyž Wasch cjaž tež wſchok je,
Daj ſa tón ſemſki wózny kraj
Wam we njebju ſwój Boži raj.

Petr Mén.

Swētne podawki.

Sālīška. Kral Albert a prynz Jurij stač so 8. decembra na wulcej hořtwe na wermendorfslim reviru wobdzeličkoj.

Niebo kral Jan je swoje kubko Weesenstein prynzej Surzej a kubko Zahnišhausen kralowej-macžeri woklašek. Prénjsche kubko je něhdže 600,000 tl., požlenšte pak 100,000 tl. hōdne.

Katholicki dwórski předat Wahl, na kotrehož w řeimje a hewak tež w někotrych němčickich nowinach jeho smyslenja dla wotrje rěstachu, je redakciju nowinow „Katholisches Kirchenblatt“ skožil a to pječza wožebje po žadanju krala Alberta.

Gaudzeny tydženj pschijséde přjedawšci pruski minister wójny Roon se swojej mardželskij do Lipska a poda so wot tam do Italijske.

Jako so pschi sládnosćji jeneje petizije wóndanjo w druhé komorje wo to jednascze, kāk husto maja so reje džerzech, ménjesche jedyn sapožkanz, so dyrbjake so rědko wotdžerzech, dokež su pschi rejach husto puk, druhí sapožkanz pak ménjesche, so móhle často byč, dokež su ſtrowe. Na to rjetny sapožkanz Kéril, so Sserbia reje jalo lekarſtvo trjeba nimaja, so pak so tež pschi rejach tak njebiča, kāk so to hnadič druhdže stanje.

Němīška. Khejor drje nětko wschednje na khlisu won wujědje, ale kāc čišče ſtrowy hischče pschezo njeje. — Minister ratarſtwa, hrabja Königsmark, je se ſtužby ſtupit a jeho město so hac̄ na dalsche wot ministra pschelupſtwa ſobu wobſtara.

Dokež poſnański arzbiklop, hrabja Ledochowski, ſam ſe ſtužby ſtupič nočze, dha budže nětko najſterje wot ſuda wotſudzeny a wotkaženy. Hdze jeho potom poſzetu, njeje ſnate; tola powieda so, ſo po jeho wotkaženju poſnański tak mjenowaný ſwječazý biskop (Weihbischof) Janischewski biskopske džela dale wobſtara.

Wuherſka. Wuherſke ministerſtvo drje hischče wobſteji, tola je pak wěſte, so budže so we wſchelakim naſtupanju pscheměnici dyrbječ.

Khejor je pschi sládnosćji 25-lětnego jubileja swojego kejorjenja wſchech politiſtich pschelupníkow wobhnadzik, teho runja tež wſchech, kāk ſu jemu někāl ſ ryežem ſchidu ſchinili a buchu teho dla wotſudzeni.

Franzowſka. Prdečs marſhala Bazaine je so w tychle dniach ſlonečik a je wot ſudnikow, jenohóznične i ſmjerči wotſudzeny, najſterje pak jeho pschedzyda republiki, Mac-Mahon, boryš wobhnadzi.

Ruſowſka. Gaudzenku nježdželu 7. decembra bu w Petersburgu: pomnik kejorki Kathariny II. na jara pschiue waſchnje poſhweczeny. Podla běchu pruszy generalojo Manteuffel, Treslow atd., a tež ſalſki minister wójny, k. ſ Fabrice, kāk bě wot krala Alberta ſ pišmom

poſkany, w kotrejž tón ruskemu kejorej woſjewi, ſo je ſalſki thron naſtupit.

Ze Serbow.

S Budyschi na. (Měschečanske nowinki a blady.) Pod wjedzenjom direktarja Schiemanga ſo w tudomnym džiwaſle (theatru) jutſje, 14. decembra, pſchedſtavjenja ſapocžnu. Wón tu ſe swojej trupu něhdže ſ njedzel wofstanje. — So by ſo město ſe ſtrowej žvrlazej wodu ſaſtarako, ſu ſebi měschečansky ſaſtupjerjo wotmyſlili, taſku wodu bliſto tak mjenowaného „knjeſſleho hata“ hromadžic a ju potom ſ wodowodom do města wjefz. — Jalo kralowſki kommižat ſa 3. (budyski) rajchstagſki wolbnym volrjeſu je Injes knježerſki radžicel Čedlmann poſtajeny. Wolba budže 10. januara 1874, ale ſchtó ſo w tutym volrjeſu ſa rajchtagſkeho ſapobžlanza wuſwoli, wo tym hischče pschezo ničo wěſte hischče njeje. — W 2. (lubijſkim) volrjeſu čze jena ſtrona ministra Nostiz-Wallwič, druhá pak profesora Frühauſa jalo kandidata přjódkaſtajic. — Ministerſtvo je tón tydženj jeneho wězy wuſtajneho ſem poſkalo, kāk ma roſhudžic, hac̄ ma ſo naſche dwórníčco i pokodnju abo i poſnožy wot ſelesnízky poſjetſtcič. — Budysle němſle nowim „Bautzener Nachrichten“ placza wot noweho lěta ſchwörleinje 1 toleč. — Jalo bě ſo ſobotu, 6. decembra, ſněh ſchók, ale ſo boryš ſaſo ſhubit, naſajtra mjerſnjenje ſaſtupi, a mějachmy w nožy 8. decembra 6 gradow R. ſmy, 9. pak 5 a 11. dec. 1 grad čzoploty. — Hodowny hermank ſaſocžne ſo dženža, 14. decembra, a traje hac̄ do ſredy, 24. decembra. — Slonečnje ſmy runje ſhonili, ſo je k. minister Nostiz-Wallwič do teho ſwolik, ſo w 3. (buđyskim) wolbnym volrjeſu jalo kandidat i rajchtagſkej wobſe přjódkaſtajic dac̄.

— Šsobotu, 6. decembra, dopoſdňa w ſeſlach, bliſto teje měſtnosće, hdžej woſazk exerceſiruja, hautboiſta (wojerſkeho herza) Scheibu wobwěgnjeného namakachu.

— Pschi twarbie jeneho domu psched ſwonkym lawſlimi wrotami dželacjet Taczin i města tak i njeſbožu pschindže, ſo ſebi lewe horaz bjedro dwózhy ſkama. Wón bu do měschečansleje hoječnje (Krankenhaus) dojeſený a je tam poſdžiſho wumrječ.

— (Rath. Pöſol.) Šsoredu, 26. novembra, měſeſe tež deputacija herbſtich wſow katholickje krajiny audienuz poſla krala Alberta. Hoschenzat a ſapobžlanz na Lüdzki ſeimje, V. Berger ſ Pančiž, Iſpchinjeze w derje ſeſtajenj němſle ſarheji kralej Albertoj najlepſe pschecža i naſtupjenju Joho knježerſtwa a wobkruczeſe ſomu Sserbow ſwěru. Měónk Injes I. Waſerik ſ Ranez pschiſtaji w ſerbſkej ryci: „Kralowſla majestoscz! Vôh žohnuj a ſalitaj Waſ, nam Sserbam pak woblkowaj Waſchu

královsku lubošč a hnadu.“ Král Albert je jalo prýnž píšti žwojim dléškim pschebhywanju w Budyschinje w lécze 1850 tež herbsku rycž wutnyk, a duž je tež tute krótké pscheče prosemil.

— Saúdzeny schwórtk je tež jena deputazia se Sserbow budyskleje a lubijskleje stroný audienzu pola krála Alberta a měla.

— Saúdzenu njedželu, 7. decembra, jalo 2. adventa, bu w lchijnej žyrki w Draždjanach schwórtka létuscha herbska Boža klužba sa tamníchich evangelickich Sserbow wotdžeržana. Prédowanje džeržeske l. farař Imišč s Hodžija a spowiednu rycž l. farař Domachka s Nožacjiz. Spowiednych ludži bě 233 a wschéh do hromady w tutym lécze 1019. — Spomnjenu njedželu bě runje 25 let, so ho herbska Boža klužba w Draždjanach sapocža. Wona bu rjadowana 5 let wot njebo fararja Jakuba s Budyschima, 7 let wot l. fararja Wežki w Budyschime, 7 let wot l. fararja rycžerja Möhna s Bulez a haž dotal 6 let wot l. fararja Imišča s Hodžija. Prédowato je 27 herbskich duchownych, wot ktorých je 7 wumrjeko, a spowiednych ludži bě 27,169 we wschém tym časzu. Wschéh 25 let je knjes kantor Pjelat s Budyschima spěv a byrgle wobstaral.

S Nježornja. Jalo džyku 21. novembra wozru maschinu psches našchu wjež dale wjež, dha někotre bjes tyti 8 mostami bjes Nježornjom a ryhlowym mýnom sejery dostachu, tola pak bushtaj dwaj někak wobschloženaj. — Jalo pak 27. novembra hrodžischanskii knjes wyschšchi dwórski marshal s Gersdorf ho tam wjeſeſeſe, dha wobaj konje ſi lucu do pschetola dele ſkočiſtaj, píšti cíjim bushtaj knjes a vohonč lohlo wobschloženaj. Zedyn kón je ho wottorhnyk a cžeknyk, ktorohž pak su tudy ſažo popanyli, lucja a grat běſtej pak jara ſchodu cjerpičej. — Bjes běrnami tudomneho ſublerja Rabow ſleho bě jena, kž je psches 3 puntý cježla.

* S Nježwacjida. (Počražowanje s č. 49.) W Nježwacjidle píšti sapocžatu wžy, hdež druhé cježne wrota s napišmom: „Witajće!“ natwarjene ſtejachu, cžah posasta a nowy knjes duchomne bu tudy wot wježneho rychtarja, l. Šuhna, w mjenje nježwacjidskeje gmejny s wutrobnymi herbskimi ſkawami powitaný. Šerjdž wžy ſtejachu tſeče cježne wrota s němšlim napišmom „Ze swérneje lubošče!“ natwarjene wot nježwacjidskeje mikodoseje žwojemu lubemu duchomnemu wótzej. — Psched faru, hdež ſchwartke a pjate cježne wrota, jene s němšlim, druhé se herbskimi napišmom: „Twój nutřkhód żohnuj Bóh!“ natwarjene ſtejachu, cžah ſasta. Tudy wotcikowachu na noweho knjesa duchomneho: l. farař Imišč s Hodžija, l. farař Wanat s Wožlinka, l. farař Golež s Małez a žyrkwinu přjódstej, rycžerlubek l. Höðnar nad Zahowom, na pořebe-

nischiju pak nježichomna ſyka ludu. — Zébni, džeczi a mikodžina ſestupachu ho do pôk ſoka, prénja ſchtucžka ſe 160. khérluscha: „Tón knjes mój žwérny paſtýr je“ atd. bu wuspěvana a na to bu l. duchomny Jakub s němšej rycžu psches l. Höðnar a ſe herbskej rycžu psches l. fararja Imišča wutrobnje a luboščiwoje powitaný ſi wutrobenjom teho napišma: „Twój nutřkhód żohnuj Bóh!“

— Hnutej wutrobu nowy l. farař na to wotmolwi ſebje a žwoju wožadu Božemu žohnowanju poruczejo. — Jalo bě nowy l. farař ſi wotčitkem wožebitym wotdželenjam žwojeho rjaneho powitanského cžaha pschitupiš a jím žwoj najlepši džak ſe ſkowom a kož daloko bě možno, tež ſ ruku wuprajš, dha čžysche někto do žwojeho noweho ſaſtojnſkého bydla ſaſkupič, a hlaſ, tu ſtejše psched durjemi faru wóžom herbskich kniežnicžlow ſe žwojimi wožobnymi darami ſa njeho, mjenuiž Maria Wawilez a Lejna Mikilez ſe Šcheschowa ſe herbskou bibliju ſe ſkotym napišmom: „Na wołtar a na klétku Njeswačilského Božeho doma při nastupjenju k. fararja J. Jakuba“, a Maria Šchiber ež ſ Komila a Lejna Švarez ſ Viſcheje Horu ſe herbskimi ſpěwarjskimi ſe ſkotym napišmom: „Njeswačilskemu Božemu domej na powitanskim dnju k. fararja Jakuba, 27.11.73.“ a ſotje Maria a Lejna Šchotčiž ſ Haſlowa ſe herbskej agendu ſe ſkotym napišmom: „Wołtarne knihy Njeswačilskemu Božemu domej na dnju zapokazanja k. fararja J. Jakuba“, (te knihy ſu do najwožebniſcheje kože, do ſaſiana, ſwjasane a maju tež ſkoty wobrēs), kaž tež Hana Wołenkež a Helena Hořecké ſ Nježwacjidle ſ nowym kryžom na wołtarne ſkobdění. — Na wschém, haj, na wschém bě widžich: Tu je wožada, kž ſebi duchomneho a duchomne ſaſtojnſtwo wžylo wajlc wě! Po ſaſtujienu psches proh faru nowy l. farař ružy ſtělniſchi jako modlitwu wotſje wuspěva 3. ſchtucžku 164. khérluscha, na čož w Jeſužowym mjenje do jistw ſaſtuji. — Po ſchecžich pschindže knjes žyrkwinſti přjódstej ſ. Mlynk noweho l. fararja a jeho l. bratra a ſhromadžených l. duchomných na wježer pschedprožic, ktoruž běchu pola ſhübnarjež dali pschedprožic, na kotrejž ſo 69 mužow wobdželi. Ta ſama bu ſ blidowymi paſterjemi wotcikowana, ſ rjantmi pschedprožnymi ſkawami porjenschena a ſ modlitwu, kaž tež ſ khérlushom „Njež Bohu džakuje“ atd. wobſankujena.

(Slončenje pschedprožne.)

S Klétnoho. Njedželu 1. adventa t. l. bě 25 let, ſo bě našch l. duchomny Nowak ſwoje ſaſtojnſtwo naſtupiš a čžysche jemu taſleho jubilája dla našcha wožada wožebnu cježž wopolaſaž. Duž ſhromadžihu ſo na ſpomnjenym dnju mužstwa tudomneho wojerského towarſtwa w hofčenžu a džecžu, jalo běchu ſebi žwoju khorhoj pschedprožic dali, na ſchulu, hdež ſo ſ nim ſt. wuczerjo, rycžtarjo, mikode holzy atd. do pěnueho cžaha

festupachu a potom na faru čehnichu. Jako bě ho tam kherlusch s pschewodom hujby wuspěvat, ho knjesej jubilarej wschelake sbjožopſchečja doſtachu, potom pak ho čah a našch l. duchomny s wochojanškim l. duchomnym Schicholdom do zyrkwe poda, kotaž běše s wěžamti a pletwami rjenje wupſchena. Tam knjese duchomny Schichold, džiwajo na 25lětny ſaſtojnſti jubiläum naſcheho knjesa fararja, rjanu ſwječenſku rycz djeržeſche, roſpominaja živjenje a ſtutkowanje knjesa jubilara, na čož naſch l. duchomny ujeđelske predowanje wotdjerža. Po doſonjanej Vože ſlužbje woſadni ſwojemu knjesej duchoſnemu, jako wopolafmo pschi poſnacža jeho dotalneho ſtutkowanja wopor pschinjeſchu.

S Bułez. Psched dleſchim člažom běſhe ho wot naſcheho zyrkwinneho prjódleſtejerſta ležomnoſcz, pschi wžy l ranju ležaza, ſa nowe poſrjebnisčco ſlupka, dokež na dotalnym poſrjebnisčcu pschezo bole a bole na měſtach l poſrjebanju poſrachowaſche. W běhu lěta bě ho na ſlupjenej ležomnoſci wſho trébne l nowemu poſrjebnisčcu pschihotowalo a zýka měſtinoſcz ho s murju woſdaka. — Tamnu wutoru, 2. decembra, bě něk tón džen, hdyž měſeſhe ho nowe poſrjebnisčco požwjeſcicž. Poſokdnju w dwěmaj hujzinomaj ſhromadžichu ho zyrkwinsz a ſchulſz prjódleſtejerjo, kaž tež khejbetarjo na farje, přenjeſe dwě klasy ſchulſteje mlodžinu pak w ſchuli. Jako běſhe dwě woſbiko, ho ſchwoni a ſhwedzenſti čah ho ſrjadowa. Najprjedy džeshe ſchulſta mlodoſcz, psched kotež ſo kſčiz njeſeſte, a ſa njei džehu naſch knjese farar L a h o d a, khejbetarjo, zyrkwinsz a ſchulſz prjódleſtejerjo a na poſledku tudomne ſpěwarſke towarſtwo. Čah čehnjeſche psches ſtaré poſrjebnisčco na dróhu a po tutej hac̄ l wrotam noweho poſrjebnisčca, pschewodžany wot wuleje mnohoſče luda, kžiž bě ſe wſchěch wžow woſady l tutemu ſhwedzenjej do Bułez pschiſko. Psched wrotami ho přenja ſchtuczka kherlusch „Jeſuš, moja nadžija“ wuspěwa a čah na to ſ wotewrjenym wrotami na nowe poſrjebnisčco čehnjeſche. Jako bě ho tuhy do rjachu ſeftupat, ho tſi dalshe ſchtuczki ſpomnjeneho kherluschha ſpěwachu. Potom l. farar Lachoda ſwječenſku rycz herbſz djeržeſche, kotaž bě tak hnujaza a wutrobu ſapſhimjaza, ſo bě we wjeſtach ſylsy widžecž; ſlónčjuje pak wón tu měſtinoſcz w mjenje trojeničkeho Boha jako poſrjebnisčco požwjeſcicž. Po tym ſpěwachu ſchulſte džecži dwajkłóne ſmijertnu ariju „We rowje je mér“ a knjese duchomny djeržeſche něklo němſku požwječenſku rycz teho wopſchijecž, kaž bě přejdy herbſka byka a ſlónči ju ſ modlitwu ſwiateho wótzenaſcha. Ma to wuspěwa ſpěwarſke towarſtwo pod wjeđenjom knjesa kantora Hatnik a ſchyrhložnje němſki ſmijertny ſpěw „Auferſtehn“ a jako bě ho hisheče němſka ſchtuczka s kherlusch „Jeſuš, moja nadžija“ wuspěwa, bu ſwječenſka ſwiatocnoſcz s čižej modlitwu ſlónčzena.

— Vože ſkónčlo zýly džen rjenje ſ módrych njebjeg ſwječenſke a běſhe teho dla tónse džen jara pschiſprawny l temu ſwjetzenju. Voh spožč pak wſchém čekam, kotrež budža na tuto nowe ſmijertne polo poſrjebanie, měrný a čižej wotpočink a jumu na ſudnym dnju wjeſte horjeſtacie. **W.**

S Nowyq Demjan. Saňdženu ſobotu wjeſtor 1/29 hodžinow wudhyru we bróžni tudomneho ſahrodnika F. A. Forkerta a woheń a pschewobroči tule, kaž tež hisheče jenu družu Forkertej ſkúſhazu hróžen do proča a popjeſka.

S Kamjenzia. W Noslez fabrižy mějeſtaj džekaczerſej Dähna a Pilk wondano něčto na jenym ſoleku porjeđeſč. Pschi tym ho to koko njeſapry wjeſeſeſč poča a Pilk bjes ſchody l ſemi padze, Dähna pak do gratu, tak ſo bu na měſče ſamjeſzeny. Wón žonu a 7 džecži ſawofſaji.

S Woyerez. Naſch wokrjeſny ſejm (Kreistag) je 26. novembra pření ras w hromadu ſtupík a buču do wokrjeſnego wubjerla (Kreisausschusſ) wuſwoleni: ryczelublet ſ Lübenſteiñ nad Laxom, ryczelubletli naenik Richtsteig w Kropjenje, měchčanosta Schmidt we Wojerezach, měchčanosta Wels w Kulowje, wokrjeſny taxator Dannenberg w Delnim Wujesdze a wjeſny rychtař Vala w Marcje.

Přílopk.

* W Lipſtu ſta ho, ſo ſo jena petrolejowa lampa w tym wokomilnenju roſpułny, jako ju jená 17lětna knježna wuduny. Noslezazý paſazy petroleum jeje draſtu ſapali, psches čož ho wona tak wopali, ſo dyrbieſhe naſajtra pod wulkimi boſoſzemí wumrjeſ.

* Restaurazia w radžinej pinzy w Barlinje je ſetnje ſa 15,000 toleř pschenajata. Dotalny naenik 3000 tl. dawach.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Kſchczęſna hotowac̄ a žonu morſac̄, to je na dobo wjele.

Mots Tunka. Haj, to ja tež praju; — ale čožo dla je ho to ſtak?

H. D. Nō, jedyn hospodař bě na kſchczęſny 10 kmítrow prožk a to hisheče dwójnje. Wón bě l temu ſwinjo rěſak, ale to bě ho tak hubjenje radžko, ſo bě počz na kribječe jenož brinč toſky.

M. T. Dha drje bě kſchczęſnazy nan teho dla mjeſazý?

H. D. Haj, a jako dyrbjachu l piečeni ſuſčenki byč, dha žona žanyh njeđa, ſhlož bě wina, ſo domiže njejedro do njeje dyri.

M. T. Aj, aj, to ſu njeļubosne kſchczęſna byč!

(Pschiposkane.)

Se žwētneje wustajenžy. W tutej dñiach čítach
nawěščik, w kotrymž ho hradjadka wot Helleru w Ber-
nje (w Schwajzarskej) porucžachu; dokež ja wožebje wo-
nie rodžu, dha ja drugim tež wo nich powiedam.

Na žwētnej wustajenžy, w schwajzarskim wodženiu,
dyrbjach ho njemako džiwacž, jako pavillon, po schwaj-
zarskim stylu natwarjeny wuhladach, na kotrymž steješ:
hradjadka, hrageze tyki wot D. H. Helleru w Bernje;
hdyž ho bijom na swortkomisji džiwacž a čížkijenžu ludži
widzach (wschědne tam tola 7000—9000 ludži nius džesche),
dha bě pschi fastupjenju tuteje wullotneje sale, napjeljneneje
s hradjadkami wschěch družinow, sa wjele stohbzazow schézna-
low, mera mojego džiwa polna, to bě wo prawdje wustaj-
enža kama sa ſebje.

Tam běchu wſchelake orkeſtriony, najwjetſhi 16
stopniow wžholi po 25,000 schéznamow, prawdziwy orkeſter,
runje tak žylnie hrojo, wschě instrumenty fastupjene; Kapella
wot 35 muži njemôže wcho wuwjesci kaž tónle orkeſtrion.

Dale wulki wubjekt druhich hradjadkow, tež s walzami
i sapoženju, orkeſtry w makym; tež wjele tajlich s jenej
walzu, hacž do najmjeňszych, kdežde hinal hrojozy.

Potom wjele fantazijskich pschedmjetow, najkras-

Drjewowa aukzia.

W bukowskim knježim lěbowym reviru budža ho
sichtwörts, 18. t. m.,
gleđowaze drjewa sa hotowe pjenjesh na pschedadžowanje
pschedawacž:

36 Rm. dubowych kneblow,
30 = khójnowych pjenkow,
32,oo = tajlich waležlow.

Shromadžisna dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow pola hajnila.
W Minakale, 10. decembra 1873.

Hrabinika Einsiedelska inspekcja.

Drjewowa aukzia

Bondželu 22. decembra t. l. dopoldnia wot 9
hodžinow budže ſo na bartskim reviru w lěbowych
městnoſezach „rakojdžanski hajk, fasanerija a wowęza
hora“ bréſowe, schmrékowe a khójnowe wuzitkowe
drjewo a tajke palne drjewo sa hotowe pjenjesh na
pschedadžowanje pschedawacž.

Sapocžat w rakojdžanskim hajku.

W Barcje, 11. decembra 1873.

Wiedemann.

Aukzia.

Wožleni džen hodow, jako 27. decembra, dopoldnia
wot 10 hodžinow budže ſo w Droždžiju čzo. $2\frac{1}{4}$ w tak
mjenowanym hajku 10 kop ržaných wollepow, 5 kop
wožnych walow, 1 pľuh a drugi rolný grat, 1 zylo
n othřesak a téjsko hospodarskeje nadobu na pscheda-
žowanje pschedawacž.

nische wěžli; wožebje spodobaču ſo tež kwětowe vasy,
na lotržih placiž ſedži, kij ſpěwa a pjerchoze.

Kaž mi powiedachu, ſtaj tam hějor a hějorka
pschës hodžinu byloj a ſtaj dwé wjetſchej hradjadke kupkoj,
jako běchu bijom před hryzovým voda Kora Šudwig,
Viktor Šudwig a prynzehyna Valeria po jenym kupili, tak
ſo je habsburgski hějorski dom ſ Hellerowym hradjad-
kami ſastaraný.

Wotn wschěch wustajerow hradjadkow bě knjies Heller
ton jeniežki, kij medailu doſta a to ſaſtužnu.

Pſchedawanie tuteho zſchekupſteho domu je, wožebje wo-
toto hdyž jara wulke, dokež wjele privatnych lubži po
hradjadka piſaſa; a njemôže tež wo prawdje žana rjenscha
přeha hodoňneho blida býc jako jene Hellerowe hradjadko.

Wczera placzescie w Barlinje:

spiritus 21 tl.—22 tl., pſchenza 66—94 tl., rožka
50—74 tl., rěpikowy woli (njecžiſceny) 19 tl.
— nſl.

We wudawarni „Serbskich Nowinow“ je ſa
2½ nſl. doſtač:

Pſchedženaf, protočka ſa Sſerbow na leto 1874.

Schulerſke ranzki a mappy ſam ſneho
fabrikata ſa hólzow a ſa holzy porucža
E. G. Leuner na bohatej hajſy 6%.

Tannin-Terpen tin

ſ parh w Th. Höhenbergera fabriž w Brüdlawie
dochwaný, ſ wjele lět jako wožebny snath psche nervowe
hluwbolenje

rheumatismus a wicž.

ſ doſtaču w bl. po $12\frac{1}{2}$ nſl. a 1 tl. w Bud-
ſchinje w E. Menzarej hrodowskej haptihy.

Draždžanski hajzhy pleſtýr,

ſiž ranž wschěch waschnow, naſtate rſches rěſnjenje, wo-
palenie, woſabjenje atd. ſpodziwne ruce ſa hoji, wožebje
pat jako žolatkow pleſtýr a psche wicž, podogra a ſtaré
wohſchloženja najlepſhe hlužby woſokafuje, je w ſchad-
tliczach po 25 np. doſtač w ralečžanskej haptihy.

W Nowych Kotcezech je hěža, Auguſtej
Dallwizej ſluſhaza, ſe ſahrodu ſe žwobodneje
ruk ſa pschedaný.

Pjatki, 5. decembra, je ſo na puežu ſ Budyschina
do Nowych Porschiz jene wulki rubiſchejo (Umschlagtuch)
ſhubilo. Sprawný namakat čyžk je ſa dobre myto we
wudawarni „Serb. Nowinow“ wotedacž.

Ratarſke kreditne towarſtvo w ſaſſkim kraleſtwje.

Horjebranje ſobuſtaſow, nutſpłaczenje pjenjes, pſchedawanie ſaſtañnych a kreditnych liſtow, proſchenja we požcjonki atd. ſa ratarſke kreditne towarſtvo w ſaſſkim kraleſtwje, ſo wote mnie foždy čas wobſtaraja, kaž tež naſutowarske pjenjezne ſkladki (Spareinlagen) ſo tež wot taſkich horjebreru, kiž ſobuſtaſh uſejſu, a ſo wote dnja nutſpłaczenja ſ 4 prozentami ſadanja.

W. Mattheis na hospitalſkej baſy w Budyschinje.

R h o d a m
porucža ſwój wulki ſklad
čaſznikow (ſegerjow)

J. G. Schneider

na ſmuckomnej lawſkej baſy čo. 134 pódla tórma.

Ja ſym ſwój ſklad čaſznikow jara bohacze powjetſchil
a mam we wſchěch družinach čaſznikow wulki wubjerk,
tač ſo móžu fožde požadanie dopjelnicž. Platziſny ſu naj-
tunische a foždy čaſznik je najzwerniſcho wotcehnjeny.

Rukowaze piſmo ſo foždemu pſchiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych ſlěbornych rječaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtoczaných rječaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placisnje najtunischo.

Tež pſchispominam hiſheze, ſo ſym ſerbſkeje rycze runje tak
mózny, kaž němſkeje.

ſ pocžeczowanjom

J. G. Schneider,
čaſznikat.

S a b r ó ſ t h o r y ch.

G. A. W. Maherowý bróſtſhrop ſ Wroclawia ſym ja wjele króz porucžik a ſym namakał, ſo je
pſci chroniſlič ſatorrhach dyhawych, aſtmathiſlič wobęzeźnoſczech, pſci królič dyhnu a bróſtowych widliſczech
jara ſlukowazh a hojazh ſredk, a móžu teho dla G. A. W. Maherowý bróſtſhrop najlepje porucžicž.

Loſlau.

Dr. Stark, tral. ſtabſlēlač.

Na ſwētnej wuſtajeńzh prāmiirowaných bróſtſhrop maja jenož prawdziwy na pſchedań w bleſtach po 8 uſl.,
15 uſl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Finska w Budyschinje,	haptylar Gerisher w Oſtrigu,
W. Voſha w Lubiu,	Scholtia we Wotrowje,
P. Kinn, haptylar w Hernhucze,	Lehmann w Budęſtezech a
Jos. ſobmann w Schrächowje,	haptylar Dr. Gultsch w Nakazach.
Ed. Giese w Nowoſalzu,	J. Diſchhausen w Kamjenju.

Koſaze, koſlaze a czelaze kože, kaž tež lunjaſe,
thórijaſe a ſaſeče kožki ſupuje po najwysokſtej placisnje

Heinrich Langā
blisko ſerbſkeje katolickſkeje zyrkwe.

We Wuježku pola Bukez je ſahrodnika žiwnoſć
čo. 37, kotaž 21 ſórzow pola a ſuki wopſchiſa, ſe ſwo-
bodneje ruli na pſchedań. Wſcho dalsche je ſhonicz pola
wobſedjerja tam.

Petroleum

tač tuni, kaž wſchudze druhdze, teho runja
ſchlesyňſke najlepſche ſhwęczenie
pſchedawa **August Bartko.**

Tuczne ſtopjaze mjaho, punt po 44 np. ma wſchę-
dnie na pſchedań na lamjentnej baſy čo. 565
Mösler.

K priodekstejazym hodam

porucjam swoj sylnje napjelnjeny sklad derje a trajne dzelanjich
pschi potrebie i dobrociwemu wobredzbowaniu.

Wszelk poriedzenja a poezehnjenja so stajne hamoruejne a derje a tunjo wobstaraja.

Na jerowej habsy

268.

M. Schmidt

pschedeschenikowa fabrika.

Na jerowej habsy

286.

Petroleum

najczesczischi amerikanski

porucza punt po 20 np., pschi wjetshich dzelbach hiszce tunischo

Ernst Hamsch na bobatej habsy 88.

Petroleum, punt po 18 np.,

mam ja kaz drugie lata najlepschi amerikanski na pschedan. — Tego runja porucjam swoj sklad suhih dobyrych jadromydow, stearinowych zwiazow, woslowza, pisanych ryanich zwiecklow na hadowy sktomik a pschedawam wszelko jara tunjo.

Herrmann Puy,

mydlowa fabrika w Budyschinje na zerbiskej habsy czo. 29.

Drzewowa tara.

Na jamanjanskim kniejim reviru sa mostami steja na pschedan: 172 klostrom sylnych schepow po 6 tolet $2\frac{1}{2}$ ngl. a 140 klostrom kuseckow po 3 tl. $17\frac{1}{2}$ ngl.

Tego runja

steji na turjanskim burskim reviru na pschedan: 150 klostrom miedzaneho drzewa po 3 tl. $12\frac{1}{2}$ ngl., 160 klostrom waleckow po 1 tl. $22\frac{1}{2}$ ngl. a 150 klostrom pjenikow po 1 tl. $22\frac{1}{2}$ ngl.

Eraugott Förltar,
drzewolupz w Delnej Woleschnicy.

J. G. Klingst Nachfolger

w Budyschinje

na bobatej habsy $8\frac{1}{2}$ /₄₈

porucza swoj sklad

najlepszeje durenbergsleje jedzueje zele,
po 2. 22. 5.,

ersfurtsleje slotueje zele
po — 16. 5.,

zelowy lamien i lishaj
— 22. 5.

sa 100 puntow.

Dobre a cziste palenzy

hamzneje fabriki
po Khanach a czwizach ma po nastuniszych placjynach
stajne na pschedan

rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika

August Barto
na swonsownej lawsej habsy.

Najlepschi

mlokowy a wuzitkowy polver.

Kral. priv. apteka w Nakezach.

Dr. B. Hulkich.

Tuton hizom wjese lét s najlepschim skutkowanjom trjebanym mlokowym a wuzitkowym polver
so wohebje nałożuje pschi trajazej suchocie a
najewobzernosczi wszelkого hovjsacego skotu, pschede
wszitkim pschi kruwach, hdz molo jara wotebjera, móbru, jażnu abo znadz tež krawu barbu
dostawa, a da so wot njeho rano na přenju pižu
horstka, a kruwam tež někotre psched czelenjom
a po nim.

Ssuge deski.

Mój wulki skład suchich deskow, jako:

szrenje deski
 $\frac{5}{4}$ " tolste, 6 hacj 8 lohcji dolhe,
schpundowanle deski
 $\frac{5}{4}$ " tolste, 6 hacj 9 lohcji dolhe,

schpundowanle deski
1" tolste, 6 hacj 8 lohcji dolhe,
schpundowanle deski
 $\frac{5}{4}$ " tolste, 6 hacj 9 lohcji dolhe.

Zwarske drzewo

hacj do 50 lohcji dolhe a wsciech tolcoscjow najlepje poruczam. Platciszny tunje.

Drzewopsczekupniza
w Budyschinie na nowych hrjebjach 713.

Dziwozjanskie herbske evang. luth. misjonskie towarzwo smejce jutsje poposonju w dwemaj shromadzisnu.

Vetr Mloni, pismawjedze.

H. Kullisch
w Budyschinie na mjałowym torhoszczu 40,
predy G. A. Wehla,
porucza k prjodkstejazym hodam czesczenym kurjerjam swoj
derje wuhotowanyczigarrowy sklad a wobecje sa hoz
pschedawarjow na někotre sbytkne dzelby, sotrej so
so bychu so wurumowake, po poniznych pleszisnach pschedawaja, ledzbnych cijni.

Prima amerik. zwijazzy schmalz, punt 60 np.,
= zuchene tuczno, punt 65 np.,
jerje, 5 hacj 8 np. skutu, 25 hacj 45 nsl. kopu,
zolor, zyle, pt. 50 hacj 64 np., rosyuli, pt. 44—60 np.,
= mleny, pt. 40—44 np., mandle, pt. 90—100 np.,
1873te turl. klowki a klowlowy schmaderunls,
bruguizych a wijsnje
porucza

H. Kullisch
na mjałowym torhoszczu 40.

Tedyn dobrh sofa
ma na pschedan
A. Rämsch
na garbarskej haszj czo. 424.

Czesczenym Serbam Budyschina a wokolnoscje stutym najpodwołniscza k nowyjdenju dawam, so bym w mojego nana domje na herbskej haszj czo. 18

nowu
konditarnju a poprjanzarnju
wotewirk a proschu ja teho dla pod klubjenjom dobreho a sprawnego pošluzenju wo dobrociwe wobledzbowanie.
S peczesczeniom

G. W. Schöna.

Nakladnik: J. E. Smolek. Cid: L. A. Donnerhaka w Budyšinie.

K prjodkstejazym hodam
najlepschu pschenicznu muku
w 3 druzinach, mérzu po 13, 14 a 15 nsl. poruczam,
teho runja tež rosyuli, zolor, mandle a wsciekorjenje
najtunischo.

W Nakazach. **G. H. Dobriza.**

(K temu cijemu jena pschitoha.)

Kedzbu!

W nowo- khofejowym lokaluu w przed-
salożenym nim dworje hoscjenza k slotemu jehnyczu a to w prjedawsczej
swi domownika (Haustnechtu) je někto kózdu niedzela a
swiaty dzeni khofej dwemu dobroscjow dostacj a to:

I.	$\frac{1}{2}$ porzije, $\frac{1}{2}$ litra, po 15 np., 1 porzia, $\frac{3}{4}$ litra, po 20 np.;
II.	$\frac{1}{2}$ porzije po 10 np., 1 porzia po 15 np.

Lokal je derje wutepjony. Wophtowarjam michal-
steje gyltwe so hizom bliskoscje dla tuto nowe srjado-
wanje porucza.

Domownik w slotym jehnyczu.

Schwobjazy polver w paltač po 5 a 10 nsl.,
spiritus psche wosabjenje, bleschu po 3 nsl.,
bely a bruny bröstsyp, po $7\frac{1}{2}$ a 10 nsl.,
citronowy wolis, lorjenieli wolis, tolczenych
fafran, feuchelmjedowy extract, bl. po 5 nsl.,
aromatiska wota psche wiez w paltač po 5 a 8 nsl.,
schmrekojehlinowy äther a leżowolmjazh
wolis,

Dr. Whitown wodziczu, bl. po 5 a 10 nsl.,
wsce drujim tolczenych korjenjow a kymjenjow,
zwijazzy polver, konjazzy polver atd.
porucza najtunischo

hradowsla haptyla.

Příčiloha č. 50 „Serbských Novinow“
Sobotu, 13. decembra 1873.

W nałutowarñi a wpożczeni ſo dla wobliczenja danje a dla letnego wobſanknenja
wot ſchitwórtka, 11. decembra, hacž ſobu þrijedu, 31. decembra,
njeſtuſuje.

Wupłaczenje naſiczenije danje ſo 2. januara 1874 ſapocžne.

W Budý ſchinje, 22. novembra 1873.

Nalutowarnja a požczenja.
Kießling.

Hodownie wupschedawanie
wot pondzale, 1. decembra t. l.,
poła
Eduarda Hartmanna
na lawſkej haſy čzo. 121.

Wupschedawanje.

Cžesczenym ſſerbam porucžam ſ tutym

jaki, jaqueth a paletoty

wſchelakeje wulkoſće a po najtunischiх placzisnach. — Teho runja cžinju ja na mój bohaty ſkład

ſukna a bukſkina

kedžbne, kotrež mam jara tunjo na pſchedaní.

Na žitnej haſy
w domje knjesa knihovjasarja Weifera.

Friedrich Kloss,
firma: Witwe Strenger.

Wulke wupschedawanje

wſchelakim artiflow mojeho manufakturoweho a modotworoweho ſkładu w naj-

bohatſkim wubjerku po jara poníženych placzisnach.

Wupschedawanje traže hacž do hód.

W Budý ſchinje.

Heinrich Preu

na bohatej haſy 66.

Kolebate, ſijate a jefsdate konje,
poſleňsche tež ſe wſchelakimi woſami porucža

G. G. Leuner na bohatej haſy ‰.

Šuđe drožđe,

wſcheldnię cžerſime a po kotrých ſo derje hiba, porucža

J. G. F. Niecksch.

Draſczenja po jara poniznych placisnach, i hodowym daram ſo
hodzaze, kaž tež

double-paletoty wot 5 tl. ſapoczejo,
tajke jaquettyn = $2\frac{1}{3}$ tl. =

we wulkim wubjerku porucza

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pôdla hłownej straže.

Theodor Grohmann

na jerjowej haſhy čo. 263

porucza pôdla ſwojego

tež wulki wubjerk hotowych

ſukna a bukſkina

ſtoſſowych jakow ſa žonske

po najtunisckich placisnach.

Vely, ſchery a módry plak we wſchelakich ſcherryach, barchenth, lama, wolmjane a polwolmjane draſczenja, ripsh, lüſtry, eahenez a wolmjane rubiſcheža na hłownu, eziſchežane ſchorzuchi, blidowe ſchaty, twjele, mužaze ſchlipsh a ſidzane rubiſcheža, tlaniny ſa hłownych atd. atd.

najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wilech 603 w domie knjefa Viſki.

W kłamach ſo ſerbſki ryczi!

K hodam
najlepschu pschenicznemu muku
porucza

A. Krüger

mukowe kłamy na ſadnej bohatej haſhy, a pôdla noweje měchczanskeje ſchule.

J. Köglerowa
klejpſekarnja na róžku rózowej haſhy
porucza wubjernu pschenicznemu muku i ſchryzlam, ežornu
muku, wotrubu, ſuttergries atd. po měrných placisnach.

Velzy a mězh we wſchek nowoszach ſa mužow
a hólzow najtunischo porucza

Emil Flegel na žitnej haſhy,
pôdla knjefa cjaſniſkarja Köglera.

Nakladnik: J. E. Smoleń. Cišć: L. A. Donnerhaka w Budyinje.

Hrajadla

4 hacj 120 kuslow hrajaze; pſchelraſne naporjady ſe ſwonjazej hru, ſ bubonom a ſwonjazej hru, ſ njebeſkimi hloſami, mandolinu, epreſiju atd. Dale:

hrajaze tysi

2 hacj 16 kuslow hrajaze, neceſairy, cigarrowe ſtejadla, ſchwajcarske kłedli, fotografijowe albumy, piſadla, rukajzowe laſčezki, liſtylebcejerje, cigarrowe etuiſh, tobakowe a ſapalowe tysi, blida, blesche, piwne ſchlenzki, portemonnaiji, ſtoły atd., wſcho ſ hudźbu. Stajne najnowsche porucza

J. H. Heller, Beru.

Placisnosapiš ſcjetu franko. — Jenož ſtobž direktneje kupy, doſtanje Hellerowe hrajadla.

S lipſkeje maſh ſo wróciwſchi ſym wot tam po
tunjeſ ſkupi wulki wubjerk wſchelakich draſczenjow ſobu
pschiwjeſ, jało ripsh, alpacca, lüſtry, lama,
kožowe kryče, blidowe a kommodowe kryče,
latun, módrocziszcz, ſchawle, rubiſchla,
kulno, laſhemir atd. a poruczam je čeſczenym
Sobram najpodwołniſcho a najtunischo.

J. Sobersky w poprjanzowej haſhy.

Šowjaſe, wowęže, koſaze kaž tež wſkite druhé
kože a kózki ſkupuje po najwyſkih placisnach

Gustav Naueka
na garbarskej haſhy čo. 426.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskie basy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleř.

Kóžde číslo płaći 7 np.
Stwórlětna předpłata pola
wudawaria 75 np. a na kral.
saks. pósce 84 nsl. a z pří-
njesenjom do domu 98 np.

Wopſchijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Hodowny spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Nadžanez. S Njechwacjida. S Kamjenza. S Wojerez. — Hanž Depla a Mots Tunla. — Nawěštnik.

Skazanije.

Eži ſami čeſczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, fotſiz chzedža ſa nje na přenje ſchtwórtlěto 1874 do předka placicž, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadža. Eži, fotſiz ſebi „Serbske Nowiny“ pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórsh ſkaſacž. Na ſchtwórtlěto placža tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruſſich poſtach „Serbske Nowiny“ tež wjazy njeplacža hacž na ſakſich a ſa pſchinjeſenje do domu placzi ſo ſakſki poſtam ſchwórtlětnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo „Serbske Nowiny“ na pósce nojkrótscho jenož ſchwórtlětnje ſkaſacž. Po nowſchim poſtajenju moža pak ſo tajſe ſtaſanja nětko tež na 2 měſzaj, haj na 1 měſzaj ſtaſacž. W nadžiji, ſo móhlo tajſe ſtaſanje na krótſhi čzak w hódz bycž, my tajſe poſtajenje ſi tuthym k ſjawnemu nawiedzenju dawam.

Skóčenje proſkyň tých, kij ſebi „Serbske Nowiny“ pod frankomarku ſtaſacž dawja, ſo bycž ſebi je rádſho na pósce ſiamyň ſtaſali; dokož frankowanje ſa lěto něhdje 18 nsl. khotſtuje.

Redakcia.

Najnowsche.

Swudowjena pruſſka kralowa Hilžbjeta je 14. decembra wjecžor w 11 hodžinach 15 minutach w Draždjanach čiſte wumrjela, webda ta wote wſchickich ſobuſtawow kralowſkeje ſakſeje ſwojby. Wona bě 8. novembra do Draždjan pſchijela, ſo by tam ſe ſwojimaj kralowſtimaj ſotromaj dopomujenje na ſwoj 50-lětny krawčny džen ſwjecjila, bě ſo potom něſak naſhmnika, ſi czech ſe ſa horjenje pluzow nastalo a to bě tajſu móz dobylo, ſo ſej ſi teho ſmijercz ſlědowasche. Wona bě džowka bayerskeho krala Maximiliana a je ſo 13. novembra 1801 narodžila a ſo 23. novembra 1823 ſi pruſſim prynzom, potom kralom Vjedrichom Vylemom IV. woženita, ſa kotrymž bě wudowa wet 2. januara 1861. Njebo kralowa je pſched ſwojej ſmijerczu ſwojeho ſpovjedneho wotza ſi Potsdama do Draždjan powołała, kij je jej požohnovanje wudželil, předý hacž je wumrjela. Pruſſki kraloprynz je něhdje hodžinu po jeje ſmijercji do Draždjan pſchijel a ſo bórsh ſaſo do Barlina wróčil. Čežlo njebo kralowſe Hilžbjeth bu wjecžor 16. decembra na ſwiedzenje a pýſcne waschnje pod ſwoniſenjom ſwonow wſchickich draždjanſkich zhrfkow na lipſke dwórnischejo, ſi čornym ſuſnom wubite, pſchewjene, hdzej je kral Albert a prynz Jurij ſe ſwojim wožebným pſchewoženſtwom wotczkowachu. Tam ſo ſaſacž ſi czech na čorný, ſi krónami debjeným móz ſtaſi, kij ſi extrachahom po želesníz do Potsdama wotjedže a je njebo kralowa dženža, ſobotu, pſchipoſlenju w 12 hodž. k buku ſwojeho manželskeho w tak mjenowanej zhrfkwi měra w Sanshouciu ſhowana. — Njeſti khežor je porucđil, ſo ma ſo w Pruskej 6 nježelj krajne žarowanje wotdžer-žecž a nježmědža hacž do 24. dec. žane reje a koncerty bycž. We wſchickich pruſſickich zhrfkowach ma ſo 2 nježeli ſa ſobu wſchēdne pſchipoſlenju wot 12 hacž do 1 ſwonicž a kralowſke ſastoſtiwa maja ſi čornym ſyglakom ſyglowacž.

Swětne podawki.

Galſta. Platčina wſchelatich ſakſich a pruſſich Nowinow budže wot noweho lěta powyſhena, dokož je papjera wjele dróžscha, taž tež čiſčezenje. („Serbske Nowiny“ hiſčje pſchi ſtarej placjijnje wostanu.)

Š Lubija je wondano jena liſta na draždjanſki poſt

psichiweseny, w kotrejż bę eżekko nowonarodzeneho dżecza. Po lekarstkim psicheptytanjom je ho tole dżeczo morwe narodziko, skoro pał je tu kliu na pofti dał, njeje snate.

S Dražđan. Na kralowiskim dworze je dla wotemrječa kralowej Hilžbjety tśniedżelske żelenje poruczeno.

Niebo kralowa Hilžbjeta bę dwójniska żotra salssieje kraloweje-maczerje a je ho tej, kotaż dla wotemrječa krala Jana wutrobnje żeli, frudoba psches kmjercz luboże żotry hischeje powjetšchita.

Niembla. Wrótławski wjerchbiskop je k 11,600 toler schtrazy abo k 2lētnemu jaſtwu wotkudżen, dokelż je 29 duchownych bjes praschenja ministra postajit. — Teje żameje miny dla je poſnanili arzbiskop s nowa k 800 tl. schtrazy wotkudżen. Dokelż su jeho hizom zyle wuciąſali a wón żanu schtrazu njeplakzi, dha je mójno, so jeho wotkudżab abo do jaſtwa wotwedu.

Ministerſtwo je ſejmiej ſalon, k wujednanju prijódlokoſto, po kotrejž ma ho w Pruskej zivilne mandzelſtwo ſawjeſeſ, to rěla, so ma najprijódzy ſwétyny ſaſtojniki ſlužbeneju jako mandzelſteju w hromadu dac̄, a so kmelai ho halle potom wot duchownego ſwérowac̄ dac̄, jeli to chzetaſ. Jeli ho wojtchnoſci spodoba, dha móže wona tej dotalneho duchownego jako tajkeho ſwétneho ſaſtojnika poſtaſic̄. Pola ſpomnjenego ſaſtojnika ma ho tej pschipowiesic̄, hdyž je ho żane dżeczo narodziko abo hdyž je żadny člowiek wumreſ; pschetož tuton ſaſtojniki smieje pschichodnie nowe mandzelſtwo, narodzenja a wotemrječa ſapišowac̄.

A wſtria. S wuherskeho ministerſtwo dwaj ministrai ſlužbu ſkoſiſtaj, drugi ministerio pał drje tež je ſlužby stupia, jeli ho jimi vožčonka ſa kraj njeradi.

Serbia. Šeſtym abo ſlupschejina herbſkeho kniažetſtwo (Fürstenthum) je wuradžik, so maja ho we wſchich wojetſkich městach naſutowarrje (Sparkassen) ſakozic̄ a so ma ho ſda ſchulſkich wucjerow wſchudze powyschic̄.

Franzowska. Marſhal Bazaine bu, kij je teho dla, dokelż je twjerdzisnu Męcz Némam pschepodał, wondano wot wojerskeho ſuda w Parizu k kmjerczi wotkudżen, je wot pschedzhy repuliki Mac-Mahona k 20lētnemu jaſtwu wobhnadżen a wón pschinidze noſſlerie na maku twjerdzisnu na kupu Marguerite, kij je jenož 6 kilometrow dolha a 1500 metrom ſchërola a dwaj kilometraj wot města Cannes w morju leži. Bazaine ma tež 800,000 frankow ſudniſkich khotſow ſapkaſcic̄.

Spaniſka. Hac̄ runje je wójsko město Karthageni hizom dleſki čas woblehyko a to ſylnje bombardiruje, dha ho ſběkatorjo tola hischeje w nim twjerdze džerža. — Po poruczoſci ministra je amerikanſka kódž „Virginius“ wot ſubasleho gubernatora puſchēzena a tak ſwada ſ amerikanſkej uniju ſkōnčena.

Hodowny ſpěw.

Njett wjehelcje ſo pěkne džecji,
Te hody ſo k nam pschibliza,
Hdyž Bože džeczo w kóžnym lécji
Tym pěknym džecjom wobradža.
Haj, někž žno wone naſupuje
Te rjane dary wſchelake,
A hody wam je wobradžuje
Sa tym hac̄ pěkne byke ſcje.

Tež w, wj dorofejeni, ſtari
Soo ſ nimi ſobu wjehelcje
Na taſlim krafnym Božim dari,
Kij Bož tež ſa waſ ſoſtał je.
Haj, wjehetce ſo ſ jandzelemi
Na krafnym Božim džecjatku,
Kij leži tam we Bethlehemi
We hrđi w ſchpatnym žlobiku.

Ty ſeſzylo, o džeczo Bože,
Wſdak wobradžic̄ tu kóždom' ſo,
So tež tón wopuschějeny móže —
Kij nima nihtže nikoho —
Soo ſradowac̄ na duschow ſbožu;
Tom' wobradž ſprawnu wutrobu,
Spožę wſchém ton troſt na ſhortym ſožu,
So lepje budje na njebiju.

Njech Bože džeczo wſchitlim rjenje
Sewój krescht a radoſci wobradži,
Kij lětža wjazh abo mjenje
Soo kſiži a horjo neſyli.
Njech bōjſki troſt ſo jaſnje ſwěcji,
Hdyž wutkudži ſkafaju,
Hdyž ſtari, mlodži, ſtarſki, džecji
Tych lubnych psches kmjercz ſhubiču.

A pschede wſchitlim, džeczo Bože,
Nau wobradži dale měrny čas,
Hdyž ſtrowoſci wſchém, ſo kóždy móže
Tež we tym nowym lécje ſaſ
We ſwojim wſchědnym powołanju
Sewój kſleb ſej ſ ejeſci ſaſtujiči,
Nig hnadny čas we hrěſčnym ſpanju
A w ſeſtinoſci pschecžinic̄.

Haj, budžmy dobri, dha tež budje
Naſch čas tu dobrý ſawěſče,
A ſekajmy ſo wſchitzu wſchudže
Kaž bratſia, poſki luboſče,
Dha ſmějemy žno na tym ſwěcji,
Móhť rjez, we duchu njeſieſha:
Gmijercz powjedże naſ ſože džecji
Tam horje domoj do njebija.

Petr Mloni.

Ze Serbow.

S Budžina. (Měſchčansle nowinkl a bladny.)
W pschitoſy ſandženeho tydženja k lipſkim nowinam,

„Wissenschaftliche Beilage“ pomjenowanej, tudomny schulski direktar, knjes Wangermann, knih a wuchne skredki wopisuje, kotrej je sakse ministerstwo kultusa a sjan-
neho wuchenshu we winskej swetinej wustajenju wustajiko.
Pschi tym wón tez swetu na wsche herbske a herbsto-
nemske knih i knigl spomina, kij so w saklich herbskich
schulach nakožuju. — Na budysli diakonat je so 16
duchownych samokwiko a s tych su scheszo wubrani, so
bychu pruhu predowali. Bes nimi je tez lipscianki
latechet knjes Ranig (rodjeny w Klusschu). — Awstriiske
1/4-schephaki (5 nbl.) so tez na posje wlozy njebjuru.
— Wot tudomneho wotrjezneho fuda bu 28letna Juliana
Weinertz se Schlegela paduchstwa dla k 4letnej lhostarni
wotzudjena; dzekaczek F. A. Freund s Eckartsberga
(prjedy w Drozdjiu) pak, kotrej winiu dawachu, so je
jene pobleshczo kranz, sa njevinowataho sposnaty. —
Tudomny pschitzažny fud je schewskiego Schustera s Bu-
dyščina i 15mehažnej lhostarni wotzudjil, dolež bě
wilowarja Handrija Kschijanka s Khelna wurubjenja dla
nadpanyl. — Teho runja bu forman Roßmann se
Schpitala njeponzjiwego nusowanja dla k 5 letam 8 me-
sazam lhostatne (Buchthaus) wotzudjeny, 16letny Henka
wot tam pak w tajkim nastupanju sa swobodnego wu-
prajeny. — Po wschelakich powjeszach dže knjes baron
s Magnus nad Drozdjiom w 2. (lubijskim) wolnym
wotrjezu jako kandidat sa nemski rajchstag wustupic̄.

S Nadžanez. W tudomnej skale sta so 15. de-
cembra popoldnu to njesbože, so pschi rostselenuj skal-
ničcza dzekaczerej Schrögelei kuch lamjenja do hlowy
slečza a ju tak wobšlodzi, so dyrbjaku Schrögela do
budysleje hojernje wotwiesz.

S* S Nješwacžidla. (Sklonjenje s č. 50.)
Ranje 30. novembra sašwita a prénja njedzela Knjese-
weho pschitoda seškadhja jako tón džen, na kotrejž
mjeſeſhe našch luby nowy knjes farač Jakub s swoje
sapokasanje dostac̄. — Nano w 8 hodzinach shroma-
džihu so na farje zyrkwišy, schulsy a gmeinsy prjód-
stejerjo a wjeſni ryħtarjo. Jako hlos swonow ſem-
ſherjow do Knjesevej swiatnih wotaſche, wježdžihu
prjedy pomjenowanii swojego nowego knjesa duchomneho,
taž tez l. fararja Imišha s Hodžija do Božeho domu.
Bytkej běſhe s pletwami, s wenzami a se wschelakimi
rōzemi wo prawdze bohacze a rjenje wupyschena. Jako
běſhu so spominjenaj ll. duchomnaj, taž tez zyrkwi
prjódstejerjo, swoju modlitwu klečzo wuspēwanshi, na
siołk psched Boži woktar ſejhdali, ſaspēwa so kherlusich
772 „O Jesu, knjeze kražnoscze“ atd. Po wuspēwanju
prénjeſe ſchtucžki poſtupi l. farač Imišh Boži woktar a
pozohnowa chleb a wino k wudželenju Božeho wokta-
sanja, kotrej nowy knjes duchomny, kij bě rano w 7
hodzinach k spowiedzi był, netko wujwasche k poſy-
njenju w ſienoczenju se swojim Knjesom a Gbóžnikom

pschi nastupjenju swojego duchomneho ſastojnſta bies
nami. Jako běſhe so prénja ſchtucžka s 128. kherlusich
„Pjelińdz Božo swaty ducho k nam“ wuspēwaka, stupi
k. duchomny Imišh ſako na Boži woktar k sapokasanju
a pschedſtajenju naſchego nowego l. fararja. Po džen-
skim ſlowie naſchego lubeho bibliſleho pucznika, Mal. 3, 1.
wón s lubymi, mōznymi ſlowami roſestaji, so tam,
hdyž Jeſuža, naſchego adventskeho krala jako temploweſe
knjesa a jandžela Božeho hnadneho ſluba cjeſča a lu-
buja, tez s lubosćju pomitaju a se swěrnoſeſu poſku-
čaju jeho wokrankych a poſtajenych pôškow, kij jako
ſlužomnizy jeho temple a jako pschipowjedarjo jeho ſluba
w tej jandželskej ſlužbje steja, so Jeſužej puc̄ pschito-
tuja do woſadžinych wutrobów a domow. S modlitwu,
pschi kotrej wſchitzyc klečažym, wuprozy wón Knjeseve
bohate żoñowanja fa wsče ſastojnſte dzeka naſchego no-
weho l. duchomneho. Po wuspēwanju 1. a 2. ſchtucžit
kherlusich 54 stupi naſch nowy l. farar Jakub na kletku.
Teſho lube, woſebne predowanje po Ps. 119, 79—81.
polasa na jeho próſtwu, na jeho dowěrjenje a na jeho
nadžiju pschi ſastupjenju do tuteho lubeho ſastojnſta,
pschi cimž wukoži: 1) Ja hladam na waſ a proſču,
so bychu so le mni džerzeli, kotsiž Knjeseve ſwedeženje
snaja. 2) Ja hladam na mni a namalam to domě-
rjenje, hdyž doſtojný woſtanu w Knjesowych wustajenjach,
dha k hanibje njeſchindu. 3) Ja horje hladam k Božu
a so poſběhuj k tej wjeſkoj nadžiji: Božo, ty budžesč
moje ſbožo! Woboje, ſapofansla ryč a tuto predo-
wanje, ſtejſtej w tal lubosnym ſnutſkomnym ſwiaſtu,
so dyrbjesch so na tym kóžda duſcha ſradowac̄. —
K dopomjenecju na tuton wutrobnje pozohnowany džen
bě naſch luby Boži dom tez hiſhče dwaj kražnaj dro-
haj daraj doſtał, krónski ſwěčník a wodžeczo woktarja
a kletki. Nekotsi mloženjy naſcheye woſadn běſhu mje-
nujz na tu myſličku pschiteli, k. dopomjenecju na džen
sapokasanja l. duchomneho Jakuba w Božim domje wo-
pomnik poſtaſic̄ a hnydom pschi tym tez wobſanlyku,
so ma so to ſamo ſtač psches wobſtaranie nowego
krónskiego ſwěčníka. Duž hnydom tſio mloženjy, Jan
Scholka, Jakub Pökkeli s Nješwacžidla a Jan Mlynk
se Sarycja po zyklej woſadze dobrowolne daru ſbě-
rachu a tez k temu ſwolniwe a darmiwe wutroby na-
makaču. Tež wot ryħerklublerjow k temu darichu, l.
kollator hrabja Peralta-Renau-d-Niesch, knjeni
baronla se Schönberg-Vibrant nad Luhom (10 tl.)
a knjeni tajna radžicžela Grünerka nad Lufcjom.
Zyrkwišy prjódstejerjo wſaku tulej naležnosć do ru-
kow a buſhtaj wot nich ll. Scholka s Nješwacžidla a
Mlynk se Sarycja wujwolenaj, kij so bōršy do Čech
podashtaj a tam tón ſwěčník ſupiſtaj, kij je s ria-
neje toczenjej kryſtalneje ſchleňzy wudželany. — Wo-
ſebne rjane je pak tez to nowe wodžeczo woktarja a

lětli. Tena luba Sserbowka, s mjenom Hana Mekon-
sowa (Müllerjowa) rodžena Schibalez s Komorowa,
kij je w naschim Božim denje křečena, kwoj křečenstvi
klub wobnowika a swerowana, je s lubosćiuwym pschi-
swolenjom swojego mandželskeho s wježela nad l. Za-
kubowym wuswolenjom poliscja sta tolet (250 tol.) i
wobstaranju nowego módrozumoczanego, se skotym wu-
schivanjom wudebjeneho a se skotym kruženkami wobru-
bjeneho wedzecja woltarja a lětli darika. Seriedž
woltarneho wedzecja steji křiž s pišmikami „JESUS“
a „Khrystus“, kij je to „a a v“. Tón křiž je s
paimowym rěnzenom wobdaty. (To chze prajic: Psches
Jesušowý křiž i dobyczu.) S bola na jenej stronje
steja te říkova: „K prěnjej njedželi Knjezoweho
přichoda 1873“, a s bola na druhé stronje steji:
„Z lubosće dariła H. M. r. Š.“ Na pschiboczym
maj plichticjtomaj, pschi lotrymaj, ho Bože wokłasanie
wudželuje, steji na jenej stronje: „Jěsće, to je moje
čelo, za was date“, a na druhé stronje: „Pijče, to
je moja křej, za was přelata.“ Seriedž lětizneneho
wedzecja je biblija s běleho atlaša se skotym wobrěskom
i tymle skotym napišmom: „Knježe, zdžerž nam
twoje swjate říkova.“ Ta biblija je wobdat s ha-
kožku woliworza. (To chze prajic: Psches Bože říkova
mér do wutrobow.) Wudželanje tuteho wožebneho,
kražneho wedzecja je „paramentne wotdželenje“ draž-
džanskeho diakonishinskeho doma jara wustojinje dosonjako.
— Pschi wschitlich tutych lubosćiuwych darach skado-
wasche tež hisčce pschi wobſanjenju tuteho lemschenja
zyka wokada dobrorolny wopor naschemu lubemu nowe-
mu l. fararzej na woltar, kaž na herbskim, tak tež na
němstkim lemschenju.

Vóh luby knjes požohnuji wschitku tu lubosć
tym, kij su ju wopokaſali, kaž tež temu, kotrejuž
bu i wježelu wopokaſana, a daž jemu pschi dobrej
strowoſci a sbojomnoſci doke, doke čažky bjes
nami w žohnowanju nashe dusche paſež a ſastaracj!

S Ramjenza. Nasch nowy pastor primarius
knjes Leehmüller je ho 16. decembra i nam pschetydlič.
— Na tym žamym dniu bu knjes kandidat Miroslav
Mieczka s Hatka pola Minalaka fa diacona pschi křow-
nej zyktwi a fa herbskeho predarja pschi tak mjenowa-
nej kloschterſkej zyktwi jenohtožnje wuswoleny.

S Wojerez. Wo wžy Wěteńz tuteho wolkreža
njedaloko ſakſkich mjesow je skotny mór wudyrk a bě
tam hacž do 14. decembra hijom 19 hovjadow panyko.
Se Šherjelza su tam wojakow i wobhadtzenju wžy po-
hali a w budyskim hamitskim hetmanshiye ho hacž na
dalsche žane skotne wili wedzecj uježmiedža. Tež
nježmě ho wo wžach lamjeniskeho, linsborskeho a rale-
čianskeho hamta ani skot dale čericež, ani hnōj, syno,

ſtoma a ſtanje se wžy dale wosyč a ſlot ſmě ho tam
jenož po lekarjskim wobhadtzenju rějacj.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Njeſbože ho tola druhý na džiwne-
maſčnje stanje!

Mots Tunka. Što dha je bylo?

H. D. Hlaj, trjebinsli Hanko 8. nov. s Główka
domoj iđežesche a běchu na jeho wosu Pjent, Główka
a Jando se swojoi džowlu a stejeſche tam tež jedny
hud. Tačo ho i Šlepomu wjeseču a bě hijom čjma,
dha rjelny Jando, hacž nichtón žaneho řežipala nima,
na čož na Pjentowe napominanje Główku bleschu wu-
čeže, w ſotriž běchu tsi litry 92gradoweho palenza. A
hdyž čjysche Główka Jandoz wuj tu bleschu podačz,
dha pschi iđeženju wós wobſloži a blescha do ſuda dyri,
so na kruži roſtecja a Jando bu wſčón wot palenza
woblaty a Główka tež, kij pak hisčce kruž blesche ſe
ſbytkom řežipala w ružy džerjeſche, a hewal bě zjeka
luža palenza na ſudje. Duž wſa Główka řežyčowancj,
a ſapali tón palenz na ſudje a Pjent rjelny: Kak
mam to tola duschnie ſwětko pschi tolſtej čjme! Ma
to Główka tón ſbytkny palenz ſ teho čjropa, kij w ružy
džerjeſche, i tež luži na ſudje pschila, ale w tym wo-
milenjenju wohen na Jandez wuja pschendje, kij pschi
ſudje ſedžesche, a Główka, kij čjysche wohen haſčej,
běſche tež wſchitlon we wohnju. Dha wobaj ſ wosa
ſločiſtaj a ho wobaj paleſtaj jako by pak ſtomy
ſapali; Jandez wuj ho palazy kožuch wuſleče a jeho
džowlka nana ſkakajo haſčesche, Główka pak ho po pěſku
walesche a Hanko ſploſheneho konja džerjeſche a wſčón
řežepotacj ſ bojoscje, so ho toj čjowjekaj ſpalajt.

M. T. Njebe dha nichtón i pomozn bliſto?

H. D. Daj, Švifl a Lejdo; ale taj ſwoj-
maj towarschomaj njeponhaſtaj.

M. T. Staj dha ho taj mujež do ſmijercje ſpalajt?

H. D. Ně, ale Główka ho tak wopali, ſo ho
jemu koža ſ leweje ruky kleče a Jandez wuj mějeſche
nohu a ruky tak ſtraſčnje wopalenu, ſo dyrbjeſche po
mužakomſkeho lekarja poſkacj a ſtýri njedžele ležej.

M. T. Aw, jaw na tajke njeſbože tola!

H. D. Haj, ſe řežipalom žane žorty njeſhu.

M. T. Praj wſchal, Hanko, cjeho dla knjeni Pim-
polakowa mujež iđydn ras pranz psched ſhubu ſwajaſa,
hdyž móni domoj pschiindje?

H. D. Se ſtracha psched ſmijercju.

M. T. Kak dha psched ſmijercju?

H. D. Ně, wón je prajik, ſo ma ju tak lubo,
ſo móhlu ju ſ luboſeje ſežracj; hdyž pak ma pranz, dha
lužacj njemöje, kaž ſebi wona myſli.

M. T. O Pimpolakowa, kak ſy ty mudra!

Płacizna žitow a produktow w Budyšinje
13. decembra 1873.

Dowoz: 4849 mēchow.	Płacizna w pferézku			
	na wikach,	na bursy,		
niższa.	wysza.	najniższa.	najwyższa.	
Pscheniza 50 kilogr.	tl. nől np. 4 11 1	tl. nől np. 4 22 9	tl. nől np. 4 13 9	tl. nől np. 4 19 9
Rožla	3 24 —	4 — 3	3 24 —	4 — 3
Deczynien	3 13 2	3 18 6	3 13 2	3 18 6
Wowař	2 20 —	2 24 —	2 20 —	2 24 —
Hroch	— —	— —	— —	— —
Wola	— —	— —	— —	— —
Raps	— —	— —	— —	— —
Dahk	5 1 5	5 10 8	— —	— —
Pejduska	6 16 8	6 20 —	— —	— —
Kopa ſkomy	— —	— —	— —	— —
Lane ſymjo	— —	— —	— —	— —
Butra 1	27 —	29 —	— —	— —
Zent. ſyna (50)	1 10 —	1 20 —	— —	— —

Węzera płacizne w Varlinje:
spiritus 20 tl.—21 tl., pscheniza 66—92 tl., rožla
50—69 tl., rępiowy wólij (najczystszy) 19 tl.
— nől.

Wot redaktora. Cieszonym Serbam w
Serbinje (w Texasu) stutym najpodwołnisczo k nowie-
dzeniu dawam, so kuihi, wot kniessa Ch. Lehmanna sta-
sane, w zapoczątku lata 1874 dostanu.

Rosprawa wo ſerbſkej deputaziji budże ſa tyl-
dzen wotczyszczenia.

(Pſchi pōszkane.)

Serbskim hospoſam wubjernu pschenicznemu muſu,
tij ma kniess A. Krüger w swoimaj wobemaj thlamo-
maj na pschedanu, najlepiej porucza-
jena ſerbſka hospoſa.

i napshecia theatra

i napshecia theatra

Mój
atelier ſa photographiju

elegantny a požadanjam časa doſćečinjazy, k horjebranju portraitow (wobraſow) kózdeje wulkoscze. Reprodukziye a powjetſchenja po kózdom wobraſu hac̄ do žiwjenſkeje wulkoscze w najpſchnichim a wo prawdze wumjolſkim wuwjedzenju. Poruczenja ſ wonka města k photographirowanju kublow, jenotliwych twarenijow, ſtwow, ſwólbnych gruppow a teho runja ſo kózdy čas horjebjetu a pod klubienjom najtunischih placisnow a ſo pod rukowanjom wérneho wuwjedzenja w najkrótskim časzu ſhotuja.

S poczeczowanjom

Alexander Matthaei,
photograph. artist. atelier
ſ napshecia theatra.

Aufzīa.

Božleni džen hodorow, jako 27. decembra, dopołdnia
wot 10 hodzinow budże ſo w Drozdžiju čjo. 21/16 w tak
mjenowanym hoſku 10 kop ržanych woklepów, 5 kop
wowlanych wakow, 1 pkuh a drugi rolny grat, k zyle
nowy rēſak a téſſichto hospodarskeje nadobu na pscheda-
zowanje pschedawacj.

Aufzīa.

Pschedzlenja dla budža ſo piatki, drugi džen ho-
dow, podokdiu wot 1 hodziny wſchelaka draſta, ſchörneje,
móble a hóntski grat na pschedzadzianje pschedawacj.

Na kniežim dworze w Delnim Wujesdze.

Findeſen, inspektor.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych časow dopokafanu, ſ naj-
lepszych ſelow a koriennow pschedowanych pólver, po jeneſ
abo po dwemaj kžizomaj wſchēdzenie kruwom abo wo-
ſam na prēnju pizu naſypañ, pschedowana wobzernoscę,
płodzi wjele mlóka a sadzewa jeho woklňjenje. Pakaż
placj w 4 nől. a je k dostacjū

hrodowskej haptnej w Budyſchinje.

Wta ſo na ryčerkublo Wulku ſzwónzu (Groß-
Schweidnitz) pola Lubija k nowemu létu abo k jutram
1874 ſłotno hospoſa k wothladanju 20—30 mlodych
horjadow. Létna ſda 50 toler a wſcho druhé darmo-
Wſcho dalsche je tež ſhonicz we wudawarni „Serb. Now.”

R h o d a m

porucža ſwoj wulki ſkład
čaſznikow (ſegerjow)

J. G. Schneider

na ſnutſkomuej lawſkej haſy čo. 134 pódla tórma.

Ja ſym ſwoj ſkład čaſznikow jara bohacze powjetſchil
a mam we wſchędružinach čaſznikow wulki wubjerf,
taſ ſo mózu kózde požadaneſe dovielnicz. Placzisny ſu naj-
tunishe a kózdy čaſnik je najſwěrniſcho wotczebnjeny.

Rukowaze piſmo ſo kózdemu pſchiwda.

Wulki wubjerf prawdziwych ſlebornych rječzaſkow, praw-
dziwych talmiſtočaných a we wónju poſtočaných rječzaſkow, teho ru-
nja ſ rukowanjom a w placzisnuje najtunischo.

Tež pſchiſpominam hiſheče, ſo ſym ſerbskeje ryeže runje taſ
mózny, faž němſkeje.

S poczeſćowanjom

J. G. Schneider,
čaſnikar.

Wupschedawanje.

Čeſćenym ſerbam porucžam ſ tutym

jaki, jaquety a paletoty

wſchelakeje wulkoſeje a po najtunischiſtich placzisnach. — Teho runja cjinju ja na mój bohaty ſkład

ſukna a bukſkina

kedžbne, kotrež mam jara tunjo na pſchedan.

Na žitnej haſy
w domje knjesa knihiwjaſarja Weifera.

Friedrich Kloss,

firma: Witwe Strenger.

Petroleum, punt po 18 np.,

mam ja kaž druhe ſéta najlepſhi amerikanski na pſchedan. — Teho runja porucžam ſwoj ſkład ſuchich
dobrych jadromydlow, ſtearinowych ſwězow, woſkowza, piſtaných rjaných ſwěczkow na ho-
dowuy ſchomik a pſchedawam wſcho jara tunjo.

Herrmann Puy,

mydlowa fabrika w Budyschinje na ſerbskej haſy čo. 29.

Ratarſte kreditne towarſtvo w ſakſkim kraleſtwje.

Horjebranje ſobuſtaſow, nutſpłacjenje pjenjes, pſchedawanie ſostawnych a kreditnych liſtow, proſchenja we
požeſtonki atd. ſa ratarſte kreditne towarſtvo w ſakſkim kraleſtwje, ſo wote minje kózdy čaſh wobſtaraja, faž tež na-
lutowarske pjenježne ſkładki (Spareinlagen) ſo tež wot taſkich horjebreru, kóz ſobuſtaſh njeſzu, a ſo wote dnja
nutſpłacjenja ſ 4 prozentami ſadania.

W. Mattheis na hospitalſkej haſy w Budyschinje.

Ssucze deski.

Mój wulki skład suchich desków, jako:

krēnje deski
 $\frac{3}{4}$ " tolste, 6 hacj 8 kohcji dolhe,
schpundowansle deski
 $\frac{5}{6}$ " tolste, 6 hacj 9 kohcji dolhe,

schpundowansle deski
1" tolste, 6 hacj 8 kohcji dolhe,
schpundowansle deski
 $\frac{5}{6}$ " tolste, 6 hacj 9 kohcji dolhe.

Twarske drjewo

Hacj do 50 kohcji dolhe a wskich tolstościow našlepje porucžam. Płacziſnih tunje.

Drjewopschekupniza
w Budyschinie na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann,
częſliſli miſchr.

Petroleum

naježisezjschi amerikanski

porucža punt po 20 np., pſchi wjetſich dželbach hiscze tunischo

Ernst Hämisch na bohatej haſy 88.

We wudawarni „Serbskich Nowinow“ je ſa
2½ nſl. dostacj:

Pschedzenaſ,
protočka ſa Serbow
na leto 1874.

Kedžbu!

W nowo- **khofejowym lokaluu** w przed-
ſalojenym ſlotem jehnječju a to w prjedawſcej
ſtwi domownika (Hausknechta) je něko kóđu nježelu a
ſwiaty džen **khofej** dwěju dobroſcjom dostacj a to:

I. { $\frac{1}{2}$ porzije, $\frac{1}{2}$ litra, po 15 np.,
1 porzia, $\frac{3}{4}$ litra, po 20 np.;

II. { $\frac{1}{2}$ porzije po 10 np.,
1 porzia po 15 np.

Lokal je derje wutepjeny. Wophtowarjam micha-
ſte ſyktwie ſo hijom bliſkoſcie dla tuto nowe ſrjado-
wanje porucža.

Domownik w ſlotym jehnječju.

Nowjase, wowcze, koſaze kaž tež wſchitke druhe
koſe a kóđi kupuje po najwyskich płacziſnach

Gustav Naucka
na garbarskej haſy čzo. 426.

W Iahowſkim mlynu ſo kóđu ſrjedu woliſ
bije. Koč.

Bíky, ſcherty a módry plat we wſchelakich ſchę-
rjac, barchenth, lama, wołmiane a połwołmiane
draſczenia, ripsy, lüſtry, cachenez a woł-
miane rubiſcheža na hłowu, cziszczone
ſchorzuchi, blidowe ſchath, twjele, mužaze
ſchlipsy a zidzane rubiſcheža, tlaniny ſa
hłowow atd. atd.

na jutnischo porucža

Ernst Pech
na ſitnich wſlach 603 w domje knjeſa Biſk.
W kłamach ſo herbſki ryczt!

Koſaze, kóſlaze a cęlaze koſe, kaž tež tunjoze,
tłhorjaze a ſajerze kóđi kupuje po najwyskich płacziſnach

Heinrich Langa
blisko herbſkeje katholskeje zytkwie.

Drjewowa aukzia

Pónđelu 22. decembra t. l. dopoldnia wot 9
hodzinow budje ſo na bartſkim rebitu w lězowych
měſtnoſczech „rafkoſdzanski hajk, fasaneria a wowcza
hora“ bréſowe, ſchmréſowe a kłojnowe wujitkowe
drjewo a tajke valne drjewo ſa hotwe pjeniſey na
pſchęſadžowanje pſchedawačj.

Sapocjatki w rafkoſdzanskim hajku.

W Barče, 11. decembra 1873.

Wiedemann.

Wustajenie bibliſtich wobrasow (Bethlehem.)

Čeſcjenym Šerbam Budyschina a wokolnoſcie ſ tutym najpodwolniſchim wosjewjam, ſo bym tež lětba moju wustajeniu bibliſtich wobrasow na tudomnej kupnizy w 2. poſkodze ſa ſo ſriadowal. Bjes wſchelakimi ponowjenymi wobrasami ja woſebje na podawisnu „Wupoſłanie 12 wuczomnikow“ ſedjbne cjinu. Wustajenja je wot 1. róczneho dňa hodon wſchēdne, nježelu a ſwiatly djen wot 4 do 9, a wſchēdny djen jenož wot 6 do 8 hodzinow ſ dobročinemu webhadowanju wotewrjena. Gauſtu po 2 nſl., dječji 1 nſl.

Wo prawje bylne wophtowanje najpodwolniſchim proby

J. Jäger.

Paletoty, jaquety a jakí

ſa wulſe a male ſ double a pelz-trico woſebje ſeschite abo fotrež ſo tež po wotmierjenju w ſrotkim čaſu ſechiſa, poruczam po naſtunischiſchych placziſnach. Jakí wot $1\frac{2}{3}$ tl. a paletoty wot 4 tl.

S. Käyſer,

firma: J. Hartmann

na žitnej haſy w domje k. pschekupza C. No a c.

W kſlamach ſo ſerbſki ryczi.

Šuſhe drožđe,

wſchēdne čjerſtvo, porucja
Ernst Hämſch na bohatej haſy.

Rajlepſichu

čeſku jědzuu butru

punt po 11 nſl. porucza po zlyhym a po jenotliwym
A. Němečk na ſwonkej lawſej haſy.

Šwój ſtad čeſladniſchho platu $\frac{8}{4}$ ſchere
we wſchēd toſtoſczach poruczam hiſteče tunjo po
ſtarých placziſnach.

J. Hartmann

na žitnej haſy 52 na mjaſowym torhoſčę 36.

Trjebaný graty.

1 por dobreho kniejskeho a
1 džélaſkeho graty, ſož tež
1 ſedlo ſ pschiſluſchenſtrom ma na pschedan
E. G. Lennuer na bohatej haſy.

K prjódkeſtejazym hodam poruczam mój wulſi ſtad

pscheńczeſte muſi

ſchtrzlepjeſzenju w 3 družinach, měrzu po 10,
13 a 15 nſl.

Knježi mlyn w Klukſch. J. Gläſer, mlynk-najeñt.

Nakladnik: J. E. Smoler. Ciſe: L. A. Donnerhaka w Budysinje.

(K temu čiſtu jena piſiſloha.)

Aufzia deſkow.

Pondzeli, 29. decembra, dopočonja wot 10 hodzinow
butje ſo pschi rěſaku w Krjebi něhdje 60 kop kſhno-
wych deſkow wſchelakeje toſtoſcze a ſchere, 16 ſtopnjow
doſtich, ſa hotowe pjenjeſy na pschedadzowanje pschedawacj.
Chromadzijna pola hoſczejzarja Horſchiga tam.

Trangott Förfarār,
drjewopschekupz w Deinej Woleschnicy.

Zjawny džak

wysokodostojnemu knjezej fararjej Imiſej
w Hodžiju.

Wysokočeſceny knježe! Po wotemrjeću
našeho njezapomnитеho knjeza fararja Rych-
tarja sće Wy wosyroćenu njeswačilsku wo-
ſadu přez tri měsacy ze žadnej pastyrskej
swěrnoſću wodzili.

Při Waſim čežkim džele njejsće na ſebje
ſameho džiwalí a we wiſtikich zastojnskich
naležnoſćach nam z najwutrobiňej luboſeu
radzili.

Tón Knjez chcył Wam to myto, kiž je
swěrny dželačerjam ſwojeje winicy ſlubił,
bohače spožcić.

Njeswačilſke cyrkwiſke
prjódkeſtejerſtwo.

Pschitolha i čo. 51 „Serbskich Nowinow“
Ssobotu, 20. decembra 1873.

K priódkejazym hodam

porucjam swój bylnie najpijnjeny sklad derje a trajne džekanich

pschedeshcžnikow jenož hamžneho fabrikata

pschi potrebieje i dobrociwemu wobredzbowaniu.

Wszel poręczenia a poezehnjenja so stajne hamoruczne a derje a tunjo wobstaraja.

Na jerjowej hašy

268.

M. Schmidt

pschedeshcžnikowa fabrika.

Na jerjowej hašy

286.

**Draszenja po jara poniznych placisnach, i hodowym daram so
hodzaze, kaž tež**

double-paletoty wot 5 tl. sapoczejo,
tajke jaquettu = $2\frac{1}{2}$ tl. =

we wulkim wubjerku porucza

Jan Jurij Pahn

na torhoshezu pôdla hlowneje straze.

Dobre a cziste palenzy

hamžneje fabriki

po khanach a czwizach ma po najtunisich placisnach
rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika

August Bartlo

na swonkownej lawskiej hašy.

K hodam

najlepschiu pschenicznu muku

porucza

A. Krüger

mukowe chlamy na sadnej bohatej hašy,
a pôdla noweje měschčanskeje schule.

J. G. Klingst Nachfolger

w Budyschinje

na bohatej hašy $8\frac{1}{2}$ %
porucja swój sklad

najlepscheje dürrenbergskeje jedzueje kele,

po 2. 22. 5.,

= erfurtskeje skótueje kele
po — 16. 5.,

= želowý lamjen i lisanju
— 22. 5.

ſa 100 puntow.

klebjekarnja na róžku rózweje hašy
porucza

wubjernu pschenicznu muku

i schrejzlam, czornu muku, wotrubu, futtergries atd. po
miernych placisnach.

Schulerške ranzli a mappy hamžneho
fabrikata sa hólzow a sa holzy porucza

E. G. Lenner na bohatej hašy $9\frac{1}{2}$ %.

Tannin-Terpentin

ſ parh w Th. Höhenbergera fabriž w Brótkslowje
dochwaný, ſ wjese šet jako wołebny snath psche nerwowe
hlowubolenje

rheumatismus a wiež.

ſ dostaczu w bl. po $12\frac{1}{2}$ nžl. a 1 tl. w Budyschinje w E. Menzarez hrodowskej haptzych.

**Velzy a měžy we wšichnowo nowoszach sa mužow
a hólzow najtunischo porucza**

Emil Flegel na žitnej hašy,
pôdla knjesa cjažnikarja Köglera.

Hodowne wypśchedawanie wot pondżele, 1. decembra t. l., pola

Eduarda Hartmanna
na lawskiej haſy čo. 121.

S a b r ó ſ t f h o r y ch.

Zenicki krédl,

lotrž je mje wot mojego ſakalkeho a dohotaſazeho bróſt- a ſchijubolenja, ſienoczeneho ſe ſylnym ſažwanjom, wuzwobodžiſ, je wubjerny G. A. W. Maherowh bróſthrop ſ Brótkaſlawja, lotrž pola l. Zenki tuby ſupich. Ja vžeržu teho dla ſa ſwoju pſciſtukſchnoſć, kózdeho bróſthoreho, jeli čze ſo wot ſwojego ſatrafchneho czerpijenja wumóz, na to ledžneho ſcžinieſ, ſo by jenož G. A. W. Maherowh bróſthrop naſožał, dokež temu moje nětko podleſhene žiwenje djaluju a ſyń ja rad hotowy, kózdemu tak czerpijazemu ertnje trébne wukafanje dac̄.

W Draždānach.

Na ſwētnę wuſtejazę prāmiſtrowanę bróſthrop maja jenož prawdziwy na pſchedan w bleschach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 l.:

Heinr. Jul. Lindau w Budyschinje,	haftylar Gerischer w Oſtriku,
W. Notha w Lubiju,	Dohla we Wotrowje,
P. Kanne, haftyłar w Herrnhucze,	Lehmann w Budeſtezach a
Jos. Lehmann w Schräcfowje,	haftylar Dr. Holtzsch w Nakazach.
Ed. Giese w Nowosalzu,	J. Stachhausen w Kamjenzu.

A t t e ſ t.

Glödnerſtu hojažu a cžehaitu žalbu*) móžu kózdemu, kiz ma wiež abo drjenje, jako zyłe woſebny ſrédk porucžic̄. Po ſafymnjenju běch wjele lét na drjenje czerpił, moje noſy běſtej ſo zyłe ſſchimicej; ſtož ſyń wſcho wutrijebał, njeda ſo wopíhac̄, moje hubjeniſtvo mějeſche hakle potom lónz, jako Glödnerſtu žalbu naſožał. Ja ju, na plat namafanu, na mojej neſy kladęech, pſheměnach bientuch kózdy djeni a taſ ſo moje ſučne žilu ſaſo roſczahnychu. Nětko trjebam tu žalbu 3 njeſzle a mam ſo jej jenož ſa moju stro-woſc̄ džakowac̄.

Chemniſ.

Emil Richter.

*) Dostac̄ ſa $2\frac{1}{2}$ nſl. w budyskomaj haftyloſomaj, laž tež w haftyłach w Biſkopizach, Nakazach, Schräcfowje, Hirſchfeldje, Bjernac̄izach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorſje, Groſſc̄onawje, Nowoſalzu atd.

G. G. Nieckſch.

Suche droždže,
wſchednje cžerſtwe a po lotržach ſo derje hiba, porucža

J. G. F. Nieckſch.

Kolebate, ſijate a jěſdžate konje,
poſleſtce tež ſe wſchelakimi wofami porucža,

G. G. Leuner na bohatej haſy 5%.

Schwobjazh polver w paſtach po 5 a 10 nſl., ſpiritus pſche woſabjenje, bleshu po 3 nſl., běly a bruny bróſthrop, po $7\frac{1}{2}$ a 10 nſl., citronowhy woliſ, lorjeniſki woliſ, tolčený ſaſran, ſenčelmejedowhy extrakt, bl. po 5 nſl., aromatiſku wotu pſche wiež w paſtach po 5 a 8 nſl., ſchmrélojehlinowhy äther a ležowolmjazhy woliſ,

Dr. Whitowu wodžic̄lu, bl. po 5 a 10 nſl., wſchě druzin ſtolčených lorjenjow a ſympjenjow, ſwinjazhy polver, konjazhy polver atd. porucža najtunischo

hrodoſta haftyła.

Petroleum

tač tuni, laž wſchudże druždze, teho runja ſchleſyufke naſlepſche ſwēczenje pſchedawa August Bartko.

Ke prijodeſtejazym hodam
naſlepſchu pſchenic̄mu muſtu
w 3 druzinach, mérzu po 13, 14 a 15 nſl. porucžam,
teho runja tež roſyuli, zolor, mandle a wſchě lorjenje
noſtunischo.

W Nakazach.

G. H. Dobriža.

Serbske Nowiny.

Za nawěščki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskieje hasy čo. 688 wotedać, płaci so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleř.

Kózde číslo płaci 7 np.
Stwórlétne předpłata pola wudawarija 75 np. a na kral. saks. pósce 8½ nsl. a z přijesjenjom do domu 98 np.

Dopřádlec: Swětne podawki. — **Se Šerbow:** S Budyschina. S Těšan. Se Semiz. S Lubija. S Bojerej. — **Serbska deputacija.** — **Bytwinſke powjescze.** — **Hans Depla a Mots Tunla.** — **Nawěščtnik.**

K nawiedzenju.

Egi ſami čeſčenii wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedža ſa nje na prěnje ſchtwórléto 1874 do předka placicž, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadža. Egi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny“ psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njesapominja, ſebi je tam bórsy ſkaſacž. Na ſchtwórléto placža tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruſſich poſtačach „Serbske Nowiny“ tež wjazy njeplacža hacž na ſakſich a ſa pschinjeſzenje do domu placži ſo ſakſki m poſtam ſchwórlétnje jenož 13 np.

Hacž dotal ſmědžachu ſo „Serbske Nowiny“ na poſeže najfrótscho jenož ſchtwórlétnje ſkaſacž. Po nowſchim poſtajenju moža paſ ſo taſke ſkaſanja nětko tež na 2 měbažaj, haj na 1 měbaž ſtač. W nadžii, ſo móhlo taſke ſkaſanje na krótschi čzaž w hódz byč, my taſke poſtajenje ſ tutym k ſjawnemu nowiedzenju dawamy.

Slončnje proſhym tych, kij ſebi „Serbske Nowiny“ pod frankomarku ſtač dada, ſo byču ſebi je rádſho na poſeže ſamym ſkaſali; dokej ſrankowanje ſa leto něhož 18 nsl. thoſčtuje.

R e d a k c i a .

Duchowny ſud bórsy po nowym lécje w hromadu ſtupi, ſo by nad arzbisłopovem Ledochowſkim ſudźit. Wot tuteho ſuda dōſtanje potom to ſudniſtwo, hdyž Ledochowſki bydli, poručnoſcž, ſo by prěnje vſčepytywanje wobstarako a hdyž je ſo to ſtało, dha duchowny ſud w Berlinje ſ nowa hromadu ſtupi a ſwoje wuſhudzenje wupraji.

Arzbisłopa Ledochowſkeho čzyc̄hu w někotrych wólkach jako ſapožkanza do rajchſtathu wuſwolici, wón paſ je ſo ſarjeſt.

Němske wójnske kódźſtwo wobſteji w tu ſhwili ſ 41 parokódźow, 6 plachtowych a 5 ſe želesom wobbitých kódźow, ſ 8110 marroſami, wojaſkami a wychlami.

Salon wo civilnym mandželſtwie je wot druheje koſmory nimale dowuradženy. Najwjažn ryčow nachint ſ. 6, w kótrymž je poſtajene, ſo ſmę tež duchowny ſapijanje nowych mandželſtwow, nowonarodženych džecži a ſemrjetych ſapijacž. Iena ſtrona na ſejmje nočnýſche ani tole ſapijanwanje duchownym ſawostajicž. W prěnjej koſmorie budže drje wjely prózy trjeba, předý hacž wona nowy ſalon wo civilnym mandželſtwie pschiſwoli.

Tež na želesnizach chzedža ſkerje a lépie placicžny poſyjcič. Wielký Biennac vě najprjedy poſyjci vo te nu, je paſ učit do teho ſwolit.

Swětne podawki.

Sakſka. Schewski Heinza w Budyschinje, kij je 36 lét pola ſchewſkeho miſchtra Fiegela a leho naſlēdnila Müllera w džele był, je wot knjejerſtwa medaillu dostał.

Š Dražđan. Kral Albert a prynz Žuriš ſtaſ ſanđemu ſobotu w Potsdamie na pschewodzenju njebo pruſkeje kraloweje Hilžbjeti byloj a ſo w nozý wot ſoboty k njeđeli ſakſko do Dražđan wróćikoj.

Težo běſke wóndano pschi ſylnym wětrje jedyn jara psjaný džekacjer kij ſ döbelnskeho dwórníſchča do Stockhaufena džesche, ſwoju paſazu cigarru do ſaka tylňk, dha ſo jemu wot njeje wſha leho draſta ſapali a wón je ſo ſmjerč ſaplik. Leho čjelo bu w hrjebi pschi dróſy namakane.

W Frankensteinje je ſo 18. decembra Kempež lubko wotpaliko. Bohem je naſlerje ſaloženy.

Němska. Dražđanskim nowinam ſ Barlina piſaja: „Ja možu Wam tu powjescz poſtač, ſo ſe strowoſcžu khejzora jara hubjenje ſteji. Wón njemože wjazyk hodycž, ale dyrbí ſo w ſwojej ſtwě woſoko woſyč dacz; appetit k jěđi je wón zgle a rycž ſkoro zgle ſhublik a je pschi tym jara mjerſaq a njeđotiliwy. Daj Boh, ſo jeho dobra natura na khorosći dobudže.

Austria. Schleski (Steiermark) hejm je wobsanknyk, so ho w tutym kraju żadny schulski pjenjes wjazy dawač nima, ale so maja ho wucherjo s krajeje kažy placicę. — W Prahy tež nichón schulski pjenjes placicę nijetrjeba a dostanu tam wucherjo swoju śbu s měschčansleje kažy.

Bjes Čechami je we wěstym nastupanju njeednota wudyrka. Hac̄ dotal drje woni sapoškanzow sa čěslí hejm a sa winstí rajchsrath wušwolachu, ale tuc̄i sa poškanzy ani na hejm, ani na rajchsrath njeandzechu, prajzy, so woni rajchsrath s zyka nijetrjebaja, na čěslí hejm pak halek potom pschiindu, hd̄yž čěske králestwo wot khejora swoje předadawſche prawa sažo dostanje. Tak ſu ho woni wjese let sadzerželi, ale nětlo je wot tych 60 čěſlích hejmstich sapoškanzow 29 wot tajſeho sadzerjenja wotstupilo a chzedža na hejm hic̄, hd̄y by tež čěske králestwo swoje vředadawſche prawa předy nje-dostalo. Woní ſu teho dla ſwojí mandat ſkožili a budža ho čěſlemu ludej l nowemu wušwolenju přjódł-stajc̄; pschi tym móže ho pak lohko ſtač, so jím lud praji, so njejšu pravje cjinili a so teho dla tajſich mužow wušwoli, liž ſu tajſeho měnjenja, kaž cji druz̄ 31 sapoškanzy.

Piči někotrych awstrijskich železnizach pjenječne naležnoſcie tak w porjadku njejšu, kaž ho ſkuſha, dokež ſu jich direktario njesprawni ludjo. Knježerſtwo je temu dočho pschihladowako, nětlo pak ſlónčenje jeneho tajſeho direktaria, s mjenom Dzenheim, ſudu pschepodako.

Serbia. Sserbski hejm je wobsanknyk, so ho we wójſku wjazy puli nakožic̄ njehmiedža a wjerch Mikau je taſti ſakon hñdom wosjewit.

Franzovska. Franzovski hejm je präsidentej Mal-Mahonej 300,000 frankow l jeho ſděl pſchipočožit, so by won w Parisu někotre hofzim a dale wuhotowak a so bydu psches to pschelupzy a druz̄ ludjo w Parisu něčhto ſaſkužili.

Wothudženy marſchal Bazaine hiſčeje na kupu Margueritu wotwiedženy njeje, dokež ma ho tam předy wobydlenje vorjedc̄.

Präsident Mal-Mahon je ho wónzano se ſwojej Injenu mandželskej l němlemu poſčanzej w Parisu podak a tam ſwoje ſobuželenje nad ſmjerču ſwudowjenieje prusleje králoweje Hilsbjety wuprajit.

Spanijska. W tutym kraju ho wójſko republiky hiſčeze s karlistami biše, njeje pak na žanej ſtronje žane wulke dobyče. Teho runja je město a twerdžisna Kartagena, hd̄yž ſu ho kommunardojo ſa-hnědžili, tež hiſčeze wot republikanského wójſka woblehnenje a budže wot njeho drje ſloro dobyte, pschetož ſběžlarjo ſu ho hijom s města na twerdžisnu ſčahnýli. (Kommunardojo ho tažn ſběžlarjo mjenuju, kaž cji běchu, liž w Parisu ſmalachu a palachu.)

Ze Serbow.

Budynčina. (Budyske nowinkli a blady.) Žalo kandidat l reichstagilej wobje w 3. (budyskim) wobnym wokrjeſu je minister s Nostitz-Wallwitz wot jeneje ſtronu přjódſtajeny, a s Kamjencza pižaja, so dže hrabja Kajus ſe Stollberg nad Brunej w tym ſamym wokrjeſu s konſervativneje ſtronu jako kandidat wuſtupio. — Muzrjet Strauch s Černjowa, kotrejuž winu dawachu, so je ſapalik, bu wónzano wot pſchibažneho ſuda ſa ſwobodneho wuprajeny.

Tſelan. Na tudomnych ſezomnoſcach namaſtu 17. decembra čělo jeneho, po ſdagu 60letneho muža. Won bě derje doſč ſwobolekany, njemějeſche pak žaných pjenjes pschi ſebi.

Se Semiz, 20. decembra. Wc̄jera vječor $\frac{1}{2}$ hodžinow ſta ho tudy njeſdalo ko wulkeho moſta na železnizh njeſbože. Džekac̄er Žyž s Nowej Wky bu wot čaha, liž ſe Dražđan pſchijedž, na měſeje morjeny. Won bě ſe druhimi džekac̄erjemi bjes Biskopizami a Semizami džekak a čyžsche ho na lowryji po prōſnej ſoliſi železnizh hac̄ na to měſtno dovjeſč, ſe kotrehož by na jazcijsko domoj pſchinc̄ móh. Won kteřeſche teho dla ſe jenym druhim džekac̄erjom na ſadku lowryje, so by dyž a dyž, ſe jenej nohu na ſemju ho ſe-prjewoſhi, běh lowryje pomjetſchil. Hac̄ je won pschi tym dele panek abo ſločik, to ho lohko wuſtědžic̄ nje-hodži. Někotsi měnja, so je naſſlerje ſe wotmachom dele ſločik, hewal njebudžiſche na druhu ſoliſi — na kotrejž morw ſejeſche — a pod lokomotivu pſchinc̄ móh. Jeli to wěrno, dha je naſſleſčho myſlit, ſo čah po tej ſamej ſoliſi jědže, na kotrejž won běſche, a ſo je ho nadžiak, tak njeſbožu wuſtěnyc̄. Schó pak dže to ſe wěſtoſču prajc̄! — a tola budže wot wuprajenia ſobudžekac̄erjow wjele wotwihowac̄, hac̄ jeho wudowa ſe 6 ſyrotami mjenje abo wjazy ſastaraskich pjenjes doſtanje, abo ſo jei ſnadž nicžo njeſadža, jeli won ſam na ſwojej ſmjerči wina. — W nožn wosta čělo pod nakedžbowanjom ſtražnila ſejo a bu rano wot ſudnijskich ſastojnikow wobhladane a woni tež někotrych jeho dla pſchekyſchachu.

Subija. Tydženja my pižachmy, ſo je někton čěkko jeneho nowonarodženeho džekča po pójſce wot jow do Dražđan poſčal. Teho dla na Mariju Rážez ſe Bréjowa tulachu, liž je ſe ſwojej macjerju w budyskim jaſtwje, dokež jej winu dawachu, ſo je 26. novembra porodžila a džec̄o ſlónzowaka. Won a dla teho čěkla, kotrej běchu ſe Dražđan ſažo ſem poſčali, psched ſubijſki ſud pſchibajdena, pschi cimž ho ſpojna, ſo to čěklo jeje džekča njeje. Ale hewal ho Maria Rážez wusna, ſo je wo prawde morwe džec̄o porodžila a

psichistaj tež, kdje je jeho čjeko sahrjebača. Potom su tuto tež namakali, ale hkočjla bě rošražena, tak so měnja, so je džecžo slonžowane.

— Při njevledrje, kotrej 17. decembra popoldnu tudy mějachmy, dyri býsk do torma hlowneje zyrlwe a wotrasj končit hweđdy, wychse khorhoje psichicinjeneje.

S Vojeruz. Sandženeho 17. decembra psichopoldnu žylne njevledro se kněh- a kruškihčjom ſem psichicenze, pschi čjimž ho dwójzy mózneje sahrima. Býsk do zyrlwiného torma dyri, njeje pak ſapalik. — To je ičta hizom druži raš, so je býsk do tuteho torma dyrik.

Serbška depuzacija w Draždjanach 11. decembra 1873.

Kaz bě hizom týdzenja spomnjene, mějeshce depuzacija Šerbow budyskeje a lubijskeje wokolnoſeje ſchwartſ, 11. decembra w Draždjanach pſched kralom Alberto m audienu.

Ssobustawý tuteje depuzaziye běchu: kubler Keck s Rodez, ſapoſtanž druheje komory, vjedžer a rycer depuzaziye; kubler Albert s Nachlawa, pſchedžyda busicjanskeho ratarſkeho towarſtwa; pſchelupz Dorjan s Klufcha; kubler Halka s Konjez; kubler Kozor w Spytzach, pſchedžyda druhého hodžijskeho ratarſkeho towarſtwa; pſchelupz Kschizan w Bułezach; kubler Libiſcha w Hornym Hunjowje; wucjer Mucžink w Semizach, pſchedžyda tamniſkeho ratarſkeho towarſtwa; kubler Schrotka s Létonja, pſchedžyda poſchijſkeho ratarſkeho towarſtwa; kubler Skop s Ničwacjida; kubler Smočka w Leschawje; kubler Wagner w Gsmolizach a murjeſki mischtir Wendlér w Budyschinje.

Depuzazia ſhromadži ſo, kaž běchu ſo jeje ſobuſtawý hizom předy ſryčeli, pſchopoldnu w dwanacjich hodžinach w Helbigez restauroziji pschi ſobju a poda ſo wot tam do tak mjenowaneho krónprynzoweho hrodu, kdjež je kral dotal ſwoje wobydlenje wſak.

Po jara luboſnym powitanju wot ſekretarja ſ wychſe-ho dworskeho marſhalſtwa poda ſo depuzacija, wot njeho wjedžena, do ſale, w kotrej ſral ſbožopſchecja horjebjerje, a bu tudy wot kraloweho komornika, hamſkeho hetmana ſ Konneriž, pod jara pſchicelniwym wobhadtjenjom poſtajena a na kralowý pſchilhod pſchihotowana. Žalo bě na to depuzacija wot komornika kralej pſchipowjedžena, dha tón ſ podlanskeje ſale pſched depuzaziyu ſtupi, kotrej ſo pschi jeho wuhladanju pſched nim hukolo poſkoni, po čjimž vjedžer depuzaziye ſo bliže k kralej poda, ſo hiſčje juntrčej poſkoni a k njemu w ſerbskej ryci takle ryceske: „Kralowſka majestosć! Do wulkeje ſrudoby hukoleho želenja nad ſbōznej ſmiceržu Žeho majestosće naſcheho wulzylubowa-

neho krala Jana, Wascheje majestosće wychſočesčenego kralowſkho nana, buchym tež my Šerbia poſtajeni. Žeho luboſč l nam a l zyku mu krajej nam njeſapomnita wostanje a je ſebi w naſhih wutrobach njeponalny po- pomnik horzeho džala ſatožika. — Ale wulke bě tež naſche wjehere a wychola naſcha radoſć nad tym, so je Žeho kralowſka wychſoſč, naſch wjelęſławny, wulz- česčený a wſchudže ſubowaný krónprynz Albert jaſo prawdziwy naſlēdnik ſakſkeho kralowſkho ſtoła hnydom kraleſtvo naſtupiſ a ſwoje kralowſke ſkovo niž jenož na kraju ale tež na woſebitu kužiſlu wuſtawu do ru- kow ſwojich radiczelow poſkožiſ. A tajemu nowonaſtu- pjenemu kralowaniu chyž Boh hnadny Šenje Waschu kralowſku majestosć jaſo naſcheho regirovazeho krala ſe ſwojej bójſkej mudroſči bohacze wobdaricž, Waschej kralowſkej majestosći jaſo ſ wychſeſ ſlawu krónowanemu wóſkowodžerzej ſtajnje ſbože ſpožičicž, Waschu kralowſku majestosć jaſo naſcheho, ſo ſa naš starazeho krajněho wózga pſchede wſchitl njeſbožom wobarnowacj a Waschej majestosći dokhe ſtajnje miloſčiwe dacz. To ſu te wutrobnje naſſprawniſche ſbožopſchecja, kotrej my Waschej najmikoſčiwszej kralowſkej majestosći w nojhukubſcej poſornosći pſchicinjesci wot ſerbskich ratarjow budyskeje a lubijskeje wokolnoſeje wotpožkani ſmy.”

Hnydom na to vjedžer depuzaziye te ſame ſkowa w němſkej ryci rjekný a po ſlonečenju wobeju ryciow ſo pſched kralom hukolo poſkili a ſažo bliže k ſobuſtawam depuzaziye ſtupi.

Na to kral Albert ſ hnuthym a mičym hloſkom rjekný: „Ja ſo wam ſa tajte wutrobnje ſbožopſchecja a dželbranje na tym, ſhtož ſhyt tak derje ja ſhubiš, kaž tež po waschim prajenju wj pſches ſmicerž mojeho nana ſhubili, ſ zykej wutrobu džakuju. A hacž runje ſhyt ſvérnosće a ſuboſče Šerbow i kralej a i kralowſkemu domej ſtajnje wěſti byk, dha ſu mi tola runje tajkele nowe wopokaſma njeſhablazeje ſvérnosće ſube a wot wychſeſe waznoſče, a dokež mam tu twjerdu na- daju i wam, ſo wj waschu, mojemu nanej ſpoženju dovernoſč a ſuboſč tež na mnje pſchenjeſeče, dha mo- žeſe wj wěſti byk, ſo tež ja i wam w ſuboſči, mi- koſci a ſprawnoſci pſchihileny wostanu.”
(Slonečenje pſchichodnje.)

Cyrkwinske powjesće.

Werowaní:

Pětrowska zhrlej: Korla August Heergut, kubler, gmejnski prôdkſtejer a ſmeč w Kershwie, ſ Ernestinu Wilhel- minu ſwadownej Täkelowej, rodž. Liebez.

Michalska zhrlej: Anton Wylem Kroker, koprnik we Wudrijenzy, ſ Hanu Salmiž i podhroba.

Krčení:

Pětrowska zhrlej: Korla Jan, Korla Michala Han- brika, mějčejana a pſchelupza, ſ. — Marja Alma, Michala

Ernsta Beera, měščjana, khežerja a rjemjenjeckeho měchtra, dž. — Ernst Hermann, Jana Augusta Pilaka, wobydlerja, ſ.

Michalska žyrkej: Jan Ernst, Handrija Hansleho, khežlarja w Kadzanezach, ſ. — Ernst August, Ernsta Wylema Schlejnerja, wobydlerja w Džejnikezach, ſ. — Vojtěch Max, Korle Bohuwera Wylema Wendlerja, schoharja we Wurizach, ſ. — Maria Paulina Augusta, Petra Ha my, kublerja w Hrubocjizach, dž. — Hermann Max, Hermanna Wylema Wernerja, wobydlerja pod hrodom, ſ. — Jan Ernst, n. ſ. w Delnjej Rínje. — Max Alwin, Augusta Harnapa, železowjercerja pod hrodom, ſ. — Korla August, n. ſ. w Hrubocjizach. — Maria Kamilla, Korle Ernsta Herfurta, wobydlerja na Židowje, dž.

Katholska žyrkej: Maria Hanža, Josefa Pietschmanna, pohoncja, dž. — Jurij Paweł, Korle Reinholda Klingsta, schewza pod hrodom, ſ. — Hanža Hana Maria, Jana Deutschmanna, kublerja w Bosankezach, dž.

Zemrječí:

Džen 21. novembra: Maria rodžena Brachtez, Roberta Kruga, khežlarja w Dalizach, mandjelsta, 42 l. 5 m. — 28. Hedwiga Thella Maria, njebo Khrystiana Babila, žylkwienskeho wucjerja w Budyschinu, sawostajena dž., 30 l. (bu do Budyschinska khowana). — 1. decembra: Korla Vojtěch Mergner, fabrikli kowar na Židowje, 65 l. 11 m. 23 d.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdje dha tola s prussich mjesow džesj?

Mots Tunka. S bomjelnjanskeje pschaſy.

H. D. Shto dha tam bě?

M. T. Nō, wjezni hólzy běchu ſebi ſradžili, na pschaſu hicž, ale předj hacž běchu hotowi, běchu ho tam lamjefchansky walili. Hdny pak wjezni ſastupicu, dha ho tamni ſtržižu, pschetož palenza mějachu malo a bě tež doſči hubeny ſchcipal, tak ſo jón hólzy pič nočznychu.

H. D. Hm!

M. T. A hdny běchu ho trochu napili, dha ſo

potom ſ lamjefchanskimi wołoko brózne honjašu, pſček cjmž hólzy hólzy psches pſdt ſadžachu.

H. D. Dha drje běchu hólzy lohle?

M. T. To ja njewém, to pak wém, ſo hospodař ſ hospzem ſ polojom njebé.

H. D. A čeho dla to níž?

M. T. Nō, wón naſajtra ſaneho khléba njenamala.

(Káhi po želeſnízv):

S Budyschina do Draždjan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; do. otdnja 9 h. 15 m.; pschipoldnu 12 h. 40 m.; popoldnu 4 h. 25 m.; wjezior 8 h. 25 m.; w nožy 2 h. 35 m.; w nožy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Šhorſelza: rano 7 h. 45 m.; dopoldna 10 h. 50 m.; popoldnu 3 h. — m.; wjezior 6 h. 50 m.; wjezior 9 h. 45 m.; w nožy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenga do Nadeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopoldna 8 h. 25 m.; pschipoldnu 12 h. 35 m.; popoldnu 4 h. 20 m.; wjezior 7 h. 5 m.

S Nadeberga do Kamjenga: dopoldna 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popoldnu 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjezior 9 h. 55 m.

(Pſchipoklané.)

Ratarſke kreditne towarzſto w ſakſkim krajeſtwje je ſa ratarjow a gmejný ſakojene, ſo bychu ſtadnoſcž měli, ſwoje pjeniſhy do naſutowarne, ſo towarzſtom ſjenoczenjene, dacž abo ſebi ſastawne liſty towarzſta ſupieſ. Ša pjeniſhy, do naſutowarne date, ſo rufuje wot 6000 kublerjow ſe 136 gmejnami ſe ſakſnym kapitalom wot 950,000 tl. a ſ ratarſki ležonocžimi, 80 hacž 90 millionow toleč hódnym, ſa ſastawne liſty rufuja pak dobre hypothekalſte wěſtoſe abo gmejnſke dožne liſty ſe ſolidarſkim ſastupjenjom. Cjim bole ſo ratarjo wo tutej ſechernocži a wo dobrym ſrijadowanju pschewčedča, cjm wiſaz pjenies ſo towarzſtu do naſutowarne a psches rospſchedacje ſastawnych liſtow doſtanje, tak ſo mōža ſo ratarjam a gmejnám njenupowjedžne ale ſo ſame wotpłacjowaze požcjenki dacž. Pschi nětciſtich wobſteſenjach je jara nusne, ſo ratarjo a gmejný hromadu djerja, potom budje wuzit ſa kózdeho hifcje wjetſci.

Wosjewjenje.

My ſ tuthm k namjedzenju dawam, ſo ſinj w ſjenoczenjstwie ſ naſhei dohľadovarskej radu knjesej Heinholdej Nohlerej móz dali, podla knjesa G. A. Boše, híjom dotal k podpišowanju počnomózneho, ſirmu naſheje filiale w Budyschinje podpišewacj.

Duž maja nětto ſa filialu w Budyschinje te piſma prawnjewſazu móz, kotrež ſu w hromadze wot wobeju horſu pomjenowaneju knjesow abo wot wobeju podpišaneju direktarjow abo wot jeneho ſ prenſceju w ſjenoczenjstwie ſ jenym poſlenjcheju podpiſane.

W Žitawje, 23. decembra 1873.

Direkcia hornoluziſleho banka w Žitawje.

O. Seitz.

Emperius.

Kofaze, koſlaze a czelaze kože, laž tež kufjade, thörjaze a ſajecje kózli ſupuje vo najwyjſiſciej placisjne

Heinrich Langa

blisko herbſkeje katholiskeje žyrkwe.

Nóže, laž tež pletwa ſa njewjesty a k mótow ſu rjane a tunje na pschedan w ſchtryparskich klamach hauensteinskeje abo butrowiskeje haſy.

Drjewowa aukzia.

Něhdje 500 hromadow khejnoweheho wulešzowaneheho drjewa budje ſo w leſcjanſkim knjezim leſu hnydom pſchi budysko-mužakowiskim ſchuſeju pónđelu 5. januaru ſo hotove pjeniſhy na pschedadžowanje pschedawacj. — Šchramdzinsna w leſcjanſkej korečmje w 9 hodžinach.

Rajchstagſtej wobje!

Podpisani ſu ſo w pſchebweſeđenju ſſenocžili, ſo ma ſo pſchi prijödkſtejazej rajchtagſtej wobje na muža vživacj, liž híjom wjele lét bjes nami bydlí, na naſčich intereſach vžel bjerje, a naſče žadanja a potrjebnoſće ſ naſhonjenjow wſchewneho živjenja ſnaje.

Pſchi wobylcerach w lubijskim wolbnym wolrjeſu, liž ſo ſ džela wot indnſtrije, ſ džela pak ſ ratarſtwia živja, potrjebujem muža, liž je ſ woběmaj rjemeſtomaj ſnaty, jeju intereſy, ſebi we wſchelatim naſtupanju napsche-čiwo ſtejaze roſkudžicj wě, a doſč wědomnoſće a wobdarjenoſće wobhédži, ſo može tak derje induſtriji kaž tež ratarſtu w jeju poždanach pſchi wujednanju dawkow, dla ſalitanje a podpjeranja doſč cžinicj.

Mly wjeſelim ſo, ſo ſmý we wobobje knjesa ſwobodneho knjesa ſ Magnuſ nad Droždžijom taſkeho muža namakali.

Wón híjom 25 lét naſčeſ ſužižy pſchičkuſcha, je ſ jeje ſiadowanjom a potrjebnoſćemi podrobnje ſnaty a je ſebi pſches ſwoje dželbranje na wſchitlum, ſtož ſdželanoscj a lepsche luda ſpěchuje, kaž tež pſches ſwoju ſmanoſch a čeſtne ſmyklenje dobre mjeno dobý. Jako naſvedžity ratař ſ jeneje ſtronh a jako ſobuwohſedžer ſeneho ſ naj-čeſcjeniſtich a najſlarſtich bankowych domow w Varlinje ſ druheje ſtrony, je wón tak derje do intereſow ratarſtwia, taž tež do intereſow pſchekupſta a rjemeſka twjerdze ſapleczeny, a ſva ſo nam jako tón najkmaniſchi muž, intereſy wobeju wotwažicj a ſaſtupicj.

Deho mjeno ſteji w dobrej čeſcji w Varlinje a pſches ſwój wožebný dar rycze budje ſo jemu tež radjeſ, ſwojim nahladam pſchiposnacje dobyč a ſwój wolbný wolrjeſ dostořije ſaſtupicj.

Wón l evangeliſko-lutherskej zvirkvi ſluſcha a wſchitlum ultramontansum prôzowanjam napsche-čiwo ſtupi. Wón budje ſa požylijenje němskeho kdejorſtwia na ſwonkowne a ſa wutwarjenje jeho wustawy, ale tež ſa wobſtacje foderativneho charaktera teje ſameje ſlukowacj.

Mly teho dla

ſwobodnho knjesa ſ Magnuſ nad Droždžijom, němski: Freiherr von Magnuſ auf Drehſa

jako ſapoſlanza najnaležniſho porucžam. Wón je hotowý, ſo we wſchelatich dželbach wolbneho wolrjeſa wuswo-terjam po wožebje ſam prijödkſtajicj.

W Lubiju, w decembri 1873.

Albert, D., fabrikant w Sprembergu.
Auster, radžicjel w Lubiju.

Bretſoneider, gm. prijödkſt. w Sprembergu.

Bentsch, August, w Sprembergu.

Bartlo, wučer w Nožacjizach.

Bartsch, kantor w Sprembergu.

Böhmer, gmejnſki starſci w Rodezach.

Berthold, pſchekupz w Lubiju.

Cort, hotelier w Lubiju.

Eriegern v. ryčerſ. uad Sprembergom.

Domaschka, farač w Nožacjizach.

Ebermann, Schönau a. E.

Ehrig, gmejnſki prijödkſtejer w Kotzejach.

Eſner, fabrikant w Sprembergu.

Freund, kubler w Sprembergu.

Fleischer, E., w Lubiju.

Gablenz, v., fabrikant w Lubiju.

Glaser, gmejnſki prijödkſt. w Bjelečinje.

Graf, gmejnſki prijödkſt. w Malecijach.

Golbš, wobhóſupz w Sprembergu.

Groza, gm. prijödkſtejer w Hrožiſčeju.

Grund, gm. prijödkſtejer w Worzyńje.

Hamann, pječar w Sprembergu.

Höcker, wučer w Malecijach.

Heergut, ſmeč w Korynju.

Hähnel, nojenſk w Koprzach.

Hainza, C. A., w Lubiju.

Hämfſch, kubler Schönau a. Eigen.

Hainza, J. Tr. Schönau a. E.

Herrmann, Ernst, Schönau a. E.

Jährig, gm. prijödkſtejer w Krostiawje.

Iſrael, hoſcježacj w Bulezach.

Kleinhempel, ryčtar w Sprembergu.

Kuobloch, G., w Sprembergu.

Klös, gm. prijödkſtejer w Truzejach.

Kießling, gm. prijödkſtejer w Malecijach.

Kilian, gm. prijödkſtejer w Wosportku.

Kraft, inspektor Sohland a. S.

Kopla, gm. prijödkſtejer w Khojniczach.

Kastner, pſchekupz w Wosportku.

Koſel, gmejnſki prijödkſtejer w Bulezach.

Krēžor, gm. starſci w Žornoſylach.

Kämpf, w Lubiju.

Klemmt, E., Schönau a. E.

Klemmt, A., Schönau a. E.

Kießling, A., Schönau a. E.

Kieſižank, pſchekupz w Bulezach.

Kühnlich, reſt. w Sprembergu.

Kanga, gm. prijödkſtejer w Koprzach.

Grabja z. Lippe nad Bartom.

Grabja z. Lippe nad Bulejnu.

Maaz, měſcbež. w Schēlachowje.

Meiſgang, gm. prijödkſtejer w Hajnizach.

Měrczin, gm. prijödkſt. na Bělej H rje.

Měrczin, gm. prijödkſtejer w Bulezach.

Mittag, gm. prijödkſtejer w Błozanach.

Mühle, E., w Lubiju.

Mörba, pſchekupz w Hrožiſčeju.

Měřich, gm. prijödkſtejer w Motyble.

Mitasch, lyſchetski ministr w Bulezach.

Mostis, v., major w Šserb. Pančožach.

Pegolo, gm. prijödkſtejer w Brzežach.

Pietſch, w Sprembergu.

Rudolph, fabrikant w Sprembergu.

Richtor, barbat w Sprembergu.

Reimann, gm. prijödkſt. w Roswodęzach.

Rejch-Thielau, v. nad Rodezami.

Rehſchuh, w Lubiju.

Richter F. A., Schönau a. E.

Richer. najenſk w Kellizach.

Schäfer, C. W., w Sprembergu.

Schulz, J. G., w Sprembergu.

Stiebitz, gm. prijödkſtejer Sohland a. S.

Schofta, gm. prijödkſtejer w Bojšwozach.

Schmidt, gm. prijödkſtejer w Žilozach.

Soba, gmejnſki prijödkſtejer w Koſtach.

Sommer, gm. prijödkſtejer w Budelzach.

Smoča, gm. prijödkſtejer w Rakojdach.

Schležla, gmejn ſi prijödkſtejer w Ljenje.

Soba, gm. prijödkſtejer w Koſwach.

Schmalz, nad Hločinu.

Štoſ, ryčtar w Droždžiju.

Trompleč, gm. prijödkſtejer w Bjebruſku.

Thielau, v., nad Kemenicom.

Ulrich, duchowny w Sprembergu.

Unglaub, E., w Sprembergu.

Better, gm. prijödkſtejer w Karlsbergu.

Bogel, gmejnſki prijödkſtejer w Barce.

Wünscha, ryčtar w Truzejach.

Wolf, gm. prijödkſtej. v. w Motyble.

Wittig, měſcjanina w Wosportku.

Wilhelmi, nad Kotezami.

Wienk, gm. prijödkſtejer w Žornoſylach.

Wiedemann, wychiſchi hajnk w Barce.

Zachmann, E. L., Schönau a. E.

Zachmann, A., Schönau a. E.

Ziesch, Fr., w Sprembergu.

Zschopp, piwarz w Sprembergu.

Zich, gm. prijödkſtejer w Kemberku.

Zschuda, w Worzyńje.

Zschuda, w Njechorňu.

Ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie.

Horjebranie kobustawow, nutespłacjenje pienies, pschedawianje fastawnych a kreditnych listow, proszenja we vojčzonski atd. sa ratarske kreditne towarzstwo w sakskim kraestwie, so wote mnie kóždy czaš wobstaraja, kaž tež na-lutowarske pieniežne składi (Spareinlagen) so tež wot tojskich horjebjeru, kij kobustawu nježbu, a so wote dnja nutespłacjenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskiej haſzy w Budyschinje.

Wupschedawanje.

Cjesczenym Gserbam porucžam s tutym

jaki, jaquety a paletoty

wſchelakeje wulkoscje a po najtunischič placzisnach. — Teho runja cjinju ja na mój bohaty ſkład
šukna a bukſkina

Kedžbne, kotrež mam jara tunjo na pschedan.

Na žitnej haſzy
w domje knjesa knihwjasarja Weisera.

Friedrich Kloss,
firma: Witwe Strenger.

Paletoty, jaquety a jaci

sa wulke a male s double a pelz-trico woſebje ſechite abo kotrež so tež po
wotmierjenju w krótkim čašu ſechiſa, porucžam po najtunischič placzisnach.
Jaci wot $1\frac{1}{2}$ tl. a paletoty wot 4 tl.

H. Räyser,

firma: J. Hartmann
na žitnej haſzy w domje f. pschedupza C. Noack.

W kłamach po ſerbſki ryczi.

Mój

atelier sa photographiju

elegantny a požadanjam čaša doſćčinjazy, k horjebraniu portraitow (wobraſow) kóždeje wulkoscje. Reprodukzije a powjetſchenja po kóždym wo-brasu hacž do žiwjenſkeje wulkoscje w najphysničkim a wo prawdze wumjol-ſkim wuwjedženju. Porucženja s wonka města k photographirovaniu ſubkow, jenotsliwyh twarenjow, ſtowor, kwołbnych gruppow a teho runja so kóždy čaš horjebjeru a pod ſklubjenjom najtunischič placzisnow a ſo pod rukowanjom
wérneho wuwjedženja w najkrótskim čašu ſhotuja.

S pocjesczowanjom

Alexander Matthaen,

photograph. artist. atelier
s napshecža theatra.

Najlepšchi předk psche kachel.

G. A. W. Mayerowý bróštrop s Wroclawia bym ja pschi wschelakich džecjoch naložit a namakať pschi kachelu a dýbowosći spodzivnu pomož. čjohož dla ja wschem starskim G. A. W. Mayerowý bróštrop najlepje porucjam.

Mannersdorf.

Na swětnej wstajených přamítnowaných bróštrop maja jenož prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 nřl., 15 nřl. a 1 tl.:

Heinz. Jul. Simka w Budyschinje, haptkař Gerischer w Ostrizu,
W. Netha w Lubiju, Schacka we Wotrowje,
V. Kinn, haptkař w Hernicze, Lehmann w Budestezech a
Joz. Höbmam w Scherachowje, haptkař Dr. Hultsch w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, J. Stockhausen w Kamjencu.

J. G. Klingst Nachfolger

w Budyschinje
na bohatej hafy $\frac{86}{48}$
porucja swój sklad

- najlepšeje dürrenbergskleje jedzneje kele,
po 2. 22. 5.,
- = erfurtskleje skótneje kele
po — 16. 5.,
- = kelowý lamjen i lisanju
— 22. 5.
fa 100 puntow.

Schwobjazyh polver w pastach po 5 a 10 nřl.,
spiritus psche wošabjenje, bleschu po 3 nřl.,
bely a bruny bróštrop, po $7\frac{1}{2}$ a 10 nřl.,
citronowý wolij, körjeūski wolij, tolčený
safran, senchelmjedowy extrakt, bl. po 5 nřl.,
aromatisku wotu psche wiez w pastach po 5 a 8 nřl.,
šumrekojehlinowy äther a leškowolmjazyh
wolij,

Dr. Whitowu wodziežlu, bl. po 5 a 10 nřl.,
wschē druzim tolčených forjenjow a kymjenjow,
šwinjazyh polver, konjazyh polver atd.
porucja najtunischo

hradowiska haptka.

Dobre a cijiste palenzj

hamzneje fabriki
po khanach a cijwach ma po najtunisich placzisnach
stajne na pschedan
rumowa, spritowa a liqueurowa fabrika
August Bartlo
na swonkownej lawskiej hafy.

Najlepšchi
mlokowy a wujitkowy polver.
Kral. priv. haptkař w Rakezach.
Dr. V. Hultsch.

Petroleum

tak tuni, kaž wschudze druhdze, teho runja
schlesynske najlepše hřevčenje
pschedawa August Bartlo.

Tuón hijom wjele let s najlepším slukowanjom trjebany mlokowy a wujitkowy polver
že wožebje naložuje pschi traiazej ſuchocje a
njewobzernosći wscheho howjoseho ſlotu, pschede
wschitkim pschi kruwach, hdyž mloko jara wotebjera, módrú, jašnu abo hnádž tež krawu barbu
dostawa, a da ho wot njeho rano na přenju pížu
horſka, a kruwam tež někotre psched cjelejom
a po nim.

W kahowskim mlynje ſo kóždu předu woliž
biže. Kovch.

We wudawarni „Serbskich Morinow“ je fa
 $2\frac{1}{2}$ nřl. dostacj:

Pschedzenaf,
protýka ſa Šserbow
na leto 1874.

Ernst Pech

na žitných vilač 603 w domje knjeſa Bicht.

W khalmach ſo kerbski ryči!

Luzičan čo. 12 je wušol

a wopřija: 1) Kosy a króna. Spěw wot J. Kaplerja. 2) Hłowone a puckowiščo. Spisał H. Jórdan. 3) Troštno napominančko. Spěw wot Wosyčana. 4) Słowo wo čehnidbje. Wot J. S. (Skónčenje.) 5) Naszymjenje a počeňe. Wot Mučinka. (Skónčenje.) 6) Z Budyšina a z Łužicy. Wot redaktora. 7) Slovjanski rozhlad. Podawa M. Hórník. 8) Dostowu redakcie.

NB. Tudem číslu je titul z wobsahom přidaty.

Na wojnarskich mischtrow.

Bukove swjena wschęch družinow pschedawa po najunischič placijsnach

Wilhelm Bittrich,
w Berthelsdorfe pola Herrnhuta.

Wot maschinoweje fabriki **G. Gräfner & Comp.** w Polčnižy sým mlöcžazu maschinu kupyť, ketrž porucicž ja k lëpschemu ratarjow sa swoju pschifluskchnoscž dzeržu. Maschina so s pomožu dweju 3lētneju konjow s lohloſczu wjerczi, wona džela nimale bje-wscheje hary a wumlöcžu ja s njej sa hodžinu 3 kopy rožki, — wówza pak a pscheničy wjele wjazy. Serna so psches mlöczenje s zypami lěpje sdzeržecž njemöža, hacž s mojej maschinu, dokelž so sorna ani njeslemja, ani wobela, ani kónczkuja. Ssacze je tajke, so mi grat skomu a mjerwu bjes satykanja zyle cístiu k wjasanju poſticža, a won tak lohko czehnje, so jedyn skoro žaneje možy nałožicž njetrjeba. Sa móžu teho dla horka spomnjenu fabriku na najlepje porucicž a sým rad hotowy, tajkim, kij wo to roža, moju mačhunu pokasacz.

J. Rosel, řubler
w Wysokej pola Budyščina.

Džak.

Výši dopomnjenju 25lētneho jubileja draždžanskich herbských Božích klužbow dowolam ſebi, kij nětcijsichemu rjadowarjej, knjeſej fararjej Dmischej w Hodžinu, taž tež wschittim tym knjeſam duchownym, kij ſu naš tudh s předowanjom w herbskej ryczi ſwiezelili, ſa wsche jich roſivuczenje, poſklenienje a troſtlowanje ſwoj naſvutrobiſki džak prajicž; pschetož Bože ſkovo, nam herbski poſtlicžene, k wutrobie dže a ma ſwoje bohate žohnowanje. — Tež džakujem ſo knjeſej kontorej Pielarjej w Budýščinje ſa wuſtojne wjerženje ſpěva; naš je ſožd ras wutrobiſki radovč ſapſchialo, bdyž pak ſimy s nim herbski ſhérliſch ſanjeſč möhli. A nijebo knjeſej fararjej Jakubej w Budýščinje, kij je wobstaranje tudomneho herbskeho ſemſchenja pschi ſpoczątku na ſo wſat, budž tež naſche džakne wwpomnjenje tudh wuprajene.

Několji draždžanszhy ſſerbia.

Belžy a měžy we wschęch nowoſčach ſa mužow a hólzow najuniſchič porucia
Emil Flegel na žitnej baſh, pôdla knjeſa čaſnikarja Röchlera.

Wutrobný džak

po wóhniowej nuſy a po natwarjenju noweho domu.

Budi horžy džak a wutrobný
Wschém, ſiž nam běchu k pomožy
Kož loni pschi tym wohenu
Tak ležka pschi tym twarjenju.

Hoj, ſchesteſho ſeptembra
Dha popoſkenju — o ſrudoba! —
Hdyž běſche w pjatej hodžini
Naſch luby dom ſo wotpali.

Hdyž nětł pod holkym njejkrom my
Tak ſrudne, ſiſtne plakachy,
Dha ſuſez Petr Wicžas tu
Nam spožči dom a hoſpodu.

Duž nětł naſch džak wutrobný
My jom' a tež ji prajimy
Sa wſchitko, ſchtož ſu nad nami
We naſchej nuſy cínili.

Džak budž tež knjeſej Gſchnerej
Tom' naſchom' ryčerklublerzej,
Kiz nam, hdyž běſche potřebne,
Ekt, lurži, wosy poſklaž je.

Tež dale džak my prajimy
Wschém, ſiž nam běchu k pomožy
Kož pschi tym ſtraſchnym wohenu
Tak tež pschi horjetwarjenju.

Bož čzpl wſchęch ſa to žohnowacž,
Wam waſche domy ſwornowacž,
Wam ſavlač ſajku dobrotu
Jow cíkunje a tam na njebju.

A pschede wſchém, o Božo, cíi,
Naſch luby wotzie njebjefli,
Budž nětł džak, cíescž a kwalenie
Sa nowy dom a bydlenje.

Ach, žohnuj uětł naſch nowy dom,
Jón ſwarnuj psched wſchém njebožom,
Njech horjo, ſſciž, ſte khorofce
Šeu pschedo wet njož ſdalene.

Niech twoje woko wobſtajne
Wſchak ſ njebjeg na njoň ledžbuje,
Niech wéra, luboſej, nadžija
Tu we nim ſwoje bydlo ma.

Šſkyſch we nim naſche modlenje
A, bdyž naſch cíau ſu wuſhol je,
Njech ſrójna ſuijercž naſh pschedowđa
Du wěcznoph' domu, do njebjia.

Jan Krawz (Schneider) w Džiwocžizach
psches Petra Mónka.